

הקדמת תקוני הוהר (דף א ע"א)
 רבי שמעון אָזל ליה וערק למדפרא דלוד
 ואתגניז בחד מערתא הוא ורבי אלעזר
 בריה, אתרחיש ניסא נפק להון חד חרוב וחד
 מעיניא דמיא, אכלי מההוא חרוב ושְתן
 מההוא מיא, והנה אליהו זכור לטוב אתי
 להון בכל יומא תרי זימני ואוליה לון, ולא
 ידע איניש בהו וכו', בזהר חדש פּרשת תבוא
 כתוב שם.

וְדא אתקרי תקוני הוהר דאינון שבועין אנפין
 לאורייתא דפריש רבי שמעון בר יוחאי
 במלת בראשית מסתרי אורייתא.

קום רבי שמעון אפתח מילין קמי שכינתא,
 פתח ואמר והמשפלים זיהרו פזיהר
 הרקיע וגומר (דינאל יב ג), והמשפלים אלין רבי
 שמעון וחרבייא, זיהרו פד אתפנשו למעבד
 האי חבורא, רשותא אתיהיב להון ולאליהו
 עמהון ולכל נשמתין דמתיבתאן לנחתא
 ביניהו ולכל מלאכיא פאתפסא ובארה
 שכל.

ועלת על פלא יהיב רשו לכל שמהן קדישין
 ולכל הויין ולכל פנויין לגלאה לון
 רזין טמירין כל שם בדרגא דיליה, ורשותא
 יהיב לעשר ספירן לגלאה לון רזין טמירין
 דלא אתיהיב רשו לגלאה לון עד דייתי דרא
 דמלפא משיחא.

בזהר הרקיע דאיהו כליל פל גוון, זהר
 טמיר וגניז, זהר בהיר בשחקים, זהר
 זריק נצוצין ומבהיק כפרק לעינין, זהר זהיר
 חנור פסיהרא, זהר זהיר סומקא פמאדים,
 זהר מבהיק כליל ירוקא פחמה, זהר ירוק
 פככב, זהר כליל חנור וסומק, זהר זהיר לכל
 עיבר, פמאן דמחא בפטיש וזריק שביבין

לכל סטרא, הכי מהאי זהר זהרין פמה
 נשמתין, דאינון זהרין פלהו ברקיע.
 נוסחא אחרנא.

תאנא והמשפלים זיהרו בזהר הרקיע, דאיהו זהר טמיר וגניז דא
 כמ"ר, זהר בהיר בשחקים דא חכמה, זהר זריק נצוצין
 ומבהיק כפרק לעינין דא בינה, זהר חנורו פסיהרא דא גדול"ה,
 זהר זהיר סומקא פמאדים דא גבור"ה, זהר מבהיק כליל ירוקא
 פחמה דא תפא"ר, זהר ירוק ככב דא נצ"ח, זהר כליל אוכב
 וסומק דא הו"ה, זהר זהיר לכל עיבר פמאן דמחא בפטיש וזריק
 שביבין לכל סטר דא יסו"ה.

וארין אינון נשמתין מאלין משפילים דאית
 בהון שכל לאשתמודעא ברזין
 דמאריהון, פלהו רשימין ומצויירין
 במלכותא דרקיעא ככוכביא דנהרין ברקיעא,
 והיינון זיהרו פזהר הרקיע, מאי הרקיע
 דנהרין ביה נשמתין דמשפילים פככביא
 ברקיע הכי נהרין בכרסיא.

ובלהו פרחין מן רקיע, ודא צדיק חי
 עולמים דמניה פרחין נשמתין
 דצדיקיא ונהרין פסיהרא, ועלייהו
 כתיב (בראשית א יז) ויתן אתם אלהיים ברקיע
 השמים להאיר על הארץ.

ואיהו רקיע דאיהו לעיל מחיוון הדא הוא
 דכתיב (יחזקאל א כז) וממעל לרקיע אשר
 על ראשם, והפוף רקיע ותשפח ליה
 עיק"ר, ויסודא דמרפבתא דעליה קיימין
 חיוון וכרסיא דמרפבתא עלאה, ועליה
 אתמר (משלי יב כה) וצדיק יסוד עולם, על צדיק
 דלעילא (דף א ע"ב) קיימא עלמא דאתפסייא,
 ועל צדיק דלתתא קיימא עלמא דאתגלייא,
 והיינון מצדיקי הרבים, מההוא צדיקא
 דעלמא תליין, מאי הרבים אלין דאתמר

הנה זהרות פמה נשמות, שהם
 זהרות פלן ברקיע.

נסחא אחרת

שנינו, והמשפלים זיהרו כזהר
 הרקיע, שהוא זהר טמיר וגניז,
 זה פת"ר. זהר בהיר בשחקים,
 זה חכמה. זהר זורק ניצוצות
 ומבהיק כפרק לעינים, זה
 בינה. זהר לכן פלכנה, זו
 גדל"ה. זהר זהיר אדם פמאדים,
 זו גבור"ה. זהר מבהיק כולל
 ירק פחמה, זו תפא"ר. זהר ירק
 פככב, זה נצ"ח. זהר כולל
 שחר ואדם, זה הו"ד. זהר זהיר
 לכל עיבר קמי שמפה בפטיש
 וזורק שביבים לכל צד, זה
 יסו"ה.

וארין הם נשמות מאלו
 המשפילים שיש בהם שכל
 לדעת בסודות רבובם, פלם
 רשומים ומצירים במלכות
 הרקיע פכוכבים שמאירים
 ברקיע. והינון זיהרו כזהר
 הרקיע, מה הרקיע שמאירים בו
 - אף אלה הנשמות של
 המשפילים פכוכבים ברקיע, כך
 מאירים בפסא.

וככ"ם פורחות מן הרקיע, וזה
 צדיק חי העולמים, שמפנו
 פורחות נשמות הצדיקים
 ומאירות פלכנה, ועליהם כתוב
 ויתן אתם אלהיים ברקיע
 השמים להאיר על הארץ.

והוא הרקיע שמעל לחיות, והו
 שכתוב וממעל לרקיע אשר על
 ראשם. והפוף רקיע, ותמצא
 אותו עיק"ר, ויסוד המרפכה
 שעליו עומדים החיות וכסא
 המרפכה עליון, ועליו נאמר
 וצדיק יסוד עולם, על הצדיק
 שלמעלה עומד העולם המכסה,
 ועל הצדיק שלמטה עומד עולם
 הנגלה, והינון מצדיקי הרבים - מאותו צדיק של העולם תלויים. מי הם הרבים? אלו שגאמר

עליהו הלכה כרבים דאינון מסטרא דאבהן,
דלית רבים פחות מתלת הלכה כרבים דא
שכינתא.

ומתמן (ישעיה ס כא) ועמד פלם צדיקים לעולם
יירשו ארץ, האי דאתמר בה (שם טו א)
והארץ הדם רגלי, דא שכינתא דאיהי פליא
מעשר ספירן, ומתמן אתקריאו ישראל
מלכים צדיקים חוזים נביאים מארי תורה
גבורים חסידים נבונים חכמים ראשי אלפי
ישראל.

ורשות נתנה לנשמות הללו
שגרשו ממקומן אחר
הקדוש-ברוך הוא ושכינתו
לקנן בחבור הזה, שנאמר בה
כצפור נודדת מן קנה פן איש
נודד ממקומו, ואין צפור אלא
שכינה, שהיא מגרשת ממקומה.
זהו שפתוב שלח תשלח את
האם ואת הבנים תקח לך. את,
לרבות שכינה תחתונה, האם,
שכינה עליונה. זהו שפתוב
וכפשעיקם שלחה אמכם,
ששתיקו גרשו ממקומן, ולכן
שלח תשלח - שגרי שלוחים,
אחד מבית ראשון, ואחד מבית
שני, לקים בו אני יהוה הוא
שמי וכבודי לאחר לא אפן.
שכינה עליונה - ותהלתי
לפסילים, שכינה תחתונה - פן
איש נודד ממקומו, זה
הקדוש-ברוך הוא שנאמר בו ה'
איש מלחמה, שגרש אחריו.
ועוד, פן איש נודד ממקומו, זה
משה, שפתוב והאיש משה ענו
מאד, שגרשה רוחו אחריהם.
ועוד, פן איש נודד ממקומו - מי
שהוא איש צדיק שהולך נע נוד
ממקומו כמו השכינה, שנאמר
בה ולא מצאה היונה מנוח,
שכף פרשהו רבותינו, בזמן
מאטריה פשכינתא, דאתמר בה (בראשית ח ט) ולא

אוקמוהו רבנן בזמנא דאתחבר בי מקדשא
גזר על בתי הצדיקים דיתרבו, דאזלין כל חד
נודד ממקומו, דדיו לעבד למהוי פרביה,
ורזא דמלה נודד הוא ללחם איה אי"ה
דמרחם עליה, אוף הכי (ישעי"א נא יח) אין מנהל
לה וגומר, ובגין דא דיו לעבד למהוי פרביה,
ולית לחם אלא אורייתא, האי גרם למארי
תורה דאזלין מתתרכין.

זכאה איהו מארי מתיבתא מארי מדרש
מארי תורה, דגם צפור מצאה
בית (תהלים פד ד), בית דנשמעין ביה פתגמי
אורייתא, דבאתר דאית תמן תורה דאיהו
עמודא דאמצעיתא, גם צפור מצאה בית
תמן, ובגין דא אוקמוה רבנן כל בית שאין
נשמעין בו דברי תורה לסוף תחבר, ואלין
דנשמעין דברי תורה בהון אתקריאו ביצים
אפרוחים בנים, ביצים מארי מקרא, אפרוחים
מארי משנה, בנים מארי קבלה.

ועליהו אתמר (דברים כב ו) והאם רובצת על
האפרוחים או על הביצים, שלח
תשלח מניהו, אבל על מארי קבלה
אתמר (שם) לא תקח האם על הבנים, דלית
סכלתנו לאשתמודע בשכינתא פאלין מארי
קבלה, ואלין עבדין לה דירה ולקודשא בריך
הוא ופרחין עמה, בכל אתר דאיהי פרחת
פלהו מנדדין עמה בשליחותא דילה, אבל
אפרוחי לית גרפיין דלהון שלמין דפרחין
בהון, דאינון פקודי דעשה, כל שפן ביצים,
ובגין דא אתמר עליהו לגבי אימא שלח
תשלח את האם.

עד דאמר מלין אלין הא סבא אנדמן ליה
ואמר, והא פתיב ואת הבנים תקח לך,
אמר ליה סבא כל אתין לרבוויי, ובגין דא לא

שנחבר בית המקדש, גזר על
בתי הצדיקים שיחברו,
שהולכים כל אחד נודד
ממקומו, שדיו לעבד להיות
פרבו. וסוד הדבר - נודד הוא
ללחם איה, אי"ה שפרחם עליו,
אף כף - אין מנהל לה וגו',
ומשום זה, דיו לעבד להיות
פרבו, ואין לחם אלא תורה, זה
גרם לבצלי התורה שהולכים
מגרשים.

אשרי הוא בעל תשיבה, בעל
המדרש, בעל התורה, שגם
צפור מצאה בית, בית
שנשמעין בו דברי תורה,
שפנקום שיש שם תורה, שהוא
עמוד האמצעי - גם צפור מצאה
בית שם, ולכן פרשהו רבותינו,
כל בית שאין נשמעין בו דברי
תורה, לסוף תחבר, ואלו
שנשמעין בהם דברי תורה,
נקראו ביצים, אפרוחים בנים.
ביצים - בעלי מקרא, אפרוחים
- בעלי משנה, בנים - בעלי
קבלה.

ועליהם נאמר והאם רובצת על
האפרוחים או על הביצים, שלח
תשלח מהם. אבל על בעלי
קבלה נאמר לא תקח האם על
הבנים, שאין שכל לדעת את
השכינה פאותם בעלי קבלה,
ואלו עושים לה דירה
ולקדוש-ברוך הוא ופורחים
עמה, בכל מקום שהיא פורחת,
כלם נודדים עמה בשליחותה.
אבל האפרוחים אין פנפיהם
שלמים, שפורחים בהם, שהם
מצוות עשה, כל שפן ביצים,
ולכן נאמר עליהם כלפי האם
שלח תשלח את האם.

עד שאמר דברים אלו, הנה זקן
הזדמן לו ואמר: וברי כתוב ואת
הבנים תקח לך! אמר לו: זקן,
כל האתין לרבות, ולכן לא אמר

אמר והבנים תקח לך, אלא ואת, לרבות אפרוחים, אכל לא אמר הבנים תקח לך, אמר לו: ברוך אתה המנורה הקדושה, שפך זה ודאי, והבנים הם ודאי תחת האם העליונה, חסידים, גבורים, בעלי תורה, חוזים, נביאים, צדיקים. חסידים - מצד החסד, ורגתו של אברהם, ובארזו עליו, אין חסיד אלא המתחסד עם קונו, שעושה לו קן שהוא אכסניה שלו, וזו השכינה שהיא הקן שלו, הפית שלו, ההיכל שלו, המלון שלו, ובארץ הקדושה היא יחודו וביתו, ולא מלון ואכסניה, אלא כפי אותו האיש שתקן אותה, ולכן נתן מדת החסד לאברהם.

גבורים - מצד הגבורה, שנותנים פח לרבוים לכבש עבד תחת רבו ושפחה תחת גברתה בקשר של תפלין, שמי שאין לו תפלין בשעת קריאת שמע, מהצד שלו שולט עבד ושפחה על העולם, ובאותה שעה רוגזת השכינה, זהו שכתוב תחת עבד פי ימלך ושפחה פי תירש גברתה.

ואף כף היא רוגזת יותר על נבל פי ישבע לחם, שנאמר בו לכו לחמו בלחמי, שהוא קמצן, נבל בממונו נבל שמו, שאינו נדיב ואינו מזרע האבות, שנאמר עליהם נדיבי עמים נאספו, שהרי קמצן הוא עני הדעת, אחר שלא עושה חסד לבעלי תורה להיות מחזיק בידיהם, ותורה ללא מצוות אינה תורת יהוה.

בעלי תורה - מצד עמוד האמצעי שבו חצות לילה, היה קם דוד לחבר אותו לשכינה

אמר והבנים תקח לך, אלא ואת, לרבות אפרוחים, אכל לא אמר הבנים תקח לך, אמר לו: ברוך אתה המנורה הקדושה, שפך זה ודאי, והבנים הם ודאי תחת האם העליונה, חסידים, גבורים, בעלי תורה, חוזים, נביאים, צדיקים. חסידים - מצד החסד, ורגתו של אברהם, ובארזו עליו, אין חסיד אלא המתחסד עם קונו, שעושה לו קן שהוא אכסניה שלו, וזו השכינה שהיא הקן שלו, הפית שלו, ההיכל שלו, המלון שלו, ובארץ הקדושה היא יחודו וביתו, ולא מלון ואכסניה, אלא כפי אותו האיש שתקן אותה, ולכן נתן מדת החסד לאברהם.

גבורים - מצד הגבורה, שנותנים פח לרבוים לכבש עבד תחת רבו ושפחה תחת גברתה בקשר של תפלין, שמי שאין לו תפלין בשעת קריאת שמע, מהצד שלו שולט עבד ושפחה על העולם, ובאותה שעה רוגזת השכינה, זהו שכתוב תחת עבד פי ימלך ושפחה פי תירש גברתה.

ואף כף היא רוגזת יותר על נבל פי ישבע לחם, שנאמר בו לכו לחמו בלחמי, שהוא קמצן, נבל בממונו נבל שמו, שאינו נדיב ואינו מזרע האבות, שנאמר עליהם נדיבי עמים נאספו, שהרי קמצן הוא עני הדעת, אחר שלא עושה חסד לבעלי תורה להיות מחזיק בידיהם, ותורה ללא מצוות אינה תורת יהוה.

בעלי תורה - מצד עמוד האמצעי שבו חצות לילה, היה קם דוד לחבר אותו לשכינה

גבורים מסטרא דגבורה דיהבין תוקפא למאריהון לכפוש עבד תחת רבו ושפחה תחות גברתה בקשורא דתפלין, דמאן דלית ליה תפלין בשעת קריאת שמע, מסטרא דיליה שליט עבד ושפחה על עלמא, ובההוא שעטא רגזא שכינתא, הדא הוא דכתיב (משלי ל כב) תחת עבד פי ימלוך ושפחה פי תירש גברתה.

כפי תירש גברתה.

ואוה הכי איהו רגזא ותיר על נבל פי ישבע לחם (שם), דאתמר ביה (שם ט ו) לכו לחמו בלחמי, דאיהו קמצן נבל בממוניה נבל שמייה, דלאו איהו נדיב ולא איהו מזרעא דאבהו דאתמר עליהו (תהלים מז ט) נדיבי עמים נאספו, דהא קמצן איהו עני הדעת, פתר דלא עביד טיבו למארי תורה למהוי מחזיק בידיהו, ואורייתא בלא פקודיא לאו מארי איהי תורת יהוה.

מארי תורה מסטרא דעמודא דאמצעיתא, דביה חצות לילה הוה קם דוד לחברא

מארי תורה מסטרא דעמודא דאמצעיתא, דביה חצות לילה הוה קם דוד לחברא

לילה, ואיהו שומר מה מלילה (ישעיה כא יא), ליל ה', ליל שמורים הוא ליהוה (שמות יב מב), ובגינה אתמר כל העוסק בתורה בלילה הקדוש ברוך הוא מושף עליו חוט של חסד ביום, שנאמר (תהלים מב ט) יומם יצוה יהוה חסדו ובבלילה שירה עמי.

חוזים נביאים מסטרא דנצח והוד, דבהון כלילן תרין שמיהן דאינון יאהדונה"י, דבהון תמניא אתוון, לקבל תמניא ספרי נביאים, ונביאים תרין הא עשר, לקבל עשר ספירן, לקבליה חזא יחזקאל עשר מראות. צדיקים מסטרא דצדיק, על כל אלין אתמר (דברים כב ו) לא תקח האם על הבנים.

ועוד אלין דעסקין באורייתא לשמה, ונטרין פקודה דאינון תרי"ג מצות דתליין משם יהוה פענבין באתפלא, כדי ליחדא בהון לשם יהוה בשכינה, פבר נש דמתיחד עם בת זוגיה בכל אברין דיליה לאפקא זרעא מעליא, אתמר בהון (שם) לא תקח האם על הבנים, ואלין דלא משתדלי באורייתא לשמה, אתמר בהון שלח תשלח את האם, את לרבות שם יהוה דאסתלק עמה מההוא בר נש.

ועוד אלין דאוקרין שפתות וימים טובים, אתמר עלייהו לא תקח האם על הבנים, דעבדין עובדא דבגין עם שבת מלפתא, ועם קודשא בריך הוא דאיהו יום השבת, מאן דקיים ביה (ישעיה נח יג) וכפדתו מעשות דרכיה, האי איהו (שמות כ יב) כפד את אביך ואת אמך וגומר.

התרת עלמין גינהו, תרין ירית בכבוד אב ואם, ותליתאה ירית באורייתא,

דכליל לון ב"ן י"ה, הדא הוא דכתיב (דברים ל כ)

שנקראת לילה, והוא שומר מה מלילה, ליל ה', ליל שמורים הוא ליהוה, ובגללה נאמר, כל העוסק בתורה בלילה, הקדוש ברוך הוא מושף עליו חוט של חסד ביום, שנאמר יומם יצוה ה' חסדו ובבלילה שירה עמי.

חוזים נביאים - מצד של נצח והוד, שבהם כלולים שני שמות, שהם יאהדונה"י, שבהם שמונה אותיות, כנגד שמונה ספרי נביאים, ונביאים שנים - הרי עשר, כנגד עשר ספירות, כנגדו ראה יחזקאל עשר מראות. צדיקים - מצד של הצדיק, ועל כל אלו נאמר לא תקח האם על הבנים.

ועוד, אלו שעוסקים בתורה לשמה ושומרים מצוותיה, שהן תרי"ג מצוות שתלויים משם יהוה פענבים באשכול, כדי ליחד בהם את שם יהוה עם השכינה, פאדם שמתחד עם בת זוגו בכל איבריו להוציא זרע מעליה, נאמר בהם לא תקח האם על הבנים, ואלו שלא משתדלים בתורה לשמה, נאמר בהם שלח תשלח את האם. את - לרבות שם יהוה שהסתלק עמה מאותו האיש.

ועוד, אלו שמוקירים שבתות וימים טובים, עליהם נאמר לא תקח האם על הבנים, שעושים מעשה של בגים עם שבת המלכה ועם הקדוש ברוך הוא, שהוא יום השבת. מי שקים בו וכפדתו מעשות דרכיה, זהו כפד את אביך ואת אמך וגו'.

שישרשה עולמות הן - שנים יורש בכבוד אב ואם, והשלישי יורש בתורה, שכולל אותם ב"ן

כי הוא חניף ואורף ומיך,

פי הוא חייך בעולם הזה דא גן דלתתא, וארף ימך דא עלמא דאתי עלמא אריכא, על האדמה אשר יהו"ה אלהיך נותן לך עלמא שפלה.

ועוד אלן דקשרין לשכינתא עם קודשא בריך הוא בקשורא דתפלין, אתמר עלייהו לא תקח האם על הבנים, ואינון דלא קשרין לון פחדא, אתמר בהון שלח תשלח את האם, ועוד אלן דמיחדין לון פחדא לעמודא דאמצעיתא ושכינתא תתאה בקריאת שמע, אתמר עלייהו לא תקח האם על הבנים, ואלין דלא מיחדין לון פחדא דקריאת שמע, כתיב בהון שלח תשלח את האם, בכל אתר את לרבות, והכא לרבות חכמה עלאה אב האמונה דאיהי בינה, ועלה אתמר הכא לא תקח האם, שלח תשלח את האם, הדיא הוא דכתיב (משלי ב ג) כי אם לפנינה תקרא, ואיהי אורייתא דלעילא דאתמר בה (שם א ח) ואל תטש תורת אמן.

ועוד אלן דנטרין אות ברית בתחומיה, דאיהו שמונה ימים, ונטרי אות שבת בתחומיה, דאינון י"י מן יאהדונה"י, דבינייהו אוקמוה מארי מתניתין, דלא אשתפח בר נש פחות מתרוניהו, כתיב לא תקח האם על הבנים, ואינון דלא אשתפחו בכל יומא בשתי אותות אלו דאינון אות תפלין ואות ברית (דף ב ע"ב) מילה, ובשבת אות ברית ואות שבת, כתיב בהון שלח תשלח את האם.

ואי תמרון אמאי צריכין למהוי תרוניהו בכל בר נש בכל יומא, בגין דלא תשתפח שכינתא דאיהו יו"ד מן אדנ"י, יחידה בלא שלא תמצא השכינה, שהיא יו"ד מן אדנ"י, יחידה בלי הקדוש ברוך הוא, שהוא יו"ד מן

קודשא בריך הוא דאיהו יו"ד מן יהוה, וצריך בר נש דלא ישתפח בכל יומא פחות מתרוניהו, ואי לא עליה אתמר (משלי טז כח) ונגון מפריד אלוף, דאפריד אלופיה דעלמא משכינתא, נוקבא אתמר בה (שמות לא יז) אות הוא לעולם, דכורא ברית מלח עולם הוא, ובגין דא אות תפלין נוקבא, אות ברית דכורא, ורזא דמילה (דברים ל יב) מ"י ועלה ל"נו ה"שמימה, ברישי תיבין מיל"ה ובסופי תיבין יהו"ה, בתפלין נוקבא הדיא הוא דכתיב (שמות יג טז) והיה לאות על ידכה יד ביה.

וער קן דצפורא דא אתמר, (ישעיה ד ו) וספה תהיה לצל יומם וגומר, ואיהו לשון סכף שמספכת בה אימא על בניה, אפרוחים דילה תלת הדסים ותרי בדי ערבות ולולב, או ביצים דא אינון אתרוגין דכל חד שיעוריה בכביצה, ואלין דרשימין בהון כתיב עלייהו לא תקח האם על הבנים, דתלת הדסים רמיזין לתלת אבהן, תרי בדי ערבות לתרי נביאי קשוט, ולולב צדיק פתמר יפרח (תהלים צד ג). אתרוג רמיז לשכינתא, סופה רמיזא לאימא דמספכת עלייהו, הא אינון תמניא לקבל יאהדונה"י, דאיהו חושבן סופ"ה כ"ו ה"ס, ואלין דלא נטלין אלן סימנין בידיהון כתיב בהון שלח תשלח פת"ר חכמ"ה, דלא שריין אלן באלין תמניא, למהוי בלהו עשר ספירן בכל נענוע ונענוע דנענועי דלולב ומיניו, בכל פקודא ופקודא.

וער האי צפור קא רמיזו רבנן בהגדה דבתרא, דרבה בר בר חנה דההו אזיל בספינתא, וחזא לההיא צפרא דימא מטא עד קרסולוי, ומאן צפור הכא חד מאלין אפרוחי

הוי"ה, וצריך אדם שלא ימצא בכל יום פחות משניהם, ואם לא עלי נאמר ונגון מפריד אלוף, שהפריד אלופו של עולם מהשכינה. הנקבה, נאמר בה אות הוא לעולם, ולכן אות ברית מלח עולם, ולכן אות תפלין - נקבה, אות הברית - זכר. וסוד הדבר, מ"י ועלה ל"נו ה"שמימה, בראשי תבות מיל"ה, ובסופי תבות יהו"ה. בתפלין נקבה, והו שפכתוב והיה לאות על ידכה, יד ביה.

וער קן צפור הנה נאמר וספה תהיה לצל יומם וגומר, והוא לשון סכף, שמסוככת בו האם על בניה. האפרוחים שלה - שלשה הדסים ושני בדי ערבות ולולב, או ביצים - אלו הם אתרוגים, שכל אחד שעורו בכביצה, ואלו שרשומים בהם, כתוב עליהם לא תקח האם על הבנים, ששלשה הדסים רומזים לשלשה האבות, שני בדי ערבות לשני נביאי אמת, לולב - צדיק פתמר יפרח, אתרוג רומז לשכינה, ספה רומזת לאם שמספכת עליהם - תרי הם שמונה, כנגד יאהדונה"י, שהוא חשבון סופ"ה כ"ו ה"ס. ואלו שלא נוטלים הסימנים הללו בידיהם, בהם כתוב שלח תשלח, פת"ר חכמ"ה, שלא שורים אלו בשמונה האלו, להיות כל עשר הספירות בכל נענוע ונענוע של נענועי הלולב ומיניו, בכל מצוה ומצוה.

וער הצפור הזו רמזו רבנן בהגדה של בתרא, שרבה בר בר חנה שהיה הולך בספינה, וראה את אותה צפור של הים מגיעה עד קרסוליו, ומי הצפור פאן? אחד מהאפרוחים הללו או מאותם ביצים, אפרוחים כמו

או מאיננון ביצים, אפרוחים כגון פרחים
דלאו אינון גמר פרי מתפא לעילא, או
מבנים שית דאינון מעילא לתתא תחות אימא
עלאה, דהא ביצים מסטרא דאימא תתאה
אינון דאיהי ביצה, אפרוחים מסטרא דצדיק
מתתא לעילא, אלא לא הוה אלא מאלין
אפרוחי וצדיק שמייה עמודא חדא מארעא
עד רקיעא, וימא מטי עד קרסולוי אלין נצח
והוד, דאימא עלאה אייה ימא דאתפשטת
לחמשין תרעין, עד קרסולוי דהוה עופא.

בגוונא דא יו"ד איהו עשר ה' חמש, עשר
זמנין ה' אינון חמשין, עשר בכל
ספירה מאלין חמש מחסד עד הוד, יסוד
נטיל לון פלהו ואיקרי כ"ל כליל מאלין
חמשין, וכרסיא דלתתא ים המלח פסא דין.
עוף דאיהו צפור דיליה איהו מטטרו"ן,
עליה אתמר (קהלת י ט) כי עוף השמים
יוליך את הקול, קול דקריאת שמע דאיהו
כליל שית יומין דחול ושלטי עליהו, ונטיל
הוה קול ופרח ביה עד עמודא דאמצעייתא,
דאיהו קול יהו"ה על המים, (תהלים כט א) ולית
מים אלא תורה, ואיהו קול יהו"ה בהדר, עד
שית קלין ואיהו שביעאה לון באימא.

ובער פנפים יגיד דבר (קהלת י ט), דא צלותא,
דמטי לה עד צדיק חי עלמין, כליל
ח"י ברכאן, דאתמר בהון (משלי י ו) וברכות
לראש צדיק, חי העולמים, וצלותא איהו
דבור דרכיבת עליה, ואיהו מרפכה לגבה
ביומין דחול, ודא שכנתא ודא אדנ"י, קול
רכיב בפומי דא יהו"ה, ורזא דדבור (תהלים נא
י) אדנ"י שפתי תפתח וגומר, ואיהו מרפכה
לתרוייהו כגוונא דא יאהרונה"י, והכי סליק
לשניהם כמו זה - יאהרונה"י, וכך עולה מלא"ף כחשבון שני שמות פאחד. ולכן נקרא מלא"ף

פרחים שאינם גמר פרי מלמטה
למעלה, או משש הבנים שהם
מלמעלה למטה תחת האם
העליונה, שהרי הביצים הם
מצד האם התחתונה, שהיא
ביצה, האפרוחים מצד של
הצדיק, מלמטה למעלה, אלא
לא הנה אלא מהאפרוחים הללו,
וצדיק שמו, עמוד אחד מהארץ
עד לרקיע, והים מגיע עד
קרסוליו, אלו נצח והוד, שהאם
העליונה היא ים שמתפשט
לחמשים שיערים עד קרסולי
אותו העוף.

כמו זה יו"ד, הוא עשר, ה'
חמש. עשר פעמים ה' הם
חמשים. עשר בכל ספירה
מחמש האלו, מחסד עד הוד,
היסוד נוטל את כלם ונקרא כ"ל,
כלול מהחמשים הללו, והפסא
שלמטה ים המלח פסא הדין.
העוף שהוא הצפור שלו הוא
מטטרו"ן, עליו נאמר כי עוף
השמים יוליך את הקול, הקול
של קריאת שמע שהוא כולל
ששת ימי החול ושולט עליהם,
ונוטל אותו הקול ופורח בו עד
העמוד האמצעי, שהוא קול
יהו"ה על המים, ואין מים אלא
תורה, והוא קול יהו"ה בהדר,
עד ששה קולות, והוא השביעי
להם באם.

ובער פנפים יגיד דבר - זו
תפלה, שמגיעה לה עד צדיק
ח"י העולמים, כולל שמונה
עשרה ברכות, שבהם נאמר
וברכות לראש צדיק, חי
העולמים, ותפלה היא דבור
שורכבת עליו, והוא מרפכה
אליה בימות החול, וזו שכניה,
וזה אדנ"י. קול רוכב בפיו זה
יהו"ה, יסוד הדבור אדנ"י שפתי
תפתח וגומר, והוא מרפכה
לתרוייהו כגוונא דא יאהרונה"י, והכי סליק

מלא"ף כחושפן תרין שמיהן כחדא, ובגין דא
אתקרי מלא"ף שר הפנים, דעל יד שליחא דא
מתנחדין בשית יומי דחול, אכל ביומא
דשבתא לא סלקין תרין שמיהן אליו, דאינון
עמודא דאמצעייתא ושכינתיה, ולא מתנחדין
על ידי שליח, אלא בצדיק חי עלמין, ועליה
אתמר כי עוף השמים יוליך את הקול,
קול (דף ג ט"א) דקריאת שמע, ובעל פנפים
יגיד דבר דבור דצלותא, ולא על ידי שליח,
ובגין דא (משלי י ט) וצדיק יסוד עולם הוא
כליל כלא, וביה מתנחדין תרין שמיהן אליו,
ועל תרין שמיהן אליו אתמר (דהי"א טו לג) אז
ירננו עצי היער, ונענה מלא"ף מגו אשא
משמיא ואמר, הן הן מעשה מרפכה, והו
מתקבצין מלאכי השרת כבמזמוטי חתן
וכלה. אומר רעיא מהימנא בריך יהא בוצינא
קדישא דאמר מלין אליו, ליחדא בהון
קודשא בריך הוא ושכינתיה.

קום אליהו נביאה ליקרא דקודשא בריך
הוא ושכינתיה, ויתערון עמך שאר
נביאי, ובעיד ליה קנא בהאי חבורא, ולכל
משריין דאזלין מתתרכי בתר קודשא בריך
הוא ושכינתיה, לחברא לון בהאי חבורא,
לאשתפחא ביה נייחא לאליו משריין
דנשמתין דאזלין מתתרכי משכינתא, דאיהי
יחידאה איכה ישבה בדר (איכה א
א). ולאשתפחא ביה נייחא למשריין דקודשא
בריך הוא, דאתמר בהון (ישעיהו לג ז) הן אראלם
צעקו חוצה מלאכי שלום מר יבפיון, ולית
שלום אלא קודשא בריך הוא.

קום לחברא לון בהאי חבורא, דהא פד אית
בישראל משפילים, מאלין דאתמר
בהון (דניאל יד א) והמשפלים יזהרו כזהר הרקיע,

שר הפנים, שעל ידי שליח זה
מתנחדים בששת ימי החול, אכל
ביום שבת לא עולים שני שמות
אלו, שהם עמוד האמצעי
ושכינתו, ולא מתנחדים על ידי
שליח, אלא בצדיק חי
העולמים, ועליו נאמר כי עוף
השמים יוליך את הקול - הקול
של קריאת שמע, ובעל פנפים
יגיד דבר - דבור של תפלה, ולא
על ידי שליח, ולכן צדיק יסוד
עולם הוא כולל הכל, ובו
מתנחדים שני שמות אלו, ועל
שני שמות אלו נאמר אז ירננו
עצי היער. ונענה מלא"ף מתוך
אש משמים ואומר, הן הן
מעשה מרפכה, והיו מתקבצים
מלאכי השרת כמו במזמוטי
חתן וכלה. אומר רועה הנאמן:
ברוך יהיה המנוחה הקדושה
שאמר דברים אלו ליחד בהם
את הקדוש-ברוך-הוא עם
שכינתו.

קום אליהו הנביא לכבוד
הקדוש-ברוך-הוא ושכינתו,
ויתעררו עמך שאר הנביאים,
ועשה לו קן בחבור הזה, ולכל
המחנות שהולכים מגרשים אחר
הקדוש-ברוך-הוא ושכינתו,
לחברם בחבור הזה שתמצא בו
מנוחה למחנות של הנשמות
הללו שהולכים מגרשים
מהשכינה, שהיא יחידה, איכה
ישבה בדר, ולהמצא בו מנוחה
למחנות הקדוש-ברוך-הוא,
שנאמר בהם הן אראלם צעקו
חצה מלאכי שלום מר יבפיון,
ואין שלום אלא הקדוש-ברוך-
הוא.

קום לחברם בחבור הזה, שהרי
כשיש בישראל משפילים, מאלו
שנאמר בהם והמשפלים יזהרו
כזהר הרקיע. זה שנקרא ספר

דא דאתקרי ספר הזהר, דידיעין למפלח
למאריהון, ולאפקא אזפרות דשמקון
דקודשא בריך הוא ושכינתיה בכונה,
ולחפרא לון בקול דקריאת שמע, ובדבור
דצלותא, דאינון תרין שמקון יאהדונה"י,
דבהון פלילין פל הווי"ן וכנווי"ן ועשר
ספירן.

במה מלאכין דאינון חיוון דמרפכתא
ושרפים ואופנים, וכל עשר פתות
דכלילין בהון דמשמשין לעשר ספירות,
פלהו ופניהם וכנפיהם פרודות (יחזקאל א
א) לפומוי, לקבל אלין אזפרות, דאינון
יאהדונה"י, בין בקריאת שמע בין בצלותא
בין בשירות ותשבחות והודאות, דבכל
אזפרה דיפוק מפומוי בכל אתר ובכל ממלל,
צריך לכוונא דיבור באדנ"י קול ביהו"ה,
וליחדא לון פחדא, ביחדא דאיהו יחיד
נעלם, דמחבר לון ומיחד לון פחדא, וביה
צריך הפונה, דלא תליא למימר ביה קול
ודבור אלא מחשבתא.

בר נחית קודשא בריך הוא בקריאת שמע,
אתמר בחיוון ואשמע את קול
פניהם (שם כד), בעשר מיני הלולים, בשיר
פשוט דאיהו י' פת"ר, כפול דאיהו י"ה
חכמ"ה ובינ"ה, משולש ביה"ו דאיהו
חס"ד גבור"ה תפארת, מרובע ביהו"ה
דאיהו נצ"ח הו"ד יסו"ד מלכו"ת, דנטרין
צפרא קדישא ישראל ביניהו, וקראן בה
לישראל דאיהו עמודא דאמצעיתא, והיינו
שמע ישראל, הא נחית לגבה, צריך לקשרא
ליה בהדה, וליחדא לון ביחדא חדא בלא
פירודא כלל, ובגין דא מאן דשח בנתיים
עבירה היא בידו ההיא שיחה.

זהר, שידעים לעבד את רבונם
ולהוציא אזפרות של השמות
של הקדוש ברוך הוא ושכינתו
בכונה, ולחברם בקול של
קריאת שמע ובדבור של תפלה,
שהם שני השמות - יאהדונה"י,
שבהם כלולים כל התיות
והפנויים ועשר הספירות.
במה מלאכים, שהם חיות
המרפכה ושרפים ואופנים וכל
עשר הפתות שכלולים בהם,
שמשמשים את עשר הספירות,
כלם ופניהם וכנפיהם פרודות
לפיו פנגד האזפרות הללו שהן
יאהדונה"י, בין בקריאת שמע,
בין בתפלה, בין בשירות
ותשבחות והודאות, שבכל
אזפרה שיוצא מפיו בכל מקום
ובכל דבור, צריך לכוון הדבור
באדנ"י וקול ביהו"ה וליחדם
כאחד ביחד שהוא יחיד נעלם
שמחבר אותם ומיחד אותם
כאחד, וכו צריך הפונה, שלא
תלוי לומר בו קול ודבור, אלא
מחשבה.

בשירך הקדוש ברוך הוא
בקריאת שמע, נאמר בחיות
ואשמע את קול פניהם,
בעשרה מיני הלולים: בשיר
פשוט שהוא י' פת"ר, כפול
שהוא י"ה חכמ"ה ובינ"ה,
משלש ביה"ו שהוא חס"ד
גבור"ה תפארת, מרובע ביהו"ה
שהוא נצ"ח הו"ד יסו"ד
מלכו"ת, ששומרים את הצפור
הקדושה - ישראל - ביניהם,
וקוראים בה לישראל שהוא
העמוד האמצעי, והיינו שמע
ישראל הרי יורד אליה, צריך
לקשרו עמה, וליחדם ביחד
אחד ללא פרוד כלל. ולכן מי
ששח בינתיים אותה שיחה,
עברה היא בידו.

ואמאי קשרין ליה בהדה לא"ח עם ד',
פלילא מארבע פרשיין, בגין דלא
יאה פרח מינה, ואשתארת יחידה, איכה
ישבה בדר, ובגין דא קשרין ליה בהדה
בכמה קשורי דתפלי, בכמה קשורי דציצית,
דלא יזוז מינה.

וכך קשר איהו מסטרא דאת י', ותרין
קשרין אנון, דאנון קשר דרישא קשר
דדרועא שמאלא, ואנון י"י מן יאהדונה"י,
יהו"ה ארבע פרשיין דתפלי, וראו כל
עמי הארץ פי שם יהו"ה וכו' (דברים כח
א) אדנ"י ארבע בתי דתפלי, אהי"ה אשר
אהי"ה מלגאו דתפלי, בחד ועשרין אזפרות
דתפלין דרישא ובחד ועשרין אזפרות
דתפלין דיד, ודא אימא עלאה, תפלי
דמארי עלמא קארינן ליה, תפלין על
רישא דעמודא דאמצעיתא, פסי ליה אימא
בגדפהא דאינון רצועין דתפלי, וקשרין ליה
ישראל בשכינתא תתאה בתפלין דיד, וליה
אמרין שמע ישראל, ברא דסבא דסבין, ודא
חכמה עלאה, ועל שמיה אתקרי עמודא
דאמצעיתא ישראל, שיר א"ל שיר משמאלא
שיר דלויים, א"ל מימינא דכהניא, עמודא
דאמצעיתא (דף ג ע"ב) ישראל כליל תרויהו,
חכמה נחית בברכתא דכהנא בימינא, וביה
הרוצה להחפים ידריים, אימא נחית בקדושה
דליואי משמאלא, וביה הרוצה להעשיר
נצפין, עמודא דאמצעיתא קשורא דתרויהו
יחדא דתרויהו.

אוף הכי יסוד חי עלמין, קשורא דעמודא
דאמצעיתא ושכינתא תתאה, באן אתר
בצלותא, דביה פלילין תמני סרי ברכאן,
וביה מתניחדין תרין שמקון פחדא אינון

ולמה קושרים אותו עמה לא"ח
עם ד' כלולה מארבע פרשיות?
כדי שלא יהיה פורח ממנה
ותשאר יחידה, איכה ישבה
בדר, ומשום זה קושרים אותו
עמה בכמה קשורי תפלין בכמה
קשורי ציצית שלא יזוז ממנה.
וכך קשר הוא מצד של האות י',
ושני קשרים הם, שהם קשר של
ראש, הקשר של זרוע שמאל.
והם י' י' מן יאהדונה"י. יהו"ה
- ארבע פרשיות התפלין, וראו
כל עמי הארץ פי שם יהו"ה
וכו'. אדנ"י - ארבע בתי
דתפלין. אהי"ה אשר אהי"ה -
מבפנים של התפלין, בעשרים
וארבע אזפרות התפלין של
ראש ובעשרים ארבע אזפרות
דתפלין של יד, וזו האם
העליונה, תפלין של רבון
העולם קוראים לו, תפלין על
אוח העמוד האמצעי. מכסה
אותו האם בכנפיה, שהן
רצועות התפלין, וקושרים אותו
ישראל עם השכינה התחתונה
בתפלין של יד, ולו אומרים
שמע ישראל, הבן של זקן
הזקנים, וזו חכמה עליונה, ועל
שמו נקרא העמוד האמצעי
ישראל, שיר א"ל, שיר משמאל,
שיר של לויים, א"ל מימין של
הכהנים, העמוד האמצעי
ישראל כולל את שניהם.
החכמה יורדת בכרפת הפהן
בזמין, וכו הרוצה להחפים
ידריים, האם יורדת בקדשת
הלויים משמאל, וכו הרוצה
להעשיר יצפין. עמוד האמצעי
הקשר של שניהם, היחד של
שניהם.

אף כן יסוד חי העולמים,
הקשר של העמוד האמצעי
והשכינה התחתונה באיזה
מקום בתפלה, שבו כלולים

יאהדונה"י, וְחַבְרָא דְתַרְיִן שְׁמַהֲן צְרִיכִין
בְּחַשְׂאֵי, וְרָזָא דְמַלְהָ (יחזקאל א כה) בְּעַמְדָם
תְּרַפְיֵנָה כְּנַפְיָהֶן, בְּעַמְדָם יִשְׁרְאוּל בְּצִלוֹתָא
דְעַמְיָדָה חִיוּן תְּרַפְיֵנָה כְּנַפְיָהֶם דְלֹא לְמַשְׁמַע
בְּהוּן קָלָא, דְתַמְזֵן קוּל דְמָמָה דְקָה (מ"א יב
יג). קַדְשׁ הַקְדְּשִׁים דְאִיהוּ בְעַמְיָדָה, בְּגִין
דְתַמְזֵן קָאֲתָא מְלֻפָּא.

דְּהָא בְרוּחַ גְדוּלָה וּבְרַעַשׁ וּבְאֵשׁ,
דְאִשְׁתַּמְעוּן בְּהוּן גְדַפֵי חִיוּן לֹא אֲתָא
מְלֻפָּא, אֲלֵא בְקוּל דְמָמָה דְקָה, דְאִיהוּ בְתֵר
רוּחַ רַעַשׁ אֵשׁ, וְאִיהוּ רְבִיעָאָה לֹון, וְעֲלֵיָהוּ
אָמַר יְחִזְקִאל (א ד). וְאִירָא וְהִנֵּה רוּחַ סַעְרָה
בָּאָה מִן הַצָּפוֹן, עָנַן גְדוּל, וְאֵשׁ מֵתְלַקְחַת,
הָא אֵינּוֹן תֵּלַת, דְרִכִּיבִין בְּהוּן תֵּלַת אֲתוּוֹן
הו"ה, קוּל דְמָמָה דְקָה דָא י' מִן הוה"י,
וְאִיהוּ י' מִן אַדְנִי"י, תַּמְזֵן קָא אֲתָא מְלֻפָּא
דְאִיהוּ יוה"ה. דְכָל הוּי"ה דְשְׁלִיט ה' עַל ו'
ה' עַל י' נּוֹקְבָא אִיהוּ הַהוּי"ה, בְּגוּן טַפָּה
דְנוֹקְבָא פִד שְׁלִיט עַל טַפָּה דְדִכּוּרָא בַת אִיהוּ.
אֲתָא אֲלֵיהוּ וְכָל מְאִרֵי מְתִיבְתָא, וְאִשְׁתַּטְחוּ
קַמֵיהּ וְאָמְרוּ, סִינֵי סִינֵי מָאן יָכִיל
לְמִימַר מְלִין קַמָּךְ, אֲלֵא בְקוּל דְמָמָה דְקָה,
דְבִפּוּמָךְ קָא אֲתִי מְלֻפָּא, קוּם אֲלֵיהוּ תַקִיִן
לְבוּשֵׁי מְלֻפָּא וּמְטָרוּנִיתָא, דְאַנְתָּ פְהִנָּא, תַקִיִן
לֵיהּ לְקוּדְשָׁא בְרִיךְ הוּא אֲרַבַּע בְּגָדֵי לְבָן,
וְאֲרַבַּע בְּגָדֵי זָהָב לְמְטָרוּנִיתָא, דְאֲתַמַּר
בְּהָ (תהלים מה יד) כָּל כְּבוֹדָה בַת מְלָךְ פְּנִימָה
מִמַּשְׁבְּצוֹת זָהָב לְבוּשָׁה.

אֲרַבַּע בְּגָדֵי לְבָן פְּלָהוּ רְחֵמֵי בְשָׁמָא
דְיִהוּ"ה, וְלִית מָאן דְמַחִיל בְּהוּן
עָרְיִין אֲלֵא אִיהוּ, אֲרַבַּע בְּגָדֵי זָהָב פְּלָהוּ דִנְיָא
מְסֻטְרָא דְאַדְנִי"י, וְלִית מָאן דְמַחִיל עַל

עֲבוּדָה זְרָה אֲלֵא אִיהוּ, דְשְׁלֻטָן שְׁפָחָה
בְּאַתֵר דְגַבְרִיתָה.

בְּשָׁמִיָה בְּן פְּרִסְיָה, בְּן לְבוּשִׁיָה, וּבְאֲלִין
לְבוּשִׁין לֹא אֲתֻלְבַּשׁ עַד כְּעַן מִיוֹמָא

דְאֲתַתְרַב בִּי מִקְדָּשָׁא, דְהָא כְתִיב (ישעיה נ
ו) אֲלֵבִישׁ שְׁמַיִם קְדְרוֹת, וּשְׁכִינְתָא אֲתַמַּר
בְּהָ (שיר א ו) אֵל תְּרַאוּנִי שְׂאֵנִי שְׁחִרְחוּרְתָּ, בְּגִין
דְאִיהוּ בְּגִלוֹתָא, וְכִרְסִיא דִלָּה פְּגִימָא בְּחוּבִין
דְיִשְׂרָאֵל, דְתַמְזֵן נְשַׁמְתִין דְיִשְׂרָאֵל, וּבְגִין דָּא
זַכָּאָה אִיהוּ מָאן דְתַקִיִן לָהּ כְּרִסְיָא בְּצִלוֹתָא
דִילֵיהּ, בְּפִקּוּדֵין דִילֵיהּ, בְּתֵר דְאִיהוּ מְתַמְזֵן
כְּרִסְיָא פְּגִימָה בְּגִינָהוּ, וְאִסְתַּלַּק שְׁם יוה"ה
מִתַּמְזֵן, דְאִיהוּ לֹא שְׂרִיא בְּאַתֵר פְּגִימָה, הִדָּא הוּא
דְכְתִיב (ויקרא כא כא) כָּל אִישׁ אֲשֶׁר בּו מוּם לֹא
יִקְרַב, אוּף הָכִי בְנִשְׁמִתָּא פְּגִימָא לֹא שְׂרִיא.

זַכָּאָה אִיהוּ מָאן דְאֲשְׁלִים נְשַׁמְתֵיהּ, לְשְׂרִיא
בֵיהּ שְׁם יוה"ה, וְעַבִיד לֵיהּ כְּרִסְיָא
לְגַבְיָהּ, וְזַכָּאָה פּוּמָא דְמִתְחַבְּר בְּהָ קוּדְשָׁא
בְרִיךְ הוּא עִם שְׁכִינְתֵיהּ דְאִיהוּ תּוֹרַת יוה"ה,
וְזַכָּאָה אִיהוּ מָאן דְלְבִישׁ מְלֻפָּא וּמְטָרוּנִיתָא
בְּעֶשֶׂר סְפִירֵן דְבְרִיאָה, דְכָלִילֵן בְּשֵׁם
יִאֵהוּדֵנָה"י, בְּשָׁמִיָה בְּן לְבוּשׁוּהֵי.

וּמָאן דְתַקִיִן לֵיהּ סוּסְיָא, דְאֲתַמַּר בְּהָ (שיר א ט)
לְסִסְתִי בְּרַכְבִי פִרְעָה דְמִיתִיךְ רַעֲיָתִי,
דְאִיהוּ מְרַכְבָּה דִילֵיהּ, דְבִיוֹמֵי דְשִׁבְתוֹת וְיָמִים
טוֹבִים אִיהוּ לְבוּשׁ לְבוּשֵׁי מְלָכוּתָא, דְאֵינּוֹן
עֶשֶׂר סְפִירוֹת דְבְרִיאָה, וּבִיוֹמֵי דְחוּל לְבִישׁ
עֶשֶׂר כְּתוּב דְמְלָאכְיָא, דְמַשְׁמַשֵׁי לֹון לְעֶשֶׂר
סְפִירֵן דְבְרִיאָה.

דְעֶשֶׂר סְפִירוֹת דְאֲצִילוֹת מְלֻפָּא בְּהוּן, אִיהוּ
וְגִרְמִיָה חַד בְּהוּן, אִיהוּ וְחִיָּו חַד בְּהוּן,
מָה דְלָאוּ הָכִי בְּעֶשֶׂר סְפִירוֹת דְבְרִיאָה, דְלָאוּ
אֵינּוֹן וְחִיָּהוּן חַד, לָאו אֵינּוֹן וְגִרְמִיָהוּן חַד.

שָׁל אַדְנִי"י, וְאֵין מִי שְׁמוּחַל עַל
עֲבוּדָה זְרָה אֲלֵא הִיא, שְׁשׁוּלְטִים
שְׁפָחָה בְּמָקוֹם גְּבִרְתָּהּ.

כְּשָׁמוּ בְּן כְּסָאוֹ, בְּן לְבוּשׁוֹ,
וּבְלְבוּשֵׁים הִלְלוּ לֹא מְתֻלְבַּשׁ עַד
כְּעַת מִיוֹם שְׁנַחֲרַב בֵּית הַמִּקְדָּשׁ,
שְׁהִרֵי כְתוּב אֲלֵבִישׁ שְׁמַיִם
קְדְרוֹת, וּבְשִׁכְיָנָה נְאָמַר אֵל
תְּרַאוּנִי שְׂאֵנִי שְׁחִרְחוּרְתָּ, מִשׁוּם
שְׁהִיא בְּגִלוֹתָא, וְהַכְּסָא שְׁלָה פְּגוּם
בְּחֻטְאֵי יִשְׂרָאֵל, שְׁשֵׁם הַנְּשַׁמְתוֹת
שָׁל יִשְׂרָאֵל, וְלָכֵן אֲשַׁרֵי מִי
שְׁמַתְקֵן לָהּ כְּסָא בְּתַפְלָתוֹ,
בְּמַצּוֹת שְׁלוֹ. אַחַר שְׁהוּא מְשֵׁם,
הַכְּסָא פְּגוּם בְּגִלְלָם, וּמְסַתְּלַק
שֵׁם יוה"ה מְשֵׁם, שְׁהוּא לֹא
שׁוֹרָה בְּמָקוֹם פְּגוּם. זֵהוּ שְׁכְתוּב
כָּל אִישׁ אֲשֶׁר יִהְיֶה בּו מוּם לֹא
יִקְרַב, אִף כִּף בְּנִשְׁמָה פְּגוּמָה לֹא
שׁוֹרָה.

אֲשַׁרֵי מִי שְׁמַשְׁלִים נְשַׁמְתוֹ
לְהַשְׁרוֹת בְּהָ שְׁם יוה"ה וְעוֹשָׂה
לוֹ כְּסָא אֲלֵיו, וְאֲשַׁרֵי הַפָּה
שְׁמַתְחַבְּר בּוּ הַקְדוּשׁ-כְּרוּף-הוּא
וּשְׁכִינְתוֹ, שְׁהִיא תּוֹרַת יוה"ה,
וְאֲשַׁרֵי הוּא מִי שְׁמַלְבִּישׁ הַמְּלָךְ
וְהַגְּבִירָה בְּעֶשֶׂר הַסְפִירוֹת שָׁל
כְּרִיאָה שְׁקוּלָיִים בְּשֵׁם
יִאֵהוּדֵנָה"י, כְּשָׁמוּ בְּן לְבוּשִׁיו.

וּכְּמִי שְׁמַתְקִין לוֹ סוּסָה, שְׁנְאָמַר
בְּהָ לְסִסְתִי בְּרַכְבִי פִרְעָה דְמִיתִיךְ
רַעֲיָתִי, שְׁהִיא מְרַכְבָּה שְׁלוֹ,
שְׁבִימֵי הַשְּׂבָתוֹת וְיָמִים טוֹבִים
הוּא לְבוּשׁ בְּלְבוּשֵׁי מְלָכוּת, שְׁהֵן
עֶשֶׂר סְפִירוֹת שָׁל כְּרִיאָה,
וּבִימוֹת הַחוּל לְבוּשׁ בְּעֶשֶׂר כְּתוּב
שָׁל מְלָאכִים שְׁמַשְׁמִשִׁים אוֹתָם,
אֵת עֶשֶׂר סְפִירוֹת הַכְּרִיאָה.

שְׁעֶשֶׂר סְפִירוֹת שָׁל הָאֲצִילוֹת,
הַמְּלָךְ בְּהֵם, הוּא וְעֶצְמוֹ אֶחָד
בְּהֵם, הוּא וְחִיָּו אֶחָד בְּהֵם, מָה
שְׁאִין בְּן בְּעֶשֶׂר הַסְפִירוֹת שָׁל
הַכְּרִיאָה, שְׁהֵם וְחִיָּהֶם אֵינִם
אֶחָד, שְׁהֵם וְעֶצְמָם אֵינִם אֶחָד.

וְעָלַת עַל פְּלֵא הוּא נְהִיר (ג"א נחית) בְּעֶשֶׂר סְפִירוֹת דְּאֶצִּילוֹת, וּבְעֶשֶׂר סְפִירוֹת דְּבְרִיָּאָה, וְנְהִיר בְּעֶשֶׂר פְּתוֹת דְּמִלְאָכְיָא, וּבְעֶשֶׂר גְּלַגְלֵי דְרַקִּיעָא, וְלֹא אֲשַׁתְּנִי כִּכְל אֲתֵר. (ד ת ד ע"ו א) קוּם יַחְזַקְאֵל נְבִיאָה, לְגַלְגְּלָהּ אֲלִין מְרֵאוֹת קָמִי שְׁכִינְתָא, דְּאִתְמַר בְּהוֹן (יחזקאל א א) וּדְמוֹת הַחַיּוֹת מְרֵאִיהֶם פְּגַחְלֵי אֵשׁ, בְּנִקּוּדֵי אֲוִרֵיתָא וְטַעְמֵי דְאֲוִרֵיתָא, דְּעַלְיֵיהּ דְּאִתְנוּן אֲתֵמַר (שם) וּדְמוֹת הַחַיּוֹת, מְרֵאִיהֶם פְּגַחְלֵי אֵשׁ אֲלִין אֵינּוֹן נִקּוּדִין, בּוֹעֲרוֹת פְּמֵרָאָה הַלְפָּדִים אֲלִין טַעְמֵי, וּבְהוֹן (דניאל יב א) וְהַמְשַׁפְּלִים יִזְהָרוּ כְּזֵהָר הַרְקִיעַ, וְהַמְשַׁפְּלִים אֲלִין אֲתָנוּן, יִזְהָרוּ אֲלִין נִקּוּדִין דְּנִהְרִין בְּהוֹן, כְּזֵהָר אֲלִין טַעְמֵי.

וּשְׁכִינְתָא פְּלִילָא מְכַלְהוּ, עַלְהּ אֲתֵמַר (יחזקאל א א) הִיא מִתְהַלְכַת בֵּין הַחַיּוֹת, דְּאֵינּוֹן חִיּוֹן עֲלֵאִין דְּנִקּוּדֵי דְטַעְמֵי, וְחִיּוֹן תְּתַאֲן דְּנִקּוּדֵי דְאִתְנוּן, פְּגוּוֹנָא דָּא הִי, וְאֵנּוֹן סְגוּלַת"א לְעִילָא תְּלַת חִיּוֹן עֲלֵאִין, דְּרַמִּיזִין י"י בְּרֵאשֵׁי תִיבוֹת יְהוּ"ה יְהוּ"ה יְהוּ"ה, וְאֵינּוֹן יְהוּ"ה מְלָךְ יְהוּ"ה מְלָךְ יְהוּ"ה יְמַלְךְ, אֲנִפֵי תְּלַת חִיּוֹן עֲלֵאִין, דְּאֵינּוֹן חֶסֶד גְּבוּרָה תְּפָאֲרִית, וְלִתְתָא סְגוּ"ל דְּאֵינּוֹן חִיּוֹן תְּתַאֲן, אֲנִפֵי נַצ"ח יְסוּ"ד וְהוּ"ד, דְּרַמִּיזִין בִּיבְרַכְיָהּ יְהוּ"ה יְאֵר יְהוּ"ה יִשְׂרָאֵל יְהוּ"ה, נִקּוּדָה דְאֲמַצְעִיתָא חִתָּה שְׁשֻׁמָּה אָדָם פְּגוּוֹנָא דָּא הִי, הִיא מִתְהַלְכַת בֵּין הַחַיּוֹת, דְּאֵינּוֹן תְּלַת לְעִילָא, וְתַלַּת לְתַתָּא, פְּגוּוֹנָא דָּא הִי.

אִיהוּ רְבִיעָאָה לְכָל תְּלַת, וּשְׁבִיעָאָה לְשִׁית. וְרִזָּא דְתַלַּת חִיּוֹן תְּתַאֲן, עַלְיֵיהּ אִיהוּ קָא רְמִיז וַיְהִי בְשִׁלְשִׁים שָׁנָה (יחזקאל א א), וְעַל נִקּוּדָא דְאֲמַצְעִיתָא קָא רְמִיז בְּרְבִיעֵי, דְאִיהוּ

אֲרַבַּע אֲנִפֵי אָדָם, חֲכֵמָה עֲלָאָה פ"ח מ"ה, דְּאִתְמַר בֵּיהּ (שם כו) דְמוֹת פְּמֵרָאָה אָדָם עֲלִיו מְלַמְעֵלָה, וְכִלְא פְרִזָּא דְנִקּוּדֵי דְאֵת הִי. בְּחֻמְשָׁה לַחֲדָשׁ, דָּא אֵת הִי, דְאִיְהִי אֱלֹהִי"ם, פְּנוּ"י לְשֵׁם יְהוּ"ה, וְאִיְהִי פְרִסְיָא, דְהִכִּי סְלִיק הַפְס"א פְּחוּשְׁבָן אֱלֹהִי"ם.

וְאִיְהִי פְתֵר עֲלִיוֹן, חֲמִישָׁאָה לְאַרְבַּע חִיּוֹן עֲלֵאִין, וְחֲמִישָׁאָה לְאַרְבַּע תְּתַאֲן, וְאִיְהִי פְרִסְיָא לְמֵאֲרֵי פְלָא, אָדוֹן עַל פְּלָא, דְאִיְהוּ טְמִיר וְגִנְיָו.

וְאִי תִימָא דְרִזָּא דָּא חֲזָא יַחְזַקְאֵל, לֹא תְהוּ אֱלָא דְמוֹת דְאֲלִין חִיּוֹן, וְלֹא דְחֲזָא חִיּוֹן, אֱלָא פְּמִלְפָא דְשִׁלַּח שְׁטֵר בְּחוֹתְמֵיהּ, וְדִיוּקְנָא דְמִלְפָא רְשִׁימָא עַל שְׁעוּה מְחוֹתְמֵיהּ. דְּבִסְפִירָן דְאֶצִּילוֹת אִיהוּ דִּיוּקְנָא דְמִלְפָא מְמַשׁ, וּבִסְפִירָן דְּבְרִיָּאָה חוֹתְמָא דְמִלְפָא, וּבִסְפִירָן דִּיצִירָה וּבְמִלְאָכִין דְאֵינּוֹן חִיּוֹן צִינְרָא דְחוֹתְמָא בְשְׁעוּה, וּבְגִין דָּא אֲתֵמַר בְּמֵרֵאוֹת יַחְזַקְאֵל (שם) דְמוֹת פְּמֵרָאָה אָדָם, וּדְמוֹת הַחַיּוֹת, וְלֹא הַחַיּוֹת מְמַשׁ. לְמִי שְׁכַל יְמִיו לֹא רָאָה מְלָךְ וְהִנֵּה בֵּן כְּפֹר, וְשָׂאל בְּשִׁבְלֵוֹ, וְרוּשְׁמִים לוֹ עַל טְבִלָּה אוֹ עַל נִיר אֵת דִּיוּקְנֵוֹ.

וְיֵשׁ נִקְדָּה שְׁכַל הַעוֹלָם תְּלוֹי תְּחִתֵּיהּ, כְּמוֹ הַשְּׁמֶשׁ אֵל הַתְּחִתּוֹנִים נְרֵאִית לְבִנֵי אָדָם תַּחַת הַרְקִיעַ פְּנִקְדָּת קַמִּיץ, וְהִיא כְּמָה פְעֻמִּים גְּדוּלָה מִכָּל הָאָרֶץ, כֹּל שְׁפָן נִקְדוֹת הַתּוֹרָה לְגַבֵּי גְבְהֶם, וְנִרְאוֹת לְנוֹ הַנִּקְדוֹת. (עד כאן).

וְאֵי בְתוֹף הַגּוֹלָה עַל נְהָר כְּבָר - דָּא בְתוֹף הַגּוֹלָה עַל נְהָר כְּבָר (יחזקאל א א), דָּא נְהָר דִּינּוּר נְגִיד וְנִפְיָק מִן קְדָמוּהִי, אֱלָף אֲלָפִים יִשְׁמְשׁוּנֵיהּ, וְרַבּוּא רְבִיבוּת שֶׁל מְלָאָכִים עוֹמְדִים לְפָנָיו, הַדִּין

שֶׁהוּא אֲרַבַּע פְּנֵי אָדָם, חֲכֵמָה עֲלִיוְנָה - כ"ח מ"ה, שְׁנַאֲמַר בּוֹ דְמוֹת פְּמֵרָאָה אָדָם עֲלִיו מְלַמְעֵלָה, וְהַכֹּל בְּסוּד הַנִּקְדוֹת שֶׁל אוֹת הֵן בְּחֻמְשָׁה לַחֲדָשׁ, זוֹ הָאוֹת הִי, שְׁהִיא אֱלֹהִי"ם, פְּנוּ"י לְשֵׁם יְהוּ"ה, וְהִיא הַפְסָא, שְׁפָךְ עוֹלָה הַפְסָא כְּחֻשְׁבוֹן אֱלֹהִי"ם.

וְהִיא פְתֵר עֲלִיוֹן חֲמִישִׁית לְאַרְבַּע הַחַיּוֹת הָעֲלִיוֹנוֹת, וְחֲמִישִׁית לְאַרְבַּע הַתְּחִתּוֹנוֹת, וְהִיא פְסָא לְרַבּוֹן הַכֹּל, אָדוֹן עַל הַכֹּל, שֶׁהוּא טְמִיר וְגִנְיָו.

וְאִם תֵּאמַר שְׁסוּד זֶה רָאָה יַחְזַקְאֵל - לֹא הִיָּה אֱלָא דְמוֹת הַחַיּוֹת הָאֵלֶּה, וְלֹא שְׂרָאָה חַיּוֹת, אֱלָא כְּמוֹ מְלָךְ שְׁשִׁלַּח שְׁטֵר בְּחוֹתְמוֹ, וְדִיוּקְנֵוֹ הַמְלָךְ רְשׁוּם עַל שְׁעוּה מְחוֹתְמוֹ, שְׁבִסְפִירוֹת הָאֶצִּילוֹת הוּא דִּיוּקְנֵוֹ הַמְלָךְ מְמַשׁ, וּבִסְפִירוֹת הַבְּרִיָּאָה - חוֹתֵם הַמְלָךְ, וּבִסְפִירוֹת הַיְצִירָה וּבְמִלְאָכִים שֶׁהֵם חַיּוֹת - הַצִּיּוֹר שֶׁל הַחוֹתֵם בְּשְׁעוּה. וְלִכֵּן נֵאֱמַר בְּמֵרֵאוֹת יַחְזַקְאֵל, דְמוֹת פְּמֵרָאָה אָדָם, וּדְמוֹת הַחַיּוֹת, וְלֹא הַחַיּוֹת מְמַשׁ. לְמִי שְׁכַל יְמִיו לֹא רָאָה מְלָךְ וְהִנֵּה בֵּן כְּפֹר, וְשָׂאל בְּשִׁבְלֵוֹ, וְרוּשְׁמִים לוֹ עַל טְבִלָּה אוֹ עַל נִיר אֵת דִּיוּקְנֵוֹ.

וְיֵשׁ נִקְדָּה שְׁכַל הַעוֹלָם תְּלוֹי תְּחִתֵּיהּ, כְּמוֹ הַשְּׁמֶשׁ אֵל הַתְּחִתּוֹנִים נְרֵאִית לְבִנֵי אָדָם תַּחַת הַרְקִיעַ פְּנִקְדָּת קַמִּיץ, וְהִיא כְּמָה פְעֻמִּים גְּדוּלָה מִכָּל הָאָרֶץ, כֹּל שְׁפָן נִקְדוֹת הַתּוֹרָה לְגַבֵּי גְבְהֶם, וְנִרְאוֹת לְנוֹ הַנִּקְדוֹת. (עד כאן).

וְאֵי בְתוֹף הַגּוֹלָה עַל נְהָר כְּבָר - דָּא בְתוֹף הַגּוֹלָה עַל נְהָר כְּבָר (יחזקאל א א), דָּא נְהָר דִּינּוּר נְגִיד וְנִפְיָק מִן קְדָמוּהִי, אֱלָף אֲלָפִים יִשְׁמְשׁוּנֵיהּ, וְרַבּוּא רְבִיבוּת שֶׁל מְלָאָכִים עוֹמְדִים לְפָנָיו, הַדִּין

יֹושֵׁב, וְהַסְפָּרִים נִפְתָּחוּ, שֶׁהֵם שִׁלְשַׁת הַסְפָּרִים שֶׁנִּפְתָּחוּ בְּרֵאשִׁית הַשָּׁנָה, וְבוֹ טוֹבְלוֹת הַנְּשֻׁמוֹת בְּנֶהֱרַוּ דִּינור הַזֶּה מִזְהֵמָתָן שְׁמוֹזְהִימִים בְּעוֹלָם הַשָּׁפֵל, וְזֶה מִטְטרוֹ"ן בְּדַמּוֹת שֶׁל צְדִיק יְסוּד עוֹלָם, שֶׁהוּא נֶהֱרַוּ דִּינור. מִצַּד הַגְּבוּרָה - נֶהֱרַוּ פְּלִגְיוֹ, מִצַּד הַקָּסֵד - פְּלִגְי מִיָּם. וְנֶהֱרַוּ עַל נֶהֱרַוּ כָּבֹר. מִה זֶה כָּבֹר? זֶה מִטְטרוֹ"ן, רַכְ"ב לְעִמּוּד הָאֲמֻצָּעִי. וְיִרְכַּב עַל כְּרוֹב וְיַעֲרֵף, וְהוּא רַכְבֵּי אֵשׁ וְסוֹסֵי אֵשׁ, כּוֹלָל שְׁשִׁים רְבוּא מְרַכְבוֹת, וּמִצַּד שֶׁל צְדִיק חֵי הַעוֹלָמִים הוּא כּוֹלָל שְׁמוֹנֶה עָשָׂר רְבוּא מְרַכְבוֹת, וְנֶהֱרַוּ רַכְבֵי אֱלֹהִים רַבְתִּים אֶלְפֵי שְׁנָאָן, וּבְעֲלֵי הַמִּשְׁנָה פְּרִשׁוּהָ שְׁנֵי אֶלְפִים, שְׁאִינִים מִשְׁנֵי רְבוּא, שֶׁהֵם כָּל רְבוּא עֲשָׂרַת אֶלְפִים, רַבּוֹתִים - עֲשָׂרִים אֶלְפֵי. שְׁנֵים שְׁאִינָן, נִשְׁאָרוּ שְׁמוֹנֶה עָשָׂר שְׁיִוְרָדִים עִם מִטְטרוֹ"ן לְקַבֵּל שְׁמוֹנֶה עָשָׂרָה בְּרִכּוֹת שֶׁל תְּפִלוֹת יִשְׂרָאֵל הַהַעֲלוֹתָם לְפָנֵי הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, חֵי הַעוֹלָמִים, צְדִיק יְסוּד עוֹלָם, וּבְרִכּוֹת לְרֹאשׁ צְדִיק.

וְאֵנִי בְּתוֹךְ הַגּוֹלָה - זוֹ שְׂכִינָה. נִפְתָּחוּ הַשָּׁמַיִם - חֲמִשָּׁה רְקִיעִים שֶׁל הַיּוֹם הַשְּׁנִי. ה' שֶׁל הַשָּׁמַיִם, שֶׁבָּה רְשׁוּמִים חַיִּיּוֹת, שְׁמִקוֹרָם יוֹ"ד ה"י וְא"ו ה"י (נ"א יוֹד ה"א וְא"ו ה"א), יְהו"ה, וְאֶרְאֶה מְרֹאֲוֹת אֱלֹהִים (יחזקאל א' א'). חֲמֵשׁ אֹרֹת דְּיוֹמָא קְדָמָא, לְקַבֵּל ה' קְדָמָא, כְּלִילָא מִחֲמֵשׁ אֹרֹת, דְּאִיהוּ אֲאָאָא פְּתוּחֵי חוֹתָם קֹדֶשׁ לִיהו"ה (שְׁמוֹת כח לו').

וְכֹרֵחַ חַד אַחֲזֵי אַהֲי"ה, וְנִקְוֵינָן אֲלֵינָן סְלִקִּין אֱלֹהִים, דְּבַהוֹן שְׁבַע נִקְוֵינָן, תְּלַת לְעִילָא תְּלַת לְתַתָּא חֵלִם בְּאֲמֻצָּעִיתָא, וְחַד רְקִיעָא תְּמִינָא לֹון, דְּאֲתַמַּר בֵּיהּ (בְּרַשִׁית א'

וְיִתְּנָן אֲתָם אֱלֹהִים בְּרִקִיעַ הַשָּׁמַיִם. וְשְׁבַע נְצוּצֵי דְנִקְוֵי אֲאָאָא לְקַבֵּל שְׁבַע כְּכִבֵּי לְכַת, תְּלַת מִפָּאן וְתְלַת מִפָּאן חֲמ"ה בְּאֲמֻצָּעִיתָהּ, רְבִיעָא לְכָל תְּלַת, וְשְׁבִיעָא לְשִׁית, וְאִיהִי בְּצוּרַת חֲל"ם, בְּאֲלִין חֲמֵשׁ (וּיקרא ב' ב) וְקִמְצֵן הַפְּהֵן מִשָּׁם מְלֵא קִמְצוֹ, קִמְצֵן אִיהוּ י' כִּד אֲתַפְתַּח בְּה' נִקְוֵינָן אִיהוּ ה', חֲמֵשׁ אֲצַבְעָאן, דְּבַהוֹן אֲתַפְתַּח קִמְצֵן דְּאִיהוּ י', לְחֲמִשִּׁין פְּרַעֲיִן דְּחִירוֹ.

וְאֲתַוּוֹן י"ה פְּחֻשְׁפֵּן חֲל"ם דְּאִיהוּ אֲמֻצָּעִי, וְחֲר"ק פְּחֻשְׁפֵּן ו"ה, ו' דְּרֹעָא ה' כְּתַף, קִמְצֵן י"ד אִיהוּ (שְׁמוֹת יז טז) וְיֹאמַר כִּי יוֹ"ד עַל פֶּס י"ה, וְאִינּוֹן רְמִיזוֹן יְהו"ה אֱלֹהֵינוּ יְהו"ה, וּבְחֲמֵשׁ אֲצַבְעָאן דִּיד שְׁמֵאלָא י"ד רְמִיזוֹן כּוּז"ו בְּמוֹכְס"ז כּוּז"ו, וְאִינּוֹן כ"ח, דְּאֲתַמַּר עֲלֵיהּ (בְּדַבְרֵי יד יז) וְעַתָּה יִגְדֵּל נָא פִּיחַ יְהו"ה, וְהִכֵּי סְלִיק אִי"ה אֹו"ה כ"ח, דְּרִמִּיזוֹן (יִרְמִיָּה יז יב) בְּפִסְאָ כְּבוֹד מְרוֹם מְרֹאשׁוֹן.

מִיַּד דְּאֲסַתְּלֵקוּ, וְיִלְכוּ בְּלֵא כַח לְפָנֵי רוּדְף (אִיכָה א' ו), וּבְגִינָן דָּא אֹוּקְמוּהָ מְאָרִי מִתְנִיתִין, כָּל הָאֹוּמַר אֲמֵן יְהֵא שְׁמִיהָ רְבָא בְּכָל פַּחוֹ, קוֹרְעִין לוֹ גְּזוּר דִּינוֹ שֶׁל שְׁבָעִים שָׁנָה, דְּאִינּוֹן שְׁבַעֲיָן שְׁנִין, בְּתַר אֶלְף וּמֵאָתָן שְׁנִין, דְּאֲתַחֲרַב בֵּי מְקַדְשָׁא, וְאִית דְּחֻשִׁיב לֹון מִשְׁבַּטֵּל הַתְּמִיד, בְּגִין דְּבְרִדְגָא דִּיעַקֵּב תְּלִיאָ קִץ דְּפּוֹרְקָנָא, דְּדַרְגִּיָּה אֲמַת, הַדָּא הוּא דְּכַתִּיב (מִיכָה ז' ט) תַּתַּן אֲמַת לִיעַקֵּב, דְּאִיהוּ סִימָן אֶלְף מְאֵתִים תְּשַׁעִים, וְאִית דְּאוֹסִיף בֵּיהּ ב', קְרוֹב יְהו"ה לְכָל קוֹרְאֵיו לְכָל יְקָרְאֵהוּ בְּאֲמַת (תְּהִלִּים קמ"ח יח), לְדַעַת בְּאַרְץ דְּרַפְּךָ (שִׁם טז א), אוּף הָכִי אֲרִץ, אֶלְף ר"ץ, מְאֵתִים וְתְשַׁעִים, לְקִימָא בְּהוֹן

בו ויתן אותם אלהים ברקיע השמים. ושבעה ניצוצות של נקודות אאאאא כנגד שבעה כוכבי לכת - שלשה מפאן ושלשה מפאן, חמ"ה באמצעיותו, רביעי לכל השלשה, ושבועי לששה, והיא בצורת חל"ם באלו החמש, וקמץ משם מלא קמץ - קמץ הוא י', כשנפתח בקמץ נקודות הוא ה', חמש אצבעות שבהן נפתח קמץ, שהוא י', לחמשים שיערי החרות.

ואותיות י"ה כחשבון חול"ם, שהוא אמצעי, וחר"ק כחשבון ו"ה, ו' זרוע, ה' כתף, קמץ י"ד פרקי האצבעות, ונהו ויאמר פי י"ד על פס י"ה, והם רמזים יהו"ה אלהינו יהו"ה, ובחמש אצבעות של יד שמאל י"ד פרקים, רמזים כו"ו במוכס"ז כו"ו, והם כ"ח, שנאמר עליהם ועתה יגדל נא כ"ח יהו"ה, וכן עולה אי"ה או"ה כ"ח, שרמזים בכסא כבוד מרום מראשון.

מִיַּד שֶׁהִסְתַּלְקוּ, וְיִלְכוּ בְּלֵא כַח לְפָנֵי רוּדְף, וְלָכֵן פְּרִשׁוּהָ בְּעֲלֵי הַמִּשְׁנָה, כָּל הָאֹוּמַר אֲמֵן יְהֵא שְׁמִיהָ רְבָא בְּכָל פַּחוֹ, קוֹרְעִים לוֹ גְּזוּר דִּינוֹ שֶׁל שְׁבָעִים שָׁנָה, שְׁבָעִים שְׁנִים אַחַר אֶלְף וּמֵאֵתִים שְׁנִים שְׁנַחֲרַב בֵּית הַמִּקְדָּשׁ, וְיֵשׁ מִי שְׁמַחֲשֵׁב אוֹתָם מִשְׁבַּטֵּל הַתְּמִיד, מִשׁוּם שְׁבְדִרְגַת יַעֲקֹב תְּלִוי קִץ הַגָּאֻלָּה, שְׁבְדִרְגַתוֹ אֲמַת. זֶהוּ שְׁכַתוֹב תַּתַּן אֲמַת לִיעַקֵּב, שֶׁהוּא סִימָן אֶלְף מְאֵתִים תְּשַׁעִים. וְיֵשׁ מִי שֶׁהוֹסִיף בּוֹ ב', קְרוֹב יְהו"ה לְכָל קוֹרְאֵיו לְכָל יְקָרְאֵהוּ בְּאֲמַת, לְדַעַת בְּאַרְץ דְּרַפְּךָ. אֵף כִּף אֲרִץ - אֶלְף ר"ץ, מְאֵתִים וְתְשַׁעִים, לְקִים

אָמַרְתָּ מֵאַרְצֵי תְצַמַּח (שם פד יב), פֶּד יְהוּן לְכֹר פְּחוּשְׁפֵן אֶרֶץ, אָבֵל גִּזַר דִּינָם שִׁבְעִים שָׁנִים.

דָּבָר אַחֵר, וְהַמְשַׁפְּלִים אֵינּוּן נְקוּדֵי, זְזִירוּ דְנַהֲרִין בְּאַתְוֹן, דְּאַנּוּן נְקוּדִין עֲגוּלִין, אַתְוֹן מְרוּבְעֵין, דְּבְאַתְוֹן אַתְבְּרִיאוּ אָרְבַּע חִיוֹן דְּכַרְסֵיא, דְּאַתְמַר עֲלֵיהּוּ בְּעֵנַנְאַ דִּיחֻזְקַאל (א' א), וּדְמוּת הַחַיּוֹת מְרַאֲיֵהֶם כְּגִחְלֵי אֵשׁ, אֲלִין אֵינּוּן נְקוּדֵי דְאַרְיִיתָא, דְּאֵינּוּן תּוּשְׁעָה, דְּבַהּוֹן אַתְבְּרִיאוּ תּוּשְׁעָה גִלְגְּלֵי דְכַרְסֵיא, כְּרַסִּיא אִיּהִי עֲשִׂירָא לְתּוּשְׁעָה גִלְגְּלִים, דְּנַהֲרִין בַּהּוֹן עֶשְׂרַת אַתְוֹן דְּאַנּוּן יו"ד ה"א וּא"ו ה"א, וּבַהּוֹן אַתְבְּרִיאוּ, וְאַרְבַּע אַתְוֹן דְּאֵינּוּן יְהו"ה, נַהֲרִין בְּאַרְבַּע חִיוֹן, וּבַהּוֹן אַתְבְּרִיאוּ.

וְשֵׁם יְהו"ה אִיּהוּ עַמּוּדָא דְאַמְצְעִיתָא, אָמַת, וְשְׂכִינְתָּיה תוֹרַת אָמַת, בְּהַ אַתְבְּרִיאת כְּרַסִּיא דְאִיּהִי אֱלֹהִיִּים, וְהֵינּוּ בְּרַאשִׁית בְּרַא אֱלֹהִיִּים, בְּאוּרִייתָא דְאִיּהִי רַאשִׁית בְּרַא כְּרַסִּיא דְאִיּהִי אֱלֹהִיִּים, דְּהִכִּי סָלִיק הַכַּסְפָּא לְחוּשְׁפֵן אֱלֹהִיִּים.

וְאִית אוּרִייתָא דְבְרִיאָה, וְאוּרִייתָא דְאַצִּילוּת, אוּרִייתָא דְבְרִיאָה, יְהו"ה קֻנְנֵי רַאשִׁית דִּרְפוּ (משלי ח כב), וְאוּרִייתָא דְאַצִּילוּת תּוֹרַת יְהו"ה תְּמִימָה (תהלים טז ח), וּבַה תְּמִים תְּהִיָּה עַם יְהו"ה אֱלֹהֵיִךְ (דברים יח יג), וּמַסְטָרָא דִּילָהּ אַתְמַר עַל יִשְׂרָאֵל, (שם יד יג) בְּנִים אַתְּם לִיהו"ה, וּמָנָא לָן דְּאוּרִייתָא דְאַצִּילוּת אִיּהִי תּוֹרַת יְהו"ה דְּתֵלֵא בְּשִׁמְיָה, אֲלֵא הָכִי אּוֹקְמוּהָ זֶה שְׁמִי לְעַלְם (שמות ג טז), שְׁמִי עִם י"ה שְׁס"ה, זְכַרִּי עִם ו"ה רמ"ח, תּוֹרָה בְּחַשְׁבֵן אַתּוּוּי תרי"א, וְעַם אֲנֻכִי וְלֹא יִהְיֶה (דף ה ע"א) לָךְ אִיּהִי תרי"ג, וְהֵינּוּ ב' דְּאַתּוּסְפַת בְּתוֹרָה, זַאת הַתּוֹרָה אֲדָם דָּא יו"ד ה"א וְא"ו ה"א, וּבַגִּין

בְּהַם אָמַרְתָּ מֵאַרְצֵי תְצַמַּח, כְּשִׁיְהִי בְּחוּץ כְּחֻשְׁבוֹן אֶרֶץ, אָבֵל גִּזַר דִּינָם שִׁבְעִים שָׁנָה. דָּבָר אַחֵר וְהַמְשַׁפְּלִים - הַם הַנְּקוּדֹת, זְזִירוּ - שְׂמַאֲרִים בְּאוֹתוֹת, שְׁהַם נְקוּדוֹת עֲגֻלוֹת, אוֹתוֹת מְרֻבְּעוֹת, שְׂבְּאוֹתוֹת נַכְרָאוּ אָרְבַּע חַיּוֹת הַכַּסְפָּא, שְׂנַאֲמַר עֲלֵיהֶם כְּעֵנַנּוּ שֶׁל יְחֻזְקַאל, דְּמוּת הַחַיּוֹת מְרַאֲיֵהֶם כְּגִחְלֵי אֵשׁ, אֵלּוּ הֵם נְקוּדוֹת הַתּוֹרָה, שְׁהֵן תּוּשְׁעָה שְׂבְּהֵן נַכְרָאוּ תּוּשְׁעָה גִלְגְּלֵי הַכַּסְפָּא. הַכַּסְפָּא הוּא עֲשִׂירֵי לְתּוּשְׁעָה גִלְגְּלִים שְׂמַאֲרִים בְּהֶם עֶשְׂרַת הַאוֹתוֹת, שְׁהֵן יו"ד ה"א וְא"ו ה"א, וּבְהֶם נַכְרָאוּ, וְאַרְבַּע הַאוֹתוֹת שְׁהֵן יְהו"ה, מְאִירוֹת בְּאַרְבַּע הַחַיּוֹת, וּבַהֵן נַכְרָאוּ.

וְשֵׁם יְהו"ה הוּא הַעֲמוּד הָאִמְצִיעִי, אָמַת, וְשְׂכִינְתָּהּ תּוֹרַת אָמַת, בְּהַ נַכְרָא הַכַּסְפָּא שְׁהוּא אֱלֹהִיִּים, וְהֵינּוּ בְּרַאשִׁית בְּרַא אֱלֹהִים. בְּתוֹרָה, שְׁהִיא רַאשִׁית, בְּרַא הַכַּסְפָּא שְׁהוּא אֱלֹהִיִּים, שְׂכֵף עוֹלָה הַכַּסְפָּא לְחוּשְׁבוֹן אֱלֹהִיִּים. וְיֵשׁ תּוֹרָה שֶׁל בְּרִיאָה וְתוֹרָה שֶׁל אַצִּילוּת. תּוֹרָה שֶׁל בְּרִיאָה - ה' קֻנְנֵי רַאשִׁית דִּרְפוּ, וְתוֹרָה שֶׁל אַצִּילוּת - תּוֹרַת יְהו"ה תְּמִימָה. וּבְהַ תְּמִים תְּהִיָּה עַם יְהו"ה אֱלֹהֵיִךְ, וּמִן הַצַּד שֶׁלָּהּ נֵאמַר עַל יִשְׂרָאֵל בְּנִים אַתְּם לָהּ. וּמִנֵּין לְנוּ שְׂתוֹרָה שֶׁל אַצִּילוּת הִיא תּוֹרַת ה' שְׂתִלוּיָהּ בְּשָׂמוֹ? אֲלֵא כֶף פְּרָשׁוּהָ, זֶה שְׁמִי לְעַלְם. שְׁמִי עִם י"ה - שִׁס"ה, זְכַרִּי עִם ו"ה - רמ"ח, תּוֹרָה בְּחַשְׁבֵן אוֹתוֹתֶיהָ - תרי"א, וְעַם אֲנֻכִי וְלֹא יִהְיֶה לָךְ הִיא תרי"ג, וְהֵינּוּ ב' שְׁנַתּוּסְפַּה בְּתוֹרָה. זַאת הַתּוֹרָה אֲדָם - זֶה יו"ד ה"א וְא"ו ה"א, וּמִשׁוּם זֶה כְּבוֹד חַכְמָים יְנַחֲלוּ, וּפְרָשׁוּהוּ רַבֵּי הַמְּשַׁנָּה אֵין כְּבוֹד אֲלֵא

דָּא כְּבוֹד חַכְמָים יְנַחֲלוּ (משלי ג לה), וְאוֹקְמוּהוּ רַבְּנֵן דְּמַתְּנִיתִין אֵין כְּבוֹד אֲלֵא תּוֹרָה, וְאִית כְּבוֹד נַכְרָא, וְאִית כְּבוֹד נַאָצֵל, מַסְטָרָא דְאוּרִייתָא דְבְרִיאָה, אַתְמַר בִּישְׂרָאֵל (ויקרא כה נה) כִּי לִי כְּנִי יִשְׂרָאֵל עֲבָדִים, וּמַסְטָרָא דְאַצִּילוּת, בְּנִים אַתְּם לִיהו"ה וְגוּמַר (דברים יד א). וְלַעֲיֹרָא עַל פְּלֵא עֵלְתָּ עַל פְּלֵא דְלִית אֲל"ה עֲלֶיהָ, וְלֹאוּ תַּחּוּתֶיהָ, וְלֹאוּ לְאַרְבַּע סְטָרֵי עֲלֵמָא, וְאִיּהוּ מְמַלָּא כָּל עֲלָמִין, וְאִיּהִי אֲסַחַר וּמַקְבֵּל בְּהַ יְסוּרִין וּמַרְעִין וּמְכַאוּבִין בְּדַחִילוּ דְמַאֲרִיהַ, אַהֲבָה בְּסוּפָה, כְּגוֹנוּא דְאוֹקְמוּהָ מֵאַרְי מַתְּנִיתִין, עַל אֲלִין מֵאַרְי קּוּשְׁיִין וּמַחְלוּקוֹת, אֵת וְהַב בְּסוּפָה (במדבר כא יט). וְאוֹקְמוּהָ אַהֲבָה בְּסוּפָה, דְּמָה דַּהּוֹת לוּן שְׂכִינְתָּא סוּף דְּכָל דִּרְגוּן, קּוּשְׂיָא וְדִין מַסְטָרָא דְגַבְוָה, אַתְחַזְרַת לוּן אַהֲבָה מַסְטָרָא דִּימַנָא, אַהֲבַת חֶסֶד, וּבַגִּין דָּא כָּל הַמְקַיִים אַתְּ הַתּוֹרָה מַעוּנֵי, סוּפוֹ לְקַיִימָה מַעוּשֵׁר, וְהִיא אִיּהוּ אַהֲבָה בְּסוּפָה, וְכָל מָאן דְּלֹא מְקַיִים לָהּ מַעוּשֵׁר, לֹא יְקַיִימָה מַעוּנֵי.

הַרְבָּא חַמִּישָׁא בְּרִיאת יְי' אוֹקְמוּהוּ מֵאַרְי מַתְּנִיתִין, כָּל הַקּוּדָם יִרְאַתוֹ לְחַכְמַתוֹ חַכְמַתוֹ מַתְּנִימָת, וְכָל הַקּוּדָם חַכְמַתוֹ לִירַאת חֻטְאוֹ אֵין חַכְמַתוֹ מַתְּנִימָת, דְּכָל הַקּוּדָם חַכְמַתוֹ לִירַאתוֹ לָמָּה הוּא דּוּמָה, לָמִי שְׂמָסְרוֹ לוֹ מִפְּתַחוֹת הַפְּנִימִיִים, וְלֹא מָסְרוֹ לוֹ מִפְּתַחוֹת הַחִיצוֹנִיִים, בְּמָה יִכְנַס? וּבְדָרְךָ סוּד, אַדְנִי שָׁם י' יִרַאת ה', וְאֵלוּ אָרְבַּע הַאוֹתוֹת הֵן מִפְּתַחוֹת הַחִיצוֹנִיִים שְׂלָהּ, י' מִן יְהו"ה, הִיא חַכְמָה, וְאַרְבַּעַת אוֹתוֹת הַשֵּׁם הַזֶּה הֵן מִפְּתַחוֹת הַפְּנִימִיִים, וְלָכֵן הַקּוּדִימוּ בְּתַפְלָה אַדְנִי שְׁפִתֵי תַּפְתַּח, וְאַחֵר כֶּף חוֹתָמִים אוֹתָהּ בְּשֵׁם יְהו"ה: בְּרוּךְ אַתָּה יְהו"ה מְגַן אַבְרָהִם.

תּוֹרָה. וְיֵשׁ כְּבוֹד נַכְרָא, וְיֵשׁ כְּבוֹד נַאָצֵל. מַצַּד שֶׁל תּוֹרָה שֶׁל בְּרִיאָה, נֵאמַר בִּישְׂרָאֵל כִּי לִי כְּנִי יִשְׂרָאֵל עֲבָדִים, וְמַצַּד שֶׁל אַצִּילוּת - בְּנִים אַתְּם לִיהו"ה וְגוּמַר.

וּמַעוֹרָ לְכָל - עֵלְתָּ עַל הַכָּל שְׂאִין אֱלוֹהַּ עֲלֵיו וְלֹא תַּחַתּוּי וְלֹא לְאַרְבַּעַת צַדֵּי הָעוֹלָם, וְהוּא מְמַלָּא כָּל הָעוֹלָמוֹת וְהוּא מְקַיֵּף, וּמַקְבֵּל בְּהַ יְסוּרִים וּמַחְלוֹת וּמְכַאוּבִים בְּרִיאת רַבוּנוּ, אַהֲבָה בְּסוּפָה, כְּמוֹ שְׂבָאוּהָ בְּעֵלֵי הַמַּשְׁנָה עַל בְּעֵלֵי הַקְּשׂוּת וְהַמְּחַלוּקוֹת הֵלְלוּ - אֵת וְהַב בְּסוּפָה, וּפְרָשׁוּיָהּ אַהֲבָה בְּסוּפָה. שְׂמַה שְׁהִתְּהָ לְהֶם הַשְׂכִּינָה סוּף כָּל הַדְּרָגוֹת, קְשׁוּיָה וְדִין מַצַּד הַגַּבְוָה, חֲזוּרָה לְהִיוֹת לְהֶם אַהֲבָה מַצַּד הַיָּמִין, אַהֲבַת חֶסֶד, וְלָכֵן כָּל הַמְקַיִם אֵת הַתּוֹרָה מַעוּנֵי, סוּפוֹ לְקַיִימָה מַעוּשֵׁר, וְזֶה הוּא אַהֲבָה בְּסוּפָה. וְכָל מִי שְׂאֵינּוּ מְקַיִימָה מַעוּשֵׁר, לֹא יְקַיִימָה מַעוּנֵי.

ברוך אתה יהו"ה מגן אבריהם, ואוף הכי אקדים שב"א דאיהי יראת בשם יהו"ה, לאהבה דאיהי קמ"ץ רחמי, שב"א מסטרא דגבורה, פי באש יהו"ה נשפט (ישעיהו טו טז). קמ"ץ מימינא, וקמץ הכהן משם (ויקרא ה יב). בגין דמעלין בקדש ולא מורדין, ובגין דא אקדימו שס"ה לא תעשה דאינון דחילו, לרמ"ח פקודין דאינון רחימו, הדא הוא דכתיב (שמות ג טו) זה שמי לעלם וכו', שמי עם י"ה שס"ה, זכרי עם ו"ה - רמ"ח.

יראה, בשם יהו"ה, לאהבה שהיא קמ"ץ רחמים, שב"א מצד הגבורה, פי באש ה' נשפט. קמ"ץ ממיין, וקמץ הכהן משם, משום שמעלין בקדש ולא מורדין, ומשום זה הקדימו שס"ה לא תעשה, שהם יראה, לרמ"ח מצוות, שהם אברה. זהו שפתיב זה שמי לעלם וכו'. שמי עם י"ה - שס"ה, זכרי עם ו"ה - רמ"ח.

ברנה ששית ביראת ה' - והיה אמונת עתיף וכו'. אמונת - סדר זרעים, עתיף - סדר מועד, חסן - סדר נשים, ישועת - סדר נשים, וזיקין, חכמה - סדר קדשים, ודעת - סדר טהרות. אם יש יראת ה' - פן, ואם לא - לא. וסימן: זמ"ן נק"ט.

ואלו ששת סדרי המשנה בדרך סוד, הם מעמוד האמצעי שכולל ששה סדרי משנה, ומי שרצה לקחתו ללא שכירתו, שהיא יראת ה', עליו נאמר ונגזן מפריד אלוף, כאלו עשה ציון ופרוד בין הקדוש-ברוך-הוא לשכירתו, וכדי שלא יעשו פרוה, אף על גב שלמד אדם ששה סדרי משנה ולא הקדים לו יראת ה', שהיא שכירתו, הקדוש-ברוך-הוא לא שורה עליו. ולכן אם יש יראת ה' - פן, ואם לא - לא, כאלו לא היה כלום בידו. אמונה, היא האם העליונה מצד החסד, שבה קריאת שמע שהיא אמונה, והיא עתיף מצד הגבורה, שבו נאמר ואל ובא ככל עת אל הקדש וגומר. חסן הוא מצד של העמוד האמצעי. ישועת נקראת מצד של נצח, וגם נצח ישאל לא ישקר ולא

ולא ינחם (שמואל א טו כט), חכמה איהי סדר קדשים דאיהו הוד, ודעת איהו יסוד דאיהו סדר טהרות.

ואית דיימא בהפוכא, מסטרא דשכינתא תתאה איהי אמונה, ומסטרא דצדיק דביה כלילן תרין שמהן אמ"ן, דאנון יאהדונה"י, ובצדיק עץ פרי עשה פרי למינו אשר זרעו בו על הארץ, ולכן נקרא סדר זרעים.

עתיף, הוא מצד של הוד שהוא סדר מועד, שבו אוכלים כל ארבע, ותולים כל חמש, ושורפים בתחלת שש. חסן, הוא מצד של העמוד האמצעי שבו סדר נשים, ישועת הוא סדר נזיקין מצד הגבורה, שמשם כל הדינים יוצאים למי שעושה נזק לחברו. חכמה נקראת מצד החסד, שבה הרוצה להחכים ידרים, והוא סדר קדשים, ועמו נצח. זהו שפתיב נעמות בימינך נצח. דעת שהוא סדר טהרות. והוא ששה סדרי משנה, בסוד של להט החרב המתהפכת, מרחמים לדין ומדין לרחמים. ברנה שביעית ביראת ה' - שאין לו חסר. זהו שפתיב יראו את ה' קדשיו פי אין מחסור ליראיו. לא יהיה מאותם שנאמר בהם וחושף מישר אף למחסור, ולא יהיה לו חסר בתורה אם הוא בעל תורה, שפלי תורה אין יראה, כמו שאמר אין בור ירא חטא, כמו שאין תורה בלי יראה, אף כף אין יראה בלי תורה, לא יהיה חסרון בנשמתו, ולא יהיה חסרון במעשיו הטובים, שאין חסר ועניות פחסר של תורה ומצוות טובות, כמו שבארנו בעלי המשנה, אין עני אלא מתורה ומן

דלית חוסר ועניות פחוסר דאורייתא ופקודיאי טבין, כמה דאוקמוהו דלית חוסר ועניות פחוסר דאורייתא ופקודיאי טבין, כמה דאוקמוהו

ינחם. חכמה היא סדר קדשים, שהוא הוד, ודעת הוא יסוד, שהוא סדר טהרות. ויש שיאמר בהפוך - מצד השכינה המתחננה היא אמונה, ומצד של צדיק שבו כלולים שני שמות אמ"ן, שהם יאהדונה"י, ובצדיק עץ פרי עשה פרי למינו אשר זרעו בו על הארץ, ולכן נקרא סדר זרעים.

עתיף, הוא מצד של הוד שהוא סדר מועד, שבו אוכלים כל ארבע, ותולים כל חמש, ושורפים בתחלת שש. חסן, הוא מצד של העמוד האמצעי שבו סדר נשים, ישועת הוא סדר נזיקין מצד הגבורה, שמשם כל הדינים יוצאים למי שעושה נזק לחברו. חכמה נקראת מצד החסד, שבה הרוצה להחכים ידרים, והוא סדר קדשים, ועמו נצח. זהו שפתיב נעמות בימינך נצח. דעת שהוא סדר טהרות. והוא ששה סדרי משנה, בסוד של להט החרב המתהפכת, מרחמים לדין ומדין לרחמים. ברנה שביעית ביראת ה' - שאין לו חסר. זהו שפתיב יראו את ה' קדשיו פי אין מחסור ליראיו. לא יהיה מאותם שנאמר בהם וחושף מישר אף למחסור, ולא יהיה לו חסר בתורה אם הוא בעל תורה, שפלי תורה אין יראה, כמו שאמר אין בור ירא חטא, כמו שאין תורה בלי יראה, אף כף אין יראה בלי תורה, לא יהיה חסרון בנשמתו, ולא יהיה חסרון במעשיו הטובים, שאין חסר ועניות פחסר של תורה ומצוות טובות, כמו שבארנו בעלי המשנה, אין עני אלא מתורה ומן

מארי מתניתין, אין עני אלא מתורה ומן המצות, דגופא איהו עובדי ידוי דבר נש, לית חוסר סגי מניה בתר דלאו איהו עובדוי דקודשא בריך הוא, הדא הוא דכתיב (תהלים קכו א) אם יהו"ה לא יבנה בית שוא עמלו בוניו בו, ודא גרם דיתחרב פי מקדשא, דלא הנה עובדי יהו"ה.

הרנא תמינאה ביראת יי, למהוי ליה בשת אנפין, מאן דאית ליה בשת אנפין דלא למעבד עבירה דאתי לידוי בגין דחילו דקודשא בריך הוא, כאלו ביה אתברי עלמא, ובגין דא בראשי"ת יר"א בש"ת, הרי יראה עם בשת פלא חד, ומאן דלית ביה בשת אנפין אוקמוהו מארי מתניתין בודאי שלא עמדו רגלי אבותיו על הר סיני.

והפוך בש"ת ותשפח שב"ת, והיינו בראשית יר"א שב"ת, דלא תחלל ליה בפרהסיא, כבר נש דלאו ביה בשת אנפין, ווי ליה מאן דמחלל שבת מלכתא דאיהי קדש למעבד ליה חול, דאוקמוהו מארי מתניתין, כל המשתמש בתגא חלף, זה המשתמש במי ששונה הלכות, כל שפן בשבת המלכה. ועוד, בשת פנים לגן עדן, עז פנים לגיהנם, עבדה ביד רמה ואין להם בשת פנים מהקדוש ברוך הוא, שגאמר בו משמים הביט יהו"ה ראה את כל בני האדם, ונאמר בו מלא כל הארץ כבודו, ונאמר בו חופש כל חדרי בטן רואה כליות ולב.

וענה קשורה ביראה, זהו שפתיב עקב ענה יראת יהו"ה. מי שיש בו יראת יהו"ה, היא מביאה אותו לידי ענה, שהיא שכינה עליונה, שיראת יהו"ה כליות ולב. (ירמיה כ יב) רואה כליות ולב.

וענה קטירא בדהילו, הדא הוא דכתיב (משלי כב ד) עקב ענה יראת יי, מאן דאית ביה יראת יי איתי ליה לידי ענה דאיהי שכינתא עלאה,

המצוות, שגוף הוא מעשה ידי האדם שאין חסר רב ממנו אחר שאינו מעשה הקדוש ברוך הוא. זהו שכתוב אם יהו"ה לא יבנה בית שוא עמלו בוניו בו, וזה גרם שיתחרב בית המקדש, שלא הנה מעשי יהו"ה. הרנא שמינית ביראת ה' - להיות לו בשת פנים. מי שיש לו בשת פנים שלא לעשות עבירה שפאה לידו בגלל יראת הקדוש ברוך הוא, כאלו בו נכרא העולם, ומשום זה בראשי"ת יר"א בש"ת, הרי יראה עם בשת הפל אחד, ומי שאין לו בשת פנים, פרשוהו בעלי המשנה, בודאי שלא עמדו רגלי אבותיו על הר סיני.

והפך בש"ת ותמצא שב"ת, והיינו בראשית יר"א שב"ת, שלא תחלל אותה בפרהסיא, כגון אדם שאין לו בשת פנים. אוי לו למי שמחלל שבת המלכה, שהיא קדש, לעשות אותה חל, שבארוהו בעלי המשנה, כל המשתמש בכתר חלף, זה המשתמש במי ששונה הלכות, כל שפן בשבת המלכה. ועוד, בשת פנים לגן עדן, עז פנים לגיהנם. אותם שעוברים עבדה ביד רמה ואין להם בשת פנים מהקדוש ברוך הוא, שגאמר בו משמים הביט יהו"ה ראה את כל בני האדם, ונאמר בו מלא כל הארץ כבודו, ונאמר בו חופש כל חדרי בטן רואה כליות ולב.

וענה קשורה ביראה, זהו שפתיב עקב ענה יראת יהו"ה. מי שיש בו יראת יהו"ה, היא מביאה אותו לידי ענה, שהיא שכינה עליונה, שיראת יהו"ה כליות ולב.

וענה קטירא בדהילו, הדא הוא דכתיב (משלי כב ד) עקב ענה יראת יי, מאן דאית ביה יראת יי איתי ליה לידי ענה דאיהי שכינתא עלאה,

דיראת יי עקב לגבה, ודא דרנא דמשה, דאתמר ביה (במדבר יב ג) והאיש משה ענו מאד, ובגין דאיהי יראה עקב לגבה, אוקמוהו מארי מתניתין, יראה מלה זוטרתה היא לגבי משה. הרנא תשיעאה ביראת יי, כל מאן דאית ביה יראת יהו"ה יתהלל, וכי אית לבר נש לשפחא גרמיה, אלא איהו משופח קדם יהו"ה, הדא הוא דכתיב (משלי לא ל) שקר החרן והכל היפי וגומר, דא דרא דחזקיהו, דביראת יי קא אתי בר נש לקיימא תרינגמצות, פחשפון בירא"ת.

הרנא עשיראה ביראת יי, אית יראה ואית יראה, לאו כל אפיא שוין, אית יראה דדחיל בר נש לקודשא בריך הוא בגין דלא ילקה ליה ברצועה, דאתמר (ד' טו) ביה (בראשית א ב) והארץ היתה תהו ובהו, מסטרא דאילנא דטוב ורע, דאיהי ארעא רקניא, שפחא בישא, פגוונא דחד מארבע אבות נזיקין דאיהו הבור, וכגוונא דבור דיוסף, דאוקמוהו עליה הברה, והבור ריק וכו' (בראשית לו כד). הברה נקבא בישא, בור דכורא, ובור בגין דאיהו מתמן, אוקמוהו עליה אין בור ירא חטא, בתר דלית ביה יראת יי.

מאן דאיהו דחיל מגו אורייתא דאיהי תפארת, דמניה נפקת, כגון דא איהי שקולה לגביה, ובגין דא אין כל יראה שנה, דהא יראת יי היא מלכות דיליה, פלילא מפל פקודי אורייתא, בגין דאיהי יראה דנפקת מגו תורה דאיהו עמודא דאמצעיתא, דאיהו יהו"ה, דבגינה אוקמוהו מארי מתניתין, גדולה תורה שמביאה לאדם לידי מעשה, דאי בר נש לא ידע אורייתא, ואגרא דפקודייה דילה, ועונשיין

עקב לגביה, וזו דרגת משה, שגאמר בו והאיש משה ענו מאד, ומשום שהיראה היא עקב אליה, פרשוהו בעלי המשנה, יראה דבר קטן היא לגבי משה. הרנא תשיעית ביראת ה' - כל מי שיש בו יראת יהו"ה, יתהלל. וכי יש לאדם לשפח את עצמו? אלא הוא משפח לפני יהו"ה. והווי שפתיב שקר החרן והכל היפי וגומר. זה דורו של חזקיהו, שביראת ה' בא בן אדם לקיים תרינג מצוות פחשפון בירא"ת.

הרנא עשירית ביראת ה' - יש יראה ויש יראה, לא כל הפנים שוים. יש יראה שפוחד אדם מהקדוש ברוך הוא כדי שלא ילקה ברצועה, שגאמר ביה והארץ היתה תהו ובהו מצד של העץ של טוב ורע, שהיא ארץ ריקה, שפחה רעה, כמו שאחד מארבעה אבות נזיקין שהוא הבור, וכמו שהבור של יוסף שפארו עליו הברה, והבור ריק וכו'. הברה - נקבא רעה, בור - זכר, ובור, משום שהוא משם, פרשוהו עליו אין בור ירא חטא, מאחר שאין בו יראת ה'.

מי שהוא פוחד מתוך תורה שהיא תפארת, שממנו יצאה, כגון זו היא שקולה אליו, ומשום זה אין כל יראה שנה, שהרי יראת ה', היא מלכותו, פלולה מפל מצוות התורה, משום שהיא יראה שיוצאת מתוך תורה, שהוא עמוד האמצעי שהוא יהו"ה, שבגללה פרשוהו בעלי המשנה, גדולה תורה שמביאה אדם לידי מעשה, שאם אדם לא יודע את התורה ושכר מצוותיה, וענשים

דיליה לְמֵאן דְעֵבֵר עַל פְּקוּדֵיא, וּמֵאן הוּא דְבָרָא אֲוֹרֵייתָא, וּמֵאן הוּא דִיהִיב לָהּ לִישְׂרָאֵל, אִיף דְחִיל לִיהַּ וְנִטְרִי פְקוּדוֹי, וּבִגִּין דָּא אָמַר דְּוֹד לְשַׁלְמָה בְּנֵו (ר"ה א כח ט) דַּע אַתְּ אֵלֵהּ אֵלֵה"י אֲבִיךָ וְעֵבְדֵהוּ.

ר'א' בַּר נִשׁ לֹא אֲשַׁתְּמוּדַע הָהוּא דִיהִיב לִיהַּ אֲוֹרֵייתָא, וּמֵנִי לִיהַּ לְנִטְרָא לָהּ, אִיף דְחִיל מְנִיָּה וְעֵבִיד פְּקוּדוֹי, וּבִגִּין דָּא אֲוִקְמוּהוּ רַבְּנֵן, וְלֹא עִם הָאָרְץ חֲסִיד, וְאִין בּוּר יֵרֵא חֲטָא.

בְּגִין דְּאֲוֹרֵייתָא דְאִיהִי תְרִי"א מְתָרִין דְּרִגִּין אֲתִיהִיבַת, מַחְסַד וּגְבוּרָה, דְּמִתְמַן תְּרִין פְּקוּדִין אֲהֵבַת חֲסֵד וְדְחִילוּ דְגְבוּרָה דְאִיהִי יֵרָאָה, דְּבַהוֹן אֲשַׁתְּלִימוּ תְרִי"ג פְּקוּדֵיא, וּבִגִּין דְּכָל אֲוֹרֵייתָא וּפְקוּדֵיהָ מְתָרִין סִטְרִין אֲתִיהִיבַת, אֲוִקְמוּהוּ רַבְּנֵן וְלֹא עִם הָאָרְץ חֲסִיד, וְאִין בּוּר יֵרֵא חֲטָא.

וְאִי תִימָא הָא חֲסֵד גְבוּרָה דְּמִתְמַן מְלָכוֹת אִיהִי אֲהֵבָה וְיֵרָאָה, אִיף אֲוִקְמוּהוּ רַבְּנֵן גְּדוּלָּה תוֹרָה שְׁמִבִּיאָה לְאָדָם לִידֵי מַעֲשָׂה, דְּמַהֲבָא מִשְׁמַע דְּכָל הַקּוּדָם יֵרָאָתוּ לְחַכְמָתוּ חַכְמָתוּ מְתַקְיָמַת, אֲלֵא כְּלָא קְשׁוּט, תְּפַאֲרַת אֲתַקְרִי אָדָם, כְּגוּוֹנָא דִילִיָּה הִנֵּה אָדָם ה"א דְּלִתְתָא, דְּאֲוִקְמוּהוּ עֲלִיָּה דִיהוּ רֵאשׁוֹן לְמַחְשָׁבָה וְאַחְרוֹן לְמַעֲשָׂה, וּבִגִּין דָּא אֲוִקְמוּהוּ רַבְּנֵן, יִשְׂרָאֵל עֲלָה בְּמַחְשָׁבָה לְבָרְאוֹת, דְּאֲתַמַּר עֲלִיָּהוּ אָדָם אַתְּ, אוּף הִכִּי תְּפַאֲרַת דְאִיהוּ יְהו"ה, אִיהוּ רֵאשׁוֹן לְמַחְשָׁבָה דְאִיהִי חַכְמָה עֲלָאָה, וְאַחְרוֹן לְמַעֲשָׂה דְאִיהוּ י" מִן אַדְנִי, חַכְמָה תְּתַאָּה, יֵרָאָת יי', מְלָכוֹת דִילִיָּה.

וּבִגִּין דָּא אֲתַמַּר בַּהּ (ויקרא יבד) אֲשָׁה כִּי תִזְרִיעַ, אֲתַתָּא אִית לָהּ לְאֲקָדְמָא בְּכָל פְּקוּדֵיא, דְאֲתַמַּר בַּהּ אֲשָׁה יֵרָאָת יי'

היא תתהלל (משלי לא ל), וּבִגִּין דָּא מְצָא אֲשָׁה בְּקִדְמִיתָא, מְצָא טוֹב (שם יח כב), דְּאֲתַמַּר בַּיָּהּ (תהלים קמה ט) טוֹב יְהו"ה לְכָל.

וְאִי אֲקָדִים לָהּ בְּצִלוֹתָא, כְּמָה דְּאֲוִקְמוּהוּ (תהלים נא יז) אַדְנִי שְׁפַתִּי תִפְתַּח, מִיָּד (משלי ח לה) וַיִּפְקַר רְצוֹן מִיְהו"ה,

וּבִגִּין דָּא פְּוִנָּה דְאִיהִי מַחְשָׁבָה, צְרִיף לְאֲקָדְמָא לְמַצְוָה, וּבִגִּין דָּא שׁוּיָאוּ רַבְּנֵן כְּוִוִּן מַחְשָׁבְתָא דְצִלוֹתָא בְּבִרְכָה קְדָמָאָה, דִּיהִכִּי אֲוִקְמוּהוּ אִם לֹא כְּוִוִּן בְּבִרְכָה רֵאשׁוֹנָה חוּזְרָא לְרֵאשׁ, וּבִגִּין דָּא צְרִיף לְאֲקָדְמָא יֵרָאָה מְסִטְרָא דְשְׁכִינְתָא, בֵּין בְּאֲוֹרֵייתָא, בֵּין בְּפְקוּדֵיא, אֲבָל מְסִטְרָא דְקוּדְשָׁא בְּרִיף הוּא, צְרִיף לְאֲקָדְמָא אֲוֹרֵייתָא לִירָאָה בְּכָל פְּקוּדֵיא, דִּירָאָה דְאֲוֹרֵייתָא אִית, דְּאֲתַקְרִי נּוּקְבָא תוֹרָה שְׁבַעַל פָּה, דְּבִגִּינָה אֲתַמַּר תְּמָן אָז יִרְנְנוּ עֲצִי הַיַּעַר (דה"א טו לב).

עָנָה מְלֵאךְ מִן הַשָּׁמַיִם וְאָמַר הֵן הֵן מַעֲשָׂה מְרַכְבָּה, מַהֲאִי א"ז תְּלִיין ע"ב שְׁמַהֵן דְּהֵינְנוּ חֲסֵד, דְּבִיָּה צְרִיף לְאֲתַקְנָא פְּרִסְיָא לְמַאֲרִיָּה, בְּכִנְפֵי מַצְוָה, וַיֵּשֶׁב עֲלֵיוּ בְּאֵמַת, עֲשׂוֹר אֵמַת מ"ה יו"ד ה"א וְא"ו ה"א, מוֹרִיד הַט"ל לְאֲנַהֲרָא לְגַבִּי ה"א.

דְאִיהוּ כְּלִיל תְּלַת בְּרַכָּאן קְדָמָאִין דְצִלוֹתָא, וּתְלַת בְּתֵרָאִין, וְדָא עֲשֵׂר סְפִירוֹת בְּלִי מָה, דְאִינּוֹן לְקְבִלִיָּהוּ תְרִין שְׁמַהֵן יְהו"ה אַדְנִי, וְתַמְנִיא אַתְּוִוִּן, דְאִינּוֹן עֲשֵׂרָה עֲשֵׂרָה הַפָּה בְּשִׁקְלַת הַקְּדֻשׁ (במדבר יז פז), וְדָא כ' מִן פְּתָר, עֲשֵׂרָה מִן (דף ו ע"ב) שְׁכִינְתָא תְּתַאָּה אַדְנִי, מִתְתָּא לְעִילָא מִן אַנְי עַד אִי'ן, עֲשֵׂרָה מַעֲיָלָא לְתַתָּא מַעֲמוּדָא דְאֲמַצְעִיתָא דְאִיהוּ יְהו"ה, וּבִגִּין דָּא כ' כְּלִיל לוֹן.

וּבְבִקְוִן דְּפּוֹרְקָנָא מְדַלְגַּע עַל ה'הָרִים (שיר ב ח), דָּא מ"ה, וְלִית הָרִים אֲלֵא

הַמְצוּוֹת, שְׁנֵאמַר בַּהּ אֲשָׁה יֵרָאָת ה' היא תתהלל, וְלִכְּוֹן מְצָא אֲשָׁה בְּתַחֲלָה - מְצָא טוֹב, שְׁנֵאמַר בּו טוֹב יְהו"ה לְכָל.

וְאִם הַקְּדִים אוֹתָהּ בְּתַפְלָה, כְּמוּ שְׁבָאָרוּ אַדְנִי שְׁפַתִּי תִפְתַּח, מִיָּד - וַיִּפְקַר רְצוֹן מֵה', וְלִכְּוֹן הַפְּוִנָּה, שְׁהִיא מַחְשָׁבָה, צְרִיף לְהַקְּדִים לְמַצְוָה, וְלִכְּוֹן שְׁמוּ חֲקָמִים פְּנִיַת מַחְשָׁבַת הַתַּפְּלָה בְּבִרְכָה הֵרֵאשׁוֹנָה, שְׁכָף פְּרִשׁוּהוּ, אִם לֹא כְּוִוִּן בְּבִרְכָה רֵאשׁוֹנָה - חוּזְרָא לְרֵאשׁ. וְלִכְּוִן צְרִיף לְהַקְּדִים יֵרָאָה מְצַד הַשְּׁכִינָה, בֵּין בְּתוֹרָה בֵּין בְּמַצְוֹת, אֲבָל מְצַד שֵׁל הַקְּדוּשׁ בְּרוּף הוּא צְרִיף לְהַקְּדִים תוֹרָה לִירָאָה כְּכָל הַמְצוּוֹת, שְׁיֵרָאָה שֵׁל תוֹרָה יֵשׁ, שְׁנִקְרֵאת הַנְּקָבָה תוֹרָה שְׁבַעַל-פֶּה, שְׁבַשְׁבִּילָה נְאֻמַּר שֵׁם אָז יִרְנְנוּ עֲצִי הַיַּעַר.

עָנָה מְלֵאךְ מִן הַשָּׁמַיִם וְאָמַר: הֵן הֵן מַעֲשָׂה מְרַכְבָּה. מִן הָא"ז הֵנָּה תְּלִיִּים בּו ע"ב שְׁמוֹת, שְׁהֵינּוּ חֲסֵד, שְׁבוּ צְרִיף לְהַתְקִין כְּסֵא לְרְבוּנוּ בְּכִנְפֵי מַצְוָה, וַיֵּשֶׁב עֲלֵיוּ בְּאֵמַת. עֲשׂוֹר אֵמַת מ"ה, יו"ד ה"א וְא"ו ה"א מוֹרִיד הַטֵּל לְהַאֲרִיר אֵל הַה"א.

שְׁהוּא כּוֹלֵל שְׁלֹשׁ בְּרִכוֹת רֵאשׁוֹנוֹת שֵׁל הַתַּפְּלָה וְשְׁלֹשׁ אַחְרוֹנוֹת, וְזֶה עֲשֵׂר סְפִירוֹת בְּלִי מָה, שְׁהֵם כְּנֻגַד שְׁנֵי שְׁמוֹת יְהו"ה אַדְנִי, וְשְׁמוֹנָה אוֹתִיוֹת, שְׁהֵם עֲשֵׂרָה עֲשֵׂרָה הַפָּה בְּשִׁקְלַת הַקְּדֻשׁ, וְזֶה כ' מִן פְּתָר, עֲשֵׂרָה מִהַשְּׁכִינָה הַתַּחְתּוֹנָה אַדְנִי, מְלַמְּטָה לְמַעְלָה מִן אַנְי עַד אִי'ן, עֲשֵׂרָה מְלַמְּעָה לְמַטָּה מִעֲמוּד הָאֲמַצְעִי שְׁהוּא יְהו"ה. וּמְשׁוּם זֶה כ' כּוֹלֵל אוֹתָם.

וּבְבִקְוִן הַגְּאֻלָּה מְדַלְגַּע עַל ה'הָרִים - זֶה מ"ה, וְאִין הָרִים אֲלֵא

אָבְהוֹן, דְּאִינוּן מְרַפְכְּתִיה, אוּף הָכִי מְקַפֵּץ עַל הַגְּבָעוֹת אֲנוּן אֲמָהוֹן, אַהִי"ה אַדְנִי, בְּהֵהוּא זְמַנָּא אָז יִשִּׁיר מִשֶּׁה וְכוּ' (שמות טו א), וְכֵלְא אַתְקַשֵּׁר וְאַתְפְּלִיל בְּחִי עֲלָמִין, הָדָא הוּא דְכְּתִיב (משלי יו) בְּרָכוֹת לְרֹאשׁ צַדִּיק.

וְאִית כְּבוֹד נִבְרָא פְּגוּנָא דְכְּבוֹד נְאָצְל, מְסֻטְרָא דְכְּבוֹד נִבְרָא אֲמָרִין יִשְׂרָאֵל לְגַבֵּי אַדוּן עַל כֵּלְא אַם פְּעֻבְדִים, וּמְסֻטְרָא דְכְּבוֹד נְאָצְל אַתְמַר בְּהוּן אַם פְּכַנְיָם, אִיהוּ עֵלֶת עַל כֵּלְא לִית אֵל"ה עֲלֵיה, וְלֹא תְּחֻתִּיה, וְלֹא לְאַרְבַּע סְטָרִין דְעֲלָמָא, אִיהוּ מְמַלָּא כֵּל עֲלָמִין.

וְאִיהוּ אַסְחֹר לְכָל סְטָרִין, דְלֹא מִתְפַּשְׁטִין יִתִיר מִגְּבוּל דְשׁוּי לְכָל חַד, וּמִדְּהַ דְשׁוּי לְכָל חַד, וְכֵלְהוּ בְּרִשׁוֹ דִּילֵיה בְּרִשׁוֹת הַיְחִיד.

אַדְנִי מְרַפְכָּה לִיהוּ"ה, וּבַה אַתְעֻטֵף, וְאוּף הָכִי יְהוּ"ה אַתְעֻטֵף בְּאַהִי"ה לְמִבְרֵי עֲלָמָא, אָכֵל שֵׁם יְהוּ"ה אִיהוּ מְרַפְכָּה לְמְאַרְיָה לְכִתְרָה עֲלָאָה, וּבְגִין דָּא (ש"א ב) אִין קְדוּשׁ פִּיְהוּ"ה, עֵלֶת עַל כֵּלְא טְמִיר וּגְנִיז בְּכִתְרָה, וּמַנְיָה אַתְפַּשְׁט נְהוּרִיה עַל יְהוּ"ה, דְּאִיהוּ י' חֻקְמָה, ה' בִּינָה, ו' כֵּלִיל שֵׁיט סְפִירָן, ה' מְלָכוּת, וְהֵאֵי אִיהוּ אַתְפַּשְׁטוּתִיה מְעִילָא לְתַתָּא, וְאוּף הָכִי אַתְפַּשְׁט נְהוּרִיה עַל י' מִן אַדְנִי מִתְפָּא לְעִילָא, עַד אִין סוּף, דְּאַתְרִמִּז בְּאַדְנִי אִי"ן, וּבְגִין דָּא י' י' מִן יֵאֵהוּדוּנָה י' עֲשָׂרָה עֲשָׂרָה הַפָּה, דָּא כ' מִן כִּתְרָה, וּמְאַרִי דְכֵלְא לִית בֵּיה צִיּוּר דְּאוּת וּנְקוּדָה, הָדָא הוּא דְכְּתִיב (ישעיה מ יח-כח) וְאֵל מִי תְּדַמְיוּנִי וְאַשׁוּה, וְאֵל מִי תְּדַמְיוּן אֵ"ל, וּמַה דְּמוּת תַּעֲרֹכוּ לוֹ.

הָאֵבוֹת, שְׁהֵם מְרַפְכְּתוּ, אַף כִּף מְקַפֵּץ עַל הַגְּבָעוֹת - הֵן הָאֵמָהוֹת, אַהִי"ה אַדְנִי. בְּאוּתוֹ זְמַן אָז יִשִּׁיר מִשֶּׁה וְכוּ', וְהַכֵּל נִקְשֵׁר וְנִכְלָל בְּחִי"ה הַעוֹלָמִים. זְהוּ שְׁכַתוּב בְּרָכוֹת לְרֹאשׁ צַדִּיק. וְיֵשׁ כְּבוֹד נִבְרָא, כְּמוֹ שְׁכַבּוּד נְאָצְל. מִצַּד שֶׁל כְּבוֹד נִבְרָא אוּמְרִים יִשְׂרָאֵל אֵל אַדוּן עַל הַכֵּל, אַם פְּעֻבְדִים. וּמִצַּד שֶׁל כְּבוֹד נְאָצְל נְאָמַר בְּהֵם אַם פְּכַנְיָם, הוּא עֵלֶת עַל הַכֵּל, אִין אֵלוֹהַ עֲלִיו, וְלֹא תְּחֻתִּיו, וְלֹא לְאַרְבַּע צְדָדִים, הוּא מְמַלָּא כֵּל הַעוֹלָמוֹת.

וְהוּא סוּבֵב אֶת כֵּל הַצְּדָדִים, שְׁלֹא מִתְפַּשְׁטִים יוֹתֵר מִהַגְּבוּל שֵׁשׁ לְכָל אַחַד, וְהַמִּדָּה שֵׁשׁ לְכָל אַחַד, וְכֵלְם בְּרִשׁוֹתוֹ, בְּרִשׁוֹת הַיְחִיד.

אַדְנִי מְרַפְכָּה לִיהוּ"ה, וּבַה הַתְעֻטֵף, וְאַף כִּף יְהוּ"ה מִתְעֻטֵף בְּאַהִי"ה לְבָרָא עוֹלָם, אָכֵל שֵׁם יְהוּ"ה הוּא מְרַפְכָּה לְרַבּוּנוֹ לְכִתְרָה עֲלִיו, וְלָכֵן אִין קְדוּשׁ פִּיְהוּ"ה, עֵלֶת עַל הַכֵּל, טְמִיר וּגְנִיז בְּכִתְרָה, וּמַנְיָה מִתְפַּשְׁט אוּרוֹ עַל יְהוּ"ה, שְׁהִיא י' חֻקְמָה, ה' בִּינָה, ו' כוֹלֵל שֵׁשׁ סְפִירוֹת, ה' מְלָכוּת. וְזוּהִי הַתְפַּשְׁטוּתוֹ מִלְּמַעְלָה לְמַטָּה. וְאַף כִּף מִתְפַּשְׁט אוּרוֹ עַל י' מִן אַדְנִי מִלְּמַטָּה לְמַעְלָה עַד אִין סוּף שְׁנַרְמִז בְּאַדְנִי אִי"ן, וּמִשּׁוּם זֶה י' מִן יֵאֵהוּדוּנָה י' עֲשָׂרָה עֲשָׂרָה הַפָּה, זֶה כ' מִן כִּתְרָה, וּבַעַל הַכֵּל, אִין בּו צִיּוּר שֶׁל אוּת וּנְקוּדָה. זְהוּ שְׁכַתוּב וְאֵל מִי תְּדַמְיוּנִי וְאַשׁוּה, וְאֵל מִי תְּדַמְיוּן אֵ"ל וּמַה דְּמוּת תַּעֲרֹכוּ לוֹ.

הוּא צִיּוּר בְּשִׁפְתֵי אוּתוֹת שְׁנֵי עוֹלָמוֹת. בְּאוּת י' צִיּוּר הַעוֹלָם

אִיהוּ צִיּוּר בְּתָרִין אַתְנוּן תְּרִין עֲלָמִין, בְּאֵת י' צִיּוּר עֲלָמָא דְאַתִּי, וּבְאֵת

ה' עֲלָמָא דִּין, הָדָא הוּא דְכְּתִיב (שם כו ד) כִּי בְּיַ"ה יְהוּ"ה צִיּוּר עוֹלָמִים.

וּמְקוֹרֵין דְכֵּל שְׁמָהוֹן אִינוּן יו"ד ה"י וי"ו ה"י, יְהוּ"ה, יו"ד ה"א וא"ו ה"א, יְהוּ"ה, כֵּל יו"ד אִיהִי אַחְזִי יְהוּ"ה, כֵּל א' אַחְזִי אַהִי"ה לְעִילָא, אַדְנִי לְתַתָּא, הָכָא שֵׁם יְהוּ"ה אִיהוּ בְּכַנּוּיָה חַד, בְּגִין דְּמַנְיָה אֲשַׁתְּפַח כְּנַוְיָה, אָכֵל מְסֻטְרָא דְעֵשֶׂר סְפִירָן דְּבְרִיאָה, לֹא שֵׁם יְהוּ"ה וְכַנּוּיָה חַד, הָדָא הוּא דְכְּתִיב (שם מג ד) כֵּל הַנִּקְרָא בְּשִׁמִּי וְלְכַבּוּדִי בְּרִאֲתִיו וְכוּ', הָרִי סְפִירוֹת אַתְקָרִאוּ בְּשֵׁם יְהוּ"ה, וּבְשֵׁם אַדְנִי, וְאַנּוּן דְּאַדְנִי אַתְבְּרִיאוּ.

וּבְגִין דָּא אִית שְׁמָהוֹן דְּמִיָּין לְחוּתְמָא דְּמִלְפָא, דְּבְהוּן אֲשַׁתְּמוּדַע דִּיּוֹקְנָא דְּמִלְפָא וּמְטְרוֹנִיתָא צִיּוּרָא מְמַשׁ, וְאִית שְׁמָהוֹן דְּאִינוּן פְּגוּנָא דְּרִשִּׁימוֹ דְּצִיּוּרָא דְּחוּתְמָא בְּשַׁעֲוָה, וְהָכִי דְּחִילִין מְהֵהוּא רִשִּׁימוֹ פְּאִילוֹ הוּא מְלָפָא מְמַשׁ, אָכֵל אַדוּן עַל כֵּלְא לִית לֵיה מְפָל אֵלִין צִיּוּרִין כֵּלְל, הָדָא הוּא דְכְּתִיב (שם מ יח) וְאֵל מִי תְּדַמְיוּן אֵ"ל וְכוּ'.

וּמְסֻטְרָא דְּצִיּוּרִין דְּשַׁעֲוָה, חֻקְמָא יְחֻזְקָאֵל כֵּל אֵלִין מְרָאוֹת דְּחֻקְמָא, וּבְגִין דָּא אַתְמַר בְּהוּן (יחזקאל א כו) וּדְמוּת כְּמִרְאָה אָדָם, וְלֹא מְרָאָה אָדָם מְמַשׁ, כְּמִרְאָה חֻשְׁמ"ל וְלֹא חֻשְׁמ"ל, כְּמִרְאָה אֵשׁ בֵּית לַה מְרָאָה דְּמוּת כְּבוֹד יְהוּ"ה, וְלֹא כְבוֹד יְהוּ"ה מְמַשׁ, אֵלָא מְרָאָה צִיּוּר שְׁלוֹ.

פְּתַח וְאָמַר, יְחֻזְקָאֵל נְבִיאָה, קוּם מְשִׁינְתָּךְ לְגַלְאָה הָכָא מְרָאוֹת דְּאַתְגַּלְיִין לָךְ, דְּכֵלְהוּ לְגַבְּךָ בְּאַרְחַ סְתִיָם וּבְאַתְגַּלְיָא, בְּאַתְגַּלְיָא צִיּוּרִין, אָכֵל בְּסִתְיָמוֹ דְּעִינִין דִּיּוֹקְנָא דְּמִלְפָא וּמְטְרוֹנִיתָא, כֵּל שְׁפָן וְכֵל

הָכָא, וּבְאוּת ה' - הַעוֹלָם הַזֶּה. זְהוּ שְׁכַתוּב כִּי בִינָה ה' צִיּוּר עוֹלָמִים.

וְהַמְקוֹרוֹת שֶׁל כֵּל הַשְּׁמוֹת הֵם יו"ד ה"י וי"ו ה"י - יְהוּ"ה, יו"ד ה"א וא"ו ה"א - הַהוּ"ה, כֵּל יו"ד מְרָאָה יְהוּ"ה, כֵּל א' מְרָאָה אַהִי"ה לְמַעְלָה, אַדְנִי לְמַטָּה. כִּף שֵׁם יְהוּ"ה הוּא כְּכַנּוּיֵי אַחַד, מִשּׁוּם שְׁמָנּוֹ נְמַצָּא כְּנַוְיָה, אָכֵל מִצַּד שֶׁל עֵשֶׂר הַסְּפִירוֹת שֶׁל בְּרִיאָה אִין שֵׁם יְהוּ"ה וְכַנּוּיֵי אַחַד. זְהוּ שְׁכַתוּב כֵּל הַנִּקְרָא בְּשִׁמִּי וְלְכַבּוּדִי בְּרִאֲתִיו וְכוּ'. הָרִי סְפִירוֹת שְׁנִקְרָאוּ בְּשֵׁם יְהוּ"ה וּבְשֵׁם אַדְנִי, וְאוּתָם שֶׁל אַדְנִי נִבְרָאוּ.

וְלָכֵן יֵשׁ שְׁמוֹת דּוּמִים לְחוּתָם הַמְלָךְ, שְׁבֵהָם נוֹדַעַת דְּמוּת הַמְלָךְ וְהַגְּבִירָה צִיּוּר מְמַשׁ, וְיֵשׁ שְׁמוֹת שְׁהֵם כְּמוֹ שְׁרֵשֵׁם שֶׁל צִיּוּר שֶׁל חוּתָם בְּשַׁעֲוָה, וְכִף פּוֹחְדִים מְאוּתוֹ רִשְׁם כְּאֵלוֹ הֵיחַ הַמְלָךְ מְמַשׁ, אָכֵל אַדוּן עַל הַכֵּל, אִין לוֹ מְפָל דְּצִיּוּרִים הִלְלוּ כֵּלְל. זְהוּ שְׁכַתוּב וְאֵל מִי תְּדַמְיוּן אֵ"ל וְכוּ'.

וּמִצַּד שֶׁל צִיּוּרֵי הַשַּׁעֲוָה רְאָה יְחֻזְקָאֵל כֵּל הַמְרָאוֹת הִלְלוּ שְׁרָאָה, וְלָכֵן נְאָמַר בְּהֵם וּדְמוּת כְּמִרְאָה אָדָם, וְלֹא מְרָאָה אָדָם מְמַשׁ, כְּמִרְאָה חֻשְׁמ"ל וְלֹא חֻשְׁמ"ל, כְּמִרְאָה אֵשׁ בֵּית לַה סְבִיב, הוּא מְרָאָה דְּמוּת כְּבוֹד יְהוּ"ה, וְלֹא כְבוֹד יְהוּ"ה מְמַשׁ, אֵלָא מְרָאָה צִיּוּר שְׁלוֹ.

פְּתַח וְאָמַר: יְחֻזְקָאֵל הַנְּבִיאָה, קוּם מְשִׁנְתָּךְ לְגַלּוֹת כְּאִן הַמְרָאוֹת שְׁהַתְּגַלוּ לָךְ, שְׁכַלְם אֵלִיךְ בְּדַרְךָ נִסְתָּר וּבְהַתְּגַלוּת, בְּהַתְּגַלוּת צִיּוּרִים, אָכֵל בְּסִתְיָמוֹת הַעֵינִים דְּמוּת שֶׁל הַמְלָךְ וְהַגְּבִירָה, כֵּל שְׁפָן וְכֵל שְׁפָן אוּתוֹ שְׁאִין לוֹ דְּמוּת,

שָׁפֶן הַהוּא דְלִית לִיה דְיוֹקְנָא, דְבְגִינְיָה אַתְמַר
הַאי קָרָא לְמָאן דְצִייר בֵּיה דְיוֹקְנָא, (דברים כו
טו) אָרוּר הָאִישׁ אֲשֶׁר יַעֲשֶׂה פֶסֶל וְכוּ', וְשֵׁם
בְּפִתְרָה, בְּפִתְרוֹ שֶׁל עוֹלָם, וְאֶפְלוּ מֶה
דְּבַר נֶשׁ יָכִיל לְאַסְתַּפְּלָא בְּעִינָא, וְאֶפְלוּ מֶה
דְיוֹקְנִין דְאַחֲזִי לְנַבְיָאִי.

צוֹרַת דְיוֹקְנָא דְכֻלִּילָא מִפְּמָה נְהוּרִין, חַד
וּמִמַּעַל לְרַקִּיעַ אֲשֶׁר עַל רֵאשֵׁם א
פְּמַרְאָה אֲבָן סְפִיר דְמוֹת פְּסָא (יחזקאל א כו), דָּא
אֲבָן סְפִיר דְמוֹת פְּסָא, וְאִיהוּ לְעִילָא פְּגוּוֹנָא
דָּא וְתַחַת רְגְלֵיו פְּמַעֲשָׂה לְבַנְתָּ (ד' י
ע"א) הַסְּפִיר (שמות כד ט). פְּגוּוֹנָא דָּא א וְכֻלָּא א,
נְקוּדָה דָּא הוּא פְּגוּן חֲלִ"ם לְעִילָא פְתָר
עֲלִיוֹן, דְרַכִּיב עַל י"ה דְאִינוּן חֲכְמָה וּבִינָה
פְּחֻשְׁפֵּן חֲלֵם, וְתַחַת רְגְלֵיו פְּמַעֲשָׂה לְבַנְתָּ
הַסְּפִיר חִירָק, וְדָא מְלָכוּת, וְהָאֲרָץ הַדּוּם
רְגְלֵי, אִיהִי תַחֲתוֹת ו"ה, דְאִיהוּ חֻשְׁבוֹן חֲר"ק,
וְהַכִּי סְלִיק א יְהו"ה יו"י.

וְעוֹד רַקִּיעַ דָּא עַמּוּדָא דְאַמְצַעִיתָא, דְכֻלִּיל
שֵׁם יְהו"ה, וְאִיהוּ פְלִיל שִׁית סְפִירָן
בְּאַמְצַעִיתָא, דְעִלְיָה אַתְמַר (יחזקאל א כב) נְטוּי
עַל רֵאשִׁיָּהֶם מְלַמְעֵלָה, דְעִלְיָה אַתְמַר (תהלים קד
ב) נוֹטָה שָׁמַיִם פִּירִיעָה, פְּגוּוֹנָא דָּא \ בְּאַמְצַע
א, נוֹטָה שָׁמַיִם לְבַדִּי (ישעיה מד כד). מָאן נְטָה
לִיָּה, עֵלַת עַל פְּלָא לְבַדוֹ, יַחֲידָא בְּלָא תַנְיִנָא
לְמַעֲזוֹר לִיָּה.

תַנְיִנָא (יחזקאל א כו), וְעַל דְמוֹת הַפְּסָא דְמוֹת
פְּמַרְאָה אָדָם עֲלִיו מְלַמְעֵלָה, זְהוּ
יְוֹד הָא וְאֹ הָא פּוֹלֵל תַּשַּׁע
נְקוּדוֹת, וְעֵשִׂירֵי שְׂכִינָה כְּלוּלָה
מִפְּלָם, וְהַפֵּל א, שְׂאִין אָדָם כְּלִי
א, וְהַפֵּל הוּא עַמּוּד הָאֲמַצְעִי,
שְׁהוּא יְהו"ה שְׂכּוּלָל א, וְהוּא
הַשֵּׁם הַמְּפָרֵשׁ שְׂכּוּלָל א.
לְהַרְאוֹת, שְׂאֵם רֵץ לְבָד, שׁוּב
לְאַחֹר.

רֵץ לְבָד שׁוּב לְאַחֹר.

תְּלִיתָאָה, פְּמַרְאָה אֲשׁ בֵּית לָה סְבִיב, וְדָא
שְׂכִינְתָּא, דְהַכִּי אוּקְמוּהוּ רַבְּנָן,
דְנִשְׁמַתִּין דּוּמִין קְדָם שְׂכִינְתָּא כְּנֹרוֹת לְפָנֵי
הָאֲבוּקָה, וּבְגִין דָּא פְּמַרְאָה אֲשׁ בֵּית לָה (שם
א כו), וְאִיהִי בֵּי פְּנִישְׁתָּא דְלְעִילָא, אֲ"ש נְג"ה,
פִּי בֵּיתִי בֵּית תְּפִלָּה יִקְרָא לְכָל הָעַמִּים (ישעיה נו
ט). וְאִיהִי אֲשׁ בֵּית לָה מְסַטְרָא דְגְבוּרָה, דְאִיהִי
ב', יוּמָא תַנְיִנָא דְאַתְבְּרִי בֵּיה גִיהֶנֶם, א' יוּמָא
קַדְמָאָה דְאַתְבְּרִי בֵּיה גֵן עֵדֵן, וְדָא חֶסֶד,
עַמּוּדָא דְאַמְצַעִיתָא פְּמַרְאָה אָדָם פְּלִיל
תְּרוּיָהוּ, וְא"ו לִימִנָא אַח"ד, ל"ב לְשִׁמְאָלָא
י"ו"ד ה"א ה"א.

מְפַרְאָה מְתַנְיָו וּלְמַעֲלָה, וּמְפַרְאָה מְתַנְיָו
וּלְמַטָּה, אִינוּן תְּרִין שׁוֹקִין, תְּרִין
נְבִיאֵי קְשׁוּט, וְאִינוּן רְבִיעָאָה וְחֲמִשָּׁאָה
לְחֶסֶד, דְמַתְפָּן בְּנִינָא דְעִלְמָא, הַדָּא הוּא
דְכְתִיב (תהלים פט א) עוֹלָם חֶסֶד יִבְנֶה, ה' עֲלָאָה
אַתְפְּשֻׁט עַד הוּד, חֲמִשִּׁין תְּרַעֲצִין, וּבְגִין דָּא
קָא רְמִיז עֲלָה, רֵאִיתִי פְּמַרְאָה אֲשׁ בֵּית לָה,
וּבָה שִׁית מְרָאוֹת.

שְׂבִיעָאָה, (יחזקאל א כח) פְּמַרְאָה הַקְּשֵׁת, הַקְּשֵׁת
דָּא צְדִיק יְסוּד עֲלְמָא, פְּמַרְאָה
דִּילָה לְתַתָּא מַטְטְרוּ"ן, דָּא חֲזָא יַחְזַקְאֵל,
דְאִיהוּ פְלִיל פֵּל מְרָאוֹת.

חִיוּו תַמְיִנָאָה, בֵּין מְרָאָה הַנְּגִה סְבִיב, דָּא
שְׂכִינְתָּא תַתָּאָה, דְאַתְמַר בָּה (ירמיהו לא
כא) נִקְבָה תְּסוּכָב גְּבֵר, וּבְגִין דָּא פֵּן מְרָאָה
הַנְּגִה סְבִיב, אֲשׁ נְגִה.

תְּשִׁיעָאָה, הוּא מְרָאָה דְמוֹת פְּכוּד יְהו"ה,
חֲכְמָה עֲלָאָה, דְמוֹת דִּילָה חֲזָא
יַחְזַקְאֵל לְתַתָּא, וְלָא חֲכְמָה.
וְכַד מְטָא לְדְמוֹת פְּתָר דְאִיהוּ דְרַגָּא

עֲשִׂירָאָה, חֲזִי מַה פְּתִיב בֵּיה, וְאַרְאָה וְאַפּוֹל עַל פְּנֵי, דִּילָא יָכִיל

הַשְּׂלִישִׁי, פְּמַרְאָה אֲשׁ בֵּית לָה
סְבִיב, וְזוֹ הַשְּׂכִינָה. שְׂפָר
פְּרֻשׁוּהוּ חֲכָמִים, שְׁהַנְּשִׁמוֹת
דְמוֹת לְפָנֵי שְׂכִינָה כְּנֹרוֹת לְפָנֵי
הָאֲבוּקָה, וּמִשׁוּם זֶה פְּמַרְאָה אֲשׁ
בֵּית לָה, וְהִיא בֵּית הַכְּנֶסֶת
שְׂלַמְעֵלָה, אֲ"ש נְג"ה, פִּי בֵּיתִי
בֵּית תְּפִלָּה יִקְרָא לְכָל הָעַמִּים,
וְהִיא אֲשׁ בֵּית לָה מִצַּד הַגְּבוּרָה
שְׁהִיא ב', הַיּוֹם הַשְּׁנַי שְׂבוּ נִבְרָא
גִיהֶנֶם, א' יוֹם רֵאשׁוֹן שְׂנַבְרָא בּו
גֵן עֵדֵן, וְזֶה חֶסֶד. עַמּוּד הָאֲמַצְעִי
פְּמַרְאָה אָדָם הַכּוֹלֵל שְׁנֵיָהֶם,
וְא"ו לְמִין אַח"ד, ל"ב לְשִׁמְאָל
י"ו"ד ה"א ה"א.

מְפַרְאָה מְתַנְיָו וּלְמַעֲלָה,
וּמְפַרְאָה מְתַנְיָו וּלְמַטָּה - אֵלו
שְׁתֵּי שׁוֹקִים, שְׁנֵי נְבִיאֵי אָמַת,
וְהֵם רְבִיעִי וְחֲמִישִׁי לְחֶסֶד,
שְׂמִשָּׁם בְּנִין הַעוֹלָם. זְהוּ שְׂכַתוּב
עוֹלָם חֶסֶד יִבְנֶה. ה' עֲלִיוֹנָה
הַתְּפֻשְׁטָה עַד הוּד, חֲמִשִּׁים
שְׁעָרִים, וּמִשׁוּם זֶה רּוּמָז עֲלֵיהָ
רֵאִיתִי פְּמַרְאָה אֲשׁ בֵּית לָה, וּבָה
שְׁשׁ מְרָאוֹת.

הַשְּׂבִיעִי, פְּמַרְאָה הַקְּשֵׁת, הַקְּשֵׁת
זֶה צְדִיק יְסוּד עוֹלָם, פְּמַרְאָה
שְׁלָה לְמַטָּה מַטְטְרוּ"ן, זֶה רָאָה
יַחְזַקְאֵל, שְׁהוּא כּוֹלֵל כָּל
הַמְּרָאוֹת.

הַמְּרָאָה הַשְּׁמִינִי, פֵּן מְרָאָה
הַנְּגִה סְבִיב, זוֹ שְׂכִינָה תַחֲתוֹנָה,
שְׁנֹאֲמַר בָּה נִקְבָה תְּסוּכָב גְּבֵר,
וּמִשׁוּם זֶה, פֵּן מְרָאָה הַנְּגִה
סְבִיב, אֲשׁ נְגִה.

הַתְּשִׁיעִי, הוּא מְרָאָה דְמוֹת כְּבוֹד
יְהו"ה, חֲכְמָה עֲלִיוֹנָה, הַדְּמוֹת
שְׁלָה רָאָה יַחְזַקְאֵל לְמַטָּה, וְלֹא
חֲכְמָה.

וּבְשִׁהֲנִיעַ לְדְמוֹת הַפְּתָר, שְׁהוּא
הַדְּרִגָּה הַעֲשִׂירִית, רָאָה מַה כְּתוּב
בּוּ, וְאַרְאָה וְאַפֵּל עַל פְּנֵי, שְׁלֹא

וְכַד מְטָא לְדְמוֹת פְּתָר דְאִיהוּ דְרַגָּא
עֲשִׂירָאָה, חֲזִי מַה פְּתִיב בֵּיה, וְאַרְאָה וְאַפּוֹל עַל פְּנֵי, דִּילָא יָכִיל

למסבל, ואם מראות דלתתא הכי, פל שפן
וכל שפן מראות עלאין דספירות דבריאה,
פל שפן וכל שפן מראות דאצילות.

וברוא דאת א תשפח חל"ם חיר"ק שורק
פגוונא דא :ו ואיהו גלגל דאתהפך לשית
סטרין לעילא ולתתא. ולארבע סטרין,
אתהפך לימינא וסהיד על עלת על פלא דלית
אל"ה אחרא לימינא דעלמא, אתהפך
לשמאלא וסהיד עליה, והכי לכל סטרא
סהיד על יחודיה, דלית אל"ה אחרא עילא
ותתא ולארבע סטרין, האי איהו דאוקמוהו
מארי מתניתין כדי שתמליכהו על השמים
ועל הארץ ועל ארבע רוחות העולם.

ו פליל תלת נקודין, עילא ותתא
ואמצעיתא, דסהדין, ותלת סהדין
תחותיהו לתתא, על עלת על פלא דאיהו
ראשון ואחרון ומבלעדיו אין אלהי"ם,
דאיהו פליל שית נקודין פחושפן ו', דסהדין
על עלת על פלא, דלית אל"ה אחרא לשית
סטרין אלא הוא, הא תשע נקודין דכלילין
באת ו' מן א, ואת א' ביה אשתלימו לעשר,
וביה פלהו אזלין לאתר חד, הא הכא רזא
דבגנינא דיחזקאל (דק"י ע"ב) ברזא דנקודין.

ועוד רזא נקודי צריך לאחזרא עליהו, פתח
פחושפן אותיותיו איהו יוד, וכתוב
(תהלים קמה טז) פותח את ידך ומשביע
לכל חי רצון, ואוקמוהו אל תקרי ידך אלא
יודי"ך, ואינון י"י מן יאהדונה"י, ובאן אתר
מתפתחין ברקיעא דאיהו פתח, ואיהו מפתח
פליל אהדונה"י שית אתנון באמצע י"י,
ותרין יודין עם רקיע דאיהו ו' סליק לחושפן
יהו"ה.

וכל לסבל. ואם המראות
שלמטה פך, פל שפן וכל שפן
מראות העליונות של ספירות
הבריאה, פל שפן וכל שפן
מראות של אצילות.

ובסוד של האות א' תמצא
חל"ם חיר"ק שור"ק כמו זה:
:ו והוא גלגל שמתהפך
לששה צדדים - למעלה ולמטה
ולארבעה צדדים, מתהפך לימין
ומעיד על עלת על הכל שאין
אלו"ה אחר לימין העולם.
מתהפך לשמאל ומעיד עליו,
וכך לכל צד מעיד על יחודו
שאין אלו"ה אחר למעלה
ולמטה ולארבעה צדדים. זהו
שבארנהו חכמים בעלי המשנה,
כדי שתמליכהו על השמים ועל
הארץ ועל ארבע רוחות העולם.
ו כולל שלש נקודות - מעלה
ומטה ואמצע, שמעידים,
ושלשה עדים תחתיהם למטה,
על עלת על הכל, שהוא ראשון
ואחרון, ומבלעדיו אין אלהי"ם
שהוא כולל שש נקודות פחושפן
ו', שמעידים על עלת על הכל,
שאין אלו"ה אחר לששה צדדים
אלא הוא. הרי תשע נקודות
הכוללות באות ו' מן א, והאות
א' בה השתלמו לעשר, ובו כלם
הולכים למקום אחד, הרי כאן
סוד הבגן של יחזקאל בסוד
הנקודות.

ועוד, הסוד של הנקודות צריך
לחזר עליהם, פתח, פחושפן
אותיותיו הוא יוד, וכתוב
פותח את ידך ומשביע לכל חי
רצון, ופרשוהו, אל תקרי ידך
אלא יודי"ך, והם י"י מן
יאהדונה"י, ובאניה מקום
גפתחים ברקיע שהוא פתח,
והוא מפתח הכולל אהדונה"ה.
עולה לחושפן יהו"ה.

קמין רקיע וניצוין, אינון י"ו, איהו קומץ
פל נקודין, דאינון שית סרי פחושפן
שית סרי אנפין דחיון, ובגין דא איהו קומץ
פל נקודין, צר"י איהו חושפן ו' ו', ותחת
צדיק תרין ניצוצין דאינון י"י, את שני
המאורות הגדולים, ואינון ו' ו' י"י סלקין
ל"ב, ואינון ל"ב נתיבות פליאות חכמה,
ונקודה תחות ר' מן צר"י דאיהו י' עשר
ספירות, הרי מ"ב, ובגין דא צר"י, ביה צייר
עלמין, וייצר תמן צר"י, ביה צייר אדם, הרי
רזא דנקוד צרי מ"ב, ותלת אתנון הרי מ"ה,
פחושפן אד"ם.

שבא אוף הכי (בראשית א טז) את המאור הגדול
לממשלת היום, ואת המאור הקטן
וגו', וביה רזא מ"ב, וביה רזא אדם, פגוונא
דא, חושפן שבא ו', ותלת ניצוצות ורקיע י'
י' ו' דחושפנהון ל"ו, הרי מ"ב, ותלת
אתנון שב"א הרי מ"ה, ורזא דמלה (שמות ג'
י) ואמר לי מה שמו מ"ה אומר אליהם,
ונקוד שב"א נקוד בשם יהו"ה באורייתא.

סגור תמנסר חושפניה, ואיהו ו' ו' ו' מן
ו'יסע ו'יבא ו'יט, ותלת נקודין י' י' י'
איהו ח"ם, וארבע אתנון מן סגו"ל איהו
חמ"ד, ותיבה הא אינון חמ"ה, פגוי משה
פפגוי חמה.

חל"ם חסר ו' חושפניה י"ה, ותלת ניצוצות
י' י' י' הא אינון מ"ה, שמא מפרש
יוד ה"א וא"ו ה"א, ועם תלת אתנון ותיבה
הא איהו מ"ט, פחושפן מ"ט אתנון דשמע
ישראל וכו' (דברים ו ד), ברוך שם כבוד וכו',
ואוקמוהו רבנן דמתניתין, חמשים שערי
בינה נבראו בעולם ונתנו למשה, חוץ מאחד,
שנאמר (תהלים ח ו) ונתחפרהו מעט מאלהי"ם, ולתתא במלאכים אינון מ"ט

קמין רקיע וניצוין הם י"ו, הוא
קומץ פל הנקודות שהן שש
עשרה, פחושפן שש עשרה פני
החיות, ולכן הוא קומץ פל
הנקודות. צרי הוא חושפן ו' ו',
ותחת הצדיק שני ניצוצות שהם
י' ו', את שני המאורות
הגדולים, והם ו' ו' י' עולים
ל"ב, והם ל"ב נתיבות פליאות
חכמה ונקודה פתח ר' מן צר"י
שהיא י' עשר ספירות, הרי מ"ב,
ומשום זה צרי בו ציר העולמות,
וייצר - שם צר"י, בו ציר אדם,
הרי סוד הנקוד צרי מ"ב, ושלש
אותיות הרי מ"ה, פחושפן אד"ם.
שבא, אף כף - את המאור הגדול
לממשלת היום ואת המאור
הקטן וכו', בו סוד מ"ב, ובו
סוד של אדם כמו זה: חושפן
שבא ו', ושלש ניצוצות ורקיע י'
י' ו' שחשבונם ל"ו, הרי מ"ב,
ושלש אותיות שב"א הרי מ"ה.
וסוד הדבר, ואמר לי מה שמו
מ"ה אמר אליהם, ונקוד שב"א
נקוד בשם יהו"ה בתיורה.

סגור, שמונה עשר חושבונו, הוא
ו' ו' ו' מן ו'יסע ו'יבא ו'יט,
ושלש נקודות י' י' י' הוא ח"ם,
וארבע אותיות מן סגו"ל הוא
חמ"ד, ותיבה - הרי הם חמ"ה,
פגוי משה פפגוי חמה.

חל"ם חסר ו' חושבונו י"ה, ושלש
ניצוצות י' י' י' הרי הם מ"ה.
השם המפרש יוד ה"א וא"ו
ה"א, ועם שלש אותיות ותיבה
הרי הוא מ"ט, פחושפן מ"ט
אותיות של שמע ישראל וכו',
ברוך שם כבוד מלכותו וכו',
ופרשוהו חכמי המשנה, חמשים
שערי בינה נבראו בעולם ונתנו
למשה חוץ מאחד, שנאמר
ותחפרהו מעט מאלהי"ם.

פנים טהור מן מטטרו"ן, דאיהו חל"ם במלאכים.

חירק עם חושבן אתון איהו א"ם, תרק חושבניה ו"ה, ותלת ניצוצות י י י תלתין, הא איהו א"ם.

שרק איהו חושבן אתווי ו', וחמש ניצוצות חמשין, הא נ"ו, תלת אתון ותיבה הא אנון ס', סוד יהו"ה ליראיו, וביה (ירמיה לא ט' רנ"ו) ליעקב שימחה נוטריקון שור"ק.

דבר נקודי מחכמה עלאה מתפשטאן, תשעה עד מלכות, וטעמי מפתר עד מלכות, ושור"ק צדיק יסוד עלמא, ביה סוד שורק תניינא בתוספת ו' מ"ב.

ועוד קמ"ץ, אוקמוהו מארי דקדוק דאיהו תנועה גדולה, בגין דאיהו קדמאה דכלהו נקודין דספיראן, אף על גב דכלהו שמהן קדישין אתעבידו דא פסא לדא, פגון ברא דצריך למפלה לאבוי ולאמיה, ולמעבד לגרמיה לגבייהו פעבד, ושמש, וכרסייא, ומצב תחותיהו, הכי אינון ספירן דא לדא, ובגין דא אית נקודה מלפא, ואית נקודה עבדא לגביה, פגון שב"א דאיהו עבד לקמ"ץ, ורץ בשליחותיה ומזנב אחריו, אבל באתריה מלפא איהו.

ורזא דקמ"ץ, חושבן קמץ י"ד, ותלת ניצוצי ורקיע נ', מ' דאיהו מלך, אנון רמיון ארבע יודין מן יו"ד ה"י וי"ו ה"י, ולא למגנא אתמר ביה מלך, דאיהו מלך גדול על כל מלכין.

פת"ח איהו מ"ב, חושבן פתח איהו כ', וניצוץ ותרין רקיעי וו"י, הא

מ"ב, (תהלים צא ט"ד) פ"י ב"י חשק ואפלטוהו, פתחו לי שערי צדק אבא בם

וכו', ב"ם ארבעים ותרין, פי בי חשק ואפלטוהו, חשק חירק שבא קמץ מן אבגיתץ, קמץ קומץ (דף פ ע"א) סתים באת יו"ד, פת"ח אתפתח ביה בחמש אצבעאן דאינון ה', וכמה רזין בנקודי, והאי איהו אבא בם אודה י"ה, ופתח עליה אתמר (תהלים קיח ט"ז) פתחו לי וכו', זה השער ליהו"ה.

מלאכין אית דמשמשין לאלין נקודין, ואינון אתון, דאינון פסונון לנקודי, וטעמי מנהיגי לון, ואינון תנועות לגבייהו, פגון על פי יהו"ה יחנו, ועל פי יהו"ה יסעו (במדבר ט ט"ו), ואינון נקודין לגבי טעמי, פעאנא בתר רעין דאנהיגין לון לכל סטרא, לסלקא ולנחתא עילא ותתא, ולאנהגא לון לכל סטרא לימינא ושמאלא לקמא ולאחורא.

וטעמי אינון נשמתי, ונקודין רוחין, ואתון נפשין, אלין מתנהגין בתר אלין, ואלין בתר אלין, אתון מתנהגי בתר נקודי, ונקודי בתר טעמי, פי גבוה מעל גבוה שומר (קהלת ה ז), ועוד אתון אנון אש, נקודי רוח, אל אשר יהיה שמה הרוח ללכת ולכו (יחזקאל א יב), ואנון פמבועי מיא, דאתמר עליהו (תהלים קד ט) המשלח מעינים בנחלים, ישקו כל חיתו שדי וגו', אלין אתון.

ואית דשוי לון לאתון, מים אש רוח ועפר ארבע רגלין דכרסיא, נקודי אדם לשבת על הכפא, מסטרא דאפא יודיין לעילא, מסטרא דברתא יודיין לתתא, מסטרא דבן ווי"ן לעילא, פגוונא דא ווי", מסטרא דאפא ווי"ן לתתא, פגוונא דא יו"ו, ההי"ן דאימא פגוונא דא הה"ו הה"י, ההי"ן דברתא פגוונא

ואפלטוהו, פתחו לי שערי צדק אבא בם וכו'. ב"ם ארבעים ושתים, פי בי חשק ואפלטוהו, חשק - חירק שבא קמץ מן אבגיתץ. קמץ - קמץ - נפתח בו בחמש אצבעות שהם ה', וכמה סודות בנקודות, וזהו אבא בם אודה י"ה, ופתח - עליו נאמר פתחו לי וכו' זה השער ליהו"ה. מלאכין יש שמשמשים לנקודות הללו, והם האותיות, שהם כמו סוסים לנקודות, והטעמים מנהיגים אותם, והם תנועות אליהם, כמו על פי יהו"ה יחנו ועל פי יהו"ה יסעו, והם נקודות אל הטעמים, כמו צאן אחר הרועים שמנהיגים אותם לכל צד, לעלות ולרדת מעלה ומטה, ולהנהיג אותם לכל צד, לימין ושמאל, לפנים ולאחור.

והטעמים הם נשמות, והנקודות רוחות, והאותיות נפשות, אלו מתנהגים אחר אלו, ואלו אחר אלו. האותיות מתנהגות אחר הנקודות, והנקודות אחר הטעמים, פי גבוה מעל גבוה שומר. ועוד, אותיות הן אש, נקודות רוח, אל אשר יהיה שמה הרוח ללכת ולכו, והם כמענינות המים, שנאמר עליהם המשלח מעינים בנחלים... ישקו כל חיתו שדי וגו', אלו האותיות, ויש ששם אותם לאותיות, מים אש רוח ועפר - ארבע רגלי הכפא. הנקודות - אדם לשבת על הכפא, מצד של האבא - יודיין למעלה, מצד הבת - יודיין למטה, מצד הפן - ווי"ם למעלה, כמו זה: ווי", מצד האבא ווי"ם למטה, כמו זה: יו"ו. ההי"ן של האם כמו זה: הה"ו הה"י, ההי"ן של הבת כמו זה:

וְהָאֵי אֵיִהוּ דְאוּקְמוּהוּ מְאָרִי מִתְנִיתִין, כָּל
הַקְּוֵרָא קְרִיאַת שְׁמַע, כְּאֵלוֹ אוּחַז חֶרֶב
פִּיפִיּוֹת בְּיָדוֹ, וְהָאֵ אֻקְמוּהוּ עַל מַשְׁתּוֹ, לְהִגָּן
מִן הַמְּזִיקִין, אֲבָל בְּקִרְיַת שְׁמַע דְּצִלוֹתָא,
אֲדוּן הַמְּזִיקִין קְשׁוּר, לִית לִיה רְשׁוֹ לְמַבְרָח,
וְזַפְאָה אֵיִהוּ מְאָן דְּשַׁחֲט לִיה בְּהֵוּא זְמָנָא,
לְקַיָּים (כָּא לְהַרְגָּה) הַשְּׁכַם לְהַרְגוֹ בְּצִלוֹתָא,
דְּאִתְמַר בֵּהּ (בְּרַאשִׁית יט כז) וַיִּשְׁכַּם אַבְרָהָם בַּבֶּקֶר,
כָּל שַׁפְּן מְאָן דְּלֹא חֲשַׁשׁ לִיקְרִיָּה לְשַׁחֲטָא
יְצָרִיָּה וְשִׁנְאִיָּה, דְּלִית שִׁנְאִיָּה לְחוּד אֲלֵא
שִׁנְאִיָּה דְּקוּדְשָׁא בְּרִיָּה הוּא, דְּבָכַל יוֹמָא תְּבַע
חוּבִין דְּכְנוּי לְשַׁחֲטָא לֹון.

וְאוּף הַכִּי צְרִיף לְאַעְבְּרָא לִיה מְשַׁמְיָא
וְאַרְעָא, כְּגוֹוֹנָא דְאַעְבְּרִיָּה מְשַׁמְשָׁא
וְסִיְהָרָא, וְאוּף הַכִּי צְרִיף לְאַעְבְּרָא לִיה וּלְבַת
זוּגִיָּה מִתְרִין כְּרִסְיִין, הֵדָא הוּא דְכַתִּיב (יִרְמִיָּה יז
ב) כֹּסֵא כְבוֹד מְרוֹם מְרַאשׁוֹן, דְּתַמְן קוּדְשָׁא
בְּרִיָּה הוּא וְשַׁכְיִנְתִּיהָ בְּתִרִין כְּרִסְיִין, וְתַמְן
קוּדְשָׁא בְּרִיָּה הוּא וְשַׁכְיִנְתִּיהָ כְּשַׁמְשָׁא (דָּד ט
ע"א) וְסִיְהָרָא, וְעַל שְׁמִיָּהּ אִתְקַרֵּי כִּי שְׁמֵשׁ
וּמְגַן יְהוָה אֱלֹהֵיִם (תְּהִלִּים פד יב), וּבְהֵוּא
זְמָנָא יִתְקַיָּים בֵּיה, לֹא יִבֹּא עוֹד שְׁמֵשׁ וִירַחֵף
לֹא יֵאָסֵף (ישעיה ס כ).

וְהַכִּי צְרִיף לְאַעְבְּרָא לִיה מְשַׁמְאֲלָא דְקוּדְשָׁא
בְּרִיָּה הוּא דְאֵיִהִי גְבוּרָה, דְּתַמְן
מְצַפּוֹן תַּפְתַּח הַרְעָה (יִרְמִיָּה יד א), וְתַמְן יִיתִי
לְמַתְבַּע חוּבִין, מְאֲלִין דְּאִתְמַר בְּהוּן כְּנִים
אַתָּם לִיהוָה אֱלֹהֵיכֶם (דְּבָרִים יד א).
כִּתְמָן וְאֵילָף אֲנוּן שְׂרִים, וְעַבְדִּים, מְסַטְרָא
דְּחִיוּן דְּכְרִסְיָא שְׂרִים וּמְמַנָּן, מְסַטְרָא
דְּכַכְבִּיא דְּנַהֲרִין בְּשַׁמְיָא וְאַרְעָא עַבְדִּין, וְהָאֵ
אֵיִהוּ אִם כְּנִים אִם כְּעַבְדִּים, וְהָאֵ אֵיִהוּ
דְּצְרִיף לְאַנְפָּא לִיה חֶרְפָּא לְשִׁית סְטְרִין, דְּאַנּוּן שְׁמֵיָא וְאַרְעָא, שְׁמֵיָא

וְסִיְהָרָא, כֹּסֵא דִין וְכֹסֵא רַחֲמִים, לְאַעְבְּרָא
סַמְא"ל וְנַח"ש מְנִיְהוּ, דְּמְסַטְרָא דְּלַהוּן
שְׁלִיט סַמְא"ל וּבַת זוּגוֹ.

וְצְרִיף לְקַשְׂרָא לִיה בְּרַצוּעִין דְּתַפְלִין, תְּרִין
בְּתִרִין קְרִנּוּי, וְחַד בְּדְרוּעָא, וּלְבַתֵּר
יִשְׁחוּט לִיה בְּקִרְיַת שְׁמַע, כְּגִין דְּלֹא יִתְקַרֵּב
לְסַטְרָא דְּגְבוּרָה, אֲבָל מְסַטְרָא דְּסַפִּירִין
וְהוּוִיּוֹת דְּלַהוּן, אִתְמַר לֹא יִגְוֹרֵף רַע (תְּהִלִּים ה
ה). וְהִזְרַת הַקְּרִיב יוֹמָת (כַּמְדִּבְר א ב).

וְעוֹד ה' דִּינֵד בְּהָה, דְּאֵיִהִי יוֹנָה קְדִישָׁא,
מְצַפְצַפָּאן לָהּ בְּנָהָא בְּכַמְהָ צַפְצוּפִין
דְּזַמִּירוֹת שִׁירוֹת וְתַשְׁבְּחוֹת וְהוֹדְאוֹת, עַד
דְּנַחֲתִין לָהּ לְגַבְיִיהוּ, הָא נַחֲתִין לָהּ לְגַבְיִיהוּ
קְשִׁרִין לָהּ בְּרַצוּעָה, דְּאֵיִהִי ו' שִׁית תִּיבִין
דְּיַחוּדָא, וְהִינּוּ רִזָּא וְהִיָּה לְאוֹת עַל
יִדְכָה (שְׁמוֹת יג ט) קְשׁוּרָא דְּתַרְוִיָּהוּ דָא י', וְדָא
יַחוּד, וּבְגִין דָּא בְּקַשׁוּרָא דְּתַרְוִיָּהוּ, מְאָן
דְּשַׁח שִׁיחָה בִּינְיָיָהוּ, דְּאֵיִהִי שִׁיחַת חוּלִין,
עַבְרָה הִיא בְּיָדוֹ, דְּעַבְד בֵּה פְרוּדָא בִּין ו"ה
דְּאֵיִהוּ עֵמוּדָא דְּאַמְצַעִיתָא וּמְלֻכוֹתִיהָ.

תַּפְלִין דְּרִישִׁיָּה דְּקוּדְשָׁא בְּרִיָּה הוּא דְּאֵיִהוּ
ו', אֵיִהִי ה' עֲלָאָה, אֵיִמָּא עֲלָאָה,
עֲטַרַת תַּפְאָרַת, עֲלָהּ אִתְמַר פְּאָרְף חֲבוּשׁ
עֲלִיָּף (יְחֻזְקָא כד טז), אֵלוֹ תַּפְלִין שְׁבַרְאֵשׁ, וְהָאֵ
אֵיִהוּ רִזָּא הוּנְיָה, דְּאִתְמַר בֵּיה הִנֵּה יַד יְהוָה
הוּנְיָה וְכו' (שְׁמוֹת ט ג), וּבְגִין דָּא אוּקְמוּהָ מְאָרִי
דְּתַלְמוּדָא יְרוּשְׁלַמִי, הַוִּיּוֹת בְּאַמְצַע.

יַד יְהוָה מִיִּמִּינָא, דְּאִתְמַר בֵּהּ יִשְׂרָאֵל
אֵת הַיָּד הַגְּדוֹלָה (שֵׁם יד לא) מְסַטְרָא דְּחֶסֶד,
יַד רָמָה מְסַטְרָא דְּתַפְאָרַת, דְּאִתְמַר בֵּהּ וּבְנֵי
יִשְׂרָאֵל יוֹצְאִים בְּיַד רָמָה, יַד חֻזְקָה
בְּאַמְצַעִיתָא דְּאֵיִהִי יַד יְהוָה הוּנְיָה, לְמַהֲוִי
הוּנְיָה, לְהִוִּיּוֹת רַחֲמִים מְכַל צַד, דִּין כְּבוּשׁ בְּאַמְצַע, יַד רָמָה

שְׁמִים וְאַרְץ, שְׁמֵשׁ וּלְבָנָה, כֹּסֵא
דִין וְכֹסֵא רַחֲמִים, לְהַעֲבִיר
סַמְא"ל וְנַחֲשׁ מֵהֶם, שְׁמַצְדָּם
שׁוֹלֵט סַמְא"ל וּבַת זוּגוֹ.

וְצְרִיף לְקַשְׂרָא אוּתוּ בְּרַצוּעוֹת
הַתַּפְלִין - שְׁנַיִם בְּשִׁנֵּי קְרִנּוּי,
וְאַחַד בְּדְרוּעָה. וְאַחַר כֶּף יִשְׁחַט
אוּתוּ בְּקִרְיַת שְׁמַע כְּדֵי שְׁלֹא
יִתְקַרֵּב לְצַד הַגְּבוּרָה, אֲבָל מְצַד
שְׁלֵסְפִירוֹת וְהַתְּנוּיּוֹת שְׁלֵהוּן,
נְאָמַר לֹא יִגְוֹרֵף רַע, וְהִזְרַת הַקְּרִיב
יוֹמָת.

וְעוֹד, ה' שְׁל יַד בְּהָה, שְׁהִיא יוֹנָה
קְדוּשָׁה, מְצַפְצַפִּים לָהּ בְּנִיָּה
בְּכַמְהָ צַפְצוּפִים שְׁל זְמִירוֹת,
שִׁירוֹת וְתַשְׁבְּחוֹת וְהוֹדְאוֹת, עַד
שְׁמוֹרִידִים אוּתָהּ אֲלֵיהֶם. הַרִי
כְּשִׁמוֹרִידִים אוּתָהּ אֲלֵיהֶם,
קוּשְׁרִים אוּתָהּ בְּרַצוּעָה, שְׁהִיא
ו', שְׁשׁ תַּבּוֹת הַיַּחֲוּד, וְהִינּוּ הַסּוּד
שְׁל וְהִיָּה לְאוֹת עַל יִדְכָה, הַקְּשִׁר
שְׁל שְׁנֵיִהֶם, זָה י' וְזָה יַחוּד, וְלִכְּן
בְּקַשְׂרָא שְׁל שְׁנֵיִהֶם - מִי שְׁשַׁח
שִׁיחָה בִּינְיָיָה, שְׁהִיא שִׁיחַת
חֻלִין, עַבְרָה הִיא בְּיָדוֹ, שְׁעֵשָׂה
בֵּה פְרוּד בִּין ו"ה, שְׁהִיא עֵמוּד
הַאֲמַצְעִי וּמְלֻכוֹתָא.

תַּפְלִין שְׁל רֵאשׁ שְׁל הַקְּדוּשׁ
בְּרִיָּה הוּא, שְׁהִיא ו', הִיא ה'
עֲלִיוֹנָה הָאִם הַעֲלִיוֹנָה, עֲטַרַת
תַּפְאָרַת, עֲלִיָּה נְאָמַר פְּאָרְף
חֲבוּשׁ עֲלִיָּף, אֵלוֹ תַּפְלִין
שְׁבַרְאֵשׁ, וְזָהוּ סוּד הוּנְיָה,
שְׁנְאָמַר בּוֹ הִנֵּה יַד יְהוָה הוּנְיָה
וְכו', וְלִכְּן פְּרַשְׁוּהוּ בְּעֲלֵי
הַתַּלְמוּד הַיְרוּשְׁלַמִי, הַוִּיּוֹת
בְּאַמְצַע.

יַד יְהוָה מִיִּמִּין, שְׁנְאָמַר בֵּהּ
וְיַרְא יִשְׂרָאֵל אֵת הַיָּד הַגְּדוֹלָה,
מְצַד הַחֶסֶד - יַד רָמָה מְצַד
הַתַּפְאָרַת, שְׁנְאָמַר בֵּהּ וּבְנֵי
יִשְׂרָאֵל יוֹצְאִים בְּיַד רָמָה. יַד
חֻזְקָה בְּאַמְצַע, שְׁהִיא יַד יְהוָה
עֲלִיָּה נְאָמַר וְהִיָּה יְהוָה לְמַלְךְ עַל

רַחֲמֵי מַכֵּל סֹטְרָא, דִּינָא פְּבוּשׁ בְּאִמְצָעִיתָא,
יָד רַמָּה עֲלָה אֶתְמַר וְהַיְוָה יְהוּ"ה לְמַלְךְ עַל
כָּל הָאָרֶץ (וכר' ד' ט), וְתִלַּת זְמַנִּין י"ד אֲנוּן מ"ב
אֲזַכְרוֹת דְּתַפְלִין דִּיד וְתַפְלִין דְּרִישָׁא.

י"ד שְׂכִינְתָא תַּתָּא אִיהִי הִיד הַגְּדוּלָה
מִימִנָּא דְחֶסֶד, דְּתַמְן חֲכָמָה, יָד הַחֲזָקָה
מִסֹּטְרָא דְגַבּוּרָה, דְּתַמְן בִּינָה, יָד רַמָּה
מִסֹּטְרָא דְעַמּוּדָא דְאִמְצָעִיתָא, מְעוּטָר בְּכַתֵּר
עַל רִישָׁיָה, תַּפְלִי דְמֵאֲרִי עֲלָמָא.

שִׁין שֶׁל תַּפְלִין הִלְכָה לְמִשָּׁה מְסִינִי,
שֶׁ שֶׁל שֶׁלשׁ רֵאשִׁים, עַל אַרְבַּע רֵאשִׁים, פְּנֵגַד שְׁבַע
הַנְּעוּרוֹת הָרְאוּיוֹת לְתַתּוֹ לַה מִבֵּית
הַמֶּלֶךְ, וְהֵם בְּשַׁחַר שְׁתֵּים לְפָנֶיהָ,
וְאֶחָת לְאַחֲרֶיהָ, וּבְעֶרְב׃ שְׁתֵּים
לְפָנֶיהָ וְשְׁתֵּים לְאַחֲרֶיהָ, וּכְנֻגָּה
הַשְּׁבַע הָאֵלֶּה, וְשֶׁ שְׁבַע רוֹאֵי פְּנֵי
הַמֶּלֶךְ הַיּוֹשֵׁבִים רֵאשׁוֹנָה
בְּמַלְכוּתוֹ.

וְהַפְּאָרְתָּ הוּא פְּבוּשׁ בְּאוֹת יו"ד
עִם ה' הַתַּחְתּוֹנָה, וְנִפְשׁוּ קְשׁוּרָה
בְּנִפְשׁוֹ, וְהוּא חָבוּשׁ עִם אוֹת י'
מִצַּד שֶׁל ה' הַעֲלִיּוֹנָה, וּמִשׁוּם זֶה
אֵין חָבוּשׁ מִתִּיר עֲצוּמוֹ מִבֵּית
הָאֲסוּרִים, שְׁהוּא בְּגִלוּת עִם
יִשְׂרָאֵל. זֶהוּ שְׁפָתוֹב בְּכָל צָרְתֶם
לוֹ צָר, בּוֹ, לֹא צָר בְּאֵ. בְּאוֹתוֹ
זְמַן שְׁהוּא עִם יִשְׂרָאֵל, וְדַאי לֹא
צָר, וְאֵין צָר אֶלָּא יֵצֵר הָרַע,
שְׁהֵיזֵר הַקָּרִב יוֹמֵת.

וְהַפְּאָרְתָּ הוּא פְּבוּשׁ בְּאוֹת יו"ד
עִם ה' הַתַּחְתּוֹנָה, וְנִפְשׁוּ קְשׁוּרָה
בְּנִפְשׁוֹ, וְהוּא חָבוּשׁ עִם אוֹת י'
מִצַּד שֶׁל ה' הַעֲלִיּוֹנָה, וּמִשׁוּם זֶה
אֵין חָבוּשׁ מִתִּיר עֲצוּמוֹ מִבֵּית
הָאֲסוּרִים, שְׁהוּא בְּגִלוּת עִם
יִשְׂרָאֵל. זֶהוּ שְׁפָתוֹב בְּכָל צָרְתֶם
לוֹ צָר, בּוֹ, לֹא צָר בְּאֵ. בְּאוֹתוֹ
זְמַן שְׁהוּא עִם יִשְׂרָאֵל, וְדַאי לֹא
צָר, וְאֵין צָר אֶלָּא יֵצֵר הָרַע,
שְׁהֵיזֵר הַקָּרִב יוֹמֵת.

וְרִזָּא דְמַלְהָ פִי בִי חֲשַׁק וְאַפְלִטָהוּ (תהלים צא
יז), פִּי בִי בְּגִימְטְרִיא מ"ב אֲזַכְרוֹת
דְּתַפְלִי, אֲשַׁגְּבֶהוּ פִי יַדַּע שְׁמִי, יִקְרָאנִי
בְּקִרְיַת שְׁמַע, וְאַעֲנֶהוּ, הִדָּא הוּא דְכְּתִיב אֲזַ
תִּקְרָא וְיַהוּ"ה יַעֲנֶה (ישעי' נח ט), יְהוּ"ה בְּאַרְבַּע
בְּתֵי דְתַפְלִי דְרִישָׁא, דְּאִינוּן אַרְבַּע אֲתוּוֹן
אִהִי"ה, וְיַהוּ"ה יַעֲנֶה, יְהוּ"ה בְּאַרְבַּע בְּתֵי דְתַפְלִין דִּיד, דְּאִינוּן אַדְנִי"י,

וְאִי תִמְכָּא לֹאוּ אִינוּן בְּיַד אֶלְא בֵּית אָחֵד
חֲמִשָּׁאָה, יָד פְּהָה, הִכִּי הוּא וְדַאי דְאִיהִי
חֲמִשָּׁאָה (ד' ט ע"ב) וְאִיהִי רְבִיעָאָה, רְבִיעָאָה
לְיַהוּ"ו יָד פְּהָה, יְהוּ"ו אִיהוּ אִהִי"ה, וְסָלִיק
לְחוּשְׁבֵן כ"א, וְאַרְבַּע אֲתוּוֹן בְּכָלֵל כ"ה, ה'
מִן יְהוּ"ה רְבִיעָאָה לְיַהוּ"ו, וְחֲמִשָּׁאָה
לְאִהִי"ה, דְּאִיהוּ אַרְבַּע בְּתֵי, וְאִיהוּ בֵּית
חֲמִשָּׁאָה.

וְעוּד אִהִי"ה אַדְנִי"י סָלְקִי לְחֻשְׁבֵן אֱלֹהִי"ם,
דְּאִיהוּ כָּלֵלָא דְחֲמִשָּׁה בְּתֵי תַפְלִי,
יְהוּ"ה אַרְבַּע פְּרִשְׁיִין, י' קַדְשׁ לִי (שמות יג
ב) וְדַאי חֲכָמָה, ה' וְהִיזָה פִי יְבִיאָךְ (שם יא) וְדַאי
בִּינָה, וְאִינוּן לִימִנָּא וְשְׁמֵאֶלְא, דְּאִינוּן חֶסֶד
גְּבוּרָה, ו' שְׁמַע יִשְׂרָאֵל (דברים ו ד) תַּפְּאָרְתָּ,
כָּלִיל שֵׁית תִּיבִין דִּיחֻדָּא, ה' וְהִיזָה אִם
שְׁמַע (שם יא יג) מַלְכוּת, שְׂכִינְתָא תַּתָּאָה.

הַלְתָּ רְצוּעִין נִצַּח וְהוּד וְיִסוּד, יִסוּד רְצוּעָה
דְקִשְׁרִי וְא"ו עִם ה', פִּי כָל בְּשָׁמִים
וּבְאָרְץ (ד'יא כט יא), דְּאֶחִיד בְּשָׁמִיא וּבְאָרְעָא,
תְּרִין רְצוּעִין נִצַּח וְהוּד, דְּאֶחִידֵן בְּה' עֲלָאָה,
וְהַקְרָנִים גְּבוּהִים, וְהָאֶחָת גְּבוּהָ מִן
הַשְּׁנַיִת (דניאל ח ט), אוּף הִכִּי תְרִין רְצוּעִין חַד
אַרוּכָה וְחַד קְצָרָה, קְצָרָה עַד הַחֲזָה, אַרוּכָה
עַד טַבּוּרָא.

וְאֶתְפַּשְׁטוּתָא דְה' עֲלָאָה עַד הוּד בְּאֵת י'
אִיהוּ, דְּאִיהוּ קֶשֶׁר שֶׁל תַּפְלִין
דְּרִישָׁא, דְּאִיהִי ה' עֲלָאָה, סָלִיקַת לְחֲמִשְׁיִין,
חֲמֵשׁ זְמַנִּין עֶשֶׂר בְּאֵת י', וְהִינֵנוּ ה' י' מִן
אֱלֹהִי"ם, חֲמֵשׁ זְמַנִּין ה' בְּאֵת י' חֲמִשְׁיִין,
בְּחֲמֵשׁ סְפִירָן, יִסוּד כ"ל נְטִיל לוֹן כְּלָהוּ,
יְרִית לוֹן לְכָלָה וְהִינֵנוּ כ"ל כְּלָהוּ.

בְּאֵת ה' תַּתָּאָה קָרְן אַחַת, וְרִזָּא דְמַלְהָ
אוּקְמוּהוּ רַבְּנֵי, שׁוּר שְׁהַקְרִיב אָדָם הָרֵאשׁוֹן קָרְן אַחַת הִיזָה לוֹ

תֹּאמַר, אִינִים בְּיַד, אֶלָּא בֵּית אָחֵד
חֲמִשְׁיִי, יָד פְּהָה? כִּף זֶה וְדַאי,
שְׁהִיא חֲמִשִּׁית וְהִיא רְבִיעִית,
רְבִיעִית לְיַהוּ"ו יָד פְּהָה, יְהוּ"ו
הוּא אִהִי"ה, וְעוּלָה לְחֻשְׁבֵן
כ"א, וְאַרְבַּע אוֹתִיוֹת בְּכָלֵל כ"ה.
ה' מִן יְהוּ"ה רְבִיעִית לְיַהוּ"ו
וְחֲמִשִּׁית לְאִהִי"ה, שְׁהִיא אַרְבַּע
בְּתֵים, וְהוּא בֵּית חֲמִשְׁיִי.

וְעוּד אִהִי"ה אַדְנִי"י עוֹלִים
לְחֻשְׁבֵן אֱלֹהִי"ם, שְׁהוּא כָּלֵל
שֶׁל חֲמִשָּׁה בְּתֵי תַפְלִין. יְהוּ"ה -
אַרְבַּע פְּרִשְׁיִין, י' - קַדְשׁ לִי, וְזוֹ
חֲכָמָה, ה' - וְהִיזָה פִי יְבִיאָךְ, וְזוֹ
בִּינָה, וְהֵם לְיַמִּין וְשְׁמֵאל, שְׁהֵם
חֶסֶד וּגְבוּרָה, ו' - שְׁמַע יִשְׂרָאֵל,
תַּפְּאָרְתָּ כוֹלֵל שֶׁשׁ תְּבוּת הַיְחוּד,
ה' - וְהִיזָה אִם שְׁמוֹעַ, מַלְכוּת -
שְׂכִינָה תַּחְתּוֹנָה.

שְׁרֵשׁ רְצוּעוֹת - נִצַּח הוּד וְיִסוּד.
יִסוּד רְצוּעָה שְׁקוּשְׁרָת וְא"ו עִם
ה', פִּי כָל בְּשָׁמִים וּבְאָרְץ,
שְׁאוּחָה בְּשָׁמִים וּבְאָרְץ. שְׁתֵּי
רְצוּעוֹת נִצַּח וְהוּד, שְׁאֲחוּזִים
בְּה' עֲלִיּוֹנָה, וְהַקְרָנִים גְּבוּהִים,
וְהָאֶחָת גְּבוּהָ מִן הַשְּׁנַיִת, אִף
כִּף שְׁתֵּי רְצוּעוֹת - אַחַת אַרְבַּע
וְאַחַת קְצָרָה. קְצָרָה עַד הַחֲזָה,
אַרְבַּע עַד הַטַּבּוּר.

וְהַתַּפְּשׁוּטוֹת שֶׁל ה' הַעֲלִיּוֹנָה עַד
הוּד בְּאוֹת י' הִיא, שְׁהוּא הַקֶּשֶׁר
שֶׁל תַּפְלִין שֶׁל רֵאשׁ, שְׁהִיא ה'
עֲלִיּוֹנָה, עוּלָה לְחֲמִשִּׁים, חֲמֵשׁ
פְּעֻמִּים עֶשֶׂר בְּאוֹת י', וְהִינֵנוּ ה'
י' מִן אֱלֹהִי"ם, חֲמֵשׁ פְּעֻמִּים ה'
בְּאוֹת י' - חֲמִשִּׁים, בְּחֲמֵשׁ
סְפִירוֹת, יִסוּד כ"ל, נוֹטֵל אוֹתָם
כְּלָם, וּמוֹרִישׁ אוֹתָם לְכָלָה, וְהִינֵנוּ
כ"ל כְּלָהוּ.

בְּאוֹת ה' תַּחְתּוֹנָה קָרְן אַחַת,
יִסוּד הַדְּבָר פְּרִשְׁוֵהוּ רְבוּתִינֵנוּ,
שׁוּר שְׁהַקְרִיב אָדָם הָרֵאשׁוֹן, קָרְן

במצחו, שנאמר (תהלים טט לב) משור פר מקרן מפרים, מקרן חסר יו"ד פתיב, ודא רצועה דיד דתפלי דמארי עלמא.

ב' פתר דמארי עלמא, איהו שמייה, תפלין דשוי, אבל פתר תפלין עליה, ורזא דמלה אין קדוש פיהו"ה פי אין בלתך (שמואל א ב ב). לית פקודא דלא אתפלילן ביה עשר ספירן.

ועיקר דתפלין משמאלא, ובגין פך נשבע יהו"ה בימינו (ישעיה סב ד) זו תורה, ובזרוע עזו אלו תפלין. ומצד השמאל ה' תפלין על ו', אם על בנה, משום שבה נבנה. זהו שכתוב פונן שמים בתבונה. אבא תפלין על הפת ה', שבו נבנית. זהו שכתוב יהו"ה בתקמה יסד ארץ, וזהו הו"ה, וזה סוד ארבע משמרות הוא הלילה.

ויש אומרים הו"ה"ת באמצע, כמו זה: יהוה, ו' קדש לי, ה' ה' ויהי פי יביאך והיה אם שמוע, ו' שמע ישראל, הו"ה - ו' באמצע, ובצורה של שמים עשרה הו"ה"ת נודעו כלם, ואלה הם: יהו"ה יהו"ה יהו"ה יהו"ה, שרמוזים בשם יו"ד ה"י וי"ו ה"י. השם הזה מקור האותיות, והמקור שלהן בפסוקים בנקודות: יהו"ה ישמחו השמים ותגל הארץ - מקור הנקודות מן יסה"ן ותהלל המתהלל השפל וידוע, ויהי"ה ידותיו ולצלע המשפן השנית.

שלישה ווי"ם בשם הזה יו"ד ה"י וי"ו ה"י, והי"ה והה"י והה"ה, הנקודותיהם וינאו אותה שרי פרעה והנ"ם, ויהי"ה וידבש ה"ים ה"ה יהו"ה, ויהי"ה וינאו אותה שרי תורת ווי"ן בהאי שמא יו"ד ה"י וי"ו ה"י, והי"ה ויהו"ה ויהו"ה, וינאודין דלהון וינאו אותה שרי

אחת היתה לו במצחו, שנאמר משור פר מקרן מפרים, מקרן חסר יו"ד פתיב, וזו רצועה של יד של תפלין של רבון העולם. ב' פתר של רבון העולם, הוא שמו התפלין ששם, אבל פתר תפלין עליו, וסוד הדבר - אין קדוש פה' פי אין בלתך, אין מצוה שלא כלולים בה עשר ספירות.

ועקר של התפלין משמאל, ומשום כך נשבע יהו"ה בימינו - זו תורה, ובזרוע עזו - אלו תפלין. ומצד השמאל ה' תפלין על ו', אם על בנה, משום שבה נבנה. זהו שכתוב פונן שמים בתבונה. אבא תפלין על הפת ה', שבו נבנית. זהו שכתוב יהו"ה בתקמה יסד ארץ, וזהו הו"ה, וזה סוד ארבע משמרות הוא הלילה.

ויש אומרים הו"ה"ת באמצע, כמו זה: יהוה, ו' קדש לי, ה' ה' ויהי פי יביאך והיה אם שמוע, ו' שמע ישראל, הו"ה - ו' באמצע, ובצורה של שמים עשרה הו"ה"ת נודעו כלם, ואלה הם: יהו"ה יהו"ה יהו"ה יהו"ה, שרמוזים בשם יו"ד ה"י וי"ו ה"י. השם הזה מקור האותיות, והמקור שלהן בפסוקים בנקודות: יהו"ה ישמחו השמים ותגל הארץ - מקור הנקודות מן יסה"ן ותהלל המתהלל השפל וידוע, ויהי"ה ידותיו ולצלע המשפן השנית.

שלישה ווי"ם בשם הזה יו"ד ה"י וי"ו ה"י, והי"ה והה"י והה"ה, הנקודותיהם וינאו אותה שרי פרעה והנ"ם, ויהי"ה וידבש ה"ים ה"ה יהו"ה, ויהי"ה וינאו אותה שרי

פרעה (בראשית יב טו) ויהי"ה, ויהי"ה וידבש היום הזה יהו"ה (דברים כו טו), ויהי"ה וינאו יושב הארץ הפנעני (בראשית ג טו). הוה"י היו"ה ההי"ו מקורא דלהון, הוה"י וכל זה איננו שוה לי (אסתר ה ג), הי"ו"ה המר ימירנו והיה הוא (ויקרא כו לג), ההי"ו עירה ולשרקה בני אתנו (בראשית מט יא), היה"ו הו"ה ההו"י, היה"ו ליהו"ה אתי ונרוממה שמו (תהלים לד ד), הו"ה הנה נד יהו"ה הו"ה (שמות ט ג), ההי"ו (דברים ו כה) ויצדקה תהיה לנו פי.

וכר קראין דקא אתיין הויין אליו בראשי אתון, או בסופי אתון, בין מן התורה בין מן הנביאים, בין מן הפתובים, יכול לנקד אותם בנקודיהם, אף כף כל התיבות שפאות משלש אותיות, נקדה שלהם בפסוקים, כמו ייה מקורו: פי יהו"ה ייה בכסף. ויש שמנקד אותם מראשי תבות להו"ה שבסופי תבות, ואם הו"ה בראשי תבות - הנקוד שלו בסופי התבות. ויש נקוד בסוד אחר כמו זה: יהו"ה מלך יהו"ה מלך יהו"ה מלך, השמות למעלה, הנקודות שלהם כתובות תחתיהם.

ארבע שמות תלויים מכל שם ושם, ועליהם נאמר וקרא זה - כנגד שמים עשרה פני שלש החיות, אל זה - שמים עשרה פני שלש החיות, ועל כלם פני אדם, ותפלין הוא פני אדם, ויצית פני החיות וכנפי החיות, ופרשוהו רבותינו, שם בן שמים עשרה - כל היודעו והנהיר בו, כל תפלותיו מתקבלות, ומקורו יו"ד ה"י וא"ו ה"י. כל י' הוא פני יהו"ה, א' ודמות פניהם פני אדם. כאן בשם הזה הסוד של תפלין וציצית.

יושב הארץ הפנעני. הוה"י היו"ה ההי"ו - מקורם הנה"י וכל זה איננו שוה לי, הי"ו"ה המר ימירנו והיה הוא, ההי"ו עירה ולשרקה בני אתנו, היה"ו הו"ה ההו"י, הי"ו"ה ליהו"ה אתי ונרוממה שמו, הו"ה הנה נד יהו"ה הו"ה, ההי"ו ויצדקה תהיה לנו פי.

וכר הפסוקים שבאים התיבות הללו בראשי אותיות או בסופי אותיות, בין מן התורה, בין מן הנביאים, בין מן הפתובים, יכול לנקד אותם בנקודיהם, אף כף כל התיבות שפאות משלש אותיות, נקדה שלהם בפסוקים, כמו ייה מקורו: פי יהו"ה ייה בכסף. ויש שמנקד אותם מראשי תבות להו"ה שבסופי תבות, ואם הו"ה בראשי תבות - הנקוד שלו בסופי התבות. ויש נקוד בסוד אחר כמו זה: יהו"ה מלך יהו"ה מלך יהו"ה מלך, השמות למעלה, הנקודות שלהם כתובות תחתיהם.

ארבע שמות תלויים מכל שם ושם, ועליהם נאמר וקרא זה - כנגד שמים עשרה פני שלש החיות, אל זה - שמים עשרה פני שלש החיות, ועל כלם פני אדם, ותפלין הוא פני אדם, ויצית פני החיות וכנפי החיות, ופרשוהו רבותינו, שם בן שמים עשרה - כל היודעו והנהיר בו, כל תפלותיו מתקבלות, ומקורו יו"ד ה"י וא"ו ה"י. כל י' הוא פני יהו"ה, א' ודמות פניהם פני אדם. כאן בשם הזה הסוד של תפלין וציצית.

יהו"ה, א' ודמות פניהם פני אדם (יחזקאל א ט), הכא בהאי שמא רזא דתפלין וציצית.

תָּא חֲזִי כֹּל הַיּוֹהָ דְאִיהִי ה' עַל י' ה' עַל ו' ו' נוקבא, כֹּל הַיּוֹהָ דְתֵרִין הֵהִין פְּחָדָא בְּאַמְצַע אֵינוֹן אַחִיות, פְּגוּוּנָא דָא יִהְיֵה"ו, כֹּל הַיּוֹהָ י' ו' פְּחָדָא בְּאַמְצַע הַיּוֹהָ (נ"א הו"ה) אֵינוֹן אַחִים, (דברים כה ה) כִּי יֵשְׁבוּ אַחִים יַחְדָּו, תֵּרִין הֵהִין פְּחָדָא, וּתְלַכְנָה שְׂתִיהֶן (רות א ט). י' ו' רְחוּקִים דָּא מִן דָּא אוּ קְרוּבִים דָּא מִן דָּא, עֲלִייהו אֲתָמַר (ישעיה נז ט) שְׁלוֹם שְׁלוֹם לְרַחוּק וְלִקְרוּב וּגו', דְהֵינְנוּ קָרְבַּן עוֹלָה וַיִּוֹרֵד יִהְיֵה"ו, ה' דְאִיהִי אֵימָא עוֹלָה, סְלִיקָא לְגַבֵּי י' הִיא עוֹלָה, ה' דְאִיהִי בְרַתָּא נְחִיתָת לְגַבֵּי ו', וַיִּרְדַּ מַּעֲשַׂת הַחֲטָאָת (ויקרא ט כב), עַל כֵּן יַעֲזֹב אִישׁ אֶת אָבִיו וְאֶת אִמּוֹ וּגו' (בראשית ב כד). וְהָאִי אִיהוּ קָרְבַּן עוֹלָה וַיִּוֹרֵד, חֲמֵשׁ אֲשׁוּת סְלִקִין, וְחֲמֵשׁ נְחִיתִין.

כִּיֵּת הַיּוֹהָ דְלָא אַחֲזִי עַל רְזָא עֲלָאָה, הוה"י כַּד נּוֹקְבִין שְׁלֹטִין עַל דְכוּרִין, דִּינָא אַחֲזִי בְעֲלָמָא וּמִיתָה וְעוֹנִי, וְדָא הוּא רְזָא דְהַפָּךְ מִשָּׁה שְׁמִיה וְקִטְל לְמַצְרֵי, דְאֲתָמַר בֵּיהּ וְאָמְרוּ לִי מַה שְׁמוֹ מַה (שמות ג יא), וּמִשָּׁה הַפָּךְ לִיהּ פְּגוּוּנָא דָא מַה שְׁמוֹ מַה לִי הוה"י, וּנְקוּדָה הַוְהִי, מַצְרֵי דְמִזְלִל בְּשְׁמִיה וְאָמַר מַה שְׁמוֹ, מַה יָכִיל לְמַעַבְד לִי, לְקִטְל לִיהּ בֵּיהּ, וְאִם אֲתוּוֹן בְּסוֹפֵי תֵיבוֹת נְקוּדִין אֲנוּן מְרַאשֵׁי תֵיבִין.

הַתְּקוּנָא ה', בְּרַאשִׁית בִּית רֵאשִׁי, אֵלָה רֵאשִׁי בִית אָבוֹתָם (שמות ו יד), בַּת עֲלָה אֲוִקְמוּהוּ מְאָרִי מִתְנִיתִין, בַּת בַּתְּחֵלָה סִימָן יָפָה לְבָנִים, וְאִיהִי י' מִן אֲדִנָּי, מְרַגְלִית יְקָרָא פְּלִילָא מִכָּל גְּוֹנִין, דָּאֵת י' מִן יִהוּ"ה לָא תְּפִיס בֵּיהּ גְּוֹן כָּלָל, הֲדָא הוּא דְכְּתִיב (מלאכי ג

אֲנִי יִהוּ"ה לֹא שְׁנִיתִי, לֹא יִשְׁתַּנֵּי בְּשׁוֹם גְּוֹן כָּלָל, אֵלָא נְהִיר מְלַגְאוּ דְגְּוֹנִין, דְּשֵׁם יִהוּ"ה פְּנִשְׁמָתָא בְּגוּפָא דְאִינִישׁ, אוּ פְּשָׁרָא בְּהִיכְלָא.

וְאֵת י' מִן אֲדִנָּי אִיהוּ סְפִיר, נְטִיל גְּוֹן תְּכֵלֶת וְאוֹכֵם מְסֻטָּא דְדִינָא, וְנִהִיר בֵּיהּ נִהוּרָא חוּרָא מְסֻטָּא דְרַחֲמֵי, וְאִיהוּ אֵת י' מִן אֲדִנָּי, אוֹדֵם מְסֻטָּא דְגְּבוּרָה, פְּטָדָה מְסֻטָּא דִימִינָא, בְּרַקַּת מְסֻטָּא דְעַמּוּדָא דְאַמְצַעִיתָא, אִיהִי אֶלֶף דַּלִּית נוּ"ן יו"ד, כְּלִילָן מִי"ב גְּוֹנִין, וְכִלְהוּ מְשׁוּלְשִׁין בְּאַבְחָן, מְשׁוּלְשִׁין בְּכִהָנִים לוֹיִם וַיִּשְׂרְאֵלִים, קְדוּשָׁה לָךְ יִשְׁלָשׁוּ.

כֹּרְ אַבְן דְּגְּוֹן דִּילָה חִינּוּר נְטִילַת מַחְסֵד, וְאִיהִי סְגוּלָה דִּילָה רַחֲמֵי, וְרְזָא דְמִלָּה וְאַהֲבַת עוֹלָם אֶהֱבִיתִךָ עַל כֵּן מְשַׁכְּתִיךָ וְאַהֲבַת עוֹלָם (דברים לא ב), אַבְנָא סוּמְקָא נְטִילַת מִן גְּבוּרָה, וּסְגוּלָה דִּילָה לְמַהוּי אֵימָתוּ מוּטְלַת עַל בְּרִיין דְעֲלָמָא, אַבְנָא כְּלִילָא מִתֵּרִין גְּוֹנִין תְּנוּרָא וְסוּמְקָא אִיהִי מַעֲמוּדָא דְאַמְצַעִיתָא, יְרוּק כְּזָהָב מְסֻטָּא דְאֵימָא עֲלָאָה, דְאִיהִי תְּשׁוּבָה, כּוּ יְרוּק דְאַסְחָר כָּל עֲלָמָא.

וְאִית גְּוֹן פְּשוּט כְּפוּל מְשׁוּלְשׁ מְרוּבַע, עַד דְסִלִּיק לְעֶשְׂרָה גְּוֹנִין, דְנִהִירִין בְּהוּן י' אֲתוּוֹן, דְאִינּוֹן י' י"ה יִהוּ"ה יִהוּ"ה, וְסִלְקִין אֲלֵין י' לְעַ"ב נְהוּרִין, דְנִהִרִין בְּעַ"ב גְּוֹנִין. חֲשִׁ"ק חֲל"ם שְׁב"א קַמ"ץ, אֵינוֹן נְקוּדָא צְבֹאוֹת, נְצִחַ וְהוּד יְסוּד, וְכִלְהוּ נִהִרִין בְּאַבְנָא יְקִירָא מְלֻכּוֹת, כְּלִילָא מִכָּל סְגוּלוֹת, שְׁב"א גְּוֹן סוּמְקָא דְגְּבוּרָה דְנְטִיל מִנִּיהּ הוּד, קַמ"ץ גְּוֹן תְּנוּרָא, וְלָא צְרִיף לְאַרְכָּא בְּהוּן דְהָא אֲתָמְרוּ לְעִילָא.

וְעוּד תְּקוּנָא ו' וְהַמְשַׁכְּלִים יְזַהְרוּ (דניאל יב א) אֲלֵין אֵינוֹן דִּידְעִין רְזָא בְּפִקּוּדָא תְּנַנְנָא בְּמִלַת בְּרַאשִׁי"ת, דְאִיהִי אֶהֱב"ה, דְאִיהִי (דף י ע"ב) לְחֻשְׁבּוֹן זְעִיר בְּרַאשִׁית, בְּמִתְקָלָא חָדָא סְלִקִין, וְדָא אֶהֱבַת חֲסֵד,

וְהָאוֹת י' מִן אֲדִנָּי הוּא סְפִיר, נוֹטֵל גְּוֹן תְּכֵלֶת וְשָׁחַר מִצַּד הַדִּין וּמְאִיר בּוֹ אוּר לְכֵן מִצַּד הַרְחָמִים, וְהוּא אוֹת י' מִן אֲדִנָּי, אֲדָם מִצַּד הַגְּבוּרָה, פְּטָדָה מִצַּד הַלְמִיּוֹ, בְּרַקַּת מִצַּד הָעַמּוּד הָאַמְצַעִי, הִיא אֶלֶף דַּלִּית נוּ"ן יו"ד, כְּלוּלִים מְשֻׁנִּים עֶשֶׂר גְּוֹנִים, וְכֻלָּם מְשֻׁלְשִׁים בְּאַבּוֹת, מְשֻׁלְשִׁים בְּכִהָנִים לוֹיִם וַיִּשְׂרְאֵלִים, קְדוּשָׁה לָךְ יִשְׁלָשׁוּ. כֹּרְ אַבְן שְׁהַגְּוֹן שְׁלָה לְכֵן, נוֹטֵלַת מַחְסֵד, וְהַסְגְּלָה שְׁלוֹ אֶהֱבָה, וְסוּד הַדְּבָר - וְאַהֲבַת עוֹלָם אֶהֱבִיתִךָ עַל כֵּן מְשַׁכְּתִיךָ חֲסֵד. אַבְן אֲדָמָה נוֹטֵלַת מִגְּבוּרָה, וְהַסְגְּלָה שְׁלָה לְהִיּוֹת אֵימָתוּ מְשֻׁלְשִׁת עַל בְּרִיּוֹת הָעוֹלָם. הָאֲבָן כְּלוּלָה מְשֻׁנֵּי גְוִנִים - לְכֵן וְאֲדָם - הִיא מַעֲמוּד הָאַמְצַעִי. יְרוּק כְּזָהָב מִצַּד הָאֵם הָעֲלִיוֹנָה, שְׁהִיא תְּשׁוּבָה, כּוּ יְרוּק שְׁמִקִּיף כָּל הָעוֹלָם.

וְיֵשׁ גְּוֹן פְּשוּט כְּפוּל מְשֻׁלְשׁ מְרַבַּע, עַד עוֹלָה לְעֶשְׂרָה גְּוִנִים שְׁמַאֲרִים בְּהֵם עֶשֶׂר אוֹתִיוֹת שְׁהוּן י' י"ה יִהוּ"ה יִהוּ"ה, וְאֵלָה עוֹלוֹת י' לְעַ"ב אוֹרוֹת שְׁמַאֲרִים בְּעַ"ב גְּוִנִים.

חֲשִׁ"ק - חֲל"ם שְׁב"א קַמ"ץ, הֵם נְקוּדָא צְבֹאוֹת, נְצִחַ וְהוּד יְסוּד, וְכֻלָּם מְאִירִים בְּאַבְן הַנְּכַבְדָּה מְלֻכּוֹת, כְּלוּלָה מִכָּל הַסְּגוּלוֹת. שְׁב"א - גְּוֹן אֲדָם שֶׁל גְּבוּרָה, שְׁנוּטֵל מִמֶּנָּה הוּד. קַמ"ץ - גְּוֹן לְכֵן, וְלָא צְרִיף לְהֶאֱרִיף בְּהֵם, שְׁהִרֵי נֶאֱמְרוּ לְמַעֲלָה.

וְעוּד תְּקוּנָא ו', וְהַמְשַׁכְּלִים יְזַהְרוּ, אֲלוֹ הֵם שְׂוִדְעִים סוּד בְּמַצְוָה הַשְּׁנִיָּה בְּמִלַת בְּרַאשִׁית, שְׁהִיא אֶהֱב"ה, שְׁהִיא לְחֻשְׁבּוֹן קִטְן בְּרַאשִׁית בְּמִשְׁקַל אֶחָד עוֹלָם, וְזוֹ אֶהֱבַת חֲסֵד, שְׁהִיא עַ"ב בְּחֻשְׁבּוֹן, כְּגַדְדָה הַשֵּׁם הַמְּפָרֵשׁ

דַּאִיְהִי ע"ב בְּחוּשְׁבֵן, לְקַבֵּל שְׁמָא מְפָרֵשׁ וְיִסַּע וְיִבֵּא וַיֵּט, דְּבִיהַּ וְא"ו פְּחוּשְׁבֵן אַח"ד, דְּהֵינְנוּ מְאַמְרַן אֶחָד שְׁהוּא בְּרֵאשִׁית, שְׂבָאוּרָה עָלָיו, וְהָלָא כְּמֵאמַר אֶחָד יְכוּל לְהַבְרָאָת, וְזֵהוּ אֶהוּב רְבוּנוּ. מִי שְׂמוּסָר נִפְשׁוּ בְּאֶחָד, בְּאַהֲבַת רְבוּנוּ, וּמִשׁוּם זֶה וְאַהֲבַת אֶת ה' אֱלֹהֵי"ךָ, אֶפְלוּ נוֹטֵל אֶת נִפְשְׁךָ. שְׂאֵם חֲבִיבָה עָלָיו נִפְשׁוּ מְגוּפּוּ, לְכָף נְאָמַר וּבְכָל נִפְשְׁךָ. וְאִם חֲבִיב עָלָיו גּוּפּוּ מְמֻמָּנוּ, לְכָף נְאָמַר וּבְכָל לְבָבְךָ. וְאִם חֲבִיב עָלָיו מְמוֹן מְגוּפּוּ, לְכָף נְאָמַר בְּכָל מְאֹדְךָ. בְּמָה שְׂחֲבִיב עָלֶיךָ, מִסֵּר אוֹתָהּ בְּאַהֲבַת רְבוּנוּ בְּעַת צָרָה. וְזֵהוּ הַנְּסִיּוֹן שְׂעִתְיִדִים יִשְׂרָאֵל לְהַתְּנִסּוֹת בְּשִׂבְעִים הַשָּׁנִים שֶׁל הַגְּלוּת הָאֲחֻרְוֹנָה, שְׂעִי חֲשׁוּב כְּמַת, וּכְאֵלוּ נוֹטֵלִים נִפְשׁוּ, גּוּף וְנִפְשׁ וּמְמוֹן - פְּלֵם שְׂקוּלִים. בְּמָה שְׂחֲבִיב עָלָיו, מִסֵּר אוֹתוֹ בְּאַהֲבַת רְבוּנוּ, וּבְאוֹתוֹ זְמַן נִקְשֵׁר בְּמַלְת אֶהְבֵּה שְׁהִיא בְּרֵאשִׁית, וּכְאֵלוּ בּוּ בְּרָא עוֹלָם, וּמִי שְׂלָא מוֹסֵר נִפְשׁוּ אוּ מְמוֹנוּ בְּאַהֲבַת רְבוּנוּ בְּשַׁעַת הַשְּׂמֵד, כְּאֵלוּ הַחֲזִיר עוֹלָם לְתַהוּ וְבַהּוּ, וּמִי שְׂמוּסָר נִפְשׁוּ וְגוּפּוּ וּמְמוֹנוּ בְּשַׁעַת הַשְּׂמֵד בְּאַהֲבַת רְבוּנוּ, זֵהוּ שְׂנִקְרָא אֶהוּב רְבוּנוּ וְדָאִי, וּבְאוֹתוֹ עוֹלָם אֵין לְמַעְלָה מִמֶּנּוּ, וּמִשׁוּם זֶה הַכְּתוּב סִמְךָ לוֹ וְהֶאֱרַךְ הַיְתָה תְּהוּ וְבַהּוּ.

וְאַהֲבַת ה' הִיא הַמְּלֻכּוֹת שְׂקוּלָה מְכָל הַסְּפִירוֹת, וְהִיא מְצוֹת הַקְּדוּשָׁה בְּרוּךְ הוּא בְּכָל תְּרִי"ג מְצוּוֹת, וּבְגֻלְהָ נְאָמַר מְדוּעַ אִתָּה עוֹבֵר אֶת מְצוֹת הַמְּלֻכּוֹת הַמְּלֻכּוֹת, וְהִיא בְּנֵן עוֹלָם. הַשְּׂפָחָה הַרְעָה הִיא חֲרַפֵּן עוֹלָם, וּמִשׁוּם זֶה הַקְּדוּשָׁה הַיְתָה תְּהוּ וְבַהּוּ (בְּרֵאשִׁית א ב).

וְאַהֲבַת יְהו"ה אִיהִי מְלֻכּוֹת, פְּלִילָא מְכָל סְפִירָן, וְאִיהִי פְּקוּדָא דְּקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא בְּכָל תְּרִי"ג פְּקוּדִין, וּבְגִינָה אֲתָמַר (אסתר א ב) מְדוּעַ אִתָּה עוֹבֵר אֶת מְצוֹת הַמְּלֻכּוֹת, וְאִיהִי בְּנֵן עֲלֵמָא. שְׂפָחָה בִּישָׂא אִיהִי חֲרַפֵּן עֲלֵמָא, וּבְגִין דָּא אֲתָמַר בָּהּ (בְּרֵאשִׁית א ב) וְהֶאֱרַךְ הַיְתָה תְּהוּ

וְבַהּוּ, וְאִיהִי רְצוּעָה בִּידָא דְּקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא לְאַלְקָאָה בִּיהַּ חֲיִיבָא.

וּבְגִין דָּא מְאֵן דְּרַחֲמִים לְקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא מְגוּ נִפְשִׁיהָ אוּ גוּפִיהָ אוּ מְמוּנֵיהָ, דֵּינְטִיר לִיהַּ קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא, הָא רַחֲמִיּו דִּילֵיהַּ תְּלוּיָהּ בְּהִיא דְּהֵיב לִיהַּ, וְלֹא עֵקֶר רַחֲמִיּוּ, דְּלֹא אִיהוּ הָאִי רַחֲמִיּוּ, דָּאֵם נְטִל מְמוּנֵיהָ אוּ גוּפִיהָ כְּפַר בִּיהַּ, לֹא אִיהוּ עֵקֶר רַחֲמִיּוּ, עַד דְּמָסַר נִפְשִׁיהָ בְּרַחֲמִיּוּ דְּמֵאֲרִיָּה, וְאִם כָּל תְּלוּת שְׂקוּלִין לְגִבְיָהּ, יְמָסוּר לוֹן כְּלָהּוּ עַל קְדוּשַׁת שְׁמִיהַּ בְּרַחֲמִיּוּ, וְהִיא אִיהוּ עֵקֶרָא דְּרַחֲמִיּוּ, דְּאִיהוּ אֶהְבַּת יְהו"ה מְלֻכּוֹת, דְּאִיהִי אֶהְבַּת חֲסֵד, דִּירְאָה מְסֻטְרָא דְּגְבוּרָה אִיהִי, וּמְחָסֵד אִיהִי מְלֻכּוֹת אֶהְבַּת יְהו"ה כְּמָה דְּאֲתָמַר, מְגְבוּרָה אִיהִי יְרֵאת יי'.

וְאוֹרִייתָא דְּאִיהִי תְּרִי"א מְתְּרוּיָהּוּ אֲתִיְהִיב לִישְׂרָאֵל וְדָא עֲמוּדָא דְּאֲמִצְעִיתָא, מְסֻטְרָה אֲתִקְרִיאַת מְלֻכּוֹת תּוֹרַת יְהו"ה (תְּמוּמָה), וְאִיהִי מְצוּהָ דִּילֵיהַּ בְּכָל תְּרִי"ג פְּקוּדֵי דְּתַלְיִין מְשֻׁמֵּיהַּ, דְּאִינוּן שְׂמִי"ע עִם י"ה תְּלוּת מְאָה וְשְׂתִין וְחָמֵשׁ, זְכָרִי עִם ו"ה מְאֵתָן וְתִמְנֵי וְאַרְבַּעִין, הִיא בְּצֻלְמוּ כְּדָמוֹתָא.

וְעוּד תְּקוּנָא ז', וְהַמְּשַׁפְּלִים יְזַהְרוּ, אֲלִין דִּידְעִין בְּמַלְת בְּרֵאשִׁית פְּקוּדָא תְּלוּתָא דְּאִיהִי בְּרִית מִלְּהָ, וְהֵינְנוּ בְּרֵאשִׁית בְּרִיית א"ש, וּבְרִית אִיהִי יי', וְעִם א"ש אֲתַעְבִּיד אִי"ש, וְאוּף הָכִי אֶת ה' עִם אִשׁ אִיהִי נוֹקְבָא, וְעַל תְּרִין אִישׁוֹת אֲתָמַר בְּקַדְמִיתָא כְּתוּבוֹת אור, דְּבַהוּן עֵקְבוּ מְכָהָה גֻלְגַּל חֲמָה.

וְהֵינְנוּ בּוֹרָא מְאוּרֵי הָאִשׁ דְּאִינוּן בְּהַבְדְּלָהּ, יי' מִן אִישׁ וְאִשָּׁה, בְּתַר דְּחָאָבוּ וְיַעֲשׂ יְהו"ה אֱלֹהֵי"ם לְאָדָם וּלְאִשְׁתּוֹ כְּתוּבוֹת עוֹר וְלִבָּשֶׁם, וְהֵינְנוּ בּוֹרָא מְאוּרֵי הָאִשׁ, (אשׁ), וְזֵה עוֹר שֶׁל נַחֲשׁ (בְּרֵאשִׁית ג כא), וְהֵינְנוּ בּוֹרָא מְאוּרֵי הָאִשׁ

זֵה נְאָמַר בָּהּ וְהֶאֱרַךְ הַיְתָה תְּהוּ וְבַהּוּ, וְהִיא רְצוּעָה בִּידָא דְּקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא לְהַלְקוֹת בָּהּ הַרְשָׁעִים. וּמִשׁוּם זֶה, מִי שְׂאוּבֵב אֶת הַקְּדוּשָׁה בְּרוּךְ הוּא מְתוּף נִפְשׁוּ אוּ גוּפּוּ אוּ מְמוֹנוּ, שִׁישְׂמַר אוֹתוֹ הַקְּדוּשָׁה בְּרוּךְ הוּא, הָרִי אֶהְבַּתוֹ תְּלוּיָהּ בְּאוֹתָהּ שְׁנַתָּן לוֹ, וְאִינָה עֵקֶר אֶהְבַּתוֹ, שְׂזוּ לֹא אֶהְבַּה, שְׂאֵם נְטִל מְמוֹנוּ אוּ גוּפּוּ כּוֹפֵר בּוּ. אִינוּ עֵקֶר הָאֶהְבַּה, עַד שְׂמוּסָר נִפְשׁוּ בְּאַהֲבַת רְבוּנוּ. וְאִם כָּל הַשְּׂלֵשׁ שְׂקוּלִים לְגִבְיָהּ, יְמָסוּר אֶת פְּלֵם עַל קְדוּשַׁת שְׁמוֹ בְּאַהֲבַת, וְזֵהוּ עֵקֶר הָאֶהְבַּה, שְׁהִיא אֶהְבַּת יְהו"ה מְלֻכּוֹת, שְׁהִיא אֶהְבַּת חֲסֵד, שְׂרֵאָה הִיא מְצַד הַגְּבוּרָה, וּמְחָסֵד הִיא מְלֻכּוֹת, אֶהְבַּת יְהו"ה, כְּמוֹ שְׂנִקְרָא מְגְבוּרָה הִיא יְרֵאת ה'.

וְהַתּוֹרָה שְׁהִיא תְּרִי"א - מְשַׁנְיָהּם תְּנַהֵב לִישְׂרָאֵל, וְזֵה עֲמוּד הָאֲמִצְעִי, מְצַדוֹ נִקְרָאת הַמְּלֻכּוֹת תּוֹרַת יְהו"ה (תְּמוּמָה), וְהִיא מְצוּהָ שֶׁל כָּל תְּרִי"ג מְצוּוֹת שְׂתוּלִיִּים מְשֻׁמֵּי, שְׂחֵם שְׂמִי"ע עִם י"ה - שְׂס"ה. זְכָרִי עִם ו"ה - רמ"ח, הִיא בְּצֻלְמוּ כְּדָמוֹתָא.

וְעוּד תְּקוּן ז', וְהַמְּשַׁפְּלִים יְזַהְרוּ, אֲלֵה שְׂיוּדְעִים בְּמַלְת בְּרֵאשִׁית מְצוּהָ שְׂלִישִׁית, שְׁהִיא בְּרִית מִלְּהָ, וְהֵינְנוּ בְּרֵאשִׁית - בְּרִיית א"ש, וּבְרִית הִיא יי', וְעִם א"ש נַעֲשֶׂה אִי"ש, וְאַף כָּף הָאוֹת ה' עִם אִשׁ הִיא נִקְבָּה, וְעַל שְׂתִי הָאִישׁוֹת נְאָמַר בְּתַחֲלָה כְּתוּבוֹת אור, שְׂבָהּן עֵקְבוּ מְכָהָה גֻלְגַּל חֲמָה.

וְהֵינְנוּ בּוֹרָא מְאוּרֵי הָאִשׁ, שְׂחֵם בְּהַבְדְּלָהּ, יי' מִן אִישׁ וְאִשָּׁה, אֲחַר שְׂחָטָאוּ - וַיַּעֲשׂ יְהו"ה אֱלֹהֵי"ם לְאָדָם וּלְאִשְׁתּוֹ כְּתוּבוֹת עוֹר וְלִבָּשֶׁם, וְהֵינְנוּ בּוֹרָא מְאוּרֵי הָאִשׁ, (אשׁ), וְזֵה עוֹר שֶׁל נַחֲשׁ

(אשה), וְדָא עוּר שְׁל נַחַשׁ, לְאַתְדַּפְּאָה בְּמָה דְחָאב, וּבְגִין דָּא צְדִיקִים דְנַטְרִי בְרִית שׁוּב אִינְם חוֹזְרִים לְעַפְרֵן, דְאִיהוּ עוּר מְשַׁכָּא דְחוּזָא דְאַתְבְּרִי מַעְפְּרָא, דְאַתְמַר בֵּיהּ וְנַחַשׁ עֶפֶר לַחְמוֹ (ישעיהו סה כב).

וּבְגִין דָּא מָאן דְלָא נָטִיר בְרִית אַתְדֵּן בְּחַבּוּט הַקְבֵּר בְּהִיּוּב עַפְרָא, וְאַלִין אִינּוּן דְגוּפָא דְלַהוּן אִינּוּן לֹון קָבֵר בְּסִיְהוּן, דְדַחֲקִין לֹון שְׁעָתָא בְּכָל יוּמָא, וּבְמִלְאָכָא דְלַהוּן דְאַתְבְּקֵע דְמָא בְּצַפְרִינְהוּן, וּבְגִין דָּא תַקִּינוּ לְאַחְזָאָה צַפְרִינִים בְּהַבְדָּלָה, דְהוּה אָדָם מְלוּבָשׁ בְּכַתְנוֹת צַפְרִינִים, דְהוּו נְהָרִין פֻּעֲנִי כְבוֹד. (ד' יא ע"א) וְאִיהוּ בְּהַבְדָּלָה מְנַיִהוּ, (בראשית ג ז) וַיִּדְעוּ פִּי עֵירֹמֶם הֵם מְנַיִהוּ, בְּגוּפָא וְנִשְׁמָתָא וְרוּחָא וְנִפְשָׁא, עֵרוּמִים מִכְתְּנוֹת אוֹר, דְאִינּוּן מְאוּרֵי הָאֵשׁ, וּבְגִין דְבִשְׁבַת אַתְחַזָּא לֹון בְּאַדְלָקַת שְׂרָגָא דְשַׁבַּת בְּתַרִין פְּתִילוֹת דְאֵשׁ, וּבְמוֹצָאֵי שַׁבַּת יַתְעַבְרוּן מְנַיִהוּ, תַקִּינוּ לְמִימַר בְּמוֹצָאֵי שַׁבַּת הַבְדָּלָה בְּאֵשׁ.

וּבְגִין דְבִשְׁבַת וְיוֹמִין טְבִין מִתְלַבְּשִׁין נִשְׁמָתִין בְּכַתְנוֹת אוֹר, אָמַר הַנְּבִיא (ישעיה כד טו) עַל כֵּן בְּאוּרִים כְּבוֹד יְהוָה, וְאוּקְמוּהוּ רַבְּנַן כְּבוֹדוֹהוּ בְּכִסּוֹת נְקִיָּה, מִיַּד דְאָמַר מִלִין אַלִין אֲשַׁתְּטַחוּ קַמְיָה פְּלַהוּ כְּנִי מִתִּיבְתָא, דְלִית חֲדוּהּ בִינְיָהוּ פְּחֻדוּהּ כִּד אַתְחַדַּשׁ בִּינְיָהוּ רַזָּא דְאוּרִייתָא.

וּבְגִין דָּא מָאן דְנָטִיר בְרִית אֵשׁ, קְרִי אִישׁ צְדִיק תְּמִים, וְאוֹת י' דְשַׁד"י אִיהי חוּלְיָא עַל צוּאָר דְשַׁד יֵצֵר הָרַע, חוּלְיָא דְשַׁלְשְׁלָאָה, וּבְגִין דָּא רְשִׁים שַׁד"י בְּבְרִית, וְרְשִׁים בְּמֻזְזוּתָהּ, דְמֻזְזַעְזְעִין כְּלַהוּן מֵהַאי שַׁלְשְׁלָאָה, דְאִיהי אוֹת בְּרִית, אוֹת

לְהִטְהַר בְּמָה שְׁחָטָא. וּמַשּׁוּם זֶה, צְדִיקִים שְׁשׁוּמְרִים הַבְּרִית, שׁוּב לֹא חוֹזְרִים לְעַפְרֵם, שְׁהוּא עוּר הַנְּחָשׁ, שְׁנַבְרָא מְעַפֵּר, שְׁנַאָמַר כּוּ וְנַחַשׁ עֶפֶר לַחְמוֹ.

וּמַשּׁוּם זֶה, מִי שְׁלָא שׁוּמַר הַבְּרִית, נִדוּן בְּחַבּוּט הַקְבֵּר בְּאוֹתוֹ עֶפֶר, וְאוֹלוּ הֵם שְׁגוּפִים הוּא קָבֵר לְהֵם בְּסִיְהֵם, שְׁדוּחִיקִים לְהֵם אֵת הַשְּׁעָה כְּכָל יוֹם, וּבְמִלְאָכָתָם מִתְבַּקְּע דָּם בְּצַפְרִינְהֵם, וּמַשּׁוּם זֶה תַקִּינוּ לְהִרְאוֹת הַצַּפְרָנִים בְּהַבְדָּלָה, שְׁהִיָּה אָדָם מְלוּבָשׁ בְּכַתְנוֹת צַפְרָנִים שְׁהִיוּ מְאִירִים כְּמוֹ עַנְנֵי כְבוֹד, וְהוּא בְּהַבְדָּלָה מֵהֵם. וַיִּדְעוּ פִּי עֵירֹמֶם הֵם - מֵהֵם, בְּגוּף וּנְשָׁמָה וְרוּחַ וְנִפְשׁ, עֲרֻמִים מִכְתְּנוֹת אוֹר, שֶׁהֵם מְאוּרֵי הָאֵשׁ, וּמַשּׁוּם שְׁבִשְׁבַת נִרְאָה לְהֵם בְּהַבְדָּלַת נֵר שַׁבַּת בְּשַׁתִּי פְּתִילוֹת אֵשׁ, וּבְמוֹצָאֵי שַׁבַּת יַעֲבֹרוּ מֵהֵם, תַקִּינוּ לוֹמַר בְּמוֹצָאֵי שַׁבַּת הַבְדָּלָה בְּאֵשׁ.

וּמַשּׁוּם שְׁבִשְׁבַת וְיוֹמִים טוֹבִים מִתְלַבְּשׁוֹת נְשָׁמוֹת בְּכַתְנוֹת אוֹר, אָמַר הַנְּבִיא, עַל כֵּן בְּאוּרִים כְּבוֹד יְהוָה, וּפְרַשׁוּהוּ רַבּוּתֵינוּ, כְּבוֹדוֹ בְּכִסּוֹת נְקִיָּה. מִיַּד כְּשָׂאֻמְר דְּבָרִים הַלְלוּ, הִשְׁתַּטְחוּ לְפָנָיו כָּל בְּנֵי הַיִּשְׁבִּיבָה, שְׁאִין חֲדוּהּ בִּינְיָהֶם כְּמוֹ הַחֲדוּהָ כְּשִׁמְתַּחַדָּשׁ בִּינְיָהֶם סוּד שֶׁל תוֹרָה.

וּמַשּׁוּם כֵּן, מִי שְׁשׁוּמַר בְּרִית אֵשׁ, נִקְרָא אִישׁ צְדִיק תְּמִים, וְאוֹת י' שֶׁל שַׁדִּי הִיא חֲלִיָּה עַל צוּאָר הַשַּׁד יֵצֵר הָרַע, חֲלִיָּה הַשְּׁלִשְׁלָת, וּמַשּׁוּם כֵּן רְשׁוּם שַׁד"י בְּבְרִית, וְרְשׁוּם בְּמוּזְזוּתָהּ, שְׁכֵלֵם מְזוּדְעוּזְעִים מִהַשְּׁלִשְׁלָת הַזֹּאת, שְׁהִיא אוֹת בְּרִית, אוֹת יְמִים טוֹבִים, אוֹת תַּפְּלִין.

יְמִין טְבִין, אוֹת תַּפְּלִין.

וּמִיַּד דְאִיהוּ תְּפִיס בְּהּ יֵצֵר הָרַע דְאִיהוּ ש"ד, נָטִיל כֹּר נֶשׁ חֲרַפָּא דְאַתְמַר בְּהּ (תהלים קמט ו) רֹמְמוֹת א"ל בְּגְרוּנְם, דְאִיהוּ י' רִישָׁא דְחֲרַפָּא, ו' גּוּפָא דְחֲרַפָּא, ה' ה' תְּרִי פְּפִיּוֹת דִּילָהּ, וְשַׁחֲטִי לִיָּהּ, וּבְגִינְיָה אַתְמַר הַבָּא לְהִרְגָּךְ הַשֶּׁכֶם לְהִרְגוּ בְּצִלוֹתָא, דְאַתְמַר בְּהּ (בראשית יט כז) וַיִּשְׁכַּם אַבְרָהָם בַּבֶּקֶר.

וְעוּד קְרִיאת שְׁמַע אִיהי רומ"ח, כְּלִילָא מְשִׁית תִּיבִין דִּיחַוּדָא, וּמְרמ"ח תִּיבִין עִם יְהו"ה אֲלֵהֶיכֶם אָמַת, וְהוּא קִירְטָא, וְהָא אַתְמַר חֲמֵשׁ אַבְגִּין ה', דְאַתְעַבִּידוּ חַד אַבְגָּא בָּאֵת י', וְקָטִיל בְּהּ לֵיצֵר הָרַע, וּבְאָן אַתְר אִיהי קִירְטָא, בְּתַפְלִין, חוּט דְקַלְע דְכְרִיף בִּיד דָּא רְצוּעָה דִיד, דְאִיהוּ פְּחוּט דְזְרַקָא, וְאִיהי קְרִיאת שְׁמַע, קֶשֶׁת דְזְרִיק חַצִּים מְסֻטָּרָא דְכְרוּף שֶׁם כְּבוֹד מְלַכוּתוֹ, וּבְכֻכּוֹת לְרֵאשׁ צְדִיק (משלי י"ו), דְאִיהוּ קֶשֶׁת הַבְּרִית.

רוֹמְחָא דָּא עַמוּדָא דְאַמְצְעִיתָא, בְּחַמְשׁ אַצְבָּעָאן דִיד, דְאִיהי ה' תַּתָּאָה, וְאִיהי לִימִנָא דְחֶסֶד, דִּרְגָּא דְאַבְרָהָם דְחוּשְׁבַּנְיָה רמ"ח, וְעִם ו' דְעַמוּדָא דְאַמְצְעִיתָא אַתְעַבִּיד רומ"ח, קַלְע ה' עַלְאָה לְשִׁמְאָלָא, י' אַבְגָּא דְקַלְע, י"ה דְתַפְּלִין, וְכֻלָּא י"ה עִם שְׁמ"י שֶׁס"ה, זְכְר"י עִם ו"ה רמ"ח.

וּמָאן דְאִיהוּ נָטִיר י' בְּתַמְנֵיָא יוֹמִין דְמִילָהּ, בְּתַמְנֵיָא אַלְפֵי תַחּוּם שַׁבַּת, בְּתַמְנֵיָא פְּרִשְׁיָין דְתַפְּלִין, אִיהוּ נָטִיר מִכָּל מִזִּיקֵי דְתַחּוֹת יֵדָא דִיצֵר הָרַע, דְאִיהוּ מְמַנָּא עַל שְׁתִּין רְבוּא, כָּל שְׁכָן מָאן דְקָשִׁיר לִיָּהּ בְּשַׁלְשְׁלָאִין וְקָטִיל לִיָּהּ.

וְעוּד בְּרִית דְתַקִּינוּ לִיָּה מְנָא בְּעַפְרָא, לְשַׁדְּיָא לָהּ בְּעַפְרָא, וְדָם דְאַטְיִפִין

וּמִיַּד שְׁהוּא תּוֹפֵס בְּהּ יֵצֵר הָרַע, שְׁהוּא ש"ד, לוֹקַח הַאִישׁ חֶרֶב, שְׁנַאָמַר בְּהּ רֹמְמוֹת אֵל בְּגְרוּנְם, שְׁהוּא י' - רֵאשׁ הַחֶרֶב, ו' - גּוּף הַחֶרֶב, ה' ה' - שְׁתֵּי פִּפְיּוֹת שְׁלָהּ, וְשׁוּחַט אוֹתוֹ, וּבְגִלְלוּ נְאָמַר הַבָּא לְהִרְגָּךְ הַשֶּׁכֶם לְהִרְגוּ, בְּתַפְּלָה, שְׁנַאָמַר בְּהּ וַיִּשְׁכַּם אַבְרָהָם בַּבֶּקֶר.

וְעוּד, קְרִיאת שְׁמַע הִיא רמ"ח, כְּלוּלָה מִשְׁשׁ תְּבוֹת הַיַּחּוּד, וּמִמְאֲתִים אַרְבָּעִים וּשְׁמוֹנֶה תְּבוֹת עִם יְהו"ה אֲלֵהֶיכֶם אָמַת, וְהוּא קַלְע, וְהָרִי נַתְבָּאָר חֲמֵשׁ אַבְגִּים ה', שְׁנַעֲשׂוּ אֶבֶן אַחַת בְּאוֹת י', וְהוּרַג בְּהּ יֵצֵר הָרַע, וּבְאִיָּה מְקוּם הוּא הַקַּלְע? בְּתַפְּלִין. חוּט שֶׁל קַלְע שְׁכּוּרָף בִּיד זוֹ רְצוּעָה שֶׁל זָד, שְׁהוּא חוּט שֶׁל זְרִיקָה, וְהִיא קְרִיאת שְׁמַע, קֶשֶׁת שְׁוֹרְקַת חַצִּים מְצַד שֶׁל כְּרוּף שֶׁם כְּבוֹד מְלַכוּתוֹ, וּבְכֻכּוֹת לְרֵאשׁ צְדִיק, שְׁהוּא קֶשֶׁת הַבְּרִית.

רמ"ח זֶה הַעַמּוּד הָאֲמָצְעִי, בְּחַמְשׁ הָאֲצְבָּעוֹת שֶׁל הַיָּד, שְׁהִיא ה' תַּחְתּוֹנָה, וְהִיא לִימִן הַחֶסֶד, הַדְּרָגָה שֶׁל אַבְרָהָם שְׁחָשְׁבוּנוּ מֵאֲתִים אַרְבָּעִים וּשְׁמוֹנֶה, וְעִם ו' שֶׁל עַמּוּד הָאֲמָצְעִי נַעֲשֶׂה רומ"ח, קַלְע ה' עַלְיוֹנָה לְשִׁמְאָל, י' אֶבֶן הַקַּלְע, י"ה שֶׁל תַּפְּלִין, וְהַכָּל י"ה עִם שְׁמ"י - שס"ה, זְכְר"י עִם ו"ה - רמ"ח.

וּמִי שְׁשׁוּמַר י' בְּשְׁמוֹנֶה יְמִים שֶׁל מִלָּה, בְּשְׁמוֹנֶת אַלְפִים תַּחּוּם שַׁבַּת, בְּשְׁמוֹנֶה פְּרִשְׁוֹת הַתַּפְּלִין, הוּא שְׁמוּר מִכָּל הַמִּזִּיקִים שְׁתַּחַת יַד הַיֵּצֵר הָרַע, שְׁהוּא מְמַנָּה עַל שְׁשִׁים רְבוּא, כָּל שְׁכָן מִי שְׁקוּשֵׁר אוֹתוֹ בְּשַׁלְשְׁלָאוֹת וְהוּרַג אוֹתוֹ. וְעוּד, הַבְּרִית שְׁתַּקִּינוּ לוֹ כְּלֵי שֶׁל עֶפֶר לוֹרֶק בְּעֶפֶר, וְדָם שְׁמֻטִיפִים

ממנו, נחשב לו כאלו עשה אותו עולה, ואותו עפר, לתקן בו מזבח אדמה, ודם הברית כאלו זבח עליו עולות. זהו שכתוב מזבח אדמה תעשה לי וגו', ומציל אותו באותו עפר מחבוט הקבר, ויבדם מילה ויבדם מילה מצילו משחיטת מלאך המות.

ואם אותו שקבל ברית הוא ממזר, אותו העפר תקן לנחש, שנאמר בו ונחש עפר לחמו, והוא מן האדמה אשר אררה יהו"ה, שנאמר בה ארורה האדמה, והיא עפר, מזה שנאמר בה והארץ היתה תהו ובהו, שנאמר בה והארץ פבגד תבלה, עמו יהיה חלקו, כאלו קשר אותו לעשות עולה לעבודה זרה, שאותו בן או בת הם פסל ומסכה, ועל זה נאמר אשר יעשה פסל ומסכה, ונאמר וישם בסתר - בסתרו של עולם, ונאמר כל העם אמן - שאותו הבן הוא מהנחש הקדמוני שגרים מות לאדם ולאשתו, שנאמר בו ארוה אתה מפל הבהמה וכו'.

קלפת הערלה שמסכה על י', יש לה שלש קלפות כמו גלדי בצלים זו על זו, והם כקלפות האגוז, שנאמר עליהם והארץ היתה תהו - זה קו ירק, הקלפה הראשונה של האגוז, ובהו - אבנים מפלמות, זו הקלפה השנייה של האגוז קשה כאבן, וחשך - קלפה שלישית. ובהם פרושהו רבותיני, אין דורשים בעצרות בשלשה, שלש שנים יהיה לכם צרלים, ויבגד המח הוא, ובשנה הרביעית יהיה כל פרוי קדש הלולים לה'.

ובכם מצד של ערלה, ארבעה נכנסו לפרדס - שלשה אכלו

מגיה, אתחשיב ליה כאלו עביד ליה עולה, והוא עפרא לתקנא ביה מזבח אדמה, ודם דברית כאלו זבח עלה עליון, הדא הוא דכתיב (שמות כ כא) מזבח אדמה תעשה לי וגו', ושזיב ליה בההוא עפרא מחבוט הקבר, ויבדם מילה שזיב ליה משחיטת מלאך המות.

ואם ההוא דקביל ברית איהו ממזר, ההוא עפרא תקין ליה לחויה, דאתמר ביה (ישעיה סה כה) ונחש עפר לחמו, ואיהו מן האדמה אשר אררה יהו"ה (בראשית ה כט). דאתמר בה (שם ג יז) ארורה האדמה, ואיהו עפרא מהאי דאתמר בה (שם א ב) והארץ היתה תהו ובהו, דאתמר בה (ישעיה נא ו) והארץ פבגד תבלה, עמיה יהא חולקיה, כאלו קשיר ליה למעבד עולה לעבודה זרה, דההוא בן או בת אינון פסל ומסכה, ועל דא אתמר (דברים כז טו) אשר יעשה פסל ומסכה, ואתמר וישם בסתר, בסתרו של עולם, ונאמר כל העם אמן, דההוא בר מנחש הקדמוני איהו, דגרים מות לאדם ולאשתיה, דאתמר ביה (בראשית יד) ארוה אתה מפל הבהמה וכו'.

קליפה דערלה דכסי על י', אית לה תלת קליפי פגלדי בצלים דא על דא, ואינון פקליפין דאגוזא, דאתמר עלייהו והארץ היתה תהו, דא קו ירוק קליפה קדמאה דאגוזא, ובהו אבנים מפולמות דא קליפה תנינא דאגוזא קשה כאבן, וחשך קליפה תליתאה, ובהו (דף יא ע"ב) אוקמוהו רבנן אין דורשין בעצרות בשלשה, שלש שנים יהיה לכם צרלים (ויקרא יט כג), ולקבל מוחא, איהו ובשנה הרביעית יהיה כל פרוי קדש הלולים ליהו"ה.

ובהו מוסטרא דערלה ארבעה נכנסו לפרדס, שלשה אכלו מאלין קליפי

ומתו, רביעאה אכל איבא זרק קליפין וחי, כגוונא דא אתמר רבי מאיר רמון מצא, תוכו אכל קליפתו זרק.

וכגוונא דאלין קליפין, אינון קושפין דחפין על הלכה, דאיהי מוחא מלגא, ולית בר נש יכיל למיכל בנהמא דאורייתא, דאתמר בה עץ חיים היא (משלי ג יח), עד דזריק קושפין מהלכות, ואית הלכה דכל קושפין דילה אינון כאילנא, דקליפה דילה וקנה דילה ועציו ועליו ואיבא פלהון שוין למיכל, ועליה אתמר (שיר ד יד) גרד וכרפם וכו', ויבגין דא לאו כל קשין שוין.

פקודא רביעאה במלת בראשית, דא אורייתא, דאתמר בה (משלי ח כב) יהו"ה קנני ראשית דרפו, ודא שכינתא תתאה, דאיהי ראשית לנבראים, ואיהי אחרית לחכמה עלאה, ויבגינה אתמר (ישעיה מו ט) מגיד מראשית אחרית.

כד אתנטילת מפתר אתקריאת עטרת תפארת, עטרה בראש פל צדיק, תגא דספר תורה, ויבגינה אתמר כל המשתמש בתגא חלף, כד אתנטילת מהאי חכמה עלאה דאיהי ראשית, אתקריאת על שמה, וכד אתנטילת מבינה אתקריאת על שמה תבונה.

וכד אתנטילת מחסד, אתקריאת תורה שבכתב דאיהי יבית מימינא, דכתיב (דברים לג יב) מימינו אש דת למו, וכד אתנטילת מגבורה אתקריאת תורה שבעל פה, דהכי אוקמוהו מארי מתניתין, תורה שבעל פה מפי הגבורה ניתנה, ומתמן גבורים עומדים בפרץ, ולא יכיל למיקם בה אלא גבור במלחמתה של תורה, גבור ביצרו.

ובוומא תליתאה נחיתת לעמודא דאמצעיתא על ידי דמשה, הדא הוא

מהקלפות הללו ומתו, הרביעי אכל הפרי וזרק הקלפות וחי. כמו זה נאמר, רבי מאיר רמון מצא - תוכו אכל, קלפתו זרק. ויבמו שהקלפות הללו הם קשיות שמכסות על הלכה, שהיא מח מבפנים, ואין אדם יכול לאכל בלחם התורה, שנאמר בה עץ חיים היא, עד שזרק קשיות מהלכות, ויש הלכה שכל קשיותיה הם פאילן, שקלפתו וקנה שלו ועצים ועלים והפרי - כלם שוים למאכל, ועליו נאמר גרד וכרפם וכו', ולכן אין כל הקשיות שוות.

כגונה רביעית במלת בראשית זו תורה, שנאמר בה ה' קנני ראשית דרפו, וזו שכינה תחתונה, שהיא ראשית לנבראים, והיא אחרית לחכמה עליונה, ובגללה נאמר מגיד מראשית אחרית.

כשנטלה מפתר נקראת עטרת תפארת, עטרה בראש פל צדיק, הפתר של ספר תורה, ובגללה נאמר כל המשתמש בתגא חלף. כשנטלה מהחכמה העליונה הזו, שהיא ראשית, נקראת על שמה, וכשנטלה מבינה, נקראת על שמה - תבונה.

וכשנטלה מחסד נקראת תורה שבכתב, שנתנה מימין, שכתוב מימינו אש דת למו, וכשנטלה מגבורה נקראת תורה שבעל פה, שפך פרושהו בעלי המשנה, תורה שבעל פה מפי הגבורה נתנה, ומשם גבורים לעמד בפרץ, ולא יכול לעמד בה אלא גבור במלחמתה של תורה, גבור ביצרו.

וביום השלישי ירדה לעמוד

ובוומא תליתאה נחיתת לעמודא דאמצעיתא על ידי דמשה, הדא הוא

דְּכָתִיב (שמות יט טז) וַיְהִי בַיּוֹם הַשְּׁלִישִׁי בַּהֲיוֹת הַבְּקָר, בַּתְּרִי לוחֵי אַבְנִין, נֶצַח וְהוֹד, הִדָּא הוּא דְּכָתִיב (שם לב טז) פְּתוּבִים מִשְׁנֵי עֲבָרֵיהֶם, וְאֵינוֹן תְּרִין נְבִיאֵי קְשׁוּט, וּמִסְטָרָא דְעַמּוּדָא דְאִמְצָעִיתָא אֲתַקְרִיאָו נְבִיאֵי הָאֲמַת, וּשְׂכִינְתָא תּוֹרַת אֲמַת, הִדָּא הוּא דְכָתִיב (מלאכי ב ו) תּוֹרַת אֲמַת הִיְתָה בְּפִיהוּ, וְאֲתַקְרִיאַת מְרָאָה דְנְבוּאָה, וְרוּחַ הַקֹּדֶשׁ מִסְטָרָא דְתַרוּיְהוּ.

וּבְיוֹם הַשְּׂבִיעִי נִתְּנָה, דָּא צְדִיק יִסוּד עוֹלָם, וּבְדַרְגָּא דִּילְיָה מַלְכוּת מְלִיל עֲמַהוּן, וְהָא אוּקְמוּהוּ, לְעֶשֶׂר מַלְכֵין שְׁמָא לֹא יוֹכְלוּ לְדַבֵּר עַל פִּה אֶחָד, נִגַע בְּכַת, וְכָלל בַּהּ כָּל הָעֶשֶׂר, וְדָא י' ב"ת אַחַת, תַּחֲוֹת הִי מִן אֱלֹהִים, י' מִן אַדְנִי, י' מִן שַׁדַּי, פְּלִילָא מְכַל כְּנוּיָין, וּמְכַל הַוּיָין, כְּגוֹן הוּהִי, אוּ פְּוֹתִיָּה, דִּיהָא י' תַּחֲוֹת ה', בְּכָל שֵׁם דְּכִינוּי וְהוּיָה אִיהִי נוֹקְבָא.

וּבְגִין דְאֹרִייתָא מִינָה אֲתִיְהִיבַת, אָמַר לְמִשָּׁה (שמות לג כג) וְרָאִית אֶת אַחֲרֵי כו', דְּלִית נְבִיא וְחָכָם יָכִיל לְעֲלֹא לְעִילָא פְּחוּת מִן דָּא, וּבְגִין דָּא אֲתַקְרִיאַת מִפְּתַחֲוֹת הַחִיצוֹנִיִּים אַנְפִּין דִּילָהּ, וְאַנְפִּין דְּלָגָאוּ מִפְּתַחֲוֹת הַפְּנִימִיִּים, וְהָא אֲתַמַּר לְעִיל, דָּאָם פֵּר נִשׁ לִית בִּידוּי מִפְּתַחֲוֹת הַחִיצוֹנִיִּים בְּמַאי יַעוּל, וּבְגִין דָּא אֲתַמַּר כַּה (תהלים קיח כ), זֶה הַשַּׁעַר לִיהוָה.

וּבְגִין דְּלִית הַשְּׁגָה לְנְבִיא וְחוּזָה וְחָכָם פְּחוּת מִינָה, אָמַר הַנְּבִיא (ירמיהו ט כב) כַּה אָמַר יְהוָה אֵל יִתְהַלֵּל אֵל יִתְהַלֵּל חָכָם בְּחֻכְמָתוֹ כו', כִּי אָם בְּזֹאת יִתְהַלֵּל כו', וַיְדוּעַ אוֹתִי, וּבְגִין דָּא יַעֲקֹב אוֹלִיף לָהּ לְכַנוּי, וְיִהְיֶיב לֹוֹן קַבְּלָהּ מִינָה, הִדָּא הוּא דְכָתִיב (בראשית מט כח) זֹאת אֲשֶׁר דִּבֶּר לָהֶם אֲבִיהֶם, וְדוֹד דִּיהוּה לִיָּה קַבְּלָהּ מִינָה, אָמַר לְגַבְהָ (תהלים כד ג) אִם תַּחֲנֶה עָלַי מַחֲנֶה כו', רַמְזוּ

לָהּ בַּהֲיָי תַּגָּא, וְסָלִיק מַחְשַׁבְתֵּיהָ לְגַבְהָ, וְאָמַר לֹא יִירָא לְבִי כו'.

וְאֶהְרֵן דִּיהוּה לִיָּה קַבְּלָהּ מִינָה, לֹא תְּוֹה עָאֵל לְפָנַי וּלְפָנִים פְּחוּת מִינָה, הִדָּא הוּא דְכָתִיב (ויקרא טז ג) בְּזֹאת יִבֹּא אֶהְרֵן אֶל הַקֹּדֶשׁ, דִּיהוּה יְדַע דְאִיהִי עֶקְרָא דְכָלְא, דְאִיהִי קָרְבָן לִיהוָה, עוֹלָה לִיהוָה, אִשָּׁה לִיהוָה, וְיִשְׂרָאֵל דִּיהוּה לֹוֹן קַבְּלָהּ מִינָה, לֹא בְעוּ מְקוּדָשָׁא בְּרִיף הוּא מְשַׁכְּוֹנָא אֲחִירָא (ד' יב ט' יב).

וְיִשְׂרָאֵל הוּא מְשַׁכְּוֹנָא אֲחִירָא (ד' יב ט' יב). דִּיפְדוּן לֹוֹן בְּגִינָה מִן גְּלוּתָא, אֵלָא זֹאת, הִדָּא הוּא דְכָתִיב (שם כו מד) וְאַף גַּם זֹאת בַּהֲיוֹתָם בְּאֶרֶץ אֲבִיהֶם וכו', וְנְבִיא אָמַר בְּגִינָה פִּד תִּזְא כְּנֻבּוֹאֲתָא דוּחְקָא דִּישְׂרָאֵל תְּקִיפָא, אָמַר (איכה ג כא) זֹאת אֲשִׁיב אֶל לְבִי כו', וְזֹאת לִיהוּדָה וַיֹּאמֶר (דברים לג ג).

אוּהִי מְרַגְלִית פְּלִילָא מְכַל גְּוּוֹנִין נְהִירִין, דְאֵינוֹן נְהִירִין מְגַרְמִיָּה, וּסְגוּלָה דִּילְיָה בְּכָל נְקוּדִין דְאֲתוּוֹן וְטַעְמִי, בְּכָל שֵׁם וְשֵׁם, מִסְטָרָא דְחַל"ם, אִיהִי סְגוּלָתָא.

חַוְלָם מְלֹא בּוּא"ו, סָלִיק בְּאֲתוּוֹי אִהִי"ה, וְתַלַּת נִיצוּצִין י' י' י' כַּחוּשְׁבֵן יְהוָה, דְאִיהוּ כו' וְאַרְבַּע אֲתוּוֹן סָלִיק לְחַשְׁבֵן יְהוָה אִהִי"ה נ"א, בְּרִזָּא יְהוָה דִּי י' י', וּסְגוּלָה דִּילְיָה (כמדבר יב ג) אֵל נָא רְפָא נ"א לָהּ, אֲנָא יְהוָה הוֹשִׁיעָה נָא (תהלים קיח כה), אִהִי"ה כ"א, כ' פְּתֵר, א' אֵין סוּף, אֵין קְדוּשׁ כִּיָּי וְגו' (ש"א ב ג).

וְחַוְלָם סְגוּלָתֵיהָ לְחַלְמָא, דְבִיָּה אֲתַמַּר וַיַּחְלֵם וְהִנֵּה סֵלֶם מְצָב אַרְצָה וכו' (בראשית כח י), וְעוֹד חוֹלָם מוּחַל עוֹנוֹת יִשְׂרָאֵל, חַלְמָם חֶסֶר אִיהוּ ה"י מִן אֱלֹהִים, תַּלַּת נִיצוּצוֹת ל' מִן אֱלֹהִים, אֲשַׁתָּאֵר א"ם, דְאֲתַמַּר כַּה פִּי אָם לְבִינָה תְקַרָּא (משלי ב ג), וְלֹא צְרִיף לְאַרְכָּא בְּנְקוּדִי, דְהָא אֲתַמַּר ו.

מַחֲנֶה. רַמְזוּ אוֹתָהּ בְּכַתְרָה הַזֶּה, וְהַעֲלֶה מַחְשַׁבְתּוֹ אֲלֵיהָ, וְאָמַר לֹא יִירָא לְבִי וכו'.

וְאֶהְרֵן שְׁהִיָּה לוֹ קַבְּלָהּ מִמְּנָה, לֹא הִיָּה נִכְסָס לְפָנַי וּלְפָנִים פְּחוּת מִמְּנָה. זֶהוּ שְׁכָנוֹכַת בְּזֹאת יִבֹּא אֶהְרֵן אֶל הַקֹּדֶשׁ, שְׁהִיָּה יוֹדַע שְׁהִיָּה עֶקֶר שֶׁל הַכֹּל, שְׁהִיָּה קָרְבָן לִיהוָה, עוֹלָה לִיהוָה אִשָּׁה לִיהוָה. וְיִשְׂרָאֵל שְׁהִיָּה לָהֶם קַבְּלָהּ מִמְּנָה, לֹא רָצוּ מִן הַקֹּדֶשׁ בְּרוּף הוּא מְשַׁכְּוֹן אַחַר שְׂיַפְדָּה אוֹתָם מִהַגְלוֹת בְּגִלְגָּלָה אֵלָא זֹאת, שְׁכָנוֹכַת וְאַף גַּם זֹאת בַּהֲיוֹתָם בְּאֶרֶץ אֲבִיהֶם. וְהַנְּבִיא אָמַר בְּשִׁבְלֵהּ, כְּשֶׁרָאָה בְּנְבוּאָה אֶת דַּחְקָם שֶׁל יִשְׂרָאֵל תִּקְרֹף, אָמַר זֹאת אֲשִׁיב אֶל לְבִי וכו', וְזֹאת לִיהוּדָה וַיֹּאמֶר.

הִיא מְרַגְלִית כְּלוּלָהּ מְכַל הַגְּוִיִּים הַמְאִירִים שְׁמֵאִירִים מְעַצְמָם, וּסְגוּלָתוֹ בְּכָל הַנְּקוּדוֹת שֶׁל הָאוֹתִיוֹת וְהַטַּעְמִים. בְּכָל שֵׁם וְשֵׁם, מְצַד שֶׁל חַל"ם הִיא סְגוּלָתָא.

חוּלָם מְלֹא בּוּא"ו עוֹלָה בְּאוֹתִיוֹתֵינוּ אִהִי"ה, וְשֶׁלְשָׁה נִיצוּצוֹת י' י' י' כַּחֲשׁוּבֵן יְהוָה, שְׁהוּא כו', וְאַרְבַּע אוֹתִיוֹתֵינוּ עוֹלָה לְחַשְׁבֵן יְהוָה אִהִי"ה נ"א, בְּסוּד יְהוָה שֶׁל י' י' י', וּסְגוּלָתוֹ אֵל נָא רְפָא נ"א לָהּ, אֲנָא יְהוָה הוֹשִׁיעָה נָא. אִהִי"ה כ"א, כ' פְּתֵר, א' אֵין סוּף, אֵין קְדוּשׁ כִּיָּי וְגו'.

וְחַוְלָם סְגוּלָתוֹ לְחַלְמָם, שְׁכּוּ נְאֻמַּר וַיַּחְלֵם וְהִנֵּה סֵלֶם מְצָב אַרְצָה וכו', וְעוֹד חוֹלָם - מוּחַל עוֹנוֹת יִשְׂרָאֵל. חַל"ם חֶסֶר הוּא ה"י מִן אֱלֹהִים, שְׁלִשָּׁה נִיצוּצוֹת ל' מִן אֱלֹהִים - נְשֵׂאֵר א"ם, שְׁנֵאֻמַּר כַּה פִּי אָם לְבִינָה תְקַרָּא, וְלֹא צְרִיף לְהַטְרִיף בְּנְקוּדוֹת, שְׁהִרִי נְתַבְּאָרוּ.

דָּבָר אַחַר וְהַמְשַׁפְּלִים, אֲלֵיךְ דִּדְעֵי בְּפִקּוּדָא חֲמִישָׁא בְּמַלְת בְּרֵאשִׁית, יר"א שְׁבִ"ת, אֲזַהְרָה דִּילִיָּה דְלָא לְחַלְלָא בְּרֵתָא דְמִלְכָא בְּט"ל מְלָאכּוֹת, דְּאִינוּן אַרְבַּעִים מְלָאכּוֹת חֲסֵר חָד, לְקַבֵּל אַרְבַּעִים מְלָקִיּוֹת חֲסֵר חָד, רְצוּעָה לְאֶלְקָא אִיהִי שְׁפָחָה בִּישָׁא, שְׁעֻטְנָז, פְּלִילָא מְשׁוּר וְחֲמׁוּר, דְּאָמַר יַעֲקֹב וַיְהִי לִי שׁוּר וְחֲמׁוּר (בראשית לב ו), עַל פֶּל דְּבַר פֶּשַׁע עַל שׁוּר עַל חֲמׁוּר - שְׁאִין מְלָקִין בְּשֶׁבֶת, שְׁלָא שׁוֹלְטַת הַשְּׁפָחָה הִרְעָה עַל הָעוֹלָם. אוֹי לְמִי שְׁמַשְׁלִיט אוֹתָהּ עַל הָעוֹלָם.

וּמְשׁוּם זֶה אֶת שְׁבַתְתֵּי תִשְׁמְרוּ - זוֹ בַּת יְחִידָה, שְׁהִיא שְׁמִירָה אַחַת לְשִׁבְתוֹת הַרְבֵּה, בְּהַ תְּלִיין פֶּל שְׁמִירְתֵךְ דְּעִשְׂר סְפִירוֹת, דְּאֶתְקִרְיָאוּ שְׁבַתוֹת הַרְבֵּה, וְשְׁמִירוֹ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל אֶת הַשְּׁבַת (שמות לא טז), דָּא בַּת יְחִידָה, דְּאִיהִי שְׁמִירָה לְיִשְׂרָאֵל בְּכָל שְׁבַת וְשֶׁבֶת, וּמֵאֵן דְּמַחְלִיל לָהּ לֹא אִיהוּ נְטִיר מְקוּדָשָׁא בְּרִיךְ הוּא, וְלֹא עוֹד אֶלָּא דְּאֶתְמַר בְּהַ (שם יד) מַחְלִילָהּ מוֹת יוֹמָת, מֵאֵן דְּאֶעֱלֵל בְּרִשׁוֹת דִּילָהּ שְׁפָחָה חֲלָלָה זִוְנָה, דְּרִשׁוֹת דִּילָהּ אִיהוּ תַּחּוּם שְׁבַת, כְּגִוּוּנָא דְּתַחּוּם וּגְבוּל דִּימָא, דְּאֶתְמַר שְׁמַתֵּי חוּל גְּבוּל לִיָּם (יִרְמִיָּהוּ ה כב), וּמֵאֵי נִיהוּ וַיְהִי מִסְפַּר בְּנֵי יִשְׂרָאֵל כְּחוּל הַיָּם (הושע ב ס), וְלִית יָם אֶלָּא אוֹרִיתָא.

כֵּן דְּאֶעֱבַר עֲלָהּ כְּאֵלּוּ חֲזַר עֲלֵמָא לְתַהוּ וְכַהוּ, וּבְגִינָךְ דָּא קָרָא סְמִיךְ לִיָּה, וְהֶאֱרִיךְ הִתְהַ תְּהוּ וְכַהוּ (בראשית א ב), דְּאִיהוּ חוּל לִיָּם, כְּחוּלֵיָּא דְּשִׁלְשָׁלָּא לְכַלְבָּא, מֵאֵן דְּאֶפִּיק לִיָּה מְשִׁלְשָׁלָּאִיָּה, גְּרִים כְּמַה נְשׁוּכִין דִּיִּסְוִרִין דְּנִשְׁיָה לִיָּה, וּבְגִינֵיהּ אָמַר דוּד הַצִּילָהּ מִחֲרַב נְפִשֵׁי מִיַּד פֶּלָב יְחִידָתִי (תהלים כב כא), וְדָא סַמָּא"ל דְּאִיהוּ תְּפִיס בְּקוּלָר, מִסְטָרָא דְּאֵלִין דְּקִשְׁרִין

לִיָּה בְּאוֹת דְּתַפְלִין, וְרְצוּעָה בְּקֶשֶׁר עַל דְּרוּעֵיהּ, וְקִשׁוּר בְּתַרְוִין רְצוּעֵין עַל קַרְנֵי, דְּאִיהוּ שׁוּר מוּעָד.

וּשְׁבִינְתָּא שְׁבַת יְחִידָה, אִיהִי רִשׁוֹת דִּיחֻדָּא דְּעֲלָמָא, דְּאִיהוּ גְּבַהּ עֶשְׂרֵי אַתְוּוּן דְּשָׁמָא מְפָרֵשׁ יו"ד ה"א וּא"ו ה"א, וְרַחְבּוּ ד' יו"ה, עֲנַ"ג שְׁבַת בְּהַפּוּכָא נְגַ"ע, מֵאֵן דְּאִית לִיָּה וְלֹא מְקַיִים לִיָּה, אֶתְהַפֵּף לִיָּה לְנְגַ"ע צְרַעַת, שְׁפָחָה דְּחִרְיַבַת בִּיתֵיהּ, וְנַתַּן אֶת הַבֵּית אֶת אֲבָנָיו וְאֶת עֶצָיו (ויקרא יד מה), וְדָא הוּא עֲנִיּוּתָא, דְּאִיהוּ בְּאֶתֶר דְּנִגְעַ צְרַעַת, חֲזַר בְּתִיּוּבְתָא וְטַהְרוּ הַכְּהֵן, דָּא מִיכָא"ל כְּהֵן גְּדוֹל, מְמַנָּא תַּחּוֹת יַד הַכֹּהֵן.

עֲנַ"ג אִיהוּ נְה"ר יוֹצֵא מְעַ"דָן לְהַשְׁקוֹת אֶת הַגָּזָן, דְּאִיהוּ עֵדוּן נְשִׁמְתִין, ו' נְהַר דְּנַפְיָק מְעַדוּן, מִבֵּין י"ה, וְלִית עֵדוּן אֶלָּא כְּתַר עֲלִיון, דְּאִיהוּ מוּפְלָא וּמְכוּסָה, וּבְגִין דָּא אֶתְמַר בְּעֵדוּן עֵין לֹא רֵאתָה אֱלֹהִים וּזְלַתְךָ (ישעיה סד א), לְהַשְׁקוֹת אֶת הַגָּזָן (בראשית ב ו) דָּא ה' תַּתְּאָה.

אַרְבַּעִים מְלָקִיּוֹת חֲסֵר חָד כְּחַשְׁבֵּן ט"ל, מֵאֵן דְּנְטִיר לָהּ מְנִיָּהּ, נְחִית ט"ל עֲלִיָּה, דְּאִיהוּ יו"ד ה"א וּא"ו, ט"ל לְהַחֲיוֹת הַמַּתִּים, וְעֲלִיָּה אוּקְמוּהוּ רַבְּנָן דְּמַתְנִיתִין, כֶּל הָעוֹסֵק בְּטַל תּוֹרָה טַל תּוֹרָה מַחֲיִיהוּ. (דף יב ע"ב) וְעוֹד וְהַמְשַׁפְּלִים יְזַהְרוּ (דניאל יב ג), אֲלֵיךְ דִּידְעִין בְּפִקּוּדָא שְׁתִּיתָאָה דְּאֶתְרַמִּיּוֹת בְּמַלְת בְּרֵאשִׁית, בִּי"ת תְּמֹן, דְּאֶתְמַר עֲלָהּ גַם צְפוּר מְצָאָה בֵּית, וְדַרְזוּר קֵן לָהּ (תהלים פד ד), וְהָא יְנוּקִין יַדְעִין דְּדַרְזוּר קֵן לָהּ, וְאֶתְא דוּד לְמִימַר בְּרוּחַ קוּדְשָׁא, אֶלָּא דָּא מְצוֹת קֵן צְפוּר, דְּאִית בֵּיהּ כְּמַה רְזִין, וְעֲלִיָּה אֶתְמַר גַּם צְפוּר מְצָאָה בֵּית, דְּכַתִּיב בְּגִינָה כִּי בֵּיתִי בֵּית תִּפְלָה (ישעיה נו ז), דָּא בִּי כְּנִישְׁתָּא, וְדַרְזוּר קֵן לָהּ דָּא בִּי מְדַרְשָׁא, אֲשֶׁר

שְׁקוּשְׁרִים אוֹתוֹ בְּאוֹת שֶׁל תְּפִלִּין, וְרְצוּעָה בְּקֶשֶׁר עַל זְרוּעוֹ, וְקִשׁוּר בְּשִׁמִּי רְצוּעוֹת עַל קַרְנָיו, שְׁהוּא שׁוּר מוּעָד.

וּשְׁבִינְתָּא שְׁבַת יְחִידָה, הִיא רִשׁוֹת שֶׁל יְחִידוֹ שֶׁל הָעוֹלָם, שְׁהוּא גְּבַהּ עֶשְׂרֵי אוֹתִיּוֹת שֶׁל הַשֵּׁם הַמְּפָרֵשׁ - יו"ד ה"א וּא"ו ה"א, וְרַחְבּוֹ ד' יו"ה. עֲנַ"ג שְׁבַת בְּהַפּוּךְ - נְגַ"ע. מִי שֵׁיֵשׁ לוֹ וְלֹא מְקַיִם אוֹתוֹ, מִתְהַפֵּף לוֹ לְנְגַ"ע צְרַעַת, שְׁפָחָה שְׁמַחְרִיבָה בֵּיתוֹ, וְנַתַּן אֶת הַבֵּית, אֶת אִבְרָיו וְאֶת עֶצָיו, וְזוּהִי עֲנִיּוּת, שְׁהִיא כְּמִקוּם שֶׁל נְגַע צְרַעַת. חֲזַר בְּתִשְׁבּוּבָה, וְטַהְרוּ הַכְּהֵן - זֶה מִיכָא"ל כְּהֵן גְּדוֹל מְמַנָּא תַּחַת יַד הַכֹּהֵן.

עֲנַ"ג הוּא נְה"ר יוֹצֵא מְעַדָן לְהַשְׁקוֹת אֶת הַגָּזָן, שְׁהוּא עֵדוּן הַנְּשִׁמְתִין, ו' נְהַר שְׁיּוֹצֵא מְעַדָן, מִבֵּין י"ה, וְאֵין עֵדוּן אֶלָּא כְּתַר עֲלִיון שְׁהוּא מְפִלָּא וּמְכֻסָּה, וּמְשׁוּם כֵּן נְאֻמַר בְּעֵדוּן, עֵין לֹא רֵאתָה אֱלֹהִים וּזְלַתְךָ. לְהַשְׁקוֹת אֶת הַגָּזָן, זֶה ה' תַּתְּחוּנָה.

אַרְבַּעִים מְלָקִיּוֹת חֲסֵר אַחַת - כְּחַשְׁבֵּן ט"ל. מִי שְׁשׁוּמַר אוֹתָהּ מֵהֵם, יוֹרֵד עֲלָיו ט"ל, שְׁהוּא יו"ד ה"א וּא"ו - ט"ל לְהַחֲיוֹת מַתִּים. וְעֲלָיו בְּאָרוּ רְבוּתֵינוּ שֶׁל הַמְשָׁנָה, כֶּל הָעוֹסֵק בְּטַל תּוֹרָה, טַל תּוֹרָה מַחֲיִיהוּ. וְעוֹד, וְהַמְשַׁפְּלִים יְזַהְרוּ - אֵלּוּ שְׁיּוֹדְעִים בְּמַצְוֵה הַשְּׁשִׁית שְׁנִירְמָזָה בְּמַלְת בְּרֵאשִׁית - בִּי"ת שֵׁם, שְׁעֲלֵיהּ נְאֻמַר גַּם צְפוּר מְצָאָה בֵּית וְדַרְזוּר קֵן לָהּ, וְהַרְבֵּי תִיּוּקוֹת יוֹדְעִים שְׁדַרְזוּר קֵן לָהּ, וּבָא דוּד וְאָמַר בְּרוּחַ הַקֹּדֶשׁ? אֶלָּא זֶה מְצוֹת קֵן צְפוּר, שֵׁיֵשׁ בְּהַ כְּמַה סוּדוֹת, וְעֲלֵיהּ נְאֻמַר גַּם צְפוּר מְצָאָה בֵּית, שְׁכַתוּב בְּשִׁבְלָה כִּי בֵּיתִי בֵּית תִּפְלָה - זֶה בֵּית הַקְּנָסֶת. וְדַרְזוּר קֵן לָהּ -

שְׁתֵּה אֶפְרוּחֶיהָ אֵלַיִן מְאִירֵי תוֹרָה, מְאִירֵי
מִשְׁנֵה, מְאִירֵי קִבְלָה, דְּבִגְיָהוּן לֹא זָזָה שְׁכִינְתָּא
מִיִּשְׂרָאֵל.

בְּרֵאשִׁית בְּרֵא אֱלֹהֵיִם, פִּתַּח רַבִּי שְׁמַעוֹן
וְאָמַר, וְהַמְשַׁפְּלִים יִזְהָרוּ כְּזֹהֵר
הַרְקִיעַ (דניאל יב ג), אֵלַיִן אֲתָנוּן, דְּאִינוּן לְבוּשֵׁין
דְּאוֹרֵייתָא, מְרַקְמֵן מִפְּל גּוּוֹנָא דְנוּרָא, חוּר
וְסוּמְקָ וְיִרוּק וְאוּפָס, וּמְנַהוּן אֲתַפְרָשֵׁן לְכַמְה
גְּוֹנִין.

וְכִדְהוּ גְּוֹנִין, אִינוּן מְרַקְמֵן בְּמִשְׁכָּא דְּגוּפָא
דְּכַר נִשְׁ דְּאִיהוּ בְּגִינְתָּא דְּעֵדָן, וְרִקִיעָא
בְּאֵלַיִן אֲתָנוּן אִיהוּ מְצוּיֵיר וּמְרוּקָם, בְּגִין
דְּבַהוּן אֲתַפְרִי.

יִזְהָרוּ אֵלַיִן נְקוּדִין דְּנַהֲרִין בְּאֲתָנוּן, וּבַהוּן
נַהֲרִין פְּכִבְיָא בְּרִקִיעָא בְּגִנְתָּא דְּעֵדָן,
וְכִלְהוּ נַהֲרִין בְּעֵינֵין דְּגוּפָא בְּגִנְתָּא דְּעֵדָן.
כְּזֹהֵר אֵלַיִן טַעְמֵי אוֹרֵייתָא, דְּבַהוּן מִתְנַהֲגִין
אֲתָנוּן וּנְקוּדֵי, וּבַהוּן גּוּפָא דְּגִנְתָּא,
כְּזֹהֵר דָּא נִשְׁמַתָּא, דְּאִיהוּ תְּנוּעָה דְּאֲתָנוּן
וּנְקוּדֵי, דְּנַהֲרִין בְּאַנְפִּין וּבְעֵינֵין, וּנְפִשָׁא אִיהוּ
כְּלָלָא דְּאֲתָנוּן, וְאִיהוּ שְׁתּוּפָא דְּגוּפָא, רוּחָא
אִיהוּ כְּלָלָא דְּנְקוּדֵי דְּנַהֲרִין בְּעֵינֵין.

קָם סְבָא חַד פִּתַּח וְאָמַר, בּוֹצִינָא קְדִישָׁא,
כְּמַה חֲלִיזֵי נְטָרִין לָךְ בְּגִנְתָּא דְּעֵדָן, כְּמַה
מִשְׁרִיִן דְּמִלְּאָכִין מְסַתְּפִלִין מִמִּשְׁקוּפֵי רִקִיעָא
בְּגִנְתָּא, בְּזִמְנָא דְּתַעוּל תַּמְן, וְכִלְהוּ מְסַתְּפִלִין
כְּךָ, וּגְוִוִּין דְּרִקִיעָא כְּךָ יִזְהָרוּ, בְּגִין דְּכָךָ נַהֲרָא
שְׁכִינְתָּא, דְּאִיהוּ זֹהֵר הַרְקִיעַ, וְגַן אִיהוּ סְתִים
וְחֵתִים, עַד דְּתַעוּל בִּיהַ שְׁכִינְתָּא, הִדָּא הוּא
דְּכָתִיב גַּן נְעוּל אַחֲתֵי כְלָה (שיר ד יב).

וּגְוִוִּין לֹא נַהֲרִין בְּרִקִיעָא עַד דִּיעוּל תַּמְן
קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא, וּמִיַּד דִּיעוּל תַּמְן,
אֲתַמַּר בְּהוּן נְפִתְחוּ הַשְּׁמַיִם וְאַרְאָה מְרֵאוֹת

אֱלֹהֵיִם (יחזקאל א א), מְאִירֵי מְרֵאוֹת אֱלֹא מ"ר
או"ת, מַר דְּאֲתַמַּר בִּיהַ מִלְּאָכִי שְׁלוּם מַר
יְבִקְיוּן (ישעיהו לג ו), וְאִיהוּ אוֹת בְּצִבְאָ דִּלְיָה, לִיָּה
מִתְּפַתְחִין רִקִיעֵין, וּבִיָּה נַהֲרִין כָּל גְּוִוִּין
דְּלַהוּן, וְכַעַן בּוֹצִינָא קְדִישָׁא קוּם נַהֲרֵי גְּוִוִּין
דְּרִקִיעָא בְּאֲתָנוּן דְּאוֹרֵייתָא, וְנַהֲרֵי פְּכִבְיָא בְּהוּן
בְּנְקוּדֵי, כְּזֹהֵר דָּא פְּרִסְיָא יְקָרָא, דְּכָל נִשְׁמַתִּין
קְדִישֵׁין מִתַּמְן אֲתַגְזִירוּ.

קָם בּוֹצִינָא קְדִישָׁא, פִּתַּח כְּמִלְּקַדְמִין, וְאָמַר
וְהַמְשַׁפְּלִים יִזְהָרוּ אֵלַיִן אֲתָנוּן, דְּכִלְהוּ
כְּלִיזָן בְּאֵת ב' מִן בְּרֵאשִׁית, ב' אִיהוּ בֵּית, ב' בִּי
מְקִדְשָׁא, דְּתַמְן בַּה נַהֲרִין כָּל אֲתָנוּן, רֵאשִׁית
נְקוּדָה בְּהִיכְלָיָה, כְּגוּוֹנָא דָּא ב, עֲלֵה אֲתַמַּר
כָּל כְּבוֹדָה בַּת מִלְךְ פְּנִימָה (תהלים מה יד), תַּשַּׁע
נְקוּדִין תְּלִיזִין מִינְהַ, וְאִיהוּ סְפִיר גְּזַרְתָּם
עֲשִׂירִית לוּן.

וְאֵלַיִן אִינוּן דְּנַהֲרִין בְּאֵת ב' דְּאִיהוּ בִּי מְקִדְשָׁא
דְּלְעִילָא, וְסְפִירִים אֲתַקְרִיאוּ עַל שְׁם
הַשְּׁמַיִם מְסַפְרִים כְּבוֹד א"ל (שם יט ב), וּלְכַתֵּר
דְּאִינוּן מְסַפְרִים כְּבוֹד א"ל, אֲתַקְרִיאוּ עֲשָׂר
סְפִירוֹת בְּלֵי מַה, וְנַחֲתִית בְּהוּ יו"ד ה"א וּא"ו
ה"א לְאַנְהָרָא בְּהוּן, דְּעַל שְׁמִיָּה אֲתַקְרִיאוּ,
וְכִלְהוּ נַהֲרִין בְּאֲתָנוּן אֵלַיִן סְפִירָן, וְאֲתָנוּן דִּי
כְּהוּן אֲתַבְּנִינָא דְּאִיהוּ ב', כְּגוּוֹנָא דָּא, וְדָא
אִיהוּ רִזָּא דְּמִלְּה בְּחֻכְמָה יִבְנֵה בֵּית (משלי כד א).

וּבֵיתָא דָּא אִית לִיָּה תְּלַת גְּגִין, וְאִינוּן תְּלַת
עֲמוּדִין דְּסְמִכִין לָהּ, וְאִינוּן ו' ו' ו',
עֲלֵיהוּ אֲתַמַּר וְוִי הַעֲמוּדִים וְחִשׁוּקֵיהֶם
כְּסָף (שמות כד י), תְּלַת עֲמוּדִים אֵלַיִן תְּלַת אֲבָהוּן,
דְּסְמִכִין לְבֵיתָא דְּאִיהוּ שְׁכִינְתָּא, וְחִשׁוּקֵיהֶם
אֵלַיִן תְּרִין סְמִכֵי קְשׁוּט, דְּאֲתַמַּר בְּהוּן יְכִין
וּבּוֹעִז, וְעֲלֵיהוּ בֵּיתָא קְיִימָא, וְהַבְּרִיחַ
הַתִּיכּוֹן (שם כו כח) דָּא נְקוּדָה מִלְּגָאוּ, דְּסְתִים

אֱלֹהֵיִם. מַה זֶה מְרֵאוֹת? אֱלֹא
מ"ר או"ת. מַר - שְׁנַאֲמַר בּו
מִלְּאָכִי שְׁלוּם מַר יְבִקְיוּן, וְהוּא
אוֹת בְּצִבְאָ שְׁלוּ, לוֹ נִפְתַּחִים
הַרְקִיעִים, וּבּוּ מְאִירִים כָּל
הַגְּוִוִּים שְׁלֵהֶם. וְכַעַת, מְנוּרָה
הַקְּדוּשָׁה, קוּם וְתֵאִיר אֶת גּוּי
הַרְקִיעַ בְּאוֹתוֹת הַתּוֹרָה, וְתֵאִיר
הַפּוּכְבִּים בְּהֶם בְּנְקוּדוֹת, כְּמוֹ
הַזֵּהר הַזֶּה, כְּסֵא הַכְּבוֹד, שְׁכַל
הַנְּשֻׁמוֹת הַקְּדוּשׁוֹת מִשָּׁם נְגַזְרוּ.
קָם הַמְּנוּרָה הַקְּדוּשָׁה, פִּתַּח כְּמוֹ
מְקַדֵּם וְאָמַר: וְהַמְשַׁפְּלִים יִזְהָרוּ
- אֵלּוּ הָאוֹתוֹת שְׁכַלָן כְּלוּלוֹת
בְּאוֹת ב' שֶׁל בְּרֵאשִׁית. ב' הִיא
בֵּית, בֵּית הַמְּקִדָּשׁ, שְׁשָׁם
מְאִירוֹת בַּה כָּל הָאוֹתוֹת.
רֵאשִׁית נְקוּדָה בְּהִיכְלוֹ כְּמוֹ זֶה:
ב, שְׁעִלְיָה נְאָמַר כָּל כְּבוֹדָה בַּת
מִלְךְ פְּנִימָה. תַּשַּׁע נְקוּדוֹת תְּלִיזוֹת
מִמְנָה, וְהִיא סְפִיר גְּזַרְתָּם,
עֲשִׂירִית לָהֶם.

וְאֵלּוּ הֶם שְׁמֵאִירִים בְּאוֹת ב',
שְׁהִיא בֵּית הַמְּקִדָּשׁ שְׁלַמְעֵלָה,
וְסְפִירִים בְּתַתְּמֵי שְׁלַמְעֵלָה,
מְסַפְרִים כְּבוֹד א"ל, וְאַחֲרֵי שְׁהֶם
מְסַפְרִים כְּבוֹד א"ל, נְקָרְאוּ עֲשָׂר
סְפִירוֹת בְּלֵי מַה, וְיִוָּרֵד בְּהֶם
יּו"ד ה"א וּא"ו ה"א לְהֵאִיר
בְּהֶם, שְׁעַל שְׁמוֹ נְקָרְאוּ, וְכִלְמֵם
מְאִירִים בְּאוֹתוֹת, אֵלּוּ
הַסְּפִירוֹת, וְהָאוֹתוֹת שְׁבִיהֶם
נְבִינִת, שְׁהִיא ב', כְּמוֹ זֶה, וְזֵהוּ
סוּד הַדְּבָר - בְּחֻכְמָה יִבְנֵה בֵּית.
וְכִבִּית הַזֶּה יֵשׁ שְׁלִשָׁה גְּגוֹת,
וְהֶם שְׁלִשָׁה עֲמוּדִים הַתּוּמְכִים
אוֹתָהּ, וְהֶם ו' ו' ו'. עֲלֵיהֶם נְאָמַר
וְוִי הַעֲמוּדִים וְחִשׁוּקֵיהֶם כְּסָף.
שְׁלִשַׁת הַעֲמוּדִים, אֵלּוּ שְׁלִשַׁת
הָאֲבוֹת שְׁתּוּמְכִים לְבֵיתָא, שְׁהוּא
שְׁכִינָה. וְחִשׁוּקֵיהֶם, אֵלּוּ שְׁנֵי
עֲמוּדֵי אֲמַת, שְׁנַאֲמַר בְּהֶם יְכִין
וּבּוֹעִז, וְעֲלֵיהֶם הַבֵּית עוֹמֵד,
וְהַבְּרִיחַ הַתִּיכּוֹן זֶה נְקוּדָה מִבְּפָנִים

מְלַגְאוּ, מְבָרִיחַ דָּא ו', אַתְּפִשְׁטוּתָא (דף יג ע"א) דְּהֵיִא נְקוּדָה דְּאִיְהִי י', מְבָרִיחַ וְדַאי, מִן קֶצֶה דָּא ה' עֲלָאָה, אֶל הַקֶּצֶה דָּא ה' תַּתְּאָה, קְשׁוּרָא דְתַלְתַּת עֲמוּדִים דְּאִינּוּן וְוִי הַעֲמוּדִים, דָּא ח"י עֲלָמִין, דְּכַף אִינּוּן סִלְקִין תַּלְתַּת ו' ו' ו' לְחוּשְׁפִין ח"י, דְּאִיְהוּ צַדִּיק יְסוּד עוֹלָם, ה' ה' פִּד נְטֻלִין מַעֲמוּדָא דְאַמְצַעִיתָא דְאַתְקֵרִי הַבְּרִיחַ הַתִּיכּוֹן, אַתְקֵרִיאוּ אִינּוּן בְּרִיחִים עַל שְׁמִיָּה, הֵדָּא הוּא דְכַתִּיב (שמות כו טו) וַחֲמֹשֶׁה בְּרִיחִים לְקִרְשֵׁי צֶלַע הַמִּשְׁכָּן וכו'.

וְתַקּוּנָא דְמִשְׁפָּנָא הוּא צִיּוּרָא דְעוּבָדָא דְבְּרַאשִׁית, וְגִנְתָּא דְעֵדֶן, וּבְאֵלִין צִיּוּרִין דְנִקּוּדִין, וְרִקִּימוּ דְגִוּוּנִין, דְתַמְן הַמְשַׁפְּלִים יְזַהְרוּ, וְכֹלָא בְּרַאשִׁית, ב' רַאשִׁית, בַּהּ וְהַמְשַׁפְּלִים יְזַהְרוּ, כְּזֵהר דָּא אֱלֹהִיִּים, וְהוּא הַכֶּסֶף א לְחֻשְׁבָּנָא.

אַדְהֵבִי הָא סְבָא אַתְחִזֵּר כְּמִלְקַדְמִין, וְאַמֵּר בּוֹצֵינָא קְדִישָׁא, חֲזוֹר בְּךָ, עֲאֵלַת לְגִנְתָּא וְאַתְבַּהִילַת לְנִפְקָא מִתַּמְן, וּמִתַּמְן עֲאֵלַת לְמִשְׁפָּנָא דְאִיְהוּ צִיּוּר דְעוּבָדָא דְבְּרַאשִׁית, וְנִפְקַת מִתַּמְן, אֵית לָךְ לְאַחֲזָרָא תַמְן, דְּהָא כְּמָה חֲיִילִין נְטֻרִין לָךְ מַעֲמָא קְדִישָׁא, לְמִשְׁמַע מֵאן צִיּוּרִין דְתַמְן, דְּאִינּוּן פְּגוּוּנָא דְדִיּוּרִין דְשְׁכִינְתָּא, דְאַתְמַר בְּהוּן (שם כה ח) וַעֲשׂוּ לִי מִקְדָּשׁ וְשְׁכֵנְתִי בְּתוֹכֶם, דְּוּדַאי מִשְׁפָּנָא וּמְנִרְתָּא וּמִקְדָּשָׁא וּמִדְּבַחָא וּפְתוּרָא, כֹּלָּא אִיְהוּ דִיּוּקְנָא דְדִיּוּרִין דְשְׁכִינְתָּא לְעִילָא וְתַתָּא.

כִּיֵּר פִּתַּח רַבִּי שְׁמַעוֹן וְאַמֵּר וַיַּעֲשׂוּ כָל חֲכָם לֵב בְּעוֹשֵׁי הַמְּלָאכָה וְגו' (שם לו ז), מֵאִי כָּל חֲכָם לֵב, הֵהוּא דְאִיְהוּ חֲכָם בְּחֲכֻמָּה, וּבְל"ב נְתִיבוֹת דִּילִיָּה, דְּאִינּוּן כְּלִילָן בְּשִׁית יוֹמֵי דְבְּרַאשִׁית, וְהֵינּוּ שֵׁשׁ מִשְׁזָר, דְּאִינּוּן שִׁית יוֹמֵי דְבְּרַאשִׁית כְּלִילָן מַעֲשֵׂר אֲמִירָן וּל"ב

שְׁבִילִין, דְּאִינּוּן ל"ב זְמַנִּין אֱלֹהִיִּים בְּעוּבָדָא דְבְּרַאשִׁית.

וְהַמְשַׁבְּלִים, בְּהוּן אֲשַׁתְּמוּדְעִין אַתְוּן, דְאַתְמַר בְּהוּן יוֹדַע הִיָּה כְּצֵלָא לְצַרְף אוֹתִיּוֹת שְׁבָהָם נְבָרְאוּ שְׁמַיִם וְאַרְצִין, וְאִינּוּן כ"ח אַתְוּן, וְאַרְבַּע סָרִי אַחְרַנִּין גְּנִיזִין בְּהוּן, וְאַלִּין אִינּוּן כ"ח אַתְוּן, בְּרַאשִׁית בְּרַא אֱלֹהִיִּים אֶת הַשְּׁמַיִם וְאֶת הָאָרֶץ, וְעַלִּיהוּ אַתְמַר (תהלים קיא ו) כִּיֵּר מַעֲשֵׂיו הִגִּיד לְעַמּוֹ, וּבְגִלוּתָא אֶסְתַּלַּק הָאִי כ"ח מִנְיַיהוּ, וְאַתְמַר בְּהוּן (איכה א ח) וַיִּלְכוּ כֹּלָּא כַּח לְפָנֵי רוּדְף, וּבְגִין דָּא אֲמַרִּין בְּקִדִּישׁ וְעַתָּה יִגְדַּל נָא כַּח אַדְנִי, לְקַבֵּל כ"ח אַתְוּן אַחְרַנִּין, דְּאִית בְּאֵלִין שְׁבַע תִּיבִין דְּאִינּוּן, יְהֵא שְׁמִיָּה רַבָּא מְבַרְךְ לְעַלְמַם וּלְעַלְמֵי עֲלַמְיָא, וְדָא אִיְהוּ הַעוֹנָה אֲמֵן יְהֵא שְׁמִיָּה רַבָּא כְּכַח, י"ד אַחְרַנִּין אִינּוּן יְהו"ה אֱלֹהֵינּוּ יְהו"ה, וְסִימָן אֲוֵר לְאַרְבַּעָה עֶשֶׂר בּוּדְקִין אֶת הַחֲמִץ לְאוֹר הַנֵּר, וּבְאֵלִין י"ד אַתְוּן אוּמָאָה, הֵדָּא הוּא דְכַתִּיב (שמות יז טו) כִּי י"ד עַל כֶּסֶף יְהֵא.

כָּם הִזְקֵן וְאַמֵּר: מְנֻרָה הַקְּדוּשָׁה, כְּוַדַּאי אֵלוּ אַרְבַּעָה עֶשֶׂר שָׁל פּוּרִים הֵם, בְּאַרְבַּעָה עֶשֶׂר בּוּ וּבְחֻמְשָׁה עֶשֶׂר בּוּ - זָה י"ד י"ה, אֲבָל סִימָנִים שָׁל כ"ח הֵם אוֹר אַרְבַּעָה עֶשֶׂר, י"ד רַאשׁוֹנִים שָׁל כ"ח, י"ד הַשְּׁנַיִים הֵם בְּרַאשׁוֹן בְּאַרְבַּעָה עֶשֶׂר יוֹם וְכו', וְהֵם י"ד פְּרָקִי יָד יְמִין וְיָד שְׁמָאל י"ד פְּרָקִי הַגּוּף, וְהֵם שְׁלֶשֶׁה פְּרָקִים שָׁל זְרוּעַ יְמִין, וְשִׁלְשׁ שָׁל זְרוּעַ שְׁמָאל, וְשִׁלְשׁ שָׁל שׁוּק שְׁמָאל, וְשִׁנַּיִם שָׁל הַגּוּף. וְסוּד הַדְּבָר - וְשִׁלְשָׁה פָּנִים יְמָה, וְשִׁלְשָׁה פָּנִים נֶגְבָה, וְהַכֹּל זָה כְּמֹד זָה - תַּקּוּן הַגּוּף כְּתַקּוּן דְּגוּפָא כְּתַקּוּנָא דְמִשְׁפָּנָא, הָא תַּלְתַּת זְמַנִּין אַרְבַּע סָרִי, פּוּרִים בְּאַרְבַּעָה עֶשֶׂר

אֱלֹהִיִּים שְׁבַמְעֶשֶׂה כְּרַאשִׁית. וְהַמְשַׁבְּלִים, בְּהֵם נוֹדְעִים הַאוֹתִיּוֹת, שְׁנֹאמֵר בְּהֵם, יוֹדַע הִיָּה כְּצֵלָא לְצַרְף אוֹתִיּוֹת שְׁבָהָם נְבָרְאוּ שְׁמַיִם וְאַרְצִין, וְהֵם כ"ח אוֹתִיּוֹת וְאַרְבַּע עֶשְׂרֵה אַחְרוֹת גְּנוּזוֹת בְּהֵן, וְאַלוּ הֵן כ"ח אוֹתִיּוֹת בְּרַאשִׁית בְּרַא אֱלֹהִים אֶת הַשְּׁמַיִם וְאֶת הָאָרֶץ, וְעַלִּיהֵן נֹאמֵר כִּיֵּר מַעֲשֵׂיו הִגִּיד לְעַמּוֹ. וּבְגִלוּת הַסְּתַלַּק כ"ח זָה מִקָּדָם, וְנֹאמֵר בְּהֵם וַיִּלְכוּ כֹּלָּא כַּח לְפָנֵי רוּדְף. וּמִשׁוּם זָה אוּמָרִים בְּקִדִּישׁ וְעַתָּה יִגְדַּל נָא כַּח אַדְנִי, כְּכַח אוֹתִיּוֹת אַחְרוֹת שְׁיֵשׁ בְּאַלוּ שְׁבַע הַתְּכּוּבוֹת, שְׁהֵן אֲמֵן יְהֵא שְׁמִיָּה רַבָּא מְבַרְךְ לְעַלְמַם וּלְעַלְמֵי עֲלַמְיָא. וְזֵהוּ הַעוֹנָה אֲמֵן יְהֵא שְׁמִיָּה רַבָּא כְּכַח כַּחוּ, י"ד אַחְרוֹת, הֵם יְהו"ה אֱלֹהֵינּוּ יְהו"ה, וְסִימָן: אוֹר לְאַרְבַּעָה עֶשֶׂר בּוּדְקִין אֶת הַחֲמִץ לְאוֹר הַנֵּר. וּבְאֵלָהּ הִי"ד אוֹתִיּוֹת שְׁבַע, זָהוּ שְׁכַתוּב כִּי י"ד עַל כֶּסֶף יְהֵא.

כָּם הִזְקֵן וְאַמֵּר: מְנֻרָה הַקְּדוּשָׁה, כְּוַדַּאי אֵלוּ אַרְבַּעָה עֶשֶׂר שָׁל פּוּרִים הֵם, בְּאַרְבַּעָה עֶשֶׂר בּוּ וּבְחֻמְשָׁה עֶשֶׂר בּוּ - זָה י"ד י"ה, אֲבָל סִימָנִים שָׁל כ"ח הֵם אוֹר אַרְבַּעָה עֶשֶׂר, י"ד רַאשׁוֹנִים שָׁל כ"ח, י"ד הַשְּׁנַיִים הֵם בְּרַאשׁוֹן בְּאַרְבַּעָה עֶשֶׂר יוֹם וְכו', וְהֵם י"ד פְּרָקִי יָד יְמִין וְיָד שְׁמָאל י"ד פְּרָקִי הַגּוּף, וְהֵם שְׁלֶשֶׁה פְּרָקִים שָׁל זְרוּעַ יְמִין, וְשִׁלְשׁ שָׁל זְרוּעַ שְׁמָאל, וְשִׁלְשׁ שָׁל שׁוּק שְׁמָאל, וְשִׁנַּיִם שָׁל הַגּוּף. וְסוּד הַדְּבָר - וְשִׁלְשָׁה פָּנִים יְמָה, וְשִׁלְשָׁה פָּנִים נֶגְבָה, וְהַכֹּל זָה כְּמֹד זָה - תַּקּוּן הַגּוּף כְּתַקּוּן דְּגוּפָא כְּתַקּוּנָא דְמִשְׁפָּנָא, הָא תַּלְתַּת זְמַנִּין אַרְבַּע סָרִי, פּוּרִים בְּאַרְבַּעָה עֶשֶׂר

המשפון. הרי שלש פעמים
ארבעה עשר: פורים בארבעה
עשר בו, פסח אור לארבעה
עשר, שליש - בראשון
בארבעה עשר יום, ועולים
לארבעים ושנים ימים, וזהו
ויעשו כל חכם לב.

ועשו ארון - זה שבת, שמשפון
הוא שש משפון, כולל ששה ימי
בראשית, שהם שתי זרועות -
חסד וגבורה, וגוף - העמוד
האמצעי, ושתי שוקים - שני
נביאי אמת, וצדיק אור ברית
ביניהם. המשפון, שכינה
התחוננה כלולה מכל תקוני
הגוף. צלע המשפון זה
מטטרו"ן, שפחה של הגבורה,
עליה נאמר עצם מעצמי, עצם
השמים לטהר. ארון ודאי זה
ל"ב, אש דולקת, כולל ל"ב
נתיבות, והוא שבת, ובו שכינה
עליונה שהיא תורת חכם, ובה
לב מבין, והיא נשמה יתרה
בשבת, היא חרות של שבת
שבגללה לא שולטים בעלי
הגיהנם על העולם. ומיהו
הגיהנם בגוף? זה הכבד, והיא
מזבח הנחשת להעבירו מן
העולם, ובכבד מרה, גיהנם
שבו ערת בו.

בפרת הלב, זו פרישת סכת
שלוש, שנאמר בה הפורש סכת
שלוש. מנורה זה הראש, ושבעה
גרותיה עליה - הם שתי אגנים,
ושתי עינים, ושני נקבי החטם,
ופה, ומנורה לימין, ונאמר בה,
הרוצה להחכים - ידרים, משום
ששם המוח בראש, והחכמה
שורה בראש, ובו מאיכה
המנורה, משום שהוא שמן,
שנאמר בו פשמן הטוב על
הראש. כפי הראה נאמר ויהיו
הכרבים פרשי כנפים למעלה
סככים בכנפיהם על הפפרת, זו פפרת הלב.

בו, פסח אור לארבעה עשר, תליתאה בראשון
בארבעה עשר יום, וסלקין לארבעין ותריין
יומין, ודא איהו ויעשו כל חכם לב וכו' (שמות
לו ח).

ועשו ארון דא שבת, דמשפנא איהו שש
משפון, כליל שית יומין דבראשית,
דאינון תריין דרועין חסד וגבורה, וגוף עמודא
דאמצעיתא, ותריין שוקין תריין נביאי קשוט,
וצדיק אור ברית ביניהו, משפנא שכינתא
תתאה כלילא מפלהו תקונין דגופא, צלע
המשפון דא מטטרו"ן, שפחה דמטרוניתא
עליה (דף יג ע"ב) אתמר (בראשית ב כג) עצם מעצמי,
עצם השמים לטהר (שמות כד ו), ארון ודאי דא
ל"ב, נור דליק, כליל ל"ב נתיבות, ואיהו
שבת, וביה שכינתא עלאה, דאיהי תורת חכם,
ובה לב מבין, ואיהו נשמה יתרה דשבת,
ואיהו חירו דשבת, דבגינה לא שלטין מארי
דגיהנם על עלמא, ומאי ניהו גיהנם בגופא,
דא כבד, ואיהי מזבח הנחשת, לאעברא ליה
מעלמא, וכבד ביה מרה גיהנם דאוקיד ביה.
בפרת הלב דא פרישו דסכת שלום, דאתמר
בה הפורש סכת שלום, מנרתא דא
רישא, ושבעה גרותיה עליה, אינון תריין
אודנין, ותריין עיינין, ותריין נוקבי חוטמא,
ופומא, ומנרתא לימינא, ואתמר בה הרוצה
להחכים ידרים, בגין דתמן מוחא ברישא,
וחכמה במוחא שריא, וביה נהיר מנרתא, בגין
דאיהו משפחא, דאתמר ביה (תהלים קלב ב) פשמן
הטוב על הראש, כנפי ריאה, עלייהו
אתמר (שמות כה כ) והיו הכרבים פורשי כנפים
למעלה, סוככים בכנפיהם על הפפרת, דא
כפרת הלב.

פתורא דא לבא, ואתמר ביה שלחן בצפון,
ודא שכינתא תתאה, איהי מנרתא
כד נטלא מימינא, ושריא עליה חכמה, ואתמר
בה הרוצה להחכים ידרים, וכד נטלא
משמאלא דאיהי גבורה, אתקריאת פתורא,
ואתמר בה הרוצה להעשיר יצפין, ושריא
עליה בינה, דאתמר בה (משלי יב) ברפת יהו"ה
היא תעשיר, וכד נטלא מגופא דאיהו עמודא
דאמצעיתא, אתקריאת משפנא כליל
מתרוייהו.

ביור וכנו אינון תריין בליין, ובהון שריין
תריין סמכי קשוט, מוחא, עליה
אתמר (יחזקאל א י) ופני אריה אל הימין, ותמן
מנרתא דליק, לבא ופני שור מהשמאל, ותמן
פתורא מתתקנא, בגין דלבא איהו לשמאלא,
גופא עליה אתמר ופני נשר, ותמן משפנא
מתתקנא, ושכינתא איהי דמות אהד
לארבעתן, ואיהי ד' דאחד, ואיהי ארבע
אנפין דכל חיה.

בגין דבה ארבע אתוון נהירין דאינון יהו"ה,
ואיהי דמות אדם, דאיהו יו"ד ה"א
וא"ו ה"א, ועשר אתוון אלין אנון שעור
קומא דגופא דא, דאיהו משפנא, ועליהו
אתמר (שמות כו טו) עשר אמות ארך הקרש,
ואמלא אותו רוח אלהים, בחכמה ובתבונה
ובדעת ובכל מלאכה (שם לא א), בחכמה דא י'
בתבונה דא ה', ובדעת דא ו', ובכל מלאכה
דא ה'.

דבר אחר, והמשפלים, אלין ארבע יסודין
דגופא, וזהו בהון ארבע חיוון, דאינון
מזל אריה, מזל שור, מזל נשר, מזל אדם, נפר
בהם בפני האדם, וזוהי הפרת
דפרצופא דבר נש אשתמודעת בהון באנפוי

שלחן זה הלב, ונאמר בו שלחן
בצפון, וזו השכינה התחוננה,
היא מנורה, כשנוסעת מימין,
ושריה עליה חכמה, ונאמר בה,
הרוצה להחכים - ידרים.
וכשנוסעת משמאל, שהיא
גבורה, נקראת שלחן, ונאמר
בה, הרוצה להעשיר - יצפין,
ושריה עליה בינה, שנאמר בה
ברפת יהו"ה היא תעשיר.
וכשנוסעת מהגוף, שהיא עמוד
האמצעי, נקראת משפון כלול
משניהם.

הביור וכנו הם שתי כליות,
ובהם שורים שני עמודי אמת.
המוח, עליו נאמר ופני אריה אל
הימין, ושם דולקת המנורה.
הלב, ופני שור מהשמאל, ושם
שלחן מתקן, משום שלב הוא
בשמאל. על הגוף נאמר ופני
נשר, ושם המשפון מתקן,
ושכינה שהיא דמות אהד
לארבעתן, והיא ד' של אחד,
והיא ארבע הפנים של כל חיה.
משום שבה מאירות ארבע
אותיות, שהן יהו"ה והיא דמות
אדם, שהיא יו"ד ה"א וא"ו
ה"א, ועשר אותיות אלו הן
שעור קומה של הגוף הזה
שהוא משפון, ועליהם נאמר
עשר אמות ארך הקרש, ואמלא
אותו רוח אלהים בחכמה
ובתבונה ובדעת ובכל מלאכה.
בחכמה זו ה', בתבונה זו ה',
ובדעת זה ו', ובכל מלאכה זו
ה'.

דבר אחר והמשפלים - אלו
ארבעת יסודות הגוף, וזוהו
בהם ארבע חיות, שהן מזל
אריה, מזל שור, מזל נשר, מזל
אדם, שפרצופו של אדם נפר
בהם בפני האדם, וזוהי הפרת
פניהם ענתה בס. כזהו זו

הנשמה, ומצדיקי הרבים באיברי הגוף, יהיו מאירים את מזלם, כפכבים לעולם ועד. דבר אחר והמשפלים - אלו ארבעת צדדי העולם. וזהו - אלו ארבעה מלאכים, שהם מיכאל גבריאל רפאל נוריא"ל. פזרו - זה פסא הכבוד.

דבר אחר והמשפלים - אלו השפתים, שנאמר בהם ושפתותינו שבת, ובהם אחת"ע בומ"ף גיכ"ק דטלנ"ת זסשר"ן, שמשמשים בפה עשרים ושנים אותיות, ובהם חתוף דבור התפלה לשבח למלך. וזהו - אלו העינים, שנאמר בהם ועינינו מאירות פשמש וכירח. שבעת גלדי העין הם, שמאירים בהם שבעה פוכבי לכת ושממש ולבנה, שנאמר בהם ועינינו מאירות פשמש וכירח, הרי תשעה, כמו שתשע נקודות התורה, והרי חמה ולבנה בכלל שבעה פוכבים הם, איך מחשיב אותם כתוספת על ז' ? אלא החמה היא נקבה לגבי השמש, הלבנה נקבה לגבי ירח, ושממש וירח מאירים לשבעה פוכבי לכת, שהם שבעת גלדי העין ושממש ולבנה, הרי תשעה. בת עין עשירית להם, כלה שכוללה מפלגם.

בזהר הרקיע, זו אספקלריה המאירה בפני אדם, שממנה תלויים האזנים והעינים וחטם ופה שהם מנהיגי הגוף ואיבריו, כמו שהטעמים הם מנהיגי האותיות והנקודות שבתורה, כמו ששפתים ושנים וחד ולשון וגרון משמשים לאותיות, כך כמו זה כנפי העין ועפעפים של העין, ושלשת גוני העין הם משמשים את העין, והכל נקשר

דבר נש, ודא איהו הפרת פניהם ענתה פם (ישעיה ג ט), פזרו דא נשמתא, ומצדיקי הרפים באברין דגופא, יהון נהרין מזלייהו פככבים לעולם ועד.

דבר אחר, והמשפלים אליו ארבע סטרי עלמא, וזהו אליו ארבע מלאכיא, דאינון מיכאל גבריאל רפאל נוריא"ל, פזרו דא פרסיא יקרא.

דבר אחר והמשפלים אליו שפון, דאתמר בהון ושפתותינו שבת, ובהון אחת"ע בומ"ף גיכ"ק דטלנ"ת זסשר"ן, דמשמשין בפומא בכ"ב אתוון, ובהון חתוף דבורא דצלותא לשבחא למלכא, וזהו אליו עיינין, דאתמר בהון ועינינו מאירות פשמש וכירח, שבעה גלדי עינא אינון, דנהרין בהון שבעה פככי לכת, ושממשא וסיהרא, דאתמר בהון ועינינו מאירות פשמש וכירח, הא תשעה, פגוונא דתשע נקודין דאורייתא, והא חמה ולבנה בכלל שבעה פככיא אינון איך חשיב לון תוספת על ז', אלא חמה איהו נוקבא לגבי שממשא, לבנה נוקבא לגבי ירח, ושממש וירח אינון נהרין לשבעה פככי לכת, דאינון פשבעה גלדי עינא, ושממשא וסיהרא הא תשעה, בת עין עשירית לון, פלה דכלילא מפלהו.

בזהר הרקיע, (דף יד ע"א) דא אספקלריאה דנהרא באנפוי דאדם, דמינה תליין אודנין ועיינין וחוטמא ופומא, דאינון מנהיגי גופא ואברין דיליה, פגוונא דטעמי, דאינון מנהיגי אתוון ונקודי דאורייתא, כמה דשפון ושינין וחיף ולשון וגרון אנון משמשין לאתוון, הכי פגוונא דא כנפי עינא ועפעפי עינא ותלת גווי דעינא, אינון משמשין

לעינא, וכלא אתקשר בהמש נקודין פגוונא דא אאאאא, אתוון ונקודי חמש פגו חמש, ועלייהו אתמר (דברים כ ט) ראשיכם שבטיכם זקניכם ושטריכם כל איש ישראל הא חמשה, טפכם נשיכם וגרף אשר בקרב מחניף מחטב עציף עד שאב מימיה הא חמש אחרנין, חמש לגו חמש אליו ה"ה, ומנייהו אתייהבו עשר דברן דא י', (שמות כו טו) וכל העם רואים את הקולות מסטרא דו'.

דבר אחר והמשפלים, אליו מארי מקרא בעשיה, וזהו אליו מארי משנה ביצירה, דאינון מארי מתניתין מ"ט אנפין טהור ומ"ט אנפין טמא, מ"ט אנפין טהור אנון מ"ט אתוון דפרשה דיחודא עלאה דאיהו שמע ישראל כ"ה אתוון, וכ"ד אתוון דפרשה תניינא דיחודא דאיהו ברוף שם פבוד מלכותו לעולם ועד, כ"ה אתוון עלייהו אתמר (שמות יט א) פה תאמר לבית יעקב, ובכ"ד אתוון דכלילן בהון כ"ד ספרים, דאינון כ"ד דשאיב מן זמא דאורייתא, אתמר בהון ותגיד לבני ישראל, ומאי ניהו דשאבין מניה האי כ"ד דאיהו שכינתא, פלילא מכ"ד ספרי דאורייתא, דא צדיק, דאיהו נהר דנפיק מעדן עלאה, בגין דנחית ביה ו', דאיהו בן י"ה.

ובגדלותא אסתלק מניה, ואתמר ביה (ישעיהו יט ח) ונהר יחרב ויבש, יחרב בבית ראשון, ויבש בבית שני, ואיהו דך בכ"ד ספרים, ועם פל דא דאיהו חרב ויבש, אתמר ביה אל ישוב דך נכלם (תהלים עד כא), אל ישוב דך, דאיהו צדיק ברוף שם פבוד מלכותו לעולם ועד, ד"ף בשכינתא, דאיהו כ"ד אתוון דיחודא, עליה אתמר (מלכים א ב מה) והמלך ישב דך, שהוא צדיק, ברוף שם פבוד מלכותו לעולם ועד,

בהמש נקודות כמו זה: אאאאא. אותיות ונקודות חמש בתוף חמש, ועליהם נאמר ראשיכם שבטיכם זקניכם ושטריכם כל איש ישראל - הרי חמשה. טפכם נשיכם וגרף אשר בקרב מחניף מחטב עציף עד שאב מימיה - הרי חמשה אחרים, חמש בתוף חמש, אלה ה"ה, ומהם נתנו עשרת הדברות, זה י', וכל העם רואים את הקולות, מצד של ו'.

דבר אחר והמשפלים - אלו בעלי מקרא בעשיה. וזהו - אלה בעלי משנה ביצירה, שהם חכמי המשנה ארבעים ותשעה פנים טהור וארבעים ותשעה פנים טמא. ארבעים ותשעה פנים טהור הם ארבעים ותשע אותיות של פרשת היחוד העליונה, שהיא שמע ישראל, עשרים וחמש אותיות, ועשרים וארבע אותיות של הפרשה השניה של היחוד, שהיא ברוף שם פבוד מלכותו לעולם ועד, עשרים וחמש אותיות שעליהן נאמר ביה תאמר לבית יעקב. ובעשרים וארבע אותיות שכולים בהם עשרים וארבעה ספרים, שהם כ"ד ששואב מים התורה, נאמר בהם ותגיד לבני ישראל. ומיהו ששואבים ממנו כ"ד הללו, שהיא שכינה, כלולה מעשרים וארבעה ספרי התורה? זה צדיק, שהוא נהר יוצא מעדן העליון, משום שיורד בו ו', שהוא בן י"ה.

ובגדלות הסתלק ממנו, ונאמר בו ונהר יחרב ויבש. יחרב בבית ראשון, ויבש בבית שני. והוא דף בעשרים וארבעה ספרים. ועם כל זה שהוא יבש וחרב, נאמר בו אל ישב דך נכלם. אל ישב דך, בשכינה שהיא עשרים וארבע

שְׁלֹמֹה בְּרוּךְ, וְעַל אֵלֶיךָ כ"ד אֲתוֹן אֲתָמֵר (ישעיהו נד יב) וְשִׁמְתִי בְּ"דכ"ד שְׁמֹשׁוֹתֶיךָ וְכו', הַאי עָנִי אִיהוּ ד'ך, וּבַת זִוְגִיָּה דְכ"ה, וְאִיהִי כְד"ה עַל שְׁכֻמָּה, כ"ד ה', דְּאִיהִי חֻמְשָׁה חוּמְשֵׁי תוֹרָה, וְאִינוּן ה' אַצְבָּעָאן, דְּבַהוֹן אֲתָמֵר (בראשית כד טז) וְתַמְלָא כְד"ה וְתַעֲל.

וּמַאֲן שׁוֹאֲבִין, מְכ"ה אֲתוֹן, וְרָזָא דְמִלָּה ב"ה תְּבָרְכוּ אֶת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל (במדבר ו כב). אֶת וְדַאי, בְּמַאי אֲתַבְּרָכְתָּ וְאֲתַמְלִיאֲתָ, בְּאֵת ו' דְּאִיהוּ כְּלִיל שֵׁית תִּבְיִין דִּיחֻדְא, דְּאִינוּן שְׁמַע יִשְׂרָאֵל יְהו"ה אֱלֹהֵינוּ יְהו"ה אֶחָד, וּבִיה אֲתַעֲבִידַת אוֹת.

כ"ה אִיהִי אִימָא עֲלָאָה יִמָּא דְאֹרִייתָא, ו' נְהַר דְנִפְתִּיק מִתְמָן, וּמִנִּיה אֲתַמְלִיאֲתָ כ"ד דְּאִיהִי שְׁכִינְתָא תַתְּאָה, וּמִנָּה אֲתַשְׁקִיא בְּגֹלוּתָא, מַה דְּהוּהּ בְּקֻדְמִיתָא הִיא אֲתַשְׁקִיא מְנִיה, וְרָזָא דְמִלָּה (בראשית כד יח) וְתַמְהַר וְתוֹרְד בְּדָה עַל יָדָה וְתַשְׁקָהוּ, וְעֲלָה אֲתָמֵר וְתַאֲמֵר שְׁתַּה אֲדוּנִי, דְּאִיהוּ אֲדוּן דִּילָה, וְתַכְל לְהַשְׁקוּתוֹ וְתַאֲמֵר גַּם לְגִמְלִי"ךְ אֲשָׁאֵב, אֵלֶיךָ רַמ"ח תִּבְיִין דְקָרִיאֲתָ שְׁמַע, דְּאִינוּן שְׁקִילִין לְרַמ"ח פְּקוּדֵין דְאֹרִייתָא, דְּבַהוֹן גְּמוּלִי"י חֵלֵב יַנְקִין, וְעֲתִיקֵי מְשָׁדִים, דְּאֲתָמֵר בְּהוֹן (שיר ד ט) שְׁנֵי שְׁדִיךְ כְּשִׁנֵי עַפְרִים תְּאוּמִי צְבִיָּה, וְאִינוּן תְּרֵי לִוְחֵי אֹרִייתָא.

כ"ה אִיהִי שְׁכִינְתָא עֲלָאָה, דְּבָהּ נִפְקוּ יִשְׂרָאֵל מִמִּצְרַיִם, כְּמָה דְאַתָּ אֲמַר (שמות יא ד) כַּה אָמַר יְהו"ה בְּחַצוֹת הַלַּיְלָה וְכו', אִיהִי כ"ה אֲתוֹן דִּיחֻדְא דְשַׁחְרִית, וְכ"ה אֲתוֹן דִּיחֻדְא דְעַרְבִית, וְשִׁמְתִי בְּ"דכ"ד שְׁמֹשׁוֹתֶיךָ (ישעיהו נד יב) דְּאִינוּן דְּשַׁחְרִית, דְּאִיהִי כ"ד אֲתוֹן דִּיחֻדְא קְדָמָה דְשַׁחְרִית, וְכ"ד אֲתוֹן דִּיחֻדְא דְעַרְבִית.

אוֹתִיּוֹת הִיחֻד, עֲלִיָּה נְאָמַר וְהַמְלִיךְ שְׁלֹמֹה בְּרוּךְ. וְעַל אֵלוּ עֲשִׂירִים וְאַרְבַּע הַאוֹתִיּוֹת נְאָמַר, וְשִׁמְתִי בְּכ"ד שְׁמֹשׁוֹתֶיךָ וְכו'. הַעֲנִי הָדָּה הוּא ד'ך, וּבַת זִוְגִיָּה דְכ"ה, וְהִיא כְד"ה עַל שְׁכֻמָּה. כ"ד ה', שְׁהִיא חֻמְשָׁה חוּמְשֵׁי תוֹרָה, וְהֵם ה' אַצְבָּעוֹת שְׁבָהֶם נְאָמַר וְתַמְלָא כְד"ה וְתַעֲל.

וּמַאֲן שׁוֹאֲבִים? מְעֲשָׂרִים וְחֻמֵּשׁ אוֹתִיּוֹת, וְסוּד הַדָּבָר - ב"ה תְּבָרְכוּ אֶת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל, אֶת וְדַאי, בְּמַה מִתְבְּרָכְתָּ וּמִתַּמְלֵאֲתָ? בְּאוֹת ו' שְׁהִיא כּוֹלֵל שֵׁשׁ תְּבוֹת הִיחֻד, שְׁבָהֶם שְׁמַע יִשְׂרָאֵל ה' אֱלֹהֵינוּ ה' אֶחָד, וּבִיה הִיא נְעֻשֵׁית אוֹת.

כ"ה הִיא אִם הַעֲלִינָה, הַיָּם שֶׁל הַתּוֹרָה, ו' נְהַר שׁוֹצֵא מִשָּׁם, וּמִמְנוּ מִתַּמְלֵאֲתָ כ"ד, שְׁהִיא שְׁכִינָה תְּחַתּוּנָה, וּמִמְנוּ נִשְׁקִית בְּגֹלוּת. מַה שְׁהִיָּה בְּהַתְחַלָּה - הִיא הַשְׁקָתָה מִמְנוּ. וְסוּד הַדָּבָר - וְתַמְהַר וְתוֹרְד בְּדָה עַל יָדָה וְתַשְׁקָהוּ. וְעֲלִיָּה נְאָמַר וְתַאֲמֵר שְׁתַּה אֲדוּנִי, שְׁהוּא אֲדוּן אֵלֶיךָ וְתַכְל לְהַשְׁקוּתוֹ וְתַאֲמֵר גַּם לְגִמְלִי"ךְ אֲשָׁאֵב. אֵלוּ מֵאֲתִים אַרְבָּעִים וְשִׁמּוֹנָה תְּבוֹת שֶׁל קָרִיאֲתָ שְׁמַע שְׁשִׁקוּלוֹת לְמֵאֲתִים אַרְבָּעִים וְשִׁמּוֹנָה מְצוּוֹת הַתּוֹרָה, שְׁבָהֶן גְּמוּלִי"י חֵלֵב יוֹנְקִים וְעֲתִיקֵי מְשָׁדִים, שְׁנַאֲמַר בְּהֵם שְׁנֵי שְׁדִיךְ תְּאוּמִי צְבִיָּה, וְהֵם שְׁנֵי לִוְחוֹת הַתּוֹרָה.

כ"ה הִיא הַשְׁכִּינָה הַעֲלִינָה שְׁבָהּ יִצְאוּ יִשְׂרָאֵל מִמִּצְרַיִם, כְּמוֹ שְׁנַאֲמַר כַּה אָמַר יְהו"ה בְּחַצוֹת הַלַּיְלָה וְכו'. הִיא עֲשָׂרִים וְחֻמֵּשׁ אוֹתִיּוֹת שֶׁל הִיחֻד שֶׁל שַׁחְרִית, וְעֲשָׂרִים וְחֻמֵּשׁ אוֹתִיּוֹת הִיחֻד שֶׁל עַרְבִית. וְשִׁמְתִי בְּכ"ד שְׁמֹשׁוֹתֶיךָ - זוֹ שְׁכִינָה תְּחַתּוּנָה, שְׁהִיא כ"ד אוֹתִיּוֹת הִיחֻד שֶׁל שַׁחְרִית וְכ"ד אוֹתִיּוֹת הִיחֻד שֶׁל עַרְבִית.

כ"ה כ"ד דְשַׁחְרִית אִינוּן מ"ט אַנְפִּין, וְאִית מ"ט אַנְפִּין לְתַתָּא מִסְטָרָא דִּישְׂרָאֵל זֻזְטָא דְאִיהוּ מַטְרוּ"ן, וְאִיהוּ מ"ט אַנְפִּין, וּבַהוֹן יְזַהְרוּ מְאִרֵי מְשָׁנָה, דְּאִיהִי תַנְיִנָּא לְהִלְכָה שְׂפָחָה דִּילִיָּה, בְּגִין פִּי מְרַדְכֵי הִיְהוּדֵי מְשָׁנָה לְמִלְךָ (אסתר ו ג). כְּגִוּוּנָא דָא מְשָׁנָה, (דף יד ע"ב) מְשָׁנָה לְמִלְךָ, וּבִיה יְזַהְרוּ מְאִרֵי מִתְנַיִתִין, כְּזַהַר הַרְקִיעַ דָּא הִלְכָה, דְּאִיהִי קְבֻלָּה לְמִשְׁה מַסִּינֵי, וְכַמְּה עוֹלִימָאן אִית לָהּ דְאִינוּן הִלְכוֹת פְּסוּקוֹת, דְּאֲתָמֵר בְּהוֹן (שיר ו ח) וְעֲלָמוֹת אֵין מִסְפָּר, וְאִיהִי סְלֻקָּא עַל כְּלָהוּ, הָדָא הוּא דְכְּתִיב (משלי לא כט) וְאַתָּה עֲלִית עַל כְּלָנָה, וְאִיהִי עַם כְּלָהוּ, כְּמָה דְאִוְקְמוּהוּ הִלְכָה כְּרַבִּים.

וּמְצַדִּיקֵי תְּרַבִּים בְּה יְהוֹן כְּכַכְבִּים לְעוֹלָם וְעַד, כְּכַכְבִּים וְדַאי דְלִית לוֹן חוּשְׁבִּנָּא, דְּכָל כּוֹכְבָא וְכוֹכְבָא אֲתַקְרִי עֲלֵמָא יְחִידָא, וְדָא הוּא וְעֲלָמוֹת אֵין מִסְפָּר, וְאֵלֶיךָ עֲלָמוֹת אֵל תַּקְרִי עֲלָמוֹת, וּבְגִין דְצַדִּיקֵי אִינוּן כְּכַכְבִּים, וְכָל חַד אִית לִיה כְּכָב, בְּגִין דָּא אִוְקְמוּהוּ קְדָמָאן, כָּל צַדִּיק וְצַדִּיק אִית לִיה עוֹלָם בְּפָנֵי עַצְמוֹ, וְכָל מָאן דְזָכָה לְהִלְכָה חַד יָרִית עֲלֵמָא חַד, כָּל שְׂפָן מָאן דְזָכִי לְמַסְכְּתָא חַדָּא, אוֹ לְתַרִין, אוֹ לְשַׁתִין, דְאֲתָמֵר בְּהוֹן (שיר ו ח) שְׁשִׁים הֵמָּה מְלָכוֹת, דְכָל מַסְכְּתָא מְטֻרְוִנִיתָא אִיהִי בְגֵרְמָה, וְכַפָּה אִיהִי מָאן דְיָרִית לָהּ בְּהֵאֵי עֲלֵמָא, דְהִלְכָה עוֹלִימָא דְמְטֻרְוִנִיתָא, דְאִיהִי קְבֻלָּה, וְכַפָּה אִינוּן דְמִשְׁתַּדְלִין בְּשְׁכִינְתָּא דְאִיהִי עַל כְּלָהוּ בְּהִלְכָה, לְאַפְקָא לָהּ מִן גְּלוּתָא, דְאֲתָמֵר בְּה (ישעיהו ג א) וּבִפְשָׁעֵיכֶם שִׁלְחָה אִמְכֶם, וְלִמְיוֹזֵל לָהּ לְגַבִּי בְעֲלָהּ, לְמַהוּי לָהּ קְבֻלָּה בְּדְרוּעוּי, לְקַיִם בְּה (שיר ב ו) שְׁמַאלוֹ תַחַת לְרַאשֵׁי וְכו'.

כ"ה כ"ד שֶׁל שַׁחְרִית הֵם אַרְבָּעִים וְתַשְׁעָה פָּנִים, וְיֵשׁ אַרְבָּעִים וְתַשְׁעָה פָּנִים לְמִטָּה מְצַד שֶׁל יִשְׂרָאֵל הַקָּטָן, שְׁהוּא מַטְטְרוּ"ן, וְהוּא אַרְבָּעִים וְתַשְׁעָה פָּנִים. וּבִיָּהּ יְזַהְרוּ בְּעֲלֵי הַמְשָׁנָה, שְׁהִיא שְׁנֵיהּ הִלְכָה, הַשְׂפָּחָה שֶׁלוֹ, מְשׁוּם פִּי מְרַדְכֵי הִיְהוּדֵי מְשָׁנָה לְמִלְךָ, כְּמוֹ זֶה מְשָׁנָה - מְשָׁנָה לְמִלְךָ, וּבִיה יְזַהְרוּ בְּעֲלֵי הַמְשָׁנָה. כְּזַהַר הַרְקִיעַ, זוֹ הִלְכָה, שְׁהִיא קְבֻלָּה לְמִשְׁה מַסִּינֵי, וְכַמְּה עֲלָמוֹת יֵשׁ לָהּ, שְׁהֵן הִלְכוֹת פְּסוּקוֹת, שְׁנַאֲמַר בְּהוֹן וְעֲלָמוֹת אֵין מִסְפָּר, וְהִיא עוֹלָה עַל כְּלָם. זֶהוּ שְׁכַתוּב וְאַתָּה עֲלִית עַל כְּלָנָה, וְהִיא עַם כְּלָם, כְּמוֹ שְׁבִאָרוּהוּ הִלְכָה כְּרַבִּים.

וּמְצַדִּיקֵי תְּרַבִּים בְּה יְהוּוּ כְכַכְבִּים לְעוֹלָם וְעַד. כְּכַכְבִּים וְדַאי, שְׁאִין לָהֶם חֻשְׁבוֹן. שְׁכָל כּוֹכַב וְכוֹכְבָא נִקְרָא עוֹלָם יְחִיד, וְזֶהוּ וְעֲלָמוֹת אֵין מִסְפָּר. וְאֵלוּ הַעֲלָמוֹת אֵל תַּקְרִי עֲלָמוֹת אֵלָא עוֹלָמוֹת. וּמְשׁוּם שְׁהַצַּדִּיקֵי הֵם כְּכַכְבִּים וְכָל אֶחָד יֵשׁ כּוֹכַב, בְּגִלּוֹל זֶה פִּרְשׁוּהוּ הַרְאִשׁוֹנִים, כָּל צַדִּיק וְצַדִּיק יֵשׁ לוֹ עוֹלָם בְּפָנֵי עַצְמוֹ, וְכָל מִי שְׁזָכָה לְהִלְכָה אַחַת - יוֹרֵשׁ עוֹלָם אֶחָד, כָּל שְׂפָן מִי שְׁזָכָה לְמַסְכְּתָא אַחַת אוֹ שְׂפָנִים אוֹ לְשִׁשִּׁים, שְׁנַאֲמַר בְּהֵם שְׁשִׁים הֵמָּה מְלָכוֹת, שְׁכָל מַסְכְּתָא הִיא גְּבִירָה בְּעַצְמָה. אֲשֶׁרִי הוּא מִי שִׁירֵשׁ אוֹתָהּ בְּעוֹלָם הַזֶּה, שְׁהִלְכָה הִיא עֲלָמַת הַגְּבִירָה, שְׁהִיא קְבֻלָּה. אֲשֶׁרִיָּהֶם אוֹתָם שְׁמִשְׁתַּדְלִים בְּשְׁכִינָה, שְׁהִיא עַל כְּלָם בְּהִלְכָה, לְהוֹצִיאָהּ מִהַגְּלוּת, שְׁנַאֲמַר בְּה וּבִפְשָׁעֵיכֶם שִׁלְחָה אִמְכֶם, וְלַהּ לִיכָה אֵל בְּעֲלָה שְׁתַּהֲדִיָּה לָהּ קְבֻלָּה בְּדְרוּעוּתֵיהּ, וְלַקַּיִם בְּה שְׁמַאלוֹ תַחַת לְרַאשֵׁי וְכו'.

שְׁבַגְלוֹת מְשֻׁנָּה, שְׁהִיא מִטְטְרוֹן, שׁוֹלֵט, וְהוּא מְשֻׁנָּה לְמַלְךְ, בְּמָקוֹם שֶׁהַגְּבִירָה יוֹשֶׁבֶת מְשֻׁנָּה, וְזוֹהוּ וְשִׁפְחָה כִּי תִירֵשׁ גְּבִירָתָהּ. וְכִימִי מִשֶּׁה לֹא שְׁלֹטָה הַשִּׁפְחָה אֶלָּא הַגְּבִירָה. אַחַר שִׁמְשָׁה מֵת וִירֵשׁ יְהוֹשֻׁעַ, שְׁהוּא נֶעַר, בְּמָקוֹם הַמְּלָכוֹת שְׁלֹטָה הַשִּׁפְחָה, כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר אֲנִי שֵׁר צָבָא יְהוּ"ה עֵתָה בְּאֵתִי.

וְהָרִי בְּאֲרָנּוֹ שִׁמְטְרוֹן הוּא מַעֲשֵׂה מְרַכְבָּה, וְעָלָיו נֶאֱמַר אֵין דּוֹרְשִׁין בְּמְרַכְבָּה בְּיַחֲדָיָה. מַה זֶה בְּיַחֲדָיָה? בְּיַחֲדוֹ שֶׁל עוֹלָם, אֶלָּא אִם כֵּן הִיָּה חָכָם וּמַבִּין מִדַּעְתּוֹ. חָכָם בְּחֻמְקָהּ וּמַבִּין בְּבִינָהּ וְיִוֹדַע בְּדַעַת, שֶׁנֶּאֱמַר בְּהֵם וְאִמְלָא אוֹתוֹ רוּחַ אֱלֹהִים בְּחֻמְקָהּ בְּתַבּוּנָהּ וּבְדַעַת, מִשּׁוּם שֶׁהוּא מְשַׁכֵּן שְׁהַתְּמָלָא בְּשִׁלְשֵׁת הַדְּרָגוֹת הַלְלוּ. וּבְכָל מְלָאכָה - זֶה מַעֲשֵׂה בְּרֵאשִׁית, שְׁכִינָה תַּחְתּוּנָה, שְׁאֵין דּוֹרְשִׁים לָהּ בְּמַעֲשֵׂה בְּרֵאשִׁית בְּשָׁנִים, אֶלָּא בְּיַחֲדוֹ שֶׁל הַעוֹלָם, הַמְּרַכְבָּה שְׁלָהּ הוּא מִטְטְרוֹן, גּוֹף הַשְּׁכִינָה.

וּשְׁכִינָה, הִיא מ"ה, יו"ד ה"א וּא"ו ה"א אֲתַקְרִיאַת, בְּגִין דְּאִיהִי כְּלָלָא דְעֵשֶׂר סְפִירָן, רַכָּב דִּילָהּ מִטְטְרוֹן, עֲלִיָּה אֲתַמַּר (תהלים סח יח) רַכָּב אֱלֹהִים רַבּוֹתִים אֶלְפֵי שְׁנָאן, מֵאֵי שְׁנָאן שׁוֹר נִשְׂר אַרְיָה אָדָם, וְדָא אִיהוּ סוּד מְרַכְבָּה, רַכָּב מ"ה וְדָאִי.

וּמִטְטְרוֹן אִיהוּ אַרְוֹן, גּוֹפָא לְאוֹרֵייתָא שְׁבַכְתָּב, שְׁהוּא עֲמוּד הָאֲמֻצְעִי, וְהוּא שְׁלֶחַן, שְׁלֶחַן הַשְּׁכִינָה, שְׁהִיא ל"ב, שֶׁנֶּאֱמַר בְּה ל"ב מַבִּין, וְהוּא לְשִׁמְאֵל. וּמִשּׁוּם זֶה אֲמַרוּ בְּעָלֵי הַמְּשֻׁנָּה שְׁלֶחַן בְּצַפּוֹן.

וְהוּא מְנוּרָה אֵשׁ דּוֹלְקַת מִצַּד הַשְּׁכִינָה, שֶׁנֶּאֱמַר בְּה נֵר יְהוּ"ה,

דְּאֲתַמַּר בְּה נֵר יְהוּ"ה, וְצִרִיף לְמַהּוֹי לִימִינָא לְקַבְלָא מְשַׁחָא, וּבְגִין דָּא מְנוּרָה בְּדְרוּם, דָּא אִיהוּ מְאָנָא לְקַבְלָא פְּתִילָהּ וּמְשַׁחָא וּנְהוּרָא, פְּתִילָהּ שְׁכִינָה, מְשַׁחָא דִּילָהּ צִדִיק שְׁמֹן פְּתִית, נְהוּרָא דִּילָהּ עֲמוּדָא דְאֲמֻצְעִיתָא, כְּגוֹנוּנָא דָּא נִפְשָׁא דְאִיהִי שְׁתּוּפָא דְגּוֹפָא אִיהִי פְּתִילָהּ, רוּחַ דָּא מְשַׁחָא, נְהוּרָא דָּא נִשְׁמַתָּא, מְאָנָא דָּא גּוֹפָא, אִיהוּ עֶבֶד, וְאִיהוּ רַכָּב לְתַלְתָּ סְטְרִין אֲלִין, דְּאִינוּן קִיטְרוּרָא דִּיחּוּדָא חֲדָא, דְּאִינוּן נֵר יְהוּ"ה נִשְׁמַת אָדָם (משלי כ כו).

וְהָאִי עֶבֶד אִיהוּ כְּנוּיָא לְכָל שְׁמָהּ, שְׁנוּי לְכָל שְׁמָהּ, וּבִיָּה מְרַכְבִּינּוּ כָּל אֲלָנִין עֲלָאִין מְסֻטָּרָא דְטוֹב, מְרַכְבּוֹת דְּסֻטָּרָא דְרַע, עֲלִיָּהוּ אֲתַמַּר וְלֹא בְּעֵרִיּוֹת בְּשִׁלְשָׁה, מֵאֵי עֵרִיּוֹת סְמָא"ל וּנְחָשׁ, לֹא צִרִיף לְהִיּוֹת בְּשִׁלְשָׁה, שְׁהֵם מְשַׁחִי"ת א"ף וְחַמ"ה, לְהִיּוֹת שְׁלִישֵׁי בִּינֵיהֶם, שְׁלֹא מִתְקַשְּׂרִים בְּהֶם, אֶלָּא שְׁיֵהוּ שְׁנֵיהֶם בְּפִרְוֹד, וּמִשּׁוּם זֶה אֵין דּוֹרְשִׁין בְּעֵרִיּוֹת בְּשִׁלְשָׁה. וּבְמַעֲשֵׂה בְּרֵאשִׁית בְּהַפּוֹף - אֵין דּוֹרְשִׁים בְּמַעֲשֵׂה בְּרֵאשִׁית בְּשָׁנִים, שְׁלֹא יַעֲשׂוּ פִרְוֹד, אֶלָּא בְּיַחֲדוֹ, שְׁהוּא יַחֲדוֹ אֶחָד, וּמִשּׁוּם זֶה לֹא יֵאָכֵל אָדָם שְׁנַיִם וְלֹא יִשְׁתֶּה שְׁנַיִם.

וְדָא בְּמְרַכְבָּה בְּיַחֲדוֹ, מִשּׁוּם שְׁיַחֲדוֹ אֵין לוֹ שְׁתּוּפָא, שְׁהוּא מִטְטְרוֹן, כְּמוֹ שֶׁהַנְּשֻׁמָּה אֵין לָהּ שְׁתּוּפָא בְּגוֹף. וְלָמָּה אֲמַר אֶלָּא אִם כֵּן הִיָּה חָכָם וּמַבִּין מִדַּעְתּוֹ? כָּאֵן מְשַׁמַּע שִׁישׁ לוֹ מְרַכְבָּה לְמַעַלָּה לְקִדּוּשׁ בְּרוּךְ הוּא, שְׁהִיא מְלָאכָה שְׁלוֹ, וּמַהִי? אוֹתָהּ שְׁכִלּוּלָה מְחַכְמָה בִּינָה וְדַעַת, שְׁהֵם יְהוּ"ה, הַמְּלָאכָה שֶׁל שְׁלֹשׁ אוֹתִיּוֹת, הִיא ה' שְׁכִינָה תַּחְתּוּנָה, הַשְּׁלֵמּוֹת שֶׁל שְׁלֹשׁ אוֹתִיּוֹת, עֲלִיָּהּ נֶאֱמַר וְתַכֵּל כָּל עַבּוֹדַת מְשַׁכֵּן וְגו',

וְצִרִיף לְהִיּוֹת לִימִין שְׁיַקְבֵּל שְׁמֹן, וּמִשּׁוּם זֶה מְנוּרָה בְּדְרוּם. זֶהוּ כְּלִי לְקַבֵּל פְּתִילָהּ וְשִׁמֹן אוֹר. פְּתִילָהּ - שְׁכִינָה, הַשְּׁמֹן שְׁלָה - צִדִיק, שְׁמֹן פְּתִית. הָאוֹר שְׁלָה - עֲמוּד הָאֲמֻצְעִי. כְּמוֹ זֶה הַנְּפֹשׁ, שְׁהִיא שְׁתּוּפָא בְּגוֹף, הִיא פְּתִילָהּ, הַרוּחַ זֶה הַשְּׁמֹן, הָאוֹר זֶה הַנְּשֻׁמָּה, הַכְּלִי זֶה הַגּוֹף, הוּא עֶבֶד, וְהוּא רַכָּב לְשִׁלְשֵׁת הַצְּדִידִים הַלְלוּ, שְׁהֵם קִשְׂר שֶׁל יַחֲדוֹ אֶחָד, שְׁהֵם נֵר יְהוּ"ה נִשְׁמַת אָדָם.

וְעֶבֶד זֶה הוּא כְּנוּי לְכָל הַשְּׁמוֹת, שְׁנוּי לְכָל הַשְּׁמוֹת, וּכְּו מְרַכְבִּים כָּל הָאֵילָנוֹת הַעֲלִיּוֹנִים מִצַּד שֶׁל טוֹב. הַמְּרַכְבּוֹת שֶׁל צַד הַרַע, עֲלִיָּהֶם נֶאֱמַר וְלֹא בְּעֵרִיּוֹת בְּשִׁלְשָׁה. מַה זֶה עֵרִיּוֹת? סְמָא"ל וּנְחָשׁ, לֹא צִרִיף לְהִיּוֹת בְּשִׁלְשָׁה, שְׁהֵם מְשַׁחִי"ת א"ף וְחַמ"ה, לְהִיּוֹת שְׁלִישֵׁי בִּינֵיהֶם, שְׁלֹא מִתְקַשְּׂרִים בְּהֶם, אֶלָּא שְׁיֵהוּ שְׁנֵיהֶם בְּפִרְוֹד, וּמִשּׁוּם זֶה אֵין דּוֹרְשִׁין בְּעֵרִיּוֹת בְּשִׁלְשָׁה. וּבְמַעֲשֵׂה בְּרֵאשִׁית בְּהַפּוֹף - אֵין דּוֹרְשִׁים בְּמַעֲשֵׂה בְּרֵאשִׁית בְּשָׁנִים, שְׁלֹא יַעֲשׂוּ פִרְוֹד, אֶלָּא בְּיַחֲדוֹ, שְׁהוּא יַחֲדוֹ אֶחָד, וּמִשּׁוּם זֶה לֹא יֵאָכֵל אָדָם שְׁנַיִם וְלֹא יִשְׁתֶּה שְׁנַיִם.

וְדָא בְּמְרַכְבָּה בְּיַחֲדוֹ, מִשּׁוּם שְׁיַחֲדוֹ אֵין לוֹ שְׁתּוּפָא, שְׁהוּא מִטְטְרוֹן, כְּמוֹ שֶׁהַנְּשֻׁמָּה אֵין לָהּ שְׁתּוּפָא בְּגוֹף. וְלָמָּה אֲמַר אֶלָּא אִם כֵּן הִיָּה חָכָם וּמַבִּין מִדַּעְתּוֹ? כָּאֵן מְשַׁמַּע שִׁישׁ לוֹ מְרַכְבָּה לְמַעַלָּה לְקִדּוּשׁ בְּרוּךְ הוּא, שְׁהִיא מְלָאכָה שְׁלוֹ, וּמַהִי? אוֹתָהּ שְׁכִלּוּלָה מְחַכְמָה בִּינָה וְדַעַת, שְׁהֵם יְהוּ"ה, הַמְּלָאכָה שֶׁל שְׁלֹשׁ אוֹתִיּוֹת, הִיא ה' שְׁכִינָה תַּחְתּוּנָה, הַשְּׁלֵמּוֹת שֶׁל שְׁלֹשׁ אוֹתִיּוֹת, עֲלִיָּהּ נֶאֱמַר וְתַכֵּל כָּל עַבּוֹדַת מְשַׁכֵּן וְגו',

משפן וגו', והיא ה' של היום הששי. ומשום זה, אף על גב שאומרים אין דורשים במרפכה ביהודי, חזר ואמר, אלא אם פן היה חכם ומבין מדעתו. שודאי באלה השלש דורשים במרפכה ביהודי, ובלא אלו השלש אינו יחוד שלו, וזהו סוד, שהקדוש ברוך הוא למעלה אָחז עם שכינתו.

וכשהוא למטה במטטרו"ן בלי שכינתו, משתנה בו, ומשום זה אמר אלישע אחר, שמא חס ושלום יש שמי רשיות, ומשום כך אמר אל המירני בו, כי שמי בקרבו, משום שמטטרו"ן הוא שני למלך, וכשהשכינה בלי בעלה, נקרא המלאך הזה משנה לה, ומשמנית, שלא יודעים בה החללות ומה שהיא גבירה. ובמה היא מתפסית? באותה שנקראת אמה.

וזהו שאמר הכתוב וכי ימכר איש את בתו לאמה. איש - זה הקדוש ברוך הוא, בתו - זו שכינה, לאמה - בת זוגו של מטטרו"ן, שהיא מיטטרו"ן בתוספת יו"ד, ששפחה רעה היא אמה של ערב רב, ומשום אותה שפחה רעה ובגיה לא מפירים אותה, היא מכסה בעבד שלה כמו הנשמה לגוף.

ובגלות הראשונה שלא חזרה למלכותה בת המלך ולא יצאה מאותו הגוף, לא יצאה חפשיה, ובגולה נאמר בהם עבדים היינו לפרעה במצרים, משום שהיו תחת רשות אותו עבד, ומשום זה אמר פרעה במקום הזה, לא ידעתי את יהוה, וגם את ישראל לא אשלח, ומשום זה יצאו במנוסה בעבד שאין לו כתב שחרור וברח מארצו. אבל בגולה האחרונה לא

ואיהי ה' דיום הששי, ובגין דא אף על גב דאמרינן אין דורשין במרפכה ביהודי, חזר ואמר אלא אם פן היה חכם ומבין מדעתו, דודאי באלין תלת דורשין במרפכה ביהודי, ובלא אלין תלת לאו איהו יחודא דיליה, ודא איהו רזא, דאיהו קודשא בריך הוא לעילא חז בשכינתיה.

וכד איהו לתתא במטטרו"ן בלא שכינתיה, אשתני ביה, ובגין דא אמר אלישע אחר, שמא חס ושלום שתי רשויות יש, ובגין דא אמר אל המירני בו, כי שמי בקרבו, בגין דמטטרו"ן איהו שני למלך, וכד איהו שכינתא בלא בעלה, אתקרי האי מלאך משנה לה, ואשתניאת דלא אשתמודעין בה חיילין, ומה דאיהי מטרוניתא, ובמאי היא מתכסיא, בהיא דאתקריאת אמה.

ודא הוא דאמר קרא (שמות כא יג) וכי ימכור איש את בתו לאמה, איש דא קודשא בריך הוא, בתו דא שכינתא, לאמה בת זוגיה דמטטרו"ן, דאיהי מיטטרו"ן בתוספת יו"ד, דשפחה בישא היא אמה דערב רב, ובגין דהיא שפחה בישא ובנהא לא אשתמודעין בה, איהי מתכסיא בעבדא דילה, פנשמתא בגופא.

ובגלותא קדמאה דלא חזרת למלכותהא ברפתא דמלפא, ולא נפקת מההוא גופא, לא נפקת חפשיה, ובגינהא אתמר בהון, עבדים היינו לפרעה במצרים בגין דהו תחות רשו דההוא עבד, ובגין דא אמר פרעה בהאי אתר לא ידעתי את יי', וגם את ישראל לא אשלח (שמות ה ב), ובגין דא נפקו במנוסה, פעבדא דלית ליה כתב חירו וברח מרבוניה. אבל בפורקנא בתראה לא נפקת ברפתא,

בהאי עבדא פשפחה, אלא בקודשא בריך הוא, בגין דאורייתא דאיהי חירו, איהי עמה בגלותא בתראה, דאיהי חירו דילה, מה דלא היה הכי בגלותא קדמאה, דלא היה לה ולבנהא אורייתא דאיהי חירו, דאורייתא ודאי איהי חירו, במלכותא דילה ביקרא דילה, הדא הוא דכתיב (משלי ג טו) יקרה היא מפנינים, ובגין דא לא תצא פצאת העבדים (שמות כו ז), ודא הוא דאמר פי לא בחפזון תצאו, ובמנוסה לא תלכו, פי הולך לפניכם יהוה (ישעיה נב יב). יהוה ודאי איהו יוקים לון מעפרא, ואיהו נהיר על אנפוי דישראל, וביה אשתמודעין פל עלמין דאינון (שם סא ט) זרע ברך יהוה.

ואתפשט קודשא בריך הוא מפל פנויין, ומרפכות דמטטרו"ן, דאינון כוז"ו במוכס"ז כוז"ו, מצפ"ן, ואתמר ביה (ישעיה לב) ולא יפנה עוד מוריד, והיו עיניך ראות את מוריד, בההוא זמנא, פי עין בעין יראו בשוב יהוה ציון (שם לב ט), ואתפשט מרפכות דלתתא, ואתלבש במרפכה דיליה דאיהי אדניי, שם המרפכה דא יהוה, פנויי דא אלהיים, דסליק לחשבן אהייה אדניי, ואיהו כנויי דתרין שמהן אלין וביה אתפסין. אהייה איהו יהו, וי דאיהו פלילא דשית סטריין, דבהון חתים שית סטריין, ואינון יהו הווי והיי וייה הינו יויה, יהו נטיל ליה ימינא דאיהו חס"ד, וחתים ביה לחכמתא, וביה הרוצה להחפים ידרים. (דף טו ע"ב) הווי נטיל לשמאלא דאיהו גבורה, וחתים ביה לעותרא, וביה הרוצה להעשיר יצפין, והיי פנה למזרח, ונטיל ליה עמודא דאמצעיתא, וחתים ביה בני, וייה נטיל ליה נטיל לו ירך ימין ומסתפל בו למעלה, וחותם בו חיים. הינו נטיל לו ירך שמאל ומסתפל

יוצאת הכת בעבד הזה כמו שפחה, אלא בקדוש ברוך הוא, משום שתורה, שהיא חרות, היא עמה בגלות האחרונה, שהיא החרות שלה, מה שלא היה כף בגולה הראשונה, שלא היה לה ולבניה תורה שהיא חרות, שתורה היא ודאי חרות, במלכות שלה, בפכוד שלה. זהו שכתוב יקרה היא מפנינים, ומשום זה לא תצא פצאת העבדים. וזה שאמר פי לא בחפזון תצאו ובמנוסה לא תלכו, פי הלך לפניכם יהוה. יהוה ודאי, הוא יקים אותם מהעפר, והוא מאיר על פני ישראל, ובו נודעים כל העולמות שהם זרע ברך ה'. והתפשט הקדוש ברוך הוא מכל הפנויים ומרפכות של מטטרו"ן, שהם כוז"ו במוכס"ז כוז"ו מצפ"ן, ונאמר בו ולא יפנה עוד מוריד והיו עיניך ראות את מוריד. באותו זמן פי עין בעין יראו בשוב יהוה ציון, והתפשט מרפכות שלמטה והתלבש במרפכה שלו, שהיא אדניי. שם המרפכה זה יהוה, פנויי זה אלהיים, שעולה לחשבון אהייה אדניי, והוא פנויי של שני השמות הללו, ובו הם מתפסים. אהייה הוא יהו וי, שהוא כלול מששה צדדים שבהם חותם ששה צדדים, הם: יהו הווי והיי וייה הינו יויה. יהו נטיל לו ימין, שהוא חסד, וחותם בו לחכמה, ובו הרוצה להחפים ידרים. הווי נטיל לשמאל, שהוא גבורה, וחותם בו לעשר, ובו הרוצה להעשיר יצפין. והיי פנה למזרח ונטיל לו עמוד האמצעי, וחותם בו פנים. וייה נטיל לו ירך שמאל ומסתפל

בְּאֲמַצְעֵי־תָא, וְאִיהוּ סַגּוּלָא וְאִיהוּ שְׁוִירָא קִתְּלָת
נְקוּדִין, כִּלְא אִיהוּ א, אֲתוּן אַחְרֵינִי הִיכְלִין
וְכַסְוִינָא לְאַלִין אֲתוּן, וְכִלְא אִיהוּ מְרוּקָם (דף
טו ע"ב) וּמְצוּיָר בְּכַרְסֵיא, וְשִׁית דְּרֵגִין לְכַרְסֵיא,
ס' שְׁתִין גִּלְגְלוּי דְכַרְסֵיא, דְאַתּוּן דְאֹרִייתָא
אַתְמַר בְּהוּן אִין מוּקְדָם וּמְאוּחַר בְּתוֹרָה, אַבְל
בְּכַרְסֵיא כִּלְהוּ מַתְתַקְנָן כַּדְקָא יְאוּת, וְרִזָא דָא
לְחַפְיָמִי לְכָא אַתְמַסַר.

דְבַר אַחַר וְהַמְשַׁפְּלִים יִזְהֵרוּ, אַלִין אִינּוּן
אֲתוּן, דְהוּהוּ לוֹן שְׁכַל לְאַעְלָא קְדָם
מְלָכָא, כִּל חַד עַל תְּקוּנּוּי, מְסַטְרָא דְגְבוּרָה
עֲאֵלוּ כִּלְהוּ לְמַפְרָע, בְּגִין דְאִיהִי דְרוּעָא
שְׁמַאלָא תְשַׁרְרִי, וְדָא אִיהוּ בְּרֵאשִׁית בְּ"א
תְשַׁרְרִי, בְּגִין דְבַמְדַת הַדִין אַתְבְּרִי עַלְמָא,
וּבְגִין דָא עֲאֵלוּ לְמַפְרָע, וְהָא אוּקְמוּהוּ
דְבִימִינָא אַתְבְּרִי עַלְמָא, וּבִיָה עֲאֵלוּ אֲתוּן
כַּסְדָרָן, וְרִזָא דְמִלְהָ אַמְרַתִי עוּלָם חָסֵד
יְכַנֵּה (תהלים פט א), וּבְגִין דָא כַּד עֲאֵלוּ אֲתוּן
לְמַפְרָע, וּמְנִיָהוּ כַּסְדָרָן, לֹא כַּעַא קוּדְשָא בְרִיךְ
הוּא לְמַבְרִי בְהוּן עַלְמָא, עַד דְשְׁתַּף לוֹן בִּימִינָא
וּשְׁמַאלָא וּבְרָא בְהוּן עַלְמָא.

נְטַר א"ב מְכַסְדָרָן, וְנַטְל תְשַׁרְרִי מְלַמְפְרָע,
וּשְׁתַּף בְהוּן אֵת י' מִן שְׁמִיָה, וּבְרָא בְהוּן
עַלְמָא, בְּגִין דְיִתְקַנֵּים בְּנִינָא, וְאִינּוּן אב"י
תְשַׁרְרִי, אב"י אַשְׁרֵי בְיָדוּ נְפֶשׁ כִּל ח"י, ת'
תּוֹרַת יְהו"ה תְּמִימָה, ש' שְׁבַת, ר' רֵאשִׁית
חֻקָּמָה יְרָאֵת יי', וּבִכְלָהוּ לֹא כַּעַא לְמַתְחֵל
אַלָּא בָּאֵת ב', בְּגִין דְאִיהוּ בְּנִין אַב, בְּנִינָא
דְעַלְמָא, וּבָה שְׁאֵרִי לְמַתְחֵל, בְּגִין דְבָה עֲתִיד
לְמַבְנֵי יְרוּשָׁלַם, כְּמָה דְאַתְּ אַמַר (תהלים קמו ב)
בּוֹנֵה יְרוּשָׁלַם יְהו"ה, דְאַם יְהו"ה לֹא יְכַנֵּה
בַּיִת שְׁוֹא עֲמֵלוּ בּוֹנֵיו בּו (שם קכו א), וּבְנִינָא
דְאֹרִייתָא וּדְעַלְמָא בָּאֵת ב' עֲתִידָה לְמַבְנֵי,

וְעַלָה קִיִּימָא עַלְמָא, וּבְהָהוּא זְמַנָא דְאַתְבְּנִיאַת
כִּלְהוּ בְהָהוּא זְמַנָא יַתְבְּרִי עַלְמָא וְיַתְבְּנִי, וְדָא
בְּרֵאשִׁית בְּרָא אֱלֹהִי"ם, אַבְל כַּד תְּרַב בֵּית
רֵאשׁוֹן כִּלְהוּ הוּהוּ עַלְמָא תְהוּ וּבְהוּ, וְדָא אִיהוּ
וְהָרְאָן הִזְתָה תְהוּ מִיָד דְאַתְבְּנִיאַת וְיֵאמַר
אֱלֹהִי"ם יְהִי אוּר, בְּגִין דְכִל אֲתוּן נְהִירִין בְּה',
וְאַף עַל גַּב דְאוּר הוּא א, אוּר דִּילְיָה דְנַהֲרָא
כְּה ב כְּחֻמַּשׁ נְהוּרִין דְאִינּוּן ה' עַלְעָה דְשְׁמָא
קְדִישָא.

ג עֲמוּדָא דְסַמִיךְ בֵּיתָא, דְאִיהוּ גְמִילוֹת
חֻסְדִים טוֹבִים, אִיהוּ סְמִיךְ לְד דְאִיהוּ
דְל"ת, וּבְאֵן אַתְר סְמִיךְ לְהָ בְּגִלוּתָא, א' סְמִיךְ
וְנְהִיר לְב', ג' גְמִיל חָסֵד עַם ד', וּבְמֵאֵי, ג'
אִיהִי גִלְגֵל, וּבָה כִּל אֲתוּן מַתְגַּלְגְּלִין בְּכַמָּה
גִּלְיָלִי דְדְהָבָא, הֵדָא הוּא דְכַתִּיב (שיר ה יד) יָדִיו
גִּלְיָלִי זָהָב מְמַלְאִים בְּתַרְשִׁישׁ, מֵאִי בְּתַרְשִׁישׁ
אַלָּא בְּתַרִי שֵׁשׁ, וְאִינּוּן בְּתַרִין דְרוּעִין גְּדוּלָה
גְבוּרָה, דְכַהוּן שְׁרִי אוּרִייתָא בְּב', וּבְהוּן שִׁית
פְּרַקִין, דְאִינּוּן ו' אֲתוּן בְּרֵאשִׁית, דְכִלְיָן
בְּעַמּוּדָא דְאַמְצְעֵיתָא דְאִיהוּ ו', וְעַלְיָה
אַתְמַר (דברים לג כא) וַיִּרְא רֵאשִׁית לוֹ, לוֹ לֹאֵת ו',
כִּי שֵׁם חֻלְקַת מַחּוּקַק סְפוּן.

ד דְלָת דְבֵיתָא דִירוּשָׁלַם, ו עֲמוּדָא דְסַמִיךְ
לְדָלַת (ג"א ל'), וְאִיהִי דְלָת דְתָרִין תְּרַעִין,
דְאַתְמַר בְּהוּן (תהלים קיח יט) פִּתְחוּ לִי שְׁעָרֵי צְדָק,
וּבְגִין דָא אִית לְדְלָת תְּרִין גַּגִין, וְאִינּוּן תְּרִין
דְרוּעִין, בְּלָא ו' דְאִינּוּן שִׁית פְּרַקִין, אִיהִי דְלָת
וְדָא אִיהוּ (שם קיג ו) דְלוֹתַי וְלִי יְהוּשִׁיעַ, וְאַת ד'
אִיהִי דְרוּעָא דְאִית בֵּיה תְּרִין אַמִין, ה שְׁלִימו
דְתָרִין דְרוּעִין וּגּוּפָא דְאִיהִי כִלְלָא דְתַלַת אַבְהוּ,
ו' יְחוּדָא שְׁלִימו דְאַת ד' דְאִיהִי סִינְהָרָא.

שְׁהִיא כִלְל שֵׁל שְׁלֹשַׁת הָאָבוֹת. ו' - יְחוּד שְׁלָמוֹת שֵׁל אוֹת ד', שְׁהִיא הִלְכָנָה.

שְׁנַבְנִית, כִּלְהוּ שְׁבָאוֹתוּ זְמַן
יְכַרֵּה הָעוֹלָם וְיִכְנֵה. וְזָה
בְּרֵאשִׁית בְּרָא אֱלֹהִי"ם. אַבְל
כַּשְׁחָרֵב בֵּית רֵאשׁוֹן, כִּלְהוּ הִיָה
הָעוֹלָם תְהוּ וּבְהוּ, וְזָהוּ וְהָרְאָן
הִיָתָה תְהוּ מִיָד שְׁנַבְנִית, וְיֵאמַר
אֱלֹהִי"ם יְהִי אוּר, מְשוּם שְׁכַל
הָאוּתִיוֹת מְאִירוֹת בְּה'. וְאַף עַל
גַּב שְׁאוּר הוּא א - הָאוּר שְׁלו
שְׁמֵאִיר בְּה ב' בְּחֻמַּשָׁה אוּרוֹת,
שְׁהֵם ה' עַלְיוֹנָה שֵׁל הַשֵּׁם
הַקְדוּשׁ.

ג - הָעַמּוּד שְׁתוּמֵךְ אֵת הַבַּיִת,
שְׁהוּא גְמִילוֹת חֻסְדִים טוֹבִים,
הוּא תוּמֵךְ אֵת ד' שְׁהוּא דְל"ת,
וּבְאִיָה מְקוּם סוּמְךָ אוֹתוֹ?
בְּגִלוּת. א' תוּמֵךְ וּמֵאִיר לְב', ג'
גּוּמְל חָסֵד עַם ד', וּבְכַמָּה? ג' הִיא
גִלְגֵל, וּבָה כִּל הָאוּתִיוֹת
מַתְגַּלְגְּלוֹת בְּכַמָּה גִלְיָלִי זָהָב.
זָהוּ שְׁכַתוּב יָדִיו גִּלְיָלִי זָהָב
מְמַלְאִים בְּתַרְשִׁישׁ. מַה זָה
בְּתַרְשִׁישׁ? אַלָּא בְּתַרִי שֵׁשׁ, וְהֵם
בְּשְׁתַי וְרוּעוֹת - גְּדוּלָה וּגְבוּרָה,
שְׁכַהן מַתְחִילָה הַתּוֹרָה בְּב',
וּבְהוּן שֵׁשׁ פְּרַקִים, שְׁהֵם שֵׁשׁ
אוּתִיוֹת בְּרֵאשִׁית שְׁכָלוֹת
בְּעַמּוּד הָאֲמַצְעִי שְׁהוּא ו', וְעַלְיו
נְאָמַר וַיִּרְא רֵאשִׁית לוֹ, לוֹ -
לְאוֹת ו', כִּי שֵׁם חֻלְקַת מַחּוּקַק
סְפוּן.

ד' - הַדְּלָת שֵׁל הַבַּיִת שֵׁל
יְרוּשָׁלַם, ו' - הָעַמּוּד שְׁסוּמְךָ
לְדָלַת (לכ), וְהִיא דְלָת שֵׁל שְׁנֵי
שְׁעָרִים, שְׁנְאָמַר בְּהֵם פִּתְחוּ לִי
שְׁעָרֵי צְדָק, וּמְשוּם זָה יֵשׁ
לְדָלַת שְׁנֵי גָגוֹת, וְהֵם שְׁתַי
זְרוּעוֹת, בְּלֹא ו', שְׁהֵם שֵׁשׁ
פְּרַקִים, הִיא דְלָת, וְזָהוּ דְלוֹתַי
וְלִי יְהוּשִׁיעַ. וְאוֹת ד' הִיא זְרוּעַ
שֵׁשׁ בְּה שְׁתַי אֲמוֹת. ה' -
שְׁלָמוֹת שֵׁל שְׁתַי זְרוּעוֹת וּגּוּף,
שְׁלָמוֹת שֵׁל אוֹת ד', שְׁהִיא הִלְכָנָה.

בד נהיר בה אתמר בה (ישעיהו ל כו) והיה אור
הלכנה כאור החמה, ואור החמה יהיה
שבעתים כאור שבועתים, ודא שלימו
דחמה וסיהרא דאינון ה"ה, בגין דאיהו ז'
פליל י"ו, ובגין דא איהו זכור ושמור, זכור
מסטרא דה' עלאה, שמור מסטרא דה' תתאה.
ח אית לה תלת גגין, ואינון ו' ו' ו' דכלילין
בת"י עלמין, ח' איה מפשר חלמין טבין
בט', והא אוקמוהו חלמא טבא מסטרא דאת
ט', דאיה סחור לה, כמה דאוקמוהו חלמא
טבא חזית, ודאי מתמן קא אתיא, בגין דאת
ט' איה ספירה תשיעאה מעילא לתתא, ח'
ספירה תמינאה מתתא לעילא, ח' (דף טו
ע"ב) מסטרא דאת א', י' ספירה עשיראה,
עשירית האיפה, פד נחית ח' לגבה אתעבידת
ח"י, ואת י' פד סלקא בכ' אתקריאת פתר
עלאה, ועליה אתמר פתר יתנו לה, יהו"ה
אלהינו אבא ואימא, מלאכים המוני מעלה
אלין נשמתין דאינון מלאכים מסטרא
דמלכות, יחד פלם קדושה לה ישלשו, קדושה
ודאי איהי שכנינתא, לה ישלשו אינון תלת
אבהן דאינון קדוש קדוש קדוש, יהו"ה
צבאות מאי צבאות אלין תרין נביאי קשוט,
מלא כל דא צדיק, הארץ כבודו דא שכנינתא
דאיהי קדושה, דעלה אתמר אין קדושה פחות
מעשרה, ודא איהו כ' פתר.

ד, ויחלום והנה סלם מצב ארצה (בראשית כח
יב). דא שכנינתא תתאה, וראשו מגיע
השמימה דא שכנינתא עלאה, והנה מלאכי
אלהי"ם דא מ', עולים בל' וירדים בנ',
דאתמר בה (ישעיהו יד יב) איך נפלת משמים הילל
בן שחר, אתמר ביה וירדים בו.
נפלת משמים הילל בן שחר, נאמר בו וירדים בו.

בשמאיר בה, נאמר בה והיה
אור הלכנה כאור החמה, ואור
החמה יהיה שבועתים כאור
שבועת הימים. וזו שלמות של
חמה ולכנה שהם ה"ה, משום
שהוא ז' פולל י"ו, ומשום זה
הוא זכור ושמור. זכור - מצד
של ה' עליונה, שמור - מצד של
ה' תחתונה.

אב"ר בס', בה סלקין, בגין דאיהי ס"נה, איהי
ס"לם לסלקא בל', ע בה מסתכל וביה
מצפה, ורזא דמלה וכל עין לה תצפה, פ, בה
פל לשון לה תשבח, בזמנא דסליק לאתריה,
וכי כען לא משבחינ ליה פל לשון, לא, עד
דיתקיים קרא (זכריה יד ט) והיה יהו"ה למלה,
למלה ודאי באת ל', ובההוא זמנא יתקיים פל
פה וכל לשון יתנו הדר למלכותך.

צ בההוא זמנא אתמר בה (משלי יד לד) צדקה
תרומם גוי, ולית צדקה אלא צלותא הא
אוקמוהו, ואיהי אימא עלאה דנחתא לגבי
צדק ואתעבידת צדקה, ואתפליל י"ה בתרוניהו
בצדיק וצדקה, ק בההוא זמנא יסלקון ליה
קלין דצלותין קלין דאורייתא, ובההוא זמנא
יהא הקול קול יעקב.

ר ראשון לציון הנה הנם ולירושלם מבושר
אתן (ישעיה מא כז). ש בה שלום שלום לרחוק
ולקרוב אמר יהו"ה ורפאתיו (שם נו יט), לרחוק
שנתקרב, דקרוב קרוב (ג"א דרחוק רחוק) הנה. ת
בה (איכה ד כב) תם עונות בת ציון, לא יוסיף
להגלותך. (דף יז ע"א).

הקדמה אחרת לתקוני הוהר
בראשית ברא אלהי"ם וגומר, פתיב (דניאל יב
א) המשפילים זיהרו כזהר הרקיע
וגומר, אלין אינון רבי שמעון בן יוחאי
וחבריו, רבי אלעזר בריה, ורבי אבא, ורבי
יוסי, ורבי חייא, ורבי יצחק, ושאר חבריא,
דאזדהרו זיהירו לעילא כזהר הרקיע, מאי
כזהר, אלא פד עבדו האי חבורא, אסתכמו
עליה לעילא, וקראו ליה ספר הזהר, ומצדיקי
תרבים ביה יהון נפישין כככבים לעולם ועד,
דלא אתחשיף נהורא דלהון לעלם ולעלמי
עלמין, בההוא זמנא דאתחבר האי חבורא,

אב"ר בס', בה עולים, משום
שהיא סנה, היא סל"ם לעלות
בל'. ע - בה מסתכל וכו מצפה.
וסוד הדבר - וכל עין לה תצפה.
פ - בה פל לשון לה תשבח,
בזמן שעולה למקומו. וכי כעת
לא משבחים אותו פל לשון?
לא, עד שיתקיים הכתוב והיה ה'
למלה, למלה ודאי באת ל',
ובאותו זמן יתקיים פל פה וכל
לשון יתנו הדר למלכותך.

צ - באותו זמן נאמר בה צדקה
תרומם גוי, ואין צדקה אלא
תפלה, הרי פרשהו, והיא אם
העליונה שירדת אל הצדק
ונעשית צדקה, ונקלל י"ה
בשניהם, בצדיק וצדקה. ק -
באותו זמן יעלו אותו הקולות
של התפלות, הקולות של
התורה, ובאותו זמן יהיה הקל
קול יעקב.

ר - ראשון לציון הנה הנם
ולירושלם מבושר אתן. ש - בה
שלום שלום לרחוק ולקרוב
אמר יהו"ה ורפאתיו. לרחוק
שנתקרב, שקרוב קרוב (שחוק
רחוק) הנה. ת - בה תם עונות בת
ציון לא יוסיף להגלותך.

הקדמה אחרת לתקוני הוהר
בראשית ברא אלהי"ם וגומר.
פתוב המשפילים זיהרו כזהר
הרקיע וגו', אלו הם רבי שמעון
בן יוחאי וחבריו - רבי אלעזר
בנו, ורבי אבא ורבי יוסי ורבי
חייא ורבי יצחק ושאר החברים,
שהזיהרו זהר למעלה כזהר
הרקיע. מה זה כזהר? אלא
כשעשו את החבור הזה,
הסכימו עליו למעלה, וקראו לו
ספר הזהר. ומצדיקי תרבים בו
יהיו רבים ככוכבים לעולם ועד,
שלא יחשיף האור שלהם לעולם
ולעלמי עולמים. באותו זמן

רשותא אתייהיב לאליהו לאספקמא עמהון ביה, ולכל מארי מתיבתא דלעילא ותתא, וכל חילין דמלאכין עלאין, ונשמתינ עלאין, למהוי עמהון באספקמותא ורעותא פחדא. פתח אליהו ואמר, רבון עלמין דאנת הוא חד ולא בחשפון, אנת הוא עלאה על כל עלאין, סתימא על כל סתימין, לית מחשבה תפיסא בך פלל, אנת הוא דאפיקת עשר תקונין, וקרנין לון עשר ספירן, לאנהגא בהון עלמין סתימין דלא אתגליין, ועלמין דאתגליין, ובהון אתכסיאת מבני נשא, ואנת הוא דקשיר לון, ומיחד לון, ובגין דאנת מלגאו, כל מאן דאפריש חד מן חבריה מאלין עשר, אתחשיב ליה פאלו אפריש בך.

ואלין עשר ספירן אינון אזלין פסדרן, חד אריה, וחד קצר, וחד בינוני, ואנת הוא דאנהיג לון, ולית מאן דאנהיג לך, לא לעילא ולא לתתא ולא מפל סטרא, לבושין תקינת לון, דמנייהו פרחין נשמתינ לבני נשא, וכמה גופין תקינת לון, דאתקריאו גופא לגבי לבושין דמכסיין עליהון, ואתקריאו בתקונא דא, חסד דרועא מינא, גבורה דרועא שמאלא, תפארת גופא, נצח והוד תרין שוקין, ויסוד סיימא דגופא אות ברית קדש, מלכות פה תורה שפעל פה קרינן ליה.

חכמה מוחא איהו מחשבה מלגו, בינה לבא ובה הלב מבין, ועל אלין תרין פתיב (דברים כט כח) הנספרות ליהו"ה אלהינו, פתר עליון איהו פתר מלכות, ועליה אתמר (ישעיה מו י) מגיד מראשית אחרית, ואיהו קרקפתא דתפלי, מלגו איהו יו"ד ה"א וא"ו ה"א, דאיהו ארז אצילות, איהו שקיו דאילנא בדרועוי וענפוי, פמיא דאשקי לאילנא, ואתרבי ביה הוא שקיו.

רבון העולמים, אנת הוא עלת העלות, סבת הסבות, דאשקי לאילנא בההוא נביעו, וההוא נביעו איהו פנשמתא לגופא, דאיהו חיים לגופא, ובה לית דמיון ולית דיוקנא מפל מה דלגו ולבר, ובראת שמיא וארעא, ואפיקת מנהון שמשא וסיהרא וככביא ומזלי, ובארעא אלגין ודשאין וגנתא דעדן ועשבין וחיוון ועופין ונונין ובני נשא, לאשתמודעא בהון עלאין, ואיך תנהגון בהון עלאין ותתאין, ואיך אשתמודעאן מעלאי ותתאי, ולית דיבע בך פלל. (דברים ע"ב) ובר מינוף לית יחידא בעלאי ותתאי, ואנת אשתמודע אדון על פלא, וכל ספירן כל חד אית ליה שם ידיע, ובהון אתקריאו מלאכיא, ואנת לך שם ידיע, דאנת הוא ממלא כל

שמקון, ואנת הוא שלימו דכלהו, וכד אנת תסתלק מנהון, אשתארו פלהו שמקון פגופא פלא נשמתא.

אנת חפים ולא ברחמי ידיעא, אנת הוא מבין ולא מבינה ידיעא, לית לך אתר ידיעא אלא לאשתמודעא תוקפך וחילך לבני נשא, ולאחזאה לון איך אתנהיג עלמא בדינא וברחמי, דאינון צדק ומשפט, כפום עובדיהון דבני נשא, דין איהו גבורה, משפט עמודא דאמצעיאתא, צדק מלכותא קדישא, מאזני צדק תרין סמכי קשוט, הין צדק אות ברית, פלא לאחזאה איך אתנהיג עלמא, אבל לאו דאית לך צדק ידיעא דאיהו דין, ולא משפט ידיעא דאיהו רחמי, ולא מפל אלין מדות פלל.

קום רבי שמעון ויתחדשון מלין על ידך, דהא רשותא אתייהיב לך לגלאה רזין טמירין על ידך, מה דלא אתייהיב רשו לגלאה לשום בר נש

עד כען, קם רבי שמעון פתח ואמר, לך יהו"ה הגדולה והגבורה וכו' (ד"ה א כט יא), עלאין שמעו אינון דמיכין דחברון, ורעיא מהימנא אתערעו משנתכון, הקיצו ורננו שוכני עפר (ישעיהו כו יט), אלין אינון צדיקיא דאינון מסטרא דההוא דאתמר בה (שיר ה ב) אני ישנה ולפי ער, ולא אינון מתים, ובגין דא אתמר בהון הקיצו ורננו וכו', הקיצו אנת ואבכהן, רעיא מהימנא אתער אנת ואבכהן לאתערותא דשכינתא דאיהו ישנה בגלותא, דעד כען צדיקיא פלהו דמיכין ושינתא בחוריהון.

מיד יהיבת שכינתא תלת קלין לגבי רעיא מהימנא, ויימא ליה קום רעיא מהימנא, דהא עלך אתמר (שיר ה ב) קול דודי דופק לגבאי בארבע אתוון דיליה, ויימא בהון, פתחי לי אחותי רעיתי יונתי תמתי, דהא תם עונך בת ציון, לא יוסיף להגלותך (איכה ד כב).

שראשי נמלא טל (שיר ה ב), מאי נמלא טל אלא אמר קודשא בריך הוא, אנת חשיבת דמיומא דאתתרב בי מקדשא דעאלנא בביתא דילי, ועאלנא בישובא, לאו הכי, דלא עאלנא כל זמנא דאנת בגלותא, הרי לך סימנא שראשי נמלא טל, ה"א שכינתא בגלותא, שלימו דילה וחיים דילה איהו טל, ודא איהו יו"ד ה"א וא"ו, וה"א איהו שכינתא דלא מחושפן ט"ל, אלא יו"ד ה"א וא"ו, דסליקו אתוון לחשפן ט"ל, דאיהו מליא לשכינתא מנביעו דכל מקורין עלאין, מיד קם רעיא מהימנא, ואבכהן קדישין עמיה, עד פאן רזא דיחודא, מפאן ואילך פרשתא קדמאה דסתרי אורייתא.

פְּתַח רַבִּי שְׁמַעוֹן וְאָמַר, בְּרֵאשִׁית בְּרָא
אֱלֹהִים, סוּד יְהו"ה לִירֵאָיו וּבְרִיתוֹ לְהוֹדִיעֵם.
לְהוֹדִיעֵם (תהלים כה יד), סו"ד אֲלֵין אֵינוֹן שְׁבַעֵין
אֲנָפִין, דְּאֲתַפְרֵשׁ מֵלַת בְּרֵאשִׁית בְּהֵאֵי פְּרֻשָׁתָא.
תְּקוּנָא קַדְמָאָה

בְּרֵאשִׁית, ב' ראשית, זֶה הַשְּׁעַר לַיהו"ה
צְדִיקִים יָבֹאוּ בו (תהלים קיח כ), דָּא
אֵיהוּ תַרְעָא דְצְדִיקֵינָא, דְּאֵית לֹוֹן רִשׁוֹ לְאַעְלָא
תַּמָּן, וְאֲחֲרֵינֵין וּדְלָאוּ אֵינוֹן (דף יח ע"א) צְדִיקֵינָא,
אֲתַדְחִינֵין מִתַּמָּן, בְּהַ רְשִׁימִין וּמְצוּיָרִין
וּמִתַּחֲקִינֵין דִּיוֹקְנֵין דְּעֵלְאִין וְתַמָּאִין, צִיּוּרָא
דְּאָדָם רְשִׁימָא תַּמָּן, וְאֵיהוּ דְמוֹת אָדָם, רְשִׁימָא
דְּאֵרִיָּה תַּמָּן לִימִינָא, וְרְשִׁימָא דְשׁוּר לְשִׁמְאֵלָא,
וְרְשִׁימָא דְנִשְׂרָא בְּאֲמַצְעֵיתָא, וְרִזָּא דְמִלְּהָ
וּדְמוֹת פְּנִיָּהם פְּנֵי אָדָם, וּפְנֵי אֵרִיָּה אֶל הַיָּמִין
לְאַרְבַּעַתָּם וְכו' (יחזקאל א כ), לְכֹל חַיֹּתָא אַרְבַּע
אֲנָפִין, אֲלֵין אַרְבַּע אֲתוּוֹן דְשִׁמְאָא קְדִישָׁא
דִּיהו"ה, דְנִהִיר בְּהוֹן, מְלַכָּא דְכָלְהוּ חַיֹּוֹן דָּא
אָדָם, דְּאֵיהוּ יו"ד ה"א וּא"ו ה"א, דְסָלִיק
בְּחֻשְׁבֹּן חַד, דְמוֹת אָדָם דָּא שְׁכִינְתָא קְדִישָׁא,
דְּאֵיהֵי דִיוֹקְנֵיהָ.

אֵיהֵי חוֹתָם דִּילֵיהָ, וְעֵלְהָ אֲתַמַּר (שיר ח
ו) שִׁימְנֵי כְחוֹתָם עַל לְבָבְךָ, דְהֵכִי אֲמַרְת
שְׁכִינְתָא, אַף עַל גַּב דְּאֲנָת תְּסַתְּלַק לְעֵילָא,
דִּיוֹקְנֵךָ לֹא אֲתַעְדֵי מְנַאי לְעֵלָם, כְּהֵוּא חוֹתָם
דְּבַהֲהוּא אֲתַר דְּאֲתַדְּבַק בֵּיהָ רְשִׁימוֹ דְּמַאֲרֵי
חוֹתְמָא, לֹא אֲתַעְדֵי מְנַיָּה דִּיוֹקְנָא דְחוֹתְמָא,
לְאַשְׁתַּמוּדְעָא בֵּיהָ, וּבִגְיִין פִּן אֲמַרְהָ פְּנִסְתָּ
יִשְׂרָאֵל בְּגִלוּתָא, שִׁימְנֵי כְחוֹתָם עַל לְבָבְךָ,
פְּרֻשִׁימוֹ דְתַפְּלִין דְּיָד דְּאֵינוֹן לְקַבֵּל לְפָא,
כְחוֹתָם עַל זְרוּעֵךָ, כְּתַפְּלִין דְרִישָׁא דְאֵינוֹן
תַּלְיִין רְצוּעֵין לְכֹל סְטָרִין עַל לְבָב וּדְרוּעָא,
וּבַהוֹן אֵינוֹן רְשִׁימִין דְּאֵינוֹן עֲמִיָּה דְקוּדְשָׁא

בְּרִיךְ הוּא, וְעוֹד שִׁימְנֵי כְחוֹתָם דָּא חוֹתָם דְּאוֹת
בְּרִית קְדָשׁ, וְהוּא אוֹת בְּרִית שְׁבַת קְדָשׁ וְיָמִים
טוֹבִים.

כִּי עֲזָה כְמוֹת אֶהְבָּה, תְּקִיפָא אֵיהֵי אֲפֻרְשׁוּתָא
דְקוּדְשָׁא בְרִיךְ הוּא וּשְׁכִינְתָא מִיִּשְׂרָאֵל,
כְּפֻרְשׁוֹ דְנִשְׁמַתָּא וְרוּחָא וְנִפְשָׁא מְגוּפָא, וְתוּ
כִּי עֲזָה כְמוֹת אֶהְבָּה, כִּד יִשְׂרָאֵל מִיַּחְדִּין שְׁמָא
דְקוּדְשָׁא בְרִיךְ הוּא בְּרַחֲמֵינוּ, וְאֲמַרֵי הַבּוּחֵר
בְּעַמּוֹ יִשְׂרָאֵל בְּאַהֲבָה, קָשָׁה כְּשֹׂאוֹל קְנָאָה
דְקוּדְשָׁא בְרִיךְ הוּא דְאֵיהֵי יְקִנֵי עֲלֵיָּהּ, בְּזַמְנָא
דִּיפְקוּן מִן גְּלוּתָא, דְּאֵיהוּ יְהֵא בְּהֵוּא זְמַנָּא
קְנָא וְנוֹקָם וּבְעַל חֲמָה, רְשִׁפִּיהָ רְשִׁפֵי אֵשׁ,
כְּהֵוּא זְמַנָּא יַתְעַר שְׁמָאֵלָא בְּשִׁלְהוּבִין דִּילֵיהָ,
דְּאֵינוֹן רְשִׁפֵי אֵשׁ, שְׁלֵהֲבַת י"ה, וְיוֹקִיד כְּמָה
הַיְכָלִין דְּבַתֵּי עֲבוּדָה זָרָה, וְיִטוּל נּוֹקְמִין
מְעַמְלִיק, דְּאֵיהוּ אוֹמֵי בְתָרִין אֲתוּן דְשִׁמְאָא
קְדִישָׁא דְאֵינוֹן י"ה, לְנִטְלָא נּוֹקְמָא מְנַיָּה, הִדָּא
הוּא דְכַתִּיב (שמות יז ו) וַיֹּאמֶר כִּי יָד עַל כָּס י"ה,
וְדָא אֵיהוּ רְשִׁפֵי אֵשׁ שְׁלֵהֲבַת י"ה.

וְיִשְׂרָאֵל אֲמַרִין, רַבּוּן עֲלֵמָא, אַף עַל גַּב דְּאֲנָא
בְּגִלוּתָא מְרַחֲקָא מִמֶּךָ, שִׁימְנֵי
כְחוֹתָם עַל לְבָבְךָ, וְלֹא יַתְעַדֵי מִיָּנֹן דִּיוֹקְנֵךָ,
דְּאֵיהֵי חוֹתָם דִּילְךָ, שְׁכִינְתָא דִּילְךָ, דְּבִגְיָנֵיהָ
אֲנָת הָוִית דְּכִיר לָן בְּגִלוּתָא, וְחוֹתְמָא דְקוּדְשָׁא
בְרִיךְ הוּא וְדָאֵי אֵיהֵי שְׁכִינְתָא.
בְּרֵאשִׁית בְּרָא, ב' אֵיהֵי וְדָאֵי, בְּהַ פְּתַחַת
אוֹרֵייתָא בְּב', וְדָא בְּרֵאשִׁית ב' רַאשִׁית,
ב' אֵיהוּ וְדָאֵי, אוֹצְרָא דְכֵלָא, עֵלְהָ
אֲתַמַּר (ישעיהו לג ו) יָרֵאת יי' הִיא אוֹצְרוֹ.

(וְדָא תְּקוּנָא תַּנְיִינָא)

(בְּרֵאשִׁית, זְמַנִּין סְגִיאִין אֵינוֹן בְּאוֹרֵייתָא רַאשִׁית, וְכָל חַד אֲתַפְרֵשׁ

רְשׁוּמִים אֵלוֹ שְׁהֵם עַמּוֹ שֶׁל
הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא. וְעוֹד, שִׁימְנֵי
כְחוֹתָם עַל לְבָבְךָ, זְהוּ חוֹתָם שֶׁל
אוֹת בְּרִית קְדָשׁ, וְהוּא אוֹת בְּרִית
שְׁבַת קְדָשׁ וְיָמִים טוֹבִים.

כִּי עֲזָה כְמוֹת אֶהְבָּה - חֲזָקָה
הִיא הַפְּרָדָת הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא
וְהַשְּׁכִינָה מִיִּשְׂרָאֵל כְּמוֹ הַפְּרָדָת
הַנְּשֻׁמָּה וְרוּחַ וְנִפְשׁ מִהַגּוּף.
וְעוֹד, כִּי עֲזָה כְמוֹת אֶהְבָּה -
כְּשִׁישְׂרָאֵל מִיַּחְדִּים אֵת שֵׁם
הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא בְּאַהֲבָה
וְאוֹמְרִים הַבּוּחֵר בְּעַמּוֹ יִשְׂרָאֵל
בְּאַהֲבָה, קָשָׁה כְּשֹׂאוֹל קְנָאָה שֶׁל
הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא שֶׁהוּא מְקַנָּא
עֲלֵיהֶם בְּזַמַּן שֶׁצִּיּוּאוֹ מִהַגְּלוּת,
שֶׁהוּא יְהִיָּה בְּאוֹתוֹ זְמַן קְנָא
וְנוֹקָם וּבְעַל חֲמָה, רְשִׁפִּיהָ רְשִׁפֵי
אֵשׁ. בְּאוֹתוֹ הַזְּמַן יִתְעוֹרֵר
הַשְּׁמָאֵל בְּשִׁלְהֻבוֹת שְׁלוֹ, שְׁהֵם
רְשִׁפֵי אֵשׁ שְׁלֵהֲבַת י"ה, וְיִשְׁרַף
כְּמָה הַיְכָלוֹת שֶׁל בְּתֵי עֲבוּדָה
זָרָה וְיִטַּל נְקָמוֹת מְעַמְלִיק, שֶׁהוּא
נִשְׁבַּע בְּשִׁתֵּי הָאוֹתִיּוֹת שֶׁל הַשֵּׁם
הַקְּדוֹשׁ, שְׁהֵם י"ה, לְטַל נְקָמָה
מִמֶּנּוּ. זְהוּ שְׁכַתּוּב וַיֹּאמֶר כִּי יָד
עַל כָּס י"ה, וְזֶהוּ רְשִׁפֵי אֵשׁ
שְׁלֵהֲבַת י"ה.

וְיִשְׂרָאֵל אוֹמְרִים, רַבּוּן הַעוֹלָם,
אַף עַל גַּב שְׁאֵנִי בְּגִלוּת רְחוּקָה
מִמֶּךָ, שִׁימְנֵי כְחוֹתָם עַל לְבָבְךָ,
וְלֹא תִזוּן מֵאֲתַנּוּ דְמוֹתְךָ, שֶׁהִיא
הַחוֹתָם שְׁלֵךְ, הַשְּׁכִינָה שְׁלֵךְ,
שֶׁבְּגִלְלָה הֵייתָ זֹכֵר אוֹתְנּוּ
בְּגִלוּת, וְהַחוֹתָם שֶׁל הַקְּדוֹשׁ
בְּרוּךְ הוּא וְדָאֵי הִיא הַשְּׁכִינָה.
בְּרֵאשִׁית בְּרָא, ב' הִיא וְדָאֵי, בְּהַ
פְּתַחַת הַתּוֹרָה בְּב', וְזוֹ בְּרֵאשִׁית,
ב' רַאשִׁית, ב' הִיא וְדָאֵי, הָאוֹצֵר
שֶׁל הַכֵּל, עֲלֵיהָ נֹאמַר יָרֵאת ה'
הִיא אוֹצְרוֹ.

וְזֶה תְּקוּוֹן שְׁנֵי

(בְּרֵאשִׁית, פְּעֻמִּים רַבּוֹת יֵשׁ בְּתוֹרָה רַאשִׁית, וְכָל אֶחָד הַתַּפְּרֵשׁ בְּמִקּוּמוֹ. הַרְאִשׁוֹן הוּא - יְהו"ה

באתריה, קדמא איהו יהו"ה קנני ראשית דרכו (משלי ח כב), ודא אורייתא, דאית בה טעמי ונקודי ואחרון, וכמה פקודין דעשה ולא תעשה, וכלהו תליין בשם יהו"ה, הדא הוא דכתיב (שמות ג טו) זה שמי לעלם וכו', שמי" עם י"ה שם"ה, זכר" עם ו"ה רמ"ח, שם"ה משמאלא מדחילו דגבורה אתהיובו, פחד יצחק).

תקונא תליתאה (תקונא תניינא)

בראשית, תמן ירא"ת, מה אשתאר מאינון אתוון, ש"ב, ורזא דמלה שב (דף יחט"ב) **ביראתהו"ה וואסליחילאלית חכמה, פמה דאוקמוה אם אין יראה אין חכמה, בגין דיראה היא אוצרא לחכמה, איהי גניזו דילה, איהי טמירו דילה, איהי ביתא דמלכא.**

ודא תקונא תליתאה בגוונא דא

בראשית, רא"ש פי"ת, ורזא דמלה בחכמה יבנה בית (משלי כד א), **ומאן דבעי למחזי למלכא, לית ליה רשו למחזייה אלא בביתיה, ורזא דמלה חכמה לא אשתמודעא אלא בביתיה.**

בגוונא דא עמודא דאמצעייתא דאיהו יהו"ה, לא אשתמודע לנביא וחזיה אלא בהיכליה, דאיהו אדנ"י, ורזא דמלה ויי בהיכל קדשו (חבקוק ב כ), **ואיהי כלילא משבעה היכלין, משבעה ארעין, ועלייהו אמר דוד** (שם קטו טו) **אתהלף לפני יהו"ה בארצות החיים, ועמודא דאמצעייתא איהו כליל שבע רקיעין, ועלייהו אמר דוד** (שם קטו טז) **השמים שמים ליהו"ה, ולית ידיעה כלל במלכא ובמלבושיה ובתקונייה לבר נש בעלמא, עד דיעול לביתיה ולהיכליה, דאיהו ב', ועלה אתמר** (ישעיהונו) **כי ביתי בית תפלה יקרא לכל העמים.**

קנני ראשית דרכו, וזו התורה שיש בה טעמים ונקודות ואותיות, וכמה מצוות עשה ולא תעשה, שכלן תלויות בשם יהו"ה. זהו שכתוב זה שמי לעלם וכו'. שמי" עם י"ה - שלש מאות ששים וחמש, זכר" עם ו"ה - מאתים ארבעים ושמונה. שלש מאות ששים וחמש, זכר" וחמש משמאל, מיראת הגבורה נתנו, פחד יצחק).

תקון שלישי (תקון שני)

בראשית, שם ירא"ת. מה נשאר מאותן אותיות? ש"ב, וסוד הדבר - שב ביראת ה', ואם אין יראה אין חכמה, כמו שבארנו אס אין יראה אין חכמה. משום שייראה היא אוצר לחכמה, היא הגניזה שלה, היא הטמנה שלה, היא בית המלך.

וזו תקון שלישי כמו זה

בראשית רא"ש פי"ת, וסוד הדבר - בחכמה יבנה בית. ומי שרוצה לראות את המלך, אין לו רשות לראותו אלא בביתו, וסוד הדבר - החכמה לא נודעת אלא בביתו.

כמו זה העמוד האמצעי, שהוא יהו"ה, לא נודע לנביא וחזיה אלא בהיכלו שהוא אדנ"י, וסוד הדבר - וה' בהיכל קדשו, והיא כלולה משבעה היכלות, משבע ארצות, ועליהם אמר דוד אתהלף לפני יהו"ה בארצות החיים. ועמוד האמצעי הוא כולל שבעה רקיעים, ועליהם אמר דוד השמים שמים ליהו"ה, ואין ידיעה כלל במלך ובמלבושו ובתקונו לכן אדם בעולם עד שיכנס לביתו ולהיכלו, שהיא ב', ועליה נאמר כי ביתי בית תפלה יקרא לכל העמים.

ומאן דאיהו אדם בדיוקנא דעמודא דאמצעייתא, עליה נאמר אין תפלתו של אדם נשמעת אלא בבית הפנסת, והא אוקמוה מארי מתניתין, ומאן דנטיר ברית, אתקרי איש תמים, ותמן בראשית, ברי"ת א"ש, דנטיר ליה מאשא דגיהנם, אבל מאן דאתעסק באורייתא ונטיר לה, אתקרי אדם, בדיוקנא דההוא דלעילא, הדא הוא דכתיב (ישעיה מד יג) **פתפארת אדם לשבת בית, תא חזי, כל מאן דנטיר אות ברית, דיוקניה רשים בשכינתא וצדיק, ומאן דאשתדל באורייתא, דיוקניה רשים בעמודא דאמצעייתא.**

תקונא רביעא

בראשית, כתיב (תהלים קיח ט) **פתחו לי שערי צדק אבא כם אודה י"ה, פתחו לי דא אינון תרין עפעפי עינא, דאינון פתחין וסגרין, ועלייהו אתמר** (שמות כה כ) **והיו הפרובים פרשי כנפים למעלה, אליו תרין פרוכי עינא, פרשי כנפים למעלה, ועוד פתחו לי שערי צדק, אליו הם שתי העינים. בזמן שהן מסתפלות בדרך ישרה, נאמר בהם ופניהם איש אל אחיו, ובזמן שאינם מסתפלות בדרך ישרה, הרי נחש עקלתון שם, עליו נאמר כי הפנות יפריד וגומר.**

הר"ת גווי עינא אנון תלת אבהן, דאתמר בהו (שמות ו יד) **אלה ראשי בית אבותם, בת עין דאיהי דקיקא זעירא, דא שכינתא דאשתתפת באבהן, ועלה אתמר** (תהלים יז ח) **שמרני כאישון בת עין, וכלא ברזא דבראשית, תמן ראש"י תמן פי"ת.**

קם רבי שמעון על רגליו ואמר, רבון עלמין אפתח עיני לאסתכלא בהון

ומי שהוא אדם בדמות העמוד האמצעי, עליו נאמר אין תפלתו של אדם נשמעת אלא בבית הפנסת, והרי פרושה בעלי המשנה, ומי ששומר ברית נקרא איש תמים, ושם בראשית ברי"ת א"ש, ששומר אותו מאש הגיהנם. אבל מי שמתעסק בתורה ושומר אותה נקרא אדם בדמות של אותו שלמעלה, זהו שכתוב פתפארת אדם לשבת בית. בא ראה, כל מי ששומר אות הברית, דמותו ושומה בשכינה וצדיק, ומי שמתדל בתורה, דמותו ושומה בעמוד האמצעי.

תקון רביעי

בראשית, כתוב פתחו לי שערי צדק אבא כם אודה י"ה. פתחו לי - אלו שני עפעפי העין שהם פותחים וסוגרים, ועליהם נאמר והיו הפרובים פרשי כנפים למעלה. הפרובים, אלו שני כרובי העין, פרשי כנפים - עפעפי העין. ועוד, פתחו לי שערי צדק, אליו הם שתי העינים. בזמן שהן מסתפלות בדרך ישרה, נאמר בהם ופניהם איש אל אחיו, ובזמן שאינם מסתפלות בדרך ישרה, הרי נחש עקלתון שם, עליו נאמר כי הפנות יפריד וגומר.

שלישת צבעי העין הם שלשת האבות, שנאמר בהם אלה ראשי בית אבותם. בת עין שהיא דקיקא קטנה, זו שכינה שמשתפת באבות, ועליה נאמר שמרני כאישון בת עין, והכל בסוד של בראשית, שם ראש"י, שם פי"ת.

קם רבי שמעון על רגליו ואמר:

קם רבי שמעון על רגליו ואמר, רבון עלמין אפתח עיני לאסתכלא בהון

תתא, בתמש גנונין (דגהרין) דילא, מיד
אתפשט ו' לגבה, ודא איהו נוטה שמים
פריעה, דודאי פד איהי נהירא בגנונין דילא,
אתמר בה (בראשית ט טז) וראיתיה לזכור ברית
עולם, וראיתיה בתכשיטה, ככלה
דמתקשטא לגבי בעלה, ומיד נוטה שמים
פריעה, דאתי בעלה לגבה.

ודא איהו רזא דקו המדה דאיהו ו', מההיא
מדה דאיהי י', ולבתר דאיהי נטלא שמא
קדישא, אתעבידת איהי מדה מתתא לעילא.
במה דנקודה י' איהי מדה לעשר יריעין, פך
איהי אמה מסטרא דאות ו', פלילא
מעשר אמות, הדא הוא דכתיב (שמות כו טז) עשר
אמות ארף הקרש, ודא י', ואמה ה' עלאה,
וחצי האמה ה' תתא, ארף היריעה האחת
דא ו', ואמאי אתקרי ה' תתא חצי האמה,
בגין דאתקרי מצה פרוסה לחם עוני.

והאי נקודה פד סלקא לגבי א' דאיהו אורא
סתים, אתקרי קמ"ץ, קומץ סתים, בגין
וקמץ הפהן משם מלא קמצו (ויקרא ב ב). ואיהי
מחשבה סתימא, ם סתימא, מפתחא דילא
מאי גיהו פת"ח, ודא ו', ואיהו נטוי פגוונא
דא \ (ג"א), פד אתפריש מנקודה איהו רקיע
פתוח ודאי.

נטוי על ראשי החיה דאיהי ניצוצא דקמ"ץ,
הדא הוא דכתיב (יחזקאל א כב) ודמות על
ראשי החיה רקיע, מאן חיה דא מלכות, דאיהי
ניצוץ לתתא מן רקיע, פגוונא דא א (ג"א). מאן
רקיע דא צדיק, והאי איהי חיה אשר תחת
אלה"י ישראל, ראשי החיה דלתתא נצח
והוד.

ואית חיה עלאה פגוונא דא ו' ודא י' עלאה
דאיהי על הרקיע, ואיהי מחשבה

גונים שמאירים בהם חמשה
אור, וכשמתפשטת ה' העליונה
להאיר בה' התחתונה בחמשת
הגונים (שמאירים) שלה, מיד
מתפשטת ו' אליה, וזהו נוטה
שמים פריעה, שודאי כשהיא
מאירה בגוניה, נאמר בה
וראיתיה לזכור ברית עולם,
וראיתיה בתכשיטה, כמו כלה
שמתקשטת לבעלה, ומיד נוטה
שמים פריעה, שבא אליה
בעלה.

וזהו סוד של קו המדה שהוא ו',
מאותה מדה שהיא י', ואחר
שהיא נוטלת את השם הקדוש,
היא נעשית מדה ממטה למעלה.
כמו שנקדה י' היא מדה לעשר
יריעות, פך היא אמה מצד האות
ו' פלולה מעשר אמות. זהו
שפתוב עשר אמות ארף הקרש,
זה י', ואמה ה' עליונה, וחצי
האמה ה' תחתונה. ארף היריעה
האחת זו ו'. ולמה נקראת ה'
התחתונה חצי האמה? משום
שנקראת מצה פרוסה, לחם עני.
וכשעורכה הנקדה הו' אל א'
שהוא אור סתום, נקרא קמ"ץ,
קמץ סתום, בגלל וקמץ הכהן
משם מלא קמצו, והיא מחשבה
סתומה, ם סתומה. מי הוא
המפתח שלה? פת"ח, וזה ו',
והוא נטוי כמו זה (ציור למעלה)
כשנפרד מהנקדה, הוא רקיע
פתוח ודאי.

נטוי על ראשי החיה, שהיא
ניצוץ של קמ"ץ. זהו שפתוב
ודמות על ראשי החיה רקיע. מי
החיה? זו מלכות, שהיא ניצוץ
למטה מן רקיע כמו זה א' מי
הרקיע? זה צדיק, וזהו החיה
אשר תחת אלה"י ישראל. ראשי
החיה שלמטה - נצח והוד.

ויש חיה עליונה כמו זה: ו'
וזה י', שהיא עליונה, שהיא על

עלאה, פתר ברישא דכלה, רקיע דילא ו'
עלאה, והאי איהי עטרת תפארת, ראשין דילא
תרין דרועין.

ואיהי עטרה בראש אבא ואימא, ואיהי פתר
עלאה ודאי, ורישין דילא לעילא אינון
אבא ואימא, איהי י' בכל אתר, קוצא דילא
לעילא, וגיו דילא באמצעיתא, וסופא דילא
לתתא, פללא דאתוון דשמא מפרש.

רישא דילא לעילא ברזא דטעמי, וגיו דילא
באמצעיתא ברזא (ג"א כללא) דאתוון,
גופא לתרוייהו, וקוצא דילא לתתא ברזא
דנקודי, ולתתא איהי האי נקודה מים נוקבין,
ולעילא מים דכורין, רקיע באמצעיתא פגוונא
דא א, עלה אתמר (בראשית א ט) ויהי מבדיל בין
מים למים.

והאי איהו מחלוקת שהיא לשם שמים,
דאיהו סופה להתקנים, ולאעלא שלם
ויחודא בתרוייהו, ולאו מחלוקת דפרודא,
פגוון מחלוקת קרח ועדתו באהרן, ומחלוקת
האי דאיהו לשם שמים, בגין דמים תתאין
אינון בוכין ואמרין אנן בעיין למהוי קדם
מלפא עלת העלות, ובצען לסלקא לעילא, רקיע
אפריש בינייהו, עד דעלת העלות שוי לון
שוין, י' מסטרא דא, וי' מסטרא דא, ו'
באמצעיתא, פגוונא דא יו"י דאיהי א, ואלין
פלחו קרבין לעלת העלות, ורזא דמלה ויעש
אלה"ם את שני המאורות הגדולים, ואינון
שוין, הדא הוא דכתיב (ישעיה ל כא) והיה אור
הלבנה כאור החמה.

תקונא חמישאה

הא חזי קמ"ץ איהו סתים באת י' מפל

הרקיע, והיא מחשבה עליונה,
פתר בראש הפלה. הרקיע שלה
ו' עליונה, וזו היא עטרת
תפארת. הראשים שלה שתי
דרועות.

ויש עטרה בראש אבא ואמא,
והיא כתר עליון ודאי, והראשים
שלה למעלה הם אבא ואמא,
היא י' בכל מקום, הקוץ שלה
למעלה, וגוה באמצע, וסופה
למטה. הפלל של אותיות השם
המפרש.

הראש שלה למעלה בסוד
הטעמים, וגוה באמצע בסוד
(כלל) האותיות, גוה לשניהם,
וקוצה למטה בסוד הנקודות,
ולמטה הנקודה הזו היא מים
נקביים, ולמעלה מים זכריים,
הרקיע באמצע כמו זה: א. עליה
נאמר ויהי מבדיל בין מים
למים.

וזהו מחלקת שהיא לשם שמים,
שהיא סופה להתקנים ולהכניס
שלום ויחוד בשניהם, ולא
מחלקת של פריד כמו מחלקת
קרח ועדתו עם אהרן, ומחלקת
הזו שהיא לשם שמים, משום
שהמים התחתונים בוכים
ואומרים, אנו רוצים להיות לפני
המלך עלת העלות, ורוצים
לעלות למעלה. הרקיע מפריד
ביניהם, עד שעלת העלות שם
אותם שרים, י' מצד זה, וי' מצד
זה, ו' באמצע, כמו זה: יו"י,
שהיא א. וכל אלו קרובים לעלת
העלות, וסוד הדבר - ויעש
אלה"ם את שני המאורות
הגדולים, והם שונים. זהו
שפתוב והיה אור הלבנה כאור
החמה.

תקונא חמישאה

בא וראה, קמ"ץ הוא סתום
באות י' מפל צד, מעלה אמצע ומטה, וזה הקמץ סתום בשלש ספירות. הפתיחה שלו הוא

אב"ל בשבת איהי רשות היחיד, דאיהי ברשותא דבעלה, ולא פגוונא דליליא דהות יחידה ברשותא דילה, הדא הוא דכתיב (איכה א) איכה ישבה בדר.

ויעקב בגין דקריב לה לבעלה בפגיעה דיליה, ודאי עביד לה חובה, וכד אתא שמשא בשחרית, דאתמר ביה (תהלים פד יב) פי שמש ומגן יי' אלהי"ם, אתמר ביה (בראשית לב) ויזרח לו השמש, מתמן ואילף קשר לה עמיה, דאיהו קשר דתפלין דיד, קשיר לה עמיה דלא תזוז מיניה לעלמין, מסטרא דשמאלא קשיר לה בתפלין דיד, דאינון בדרועא שמאלא, מסטרא דימינא שוי לה פתרא על רישיה, תפלין דרישא, והאי פיומא דאיהי קשירא עם (דף כ ע"ב) בעלה, אתמר בה ישחרונני ואז ומצאונני, אבל בליליא דאיהי גלותא, דאיהי לבר מבעלה, ואיהי רשות בפני עצמה, אתמר בה אל תתודע לרשות, ובגין דא אמר דוד (תהלים קלב ד) אם אתן שנת לעיני גומר עד אמצא מקום ליי.

עד פאן רזא דקמ"ץ, דאיהו רזא דמחשבה עלאה ותתאה (נ"א עילא ותתא), דאיהי נקודה ברשות בעלה דאיהו ו' רקיע, ופת"ח בלא נקודה רשו בפני עצמו, ונקודה בלא פת"ח רשו בפני עצמה, דפמה דאתון אינון דכר ונוקבא, הכי נקודין אינון דכר ונוקבא, אבל אתון אנהו לגבי נקודי פגון גופא לגבי רוחא, וכן נקודה בו', פגון חל"ם או חיר"ק או שורק, חלם לעילא מן ו' אתעביד ז', חיר"ק לתתא אתעביד זנב גימ"ל, שורק באמצעייתא קוצא דא ד' קוצא באמצעייתא, וכלא חד, אני ראשון ואני אחרון ומבלעדי אין אלהי"ם (ישעיהו מד ו).

אבל בשבת היא רשות היחיד, שהיא ברשות בעלה, ולא כמו שהלילה שהיתה יחידה ברשותה. זהו שכתוב איכה ישבה בדר.

ויעקב, משום שקרבה לבעלה בפגיעה שלו, ודאי עשה אותה חובה, וכשבא השמש בשחרית, שנאמר בו כי שמש ומגן יהו"ה אלהי"ם, נאמר בו ויזרח לו השמש, משם ואילף קשר אותה עמו, שהוא קשר של תפלין של ד, קשר אותה עמו שלא תזוז ממנו לעולמים. מצד השמאל קשר אותה עם תפלין של ד, שתן בדרוע שמאל, מצד הימין שם אותה פתר על ראשו, תפלין של ראש, וזה ביום שהיא קשורה עם בעלה, נאמר בה ישחרונני ואז ומצאונני. אבל בלילה, שהיא הגלות, שהיא מחוץ לבעלה, והיא רשות בפני עצמה, נאמר בה אל תתודע לרשות, ומשום כך אמר דוד אם אתן שנת לעיני וגומר עד אמצא מקום לה.

עד פאן סוד הקמ"ץ, שהוא סוד המחשבה העליונה והתחתונה (מעלה ומטה) שהיא נקודה ברשות בעלה שהוא ו' רקיע, ופת"ח בלי נקודה רשות בפני עצמה, ונקודה בלי פת"ח רשות בפני עצמה. שכמו שהאותיות הן זכר ונקבה, כך הנקודות הן זכר ונקבה, אבל האותיות הן לנקודות כמו הגוף לרוח, וכן נקודה בו' כמו חל"ם או חיר"ק או שורק. חל"ם למעלה מן ו' נעשה ז', חיר"ק למטה נעשה זנב גימ"ל, שורק באמצע הקוץ של האות ד' קוץ באמצע והכל אחד, אני ראשון ואני אחרון ומבלעדי אין אלהי"ם.

שב"א מאן איהו, פאשר יהיה האופן בתוף האופן, ואינון את המאור הגדל ואת המאור הקטן, ואינון גוף וברית, ולקבליינו חמה ולבנה, דאינון לקבל אימא עלאה ותתאה.

והנה אופן אחד בארץ אצל החיות, וזו נקדה שתחת סגול"ל הנקדה שלמטה, אצל החיות שהן צר"י, את שני המארת הגדלים.

וכן הוא בתוף האופנים שור"ק, אופן אחד למעלה ואופן אחד למטה, והוא העמוד האמצעי ביניהם. והנה אופן אחד בארץ זה חיר"ק, שהוא למטה. כל ניצוץ הוא י', וכל רקיע הוא ו'. יהו"ה שב"א הוא דין. קמ"ץ רחמים, שמאל וימין, שמשם נתנה תורה, שהוא העמוד האמצעי, ובזמן שהם שב"א קמ"ץ חל"ם, הוא רמוז פי בי חש"ק ואפלטו, רק באבותיה חש"ק יהו"ה.

מזד זה שהוא יו"י שעולה יהו"ה, הנה הקדוש ברוך הוא ושמו לחד בכתר לפני שנקרא העולם, עד שעלה במחשבתו לברא אדם, שהוא י' בראש של א'. פתר למעלה, ולמטה נקדה, ובנקודות של האותיות נודעות כל הספירות, שהם תשע נקודות, ובהם י"ד ניצוצות, ועליהם נאמר ובני ישראל יצאים ביד רמה, והם פגוד הפרקים של חמש האצבעות שהם י"ד, ושני רקיעים שם - אחד מן קמ"ץ ואחד מן פת"ח, פגוד שני הקנים של הדרועות, וכל ניצוץ הוא פרק, והוא מדה, ורקיע אמה, וקנה, וקו המדה.

הטעמים הם מן הפתר, והם בראשו של העמוד האמצעי. הנקודות מן המח, והם ברכות שב"א מאן איהו, פאשר יהיה האופן בתוף האופן, ואינון את המאור הגדל ואת המאור הקטן, ואינון גוף וברית, ולקבליינו חמה ולבנה, דאינון לקבל אימא עלאה ותתאה. והנה אופן אחד בארץ אצל החיות, וזו נקדה שתחת סגול"ל הנקדה שלמטה, אצל החיות שהן צר"י, את שני המארת הגדלים. וכן הוא בתוף האופנים שור"ק, אופן אחד למעלה ואופן אחד למטה, והוא העמוד האמצעי ביניהם. והנה אופן אחד בארץ זה חיר"ק, שהוא למטה. כל ניצוץ הוא י', וכל רקיע הוא ו'. יהו"ה שב"א הוא דין. קמ"ץ רחמים, שמאל וימין, שמשם נתנה תורה, שהוא העמוד האמצעי, ובזמן שהם שב"א קמ"ץ חל"ם, הוא רמוז פי בי חש"ק ואפלטו, רק באבותיה חש"ק יהו"ה. מצד זה שהוא יו"י שעולה יהו"ה, הנה הקדוש ברוך הוא ושמו לחד בכתר לפני שנקרא העולם, עד שעלה במחשבתו לברא אדם, שהוא י' בראש של א'. פתר למעלה, ולמטה נקדה, ובנקודות של האותיות נודעות כל הספירות, שהם תשע נקודות, ובהם י"ד ניצוצות, ועליהם נאמר ובני ישראל יצאים ביד רמה, והם פגוד הפרקים של חמש האצבעות שהם י"ד, ושני רקיעים שם - אחד מן קמ"ץ ואחד מן פת"ח, פגוד שני הקנים של הדרועות, וכל ניצוץ הוא פרק, והוא מדה, ורקיע אמה, וקנה, וקו המדה. טעמי אינון מן פתרא, ואינון ברישא דעמודא דאמצעייתא, נקודין מן

מוחא, ואינון ברכאן על רישא דצדיק, כמה דאת אמר (משלי י) ברכות לראש צדיק, ואינון תלת טפין דאתמשכו מן מוחא לגבי ברית מילה, אתוון מסטרא דאימא עלאה, וכלהו אתפלילן במלכותא, ונקודי לאתוון פנשמתא לגופא, דגופא איהו פסוס לרוכב, ואתוון אינון פתיחין לנקודי לקבלא לון, ועלייהו אתמר (חזקאל א יא) וכןפיהם פרודות מלמעלה, לקבלא עליהו נקודי, ונקודי בכל אתר בת קול.

טעמי אינון מאגי קרבא, רפ"ה איהו לעילא מאתוון, ועליה אתמר (שם כב) ודמות על ראשי החיה קיע, פעין הקרח הנורא נטוי על ראשיהם מלמעלה, נטוי דא איהו רפ"ה, נטוי על ראשי חיון, דאינון יהו"ה ארבע אתוון ודאי, דג"ש איהו מלגאו דאתוון, פגוונא דא יהו"ה, רפ"ה מלכר פגוונא דא יהו"ה, ואינון פמתג ורסן לאותיות, ובהון והחיות רצוא ושוב, רצוא בדג"ש, ושוב ברפ"ה. (דף כא ע"א).

תקונא שתייתאה

בראשית, קם רבי שמעון, (פתח) ואמר לאליהו, אליהו אליהו באומאה עלך במלכות קדישא, דאיהי נפילא בגלותא, טול רשותא דלא תזוז מינן, דהא שכינתא וחילהא נטרין לך, מלאכי השרת דאתמר בהון (ישעיהו לג ז) הן אראלם צעקו חוצה, לבר מהיכלין, לא אית מאן דמקבל צלותין דישראל, כמה צפרין מצפצפין בצלותין לגבי אמרוון, דאינון מקננן על ארעא, דנטרין לך, וכלהו אתקריאו צפרים, על שם קן צפור דאיהי אימא קדישא, דאתמר בה (דברים כב ו) פי יקרא קן צפור לפניך, ועלה אתמר (תהלים פד ד) גם צפור מצאה בית, ודא כ' מבראשית, דאתמר בה (משלי כד ג) בחכמה יבנה בית, ודרור

על ראש הצדיק, כמו שנאמר ברכות לראש צדיק, והם שלש השפות שנמשכו מן המוח אל ברית המילה. האותיות מצד האם העליונה, וכלן נכללו במלכות, והנקודות לאותיות פנשמה לגוף, שהגוף הוא פסוס לרוכב, והאותיות פתוחות לנקודות לקבל אותן, ועליהם נאמר וכןפיהם פרודות מלמעלה, לקבל עליהם נקודות, ונקודות בכל מקום בת קול.

הטעמים אלו הם בגדי הקרב, רפ"ה הוא למעלה מהאותיות, ועליהם נאמר ודמות על ראשי החיה קיע, פעין הקרח הנורא נטוי על ראשיהם מלמעלה. נטוי זהו רפ"ה, נטוי על ראשי החיות שהם יהו"ה, ארבע אותיות ודאי. דג"ש הוא מתוך האותיות, כמו זה: יהו"ה, רפ"ה מבחוץ כמו זה: יהו"ה, והם כמו מתג ורסן לאותיות, ובהון והחיות רצוא ושוב, רצוא בדג"ש, ושוב ברפ"ה.

תקון ששי

בראשית, קם רבי שמעון, (פתח) ואמר לאליהו: אליהו אליהו, בשבועה עליך במלכות הקדושה, שהיא נפולה בגלות, טל רשות שלא תזוז מעמנו, שהרי השכינה וחילותיה שומרים אותך, מלאכי השרת, שנאמר בהם הן אראלם צעקו חוצה, צועקים מחוץ להיכלות. אין שם מי שמקבל את תפלות ישראל, כמה צפרים מצפצפות בתפלות אל אפם, שהם מקננות על הארץ, ששומרים אותך, וכלם נקראו צפרים, על שם קן צפור, שהיא האם הקדושה, שנאמר בה פי יקרא קן צפור לפניך, ועליה נאמר

קן לה דא אימא עלאה יוכל, דאתמר בה (ויקרא כה י) וקראתם דרור בארץ, בזמנא דצפור מצאה בית דאיהי פי מקדשא, ואתבניאת ואתתקנת, מיד דרור דאיהי שכינתא עלאה, אשפחת קן לה לעילא.

ומיד אשר שתה אפרוחיה, אלין שית בנין דילה, שית ספירן, דאינון ששת ימי המעשה, בלהו פרחין לגבה, בכמה חגין וזמנין ויומין טבין, ואפרוחים דאינון ישראל לתתא, בלהו פרחין עמה בגלותא, ובזמנא דאנון ביצים, דלית לון גדפין בפקודין דעשה לפרחא, אתמר בה לא תקח האם על הבנים. או הכי מאי פי יקרא קן, אלא בזמנא דלית לה לשכינתא אתר לשריא תמן בקביעו, איהי אזלת במקרה, ודא איהו כל הקובע מקום לתפלתו וכו', כמה דנשמתינ עבדין, הכי שריא שכינתא עמהון, נשמתא דאיהי קבועה בצלותא או באורייתא איהי אתר קבוע לשריא בה שכינתא, אבל נשמתא דלית לה קביעו בצלותא או באורייתא, אלא אי אזדמנת לה במקרה, הכי איהי שריא עלה במקרה, ודא איהו פי יקרא קן צפור לפניך וכו'.

דודאי נשמתא, איהי קן צפור וכן ההיא נשמתא דבר נש אתקריאת קן צפור, וגופא קן דנשמתא, וכן נשמתינ דאינון עולימאן דילה, דאתקריאו בתולות אחריה רעותיה, תבין פגופין דאינון קן דלהון בארץ מקרה, בזמנא דלאו אינון קבועין בבתי פגסיות ובבתי מדרשות, ודא איהו פי יקרא קן צפור לפניך.

ועוד קן צפור לעילא, איהו פרסיא, וקן דילה לתתא מטטרוין, ועליה אתמר (במדבר יד

גם צפור מצאה בית, וזו כ' מבראשית, שנאמר בה בחכמה יבנה בית. ודרור קן לה - זו האם העליונה יוכל, שנאמר בה וקראתם דרור בארץ. בזמן שצפור מצאה בית, שהיא בית המקדש, ונבנתה ונתתקנה, מיד הדרור, שהיא שכינה עליונה, מצאה קן לה למעלה.

ומיד אשר שתה אפרוחיה, אלו ששת בניה, שש ספירות, שהם ששת ימי המעשה, כלם פורחים אליה, בכמה חגים וזמנים וימים טובים. ואפרוחים, שהם ישראל למטה, כלם פורחים עמה בגלות, ובזמן שהם ביצים, שאין להם כנפים במצוות עשה לפרח, נאמר בה לא תקח האם על הבנים.

אם כן, מה זה פי יקרא קן? אלא בזמן שאין לשכינה מקום לשרות שם בקביעות, היא הולכת במקרה, וזהו כל הקובע מקום לתפלתו. כמו שנשמות עושות, כן שורה עמהם שכינה. הנשמה שהיא קבועה בתפלה או בתורה, היא מקום קבוע לשרות בו שכינה, אבל נשמה שאין לה קביעות בתפלה או בתורה, אלא אם מזדמנת לה במקרה, כן היא שורה עליה במקרה, וזהו פי יקרא קן צפור לפניך וכו'.

שודאי נשמה היא קן צפור, וכן אותה נשמת האדם נקראת קן צפור, והגוף הקן של הנשמה, וכן הנשמות שהן עלמותיה, שנקראו בתולות אחריה רעותיה, יושבים בגופות, שהם קן של האם בדרך מקרה, בזמן שאינם קבועים בבתי פגסיות ובבתי מדרשות, וזהו פי יקרא קן צפור לפניך.

ועוד, קן צפור למעלה הוא כסא, והקן שלה למטה הוא מטטרוין,

וְנָקָה לֹא יַנְקָה, דְּתַמְזָן קֶן, וְאַיְהוּ קֶנָא וְנוֹקֶם, בְּזַמְנָא דְּלֹא אַשְׁפְּחֵת קִינָא לְשִׁרְיָא, בְּדֶרֶךְ, דָּא דְּאֵתְמַר בְּהָ (יהושע ה ד) מְתוּ בַּמְדָּבָר בְּדֶרֶךְ בְּצִאתְסָם מִמְצָרִים, וְעוּד בְּדֶרֶךְ, דָּא קַבּוּרַת רַחֵל, דְּאַיְהוּ בְּפְרִשְׁתָּ אֹרְחִין, וְעֵלְהָ אַתְמַר (ירמיהו ט) מִי יִתְנַגֵּי בַּמְדָּבָר מִלּוֹן אֲרָחִים, וְאַיְנוּן תְּרִין מְשִׁיחִין, דְּמִתְמָזָן קָא עֶבְרִין פֵּד אַתְּאָן לְמִפְרַק לְיִשְׂרָאֵל.

בְּכָל עֵץ דָּא אִיְהוּ עֵץ הַחַיִּים, דְּאֵתְמַר בֵּיהַ (משלי ג יח) עֵץ חַיִּים הִיא לְמַחְזִיקִים בָּהּ, וְעֵלְיָהּ אַתְמַר (דברים כ יט) כִּי הָאָדָם עֵץ הַשֹּׁדֶה, וְעוּד בְּכָל עֵץ בֵּיהַ (בראשית א יא) עֵץ פְּרִי עֹשֶׂה פְּרִי לְמִינוּ, וְדָא יוֹם הַשֶּׁבֶת דְּתַמְזָן זִוּוּגָא דְשָׁכִינְתָא עִם קוּדְשָׁא בְּרִיף הוּא, וְתַמְזָן אִית לָהּ נִיּוּחָא, וְעֵלְיָהּ אַתְמַר (תהלים א ג) וְהָיָה כַעֲץ שְׂתוּל עַל פְּלָגֵי מַיִם אֲשֶׁר פִּרְיוֹ יִתֵּן בְּעֵתוֹ, דָּא עֵתוֹ דְּצִדִּיק דְּאַיְהוּ לִיל שְׁבֵת, דְּצִדִּיק מַגִּיחַ פְּרָחִין נִשְׁמַתִּין חַדְשׁוֹת בְּיִשְׂרָאֵל עָרֵב שֶׁבֶת דְּאַתְקֵרִיאוּ פְּנִים חַדְשׁוֹת.

אֲפּוּרוּחִים אֵלִין תְּלִמִידֵי חֲכָמִים, דְּבִגֵּינְהוּן שְׂרִיא שְׁכִינְתָא עַל יִשְׂרָאֵל, אוּ בִיציִים אֵלִין אִינּוֹן תִּינוּקוֹת שְׁל בֵּית רַבָּן, דְּבִגֵּינְהוּן שְׂרִיא שְׁכִינְתָא עַל יִשְׂרָאֵל, וְאַלִּין אִינּוֹן מֵאֲרֵי מַקְרָא, וּבְזַמְנָא דְּאִינּוֹן עֲסָקִין בְּאַרְיִיתָא אוּ בַּמְצוֹה דָּאנוּן קוּדְשָׁא בְּרִיף הוּא וְשָׁכִינְתָא, וּגְרָמֵי לְחַבְרָא לּוֹן בְּתָדָא, יִרְתִּין מִתְמָזָן נִשְׁמַתִּין, וְאַתְקֵרִיאוּ בְּנִים דְּקוּדְשָׁא בְּרִיף הוּא, בְּגִין דְּמֵאֲרֵי מַקְרָא וּמֵאֲרֵי מְשֻׁנָּה אִינּוֹן מְגַדְפִּין (דף כא ע"ב) דִּילְהָ, וּבְגִין דָּא וְהָאֵם רַבְצָת עַל הָאֲפּוּרוּחִים אוּ עַל הַבִּיציִים, אִיְהוּ רִבִּיעָא עֲלִיְהוּ בְּאַרְבַּע גְּדָפִין דִּילְהָ, דְּאֵתְמַר בְּהוּן (יחזקאל א ח) וְאַרְבַּע כְּנָפִים, יֹונְקִין אֲנִפֵּי זַוְטְרֵי, וְאַיְנוּן אַרְבַּע אֲנִפִּין לְכָל חַד וְחַד, וּבְהוּן

אִימָא רִבִּיעָא עֲלִיְהוּ, וְזַמְנִין אִיְהוּ עֲלִיְהוּ, וְזַמְנִין אֲסִתְלַקַת מַנְיֵיהוּ, אֲבָל בְּגִין דְּאִינּוֹן מְזַן מַעוּי, (ג"א דְּאַתְמַר בְּהוּן (ירמיהו לא יט) הֲמוּ מַעוּ לַו), בְּגִין דְּרַחִימוּ דְּחַמוּ מִיעֵהָא עֲלִיְהוּ וְאַיְנוּן מְאַרֵי קַבְלָה, אַתְמַר בְּהוּן (דברים כב ו) לֹא תִקַח הָאֵם עַל הַפְּנִים, דְּאַימָא לֹא זִזָה מַנְיֵיהוּ לְעַלְם.

הַדָּרְאֵי קוּדְשָׁא בְּרִיף הוּא אִיְהוּ אֹרְיִיתָא, וְשָׁכִינְתָא הִיא מְצוֹה, וְזַפָּאה מָאן דְּמִתְעַסֵק בְּהוּן לְיַחְדָּא לוֹן, וְכֵן זְכוּר וְשְׁמוּר אִינּוֹן קוּדְשָׁא בְּרִיף הוּא וְשָׁכִינְתָא, וְזַפָּאה אִיְהוּ מָאן דְּמִיַחֵד לוֹן בְּיוֹם שְׁבֵת, דְּאִיְהוּ יְסוּד, וּבְרַחִימוּ וּדְחִילוּ דִי"ה, דְּאִינּוֹן אֲבָא וְאַימָא. זְכוּר וְשְׁמוּר, אִינּוֹן לְקַבַּל תְּפִלִּין דְּרִישָׁא י', וְתְפִלִּין דְּיָדָא ה', דְּכַר וְנוֹקְבָא, וְזַפָּאה אִיְהוּ מָאן דְּמִיַחֵד לוֹן בְּקֵרִיַּאת שְׁמַע בְּדְחִילוּ וְרַחִימוּ, דְּבְזַמְנָא דִּישְׂרָאֵל מִשְׁתַּדְלִין בְּאַרְיִיתָא דְּבְכַתֵּב וּבְאַרְיִיתָא דְּבַעַל פְּהָ, בְּרַחִימוּ וּדְחִילוּ, אַתְמַר בְּהוּן לֹא תִקַח הָאֵם עַל הַפְּנִים, וּבְזַמְנָא דְּלֹא מִשְׁתַּדְלִין בְּהוּן בְּרַחִימוּ וּדְחִילוּ, אַתְמַר בְּהוּן שְׁלַח תִּשְׁלַח אֶת הָאֵם.

בְּזַמְנָא דִּישְׂרָאֵל נֻטְרִין שִׁבְתָּא בְּזְכוּר וְשְׁמוּר בְּדְחִילוּ וְרַחִימוּ, אַתְמַר בְּהוּן לֹא תִקַח הָאֵם עַל הַפְּנִים, וְאֵם לֹא פְּתִיב בְּהוּן שְׁלַח תִּשְׁלַח וּגְוָמַר, תְּרִין תְּרוּכִין, וּבְזַמְנָא דִּישְׂרָאֵל מִיַּחְדִּין לְקוּדְשָׁא בְּרִיף הוּא בְּתַפְלִין דִּיד וּבְתַפְלִין דְּרֹאֲשׁ בְּדְחִילוּ וְרַחִימוּ, אַתְמַר בְּהוּן לֹא תִקַח הָאֵם עַל הַפְּנִים, וְאֵם לֹא שְׁלַח תִּשְׁלַח, וּבְזַמְנָא דְּמִקְיָימִין מְצוֹת בְּרִית מִילָה וְאַעֲבָרֵן מַנְיֵיהוּ עַרְלָה, וְעַבְדִּין פְּרִיעָה, בְּדְחִילוּ וְרַחִימוּ, אַתְמַר בְּהוּן לֹא תִקַח הָאֵם עַל הַפְּנִים, וְאֵם לֹא שְׁלַח תִּשְׁלַח אֶת הָאֵם, בְּזַמְנָא דְּמִיַּחְדִּין בְּזוּוּגִיהוּן בְּקוּדְשִׁין וְשְׁבַע בְּרַכְּזָן,

וּבָהֶם הָאֵם רֹבְצָת עֲלֵיהֶם, וְלִפְעָמִים הִיא עֲלֵיהֶם, וְלִפְעָמִים מִסְתַּלְקַת מֵהֶם, אֲבָל מְשוּם שְׁהֶם מִהַמְעִים שְׁלָהּ, (שְׁנֶאמַר בָּהֶם (ירמיהו לא) הֲמוּ מַעוּ לוּ), מְשוּם אַתְבָּה שְׂרָאוּ אֶת מַעֵיהָ עֲלֵיהֶם, וְהֵם בְּעֵלֵי קַבְלָה, נְאֻמָּר בָּהֶם לֹא תִקַח הָאֵם עַל הַפְּנִים, שְׁהָאֵם לֹא יִזָּה מֵהֶם לְעוֹלָם.

שְׁנוֹדֵי הַקְדוּשׁ בְּרִיף הוּא הוּא תוֹרָה, וְשָׁכִינָה הִיא מְצוֹה. אֲשֶׁרִי מִי שֶׁמִתְעַסֵק בָּהֶם לְיַחֵד אוֹתָם. וְכֵן זְכוּר וְשְׁמוּר הֵם הַקְדוּשׁ בְּרִיף הוּא וְשָׁכִינָתוֹ. אֲשֶׁרִי הוּא מִי שֶׁמִיַּחֵד אוֹתָם בְּיוֹם שְׁבֵת, שְׁהוּא יְסוּד, וּבְאַתְבָּבָה יוּרְאָה שֶׁל י"ה, שְׁהֶם אֲבָא וְאַמָּא. זְכוּר וְשְׁמוּר, הֵם כְּנֶגֶד תְּפִלִּין שֶׁל רֹאשׁ - י', וְתְפִלִּין שֶׁל יָד - ה', זְכוּר וְנוֹקְבָה, וְאַשְׁרֵי הוּא מִי שֶׁמִיַּחֵד אוֹתָם בְּקֵרִיַּאת שְׁמַע בְּיּוּרְאָה וְאַתְבָּבָה, שְׁבִזְמַן שִׁישְׂרָאֵל מִתְעַסָּקִים בַּתוֹרָה שְׁבַכְתֵּב וּבַתוֹרָה שְׁבַעַל פִּה בְּאַתְבָּבָה יוּרְאָה, נְאֻמָּר בָּהֶם לֹא תִקַח הָאֵם עַל הַפְּנִים, וּבְזַמְנָא דִּישְׂרָאֵל מִתְעַסָּקִים בָּהֶם בְּאַתְבָּבָה יוּרְאָה, נְאֻמָּר בָּהֶם שְׁלַח תִּשְׁלַח אֶת הָאֵם.

בְּזַמְנָן שִׁישְׂרָאֵל שׁוּמְרִים שְׁבֵת בְּזְכוּר וְשְׁמוּר בְּיּוּרְאָה וְאַתְבָּבָה, נְאֻמָּר בָּהֶם לֹא תִקַח הָאֵם עַל הַפְּנִים. וְאֵם לֹא, כְּתוּב בָּהֶם שְׁלַח תִּשְׁלַח וּגְו', שְׁנֵי גְרוּשִׁים. וּבְזַמְנָן שִׁישְׂרָאֵל מִיַּחְדִּים אֶת הַקְדוּשׁ בְּרִיף הוּא בְּתַפְלִין שֶׁל יָד וּבְתַפְלִין שֶׁל רֹאשׁ בְּיּוּרְאָה וְאַתְבָּבָה, נְאֻמָּר בָּהֶם לֹא תִקַח הָאֵם עַל הַפְּנִים, וְאֵם לֹא - שְׁלַח תִּשְׁלַח. וּבְזַמְנָן שְׁמִקְיָמִים מְצוֹת בְּרִית מִילָה וּמַעֲבִירִים מֵהֶם הַעַרְלָה וְעוֹשִׂים פְּרִיעָה בְּיּוּרְאָה וְאַתְבָּבָה, נְאֻמָּר בָּהֶם לֹא תִקַח הָאֵם עַל הַפְּנִים, וְאֵם לֹא - שְׁלַח

דאינון יחודא דלהון בקדושה ובברכתא, אתמר בהון לא תקח האם על הפנים, ואם לאו שלח תשלח וכו'.

ואינון ישראל בגלותא ברשותא אחרא, דכד לא מתייחדין בזווגיהו בקדושין ושבע ברכאן, דאינון יחודא דלהון בקדושה וברכה, באתר דקדושה שריא עליהו מסאבא, ובאתר דברכה שריא עליהו לטותא, ובאתר דיחודא שריא עליהו פרוודא, ודא גרים גלותא לשכינתא, דאתתרכת מאתרהא ומקנהא דאיהי ירושלם, הדא הוא דכתיב (ישעיה נ א) ובפשעיהם שלחה אמהם, תרין שלוחין שלח תשלח, חד מבית ראשון, וחד מבית שני.

ואי תימא דקודשא בריך הוא לאו אתתרף עמיה, בגין דא אמר קרא (משלי כז כ) כצפור נודדת מן קנהה פן איש נודד ממקומו, בגין לנטרא לה בגלותא מרשו נוכראה, הדא הוא דכתיב (ישעיה מב ח) אני יי' הוא שמי וכבודי לא אחר לא אתון וגומר, לאחר דא אל אחר, דא סמאל, לפסילים אלן קממן דעל שבעין אומין.

ובגינה, קודשא בריך הוא איהו מלך אסור ברהטים, איהו אסור עמהון בתפלין דרישא, דאינון פאר דרישא, דתפלין דרישא אינון באתר דרהטי דמוחא, ודא איהו אסור ברהטים, ואיהו חבוש עמהון בתפלין דיד בקשר של יד, ודא הוא דכתיב (יחזקאל כד י) פארף חבוש עליך, ובגין דאיהו חבוש עמהון בגלותא, אתמר ביה אין חבוש מתיר עצמו מבית האסורין, ושכינתא איהו בית האסורין דיליה, בגין רחימו דילה איהו אסור בה, ורזא דמלה צרור המור דודי לי בין שדי ילין (שיר א יא).

תשלח את האם. בזמן שמיוחדים בזווגם בקדושין ושבע ברכות, שהם היחוד שלהם בקדושה ובברכה, נאמר בהם לא תקח האם על הפנים, ואם לא - שלח תשלח וכו'.

וישראל הם בגלות ברשות אחרת, שפשלא מתיחדים בזווגם בקדושין ושבע ברכות, שהם היחוד שלהם בקדושה וברכה, במקום הקדושה שורה עליהם טמאה, ובמקום של ברכה שורה עליהם קללה, ובמקום של יחוד שורה עליהם פרווד, וזה גורם גלות לשכינה, שגרשה ממקומה ומקנה, שהיא ירושלים. זהו שכתוב ובפשעיהם שלחה אמהם, שני שלוחים, שלח תשלח, אחד מבית ראשון ואחד מבית שני.

ואם תאמר שהקדוש ברוך הוא לא גרש עמה - משום כך אמר הכתוב כצפור נודדת מן קנהה פן איש נודד ממקומו, כדי לשמר אותה בגלות מרשות נכריה. זהו שכתוב אני יהוה הוא שמי וכבודי לא אחר לא אתון וגומר. לאחר - זה אל אחר, זה סמאל, לפסילים - אלו הממנים על שבעים אמות.

ובשכינה הקדוש ברוך הוא הוא מלך אסור ברהטים, הוא אסור עמהם בתפלין של ראש, שהם הפאר של הראש, שתפלין של ראש הם במקום של ברהטים של המת, וזהו אסור ברהטים, והוא חבוש עמהם בתפלין של יד בקשר של יד, וזהו שכתוב פארף חבוש עליך, ומשום שהוא חבוש עמהם בגלות, נאמר בו אין חבוש מתיר עצמו מבית האסורין, והשכינה היא בית האסורים שלו, בגלל האהבה שלה הוא אסור בה, וסוד הדבר - צור המור דודי לי בין שדי ילין.

ובגין דא מאן דבעי לאשגא למלפא, לית ליה רשו לאשגא ליה אלא בשכינתא, הדא

הוא דכתיב (ירמיה ט כב) אל תהלל וכו' פי אם בזאת וגומר, ואהרן פד עאל לקדש קדשין ביומא דכפורי, בה הוה עאל, דכתיב (ויקרא טו א) בזאת יבא אהרן אל הקדש, דאיהי עת לעשת ליי, ומשה בגינה אתקיים בעלמא, הדא הוא דכתיב (דברים לג א) וזאת הברכה אשר וגומר, ובה עביד עשר מכתשין לפרעה, הדא הוא דכתיב (שמות ט טו) ואולם בעבור זאת העמדתיך, ויעקב בגין דהוה ידע דכל רעותא דמלפא בה, מני לבנוי עליה, דלא יעלון קדם מלפא אלא בה, וכל שאלתין דלהון בצלותין ובעותין למלפא דיהון בה, הדא הוא דכתיב (בראשית מט כח) וזאת אשר דבר להם אביהם (דן כב ע"א) וגומר, ודוד בגין דהוה ידע דכל רעותא וחיילא ותוקפא דמלפא בה, אמר (תהלים כז ג) אם תחנה וגומר, בזאת אני בוטח, דאתמר עליה (שם קג ט) ומלכותו בכל משלה, ומאן דלא שת לביה גם לזאת, עליה אתמר (שם צבז) וכסיל לא יבין את זאת.

ובגין דא כד ישראל בעאן בעותין למלפא, אמרין לה (שיר ו א) אנה הלך דודך, דאתמר ביה ברח דודי, אנה פנה דודך ונבקשנו עמך, בכמה בקשות של הפלות ובעותין, דבגינה איהו נחית עלן, דלא זז מנפא אלא בגין דלא נהגנא יקרא כך, דבגינה הוה אסיר עמנא כל שית יומין, הדא הוא דכתיב (יחזקאל מו א) יהיה סגור ששת ימי המעשה, וביום השבת יפתח וביום החדש יפתח, דהכי איהי שכינתא סתימא עמיה ביומא דחולא, פשושנה דאיהי אטימא, וביומא דשבתא וביומא דחדשא וביומין טבין

וכמשום כך, מי שרוצה להשיג את המלך, אין לו רשות להשיג אותו אלא עם השכינה. זהו שכתוב אל תהלל וכו', פי אם בזאת יתהלל וגומר. ואהרן כשנכנס לקדש הקדשים ביום הכפורים, בה היה נכנס, שכתוב בזאת יבא אהרן אל הקדש, שהיא עת לעשות ליהוה, ומשה בשבילה התקיים בעולם. זהו שכתוב וזאת הברכה אשר ברח וגומר, ובה עשה עשר מכות לפרעה. זהו שכתוב ואולם בעבור זאת העמדתיך. ויעקב, משום שהיה יודע שכל רצונו של המלך בה, צוה את בניו עליה שלא יפנסו לפני המלך אלא בה, וכל משאלותיהם בתפלות ובקשות למלך שיהיו בה. זהו שכתוב וזאת אשר דבר להם אביהם וגומר. ודוד, משום שהיה יודע שכל הרצון והכח והתקף של המלך הוא בה, אמר אם תחנה וגומר, בזאת אני בוטח, שנאמר עליה ומלכותו בכל משלה, ומי שלא שת לבו גם לזאת, עליו נאמר וכסיל לא יבין את זאת.

וכמשום כך, כשישראל מבקשים בקשות למלך, אומרים לה אנה הלך דודך, שנאמר בו ברח דודי, אנה פנה דודך ונבקשנו עמך, בכמה בקשות של הפלות ובקשות, שבשכילך הוא ירד עלינו, שלא זז ממנו אלא משום שלא נהגנו כך כבוד, שבשכילך היה אסור עמנו כל ששת הימים. זהו שכתוב יהיה סגור ששת ימי המעשה, וביום השבת יפתח וביום החדש יפתח, שכן היא השכינה נסתרת עמו בימי החל, כמו שושנה שהיא אטומה, וביום השבת וביום החדש ובקיים טובים נפתחת

אתפתחת, לקבלא ריחין ובוסקמין, ולירתא נפשין וענוגין לבגנייהו.

ווי לוז לבני נשא, דקודשא בריה הוא אסיר עמהון בגלותא, ושכינתא אסירת עמהון, ואתמר בה אין חבוש מתיר את עצמו מבית האסורים, ופורקנא דילה דאיהי תשובה אימא עלאה, איהי תליא בידיהון, דחמשין תרעין דחירו עמה, לקבל חמשין זמנין דאדפר יציאת מצרים באורייתא, דא הוא (שמות ב יב) ויפן כ"ה וכ"ה, באלין חמשין אתון דמיחדין ליה בכל יומא פעמים שמע ישראל, דאית בהון כ"ה וכ"ה אתון, וירא פי אין איש דאתער לה בגנייהו.

ואיהי משגיח מן החלונות, דאתמר בהון חלו נא פני אל ויחננו, לההיא דאתמר בה (במדבר יב יג) אל נא רפא נא לה, דאסוותא בידיה, דאיהו יד פשוטה לקבל שבים, (שמות ב יב) וירא פי אין איש, ואיהי (שופטים ה כח) בעד החלון נשקפה, ותיבב בתרועה דאיהי יכבא, דאתמר בה (בראשית ח ו) ויפתח נח את חלון התבה אשר עשה, ודא יום הפורים דתיבת נח היא אימא עלאה, חלון דילה הוא עמודא דאמצעיתא, דביה אור, ותורה אור, ואיהו אור הגנוז.

ויפן פה וכה, מציען מן החרפים, אלו עשרת ימי תשובה, וירא פי אין איש, ועוד משגיח מן החלונות אלין חלונות דבי כנישתא, דאבא ובנוי אינון בבית (הכנסת) אסירן, ואיהו בכל יומא אשגחתייה עליהו, ויהיב לוז מזונא.

ויפן פה וכה, אם אית מאן דיתער בתויבתא לתברא בית אסורין דלהון, הדא הוא דכתיב (ישעיה מט ט) לאמר לאסורים צאו, ולאשר

לקבל ריחות ובשמים ולירש נפשות וענוגים לבגנייהם. אוי להם לבני אדם, שהקדוש ברוך הוא אסור עמהם בגלות והשכינה אסורה עמם, ונאמר בה אין חבוש מתיר את עצמו מבית האסורים, והגאלה שלה, שהיא תשובה, האם העליונה היא תלויה בידיהם, שחמשים שערי חרות עמה, כנגד חמשים פעמים שנוקרה יציאת מצרים בתורה. זהו ויפן כ"ה וכ"ה, בחמשים האותיות הללו שמיחדים אותו בכל יום פעמים שמע ישראל, שיש בהן כ"ה וכ"ה אותיות, וירא פי אין איש שיעורר אותה בתוכם.

והוא משגיח מן החלונות, שנאמר בהם חלו נא פני אל ויחננו, לאותה שנאמר בה אל נא רפא נא לה, שהרפואה בידו, שהיא יד פשוטה לקבל שבים, וירא פי אין איש. והיא בעד החלון נשקפה ותיבב בתרועה, שהיא יכבא, שנאמר בה ויפתח נח את חלון התבה אשר עשה, וזה יום הפורים של תבת נח, היא האם העליונה, החלון שלה הוא העמוד האמצעי, שבו אור, ותורה אור, והוא האור הגנוז. ויפן פה וכה, מציען מן החרפים, אלו עשרת ימי תשובה, וירא פי אין איש. ועוד, משגיח מן החלונות, אלו החלונות של בית כנסת, שהאב ובנו הם בבית (הכנסת) אסורים, והוא בכל יום השגחתו עליהם ונותן להם מזון.

ויפן פה וכה, אם יש מי שיתעורר בתשובה לשבר את בית האסורים שלהם, זהו שפתוב לאמר לאסורים צאו

בחשך הגלו, ויפן פה וכה

וירא פי אין איש, אלא איש לדרבו פנו, בעסקין דלהון, באורחין דלהון, איש לבצעו מקצוהו, בבצעא דהאי עלמא, לירתא האי עלמא, ולא אינון מסטרא דאלין דאתמר בהון (שמות יח כא), אנשי חיל, יראי אלהים, אנשי אמת, שנאי בצע, אלא פלהו צווחין בצלותין ביומא דכפורי כפלבים, הב לנא מזונא, וסליחה וכפרה וחי, פתבנו לחיים, ואינון עזי נפש כפלבים, דאינון אומין דעלמא דצווחי לגביה ולית לוז בשת אנפין, דלא אית מאן דקרא ליה בתיובתא, דיחזור שכינתיה לקודשא בריה הוא, דאיהי מרחקא מגייה, למהדר לגביה, ואדמין לכלבים, דאתמר בהון (תהלים קו לה) ויתערכו בגוים וילמדו מעשיהם, ואינון ערב רב, דכל חסד דעבדין לגרמיהו עבדין.

ועוד אינון שאלין מזונא וכסויא ועונה, דאיהי עונת זוגייהו, דאתמר בה (שמות כא ו) שארה כסותה וענתה לא יגרע, ולא אית מאן דשאל מזונא דאיהי תורה, שארה דשכינתא, ואיהי אימא עלאה, דאתמר בה (משלי א ח) ואל תטש תורת אמוך, כסותה (דף כב ע"ב) דא כסויא דציצית, ועטיפו דיליה, ותפלין דיד, דאתמר בה (תהלים קב א) תפלה לעני כי יעטף, ועונתה דא קריאת שמע בעונתה, דאם שלש אלה לא יעשה לה לשכינתא, ויצאה חנם אין כסף, (שמות כא יא), לית ליה כסופא מן שכינתא, חציף איהו, ועוד אין כסף לא יהא ליה כסופא ליעלמא דאתי.

והן כל אלה יפעל אל פעמים שלש עם גבר (איוב לג כט), ובגין דא פי היא כסותה לבדה, דא גלגולא קדמאה, היא שמלתו לעורו, דא גלגולא תניינא, במה ישכב, דא גלגולא

ולאשר בחשך הגלו, ויפן פה וכה וירא פי אין איש, אלא איש לדרבו פנו, לעסקים שלהם, לדרכים שלהם, איש לבצעו מקצוהו, בבצע של העולם הזה, לירש את העולם הזה, ואינם מצד אלו שנאמר בהם אנשי חיל, יראי אלהים, אנשי אמת, שנאי בצע, אלא פלם צועקים בתפלה ביום הפורים כמו כלבים, הב לנו מזון וסליחה וכפרה וחי, פתבנו לחיים, והם עזי נפש כפלבים. שהם אמות העולם שצועקים כנגדו ואין להם בשת פנים, שאין מי שקורא לו בתשובה שיתזיר את שכינתו אל הקדוש ברוך הוא, שהיא מרחקת ממנו, לחזר אליו, ונדמים לכלבים, שנאמר בהם ויתערכו בגוים וילמדו מעשיהם, ואותם ערב רב, שכל חסד שעושים, הם עושים אותו לעצמם.

ועוד הם מבקשים מזון וכסות ועונה, שהיא עונת זוגם, שנאמר בה שארה כסותה וענתה לא יגרע, ואין מי ששואל מזון, שהוא תורה, שארה של השכינה, והיא האם העליונה שנאמר בה ואל תטש תורת אמוך. כסותה זה כסוי הציצית ועטוף שלה, ותפלין של יד, שנאמר בה תפלה לעני כי יעטף. וענתה זו קריאת שמע בעונתה. שאם שלש אלה לא יעשה לה, לשכינה, ויצאה חנם אין כסף, אין לו בושח מן השכינה, הוא חציף. ועוד אין כסף, לא יהיה לו כסופים לעולם הבא.

והן כל אלה יפעל אל פעמים שלוש עם גבר, ומשום כך פי היא כסותה לבדה - זה גלגול הראשון, היא שמלתו לעורו - זה גלגול שני, במה ישכב - זה

ברשותא דקודשא בריהּ הוא, וקלא נפיק ויימא לא תקח האם על הפנים, מיד הנפיק זכור ושמור דשבת, וייתי ליליא דיומא קמא דשבתא, קלא תננינא נפיק שלח תשלח.

ותו פי יקרא קן צפור לפניך, דא סופה דאיהי אימא עלאה, בכל עץ, הדא הוא דכתיב (ויקרא כג ז) ולקחתם לכם ביום הראשון פרי עץ הדר, אפרוחים אלן שבעת ימי הסכות, או ביצים דבהון עבדין שבע הקפות, ורזא דמלה נקבה תסובב גבר (ירמיה לא כא).

פרי עץ הדר אימא תתאה, עץ איהו לול"ב, ל"ו ל"ב נתיבות, דאיהו אתרוג, וצריך לנענעא ביה לשית סטרין, ארבע רוחין ועילא ותתא, לאתערא עליה ו, ותלת נענועין לכל סטרא סלקין ח"י, וצריך ארבע זמנין ח"י, חד בנטילת לולב, ותרין באנא יי, תרין אתרינין בהודו ליי תחלה וסוף, ובאלין נענועין אינון משפילין מעילא לתתא לשבעין ותרין אומין, ולבתר הנצחי לון אמרי אנ"י וה"ו הושיעה נא תרין זמנין, דאינון וא"ו מן וה"ו אנ"י וה"ו, מן ויסע ויב"א וי"ט, ובההוא זמנא לא תקח האם על הפנים.

ביצים אינון מסטרא דאופנים, אפרוחים מסטרא דנער מטטרו"ן, פנים מסטרא דכרסיא דאיהי ספת שלום, דאיהי קנא דשכינתא, דאימא עלאה מקנא בכרסיא בתלת ספירן עלאין, עמודא דאמצעיתא פליל שית ספירן, מקננן במטטרו"ן, אימא תתאה מקננא באופן, דאתמר ביה (יחזקאל א טו) והנה אופן אחד

בארין. ועוד שכינתא מסטרא דכרסיא אתקריאת

הפנים ברשותו של הקדוש ברוך הוא, וקול יצא ויאמר לא תקח האם על הפנים. מיד שיוצא זכור ושמור של שבת ויבא הלילה של יום הראשון של שבת, קול שני יוצא שלח תשלח.

ועוד, פי יקרא קן צפור לפניך - זו ספה, שהיא האם העליונה. בכל עץ, זהו שכתוב ולקחתם לכם ביום הראשון פרי עץ הדר. אפרוחים, אלו שבעת ימי הסכות. או ביצים, שבהם עושים שבע הקפות, וסוד הדבר - נקבה תסובב גבר.

פרי עץ הדר, האם המתחנה. עץ הוא לולב, ל"ו ל"ב נתיבות, שהוא אתרוג, וצריך לנענע בו לששה צדדים - ארבע רוחות, מעלה ומטה, לעורר עליו ו, ושלשה נענועים לכל צד עולים שמונה עשר, וצריך ארבע פעמים שמונה עשר, אחד בנטילת לולב, והשני באנא יהו"ה, שני אחרים בהודו לה' התחלה וסוף, ובנענועים הללו הם משפילים ממעלה למטה את שבעים ושתיים האמות, ואחר שמנצחים אותם, אומרים אנ"י וה"ו הושיעה נא פעמים, שהם וא"ו מן וה"ו, אנ"י וה"ו מן ויסע ויב"א וי"ט, ובאותו הזמן לא תקח האם על הפנים.

ביצים הם מצד של אופנים, האפרוחים מצד של הנער מטטרו"ן. הפנים מצד של הפסא, שהיא ספת שלום, שהיא הקן של השכינה, שהאם העליונה מקננת בפסא בשלש הספירות העליונות, העמוד האמצעי כולל שש ספירות, שמקננות במטטרו"ן, האם המתחנה, מקננת באופן, שנגמר בו והנה אופן אחד בארין. ועוד, שכינה מצד הפסא נקראת

נשר, ומסטרא דנער יונה, ומסטרא דאופן צפור, ושכינתא דמות אדם להנה.

ועוד שלח תשלח תא חזי מלאכא אית דממנא על עופין, דאינון נפשין דאתקריאו צפירין, וסנדלפו"ן שמיא, ובזמנא דישראל מקיימי האי פקודא, ואזלת אימא מתתרכא, ובנין צווחין, איהו אוליה זכו על עופין דיליה, ויימא לקודשא בריהּ הוא, והא כתיב בך (תהלים קמה ט) ורחמיו על כל מעשיו, אמאי גזירית על האי עופא דאתתרכת מקינה, וכן מטטרו"ן אוליה זכו על עופין דיליה, דאינון רוחין דפרחין בכני נשא, דמפרסיא אינון נשמתין, ומהאי חיה רוחין, ומאופן נפשין, ואינון בכריאה יצירה עשיה.

בשבת ויומין טבין נחתין עלייהו נשמתין ורוחין ונפשין בארז אצילות, דאינון רוחא דקדשא מעשר ספירן, וכל ממנא אוליה זכו על עופין דיליה, דאינון נשמתין דפרחין בכני נשא, ובזמנא דישראל מקיימין האי פקודא, כל ממנא אוליה זכו על עופין דיליה, וקודשא בריהּ הוא מה עביד, בניש לכל חילין דיליה, ויימא, וכי (נ"א הא) כל ממנא דעופי דלתתא אוליה זכו על עופין דיליה דממנא עלייהו, ולית בכו מאן דאוליה זכו על בני דאינון ישראל, בני בכרי ישראל, ועל שכינתא דאיהי בגלותא, דקנא דילה דאיהי ירושלים תרבה, ובנוי בגלותא תחות יד אדונים קשין אומין דעלמא, ולית מאן דבעי עלייהו רחמי, ויוליה זכו עלייהו, בההוא זמנא צווח קודשא בריהּ הוא ואמר (ישעיה מח יא) למעני למעני אעשה, ואעשה למען שמי (יחזקאל כ יד), ובדא יתער רחמי על שכינתיה ועל בנוי דבגלותא.

אעשה, ואעשה למען שמי. ובהו יתעוררו רחמים על שכינתו ועל בניו בגלות.

נשר, ומצד של נער יונה, ומהצד של אופן צפור, והשכינה דמות אדם להנה.

ועוד, שלח תשלח, בא וראה, יש מלאך ממנה על העופות, שהן נפשות שנקראות צפירים, וסנדלפו"ן שמו. ובזמן שישראל מקיימים את המצוה הזו והאם הולכת מגרשת, והפנים צועקים, הוא מלמד זכות על העופות שלו, ויאמר לקדוש ברוך הוא, ורחי פתוב כף ורחמיו על כל מעשיו, למה גזרת על העוף הזה שנתגרשה מקנה? וכן מטטרו"ן מלמד זכות על העופות שלו, שהן רוחות שפורחות בכני האדם, שמהפסא הם נשמות, ומהחיה הזו רוחות, ומהאופן נפשות, והם בכריאה יצירה עשיה.

בשבת וימים טובים יורדות עליהם נשמות ורוחות ונפשות בדרך אצילות, שהם רוח הקדש מעשר ספירות, וכל ממנה מלמד זכות על העופות שלו, שהם נשמות שפורחות בכני אדם. ובזמן שישראל מקיימים מצוה זו, כל ממנה מלמד זכות על העופות שלו. ומה עושה הקדוש ברוך הוא? הוא מכנס את כל חילותיו ויאמר, וכי (דרי) כל ממנה של העופות שלמטה מלמד זכות על העופות שלו שהוא ממנה עליהם, ואין בכם מי שילמד זכות על בני שהם ישראל, בני בכרי ישראל, ועל השכינה שהיא בגלות, שהקן שלה הוא ירושלים תרבה, ובנוי בגלות תחת יד אדונים קשים, אמות העולם, ואין מי שמבקש עליהם רחמים וילמד עליהם זכות? באותו זמן צועק הקדוש ברוך הוא ואומר, למעני למעני

אעשה, ואעשה למען שמי. ובהו יתעוררו רחמים על שכינתו ועל בניו בגלות.

קם רפי אלעזר ואמר, והא קדם דגלו ישראל ושכינתא, במאי הוּוּ מקימין שלוח תקן, אמר ליה רבי שמעון, ברי, בגין לאתערא רחמין על אינון נפשין ורוחין ונשמתין, דהוּוּ אזלין בגלותא בגלגולא מתתרכין מגופיהון דאתחרכו, דעלייהו אתמר דקודשא בריך הוא הוּוּ בונה עלמין ומחריבן, דאשתארו חרכין גופיהון מנייהו, ומניעו דברכאן לעילא גרים ונהר יתרב ויבש, והכי אוקמוהו אתחרכ בית ראשון והארץ היתה תהו ובהו. (דף נג ע"ב) אתחרכ בית שני וחשף על פני תהום, ובגין אלין נשמתין דאתבריו קדם דאתברי עלמא ולית לון גופין, בגין לאתערא רחמי עליהו, הוּוּ מקימין האי פקודא, אמר ליה, אבא, אם פן תלמיד חכם דאיהו מסטרא דמחשבה, דאתמר ביה ישראל עלה במחשבה ליבראות, האי אורייתא איהי בן לתלמיד חכם, אם פן אתתא דילה אמאי צריכא יבום, דהא לא שוו אפרשותא מארי מתניתין לתלמידי חכמים משאר בני נשא, אמר ליה, ברי, ודאי צריכה יבום, לאלין נשמתין דאזלין ערטילאין משית יומי בראשית.

אמר ליה, והא פתיב (ויקרא כז י) לא יחליפנו ולא ימיר אתו וגומר, וכי האי אתתא דאיהי קדש קדשין, תהא קינא למאן דלאו איהו ממניה, דהא פתיב (בראשית א כד) תוצא הארץ נפש תיה למינה, ולית לה הרפכה אלא ממניה, אמר ליה, בני, גלגולין אינון רזא דהרפכה, כגון מאן דמרפיב אילנא דלאו איהו מיניה באילנא אחרא, כגון מאן דמרפיבין אלנין דא בדא, אכל עקרא דאם המר ימירנו, צריך דיהא קדש בקדש, דאילנא אית מסטרא צריך שיהיה קדש בקדש, שיש עץ מצד הטמאה שהוא רע,

קם רפי אלעזר ואמר: והרי קדם שגלו ישראל והשכינה, במה היו מקימין שלוח תקן? אמר לו רבי שמעון: בני, כדי לעורר רחמים על אותן נפשות ורוחות ונשמות שהיו הולכות בגלות בגלגול, מגרשות מגופיהם שנחרכו, שעליהם נאמר שהקדוש ברוך הוא היה בונה עולמות ומחריבן, שנשארו חרכות גופותיהם מהם, ומניעת הפרכות למעלה גרמה, ונהר יתרב ויבש, וכף פרשוהו, נחרכ בית ראשון - והארץ היתה תהו ובהו. נחרכ בית שני - וחשף על פני תהום, ובכשיל הנשמות הללו שנבראו קדם שנברא העולם ואין להם גופות, כדי לעורר עליהם רחמים היו מקימין את המצוה הזו. אמר לו: אבא, אם פן, תלמיד חכם שהוא מצד המחשבה, שנאמר בו ישראל עלה במחשבה להבראת, התורה הזו היא בן לתלמיד חכם, אם פן, למה אשתו צריכה יבום, שהרי לא שמו הברדל בעלי המשנה בין תלמידי חכמים לשאר בני אדם? אמר לו: בני, היא ודאי צריכה יבום לנשמות הללו שהולכות ערטילאיות מששת ימי בראשית.

אמר לו: והרי פתיב לא יחליפנו ולא ימיר אתו וגומר, וכי האשה הזו, שהיא קדש קדשים, תהיה קן למי שאינו ממינה, שהרי פתיב תוצא הארץ נפש תיה למינה, ואין לה הרפכה אלא ממינה? אמר לו: בני, הגלגולים הם סוד של הרפכה, כמו מי שמרפיב עץ שאינו מינו בעץ אחר, כמו מי שמרפיבים עצים זה עם זה, אכל העקר של אם המר ימירנו, ובכשילו נאמר לא ימיר אתו טוב

דמסאבו דאיהו רע, ובגיניה אתמר (ויקרא כז י) לא ימיר אתו טוב פרע או רע בטוב, דהאי איהו רזא דצדיק ורע לו רשע וטוב לו, אכל (שם לג) אם המר ימירנו, והיה הוא ותמורתו יהיה קדש, ובדא מרפיבין קדש בקדש, ומקבלין דין מן דין, ורזא דמלה (שמות כז ה) מקבילות הללאת, ומין במינו האי איהו צדיק וטוב לו, וכד ההיא נשמתא דאיהי קדש לא אשפחת מינה, אתמר בה (בראשית ח ט) ולא מצאה היונה מנוח לכף רגלה.

והכי רזא דקן צפור, דאתמר בה (דברים כב י) שלח תשלח את האם, ואזלא מנדדא מן קנה, והן פל אלה יפעל א"ל פעמים שלוש עם גבר, כנגד שלשה שלוחים של היונה, וכשמוצאת מקום לשרות שם, נאמר בה ולא יספה שוב אליו עוד. להביא זמן אחר בהרפכה.

ומשום פך שלוח תקן הוא בכל העופות הקדושים, ולא בטמאים, שהם נשמות שהולכות מגרשות, לעורר עליהם רחמים. ומה פתיב בהם? גם צפור מצאה בית - זהו גלגול ראשון שהוא נפש, ודרור קן לה - זהו הגלגול השני של הרוח, אשר שתה אפרוחיה - זהו גלגול שלישי של הנשמה, ומשום זה שלח תשלח, כנגד נפש ורוח. את האם, לרבות הנשמה, שנאמר בה ובפשעכם שלחה אמכם. את האם, את בא לרבות גלגול שלישי.

ובגין דא שלוח תקן בכל עופין קדישין איהו, ולא במסאבין, דאנון נשמתין דאזלין מתתרכין, לאתערא רחמי עליהו, ומה פתיב בהו (תהלים פד ה) גם צפור מצאה בית דא גלגולא קדמאה דאיהי נפש, ודרור קן לה דא גלגולא תניינא דרוחא, אשר שתה אפרוחיה דא גלגולא תליתאה דנשמתא, ובגין דא שלח תשלח לקבל נפש ורוח, את האם לרבות נשמתא, דאתמר בה (ישעיה נ א) ובפשעיהם שלחה אמכם, את האם, את אתא לרבות גלגולא תליתאה.

ובגין דא מאן דמקבלין אושפיזין, דאינון נשמתין יתרין, דאינון מרפיבין עלייהו בערב שבת, באנפין צהובין בחודה בענוגא בהאי עלמא, כד נשמתא ורוחא ונפשא נפיק מן גופיה מהאי עלמא, הכי מקבלין לון בעלמא דאתי, ואתמר בהון גם

פרע או רע בטוב, שנהו סוד של צדיק ורע לו רשע וטוב לו, אכל אם המר ימירנו, והיה הוא ותמורתו יהיה קדש, ובדא מרפיבין קדש בקדש ומקבלין זה מזה, וסוד הדבר - מקבילות הללאת, ומין במינו זהו צדיק וטוב לו, וכשאותה נשמה, שהיא קדש, אינה מוצאת את מינה, נאמר בה ולא מצאה היונה מנוח לכף רגלה.

וכך סוד של קן צפור, שנאמר בה שלח תשלח את האם, והולכת נודדת מקנה, והן פל אלה יפעל א"ל פעמים שלוש עם גבר, כנגד שלשה שלוחים של היונה, וכשמוצאת מקום לשרות שם, נאמר בה ולא יספה שוב אליו עוד. להביא זמן אחר בהרפכה.

ומשום פך שלוח תקן הוא בכל העופות הקדושים, ולא בטמאים, שהם נשמות שהולכות מגרשות, לעורר עליהם רחמים. ומה פתיב בהם? גם צפור מצאה בית - זהו גלגול ראשון שהוא נפש, ודרור קן לה - זהו הגלגול השני של הרוח, אשר שתה אפרוחיה - זהו גלגול שלישי של הנשמה, ומשום זה שלח תשלח, כנגד נפש ורוח. את האם, לרבות הנשמה, שנאמר בה ובפשעכם שלחה אמכם. את האם, את בא לרבות גלגול שלישי.

ומשום זה, מי שמקבלין אורחים, שהם נשמות יתרות שהם מרפיבים עליהם בערב שבת, בפנים צהבות, בשמחה ובענג בעולם הזה, פשהנשמה והרוח והנפש יוצאות מן הגוף מהעולם הזה, פך מקבלין אותם

מן גופיה מהאי עלמא, הכי מקבלין לון בעלמא דאתי, ואתמר בהון גם

צפור מצאָה בית וכו', זכאָה איהו מאן דמקבל
אורחין ברעו שלים, פאלו מקבל אנפי
שכינתא, דבמדה דמדד בר נש פה מודדין
ליה, אתא רבי אלעזר בריה ונשיק ידי,
ואשתטחו ליה פל חבריא, ואמרו ליה, אילו
לא אתינא לעלמא אלא למשמע מלין אלין
די.

אדהכי הא אליהו קא נחית מעילא, בכמה
חיילין דנשמתיין, וכמה מלאכיא
סוחרניה, ושכינתא עלאה עטרה על פלהו,
פתר בריש כל צדיק, בההוא זמנא קלא אתער
באילנא דלעילא בנגונא, וכמה עופין
דנשמתיין שריין תמן בענפוי, הדא הוא
דכתיב (דניאל ד ח) רבה אילנא ותקיף וכו', ויימא
הכי, רבי רבי אנת הוא אילנא דרבה ותקיף
באורייתא, בענפין דילף דאינון אברין
קדישין, כמה עופין שריין תמן, דנשמתיין
קדישין בנגונא דלעילא, דאתמר ביה (שם ט)
ובענפוהי ידורן צפרי שמיא, וכמה בני נשא
לתתא יתפרנסון מהאי (דקד"ע"א) חבורא דילף,
פד יתגלי לתתא פדרא בתראה בסוף יומיא,
ובגיניה (ויקרא כה י) וקראתם דרור בארץ וגומר.
פתח אליהו ואמר, פד נפיק שבתא ויומין
טבין, וישראל אינון תחות ממשלה
דסמאל ושבועין ממנן, ודחקין לישראל,
קלא נפיק מן שמיא לגביה, ויימא הכי, יר"א
בש"ת, ודא בראשית, יהא לף פסופא מן
שמיא, ודא (בראשית).

תקונא שביעאה

בראשית יר"א בש"ת, ווי ליה לסמאל, פד
קודשא בריה הוא ייתי למפרק
לשכינתא ולישראל בנהא, ותבע מגיה
הוא לפדות את השכינה ואת ישראל בניה, ותובע ממנו ומשבעים האמות ומהממנים שלהם

ומשבועין אומין ומממנן דילהון, פל עאקו
דעאקו לישראל בגלותא, בגין דקדם דגלו
ישראל, גלי ליה קודשא בריה הוא, דהו
עתידין ישראל למהוי תחות שעבודייהו, (ס"א)
למפק מתחות שעבודייהו), ואחזי ליה ולשבועין ממנן
דתחות ידיה, אגרא דלהון אי הו אוקרין
לישראל בגלותא, הדא הוא דכתיב (בראשית ט
ו) ויברך יי את בית המצרי בגלל יוסף, ואיהו
וממנן דיליה לא עבדין להון יקרא, אלא
עבדין בהון ובשכינתא קלנא, דאמרין לון פל
יומא איה אלהי"ף, ובגין דא קלא נפיק לגביה
פל יומא מן שמיא, ואמר יר"א בש"ת, יהא
לף פסופא מן שכינתא, יר"א שמים יהא לף
פסופא מקודשא בריה הוא דאיהו שמים, הדא
הוא דכתיב (מלכים א ח לב) ואתה תשמע השמים,
ודא (בראשית).

תקונא תמינאה

בראשית, ש' שמנים, (יר"א שמו"ב), יר"א
בני"ת דיליה, דאיהו רא"ש בני"ת,
דחיל ליה בביתיה, דא הוא בראשי"ת, ואיהו
וממנן דיליה לא דחילו מגיה, וחרובו ביתיה
בית ראשון ובית שני, ובגין דא (ישעיהו כד
כב) וחפרה הלכנה דאיהי נחש אשת זנונים,
ובושה החמה דאיהי גיהנם, דנחש אשת
זנונים חריבת ביתא דשכינתא, וחמה דאיהי
גיהנם סם המות אוקידת היכלא.
ובזמנא דקודשא בריה הוא בני לון
פמלקדמין, הדא הוא דכתיב (תהלים
קמו ב) בונה ירושלם יי, בההוא זמנא וחפרה
הלכנה ובושה החמה (ישעיה כד כב), אימתי,
בזמנא דכי מלף יי צבאו"ת, דבנינא קדמאה
אתעביד על ידא דבר נש, ובגין דא שליטו
עליהו, בגין (תהלים קכו א) דאם יי לא יבנה בית

כל הצרות שהציקו לישראל
בגלות, משום שלפני שגלו
ישראל גלה לו הקדוש ברוך
הוא שיהיו עתידים ישראל
להיות תחת שעבודם (לצאת מתחת
שעבודם), והראו לו ולשבועים
הממנים שתחת ידו את שכם,
אם היו מכבדים ים את ישראל
בגלות. זהו שכתוב ויברך יהו"ה
את בית המצרי בגלל יוסף.
והוא והממנים שלו לא עושים
להם כבוד, אלא עושים בהם
ובשכינה קלון, שאומרים להם
כל היום איה אלהי"ף, ומשום
זה יוצא קול אלו כל יום מן
השמים ואומר יר"א בש"ת,
תהיה לך בושה מן השכינה.
יר"א שמים, תהיה לך בושה
מהקדוש ברוך הוא שהוא
שמים. זהו שכתוב ואתה תשמע
השמים, וזה (בראשית).

תקון שמיני

בראשית, ש' שמנים, (יר"א שמי"ב),
יר"א בני"ת שלו, שהוא רא"ש
בני"ת, פחד ממנו בביתו, זהו
בראשי"ת. והוא והממנים שלו
לא פחדו ממנו והחרו בו ביתו,
בית ראשון ובית שני, ומשום זה
וחפרה הלכנה, שהיא נחש אשת
זנונים, ובושה החמה, שהיא
גיהנם, שנחש אשת זנונים
החריבה את בית השכינה,
וחמה, שהיא גיהנם, סם המות,
שרפה את ההיכל.
ובזמן שהקדוש ברוך הוא יבנה
אותם כמו מקדם, זהו שכתוב
בונה ירושלים יהו"ה, באותו
זמן וחפרה הלכנה ובושה
החמה, אימתי? בזמן שפי מלף
יהו"ה צבאו"ת, שהבנין
הראשון נעשה על ידי אדם,
ומשום כך שלטו עליהם, משום
שאם יהו"ה לא יבנה בית שוא

שׁוּא עֲמַלוּ בּוֹנֵי בּוֹ, וּבִגְיִן דְּבִנְיָנָא בְּתַרְאָה
יְהֵא עַל יְדָא דְּקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא, יִתְקַיִים, וְעַל
דָּא אָמַר קְרָא, (חגי ב ט) גְּדוֹל יְהִי כְּבוֹד הַבַּיִת
הַזֶּה הָאֲחֵרוֹן מִן הָרֵאשׁוֹן.

וּבְהַהוּא זְמַנָּא דִּיתְבַּנֵּי בְּנֵינָא עַל יְדָא
דְּקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא לְעֵילָא וְתַמָּא,
אֲתַמַּר בְּשִׁכְיִנְתָּא עֲלָאָה וְתַתָּאָה, וְהִיָּה אִוּר
הַלְבְּנָה כְּאִוּר הַחֲמָה (ישעיהו ל כח), וְחִפְרָה הַלְבְּנָה
וּבוֹשָׁה הַחֲמָה, דְּאִינוּן נוֹקְבִין דְּסַמְא"ל, וּבִגְיִן
דְּלֵא דְחִיל סַמְא"ל מִן קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא
דְּאִיהוּ שְׁמַיִם, וּבֵת זִוְגִיָּה לֹא דְחִילַת מְשִׁכְיִנְתִּיה
דְּאִיהִי אַרְעִיָּה, אֲתַמַּר בְּהוּן (שם נא ו). כִּי שְׁמַיִם
פְּעֻשָׁן נְמַלְחוּ, וְהָאֲרִיץ פְּבַגְד תְּבַלְהָ, הוּא
סַמְא"ל וּבֵת זִוְגִיָּה.

תקונא תשיעאה

בְּרֵאשִׁית, (דף כד ע"ב) יר"א שְׁבִ"ת, דְּאִיהִי
שְׁכִינְתָּא, דְּעֵלָה אֲתַמַּר (שמות לא
יז) מַחְלִלֶיהָ מוֹת יוֹמֵת, דְּעָאֵלוּ אוֹיְבִים בְּחַלְל
דִּילָהּ דְּאִיהוּ קֹדֶשׁ קֹדְשִׁים, וְאֲתַמַּר בְּהוּן (במדבר
ט יז) אֵת מִקְדָּשׁ יְיָ טַמְא, חָלַל מִמְּלֶכֶה
וְשָׂרִיָּה (איכה ב ב), וְשִׁפְחָה עָאלַת בְּאֲתַר דְּגִבְרִיָּה,
דְּאִיהִי נְדָה שִׁפְחָה גּוֹיָה זִוְנָה, וְסְאִיבַת אֲתַרְהָא,
דְּתַמְּן הוּהוּ נִיחָא דְּשִׁכְיִנְתָּא, וְקָלָא הוּהוּ נְחִית
וְאָמַר, יִרְא שְׁבַת, וְאִיהִי לֹא עֲבָדַת פֶּן, אֲלֵא
חָלַל מִמְּלֶכֶה וְשָׂרִיָּה, וּבְרַחַת שְׁכִינְתָּא מִתַּמְּן,
בְּהֵהוּא זְמַנָּא שְׁחִקוּ עַל מְשִׁבְתֵיהָ, וְאָמַרַת
שִׁפְחָה, לֹא הוּא פְּגוּוֹנָא דְּעֲבָדַת שְׂרִי לְשִׁפְחָה
דִּילָהּ, הִדָּא הוּא דְּכַתִּיב (בראשית טז ח) מִפְּנֵי שְׂרִי
גְּבַרְתִּי אֲנֹכִי בְּרַחַת, אָמַר קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא,
בְּרַתָּא דְּרִשְׁעָה חֲיִיבָא, וְהָא אָף עַל גִּב דְּשְׂרִי
תְּרַכַּת לָהּ, אָנָּא רְחִימָנָא עֲלָהּ וְעַל בְּנָהּ, וְאֲתוּן
לֹא עֲבַדְתוּן חֲכִי, אֲלֵא גְרַמְתוּן (נ"א גמלתון) בִּישׁ
תַּחַת טַב, אָנָּא אוֹמִינָא לְאַעְבְּרָא מְלֻכוּתָא

חֲיִיבָא מְעַלְמָא, וְלֹא יְהֵא חֲדוּהָ קְדָמִי עַד
דִּיתְאַבִּידוּ מְעַלְמָא, וּבְהַהוּא זְמַנָּא יְהֵא חֲדוּהָ
קְדָמִי, הִדָּא הוּא דְּכַתִּיב (משלי יא י) וּבַאֲבֹד
רְשָׁעִים רָנָה.

תקונא עשיראה

בְּרֵאשִׁית שִׁיר תַּא"ב, וְהָא אִיהוּ שִׁיר
מְשׁוּבַח מִפְּל הַשִּׁירִים, תַּאֲב מִפְּל
הַשִּׁירִים, וְעֵלִיָּה אֲתַמַּר שִׁיר הַשִּׁירִים אֲשֶׁר
לְשַׁלְמָה, לְמַלְךְ שֶׁהַשְּׁלוֹם שְׁלוֹ, הֲכִי אוֹקְמוּהוּ,
וְהָאִי שִׁיר מְתִי יִתְעַר, בְּזַמְנָא דִּיתְאַבְדוּן
סַמְא"ל וּמְמַנָּן דִּילִיָּה חֲיִיבָא מִן עֲלָמָא,
וּבְהַהוּא זְמַנָּא אָז יִשִּׁיר מִשָּׁה (שמות טו א), אָז שָׁר
לֹא כְּתִיב אֲלֵא יִשִּׁיר, וְהָא אוֹקְמוּהוּ.

וְהָאִי שִׁיר בָּאָז, סְלִיק בְּפוּמָא, אֲבָל שִׁיר אִיהוּ
וּדְאִי חֲכַמַת שְׁלֹמָה, בְּהַהוּא זְמַנָּא וְתַרְבַּח חֲכַמַת
שְׁלֹמָה (מלכים א ה י).

וּבְאֵן סְלִיק לָהּ לְאַתְרָהּ, דָּא מִשָּׁה, וְרִזָּא דְּמִלָּה
אָז יִשִּׁיר מִשָּׁה, בָּאָן סְלִיק לָהּ בְּתַלְשָׁא,
הָאִי תַגָּא דְּתַלְשָׁא אִיהִי י' יִשִּׁיר, וְתַקוּם מִן ה'
דְּמִשָּׁה וְשָׂרִיָּא עַל רִישָׁא דו', וְאַתְעַבְדַּת תַּגָּא
ז', וְסְלִיק לָהּ עַד אֲתַר דְּאַתְגַּזְרַת מִתַּמְּן.

כַּד סְלִיק לְגַבֵּי י' עֲלָאָה אֲתַקְרִיאַת שִׁיר זְכָר,
וּכְד נַחְתָּא לְגַבֵּי ה' אֲתַקְרִיאַת שִׁירָה, הִדָּא
הוּא דְּכַתִּיב אָז יִשִּׁיר מִשָּׁה וּבְנֵי יִשְׂרָאֵל אֵת
הַשִּׁירָה הַזֹּאת לַיְיָ וְגוֹמַר, דְּעֵלָה אֲתַמַּר (תהלים
קיח כב) אֲבָן מְאֹסוּ הַבּוֹנִים וְגוֹמַר, דְּאִיהִי אֲבָנָא
דִּי מַחַת לְצַלְמָא דְּעֲבוּדָה זָרָה, בְּהֵהוּא זְמַנָּא
דְּאַתְמַחִי צַלְמָא דְּעֲבוּדָה זָרָה דִּיוֹקְנָא בִּישָׁא,
אֲתַמַּר בְּהָ (דניאל ב לה) וְאַבְנָא דִּי מַחַת לְצַלְמָא
הוּת לְטוּר רַב וּמְלֵאֵת כָּל אַרְעָא, הִדָּא הוּא
דְּכַתִּיב (ישעיהו ג ו) מְלֵא כָל הָאָרֶץ כְּבוֹדוֹ, וְהֲכִי
סְלִיקַת עַד דְּלֵא אֲשַׁפְּחִין לָהּ אֲתַר, וְשַׁאֲלִין
מְלֵאכִין בְּגִינָה אִיהָ מְקוּם כְּבוֹדוֹ לְהַעֲרִיצוֹ,

הַעוֹלָם, וְלֹא תְהִיָּה שְׁמַחָה לְפָנֵי
עַד שְׂיַאבְדוּ מִן הַעוֹלָם, וּבְאִוְתוֹ
הַזְּמַן תְּהִיָּה שְׁמַחָה לְפָנֵי זְהוּ
שְׁפַתוֹב וּבַאֲבֹד רְשָׁעִים רָנָה.

תקון עשירי

בְּרֵאשִׁית, שִׁיר תַּא"ב, וְהוּ
הַשִּׁיר הַמְשׁוּבַח מִפְּל הַשִּׁירִים,
תַּאֲב מִפְּל הַשִּׁירִים, וְעֵלִיָּו נְאָמַר
שִׁיר הַשִּׁירִים אֲשֶׁר לְשַׁלְמָה,
לְמַלְךְ שֶׁהַשְּׁלוֹם שְׁלוֹ, כֶּף
פְּרִשׁוּהוּ. וּמְתִי יִתְעוּרֵר הַשִּׁיר
הַזֶּה? בְּזַמְּן שְׂיַאבְדוּ סַמְא"ל
וְהַמְמַנִּים שְׁלוֹ הַרְשָׁעִים מִן
הַעוֹלָם, וּבְאִוְתוֹ זְמַן אָז יִשִּׁיר
מִשָּׁה, לֹא כְּתוּב אָז שָׁר, אֲלֵא אָז
יִשִּׁיר, וְהָאִי פְּרִשׁוּהוּ.

וְהַשִּׁיר הַזֶּה בָּאָז, עוֹלָה בְּפָה,
אֲבָל הַשִּׁיר הוּא וּדְאִי חֲכַמַת
שְׁלֹמָה. בְּאִוְתוֹ זְמַן וְתַרְבַּח חֲכַמַת
שְׁלֹמָה.

וּכְמִי הַעֲלָה אוֹתָהּ לְמִקוּמָה? זְה
מִשָּׁה, וְסוּד הַדְּבַר - אָז יִשִּׁיר
מִשָּׁה. בְּאִפְסָה מַעֲלָה אוֹתָהּ?
בְּתַלְשָׁא. הַפְּתַר הַזֶּה שֶׁל פְּלִשָׁא
הִיא י' יִשִּׁיר, וְתַקוּם מִן ה' שֶׁל
מִשָּׁה, וְשׁוּרָה עַל הָרֵאשׁ שֶׁל ו',
וְנַעֲשִׂית ז' כְּתָר, וּמַעֲלָה אוֹתָהּ
עַד הַמְקוּם שְׁנַגְזְרָה מִשָּׁם.

בְּשַׁעוּרָה אֵל י' הַעֲלִינָה נְקֻרָת
שִׁיר זְכָר, וּכְשִׁינְרַת אֵל ה'
נְקֻרָת שִׁירָה. זְהוּ שְׁפַתוֹב אָז
יִשִּׁיר מִשָּׁה וּבְנֵי יִשְׂרָאֵל אֵת
הַשִּׁירָה הַזֹּאת לַיהוָה וְגוֹמַר,
שְׁעֲלִיָּה נְאָמַר אֲבָן מְאֹסוּ הַבּוֹנִים
וְגוֹמַר, שְׁהִיא אֲבָן שְׁמַכָּה אֵת
צֶלֶם הַעֲבוּדָה זָרָה. בְּאִוְתוֹ זְמַן
שְׁנַמְחָה הַצֶּלֶם שֶׁל הַעֲבוּדָה זָרָה,
הַדְּמוּת הַרְצָה, נְאָמַר בְּהָ וְהָאֲבָן
שְׁהַפְּתָה אֵת הַצֶּלֶם נְהִיתָה לְהַר
גְּדוֹל וּמְלָאָה אֵת כָּל הָאָרֶץ. זְהוּ
שְׁפַתוֹב מְלֵא כָל הָאָרֶץ כְּבוֹדוֹ,
וּכְךָ עוֹלָה עַד שְׁלֹא מוֹצִיאִים לָהּ
מְקוּם, וְשׁוֹאֲלִים הַמְּלֵאכִים

וְלֹא אֲשַׁכְּחִין לָהּ שִׁיעוּרָא, עַד דְּאָמְרִין בְּרוּךְ פְּבוּד י"י מִמְקוֹמוֹ, בְּגִין דְּסִלְקָא לִיה עַד אֵין סוּף דְּאִיהוּ י' רִישָׁא דָא'.

וּבְאֵן סְלִיקַת בְּעֵמּוּדָא דְאִמְצַעִיתָא דְאִיהוּ ו', עֲטָרָה עַל רִישִׁיה, כַּד סְלִיקַת עֲטָרָה עַל

רִישִׁיה אֲתָמַר בַּהּ (משלי יב ד) אֲשֶׁת חֵיל עֲטָרַת בַּעֲלָהּ, וְכַד נְחִיתַת תַּחֲוֹתֶיהָ אֲתַקְרִיאַת בַּת זַוְגָיָה יְחֻדְיָהּ. (דף כה ע"א) אִיהוּ תַגָּא לְעֵילָא, תַגָּא דְסַפֵּר תּוֹרָה, בְּגִינָה אֲתָמַר וּדְאֲשַׁתְּמַשׁ בְּתַגָּא חֲלָף, וְאִיהִי נְקוּדָה דְקַמִּץ א' לְתַתָּא, כְּגִוּוֹנָא דָא א יְחֻדְיָה לְעֵילָא אִיהוּ כְּגִוּוֹנָא דָא א תַגָּא עַל סַפֵּר תּוֹרָה, לְתַתָּא כְּגִוּוֹנָא דָא א נְקוּדָה דְאוּרִייתָא, וּבְגִינָה אֲתָמַר (ישעיה מו י) מְגִיד מִרְאשִׁית אַחֲרִית.

כַּד אִיהִי חִיָּה בִּינְיָיָהּ, אוֹמְרִים מִמְקוֹמוֹ יִפֵּן בְּרַחֲמֵי לְעַמּוֹ, כַּד אֲסַתְּלִיקַת מִינְיָיָהּ, שׁוֹאֲלִים אִיהִי מְקוֹם כְּבוֹדוֹ לְהַעֲרִיצוֹ, וּבַהֲהוּא זְמַנָּא דְסִלְקָא אִיהִי כְּלָהּ חִיוּן תְּרַפְּינָה כְּנַפְיָהּ (יחזקאל א כד), וְאִימְתִי סִלְקָא אִיהִי לְעֵילָא, בְּעַמְדָם יִשְׂרָאֵל בְּעַמְיָדָה, הִדָּא הוּא דְכַתִּיב (שם) בְּעַמְדָם תְּרַפְּינָה כְּנַפְיָהּ, דְסִלְקַת עַד אֵין סוּף, לְמַשְׁאֵל מְזוּנָא מַעֲלַת הָעֲלוֹת, וְכַד נְחִיתַת נְחִיתַת מְלִיא מְכַל טְבִין, בְּהִהוּא זְמַנָּא חִיוּן פְּתַחֲיָן גְּדַפְּיָיָהּ לְגַבְהָ, בְּכַמְהָ שִׁירוֹת וְתוֹשְׁבַחָן לְקַבְּלָא לָהּ בְּחֻדְיָהּ.

וּבְאֵן אֲתַר נְחִיתַת בְּאֵת ו' דְּאִיהִי בְּאִמְצַעִיתָא דָא' עֵמּוּדָא דְאִמְצַעִיתָא, בִּיה קָרְאֵן לִיה שְׁמַע יִשְׂרָאֵל שִׁיר א"ל, וּבַהֲהוּא זְמַנָּא דְנְחִיתַת מַה פְּתִיב בְּחִיוּן (שם) וְאֲשַׁמַּע אֶת קוֹל כְּנַפְיָהּ.

קָם אֲלֵיהּ וְאָמַר רַבִּי רַבִּי חֲזוֹר בְּךָ, בּוֹדָאֵי כַּד אִיהִי סְלִיקַת, כְּלָהּ חִיוּן מְצַפְּצָפִין לְגַבְהָ בְּכַמְהָ שִׁירִין וְתוֹשְׁבַחָן, וְאִיהִי סִלְקָא

עַל כְּלָהּ עַד אֵין סוּף, הִדָּא הוּא דְכַתִּיב (משלי לא כט) רַבּוֹת בְּנוֹת עֲשׂו חֵיל וְאֲתָ עֲלִית עַל כְּלָנָה.

עַד דְּקָרְאֵן לָהּ יִשְׂרָאֵל לְתַתָּא בְּקַרְיַת שְׁמַע דְתִיחֻת לְגַבְיָהּ, וּבְאֵן קָרְאֵן לָהּ בְּכַן זַוְגָיָה דְאִיהוּ ו', יִשְׂרָאֵל סְבָא, וְאִיהוּ שִׁיר א"ל, שִׁיר דִּילֵיהּ, דָּאֵם לֹא קָרְאֵן לָהּ בִּיה לֹא נְחִיתָא עֲלֵיהּ.

וּבַהֲהוּא זְמַנָּא דְנְחִיתַת קְשָׁרִין לָהּ בְּתַפְּלָה דִּיד לְתַתָּא, דְתַהָא קְשׁוּרָה עַמְיָה, וְרִזָּא דְמִלָּה וּנְפִשׁוֹ קְשׁוּרָה כְּנַפְשׁוֹ (בראשית מד ז), וְקָשָׁר דְתַרְוִיָּהּ אִיהוּ שְׁר"ק לְתַתָּא, וּלְעֵילָא שְׁלִשְׁל"ת תַּפְּלִין עַל רִישִׁיה, בְּרִזָּא דְטַעֲמֵי אֲתַקְרִיאַת תְּנוּעָה, מַסְטָרָא דְנְקוּדָה יְחֻדְיָא, וְצָרִיף לְאַרְכָּא לָהּ בְּתַנוּעָה דְאִיהוּ רַבִּיעַ עַד אֵין סוּף לְעֵילָא, וְצָרִיף לְנְחִיתָא לָהּ בְּחִיר"ק עַד אֵין תַּכְלִית, לְאַמְלָכָא לָהּ עַל תַּתָּאִין.

וּבְשׁוּר"ק צָרִיף לְנְחִיתָא לָהּ בְּבַעֲלָהּ, וּבְחַל"ם אִיהִי תַגָּא עַל רִישִׁיה, וּבְחִיר"ק

אִיהִי כְרַסְיָא תַחֲוֹתֶיהָ, וּבְשׁוּר"ק אִיהוּ יְחֻדְיָא לְגַבְיָהּ, כְּגִוּוֹנָא דָא ו', וְכַד אִיהִי לְעֵילָא תַגָּא עַל רִישִׁיה, וְאִיהִי בְרַתָּא (נ"א נְחִיתָא) תַּחֲוֹת רְגֵלוֹ, וְאִיהִי בְּיְחֻדְיָא דִילֵיהּ בְּחִיקָה, אֲתַעֲבִידַת שְׁר"ק קְשׁוּרָא דִילֵיהּ, וְכַד בְּעֵי לְתַבְרָא קְלִיפִין דְאֵינֻן צְלָמִים, בְּהָ אֲתַקְרִי שְׁב"א תְבִי"ר, וּבְהָ שֶׁבַר תְּשַׁבֵּר מַצְבוֹתֶיהֶם (שמות כג כד).

אַבְרָ יְחֻדְיָא דִילָהּ בְּנְקוּדַת שׁוּר"ק ו' דְאִיהוּ יְסוּד ח"י עֲלָמִין, ח"י בְּרַכְאָן דְצְלוֹתָא, בְּזַמְנָא דְאֵינֻן בְּיְחֻדְיָא חָדָא, צָרִיכִין יִשְׂרָאֵל לְמִיקָם בְּצְלוֹתָא בְּחִשָּׁאֵי, וְרִזָּא דְמִלָּה הִבִּיאוּ לָהּ בְּחִשָּׁאֵי, וּבְגִין דָּא בְּעַמְדָם יִשְׂרָאֵל בְּעַמְיָדָה, לְאַתְעָרָא לְגַבְהָ ח"י בְּרַכְאָן בְּחִשָּׁאֵי, לְאַרְקָא לָהּ בְּרַכְאָן, אֲתָמַר בְּחִיוּן בְּעַמְדָם יִשְׂרָאֵל בְּעַמְיָדָה לְעוֹרֵר אֲלֵיהּ שְׁמוּנָה עֲשָׂרָה בְּרַכּוֹת בְּחִשָּׁאֵי

שִׁירִים וְתַשְׁבְּחוֹת, וְהִיא עוֹלָה עַל כְּלָם עַד אֵין סוּף. זְהוּ שְׁכַתוּב רַבּוֹת בְּנוֹת עֲשׂו חֵיל וְאֲתָ עֲלִית עַל כְּלָנָה.

עַד שְׁקוּרָאִים לָהּ יִשְׂרָאֵל לְמַטָּה בְּקַרְיַת שְׁמַע שְׁתַּרְדּוּ אֲלֵיהֶם. וְאִיפֹה קוּרְאִים לָהּ? עַם בֵּן זַוְגָיָה שְׁהוּא ו', יִשְׂרָאֵל סְבָא, וְהוּא שִׁיר א"ל, הַשִּׁיר שְׁלוֹ, שְׁאֵם לֹא קוּרְאִים לָהּ בּוֹ, לֹא יוֹרְדַת עֲלֵיהֶם.

וּבְאוּתוֹ זְמַן שִׁינְרַדַת, קוּשְׁרִים אוֹתָהּ בְּתַפְּלָה שֶׁל יָד לְמַטָּה, שְׁתַּהֲרִי קְשׁוּרָה עַמּוֹ, וְסוּד הַדְּבַר - וּנְפִשׁוֹ קְשׁוּרָה כְּנַפְשׁוֹ, וְהַקְּשָׁר שֶׁל שְׁנֵיהֶם הוּא שׁוּר"ק לְמַטָּה, וּלְמַעֲלָה שְׁלִשְׁל"ת, תַּפְּלִין עַל רִאשׁוֹ, בְּסוּד הַטַּעֲמִים נְקַרְאֵת תְּנוּעָה מִהַצַּד שֶׁל הַנְּקוּדָה יְחֻדְיָא, וְצָרִיף לְהַאֲרִיף אוֹתָהּ עִם תְּנוּעָה, שְׁהִיא רַבִּיעַ עַד אֵין סוּף לְמַעֲלָה, וְצָרִיף לְהוֹרִיד אוֹתָהּ בְּחִיר"ק עַד אֵין תַּכְלִית, לְהַמְלִיף אוֹתָהּ עַל הַתַּחֲתוֹנִים.

וּבְשׁוּר"ק צָרִיף לִיְחֻד אוֹתָהּ עִם בְּעֵלָהּ, וּבְחַל"ם הִיא כְּתַר עַל רִאשׁוֹ, וּבְחִיר"ק הִיא כְּסָא תַּחֲתוֹ, וּבְשׁוּר"ק הִיא יְחֻד אֲלֵיוֹ, כְּגִוּוֹן ו', וּכְשִׁיחֵי לְמַעֲלָה, כְּתַר עַל רִאשׁוֹ, וְהִיא בַת (יְחֻדָּה) תַּחַת רְגֵלוֹ, וְהִיא בְּיְחֻד שְׁלוֹ בְּחִיקוֹ נַעֲשִׂית שׁוּר"ק הַקְּשָׁר שְׁלוֹ, וּכְשִׁצְרִיף לְשַׁבֵּר הַקְּלִפּוֹת שֶׁל אוֹתָם צְלָמִים, בְּהָ נְקַרְאֵת שְׁב"א תְבִי"ר, וּבְהָ שֶׁבַר תְּשַׁבֵּר מַצְבוֹתֶיהֶם.

אַבְרָ הִיחֻד שְׁלָהּ בְּנְקוּדַת שׁוּר"ק ו' שְׁהוּא יְסוּד חֵי הַעוֹלָמִים, שְׁמוּנָה עֲשָׂרָה הַבְּרַכּוֹת שֶׁל הַתַּפְּלָה בְּזַמְנָן שְׁהֶם בְּיְחֻד אֶחָד, צָרִיכִים יִשְׂרָאֵל לְעַמֵּד בְּתַפְּלָה בְּחִשָּׁאֵי, וְסוּד הַדְּבַר - הִבִּיאוּ לָהּ בְּחִשָּׁאֵי, וּמִשׁוּם זֶה, בְּעַמְדָם לְהִרִיק לָהּ בְּרַכּוֹת, נֶאֱמַר בְּחִיּוֹת

בני חיי ומזוגי לאו בזכותא תליא מלתא, אלא במזלא תליא מלתא, דחסד איהו זכותא.

ה' זעירא דמות אדם, בה אשתלים יהו"ה, והיא מלכותא קדישא, איהי מצוה, עשיית פקודין, דאיהי שריא ברמ"ח אברים, ותורה ומצוה עליהו אתמר (דברים כט כח) והנגלות לנו, ומצוה בלא דחילו ורחימו לא יכילת לסלקא ולמיקם קדם י"ה.

איהו כלילא דכלא, ועל פלא אד"ם, יו"ד ה"א וא"ו ה"א, דא מחשבה, דסליק פלא עד אין סוף, במלכותא אשתלים פלא עילא ותתא.

ואיהו כלילא מארבע פרישין דקריאת שמע, דאינון רמ"ח תיבין עם אל מלך נאמן, ובגין דלא זעבדון הפסקה תקינו למחדר שליחא דצבורא יי' אלהיכ"ם אמת, וכד ישראל אמרין שמע, מארי חיוון שמטין גדפייהו, באן אתר, בכנפי מצוה דאתמר בהון (דברים כבי) על ארבע פנפות כסותך אשר תכסה בה, דאיהו כגוונא דמעיל האפור, דפעמונים ורמונים אינון לקבל חליין וקשרין, שולי המעיל אינון לקבל כנפי מצוה.

ואינון ה' קשרין, לקבל שמע ישראל יי' אלהינו יי' (דברים וד), דאינון לקבל ה'

נימין דכנור דדוד דהיה מנגן מאליו, י"ג חליין פחשפ"ן אח"ד, דקלא דנגונא סלקא באחד, ודא ח"י בין חליין וקשרין, לכל סטר, סלקין ע"ב, ודא איהו והוכן פחסד פס"א (ישעיה טז ח), חס"ד ע"ב, כל מאן דאתעטף בעטופא דמצוה, כאלו אתקין פרישיה לקודשא בריך הוא, ואינון יאהדונה"י, לכל חד ארבע אנפין וארבע פסא לקדוש ברוך הוא, והם יאהדונה"י, לכל אחד ארבע

בנים חיים ומזוגות לא בזכות הדבר תלוי, אלא הדבר תלוי במזל, שחסד הוא זכות.

ה' קטנה דמות אדם, בה השתלם יהו"ה, והיא המלכות הקדושה, היא מצוה, עשיית המצוות, שהיא שורה במאתים ארבעים ושמונה איברים, ועל התורה והמצוה נאמר והנגלות לנו, ומצוה בלי ראה ואחבה, לא יכולה לעלות ולעמד לפני י"ה.

היא כלולה מהכל, ועל הכל אד"ם, יו"ד ה"א וא"ו ה"א, זו מחשבה, שעולה פלה עד אין סוף, במלכות נשלים הכל, מעלה ומטה.

והיא כלולה מארבע פרישיות של קריאת שמע, שהן מאתים ארבעים ושמונה תבות עם אל מלך נאמן, וכדי שלא יעשו הפסקה, תקנו שיהויר השליח צבור יהו"ה אלהיכ"ם אמת, וכשישראל אומרים שמע, אדוני החיות שומטות כנפיהם. באיזה מקום? בכנפי מצוה, שנאמר בהם על ארבע פנפות כסותך אשר תכסה בה, שהיא כמו מעיל האפור, שהפעמונים והרמונים הם כנגד חליות וקשרים, שולי המעיל הם כנגד כנפי מצוה.

והם חמשה קשרים, כנגד שמע ישראל יהו"ה אלהינו יהו"ה, שהם כנגד חמשה נימין של כנור דוד שהיה מנגן מאליו. שמונה עשרה חליות פחשבו"ן אח"ד, שקול הנגון עולה באחד, וזה שמונה עשרה בין חליות וקשרים לכל צד עולים שבעים ושתים, וזהו והוכן פחסד פס"א, חס"ד ע"ב, כל מי שמתעטף בעטוף של מצוה כאלו תקן פנים וארבע כנפים, עולים ס"ד,

גדפין סלקין ס"ד, ותמנא אתוון יאהדונה"י, סלקין ע"ב, וכנפי מצוה (דף כו ע"א) אולפין רזא, דאינון ח' חוטין לכל סטר, לקבל ארבע אנפין וארבע גדפין דכל חיה, ובחשפן זעיר דחנוף א"ז איהו שד"י, אז ישיר בכל אתר, ואמרו מארי מתניתין, כל מאן דפחית לא יפחות משבע, וכל מאן דאוסיה לא יוסיף על י"ג, ואינון שבע לקבל שבע ימי בראשית, דרמיזין לשבע שמהן אבגית"ץ וכו', ועלייהו אתמר (ישעיה ו) שרפים עומדים ממעל לו שש כנפים שש כנפים לאחד, דבהון פרכת צלותא לעילא, ואנון תמן מ"ב, לקבל מ"ב אזכרות דאינון בתפלין דיד ותפלין דרישא, ועלייהו אתמר (דברים כח י) וראו כל עמי הארץ כי שם יי' וכו'.

ואינון תכשיטין דכלה, תפלין דרישא עטרות זהב ברישא דכלה, ותפלין דיד טבעת דדרועא, הא כלה מתתקנא בתכשיטין דילה, צריף לקרא לחתן דילה, הדא הוא דכתיב (שם וד) שמע ישראל, והא אינון בחופה, צריכין עמא קדישא למיקם בעמידה קדמיהון, עם חזן, לברכא לון בשבע ברכאן, ולקדשא החתן לכלה בקדמיתא בקדושין, ובצעמדם עמא קדישא וחזן לברכא לון, חיוון קדישין דהו מנגנין בגדפייהו תרפינה כנפיהן.

ש של תפלין דא אימא עלאה, עלה אתמר (שם כח י) וראו כל עמי הארץ כי שם יי' נקרא עליך ויראו ממה, שיי"ן סליק אתווי ש"ס, ה' דיד בהה שס"ה, ורמ"ח פקודין דכלילן ברמ"ח תיבין דקריאת שמע בארבע פרישין, הא תרי"ג, עלייהו אתמר (שמות ג טו) זה שמי לעלם וזה זכרי לדור דור, שמי עם י"ה שפולולת במאתים ארבעים ושמונה תבות של קריאת שמע בארבע פרישיות הנה תרי"ג, עליהם

ושמונה אותיות יאהדונה"י עולים ע"ב, וכנפי מצוה מלמדים סוד, שהם ח' חוטין לכל צד, כנגד ארבע פנים וארבע כנפים של כל חיה, ובחשפון קטן של חנוף, א"ז הוא שד"י, אז ישיר בכל מקום. ואמרו בעלי המשנה, כל מי שפוחת, לא יפחות משבע, וכל מי שמוסיף, אל יוסיף על שלש עשרה, והם שבע כנגד שבעה ימי בראשית, שרומזים לשבעה שמות אבגית"ץ וכו', ועליהם נאמר שרפים עומדים ממעל לו שש כנפים שש כנפים לאחד, שבהן פרכת התפלה למעלה, והם שם מ"ב, כנגד מ"ב אזכרות שהם בתפלין של יד ותפלין של ראש, ועליהם נאמר וראו כל עמי הארץ כי שם יהו"ה וכו'.

ואותם תכשיטי הכלה, תפלין של ראש עטרות זהב בראש הכלה, ותפלין של יד טבעת הזרוע, הרי כלה מתקנת בתכשיטים שלה, צריף לקרא לחתן שלה, זהו שכתוב שמע ישראל, והרי הם בחופה, צריכים העם הקדוש לעמד בצמידה בפניהם, עם חזן, לברכם בשבע ברכות ולקדש את החתן עם הכלה בראשונה בקדושין, ובצעמדם העם הקדוש והחזן לברך אותם, החיות הקדושות שהיו מנגנות בכנפיהם, תרפינה כנפיהן.

ש של תפלין זו האם העליונה, עליה נאמר וראו כל עמי הארץ כי שם יהו"ה נקרא עליך ויראו ממה. שיי"ן עולה אותיותיו ש"ס, ה' של יד בהה - שלש מאות ששים וחמשה, ומאתים ארבעים ושמונה מצוות עליהם

שָׁס"ה, זכר"י עם ו"ה רמ"ח, וכלא תרי"ג, אורייתא איהי שמא דקודשא בריה הוא.

ועוד ציצית איהי כרסיא, תפלין קודשא בריה הוא דנחית על פרסיא, דקראן ליה בקריאת שמע, הא קודשא בריה הוא יתיב על פרסיא, צריכין למיקם בגיגיה בצלותא דעמידה, תלת חזילין דילה אתיין בזמירות שירות ותושבחות.

בהווא זמנא דאיהו על פרסייה, מה אמרין א"ל מלך יושב על פסא רחמים ומתנהג בחסידות, האי תקוונא איהו לגבי צדיקים גמורים, דמתקנין פרסיא לקודשא בריה הוא בציצית, ונחתין ליה בתפלין, וקיימין קדמוהי בצלותא, לבינוניים ציצית ותפלין אינון פשור לעול וכחמור למשאוי, ובשבת אתמר בהון (שמות כג) למען ינוח שורך וחרמורך, לרשעים אינון קשורא לכל מקטרגין דלהון, דהכי אינון עשרה בתרין תתאין, דהא דא לקבל דא ברא קודשא בריה הוא, אבל בתרין תתאין אינון קליפין לגבי בתרין עלאין, דמתלבשין בהון עשר אתוון בצלותא, למהוי כפויין תחותיו בתרין תתאין.

ובזמנא דצדיקיא מתקנין בכנפי מצוה ובתפלין, אתפפין תחותיהו בתרין תתאין, בהווא זמנא יעול מלכא בהיכליה דאיהו אדנ"י, פגוונא דא יאהדונה"י, הא מלכא בהיכליה, מאן דבעי למשאל שאלתוי יעול, ובגין דא (תהלים נא יז) אדנ"י שפתי תפתח, בתלת קדמאין יסדר בר נש שבחוי, פעבדא דמסדר שבחוי קדם רביה, דאלין תלת כתבין כל זכוון, ותלת בתראין חתמין, ובגין דא צריך בר נש למהוי בהון פעבדא דמקבל פרס כמו עבד שמסדר את שבחו לפני רבו, ששלש אלה כותבים כל הזכות, ושלש האחרונות

מרביה והלך ליה, דתמן איהי בית קבול חותמא דקשורא ואיהי מלכותא קדישא.

באמצעות צריך למשאל, דתמן ו' ו' חד מארי פתיכה וחד מארי חתימה, ואינון ו' עלאה ו' תתאה, כלילן תרין עשר פרקיין, תלת קדמאין רישא ותריין דרועין, תלת בתראין גופא ותריין שוקיין, הא אתפטר ממלכא, בגין דא צריך למיהב תלת פסיען לאחורא, ורזא דמלה (בראשית מט לג) ויאסוף רגליו אל המטה.

תקוונא חד סר

בראשית (דף טו ע"ב) ברא"שי"ת, ומאי ניהו. שית היכלין לקבל שית יומי בראשית, אלהי"ם אימא עלאה עליהו, דאיהי היכלא שביעאה, וכמה דאימא עלאה אפיקת שית, הכי אימא תתאה אפיקת שית ומאי ניהו את השמים ואת הארץ, ואינון שית מאנין, דאתמר בהון (שמות כ יא) כי ששת ימים עשה יי את השמים ואת הארץ, והיכלין תתאין אינון מאנין להיכלין עלאין.

וכר ישראל הוו מצלאן, כל היכלין אליו הוו מתפתחין לגבייהו, וכען בגלותא אתמר בהון כל השערים ננעלו, ושכינתא לבר מהיכלה, וקודשא בריה הוא לבר מהיכליה, ומלאכיא דממנן על צלותין לבר מהיכליהו, הדא הוא דכתיב (ישעיה לג ז) הן אראלם צעקו חוצה, ולא אית לון לצלותין אתר לאעלא, ודא איהו כל השערים ננעלו, אבל שערי דמעה לא ננעלו, ולית מאן דאפתח לון לאלין שערים, עד דייתי מארי דדמעה, דאתמר ביה (שמות ב ו) ותפתח ותראהו את הילד והנה שיפתח את השערים הללו עד שיבא בעל הדמעה, שנאמר

חותמים, ומשום זה צריך אדם להיות בהם כעבד שמקבל פרס מרבו והולך לו, ששם הוא בית קבול החותם של הקשר, והיא המלכות הקדושה. באמצעות צריך לשאל, ששם ו' ו', אחד בעלי הפתיכה ואחד בעלי החתימה, והם ו' עליונה ו' תחתונה, כוללים שנים עשר פרקים. שלש הראשונות - הראש ושתי זרועות, שלש האחרונות - הגוף ושתי שוקים, הרי נפטר מן המלך. משום זה צריך לתת שלש פסיעות לאחור, וסוד הדבר - ויאסוף רגליו אל המטה.

תקון אחד עשר

בראשית ברא"שי"ת, ומה הוא? ששה היכלות כנגד ששת ימי בראשית. אלהי"ם, האם העליונה עליהם, שהיא היכל השביעי, וכמו שהאם העליונה הוציאה שש, כך האם התחתונה הוציאה שש, ומה הם? את השמים ואת הארץ, והם ששה כלים, שנאמר בהם כי ששת ימים עשה יהו"ה את השמים ואת הארץ, וההיכלות התחתונים הם פלים להיכלות העליונים.

וכשישראל היו מתפללים, כל ההיכלות הללו היו נפתחים אליהם, וכעת בגלות נאמר בהם כל השערים ננעלו, והשכינה מחוץ להיכלה, והקדוש ברוך הוא מחוץ להיכלו, והמלאכים הממננים על התפלות מחוץ להיכליהם. זהו שכתוב הן אראלם צעקו חוצה, ואין לתפלות מקום להפנס, וזהו כל השערים ננעלו, אבל שערי דמעה לא ננעלו, ואין מי בו ותפתח ותראהו את הילד והנה

נער בכה, ולית היכלא מתפתחא אלא ביה, ודא איהו ותפתח, ותפתח דאתפתח האי היכלא לגביה, במאי אתפתח ליה בדמעה, הדא הוא דכתיב והנה נער בכה, ומיד ותחמל עליו.

ועוד ותפתח, כד ישראל פתחין בתיובתא בבכיה, מיד ותחמל עליו, ודא איהו בבכי יבאו (ירמיה לא ח), בזכות בכיה דליתיה תתפשוטון מן גלותא.

דאית היכלא דדמעה, דלית לה רשו למפתח אלא בדמעה, ואית היכלא דנגונא, דלית לה רשו למפתח אלא בנגונא, ובגין דא דוד מתקרב לההוא היכלא בנגונא, הדא הוא דכתיב (מלכים ב ג טו) והיה פנגן המנגן, ואית היכלא דנהורא, דלא מתפתחא אלא לבר נש דהוה מתעסק בנהורא דאורייתא.

ואית היכלא דנבואה, דלא מתפתחא אלא לבר נש דהוה חכם גבור ועשיר, ואית היכלא דיראה, דאתקרי היכל היראה, דלא מתפתחא אלא למאן דאית ביה דחילו, ואית היכלא דעניים, דלא מתפתחא אלא לעניים דהוו מתעטפים קדם יהו"ה בצלותא, בעטופא דמצוה דציצית ותפלין ועליהו אתמר (תהלים קב א) תפלה לעני כי יעטף.

ואית תרעא דצדיקיא, דלא מתפתחא אלא לצדיקיא, הדא הוא דכתיב (שם קח ט) זה השער ליני צדיקים יבאו בו, והאי איהו תרעא דצדיק ח"י עלמין, דאתמר ביה (שם לו כח) ולא ראיתי צדיק נעזב וזרעו מבקש לחם, וכען בגלותא אתמר ביה (ישעיה נא) הצדיק אבד, מאי אבד, אבד למטרונתא, ואתמר ביה (שם יט ח) ונהר יחרב ויבש, יחרב בבית ראשון, ויבש הנביעה של כל הכרכות ואין מי שיתן להם, והשערים האחרים סתומים, ושער הצדיק חרב

נער בכה, ואין ההיכל נפתח אלא בו, וזהו ותפתח, שנפתח ההיכל הזה אליו. במה נפתח לו? בדמעה. זהו שכתוב והנה נער בכה, ומיד ותחמל עליו. ועוד ותפתח, כש'ישראל פותחים בתשובה בבכיה, מיד ותחמל עליו, וזהו בבכי יבאו, בזכות הבכיה שלו יתפשוטון מן הגלות. שיש היכל של דמעה שאין לה רשות לפתח אלא בדמעה, ויש היכל הנגון שאין לה רשות לפתח אלא בנגון, ומשום זה דוד מתקרב לאותו ההיכל בנגון, זהו שכתוב והיה פנגן המנגן. ויש היכל של אור שלא נפתח אלא לאדם שהיה מתעסק באור התורה.

ויש היכל של נבואה שלא נפתח אלא לאדם שהוא חכם גבור ועשיר, ויש היכל של יראה שנקרא היכל היראה, שלא נפתח אלא למי שיש בו יראה, ויש היכל של עניים שמתעטפים אלא לעניים שהיו מתעטפים לפני יהו"ה בתפלה, בעטופא של מצוה של ציצית ותפלין, ועליהם נאמר תפלה לעני כי יעטף.

ויש שער של צדיקים שלא נפתח אלא לצדיקים. זהו שכתוב זה השער ליהו"ה צדיקים יבאו בו, וזהו השער של צדיק ח"י העולמים, שאמר בו ולא ראיתי צדיק נעזב וזרעו מבקש לחם, וכעת בגלות נאמר בו הצדיק אבד. מה זה אבד? אבד לגבירה, ונאמר בו ונהר יחרב ויבש, יחרב בבית ראשון, ויבש בבית שני. ומשום שאין לו משלו, העניים צועקים בח"י ברכות התפלה אל ח"י העולמים, והרי הסתלק משם

בבית שני, ובגין דלית ליה מדיליה, עניין צווחין בח"י ברכאן דצלותא, לגבי ח"י עלמין, והא אסתלק מתמן נביעו דכל ברכאן, ולית מאן דיהיב לון, ותרעין אחרנין סתימין, ותרעא דצדיק חרבא ויבשה, כמה דעני חרב ויבש, ורזא דמלה (בראשית א ט) יקוו המים מתחת השמים אל מקום אחד ותראה היבשה.

ולית תרעא פתיחא אלא תרעא דדמעה, ומאי איהי בת עין, דדמעה מינה נפקא, ועלה אתמר (תהלים יח ח) שמרני כאישון בת עין, ובה והנה נער בכה (שמות ב ו), לגבי קודשא בריך הוא, דירחם עליה בגלותא, הדא הוא דכתיב (תהלים קב יד) אתה תקום תרחם ציון, בגין דאיהי לבת אש דאתחזינא למשה בסנה, דכתיב (שמות ג ב) וירא מלאך יי' אליו בלבת אש מתוך הסנה, איהי ב"ת מן בראשית, ודא בראשית.

תקונא תריסר

בראשית (דף כו ע"א) מאמר קדמא דכלא, פלילא מעשר אמירן, ואיהי ל"ב אלהים דעובדא דבראשית, ומסטרוא דשמאלא אתייהיבת, דאיהי גבורה אשא סומקא, ובגין דא בלבת אש (שמות ג ב), ומשה הוה מסטרוא דליואי מסטרוא דיליה ממש, ואמאי אתגליא ליה בסנה, לאחזאה דהות בדוחקא בין הקוצים, ועם כל דא והסנה איננו אפל, בגין שושנים דאינון בנהא, דאינון ישראל, דהוו עתידין למהוי בגלותא בין ערב רב דאינון קוצים, ודא איהו רזא (ירמיהו מו כח) פי אעשה כלה בכל הגוים אשר הדחתיהך שמה, ואותך לא אעשה כלה.

אחוי ליה אגרא דכלה, דאיהי לבת אש בין הקוצים דאינון חייביא, כד דחקין לשכינתא וישראל, אגרא דלהון פלה, נפקא שכינתא כלה

ויבש, כמו שעני חרב ויבש, וסוד הדבר - יקוו המים מתחת השמים אל מקום אחד ותראה היבשה.

ואין שער פתוח אלא שער של דמעה, ומה היא בת עין? שדמעה יוצאת ממנה, ועליה נאמר שמרני כאישון בת עין, ובה והנה נער בכה, לקדוש ברוך הוא, שירחם עליה בגלות. זהו שכתוב אתה תקום תרחם ציון, משום שהיא לבת אש שנראתה למשה בסנה, שכתוב וירא מלאך יהו"ה אליו בלבת אש מתוך הסנה, היא ב"ת מן בראשית, וזה בראשית.

תקון שנים עשר

בראשית הוא מאמר ראשון של הכל, כלול מעשר אמירות, והיא ל"ב אלהים של מעשה בראשית ומצד שמאל נתנה, שהיא גבורה, אש אדמה, ומשום זה בלבת אש, ומשה היה מצד הלויים מהצד שלו ממש, ולמה התגלה לו בסנה? להראות שהיתה בדחק בין הקוצים, ועם כל זה והסנה איננו אפל, בשביל השושנים, שהם בניה, שהם ישראל, שהיו עתידים להיות בגלות בין הערב רב שהם קוצים, וזהו הסוד כי אעשה כלה בכל הגוים אשר הדחתיהך שמה, ואותך לא אעשה כלה.

הראה לו שחר הפלה, והיא לבת אש בין הקוצים, שהם הרשעים, כשהם דוחקים את השכינה ואת ישראל, השחר שלהם פלה, יוצאת השכינה הפלה מביניהם, ויבא חתן בשבילה, וזהו שחר

אחוי ליה אגרא דכלה, דאיהי לבת אש בין הקוצים דאינון חייביא, כד דחקין לשכינתא וישראל, אגרא דלהון פלה, נפקא שכינתא כלה

מבינייהו, וייתי חתן בגינה, ודא איהו אגרא
דכלה דוחקא, ויפרוק לון מן גלותא בגינה,
ודוחקא דגלותא דערב רב לישראל ממהר לון
פורקנא, ורפיון דילהון מעכב לון לישראל
פורקנא, בגין דא אתחזי ליה למשה בלבת
אש מתוך הסנה, מגו כובין.

בד אתקריב תמן למחזי עובדא דא, אמר ליה
הקדוש ברוך הוא, אל תקרב הלום, של
נעליך (שמות ג ה), הכא רמז דאתפשט מן גופא
דיליה, דאיהו נעל, לגבי גופא אחרא
דאתלבש בד אתקריב, ואית מאן דיימא דאיהו
אתתיה, וכלא קשוט דא ודא.

וכן אתחזי ליה דבי מקדשא דאיהי בנינא דבר
נש דעתיד לאתחרבא, ויתבני זמנא אחרא
על ידא דקודשא בריך הוא, הדא הוא דכתיב
גדול יהיה כבוד הבית הזה האחרון מן
הראשון (חגי ב ט), בגין דאתמר בו (זכריה ב ט) ואני
אהיה לה נאם יי' חומת אש סביב, אתמר בבי
מקדשא בונה ירושלם יי'.

ואתמר התם לגבי אדם (בראשית ב כב) ויבן יי'
אלהים את הצלע אשר לקח מן
האדם, דא חכמה, ויביאה אל האדם, דא
עמודא דאמצעייתא, דרגא דמשה, והאי צלע
איהו ודאי פלת משה, ועלה אתמר וירא אליו
מלאך יי' בלבת אש, דאיהי בת יחידה, דמנה
נפיק נהורא דאורייתא.

בגוונא דא אתמר (שמות ב ו), ותפתח ותראהו
את הילד, ותראהו דא שכנתא, דהוה
בכי בגינה, מיד ותחמול עליו, ודא הוא בבכי
יבאו ובתחנונים אובלים (ירמיהו לא ח), בתחנונים
ודאי, לקיימא וברחמים גדולים אקבצך (ישעיהו

נד ז).

בהאי זמנא פל חיון יתערוך בקלא, ועופין

הפלה - הדחק, ויגאל אותם מן
הגלות בשבילה, והדחק של
הגלות של הערב רב את ישראל,
ממהר להם את הגאולה, והרפיון
שלהם מעכב לישראל את
הגאולה, בגלל זה נראה למשה
בלבת אש מתוך הסנה, מתוך
הקוצים.

בשהתקרב לשם לראות
המצעשה הזה, אמר לו הקדוש
ברוך הוא אל תקרב הלום, של
נעליך. כאן רמז שהתפשט מן
הגוף שלו, שהיא נעל, לגוף
אחר שהתלבש כשהתקרב, ויש
מי שיאמר שהוא אשתו, והכל
אמת, זה וזה.

וכן הראה לו שבית המקדש,
שהוא בנין של אדם, שעתידי
להתקרב, ויבנה פעם אחרת על
יד הקדוש ברוך הוא, והו
שפתוב גדול יהיה כבוד הבית
הזה האחרון מן הראשון, משום
שנאמר בו ואני אהיה לה נאם
יהוה חומת אש סביב, נאמר
בבית המקדש בונה ירושלם
יהוה.

ונאמר שם אצל אדם ויבן
יהוה אלהים את הצלע אשר
לקח מן האדם, זו חכמה,
ויביאה אל האדם, זה עמוד
האמצעי הדרגה של משה,
והצלע הזו היא ודאי פלת משה,
ועליה נאמר וירא אליו מלאך
יהוה בלבת אש, שהיא בת
יחידה שממנה יוצא אור
התורה.

כמו זה נאמר ותפתח ותראהו
את הילד, ותראהו זו השכינה,
שהיה בוכה בשבילה, מיד
ותחמול עליו, והוה בבכי יבאו
ובתחנונים אובלים. בתחנונים
ודאי, לקיים וברחמים גדולים
אקבצך.

בזמן הזה פל החיות יתעוררו

מצפצפין בשיר, לקבלא ברתא בחדוה בנגוונא,
לקבלא קדושין מהחתן, דאינון קדוש קדוש
קדוש וכו' (שם ו ג), ולית קדושה פחות
מעשרה, וקדושין אינון מסטרא דחכמה
דאיהו י', קדש ישראל ליי' ראשית
תבואתה (ירמיהו ב ג), ראשית ודאי, ומתברכין
בשבע ברכאן מסטרא דאימא עלאה דאיהי
ברכה, ועלה אתמר (יחזקאל מד ל) להניח ברכה
אל ביתך, ושבע ברכאן אינון, בשחרית שמים
לפניה ואחת לאחריה, ובערבית שמים לפניה
שמים לאחריה, ואינון שבע ספירן דכלילן
בחתן וכלה, ודא איהו שמע ישראל וגומר,
הא הכא קדושה וברכה ויחוד, בההוא זמנא
אתער דוד בכנור דאיהו מנגן מאליו, בעשרה
מיני ניגונין: קדמאה באשרי ודא בראשית.

תקונא תליסר

בראשית תמן אשרי, ודא איהו אשרי
האיש, ואיהו אהיה אשר אהיה,
רישא לכל (דף כו ע"ב) רישין, ועלה אתמר (שיר ז
ו) ראשך עליך כפרמל ודא תפלין דרישא,
ודלת ראשך כארגמן דא תפלין דיד, וביה
משבחין לבת בהאי אשרי, הדא הוא
דכתיב (בראשית ל יג) באשרי פי אשרוני בנות.

מאן זכי לאעלא תמן, אשר לא הלך בעצת
רשעים (תהלים א), דאיהי עצה בישא
מסטרא דעין הדעת טוב ורע, ובדרף חטאים
לא עמד, מאן דרף חטאים ההיא דאתמר
בה (משלי ל כ) פן דרף אשה מנאפת, אכלה
ומחתה פיה וגומר, ובמושב לצים לא ישב,
מאן מושב לצים, דא ליליית אימן דערב רב,
דאיהי מטמאה כנדה במושבה, וכן ערב רב
מטמאין במושבם לצדיקיא דיתבין בינייהו
כנדה.

בקול, והעופות מצפצפים
בשיר, לקבל את הבת בשמחה
בנגוון, לקבל קדושין מהחתן,
שהם קדוש קדוש וכו', ואין קדושה פחות מעשרה,
והקדושין הם מצד של החכמה
שהיא י', קדש ישראל ליהוה
ראשית תבואתה, ראשית ודאי,
ומתברכים בשבע ברכות מצד
האם העליונה שהיא ברכה,
ועליה נאמר להניח ברכה אל
ביתך. ושבע ברכות הן -
בשחרית שמים לפניה ואחת
לאחריה, ובערבית שמים לפניה
שמים לאחריה, והם שבע
ספירות שקלולות בחתן וכלה,
והוה שמע ישראל וגומר, הרי
כאן קדושה וברכה ויחוד. באותו
זמן מתעורר דוד בכנור שהוא
מנגן מאליו בעשרה מיני נגונים,
ראשון באשרי, וזה בראשית.

תקון שרשה עשר

בראשית, שם אשרי, וזהו
אשרי האיש, והוא אהיה אשר
אהיה, ראש לכל הראשים,
ועליה נאמר ראשך עליך
כפרמל, וזה תפלין של ראש,
ודלת ראשך כארגמן זה תפלין
של יד, ובו משבחין את הבת
באשרי הזה. זהו שפתוב באשרי
פי אשרוני בנות.

מי זוכה להכנס שם? אשר לא
הלך בעצת רשעים, שהיא עצה
רעה מצד של עין הדעת טוב
ורע, ובדרף חטאים לא עמד, מי
זו דרף חטאים? אותה שנגאמר
בה (משלי ל) פן דרף אשה מנאפת
אכלה ומחתה פיה וגומר.
ובמושב לצים לא ישב, מי זה
מושב לצים? זו לילית, אמן של
ערב רב, שטמאת כנדה
במושבה, וכן ערב רב מטמאים
במושבם את הצדיקים שיושבים
ביניהם כנדה.

ומאן דאתדבק בהאי אשרי, דאיהו כתרא ורישא דאורייתא, אתמר ביה (תהלים א) והיה כעץ שתול על פלגי מים, ודא עץ חיים, דאתמר ביה ועלהו לא יבול, והאי תקונא קדמאה.

תניינא בשיר דא חכמה, שר י, ותלת יודין אנון י י י, ואינון רישא וסופא ואמצעיתא דאת י, ואינון רמיזין בשמא סתים דאיהו יו"ד ה"י וא"ו ה"י, באלין תלת שבה דוד מלכא לברתא דמלכא, הדא הוא דכתיב (תהלים קכא א) שיר למעלות, לי מעלות אינון ודאי, אינון תלתין דרגין, דבהון ברתא סלקא לגבי אבא.

בחמש נימין דכנור, דאינון חמש אזכרות דאדפיר חמש זמנין יהו"ה בהאי מזמור, חד עזרי מעם יי, ב' יי שמרף, ג' יי צלף, ד' יי ישמרף מפל רע, ה' יי ישמר צאתך ובוואך, ובהון מלכא אמר לגבי כלה, צהלי קולך בת גלים (ישעיהו י ל), בת עשרה גלגלים, דסליק בהון יו"ד ה"א וא"ו ה"א, בעשרה מיני נגונין.

ובארבע חיון דסליק יהו"ה, בשיר פשוט, כפול, משולש, מרובע, דאיהו יהו"ה, דקולו סלקא כגלי ימא, וגלי ימא דלעילא אינון עשרה גלגלין, ועליהו אתמר (שיר ה יד) ידיו גלילי זקב ממלאים בתרשיש, בתרין דרועין דברתא.

ובהון שית פרקין, ואינון שית דרגין דכרסיא, שש מעלות לפסא, וכד סליק ו' בהון, ותערון לגביה לקבלא ליה שרפים בגדפייהו, הדא הוא דכתיב (ישעיהו ב) שרפים עומדים ממעל לו שש פנפים וגומר, ומאן דסליק על גדפייהו ופרח בהון איהו ו', כליל שית תיבין דיחודא שמע ישראל,

ומי שדבק באשרי הנה, שהוא כתר וראש של התורה, נאמר בו והיה כעץ שתול על פלגי מים, וזה עץ חיים, שנאמר בו ועלהו לא יבול, וזה תקון ראשון.

השני בשיר זה חכמה, שר י, ושלש יודים הן י י י, והם ראש וסוף ואמצע של האות י, והם רמיזים בשם נסתר שהוא יו"ד ה"י וא"ו ה"י. באלו השלש שבת דוד המלך את בת המלך. זהו שכתוב שיר למעלות, לי מעלות הן ודאי, אותן שלשים דרגות שבהם הבת עולה לאב. בחמשה נימין של כנור, שהם חמש אזכרות שהזכיר חמש פעמים יהו"ה במזמור הזה, אחד - עזרי מעם יהו"ה, ב' - יהו"ה שמרף, ג' - יהו"ה צלף, ד' - יהו"ה ישמרף מפל רע, ה' - יהו"ה ישמר צאתך ובוואך. ובהם המלך אומר לפלה, צהלי קולך בת גלים, בת עשרה גלגלים, שעולה בהם יו"ד ה"א וא"ו ה"א בעשרה מיני נגונים. ובארבע חיות שעולה יהו"ה, בשיר פשוט, כפול, משולש, מרובע, שהוא יהו"ה, שקולו עולה כגלי הים, וגלי הים שלמעלה הם עשרה גלגלים, ועליהם נאמר ידיו גלילי זקב ממלאים בתרשיש, בשתי זרועות הבת.

ובהם ששה פרקים, והם שש דרגות של הפסא, שש מעלות לפסא, וכשעולה בהם ו', יתעוררו אליו לקבל אותו השרפים בכנפיהם. זהו שכתוב שרפים עומדים ממעל לו שש פנפים וגומר, ומי שעולה על פנפיהם ופורח בהם הוא ו', כולל שש תבות היחוד של שמע

ובגיניה אתמר (קהלת יב) פי עוף השמים וגומר. וכד סלקא ברתא סלקא בתרין דרועי דאינון חסד וגבורה, דבהון שית פרקין דאיהו ו', ורזא דמלה שמאלו תחת לראשי וימינו תחבקני (שיר ב ו).

כד סלקא האי שיר, סלקא בשית תיבין דאינון שמע ישראל וגומר, וכד נחתא נחתא בשית, דאינון ברוך שם כבוד מלכותו לעולם ועד, ונגונא כד סליק סליק בשית, וכד מאיך מאיך בשית, ועליהו אתמר (שם ה טו) שוקיו עמודי שש.

ועשרה גלגלין אינון י, דאינון לקבל עשר אצבעאן דבטשין בנגונא, חמש בחמש, ואינון ה"ה, דסלקין ב' בשית דרגין דאיהו ו', ביה סלקין ונחתין, ואיהו כגונא דסלם, דאתמר ביה (בראשית כח יב) והנה סלם מצב ארצה וגומר, והנה מלאכי אלהים עלים יורדים בו, והפל יהו"ה, יו"ד ה"א וא"ו ה"א, י"ד, ודוד מנגן ביד, ו' הוא גוף, כנפיו ה"ה, ראשו י, בו עולה קול הנגון.

ועוד ו' היא מנורה, שלשה קני מנורה מצדה האחת וגומר, ו' מנורה באמצע, גר על רישיה י, כד שריא באת ו' אתעביד ז', ורזא דמלה יאירו שבעת הנרות (במדבר ח ב).

לקבל מנרתא דאיהו ו', ושית קני מנרתא דאינון ה' ה', שית ווי"ן, ורזא דמלה שבעה ושבעה מוצקות (זכריה ד ב), עד דסלקין לי"ד, דאיהו יהו"ה יו"ד ה"א וא"ו ה"א, ודא איהו ודוד מנגן ביד, י"ד לקבל י"ד, וסלקא ה' באת ו', ולבתר סליק ו' ב' שית זמנין עשר, עד דסליק לשתיין, ואינון אתוון

ישראל, ובגללו נאמר פי עוף השמים וגומר.

וכשעולה הבת, עולה בשתי זרועותיה שהם חסד וגבורה, שבהם ששה פרקים שהוא ו', וסוד הדבר - שמאלו תחת לראשי וימינו תחבקני.

כשעולה השיר הזה, עולה בשש תבות, שהן שמע ישראל וגומר, וכשיו"ד, יורד בשש, שהם ברוך שם כבוד מלכותו לעולם ועד, והנגון כשעולה, עולה בשש, וכשיו"ד, יורד בשש, ועליהם נאמר שוקיו עמודי שש.

ועשרה גלגלים הם י, שהם כנגד עשר אצבעות שמפכים בנגון, חמש בחמש, והם ה"ה, שעולים ב' בשש דרגות שהוא ו', בו עולים יורדים, והוא כמו הסלם שנאמר בו והנה סלם מצב ארצה וגומר, והנה מלאכי אלהים עלים יורדים בו, והפל יהו"ה, יו"ד ה"א וא"ו ה"א, י"ד, ודוד מנגן ביד, ו' הוא גוף, כנפיו ה"ה, ראשו י, בו עולה קול הנגון.

ועוד ו' היא מנורה, שלשה קני מנורה מצדה האחת וגומר, ו' מנורה באמצע, גר על ראשו י, כששורה באות ו' נעשה ז', וסוד הדבר - יאירו שבעת הנרות.

כנגד המנורה שהיא ו', וששה קני המנורה שהם ה' ה', שש ווי"ן, וסוד הדבר - שבעה ושבעה מוצקות, עד שעולים לי"ד, שהוא יהו"ה, יו"ד ה"א וא"ו ה"א, וזהו ודוד מנגן ביד, י"ד כנגד י"ד, ועולה ה' באות ו', ואחר כך עולה ו' ב' שש פעמים עשר, עד שעולה לששים, והם אותיות הדבקות בקריאת שמע, שבשבילם נאמר

הדבקות בקריאת שמע, ואינון אתוון

דבגינייהו אתמר כל המשים רינח בין הדבקים מצננים (דף כח ע"א) ליה גיהנם, ושלמה עלייהו אמר (שיר ג ז) הנה מטתו של שלמה ששים גבורים סביב לה, והם שומרים (ס"א נטלים) את מטתו, וכנגדם ששים המה מלכות, אלו זכרים - ואלו נקבות, אלו של קריאת שמע שתקן משה - זכרים, אלו של שלמה - נקבות, ואלו בית קבול לאלה, הדרגות של שלמה הן בית קבול לדרגות של משה, וכשמתחברים הכל כאחד, שלמה מתהפך למשה. בתקונים של ארבע האותיות נחקן השיר, ועליהן נאמר והנה מלאכי אלהים וגומר, עלים - שמים, והן יו"ה, וירדים - שמים, והן ו"ה, וכן גלגלי הים עולים בעשר, והן יו"ד ה"א וא"ו ה"א, וארבע חיות, כשעולה הבת בשיר, הנשר נוטל י' בפה ועל ראשה, ו' בגוף, ה"ה בכנפיה, אדם יו"ד ה"א וא"ו ה"א רוכב על הכל. ודמות פניהם פני אדם, זה עולה על הכל, ופני אריה אל הימין לארבעתם, זה יהו"ה, ופני שור ופני נשר, הם מרפכה לשם של יהו"ה, ואדם על הכל. בזמן שהיא עולה בכל התקונים הללו, הוא משבח אותה. זהו שכתוב פחוט השני שפתותיה ומדברך נאווה, הרי שני מיני נגונים ששבח דוד המלך - באשרי בשיר.

שרישי בכרכה, וזו השכינה העליונה, ועליה נאמר ברכי נפשי את יהו"ה, מוז נתנה באדם נשמת חיים שנאמר בה חמשה תקונים. מה הקדוש ברוך הוא ון את כל העולם, כף הנשמה ונה את כל הגוף. מה הקדוש ברוך הוא רואה ואינו דבגינייהו אתמר כל המשים רינח בין הדבקים מצננים (דף כח ע"א) ליה גיהנם, ושלמה עלייהו אמר (שיר ג ז) הנה מטתו של שלמה ששים גבורים סביב לה, והם שומרים (ס"א נטלים) את מטתו, וכנגדם ששים המה מלכות, אלו זכרים - ואלו נקבות, אלו של קריאת שמע שתקן משה - זכרים, אלו של שלמה - נקבות, ואלו בית קבול לאלה, הדרגות של שלמה הן בית קבול לדרגות של משה, וכשמתחברים הכל כאחד, שלמה מתהפך למשה. בתקונים של ארבע האותיות נחקן השיר, ועליהן נאמר והנה מלאכי אלהים וגומר, עלים - שמים, והן יו"ה, וירדים - שמים, והן ו"ה, וכן גלגלי הים עולים בעשר, והן יו"ד ה"א וא"ו ה"א, וארבע חיות, כשעולה הבת בשיר, הנשר נוטל י' בפה ועל ראשה, ו' בגוף, ה"ה בכנפיה, אדם יו"ד ה"א וא"ו ה"א רוכב על הכל. ודמות פניהם פני אדם, זה עולה על הכל, ופני אריה אל הימין לארבעתם, זה יהו"ה, ופני שור ופני נשר, הם מרפכה לשם של יהו"ה, ואדם על הכל. בזמן שהיא עולה בכל התקונים הללו, הוא משבח אותה. זהו שכתוב פחוט השני שפתותיה ומדברך נאווה, הרי שני מיני נגונים ששבח דוד המלך - באשרי בשיר.

תליתאה בפרכה ודא שכינתא עלאה, ועלה אתמר (תהלים קג א) ברכי נפשי את יי', מהאי אתיהיבת בבר נש נשמת חיים, דאתמר בה חמשה תקונים, מה הקדוש ברוך הוא ון את כל העולם, כף הנשמה ונה את כל הגוף. מה הקדוש ברוך הוא רואה ואינו נראה, הכי נשמתא רואה ואינה נראית,

מה הקדוש ברוך הוא יושב בחדרי חדרים, הכי נשמתא יושבת בחדרי חדרים, מה הקדוש ברוך הוא מלא כל העולם הכי נשמתא מלאה את כל הגוף, מה הקדוש ברוך הוא דן את כל העולם, הכי נשמתא דנה את גופא, ורזא ונשמתא דאיהי שוה לקודשא בריהו הוא, דא בינה, מ"י, ועלה אתמר (ישעיה מ כה) ואל מי תדמיוני ואשורה, אל מי ודאי, והא אוקמוהו מארי מתניתין, חמשה דברים אליו, חמשה ודאי, בגין דאינון מסטרא דה' עלאה.

ואינון פלהו תקונין בלב, כמה דאוקמוהו מארי מתניתין הלב מבין, הלב רואה הלב שומע, הא תלת, ה' איהי חמש, ורוחא דפומא דסליק בה קלא ואמירה ודבורא דא ו', ערקין דלפא אינון פחילין בתר מלכהו, ורזא דמלה (יחזקאל א יב) אל אשר יהיה שמה הרוח ללכת ילכו, הכי מתנהגין ערקין דלפא לגבי רוחא הרי לך רוח בלב, דנפיק מאון שמאלא דלפא, ואיהו הוה רוח צפונית דבטש בכנור דדוד, ובהאי רוחא הוה בטש בחמש נימין דכנור, דאינון חמש פנפי ריאה, ובקנה סליק קול ללפא, ואיהו אש אוכלא, מאודנא ימינא דלפא דאיהי פלפי כבד, ומניה נפיק דבור, הדא הוא דכתיב (ירמיה כג כט) הלא כה דברי פאש, ואי לאו פנפי ריאה דנשבין על לפא, הוה אוקיד כל גופא, מחשבה בלפא ודא י', דה' ה' אנון אמירה ודבורא, ו' קלא כליל כלא.

רביעאה במזמור, ודא הוא דרועא ימינא, הדא הוא דכתיב (תהלים צח א) מזמור שירו ליי' שיר חדש פי נפלאות עשה הושיעה לו ימינו, ועלה אתמר (שם טו) הושיעה ימינך, ליהו"ה שיר חדש פי נפלאות עשה הושיעה לו ימינו, ועליה נאמר הושיעה ימינך, והוא בגלות

נראה, כף הנשמה רואה ואינה נראית. מה הקדוש ברוך הוא יושב בחדרי חדרים, כף הנשמה יושבת בחדרי חדרים. מה הקדוש ברוך הוא מלא כל העולם, כף הנשמה מלאה את כל הגוף. מה הקדוש ברוך הוא דן את כל העולם, כף הנשמה דנה את גופא, ורזא ונשמתא דאיהי שוה לקודשא בריהו הוא, דא בינה, מ"י, ועלה אתמר (ישעיה מ כה) ואל מי תדמיוני ואשורה, אל מי ודאי, והרי פשוהו בעלי המשנה חמשה דברים אלו, חמשה ודאי, משום שהם מצד ה' העליונה.

והם פלם תקונים בלב, כמו שבארוהו בעלי המשנה, הלב מבין, הלב רואה, הלב שומע - הרי שלש. ה' היא חמש, הכל ורוח הפה שעולה בו קול ואמירה ודבור, זה ו', עורקי הלב הם כמו חילים אחר מלכס, וסוד הדבר - אל אשר יהיה שמה הרוח ללכת ילכו, כף מתנהגים עורקי הלב אל הרוח, הרי לך רוח בלב, שיוצא מאון שמאל של הלב, והיא היתה הרוח הצפונית שהפכה בכנור דוד, וברוח הזו היה מפה בחמשת הנימים של הכנור, שהם חמש פנפי ראה, ובקנה עולה הקול ללב, והיא אש אוכלת, מאון ימין של הלב שהיא פלפי כבד, וממנו יוצא הדבור, זהו שכתוב הלא כה דברי פאש, ואם לא פנפי הראה שנושבות על הלב, היה שורף כל הגוף. המחשבה בלב, וזה י', שה' ה' הם אמירה ודבור, ו' קול כולל הכל.

רביעי במזמור, וזהו הוא זרוע ימין. זהו שכתוב מזמור שירו נאמר הושיעה ימינך, והוא בגלות

ומשום כף אומרים הלל גמור והלל שאינו גמור בפסח, פנגד מצה שלמה ומצה פרוסה.

ואמרינן מרור, על שם ו' שנימרו ו' שנימרו מה, וזה גרם לה שנימרו את חיייהם, הוא מרור והיא מרה. זהו שכתוב קראן לי מרה כי המר שד"י לי, בעבודה קשה בקשנה, בחמר, בקל וחמר, בין אמות העולם.

וכי גרם זה? י' מן שד"י, הרשם של הברית, שנתן משה בערב רב, משום כף ירד משה מדרגתו. זהו שכתוב לך רד כי שחת עמך, עמך ולא עמי, ועל ידו עתידה השכינה להתגדל עם הקדוש ברוך הוא. משום שהוא הפריד אותם, הוא צריך ליחד אותם, לתקן במה שחטא. קמו כל החברים ונשקו אותו, ואמרו: אם לא באנו לעולם אלא לשמע את זה - די.

השביעי בנצח, שהוא נצח ישראל, ועליו נאמר וגם נצח ישראל לא ישקר, ועליו נאמר למנצח על אילת השחר, מי השמינית? הוד, והוא נצח עליה.

השמיני בהודאה, ובו היה משבח דוד הודו ליהו"ה, וזה הוד ודאי, למנצח הודו, בהם רמוזים נצח והוד, והם נסים, ובו שבח משה א, זהו שכתוב אז ישיר משה, משום שהוא הוד שנתן למשה, אז תקרא ויהו"ה יענה, והוא שמונה ימי מילה, ואחריו ברית שהוא יסוד צדיק העולם, ובו התגלה י' של מילה, עשירי לעשר ספירות, וההוד הוא שמונה ימי החנכה, לארבעה ועשרים ימים, שהם ברוך שם כבוד מלכותו לעולם ועד, ומיד דעלה זית טרף

ומיד דעלה זית טרף

בפיה, שריא כ"ה על ישראל בכסלו, ואלין אינון כ"ה אתוון דיהודא, דאינון שמע ישראל וגומר, ודא איהו חנוכה חנ"ו פ"ה.

אבר נצח אתמר ביה (בראשית ח ד) ותנח התיבה בחדש השביעי, בגין דנצח ביה רמזו

נח צדיק, וביה והמים גברו מאד (שם ז ט), כד לא נטרין ישראל ברית מילה מתגברין אומין דעלמא דאינון המים הודונים, וכד נטרין ליה אתמר בהון (שם ח ה) והמים היו הלוף וחסור, עד החדש העשירי דא י' דמילה, דאיהי מלכות, עשיראה לעשר ספירן.

ויעקב ביה היא ירכא אתמר ביה (שם לב לב) והוא צולע על ירכו, דפרח מגיה י',

ואשתאר עקב, ורזא דמלה הוא ישופף ראש ואתה תשופנו עקב (שם ג טו), כד אשתלימת סופה בירך דילה, אתמר בעיקב (שם לג יח) ויבא יעקב שלם, ויעקב ודאי איהו דיוקנא דעמודא דאמצעייתא מסטרא דלבר, והא משה תמן הוה, אלא מסטרא דלגאו הוה, דא מגופא, ודא מנשמתא, ובגין דא תרין ירכין דעמודא דאמצעייתא שלים אינון נצח והוד.

ומתי יהיה עמודא דאמצעייתא שלים, כד אתחבר בשכינתא, הדא הוא

דכתיב (שם יז) ויעקב נסע סכתה ויבן לו בית, הדא הוא דכתיב (שם ב כב) ויבן יי' אלהי"ם את הצלע, בההוא זמנא דאתחבר עמה, ויבא יעקב שלם (שם לג יח), בההוא זמנא תהא סופה שלימתא, כ"ו ה"ס, יאהדונה"י.

קם רבי אלעזר ואמר, אבא אבא, אמאי אתמר ביומא קדמאה דסכות, ולקחתם לכם ביום הראשון פרי עץ הדר (ויקרא כג ג), אמר ליה ברי מאני קרבא בימינא נטלין לון, ובאלין הראשון פרי עץ הדר? אמר לו: בני, את פלי הקרב נטלים

ועד, ומיד שעלה זית טרף בפיה, שורה כ"ה על ישראל בכ"ה בכסלו, ואלו הם כ"ה אותיות היחוד, שהם שמע ישראל וגומר, וזה הוא חנוכה חנ"ו פ"ה.

אבר נצח נאמר ותנח התיבה בחדש השביעי, משום שנצח בו רמזו נח צדיק, ובו והמים גברו מאד, כשלא שומרים ישראל ברית מילה, מתגברים אמות העולם, שהם המים הודונים, וכששומרים אותו, נאמר בהם והמים היו הלוף וחסור, עד החדש העשירי, זה י' של מילה, שהיא מלכות, העשירית לעשר ספירות.

ויעקב באותה ירף נאמר בו, והוא צולע על ירכו, שפרחה ממנו י', ונשאר עקב, וסוד הדבר - הוא ישופף ראש ואתה תשופנו עקב. כשנשלמה סכה בירך שלה, נאמר בעיקב ויבא יעקב שלם, ויעקב הוא ודאי דמותו של העמוד האמצעי מצד החיצוני, והרי משה היה שם, אלא מהעד שלפנים הוא היה, זה מהגוף - וזה מהנשמה, ומשום זה שתי הירכים של העמוד האמצעי שלם הם נצח והוד.

וכתי יהיה העמוד האמצעי שלם? כשמתחבר עם השכינה. זהו שכתוב ויעקב נסע סכתה ויבן לו בית. זהו שכתוב ויבן יהו"ה אלהי"ם את הצלע. באותו זמן שהתחבר עמה, ויבא יעקב שלם, באותו זמן תהיה הספה שלמה, כ"ו ה"ס, יאהדונה"י.

קם רבי אלעזר ואמר: אבא אבא, למה נאמר ביום הראשון של סכות, ולקחתם לכם ביום ב'מין, ובכלי הקרב הללו רשמים

ישראל שמנצחים בדין. משל למלך שהיה לו דין וקרב עם שבועים אמות, ולא היו יודעים מי נצח בדין. ושואלים אותו, מי נצח בדין? אמר, תסתכלו באלו שרשומים עם פלי קרב בידיהם ותדעו מי נצח בדין. ולקחתם לכם פיום הראשון פרי עץ הדר, זה אתרוג, שהיא שכינה, הלב, שהוא העקר של כל האיברים של הגוף, שהם שלשה הדסים, ולולב, ושני בדי ערבה. הלב באמצע, והאיברים סביב סביב לו. ומשום כך אתרוג זו שכינה, וכך פרשה בעלי המשנה, אם נטלה בוכנתו ואם עלה חזונית על רבו, פסול, משום שהוא דומה לשכינה, שנאמר בה פלך יפה רעיתי ומום אין בך.

מאני קרבא אינון ישראל רשימין דנצחין דינא, מתל למלפא דהוה ליה דינא וקרבא בשבעין אומין, ולא הוו ידעין מאן נצח דינא, ושאלין ליה מאן נצח דינא אמר תסתכלון באלין דרשימין במאני קרבא בידיהו, ותנדעון מאן נצח דינא, ולקחתם לכם פיום הראשון פרי עץ הדר דא אתרוג, דאיהי שכנינתא, לפא, דאיהו עקרא דכל אברין דגופא, דאינון תלת הדסים, ולולב ותרי בדי ערבה, לפא באמצעיתא, ואברין סחור סחור ליה, ובגין דא אתרוג דא שכנינתא, והכי אוקמוה מארי מתניתין, אי נטלה בוכנתו, ואי עלה חזונית על רובו, פסול, בגין דאיהו דמי לשכנינתא, דאתמר בה (שיר דז) פלך יפה רעיתי ומום אין בך.

כפת תמרים דא לולב, ועליה אתמר נפרצו עליו פסול, בגין דדא איהו מקצץ בנטיעות, מאן דמברך עלה ביומא קזמא דספות, בגין דאיהו קשורא ויחודא דכלא, ח"י עלמין, דאיהו לקבל ח"י חולין דשדרה, ובגין דא אוקמוהו מארי מתניתין, לולב דומה לשדרה, ורזא דלולב צדיק בתמר יפרח, ודא איהו (דה"א כט יא) כי כל בשמים ובארץ, ותרגם אנקלוס דאחיד בשמיא ובארעא.

וצריך לנענעא ח"י נענועין בשית סטרין, דאינון חותם מזרח ביה"ו וכו', שית הוי"ת דאית בהון תמני סרי אתוון, וכלהו רמיזין בספר יצירה בשית סטרין, והכי אוקמוהו מארי מתניתין, מוליך ומביא למאן דארבע רוחות העולם דיליה, מעלה ומוריד למאן דשמיא וארעא דיליה.

תלת הדסין גוף ותרין דרועין, ואינון לקבל עינא וכנפי עינא, תרי בדי ערבות לקבל

תרין שוקין, ולקבל תרין שפון, וכד אינון פלהו אגודה חדא פלולב דאיהו שדרה, מה כתיב (שיר השירים ז ט) אמרתי אעלה בתמר, א' אתרוג ע' ערבה ל' לולב ה' הדס, פלהו אתעבידו לקבל ארבע מינין דמרפכתא, הרוכב בהון איהו יהו"ה (דף כט ע"ב) וצריך לסדרא בהון בהקפה, פגוונא דמזבח, ולמאן לגן, דאתנטעו אלין נטיעין ביה, ורזא דמלה נקבה תסובב גבר (ירמיה לא כא), נקבה נ' מן גן, גבר ג' מן גן, הוא כליל תלת וחמשין סדרין דאורייתא דבכתב, ושבע יומין דסוכות, הא שתין לקבל שתין מסכתות.

שמיני עצרת חג בפני עצמו, ביה נביעו דאורייתא, לאשקאה אילנא, דאיהו נטוע בגן, ושרשוי וענפוי איהו, פגוונא דחוג הארץ (ישעיה מ כב), דכל חגין מתחגגין בה.

השיעאה ברנה ודא איהו רננו צדיקים ביי' (תהלים לג א), ודא דרגא צדיק ח"י

עלמין, מתמן רנה, וביה פורקנא, הדא הוא דכתיב (ירמיה כג ה) צמח צדיק, (זכריה ו יב) ומתחתיו יצמח, מתחתיו ודאי, הדיא דאיהי עשירית לכלא, וצדיק נטיל משמאלא, ועמודא דאמצעיתא מימינא, הדא הוא דכתיב (דברים לג ב) מימינו אש דת למו.

בתהוא זמנא דיהון תרין שמהן פחדא, אתערא ברפא דמלפא, בשיר השירים ומשלי וקהלת, דאינון (ב"א ה"ב) שלשת אלפים משל, תלת יודי"ן, דאינון תלת טפין דמוחא, דנחתין מן י', ולאן אתמשכו לגבי צדיק, דאיהו קשת הברית ומה דהוה קטן אתעביד גדול, ורזא דמלה שופר הולך פזר גדול, מתי יהא זריק חץ בדיוקנא דא.

פתח רבי שמעון ואמר, עלאין אתתקנו

העין, שני בדי ערבות כנגד שתי שוקים וכנגד שתי שפתיים, וכשהם פלם אגדה אחת עם לולב, שהוא שדרה, מה כתוב? אמרתי אעלה בתמר. א' אתרוג, ע' ערבה, ל' לולב, ה' הדס. פלם נעשים כנגד ארבעת מיני המרכבה, הרוכב בהם הוא יהו"ה, וצריך לסדר בהם בהקפה, כמו המזבח, ולמי? לגן שנטעו בו הנטיעות הללו, וסוד הדבר - נקבה תסובב גבר, נקבה נ' מן גן, גבר ג' מן גן. ג"ן הוא כולל שלשה וחמשין סדרים של תורה שבכתב, ושבעת ימי סכות - תרי ששים, כנגד ששים מסכתות.

שמיני עצרת חג בפני עצמו, בו נביעת התורה, להשקות את האילן שהוא נטוע בגן, ושרשיו וענפיו הוא כמו חוג הארץ, שכל החגים נחגגים בו.

התשיעי ברנה, וזהו רננו צדיקים ביהו"ה, וזו דרגת צדיק ח"י העולמים, מהם רנה, ובו הגאולה. זהו שכתוב (ירמיה כג ה) צמח צדיק ומתחתיו יצמח, מתחתיו ודאי, אותה שהיא עשירית לכל, וצדיק נוטל משמאל, והעמוד האמצעי מימין. זהו שכתוב מימינו אש דת למו.

באותו זמן שיהיו שני השמות כאחד, מתעוררת בת המלך בשיר השירים ומשלי וקהלת, שהם שלשת אלפים משל, שלש יודי"ן, שהן שלש טפות המח, שיודרות מן י'. ולאן נמשכו? אל הצדיק שהוא קשת הברית, ומה שהיה קטן נעשה גדול, וסוד הדבר - שופר הולך פזר גדול. מתי יהיה זורק חץ בדיוקן זה?

פתח רבי שמעון ואמר:

ואזדרזו במאני קרבא לגבי חוּיא, דאיהו
מקננא בטורין רבובין, ואיהו קטיל לאדם
קדמא, ולכל דרין דהוּ אפתריה, ובגין דא
פרוזא נפיק בכל יומא, מאן דקטיל ההוא
חוּיא דאיהו מקננא בטורין רבובין, יתבין ליה
ברתא דמלפא, דאיהי צלותא, דיתבי על
מגדלא, דאתמר בה (משלי יח) מגדל עז שם יי'
בו ירוץ צדיק ונשגב.

ארהבי הא רעיא מהימנא קא אתי, בכמה
עאנין ותורין ואמרין, וחוטרא
בידיה, סליק עיניה למגדלא, וחמא חר בר
נש עולימא צדיק שמייה, דהוה יתיב על
מגדלא, קשתא בידוי, והוה זריק חצים לגבי
חוּיא, ודא איהו פזר גדול, וחויא לא הוה
חשיב לון.

וקשתא איהו לישנא דפומא, אגוזא דקשתא
דפומא, חוט השני חוט של קשת,
דביה הוה צדיק זריק חצין, דאינון מלולין
דצלותא, לגבי חוּיא, וחויא לא הוה חשיב
לון, ולא בגין חלישו דצדיק חיי עלמין,
אלא בגין חלישו דהוה דזריק לון דאיהו
צדיק דלתמא מגייה, בד לאו איהו שלים, ובגין
דא לא חשיב לון.

עד דאתא רעיא מהימנא, ונטיל חין חד וזריק
לגביה, דא ברת דא בצלותיה, (שם יא) עד
יפלא חין כבדו דחוּיא, דאיהו סמאל אל
אחר, דתמן יסודיה ועקריה, ובגין דא הפכד
כועס, במאי כועס, במרה דאיהי דבוקה ביה,
ודא סם המות נוקבא דיליה, זנבא דיליה
יותרת הפכד, יותרת אתקריאת, דבתר דעבידת
נאופין יתיבת שיוורין לבעלה, וזנבא איהי
שפחה דיליה, במרה כעיס, ובזנבא קטיל,
מרה איהי פרצוף דיליה, יותרת זנב דיליה,

פגוונא דאדם, דעביד ליה פרצוף ולבתר זנב,
דהאי אדם רע אתקרי, ודא פגוונא דדא, דא
אדם דאתנטיל מאילנא דחיי, ודא אדם
דאתנטיל מאילנא דמותא.

לבתר דיפלא חין כבדו, זרע יורה פחין לגבי
כלה, יו"ד זרע דאתמשך מיניה ודא
ז', ואתמר בה (שמואל א ב) לשלח לי למטרה,
ודא בת עין, בית קבול לזרע דאיהו ז' ודאי,
מאי מטרה, דא ירח בן יומו, סיהרא קדישא,
מטרה איהי ודאי לבת עין, נקודה זעירא
מלגיו, לגבה הוה שלח חצים ברחימו דעיניו,
מטרה ודאי שכנתא, דאיהי אגינת על ישראל
מחויא בישא סמאל.

ולמאן (דף ג ע"א) דאיהי אגינת עליה, אתמר
ביה (תהלים צא ה) לא תירא מפחד לילה
מחין יעוף יומם, באברתו יסוף לך, דא אבר
מן החי, צדיק, ותחת כנפיו תחסה, אינון
ה"ה, דאת ז' איהו אברתו כלול י"ו, גופא
דיליה ו', רישא דיליה י', גדפוי ה"ה, ובגין
דא ותחת כנפיו תחסה צנה וסותרה אמתו,
צנה וסותרה שכינתא עלאה ותתאה, אמתו
דא עמודא דאמצעייתא, רישא דיליה חכמה
עלאה, צדיק איהו בצלמו פדמותו, זכאה איהו
מאן דנטיר ברית מילה, ואורייתא דאיהו
עמודא דאמצעייתא, דתרוייהו מגינין עליה,
חד בעלמא דא, וחד בעלמא דאתי.

תקונא ארביסר

בראשית, עלה אתמר (שמות כג יט) ראשית
בפורי אדמתך תביא בית יי'
אלהיך, לא תבשל גדי בחלב אמו, תא חזי
חכמה עלאה עלה אתמר (שם יג) קדש לי כל
בכור, דכל בכורים על שמה אתקריאו,
ושכינתא מתמן אתקריאת בכורה, חכמה ודאי

שאדם שעשה לו פרצוף ואחר
כך זנב, שהאדם הזה נקרא רע,
וזה כמו זה, זה אדם הראשון
שנטל מעץ החיים, וזה אדם
שנטל מעץ המות.

אחר שיפלא חין כבדו, זרע יורה
פחין לגבי כלה, יו"ד זרע
שנמשך ממנו, וזה ז', ונאמר בה
לשלח לי למטרה, וזו בת עין,
בית קבול לזרע שהוא ז' ודאי.
מה זה מטרה? זה ירח בן
יומו, הלכנה הקדושה, מטרה
היא ודאי לבת עין, נקודה קטנה
מבפנים, אליה הוא שולח חצים
באהבת העינים, מטרה ודאי
השכינה, שהיא מגנה על ישראל
מהנחש הרע סמאל.

ולמאן שהיא מגנה עליו, נאמר בו
לא תירא מפחד לילה מחין יעוף
יומם, באברתו יסוף לך, זה אבר
מן החי, צדיק, ותחת כנפיו
תחסה, הם ה"ה, שאות ז' היא
אברתו כלול י"ו, הגוף שלו ו',
הראש שלו י', כנפיו ה"ה,
ומשום זה ותחת כנפיו תחסה
צנה וסותרה אמתו. צנה וסותרה
שכינה עליונה ותחתונה, אמתו
זה העמוד האמצעי, הראש שלו
חכמה העליונה, הצדיק הוא
בצלמו כדמותו, אשרי הוא מי
ששומר ברית מילה, והתורה,
שהיא העמוד האמצעי,
ששניהם מגנים עליו, אחד
בעולם הזה ואחד בעולם הבא.

תקון ארבעה עשר

בראשית, עליה נאמר ראשית
בפורי אדמתך תביא בית יהו"ה
אלהיך, לא תבשל גדי בחלב
אמו. בא וראה, החכמה
העליונה, עליה נאמר קדש לי
כל בכור, שקל הבכורים נקראו
על שמה, והשכינה נקראת משם
בכורה, חכמה ודאי, עליה נאמר

עלה אתמר (יחזקאל מד ל) ראשית פל בפורי כל, וברא בוקרא דילה קדמא דכלא דא ו' עמודא דאמצעייתא.

בבורי אדמתך תרי סמכי קשוט, מאי אדמתך שכינתא תתא, ואנון פל בפורי כל מסטרא דצדיק דאיהו כל, ושכינתא איהי ארעא דביה גדלין וצמחין אלנין, דעלה אתמר (ימיהו כג ה) צמח צדיק, דאיהו עץ פרי, אילנא רבא ותקיה עמודא דאמצעייתא, עשפין ודשאין דאינון תלמידי חכמים מתמן צמחין בגן, בגין דאיהי אורייתא דבעל פה.

ומאן אשקי ורוי (נ"א ורבי) בה אלנין ועשפין ודשאין, מעין גנים, דאיהי חכמה ראשית פל בפורי כל, ומאין נפקא מעינא דמיא, מבית יי, הדא הוא דכתיב (ויאל ד יח) ומעין מבית יי יצא, ובגין דא (שמות כג ט) ראשית בפורי אדמתך תביא בית יי אלהיך, וכן ראשית דעאני ואמרי, הדא הוא דכתיב (דברים יד ד) וראשית גז צאנך תתן לו.

וסמוך ליה לראשית בפורי אדמתך וכו' לא תבשל גדי בחלב אמו, מאי האי לגבי האי, קם רבי שמעון על רגלוי, פתח בקלא סגיא ואמר, אלהיך ואלהיך נחית הכא ברשותא דמארך, ואנהיר עינייהו דאלין סבין בהאי מלה, דלא יתון למיכל בשר בחלב.

אדהכי הא אלהיך קא נחית ולא אתעכב, אמר בוצינא קדישא, והא רזא דא ודאי איהו רזא דלא תחרוש בשור ובחמור יחדיו (דברים כב ו), פד בוקרא דאיהו ישראל עמודא דאמצעייתא, לא אתיין ליה לבית יי, חלב אתערב בבשרא, וגרמין לאתערבא שור בחמור, ודא איהו פלאים מין דלאו במיניה.

ראשית פל בפורי כל, ובנה בכורה הראשון של הכל, זהו ו' העמוד האמצעי.

בבורי אדמתך, שני עמודי אמת. מה זה אדמתך? שכינה תחתונה, והם פל בפורי כל מצד צדיק שהוא פל, והשכינה היא ארץ שבה גדלים וצומחים אילנות, שעליה נאמר צמח צדיק, שהוא עץ פרי, אילן גדול ורחוק, העמוד האמצעי, עשבים ודשאים שהם תלמידי חכמים, משם צומחים בגן, משום שהיא תורה שבעל פה.

ומי משקה ומרוה (מגדל) בה אילנות ועשבים ודשאים? מעין גנים, שהיא חכמה, ראשית פל בפורי כל, ומאין יוצא מעין חמים? מבית יהוה. והו שפתוב ומעין מבית יהוה יצא, ומשום זה ראשית בפורי אדמתך תביא בית יהוה אלהיך, וכן ראשית הצאן והקבשים. והו שפתוב וראשית גז צאנך תתן לו.

וקמוך לו, לראשית בפורי אדמתך וכו', לא תבשל גדי בחלב אמו. מה זה אל זה? קם רבי שמעון על רגלוי, פתח בקול גדול ואמר: אלהיך ואלהיך רד לכאן ברשות רבונך והאר את עיני חזקנים הללו בדבר הזה, שלא יבאו לאכל בשר בחלב.

בינתים בא אלהיך, ירד ולא התעכב, אמר: מגורה הקדושה, והרי סוד זה ודאי הוא הסוד של לא תחרש בשור ובחמור יחדיו, כשפכור שהוא ישראל, העמוד האמצעי, לא מביאים אותו לבית יהוה, מתערב חלב עם בשר וגרמים לערב שור בחמור, והו פלאים, מין בשאינו מינו.

אמר רבי שמעון, והא שור איהו מסטרא דדכיו, וחמור מסטרא דמסאבו, דא איהו פלאים טב וביש, אבל חלב איהו מסטרא דדכיו, ובשרא מסטרא דדכיו, אמר ליה ודאי הכי הוא, אבל האי רזא אשתמודע בקרא דא, תוצא הארץ נפש חיה למינה (בראשית א כד), דאף על גב דאינון מסטרא דדכיו, פלהו אינון דכר ונוקבא, ואינון זוגין, ומאן דנטיל ממה דלאו איהו מיניה, ההוא פד דאתרכיב מתרוייהו, עליה אתמר (שמות כג ט) לא תבשל גדי בחלב אמו.

אמר בוצינא קדישא פודאי פען איהו מלה בדוכתהא, ודא איהו ברירא דמלה, ודא איהו, מלאתך ודמעך לא תאחר (שם כב כח), כמה דאתמר שמא יקדמונו אחר ברחמים, חטא זה שערב אדם טפה בכורה פזווג נדה שפחה גויה זונה, זה גורם שנוטל אחר את בת זוגו, והוא מדה פגוד מדה, ומשום כך ראשית בפורי אדמתך תביא בית יהוה אלהיך, ולא תבשל גדי בחלב אמו, שאתו בן הוא ערבוביא שיוצא כלאים, מאשה שאינה מינו, שהיא כנגדו, ומשום זה זכה? עזר, בת זוגו עזר לו בתורה במצוה ביראה ובאהבה, עזר לו בעולם הזה ובעולם הבא, ואם לא, אחר שאינו מינו היא כנגדו לאבדו משני העולמות, וכל זה גרם לו משום שלא שמר טפה ראשונה לבת זוגו.

ועם פל דא אם חזר בתשובתא, עליה אתמר (ישעיהו י) ושב ורפא לו, ויהיב ליה בת זוגיה, דאתמר בה (משלי ג ח) רפאות תהי לשרך, ואיהי דיוקנא דאורייתא, דאיהי אסוותא ואיהי חיים, הדא הוא דכתיב (שם

אמר רבי שמעון: אלהיך ואלהיך, והרי השור הוא מצד השטרה, והחמור מצד השמאה, והו פלאים טוב ורע, אבל חלב איהו מצד השטרה, ובשר מצד השטרה? אמר לו: ודאי כך זה, אבל הסוד הזה נודע בפסוק הזה, תוצא הארץ נפש חיה למינה, שאף על גב שהם מצד השטרה, פלם זכר ונקבה, והם זוגות, ומי שנוטל ממי שאינו מינו, אותו בן שמרפב משניהם, עליו נאמר לא תבשל גדי בחלב אמו.

אמר המגורה הקדושה: פודאי פעת הדכר הוא במקומו, והו בריר הדכר, והו מלאתך ודמעך לא תאחר, כמו שנאמר שמא יקדמונו אחר ברחמים, חטא זה שערב אדם טפה בכורה פזווג נדה שפחה גויה זונה, זה גורם שנוטל אחר את בת זוגו, והוא מדה פגוד מדה, ומשום כך ראשית בפורי אדמתך תביא בית יהוה אלהיך, ולא תבשל גדי בחלב אמו, שאתו בן הוא ערבוביא שיוצא כלאים, מאשה שאינה מינו, שהיא כנגדו, ומשום זה זכה? עזר, בת זוגו עזר לו בתורה במצוה ביראה ובאהבה, עזר לו בעולם הזה ובעולם הבא, ואם לא, אחר שאינו מינו היא כנגדו לאבדו משני העולמות, וכל זה גרם לו משום שלא שמר טפה ראשונה לבת זוגו.

ועם פל זה, אם חזר בתשובה, עליו נאמר ושב ורפא לו, ונתן לו בת זוגו, שנאמר בה רפאות תהי לשרך, והיא דמות של התורה, שהיא רפואה והיא חיים. והו שפתוב עץ חיים היא למחזיקים בה, ואשתו היא

יח) עץ חיים היא למחזיקים בה, ואתתיה איהי
בדיוקנהא, הדא הוא דכתיב (קהלת טו) ראה חיים
עם אשה אשר אהבת, אורייתא איהי טוב,
הדא הוא דכתיב (משלי ד כב) פי לקח טוב נתתי
לכם, ואתתיה איהי בדיוקנהא, הדא הוא
דכתיב (שם יח ב) מצא אשה מצא טוב, סוף סוף
עשר מלין אתמר בהאי, ועשר בהאי, והא
אוקמוה חבריא.

תקונא חמיסר

בראשית דא ישראל, הדא הוא דכתיב (ירמיה
ב א) קדש ישראל ליי, ראשית
תבואתה, ראשית בלא ערבוביא אחרא, ובגין
דאיהו קדש, לא הוה ליה הרפכה ממניא
אחרא, ובגין דאיהו קדש, לית ליה הרפכה
דצריף ביה נטירו לגבי בת זוגיה דאיהי ה',
ובגין דא ראשית תבואת ה', לית ביה פגימו,
הדא הוא דכתיב (בראשית כה כז) ויעקב איש תם,
לית ביה פסולת, (צריף למהו נטיר) איבא דא
למלכא אתחזי, ובגין דא (ירמיהו ב א) כל אוכליו
יאשמו רעה תבא אליהם נאם יי.

הדא איהו עץ החיים, דאיבא דיליה סם חיים
בת זוגיה, נטירא ליה בעלמא דין
ובעלמא דאתי, עלה אתמר (בראשית ג כב) ולקח
גם מעץ החיים ואכל וחי לעולם, גם לרבנות
בת זוגיה, סם חיים דיליה, ואיהו נטיר ליה
בעלמא דין ובעלמא דאתי, ומאן דבעי לנטלא
בת זוגיה, פגון אוריה דאקדים לדוד, אתמר
ביה (ירמיהו ב א) כל אוכליו יאשמו רעה תבא
אליהם נאם יי.

רבת זוגיה דצדיק איהו מצה שמורה, לגבי
מצה שלימה עשירה, ומאן גרים דא
למהו בת זוגיה מצה שמורה לגביה, בגין
דנטר טפה דיליה, ומאן דפגים טפה דיליה, אתקרי בת זוגו מצה פרוסה

בדמותה. זה שכתוב ראה חיים
עם אשה אשר אהבת. התורה
היא טוב. זהו שכתוב פי לקח
טוב נתתי לכם, ואשתו היא
בדמותה. זה שכתוב מצא אשה
מצא טוב. סוף סוף עשרה
דברים נאמרו בזה ועשרה בזה.
והרי פרוסה החברים.

תקון חמישה עשר

בראשית זה ישראל, זהו
שכתוב קדש ישראל ליהוה
ראשית תבואתה, ראשית כלי
ערבוביא אחרת, ומשום שהיא
קדש, אין לו הרפכה ממין אחר,
ומשום שהוא קדש, אין לו
הרפכה שצריף בו שמירה אל
בת זוגו שהיא ה', ומשום זה
ראשית תבואת ה', אין בו פגם.
זהו שכתוב ויעקב איש תם, אין
בו פסולת, (צריף להיות שמו) פרי זה
למלך ראוי, ומשום כך, כל
אוכליו יאשמו רעה תבא אליהם
נאם יהוה.

שזהו עץ החיים, שפריו סם
חיים, בת זוגו שמורה לו בעולם
הזה ובעולם הבא, עליה נאמר
ולקח גם מעץ החיים ואכל וחי
לעולם, גם - לרבנות בת זוגו, סם
החיים שלו, והוא שומר אותו
בעולם הזה ובעולם הבא, ומי
שרצה לטל את בת זוגו, כמו
אוריה שהקדים את דוד, נאמר
בו כל אוכליו יאשמו רעה תבא
אליהם נאם יהוה.

שבת זוגו של צדיק היא מצה
שמורה, לגבי מצה שלמה
עשירה, ומי גרם את זה שתהיה
בת זוגו מצה שמורה לגביו?
משום ששמר הטפה שלו, ומי
שפוגם הטפה שלו, נקראת בת

לחם עני, ורזא דמלה כל מאן דמזלזל בנהמא,
או בפירוורין דנהמא, דאינון טפין בכזית,
עניות קא רדיף אבתריה, אלא צריף לנטרא
טפין דיליה, דלא זריק לון באתר דלא
אצטריף, ובגין דא אוקמוהו מארי מתניתין,
אוקירו לנשיכו פי היכי דתתעתרו, ואוקירו
דלהון לנטרא טפה קדמאה, דלא יעביד בה
פסולת.

הפסולת דאברהם ויצחק, גרים לאומה
דעשו וישמעאל דאשתעבדון
בבניהון בגלותא, ונסיונא דלהון באשא
וספינא, שויב לון משויפה והרג דלהון.

יעקב פגין דלא הוה ביה פסולת, אתמר
בזרעיה בגלותא (דברים לג כח) וישכן
ישראל בטח ביד עין יעקב, אתמר הכא בטח
בדד, ואתמר הים במפקנו דגלותא (שם לב
יב) יי בדד ינחנו ואין עמו אל נכר, לא
אתערבון בבנוי ערבוביא דגוירים, ובגין דא
אין מקבלים גרים לימות המשיח, דעלייהו
דזרע יעקב אתמר (תהלים פ ט) גפן ממצרים
תסיע, מה גפן לא מקבלא הרפכה ממין
אחרא, כן זרעיה הו נטרין אות ברית, ולא
מקבלין הרפכה ממין אחרא, וכל מאן דנטיר
אות ברית זכי למלכו, (דף לא ע"א) פגוונא
דיוסף, וישראל פגין דנטרין ברית זכו
למלכותא, ואתמר בהון כל ישראל בני
מלכים, ומשה פגין דנטר אות ברית, אתמר
ביה (דברים לג ה) ויהי כישורון מלך, זפאה איהו
מאן דנטר ברית.

תקונא שיתסר

בראשית דא חלה, הדא הוא דכתיב (במדבר טו
ט) ראשית עריסתיכם חלה תרימו
תרומה, והא אוקמוהו דאדם חלתו של עולם

זוגו מצה פרוסה, לחם עני, וסוד
הדבר - כל מי שמזלזל בלחם
או בפירוורי לחם, שהם טפות
בכזית, עניות ורדפת אחריו,
אלא צריף לשמר הטפות שלו
שלא יזרק אותם במקום שלא
צריף, ומשום זה פרוסה בעלי
המשנה, פברו את נשותיכם כי
כן תתעשרו, והפבדו שלחן
לשמר טפה ראשונה שלא יעשה
בה פסולת.

שפסולת של אברהם ויצחק
גרמו לאמה של עשו וישמעאל
שהשתעבדו בכניהם בגלות,
והנסיון שלהם באש וספין הציל
אותם משרפה והרג שלהם.

יעקב, משום שלא היתה בו
פסולת, נאמר בזרעו בגלות,
וישכן ישראל בטח ביד עין
יעקב. נאמר כאן בטח ביד,
ונאמר שם ביציאת הגלות
יהוה ביד ינחנו ואין עמו אל
נכר, לא התערבו בכנוי ערבוב
של גרים, ומשום זה אין
מקבלים גרים לימות המשיח,
שעליהם, על זרע יעקב נאמר
גפן מצרים תסיע. מה גפן לא
מקבלת הרפכה ממין אחר, כך
זרעו היו שומרים אות ברית ולא
מקבלים הרפכה ממין אחר, וכל
מי ששומר אות הברית, זוכה
למלכות, כמו שיוסף, וישראל
בגלל ששומרים ברית זוכים
למלכות, ונאמר בהם כל ישראל
בני מלכים, ומשה משום ששמר
את הברית, נאמר בו ויהי
כישורון מלך. אשרי הוא מי
ששומר הברית.

תקון ששה עשר

בראשית זו חלה, זהו שכתוב
ראשית ערסתכם חלה תרימו
תרומה, והרי פרוסה שאדם
היה חלתו של עולם, ומנין לנו

הוה, ומנא לן דחלה איהו ראשית, דקרא אוכח הדא הוא דכתיב ראשית עריסתיכם חלה תרימו תרומה ליי, מאי חלה, אלא שבועה מינין אינון, חטה ושעורה וגפן ותאנה ורמון ארץ זית שמן ודבש, דהוא דבש תמרים. חטה הוא איהו דאכיל מניה אדם קדמא, ואיהו לא אפיק מתמן חלה, ובגין דא לא חל ביה ה', ושריא ביה ח' ט', וגרים ליה מותא.

וחלה איהי שכנתא, כלילא משבועה מינין אילין, ובה חב אדם קדמא, טפה דא יי, עסה צריך לאפקא מניה חלה, ומיד חל על ההיא טפה, ויהיב ליה זרע פליל מתרווייהו דאיהו ו', ורזא דמלה ה"א לכם זרע. (בראשית מז כז). ובגין דא חלה ודאי איהי פקודא דאתמני לאתתא, דבגינה מת אדם דאיהו חלתו של עולם, צריכה איהי לאפרשא חלה, ולאפקא לה מעסתה, דאיהי טפה דילה, לחזירה על האדם.

איהו אטפת שרגא דילה, דאתמר ביה (משלי כ כז) גר יי נשמת אדם, צריכה לאוקדא ליה פליל שפת, באתערו דשלהובין דאשא דרחימו לגבי בעלה, ורזא דמלה מים רבים לא יוכלו לכבות את האהבה (שיר א ז), ואתערו דחמימותא דליל שפת, מאתתיה צריכה ברחימו ודחילו, ודא איהו אשה פי תזריע וילדה זכר (ויקרא יב ב).

איהו שפכת דמים דאדם, אזדריקת דמה, ועל דא צריכה לנטרא ליה מדם נדה, ובגין דא על תלת מלין אלין נשים זהירות, בגדה ובחלה ובהדלקת הגר, עד פאן רזא דחטה, דמתמן חלה, חט"ה איהו רזא דעשרין ותרין אתון דאורייתא.

שחלה היא ראשית? שכתוב מוכיח, זהו שכתוב ראשית ערסתכם תרימו תרומה ליהו"ה. מה זה חלה? אלא שבועה מינים הם - חטה ושעורה וגפן ותאנה ורמון ארץ זית שמן ודבש, שהיא דבש תמרים. חטה הוא העץ שממנו אכל אדם הראשון, והוא לא הוציא משם חלה, ומשום זה לא חל בו ה', ושרה בו ח' ט' וגרם לו מות.

וחטה היא שכנה, פלולה משבעת המינים הללו, ובה חטא אדם הראשון. טפה זו יי. עסה צריך להוציא ממנה חלה, ומיד חל על אותה טפה, ונותן לו זרע פלול משניהם, שהוא ו', וסוד הדבר - ה"א לכם זרע. ומשום זה חלה היא ודאי מצוה שנצטווה לאשה, שבגללה מת אדם שהוא חלתו של עולם, צריכה היא להפריש חלה, ולהוציא אותה מעסתה, שהיא טפה שלה, להחזירה על האדם. והיא כבתה את גרו, שגמר בו גר יהו"ה נשמת אדם, צריכה להדליק אותו פליל שפת בהתעוררות שלהבות של אהבה לבעלה, וסוד הדבר - מים רבים לא יוכלו לכבות את האהבה, והתעוררות של חם של ליל שפת, מאשתו צריכה באהבה ונדאה, וזהו אשה פי תזריע וילדה זכר.

היא שפכה את הדמים של אדם, נזקק דמה, ועל כל זה צריכה לשמר אותו מדם נדה, ומשום זה על שלשה דברים אלו נשים זהירות, בגדה ובחלה ובהדלקת הגר. עד כאן סוד החטה, שממש חלה, חט"ה הוא סוד של עשרים ושנים אותיות התורה.

תקונא שיכסר

בראשית, עלה אתמר (ע' דברים יח ד) ראשית מעשר דגנך, ודא מלכות דאיהו מעשר, ואיהו עשירית לעשר ספירות, ובגינה מעשרין, ומוץ ותבן דאינון לבושין דחטה, בהאי עלמא פטורין ממעשר, ומאן דבעי לאפקא מעשר מחטה, בעי לנקייה מן מוץ ותבן דאינון ח"ט, ואשתארת איהי ה' נקיה, בההוא זמנא יהא זריק בה טפה דאיהי י'.

ובגוונא דא בזווגא דבר נש, צריך לנקאה טפה מחט"א דאיהו יצר הרע, למהוי זרעא נקיה בה, הדא הוא דכתיב (בראשית מז כז) ה"א לכם זרע.

אבל בעלמא דאתי חטה איהי נקיה, איהי ולבושה, ואיהי עשרין ותריין אתון דאורייתא, ובגין דא בהמוציא, בעל הבית צריך לדקדק בה, שהיא תהיה נקיה פלי פסלת, ושני עשורים הם, שאמר הכתוב עשר תעשר, למה? אלא בשביל לקשר אותה עם שתי זרועות, שהם כהן ולוי, שהם מעשר ראשון ללוי, מעשר מן המעשר לכהן, שכל הספירות עולות לעשר (בשכנה), עד שעולות למאה, והיא נעשית תרומה לכל המאה, ומשום זה שעור תרומה שנים ממאה, כנגד שני לוחות התורה, שהיא תורה שנתנה בארבעים גמס, וזהו תור"ה מ', ובה נעשו הספירות פלן עשרונים, שלשת האבות שלשה עשרונים, שני נביאי אמת הם עשרון עשרון.

תקונא תמני סרי

בראשית בר"א שי"ת, אינון שית דרגין דנבואה, דאתמר בהון (שיר ה טו) שוקיו עמודי שש, וכמה דאינון שית

תקון שבועה עשר

בראשית, עליה נאמר ראשית מעשר דגנך, וזו מלכות שהיא מעשר, והיא עשירית לעשר ספירות, ובשבילה מעשרים, ומוץ ותבן שהם הלבושים של החטה, בעולם הזה פטורים ממעשר, ומי שרוצה להוציא מעשר מחטה, צריך לנקותו מן המוץ והתבן שהם ח"ט, והיא נשארת ה' נקיה. באותו זמן יהיה זורק בה טפה שהיא י'.

וכמו זה בזווגא של אדם, צריך לנקות טפה מחט"א, שהיא יצר הרע, להיות זרע נקי בה. והו שכתוב ה"א לכם זרע. אבל בעולם הבא, החטה היא נקיה, היא ולבושה, והיא עשרים ושנים האותיות של התורה, ומשום זה בהמוציא, בעל הבית צריך לדקדק בה, שהיא תהיה נקיה פלי פסלת, ושני עשורים הם, שאמר הכתוב עשר תעשר, למה? אלא בשביל לקשר אותה עם שתי זרועות, שהם כהן ולוי, שהם מעשר ראשון ללוי, מעשר מן המעשר לכהן, שכל הספירות עולות לעשר (בשכנה), עד שעולות למאה, והיא נעשית תרומה לכל המאה, ומשום זה שעור תרומה שנים ממאה, כנגד שני לוחות התורה, שהיא תורה שנתנה בארבעים גמס, וזהו תור"ה מ', ובה נעשו הספירות פלן עשרונים, שלשת האבות שלשה עשרונים, שני נביאי אמת הם עשרון עשרון.

תקון שמונה עשר

בראשית, בר"א שי"ת, הם שש דרגות של נבואה, שגאמר בהם שוקיו עמודי שש, וכמו שהם

לתתא, הכי אינון שית לעילא, ואינון שית סלקין לשתיין, באן אתר, ביסוד ח"י עלמין, אשתאר י"ד מן יסוד, דא שכנינתא תתאה, פלילא מארבע סרי פרקין דיד, דאינון ברחמא אצבעאן, ואינון יהו"ה יו"ד ה"א וא"ו ה"א, ארבע סרי אתון דקודשא פריך הוא, דכלילן בה, ודא איהו ובנד הנביאים אדמה (הושע יב יא). ס"ו מן יסוד, אנון לקבל שית דרגין דכרסניא, דאתמר ביה (מלכים א י יט) שש מעלות לפסא, ואת ו' סליק ביי דאיהי עטרה דברית לשתיין, שית זמנין עשר, וסלקין לשתיין לקבל שתיין גלגלין דסחרין לכרסניא, וכרסניא תמן שכנינתא.

דאיהו דמיון ומראה דכלא, דמיון הא אתמר (במדבר יב ח) ותמונת יי' יביט, על שם דכל פרוצופין דנביאי בה אינון רשימין, אתקרי דמיון, ועל שם דכל נהורין דלעילא מינה, בה אתחזיין אתקריאת מראה, הדא הוא דכתיב (שם ו) יי' במראה אליו אתודע, בסתימו דעינין, אתקריאת מראה בחלום, ורזא דמלה אני ישנה ולפי ער (שיר ה ב). ובפתיחו דעינין איהו מראה בהקין, ותריין ממנן תמן, חד סגרו"ן, וחד פתחו"ן, ומטטרו"ן דאתקרי בשם תרוייהו, ממנא על תריין מפתחין אלין. מסטרא דעמודא דאמצעייתא איהי שכנינתא מראה בהקין, ומשה בסטריה, דכתיב ביה (במדבר יב ח) פה אל פה אדבר בו ומראה ולא בחידות, ותמונת יי' יביט.

מסטרא דצדיק, דאיהו אור הגנוז לצדיקים לעלמא דאתי דאתי (נ"א לעתיד לבא), אתקריאת מראה בחלום, והוא דאתחזיא לעתיד לבא) נקראת מראה בחלום, והוא שנקראה בה מצד הגוף,

שש למשה, כך הם שש למעלה, ואותם שש עולים לששים, באיזה מקום? ביסוד ח"י העולמיים, נשאר י"ד מן יסוד, זו שכניה תחתונה כלולה מארבעה עשר פרקים של היד שהם בחמש אצבעות, והם יהו"ה, יו"ד ה"א וא"ו ה"א, ארבע עשרה אותיות של הקדוש ברוך הוא שכלולות בה, וזהו ובנד הנביאים אדמה. ס"ו מן יסוד, הם כנגד שש הדרגות של הפסא, שנאמר בו שש מעלות לפסא, ואות ו' עולה ביי, שהיא עטרה של הברית לששים, שש פעמים עשר, ועולים לששים כנגד ששים גלגלים שסובבים את הפסא, והפסא שם השכינה.

שהיא הדמיון ומראה של הכל, הדמיון, הרי נאמר ובנד הנביאים אדמה, ועליה נאמר ותמונת יהוה יביט. על שם שכל הפרצופים של הנביאים הם רשומים בה, נקראת דמיון, ועל שם שכל האורות שלמעלה ממנה בה הם נראים, היא נקראת מראה. זהו שכתוב יהו"ה במראה אליו אתודע, בסתימת העינים נקראת מראה בחלום, וסוד הדבר - אני ישנה ולפי ער, ובפתיחת העינים הוא מראה בהקין, ושני ממנים שם, אחד סגרו"ן ואחד פתחו"ן, ומטטרו"ן שנקרא בשם שניהם, ממנה על שני המפתחות הללו. מצד של העמוד האמצעי, השכינה היא מראה בהקין, ומשה כצדו, שכתוב בו פה אל פה אדבר בו ומראה ולא בחידות, ותמונת יהוה יביט. מן הצד של צדיק, שהוא אור הגנוז לצדיקים לעולם הבא (נ"א

הוא יהו"ה העמוד האמצעי, שנטל

בה, מסטרא דגופא, איהו יהו"ה עמודא דאמצעייתא, דאתנטיל מתריין סטריין, ואיהו רכיב על ארבע חיוון דאינון פני אדם פני אריה פני שור פני נשר, יו"ד ה"א וא"ו ה"א אתקרי מלגאו דגופא, ואיהו אדם לשבת על הכפא.

למאן דאיהו אדם אתחזיא ליה בדמות אדם, למאן דאיהו פשאר חיוון אתחזיא ליה בדמות חיון דכרסניא, לכל חד כפום חיליה, ואל יתהלל המתהלל השפל ליה, אלא בשכינתיה, דלא יכיל לאשגא ליה שום נביא וחזוהי אלא בשכינתא, ואית אדם לעילא מאדם, מסטרא דחכמה, פ"ח מ"ה ודאי, ואתמר ביה חכם עדיף מנביא.

קם רבי שמעון וכלהו חבריא, ואמר רעיא מהימנא, רבן דכל נביאיא, קום אתער משנתך, דאנת איהו בכל נביאיא כגוונא דשמשא, דסיקרא וככביא מניה נהרין, ולית לון נהורא מסטרא אחרא, ובזמנא דאנת אתכנישת מעלמא, אתמר בהון (איוב ג ט) יחשכו ככבי נשפו, קום אנהיר נהורך.

ורא עוד, אלא בזמנא דאנת אתפניש מן עלמא, ביתא דנבואה, דאתמר בה (שם) לא כן עבדי משה בכל ביתי נאמן הוא, איהי סתימא, קום אפתח לה, דאיהי ביתא עלאה גניזא, דכל גניזין דלעילא סתימין דמלכא עלאה תמן, ואנת הוית כבן בית, בן דההוא ביתא, בי"ת, ב' אימא (דף לב ע"א) עלאה, י' חכמה אבא, ת' תפארת, בן בית דלעילא, ואנת הוית בדיוקניה, דבההוא בית לא הוה רשו לנביא וחזוהי לאעלא תמן אלא ברשו, ואנת הוית עאל בלא רשו, כברא דמלכא דלית תמן תרעא סתימא ליה.

משני צדדים, והוא רוכב על ארבע חיות, שהם פני אדם, פני אריה, פני שור, פני נשר. יו"ד ה"א וא"ו ה"א נקרא מלפנים של הגוף, והוא אדם לשבת על הכפא.

למי שהוא אדם - נראה לו בדמות אדם, למי שהוא פשאר החיות - נראה לו בדמות חיות הפסא, לכל אחד כפי כחו, ואל יתהלל המתהלל השפל אותו, אלא בשכינתו, שלא יכול להשיג אותו שום נביא וחזוהי אלא עם השכינה, ויש אדם למעלה מאדם מצד של חכמה, כ"ח מ"ה ודאי, ונאמר בו חכם עדיף מנביא.

קם רבי שמעון וכל החברים ואמר: רועה הנאמן, רבן של כל הנביאים, קום התעורר משנתך, שאתה הוא בכל הנביאים כמו השמש, שהלכנה והפוככים מאירים ממנו, ואין להם אור מצד אחר, ובזמן שאתה נאספת מן העולם, נאמר בהם יחשכו ככבי נשפו, קום האר אורך.

ורא עוד, אלא בזמן שאתה נאספת מן העולם, בית הנבואה, שנאמר בה לא כן עבדי משה בכל ביתי נאמן הוא, היא סתומה, קום פתח אותה, שהיא בית עליון גנוז, שכל הגניזים שלמעלה סתומים, שהמלך העליון שם, ואתה היית כבן בית, בנו של אותו הבית. בי"ת, ב' האם העליונה, י' חכמה, אבא, ת' תפארת, בן בית של מעלה, ואתה היית בדיוקנו, שבאותו בית לא הייתה רשות לנביא וחזוהי להכנס לשם אלא ברשות, ואתה היית נכנס בלי רשות, כבן המלך שאין שם שער שסתום לו.

וְרָא עוד, אֶלָּא זְנַבְיֵאִיא אַחְרֵינִין, לָא הוּוּ
עֲלִין לְמַחְמִי לְמַלְפָּא, אֶלָּא בְּשַׁעְתִּין
יְדִיעָאן, וּבִיוֹמִין יְדִיעָאן, כְּגִוּוֹנָא דְאִשְׁכְּחָנָא
בְּאַהֲרֵן דְּהוּה עֲלָא מִפְּלֵהוּ, דְּאַתְמַר בֵּיהּ (ויקרא
^{25 ב}) וְאֵל יבֹא בְכָל עֵת אֶל הַקֹּדֶשׁ, אֶלָּא בְּזַאת
יבֹא אַהֲרֹן אֶל הַקֹּדֶשׁ, כָּל שַׁפְּוֹ אַחְרֵינִין, וְאֲנֹתָ
בְּכָל שַׁעְתָּא וְשַׁעְתָּא, וּבְכָל יוֹמָא דְּאַנְתָּ בְּעֵי
הַוִּית עֵייל לְמַחְזִי לְמַלְפָּא.

וְרָא עוד, אֶלָּא כֹּל נְבִיאֵיא, הוּוּ חִזְיִין נְבוּאָה
דְּלֵהוּן בְּאַבְרִין דְּמַלְפָּא, כֹּל חַד וְחַד
בְּאַבְר יְדִיעָא וְלֹא יִתִּיר, מְנֵהוּן בְּרִישָׁא דְּמַלְפָּא,
מְנֵהוּן בְּנִימִין דְּרִישָׁא, דְּאַנוּן כְּכַבְיָא וּמְזַלִּי
דְּלִית לֹוֹן חוּשְׁבָּנָא, מְנֵהוּן בְּעֵינֵינִין, מְנֵהוּן
בְּאוּדְנִין, מְנֵהוּן בְּאַנְפִּין, מְנֵהוּן בְּחוּטְמָא,
מְנֵהוּן בְּפּוּמָא מְנֵהוּן בְּצוּרָא, מְנֵהוּן בְּיַדִּים,
מְנֵהוּן בְּקוּמָה דְּאִיהוּ גּוּפָא, מְנֵהוּן בְּשׁוּקִין,
מְנֵהוּן בְּאוּת בְּרִית, מְנֵהוּן בְּלַבוּשֵׁין דְּמַלְפָּא,
דְּלֹא הוּה לֹוֹן רְשׁוּ לְאַסְתְּפְּלֹא יִתִּיר.

אַבְר מִשָּׁה בְּכָל אַבְר, וּבְכָל אַתְר הוּה מְשִׁיג
נְבוּאָה דִּילֵיהּ, וּבְכָל אַבְר וְאַבְר אִיהוּ
הוּה נַחְתָּא לְגַבְיֵיהּ, מַה דְּלֹא הוּה הָכִי לְשָׂאָר
כֹּל נְבִיאֵיא, דְּכָל חַד סָלִיק לְאַבְר דִּילֵיהּ,
דְּנִשְׁמַתִּיהּ הוּה אַצִּילוּת מֵהוּוּ אַבְר, וְהַהוּוּ
אַבְר הוּה לִיָּה אַבּוּי.

וּבְרַתָּא דְּמַלְפָּא אִיהוּ הַיְכָלָּא דְּכָל אַבְר וְאַבְר,
מְצוּה דְּכָל אַבְר וְאַבְר, אַדְנִיִּי אִיהוּ
כְּחֻשְׁבָּן הַיְכָלָּא, וּבְגִין דָּא אַתְמַר (תהלים נא
¹¹) אַדְנִיִּי שְׁפָתַי תִּפְתָּח, יְהוּׁה אִיהוּ בְּכָל אַבְר
וְאַבְר, אַדְנִיִּי הַיְכָלָּא, יְהוּׁה בְּכָל אַבְר וְאַבְר
וְאִיהוּ נְבוּאָה דְּכָל אַבְר וְאַבְר, מְרָאָה דְּכָל אַבְר
וְאַבְר אַתְקָרִי, וְכָל אַבְר וְאַבְר אִית לִיָּה סְפִירָה
יְדִיעָא, הַיְכָלָּא דְּכֻלְהוּ שְׂכִינְתָּא תִּתְּתָה אַדְנִיִּי,

וּכְמָה מִמֶּנּוּ נְטוּרֵי תְרַעִין אֵינוֹן לְהַיְכָלָּא, דְּלֹא
יַעֲלוּן תַּמָּן נְבִיאֵיא אֶלָּא בְּרִשׁוּ.

קוּם רַעֲיָא מְהֵימְנָא, קוּם אַפְתַּח הַיְכָלָּא, דְּהָא
כְּמָה מְאַרִי דְּנְבוּאָה אֵינוֹן דְּפַקִּין לְתְרַעִין
דְּהַיְכָלָּא, וְאַמְרִין אַדְנִיִּי שְׁפָתַי תִּפְתָּח, וְאִיהוּ
סְתִימָא לְגַבְיֵיהוּ, עַד דְּאַנְתָּ תִּיתִי תַּמָּן אִיהוּ לָא
אַתְפַּתַּח, לְמַלְפָּא דְּהוּוּ צְרִיכִין לִיָּה עֲבָדוּי
וְאַפְרַכְסוּי וּמִמֶּנּוּ וְשְׁלַטְנֵי אַרְעָא לְמַחְזִי עֲמִיָּה,
כֹּל חַד כְּפּוּם צְרוּכִי, וְכָל חַד כְּפּוּם שְׁלַטְנֵיהּ,
וְכָל חַד כְּפּוּם עַסְקוּי, מְהָ עֲבַד מַלְפָּא, שְׂוִי
כְּלָא בִּידָא דְּמִטְרוֹנִיתָא, וְאַמְר כֹּל מָאן דְּבְעֵי
לְמַשְׁאַל שְׁאַלְתּוּי, יִיתִי לְמִטְרוֹנִיתָא, דְּאִיהוּ
בֵּית דִּילֵי בֵּית י', הַיְכָל דִּילֵי, וְהָאִי אִיהוּ (יִרמיה
^{23 כג}) אֵל יִתְהַלַּל הַמֶּתְהַלֵּל הַשְּׂפָל וְיִדוּעַ אוֹתִי,
כִּי אִם בְּזַאת.

בְּתַהוּוּ זְמָנָא דְּפַקִּין פְּלֵהוּ לְפַתְחָא, דְּתַמָּן
סְגוּרׁוֹן דְּסָגִיר, וְתַמָּן פַּתְחוּׁן דְּפַתַּח,
מִיד יִתִּי רַעֲיָא מְהֵימְנָא, וְיִמָּא אַדְנִיִּי שְׁפָתַי
תִּפְתָּח, קִמִּׁיץ פַּתְחָא, דָּא סְגִיר וְדָא פַּתַּח, תַּרְיִן
שַׁפְּוּוֹן (נ"א שְׂבָא) שְׁעֲרֵי צְדָק, עַלְיֵיהוּ אַתְמַר (שם
ק"ח ט"ז) פַּתְחוּ לִי שְׁעֲרֵי צְדָק.

מְרִנָּא אִיהוּ סְגוּלַּתׁא, סְגוּלָּא אִיהוּ בְּעֻלָּה,
וְאִיהוּ סְגוּלַּתׁא, עַטְרָה עַל רִישִׁיָּה,
חַלָּם עַלְיָה אַתְמַר (שם) אָבּוּא כִּם אוּדְהָ יׁהּ,
אָבּוּא אִיהוּ עֶשֶׂר, דְּאִיהוּ נְקוּדַת חַלָּם,
וּבֵיָּה (דף לב ע"ב) אוּדְהָ יׁהּ דְּאִיהוּ כְּתָר עַל
כְּתָר, זְה דָּא צְרִי, וְאַיְנוּן תְּרֵי סְמִכֵי קְשׁוּט,
צְדִיקִים יְבָאֻּ בּוּ (תהלים קח ט.) דָּא צְדִיק דְּאִיהוּ
אוֹת בְּרִית, בְּתְרוּיָּהּ, אִיהוּ חֵירׁ ק תַּחוּת צְרִיִּי,
וְאִיהוּ שׁוּרׁׁק, קְשׁוּרָא דְּתְרוּיָּהּ, וּבְגִין דָּא
אוּדְהָ כִּי עֲנִיתְנִי וְתֵהִי לִי לִישׁוּעָה (שם כ"א) דָּא
שְׂכִינְתָּא, דְּאִיהוּ מַסְטֵרָא דְּצְדִיק שׁוּרׁׁק לְגַבִּי
בְּעֻלָּה, קְשׁוּרָא דִּילֵיהּ.

כְּלָם, שְׂכִינָה תִּתְּתוּנָה אַדְנִיִּי,
וּכְמָה מְמַנִּים שׁוֹמְרֵי שְׁעָרִים הֵם
לְהַיְכָל שְׂבָא יְנָסוּ שֵׁם נְבִיאִים
אֶלָּא בְּרִשׁוּת.

קוּם רַעֲיָא הִנְאַמֶּן, קוּם פַּתַּח
הַיְכָלָּא, שְׁהִרֵי כְּמָה בְּעֲלֵי נְבוּאָה
הֵם דּוֹפְקִים עַל הַשְּׁעָרִים שֶׁל
הַיְכָלָּא, וְאוֹמְרִים אַדְנִיִּי שְׁפָתַי
תִּפְתָּח, וְהִיא סְתוּמָה אֲלֵיהֶם, עַד
שְׁאַתָּה תְּבַא לְשֵׁם הִיא לָא
נִפְתַּח. לְמַלְפָּא שְׁהִוּ צְרִיכִים
אוֹתוֹ עֲבָדוּי וְהַשְּׂרִים וְהַמְמַנִּים
וְשְׁלִיטֵי הָאָרְץ לְתַרְאוֹת עֲמּוּ, כֹּל
אֶחָד כְּפֵי צְרוּכּוּ, וְכָל אֶחָד כְּפֵי
שְׁלַטְנוֹ, וְכָל אֶחָד כְּפֵי עַסְקוּ.
מַה עֲשֵׂה הַמְּלֹךְ? שֵׁם אֵת הַכּל
בְּיַד הַגְּבִירָה, וְאַמְר, כֹּל מִי
שְׁרוּצָה לְבַקֵּשׁ בְּקִשְׁתּוֹ, יְבֵא
לְגַבְיָהּ שְׁהִיא הַבַּיִת שְׁלִי, הַבַּיִת
שֶׁל י', הַיְכָלָּא שְׁלִי. וְזֶהוּ אֵל
יִתְהַלַּל הַמֶּתְהַלֵּל הַשְּׂפָל וְיִדוּעַ
אוֹתִי, כִּי אִם בְּזַאת.

בְּאוֹתוֹ זְמַן כָּלֵם דּוֹפְקִים לְפַתַּח,
שְׂשֵׁם סְגוּרׁוֹן שְׁפּוּרָא, וְשֵׁם
פַּתְחוּׁן שְׁפּוּתִת. מִיד זָבֵא רַעֲיָא
הִנְאַמֶּן וְיִמָּר, אַדְנִיִּי שְׁפָתַי
תִּפְתָּח, קִמִּׁיץ פַּתְחָא, זֶה סוּגְר
וְזֶה פּוֹתֵת, שְׁתֵּי שְׁפָתַיִם (שְׂבָא)
שְׁעֲרֵי צְדָק, עַלְיֵהֶם נִאָמַר פַּתְחוּ
לִי שְׁעֲרֵי צְדָק.

מְבַפְּגִים הִיא סְגוּלַּתׁא, סְגוּלָּא,
הִיא בְּעֻלָּה, וְהִיא סְגוּלַּתׁא
עַטְרָה עַל רֵאשׁוֹ, חַלָּם, עַלְיֵי
נִאָמַר אָבּוּא כִּם אוּדְהָ יְהּ, אָבּוּא
הִיא עֶשֶׂר, שְׁהִיא נְקוּדַת חַלָּם,
וּבּוּ אוּדְהָ יׁהּ, שְׁהִיא כְּתָר עַל
כְּלָם, זְה - זְה צְרִי, וְהֵם שְׁנֵי
עֲמוּדֵי אָמַת. צְדִיקִים יְבָאוּ בּוּ,
זֶה צְדִיק שְׁהוּא אוֹת בְּרִית
בְּשְׁנֵיֶהֶם, הוּא חֵירׁ ק תַּחוּת צְרִיִּי,
וְהוּא שׁוּרׁׁק, הַקְּשֵׁר שֶׁל שְׁנֵיֶהֶם,
וּמִשּׁוֹם זֶה אוּדְהָ כִּי עֲנִיתְנִי וְתֵהִי
לִי לִישׁוּעָה, זֶה שְׂכִינָה, שְׁהִיא
מְצוּה שֶׁל הַצְּדִיק, שׁוּרׁׁק אֵל
בְּעֻלָּה, הַקְּשֵׁר שְׁלּוֹ.

ואיהי חר"ק תחות צר"י, תרי סמכי קשוט,
ואיהו סגו"ל תחות תרין דרועין, ואיהי
חל"ם לעילא בכתר, ובגין דא אבן מאסו
הבונים היתה לראש פנה (שם), פלהו אמרין
מאת י"י היתה זאת היא נפלאות
בעינינו (שם), בזמנא דאיהי לראש פנה
אתקריאת רישא, ועלה אתמר (שיר 10) ראשך
עליך כפרמל.

בד סליקת לגבי מלפא, פמה מלאכין וכמה
נשמתינ סלקין עמה, דאנון נימין דילה,
דתליין מינה פענבין באתפלא, וכמה מלאכין
ונשמתינ נהרין קדמקא דאתקריאו עיני י"י,
ועלייהו אתמר (איוב 16) פי עיניו על דרכי
איש, וכמה פקודין סלקין קדמקא,
דאתקריאת בכלהו מצות י"י ברה מאירת
עינים (תהלים 138).

וכמה מלאכין סלקין עמה, דאתקריאו אנון
י"י, דממנן על קלין דצלותין, ועל
שיחת בני האדם, למשמע צלותין, וכמה
מלאכין סלקין עמה דאתקריאו פני י"י,
דאתמר בהון (יחזקאל 10) ודמות פניהם פני אדם
וגומר, נהרין בכמה גוונין, וכמה מלאכין
סלקין עמה דאתקריאו רוחין ואשין, דאתמר
בהון (תהלים קד) עושה מלאכיו רוחות משרתיו
אש להט, דממנן על ריחא ותננא דקרנבין,
ואינון מארי דחוטמא.

וכמה מארי דקלין ודבורין דפומא סלקין
עמה, דאתמר בהון (קהלת 10) פי עוף
השמים יוליך את הקול ובעל פנפים יגיד דבר,
וכמה מארי דצוארי סלקין עמה, דתמן קנה
ושט, דממנן על קרנבין וצלותין, דאתמר
בהון (במדבר 10) את קרנבי לחמי לאשי, ואלין
אתקריאו אש"ם, וכמה מלאכין סלקין עמה
דאתקריאו מארי דידין,

והיא חיר"ק תחת צר"י, שני
עמודי אמת, והוא סגו"ל תחת
שתי זרועות, והיא חל"ם
למעלה בכתר, ומשום זה אבן
מאסו הבונים היתה לראש פנה,
כלם אומרים מאת יהו"ה היתה
זאת היא נפלאות בעינינו, בזמן
שהיא לראש פנה נקראת ראש,
ועליה נאמר ראשך עליך
כפרמל.

בשעורה למלך, פמה מלאכים
וכמה נשמות עולים עמה, שהם
הנימים שלה, שתלויים מפנה
כמו ענבים באשכול, וכמה
מלאכים ונשמות מאירים
לפניה, שנקראים עיני יהו"ה,
ועליהם נאמר כי עיניו על דרכי
איש, וכמה מצוות עולות
לפניה, שנקראת בכלם מצות
יהו"ה ברה מאירת עינים.

וכמה מלאכים עולים עמה,
שנקראו אנון יהו"ה, שממנים
על קולות התפלות ועל שיחת
בני אדם, לשמע התפלות, וכמה
מלאכים עולים עמה, שנקראים
פני יהו"ה, שנאמר בהם מאירים
פניהם פני אדם וגומר, מאירים
בכמה גונים, וכמה מלאכים
עולים עמה שנקראו רוחות
ואשים, שנאמר בהם עושה
מלאכיו רוחות משרתיו אש
להט, שממנים על ריח ועשן
הקרנבות, והם בעלי החטם.

וכמה בעלי קולות ודבורים של
הפה עולים עמה, שנאמר בהם
כי עוף השמים יוליך את הקול
ובעל פנפים יגיד דבר, וכמה
בעלי צוארים עולים עמה, ששם
קנה וושט, שממנים על קרנבות
ותפלות, שנאמר בהם את קרנבי
לחמי לאשי, ואלו נקראו
אש"ם, וכמה מלאכים עולים

דאתמר בהון (יחזקאל 10) וידי אדם מתחת
פניהם, וכמה מארי דגופא סלקין עמה
דאתמר בהון (דניאל 10) וגויתו כתרשיש, וכמה
מארי דברית סלקין עמה דאתמר בהון (יחזקאל
10) כח) פמראה הקשת, ואנון מארי דאותות,
וכמה מארי דרגלין סלקין עמה דאתמר
בהון (שם) ורגליהם רגל ישרה.

וכר איהו בהיכלהא, כלהו נביאיא סלקין
תמן, ודפקין לתרעא ואמרינ אדנ"י
שפתי תפתח (תהלים 145), תלת קדמאין דצלותא
אינון מסדרין שאלתינ על נפשא, לאעלא בהון
קדם עלת העלות, דתמן חיי נפשא, אמצעיות
ממנן על שאלתינ למשאל בעותהון על צרכי
גופא, תלת בתראין מקבלין תיובתא דכל
שאלתינ מן מלפא.

ולעירא מפלהו יד פותבת, ולתתא מפלהו יד
חותמת, הדא הוא דכתיב (איוב 10)
וכיד כל אדם יחתום, יד פותבת אורייתא
דבכתב דאיהי לימינא, יד חותמת אורייתא
דבעל פה דאיהי לשמאלא, אורייתא דבכתב
דאיהי לימינא עליה אתמר (שמות 17) ובני
ישראל יוצאים ביד רמה, ודא עמודא
דאמצעיתא, דאיהו אורייתא דאתייהיב
מימינא דתמן חכמה.

אורייתא דבעל פה דתמן שכינתא תתאה, פה
אתקריאת מסטרא דצדיק, דהכי
סליק פ"ה לחושבן מיל"ה, דאיהו כל פה,
ובגין דא (איוב 10) וכיד כל אדם יחתום, ואיהי
לשמאלא, דתמן איהי אימא עלאה, דאתמר
בה חתמנו לחיים, וצדיק על שמה אתקרי
ספר חיים. (דף 97 ע"א) כמה דאמרינן ובספר
חיים וגומר, הא אתפתחת היכלא, הא קא
אתין נביאיא מארי דרגלין דקא דפקין

עמה, שנקראים בעלי ידים,
שנאמר בהם וידי אדם מתחת
פניהם, וכמה בעלי גוף עולים
עמה, שנאמר בהם וגויתו
כתרשיש, וכמה בעלי ברית
עולים עמה, שנאמר בהם
כמראה הקשת, והם בעלי
אותות, וכמה בעלי רגלים
עולים עמה, שנאמר בהם
ורגליהם רגל ישרה.

וכשהוא בהיכלה, כל הנביאים
עולים שם, ודופקים בשער,
ואומרים אדנ"י שפתי תפתח.
שלשת הראשונים של התפלה
הם מסדרים בקשות על הנפש,
להכנס בהם לפני עלת העלות,
ששם חיי הנפש. האמצעיות
ממנות על שאלות לבקש
בקשותיהם על צרכי הגוף.
שלשת האחרונות מקבלים
תשובה של כל השאלות מן
המלך.

ומער כלם יד פותבת, ומתחת
כלם יד חותמת. זהו שכתוב
וכיד כל אדם יחתום, יד פותבת
תורה שבכתב שהיא לימין, ויד
חותמת תורה שבפעל פה שהיא
לשמאל. תורה שבכתב היא
לימין, עליו נאמר ובני ישראל
יצאים ביד רמה, וזה העמוד
האמצעי, שהוא תורה שנתנה
מימין, ששם חכמה.

תורה שבפעל פה, ששם שכינה
תחתונה, נקראת פה מצד
הצדיק, שפך עולה פ"ה לחשבון
מיל"ה, שהוא כל פה, ומשום
זה וכיד כל אדם יחתום, והיא
לשמאל, ששם היא האם
העליונה, שנאמר בה חתמנו
לחיים, וצדיק על שמה נקרא
ספר חיים, כמו שאמרנו ובספר
חיים וגומר. הרי נפתח ההיכל,
והרי באים הנביאים בעלי
הרגלים שדופקים בשער,

לתרעא, ואמרין לההוא דסגיר היכלא, סגרו"ן
ואתקרי אדנ"י שמייה בשם רביה, אמרין ליה
אדנ"י שפתי תפתח, אפתח תרעין דהיכלא,
בההוא זמנא עאלין נטורי תרעא למלפא,
ואמרי ליה, רבון עלמין הא מארי דרגלין קא
דפקין לתרעא, דאינון שלוחי מצוה, דקיימין
בעמידה דצלותא גדמך.

בההוא זמנא יתב לון רשו לאעלא,
מטרוניתא דאיהי מצוה דמלפא
אפוטרופוסא דכל פקודין, אוליפת זכו קדם
מלפא בגינייהו, ויימא ליה רבון עלמא, הא
אלין דקיימין גדמך בצלותין, צריך למייהב
לון שאלתין דלהון, בההוא זמנא קלא נפיק
לגבי מארי דרגלין, ואמר (יחזקאל ב א) **בן אדם**
עמוד על רגליך ואדבר אתך, מליל עמי מה
שאלתך באמצעות דצלותין, וינתן לך
בבתראין, מטרוניתא קבלת שאלתוי, וצריך
למיהב תלת פסיעאן לאחורא, דלא יתחזר
פתפוי לגבי מלפא, אלין נפקין וסגרו"ן סגר
תרעא אבתרייהו.

הא מארי דאותות קא דפקין לפתחא, ואמרין
אדנ"י שפתי תפתח, תפתח דא פתחו"ן,
ואלין אינון מארי דח"י ברכאן דצלותא,
מסטררא דח"י עלמין, דמיחדין לקודשא בריך
הוא ושכינתיה תמן, דצדיק תשיעאה איהו
מעילא לתתא ומתתא לעילא, תשע נקודין
תשע טעמי, ועלייהו אתמר (בראשית א יז) **וינתן**
אותם אלהי"ם ברקיע השמים, ודא צדיק
דביה פל נקודין, להאיר על הארץ דא
שכינתא, דאיהי כלילא מפל אתוון.

מיד מארי שאלתין דפקין לתרעא, פמה
נטורי תרעא עאלין קדם מלפא, ויימרו

מיד בעלי השאלות דופקים בשער, פמה שומרי השער נכנסים לפני המלך, ויאמרו: רבון

ואמרים לאותו שפוגר ההיכל,
סגרו"ן, ונקרא אדנ"י, שמו בשם
רבו, אמרים לו, אדנ"י שפתי
תפתח, פתח שערי ההיכל.
באותו זמן נכנסים שומרי השער
למלך, ואמרים לו, רבון
העולמים, הרי בעלי הרגלים
דופקים בשער, שהם שלוחי
מצוה, שעומדים בעמידה של
תפלה לפניך.

באותו זמן נותן להם רשות
להכנס, הגבירה שהיא מצות
המלך, האפוטרופוס של כל
המצוות, מלמדת זכות לפני
המלך בשבילם, ותאמר לו:
רבון העולם, הרי אלו שעומדים
לפניך בתפלות, צריך לתת להם
את בקשותיהם. באותו זמן יוצא
קול אל בעלי הרגלים, ואומר:
בן אדם, עמד על רגליך ואדבר
אתך, דבר עמי מה שאלתך
באמצעות של התפלות, וינתן
לך באחרונות. הגבירה מקבלת
את בקשותיו, וצריך לשוב שלש
פסיעות לאחור, שלא יחזיר
כתפוי אל המלך. אלו יוצאים,
וסגרו"ן סגר את השער
אחריהם.

והרי בעלי האותות דופקים
בפתח, ואמרים אדנ"י שפתי
תפתח. תפתח זה פתחו"ן, ואלו
הם בעלי שמונה עשרה ברכות
של התפלה, מצד של ח"י
העולמים שמיחדים את הקדוש
ברוך הוא ושכינתו שם,
שהצדיק הוא תשיעי ממעלה
למטה וממטה למעלה, תשע
נקודות, תשעה טעמים, וצליהם
נאמר וינתן אותם אלהי"ם ברקיע
השמים, וזה צדיק שבו פל
הנקודות. להאיר על הארץ, זו
שכינה, שהיא כלולה מפל
האותיות.

רבון עלמא, הא מארי צדיקיא מארי דצלותין
דמברכין לך בח"י ברכאן, בעון לאעלא קמך,
מיד מני למפתח לון, ולמהב שאלתוי, ואלין
אינון מארי דאותות, מסטררא דאלין דאתמר
בהון (שם יז) **והיו לאתת ולמועדים ולמים**
ושנים, ואלין אנון דסגדין בח"י עלמין, בח"י
ברכאן לגבי שכינתא.

אלין נפקין הא מארי דקומה דפקין לפתחא,
דאינון פרעין וסגדין למלפא בצלותין,
פמה דאמרו כל הפורע פורע בברוך, וכל
הזוקף זוקף בשם, פורע לגבי אדנ"י בצדיק,
דאתמר ביה (מלכים א ב מה) **והמלך שלמה ברוך,**
וזוקף לגבי יהו"ה, לחברא לון תרוייהו
פגונוא דא יאהדונה"י.

וער פלהו אוליפת שכינתא זכו, ואינון בד
סלקין לעילא נשמתהון, פמה חיוון
מקבלין לון על גדפיהו, וסלקין לון עד תרעא
דהיכלא דמלפא, מיד דאלין דפקין לפתחא,
אולפין זכו קדם מלפא בגינייהו, ומני מלפא
למפתח לון, ואלין אינון דממלילין קדם מלפא
בחשאי, ושאלין מגייה בעותהון בחשאי,
יחידים קדם מלפא, ומלפא יתיב לון שאלתין
דלהון.

מיד הא מטרוניתא אחידת בהון, ואוליפת
זכו בגינייהו קדם דיפקון מן היכלא,
ואמרת רבון עלמין, אלין אינון דהו, מכסין
לי בעטופא דמצוה דציצית, בחמש קשרין
ותלת עשר חולין לכל סטר, ובתלתין ותרין
ענפי מצוה, מיד מני קודשא בריך הוא
למלאכין דמרכבתא דלעילא, לנטלא לון
בגדפיהו, ולפרחא בהון מאתר לאתר,
ולכסאה עליהון מפל מזיקין ומלאכי חבלה.

העולם, הרי בעלי הצדיקים,
בעלי התפלות שמברכים אותך
בשמונה עשרה ברכות, רוצים
להכנס לפניך. מיד מצוה לפתח
להם ולתת את שאלתיו, ואלו
הם בעלי האותות, מצד של אלו
שנאמר בהם והיו לאתת
ולמועדים ולמים ולשנים, ואלו
הם שמשפתוים על ברכיהם
בח"י עולמות, בשמונה עשרה
ברכות אל השכינה.

אלו יוצאים, הרי בעלי הקומה
דופקים בפתח, שהם פורעים
ומשמתוים למלך בתפלות, כמו
שאמרו, כל הפורע פורע בברוך,
וכל הזוקף זוקף בשם. פורע אל
אדנ"י בצדיק, שנאמר בו והמלך
שלמה ברוך, וזוקף אל יהו"ה,
לחבר אותם שניהם כמו זה:
יאהדונה"י.

וער כלם מלמדת השכינה זכות.
והם, כשמעלים את נשמתם
למעלה, פמה חיות מקבלות
אותם על כנפיהם, ומעלים
אותם עד לשער היכל המלך.
מיד שאלה דופקים בפתח,
מלמדים זכות לפני המלך
בשבילם, ומצוה המלך לפתח
להם, ואלו הם שמדברים לפני
המלך בחשאי, ושואלים ממנו
את בקשותיהם בחשאי, יחידים
לפני המלך, והמלך נותן להם
את שאלותיהם.

מיד הרי הגבירה אוחזת בהם
ומלמדת זכות בשבילם לפני
שיצאו מן ההיכל, ואמרת:
רבון העולמים, אלה הם שהיו
מכסים אותי בעטוף של מצוה
של ציצית, בחמשה קשרים
ושלש עשרה חליות לכל צד,
ובשלשים ושנים ענפי מצוה.
מיד מצוה הקדוש ברוך הוא
למלאכי המרכבה של מעלה

הא אלין נפקין, והא אחרנין דפקין לתרעא, מיד עאלין נטורי תרעין, ואמרין רבון עלמא, הא מארי ידין דקשרין תפלה של יד על דרועיהו שמאלא בצלותא, ותפלין על רישא, קא עאלין, ואלין אינון דיהבין דורנא לך בימינא, דאיהי צדקה, צ' תשעים אמנים, ד' ארבע קדושות, ק' מאה ברכאן, ה' חמשה חומשי אורייתא, ומיד מני לון, למפתח לון, ביהוא (דף גג ע"ב) זמנא וידי אדם נפקין, דאינון גדולה גבורה, ומקבלין דורנא דלהון, הךא הוא דכתיב (יחזקאל א ח) וידי אדם מתחת פנייהם, מאי אדם, ההוא דאתמר ביה (ישעיה מד יג) פתפאת אדם, ומקבלין מנייהו דורנא ויהבין ליה למלפא, ואם דורנא לאו איהו כדקא יאות, לכלפא אתמסר, ודחיין לון לבר, דאית דלא פתחין לון תרעין, ואתמר בהון (דברים כד יא) בחוץ תעמד, וממלל מלפא בהון מלבר, ויהיב לון שאלתי מלבר, ואזלין לון.

דלאו פלהו עאלין לבי מלפא, אלא אלין מארי דביתא, דאתמר בהון (דניאל א ד) ילדים אשר אין בהם פל מום, לא בצלותהון, ולא בנשמתהון, וטובי מראה בכל עובדיהון, ומשפלים בכל חכמה, ושפירן למחזי, דעלייהו אתמר (שיר ב יד) הראיני את מראיך השמיעיני את קולך, פי קולך ערב ומראך נאוה, ויודעי דעת ומביני מדע (דניאל א ד) דידעין בחכמה ובתבונה ודעת, דאין דורשין במעשה בראשית, אלא אם הוא חכם בחכמה ומבין בכינה ויודע בדעת, ואשר פח בהם, דא שכינתא עלאה, דאיהי כ"ח אתון דעובדא דבראשית, לעמוד בכלהו בעמידה בחכמה ומבין בכינה ויודע בדעת, ואשר פח בהם, זו שכינה העליונה, שהיא כ"ח אותיות של

לטל אותם בכנפיהם, ולפרח עמם ממקום למקום, ולכסות עליהם מפל המזיקים ומלאכי החבלה. הרי אלו יוצאים, והנה אחרים דופקים בשער. מיד נכנסים שומרי השערים, ואומרים: רבון העולם, הרי בעלי הידים שקושרים תפלה של יד על זרועם השמאלית בתפלה, ותפלין על הראש, נכנסים, ואלו הם שנותנים דורון לך בזמין, שהיא צדקה, צ' תשעים אמנים, ד' ארבע קדושות, ק' מאה ברכות, ה' חמשה חמשי תורה, ומיד מצוה אותם לפתח להם. באותו זמן וידי אדם יוצאים, שהן גדולה וגבורה ומקבלים את הדורון שלהם. זהו שכתוב וידי אדם מתחת פנייהם. מה זה אדם? אותו שנאמר בו פתפאת אדם, ומקבלין ממנו דורון ונותנים למלך. ואם הדורון אינו כראוי, נמסר לכלב, ודוחים את בקשתו החוצה, שיש שלא פותחים להם שערים, ונאמר בהם בחוץ תעמד, ומדבר המלך עמם מבחוץ, ונותן להם שאלותיהם מבחוץ, והולכים להם.

שרא כלם נכנסים לבית המלך, אלא אלו בעלי הבית, שנאמר בהם ילדים אשר אין בהם פל מום, לא בתפלתם ולא בנשמתם, וטובי מראה בכל מעשיהם, ומשפלים בכל חכמה, ונאים למראה, ועליהם נאמר הראיני את מראיך השמיעיני את קולך פי קולך ערב ומראיך נאוה, וידעי דעת ומביני מדע, שיודעים בחכמה ובתבונה ודעת, שאין דורשים במעשה בראשית, אלא אם הוא חכם

דצלותא, אלין יעלוז להיכלא דמלפא, דאינון צדיקים גמורים.

בינוניים יהיב לון שאלתין דלהון מלבר, ולא עאלין לגאו, רשיעיא אדחיין מתמן, ולא יהיב לון שאלתין דלהון, אלא עלייהו אתמר (ישעיה א יב) מי בקש זאת מידכם רמס חצרי, ואלין אינון רשיעיא, דהוו מבזין למלפא בצלותהון, דמנחן למשמע צלותא, ופסקין לה על שיחה בטלה.

אלין נפקין, הא אחרנין עאלין, אינון מארי דצואר, דהוו מברכין לקודשא בריה הוא על מאכלין ומשתין דקרננין, דאמרין בכל יומא צו את בני ישראל, ואמרת אליהם את קרבני לחמי לאשי ריח ניחוחי (כמדבר כח ב) דהוו מקרבין לקודשא בריה הוא ושכינתיה, בכמה קרבנין דצלותין, ואלין אינון דמהניין בענג שבת, ומברכין לקודשא בריה הוא, קודשא בריה הוא, יהיב לון שאלתין דלהון, ולאחרנין דהוו אכלין בלא צלותא אדחיין מתמן, ויהבין לון בידא דכמה מלאכי חבלה דאינון מזיקין.

הא אלין נפקין, הא מארי דקלין ודבורין בזמירות ותושבחות והודאות דצלותא דפקין, ומארי דקלין דקראן לקודשא בריה הוא בקריאת שמע, שמע ישראל תרין זמנין ערב ובקר.

ארהבי הא מארי דרגלין קא דפקין לפתחא, מארי דעמידה דצלותא, דאתמר בהון (דניאל א ד) ואשר פח בהם לעמוד בהיכל המלך, המלך סתם דא קודשא בריה הוא, היכל המלך דא אדני, דאתמר ביה (תהלים נא י) אדני שפתי תפתח, אדני סליק לחושבן הוא, היכל המלך זה אדני, שנאמר בו אדני שפתי תפתח, אדני עולה לחשבון היכל, ונאמר

מעשה בראשית לעמד בכלם בעמידה בתפלה, אלו יכנסו להיכל המלך, שהם צדיקים גמורים.

לבינוניים נותן להם את בקשותיהם מבחוץ, ולא נכנסים פנימה. הרשעים נדחים משם, ולא נותן להם את בקשותיהם, אלא עליהם נאמר, מי בקש זאת מידכם רמס חצרי, ואלו הם הרשעים שהיו מבזים את המלך בתפלתם, שפניחים לשמע את התפלה ומפסיקים אותה על שיחה בטלה.

אלו יוצאים, והרי אחרים נכנסים, אותם בעלי צואר שהיו מברכים את הקדוש ברוך הוא על מאכלים ומשקים של הקרבנות, שאומרים בכל יום צו את בני ישראל, ואמרת אליהם את קרבני לחמי לאשי ריח ניחוחי, שהיו מקריבים לקדוש ברוך הוא ולשכינתו בכמה קרבנות של תפלות. ואלו הם שנהנים בענג שבת ומברכים את הקדוש ברוך הוא, הקדוש ברוך הוא נותן להם שאלותיהם, ולאחרים שהיו אוכלים בלי תפלה, נדחים משם, ונותנים אותם בידי כמה מלאכי חבלה שהם מזיקים.

הרי אלו יוצאים, והרי בעלי קולות ודבורים בזמירות ותושבחות והודאות של תפלה דופקים, ובעלי הקולות שקוראים לקדוש ברוך הוא בקריאת שמע, שמע ישראל פעמים ביום, ערב ובקר.

בין כך הנה בעלי הרגלים דופקים בפתח, בעלי העמידה של תפלה, שנאמר בהם ואשר פח בהם לעמד בהיכל המלך. המלך סתם זה הקדוש ברוך

היכל, ואתמר (חבוקא א כ) ויני בהיכל קדשו הס מפניו פל הארץ.

זבאה איהו מאן דזכי לאעלאה להיכליה וקודשא בריך הוא, למחזי למלפא ומטרוניתא, זבאה פומא, דשריא ביה צלותא דאיהי אדנ"י, דאמרין לה אדנ"י שפתי תפתח, וזפאין שפון דאינון תרעין דהיכלא, פגוונא דאלין דאתמר בהון (שם קיח ט) פתחו לי שערי צדק, דכד פומיה פתח בצלותא בשכינתא, ויני יענה מיד, הדא הוא דכתיב (ישעיה נח ט) אז תקרא ויני יענה, א"ז תמניא אתון יהו"ה אהי"ה, ויני יענה הוא ובית דינו, ודא יהו"ה אדנ"י יאהרונה"י, לקבל תמניא אתון, אלין אינון חיוון דחשמ"ל, דאינון חיוון דאשא, פעם חשות ופעם ממללות, בצלותא מיושב ממללות, בצלותא דמעומד חשות.

ותא חזי, אם בר נש סליק במחשבתייה בצלותא דיליה לשכינתא, או בכל פקודא ופקודא דעביד, מיד דדפיק לפתחא דהיכלא דמלפא, נביא או חוזה או חכם או צדיק או חסיד, מיד דקרא לה לתרעא, אם שכינתא סליקת תמן, יי יענה מיד, ולא אמתינ לעבד או ממנא דאפתח ליה, אלא איהו ממש אפתח ליה, מחביבו ורחימו דאית ליה לגבה פחתן לגבי כלה, ואם שכינתא לא סליקת בהווא צלותא או פקודא, לא חשיב ליה קודשא בריך הוא למפתח ליה היכליה, ואפילו על ידי שלוחא. (ד' ת"ד ע"א) ולא איהו כדאי למיעאל להיכלא דמלפא, ועליה אתמר (דברים כד יא) בחוץ תעמד, ומלכר יהבין ליה בעותיה, על ידי שלוחא או ממנא, ואי לא סליק צלותיה פדקא נאות, דחיינ ליה לכר, וסגרין תרעין באנפוי, ועליה אתמר (משלי א

ויהו"ה בהיכל קדשו הס מפניו פל הארץ. אשרי הוא מי שזוכה להכנס להיכלו של הקדוש ברוך הוא לראות את המלך והגבירה, אשרי הפה ששורה בו תפלה שהיא אדנ"י, שאומרים לה אדנ"י שפתי תפתח, ואשרי השפתים שהם שערי היכל, כמו שאלה שנאמר בהם פתחו לי שערי צדק, שפשו פותח בתפלה עם השכינה, ויהו"ה יענה מיד, זהו שכתוב אז תקרא ויהו"ה יענה. א"ז שמונה אותיות יהו"ה אהי"ה, ויהו"ה יענה, הוא ובית דינו, וזה יהו"ה אדנ"י יאהרונה"י פנגד שמונה אותיות, אלו הם האותיות של חשמ"ל, שהם חיות האש, פעם חשות ופעם ממללות, בתפלת מישב ממללות, בתפלת מעמד חשות.

וכא וראה, אם אדם מעלה במחשבתו בתפלתו לשכינה, או בכל מצוה ומצוה שעושה, מיד כשדופק לפתח היכל המלך, נביא או חוזה או חכם או צדיק או חסיד, מיד כשקורא לשער, אם שכינה עולה שם, יהו"ה יענה מיד, ולא ממתין לעבד או ממנא שיפתח לו, אלא הוא ממש פותח לו, מחביבות והאהבה שיש לו אליה, כמו חתן אל הפלה, ואם שכינה לא עולה באותה תפלה או מצוה, לא מחשיב אותו הקדוש ברוך הוא לפתח לו את היכלו, ואפילו על ידי שליח, ואינו כדאי להכנס להיכל המלך, ועליו נאמר בחוץ תעמד, ומבחוץ נותנים לו את בקשתו על ידי שליח או ממנא, ואם לא עולה תפלתו כראוי, דוחים אותו החוצה, וסוגרים את השערים בפניו, ועליו נאמר

כח) אז יקראנני ולא אענה ישחרנני ולא ימצאנני.

והבי פד קראן ישראל כל חד וחד לקודשא בריך הוא, בקריאת שמע או בצלותא או בכל פקודא, אם שכינתא לאו איהי תמן לא נחית תמן, הדא הוא דכתיב (שמות כ כד) בכל מקום אשר אזפיר את שמי אבא אליך וברכתיך, ותרגם אנקלוס בכל אתר דאשרי שכינתו תמן וגומר, דכד בר נש סליק שכינתא בפקודין דיליה לגבי קודשא בריך הוא, קודשא בריך הוא נחית עליה בגינה, ובגין דא אמר הנביא (ירמיה ט כב), אל יתהלל וגומר, כי אם בזאת ודא אוקמוהו.

והבי כד בר נש סליק שכינתא בצלותא דיליה לגבי קודשא בריך הוא, קודשא בריך הוא נחית לקבל צלותיה, ושכינתיה אקדימת, לאפתחא ליה, הדא הוא דכתיב (בראשית כד ט) ויהי הוא טרם פלה לדבר, והנה רבקה יצאת, ודא איהו רזא דאוקמוה מארי מתניתין, אם שגורה תפלתו בפני יודע אני שהוא מקובל, ואם לאו יודע אני שהוא מטרף, וטורפים לו תפלתו בפניו, ומשום זה, ויהי הוא טרם פלה לדבר, וילדבר בתפלתו בשם יהו"ה, מיד שכינה יוצאת אליו, ובשבילו יורדת שכינה לרגלו. זהו שכתוב צדק לפניו יהלף וישם לדרך פעמיו.

וכששכינה עומדת על ישראל, וישראל הם הרגלים שעומדת עליהן בגלות, הקדוש ברוך הוא משבח אותה בקן, מה יפו פעמיך בנעלים וגומר. ועוד מה יפו פעמיך, כשישראל היו מקימים שלש פעמים בשנה. ועוד מה יפו פעמיך בנעלים, בזמנא דעמדו ישראל על טורא דסיני, דעלייהו אתמר (זכריה יד ד) ועמדו

אז יקראנני ולא אענה ישחרנני ולא ימצאנני.

וכך כשקוראים ישראל כל אחד ואחד לקדוש ברוך הוא, בקריאת שמע או בתפלה או בכל מצוה - אם שכינה אינה שם, לא יורד לשם. זהו שכתוב בכל מקום אשר אזפיר את שמי אבא אליך וברכתיך, ותרגם אינקלוס, בכל מקום שאשרה את שכינתי שם וגומר. שפשאדם מעלה את השכינה במצוות שלו לקדוש ברוך הוא, הקדוש ברוך הוא יורד עליו בשכינה, ומשום זה אמר הנביא אל יתהלל וגומר, כי אם בזאת, והרי פרשוהו.

וכך כשאדם מעלה את השכינה בתפלתו לקדוש ברוך הוא, הקדוש ברוך הוא יורד פנגד תפלתו, ושכינתו מקדימה לפתח לו. זהו שכתוב ויהי הוא טרם פלה לדבר והנה רבקה יוצאת, וזהו הסוד שבארוהו בעלי המשנה, אם שגורה תפלתו בפני יודע אני שהוא מקבל, ואם לאו, יודע אני שהוא מטרף, וטורפים לו תפלתו בפניו, ומשום זה, ויהי הוא טרם פלה לדבר, וילדבר בתפלתו בשם יהו"ה, מיד שכינה יוצאת אליו, ובשבילו יורדת שכינה לרגלו. זהו שכתוב צדק לפניו יהלף וישם לדרך פעמיו.

וכששכינה עומדת על ישראל, וישראל הם הרגלים שעומדת עליהן בגלות, הקדוש ברוך הוא משבח אותה בקן, מה יפו פעמיך בנעלים וגומר. ועוד מה יפו פעמיך, כשישראל היו מקימים שלש פעמים בשנה. ועוד מה יפו פעמיך בנעלים, בזמנא דעמדו ישראל על טורא דסיני, דעלייהו אתמר (זכריה יד ד) ועמדו

רגליו ביום ההוא, ועוד מה יפּו פּעמיקָה
בנעלים, כּד קיימין בראש השנה ביומא דדינא
בצלותא, קודשא בריהּ הוא בגנייהו עומד
מפסא דין ויושב על פסא רחמים, בזמנא
דאינון קיימין בשכינתא בגלותא, וסבלין
עליהו כמה דינין וכמה יסורין, דאמרין פי
עליה הורגנו כל היום נחשבנו פצאן

טבחה (תהלים מד כג).

וכד בר נש מצלי, צריך בקדמיתא לנחמא
קודשא בריהּ הוא דאיהו יהו"ה בקריאת
שמע, וליה אמרין שמע ישראל, בכל שבתות
וימין טבין, בגין דיומין דחול תרעא דהיכלא
פנימאה איהי סתימא, הדא הוא דכתיב (יהוקאל
מ"א) פה אמר אדנ"י אלהי"ם שער החצר
הפנימית הפנה קדים יהיה סגור ששת ימי
המעשה, ואמאי בגין דמטטרון שליט עליהו,
וביום השבת דיייתי בעלה יפתח, וכן ביום
החדש יפתח, ובגין דא, כד נחית בר נש יהו"ה
בקריאת שמע, צריך לנחמא ליה באדנ"י,
דאיהו בפומיה, ובגין דא אדנ"י שפתי תפתח
ופי יגיד תהלתך.

דתלת צלותין אינון בשבת, ורביעאה צלותא
דמוסף, צלותא דערבית אתה קדשת,
ודא שכינתא תתאה, דאיהי מסטרא דשמאלא,
דתמן ליואי, דאתמר בהון וקדשת את הלויים,
צלותא דשחרית ישמח משה במתנת חלקו,
ודא נשמת כל חי, דאיהי אימא עלאה, עלה
אתמר (תהלים סח יד) אם תשפכון בין שפתים, אל
תקרי אם אלא אם, דעלה אתמר (בראשית כח
יא) וישכב במקום ההוא, באתר דיש כ"ב אתון
דאורייתא שכיבת תמן, זכאה איהי פומא,
דאורייתא דהיא שעמא שכיבת תמן.

בזמן שעמדו ישראל על הר
סיני, שעליהם נאמר ועמדו
רגליו ביום ההוא. ועוד מה יפּו
פעמיקָה בנעלים, כשעומדים
בראש השנה ביום הדין בתפלה,
הקדוש ברוך הוא בשבילם
עומד מפסא דין ויושב על פסא
רחמים, בזמן שהם עומדים עם
השכינה בגלות וסובלים עליהם
כמה דינים וכמה יסורים,
שואמרים פי עליה הורגנו כל
היום נחשבנו פצאן טבחה.

ובשארם מתפלל, צריך
בהתחלה להוריד את הקדוש
ברוך הוא, שהוא יהו"ה,
בקריאת שמע, ואין אומרים
שמע ישראל בכל שבתות וימים
טובים, משום שבקמים של חל,
שער ההיכל הפנימי הוא סתום.
זהו שכתוב פה אמר אדנ"י
אלהי"ם שער החצר הפנימית
הפנה קדים יהיה סגור ששת ימי
המעשה, ולמה? משום
שמטטרון שולט עליהם, וביום
השבת שיכא בעלה יפתח, וכן
ביום החדש יפתח, ומשום זה,
כשמוריד אדם יהו"ה בקריאת
שמע, צריך להוריד אותו
באדנ"י, שהוא כפיו, ומשום זה
אדנ"י שפתי תפתח ופי יגיד
תהלתך.

ששדש תפלות הן בשבת,
ורביעית תפלת מוסף, תפלת
ערבית אתה קדשת, וזו שכינה
תחתונה שהיא מצד השמאל,
ששם הלויים, שנאמר בהם
וקדשת את הלויים. תפלת
שחרית, ישמח משה במתנת
חלקו, וזה נשמת כל חי, שהיא
האם העליונה, עליה נאמר אם
תשפכון בין שפתים, אל תקרי
אם אלא אם, שעליה נאמר
וישכב במקום ההוא, במקום
שיש כ"ב אותיות של התורה, שוכבת שם. אשרי הוא הפה שהתורה של אותה שעה שוכבת שם.

צלותא תליתאה אתה אחד ושמוך אחד, דא
יהו"ה עמוּדא דאמצעייתא דאחיד
בתרוייהו, ואינון נשמה יתירה ורוח יתירה
ונפש יתירה, נפש יתירה בערב שבת, אתה
קדשת, נשמה יתירה נשמת כל חי, דאתמר
בה ישמח משה במתנת חלקו, ורוח יתירה אתה
אחד ושמוך אחד, זכאה איהו מאן דאפתח
פומי בתלת צלותין, לקבלא (ד"ד ל"ד ע"ב) לון
בשבת, תפלת מוסף דא צדיק, דכליל פלהו
צלותין, וביה אמרין בצלותא דמוסף כתר יתנו
לך יי אלהינו וכתר איהו כתר עליון, יי
אלהינו אבא ואימא, קדוש קדוש קדוש תלת
אבהן, יי צבאות ברית מילה ותרין ירכי
קשוט, מלא כל הארץ כבודו דא שכינתא.

זכאין שפון דאינון תרעין דהיכלא, לקבלא
בהון צלותין אלין, ובגין דא אדנ"י
שפתי תפתח (תהלים נא יז), פתחו לי שערי
צדק (שם קיח ט), דכד בר נש אפתח פומי
בצלותא בשכינתיה, מיך אז תקרא ויי
יענה (ישעיה נח ט), הוא ובית דינו, אז תמניא
אתון דאינון יהו"ה אהי"ה, אבא ואימא, ויי
יענה מיך הוא ובית דינו יהו"ה אדנ"י.

כד אינון באבא ובאימא, לימינא ושמאלא,
פל חד איהו שם בפני עצמו, וכד אינון
בכתר עליון אינון ביחודא חדא, כגוונא דא
יאהויה"ה, בחסד וגבורה אינון יהו"ה
אהי"ה, ענפין מתפרדין לימינא ושמאלא,
בעמוּדא דאמצעייתא אינון תרוייהו ביחודא
חדא, והכי אינון ענפין מתפרדין בנצח והוד,
יהו"ה לימינא אהי"ה לשמאלא, בצדיק
מתניחים, הא הכא רזא דאילנא, דאתפשטן
ענפוי מעילא, ומתייחדין בשרשוי לתתא, ודא
עץ החיים.

התפלה השלישית, אתה אחד
ושמוך אחד, זה יהו"ה העמוד
האמצעי שאותו בשניהם, והן
נשמה יתרה ורוח יתרה ונפש
יתרה. נפש יתרה בערב שבת -
אתה קדשת. נשמה יתרה -
נשמת כל חי, שנאמר בה ישמח
משה במתנת חלקו. רוח יתרה -
אתה אחד ושמוך אחד. אשרי
הוא מי שפותח את פיו בשלש
תפלות לקבל אותם בשבת.
תפלת מוסף זה צדיק, שכולל
את כל התפלות, ובו אומרים
בתפלת מוסף כתר יתנו לך
יהו"ה אלהינו, והכתר הוא
כתר עליון, יהו"ה אלהינו -
אבא ואימא, וקדוש קדוש קדוש
- שלשת האבות, יהו"ה
צבאות - ברית מילה ושתי
ירכים של אמת, מלא כל הארץ
כבודו זו שכינה.

אשרי השפתיים שהם שערי
ההיכל לקבל בהם את התפלות
הללו, ומשום זה אדנ"י שפתי
תפתח, פתחו לי שערי צדק,
שכשאדם פותח פיו בתפלה עם
שכינתו, מיך אז תקרא ויהו"ה
יענה, הוא ובית דינו, אז שמונה
אותיות שהן יהו"ה אהי"ה, אבא
ואימא, ויהו"ה יענה מיך, הוא
ובית דינו, יהו"ה אדנ"י.

כשהם באבא ובאימא, לימין
ושמאל, כל אחד הוא שם בפני
עצמו, וכשהם בכתר עליון, הם
ביחוד אחד כמו זה:
יאהויה"ה, בחסד וגבורה, הם
יהו"ה אהי"ה, הענפים נפרדים
לימין ולשמאל, בעמוד האמצעי
הם שניהם ביחוד אחד, וכן
הענפים נפרדים בנצח והוד,
יהו"ה לימין, אהי"ה לשמאל,
בצדיק מתניחים. הרי פאן סוד
האילן, שמתפשטים ענפיו
ממעלה ומתיחדים למטה
בשרשו, וזה עץ החיים.

עין הדעת טוב, דלית ביה רע, מתפתא לעילא, כגוונא דא, אדנ"י שכינתא תתאה, יהו"ה עמודא דאמצעייתא, ואינון בתרין ירכין ענפין מתפרדין לימינא ושמאלא, והכי בתרין דרועין מתפרדין ענפין לימינא ולשמאלא, בצדיק אינון ביחודא דא יאהדונה"י, ודא רזא דחשמ"ל, חיוון דאשא ממללן, כל הכורע כורע בבורך, דאיהי יאהדונה"י, וכל הזוקף זוקף בשם, בתרין שמהן ודא יהו"ה אהי"ה.

ובהון הוה משבח שכינתא בשיר השירים מתפתא לעילא, דא הוא דכתיב (שיר השירים ז ב) מה יפו פעמך בנעלים בת נדיב, חמוקי ירכיך כמו חלאים מעשה ידי אמן, שררף אגן הסהר, שני שדיך, צוארף, ראשך, הא הךא מתפתא לעילא.

והיא משבחת לקודשא בריך הוא מעילא לתתא, ראשו פתם פז, עיניו, לחייו, שפתותיו, ידיו, שוקיו, זפאה איהו מאן דסליק צלותא בכל אבר ואבר בתקונא דא.

תא חזי יהו"ה אדנ"י איהו קודשא בריך הוא ושכינתיה, בתרין שוקין יהו"ה לימינא אדנ"י לשמאלא, ואינון אספקלריאה המאירה ואספקלריאה שאינה מאירה, בצדיק תרוייהו חד יאהדונה"י, והכי בתרין דרועין יהו"ה לימינא אדנ"י לשמאלא, בעמודא דאמצעייתא יאהדונה"י תרוייהו ביחודא דא, בסוד אמ"ן, ובגין דא גדול העונה אמן יותר מן המברך, הא איהו מתפתא לעילא.

מועירא לתתא יהו"ה אהי"ה תרוייהו חד בכתר עליון, כגוונא דא יאהויה"ה, בתקמה ובינה יהו"ה אהי"ה, בתרין דרועין יהו"ה אהי"ה, בעמודא דאמצעייתא תרוייהו

עין הדעת טוב, שאין בו רע, ממשח למעלה, כמו זה: אדנ"י שכינה תחתונה, יהו"ה העמוד האמצעי, ובשתי ירכים הענפים שגפרדים לימין ולשמאל, וכן בשתי הדורות נפרדים ענפים לימין ושמאל. בצדיק הם ביחוד אחד יאהדונה"י, וזה סוד החשמ"ל, חיות של אש מדברות, כל הכורע כורע בבורך, שהיא יאהדונה"י, וכל הזוקף זוקף בשם, בשני שמות, וזה יהו"ה אהי"ה.

ובחם היה משבח את השכינה בשיר השירים ממשח למעלה. זהו שכתוב מה יפו פעמך בנעלים בת נדיב, חמוקי ירכיך כמו חלאים מעשה ידי אמן, שררף אגן הסהר, שני שדיך, צוארף, ראשך, הרי כאן ממשח למעלה.

והיא משבחת את הקדוש ברוך הוא ממעלה למטה, ראשו פתם פז, עיניו, לחיו, שפתותיו, שוקיו. אשריו אמן שמעלה את התפלה בכל איבר ואיבר בתקון הזה.

בא וראה, יהו"ה אדנ"י הוא הקדוש ברוך הוא ושכינתו, בשתי שוקים, יהו"ה לימין, אדנ"י לשמאל, והם אספקלריה המאירה ואספקלריה שאינה מאירה, בצדיק שניהם אחד, יאהדונה"י. וכן בשתי זרועות, יהו"ה לימין, אדנ"י לשמאל, בעמוד האמצעי יאהדונה"י, שניהם ביחוד אחד, בסוד אמ"ן, ומשום זה גדול העונה אמן יותר מן המברך, זהו ממשח למעלה.

ממעלה למטה, יהו"ה אהי"ה שניהם אחד בכתר עליון, כמו זה: יאהויה"ה, בתקמה ובינה יהו"ה אהי"ה, בשתי זרועות

בתדא, בנצח והוד יהו"ה אהי"ה דא לימינא ודא לשמאלא, בצדיק תרוייהו ביחודא בתדא, וכן במלכות תרוייהו ביחודא דא כגוונא דא יהו"ה אדנ"י, וכה מתחברין יהו"ה אהי"ה, ובגין דא איהי קרית ארבע, חבורא דארבע שמהן, דאינון בארבע פרשיין דתפלין דיד, ובארבע פתי דתפלין דרישא.

וכר נביא הוה סליק לעילא, ודפיק לתרעא, אי הוה סליק בשכינתא, הוה פתח ליה

מיד, והוה אמר ליה בן אדם עמד על רגליך

ואדבר אתך (יחזקאל ב א). דאנת הוא דהוית סביל לשכינתא בצלותא בעמידה, עמוד על רגליך,

דאתמר בהון (שם א ז) וכף רגליהם ככף רגל עגל, עגולים פנקודים דאינון מנהיגים

לאתוון, ומסטרא דאתוון אינון מרופעין, דא הוא דכתיב (שם יז) על ארבעת רבעיהם בלכתם

ילכו, ועוד על ארבעת רבעיהם, אינון (דף לה ע"א) ארבע קדושות דאומר בר נש בכל יומא,

ועוד עמוד על רגליך בקדמאין, ומה שאלתך עד חצי המלכות באמצעיות, ותעש בבתראין,

דתמן איהו בר נש בעבד המקבל פרוס מרבו והולך לו, אליו נפקין דיהיב לון מלפא בעותהון, הא אחרנין קא דפקי לתרעא, מארי

דברית מילה, ואמרי אדנ"י שפתי תפתח.

וכאין אינון ישראל דאינון רגלין דשכינתא, דקמת עלייהו בצלותא בעמידה,

דאיהי ודאי עלייהו תפלה מעומד, וקמת עלייהו בגלותא, ובמאי קמת עלייהו, בגין

דנחתין לגבה יהו"ה, דעליה אתמר כל הזוקף זוקף בשם, דביה צריך בר נש לזקפא

לשכינתא, ואלין דלא זקפין לה בשם יהו"ה בצלותהון, או בפקודין דאורייתא (נ"א

יהו"ה, שעליו נאמר כל הזוקף זוקף בשם, שבו צריך בן אדם לזקף את השכינה, ואלו שלא

יהו"ה אהי"ה, בעמוד האמצעי שניהם כאחד, בנצח והוד יהו"ה אהי"ה, זה לימין וזה לשמאל, בצדיק שניהם ביחוד כאחד, וכן במלכות שניהם ביחוד אחד כמו זה: יהו"ה אדנ"י, וכה מתחברין יהו"ה אהי"ה, ומשום זה היא קרית ארבע, החבור של ארבעה שמות, שהם בארבע פרשיות של תפלין של יד, ובארבעה פתי תפלין של הראש.

ובשנביא היה עולה למעלה ודופק בשער, אם היה עולה עם השכינה, היה פותח לו מיד, והיה אומר לו, בן אדם, עמד על

רגליך ואדבר אותך, שאתה הוא שהיית סובל את השכינה בתפלת עמידה, עמד על רגליך,

שנאמר בהם וכף רגליהם ככף רגל עגל, עגלים פנקודים שהם מנהיגים את האותיות, ומצד

האותיות הם מרבעים. זהו שכתוב על ארבעת רבעיהם בלכתם, וכו'. ועוד על ארבעת

רבעיהם, הם ארבע קדושות שאומר אדם בכל יום. ועוד עמד על רגליך - בראשונות, ומה

שאלתך עד חצי המלכות - באמצעיות, ותעש - באחרונות, ששם אדם הוא כמו עבד

המקבל פרוס מרבו והולך לו. אלו יוצאים, שנותן להם המלך את בקשותם, והרי אחרים

דופקים בשער, בעלי ברית מילה, ואומרים אדנ"י שפתי תפתח.

אשריהם ישראל שהם רגלי השכינה, שעומדת עליהם בתפלת העמידה, שהיא ודאי עליהם תפלה מעמד, ועומדת עליהם בגלות, ובמה עומדת עליהם? משום שמורידים אליה

תפתח.

אשריהם ישראל שהם רגלי השכינה, שעומדת עליהם בתפלת העמידה, שהיא ודאי עליהם תפלה מעמד, ועומדת עליהם בגלות, ובמה עומדת עליהם? משום שמורידים אליה

תפתח.

דל'הו), איהי צווחת על'יהו, נתנני יי' בידי לא אוכל קום (איכה א יד), דסמיכו דילה איהו בתרין דרועין דאינון חסד וגבורה, ועמידה דילה בתרין שוקין דאינון נצח והוד, וזקיפו דילה בגופא דאיהו עמוּדא דאמצעי'תא, יהו"ה שמייה, ובגין דא פל הזוקף זוקף בשם, ויחודא דילה בצדיק, ובגין אלין דלא יכילת למיקם בהון בצלותא, ולית לה סמיכו ולא זקיפו בהון בגלותא, אתעציבת בהון, ורזא דמלה בן חכם ישמח אב, ובן פסיל תוגת אמו (משלי י א), ובגיניה ויתעצב אל לבו (בראשית יז).

ואמאי פולי האי לאמיה ולא לאבויה. ארא דא רזא עלאה איהו, פקודין דעשה אינון מימינא דתמן חכמה, פמה דאוקמוהו מארי מתניתין הרוצה להחפים ודרים, ופקודין דלא תעשה אינון משמאלא דתמן אימא עלאה, דבהון אדניי ש'מעה אדניי ס'לחה אדניי ה'קשיבה ועשה אל תאחר (דניאל ט ט), ביום הפפורים, וכד לא חזרין בתיובתא אינון דעברין על לא תעשה דאינון משמאלא, אתמר על'יהו (משלי י א) ובן פסיל תוגת אמו, בגין דתמן אימא לשמאלא, ולבא איהו לשמאלא, (והוא דמלה) ובגין דא ויתעצב אל לבו.

ותרין הוי"ת אינון לימינא ולשמאלא, כגוונא דא יהו"ו יוה"ה, י' לימינא וביה יהו"ה בחכמה יסד ארץ (שם ג ט), אב עם ברפתא, ה' עלאה עם ברא דאיהו ו', תפלין על רישיה, הדא הוא דכתיב (ישעיה סב ח) ובזרוע עזו אלו תפלין דרישא, דבכל אתר דאת דא ה' על ו' איהי אימא.

ודא רזא דקרפן עולה ויורד, דסליק ה' לגבי י', ונחית ה' לגבי ו', ואם לאו האי

זוקפים אותה עם שם יהו"ה בתפלתם, או במצוות של התורה (שלהם), היא צועקת עליהם, נתנני יהו"ה בידי לא אוכל קום, שהסמיכה שלה היא בשתי זרועות, שהן חסד וגבורה, והעמידה שלה בשתי שוקים, שהם נצח והוד, והזקיפות שלה בגוף, שהוא העמוד האמצעי, שמו יהו"ה, ומשום פ' פל הזוקף זוקף בשם, והיחוד שלה עם צדיק, ומשום אלו שלא יכולה לעמד עמהם בתפלה, ואין לה סמיכה ולא זקיפה עמהם בגלות, מתעצבת בהם, וסוד הדבר - בן חכם ישמח אב ובן פסיל תוגת אמו, ובגללו ויתעצב אל לבו, ולמה פל זה לאמו ולא לאביו?

ארא זהו סוד עליון, מצוות עשה הן מימין, ששם חכמה, כמו שבארוהו בעלי המשנה, הרוצה להחפים ודרים, ומצוות לא תעשה הן משמאל, ששם האם העליונה, שהם אדניי ש'מעה, אדניי ס'לחה, אדניי ה'קשיבה ועשה אל תאחר, ביום הפפורים, וכשלא חוזרים בתשובה אותם שעוברים על לא תעשה שהם משמאל, נאמר עליהם ובן פסיל תוגת אמו, משום ששם האם לשמאל, והלב הוא לשמאל, (סוד הדבר) ומשום זה ויתעצב אל לבו.

ושתי הוי"ת הן, לימין ולשמאל, כמו זה: יהו"ו יוה"ה, י' לימין, ובו יהו"ה בחכמה יסד ארץ, האב עם הבת, ה' עליונה עם הבן שהוא ו', תפלין על ראשו. זהו שכתוב ובזרוע עזו, אלו תפלין של ראש, שבכל מקום שאות ה' על ו', היא אם. וזהו הסוד של קרפן עולה ויורד, שעולה ה' אל י', ויורדת ה' אל

הוי"ה יהו"ו, דאתרמיז בהאי קרא (ירמיה ט כב) פי אם בזאת יתהלל המתהלל השכל וידוע אותי, לא הו' ידעין בני נשא קרפן עולה ויורד, דכד לא הוה בר נש קריב את ה' עם י', ה' עם ו', ומאן עולה ויורד, מאן הוה ידע מאי ניהי ה' דאיהי ברפתא, דאית ליה לסלקא לה לגבי אבא, וה' דאיהי אימא לנחתא לה לגבי ברא, אלא בגין האי הוי"ה דאיהי יהו"ו, דה' דאיהי על ו' איהי אימא עלאה, ובה אשתמע ה' תתאה דאיהי תחות י' דאיהי ברפתא, ודא רזא דקרפנא, דצריף לסלקא ה' לגבי י', ולנחתא ה' לגבי ו'.

וזה"ה י' איהו לימינא חכמה, ו' תורה שבכתב, מימינו אש דת למו (דברים לג כ). והאי איהו דאמרין מוח הבן דאתמשף ממוח האב, ה' עלאה לשמאלא, ומתמן אתהיבת אורייתא שבצל פה, דאיהי ה' תתאה.

זכאין אינון ישראל ידעין רזין עלאין בהוי"ת, דבהון סלקין צלותין בהכלים דפומהון, ונחתין אינון חילין בהון כדקא יאות, דכד בר נש סליק שכינתיה בצלותיה, קודשא בריה הוא נחית עליה, הדא הוא דכתיב (שמות כד) בכל המקום אשר אזכיר את שמי אבא אליך וברכתך, זכאין אינון ישראל דאינון רגלין לשכינתא, למיקם עמה בין בריוח בין בעאקו, דכד אנון בדינא (ד' ע"ב) ביומא דדינא דאיהי ראש השנה, איהי קמת עמהון לדינא, דקיימין לה בצלותהון, דעלייהו אתמר (משלי ו כב) בהתהלךך תנחה אותך, בשכבך תשמור עליך, והקיצות היא תשיחך, דבכל מקום שעומדים ישראל בכל מצוה ומצוה פקודא ופקודא לשכינתא, איהי קיימת בגינייהו בכל דוחקא וצער, בין

ו', ואם לא התנני יהו"ו הו' הו' שנקמה בכתוב הזה, פי אם בזאת יתהלל המתהלל השכל וידוע אותי, לא היו יודעים בני אדם קרפן עולה ויורד, שקשלא היה אדם מקריב את אות ה' עם י', וה' עם ו', ומי עולה ויורד, מי היה יודע מי היא ה' שהיא הבת שיש לו להעלותה אל האב, וה' שהיא האם להוריד אותו אל הבן? אלא בגלל התננייה הו' שהיא יהו"ו, שה' שהיא על ו' היא האם העליונה, ובה נשמע ה' תתונה, שהיא תחת י', שהיא הבת, וזה סוד הקרפן, שצריף להעלות ה' לי', וללהוריד ה' אל ו'.

וזה"ה, י' הוא לימין, חכמה, ו' תורה שבכתב, מימינו אש דת למו, וזהו שאומרים מוח הבן שנמשף ממוח האב. ה' עליונה לשמאל, ומשם נתנה תורה שבצל פה, שהיא ה' תתונה.

אשריהם ישראל שידעים סודות עליונים בהוי"ת, שבהם עולים ויורדים בהכלים של פיהם, ויורדים אותם החללות בהם כראוי, שקשאדם מצלה את שכינתו בתפלתו, הקדוש ברוך הוא יורד עליו. זהו שכתוב בכל המקום אשר אזכיר את שמי אבא אליך וברכתך. אשריהם ישראל שהם רגלי השכינה לעמד עמה בין ברוחה בין בצרה, שקששהם בדין ביום הדין, שהוא ראש השנה, היא עומדת עמהם לדין שמעמידים אותה בתפלתם, שעליהם נאמר בהתהלךך תנחה אתך, בשכבך תשמור עליך, והקיצות היא תשיחך. שבכל מקום שעומדים ישראל בכל מצוה ומצוה

בין דוחקא וצער, בין

יט) שיש מעלות לבפסא, וסליק באת יי לששים, פגוונא דששים ושית גלגלים דסחרין לכורסיא, ואינון ס"ו מן יסוד, והא אוקמויה, אשתאר י"ד, ביה ובכיד הנביאים אדמה (הושע יב יא), ודא שכנינתא יד חותמת מסטרא דצדיק, יד כותבת מסטרא (דף לו ב"ד) דעמודא דאמצעייתא, איהי תמונת כל, ובגין דא (הושע יב יא) ובכיד הנביאים אדמה.

הא אלין נפקין, הא אחרנין קא דפקין לפתחא, ואמרין אדנ"י שפתי תפתח, ואינון מארי דאות, דאיהו ח"י עלמין, דמצלין בח"י ברקאן דצלותין, דמקרבין בהון קרפנא לקודשא בריה הוא, דחשיבא לקבל שבועה פרים ושבועה אלים, ולקבל שתי תורים או שני בני יונה, דמסטרא דהאי אות אמר למשה וזה לך האות (שמות ג יב), ואיהו כליל תרי עשר מזלות, ושבועה פכבי לכת, מסטרא דקדושה, דאיהי בת שבע, ומסטרא דו' דאיהו ו' עלאה ו' תפאה, ועלייהו אתמר (ירמיה י ב) ומאתות השמים אל תחתו, פי יחתו הגוים מהמה.

ה"א אינון שית פכבי לכת, ה' פכבא שביעאה, ו"ו תרין עשר מזלות, דכל מזל אתקרי אות, ואיהו ממנא על כל שעתא דתרין עשר שעתין, פל נביא אית ליה מזליה ושעתיה, וכפום ההוא מזל, וכפום פעולה דיליה, הכי אתגלייא ליה אות מן וא"ו, דתרין עשר מזלות ממנן על תרין עשר שעתין, ועל תרין עשר ירחין.

ואלין מזלות מתמן הוו ירתין תרין עשר שבטין נשמתין דלהון, ואית מסטרא אחרא תרין עשר, דאתמר בהון (בראשית כה טו) שנים עשר נשיאים לאמתם, דאינון אתקריאו טל"ה שו"ר תאומיים סרט"ן

כאות יי לששים, כמו הששים וששה גלגלים שפוכבים את הכפסא, והם ס"ו מן יסוד, והרי פרשה, נשאר י"ד, בו ובכיד הנביאים אדמה, וזו שכניה, יד חותמת מצד של הצדיק, יד כותבת מצד העמוד האמצעי, היא תמונת כל, ומשום זה ובכיד הנביאים אדמה.

ברי אלו יוצאים, והנה אחרים דופקים בפתח, ואומרים אדנ"י שפתי תפתח, והם בעלי האות, שהוא ח"י העולמים, שמתפללים בשמונה עשרה ברכות של התפלות שמקריבים בהן קרבן לקדוש ברוך הוא, שחשוכה כנגד שבועה פרים ושבועה אלים, וכנגד שני תורים או שני בני יונה שמצד האות הנה, אמר למשה וזה לך האות, והוא כולל שנים עשר מזלות, ושבועה פכבי לכת מצד הקדשה, שהיא בת שבע, ומצד של ו"ו, שהוא ו' עליונה ו' תחתונה, ועליהם נאמר ומאתות השמים אל תחתו, פי יחתו הגוים מהמה.

ה"א הם ששה פוכבי לכת, ה' כוכב שביעי, ו"ו שנים עשר מזלות, שפל מזל נקרא אות, והוא ממנה על כל שעה של שנים עשרה שעות, לכל נביא יש מזלו ושעתו, וכפי אותו מזל וכפי הפעלה שלו, כך מתגלה לו אות מן וא"ו, ששנים עשר מזלות ממנים על שנים עשרה שעות ועל שנים עשר ירחים. והמזלות הללו, משם היו יורשים שנים עשר השבטים את נשמותיהם, ויש מצד אחר שנים עשר, שנאמר בהם שנים עשר נשיאים לאמתם, שהם נקראו טל"ה שו"ר תאומיים סרט"ן וגומר, זה

וגומר, דא כגוונא דדא עבד קודשא בריה הוא.

שית מזלות אינון מעילא לתתא מחסד ועד יסוד, ושית מתתא לעילא מיסוד ועד חסד, מסטרא דמלכות אתקריאו שבועה פכבי לכת, משכינתא עד חסד, וכפום פעולה דהיא ספירה הכי אתגלייא אות, אות מסטרא דחסד איהו רחמי, אות מסטרא דגבורה איהו דינא, ואחזי על קטולא דחייביא, ושפייכו דדמא, ואחזי בצדיקייא דם דבעירן, למיכל בחדרה וענג דמאכלין בחתן וכלה, ובשפייכו דדמא דקרבינן, הדא הוא דקתיב (שמות כ טז) וזבחתי עליו את עלתיך וכו', ועלייהו אתמר איזהו מקומן של זבחים שחיטתן בצפון, ועוד אחזי בצדיקייא דם ברית, דאתמר בה (יחזקאל טו ו) ואומר לך בדמיך חיי ואומר לך בדמיך חיי.

מסטרא דעמודא דאמצעייתא איהו אות תלוי ארף, אם זכוון עובדין דעלמא מטה פלפי חסד, ואם לאו פלפי דינא, והכי אינון תלת אחרנין פגוונא דא, ולחפיימיא ברמיזא.

הא אלין נפקין, הא אחרנין דפקין לפתחא מסטרא דקשת, דאיהו אוף הכי אות ברית, דאתמר ביה (שם א כח) כמראה הקשת אשר יהיה בענן ביום הגשם, כן מראה הנגה סביב, הוא מראה דמות כבוד על פני, ואשמע קול מדבר, ולמה הוא נפל על פניו? משום שאסור להביט בקשת.

אמר רבי אלעזר: אבא, ולמה אסור להסתכל בקשת? אמר לו רבי שמעון: בני, בגלל אותם הקלפות שמתלבשים בו, ושהם בו, שהם רוח סערה ענן גדול ביה ודאינון ביה, דאינון רוח סערה ענן גדול ואש מתלקחת ונגה לו

כמו זה עשה הקדוש ברוך הוא. ששה מזלות הם ממעלה למטה מחסד עד יסוד, ושש מטה מעלה מיסוד עד חסד. מצד המלכות נקראו שבועה פכבי לכת, משכינה עד חסד, וכפי הפעלה של אותה הספירה כך התגלה אות. אות מצד של חסד הוא רחמים, אות מצד הגבורה הוא דין, ומראה על הרג הרשעים, ושפייכות דם, ומראה בצדיקים דם בהמות, לאכל בשמחה, וענג של מאכלים בחתן וכלה, ובשפייכות של דמי הקרבנות. זהו שכתוב וזבחתי את עלתיך וכו', ועליהם נאמר איזהו מקומן של זבחים שחיטתן בצפון. ועוד מראה בצדיקים דם ברית, שנאמר בה ואומר לך בדמיך חיי ואומר לך בדמיך חיי.

מצד העמוד האמצעי הוא אות תלוי ארף. אם זכיות המעשים של העולם - מטה פלפי חסד, ואם לא - פלפי דין, וכך הם שלשה האחרים כמו זה, ולחכם ברמוז.

ברי אלו יוצאים, והנה אחרים דופקים בפתח מצד הקשת, שהוא אף כף אות ברית, שנאמר בו כמראה הקשת אשר יהיה בענן ביום הגשם כן מראה הנגה סביב, הוא מראה דמות כבוד יהוה ואראה ואפל על פני ואשמע קול מדבר, ולמה הוא נפל על פניו? משום שאסור להביט בקשת.

אמר רבי אלעזר: אבא, ולמה אסור להסתכל בקשת? אמר לו רבי שמעון: בני, בגלל אותם הקלפות שמתלבשים בו, ושהם בו, שהם רוח סערה ענן גדול

רבוון עלמא הא מארי דדרועין קא דפקין לפתחא, קלא נפיק ויימא, הא אינון מארי דדרועין בקשורא דתפלין, ובעטיפו דמצה, דאתמר בהון וישימו על שכם שניהם, פגוונא דשם ויפת, דאתמר בהון (שם ט כג) ויקח שם ויפת את השמלה וגומר, וערות אביהם לא ראו, ערוה איהי מסטרא דחם, ודא איהו יצר הרע, דמתחם גופיה לדבר ערוה (נ"א עברה), וגלי ערין בעלמא, דאיהו מסטרא דנחש הקדמוני, דאתמר ביה (שם ג יד) ארוה אתה מפל הבהמה, ובגין דהאי איהו מסטרוי, אמר (שם ט כה) ארוה פנען וגומר.

ועוד אלין אינון מארי מתנן, דעבדין גמילות חסדים עם שכינתא דאיהי עניא, דאנון (דברים טו יא) פתוח תפתח, נתון תתן (שם י), העניק תעניק וכו' (שם יד), עשרה אינון, והא אוקמוהו חבריא מארי מתניתין, ואלין אינון ידי נדיבים מסטרא דאבהן, דאתמר בהון (תהלים מזו ו) נדיבי עמים וגומר, דין פתיחן בותרנותא לגבי עניין, דאינון צדיק וצדק, דגמלין עמהון בגלותא גמילות חסדים, באורייתא דאתייהיבת מימינא ומשמאלא, הדא הוא דכתיב (שם מב ט) יומם יצוה יי' חסדו ובלילה שירה עמי, אורייתא דבכתב ואורייתא דבעל פה, דמתרווייהו אתייהבו, הדא הוא דכתיב (דברים לג ב) מימינו אש דת למו.

ועוד רבוון עלמא, קבל דורונא דלהון, דאיהי מתנה טובה דסלקא עלייהו, דאתמר בה מתנה טובה יש לי בבית גנזי ושבת שמה, אלין אינון דהוו עבדין צדקה עמה, דאיהי צ' תשעין אמנים, ד' ארבע קדושות, ק' מאה ברקאן, ה' חמשה חומשי תורה, מיד וידי אדם (יחזקאל ח א) דאינון חסד וגבורה, הוו נפקין מאדם דאיהו עמודא

ואומרים, רבוון העולם, הרי בעלי הדרועות דופקים בפתח. קול יוצא ואומר, הרי אותם בעלי הדרועות בקשר של תפלין ובעטוף של מצוה, שנאמר בהם וישמו על שכם שניהם, כמו ששם ויפת, שנאמר בהם ויקח שם ויפת את השמלה וגומר, וערות אביהם לא ראו. הערוה היא מהצד של חם, וזהו יצר הרע, שמחמם את גופו לדבר ערוה (עברה) ומגלה עריות בעולם, שהוא מצד של נחש הקדמוני, שנאמר בו ארוה אתה מפל הבהמה, ומשום שזהו מצדו, אמר ארוה פנען וגומר.

ועוד אלו בעלי המתנות, שעושים גמילות חסדים עם השכינה שהיא עניא, שהם פתוח תפתח, נתון תתן, העניק תעניק וכו', עשרה הם, והרי פרשוהו החברים בעלי המשנה, ואלו הם ידי נדיבים מצד של האבות, שנאמר בהם נדיבי עמים וגומר, ודים פתוחות בותרנות לעניים, שהם צדיק וצדק שגומלים עמהם בגלות גמילות חסדים, בתורה שנתנה מימין ומשמאל. זהו שכתוב יומם יצוה יהו"ה חסדו ובלילה שירה עמי, תורה שבכתב ותורה שבעל פה, שמשניהם נתנו. זהו שכתוב מימינו אש דת למו.

ועוד, רבוון העולם, קבל את הדורון שלכם, שהיא מתנה טובה שעולה עליהם, שנאמר בה מתנה טובה יש לי בבית גנזי ושבת שמה, אלו הם שהיו עושים צדקה עמה, שהיא צ' תשעים אמנים, ד' ארבע קדושות, ק' מאה ברכות, ה' חמשה חמשי תורה. מיד וידי

דאמצעייתא, לקבלא דורונא דלהון, ויהבין ליה למלכא, דאלין דלא עבדין גמילות חסדים עם שכינתיה בגלותא, ואינון קמצנין לגבה, דורונא דלהון לכלבא אתמסר, ודורונא דשכינתא צריך למעבד בגינה מההוא חביב דאית ליה, (דף לו ע"ב) פמה דאוקמוהו מארי מתניתין, ואהבך את יי' וגומר (דברים ו ח), בההוא דאיהו חביב עליך, בההוא זמנא פמה חיוון פתחין ידיהו, דאתמר בהון (יחזקאל א ח) וידי אדם מתחת פניהם, יהבי דורונא לנשמתא דההוא בר נש, מפמה מתנן טבין, מפמה דרגין דנבואה, ועל פלהו יהיבת ליה שכינתא מתנן, דאתמר בה ישמח משה במתנת חלקו, בגין (קהלת ג יא) דמתת אלהי"ם היא, ויהוא דאתמר ביה (תהלים קמה טז) פותח את ידיך וכו', יהיב ליה פמה מתנן טבין, ופרנסה לנשמתיה ולגופיה, וכלהו דעאלין, פד נפקין מבי מלכא, יהבין תלת פסיען לאחורא, דלא חזרין כתפייהו לגבי קודשא בריך הוא, דלית דורונא חביבא קדם קודשא בריך הוא פדורונא דשכינתא.

זכאין אינון דרועין דסלקין לה לגביה, תפלין על ידיהו ועל רישיהו, זכאין אינון רגלין וגופא וידין וכל אבר ואבר, דביה סליק דורונא לקודשא בריך הוא, דלית דורונא חביבא קדם קודשא בריך הוא פדורונא דשכינתא, זכאה איהו אבר דעביד ביה מצוה לקודשא בריך הוא, דבגינה נחית קודשא בריך הוא לשרייא בכל אבר דיליה, ועל האי בר נש מכריזין לעילא, הבו יקר לדיוקנא דמלכא. בריש הורמנו דמלכא, בוצינא דקרדינותא,

למעלה, תנו כבוד לדמות המלך. (כאן חסר והוא בחיקונים). בראש רצון המלך, הניצוץ הקשה, לא לכן ולא אדם ולא ירק ולא שחר כלל, והמנונה הזו

אדם, שהם חסד וגבורה, היו יוצאים מאדם שהוא העמוד האמצעי לקבל את הדורון שלהם, ונותנים אותו למלך. שאלו שלא עושים גמילות חסדים עם שכינתו בגלות, והם קמצנים אליה, הדורון שלהם נמסר לכלב, ואת הדורון של השכינה צריך לעשות בשבילה מאותו חביב שיש לו, כמו שבארוהו בעלי המשנה, ואהבך את יהו"ה וגומר, באותו שהוא חביב עליך. באותו זמן פמה חיות פותחות ידיהן, שנאמר בהם וידי אדם מתחת פניהם, ונותנות דורון לנשמה של אותו אדם מפמה מתנות טובות, מפמה דרגות של נבואה, ועל כלם נותנת לו השכינה מתנות שנאמר בה ישמח משה במתנת חלקו, משום שמתת אלהי"ם היא, ואותו שנאמר בו פותח את ידיך וכו', נותן לו פמה מתנות טובות ופרנסה לנשמתו ולגופו, וכלם שנכנסים, כשיוצאים מבית המלך, ונותנים שלש פסיעות לאחור, שלא מחזירים כתפייהם לקדוש ברוך הוא, שאין דורון חביב לפני הקדוש ברוך הוא פדורון של השכינה. אשרי אותן זרועות שמעלות אותה אליו, תפלין על ידיהם ועל ראשם. אשרי אותן רגלים וגוף וידיים וכל אבר ואיבר, שבו עולה דורון לקדוש ברוך הוא, שאין דורון חביב לפני הקדוש ברוך הוא כמו הדורון של השכינה. אשרי האיבר שעושה בו מצוה לקדוש ברוך הוא, שבגללה יורד הקדוש ברוך הוא לשרות בכל איבר שלו, ועל האיש הזה מכריזים

למעלה, תנו כבוד לדמות המלך. (כאן חסר והוא בחיקונים). בראש רצון המלך, הניצוץ הקשה, לא לכן ולא אדם ולא ירק ולא שחר כלל, והמנונה הזו

לא תוור ולא סומק ולא ירוק ולא אוּפם קָלָל. והאי בּוּצִינָא איהו קו המדה, דאיהו אתלפּש באוּרָא, וכד איהי באוּרָא. איהי סתימא ולא אתחזיא כָלָל, וכד אתפּשטת לאתגלָא, נפיק מהאי אוּרָא נקודה חדא, ומה דאשפתאר איהו אור, והאי איהו אור קדמא דעובדא דבראשית, הדא הוא דכתיב (בראשית א ג) וַיֹּאמֶר אלהי"ם יהי אור, יהי י' אוּר, ורזא דא לחימי לבא אתמסר. (דף לו ע"ב).

תקונא תמני סרי

והאי נקודה בטר דאתפּשט מהאי אור, אתלפּשת פּגוּוּנין ארבע בהיכלא עלא, ומאי איהי ב ועלה אתמר (משלי כד א) בַּחֲכָמָה יִבְנֶה בַּיִת, ורזא דהאי נקודה איהי מדיד חמש פּגוּוּנין, ועליהו אתמר (ישעיה מ יב) מִי מִדָּד בִּשְׁעָלוּ מִים וְדָא א, וְשָׁמַיִם בִּזְרַת תִּפְּן וְדָא א, וְכָל בִּשְׁלִישׁ עֶפְר הָאָרֶץ וְדָא א, (נ"א א), וְשָׁקֶל בִּפְלֶס הָרִים וְדָא א, וּגְבָעוֹת בְּמֵאזְנִים וְדָא א, דָּא סָלִיק בְּאוּרָא, וְדָא אָזִיל לְצַפּוּנָא, וְדָא לְדְרוּמָא, הָדָא הוּא דְכָתִיב (קהלת א ו) הוֹלֵךְ אֶל דְרום וסובב אל צפון, תרין אחרנין סובב סובב לגבי מזרח ומערב, דאינון פּלהו נקודי פגלי נמא, דא סליק ודא נחית.

ואינון פּחוּטָא חוּרָא דְעִינָא, דאיהו אסחר עינא, וכחוּטָא ירוקא ואוּכְמָא וסוּמְקָא ותכּלא, אליו גלגלין פּלהו סחרין לההוא נקודה, ואיהי מדה לכּלהו, איהי פּארבע, וסלקא בעשר, ורזא דמלה יהו"ה יו"ד ה"א וא"ו ה"א, אליו אינון ארבע פּגוּוּנין דסלקין בעשר, ואנון פּלהו להביות אשיות, ועליהו אתמר (דברים כד) כִּי יְהוֹ"ה אֱלֹהֵי"ךָ אֵשׁ אֲכָלָה הוּא, שבע אינון מהאי עשר, ואינון לקבל שבעה רקיעין, ואינון שבע ספיראן, ובין פל חד וחד חמש מאה שנין,

היא קו המדה, שהוא מתלבש באוּר, וכשהיא באוּר, היא נסתרת ולא נראית כָלָל, וכשמתפשטת להתגלות, יוצאת מהאוּר הזה נקודה אחת, ומה שנשאר הוא אור, וזה האור הראשון של מעשה בראשית. זהו שכתוב וַיֹּאמֶר אֱלֹהִים יהי אור. יהי י' אוּר, וסוד זה נמסר לחכמי הלב.

תקונא תמני סרי

והנקודה הזו, אחר שהתפשטה מהאור הזה, התלבשה בארבעה גוונים בהיכל העליון, ומה היא? ב, ועליה נאמר בחכמה יבנה בית. וסוד הנקודה הזו, היא מודדת חמשה גוונים, ועליהם נאמר מי מדר בשעלו מים, וזה א, ושמים בזרת תפן, וזו א, וכל בשליש עפר הארץ, ודא א (נ"א א), ושקל בפלס הרים, וזו א, וגבעות במאזנים, וזה א. זה עולה באוּר, וזה הולך לצפון וזה לדרום. זהו שכתוב הולך אל דרום וסובב אל צפון. שני אחרים סובב סובב אל מזרח ומערב, שכל הנקודות הן כמו גלי הים, זה עולה וזה יורד.

והם פּחוּטָא הִלְבָן שְׁבַעִין, שהוּא סובב את העין, וכחוּטָא ירוק ושחר ואדם ותכּלת, אלו הגלגלים, פלם סובבים את הנקודה הזו, והיא מדה לכלם. היא בארבע, ועולה בעשר, וסוד הדבר - יהו"ה, יו"ד ה"א וא"ו ה"א, אלו הם ארבעה גוונים שעולים בעשר, והם פלם להביות אשיות, ועליהם נאמר כי יהו"ה אֱלֹהֵי"ךָ אֵשׁ אֲכָלָה הוּא. שבע הם מהעשר הזה, והם פּגוּוּנין שבעה רקיעים, והם

והכי פּוּתָיָא דְכָל רְקִיעָא וְרְקִיעָא חֲמֵשׁ מָאָה שְׁנִין עַד דְסָלְקִין פְּלָא לְמִדָּה יְדִיעָא דְאִיהִי נְקוּדָה חֲדָא, לְחֻשְׁבֹן יְדִיעָא, וְהִכִּי אִיהוּ רִזָּא דְחוּשְׁבָנָא פּגוּוּנָא דָא. תשע נקודין אינון לכל סטר, דאתכלילן בנקודה דחלל דילה, ובגנינה אתמר (שמות לא יד) מְחַלְלִיָהּ מוֹת יומת וכו'.

קם ההוא סבא ואמר לו רבי רבי באומא עלך בהאי נקודה טמירא עלא, נחית הכא לגלאה רזא טמירא, ולא ליקרא דילי עבידנא, אלא ליקרא דשכינתא, לאחזאה יקרא דהאי נקודה טמירא גניזא, דאתמר בה (איוב כח כא) וְנִעְלָמָה מְעִינִי כָל חַי, וְעֵלָה אֲתָמֵר נְתִיב לֹא יִדְעוּ עֵיט וּגּוֹמֵר, אַדְהִכִּי הָא רַבִּי סָלִיק לְעֵילָא בְּאוּרָא לְנִטְלָא רְשׁוּ מֵהֵיכָא נְקוּדָה דְאִיהִי גְנִיזָא תַּמּוּן, וְהָא קָא נְחִית בְּעַמּוּדָא דְאָשָׁא דְאִיהִי הַבֵּל דְפּוּמָא, דְבִיהַּ (דף לח ע"א) חיוון רצין ושכין, הדא הוא דכתיב (יחזקאל א יט) וְהַחַיּוֹת רָצוּא וְשׁוּב וּגּוֹמֵר, וְאָמַר בְּרֵאשִׁית תַּמּוּן ב"ת.

תקונא תשסרי

בראשית תמון ב"ת, והאי בת נקודה סתימא באוּרָא, עלה אתמר (תהלים יז ח) שְׁמֵרֵנִי פְּאִישׁוֹן בַּת עֵינָן, אִיהִי וְדָאִי גְנִיזָא בְּאוּר, ובה אתעביד אוּר, ובגנינה אתמר (שמות ג ב) וַיֵּרָא מֶלְאָךְ יְהוָה אֵלָיו בְּלַבַּת אֵשׁ מִתּוֹךְ הַסֵּנֶה, חמש זמנין אדפיר סנה, וחמש זמנין אור אינון לקבליהו בעובדא דבראשית, ואינון (בראשית א ג) יהי אור, ויהי אור, את האור פי טוב, פי טוב, ויבדל אלהי"ם בין האור, ויקרא אלהי"ם לאור.

ואינון חמש תקונין דמדה, דאינון לקבליהו

שבע ספירות, וכן פל אחד ואחד חמש מאות שנים, וכך הרחב של פל רקיע ורקיע חמש מאות שנים, עד שכלם עולים למדה ידועה שהיא נקדה אחת, לחשבון ידוע, וכך הוא סוד החשבון, כמו זה: ::::

תשע נקודות הן לכל צד, שנקללים בנקודה של החלל שלה, ובשכילה נאמר מחלליה מות יומת וכו'.

קם אותו תזקן ואמר לו: רבי רבי, בשבועה עליך, בנקודה הטמירה הזו העליונה, רד לכאן לגלות סוד טמיר, ולא לכבודי עשיתי, אלא לכבוד השכינה, להראות הכבוד של הנקודה הטמירה והגנוזה הזו, שנאמר בה ונעלמה מעיני כל חי, ועליה נאמר נתיב לא ידעו עיט וגומר. בינתים הרי רבי עולה מעלה באויר לטל רשות מאותה נקדה שגנוזה שם, והרי יורד בעמוד האש שהיא הכל הפה, שבו החיות רצות ושבות. זהו שכתוב והחיות רצוא ושוב וגומר, ואומר בראשית, שם ב"ת.

תקון תשעה עשר

בראשית, שם ב"ת, והפת הזו נקדה סתומה באויר, עליה נאמר שמרני פאישון בת עינן, היא ודאי גנוזה באור, ובה נעשה אויר, ובגללה נאמר וירא מלאך יהו"ה אליו בלבת אש מתוך הסנה. חמש פעמים הזכירו סנה וחמש פעמים אור, הם כנגדם במעשה בראשית, והם: יהי אור, ויהי אור, את האור פי טוב, ויבדל אלהי"ם בין האור, ויקרא אלהי"ם לאור.

והם חמשה תקוני המדה, שהם כנגדם א א א א א, ועליהם

אָאָאָאָאָ, וְעַלְיָהּ אֶתְמַר (ישעיהו מ יב) מִי מִדְּד בְּשַׁעְלוֹ מִים דָּא חֲסֵד, וְשָׁמַיִם בְּזֵרַת תַּבְּן מְאִי זֵרַת דָּא גְבוּרָה, וְכָל בְּשָׁלִישׁ דָּא עֲמוּדָא דְאַמְצְעִיתָא דְאִיהוּ תְּלִיתָאִי, וְשָׁקֵל בְּפִלְס הָרִים דָּא נֶצַח, וּגְבָעוֹת בְּמֵאזְנִים דָּא הוּד, וְאִינוּן בְּרִזָּא דְאֵת ה', דְּהֵאִי נְקוּדָה מְדִיד בְּהוּן ה' נְקוּדִין.

הָאִירוּ דְנִפְיָק מִגּוֹ אֹוִירָא דְכִנְיָ, דְאִיהוּ כְּתָר עֲלָאָה, וּבְגִין דְּאֵלִין חֲמֵשׁ מְדִידִין אִינוּן בְּרִזָּא דְה' עֲלָאָה, אִיהוּ אָזִיל בְּהוּן חֲמֵשׁ מְאָה שְׁנִין בֵּין כָּל חַד וְחַד, וּרְזָא דְמֵלָה עֵץ הַחַיִּים מִהֵלֶךְ חֲמֵשׁ מְאוֹת שָׁנָה, וּבֵין כָּל חַד וְחַד חֲמֵשׁ מְאוֹת שָׁנָה, וּבְעוֹבֵי דְכָל חַד וְחַד חֲמֵשׁ מְאוֹת שָׁנָה, דְּכֻלְהוּ סְלָקִין בְּמִתְקַלָּא דְחֲמֵשׁ חֲמֵשׁ לְכָל סֵטְרָא.

וּרְזָא דְמֵלָה וְעֵשִׂית בְּרִיחִים עֲצֵי שְׁטִים חֲמֵשָׁה לְקַרְשֵׁי צֹלַע הַמְּשָׁכָן הָאֶחָד, וְחֲמֵשָׁה בְּרִיחִים לְקַרְשֵׁי צֹלַע הַמְּשָׁכָן הַשְּׁנִית, וְחֲמֵשָׁה בְּרִיחִים לְקַרְשֵׁי צֹלַע הַמְּשָׁכָן לִירְכַתֵּים יָמָה (שמות כו כו), לִירְכַתֵּים אִינוּן יָרְכֵי קֶשׁוּט, יָמָה, מְאִי יָמָה דָּא שְׁכִינְתָא עֲלָאָה, הַהוּא דְאֶתְמַר בִּיהַ (יחזקאל א כב) וּדְמוֹת עַל רְאֵשֵׁי הַחֲתָה רְקִיעַ.

וְאִיהוּ דְאוּקְמוּהוּ אִין בֵּין מִים הַעֲלִיּוֹנִים לְמִים הַתַּחְתּוֹנִים אֲלָא כְּמֵלָא נִימָא, וְהֵאִי נִימָא עַלְיָה אֶתְמַר אִין מְלָכוֹת נוֹגַעַת בְּחַבְרָתָהּ אֶפִּילוּ כְּמֵלָא נִימָא, וּבְהַ קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא מְדַקְדֵק עִם צְדִיקָיָא אֶפִּילוּ כְּחוּט הַשְּׁעָרָה, וְהֵאִי חוּט אִיהוּ חוּט דְסַחֲרִי לְאוֹת בְּרִית מוֹלָה, וּבְרִית אִיהוּ נִימָא, וְוִי לֹוּן מְאֵן דְאַפְרִישׁ אוֹת בְּרִית בֵּין מִים לְמִים, וּמִנְעַ זְרַעָא מְגִיָה, דְאַחְזֵר עֲלֵמָא לְתַהוּ וּבַהוּ, וּרְזָא דְמֵלָה (ישעיהו מח יח) לֹא תַהוּ בְּרָאָה לְשִׁבְתַּי יִצְרָה וְדָאִי, מִים עֲלִיּוֹנִים אֹוִירָתָא דְכְּתָב, מִים תַּחְתּוֹנִים

אֹוִירָתָא דְכְּעַל פֶּה, נִימָא דְאִיהוּ בֵּין תַּרְוֵייהוּ דָּא יְסוּד, דְאִיהוּ רִזָּא דְאוּרִייתָא, וְאִיהוּ יְסוּדָא וְעַקְרָא דְתַרְוֵייהוּ.

וּמְאֵן דְמִנְעַ רִזָּא דְעַקְרָא דְתַרֵּי תוֹרוֹת, כְּאֵלוּ אֶהְדֵּר עֲלֵמָא לְתַהוּ וּבַהוּ, וְאֵלִין אִינוּן דְאַמְרִין דְלֹא אֹוִירָתָא אֲלָא כְּפִשְׁטָה, וְלִית בֵּיהַ רִזָּא אַחְרָא, וְאִינוּן דּוּ פְרַצוּפִין, אִיהוּ גִ"ן סְדָרִים דְאֶתְמַר בֵּיהַ (שיר ד יב) גֵּן נְעוּל אַחוּתִי כְּלָה, גֵּן נְעוּל מִסְטָרָא דְמ' סְתוּמָה, ו' אִיהוּ נְעוּל בְּשִׁית יוֹמֵי דְשַׁבּוּעַ, הַדָּא הוּא דְכְּתִיב (יחזקאל מו א) יְהִיָּה סְגוּר שְׁשֶׁת יְמֵי הַמַּעֲשֶׂה, וּבְיֹום הַשְּׁבִיט יִפְתַּח, וּבְשִׁבְתַּי בְּגִין דְלֹא תַהַא כְּנֹעַל דְלֵת בְּפִנֵּי לְוִוִין, דְאֶתְמַר בְּהוּ לְוִו עֲלֵי וְאַנִּי פּוֹרַע, אִיהִי פְתִיחָא לְגַבְיֵיהוּ דְאִינוּן נְשִׁמְתִין יְתִירִין.

וּבְאֵרִין דְלֹא מְלוּוִין לָהּ וְלֹא אוֹסִיפִין לְשִׁבְתוֹת וּלְיָמִים טוֹבִים, אִיהִי סְתִימָא לְהוּן, וּבְגִין דָּא כָּל הַמוֹסִיף מוֹסִיפִין לִיהַ, וְדָא תוֹסֶפֶת נְשִׁמְתָא יְתִירָא, וְאִיהִי תוֹסֶפֶת רוּחָא דְקְדוּשָׁה, וְכָל הַגּוֹרַע גּוֹרַעִין לִיהַ הֵיאֵה נְשִׁמָה יְתִירָה, וְאֶשְׁתָּאֵר עֲנִי, וְאִם הוּא חָכֵם אֶסְתַּלַּק מְגִיָה חֲכָמְתִיהַ, וְאִם הוּא עֲשִׂיר בְּמִמּוֹנָא אֶסְתַּלַּק מְגִיָה, וְאֶשְׁתָּאֵר עֲנִי יָבֵשׁ, כְּמָה דְאִיהוּ (דף לח ע"ב) מִנְעַ מְלַעֲיָלָא נְשִׁמְתָא יְתִירָה דְאִיהוּ נְשִׁמְתַּי כָּל חַי, וְאֶשְׁתָּאֵר יוֹם הַשְּׁבִיט עֲנִי וּשְׁכִינְתָא יָבֵשָׁה, הֲכִי אֶתְמַנְע בְּרַכָּאָן מְגִיָה, וְאִיהוּ מְדָה כְּנֵגֵד מְדָה, וְכָל מְאֵן דְאוּסִיף בְּשִׁבְתַּי, אֲזִי וּכְגִנָּה זְרוּעִיָה תְצַמִּית (ישעיהו סא יא). אוּף הֲכִי נְמִי אֶצְמִית טוֹבָה דִּילִיָה, וּמְאֵן זְרוּעִיָה דְשְׁכִינְתָא לְעֵילָא, אִינוּן נְשִׁמּוֹת יְתִירוֹת דְזַרְעִין מְגִיָה, וְיַחְדוּן לֹוּן לְיִשְׂרָאֵל לְתַתָּא מְזִיו כְּבוֹדָה.

וּבְמִנְיָ דְהֵיאֵה מ' סְתִימָא אֶתְפַּתַּחַת, לָא אֶתְפַּתַּחַת אֲלָא בְּפִיוֹסָא, כְּמָה דְאֵת

מִים עֲלִיּוֹנִים תוֹרָה שְׁבַכְתָּב, מִים תַּחְתּוֹנִים תוֹרָה שְׁבַעַל פֶּה, נִימָה שְׁהִיא כִּין שְׁנִיָהם זֶה יְסוּד, שְׁהִיא סוּד הַתּוֹרָה, וְהוּא יְסוּד וְעַקְרָא שְׁל שְׁתִּיָהוּ.

וּכְמִי שְׁמוּנַע סוּד הַעַקְרָא שְׁל שְׁתִּי תוֹרוֹת, כְּאֵלוּ הַחֲזִיר אֵת הַעוֹלָם לְתַהוּ וּבַהוּ, וְאֵלוּ אוֹתָם שְׁאוּמְרִים שְׁאִין תוֹרָה אֲלָא כְּפִשְׁטָה, וְאִין בֵּיהַ סוּד אַחַר. וְהֵם דּוּ פְרַצוּפִים, הוּא גִ"ן סְדָרִים, שְׁנַאָמַר בּוֹ גֵּן נְעוּל אַחוּתִי כְּלָה, גֵּן נְעוּל מִצַּד שְׁל מ' סְתוּמָה, ו' הוּא נְעוּל בְּשִׁשֶׁת יְמֵי הַמַּעֲשֶׂה וּבְיֹום הַשְּׁבִיט יִפְתַּח, וּבְשִׁבְתַּי כְּדִי שְׁלֹא תַהֲיָה כְּנֹעַל דְלֵת בְּפִנֵּי לְוִוִים, שְׁנַאָמַר בְּהֵם לְוִו עֲלֵי וְאַנִּי פּוֹרַע, הִיא פְתוּחָה אֲלֵיהֶם, שְׁהֵם נְשִׁמּוֹת יְתִירוֹת.

וּבְאֵרִין שְׁלֹא מְלוּוִים אוֹתָהּ וְלֹא מוֹסִיפִים לְשִׁבְתוֹת וּלְיָמִים טוֹבִים, הִיא סְתוּמָה לְהֵם, וּמִשּׁוּם זֶה כָּל הַמוֹסִיף מוֹסִיפִים לוֹ, וְזֶה תוֹסֶפֶת נְשִׁמָה יְתִירָה, וְהִיא תוֹסֶפֶת שְׁל רוּחַ קְדוּשָׁה, וְכָל הַגּוֹרַע, גּוֹרַעִים לוֹ אוֹתָהּ נְשִׁמָה יְתִירָה, וְנִשְׁאָר עֲנִי, וְאִם הוּא חָכֵם, חֲכָמְתוֹ מִסְתַּלַּקַת מִמֶּנּוּ, וְאִם הוּא עֲשִׂיר בְּמִמּוֹן, מִסְתַּלַּק מִמֶּנּוּ וְנִשְׁאָר עֲנִי יָבֵשׁ, כְּמוֹ שְׁהוּא מוֹנַע מְלַמְעֵלָה נְשִׁמָה יְתִירָה, שְׁהִיא נְשִׁמְתַּי כָּל חַי, וְנִשְׁאָר יוֹם הַשְּׁבִיט עֲנִי וּשְׁכִינָה יָבֵשָׁה, כֶּף נִמְנְעוֹת מִמֶּנּוּ בְּרַכּוֹת, וְהוּא מְדָה כְּנֵגֵד מְדָה, וְכָל מִי שְׁמוֹסִיף בְּשִׁבְתַּי, אֲזִי וּכְגִנָּה זְרוּעִיָה תְצַמִּית. אִף כֶּף גַם אֶצְמִית הַטּוֹבָה שְׁלוֹ, וּמִי זְרוּעִיָה שְׁל שְׁכִינָה שְׁלַמְעֵלָה? אוֹתָן נְשִׁמּוֹת יְתִירוֹת שְׁזוֹרְעִים מִמֶּנּוּ, וְיִשְׁמַחוּ אֵת יִשְׂרָאֵל לְמִטָּה מְזִיו כְּבוֹדָה.

וּבְזִמְן שְׁאוֹתָהּ מ' סְתוּמָה נִפְתַּחַת, לֹא נִפְתַּחַת אֲלָא בְּפִיוֹס,

אמר (שיר ה) פתחי לי אחותי רעיתי יונתי תמתי שראשי נמלא טל, והאי פיוסא לגבי ו' דאיהו מפתחא דסתים לה, ובגין דא פתחי לי ביומא קדמאה, למאן לאת י' דאיהי נקודה דקמ"ץ, כד אתפתחת אתפתחת בפתח דאיהו ו', כד סתים סתים בקמ"ץ, ואיהו י"ו טפה וזרע דאתמשך מניה.

ובגין דא פתחי לי ביומא קדמאה לאת י' דאיהי נקודה דקמ"ץ, אחותי ביומא תננינא, רעיתי ביומא תליתאה, דאיהו רעיא מהימנא, יונתי ביומא רביעאה, תמתי ביומא חמשאה, תם עונך פת ציון, שראשי ביומא שתיתאה, דאתמר (בראשית מד לא) וישתחו ישראל על ראש המטה דאיהו יום הששי, נמלא טל ביומא שביעאה, דא טפה י' ודאי, ודא נקודה דאת ב'.

ובגין דא זוווגא דתלמידי חכמים משבת לשבת, לירתא ההיא טפה דאיהי חכמה, ט"ל תורה לבניהו, ולא למגנא אוקמוהו זכרונם לברכה, כל העוסק בטל תורה טל תורה מחייהו.

גל נעול (שיר ד יד) גל איהו כמו גלגל, איהו רמזי דביה מעין חתום דאיהי י', ומיזד השקו הצאן דאינון אברין קדישין, דאתמר בהון (יחזקאל לד לא) ואתן צאני צאן מרעיתי אדם אתם, פלהו רועים, ומשה על פלהון, דכתיב (שמות ב טו) וישב על הבאר, וכתיב (תהלים ז א) תפלה למשה איש האלהים וכו', איהו שולטנותיה בשבעה רקיעין.

צדיק איהו רקיע דפליג בין מיא למיא, בין ים עלאה דאיהי אימא עלאה, ובין ים תתאה דאיהי אימא תתאה, ועליה אתמר אין בין מים העליונים למים התחתונים אלא

כמו שנאמר פתחי לי אחותי רעיתי יונתי תמתי שראשי נמלא טל, והפיוס הזה אל ה', שהוא מפתח שותם אותה, ומשום זה פתחי לי ביום ראשון, למי? לאות י' שהיא נקודה של קמ"ץ, כשנפתחת, נפתחת בפתח, שהוא ו'. כששותם, סותם בקמ"ץ, והוא י"ו, טפה וזרע שנמשך ממנו.

ומשום זה פתחי לי ביום ראשון את אות י' שהיא נקודה של קמ"ץ, אחותי - ביום השני, רעיתי - ביום השלישי, שהוא הרועה הנאמן, יונתי - ביום הרביעי, תמתי - ביום החמישי, תם עונך בת ציון, שראשי - ביום הששי, שנאמר וישתחו ישראל על ראש המטה, שהוא יום הששי, נמלא טל ביום השביעי, זו טפה י' ודאי, וזו הנקודה של האות ב'.

ומשום זה הזווג של תלמידי חכמים משבת לירוש, אותה טפה שהיא חכמה, ט"ל תורה לבניהם, ולא לחנם פרשוהו זכרונם לברכה, כל העוסק בטל תורה, טל תורה מחייהו.

גל נעול, גל הוא כמו גלגל, הוא רומז שבו מעין חתום, שהוא י', ומיזד השקו הצאן, שהם איברים קדושים, שנאמר בהם ואתן צאני צאן מרעיתי אדם אתם, כלם רועים, ומשה על כלם, שפתיב וישב על הבאר, וכתוב תפלה למשה איש האלהים וכו', שלטונו הוא בשבעה רקיעים.

צדיק הוא רקיע שמחלק בין מים למים, בין הים העליון, שהיא האם העליונה ובין הים התחתון, שהיא האם התחתונה, ועליו נאמר אין בין מים

כמלא נימא, כמה דאוקמוהו מארי מתניתין, והאי נימא איהו צדיק, ולא למגנא אוקמוהו קדמאין, דקודשא ברין הוא מדקדק עם הצדיקים אפילו כחוט השערה.

ולית נימא ונימא דשערה דעתיקא קדישא דלא נפקא ממבויעא עלאה, והאי נימא איהו ו', מבויעא דיליה י', דסלקא באוירא עד אין סוף ונחתא עד אין תכלית.

ואיהו עשר, ובגניה אתמר (שמות כו טו) עשר אמות ארך הקרש, אמות אינון מאות בהפוכא, ואמה וחצי האמה רחב הקרש האחד, דא רזא דשעור קומה, דאיהו אזיל על ק"ו המדה, מאי ק"ו דא את ו', דאיהו מדה לכל שעורא דגופא.

איהו מדה בין עינא לעינא, ועלה אתמר (שם טו) אצבע אלהים היא, איהו שיעורא דאורכא דחוטמא ואיהי שעורא דכל אצבעא ואצבעא ושעורא בין אצבעא לאצבעא ו' (נ"א).

י' איהי מדה דשפה, ומדה דכל עינא ועינא בעגולא, ומדה דפן ופן דאנפין, ומדה דקמ"ץ סתים, וכד אתפתח קמ"ץ אתפתח בחמש אצבעין ברזא דה', דבהון האי קו אזיל חמש מאה שנין.

וכד (ס"א ו' כד) נחית לתתא לגבי צדיק אתקרי שיעור, וכד סליק לעילא לגבי אימא עלאה אתקרי קומה, ורזא דמלה (שם טו י"ח) וימדו בעמר דא שכינתא עלאה, דאיהי עמר לגלגלת, דאיהי גלגלתא דרישא, ושכינתא תתאה איהי ספירת העומר, דבה מני שבע יומין דאינון שבע שבתות, דאית בהון

בהם ארבעים ושתים של ששה של כל שבוע, ושבע שבתות, הרי מ"ט (של מטטורין), שהם

העליונים למים התחתונים אלא כמלא נימא, כמו שבארוהו בעלי המשנה, והנימא הזו היא צדיק, ולא לחנם פרשוהו הראשונים שהקדוש ברוך הוא מדקדק עם הצדיקים אפילו כחוט השערה.

ואין נימא ונימא של שערה של העתיק הקדוש שלא יוצאת ממעין עליון, והנימא הזו היא ו', מעינו היא י' שעולה באויר עד אין סוף ויורד עד אין תכלית.

והיא עשר, ובגללה נאמר עשר אמות ארך הקרש, אמות הם מאות בהפוך, ואמה וחצי האמה רחב הקרש האחד, זה סוד שעור הקומה, שהוא הולך על ק"ו המדה. מה זה ק"ו? זו האות י', שהיא מדה לכל שעור של הגוף.

היא מדה בין עין לעין, ועליה נאמר אצבע אלהים היא, הוא שעור של ארך החוטם, והיא שעור של כל אצבע ואצבע ושעור בין אצבע לאצבע ו' (נ"א).

י' היא מדה של שפה, ומדה של עין ועין בעגול, ומדה של פן ופן של פנים, ומדה של קמ"ץ סתום, וכשנפתח קמ"ץ, נפתח בחמש אצבעות בסוד של ה', שבהם קרו הנה הולך חמש מאות שנים.

וכאשר (באשר) יורד למטה אל הצדיק, נקרא שעור, וכשעולה למעלה לאם העליונה, נקרא קומה, וסוד הדבר - וימדו בעמר, זו שכינה עליונה, שהיא עמר לגלגלת, שהיא גלגלת הראש, ושכינה התחתונה היא ספירת העמר, שבו מונה שבע ימים שהם שבע שבתות, שיש

בהם ארבעים ושתים של ששה של כל שבוע, ושבע שבתות, הרי מ"ט (של מטטורין), שהם

אתקריאת חר"ק חל"ם שור"ק דההוא צנור,
פגוונא דא ו'.

והכי אתקריאת לגבי י', והכי לגבי ה', ורזא
דמלה אני ראשון ואני אחרון וכו',
ולזמנין איהי עטרה על רישא דאת ו', פגוונא
דא ו' ורזא דמלה נוטה שמים פריעה, ודא
רזא דרישא דאת א, ולזמנין נחית תחותוי
פגוונא דא ו' קמ"ץ, פד סלקא על רישא
אתקריאת פגא זרק"א, בההוא זמנא אתמר
בה (משלי יב ד) אשת חיל עטרת בעלה,
ואתקריאת חל"ם, וכד נחתת תחותיה
אתקריאת חיר"ק, ואיהי (דף גט ע"ב) לח"ם,
דהכי איהו חל"ם בהפוף אתון לח"ם, ודא
איהו לחם אבירים אכל איש (תהלים עח
כה). דאתמר ביה (שמות טו ג) יהו"ה איש מלחמה,
מסטרך דחכמה אתקריאת חל"ם, ומסטרך
דעמודא דאמצעייתא אתקרי שור"ק, כמה
דאת אמר (ירמיהו ג כא) ואנכי נטעתיך שור"ק
פלה זרע אמת, ההוא דאתמר ביה (מכה ד כ)
אמת ליעקב, מסטרך דיליה אתקריאת חר"ק,
ובהפוף אתון חק"ר, ובגינה אתמר (איוב יא
ט) החקר אלוה תמצא, ואיהי קרח הנורא,
דאיהו שמא תליתאה דצלותא, דאתמר ביה
הא"ל הגדול הגבור והנורא, הנורא איהו
עמודא דאמצעייתא.

ושור"ק איהו טמיר וגניז, מסטרך דצדיק
דאיהו ברית, אור גנוז. דאיהו ר"ז
פחושפן אור, כמה דאוקמוהו מארי מתניתין,
אור זרוע לצדיק, ודא הוא אור הגנוז
לצדיקיא, דחמש אור דלעילא מגיה פלהון
אינון באתגלייא.

ומאי ניהו, תלת אור סגו"ל, ותרין אור שב"א,
דתרין נקודין דאינון שב"א, אתעבידת שור"ק, ורזא דמלה (שיר ב

נקראת חר"ק חל"ם שור"ק של
אותו הצנור, כמו זה: ו'
וכך היא נקראת אל י', וכך אל
ה', וסוד הדבר - אני ראשון ואני אחרון
וכו', ולפעמים היא עטרה על ראשו של
האור ו', כמו זה: ו' וסוד הדבר - נוטה
שמים פריעה, והוה הסוד של הראש של
האות א. ולפעמים יורד תחתיו כמו זה:
א קמ"ץ, כשעולה על הראש נקראת
כתר זרק"א. באותו זמן נאמר בה אשת
חיל עטרת בעלה, ונקראת חל"ם,
וכשיוורת תחתיו נקראת חיר"ק,
והיא לח"ם, שכך הוא חל"ם
בהפוף אותיות לח"ם, והוה לחם
אבירים אכל איש, שנאמר בו
יהו"ה איש מלחמה. מצד של
החכמה נקראת חל"ם, ומצד
העמוד האמצעי נקראת שור"ק,
כמו שנאמר ואנכי נטעתיך שור"ק
פלה זרע אמת, אותו שנאמר בו
תפן אמת ליעקב, מצד שלו
נקראת חר"ק, ובאותיות הפוכות
חק"ר, ובשבילה נאמר החקר
אלוה תמצא, והיא קרח הנורא,
שהוא השם השלישי של תפלה,
שנאמר בו הא"ל הגדול הגבור
והנורא, הנורא הוא העמוד
האמצעי.

ושור"ק הוא טמיר וגנוז, מצד של
צדיק שהוא ברית, אור גנוז,
שהוא ר"ז פחושפון אור, כמו
שבארוהו בעלי המשנה, אור זרע
לצדיק, והוה האור הגנוז
לצדיקים, שחמשה אור
שלמעלה ממנו הם פלם
בהתגלות.

ומי הוא? שלשה אור סגו"ל,
ושנים אור שב"א, כשעולה על
כפיהם של שתי נקודות שהן
שב"א, נעשית שור"ק, וסוד
הדבר - סמכוני באשיות,

וכד נחתת איהי תחותי
צריי אתעבידת סגו"ל ועליהו אתמר רפדוני
בתפוחים, ומאי ניהו אלין אשיות, אינון
תרי אשות, דאינון איש ואשה, אשא חורא,
ואשא סומקא, דתמן אב ואם, דאינון י"ה,
ואינון אנפי דינא ואנפוי דרחמי.

סמכוני באשיות, וכד נחתת איהי תחות
צריי אתעבידת סגו"ל ועליהו אתמר רפדוני
בתפוחים, ומאי ניהו אלין אשיות, אינון
תרי אשות, דאינון איש ואשה, אשא חורא,
ואשא סומקא, דתמן אב ואם, דאינון י"ה,
ואינון אנפי דינא ואנפוי דרחמי.

אמאי בעאת לאסתמכא תמן, בגין דאינון
תרין גוויין דשושנה, חנור וסומק,
רחמי ודינא, דאינון חסד וגבורה, ותמן ריחא
דשושנה, ודא איהו עמודא דאמצעייתא, ובגין
דארכת ביה, אמרת סמכוני באשיות, וביה
אתעבידת סגו"ל, פד נחתא רפדוני בתפוחים,
אלין אינון תרי סמכי קשוט, דאינון חנור
וסומק, ובגין דארכת באת ו' דאיהי בכרית,
אמרת רפדוני בתפוחים.

וכד אתחברת ביה אתעבידת סגו"ל, מה דהוה
צריי אתעביד צייר, הדא הוא
דכתיב (בראשית ב ו) וייצר יהו"ה אלהים את
האדם עפר מן האדמה וגומר, ויצמח יהו"ה
אלהים מן האדמה פל עץ נחמד למראה
וגומר, דא צדיק איהו עץ פרי עושה פרי
למינו, ובהאי אתר איהו רחימו דילה בחבורא
ויחודא דבעלה, ובגין דא אמרת (שיר ב ה) פי
חולת אהבה אני.

וכד ישראל חוטאים בכרית
מילה, נפסקת נביעת הנקדות מן
האותיות שפלולות בשכינה
המתחננה, ונשארת יבשה.
באותו זמן מה כתוב בשור"ק
חיר"ק? שרקו ויחקרו שן אמרו
בלענו, קמ"ץ פת"ח, זה סוגר וזה
פותח, שני אלו הם שסוגרים
ופותחים את המענינות של אותן
נקודות אל האותיות, והאות ו',
כשהיא נטויה על ראשי אותיות
רפ"ה, וכד איהו במציעו דאתון אתקרי דג"ש,
אתון אלין אינון חיוון,

וכשהיא יורדת פחת צר"י,
נעשית סגו"ל, ועליהם נאמר
רפדוני בתפוחים, ומי הן
האשיות הללו? הם שתי
אשות, שהם איש ואשה, אש
לכנה ואש אדמה ששם אב ואם,
שהם י"ה, והם פני הדין ופני
הרחמים.

למה רצתה להסתמך? ש? משום
שהם שני גוויים של השושנה,
לכן ואדם, רחמים ודין, שהם
חסד וגבורה, ושם ריח השושנה,
וזהו העמוד האמצעי, ומשום
שמריחה בו, אומרת סמכוני
באשיות, וכו' נעשית סגו"ל,
כשיוורת - רפדוני בתפוחים,
אלו הם שני עמודי אמת, שהם
לכן ואדם, ומשום שמריחה
באות ו', שהיא בכרית, אומרת
רפדוני בתפוחים.

וכשמתחברת בו נעשית סגו"ל,
מה שהיו צריי נעשה ציר, והו
שכתוב וייצר יהו"ה אלהים את
האדם עפר מן האדמה וגומר,
ויצמח יהו"ה אלהים מן
האדמה פל עץ נחמד למראה
וגומר. צדיק זה הוא עץ פרי
עושה פרי למינו, ובמקום הזה
הוא האהבה שלה בחבור ויחוד
של בעלה, ומשום זה אומרת פי
חולת אהבה אני.

וכד ישראל חוטאים בכרית
מילה, נפסקת נביעת הנקדות מן
האותיות שפלולות בשכינה
המתחננה, ונשארת יבשה.
באותו זמן מה כתוב בשור"ק
חיר"ק? שרקו ויחקרו שן אמרו
בלענו, קמ"ץ פת"ח, זה סוגר וזה
פותח, שני אלו הם שסוגרים
ופותחים את המענינות של אותן
נקודות אל האותיות, והאות ו',
כשהיא נטויה על ראשי אותיות
רפ"ה, וכד איהו במציעו דאתון אתקרי דג"ש,
אתון אלין אינון חיוון,

דאתמר בהון (יחזקאל א יד) והחיות רצוא ושוב, רצוא בדג"ש ושוב ברפ"ה.

בתרין דאתון דאינון תליין במחשבה, דאינון פגוונא דתגין, נקודין תליין בדבורא, אתון תליין בעובדא, שבע זיינין אינון פגוונא דא (י"ו איהו ז', לא צריכין תגין, דאינון אתון תגין פגוונא דא יהו"ה).

תגין תליין במחשבה דלפא ומוחא, נקודין בדבורא דפומא, אתון בעובדא דאברין, ומאלין נקודין וטעמי ואתון, עכידה הוא סתים וגניז פרסייא טמירא עלאה, ועליה אתמר (איכה ה יט) אתה יהו"ה לעולם תשב וכו', מאי אתה, ההוא דאתמר ביה (ישעיהו כה א) יהו"ה אלה"י אתה ארוממך, בההוא דאתמר ביה (חבקוק ג י) רום ידיהו נשא, ובגיניה אתמר למי נושאין כפים לרום השמים, הדא הוא דכתיב רום ידיהו נשא, ומאי ניהו יו"ד ה"א וא"ו ה"א, דאיהו חכמה פ"ח מ"ה, ועליה אתמר (דן ע"א) (תהלים קיא ב) כ"ח מ"עשיו ה"גיד לעמו, והאי איהו כ"ח פרקין דידין דמלפא עלאה, דאינון כוז"ו במוכס"ז כוז"ו, פנויין דיחודא עלאה, דאיהו יהו"ה אלהינו יהו"ה, ובגין דאסתלק האי חילא מישראל, אתמר בהון (איכה א י) וילכו בלא כח לפני רודף.

יו"ד ה"א וא"ו ה"א, אינון עשר אצבעאן, דאתמר בהון (שיר ח יד) ידיו גלילי זהב, דבהון כ"ח פרקין, דאינון כ"ח אתון דעובדא דבראשית, ובגין דא יהו"ה אלה"י אתה, ומאי אתה, ההוא דאתמר ביה (תהלים צג ב) נכון כסאך מאז מעולם אתה, ומאי נכון, דא נאמן יושב ונאמן עומד באמצע, הדא הוא דכתיב (ישעיהו כסאך מאז מעולם אתה. ומה זה נכון? זה נאמן יושב ונאמן עומד באמצע. וזה שכתוב בתפארת

עלינות, נקרא רפ"ה, וכשהוא באמצע האותיות נקרא דג"ש, האותיות הללו הן חיות, שנאמר בהן והחיות רצוא ושוב. רצוא בדג"ש, ושוב ברפ"ה. הכתרים של האותיות שהן תלויות במחשבה, שהן כמו התגים, הנקודות תלויות בדבור, האותיות תלויות במעשה, שבע זיינים הם כמו זה: ה"ה י"ו, הוא ז', לא צריכים תגים, שאותן אותיות נקראות תגים, כמו זה: יהו"ה.

התגים תלויים במחשבה של הלב והמח, הנקודות בדבור הפה, האותיות במעשה האברים, ומאלו הנקודות וטעמי האותיות עושה אותו סתום וגניז פסא טמיר עליון, ועליו נאמר אתה יהו"ה לעולם תשב וכו'. מה זה אתה? אותו שנאמר בו יהו"ה אלה"י אתה ארוממך, באותו שנאמר בו רום ידיהו נשא, ובשבילו נאמר למי נושאין כפים? לרום השמים. זהו שכתוב רום ידיהו נשא. ומי הוא? יו"ד ה"א וא"ו ה"א, שהוה חכמה, כ"ח מ"ה, ועליו נאמר כ"ח מ"עשיו ה"גיד לעמו, וזהו כ"ח הפרקים של ידי המלך העליון, שהן כוז"ו במוכס"ז כוז"ו, הפנויים של היחוד העליון, שהוא יהו"ה אלהינו יהו"ה, ומשום שהסתלק הכח הזה מישראל, נאמר בהם וילכו בלא כח לפני רודף.

יו"ד ה"א וא"ו ה"א, הן עשר אצבעות, שנאמר בהן ידיו גלילי זהב, שבהם עשורים ושמונה פרקים, שהן עשורים ושמונה אותיות של מעשה בראשית, ומשום זה יהו"ה אלה"י אתה, ומהו אתה? אותו שנאמר בו נכון

מד (ג) כתפארת אדם לשבת בית, ומאי מאז, אלא ההוא דאתמר ביה (שם נח ט) אז תקרא ויהו"ה יענה, ומאי א"ז אליו תמניא אתון דאינון יאהדונה"י דסלקין לחושפן אמ"ן.

ודא איהו העונה אמן בכל פחו, בההוא כ"ח, ובגין דא אוקמוה מארי מתניתין, העונה אמן בכל פחו קורעין לו גזר דינו של שבעים שנה, ובגיניה אתמר (תהלים צג ב) נכון כסאך מאז מעולם אתה, וביה (איכה ה יט) אתה יהו"ה לעולם תשב, אתה, ההוא דאתמר ביה אבינו מלפנו אבינו אתה, ומאי ניהו אבינו אב הרחמן.

ואיהו כליל כל אתון דאורייתא, ומאי ניהו אורייתא דככתב עמודא דאמצעייתא, ועליה אתמר ברוך אתה, וכד ישראל קיימין בעמידה דצלותא, איהו יתיב על פרסייא, ובגיניה אתמר בההוא זמנא אתה יהו"ה לעולם תשב כסאך לדור ודור, ומאי ניהו לדור ודור, אלא ההוא דאתמר ביה (קהלת א ד) דור הולך ודור בא והארץ לעולם עמדת, ולית דור פחות מששים רבוא, ומאי ניהו, משה דשקול לשתינ רבוא מישראל, ודרגא דיליה אספקלריאה דנהרא.

בזאת יבא אהרן אל הקדש (ויקרא טז א), תא חזי אין אדם מפיך רצונו מיהו"ה אלא בזאת, דעלה אתמר (משלי יח כב) מצא אשה מצא טוב ויפק רצון מיהו"ה, ודא היא עת לעשות ליהו"ה (תהלים קיט קכו), וכמה עתות יש, ועלייהו אתמר (ויקרא טז ב) ואל יבא בכל עת, ושלמה אמר (קהלת ד ד) עת לשחוק וכו', דאינון כ"ח עת, ועל דא קודשא בריך הוא אמר ואל יבא בכל עת אל הקדש, דאיהו קדש ישראל ליהו"ה.

אדם לשבת בית. ומה זה מאז? אלא אותו שנאמר בו אז תקרא ויהו"ה יענה. ומה זה אז? אלו שמונה האותיות של יאהדונה"י שעולות לחשבון אמ"ן.

וזהו העונה אמן בכל פחו, באותו כ"ח, ומשום זה פרושה בעלי המשנה, העונה אמן בכל פחו קורעין לו גזר דינו של שבעים שנה, ובגללו נאמר נכון כסאך מאז מעולם אתה, וכו' אתה יהו"ה לעולם תשב. אתה, אותו שנאמר בו אבינו מלפנו אבינו אתה, ומי הוא אבינו? אב הרחמן.

והוא כולל את כל אותיות התורה, ומי הוא? התורה שבכתב, העמוד האמצעי, ועליו נאמר ברוך אתה, וכשישראל עומדים בעמידה של תפלה, הוא יושב על פסא, ובשבילו נאמר באותו זמן, אתה יהו"ה לעולם תשב כסאך לדור ודור. ומי הוא לדור ודור? אלא אותו שנאמר בו דור הולך ודור בא והארץ לעולם עמדת, ואין דור פחות מששים רבוא, ומיהו? משה שקול לששים רבוא מישראל, ודרגתו היא האספקלריה המאירה.

בזאת יבא אהרן אל הקדש, בא וראה, אין אדם מפיך רצונו מיהו"ה אלא בזאת, שעליה נאמר מצא אשה מצא טוב ויפק רצון מיהו"ה, וזו היא עת לעשות ליהו"ה, וכמה עתות יש, ועליהם נאמר ואל יבא בכל עת, ושלמה אמר עת לשחוק וכו', שהן כ"ח עת, ועל זה הקדוש ברוך הוא אמר ואל יבא בכל עת אל הקדש, שהוא קדש ישראל ליהו"ה.

וְכַד שְׁכִינְתָּא דְאַתְקַרִּיאת זֵאת עִם יִשְׂרָאֵל,
כְּמָה דְאַתְ אָמַר (ויקרא כו מד) וְאַף גַּם זֵאת
בְּהִיוֹתָם וְכוּ', מְאִי אֵינּוּן אֲמַרִּין לָהּ (שירוא) אָנָּה
הֲלֵךְ דִּוְדֵךְ הִיפָּה בְּנָשִׁים, אָנָּה פְּנָה דִוְדֵךְ
וְנִבְקָשְׁנוּ עִמָּךְ, בְּכַמְּה תַחְנוּנִים וְצִלוֹתִין,
בְּצִיצִית וּבַתְּפִלִּין, בְּשַׁבְּתוֹת וּבִיּוֹמִין טְבִין,
דְּעִלְיָהּ אֲתַמַּר (שמות לא יז) בִּינִי וּבִין יִשְׂרָאֵל
אוֹת הוּא לְעוֹלָם, אוֹת בְּרִית מִלָּה, אוֹת דְּשַׁבְּת
וְיִמִּין טְבִין, וְאוֹת דְּתַפְּלִין.

עֲרָה אֲתַמַּר (תהלים לב ו) עַל זֵאת יִתְפַּלֵּל כָּל
חֲסִיד אֱלִיךָ לְעַת מְצֵא, מְצֵא אִשָּׁה מְצֵא
טוֹב וְיִפְקֵךְ רְצוֹן מִיהוּ"ה (משלי יח כב), וְיַעֲקֹב בְּרִיךְ
לְבָנוּי בְּזֵאת, הֲדָא הוּא דְכְּתִיב (בראשית מט
כח) וְזֵאת אֲשֶׁר דְּבַר לָהֶם אֲבִיהֶם, וְדוֹד בְּזֵאת
הִפִּיק רְצוֹנוּ מִיהוּ"ה פְּשִׁנְלָחָם עִם אוֹיְבֵיו,
כְּמָה דְאַתְ אָמַר (תהלים כו ג) אִם תַּחֲנֶנָּה עַלִי מִחֲנָה
וְכוּ', בְּזֵאת אֲנִי בּוֹטַח, וְהַנְּבִיא פְּשָׂרָאָה אֶת
יִשְׂרָאֵל בְּגָלוּת, לֹא רָאָה לָהֶם מְנוּחָה אֲלֵא
בְּעִבּוֹר זֵאת, וּפּוֹרְקָנָא דִּישְׂרָאֵל לֹא יִתִּי אֲלֵא
בְּזֵאת, הֲדָא הוּא דְכְּתִיב (איכה ג כא) זֵאת אֲשִׁיב
אֶל לְפִי עַל כֵּן אוֹחִיל, וְיַהוּדָה לֹא אֲתַבְּרִיךְ
אֲלֵא בְּזֵאת, הֲדָא הוּא דְכְּתִיב (דברים לג ז) וְזֵאת
לִיהוּדָה, וּמִשָּׁה לֹא בְּרִיךְ יִתְּ יִשְׂרָאֵל אֲלֵא
בְּזֵאת (שם א) וְזֵאת הַבְּרָכָה, וּמִי שְׁלֵא שֵׁת לְבוּ
גַם לְזֵאת, עַלִיָּה כְּתִיב (תהלים צב ז) אִישׁ בְּעַר לֹא
יִדְעַ וּכְסִיל לֹא יִבִּין אֶת זֵאת.

וְכִיּוֹן שְׁהָאֲדָם בְּהַ יִפִּיק רְצוֹנוּ, וּבְהַ מְשִׁיג
הַשֵּׁם, שְׁזָהוּ סוּד עַל זֵאת יִתְפַּלֵּל כָּל
חֲסִיד, עַל זֵאת וְדָאִי, לְשֵׁם יְהוּ"ה שְׁהוּא עַל
זֵאת, לְמָה תִּקְנֵנוּ בְּשַׁחֲרִית לְמַדְהָ יְדוּעָה, וְכֵן
בְּמַנְחָה לְמַדְהָ יְדוּעָה, וְכֵן בְּעַרְבִית לְמַדְהָ
יְדוּעָה, וְכֵן בְּשַׁבְּת לְמַדְהָ יְדוּעָה, וְכֵן בְּיוֹם טוֹב
לְמַדְהָ יְדוּעָה, וְכֵן בְּעַשְׂרַת יְמֵי תְּשׁוּבָה לְמַדְהָ יְדוּעָה, אֲלֵא מַה שְׁאָמַר עַל

זֵאת, הוּא מוֹרָה שְׁהוּ"ה הִיא עַל כָּל
סְפִירָה (דף טו ע"ב) וּסְפִירָה, כְּמוּ שְׁאָמַר דְּוֹד (ד"ה
א כט יא) לָךְ יְהוּ"ה הַגְּדוּלָּה וְהַגְּבוּרָה וְגוֹמַר,
וְאִין לָךְ פְּעוּלָּה בְּתַחְתּוֹנִים אֲלֵא עַל יְדֵי מַלְכוּת,
שְׁנֵאמַר בְּהַ (תהלים קג ט) וּמַלְכוּתוֹ בְּכָל מְשָׁלָה,
אֲכָל בּוֹזְמָן שְׁצָרִיךְ קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא לְהַצְדִּיק
לְצַדִּיק, וְלַעֲשׂוֹת עִמּוֹ צְדָקָה שְׁהִיא מַלְכוּת,
עִם הַתַּחְתּוֹנִים, נְכַלְלִים בּוֹ כָּל הַסְּפִירוֹת,
וְנִקְרָאִין צְדִיקִים עַל שְׁמוֹ, יְהוּ"ה נִקְרָא עַל
שְׁמוֹ צְדִיק, שְׁנֵאמַר (תהלים קמה יז) צְדִיק יְהוּ"ה
בְּכָל דְּרָכָיו, וּמְרַחֵם עַל בְּרִיּוֹתָיו בְּצַדִּיקָה, אִין
צְדָקָה אֲלֵא תַפְּלָה, צ' אֲמַנִּים, ד' קְדוּשׁוֹת, ק'
בְּרָכוֹת, ה' חֲמִשָּׁה חוּמְשֵׁי תוֹרָה, וְזָהוּ צְדָקָה
תְּרוּמָם גּוֹי (משלי יד לד), וְעֵלְיוּ נְאָמַר לְאַבְרָהָם
(בראשית טו ו) וַיַּחֲשֹׁבֶהָ לוֹ צְדָקָה, וּכְשֶׁהוּא רוּצָה
בְּהַ נְאָמַר בְּהַ (ישעיה נט יז) וַיִּלְבַּשׂ צְדָקָה בְּשָׂרָיו.
מְצַד הַ הִיא צְדָקָה, וּמְצַד יִ הִיא פּוֹבַע עַל
רֵאשׁ צְדִיק אוֹת בְּרִית, עֲטָרָה בְּרֵאשׁ כָּל
צְדִיק, וּמְצַד וּ נְאָמַר בְּהַ (איוב יא ט) אַרְוִיבָה מְאָרִץ
מְדָה, מְצַד הַ עֲלִיוֹנָה וּרְחֻבָהּ מְנִי יָם.

וּכְשֶׁרוּצָה הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא לְהַמְשִׁיךְ נְבוּאָה,
כָּל הַסְּפִירוֹת כְּלוּלִים בְּהֶם,
וְנִקְרָאִים נְבִיאִים, וּמַלְכוּת הִיא דְּמִיּוֹן כְּלָם,
שְׁנֵאמַר (הושע יב יא) וּבְכִיד הַנְּבִיאִים אֲדַמָּה, כְּמוּ
שְׁאָמַר הַנְּבִיא (שם) וְדַבְּרָתִי עַל הַנְּבִיאִים וְגוֹמַר,
שְׁהִיא כְּמוּ הָאֶסְפִּקְלָרִיאָה שְׁכָל הַפְּנִים נְרָאִין
בְּהַ, כֵּן כָּל הַסְּפִירוֹת מְרָאִין בְּהַ
כְּחַם וְדְּמִיּוֹנָם וְצִוּרוֹתָם, לְכָל
נְבִיא כְּפִי הַשְּׁגָתוֹ לְמַעְלָה, וּכְמוּ
כֵּן לְמַטָּה הִיא מַתְּלַבְּשַׁת בְּכַסָּא הַכְּבוֹד, וּבְכָל
הַמְּלָאכִים, וְהָאוּפְנִים וְחִיּוֹת הַקְּדוּשׁ, וּבְכָל
הַרְקִיעִים, וְהַפְּסָאוֹת שְׁבָהֶם, וְהַמְּלָאכִים
הַתְּלוּיִם מְהֶם, שְׁיֵשׁ מְלָאכִים גְּבוּהִים עַלִיָּהֶם,
שְׁנֵאמַר (קהלת ה ז) כִּי גְבוּהָ מַעַל גְּבוּהָ שׁוֹמֵר

שְׁאָמַר עַל זֵאת, הוּא מוֹרָה
שְׁהוּ"ה הִיא עַל כָּל סְפִירָה
וּסְפִירָה, כְּמוּ שְׁאָמַר דְּוֹד לָךְ
יְהוּ"ה הַגְּדוּלָּה וְהַגְּבוּרָה וְגוֹמַר,
וְאִין לָךְ פְּעוּלָּה בְּתַחְתּוֹנִים אֲלֵא
עַל יְדֵי מַלְכוּת, שְׁנֵאמַר בְּהַ
וּמַלְכוּתוֹ בְּכָל מְשָׁלָה, אֲכָל בּוֹזְמָן
שְׁצָרִיךְ הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא
לְהַצְדִּיק לְצַדִּיק וְלַעֲשׂוֹת עִמּוֹ
צְדָקָה, שְׁהִיא מַלְכוּת, עִם
הַתַּחְתּוֹנִים, נְכַלְלִים בּוֹ כָּל
הַסְּפִירוֹת, וְנִקְרָאִים צְדִיקִים עַל
שְׁמוֹ. יְהוּ"ה נִקְרָא עַל שְׁמוֹ צְדִיק,
שְׁנֵאמַר צְדִיק יְהוּ"ה בְּכָל דְּרָכָיו,
וּמְרַחֵם עַל בְּרִיּוֹתָיו בְּצַדִּיקָה, אִין
צְדָקָה אֲלֵא תַפְּלָה, צ' אֲמַנִּים, ד'
קְדוּשׁוֹת, ק' בְּרָכוֹת, ה' חֲמִשָּׁה
חֲמִשֵׁי תוֹרָה, וְזָהוּ צְדָקָה תְּרוּמָם
גּוֹי, וְעֵלְיוּ נְאָמַר לְאַבְרָהָם
וַיַּחֲשֹׁבֶהָ לוֹ צְדָקָה, וּכְשֶׁהוּא רוּצָה
בְּהַ נְאָמַר בְּהַ וַיִּלְבַּשׂ צְדָקָה
בְּשָׂרָיו.

מְצַד הַ הִיא צְדָקָה, וּמְצַד יִ הִיא
כּוֹבַע עַל רֵאשׁ צְדִיק אוֹת בְּרִית,
עֲטָרָה בְּרֵאשׁ כָּל צְדִיק, וּמְצַד וּ
נְאָמַר בְּהַ אַרְוִיבָה מְאָרִץ מְדָה, מְצַד
ה' הַעֲלִיוֹנָה, וּרְחֻבָהּ מְנִי יָם.
וּכְשֶׁרוּצָה הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא
לְהַמְשִׁיךְ נְבוּאָה, כָּל הַסְּפִירוֹת
כְּלוּלִים בְּהֶם, וְנִקְרָאִים נְבִיאִים,
וּמַלְכוּת הִיא דְּמִיּוֹן כְּלָם, שְׁנֵאמַר
(הושע יב יא) וּבְכִיד הַנְּבִיאִים אֲדַמָּה,
כְּמוּ שְׁאָמַר הַנְּבִיא (שם) וְדַבְּרָתִי
עַל הַנְּבִיאִים וְגוֹמַר, שְׁהִיא כְּמוּ
הָאֶסְפִּקְלָרִיאָה שְׁכָל הַפְּנִים נְרָאִין
בְּהַ, כֵּן כָּל הַסְּפִירוֹת מְרָאִין בְּהַ
כְּחַם וְדְּמִיּוֹנָם וְצִוּרוֹתָם, לְכָל
נְבִיא כְּפִי הַשְּׁגָתוֹ לְמַעְלָה, וּכְמוּ
כֵּן לְמַטָּה הִיא מַתְּלַבְּשַׁת בְּכַסָּא
הַכְּבוֹד, וּבְכָל הַמְּלָאכִים,
וְהָאוּפְנִים וְחִיּוֹת הַקְּדוּשׁ, וּבְכָל
הַרְקִיעִים, וְהַפְּסָאוֹת שְׁבָהֶם,
וְהַמְּלָאכִים הַתְּלוּיִם מְהֶם, שְׁיֵשׁ
מְלָאכִים גְּבוּהִים עַלִיָּהֶם, שְׁנֵאמַר

וגבוהים עליהם, וכן בכל פוכב ומזל, כמו שפתוב (תהלים קג ט) ומלכותו בפל משלה, וזהו וביד הנביאים אדמה (הושע יב יא), ולכל אחד נדמה כפי פחו שהיא נשמתו, והבן אמן בכל פחו.

יהו"ה הוא בכתר, שהיה קודם שנברא העולם הוא ושמו לבד בפתר, פשברא העולם במדת ראשית ירד עליו, ולא היה חסר מלמעלה, וכן בכל ספירה, כמדליק נר מנר ואינו חסר מן הראשונה ולא מחברתה, עד אין סוף ואין תכלית.

ומי שמפיר אותו בזאת, כמו שמפיר אותו בעליונים ובפתחונים, בעבור שהיא כלולה מהעליונים, ואיהי יחוד וקשר פלם, והיא מתלבשת בפתחונים, ועל זה אמר הנביא (ירמיה יט כג) אל יתהלל המתהלל כי אם בזאת, היא אתקריאת נבואה מסטרא דנביאיא, חכמה מסטרא דחפמיאי, דכל ספירן אתקריאו חכמים.

וב"ח אתון אינון לכל עובדא דבראשית, וכלהון אינון בין לכתובה בין לכל מלה דיתעביד בידין, דעובדא דכ"ח פרקין אינון בעשר אצבעאן, ודא איהו רזא מהפח אל הפועל, וכלא בחכמה, ורזא דמלה (תהלים קד כד) פלם בחכמה עשית.

אית חכמ"ה מסטרא דאתון, ואית חכמה מסטרא דנקודין, דאתון אינון בת קול, ובהון רזא דדבורא לדרשא ולכל מלה דתלייא בדרשא, תגין אינון למחשבה, ואינון ברזא דהאי קרא (שמות לא ד) ולחשוב מחשבות וכו', וכלהון תליין בשכינתא תתאה, ואיהי כללא דכלהו.

וברזא דא תשפח טעמין ונקודין ואתון,

(קהלת ה ז) פי גבה מעל גבה שמר וגבהים עליהם, וכן בכל פוכב ומזל, כמו שפתוב (תהלים קג ט) ומלכותו בפל משלה, וזהו וביד הנביאים אדמה (הושע יב יא), ולכל אחד נדמה כפי כחו, שהיא נשמתו, והבן אמן בכל פחו. יהו"ה הוא בכתר, שהיה קודם שנברא העולם הוא ושמו לבד בפתר, פשברא העולם במדת ראשית ירד עליו, ולא היה חסר מלמעלה, וכן בכל ספירה, כמדליק נר מנר ואינו חסר מן הראשונה ולא מחברתה, עד אין סוף ואין תכלית.

ומי שמפיר אותו בזאת כמו שמפיר אותו בעליונים ובפתחונים, בעבור שהיא כלולה מהעליונים, והיא יחוד וקשר פלם, והיא מתלבשת בפתחונים, ועל זה אמר הנביא (ירמיה יט כג) אל יתהלל המתהלל כי אם בזאת, היא אתקריאת נבואה מסטרא דנביאיא, חכמה מסטרא דחפמיאי, דכל ספירן אתקריאו חכמים. ועשרים ושמונה אותיות הן לכל מעשה בראשית, וכלן הן בין לכתובה בין לכל דבר שיעשה בידים, שמעשה של עשרים ושמונה הפרקים הם בעשר אצבעות, וזהו הסוד, מהפח אל הפועל, והכל בחכמה, וסוד הדבר - פלם בחכמה עשית.

יש חכמה מצד של האותיות, ויש חכמה מצד של הנקודות, שהאותיות הן בת קול, ובהן סוד הדבור לדרשה ולכל דבר שתלוי בדרשה. התגים הם למחשבה, והם בסוד הפתוב הזה ולחשב מחשבת וכו', וכלם תלויים בשכינה התחתונה, והיא הפלל של פלם.

ובסוד זה תמצא את הטעמים ונקודות ואותיות, וכן בכל אות

והכי בכל את ואת, ורזא דמלה **ש** תלת תגין לעילא כמו זינין דספר תורה, בה רשימין (ס"א רמזין) בתרין ונקודין ואתון, והכי בכל את ואת, ש שבת הגדול בינה, שבת הקטן מלכות, ב' תרין דרועין גדולה גבורה, ת' תפארת, ביה שקיל שבת לכל אורייתא, תלת בתרין דש תלת ספירן עלאין, וכלהו פלילין בתויבתא. דאיהי שכינתא עלאה, ועלה אתמר תפלת כל פה.

והא עמודא דאמצעייתא אתקרי תפלת כל פה, אלא (כל) איהו כ"ן י"ה מן בינ"ה, ואיהו עמודא דאמצעייתא, איהו ממוצע בתלת אתון דאינון יה"ו, דאתפלילן בבינה, ואיהו ממוצע בגופא בין תרין דרועין, ואיהו (ד' ט' ו"א) אות בצדיק, דאיהו כליל בא"ת, דאיהי שכינתא תתאה כלילא מא' ועד ת', ואיהו כליל תלת ברכאן דצלותא קדמאין, ותלת בתראין, ואיהו כליל תרין וי' דאתמר בהון (שמות כח ז) על שתי קצותיו וחבר, דאינון (נ"א ואינון) י"ב ברכאן דצלותא דאתקריאו אמצעיות, וכלהו ח"י ברכאן דאתפלילן ביה דאינון תלת ווי"ן, (נ"א דאתמר בהון יו"ד ה"א וא"ו ה"א), דאיהו דו פרוצופין, ודא איהו שעור קומה, דאתמר ביה (שם כו טז) עשר אמות ארך הקרש, במאי סלקת לעשר באת י'.

קם סבא חד פתח ואמר, ודאי ה' אית בה תלת ווי"ן, דאינון ח"י ברכאן, בגוונא דא **ו**, דאתמר בהון (משלי י ו) וברכות לראש צדיק, מאי ראש צדיק דא עמודא דאמצעייתא, דביה שריין ח"י ברכאן דה' עלאה, ומגיה אתמשיכו לה' זעירא על ידא דצדיק, ובגין דא גוף וברית חשבינן חד.

ו' דאיהו במציעות ה"ה, איהו שעור קומה, ואיהו אמה, וסליק (נ"א

ואות, וסוד הדבר **ש** שלשה תגים למעלה כמו זינינים של ספר תורה, בה רשומים (רמזים) בתרים ונקודות ואותיות, וכך בכל אות ואות. ש' שבת הגדול בינה, שבת הקטן מלכות, ב' שתי זרועות, גדולה גבורה, ת' תפארת. בו שקולה שבת לכל התורה, שלשה בתרים של ש, שלש ספירות עליונות, וכלם כלולים בתשובה, שהיא שכינה העליונה, ועליה נאמר תפלת כל פה.

והעמוד האמצעי הזה נקרא תפלת כל פה, אלא (כל) הוא כ"ן י"ה מן בינה, והוא העמוד האמצעי, הוא ממצע בשלש האותיות שהן יה"ו, שנקללות בבינה, והיא ממצע כמו גוף בין שתי זרועות, והוא אות בצדיק, שהוא כלול בא"ת, שהיא שכינה תחתונה הפלולה מא' עד ת', והוא כולל שלש ברכות התפלה הראשונות ושלש אחרונות, והוא כולל שני ו' ו', שנאמר בהן על שתי קצותיו וחבר, שהן (דף) שתיים עשרה ברכות של התפלה שנקראו אמצעיות, וכל שמונה עשרה הברכות שנקללו בה, שהן שלש ווי"ם, שהיא דו פרוצופים, וזהו שעור קומה, שנאמר בו עשר אמות ארך הקרש, במה עולות לעשר? באות י'.

קם **ו** אחר, פתח ואמר: ודאי שבה' יש לה שלש ווי"ם, שהן שמונה עשרה ברכות, כמו זה: **ו**, שנאמר בהן וברכות לראש צדיק. מה זה ראש צדיק? זה העמוד האמצעי שבו שורות שמונה עשרה ברכות של ה' העליונה, וממנו נמשכו לה' התחתונה על ידי הצדיק, ומשום זה גוף וברית נחשבים לאחד.

ו' שהוא באמצע ה"ה, הוא שעור

ו' דאיהו במציעות ה"ה, איהו שעור קומה, ואיהו אמה, וסליק (נ"א

מב יט) שְׁבַר רַעְבוֹן פְּתִיכֶם, אִם זָכוּ בְּשֵׁר קִדְשׁ, דְּאִתְמַר בֵּיהּ (איוב יט כו) וּמִבְּשָׂרֵי אַחְזָה אֱלוֹהֵי, וְאִם לֹא נִטְרִין בְּהַאי בְּשָׂרױ אֹת בְּרִיױת, אַתְּהַפֵּךְ לֹון בְּשַׁבְּרױ.

(ס"א מצאתי) וְתֵא חֲזִי פֶל שְׁמָא דְאִיהִי מִן תְּרִין אַתְנוּן פְּגוֹן פִּי בְנִיױה יְהוֹה צוּר עוֹלָמִים (ישעיה כו ד) תִּלְיָא מִן חֲכָמָה, וּמִן תִּלְתַּת אַתְנוּן תִּלְיִין מִן בִּינָה, וּמִן אַרְבַּע תִּלְיִין מִן שְׂכִינְתָא תַתְּאָה, וּמִן חֲמִשׁ תִּלְיִין בְּחַמְשׁ סְפִירָן, וּמִן שִׁית תִּלְיִין מִן צַדִּיק, וּמִן שִׁבַּע וְתַשְׁעָה בֵּיהּ, מִן עֶשֶׂר בְּשְׂכִינְתָא תַתְּאָה, דְּאִיהִי עֲשִׂירִית הָאִיפָה סִלְתָּ, וּבָהּ מַעֲשָׂרִין, וּבְגִין דְּאִיהִי כִלְיָא מַעֲשָׂר, אַתְמַר בְּהּ אִין שְׂכִינָה שׁוּרָה בְּפַחוֹת מַעֲשָׂרָה (כאן חסר).

וְרַק"א הַאי תִּגָּא אִיהִי י', וְחוּטָא דִילָהּ ו', וְהָא אֹקְמוּהוּ פּוֹרְכִין אֶת שְׁמַע עִם וְאַהֲבַת אֶת וְלֹא הוּוּ מִפְּסִיקִין, בְּגִין דְּאֵת י' אִיהִי אַבְנָא מְרַגְלִיתָא קְדִישָׁא יְקָרָא, קִירְטָא אִיהִי שְׁפָה, פִּלְיָא מַחְמַשׁ תְּקוּנִין דְּאִינוּן אַחַה"ע בּוּמ"ף וְגוּמְר, וְדָא ה' זַעֲרָא, חֲמִשׁ אַבְנִין דְּקִירְטָא דָא ה' עֲלָאָה, דְּאִינוּן שְׁמַע יִשְׂרָאֵל יְהוֹה אֱלֹהֵינוּ יְהוֹה, אַתְעֵבִידוּ ה' אַבְנִין אַחַד.

בְּרִיכוּ דְכוּלְהוּ ו' דְּאִיהוּ כִלְיָל שִׁית תִּיבִין דִּיחֻדָּא, דְּאִינוּן שְׁמַע יִשְׂרָאֵל יְהוֹה אֱלֹהֵינוּ יְהוֹה אַחַד (דברים ו ד), וּבְהַהוּא פְּרִיכוּ צְרִיף לְסַחְרָא קִירְטָא וּלְאֶרְכָא בְּהּ, הַאי אַבְנָא פִּלְיָא מַחְמַשׁ, (נ"א מַעֲשָׂר), עַד דְּסִלִּיק לָהּ עַד אִין סוּף, וְרִזָּא דְמָלָה לְמַעַן יֶאֱרִיף יָמִים עַל מַמְלַכְתּוּ (שם יז ט).

בד האי אבנא בעאת למעבד דינא בעמלק, או בסטרין אחרניו, וכן בתייבין, נטלא מגבורה, ואתפלילין בה פל ספיראן, ואתקריאו בה פלהו גבורות, וכד

נאמר שבר רעבון פתיכם, אם זכו בשר קדש - שנאמר בו מבשרי אחזה אלוהי, ואם לא שומרים בבשר הזה את ברית, מתהפך להם לשבר.

ובא וראה, כל שם שהוא משתי אותיות, כמו פי ב"ה יהו"ה צור עולמים, תלוי מחכמה, ומשלש אותיות תלויים מבינה, ומארבע אותיות תלויים משכינה התחתונה, ומחמש תלויים בחמש ספירות, ומשש תלויים מצדיק, ומשבע ותשעה בו, מן עשר בשכינה התחתונה, שהיא עשירית האיפה סלת, ובה מעשרים, ומשום שהיא כלולה מעשר, נאמר בה אין שורה פחות מעשרה.

ורק"א, הפג הנה הוא י' והחוט שלה ו', והרי פשוטה פורכים את שמע עם ואהבת את, ולא היו מפסיקים, משום שהאות י' היא אבן מרגלית קדושה יקרה, הקלע היא שפה, כלולה מחמשה תקונים, שהם אחה"ע בומ"ף וגומר, וזו ה' זעיר, חמש אבנים של הקלע זו ה' העליונה, שהן שמע ושראל יהוה אלהינו יהוה, נעשו ה' אבנים אחת.

הכריכה של פלם ו', שהוא כולל את שש תבות היחוד, שהן שמע ושראל יהוה אלהינו יהוה אחד, ובאותה כריכה צריך לסובב את הקלע ולהאריך בו, האבן הזו כלולה מחמש (נ"א מעשר), עד שמעלה אותה עד אין סוף, וסוד הבר - למען יאריך ימים על ממלכתו.

בשהאבן הזו רוצה לעשות דין בעמלק, או בצדדים אחרים, וכן ברשעים, נוטלת מגבורה, ונקבלים בה כל הספירות, וכלם

בעאת למעבד חנא וחסדא בעלמא, נטלא מחסד, וכלהו ספירן אתפלילין בה ואתקריאו חסדים, וכד בעאת לרחמא על עלמא, נטלא מעמוּדָא דאמצעיִתָא, וכלהו ספירן אתפליליו בָּהּ, ואתקריאו רחמי.

והאי י' איהי בכל סטרא, אם פן במאי אשתמודעת פד נטלא מאבהן, אלא בנקודה, פד איהי נקידא מסטרא דקמ"ץ נטלא מחסד, וכד איהי נקידא מסטרא דשב"א נטלא (ס"א יקא) מגבורה, וכד נקידא מחל"ם איהו מסטרא דעמוּדָא דאמצעיִתָא, דתלת נקודין אלין אינון מיא ואשא ורוחא (כאן חסר והוא בתקו"ח דה כ"ד ע"ג).

ויאמר אי הבל אחיף (בראשית ד ט), תא חזי תרין אתנון אלין דאסתלקו מניה, דבהון חב, גרמו ליה מיתה, א' אמון מופלא ומכוסה, י' מחשבה, אמר ליה רבי אלעזר, אבא, והא כמה מחשבין אינון, שכינתא תתאה אתקרי מחשבה, חכמה עלאה אתקרי מחשבה, ולעילא לעילא מחשבה, ולעילא מפלהו מחשבה, דלית לעילא מנה, והיא סתימא דכל סתימין, עלאה דכל עלאין, אי תימא דסליק מחשבתיה דאדם תמן, לא, דהא אתמר ביה (בראשית ג י) ואירא פי עירום אנכי ואחבא, דהאי ערום אחזי דאתפשט מלבושיה, ובגין דא אתמר באבא ואחבא, ובכרא ויסתר משה (שמות ג ח).

אמר ליה פרי בכלא חאב, במחשבה דאיהי לבושא למחשבה סתימא, ובמחשבה סתימא, ודא הוה מיתה דיליה, דאסתלק מחשבה סתימא דכל סתימין מניה, דאיהו ח"י החי"ם, דבאתר דאיהו תמן לית מיתה תמן, וחאב במחשבה סתימא ואשתאר (ד' ט' מ)

נקראים בה גבורות, וכשרוצה לעשות חן וחסד בעולם, נוטלת מחסד, וכל הספירות נכללות בה, ונקראות חסדים, וכשרוצה לרחם על העולם, נוטלת מן העמוד האמצעי, וכל הספירות נכללות בה, ונקראות רחמים. וחי' הזו היא בכל צד, גם פן במה נודעת פשוטלת מן האבות? אלא בנקודה. פשהיא מנקדת מצד של הקמ"ץ היא נוטלת מחסד, וכשהיא מנקדת מצד של שב"א היא נוטלת (ינקא) מגבורה, וכשמנקדת מחל"ם היא מצד של העמוד האמצעי. שלש הנקודות הללו הן מים ואש ורוח.

ויאמר אי הבל אחיף, בא וראה, שתי אותיות אלו שהסתלקו ממנו, שבהן חטא, גרמו לו מיתה. א' אמון מפלא ומכוסה, י' מחשבה. אמר לו רבי אלעזר: אבא, והרי כמה מחשבות הן; השכינה התחתונה נקראת מחשבה, חכמה העליונה נקראת מחשבה, ולמעלה למעלה מחשבה, שאין למעלה ממנה, והיא נסתרת של כל הנסתרים, עליונה של כל העליונים, אם תאמר שעולה מחשבתו של אדם לשם? לא, שהרי נאמר בו ואירא פי עירום אנכי ואחבא, שהרי עירום מראה שהתפשט מלבושו, ומשום זה נאמר באבא ואחבא, ובכר - ויסתר משה.

אמר לו: בני, בכל הוא חטא, במחשבה שהיא לבוש למחשבה הנסתרת, ובמחשבה הנסתרת, וזו היתה המיתה שלו, שהסתלקה המחשבה הנסתרת של כל הנסתרים ממנו, שהוא ח"י החי"ם, שבמקום שהוא שם אין שם מיתה, וחטא במחשבה הנסתרת ונשאר עירום ממנה.

ע"א) ערום מינה, מפל מה דלעילא מן אימא עלאה דאיהי תשובה חאב, ואסתלקו מניה, ואי לאו דקמת עמיה תשובה וגלת עמיה, הנה אתאביד מפל וכל, ובגין דא (תהלים קל ג) אם עונות תשמר י"ה אדנ"י מי יעמוד, מי יעמוד ודאי, ובגין דא ובכפשיכם שלחה אמכם (ישעיהו ג א), ההיא דאתמר בה (דברים כב ז) שלח תשלח את האם, את לאסגאה שכינתא תתאה עמה. אימא עלאה קמת באדם, ואימא תתאה בהבל, דחובא דאדם רב הנה מדהבל, ובגין דא ברי א"י מן אהי"ה, איהו א"י דחב ביה הבל, ואסתלקו ואשתארת (ג"א ק"ו ואסתלק ואשתארו), ה"ה, ובגין דא א"י הבל אחיה, ואיהו א"י מן אדנ"י, ואשתאר ד"ן מן אדנ"י, חובא דאדם גרם דאסתלק י"ו מן יהו"ה, ואשתאר ה"ה.

אמר ליה אבא והא י"ו הנה ליה למהוי ו"י, אמר ליה ברי ודאי דא רזא דחב במחשבה עלאה, דאסתלק י' מן א, ואשתארת ו"י, בגין דאסתלק מתמן עלת העלות דאיהו מחשבה סתימא באת י' מן א, דלית יחודא (ס"א מחשבה) בר מניה, והכא רזא דלא אתגלייא עד השתא, ודא איהו פי ידע שמי יקראני ואענהו (תהלים צא יד), שם י', דלית לעילא מניה פלל, אלא ההוא דברא כלא, ולית מאן דברא ליה, דאית בורא דאתברי, כגון מיא דאיהו ברא לעשפים וגדל לון ואיהו אתברי, אבל האי ברא ולא אתברי, איהו דלית אל"ה לעילא מניה.

אמר ליה אבא מאי או"י הו"י, אמר ליה ברי האי איהו פד אסתלק א מן אהי"ה, עם י"ו מן יהו"ה, אתעביד או"י, אמר ליה, אי הכי האי א דתמן ו"י לעילא מן א' מן אהי"ה איהי, ומפל שמהן,

מפל מה שלמעלה מן האם העליונה, שהיא תשובה, הוא חטא, והסתלקו ממנו, ואם לא שעמדה עמו תשובה וגלתה עמו, היה נאבד מכל וכל, ומשום זה אם עונות תשמר יה אדנ"י מי יעמוד, מי יעמוד ודאי, ומשום זה ובכפשיכם שלחה אמכם, אותה שנאמר בה שלח תשלח את האם, את לרבות שכינה תחתונה עמה. האם העליונה עמדה עם אדם, והאם התחתונה עם הבל, שחטאו של אדם היה גדול משל הבל, ומשום זה, בני, א"י מן אהי"ה, הוא א"י שחטא בו הבל אחיה, והסתלקו, ונשארו (ס"ו וסתלק ונשארו) ה"ה, ומשום זה א"י הבל אחיה, והוא א"י מן אדנ"י, ונשארו ד"ן מן אדנ"י, החטא שגרם אדם שהסתלק י"ו מן יהו"ה, ונשארו ה"ה.

אמר לו: אבא, וברי י"ו היה לו להיות ו"י? אמר לו: בני, ודאי זה הסוד שחטא במחשבה העליונה, שהסתלק י' מן א' ונשארה ו"י, משום שהסתלק משם עלת העלות, שהיא מחשבה סתומה באות י' מן א', שאין יחוד (מחשבה) חוץ ממנו, וכאן סוד שלא התגלה עד עכשו, וזהו פי ידע שמי יקראני ואענהו, שם י' שאין למעלה ממנו כלל, אלא אותו שברא הכל, ואין מי שברא אותו, שיש בורא שנוברא, כמו מים שהוא בורא את העשבים ומגדל אותם והוא נברא, אבל זה ברא ולא נברא, הוא שאין אל"ה למעלה ממנו.

אמר לו: אבא, מה זה או"י הו"י? אמר לו: בני, זהו כשהסתלק א מן אהי"ה, עם י"ו מן יהו"ה נעשה או"י. אמר לו:

אמר ליה ברי אית א' דאיהי בדיוקנא דא יו"ד, י' לעילא ו' באמצע ד' לתתא, ודא א' מן אהי"ה, א' מן אדנ"י, אבל האי א סופה בתחלתה ותחלתה פסופה, ובה אמר עלת העלות אני ראשון ואני אחרון (ישעיהו מד ט). ובאת ו' דאמצעיתא ומפלעדי אין אלהי"ם. אמר ליה הא ודאי אתגליא לי מה דלא ידענא עד השתא, ולא עתיד לאתגליא עד יומין דיתיי מלפא משיחא, אמר ליה אי הכי אשתמודע דאית אדם קדמון לכל קדומים, ואית אדם אחרא, אמר ליה הכי הוא ודאי, אדם דברא ליה עלת העלות בדיוקנא דיליה סתים וגניז, האי גרם דאסתלק עלת העלות, אדם תניינא חאב במחשבה, ואדם תליתאה חאב במעשה, דתלת אדם אינון, אדם דבריאה, אדם דיצירה, אדם דעשיה, דלאו פל חובין שוין.

אמר ליה ברי עם פל דא הוה ה' קיימא קמיה דאדם, בתר דאתו ערב רב ועבדו נת עגלא, גרמו דאסתלק ה' לגבי ו"י, ואתעביד הו"י, ומאן גרם דא, הוי גוי חוטא (ישעיהו א ד). ואשתארת ה' בתראה יחידה, הדא הוא דכתיב (איכה א) איכה ישבה בדד, דבקדמיתא ותלכנה שתייהן (רות א ט) ה"ה, לבתר אסתלקת ה' עלאה, אשתארת ה' תתאה בתראה יחידה, בתר דאתערבו טוב עם רע, מה דאפריש קודשא בריך הוא, הדא הוא דכתיב (בראשית א ד) ויבדל אלהי"ם בין האור ובין החושך, גרמו דגלת שכינתא ואתערבת בין אומין דעלמא, (ס"א בין אומין דעלמא ובנהא עמה) ומנטרא לון (ס"א לנטרא לה) בגלותא, בההוא זמנא נחית קודשא בריך הוא בכל אתווי דאסתלקו בגלותא, הדא

אם כן, הא' הו' ששם ו"י למעלה מן א', מן אהי"ה היא, ומפל השמות. אמר לו: בני, יש א שהיא בדמות זה: יו"ד, י' למעלה ו' באמצע ד' למטה, וזו א' מן אהי"ה, א' מן אדנ"י, אבל הא' הו', סופה בתחלתה, ותחלתה פסופה, ובה אמר עלת העלות אני ראשון ואני אחרון, ובאות ו' של האמצע ומפלעדי אין אלהי"ם.

אמר לו: הרי ודאי התגלה לי מה שלא ידעתי עד עכשו ולא עתיד להתגלות עד הימים שיבא מלך המשיח. אמר לו: אם כן, נודע שיש אדם קדמון לכל קדומים, ויש אדם אחר. אמר לו: בני, כן הוא ודאי, האדם שברא אותו עלת העלות בדמותו, סתום וגניז, זה גרם שהסתלק עלת העלות. אדם השני חטא במחשבה, ואדם שלישי חטא במעשה, ששלישה אדם הם, אדם של בריאה, אדם של יצירה, ואדם של עשיה, שאין כל החטאים שוים.

אמר לו: בני, עם פל זה היתה ה' עומדת לפני אדם, אחר שבאו ערב רב ועשו את העגל, גרמו שסתלק ה' לוי"ו ונעשתה הו"י, ומי גרם את זה? הוי גוי חוטא, ונשארה ה' אחרונה יחידה, זהו שכתוב איכה ישבה בדד, שבתחלה ותלכנה שתייהן, ה"ה, אחר כן הסתלקה ה' העליונה, ונשארה ה' התחתונה יחידה. אחר שהתערבו טוב עם רע, מה שהפריד הקדוש ברוך הוא, זהו שכתוב ויבדל אלהי"ם בין האור והחושך בין האמות של העולם (בין אמות העולם ובניה עמה) וישומרת אותם (לשמר אותם) בגלות. באותו

ואיהו פוסק, וברח מניה, הדא הוא דכתבי (בראשית לט יב) ויעזוב בגדו בידה וינס ויצא החוצה.

אדהכי הא עולימא דקא אזדמן לגבייהו, מחמר אחר בעירן, אמר לון מהו ויעזוב בגדו בידה, אלא עקרב איהי עקר ב', דעקרת ביתא דשכינתא, ודא איהו בגדו דחויא דעבודה זרה, פד חויא אתיא לאתחברא עם גוף אדם ישן, דאמרת עמי, חצופה זונה, ברית וינס ויצא החוצה.

(נ"א כ"י ובגין דא אפילו נחש כרוף על עקבו לא יפסיק, אף על גב דסתיר לה להתיא נקודה דאת ד' לא יפסיק, דאי יפסיק בגיניה אסתלק קוצא מן ד' דאחד ואשתאר אחר דאיהו נחש כרוף בגין דחויא לא יפסיק ולא אסתלק, ואיהו פוסק וברחת מניה, אבל עקרב יפסיק, כמה דעבר יוסף צדיקא דקא הוא דכתיב וינח בגדו אצלה וינס וכו'. אדהכי הא עולימא קא אזדמן לגבייהו מחמר פתר בעירן, אמר לון מאי וינח בגדו אצלה וכו', אלא עקרב עקר ב', דעקר ביתא דשכינתא, פד בעיא לאתחברא עם צדיקיא צריך לאפקא מניה, ולא יתהני מניה ואפילו (דף מג ע"א) ממשכא דיליה, לך לך אמרו וינרא סחור סחור לכרמא לא תקרב הדא הוא דכתיב וינח בגדו אצלה, מושכא דיער הרע, ודא בגדו דחויא עבודה זרה, פד איהו קא אתניא לאתחברא עם צדיקיא ואמרה שכבה עמי חצופה זונה, איחמר באות ברית וינס ויצא החוצה).

אמרו ליה מאן אנת, אמר לון אנא איהו ברא דנונא חדא, דשט בימא רברבא, ובלע כל נוינין דימא ואפיק להון חיים לבר, ולזמנין איהו נפיק ביבשתא, לקיימא ביה (בראשית מח טז), וינדגו לרוב בקרב הארץ, תוהו, אמרו ליה, בתר דלית רעותך לגלגא מאן אנת וברא דמאן אנת, מאן איהו (נ"א מאי איהו) אתר דדוכתך, אמר לון אתר דדוכתי איהו מגדלא חדא דפרח באוירא תוהו.

מן אחד, אבל בשביל עקרב מסתלק והוא פוסק, וברח ממנו. זהו שכתוב ויעזוב בגדו בידה וינס ויצא החוצה. בין כך הרי עלם הודמן להם, מחמר אחר הבהמות. אמר להם: מה זה ויעזוב בגדו בידה? אלא עקרב הוא עקר ב', שעקרה את בית השכינה, וזהו בגדו של הנחש, של עבודה זרה, כשהנחש בא להתחבר עם גוף אדם ישן, שאומרת שכבה עמי, חצופה זונה, נאמר באות ברית וינס ויצא החוצה. כ"י נ"א, ומשום זה, אפלו נחש כרוף על עקבו לא יפסיק, אף על גב שסתיר את אותה נקודה של אות ד', לא יפסיק, שאם יפסיק, בגללו מסתלק הקוץ מד' של אחד, ונשאר אחר, שהוא נחש כרוף, משום שנחש לא יפסיק ולא הסתלק, והוא פוסק וברחת ממנו, אבל עקרב יפסיק, כמו שעשה יוסף הצדיק. זהו שכתוב וינח בגדו אצלה וינס וכו'. בין כך הרי העלם הודמן אליהם מחמר אחר הבהמות, אמר להם: מה זה וינח בגדו אצלה וכו'? אלא עקרב עקר ב', שעקר את בית השכינה. כשנחש להתחבר עם הצדיקים, צריך להפסיק ממנו ולא יהנה ממנו, ואפלו מן העור שלו. לך לך, אומרים לגיור, סביב סביב, ולפרם אל תקרב, זהו שכתוב וינח בגדו אצלה, העור של יצר הרע, וזהו בגדו של הנחש עבודה זרה, כשהוא בא להתחבר עם הצדיקים ואמרה שכבה עמי, חצופה זונה, נאמר באות ברית וינס ויצא החוצה).

אמרו לו: מי אתה? אמר להם: אני הוא בן של דג אחד ששט ביים הגדול, ובלע כל דגי הים, ומוציא אותם חיים החוצה, ולפעמים הוא יוצא ביבשה לקים בו, וינדגו לרב בקרב הארץ. תמהו. אמרו לו: אחר שאין ברצונך לגלות מי אתה ובנו של מי אתה, מי הוא (מה הוא) אתר של מקומך? אמר להם: אתר מקומי הוא מגדל אחד שפורח באויר. תמהו.

אמרו ליה לא תימא לן מדי (ס"א מ"ל), מאי איהו אבוך, אמר לון אבא דילי איהו חד נונא רברבא, דכד צחי, אפתח פומיה ובלע מיא דימא, ועד שבעין (ס"א שבעה) שנין לא הדר ימא לתוקפיה, ורזא דמלה יבטח פי גיח נרדן אל פיהו (איוב מ כג), ואיהו בלע כל כך מן ימא, ואתון לא אשתאבתון מניה אלא פד חד, דאיהו כ"ד ספרי דאורייתא, איך לא אשתמודעתון ביה.

בההוא זמנא אדפר רבי אלעזר ואמר ונדאי אנת איהו ברא דרב המנונא סבא, חדו ביה, ואמרו. בודאי אי אנת הוית בהאי עלמא, הויןן קא נחתין מסוסוון דילן, ובהויןן אנן מחמרין בתר בעירך.

אמר לון, ההוא חויא דאתון מגיחין קרבא ביה איך אשתאבתון מניה, דאיהו בלע וקטיל, ולא עוד אלא דאיהו קטיל לאדם קדמאה, ולכל דרין דקא אתיין אבתריה, וברתא איהו על מגדלא דפרח באוירא, ומכריזין בכל יומא ברקיעא, דכל מאן דקטיל להאי חויא, דיהבין ליה לאנתו בת מלך פנימאה ממשבצות זהב לבושה, והאי זהב איהו ז' ימי בראשית, ה' חמש אור, ב' איהי ב' מן בראשית, עלה אתמר (שיר ז י) יפה כלבנה, תורה שבעל פה קראן לה במתיבתא.

ובגין דא כרוזא כריז, כמה גברין, כמה מארי תריסין, אתפנשו בבי מדרשא, לאגחא קרבא עם חויא בגינה, וכמה תריסין אתעבידו פסקות בגינה דברתא דמלכא, ויפן פה וכה וירא פי אין איש (שמות ב יב), לית בהון דקטיל לחויא, עד דיייתי ההוא דאתמר ביה ויפן פה וכה ויך את המצרי, ובגין דא אתמר (בראשית מט ט) עד פי יבא שיל"ה, שיל"ה מש"ה, דאיהי

אמרו לו: אל תאמר לנו דבר (מ"ל) מי הוא אביך? אמר להם: אבא שלי הוא דג גדול אחד, שכשצמא, הוא פותח פיו ובלע את המים של הים, ועד שבעים (שבע) שנים לא חוזר הים לתקפו, וסוד הדבר - יבטח פי גיח נרדן אל פיהו, והוא בולע כל כך מן הים, ואתם לא שאבתם ממנו אלא כד אחד, שהוא עשרים וארבעה ספרי התורה, איך לא הפרתם אותו?

באותו זמן נזכר רבי אלעזר ואמר: ונדאי אתה הוא בנו של רב המנונא סבא. שמחו בו ואמרו: בודאי אם אתה היית בעולם הזה, היינו יורדים מן הסוסים שלנו, והיינו אנו מחמרים אחר במותיקך.

אמר להם: אותו הנחש שאתם עורכים עמו קרב, איך נצלתם ממנו? שהוא בולע והורג, ולא עוד, אלא שהוא הרג את אדם הראשון ואת כל הדורות שבאו אחריו, והפת היא על המגדל שפורח באויר, ומכריזים בכל יום ברקיע, שכל מי שהורג את הנחש הזה, שנותנים לו לאשה את בת מלך הפנימית ממשבצות זהב לבושה, והזהב הזה הוא ז' ימי בראשית, ה' חמשה אור, ב' היא ב' מבראשית, עליה נאמר יפה כלבנה, תורה שבעל פה קוראים אותה בלישבה.

ומשום זה הכרוז מכריז: כמה גבורים כמה בעלי מגנים התפנסו בבית המדרש לערוך קרב עם הנחש בשבילה, וכמה מגנים נעשו פסקות בשביל בת המלך, ויפן פה וכה ויך פי אין איש (שמות יב), אין בהם שהורג את הנחש עד שיבא ההוא שנאמר בו ויפן פה וכה ויך את המצרי, ומשום זה נאמר עד פי יבא

מורשה דיליה, ובגין דא בגיניה אתמר ביה עד פי יבא שיל"ה, דיליה (נ"א דילה) ודאי, איהו קטיל לחויא.

ו"ו יקה"ת עמי"ם (שם), בגין דאיהו בן יצהר בן קה"ת בן עמר"ם, בן עמא רמא, דאתמר ביה (דהיא"א כג יז) ובגני רחביה רבו למעלה, וקטיל לחויא, וחיליה בימא ובנישפתא וברקיעא, וכמה מארי קרבין אגחו עמיה קרבא על ימא, כמה דאת אמר (תהלים קד כו) שם אגיות יהלכון בימא דאורייתא, דאינון אגיות עינינו דמסתכלין באורייתא, וכמה אגיות מנייהו אתברו ונפלו בימא.

עד דייתי מורשה דילה, וקרע ימא דאורייתא, וסוס ורוכבו רמה בים, דאיהו חויא ובת זוגיה, דאיהו סוסא דילה, ואיהו אעבר עלה לישראל דלא טבעין בה, הדא הוא דכתיב (שמות יד כט) ובגני ישראל הלכו ביבשה בתוך הים.

בכרמיתא בימא בההוא חמר, בפורקנא בתרייתא כלא בימא דאורייתא, מטה דיליה דקרע ביה ימא דא קולמוס, בגין דעליה אתגלייא זרוע יהו"ה, דאתמר ביה (ישעיה נג א) וזרוע יהו"ה על מי נגלתה.

בההוא זמנא דאתעבר ההוא חויא בישא מן ימא, שליט חויא קדישא, ובההוא

זמנא (שם רמש ואין מספר חיות קטנות עם גדולות), אזלין אגיות בהבטחה בימא דלא טבעין, דהא רוח סערה אתעבר שלטנותיה מן ימא דאורייתא, ובההוא זמנא שם רמש ואין מספר וגומר, שם אגיות יהלכון לוינתן זה יצרת לשחק בו (תהלים קד כה-כו), ויהי חדי עמהון, הדא הוא דכתיב (תהלים מח יד) שיתו לככם לחילה וגומר, לחולה פתיב, וכלם אליך ישברון לתת אכלם

שיל"ה, שיל"ה מש"ה, שהיא המורשה שלו, ומשום זה נאמר בו עד פי יבא שיל"ה, שלו (שלה) ודאי, הוא הרג את הנחש. ו"ו יקה"ת עמי"ם, משום שהוא בן יצהר בן קה"ת בן עמר"ם, בן עמא רמא, שגאמר בו ובגני רחביה רבו למעלה, והרג את הנחש וחילו בים ובבבשה וברקיע. וכמה בעלי קרבות ערכו עמו קרב על הים, כמו שגאמר שם אגיות יהלכון בים של התורה, שאותן אגיות, העינים שמסתכלות בתורה, וכמה אגיות מהם נשברו ונפלו לים.

עד שתבא מורשה שלו, וקרע את ים התורה, וסוס ורוכבו רמה בים, שהוא הנחש ובת זוגו, שהיא הסוסה שלו, והוא העביר עליה את ישראל שלא טובעים בו. זהו שכתוב ובגני ישראל הלכו ביבשה בתוך הים.

בראשונה בים באותו חמר, בגאליה אתרוגה הכל בים של התורה, המטה שלו שקרע בו את הים, זה קולמוס, משום שעליו התגלתה זרוע יהו"ה, שגאמר בה וזרוע יהו"ה על מי נגלתה.

באותו זמן שגאמר אותו הנחש הרע מן הים, שלט הנחש הקדוש, ובאותו זמן (שם רמש ואין מספר חיות קטנות עם גדולות), הולכות האגיות בהבטחה בים, שלא טובעות, שהרי רוח הסערה העבר שלטונה מהים של התורה, ובאותו זמן שם רמש ואין מספר וגומר, שם אגיות יהלכון לוינתן זה יצרת לשחק בו, ויהיה שמח עמהם. זהו שכתוב שיתו לככם לחילה וגומר, לחולה פתיב, וכלם אליך ישברון לתת אכלם בעתו, (שהן עתות התורה, כמו שאמר

בעתו, (דאינון עתותי דאורייתא

כמו שאמר חכמינו וזכרונם לברכה קבעת עתים לתורה) דאיהו עתו דצדיק, תתן להם ילקוטון (שם קד כח) דא מנא, דאתמר ביה (שמות טז כו) ששת ימים תלקטוהו וגומר, מסטרא דעמודא דאמצעייתא דאיהו כליל שית סטריין, לוינתן לעילא דא צדיק דאיהו פדג (דף מג ע"ב) קטן על פיף ימא, נחש פריח, דא ההוא דאתמר ביה (שמות כו כח) הפריח התיכון בתוך הקרשים, ודא עמודא דאמצעייתא דאתקרי תיכון, בגין דאיהו עמודא דאמצעייתא, תריין גדפוי ימינא ושמאלא, דמתמן אורייתא אתיהיבת, תריין קשקשוי תריין סמכי קשוט, שכניתא עלאה איהי ימא, שכניתא תתאה איהי (משלי יט) דרף אגיה בלב ים, דאיהו ל"ב אלהי"ם דעובדא דבראשית, שם רמש ואין מספר, כמה דאת אמר (שיר ו ח) ועלמות אין מספר וכו', ואינון הלכות פסוקות, דאינון (תהלים מה טו) בתולות אחריה רעותיה דשכינתא.

חיות קטנות אלין אתון דאדנ"י, עם גדולות אינון אתון דיהו"ה, דאינון מרפבות דקודשא בריה הוא ושכינתיה, אתו פלהו חבריא לנשקא ליה, פרח ולא חזו ליה ולא מידי.

פתח רבי אלעזר ואמר, אבא, והא שבע ימים אינון, וים עלאה איהו על פלהו, ועלייהו אתמר (דברים לג יט) כי שפע ימים ינקו, למאן אינון יונקים, אמר ליה ברי שבעה בשבעה אינון מוצקות, והכי אינון רקיעים בשבעה בשבעה, והכי אינון טורין שבעה בשבעה, והכי אינון ארעין שבעה בשבעה, ישובין שבעה בשבעה, וראשין דלהון תריין, ורזא דמלה שנים שנים שבעה שבעה, וכלהו זכר ונקבה, ולעילא חד גנזי וטמיר, והכי אינון שבע פרסיין שבעה

חכמינו וזכרונם לברכה, קבעת עתים לתורה) שהיא עתו של צדיק. תתן להם ילקוטון, זה המן, שגאמר בו ששת ימים תלקטוהו וגומר, מצדו של העמוד האמצעי, שהוא כולל ששה צדדים. הלוינתן למעלה זה הצדיק, שהוא כדג קטן על חוף הים. נחש פריח זה אותו שגאמר בו הפריח התיכון בתוך הקרשים, וזה העמוד האמצעי שנקרא תיכון, בגלל שהוא העמוד האמצעי, שתי כפוי ימין ושמאל, שמשם נתנה תורה. שתי קשקשותיו, שני עמודי אמת. שכניה העליונה היא הים, שכניה התחתונה היא דרף אגיה בלב ים, שהוא ל"ב אלהים של מעשה בראשית, שם רמש ואין מספר, כמו שגאמר ועלמות אין מספר וכו', והן הלכות פסוקות, שהן בתולות אחריה רעותיה של השכינה.

חיות קטנות - אלו אותיות אדנ"י, עם גדולות - הן אותיות יהו"ה, שהן המרפבות של הקדוש ברוך הוא ושכינתו. באו כל החברים לנשק אותו, פרח ולא ראו אותו ולא דבר.

פתח רבי אלעזר ואמר: אבא, והרי שבעה ימים הם, והים העליון הוא על פלם, ועליהם גאמר כי שפע ימים ינקו, את מי הם יונקים? אמר לו: בני, שבעה בשבעה הן מוצקות, וכף הם הרקיעים שבעה בשבעה, וכף הם ההרים שבעה בשבעה, וכף הן הארצות שבעה בשבעה, הישובים שבעה בשבעה, והראשים שלהם שנים, וסוד הדבר - שנים שנים שבעה בשבעה, וכלם זכר ונקבה, ולמעלה אחד גנזי וטמיר, וכף

זכר ונקבה, ולעילא חד גנזי וטמיר, והכי אינון שבע פרסיין שבעה

בשבעה, שבע היכלין שבעה בשבעה, והכי ממנן אינון שבעה ושבעה.

ליתן דנמא דא צדיק, רישא דאיהו עמודא דאמצעייתא, מטי עד נמא שביעאה דאיהי רישא דכלהו, ותרין גרפוי ותרין קשקשין בארבע זמים שעורייהו, שעור דזנבא דהויא מטי עד נמא שביעאה בתראה, דאיהו פלילא שבע זמים, דעליה אתמר (תהלים קיט קסד) שבע ביום הללתיה.

אמר רבי שמעון, ברי, הא מארי תריסין קא נחתין מלעילא, מלובשין שריין, קשתותיהון קשתי אש, ורומחיהון אשא, וסיפיהון להבה, פלהו מארי עינין, בודאי הא מארי תריסין בבי מדרשא, ואלין בהון יתערון לאגחא קרבא לעילא.

ורא עוד אלא דהא נונא רבבא קא אתא, רב המנונא סבא, ודאי בכמה נונין חיילין קדישין דתלמידי חכמים, דמתרבין בינמא, כען צריך לפרשא לון רשת, למיהוי ברשות דילן, ולמארי תריסין מאני קרבא, כען צריך לאתקנא בקירטא באבנין דקירטא, בקשתא בגירין דקשתא, ברומחא, בסייפא, החזק מגן וצנה (תהלים לה ב), דאית מארי תריסין דאינון מגיחין בסוסון, ואית אחרנין דאינון רגלין, דעליהו אתמר במפקנותא דגלותא דמצראי, כשש מאות אלף רגלי וגומר (שמות יב לה).

קם רבי שמעון פתח ואמר, שמעו הרים את ריב יהו"ה (מיכה ו ב), מאן ריב, דא שכינתא, דאיהי ריב יהו"ה, דאיהי רבי רב, בגין בנהא, איהי ריב ברבי ורבן ורבא, ריב ודאי בכלהו תנאים ואמוראים, דאיהי מריבת

הם שבעה פסאות שבעה בשבעה, שבעה היכלות שבעה בשבעה, וכף הממנים הם שבעה בשבעה.

הליתן של הים זה צדיק, הראש, שהוא העמוד האמצעי, מגיע עד הים השביעי שהוא הראש של כלם, ושתי כנפיו ושני קשקשים בארבע זמים שעורים, שעור הזנב של הנחש מגיע עד הים השביעי האחרון, שהוא כולל שבעה זמים, שעליו נאמר שבע ביום הללתיך.

אמר רבי שמעון: בני, הרי בעלי המגנים יורדים מלמעלה, מלבשים שריין, קשתותיהם קשתות אש, ורומחיהם אש, וחיכותיהם להבה, כלם בעלי עינים, בודאי הרי בעלי המגנים בבית המדרש, ואלו בהם יתעוררו לצרף קרב למעלה.

ורא עוד, אלא שהרי הדג הגדול בא, רב המנונא סבא, ודאי בכמה דגים חילות קדושים של תלמידי חכמים שמתרבים בינם, פעת צריך לפרש להם רשת, להיות ברשותנו, ולבעלי המגנים כלי קרב, פעת צריך לתקן בקלע באבני קלע, בקשת פחצים של הקשת, ברמח, בסין, החזק מגן וצנה, שיש בעלי מגנים שהם גלחמים עם סוסים, ויש אחרים שהם רגלים, שעליהם נאמר ביציאת גלות מצרים, כשש מאות אלף רגלי וגומר.

קם רבי שמעון פתח ואמר: שמעו הרים את ריב יהו"ה, מי הריב? זו שכינה, שהיא ריב יהו"ה, שהיא רבי גדול בשביל בגינה, היא ריב ברבי ורבן ורבא, ריב ודאי עם כל התנאים והאמוראים, שהיא מריבה עמהם בששה סדרי משנה

בהון בשית סדרי משנה, בגין בעלה דאיהו עמודא דאמצעייתא, פליל שית סדרין.

ועליהו אתמר (ישעיהו כו ה) או יחזק במעוזי, יעשה שלום לי, שלום יעשה לי, תרי שלמי, חד בעמודא דאמצעייתא, וחד בצדיק, דעליהו אתמר (שם נו ט) שלום שלום לרחוק ולקרוב, דבגלותא אתמר בעמודא דאמצעייתא מרחוק יהו"ה נראה לי (ירמיהו לא ב), צדיק קרוב לה, ובגיניה אתמר (משלי כו לה) טוב שכן קרוב מאח רחוק.

ובגין דא שמעו הרים אלין אבהן, את ריב יהו"ה דא שכינתא, דאיהי ריב עם אבהן, בגין דמרחקין לה מבעלה, דאינון אתקריאו אמוראים, והאיתנים מוסדי ארץ אלין אינון תנאים, ואלין תנאים איתני"ם בהפוף (דף טו ע"א) אתון, ואינון נצח והוד (צדיקים) איתני עולם, והרי איתן בהפוף אותיות תנאים, שמסיע לו בגלות, ועליה נאמר איתן מושבך ושים בסלע קנה.

והאי סלע (אתמר בה דלא נפיק אלא טפין טפין דמיא דאורייתא באלין פסקות ובגין ונד משה את הסלע במטהו פעמים (במדבר כ יא) דא גרים ד) לא נפיק מינה אלא טפין טפין זעיר שם זעיר שם, וכמה מחלוקות על אלין טפין, ומאן גרים דא, המורים, דאתמר בהון כל המורה הלכה בפני רבו חייב מיתה, ובגין דא שמעו נא המורים, ובגינייהו ונד משה את הסלע במטהו פעמים, דאם לא דמחא בה לא הוו טרחין ישראל ותנאים ואמוראין באורייתא דבעל פה דאיהי סלע, אלא אתמר בו (שם ח) ודברתם אל הסלע ונתן מימיו בלא טורח, ויהיה מתקיים בהון ולא ילמדו עוד וגומר (ירמיה לא ג), והיה נפיק מיא בלא קשיא ומחלוקת ופסק,

בשביל בעלה, שהוא העמוד האמצעי, כולל ששה סדרים. ועליהם נאמר או יחזק במעוזי יעשה שלום לי, שלום יעשה לי שני שלומות, אחד בעמוד האמצעי ואחד בצדיק, שעליהם נאמר שלום שלום לרחוק ולקרוב, שבגלות נאמר בעמוד האמצעי מרחוק יהו"ה נראה לי, צדיק קרוב לה, ובגללו נאמר טוב שכן קרוב מאח רחוק.

ומשום זה שמעו הרים - אלו האבות, את ריב יהו"ה - זו שכינה, שהיא ריב עם האבות, משום שמרחיקים אותה מבעלה, שהם נקראו אמוראים, והאיתנים מוסדי ארץ - אלו הם התנאים, ואלו תנאים איתני"ם בהפוף אותיות, והם נצח והוד, (צדיקים) איתני עולם, והרי איתן בהפוף אותיות תנאים, שמסיע לו בגלות, ועליה נאמר איתן מושבך ושים בסלע קנה.

והסלע הנה (נאמר בה שלא יצא אלא טפוח טפוח של מים של התורה בפסקות הללה, ובשביל ונד משה את הסלע במטהו פעמים, זה גרם שלא יוצא ממונו אלא טפוח גרם טפוח, מעט שם מעט שם, וכמה מחלוקות על הטפוח הללו, ומי גרם את זה? המורים, שנאמר בהם כל המורה הלכה בפני רבו חייב מיתה, ומשום זה שמעו נא המורים, ובשבילם, ונד משה את הסלע במטהו פעמים, שאם לא שהכה בו, לא היו טורחים ישראל ותנאים ואמוראים בתורה שבעל פה, שהיא סלע, אלא נאמר בו ודברתם אל הסלע, ונתן מימיו בלא טרח, ויהיה מתקיים בהם ולא ילמדו עוד וגומר, והיה יוצא מים בלי קשיא ומחלוקת ופסק, משום שבשכינה נאמר

בגין דשכינתא דאתמר בה (שם כג כט) הלא כה דברי פאש נאם יהו"ה הוה שרי בפומיהון דישראל, דאיהי אורייתא דבעל פה, דאיהי סלע ע"ל ס', דאינון שתין מסכתות, דהכי איהו סל"ע ע"ל ס'.

השכינתא הוה נח על טנרא, דבכל אתר דבעי קודשא בריה הוא למעבד נס, שכינתא אקדמת להווא אתר, וכיון דשכינתא הוה תמן, לא הוה ליה למחאה בסלע, דקלנא הוות לשכינתא דהות תמן דלא הוה ליה חילא למיהב מיא, ודא איהו על אשר לא קדשתם אותי (דברים לב נא), יען לא האמנתם בי להקדישני (במדבר כ יב), ובגין דא אסתלק שכינתא מן הסלע, דאיהי י' מן מיטטרו"ן, ואשתאר מיטטרו"ן יבשה, ורזא דמלה יקווי המים מתחת השמים אל מקום אחד וגומר, אחד היא מלכות, ותראה היבשה, זה סלע, מיטטרו"ן, שבשבילו נאמר ויקח אחת מצלעתיו ויסגר בשר תחתנה. מה זה בשר? אותו שנאמר בו בשגם הוא בשר, ועד שהוריד אותה, לא עלה הסלע ולא נתן מימיו. ואחר שהסתלק המעין הנה משם, שלטה מרה במקומה, זהו שפתוב ויבאו מרתה, וסוד הדבר - וימרו את חיייהם בעבודה קשה וגומר, זו קשיה, בחמר, זה קל וחמר, והרי פרשוהו.

וכתר דאסתלק האי מבוועא מתמן, שליטת מרה באתרהא, הדא הוא דכתיב (שמות טו כג) ויבאו מרתה, ורזא דמלה וימרו את חיייהם בעבודה קשה וגומר (שם א יד), דא קושיא, בחמר דא קל וחמר, והא אוקמוהו. והבי הווי ישראל עד דאתזי לון עין, הדא הוא דכתיב (שם טו כה) ויורהו יהו"ה עין וישלף אל המים וימתקו המים, ודא עין החיים, דאתרבי על ההוא מבוועא דאיהי שכינתא, י' מבוועא דאשקי לאילנא דאיהו ו', והאי עין מהלף חמש מאות שנה דאינון ה', וימתקו המים דא ה' בתראה,

הלא כה דברי פאש נאם יהו"ה, הנה שורה בפייהם של ישראל, שהיא תורה שבעל פה, שהיא סלע, ע"ל ס', שהם ששים מסכתות, שכן הוא סל"ע, ע"ל ס'.

שכינתא היתה נחה על סלע, שבכל מקום שרצה הקדוש ברוך הוא לעשות נס, שכינתא הקדימה לאותו מקום, וכיון ששכינתא היתה שם, לא היה לו להכות בסלע, שקלון היה לשכינתא שהיתה שם שלא היה לו כח לתת מים, וזהו על אשר לא קדשתם אותי, יען לא האמנתם בי להקדישני, ומשום זה הסתלקה שכינתא מן הסלע, שהיא י' מן מיטטרו"ן, ונשאר מיטטרו"ן יבשה, וסוד הדבר - יקווי המים מתחת השמים אל מקום אחד וגומר, אחד היא מלכות, ותראה היבשה, זה סלע, מיטטרו"ן, שבשבילו נאמר ויקח אחת מצלעתיו ויסגר בשר תחתנה. מה זה בשר? אותו שנאמר בו בשגם הוא בשר, ועד שהוריד אותה, לא עלה הסלע ולא נתן מימיו. ואחר שהסתלק המעין הנה משם, שלטה מרה במקומה, זהו שפתוב ויבאו מרתה, וסוד הדבר - וימרו את חיייהם בעבודה קשה וגומר, זו קשיה, בחמר, זה קל וחמר, והרי פרשוהו.

וכך היו ישראל עד שהראה להם עין. זהו שכתוב ויורהו יהו"ה עין וישלף אל המים וימתקו המים, וזה עין החיים, שהתגדל על אותו המעין, שהיא השכינתא, י' המעין שמשקה את האילן שהוא ו', והעין הנה מהלף חמש מאות שנה שהם ה', וימתקו המים זו ה' אחרונה, שנאמר בה קראן לי

דאתמר בה (רות א כ) קראן לי מרה, דשכינתא תתאה איהי מעין גנים דלית ליה פסק, טפה דאתמשכא מן מוחא, וכמה טפין אתמשכאן מגייה, דאינון (תהלים מה טו) בתולות אתריה רעותיה.

הקרקפתא היא סלע, ומבוועא מלגאו דא מוחא, על אלין טפין אתמר (תהלים קכז ה) אשרי הגבר אשר מלא את אשפתו מהם וגומר, את אויבים בשער, דאיהו תרעא דצדיק אות ברית קדש, דעלה אתמר (שם קיח ב) זה השער ליהו"ה צדיקים יבאו בו.

ועוד שמעו הרים את ריב יהו"ה (מייכה ו ב), אלין תלת יודיי"ן, והאיתנים מוסדי ארץ (שם) אלין תלת ווי"ן, דכלהו אתרמיזו בויעסע ויבא ויט.

קום אלעזר ונטיל קירטא דאיהי שכינתא (ואקיר לה תנא), וזריק מגיה איהי אבן טפה קדישא, דעלה אתמר (בראשית ב ו) ואד יעלה מן הארץ, (ובגין דא) (דף טד ע"ב) אסתלקת עזקא מן א' מן זרקא, לקבלא עלה אבן יקרה דאיהי טפה, ומיד והשקה את כל פני האדמה, בד סליקת, סליקת באימא, דאיהו א' מן אדניי אהי"ה, ועל מאן סליקת, על עמודא דאמצעייתא דאיהו ו', דאיהי פריקא ביה בעזקא באצבעא, וסליקת בד' מן אדניי, דאינון תרין דרועין ותריין שוקיין, עד דסליק לאת י' דאיהי אבא חכמה י' עלאה, בגין דמתמן אתנטילת, הדא הוא דכתיב (משלי ג יט) יהו"ה בחכמה יסד ארץ, ונטילת נביעו ושקיו מגייה לעילא, בקוצא דילייה לעילא, ובאמצעייתא, ובקוצא דילייה לתתא, וכד נחיתת, נחיתת פלילא מתלת טפין, בההוא זמנא אתמר בה הולף סגולת"א.

מרה, ששכינתא תחתונה היא מעין גנים שאין לו הפסק, טפה שנמשכת מן המוח, וכמה טפות נמשכות ממנו, שהן בתולות אתריה רעותיה.

הקרקפתא היא סלע, והמעין מבפנים זה מוח. על הטפות הללו נאמר אשרי הגבר אשר מלא את אשפתו מהם וגומר, את אויבים בשער, שהיו שער הצדיק, אות ברית קדש, שעליה נאמר זה השער ליהו"ה צדיקים יבאו בו. ועוד שמעו הרים את ריב יהו"ה, אלו שלש יודיי"ם, והאיתנים מוסדי ארץ, אלו שלש ווי"ן, שכלם נרמזו בויעסע ויבא ויט.

קום אלעזר ונטיל את הקלע, שהיא שכינתא, (והקף אותה בכתי), וזרק מן האבן שהיא טפה קדושה, שעליה נאמר ואד יעלה מן הארץ, (ומשום זה) הסתלקה השבעת מן א' מן זרקא, לקבל עליה אבן יקרה שהיא טפה, ומיד והשקה את כל פני האדמה. כשעלתה, עלתה באם, שהיא א' מן אדניי אהי"ה, ועל מה עלתה? על העמוד האמצעי שהוא ו', שהיא כרוכה בו כטבעת באצבע, ועולה בד' מן אדניי, שהם שתי זרועות ושתי שוקיים, עד שעולה לאות י', שהיא אבא חכמה י' עליונה, משום שמשם נטלה. זהו שכתוב יהו"ה בחכמה יסד ארץ, ונטילת נביעה והשקאה ממנו למעלה, בקוץ שלו למעלה, ובאמצע, ובקוץ שלו למטה, ובשיוורת, יורדת כלולה משלש טפות. באותו זמן נאמר בה הולף סגולת"א.

ובאמצעייתא, ובקוצא דילייה לתתא, וכד נחיתת, נחיתת פלילא מתלת טפין, בההוא זמנא אתמר בה הולף סגולת"א.

ואתקריאת י' י' בתלת יודי"ן, י' עלאה
איהי על רישא דא, דאיהי פתר
עליון על כל עלאין, ולבתר נחיתת באמצעייתא
ונטלא מתמן (בעמודא דאמצעייתא) (ג"א
באמצע), ולבתר נחיתת לתתא באתרקה י' דאיהי
לתתא מן א.

קם עולימא פתר טולא, אמר רבי רבי הא
טפה קא נחתא, טול קשת בידך, דאיהו
פגוונא דאצבעא ועזקא ביה, טול ליה ודרך
(ס"א וורקה) ליה לגבה, דקבילת לה עליה, דהא
פד סליקת מתתא לעילא על רישא דאת ו',
איהו פרומחא ו', אתארכת ביה פשרביטא
דככבא, וכד סליקת לעילא שריא עלה י'
ואתעבידת ז', ודאי תגא על רישא דספר תורה,
פיון דנחתת, צריך למדרך קשת לגבה דאיהו
צדיק, ומניה נחיתת ואזדריקת באתרקה.

וחרבא דאיהי (רהאי) טפה איהי חתיכת לה
לתלת טפין, בגין דאזילת סגולתא,
דכד נחיתת עלה הוה י', ולבתר חתיכת לה
לתלת, למהוי תגא ועטרה ברישא דתלת
אבהן, דתהא כתר תורה וכתר פהוניה וכתר
מלכות, ודא רזא דש תלת תגין עלה.

דרישא דחרבא איהי י', גופא דחרבא ו',
תרין פטיפות דילה ה"ה, נרתקא דילה
אדנ"י, (וחרבא יהו"ה), וכד איהי יהו"ה בר
משכינתיה, איהו דין דחתיף מפל סטרא, פד
עאל בנרתקה אתעביד רחמי ולא חתיף דינין,
ורזא דחרבא בנרתקה, יאהדונה"י הכי ודאי.

ובזמנא דיהו"ה בר משכינתיה, אתמר
ביה (דברים דכג) פי יהו"ה אלהי"ך אש
אכלה הוא, דנטיל מגבורה לאוקדא עלמא,
י' אתעביד גחלת, ו' שלהובא דגחלת, ה' ה'

ונקראת י' י' בשלש יודי"ן, י'
עליונה היא על ראש הא, שהיא
כתר עליון על כל העליונים,
ואחר כך יורדת באמצע, ונוסעת
משם (בעמוד האמצעי) (באמצע), ואחר
כך יורדת למטה במקומה י'
שהיא למטה מן א.

קם עלם מאחר הצל, ואמר: רבי
רבי, גרי טפה ירדה, טל קשת
בידך, שהוא כמו האצבע וטבעת
בה, טל אותה ודרך (ורק) אותה
אליה, שקבלה אותה עליו, שהרי
קשעולה מטה למעלה על ראש
האות ו', הוא כמו רמח ו',
התארכה בו כמו שרביט של
הפוכב, וכשעולה למעלה, שורה
עליה י' ונעשית ז', ודאי פתר על
ראש ספר התורה. פיון שיורדת,
צריך לדרך קשת אליה, שהוא
צדיק, וממנו יורדת ונורקת
למקומה.

והחרב שהיא של הטפה (הו),
היא חותכת אותה לשלש טפות,
בגלל שהולכת סגולת"א,
שפשוירדת עליה היא י', ואחר
כך חותכת אותה לשלש, להיות
כתר ועטרה בראש שלשת
האבות, שתהיה כתר תורה וכתר
כהנה וכתר מלכות, וזה הסוד של
ש שלשה תגים עליה.

שראש החרב היא י', גוף החרב
ו', שתי פטיפות שלה ה"ה,
הנרתק שלה אדנ"י, (והחרב יהו"ה),
וכשהיא יהו"ה חוץ משכינתו,
היא דין שחותרה מכל צד, פשנכנס
בנרתיק נעשה רחמים, ולא חותרה
דינים, וסוד החרב בנרתיקה -
יאהדונה"י כך ודאי.

ובזמן שיהו"ה מחוץ לשכינתו,
נאמר בו פי יהו"ה אלהי"ך אש
אכלה הוא, שנוטל מגבורה
לשרף את העולם. י' נעשה
גחלת, ו' שלהבת הגחלת, ה' ה'

חד חמש פגוונין, תניינא חמש נהורין דנהרין
בהון, ובזמנא דה' עלאה אסתלקת מה' תתאה,
איהי אמרה (שיר א ו) אל תראוני שאני
שחרהרת, ובזמנא דאיהי נהרא פגוונתא,
אתמר בה (בראשית ט טז) וראיתיה לזכר ברית
עולם, קמו תנאים ואמוראים דלעילא, ואמרו
רבי רבי כמה תקיפא קירטא דילך, די סליקת
לה עד אין סוף, ונחיתת לה עד אין תכלית.

פתח במלקדמין ואמר, שמעו הרים את ריב
יהו"ה (מכילת ו ב), אמר לון אבהן אבהן
טורין רברבין, שמעו, דהאי אבן דאתגזרת
מאלין טורין דלכון, דאיהי פתרא ברישא
דכלהו, והאיתנים דאיהי פתרא על כלהו,
איהי סליקת ריב עליכו, בגין בעלה, דאיהי
מבועא סתימא פסלע, עד דייתי בעלה לא
יהבא מימוי, דהא לישינין אינון פפטישיין
דמחאן בההוא סלע, ולית חד מנייהו דאפיק
מינה נביעו, פר מבעלה דידע לאמשכא לה.

פתח רבי שמעון ואמר, זכאה איהו מאן
דמצלי וידע לסלקא רעותיה לעילא,
דהא פומוי אפיק שמיהן, ואצבעוי כתבין רזין,
וכד סלקין שמיהן (דף נח ע"א) מפומוי, כמה
עופין פתחין גדפיהו לעילא לקבלא לון,
וכמה חיוון דמרפבתא, כלהו מזדמנין
לגבייהו לנטלא לון, כל שפן אם שכינתא
שריא בצלותיה, ואסתלקת לקודשא בריך
הוא, ורזא דמלה אם תשכבון בין
שפתים, (תהלים סח יד), אל תקרי אם אלא אם,
זכאה איהו מאן דסליק לה בצלותיה דמצלי
בשפוי, לעילא לגבי בעלה.

בצלותא דשחרית סלקא בשמא דאתקרי
א"ל, הא"ל הגדול ודאי, בצלותא
דמנחה סליקת בשמא דאתקרי אלהים,

האחד חמשה גוונים, השני חמשה
אורות שמאירים בהם, ובזמן שה'
עליונה הסתלקה מה' תחתונה,
היא אומרת אל תראוני שאני
שחרהרת, ובזמן שהיא מאירה
בגוניה, נאמר בה וראיתיה לזכר
ברית עולם. קמו תנאים
ואמוראים שלמעלה, ואמרו: רבי
רבי, כמה תקיף הקלע שלך,
שהעלית אותה עד אין סוף,
והורדת אותה עד אין תכלית.

פתח כמו מקדם ואמר: שמעו
הרים את ריב יהו"ה. אמר להם:
אבות אבות, הרים גדולים,
שמעו, שהאבן הזאת שנגזרה
מההרים הללו שלכם, שהיא כתר
בראש כלם, והאיתנים, שהיא
כתר על כלם, היא מעלה ריב
עליכם בשביל בעלה, שהיא מעין
נסתר פסלע, עד שיבא בעלה לא
נותן מימיה, שהרי הלשונות הם
כמו פטישים שמכים באותו סלע,
ואין אחד מהם שמוציא ממנה
נביעה פרט לבעלה שיודע למשף
אותה.

פתח רבי שמעון ואמר: אשרי
הוא מי שמתפלל ויודע להעלות
רצונו למעלה, שהרי פיו מוציא
שמות, ואצבעותיו כותבות
סודות, וכשעולים השמות מפיו,
כמה עופות פותחים כנפיהם
למעלה לקבל אותן, וכמה חיות
של המרפבה, כלם מזדמנים
אליהם בכדי לטל אותם, כל שפן
אם שכינה שורה בתפלתו
ומתעלה לקדוש ברוך הוא, וסוד
הדבר - אם תשכבון בין שפתים,
אל תקרי אם אלא אם, אשרי הוא
מי שמעלה אותה בתפלתו
שמתפלל בשפתיו, למעלה אל
בעלה.

בתפלת השחרית עולה בשם
שנקרא א"ל, הא"ל הגדול ודאי.
בתפלת המנחה עולה בשם

דלא דחילת מפל עופין דעלמא, ונחתא בכמה
מזונין לבנהא, הדא הוא דכתיב (דברים לב
(א) פנשר יעיר קנו על גוזליו ירחף, (דף מה
ע"ב) מאן גוזליו, אלין אינון ישראל, דאינון
פגוזלייא מצפצפין לה בכמה צפצופין
דצלותא, ונחתת לגבייהו, לכל חד נחתא ליה
מזונא פדקא יאות ליה, למאן נחתא מזונא
דאורייתא דאיהי מזונא דנשמתא, למאן נחתא
מזונא דגופא, לכל חד פפום רעותיה.

דבר אחר אם תשכבון, דא אימא עלאה,
דאיהי צלותא דשבת, דצריכין שפון
לקבלא לה בערב שבת, דאיהי נשמת כל חי,
איהי נחתא על ראש צדיק דאיהו יום השביעי,
לשון למודים קרינן ליה, ואיהי שריא עליה
בין תרין שפון דאינון נצח והוד.

ושבת איהי פה, (ג"א פתח) דאתפתחא בערב
שבת לקבלא לה בהאי צלותא דשבת,
דהא צלותא דשבת אתקריאת קבלה, ומינה
מקבלין כל ספירא דין מן דין, ובה צלותא
דבר נש מקובלת קדם יהו"ה, ואיהי צלותא
דעשרת ימי תשובה, ואיהי ה' עלאה, דתקיני
בה חמש צלותין ביומא דכפורי.

אבל שבת איהי שכינתא תתאה, פלילא
מתלת אבהן, דאינון תלת ענפין דש'
דשפ"ת, ב"ת יחידה איהי נקודה בחלל דילה,
ואיהי חג דכל (ג"א דכליל כל) יומין טבין, עלה
אתמר (ישעיהו מ כב) היושב על חוג הארץ.

אבל נשמתא יתירא בשבת וביומין טבין
ובכל מוספין, איהי אימא עלאה,
תוספת רוח הקדש, צלותא דשית יומין דחול
תלת זמנין בכל יומא, איהי שכינתא תתאה,
פללא דתמני סרי צלותין, תלת זמנין ביומא,
סלקין בשית יומין ח"י, ועל שמיה אתקרי תפלת כל פ"ה, ביומין דחול

מי הם גוזליו? אלו הם ישראל,
שהם כמו גוזלים שמצפצפים לה
בכמה צפצופים של תפלה,
ויורדת אליהם, לכל אחד מורידיה
לו מזון פראי לו. למי מורידיה
מזון של התורה, שהוא מזון
הנשמה, למי מורידיה מזון הגוף,
לכל אחד כפי רצונו.

דבר אחר אם תשכבון, זו האם
העליונה, שהיא תפלת השבת,
שצריכים שפתים לקבל אותה
בערב שבת, שהיא נשמת כל חי,
היא יורדת על ראש צדיק שהוא
יום השביעי, לשון למודים
קוראים אותו, והיא שורה עליו
בין שתי שפתים, שהם נצח והוד.
ושבת היא פה, (פתח) שנפתח
בערב שבת לקבל אותה בתפלת
השבת הזו, שהרי תפלת השבת
נקראת קבלה, וממנה מקבלות
כל הספירות זה מזה, ובה תפלתו
של אדם מקבלת לפני יהו"ה,
והיא תפלת עשרת ימי תשובה,
והיא ה' עליונה שתקנו בה חמש
תפלות ביום הכפורים.

אבל שבת היא שכינה תחתונה,
כלולה משלשה אבות, שהם
שלשת הענפים של ש' של שבת,
ב"ת יחידה היא נקדה בחלל
שלה, והיא חג של כל (שכולל כל)
ימים טובים, עליה נאמר היושב
על חוג הארץ.

אבל נשמה יתרה בשבת ובימים
טובים ובכל המוספים, היא האם
העליונה, תוספת רוח הקדש,
תפלה של ששת ימי החל, שלש
פעמים בכל יום, היא השכינה
התחתונה, הכלל של שמונה
עשרה תפלות, שלש פעמים
ביום, עולים בששה ימים שמונה
עשרה, ועל שמו נקראת תפלת
כל פ"ה. בימי החל מביאים לה

אייתי לה מזונא על ידי שליח, אבל בשבת
ויומין טבין אייתי לה מזונא על ידא קודשא
ברוך הוא, ווי לאתתא דאתפרנסת על ידי
שליחא, והא אוקמוהו ביונה, דאתמר (בראשית
ח י"א) והנה עלה זית טרף בפינה, ואמאי עלה
זית, אלא אמרת יונה, רבון עלמין, תהא מזונא
דילי מסורה בידך ותהא מרירא פזינת, ולא
תהא מתוקה ומסורה ביד שליח, ושליח בהאי
אתר דא מטטרו"ן, ועוד שכינתא אתקריאת
צלותא דפסחא מסטרא דימינא, צלותא דראש
השנה מסטרא דשמאלא, צלותא דשבעות
מסטרא דאמצעיתא, יהו"ה איהי בכל אתר
לקבלא לה, (ולתקוני מאני קרבא).

דבר אחר שמעו הרים את ריב יהו"ה (מיכה
א ב), מאן ריב יהו"ה ומאן הרים, ריב
יהו"ה דא שכינתא, הרים אלין אבהן, ריב
איהי קטטה ומחלקת לקודשא ברוך הוא, על
בנהא דאינון בגלותא, ובזמנא דלאו אינון
בגלותא, איהי ריב לגביה על אינון מספנין
דאזלין מתתרכין מאתריהו, בגין דירחים
עליהו, וקרא אוכח, הדא הוא דכתיב (ישעיהו כו
ח) או יחזק במעוזי, יעשה שלום לי, שלום
יעשה לי, תרי שלמי, חד עם שכינתא דאיהי
ריב לגביה על מספנא, ומאן איהו מספנא
דעבדת ריב בגיניה, דא מספנא דאיהו מסטרא
דצדיק, וכל שפן פד צדיק דאיהו חרב ויבש
בח"י ברכאן דצלותא, וצווחין לגבי קודשא
ברוך הוא, ואתמר לגבייהו (משלי א כח) אז
יקראנני ולא אענה.

ובמה דשכינתא תתאה איהי ריב על צדיק
דאיהו ח"י עלמין, חרב ויבש, (חרב מבי
מקדשא ויבש מנסכים ועולות), הכי איהו ריב שכינתא
עלאה בגיניה עם קודשא ברוך הוא, ועליהו אתמר (דברים י"ח)

מזון על ידי שליח, אבל בשבת
וימים טובים מביאים לה מזון
על ידי הקדוש ברוך הוא. אוי
לאשה שמתפרנסת על ידי שליח,
והרי פרשוהו ביונה, שנאמר
והנה עלה זית טרף בפינה, ולמה
עלה זית? אלא אמרה היונה,
רבון העולמים, יהיה מזוני מסור
בידך ויהיה מרור פזינת, ולא יהיה
מתוק ומסור ביד שליח, והשליח
במקום הזה זה מטטרו"ן. ועוד,
שכינה נקראת תפלה של פסח
מצד הימין, תפלת ראש השנה
מצד השמאל, תפלת שבועות
מצד העמוד האמצעי, יהו"ה
הוא בכל מקום לקבל אותה (לחלקו
את כלי הקרב).

דבר אחר, שמעו הרים את ריב
יהו"ה, מה זה ריב יהו"ה ומה זה
הרים? ריב יהו"ה זו השכינה,
הרים אלו האבות, ריב היא
קטטה ומחלקת לקדוש ברוך
הוא על בניה שהם בגלות, ובזמן
שאינם בגלות, היא ריב אליו על
אותם העניים שהולכים מגרשים
ממקומם כדי שירחם עליהם,
והפכו מוכיח, זהו שכתוב או
יחזק במעוזי יעשה שלום לי,
שלום יעשה לי. שני שלומות,
אחד עם השכינה, שהיא ריב
אצלו על העני, ומי הוא העני
שעושה ריב בשבילו? זהו העני
שהוא מצד של צדיק, וכל שפן
כשצדיק שהוא חרב ויבש
בשמונה עשרה הכרכות של
התפלה, וצויעקים לקדוש ברוך
הוא, ונאמר אליהם אז יקראנני
ולא אענה.

וכמו ששכינה התחתונה היא ריב
על צדיק שהוא ח"י העולמים,
חרב ויבש, (חרב מבית המקדש ויבש
מנסכים ועולות) כך הוא ריב השכינה

בשעריה, ובזמנא דתרוניהו אינון ריבות
בגיניה עם קודשא בריך הוא, קודשא בריך
הוא צנוח לגבי ישראל לתתא, או יחזק
במעוזי, יעשה שלום לי, שלום יעשה לי (ישעיהו
כז ה). תרי שלומים, לקבל תרי ריבות, וקשיא
איהי לה מפלא, אפרשותא דקודשא בריך
הוא מינה, ודא איהו מחלוקת לשם שמים.

וכד נפילת, נפילת לרגלוי, הדא הוא
דכתיב (רות ג ז) ותגל מרגלותיו ותשכב,
ואתנפלת קדמיה בנפילת אפים, בגין צדיק
דאיהו ח"י עלמין עני בגלותא, וצדיק פד
איהו לבר מאתריה אתמר ביה (תהלים ב יב) נשקו
בר פן יאנף, ושכינתא כד איהי לבר מאתרהא
אתקריאת ברייתא, איהו בר ואיהי ברייתא (דף
מ"ו א') דשבת דאתוסף לעני דאיהו צדיק, יום
השבת ודאי, דלית ליה מדיליה אלא נשמתא
יתירה דאתוסף לגביה בגין שכינתא, אתקרי
איהו מוסף שבת.

ובההוא זמנא אתקריאת איהי תוספתא,
מספרא דיום שבת פמה תוספות
נחתין עמה לתלמידי חכמים, דאתקריאו
נשמות יתירות, הדא הוא דכתיב נשמת פל
חי תברך את שמך יהו"ה אלהינו וכו', ואלין
(אינון) דמתוספאן לעמא קדישא בערב שבת
ירתיין לון תלמידי חכמים פיומין דחול, ובהון
אתעביד חול קדש, ואלין אינון תוספות דקא
נחתין מתוספתא.

הודאי שכינתא איהי תקונא דגופא דקודשא
ברוך הוא, איהי ברייתא פד אתמר בה
(רות ג ז) ותגל מרגלותיו, ואיהי תוספתא מספרא
דח"י עלמין, דאיהו מוסף שבת, ואיהי משנה
מספרא דגופא, משנה תורה ודאי, ואיהי
התקפא מספרא דרועא ימינא דמלפא, הדא

העליונה בשבילו עם הקדוש
ברוך הוא, ועליהם נאמר דברי
ריבות בשעריך, ובזמן ששתייהם
הן ריבות בשבילו עם הקדוש
ברוך הוא, הקדוש ברוך הוא
צועק אל ישראל למטה, או יחזק
במעוזי יעשה שלום לי, שלום
יעשה לי. שני שלומים, פנגד שתי
ריבות, וקשה היא לה מהכל
הפרדת הקדוש ברוך הוא ממנה,
וזו מחלוקת לשם שמים.

ובשנות, נוספת לרגליו, זהו
שכתוב ותגל מרגלותיו ותשכב,
ונפלת לפניו בנפילת אפים,
משום שצדיק שהוא ח"י
העולמים עני בגלות, וצדיק
כשהוא מחוץ למקומו, נאמר בו
נשקו בר פן יאנף, וכשכינה
מחוץ למקומו נקראת ברייתא,
הוא בן והיא ברייתא, ששבת
שנוספת לעני שהוא צדיק, יום
השבת ודאי, שאין לו משלו אלא
נשמה יתירה שנוספת אליו
בשביל השכינה, הוא נקרא מוסף
שבת.

ובאותו זמן היא נקראת
תוספתא, מצד של יום שבת פמה
תוספות יורדים עמה לתלמידי
חכמים, שנקראו נשמות יתרות.
זהו שכתוב נשמת פל חי תברך
את שמך יהו"ה אלהינו וכו',
ואלו (סג) שנוספים לעם הקדוש
בערב שבת, יורשים אותם
תלמידי חכמים בימי החול, ובהם
נעשה חל קדש, ואלו הם תוספות
שיורדים מתוספתא.

שנדאי השכינה היא תקוין הגוף
של הקדוש ברוך הוא, היא
ברייתא פשנאמר בה ותגל
מרגלותיו, והיא תוספתא מצד
של ח"י העולמים, שהוא מוסף
שבת, והיא משנה מצד של גוף,
משנה תורה ודאי, והיא התקפה
מצד של רוע ימין המלך. זהו

הוא דכתיב (שמות טו) ימינך יהו"ה נאדרי בכח,
בכח תרגום בתוקפא, הצרכה איהי מספרא
דשמאלא, ובדרועא שמאלא אחיד בה,
ובדרועא ימינא אתקן בה, ויימא קומי שבי
ירושלם.

ועוד מספרא דימינא איהי תוקפא לבר נש,
ומספרא דשמאלא יהיב לון צרכיהון
בארע מדברא, שאלה איהי בפומא דמלפא,
הדא הוא דכתיב (דברים לב ז) שאל אביך,
ותיבתא לגביה הדא הוא דכתיב ויגדך, ובה
בר נש שואל פענן ומשיב פהלכה.

שמעתהא איהי כלפא דתמן מחשבה, תיקו
איהי כד אסתלק מלפא מינה,
הדא הוא דכתיב (תהלים לט א) נאלמתי דומיה
החשתי מטוב, ובה צלותא בחשאי, וכד איהו
תיקו אתמר בה (משלי א כח) אז יקראונו ולא
אענה.

כד שריא בה יהו"ה אתקריאת הגדה, בההוא
זמנא אז תקרא ויהו"ה יענה, שטה
אתקריאת פד לא יהא קושיא ומחלוקת, הדא
הוא דכתיב (ישעיה מ ד) פל גיא ינשא וכל הר
וגבעה ישפלו, והיה העקב למישור, פסק
אתקריאת מפמה גוונין, אית בני נשא
דמשתדלין באורייתא דבעל פה לשמה, ואינון
בעלי אומנות לגבה, אית דפסקין בה אבנין
פטורין וסלעין תקיפין, ולבתר דפסקין לון
מתקנין לון בכמה פרוקין, ועלייהו
אתמר (דברים כו ו) אבנים שלמות תבנה, ועבדין
בהון פמה בנינין למלפא ולמטרוניתא לדיירא
ביניהו.

ואית פסקות דאינון לבושיין דמטרוניתא,
וחתכין לון לכמה סטריין, ולבתר
מתקנין לון בכמה פרוקין, לאתחזאה בהון מטרוניתא קדם מלפא, בההוא

שכתוב ימינך יהו"ה נאדרי בכח,
בכח תרגום בתוקפא, הצרכה
היא מצד של שמאל, ובדרוע
שמאל אהו זהו בה, ובדרוע ימין
מתקין בה, ויאמר קומי שבי
ירושלם.

ועוד מצד הימין היא חזק לאדם,
ומצד השמאל נותן להם צרכיהם
במקום מדבר, שאלה היא כפי
המלך. זהו שכתוב שאל אביך,
ותשובה אליו זהו שכתוב ויגדך,
ובה אדם שואל פענן ומשיב
פהלכה.

שמעתהא היא בלב ששם
מחשבה, תיקו היא פשהמלך
הסתלק ממנה. זהו שכתוב
נאלמתי דומיה החשתי מטוב,
ובה תפלה בחשאי, וכשהוא
תיקו נאמר בה אז יקראנו ולא
אענה.

כששורה בה יהו"ה נקראת
הגדה, באותו זמן אז תקרא
ויהו"ה יענה, שיטה נקראת
כשלא תהיה קשיה ומחלוקת, זהו
שכתוב פל גיא ינשא וכל הר
וגבעה ישפלו והיה העקב
למישור. פסק נקראת מפמה
גוונים, יש אנשים שמשתדלים
בתורה שבעל פה לשמה, והם
בעלי אמונות אליה, יש שפוסקים
בה אבנים פהרים וסלעים חזקים,
ואחר שפוסקים אותם, מתקנים
אותם בכמה ישובים, ועליהם
נאמר אבנים שלמות תבנה,
ועושים בהם כמה בנינים למלך
ולגבירה לדור ביניהם.

ויש פסקות שהן לבושי הגבירה,
וחתכים אותם לכמה צדדים,
ואחר כך מתקנים אותם בכמה
פרוקים, שתראה בהם הגבירה
לפני המלך. באותו זמן וראיתה
לזכר ברית עולם, ואלו הם

מתקנין לון בכמה פרוקין, לאתחזאה בהון מטרוניתא קדם מלפא, בההוא

זמנא וראיתיה לזפור ברית עולם (בראשית ט
 טו). ואלין אינון לבושין דכהנא, דאינון ארבע
 בגדי לבן וארבע בגדי זהב, ואית פסקות
 מאלין מארי תריסין דקא אתיין לבי מדרשא,
 דפסקין וחתכין בהון בלישנהון, דאינון
 פרומחין וסייפין, ואלין אינון פרשיין
 ותקיפין, פמגיחין קרבא בימא וביבשתא,
 דאינון אורייתא דבכתב ואורייתא דבעל פה.
 זכאין אינון אם מלפא ביניהו דאיהו עמודא
 דאמצעייתא, כליל תרין תורות דאנון
 תורה שבכתב ותורה שבעל פה, דאתיהיבו
 מימינא ומשמאלא, דביה נצחין קרבא, ווי
 לון לאלין דייעלון לאגתא קרבא בתרין תורות
 בלא מלפא, דעליהו אתמר (תהלים יט ד) אין אמר
 ואין דברים בלי נשמע קולם, כל בעלי
 אומניות משתפחין בתורה שבעל פה, ואיהי
 מלגאו, הדא הוא דכתוב (שם מה יד) כל פבורה
 בת מלך פנימה.

איהו הלכה דמלפא, פד איהי אזלת גביה
 בתרין שוקין דאינון תרי סמכי קשוט,
 וכד סליקת בגופא בתרין דרועוי דמלפא
 אתקריאת קבלה, וכד נשיקת ליה בפומיה
 אתקריאת אורייתא דבעל פה, בההוא זמנא
 דסלקא לפומא דמלפא, מיד יתקיים ברעיא
 מהימנא (במדבר יב ח) פה אל פה אדבר בו, פד
 קמת על רגלהא בגלותא בתרא, אתקריאת
 הלכה למשה מסיני, וכד שרייא בדרועוי (ד
 טו) דמלפא, אתקריאת קבלה למשה מסיני,
 וכד שרייא בפומא דמלפא מיד פה אל פה
 אדבר בו, וכד איהי מרחקא הלכה ממשה,
 שכנינתא איהי ריב ליהו"ה לתתא, וכד לאו
 איהי בדרועוי קבלה, איהי ריב לעילא.
 ובגין דא שמעו הרים את ריב יהו"ה, אלין תלת אבהן, מאי ריב דלהון,

דא שכנינתא, ובהפוך אתון רי"ב איהו רב"י,
 דאיהו רבי מארץ ישראל, ועמיה איהי
 שכנינתא ריב, והאיתנים אלין תרי תנאי,
 איתני"ם בהפוך אתון תנאי"ם, מוסדי ארץ
 אלין צדיק וצדק.

דבר אחר שמעו הרים, מאן הרים אלין תלת
 נקודין דאינון סגו"ל, והאיתנים אלין
 תרין נקודין דאינון צר"י, ועוד שמעו הרים
 מאן הרים אלין תלת נקודין תניינין דאינון
 שור"ק, ואיתנים אינון תרין נקודין תניינין
 דאינון שב"א.

מא' ריב יהו"ה דא חיר"ק, ריב יהו"ה
 לעילא חול"ם, ריב יהו"ה לתתא
 חיר"ק, תרי ריבות אינון על שור"ק, דאיהו
 (חד) צדיק קשורא דתרוייהו, (עמודא
 דאמצעייתא) פד איהו מתרחק מנייהו איהו ריב,
 וכד מתקשר בין תרוייהו איהו רבי, ואיהו
 שלום, ואיהו קשר, הדא הוא דכתוב
 (מד ל) ונפשו קשורה בנפשו.

ועוד תרי ריבות אינון, חד צדיק, וחד עמודא
 דאמצעייתא, חד איהו ריב בין אבא
 ואמא, דאנון קמ"ץ ופת"ח, דא עמודא
 דאמצעייתא איהו ריב בינייהו, (ג"א דאינון ריב בין
 אבא ואימא דאנון קמ"ץ ופת"ח, ואמאי אינון ריב בינייהו). בגין
 שכנינתא דלית לה מזונא בגלותא, בגין דתרעא
 איהו פת"ח, דאתמר ביה (תהלים קמה טז) פותח
 את ידיך, דאיהו י' חכמה, קמ"ץ סתום, עליה
 אתמר פותח את ידיך ומשביע לכל ח"י, ודא
 ח"י עלמין, דאיהו כליל ח"י ברכאן, איהו
 חרב ויבש בצלותא דאיהו שכנינתא, ובגין דא
 איהו צלותא ובשה, בגיניהו איהו ריב בין
 אבא ואימא.

וכד אתפתח קמ"ץ בפת"ח דאיהו תרעא דיליה, עמודא דאמצעייתא

ובהפוך אותיות רי"ב הוא רב"י,
 שהוא רבי מארץ ישראל, ועמו
 השכינה היא ריב, והאיתנים אלו
 שני תנאים, איתני"ם בהפוך
 אותיות תנאי"ם, מוסדי ארץ אלו
 צדיק וצדק.

דבר אחר, שמעו הרים, מי
 ההרים? אלו שלש נקודות שהן
 סגו"ל, והאיתנים אלו שתי
 נקודות שהן צר"י. ועוד שמעו
 הרים, מי ההרים? אלו שלש
 נקודות שניות שהן שור"ק,
 ואיתנים הם שתי נקודות שניות
 שהן שב"א.

מה זה ריב יהו"ה? זה חיר"ק,
 ריב יהו"ה למעלה חל"ם, ריב
 יהו"ה למטה חיר"ק, שתי ריבות
 הם על שור"ק, שהוא צדיק (אחד),
 הקשר של שניהם, (העמוד האמצעי),
 כשהוא מתרחק מהם הוא ריב,
 וכשנקשר בין שניהם הוא רבי,
 והוא שלום, והוא קשר. זהו
 שבכתב ונפשו קשורה בנפשו.

ועוד שתי ריבות הם, אהד צדיק
 ואהד העמוד האמצעי, אהד הוא
 ריב בין אבא ואמא, שהם קמ"ץ
 ופת"ח, זה העמוד האמצעי הוא
 ריב ביניהם, (שהוא ריב בין אבא ואמא.

שהם קמ"ץ ופת"ח. ולמה הם ריב ביניהם?)
 משום שלשכינה אין מזון בגלות,
 משום שהשער הוא פת"ח,
 שנאמר בו פותח את ידיך שהוא
 " חכמה, קמ"ץ סתום, עליו
 נאמר פותח את ידיך ומשביע
 לכל ח"י, וזה ח"י העולמיים,
 שהוא כולל שמונה עשרה
 ברכות, הוא חרב ויבש בתפלה
 שהוא שכינה, ומשום זה הוא
 תפלה ובשה, בשבילם הוא ריב
 בין אבא ואמא.

ובשנפתח קמ"ץ בפת"ח, שהוא
 השער שלו, העמוד האמצעי

וכד אתפתח קמ"ץ בפת"ח דאיהו תרעא דיליה, עמודא דאמצעייתא

נחית מלא, ומהלף חמש מאה שנין, עד דמטו לח"י עלמין (דאיהו כליל ח"י ברבאן), ואתמלא מנייהו, ומניה אתשקניא לשכינתא דאיהי צלותא, ומאי דהיה יבשה קרא ליה ארץ, הדא הוא דכתיב (בראשית א ו) ויקרא אלהי"ם ליבשה ארץ, למעבד פריין ואיבין, דאינון ארעא קדישא דישראל לתתא, הדא הוא דכתיב (שם יא) ויאמר אלהי"ם תדשא הארץ דשא.

ועמודא דאמצעייתא פד סליק לאבא ואימא לנחתא מזונא מתמן, קליה סלקא על פל אינון נחלין ומבועין, וכד נחתא קליה נחתא על פל אינון נחלין ומבועין דאורייתא, הדא הוא דכתיב (תהלים צגג) נשאו נהרות יהו"ה, נשאו נהרות קולם, נשאו נהרות אלין אינון תריין נקודין דאינון צר"י, מאן איהו דסליק על גבייהו בתריין דרועין, דא חול"ם, וביה אתעבידו סגולת"א, ומאן איהו דנחית תחותיהו בתריין שוקין, דא חיר"ק, וביה אתעבידו סגול"ל.

בההוא זמנא נשאו נהרות קולם, דאיהו קול יעקב, קול השופר, ולאן סלקין ליה לגבי אבא ואימא, וכד נחית נחית בתריין נקודין דאינון שב"א תרי ירכי קשוט, הדא הוא דכתיב (שם) ישאו נהרות דכים, כגון על פתף ישאו (במדבר ז ט).

(ואבא נחית) בצדיק, דאיהו שור"ק בנקודת (חיר"ק) חדא, כי שם חלקת מחוקק ספון (דברים לג כא), קשורא דתריין ירכין דקשוט, דאיהו דכים, דף גס, ד"ף דכליל כ"ד אתוון דיהודא תניינא, עליה אתמר (תהלים עד כד) אל ישוב דף נכלם, ד"ף איהו בכ"ד ספרים דאורייתא, ושכינתא (בראשית כד טו) וכד"ה על שכמה, וכד צדיק איהו מלא מעמודא דאמצעייתא, דאתמר ביה (שם טו) ותמלא כדה ותעל.

יורד מלא, ומהלף חמש מאות שנים עד שמגיעים לח"י העולמים, ומתמלא מהם, וממנו משקים את השכינה שהיא תפלה, ומה שהיה יבשה קורא לו ארץ. זהו שכתוב ויקרא אלהי"ם ליבשה ארץ, לעשות פרות ונצנים, שהם הארץ הקדושה של ישראל למטה. זהו שכתוב ויאמר אלהי"ם תדשא הארץ דשא.

וכשעולה העמוד האמצעי לאבא ואמא להוריד מזון משם, קולו עולה על פל אותם נחלים ומעינות, וכשיורד, קולו יורד על פל אותם נחלים ומעינות התורה. זהו שכתוב נשאו נהרות יהו"ה, נשאו נהרות קולם. נשאו נהרות, אלו אותם שתי נקודות שהם צר"י, מי הוא שעולה על גביהן בשתי זרועות? זה חל"ם, ובו נעשים סגולת"א, ומי הוא שיורד תחתיהם בשתי שוקים? זה חיר"ק, ובו הם נעשים סגול"ל. באותו זמן נשאו נהרות קולם, שהוא קול יעקב, קול השופר, ולא יפא מעלים אותו? לאבא ואמא, וכשיורד, יורד בשתי נקודות שהן שב"א, שתי ירכים של אמת. זהו שכתוב ישאו נהרות דכים, כגון על פתף ישאו.

(ואבא יורד) בצדיק שהוא שור"ק בנקודת (חיר"ק) אחת, כי שם חלקת מחוקק ספון, קשר של שתי ירכים של אמת, שהוא דכים, דף גס, דף שכולל כ"ד אותיות של היחוד השני, עליו נאמר אל ישב דף נכלם, ד"ף הוא בעשרים וארבעה ספרים של התורה ושכינה, וכד"ה על שכמה, וכשצדיק מלא מן העמוד האמצעי, שנאמר בו ותמלא כדה ותעל.

סליקת היא נקודה דאיהו חד שור"ק על תריין דאינון שב"א, ואתעבידו שור"ק, פתר דאיהו מלא מסטרא דיליה ומסטרא דעמודא דאמצעייתא, אתמר בשכינתא ותמלא כדה ותעל, ותורד כדה מעל שכמה, פל הפורע פורע בברוך, ותמלא כדה ותעל, פל הזוקף זוקף בשם, עולה ודאי מן הגלות אל בעלה. בשעה הזו היא אומרת לצדיק, ותאמר שתה אדוני וגם גמליך אשקה, שהם גמולי חלב. ועוד חל"ם נקרא העמוד האמצעי למח, וחיר"ק אל חלב, שור"ק נקרא בקשר של שניהם, ועוד חל"ם נקרא בכל צד הימין. זהו שכתוב על פל קרבנד תקריב מלח. וחיר"ק נקרא בכל צד השמאל, והוא שור"ק הקשר של שניהם. ועוד חל"ם נקרא באם העליונה יום הכפורים שהוא עשור, ובו יהיה מוח"ל וסולח חטאי עמו, וחיר"ק נאמר באם התחתונה ובו חיר"ק עליו שניו על סמאל, שהשתעבד בכני השכינה בגלות.

ועוד חול"ם אתקרי עמודא דאמצעייתא לגבי מוחא, וחיר"ק לגבי לפא, שור"ק אתקרי בקשורא דתרוייהו, ועוד חול"ם אתקרי בכל סטרא דימינא, הדא הוא דכתיב (ויקרא ב יג) על פל קרבנד תקריב מלח, וחיר"ק אתקרי בכל סטרא דשמאלא, ואיהו שור"ק קשורא דתרוייהו, ועוד חל"ם אתקרי באימא עלאה, יום הכפורים דאיהו עשור, וביה יהא מוח"ל וסולח חובין דעמיה, וחיר"ק אתמר באימא תתאה, וביה חור"ק עליו שניו על סמאל, דאשתעביד בכנוי דשכינתא בגלותא.

דבר אחר נשאו נהרות קולם, דא תריין זמנין דמיחדין ישראל לקודשא בריה הוא, וסלקין ליה ביה קלא ערב ובקר וצהריים, דאינון ימינא ושמאלא, בתרוייהו סלקין קלא דאיהו עמודא דאמצעייתא, לגבי מאן סלקאן ליה לגבי אימא עלאה, דאיהו כ"ה בימינא וכ"ה בשמאלא ערב ובקר, ואינון תמשין תרעין דבינה, קראן ליה בהון, דנחית לגבי צדיק וצדק.

דאיהו ד"ף בשוקא ימינא, ואיהי כדה על

עולה הנקדה הזו, שהוא שור"ק אחד, על שנים שהם שב"א, ונעשים שור"ק. אחר שהוא מלא מצדו ומצד העמוד האמצעי, נאמר בשכינה ותמלא כדה ותעל, ותורד כדה מעל שכמה, פל הפורע פורע בברוך, ותמלא כדה ותעל, פל הזוקף זוקף בשם, עולה ודאי מן הגלות אל בעלה. בשעה הזו היא אומרת לצדיק, ותאמר שתה אדוני וגם גמליך אשקה, שהם גמולי חלב.

ועוד חל"ם נקרא העמוד האמצעי למח, וחיר"ק אל חלב, שור"ק נקרא בקשר של שניהם, ועוד חל"ם נקרא בכל צד הימין. זהו שכתוב על פל קרבנד תקריב מלח. וחיר"ק נקרא בכל צד השמאל, והוא שור"ק הקשר של שניהם. ועוד חל"ם נקרא באם העליונה יום הכפורים שהוא עשור, ובו יהיה מוח"ל וסולח חטאי עמו, וחיר"ק נאמר באם התחתונה ובו חיר"ק עליו שניו על סמאל, שהשתעבד בכני השכינה בגלות.

דבר אחר, נשאו נהרות קולם, זה פעמים שמיחדים ישראל את הקדוש ברוך הוא, ומעלים לו בו קול ערב ובקר וצהריים, שהם זמין ושמאל, בשניהם מעלים קול, שהוא העמוד האמצעי למי מעלים אותו? לאם העליונה, שהוא עשרים וחמש בימין ועשרים וחמש בשמאל ערב ובקר, והם חמשים שערי בינה, קוראים לו בהם, שיורד אל צדיק וצדק.

שהיא ד"ף בשוק זמין, והיא כדה על שכמה בשוק שמאל, שהן שני עמודי אמת, ומשום זה ישאו נהרות דכים, ד"ף י"ם, והוא ד"ף

שכמה בשוקא שמאלא,

דאינון תרי סמכי קשט, ובגין דא ישאו נהרות דככים, ד"ף י"ם, ואיהו ד"ף בכ"ד אתון דברוף שם כבוד מלכותו לעולם ועד דערבית, ואיהו ד"ף בכ"ד אתון דשחרית, ורזא דמלה ושמתי כ"דכ"ד שמשותיך (ישעיה נד יב), ואיהו פד"ה פתרוייהו, ואל ישוב ד"ף נכלם.

וצריך דלא אשתמע קלא בההוא דף, אלא ישאו נהרות, לא כתוב נשאו אלא ישאו, בשביל, על פתח ישאו. באותו זמן ותמלא כדה ותעל, ותאמר שמה אדוני וגם לגמליך אשקה, אלו הם מאתים ארבעים ושמונה תבות של ארבע הפרשיות של היחוד של קריאת שמע, שבכלם הם מאתים ארבעים ושמונה האיברים שפולולים בברית שהוא צדיק, כלם נשקים על ידי השכינה, שהוא כ"ד י"ם.

כ"ד ספרין דאורייתא, ודאי אינון כ"ד דאתמלי מן ימא עלאה דאורייתא, דאיהי כלילא דחמשין אתון דיחודא, דאינון כ"ה וכ"ה, דמיחדין בהון לקודשא בריה הוא תרין זמנין, וכד סליק י"ם חמשין, דא איהו ישאו נהרות דככים, בהפוך אתון דף ואיהו כ"ד, ודף איהו צדיק בהאי פד, בגין דאיהו תבירא בגלותא, שכינתא דאיהי פד עליה אתמר (תהלים נא ט) לב נשפר ונדפה אלהי"ם לא תבזה, צדיק איהו דף פמיא דאורייתא.

ואיהו פתית במשחא דאורייתא, הדא הוא דכתיב (במדבר כח ה) שמן פתית, אימתי, בזמנא דאסתלק ו' מן ה', ואשתארת ד', דלת ודאי, ובגין דא שמן פתית רביעית ההין, רביעית ה"א ודאי, דאתחזרת דל"ת, וההוא פתית איהו ו' זעירא, שלימו דה', ועליה אתמר (שמות לא יז) ביני ובין בני ישראל אות הוא לעולם, אות ה' ודאי, ובגין דא

בעשרים וארבע אותיות של ברוך שם כבוד מלכותו לעולם ועד של ערבית, והוא ד"ף בעשרים וארבע אותיות של שחרית, וסוד הדבר - ושמתי כ"דכ"ד שמשותיך, והיא פד"ה בשניהם, ואל ישוב ד"ף נכלם. וצריך שלא ישמע קול בההוא דף, אלא ישאו נהרות, לא כתוב נשאו אלא ישאו, בשביל, על פתח ישאו. באותו זמן ותמלא כדה ותעל, ותאמר שמה אדוני וגם לגמליך אשקה, אלו הם מאתים ארבעים ושמונה תבות של ארבע הפרשיות של היחוד של קריאת שמע, שבכלם הם מאתים ארבעים ושמונה האיברים שפולולים בברית שהוא צדיק, כלם נשקים על ידי השכינה, שהוא כ"ד י"ם.

עשרים וארבעה הספרים של התורה, ודאי הם כ"ד שנתמלא מן השם העליון של התורה, שהיא כללות של חמשים אותיות היחוד, שהם עשרים וחמש ועשרים וחמש שמייחדים בקן את הקדוש ברוך הוא פעמים, וכשעולה י"ם חמשים, זהו ישאו נהרות דככים, בהפוך אותיות ד"ף, והוא כ"ד, ודף הוא צדיק בפד תזה, משום שהוא שבור בגלות, השכינה שהיא כד עליה נאמר לב נשפר ונדפה אלהי"ם לא תבזה, צדיק הוא דף במים של התורה.

והוא כתיב בשמן של התורה. זהו שכתוב שמן פתית. מתי? בזמן שהסתלק ו' מן ה', ונשארה ד', דלת ודאי, ובשביל זה שמן פתית רביעית ההין, רביעית ה"א ודאי, שחזרה דל"ת, ואותו כתיב הוא ו' זעירה, השלמות של ה', ועליו נאמר ביני ובין בני ישראל אות הוא לעולם, אות ה' ודאי,

אתקריאתה על שמיה, יום הששי, ה"א דששי. מקולות מים רבים (תהלים צג ד), אליון שבע (קלון) שמקון, דמתפלגין לשבעה נהרות, וכלהון מתפלגין בההוא נהר דנפיק מעדן, ואינון בהבו ליהו"ה, שבע אינון דאזלין על שבע שמקון, דאינון אבגית"ץ וכו', ואינון שבע ספירן, (שם כט א) קול יהו"ה על המים דא חס"ד ואיהו אבגית"ץ, דמתפן מיא דאורייתא, קול יהו"ה בפח דא קר"ע שט"ן ודא גבור"ה, קול יהו"ה בהדר דא נג"ד יכ"ש ודא תפארת, פסאו פשמ"ש נגד"י (שם פט לו), וביה אתמר למשה (שמות לד י) נגד כל עמך אעשה נפלאות, קול יהו"ה שובר ארזים (תהלים כט ז) דא בט"ר צת"ג ודא נצ"ח, קול יהו"ה חוצב להבות אש דא חק"ב טנ"ע ודא הו"ד, קול יהו"ה יחיל מדבר דא יג"ל פז"ק דאיהו יסו"ד, הר סיני, קול יהו"ה יחולל אילות, דא שק"ו צי"ת ודא מלכו"ת, דעלה אתמר (שם כב א) למנצח על אילת השחר, ודא איהו מקולות מים רבים.

אדירים משפרי ים (שם צג ד), אליון טעמי דאורייתא, דאתמר בהו (שם מב ח) כל משפריה וגליה עלי עברו, ואליון אינון זרק"א מק"ף שופ"ר הול"ף סגולת"א. (דף טו ע"ב) זרק"א, קו דיוקנא דאת ו', רישא דיליה י', תלת גלגלים (נ"א אית) סלקין ביה בימא דאורייתא, ואינון סגו"ל (נ"א סגולתא), וכל גלגל סליק לי' גלגלים לעילא, והאופנים ינשאו לעמתם (יחזקאל א כ), ולזמנא דנשאו האופנים לעומתם, מיד נשאו נהרות יהו"ה, תרין נקודין דאינון סגולת"א סלקין לההיא נקודה תדא על גרפוי, ואתעבידו י"ה, ודא איהו נשאו נהרות יהו"ה, אינון ב' נקודין דא, י'

ומשום זה נקראת ה' על שמו, יום הששי, ה"א של הששי. מקולות מים רבים, אלו שבעה מקולות) שמות, שנחלקים לשבעה נהרות, וכלם נחלקים באותו הנהר שיוצא מעדן, והם בהבו ליהו"ה, שבעה הם שהולכים על שבעה שמות, שהם אבגית"ץ וכו', והם שבע ספירות. קול יהו"ה על המים זה חסד, והוא אבגית"ץ, שמשם המים של התורה. קול יהו"ה בפח, זה קר"ע שט"ן, וזו גבורה. קול יהו"ה בהדר, זה נג"ד יכ"ש, וזה תפארת, פסאו פשמ"ש נגד"י, ובו נאמר למשה נגד כל עמך אעשה נפלאות. קול יהו"ה שובר ארזים (תהלים כט), זה בט"ר צת"ג, וזה נצ"ח. קול יהו"ה חוצב להבות אש, זה חק"ב טנ"ע, וזה הו"ד. קול יהו"ה יחיל מדבר, זה יג"ל פז"ק, שהוא יסו"ד, הר סיני, קול יהו"ה יחולל אילות, זה שק"ו צי"ת, וזו מלכות, שעליה נאמר למנצח על אילת השחר, וזהו מקולות מים רבים. אדירים משפרי ים, אלו טעמי התורה, שנאמר בהם כל משפריה וגליה עלי עברו, ואלו הם זרק"א מק"ף שופ"ר הול"ף סגולת"א. זרק"א, קו דמות של האות ו', הראש שלו י', שלשה גלגלים (ש עולים בו בים של התורה, והם סגו"ל (סגולתא), וכל גלגל עולה לי' גלגלים למעלה, והאופנים ינשאו לעמתם, ובזמן שינשאו האופנים לעמתם, מיד נשאו נהרות יהו"ה, שתי נקודות שהן סגולת"א עולות לאותה נקודה אחת על פנפו, ונעשים י"ה, וזהו נשאו נהרות יהו"ה, הם שתי נקודות של א, י' למעלה וי' למטה, עולים ו' על (כנפי) הכנפים, וזלזן עולים? אלא

ומשמאל, אין ענוי בענוי של בעלה, תרועה שהיא תורה ע"ן פנים, והיא התרועה שלו, ומשום זה אשרי העם יודעי תרועה.

דבר אחר, קול ענות אנכי שמע, זהו ענוי של אנכי שמע, שהיא צועקת בכל יום למעלה, היא ובניה, וקוראים לו פעמים ערב ובקר שמע ישראל, וכל אדם שיש לו ענוי מהשכינה, שהיא עניה בגלות, רחוקה מבעלה, וקורא לו בכל יום שמע ישראל, שירר אליה, ודאי עליו נאמר קול ענות אנכי שמע, קול של הענוי של העניה אנכי שמע.

קם אחד עם קלע, וזו שכינה תחתונה, ואחד עם קשת, זה ברית צדיק, עליו נאמר שופ"ר הול"ף פז"ר גדו"ל, החצים שלה הם הצדיקים של ישראל שקבלו ברית, שבזכותו יוצאים מן הגלות, וסוד הדבר - הא לכם זרע, שהם טפות, וזו זרקה"א.

קמו תנאים ואמוראים שלמעלה וברכו אותו, ואמרו: מטרה (שורה) תהא מגנה עליך מהחצים בגלות, עליך נאמר לא תירא מפחד לילה מחץ יעורף יומם, וקשת חץ של צד הקדשה יגן עליך, ותחת כנפיו תחסה צנה וסחרה אמתו, צנה - זו שכינה תחתונה, וסחרה - זו שכינה עליונה, אמתו - זה העמוד האמצעי.

קם הוא ואמר: תנאים תנאים, משנה תהיה בעזרתכם ולא תשתנו מרחמים לדין, ההלכה הולכת לימינכם להתגבר בה על שונאיכם, קבלה תתקבל תפלתכם, בריתא מוציאה אתכם ואת בניכם מן הגלות ומשעבוד ודין של אותו הממנה על הגלות על בניכם, מיד שברך אותם עלה למקומו.

לית ענויאי פענויא דבעלה, תרועה דאיהי תורה ע"ן אנפין, ואיהי תרועה דיליה, ובגין דא (דף פז ע"א) אשרי העם יודעי תרועה.

דבר אחר קול ענות אנכי שמע (שמות לב יד). דא איהו ענויא דאנכי שמע, דאיהי צווחת בכל יומא למעלה, היא ובנהא, וקראן ליה תרין זמנין ערב ובקר שמע ישראל, וכל פר נש דאית ליה ענוי משכינתא, דאיהי עניא בגלותא, רחיקא מן בעלה, וקרא ליה בכל יומא שמע ישראל, דיהא נחית לגבה, ודאי עליה אתמר קול ענות אנכי שמע, קול דענויא דהאי עניא אנכי שמע.

קם אחד בקירטא ודא שכינתא תתאה, וחד בקשתא דא ברית צדיק, עליה אתמר שופ"ר הול"ף פז"ר גדו"ל, גירין דילה אינון צדיקים דישראל דקבלו ברית, דבזכותיה נפקין מגלותא, ורזא דמלה (בראשית מז כג) הא להם זרע, דאינון טיפין ודא זרק"א.

קמו תנאים ואמוראים דלעילא וברכו ליה, ואמרו מטרה (ג"א עברה) תהא אגנית עליך מחצים בגלותא, עלך אתמר (תהלים צא ה) לא תירא מפחד לילה מחץ יעורף יומם, וקשתא וחצא דסטרא דקדושה יגן עליך, ותחת כנפיו תחסה צנה וסחרה אמתו, צנה דא שכינתא תתאה, וסחרה דא שכינתא עלאה, אמתו דא עמודא דאמצעיתא.

קם איהו ואמר תנאים תנאים משנה תהא בעזריכו, ולא תשתניאו מרחמי לדינא, הלכה אזלת לימינא דלכון, לאתגברא בה על שנאכון, קבלה תתקבל צלותכון, בריתא אפיקת לכון ולבניכו מגלותא, ומשעבודא ודינא דהוא דממנא על גלותא על בניכו, מיד דבריה לון סליק לאתריה.

קם רבי שמעון בקדמיתא פתח ואמר, תנא אסתמר לך, דהא קירטא לגבך, ודא שכינתא, ובה אזוריקו תלת אבנין, דאינון תלת טפין דמוחא עלאין, דאינון י"י, ואתפלילו בחקמה בתבונה ובדעת.

אמר ליה רבי שים בפלע קנה, דהא קשתא לגבך דאיהו אות הברית, אסתמר מגירין דיליה, דאינון תלת ו'ו', דסלקין ח"י בחושבן, ודא ח"י עלמין.

קם תנא תנינא ואמר ליה, הא תניא דמסייע לך, ברוחא דאיהו פלילא מארבע פרשיין, ודא ו' דאיהו עמודא דאמצעיתא, כליל שית תיבין דיהודא, ורמ"ח תיבין דאתמר ביה (במדבר כד כא) ושים בפלע קנה.

דהא קרני פגה לגבך, דאנון תרין נביאי קשוט, עליהו אתמר (תהלים קלב יז) אצמיח קרן לדוד, ומצמיח קרן ישועה מסטרא דשכינתא אתקרי קרני פגה, מסטרא דשור (דברים לג יז) וקרני ראם קרניו, ואינון משיח ראשון ושני י' ו', בית ראשון ושני ה"ה.

ושכינתא נטלא פורפירא מאשא סומקא ואצטבעת בה, ואתקריאת סומקא פרה אדמה תמימה (במדבר יט ב), אדומה ודאי מסטרא דגבורה, תמימה מסטרא דהוא דאתמר ביה (בראשית יז א) התהלך לפני והיה תמים, אשר אין בה מום מסטרא דיעקב דלית ביה פסולת, דאתמר ביה (שם כז) ויעקב איש תם, יעקב דלעילא, ובדיוקניה יעקב דלתתא, אשר לא עלה עליה על (במדבר יט ב), משעבודא דגלותא, בגין דאיהי שכינתא עלאה אתקריאת, ולא עוד אלא דאיהי אתקריאת שבת, דאיהי אסור במלאכה, שנקראת חרות.

קם רבי שמעון בראשונה, פתח ואמר: תנא תנא, השמר לך, הרי הקלע לגבך, וזו השכינה, ובה נזרקו שלש אבנים, שהם שלש טפות של המוח העליונות, שהן י' י' י', ונקללו בחקמה בתבונה ובדעת.

אמר לו: רבי, שים בפלע קנה, שהרי הקשת לגבך, שהיא אות הברית, השמר מהחצים שלו, שהם שלש ו' ו' ו', שעולים שמונה עשרה בחשבון, וזה ח"י העולמים.

קם התנא השני ואמר לו: הרי תנא שמסייע לך, ברמח, שהוא כלול מארבע פרשיות, וזה ו' שהוא העמוד האמצעי כולל שש תבות היחוד, ומאתים ארבעים ושמונה תבות שנאמר בו ושים בפלע קנה.

שהרי קרני פגה אצלך, שהם שני נביאי אמת, עליהם נאמר אצמיח קרן לדוד, ומצמיח קרן ישועה. מצד של השכינה נקרא קרני פגה, מצד של השור - וקרני ראם קרניו, והם משיח ראשון ושני י' ו', בית ראשון ושני ה"ה.

ושכינה נטלה בגד מלכות מאש אדמה ונצבעת בה, ונקראת אדם פרה אדמה תמימה, אדמה ודאי מצד הגבורה, תמימה מהצד של אותו שנאמר בו התהלך לפני והיה תמים, אשר אין בה מום מצד של יעקב שאין בו פסולת, שנאמר בו ויעקב איש תם, יעקב שלמעלה, ובדמותו יעקב שלמטה. אשר לא עלה עליה על, משעבוד הגלות, בגלל שהיא נקראת שכינה העליונה, ולא עוד, אלא שהיא נקראת שבת, שהיא אסורה במלאכה, משום שנקראת חרות.

בגין דאתקריאת חרות.

זמנא כל ספירן נטלין מגבורה, ושמא דיו"ד
ה"א וא"ו ה"א, ואפילו מלאכים דלעילא,
וישראל דלתפא.

ולביתר דנטיל נוקמא מנייהו, יתמלא רחמין
על ישראל, וקדם דיהא נטיל נוקמא
מעמלק, לא יתיב בכרסיא, ובההוא זמנא
דנטיל נוקמא מבני עשו, ייתי לפייסא
לאילתא, ואיהי געני"א ובוכה, הדא הוא
דכתיב (ירמיה לא יד) רחל מבכה על בניה, עד
דאומי לה קודשא בריה הוא לאעברא לון
מעמלא, ויקטול בהון, עד דיצטבע ימא מן
דמהון, ויקטול בהון עד דיתפרנסון מנהון
חיוון פרא תרי עשר שנין, ועופין דשמיא
שבע שנין.

ועוד געני"א, תלש"א, אזל"א גרי"ש, געני"א
בתרועה, ויהיב בהון סקילה, הדא הוא
דכתיב (ישעיה לז יא) ונטה עליה קו תהו ואבני
בהו, תלש"א בשברים ת"ל א"ש (ודא
שריפה), ת"ל דא חנק, כגוונא דא א"ש שריפה,
אזל"א גרי"ש בתקיעה, דאיהו פרומחא
לקטלא לון בהרג.

שרש"ת תרועה למתפש לון אסורין בבית
אסורין דמלפא, כמה דאת
אמר (תהלים קמט ה) לאסור מליכיהם בזיקים וכו',
שופ"ר הול"ף, פס"ק, מק"ף, קלא דשופרא
סלקא בתרועה (דף חט ע"א) כרומחא, לעורר
עליהו קול תרועת מלחמה, ודא שופ"ר
הול"ף, פס"ק דא שברים דעביד לון פסקות
וקטרין (נ"א וקרטין או וקרטין), ודא מפת חרב והרג
ואבדן, מקף תרועה דא חנק, ודא איהו הול"ף
וחזק מאד (שמות טו ט), מאד דא מות דאתתקף
עליהו, כגוונא דמתן תורה.

ועוד אזל"א גרי"ש, שכינתא אמרת לקודשא בריה הוא, גרש האמה

נטלות מגבורה, והשם של יו"ד
ה"א וא"ו ה"א, ואפילו המלאכים
שלמעלה, וישראל שלמטה.
ואחר שנטל מהם נקמה, יתמלא
רחמים על ישראל, ולפני שיהיה
נטיל נקמה מעמלק לא יושב
בכסא, ובאותו זמן שנטל נקמה
מבני עשו, יבא לפייס את האילת,
ויהי גועי"ה ובוכה. זהו שכתוב
רחל מבכה על בניה, עד שושבע
לה הקדוש ברוך הוא להעבירם
מהעולם, ויהרג בהם עד
שיצטבע הים מדמם, ויהרג בהם
עד שיתפרנסו מהם חיות הבר
שנים עשר שנים, ועופות השמים
שבע שנים.

ועוד געני"א, תלש"א, אזל"א
גרי"ש, געני"א בתרועה, ונותן
בהם סקילה, זהו שכתוב ונטה
עליה קו תהו ואבני בהו. תלש"א
בשברים, ת"ל א"ש, (וה שריפה),
ת"ל דא חנק, כמו דא א"ש שריפה.
אזל"א גרי"ש בתקיעה, שהוא
כמו רמח להרג אותם בהרג.
שרש"ת, תרועה, לתפס אותם
אסורים בבית האסורים של
המלך, כמו שגאמר לאסור
מלכיהם בזקים וכו'. שופ"ר
הול"ף, פס"ק, מק"ף, קול
השופר עולה בתרועה כמו רמח,
לעורר עליהם קול תרועת
מלחמה, וזה שופ"ר הול"ף.
פס"ק דא שברים, שעושה להם
פסקות וקשרים (קרטין או וקרטין), וזו
מפת חרב והרג ואבדן. מק"ף
תרועה, זה חנק, וזה הול"ף וחזק
מאד. מאד, זה מות שהתחזק
עליהם, כמו שמתן תורה.

ועוד אזל"א גרי"ש, השכינה
אומרת לקדוש ברוך הוא, גרש
האמה הזאת ואת בנה, אלו הערב

הזאת ואת בנה (בראשית כא י) אלין ערב רב, (ש"א כו
יט) דגרשוני מהסתפח בנחלת יהו"ה, גריש לון
מן עלמא דין ומעלמא דאתי, דלא יהא לון
חולקא עם ישראל, שופ"ר הול"ף, רבי"ע,
שני"י גרישי"ן, שלשל"ת, בההוא זמנא נטיל
קודשא בריה הוא רומ"ח, דאיהי רמ"ח תיבין
דאית בקריאת שמע ושית תיבין דיהודא,
ובה (במדבר כה ח) וידקר את שניהם, דכר ונוקבא,
דא סמא"ל ונחש, ורבי"ע דיוקנא דומיא
דרומ"ח.

שני"י גרישי"ן, תריף לון קודשא בריה הוא מן
שמיא וארעא, בההוא זמנא שקר הסוס
לתשועה וכו' דהקדוש ברוך הוא מן השמים
והארץ. באותו זמן, שקר הסוס
לתשועה וכו', שהקדוש ברוך
הוא ורדף אתריהם, ונטיל אותם
בשלשל"ת על צוארם, ואחר כך
הורג אותם ברמח, שהוא
רבי"ע. פראשונה גרש אותם,
ואחר כך רדף אתריהם ותפס
אותם, ואחר כך הרג אותם.
ורבי"ע ושני"י גרישי"ן
ושלשל"ת, הם תקיע"ה שברי"ם
תרוע"ה. שברי"ם, שבר תשבר
מצבותיהם, אלו שגאמר בהם
ויבאו בני האלהים להתניצב על
יהו"ה, בדין על השכינה
וישראל, שגאמר בו ויבא גם
השטן בתוכם, זה סמא"ל שבא
לקטרג על בני ישראל ולדון את
השכינה, וכיין שהוא מבקש דין
על השכינה ובניה, פאלו
עומדים עליו. תרוע"ה, בה
תרועם בשבט ברזל. תקיע"ה,
והקיע אותם ליהו"ה נגד
השמש, ושופר הוא קול, מפני
יוצא קול בתקיעה שברים
תרועה. תקיעה מן המח, שברים
מהלב, כמו שגאמר לב נשפר
ונדכה וגומר, זהו זכחי אלהי"ם
רוח נשברה. הקול בתרועה
מפני ראה, וכלם נכללו בקנה
וראה, ונעשו קול, ובפה דבור.

ורבי"ע, ושני"י גרישי"ן, ושלשל"ת, אינון
תקיע"ה שברי"ם תרוע"ה, שברי"ם
שבר (שמות כג כד) תשבר מצבותיהם, אלין דאתמר
בהון (איוב א ו) ויבאו בני האלהים להתניצב על
יהו"ה, בדינא על שכינתא וישראל, דאתמר ביה
ויבא גם השטן בתוכם, דא סמא"ל דאתא
לקטרג על בנוי דיש"אל, ולדון לשכינתא, וכיין
דהוא בעי דינא על שכינתא ובנוי, פאלו קיימין
עליה, תרוע"ה בה (תהלים כ ט) תרועם בשבט ברזל,
תקיע"ה והוקע אותם ליהו"ה נגד השמש (במדבר
כה ד), ושופר איהו קלא, מגייה נפיק קלא בתקיעה
שברים תרועה, תקיעה מן מוחא, שברים מלפא,
כמה דאת אמר (תהלים נא יט) לב נשפר ונדכה
וגומר, דא איהו זכחי אלהי"ם רוח נשברה,
קלא בתרועה מפני ריאה, וכלהו אתפלילו
בקנה וריאה, ואתעבידו קול, ובפומא דבור.

ועוד נשמתא ורוחא ונפשא דבר נש, אינון תקיעה תרועה שברים, נפשא בלבא ודא שברים, כמה דאת אמר לב נשבר ונדכה, נשמתא במוחא ודא תקיעה, רוחא בכנפי ריאה, דנשיב על לבא דאיהו נור דליק, ואם לאו הוה דליק פל גופא, ורזא דמלה כנפי יונה נחפה בכסף וגומר (שם סח יד). ורוחא כליל מאשא ומיא, ובגין דא איהו תרועה, ועליה אתמר (שם פט טז) אשרי העם יודעי תרועה, בגין דנשמתא איהי נשמת חיים, בינה דנטלה מחכמה, נפש מלכות תבונה, רוח תפארת, ואיהו דעת כליל תרוייהו, עליה אתמר (משלי כד ד) ובדעת חדרים ימלאו.

ומבינה נביאים, ואינון נצח והוד, וממלכות פתובים ואינון חסד וגבורה, תפארת תורה כליל בלהו, וכלא על עמודא חד קיימא ודא (משלי יכה) צדיק יסוד עולם.

כבד וטחול דא סמא"ל ונח"ש, פבד אשא סומקא, מרה אשא ירוקא, טחול אשא אוכמא, יותרת פלילא דכלהו, פבד וטחול סמא"ל ונח"ש, פבד אל אחר, מרה סם מות דיליה, טחול נחש נוקבא דיליה, חלב טמא, ומרה איהו חרבא דמלאך המות, כמה דאת אמר (שם ה ד) ואחריתה מרה כלענה תדה פחרב פיות, ובאורייתא דאיהי סם חיים אי נשמתא טמא אתעברא מן עלמא, (כבד וטחול דא סמא"ל ונח"ש, דאיהו אל אחר), וכבד דהוא אל אחר בתרועה דאיהו רוחא מתעברא מן עלמא, טחול דהוא נחש בשברים דאיהו נפש מתעברא מן עלמא, מרה דהוא סם המות בתקיעה מתעברא מן עלמא.

וכאה איהו דכליל נשמתא ורוחא עם נפשא בקלא דאורייתא, דבאורייתא

ועוד נשמה רוח ונפש של אדם, הן תקיעה תרועה שברים. הנפש בלב, וזה שברים, כמו שנאמר לב נשבר ונדכה. הנשמה במוח, וזו תקיעה. הרוח בכנפי ראה, שנושבים על הלב הזה שהוא אש דולקת, ואם לא, היה דולק כל הגוף, וסוד הדבר - כנפי יונה נחפה בכסף וגומר, והרוח כלולה מאש ומים, ומשום זה הוא תרועה, ועליו נאמר אשרי העם יודעי תרועה, משום שהנשמה היא נשמת חיים, בינה שנוטלת מחכמה, נפש מלכות תבונה, רוח תפארת, והוא הדעת שכולל את שניהם, עליו נאמר ובדעת חדרים ימלאו.

ומבינה הנביאים, והם נצח והוד, וממלכות פתובים, והם חסד וגבורה תפארת, תורה כולל כלם, והכל עומד על עמוד אחד, וזה צדיק יסוד עולם.

כבד וטחול זה סמא"ל ונחש. הכבד אש אדמה, מרה אש ירקה, טחול אש שחרה, יותרת כלולה של כלם. כבד וטחול - סמא"ל ונח"ש, כבד - אל אחר, מרה - סם המות שלו, טחול - נחש הנקבה שלו, חלב טמא, ומרה היא חרב של מלאך המות, כמו שנאמר ואחריתה מרה כלענה תדה פחרב פיות. ובתורה שהיא סם חיים, אם הנשמה טמאה, נעבר מן העולם. (כבד וטחול זה סמא"ל ונחש, שהם אל אחר) וכבד שהוא אל אחר בתרועה שהוא רוח, נעבר מן העולם, טחול שהוא נחש בשברים שהוא נפש, נעבר מן העולם, מרה שהוא סם המות בתקיעה, נעברת מן העולם.

אשרי הוא מי שכולל נשמה ורוח עם הנפש בקול של התורה, שבתורה התחזקו, שכל מי שאינו

אתתקפון, דכל מאן דלא אתעסק באורייתא חליש נשמתיה ורוחיה ונפשיה עילא ותתא, ויותרת הפבד איהו זונה, שיורין איהו לכל אלהים אחרים מתתקפא, ואמאי אתקריאת יותרת הפבד, אלא פתר דעביד נאופא עם פלהו, יהיבת שיורין לבעלה, ועלה אתמר (שם ד טו) פי בעד אשה זונה עד פפר לחם, דאיהי אתחממת מפבד, וטחול (דף חט ע"ב) איהו שחוק הפסיל, ועליה אתמר אם ראית רשע שהשעה משחקת לו אל תתגרה בו, בגין דאיהו שאול תחתית, דאתמר ביה צדיק ממנו בולע, אבל צדיק גמור אינו בולע, פבד פועס וקטיל.

רב מבין, לב יודע, לב רואה, לב איהו שכינתא, דלא נטלא אלא דמא צח, דאיהי קרפנא דצלותא נקיה בלא חובין ובלא פסולת, וקריבת לגבי בעלה שופרא דכלא.

אבד יותרת הפבד לא יהיבת לבעלה אלא שיורין ופסולת, ומאי ניהו בעלה (טחול) (ס"א כבד) אל אחר, ומאלין שיורין דנטיל מנה אתעביד דם טחול חשוף ואוכמא, הוא נחש רמאי דפתי לחוה דאיהי לבא, וגרם לה מותא. והא תרי פתי לבא אינון למאן פתי מנייהו.

אלא ההוא דשמאלא דאתמר בה (קהלת

י ב) לב פסיל לשמאלו, ועליה אתמר (שם ז

כו) ומוצא אני מר ממות את האשה, לב חכם לימינו דא אשת חיל עטרת בעלה, עלה אתמר (משלי יח כב) מצא אשה מצא טוב, דאיהי יצר הטוב מזליה דבר נש, עלה אתמר (יחזקאל

מד ל) להניח ברכה אל ביתך, ברפת יהו"ה היא תעשירי, ועלה אתמר (קהלת ט ט) ראה חיים עם

אשה אשר אהבת.

איהו בדיוקנא דשכינתא תתאה כלילא מעשר, ואיהי נר מצוה, ורוחא

עוסק בתורה מחליש נשמתו, רוחו ונפשו מעלה ומטה, יותרת הפבד היא זונה, שיוורים היא, לכל אלהים אחרים מחזקת, ולמה נקראת יותרת הפבד? אלא אחר שעושה נאוף עם כלם, נותנת שיוורים לבעלה, ועליה נאמר כי בעד אשה זונה עד פפר לחם, שהיא מתחממת מפבד, וטחול הוא שחוק הפסיל, ועליו נאמר אם ראית רשע שהשעה משחקת לו, אל תתגרה בו, משום שהוא שאול תחתית, שנאמר בו צדיק ממנו בולע, אבל צדיק גמור אינו בולע, הפבד פועס והורג.

רב מבין, לב יודע, לב רואה, לב איהו הלב הוא שכינה, שלא נוטלת אלא דם צח, שהיא קרפן של תפלה נקיה בלי חטאים ובלי פסולת, וקריבה לבעלה את היפה שבכל.

אבד יותרת הפבד לא נותנת לבעלה אלא שיוורים ופסולת, ומי הוא בעלה? (טחול) (כבד) אל אחר, ומהשיוורים הללו שנוטל ממנה, נעשה דם טחול חשוף ושחר, הוא הנחש הרמאי שפתה את חיה, שהיא הלב, וגרם לה מות. והרי שני פתי הלב הם, את מי מהם הוא פתה? אלא אותו של שמאל, שנאמר בו לב פסיל לשמאלו, ועליו נאמר ומוצא אני מר ממות את האשה. לב חכם לימינו, זו אשת חיל עטרת בעלה, עליה נאמר מצא אשה מצא טוב, שהיא יצר הטוב מזלו של אדם, עליה נאמר להניח ברכה אל ביתך, ברפת יהו"ה היא תעשירי, עליה נאמר ראה חיים עם אשה אשר אהבת.

היא בדיוקן השכינה התחתונה

איהו בדיוקנא דשכינתא תתאה כלילא מעשר, ואיהי נר מצוה, ורוחא

עוסק בתורה מחליש נשמתו, רוחו ונפשו מעלה ומטה, יותרת הפבד היא זונה, שיוורים היא, לכל אלהים אחרים מחזקת, ולמה נקראת יותרת הפבד? אלא אחר שעושה נאוף עם כלם, נותנת שיוורים לבעלה, ועליה נאמר כי בעד אשה זונה עד פפר לחם, שהיא מתחממת מפבד, וטחול הוא שחוק הפסיל, ועליו נאמר אם ראית רשע שהשעה משחקת לו, אל תתגרה בו, משום שהוא שאול תחתית, שנאמר בו צדיק ממנו בולע, אבל צדיק גמור אינו בולע, הפבד פועס והורג.

רב מבין, לב יודע, לב רואה, לב איהו הלב הוא שכינה, שלא נוטלת אלא דם צח, שהיא קרפן של תפלה נקיה בלי חטאים ובלי פסולת, וקריבה לבעלה את היפה שבכל.

אבד יותרת הפבד לא נותנת לבעלה אלא שיוורים ופסולת, ומי הוא בעלה? (טחול) (כבד) אל אחר, ומהשיוורים הללו שנוטל ממנה, נעשה דם טחול חשוף ושחר, הוא הנחש הרמאי שפתה את חיה, שהיא הלב, וגרם לה מות. והרי שני פתי הלב הם, את מי מהם הוא פתה? אלא אותו של שמאל, שנאמר בו לב פסיל לשמאלו, ועליו נאמר ומוצא אני מר ממות את האשה. לב חכם לימינו, זו אשת חיל עטרת בעלה, עליה נאמר מצא אשה מצא טוב, שהיא יצר הטוב מזלו של אדם, עליה נאמר להניח ברכה אל ביתך, ברפת יהו"ה היא תעשירי, עליה נאמר ראה חיים עם אשה אשר אהבת.

דנשיב בה תפארת ישראל איהי בכנפי ריאה, ודא איהו ותורה אור, דנהיר בה דא שכנינתא עלאה נשמת חיים, דנחתא מן מוחא לאנהרא לון בלבא.

מא' ג"ר נפשא רוחא, דנפשא איהי פתילה (ג"א על שם דאיהי שותפא דגופא), רוחא דא זיתא, נשמתא גר יהו"ה נשמת אדם (משלי ב ט). אדם דאיהי אור גר, נהיר ביה אורייתא דככתב, ונשמתא דאיהי גר נהיר בה מצוה, ובזמנא דלא נהירין בה אור וגר אתמר בגשמתא אל תראוני שאני שחררת (שיר א ו), ואתמר באדם (ישעיה ג) אלביש שמים קדרות), ומאי ג"ר נפשא רוחא, ג' נפשא ר' רוחא, לקבל תלת קטרין אלין, אינון תלת גוונין, אשא אוכמא חוורא ותכלתא, מאן דנטיר גר יהו"ה נשמת אדם באורייתא, בפקודין דעשה ולא תעשה, לא שליט עליה נורא דגיהנם, ודא איהו פכד ומרה וטחול, פכד אשא סומקא, מרה אשא ירוקא, טחול אשא אוכמא, יותרת הפכד פללא דכלהו, תכלת חשוף.

ותבילת דציצית מצוה, ותכלת לית בסטרא אחרא, בגין דאיהו דומה לכרסיא יקירא, גוונין דשרגא אינון לבושין לגר יהו"ה נשמת אדם, גוון אוכמ דאיהו טחול, פד מתלבשת תמן נפשא בחובין, איהי אמרת (שיר א ו) אל תראוני שאני שחררת, שחררת בקדרותא דבני, בדוחקא דלהון בעניותא דלהון, קדרותא וליצנותא ועניותא מטחול נפקא, פד נשמתא אסירא בה בגלותא, ודא איהו (משלי ל כג) ושפחה פי תירש גבירתה, ובההוא זמנא טחול שוחק, ולזמנא דייתי מלבא משיחא לנטלא נוקמא מטחול דאיהי שפחה, (תהלים ב ד) יושב בשמים ישחק, ישחק איהו באפודא דלהון, פמה דאת אמר (משלי יא ו) ובאבד רשעים רנה.

פלולה מעשר, והיא גר מצוה, והרוח שנושבת בה תפארת ישראל, היא בכנפי ראה, והו ותורה אור, שמאירה בה, זו השכינה העליונה נשמת חיים, שיורדת מן המוח להאיר אותם בלב.

מה זה ג"ר? נפש רוח. שהנפש היא פתילה, (על שם שהיא שתפה בגוף) והרוח זה היות. הנשמה, גר יהו"ה נשמת אדם. אדם שהוא אור גר, מאירה בו תורה שבכתב, והנשמה שהיא גר, מאירה בה מצוה, ובזמן שאין מאירים בה אור וגר, נאמר בגשמה אל תראני שאני שחררת, ונאמר באדם אלביש שמים קדרות). ומה זה ג"ר? נפש רוח, ג' נפש ר' רוח, כנגד שלשת הקשרים הללו הם שלשה גוונים, אש שחורה, לבנה ותכלת. מי ששומר את גר יהו"ה נשמת אדם בתורה, במצוות עשה ולא תעשה, לא שולטת עליו אש הגיהנם, והו פכד ומרה וטחול. הפכד אש אדמה, המרה אש ירקה, טחול אש שחורה, יותרת הפכד הפלל של פלם, תכלת חשוכה.

ותבילת של ציצית - מצוה, ותכלת, אין בצד האחר, משום שהיא דומה לפסא הנכבד, צבעי הגר הם לבושים לגר יהו"ה נשמת אדם. צבע שחר, שהוא טחול, כשמתלבשת שם הנפש בחטאים, היא אומרת אל תראני שאני שחררת, שחררת בקדרות של בני, בדוחק שלהם, בעניי שלהם. קדרות וליצנות ועניות יוצאים מטחול, כשנשמה אסורה בה בגלות, והו ושפחה כי תירש גבירתה, ובאותו זמן טחול שוחק, ולעתיד שיבא המלך המשיח לטל נקמה מהטחול, שהיא שפחה, יושב בשמים ישחק, הוא ישחק באבדן שלהם, כמו שנאמר ובאבד רשעים רנה.

רנ"ה איהו הג"ר, איהו נה"ר יוצא מעדן, ומאי ניהו מצות עשה ומצות לא תעשה פחושבן נה"ר, נו"ן ה"א רי"ש, ואיהי הגר המאיר לאדם, ועל דא באבד רשעים רנ"ה, ובההוא זמנא הטחול דשוחק אתאביד, ואז יתקיים (תהלים קכו ב) אז ימלא שחוק פינו ולשונו רנה ודאי, ואז לא יכבה פלילה גרה, בגלל שטעמה פי טוב סהרה, ובאותו זמן מתתקנת ירושלים שהיא הלב, הלב הוא לה"ב המזבח, וכפ"ה פחושבון לה"ב, לה"ב הבל, לא יכבה בגלות שהיא לילה, ונגבית על ידי הקדוש ברוך הוא, כמו שנאמר בונה ירושלים יהו"ה. (מי ששומר גר יהו"ה נשמת אדם במצוות עשה ולא תעשה, לא שולטת עליו אש הגיהנם, שהוא פכד מרה וטחול).

ועוד מרה טחול וכבד, הן גלות לנשמה ורוח ונפש, שהיא שכינה, כשגלתה בכבד, נאמר באיברים, שהן העם הקדוש, החיל שלה, תכבד העבודה על האנשים. (שמות ה ט), פד גלת במרה אתמר בה (שם א יד) וימררו את חיייהם, פד גלת בטחול אתמר בה (שם ו ט) ולא שמעו אל משה מקצור רוח (דהנה בבטנה, ומעבודה קשה דהנה בטחול), והו צווחין לקודשא בריך הוא מנה, הדא הוא דכתיב (יחזקאל ב ג) מבטן שאול שועתי שמעת קולי, ואתמר בהון (שמות ב כג) ותעל שועתם אל האלהים מן העבודה, ונשמתא בגלותא בתראה (ד' נ' א') אתמר בה (רות ג ט) ותגל מרגלותיו ותשכב, שכיבת לעפרא, ווי ליה לבר נש דנשמתיה נחיתת תחות רגליו, דבההוא זמנא אתמר במזליה (עמוס ה ב) נפלה לא תוסיף קום, ולית ליה עלוי וסלוק אלא ביזא לקודשא בריך הוא, דאזיל שמא קדישא לימינא ואוקים לה.

רנ"ה הוא הג"ר, הוא נה"ר יוצא מעדן, ומה היא? מצוות עשה ומצוות לא תעשה, פחושבון נה"ר, נו"ן ה"א רי"ש, והיא הגר המאיר לאדם, ועל זה, באבד רשעים רנ"ה, ובאותו זמן הטחול ששוחק נאבד, ואז יתקיים אז ימלא שחוק פינו ולשונו רנה ודאי, ואז לא יכבה פלילה גרה, בגלל שטעמה פי טוב סהרה, ובאותו זמן מתתקנת ירושלים שהיא הלב, הלב הוא לה"ב המזבח, וכפ"ה פחושבון לה"ב, לה"ב הבל, לא יכבה בגלות שהיא לילה, ונגבית על ידי הקדוש ברוך הוא, כמו שנאמר בונה ירושלים יהו"ה. (מי ששומר גר יהו"ה נשמת אדם במצוות עשה ולא תעשה, לא שולטת עליו אש הגיהנם, שהוא פכד מרה וטחול).

ועוד, מרה טחול וכבד, הן גלות לנשמה ורוח ונפש, שהיא שכינה, כשגלתה בכבד, נאמר באיברים, שהן העם הקדוש, החיל שלה, תכבד העבודה על האנשים. כשגולה במרה נאמר בה וימררו את חיייהם. כשגולה בטחול נאמר בה ולא שמעו אל משה מקצור רוח, (שהיה בבטנה ומעבודה קשה שהיתה בטחול), והיו צועקים לקדוש ברוך הוא ממנה, והו שכתוב מבטן שאול שועתי שמעת קולי, ונאמר בהם ותעל שועתם אל האלהים מן העבודה. והנשמה בגלות האחרונה נאמר בה ותגל מרגלותיו ותשכב, שוכבת לעפר. או לאדם שנשמתו יורדת תחת רגליו, שבאותו זמן נאמר במזלו נפלה לא תוסיף קום, ואין לו עלוי והתעלות אלא כיד הקדוש ברוך הוא, שהולך השם הקדוש לימין ומקים אותה.

ובהווא זמנא מתהפכא פרסיא מדינא לרחמי,
ודא היא רזא דאוקמוה מארי מתניתין צדיקים
מהפכין מדת הדין למדת רחמים.

ובהווא זמנא אתחשיב פאלו אתברי עלמא,
ויסדר נהורין פדקא יאות, הדא הוא

דכתיב (בראשית א ג) ויקרא אלהי"ם לאור יום
ולחשף קרא לילה, ויקרא אלהי"ם לאור יום
דא ישראל, דשלטנותהון יהא לזמנא
דפורקנא, ורשיעיא ישתארון (ג"א

אולי) בחשוכא, הדא הוא דכתיב ולחשף קרא
לילה, ואתמר בימינא (דף נ ט"ב) ושמאלא ויהי
ערב ויהי בקר יום אחד (שם א ה). דאיהו ערב

דיצחק, ובקר דאברהם. בהווא זמנא מה
דהות נשמטא מהדקא בין רגלין, הדא הוא
דכתיב (רות ג ז) ותגל מרגלותיו ותשכב,

דאתחזרת ללבא, דאיהו פגוונא דירושלם,
בהווא זמנא הלב רואה, הדא הוא
דכתיב (ישעיה ל כ) ולא יגנף עוד מוריך והיו

עיניך רואות את מוריך, הלב שומע דאתחזר
עבודה וכרובים לבי מקדשא, דאתמר
בהון (במדבר ז פט) וישמע את הקול מדבר אליו

מעל הפפרת מבין שני הפרובים, וכל ענין
(דאינון רומי רבתא ורומי וערא) דאינון מכסיין על
צלותין, הדא הוא דכתיב (איכה ג מד) סכות בענן

לך מעבור תפלה מתעברין, ונהרין עינין
דאינון בית ראשון ובית שני, דבהון סלקין
צלותין.

דבזמנא דאינון ישראל מלוכלכין בטנופין
דשאר עמין, נשמטא דאיהי
שכינתא אמרת, (שיר א ו) אל תראוני שאני

שחרחרת, וצלותא נפלת, הדא הוא
דכתיב (עמוס ה ב) נפלה לא תוסיף קום בתולת ישראל, וכד נפלת שכיבת
לעפרא בין רגלין, והא אוקמוהו (רות ג ז) ותגל

בעלי המשנה, צדיקים מהפכים
מדת הדין למדת הרחמים.

ובאותו זמן נחשב פאלו נכרא
העולם, ויסדר את האורות
כראוי, והו שכתוב ויקרא
אלהי"ם לאור יום ולחשף קרא
לילה. ויקרא אלהי"ם לאור יום,

זה ישראל ששלטונם יהיה בזמן
הגאולה, והרשעים לשאריו (לכ"ה)
בחשף. והו שכתוב ולחשף קרא
לילה, ונאמר בלמין ושמאל ויהי
ערב ויהי בקר יום אחד, שהוא

ערב של יצחק ובקר של אברהם.
באותו זמן, מה שהיתה הנשמה
מהדקת בין הרגלים, והו שכתוב
ותגל מרגלותיו ותשכב, שחזרה

ללב, שהיא כמו שירושלים,
באותו זמן הלב רואה. והו
שכתוב ולא יגנף עוד מוריך והיו
עיניך רואות את מוריך. הלב

שומע, שחזרו עבודה וכרובים
לבית המקדש, שנאמר בהם
וישמע את הקול מדבר אליו מעל
הפפרת מבין שני הפרובים, וכל

הענינים (שהם רומי רבתי ורומי הקטנה),
שהם מכסים את התפלות, והו
שכתוב סכות בענן לך מעבור
תפלה, נעצרים, ומאירים

הענינים, שהם בית ראשון ובית
שני, שבהם עולות התפלות.
שבזמן שישראל מלכלכים
בטנופים של שאר העמים,

הנשמה, שהיא שכינה, אומרת,
אל תראני שאני שחרחרת,
ותפלה נופלת. והו שכתוב נפלה
לא תוסיף קום בתולת ישראל,

וכשנופלת, שוכבת שכינה לעפר
בין הרגלים, והרי פרשוהו ותגל
מרגלותיו ותשכב, והיא
מתפלת לקדוש ברוך הוא

מצלי לקודשא בריה הוא דיוקים לה מעפרא,
הדא הוא דכתיב (שם ט) ופרשת כנפך על אמתך
פי גואל אפה.

בהווא זמנא (שם ח) ויחרד איש וילפת,
ההוא דאתמר ביה (שמות טו ג) יהו"ה

איש מלחמה, מאי וילפת כמה דאת אמר (איוב
ו יח) ילפתו ארחות דרפם, בהווא זמנא ייתי
קודשא בריה הוא ויימא לה, ליני הלילה והיה

בבקר (רות ג א), ליני הלילה דאיהי שמאלא,
והיה בבקר דאיהי רחמי ימינא, דמתמן נהיר
אור, הדא הוא דכתיב (בראשית מד ג) הבקר אור,
אם יגאלך טוב יגאל, אם יעביד בך ישראל

עובדין טבין לסלקא לך מבין רגלין שפיר,
תגאל על ידי דישראל עלאה דאיהו בעלך,
טוב ודאי, ואם לא יעבדון בך עובדין טבין,
וגאלתיך אנכי.

והא אוקמוהו (רות ג א) חי יהו"ה שכבי עד
הבקר, אומאח בתי, דאיהו כליל חיי
ברכאן דצלותא, שכבי עד הבקר, עד ההוא

נהרא, דבהווא זמנא צלותא תהא נהרא בלבא
ובכענין, ובגין דבתי ברכאן דצלותא תליא
פורקנא, וביה אתגלגלא, דאיהו יסוד חיי
עלמין, אתמר ביה (ר"ה ב ז ט"ו) והיו עיני ולבי

שם כל הימים.
והיו עיני ולבי אדפיר עינין ולבא, בגין
דצריך בר נש בצלותיה למהוי עינוי
לתתא לגבי נשמטא, דאיהי שכינתא דאיהי

אסירא בגלותא, ולביה לעילא מקודשא בריה
הוא, ורזא דמלה עיני תמיד אל יהו"ה
פי הוא יוציא מרשת רגלי (תהלים כה טו), ולביה
לעילא לנטלא נוקמא מעמלק, הדא הוא

דכתיב (ישעיה סג ד) כי יום נקם בלבי, בלבי
ודאי, ביה עתיד לנטלא נוקמא, כמה דנטיל ביה נוקמא ממצראי.

שקיימה מהעפר. והו שכתוב
ופרשת כנפך על אמתך פי גואל
אפה.

באותו זמן ויחרד האיש וילפת,
ההוא שנאמר בו יהו"ה איש
מלחמה. מה זה וילפת? כמו
שנאמר ילפתו ארחות דרפם.

באותו זמן יבא הקדוש ברוך הוא
ויאמר לה ליני הלילה והיה בבקר
(רות ג א). ליני הלילה, שהוא

השמאל. והיה הבקר, שהוא
רחמים, ימין, שמשם מאיר
האור. והו שכתוב הבקר אור, אם
יגאלך טוב יגאל, אם יעשה בך

ישראל מעשים טובים להעלותך
מבין הרגלים - יפה, תגאל על
ידי ישראל העליון שהוא בעלך,
טוב ודאי, ואם לא יעשו בך

מעשים טובים, וגאלתיך אנכי.
והרי פרשוהו חי יהו"ה שכבי עד
הבקר, השבועה בתי, שכולל
שמונה עשרה ברכות התפלה,

שכבי עד הבקר, עד אותו האור,
שכבותיו זמן התפלה תהיה
מארה בלב ובכענינים, ומשום
שבשמונה עשרה הברכות של

התפלה תלויה הגאלה, ובו
מתגלה, שהוא יסוד חיי
העולמים, נאמר בו והיו עיני
ולבי שם כל הימים.

והיו עיני ולבי, הזכיר עינים ולב,
משום שצריך אדם בתפלתו
שהיו עיניו למטה אל הנשמה,
שהיא שכינה, שהיא אסורה

בגלות, ולבו למעלה בקדוש
ברוך הוא, וסוד הדבר - עיני
תמיד אל יהו"ה כי הוא יוציא
מרשת רגלי, ולבו למעלה לטל

נקמה מעמלק. והו שכתוב פי יום
נקם בלבי, בלבי ודאי, בו עתיד
לטל נקמה, כמו שנטל בו נקמה
מהמצרים.

דאיהו לב"י שם בן ארבעים ותריין, אבגית"ץ
ביה אפיק לישראל מגלותא, קר"ע
שט"ן דאיהו שמא תנינא דיומא תנינא, ביה
קרע ימא, ובהאי שמא אתמר (בראשית א ו) יהי
רקיע בתוך המים וגומר, נג"ד יכ"ש נגד כל
עמך אעשה נפלאות (שמות לד י), בכל שמא נטל
נוקמא במצרים.

ופורקנא בלבא תליא, דאתמר ביה הלב
רואה, ובגין דא פי יום נקם
בלבי (ישעיה סג ד), נקמה במאי בלבי בי"ה,
דאתמר ביה (תהלים קן ו) כל הנשמה תהלל י"ה,
ועליה אתמר (שמות יז טז) פי יד על פס י"ה,
ופורקנא בלבא תליא, דביה אתמר הלב רואה,
ובגין דא אוקמוהו מארי מתניתין ללב"י
גליתי ולאברי לא גליתי, מאי ללבי, אלא
אורייתא דבכתב אתקריאת לבי, ואורייתא
דעל פה אתקריאת פומא ואוקמוהו מארי
מתניתין מלבא לפומא לא גלי, ללב"י גליתי
דא שמא דע"ב שמקון, ואינון שבעין אנפין
לאורייתא, דתליין מן ב'.

ואורייתא אית לה רישא וגופא ולבא ופומא
ואברין, פגוונא דאית בישראל,
דאינון רישין רישי עמא, ומנהון עיינין הדא
הוא דכתיב (במדבר טו כד) והיה אם מעיני העדה,
ואית מנהון לבא, דאינון לקבל שבעין
סנהדרין ומשה ואהרן על גבייהו, דלא חסרין
מעלמא פותייהו, ודא איהו ללבי גליתי, אבל
אחרנין דאינון פשאר אברין אתמר בהון
ולאברי לא גליתי, וכן באורייתא שבעין אנפין
תליין מתרין תורות, אורייתא דבכתב
ואורייתא דבעל פה.

ובגלותא חלק לב"ם (הושע י ב), דאינון ע"ב

שהוא לב"י, שם בן ארבעים
ושפים, אבגית"ץ, בו הוציא את
ישראל מן הגלות. קר"ע שט"ן,
שהוא השם השני של היום השני,
בו קרע את הים, ובשם הזה נאמר
יהי רקיע בתוך המים וגומר. נג"ד
יכ"ש נגד כל עמך אעשה
נפלאות, בכל שם נטל נקמה
במצרים.

והנא"ל פלב תלויה, שנאמר בו
הלב רואה, ומשום זה פי יום נקם
בלבי, נקמה במה? בלבי, בי"ה,
שנאמר בו כל הנשמה תהלל י"ה,
ועליו נאמר פי יד על פס י"ה,
והנא"ל תלויה בלב, שבו נאמר
הלב רואה, ומשום זה פרושהו
בעלי המשנה, ללב"י גליתי
ולאברי לא גליתי. מה זה ללבי?
אלא תורה שבכתב נקראת לבי,
ותורה שבעל פה נקראת פה,
ופרושהו בעלי המשנה, מלב
לפה לא גלה, ללב"י גליתי, זהו
השם של ע"ב שמות, והם
שבעים פנים לתורה שתלויים מן
ב'.

והתורה יש ראש וגוף ולב ופה
ואיברים, כמו שיש בישראל,
שהם ראשים, ראשי העם, ומהם
עינים, זה שכתוב והיה אם מעיני
העדה. ויש מהם לב, שהם פנגד
שבעים סנהדרין, ומשה ואהרן
על גביהן, שלא חסרים מעולם
כמותם, וזהו ללבי גליתי, אבל
אחרים שהם פשאר איברים,
נאמר בהם ולאברי לא גליתי,
וכן בתורה שבעים פנים תלויים
משתי תורות, תורה שבכתב
ותורה שבעל פה.

ובגלות חלק לב"ם, שהם שבעים
ושנים צדיקים שהם כמו
הסנהדרין, וסוד הדבר - אשרי

צדיקים דאינון פגוונא

דסנהדרין, ורזא דמלה (ישעיה ל"ח)
ל"ו בחושפנא סליק תלתין ושית, ואינון
ל"ו בארעא דישראל, ול"ו לבר מארעא
דישראל, ודא איהו חלק לב"ם, ומאן חלק
לב"ם. (דף נא ע"א) שאור וחמץ דאינון ערב רב,
ורזא דמלתא ויהי מבדיל בין מים למים (בראשית
א), דעלייהו אתמר (שמות יב טו) אף ביום הראשון
תשפיתו שאור מבתיכם, אף חלק, ואומאה
דיתמתון בי"ד, דאינון ארבע סרי יומי
דפסחא, לקיימא פימי צאתך מארץ מצרים
ארננו נפלאות (מכה ז טו), (ודא שבעה יומי דפסחא
דגלותא קדמאה, ושבעה יומי דפסחא דגלותא בתראה), הדא
הוא דכתיב (יחזקאל מה כא) חג שבעת ימים מצות
יאכל.

ובגין דא אור לארבעה עשר בודקין את
החמץ לאור הנר, ודא אור הנר דאיהו
אורייתא ופקודיא, דאתמר בהון (משלי ו כג) פי
נר מצנה ותורה אור, נר בלבא, אור בעיינין,
דאיהו אור הנר, בדחילו ורחימו בי"ה,
מתעברין חשוכא וקדרותא מנייהו, ובגין דא
פי יום נקם בלבי (ישעיה סג ד).

ועוד בלבי דא ל"ב אלהים דעובדא
דבראשית, ועשר אמירן דאינון י' מן
לבי, ולב האי איהו לב, דביה נהיר ההוא
דאתמר ביה (שמות ב ב) ותרא אותו פי טוב הוא,
וביה עתיד לאתגלייא קודשא בריך הוא
למשה באורייתא בגלותא בתראה, פגוונא
דפורקנא קדמאה, דאתמר ביה (שם ג ב) וירא
מלאך יהו"ה אליו בלפת אש, בקדמיתא בלפת
אש דנבואה, ובגלותא בתראה בלפת אש
דאורייתא.

ודא ב"ת מן בראשית, דאיהי כלילא מעשר אמירן ול"ב אלהים
דעובדא דבראשית, בת כלילא מעשר אמירן איהי בת עין אוכמא,

כל חוכי לו, ל"ו בחשבון עולה
שלשים ושלש, והם שלשים ושלש
בארץ ישראל, ושלשים ושלש
מחוץ לארץ ישראל, וזהו חלק
לב"ם. ומי חלק לב"ם? השאור
וחמץ שהם ערב רב, וסוד הדבר
- ויהי מבדיל בין מים למים,
שעליהם נאמר אף ביום הראשון
תשפיתו שאור מבתיכם, אף חלק,
ושבועה שימחו בי"ד, שהם
ארבעה עשר ימי פסח, לקיים
פימי צאתך מארץ מצרים ארננו
נפלאות, (וזה שבעה ימי הפסח של הגלות
הראשונה ושבעה ימי הפסח של הגלות האחרונה)
זהו שכתוב חג שבעת ימים מצות
יאכל.

וכמושם זה, אור לארבעה עשר
בודקין את החמץ לאור הנר, וזה
אור הנר שהיא תורה ומצוות,
שנאמר בהם פי נר מצנה ותורה
אור, נר בלב, ואור בעינים, שהוא
אור הנר, ביראה ואהבה בי"ה,
נעברים החשכה והקדרות מהם,
ומשום זה פי יום נקם בלבי.
ועוד בלבי, זה שלשים ושלשים
אלהים של מעשה בראשית,
ועשר אמירות שהן י' מן לבי,
והלב זה הוא הלב שבו מאיר
אותו שנאמר בו ותרא אותו פי
טוב הוא, ובו עתיד להתגלות
הקדוש ברוך הוא למשה בתורה
בגלות האחרונה כמו שבגאולה
הראשונה, שנאמר בו וירא מלאך
יהו"ה אליו בלפת אש, בראשונה
בלפת אש של נבואה, ובגלות
האחרונה בלפת אש של התורה.
וזה ב"ת מן בראשית, שהיא
כלולה מעשר אמירות ושלשים
ושנים אלהים של מעשה
בראשית, הבת הפלולה מעשר

דאתמר בה שחורה אני ונאנה, וביה נהיר אור, הדא הוא דכתיב (משלי ו כג) ותורה אור, ל"ב אלהיים ביה נהיר מצנה, דאתמר ביה (שם כ כז) נר יהו"ה נשמת אדם וכו': (כאן חסר והוא בתיקונים וזרחד חדש).

ונרפוי דשכינתא אינון פסוי דם חיה ועוף, דמכסי עליהו ברחימו, וכד מכסי עליהו ברחימו דאהבה, מי טופנא לא שלטא עליהו, מים רבים דמי טופנא לא יוכלו לכבות את האהבה דישראל באבוהון דבשמיא, בההוא זמנא פרסיא יהא על ארבע חיוון, ודא איהו שופר הול"ף רבי"ע מרובע, דרג"א בשית דרגין, דאינון שש מעלות לפסא (מלכים א' יט), הא איהו מלפא על פרסיא. בההוא זמנא ועשה לי מטעמים פאשר אהבתי (בראשית כז ד) מפקודין דעשה דאתיהיבו מאהבה, ולא מפקודין דלא תעשה, דהוא אקריב ליה ממנא דעשו, לקטרגא בהון לישראל, דבגינייהו אתמר (מלאכי א ג) ואת עשו שנאתי.

ודא איהו דרג"א תרי טעמי, דמסטרטא דפקודין דלא תעשה ממנא דעשו איהו רבי"ע על ישראל, ואיהי דרג"א עליהו, ואי תימא דשלטא על שכינתא דאיהי עמהון בגלותא, הא אמר קרא (ישעיה מ"ח ט) אני יהו"ה הוא שמי וכבודי לא אחר לא אתן ותהלתי לפסילים, וכבודי שכינתא עלאה, לא אחר לא אתן אל אחר, ותהלתי לפסילים דא שכינתא תתאה, ובגין דא בשית יומין דשלטא סם המות, אל אחר, אתמר בשכינתא (יחזקאל מו א) יהיה סגור ששת מי המעשה, בשבת ובראשי חדשים דלא שלטין ממנן בישין, אתמר בהון (ג"א כה) וביום השבת יפתח

אמירות, היא בת עין שחורה, שנאמר בה שחורה אני ונאנה, וכו' מאיר אור. זהו שכתוב ותורה אור, שלשים ושלשים אלהיים, בו מאיר מצנה, שנאמר בה נר יהו"ה נשמת אדם.

וכנפי השכינה הם פסוי דם חיה ועוף, שמכסה עליהם באהבה, וכשמכסה עליהם באהבה של אהבה, מי המבול לא שולטים עליהם, מים רבים של מי המבול לא יוכלו לכבות את האהבה של ישראל לאביהם שבשמים. באותו זמן הכסא יהיה על ארבע חיות, והוא שופר הול"ף רבי"ע מרבע, דרג"א בשש דרגות, שהן שש מעלות לפסא, הרי הוא מלף על הכסא.

באותו זמן - ועשה לי מטעמים פאשר אהבתי, ממצוות עשה שנתנו מאהבה, ולא ממצוות לא תעשה, שהיא הקריב לו הממנה של עשו לקטרג על ישראל, שבשבים נאמר ואת עשו שנאתי.

וזהו דרג"א תרי טעמי, שמצד של מצוות לא תעשה, הממנה של עשו הוא רוב"ץ על ישראל, והיא דרג"א עליהם, ואם תאמר שהיא שולטת על השכינה, שהיא עמהם בגלות, הרי אמר הכתוב אני יהו"ה הוא שמי וכבודי לא אחר לא אתן ותהלתי לפסילים. וכבודי - שכינה עליונה, לא אחר לא אתן - אל אחר, ותהלתי לפסילים - זו שכינה תחתונה, ומשום זה בששה ימים ששולט סם המות, אל אחר, נאמר בשכינה יהיה סגור ששת מי המעשה, בשבת ובראשי חדשים שלא שולטים הממנים הרעים, נאמר בהם וביום השבת יפתח וביום החדש יפתח.

יפתח וביום החדש יפתח.

ועוד רבי"ע איהו פגוונא דא פ, ולזמנין פגוונא דא ט בת מלך פנימה סגירא בביתא, ואיהי סיתרא קדישא לעולם לא אסתכלת בה חמה בישא, גיהנם סם המות נוקבא בישא, פל שפן אל אחר, דהכי אוקמוהו קדמאין, לעולם לא חזא חמה פגימותא דסיתרא, דבזמנא דחמה נפקא (נפקא) ממזרח, סיתרא חזרת אנפיה מיניה פגוונא דא ט ובגין דא אמר בלעם הרשע לא הביט און ביצקב ולא ראה עמל בישראל (במדבר כג כא), עמל ואון סמא"ל ונחש.

ובזמנא דדחקין לה לאסתכלא בה, אתפסיא מפל וכל, ואימתי פירחא שביעאה, הדא הוא דכתיב (תהלים פא ג) תקעו בחדש שופר בפסה ליום חגנו, מאי בפסה פירחא דאתפסיא ביה סיתרא, בההוא זמנא דאתפסיא מניה, איהי אמרת לישראל דיתקנון צלותין במאכלין טבין, מפקודין דעשה, דצלותא שקילא פכל פקודין, (דף נא ע"ב) בההוא זמנא יימא קודשא בריה הוא לישראל, ועשה לי מטעמים (בראשית כז ד) ברעותא דשכינתא, פאשר אהבתי מפקודין דעשה, ותקינת שכינתא עם ישראל מאכלין דצלותין דאינון קרפנין, ובזמנא דאיהי תקינת מזונא למלפא, יהיבת לון עיטא לאתערא בשופר, דביה עתיד קודשא בריה הוא לאכנשא ביה לישראל מן גלותא מארבע סטרין, הדא הוא דכתיב תקע בשופר גדול לחירותינו ושא נס לקבץ גליותינו, ואיהו חשיב דאיהו יומא דדינא דיליה וברח (ס"א ובר"ה).

ער ההוא זמנא קודשא בריה הוא מאריה עליהו דחייבנא, ולבסוף אפסיק לון וחריב לון מעלמא, ודא איהו מארי"ף טרח"א סוף פסוק.

ועוד רבי"ע הוא כמו זה: פ, ולפעמים כמו זה: ט בת מלך פנימה, סגורה בביתה, והיא הלכנה הקדושה לא מסתכלת בה החמה הרעה לעולם, גיהנם סם המות, נקבה רעה, פל שפן אל אחר, שפף פרושהו הראשונים, לעולם לא ראתה חמה את פגימת הלכנה, שבזמן שחמה יוצאת (ויצא) ממזרח, הלכנה מחזירה פניה ממנו כמו זה: ט, ומשום זה אמר בלעם הרשע לא הביט און ביצקב ולא ראה עמל בישראל, עמל ואון סמא"ל ונחש.

ובזמן שדוחקים אותה להסתכל בה, נכסית מפל וכל, ואימתי? בחדש השביעי. זהו שכתוב תקעו בחדש שופר בפסה ליום חגנו. מה זה בפסה? בחדש שבו מתפסה הלכנה. באותו זמן שמתפסית ממנו, היא אומרת לישראל שיתקנו תפלות במאכלים טובים, ממצוות עשה, שתפלה שקולה ככל המצוות. באותו זמן יאמר הקדוש ברוך הוא לישראל, ועשה לי מטעמים ברצון השכינה, פאשר אהבתי ממצוות עשה, ומתקינה השכינה עם ישראל מאכלים של תפלות, שהן קרפנות, ובזמן שמתקינה מזון למלך, נותנת להם עצה להתעורר בשופר, שבו עתיד הקדוש ברוך הוא לכנס בו את ישראל מן הגלות מארבעה צדדים. זהו שכתוב תקע בשופר גדול לחירותנו ושא נס לקבץ גליותינו, והוא חושב שהוא יום הדין שלו ובורח.

עד אותו זמן הקדוש ברוך הוא מאריה לרשעים, ובסוף מפסיק אותם ומחריב אותם מן העולם, וזהו מארי"ף טרח"א סוף פסוק.

ועוד שופ"ר הולך רבי"ע דרג"א תרי טעמ"י, בההוא זמנא דיתמחון חייבא מעלמא, סלקא צלותא כנגונא בארבע מינין, דאינון שיר פשוט ודא י', שיר פפול ודא י"ה, שיר משולש ודא יה"ו, שיר מרובע ודא יהו"ה, בשמא דיהו"ה סלקא צלותא דאיהי שכינתא, אורייתא כנגונא, שכינתא כנגונא, ישראל סלקין מגו גלותא כנגונא, הדא הוא דכתיב (שמות טו א) אז ישיר משה ובני ישראל את השירה הזאת ליהו"ה. את השירה הזאת ליהו"ה.

צלותא דאיהי שכינתא, סלקא לגביה דמלפא בעשרה זכרונות ובעשרה מלכיות ובעשרה שופרות, דאינון י"י, ובעשרה פתות דמלאכים יתערוז לגביהו, וסלקא לזן לגבי עשר ספירן, ונגונין סלקין מנייהו מרובעים מסטרא דרבי"ע בארבע חיוון, ואינון חיות קטנות עם גדולות אינון תמניא, ואינון יאהדונה"י, ועלייהו אתמר (שם) אז ישיר משה, כד יהא קודשא בריהו הוא בשכינתיה בחיון תמניא, דאינון חיון דאשא עתים חשות עתים ממללות, וכלהו מחאן בגדפייהו כנגונא, ונגונא כהון (סלקא) בארבע אנפין, לכל סטרא מרובעין, הדא הוא דכתיב (יחזקאל א) וארבעה פנים לאחת וארבע פנים לאחת מהם, לכל חיה תמניא אינון בין אנפין וגדפין, לקבל תמניא די בהון שבח משה א"ז.

ודוד בגין דא תקין מנא בתמניא נימין, ושבח לקודשא בריהו הוא בתמניא, הדא הוא דכתיב (תהלים יבא) למנצח על השמינית, ותמניא אתוון, לכל חד תמניא, סלקין פלהו ע"ב, יאהדונה"י תמניא, ותליין מנייהו ס"ד תמניא לכל חד, סלקין פלהו ע"ב, דא איהו רזא דחשמל.

ועוד שופ"ר הולך רבי"ע דרג"א תרי טעמ"י, באותו זמן שימחו הרשעים מן העולם, עולה תפלה כנגון בארבעה מינים, שהם שיר פשוט, וזה י', שיר פפול וזה י"ה, שיר משולש וזה יה"ו, שיר מרובע וזה יהו"ה. בשם של יהו"ה עולה התפלה שהיא השכינה, התורה כנגון, השכינה כנגון, ישראל עולים מתוך הגלות כנגון, וזה שפתיב אז ישיר משה ובני ישראל את השירה הזאת ליהו"ה.

תפלה שהיא שכינה, עולה למלך בעשרה זכרונות ובעשר מלכיות ובעשרה שופרות, שהם י' י' י' ועשר כמות של מלאכים יתערוז אליהם, ומעלה אותם לעשר ספירות, והנגונים עולים מהם מרבעים מצד של רבי"ע בארבע חיות, ואותן חיות קטנות עם גדולות הן שמונה, והן יאהדונה"י, ועליהן נאמר אז ישיר משה. כשיהיה הקדוש ברוך הוא עם שכינתו בשמונה חיות, שהן חיות אש, עתים חשות עתים ממללות, וכלם מפות בכנפיהן כנגון, והנגון (עולה) בהם בארבע פנים, לכל צד מרבעים. וזה שפתיב וארבעה פנים לאחת וארבע פנים לאחת מהם, לכל חיה שמונה הם בין פנים לכנפים, כנגד השמונה שבהם שבח משה א"ז.

ודוד בגלל זה תקן כלי בשמונה נימים, ושבח את הקדוש ברוך הוא בשמונה. וזה שפתיב למנצח על השמינית, ושמונה אותיות, לכל אחת שמונה, עולות פלן לשבעים ושנים, יאהדונה"י שמונה, ותליות מהן ששים וארבע, שמונה לכל אחת, עולות פלן לשבעים ושנים, וזה סוד של חשמל.

וארת נגונא דסלקא בעשר, ודא איהו יו"ד ה"א וא"ו ה"א, ועלייהו אתמר (שיר ה) ידיו גלילי זהב, ואית נגונא דסליק בשית, הדא הוא דכתיב שוקיו עמודי שש, י"ה יהו"ה צור עולמים, י"ה י"ה אד"ם.

ארבע כנפים אריה שור נשר, מרפכה, שני י"ה יהו"ה י"ה יהו"ה י"ה יהו"ה, למעלה מכלם י"ה יהו"ה חכמ"ה בינ"ה, פתר אהי"ה אשר אהי"ה, ועליהם נאמר שרפים עמדים ממעל לו שש כנפים שש כנפים לאחד, וזה אבגית"ן, בשתים יכסה פניו לישראל שלא יסתכלו בהם שואניהם, ובשתים יכסה רגליו, שלא יזכירו להם את מעשה העגל, ובשתים יעופף מן הגלות, וזה שפתיב ואשא אתכם על כנפי נשרים ואבא אתכם אלי.

וארת נגונא דסלקא בתרין כגון הללויה, ואית נגונא דסליק באת חד כגון הללי בי', ואית נגונא דסליק בכמש כגון ה', והא אתמר בכנור דחמש נימין, אבל נגונא דסליק בשית דאינון אבגית"ן מן ו' איהי, ואית דסליק ליה בתלת ודא יה"ו, דאיהו אהי"ה, וסליק נגונא ביה בתקיעה שברים תרועה.

בתקיעה הוא קלא ארוף כנגונא, עד דהיה סליק ליה לגבי ימינא דאיהו חסד, בשברים היה קלא דנגונא לגבי גבורה, דתמן י"ה בימינא ושמאלא, והיה נחית מגיה בחדוה חכמתא ועותרא, כמה דאוקמוהו הרועה להחפים ידריים, להעשיר יצפין, בתרועה הוה סליק קלא דנגונא לגבי עמודא דאמציעתא, והיה נחית מגיה מלפא לגבי (ד) (ב ע"א) פלה דאיהי קול דממה דקה, בההוא זמנא יתערוז פל מיני נגונא, הדא הוא

והוא כגון שעולה בעשר, וזהו יו"ד ה"א וא"ו ה"א, ועליהם נאמר ידיו גלילי זהב, ויש כגון שעולה בשש, וזה שפתיב שוקיו עמודי שש, י"ה יהו"ה צור עולמים, י"ה י"ה אד"ם. ארבע כנפים אריה שור נשר, מרפכה, שני י"ה יהו"ה י"ה יהו"ה י"ה יהו"ה, למעלה מכלם י"ה יהו"ה חכמ"ה בינ"ה, פתר אהי"ה אשר אהי"ה, ועליהם נאמר שרפים עמדים ממעל לו שש כנפים שש כנפים לאחד, וזה אבגית"ן, בשתים יכסה פניו לישראל שלא יסתכלו בהם שואניהם, ובשתים יכסה רגליו, שלא יזכירו להם את מעשה העגל, ובשתים יעופף מן הגלות, וזה שפתיב ואשא אתכם על כנפי נשרים ואבא אתכם אלי.

ויש כגון שעולה בשנים כמו הללויה, ויש כגון שעולה באות אחת כגון הללי בי', ויש כגון שעולה בכמש כמו ה', והרי נחבאר בכנור של חמש נימים, אבל כנגון שעולה בשש, שהם אבגית"ן, מן ו' הוא. ויש שמעלה אותו בשלש, וזה יה"ו, שהוא אהי"ה, ועולה בו כנגון בתקיעה שברים תרועה.

בתקיעה הוא קול ארוף כנגון, עד שיהיה מעלה אותו את הימין שהוא חסד, בשברים היה מעלה קול כנגון אל הגבורה, ששם י"ה בימין ושמאל, והיה יורד ממנו עם שמחה חכמה ועשר, כמו שבארנוהו, הרועה להחפים ידריים, להעשיר יצפין. בתרועה היה עולה קול כנגון אל העמוד האמצעי, והיה יורד ממנו המלך לפלה, שהיא קול דממה דקה. באותו זמן יתערוז כל מיני כגון, וזה שפתיב הללויה בתקיעה שופר, הללויה בגבל וכנור, הללויה

דְּכָתִיב (תהלים קנ ג) הַלְלוּהוּ בְּתַקְעַת שׁוֹפָר, הַלְלוּהוּ בַּנִּבֵּל וּכְנֹר, הַלְלוּהוּ בְּתוֹף וּמְחוּל, הַלְלוּהוּ בְּמִינִים וְעוּגָב, הַלְלוּהוּ בְּצִלְצְלֵי שְׁמַע, הַלְלוּהוּ בְּצִלְצְלֵי תְרוּעָה.

שׁוֹפָר אִיהִי שְׂכִינְתָא עֲלָאָה, תִּקְעַת דִּילָהּ שְׂכִינְתָא תַּתְּאָה, דְּאַתְמַר בַּהּ (בראשית לב טו) וַתִּקְעַת פֶּה יִרְף יַעֲקֹב בַּגְּלוּתָא, בַּהֲהוּא זְמַן אֲמַר סִלְקָא מִן גְּלוּתָא בְּשׁוֹפָר גְּדוּל, וְאַתְקַרִּיאַת תִּקְעַת בְּשׁוֹפָר גְּדוּל לְחֵרוּתָנּוּ.

בְּנַבְ"ל, בְּ"ן ל"ב, בַּהֲהוּא זְמַן אֲמַר בְּ"ן יַעֲוֹל לְהִיכְלִיָּה דְּאִיהוּ ל"ב, וְאַתְמַר בַּיָּהּ (משלי טו טו) וְטוֹב לֹב מִשְׁתַּתָּה תְּמִיד, וְיָמָה דְּאַתְמַר בְּקַדְמִיתָא (בראשית ו' ו) וַיִּתְעַצֵּב אֵל לְבוֹ בְּגִין חַיִּיבָא, מִיַּד דְּאַתְאָכִידוּ אַתְקִיָּים בַּיָּהּ וּבְאָבָד רִשְׁעִים רַגְוָה (משלי י"א ט) כַּנּוֹר, כְּ"ו נ"ר, קוֹדֶשָׁא בְּרִיף הוּא דְּאִיהוּ יְהוּ"ה, דְּאַתְמַר בַּיָּהּ (תהלים כ"א ד) יְהוּ"ה אֹרִי וְיִשְׁעִי, נְהִיר בְּנִ"ר דְּאִיהִי שְׂכִינְתָא, מַצּוּה דִּילִיָּהּ, וְחֲדִי בַּהּ.

צִלְצְלֵי שְׁמַע חֶסֶד גְּבוּרָה, צִלְצְלֵי תְרוּעָה נֶצַח וְהוֹד, וּבְכַלְהוּ כָּל הַנְּשֻׁמָה תַּהֲלִל י"ה, דְּאִיהוּ חֶכְמָה וּבִינָה, דִּי בַהוּן יְהָ פּוֹרְקָנָא ל"ו וְל"ה דְּאִינוּן בְּן וּבַת, וּבַהוּן יַתְמָחוּן עַמְלָקִים מַעְלָמָא, וְדָא אִיהוּ סוֹף פְּסוּקָה.

רְבַר אַחַר וַעֲשֵׂה לִי מְטַעְמִים כְּפֶאֱשֶׁר אֶהְבַּתִּי וְלֹא כְּפֶאֱשֶׁר אֶהְבַּתִּי (בראשית כ"ד) מִפְּקוּדֵין דְּעַשְׂתָּה, וְלֹא כְּפֶאֱשֶׁר שְׁנֵאתִי מִפְּקוּדֵין דְּלֹא תַעֲשֵׂה, פְּקוּדֵין דְּלֹא תַעֲשֵׂה תַלְיִין מְדַחִילוּ דִּירָאָה, וְאִינוּן לְרַחֲקָא הַשְׁטָן מִנְיֵיהוּ, דְּלֹא יִתְקַרֵּיב לְגַבֵּי פְּרִסְיָא דְּאִיהוּ לְפָא, לְתַבְּעָא דִּינִין עַל אַבְרִין קַדִּישִׁין דְּאִינוּן יִשְׂרָאֵל, וְלִפָּא שְׂכִינְתָא בִּינֵיהוּ.

הַשְׁטָן אִיהוּ סַמְא"ל, שְׁלֵטְנוּתָא דִּילִיָּהּ בְּכַבֵּד, דְּעֲלִיָּהּ אַתְמַר (בראשית לו א) עֲשׂוּ הוּא אָדוֹם, עֲרֻקִין דְּכַבְּדָא חַיִּילִין וּמַשְׁרִיָּין דִּילִיָּהּ, וְכַבֵּד נְטִיל כָּל לְכוּכִין

וְחוּבִין דְּעֲרֻקִין, הֲדָא הוּא דְּכָתִיב (ויקרא טו כב) וּנְשֵׂא הַשְּׁעִיר עֲלֵיו אֶת כָּל עֲוֹנוֹתֶם אֶל אֲרֶץ גְּזֵרָה, עֲוֹנוֹת תָּם, דִּהֲהוּא אִישׁ תָּם, אֶל אֲרֶץ גְּזֵרָה, אֶתֶר דְּגֵזֶרֶת עִירִין.

מָרָה חַרְבָּא דִּילִיָּהּ, עֲלָהּ אַתְמַר (בראשית כ"ו ט) וְעַל חַרְבְּךָ תַּחֲיָהּ, וּמַנָּא לָן דְּמָרָה אִיהִי חַרְבָּא דְּמַלְאָךְ הַמָּוֹת, דְּכָתִיב (משלי ה' ד) וְאַחֲרִיתָהּ מָרָה כְּלַעֲנָה חֲדָה כְּחַרְבַּת פִּיּוֹת, אִיהִי חַיִּים לְכַבֵּד, וְסַם הַמָּוֹת לְלַבָּא, מָרָה אִיהִי גֵיהֶנֶם, וְאִיתָ לָהּ תַרֵּי פִיּוֹת דְּאַמְרִין הֵב הֵב, הֲדָא הוּא דְּכָתִיב (שם ל טו) לְעַלּוּקָה שְׁתֵּי כְּנוֹת הֵב הֵב, שְׁתֵּי כְּנוֹת דְּאַמְרִין הֵב חַיִּיבִין לְגֵיהֶנֶם.

שְׁבַעֲיָן עֲרֻקִין אִינוּן בְּכַבְּדָא, לְקַבֵּל שְׁבַעֲיָן מַמְנָן, כְּבִד וְיִוְתַרְתָּ ע"ב, יִוְתַרְתָּ דִּילִיָּהּ אִיהִי נְחֹשׁ אֶשֶׁת זְנוּנִים, בְּגִין דְּשִׁיּוּרִין דִּילִיָּהּ (נ"א דִּילָהּ) נִטְלָא טַחֹל דְּאִיהוּ חִשְׁףָהּ, וְעֲלָהּ אַתְמַר (בראשית א' ד) וְלַחֲשֵׁף קָרָא לִילָהּ, דְּשִׁלְטְנוּתָהּ בְּגְלוּתָא דְּאִיהוּ לִילָהּ, וּבְגְלוּתָא שַׁעֲתָא קִימָא לִיָּהּ, דְּאִיהִי לִילִיָּת אִימָא דְּעַרְבַּ רַב, וְאִיהִי שְׁחֹק הַפְּסִיל (כ"א הַטְּחוּל), וּבְגִינָהּ אַתְמַר (איוב ז ט) כָּלָה עֲנָן וַיִּלֶּךְ בֶּן יוֹרֵד שְׂאוּל לֹא יַעֲלֶה.

וְדָא אִיהוּ צַדִּיק מַמְנוּ בּוֹלְעַת, דְּרִשְׁעָ וְדָא דְּאִיהוּ פְּסִיל, עֲלִיָּהּ אַתְמַר (חבוקק א י"ג) לְמָה תְּבִיט בּוֹגְדִים תַּחֲרִישׁ כְּבֹלְעַת רִשְׁעָ צַדִּיק מַמְנוּ, וְאִינוּן מְאֲרִי מִתְּנִיתִין, צַדִּיק מַמְנוּ בּוֹלְעַת אֶבֶל צַדִּיק גְּמוּרָא אִינוּן בּוֹלְעַת, וּבְגִלְלוּ וְנִשְׁמַתּוּ מִפְּנֵי אֵל, אִינוּן לְנֻשְׂמָה כְּשׁוֹבְלַע אֹתָהּ הַטְּחוּל, אִינוּן לִישְׂרָאֵל כְּשׁוֹנְבְּלַעוּ בְּעַרְבַּ רַב, שְׁעֲלִיָּהֶם נְאֻמָּה וְלֹא נֹדַע כִּי כָּאוּ אֶל קַרְבְּנָהּ וּמְרַאֲיֶהָ רַע כְּפֶאֱשֶׁר בַּתְּחִלָּה.

בְּזַמְנָא דְּגְלוּתָא כָּל מַמְנָן דְּאוּמִין דְּעַלְמָא וְעַרְבַּ רַב, אַתְמַר בַּהוּן (איכה א ה) הִיוּ צְרִיָּה לְרֹאשׁ אוּבִיָּה שְׁלוֹ,

הַשְּׁעִיר עֲלֵיו אֶת כָּל עֲוֹנוֹתֶם אֶל אֲרֶץ גְּזֵרָה, עֲוֹנוֹת תָּם, שֶׁל אוֹתוֹ אִישׁ תָּם, אֶל אֲרֶץ גְּזֵרָה, מְקוֹם גְּזֵרַת הַמַּלְאָכִים.

הַמָּרָה חַרְבּוֹ, עֲלִיָּהּ נְאֻמָּה וְעַל חַרְבְּךָ תַּחֲיָהּ, וּמַנִּין לָנוּ שְׁמֵרָה הִיא חַרְבּוֹ שֶׁל מַלְאָךְ הַמָּוֹת? שְׁכֵנוֹב וְאַחֲרִיתָהּ מָרָה כְּלַעֲנָה חֲדָה כְּחַרְבַּת פִּיּוֹת, הִיא חַיִּים לְכַבֵּד, וְסַם הַמָּוֹת לְלַב. הַמָּרָה הִיא גֵיהֶנֶם, וְיֵשׁ לָהּ שְׁתֵּי פִיּוֹת שְׁאוּמִרִים הֵב הֵב, זֶהוּ שְׁכֵנוֹב לְעַלּוּקָה שְׁתֵּי כְּנוֹת הֵב הֵב, שְׁתֵּי כְּנוֹת שְׁאוּמִרוֹת הֵב וְשַׁעֲמִים לְגֵיהֶנֶם.

שְׁבַעֲיָן עֲרֻקִים הֵם בְּכַבֵּד, כְּנַגַּד שְׁבַעֲיָן מַמְנָים, כְּבִד וְיִוְתַרְתָּ ע"ב, יִוְתַרְתָּ שְׁלוֹ הִיא נְחֹשׁ אֶשֶׁת זְנוּנִים, מִשּׁוּם שְׁאֵת הַשִּׁיּוּרִים שְׁלוֹ (שְׁלַח) נוֹטַל הַטְּחוּל שְׁהוּא חִשְׁףָהּ, וְעֲלִיָּהּ נְאֻמָּה וְלַחֲשֵׁף קָרָא לִילָהּ, שְׁשִׁלְטוּנָהּ בְּגְלוּתָא שְׁהוּא הַלִּילָהּ, וּבְגְלוּתָא עוֹמְדָת לֹא הַשְּׁעָה, שְׁהִיא לִילִיָּת, אַמָּם שֶׁל עַרְבַּ רַב, וְהִיא שְׁחֹק הַפְּסִיל (הַטְּחוּל), וּבְגִלְלוּתָהּ נְאֻמָּה כְּלָה עֲנָן וַיִּלֶּךְ בֶּן יוֹרֵד שְׂאוּל לֹא יַעֲלֶה.

וְזֶהוּ צַדִּיק מַמְנוּ בּוֹלְעַת, שְׁרִשְׁעָ וְדָא שְׁהוּא כְּסִיל, עֲלֵיו נְאֻמָּה לְמָה תְּבִיט בּוֹגְדִים תַּחֲרִישׁ כְּבֹלְעַת רִשְׁעָ צַדִּיק מַמְנוּ, וּפְרָשׁוּהוּ בְּעַלֵּי הַמְּשָׁנָה, צַדִּיק מַמְנוּ בּוֹלְעַת, אֶבֶל צַדִּיק גְּמוּרָא אִינוּן בּוֹלְעַת, וּבְגִלְלוּ וְנִשְׁמַתּוּ מִפְּנֵי אֵל, אִינוּן לְנֻשְׂמָה כְּשׁוֹבְלַע אוֹתָהּ הַטְּחוּל, אִינוּן לִישְׂרָאֵל כְּשׁוֹנְבְּלַעוּ בְּעַרְבַּ רַב, שְׁעֲלִיָּהֶם נְאֻמָּה וְלֹא נֹדַע כִּי כָּאוּ אֶל קַרְבְּנָהּ וּמְרַאֲיֶהָ רַע כְּפֶאֱשֶׁר בַּתְּחִלָּה.

בְּזַמְנָא דְּגְלוּתָא, כָּל הַמַּמְנָים שֶׁל אֲמוֹת הָעוֹלָם וְעַרְבַּ רַב, נְאֻמָּה בְּהֵם הִיוּ צְרִיָּה לְרֹאשׁ אוּבִיָּה

שְׁלוֹ, צְרִיָּה לְרֹאשׁ אוּבִיָּה שְׁלוֹ,

צַרְיָה וְדָאֵי אֵינּוּן עֶרְב רַב, עֲלֵייהוּ אַתְמַר (ישעיה
א כב) שְׂרִיף סוֹרְרִים וְחֻבְרִי גִבָּבִים פְּלוּ, אֹהֶב
שַׁחַד וְגוֹמֵר, אֹיִבְיָהּ שְׁלוֹ אֲלִין עֶשׂוּ וְיִשְׁמַעֲאֵל
וְשִׁבְעִין מְמַן, דְּאֵינּוּן פְּלָהוּ בְּשִׁלּוּהַ בְּעוֹתָרָא,
וְיִשְׂרָאֵל בְּדוּחְקָא בְּעַנְיֹתָא, וּבְגִין דָּא ווֵי
לְעֻלְמָא פִּד אַתְּבַלְעוּ בְּעַרְבּוּכְיָא בִישָׂא, וּמָאֵן
גַּרְם דְּאֵתְּבַלְעוּ בְּמַעֲיִיהוּ וְלֹא נֹדַע פִּי בָּאוּ אֶל
קִרְפְּנָה, בְּגִין דְּעוֹבְדֵיהוֹן בִּישִׁין בִּידֵיהוֹן, הֲדָא
הוּא דְכָתִיב (תהלים קו לה) וַיִּתְעַרְבוּ בַּגּוֹיִם וַיִּלְמְדוּ
מַעֲשֵׂיהֶם, כְּגוֹנוֹנָא דָּא נִשְׁמַתָּא אִיהִי פְּנִסַּת
יִשְׂרָאֵל, פִּד (דף נב ע"ב) אִיהִי שְׁלִימָא בְּפַקּוּדֵין
דְּעֵשָׂה, אַתְמַר בַּהּ (שירדו) כְּלָף יַפְּה רַעֲיָתִי וּמוֹם
אִין בָּךְ, בַּהּ הוּא זְמַנָּא שְׂרִיא שֵׁם יְהו"ה עֲלָהּ,
וְאַתְמַר בַּהּ (דברים כח י) וְרָאוּ כָּל עַמֵּי הָאָרֶץ כִּי
שֵׁם יְהו"ה נִקְרָא עֲלֵיךָ וְיָרְאוּ מִמֶּךָ, וּמְמַן
דְּכַבֵּד וְעַרְקִין דִּילִיָּה וּמְמַן דְּטַחֹל וְעַרְבּוּכְיָא
בִישָׂא דִּילִיָּה, מִתְּפַפִּין תַּחֲתוּ לְבָא דְתַמָּן
נִשְׁמַתָּא.

וְאִם נִשְׁמַתָּא אִיהִי מִתְּטַנְפָּא (ס"א
פְּגִימָא) בְּחוּבִין, אִו גִּרַע מִינָה אֲפִילוּ
פְּקוּדָא תְּדָא מְאִינּוּן פְּקוּדֵין, כְּמָה דְּאוּקְמוּהַ
מְאִירֵי מִתְּנִיתִין עֲבִירָה מְכַבְּה מְצוּהַ, בַּהּ הוּא
אַתְר (נ"א אב) דְּשְׂרִיא עֲבִירָה וְאִסְתַּלֵּק מְצוּהַ
מְנִיָּה, הַהוּא אֲכַר אִיהוּ פְּגוּם, וְאִיהוּ מוֹם
דְּנִשְׁמַתָּא, בְּגִינִיָּה לָא שְׂרִיא קוּדְשָׂא בְּרִיף הוּא
עַל נִשְׁמַתָּא, הֲדָא הוּא דְכָתִיב (ויקרא כא יח) כָּל
אֲשֶׁר בּוֹ מוֹם לֹא יִקְרַב, נִשְׁמַתָּא דֹאִית בַּהּ מוֹם
בְּחַד מְרַמ"ח פְּקוּדֵין דִּילָהּ לָא אַתְקֵרִיבַת
בְּגִינִיָּה לְגַבֵּי קוּדְשָׂא בְּרִיף הוּא.

אֲבַר נִשְׁמַתָּא מְסַטְרָא דְשְׁכִינְתָּא לִית בַּהּ מוֹם,
הֲדָא הוּא דְכָתִיב (שירדו) כְּלָף יַפְּה רַעֲיָתִי
וּמוֹם אִין בָּךְ, אִם יֵצֵר הָרַע פְּעִי לְקִרְבָּא לַהּ הוּא
אַתְר, פִּינּוֹן דְּשְׁכִינְתָּא שְׂרִיא תַמָּן דֹּאִיהִי נִשְׁמַתָּא, אַתְמַר בַּהּ (במדבר א נא) וְהִזָּר

הַקָּרֶב יוֹמַת, בְּגִין דְּעֲלָה אַתְמַר (ישעיה מב ח) אַנְי
יְהו"ה הוּא שְׂמֵי וְכַבּוּדֵי לְאַחַר לֹא אַתָּן, דְּהֵינּוּ
אֵל אַחַר אֵל זָר, דְּנִשְׁמַתָּא אִיהִי יִקְרִיָּה, וְאִיהִי
תוּשְׁבַחֲתִיָּה, דְּבַהּ מְשַׁבַּח בְּר נֶשׁ לְקוּדְשָׂא בְּרִיף
הוּא בְּצֻלְתָּא בְּכָל יוֹמָא בְּכַמְה תוּשְׁבַחְתָּן
וְהוּדְאָן, וּבְגִין דָּא אַנְי יְהו"ה הוּא שְׂמֵי וְכַבּוּדֵי
לְאַחַר לֹא אַתָּן וְתַהֲלָתִי לְפָסִילִים, אֲלִין שְׁבַעֲיָן
מְמַן, דְּלֹא יְהִיב לִין קוּדְשָׂא בְּרִיף הוּא רֶשׁוּ
לְשִׁלְטָאָה עֲלָהּ, דְּאֵינּוּן עַרְקִין דְּכַבֵּד דֹּאִיהוּ
אַל אַחַר, טַחֹל נַחַש יוֹתְרַת הַכְּבֵד אֲשֶׁת זְנוּנִים,
בְּתַר דְּעַבְדִּת זִיוְפָּא (נ"א נאופא) עִם אֱלֹהִים
אַחֲרִים, וּפְלִיגַת דְּמָא דִּילָהּ דֹּאִיהִי תַמְצִית
דִּילָהּ לְכָל עַרְקִין, שְׂיֹרָא קְרִיבַת לְגַבֵּי טַחֹל
דֹּאִיהוּ בְּעֲלָה כְּסִיל, דְּלֹא נְטִיל טַחֹל אֲלָא
תַמְצִית (נ"א שְׁמֵרִים) דְּדִמָּא, וְלֹא יְהִיב לִיָּה מְדִמָּא
אַחֲרָא, וּבְגִין דָּא אַתְקֵרִיאַת יוֹתְרַת הַכְּבֵד, בְּגִין
דְּלֹא יְהִיב לִיָּה אֲלָא שְׂיֹרִין, וְכַבֵּד אִיהוּ
קְטוּרָגָא דְרִיאָה, דְּסָלִיק לְגַבֵּי לְבָא נּוֹרָא מְנִיָּה,
וְאִי לֹא דְנִשְׁיב בִּיָּה פְּנִפֵּי רִיאָה, הִוָּה אוּקִיד
לְלְבָא (וְהוּה אוּקִיד כָּל גּוֹפָא נּוֹרָא דְלְבָא), הֲדָרָא דְכַנְתָּא
לוֹיִתָּן, לְקַבֵּל חֻלְב טְמָא, וְעֲלִיָּה אַתְמַר אֲפִילוּ
נַחַש כְּרוּף עַל עַקְבוֹ לֹא יְפָסִיק, אֲבָל עַקְרָב
פּוֹסֵק, שְׂרָף אִיהוּ מְרָה קְטוּרָגָא דְרִיאָה, בְּגִין
דְּמָרָה אִיהִי שְׂרִיפַת כָּל גּוֹפָא.

בְּגִין דָּא תְּקִיעָה שְׁבָרִים וְתַרוּעָה אֵינּוּן תְּבִירוּ
דְלָהוֹן, וְעֲלִיָּהוּ אַתְמַר (תהלים פט טז) אֲשֶׁרִי
הָעָם יוֹדְעֵי תַרוּעָה יְהו"ה בָּאוּר פְּנִיף יִהְלֻכוּן,
מְאִי פְּנִיף אֲלִין תְּקִיעָה שְׁבָרִים וְתַרוּעָה, דְּאֵינּוּן
תְּקִיעָה חוּרֵוּ דְאַנְפִין, שְׁבָרִים סוּמְקוּ דְאַנְפִין,
תַּרוּעָה יְרוּקָא דְאַנְפִין, וּבַהּ נְפַקִין יִשְׂרָאֵל מִן
גְלוּתָא, בְּזְמַנָּא דְמִתְהַפְּכִין אַנְפִין דִּישְׂרָאֵל
לִיּוּקָא פְּאַתְתָּא עוֹבְרָא.

יִרְקַת הַפְּנִים, וְכַה יוֹצְאִים יִשְׂרָאֵל מִן הַגְּלוּת בְּזְמַן שְׁמִתְהַפְּכִים פְּנֵי יִשְׂרָאֵל לִירַק כְּאַשָּׁה מְעַבְרַת.

הַנְּשָׁמָה, נְאָמַר בַּהּ וְהִזָּר הַקָּרֶב
יוֹמַת, מְשׁוּם שְׁעֻלְיָהּ נְאָמַר אַנְי
יְהו"ה הוּא שְׂמֵי וְכַבּוּדֵי לְאַחַר
לֹא אַתָּן, דְּהֵינּוּן אֵל אַחַר אֵל זָר,
שְׁהַנְּשָׁמָה הִיא כְּבוֹדוֹ וְהִיא
תְּשַׁבַּחְתּוּ, שְׁבַח מְשַׁבַּח הָאָדָם אַת
הַקָּדוֹשׁ כְּרוּף הוּא בְּתַפְלָה בְּכָל
יוֹם בְּכַמְה תְּשַׁבַּחוּת וְהוּדְאוּת,
וּמְשׁוּם זֶה אַנְי יְהו"ה הוּא שְׂמֵי
וְכַבּוּדֵי לְאַחַר לֹא אַתָּן וְתַהֲלָתִי
לְפָסִילִים, אֲלָה שְׁבַעֲיָן הַמְּמַנִּים
שְׁלֹא נָתַן לָהֶם הַקָּדוֹשׁ כְּרוּף הוּא
רֶשׁוּת לְשִׁלְטָן עֲלֵיהֶּם, שְׁהֶם עוֹרְקֵי
הַכְּבֵד שֶׁהוּא אֵל אַחַר, טַחֹל -
נַחַש, יוֹתְרַת הַכְּבֵד - אֲשֶׁת זְנוּנִים,
אַחַר שְׁעֻשְׂתָּה זִיוְף (נאוף) עִם
אֱלֹהִים אַחֲרִים, וְחֻלְקָה אַתְּ הָדָם
שְׁלָהּ, שֶׁהוּא תַמְצִית שְׁלָהּ, לְכָל
הַעוֹרְקִים, מְקַרִּיבָה אַתְּ הַשִּׁיר
לְטַחֹל שֶׁהוּא בְּעֲלָה הַכְּסִיל,
שֶׁהַטַּחֹל אֵינּוּ נוֹטֵל אֲלָא אֶת
תַמְצִית (שְׁמֵרִים) הָדָם, וְלֹא נוֹתֵן לוֹ
מִדָּם אַחַר, וּמְשׁוּם זֶה נִקְרָאֵת
יוֹתְרַת הַכְּבֵד, מְשׁוּם שְׁלֹא נוֹתְנַת
לוֹ אֲלָא שְׂיֹרִים, וְהַכְּבֵד הוּא
קְטוּרָגָא שֶׁל הָרָאָה, שְׁעוּלָה לְלֵב
אֲשׁ מְמַן, וְאִם לֹא שְׁנוֹשְׁבִים בּוֹ
כְּנַפְיָהּ רְאָה, הִנֵּה שׁוֹרְף אֶת הַלֵּב
(וְהִיא שׁוֹרְף אֶת כָּל הַגּוּף, הָאֵשׁ שֶׁל הַלֵּב).
הַדְּקִים שְׂסָבִיב הַכַּנְתָּא לוֹיִתָּן,
כְּנָגַד חֻלְב טְמָא, וְעֲלִיו נְאָמַר
אֲפִילוּ נַחַש כְּרוּף עַל עַקְבוֹ לֹא
יְפָסִיק, אֲבָל עַקְרָב פּוֹסֵק, שְׂרָף
הוּא מְרָה, הַקְטוּרָגָא שֶׁל הָרָאָה,
מְשׁוּם שְׂפִירָה הִיא שְׂרִפַת כָּל
הַגּוּף.

בְּגִלְגָּלָה זֶה תְּקִיעָה שְׁבָרִים תַרוּעָה
הֶם הַשְׁכָּר שְׁלָהֶם, וְעֲלֵיהֶם נְאָמַר
אֲשֶׁרִי הָעָם יוֹדְעֵי תַרוּעָה יְהו"ה
בָּאוּר פְּנִיף יִהְלֻכוּן. מַה זֶה פְּנִיף?
אֵלוּ תְּקִיעָה שְׁבָרִים וְתַרוּעָה,
שְׂאוּתִם תְּקִיעָה - לְכָן הַפְּנִים,
שְׁבָרִים - אֲדָם הַפְּנִים, וְתַרוּעָה -

ובא"י תלת ג'ונין נהרא שרגא דאיהי נר יהו"ה נשמת אדם (משלי כח), מאי אדם יו"ד ה"א וא"ו ה"א, תלת ג'ונין דשרגא, ותלת ג'ונין אלין אינון לבושין לתלת אבהן, דאינון תוור סומק ירוק, ג'ון אוכמא איהי קדרותא דלהון, ועלה אתמר (ישעיה נג) אלפיש שמים קדרות, ובהון מתלבשין הו"ה, תכלת לבושא דאת י' דאיהו תכלית דכלא, נר איהו י', שלהוכא דסליק מניה ו', ונענועא דילהי הכא והכא דא ה"ה.

ולסטר אחרא אית נר חשוכא דגיהנם, ואית ליה תלת ג'ונין, ג'ון סומק דא פבר, עשו הוא אדום (בראשית לו א), מרה ג'ון ירוק, טחול ג'ון שחור, ועליה אתמר (שם כז א) ותכהין עיניו מראות, וסימניה באלין ג'ונין שקערורת (ויקרא יד לו) ירקרקות או אדמדמות ומראיהן שפל מן הקיר, שפל הוא ג'ון אוכם, דאתמר (דף נג ע"א) ביה (שם יג כא), ושפלה איגנה מן העור והיא כהה, ואיהי שפלות דנשמתא בגופא ג'ר (ג"א כד) נשמתא ורוחא ונפשא אתגליין בכבד מרה וטחול, כל אינון אברי דגופא דאינון עמא קדישא, פלהו דחקן במרירו, בגין דנשמתא אתרא דילה מוחא, יונה קדישא, נשמתא נשרא, דבהאי יונה אתפרנסת, בכמה צלותין ופולחנין, ספינה דיונה קרקפתא, וכמה ממנן אית בהאי ספינה דמנהיגין לה, ואינון אוידין עינין חוטמא פומא, שבע ממנן אינון, וסליקין לשבעים לשון דהווי בספינה דיונה.

יונה איהי צלותא שכינתא תתאה, נשרא דאתפרנסת בה דא שכינתא עלאה, אם ישראל לא משתדלים בצלותין ובעותין ופולחנין דנשרא דאיהי ריאה, מיד ויהו"ה

ובשלת הגונים הללו מאיר הנר, שהוא נר יהו"ה נשמת אדם. מה זה אדם? יו"ד ה"א וא"ו ה"א, שלשת צבעי הנר, ושלשת הגונים הללו הם לבושים לשלשת האבות, שהם לכן אדם וירק. ג'ון שחור הוא הקדרות שלהם, ועליה נאמר אלפיש שמים קדרות, ובהם מתלבשים הו"ה. התכלת, הלבוש של אות י' שהוא תכלית הכל, נר הוא י', השלכת שעולה ממנו ו', והנענוע שלו כאן וכאן זה ה"ה. ולכך האחר יש נר חשוף של גיהנם, ויש לו שלשה גונים, ג'ון אדם זה כבד, עשו הוא אדום, מרה ג'ון ירוק, טחול ג'ון שחור, ועליה נאמר ותכהין עיניו מראות, וסימנה בגונים הללו, שקערורת ירקרקת או אדמדמת ומראיהן שפל מן הקיר. שפל הוא ג'ון שחור, שנאמר בו ושפלה איגנה מן העור והיא כהה, והיא השפלות של הנשמה בגוף, ג'ר, (כאשר) בכבד מרה וטחול, כל אותם אברי הגוף, שהם העם הקדוש, כלם דחוקים במרירות, משום שהנשמה, המקום שלה במח, יונה קדושה, נשמה, נשר, שפיונה הוא מתפרנסת בכמה תפלות ועבודות. הספינה של היונה קרקפת, וכמה ממנים יש בספינה היו שפנהיגים אותה, והם אונים עינים חטם ופה, שבעה ממנים הם, ועולים לשבעים לשון שהיו בספינה של יונה.

יונה היא תפלה, שכינה תחתונה, הנשר שמתפרנס בה זו שכינה עליונה. אם ישראל לא משתדלים בתפלות ובקשות ועבודות, של הנשר שהוא ראה, מיד ויהו"ה הטיל רוח גדולה אל

הטיל רוח גדולה אל הים (יונה א ד), דאיהי רוח סערה, רוח יהו"ה תניחהו בקדמיתא, רוח דנשיב בכנפי נשר"א דאיהו עמודא דאמצעיתא, דביה פרח נשרא באינון תרין שפון, רוח דנשיב בכלהו דא רוח דחוטמא. האי רוח בכל אתר דאיהו שכינתא עלאה ותתאה תמן אשתפחו, איהו ו' דנשיב בכנפי ריאה, ועל לפא דתמן נר יהו"ה, דא נשמתא במוחא, רוח בכנפי ריאה, נפש בלבא, ולזמנין תלת בתלת מוחין, ומחשבה רכיב עליהו דאיהו אדם, והכי תלת בלב, ג'ר נ"שמה ר"וח.

רוחא דנשיב בהון ג'ר בתרי בתי לפא, ואינון נפ"ש ורו"ח, סימן ג'ר, והאי ו' איהו דנשיב בדרועין בשית פרקין דלהון, ואיהו נשיב בתרין שוקין בשית פרקין, דאתמר בהון (שיר ה טו) שוקיו עמודי שש, ועליה אתמר (ישעיה יא ב) ונחה עליו רוח יהו"ה.

כד אברין דגופא מתנהגין בהאי רוחא באורייתא קדישא בפקודין דאורייתא, ספינה מתנהגא לכל סטר א דבעי בר נש, כמה דאת אמר (יחזקאל א יב) אל אשר יהיה שמה הרוח ללכת ללכו, דספינה איהי רישא ואיהי לפא ואיהי גופא.

ואם אברין דגופא דאינון מארי ספינה דאינון עמא קדישא, לא מתנהגין באורייתא דאיהי נשמתא ובמצוה דאיהי נפשא, פרח רוחא מביניהו, בההוא זמנא (יונה א ד) ויהו"ה הטיל רוח גדולה על הים, דאיהי רוח סערה, דאיהי גזרת דינא קשיא, דסערה גופיה דבר נש דאינון ישראל, וישראל אינון בסערה, והאניה דאיהי גופא חשבה להשבר.

ביה זמנא ויונה נרד אל ירפתי הספינה (שם ה) דא שכינתא תתאה, דאתמר

הים, שהיא רוח סערה, רוח יהו"ה תניחהו בראשונה, רוח שנשבת בכנפי הנשר שהוא העמוד האמצעי, שבו פורח הנשר באותם שתי שפתיים, הרוח שנושב בכלם זו רוח החטם.

הרוח הזו, בכל מקום שהשכינה העליונה והתחתונה שם נמצאות, ה' נושב בכנפי ראה, ועל הלב ששם נר יהו"ה, זו הנשמה במח, הרוח בכנפי ראה, הנפש בלב, ולפעמים שלש בשלשת המחות, והמחשבה רוכבת עליהם, שהוא אדם, וכך שלש בלב, ג'ר נ"שמה ר"וח.

הרוח שנושב בהם ג'ר בשני בתי הלב, והם נפ"ש ורו"ח, סימן ג'ר, והו' הזו הוא שנושב בדרועות, בששת הפרקים שלהם, והוא נושב בשתי השוקים בששת הפרקים, שנאמר בהם שוקיו עמודי שש, ועליו נאמר ונחה עליו רוח יהו"ה.

כשאברי הגוף מתנהגים ברוח הזו של התורה הקדושה, במצוות התורה, הספינה מתנהגת לכל צד שרוצה האדם, כמו שנאמר אל אשר יהיה שמה הרוח ללכת ללכו, שהספינה היא הראש והיא לב והיא הגוף.

ואם אברי הגוף, שהם בעלי הספינה, שהם העם הקדוש, לא מתנהגים בתורה שהיא נשמה, ובמצוה שהיא הנפש, פורח הרוח מביניהם, ובאותו זמן ויהו"ה הטיל רוח גדולה על הים, שהיא רוח סערה, שהיא גזרת הדין הקשה, שמשעירה את גוף האדם, שהם ישראל, וישראל הם בסערה, והאניה, שהיא הגוף, חשבה להשבר.

באותו זמן - ויונה נרד אל ירפתי

בה (רות ג ז) ותגל מרגלותיו ותשכב, שכיבת
לעפרא, ודא איהו (יונה א ה) וישכב וירדם,
ואמאי נפלת, בגין דפרח מינה רוחא דאיהו
עמודא דאמצעייתא דסמיך לה, ואיהי נפלת,
ובההוא זמנא אתמר בה (איכה א א) איכה ישבה
בדד, ומאן גרים נחיתו דילה, בגין דבטילו
ישראל אורייתא ומצוה, בההוא זמנא דאיהי
נחתת בין רגלין, ישראל בנהא אינון מהודקין
בין רגלין, ואינון במרעין במכתשין, בההוא
זמנא דגופא בבי מרעין דאינון ישראל,
ושכינתא עמהון דאיהי יונה, מה פתיב
ביה (יונה א ו) ויקרב אליו רב החובל, ההוא
דחביל בשרא בבי מרעא.

ועוד מאן רב החובל ההוא דאתמר ביה (שמות
כב כה) אם חבול תחבול שלמת רעה,
חבול בבית ראשון, תחבול בבית שני, ואיהו
רב דכל מנהיגי ספינה, ומה אמר ליה (יונה א
ו) קום קרא אל אלהיך, דהא דינין קא אתנין
עלך ועל בניך, הא מארי דחובין מתפנשין,
דאינון סחרין לספינה דילך דאינון רוחין
בישין, אסתפל בזכוון דילך, באלין אברים
דמשתדלין באורייתא ובפקודין טבין,
ויחזירו שכינתא עלאה דאיהי תיובתא עלך,
ואיהי אגינת עלך, דעלה אתמר (דברים לב
יא) פנשר יעיר קנו דא רושלם, על גוזליו
ירחף (שם) דאינון ישראל, יפרוש כנפיו
עליהו בשפתא וימין טבין, ובגינה מברכין
בהון (דף נג ע"ב) ברוך אתה יהוה הפורס ספת
שלום, ובזמנא דפרישת גרפהא על ישראל
אתמר (דברים לב יא) יקחהו ישאהו על אברתו,
כמה דאוקמוהו (שמות יט ד) ואשא אתכם על
כנפי נשרים וכו', ובגין דא קום קרא אל
קרא אל אלהיך, שהיא שכינה עליונה, שהיא התשובה שלך,

הספינה, זו שכינה התחתונה,
שנאמר בה ותגל מרגלותיו
ותשכב, שוכבת לעפר, וזהו
וישכב וירדם. ולמה נפלה?
משום שפרחה ממנה הרוח,
שהיא העמוד האמצעי שסומך
אותה, והיא נפלה, ובאותו זמן
נאמר בה איכה ישבה בדד, ומי
גרם את הנרידה שלה? משום
שבטלו ישראל תורה ומצוה.
באותו הזמן שהיא יורדת בין
הרגלים, ישראל בניה לחוצים
בין הרגלים, והם במחלות
ובמכות, באתו הזמן שהגוף
בבית המחלות שהם ישראל,
והשכינה עמהם שהיא יונה, מה
פתוב בו? ויקרב אליו רב החובל,
אותו שמחבל בפשר בבית
המחלה.

ועוד, מי הוא רב החובל? אותו
שנאמר בו אם חבל תחבל שלמת
רעה, חבל בבית ראשון, תחבל
בבית שני, והוא גדול כל מנהיגי
הספינה, ומה אמר לו? קום קרא
אל אלהיך, שהרי הדינים באים
עליך ועל בניך. הרי בעלי
החובות ותפנסים, שהם סוככים
את הספינה שלך, שהם הרוחות
הרעות, הסתפל בזכותיך,
באותם איברים שמתעסקים
בתורה ובמצוות טובות, ויחזירו
את השכינה העליונה, שהיא
תשובה עליך, והיא הגנה עליך,
שעליה נאמר פנשר יעיר קנו, זו
ירושלים, על גוזליו ירחף, שהם
ישראל, יפרש כנפיו עליהם,
בשבת וימים טובים, ובגללה
מברכים בהם, ברוך אתה יהוה
הפורס ספות שלום. ובזמן
שפורשת כנפייה על ישראל,
נאמר יקחהו ישאהו על אברתו,
כמו שבארנו ואשא אתכם על
כנפי נשרים וכו', ומשום זה קום

אלהיך דאיהי שכינתא עלאה, דאיהי
תיובתא דילך, ותוב בה למארך דאיהו קודשא
ברוך הוא, אסתפל דשפחה בישא שלטא עלך
דאיהי טפה סרוחה, ועלה אתמר (איוב א
ו) ויאמר יהוה אל השטן מאין תבא, דכל
חובין אינון מאברין דטפה סרוחה, דבגינה
אתמר לגבי חייביא מאין באת מטפה סרוחה,
ויחזרו האנשים להשיב אל היפשה (יונה א ג)
בתיובתא, ולא יכולו פי הים, דאיהו גזרת
דינא, הולך וסוער עליהם.

בההוא זמנא וימן יהוה דג גדול לבלוע את
יונה (שם ב א), דא גלותא קדמאה,
דאתמר ביה ויונה ירד אל ירפתי הספינה, ודא
הוא (בראשית מוד) אנכי ארד עמך מצרימה, כמה
דאוקמוהו בכל אתר דגלו ישראל שכינתא
עמהון, קלקלו ישראל עובדיהון, ביה זמנא
אתמר בהון (שמות א ח) ויקם מלך חדש על
מצרים, ודא פרעה, עליה אתמר וימן יהוה
דג גדול לבלוע את יונה, דבעא לכתלא
ישראל מעלמא, הדא הוא דכתיב (שם כב) כל
הבן הילוד היאורה תשליכהו, לקפליה וימן
יהוה דג גדול לבלוע את יונה, לקטליה,
לבלוע יונה לא פתיב, אלא לבלוע את יונה,
את אתא לרבות רעיא מהימנא דעתיד
לאתיהבא אורייתא על ידיה, דאיהי מאל"ף
ועד תי"ו, כל אלין גלגולין על ידיה הוו, ודא
איהו דג גדול, דאתמר ביה (יחזקאל כט ג) התנין
הגדול, איהו דג מצרים, ובת זוגיה דגה (יונה
ב ב) ויתפלל יונה אל יהוה אלהי"ו ממעי
הדגה, מאן מעי הדגה אלין מצראי.

ועוד וימן יהוה דג גדול, דא טחול לילית
דאיהי ערב רב מההוא רב החובל (נ"א

ברוך הוא, הסתפל ששפחה רעה
שולטת עליך, שהיא טפה
סרוחה, ועליה נאמר (איוב א
ו) ויאמר ה' אל השטן מאין תבא.
שכל החטאים הם מאיברים של
טפה סרוחה, שבגללה נאמר
לרשעים מאין באת? מטפה
סרוחה. ויחזרו האנשים להשיב
אל היפשה, בתשובה, ולא וכלו,
פי הים, שהיא גזרת הדין, הולך
וסוער עליהם.

באותו זמן וימן יהוה דג גדול
לבלוע את יונה, זו גלות ראשונה,
שנאמר בו ויונה ירד אל ירפתי
הספינה, וזהו אנכי ארד עמך
מצרימה, כמו שבארנו, בכל
מקום שגלו ישראל - שכינה
עמהם, קלקלו ישראל מעשיהם,
באותו זמן נאמר בהם ויקם מלך
חדש על מצרים, וזה פרעה,
שעליו נאמן וימן יהוה דג גדול
לבלוע את יונה, שרצה לבטל את
ישראל מן העולם, זהו שכתוב
כל הבן הילוד היאורה תשליכהו,
כנגדו וימן יהוה דג גדול לבלוע
את יונה, להרגו. לא כתוב לבלוע
יונה, אלא לבלוע את יונה. את,
בא לרבות את הרועה הנאמן
שעתידי להנתין תורה על ידו,
שהיא מאל"ף עד תי"ו, כל
הגלגולים הללו היו על ידו, וזהו
דג גדול, שנאמר בו התנין הגדול,
הוא דג מצרים, ובת זוגו דגה,
ויתפלל יונה אל יהוה אלהי"ו
ממעי הדגה. מי הם מעי הדגה?
אלו המצרים.

ועוד, וימן יהוה דג גדול, זהו
טחול, לילית, שהיא ערב רב,
מאותו רב החובל (נח סמ"ל דגה, נח
נח"ש לילית). בת זוגו של אותו רב החובל, טחול,
שהוא ערב רב) שנאמר בו וגם ערב
רב עלה אתם וכו', וטחול הוא

דא סמ"ל, דגה דא נח"ש לילית בת זוגיה מההוא רב החובל טחול דאיהו ערב רב) דאתמר

והיה טפה בעמודא דאמצעייתא אתארכת, ואתעבידת זרע ו', דכליל שית סטרין, וכמה דכל ספירן נטלין חולקיהון מההוא טפה, הכי נטלין מזרע (נ"א מההוא זרע) דאיהו ו', פד איהו זעיר אתעביד שית, פד נטיל ביו"ד סליק לשתיין, שית זמנין עשר, אבל פל ספירן פל חד איהו תשע, ומלכות בה אשתלים פל חד לעשר, וכלא אתמשך לגביה דגיד דאיהו צדיק, ומניה לההוא יבשה, ובההוא זמנא דאריק בה פלא אתקריאת תיבת נח, ורזא דמלה ותנח התיבה בחדש השביעי (בראשית ח יג), מה דהות ה' יבשה, אתעבידת ה"א השביעי, ודא איהו ותנח התיבה בחדש השביעי, ותנח ודאי בחדש השביעי, ודא איהו גיד צדיק ח"י העולמים, בגלל שממנו יוצא זרע ליבשה הזו.

וכר מי שמוציא הזרע הזה שהוא המעין מלמעלה שלא ביבשה הזו, גורם פרוד באותו מעין, כבכול כאלו נסקק מעין השכינה, ויתרבה המעין של הצד האחר שהם מי המבול. זהו שפתיב והמים גברו מאד מאד על הארץ, באותו זמן שאין גביעה באותה יבשה שהיא כבדה, נעשית קלה, להסתלק מעל ישראל, ונאמר בה ותרם מעל הארץ, ולא יורדת עד לחדש השביעי, כשנתמלאת בזכיות שלהם, והיא כבדה יורדת. זהו שפתיב ותנח התבה בחדש השביעי, שהוא תשרי, זרוע שמאל, שאם היו יוצאים בו, יצאו במיתה, ולא ישארו אלא אחד מעיר ושנים ממשפחה. אחד מעיר כמו נח, ושנים ממשפחה כמו שם ויפת, ומאחרים שנים שנים שבעה שבעה, מאותם עמי הארץ

לבעירן ועופין וחינון, ואלין אינון דאוקרין ימים טובים וחקיין, דאינון שנים שנים תרין יומין חד דראש השנה וחד דשבועות, תרין יומין דפורים, שבעה שבעה אלין שבעה יומין דפסחא, ושבעה יומין דספות, או דמתפללין ח"י ברכאן דצלותא בכל יומא. (דף נד ע"ב) דסלקין לחושבון שנים שנים שבעה שבעה ח"י.

או אלין דהו נטרין י' דאיהו אות ברית מילה דאיהו לשמנה דכלא ח"י, או אלין דמנחן תפלי בכל יומא דאינון אות י', פמה דאת אמר (שמות יג טז) והיה לאות וכו', והו קשרין ליה בח' בתי דתפלי, דאינון ד' בתי דתפלין דרישא, וארבע פרשיין דתפלין דיד, או אינון דנטרין אות י' שבת בתחומא דליה דאיהו ח', תרי אלפי אמין לכל סטרא, וכלא ח"י, לאלין אינון מקבלין בתשובה, דאיהי תיבת נח יום הכפורים.

אבר לאתריין לא יקבל לון בתיובתא, ואם יפקון ביומא דדינא, אלין דלא הו נטרין, אתמר בהון (בראשית ז כא) ויגוע כל בשר הרמש על הארץ, ואלין אתקריאו רשעים גמורים דנדונין לאלתר למיתה, דבהון בשית יומין הות שכינתא מתתרבא הדא הוא דכתיב (שם ח ט) ולא מצאה היונה מנוח לכף רגלה, ואלין אינון יומין דחול.

צדיקים גמורים אלין אינון דנטרין ח"י ושפתיב ותשבות אליו היונה לעת ערב ודא ערבי שפתיב ויומין טבין, דשכינתא קא אתיא לשריא עליהו בגין דאינון קדש, פמה דאת אמר (וימיה ב א) קדש ישראל ליהוה, ואתם הדבקים ביהוה אלהיכם חיים פלכם היום (דברים ד ד).

שדומים לבהמות וחיית ועופות, ואלו הם שמוקירים ימים טובים וחקיין, שהם שנים שנים, שני ימים, אחד של ראש השנה ואחד של שבועות, שני ימים של פורים, שבעה שבעה, אלו שבעה ימים של פסח, ושבעה ימים של ספות, או שמתפללים שמונה עשרה ברכות של התפלה בכל יום שעולות לחשבון שנים שנים שבעה שבעה - שמונה עשר.

או אלו שהיו שומרים י' שהוא אות ברית מילה, שהוא לשמונה, שהכל שמונה עשר, או אלו שמיניחים תפלין בכל יום שהם אות י', כמו שנאמר והיה לאות כו', והיו קושרים אותו בח' בתי תפלין, שהם ד' בתי התפלין של ראש, וארבע פרשיות של תפלין של יד, או אותם ששומרים האות י' שבת בתחום שלו שהוא ח', אלפים אמה לכל צד, והכל שמונה עשר, את אלו הם מקבלים בתשובה, שהיא תיבת נח יום הכפורים.

אבר את האחרים לא יקבל בתשובה, ואם יצאו ביום הדין, אלו שלא היו שומרים, נאמר בהם ויגוע כל בשר הרמש על הארץ, ואלו נקראים רשעים גמורים שנדונין לאלתר למיתה, שבהם בששה ימים היתה שכינה מגרשת. זהו שפתיב ולא מצאה היונה מנוח לכף רגלה, ואלו הם ימים של חל.

צדיקים גמורים אלו הם ששומרים ח"י ושפתיב וימים טובים, עליהם נאמר ותשב אליו היונה לעת ערב, וזה ערבי שפתיב וימים טובים, ששכינה באה לשרות עליהם משום שהם קדש, כמו שנאמר קדש ישראל ליהוה, ואתם הדבקים ביהוה אלהיכם חיים פלכם היום.

וְאִינוּן צְדִיקִים גְּמוּרִים דְּנִכְתָּבִין וְנִחְתָּמִין
לְאַלְתֵּר לְחַיִּים, וְכִתְיָבִין בְּסַפְרָא דְחַיִּי,
כְּמָה דְאֵת אָמַר וּבְסַפֵּר חַיִּים בְּרַכָּה וְכוּ',
בִּינוּנִיִּים דְּפִלְיָן מַחוּל וְקִדָּשׁ תְּלִיין עַד יוֹם
הַכַּפּוּרִים דְּאִיהוּ כְּגוֹנוּא דְתִיבַת נַח, אִם תִּיבִין
בְּתִיּוּבְתָא יִקְבַּל לֹון וְיִפְתָּבוּן לְחַיִּי, וְאִם לֹאוּ
יִפְתָּבוּן לְמִיתָה עִם אַחֲרֵינִין, דְּאֵתְמַר
בְּהוּן (בראשית ז כא) וַיְגֹועַ כָּל בְּשָׂר וְכוּ', וּבִינוּנִיִּים
בְּגִין דְּאִית בְּהוּן פְּקוּדִין וְחֻבִּין, אֵתְמַר
בְּהוּן (שם ו יט) וּמִכָּל חַיִּי מִכָּל בְּשָׂר וְכוּ', מִכָּל
חַיִּי מִסְטָרָא דְזַכוּוּן, מִכָּל בְּשָׂר מִסְטָרָא
דְּחֻבִּין.

(ועוד דבוקנא דויתא משיחא כל אינון דנטרו אות ברית ישויב
ותהון ממותנא, דכההוא זמנא ותבטל מותנא, דהו
מתנבאין אינון נביא דאספקלריא דלא נהרא דלא ישתארו אלא
חד מעיר ושנים ממשפחה, כנון ההוא דכתיב (שם ז ט) שנים
שנים באו אל נח, ואית מאן דאמר שבעה שבעה מסטרא דבת
שבוע, ואלין אינון חד מעיר, נח דא שבת, וביה גיחא דרית לה
צדיק, שנים שנים תרין יומין חד דראש השנה וחד דיום הדין,
דתגיינא איהו מספק ויומא חדא דיום הכפורים, ויומא חדא
דשבועות, ושבעה שבעה אינון שבעה יומי דסכות ושבעה יומי
דפסחא, דמאן דנטיר אינון יומין עתיד לאשתובא בגלותא).

וּבְגִין דְּגַלִּי כָּל דָּא קוּדְשָׁא בְּרִיף הוּא לְמַשָּׁה,
שְׂאִיל רַחֲמֵי עֲלֵייהוּ, וּמָסַר גְּרַמְיָה
לְמִיתָה, הֲדָא הוּא דְכִתְיָב (שמות לב לב) וְאִם אִין
מַחְנֵי נָא מִסְפָּרָךְ, וּבְפִיּוּסָא דִילִיָּה אַדְבַק
בְּמַלְכָּא, וְאַחִיד בְּדוּעָא דִימִנָּא וְאָמַר (שם
י) זְכוּר לְאַבְרָהָם, וּלְכַתֵּר אַחִיד בְּשִׂמְאֵלָא
וְאָמַר זְכוּר לְיִצְחָק, וּלְכַתֵּר אַחִיד בְּגוּפָא
וְאָמַר (שם) וּלְיִשְׂרָאֵל, וְאָמַר קוּדְשָׁא בְּרִיף הוּא
לְאַלִּין בִּינוּנִים לְגַבְיָיהוּ תַמָּה זְכוּת אַבוּת, בִּין

ולישראל, ואמר הקדוש ברוך הוא לבינוניים הללו, אליהם

דְּלָא תָּאבוּ בְּתִיּוּבְתָא הָא אִינוּן כְּרַשְׁעִים
גְּמוּרִים וְאִם תָּאבִין בְּתִיּוּבְתָא אֵתְמַר לְגַבְיָיהוּ
חָלָה זְכוּת אַבוּת, וּבְגִין דְּלָא יִתְאַבְּדוּ אֲלִין
בִּינוּנִיִּים אָמַר מֹשֶׁה וְכִי יִמְרוּן בְּנֵי עֲלָמָא דְאַנָּא
כְּנַח דְּלָא בַּעַא רַחֲמֵי עַל דְרִיָּה, בְּהִיּוּא זְמַנָּא
מָסַר גְּרַמְיָה עֲלֵייהוּ, הֲדָא הוּא דְכִתְיָב וְאִם
אִין מַחְנֵי נָא.

וּבְגִין דָּא עֲתִיד רַעִיָּא מְהִימָנָא לְמַהְיֵי בְּגֵלוּתָא
בְּתַרְאָה, וּבִיָּה יִתְקַיֵּים (ישעיה נג ה) וְהוּא
מַחוּלָל מִפְּשַׁעֵינוּ, אֵתְעֵבִיד חוּל בְּגִינֵיהוּ,
מְדוּפָא בְּעוֹנוֹתֵינוּ בְּמַכְתְּשֵׁין דִּיסוּרִין דְּעִנְיֹותָא,
כְּכַמָּה דוּחֻקִין דְּסָבִיל עֲלֵייהוּ, וּבְגִינֵיהּ (שמות לב
ד) וַיִּנְחָם יְהוָה עַל הָרָעָה וּגּוֹמֵר, וְהֲדָא הוּא
דְכִתְיָב (ישעיה נג ה) וּבַחֲבוּרָתוֹ נִרְפָּא לָנוּ, וּבְגִינֵיהּ
שְׂמַאל דוּחָה לְבִינוּנִים דְּאִיָּהִי רֵאשׁ הַשָּׁנָה,
וְיִמִּין מְקַרְבֵּ לֹון בְּתִיּוּבְתָא דְאִיהוּ פֶּסַח, (דף נח
י"א) דְּרוּעָא יְמִינָא לְקַבְּלֵ שְׂבִים, וְיוֹקִים לֹון
מְנַפִּילוּ דְלֵהוּן וְאַחִיד בִּידֵיהוּן, וְיִימֵי לֹון קוּמֵי
שְׂבִי יְרוּשָׁלַם, וּבְשַׁבְּעוֹת יִפְקוּן בְּזִכּוּתָא
דְּמֹשֶׁה דְּאִיהוּ מִתַּן תּוֹרָה רַחֲמֵי, וְגַלִּי לֹון סִפֵּר
תּוֹרָה, וְיִתְפַּנְשׁוּן לִירוּשָׁלַם, וְתַרְאָה הַיְבֻשָּׁה
מְלָכוֹת הַרְשָׁעָה, וְרַחֲמֵי עַל בְּנוֹי, וּבִיָּה (דברים
לב יא) כְּנָשָׁר יַעִיר קִנּוּ, מֵאֵן קִנּוּ יְרוּשָׁלַם קִנּוּ
(לשכינתא).

בְּהִיּוּא זְמַנָּא שׁוֹפֵ"ר מְהוּפֵ"ף קְדָמָ"א זְקָף
קָטָ"ן, אֵתְהַפֵּף מְמַשְׁלָה דְאוּמִין
דְּעֲלָמָא, וְיִשְׂרָאֵל דְּאִינוּן מְזַרְעָא דְהִיּוּא
דְּאֵתְמַר בִּיָּה (בראשית לב יא) קִטְנֵתִי מִכָּל חֲסָדִים
אֶסְתַּלַּק וְאַזְדַּקְףָּ, וְאֵתְמַר בִּיָּה זְקָ"ף גְּדוּ"ל,
בִּימִינָא אֶסְתַּלְקוּ מִן גְּלוּתָא, בְּגִין דְּמוּלִיף
לִימִין מֹשֶׁה דְּדַרְגָּיָה עֲמוּדָא דְאַמְצַעִיתָא דְאִיהוּ
שַׁבְּעוֹת.

וּבִיָּה מְאָרִי"ף טַרְחָ"א, בִּיָּה מְאָרִיף קוּדְשָׁא בְּרִיף הוּא דְאִיהוּ אַרְף אַפִּים

בְּתַשׁוּבָה, הָרִי הֵם כְּרַשְׁעִים
גְּמוּרִים, וְאִם שְׂבִים בְּתַשׁוּבָה,
נְאֻמֵר אֲלֵיהֶם חָלָה זְכוּת אַבוּת,
וְכִי שְׂלָא יֵאבְדוּ הַבִּינוּנִים
הַלְלוּ, אָמַר מֹשֶׁה, וְכִי יֵאמְרוּ בְּנֵי
הָעוֹלָם שְׂאֵנִי כְּמוֹ נַח שְׂלָא בְּקַשׁ
רַחֲמִים עַל דּוּרוֹ? בְּאוּתוֹ זְמַן מָסַר
עֲצָמוֹ עֲלֵיהֶם, זְהוּ שְׁכַתוּב וְאִם
אִין מַחְנֵי נָא.

וּמְשׁוּם זֶה עֲתִיד הָרוּעָה הַנְּאָמָן
לְהִיּוֹת בְּגֵלוּת הַאֲחֵרוּנָה, וְכוּ
יִתְקַיֵּים וְהוּא מַחוּלָל מִפְּשַׁעֵינוּ,
נַעֲשֶׂה חַל בְּגֵלָם, מְדַכָּא
בְּעוֹנוֹתֵינוּ, בְּמַכּוֹת שֶׁל יִסּוּרִים
שֶׁל עֲנִיּוֹת, בְּכַמָּה דְחֻקִים שֶׁסּוּבֵל
עֲלֵיהֶם, וּבְגֵלָלוֹ וַיִּנְחָם יְהוָה עַל
הָרָעָה וּגּוֹמֵר, וְזֶהוּ שְׁכַתוּב
וּבַחֲבוּרָתוֹ נִרְפָּא לָנוּ, וּבְגֵלָלוֹ
שְׂמַאל דוּחָה אֵת הַבִּינוּנִים,
שְׂהִיא רֵאשׁ הַשָּׁנָה, וְיִמִּין מְקַרְבַת
אוּתָם בְּתַשׁוּבָה, שְׂהוּא פֶּסַח,
זְרוּעַ יְמִין לְקַבְּלֵ שְׂבִים, וְיֹקִים
אוּתָם מְנַפִּילָתָם וְאוּחֻז בִּידֵיהֶם,
וְיֵאמַר לָהֶם קוּמֵי שְׂבִי יְרוּשָׁלַם,
וּבְשַׁבְּעוֹת יֵצְאוּ בְּזִכּוּת מֹשֶׁה,
שְׂמַתַּן תּוֹרָה הוּא רַחֲמִים, וּמַגְלָה
לָהֶם סִפֵּר תּוֹרָה, וְיִתְפַּנְסוּ
לִירוּשָׁלַם, וְתַרְאָה הַיְבֻשָּׁה,
מְלָכוֹת הַרְשָׁעָה, וְרַחֲמִים עַל
בְּנוֹי, וְכוּ כְּנָשָׁר יַעִיר קִנּוּ. מִי זֶה
קִנּוּ? יְרוּשָׁלַם קִנּוּ (לשכינתא).

בְּאוּתוֹ זְמַן שׁוֹפֵ"ר מְהוּפֵ"ף
קְדָמָ"א זְקָ"ף קָטָ"ן, מִתְהַפֵּכַת
מְמַשְׁלַת אַמוֹת הָעוֹלָם, וְיִשְׂרָאֵל
שְׂהֶם מְזַרְעֵ אוּתוֹ שְׂנְאָמַר בוּ
קִטְנֵתִי מִכָּל חֲסָדִים, מִתְעַלָּה
וּמְזַדְקָףָּ, וְנְאֻמֵר בוּ זְקָ"ף גְּדוּ"ל,
בִּימִין הַתְּעַלּוּ מִן גְּלוּתָא, בְּגֵלָל
שְׂמוּלִיף לִימִין מֹשֶׁה, שְׂדַרְגָּתוֹ
הַעֲמוּד הַאֲמַצְעִי, שְׂהוּא שַׁבְּעוֹת.
וְכוּ מְאָרִי"ף טַרְחָ"א, בוּ מְאָרִיף
הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא, שְׂהוּא אַרְף

על פיננוניים, וטרח פגנינייהו, לקנימא
וברחמים גדולים אקבצה (ישעיה נד ז), וביה
יפקון על ידא דההוא דאתייהיב אורייתא על
ידיה בשבועות, דאזיל לימינא דהיינו פסח,
בההיא זמנא אז ישיר משה (שמות טו א), ובסכות
ויבא יעקב שלם (בראשית לג יח), שלם פגופיה,
שלם בממוניה, ואסתחר בשבעה ענני יקר
פגוונא דקדמיתא פד נפקו ישראל ממצרים,
לקיים פימי צאתך מארץ מצרים וגומר (מכיה
ז טו).

ורשיעיא דאינון ערב רב אתמר בהון סו"ף
פסו"ק, דאינון מזרעא דעמלק
דאתמר ביה (שמות יז טו) ויאמר כי יד על פס
י"ה, ואינון חמש מינים עמלקים גבורים
נפילים ענקים רפאים, דכלהו מסתלקין
ומתגברין על ישראל בגלותא, הדא הוא
דכתיב (בראשית יח) ויגברו המים וירבו מאד על
הארץ, ארבע זמנין פתיב ויגברו וגברו, לקבל
ארבע גלוון, ועלייהו אתמר סו"ף פסו"ק,
דפסיק לון קודשא בריה הוא לסוף יומיא
מעלמא. (דף נה ע"א).

תקונא עשרין, וחד ועשרין

ובההוא זמנא הקטן יהיה לאלה (ישעיה ס כב)
מסטרטא דשמאלא, והצעיר לגוי
עצום (שם) מסטרטא דימינא, אני יהו"ה בעתה
אחישנה (שם) מסטרטא דעמודא דאמצעייתא,
ומיד יתפסקון עמלקים מן עלמא, וקודשא
בריה הוא יתיב על פרסייה, ודא איהו שופ"ר
הול"ף אתנ"ח יתי"ב, בההוא זמנא דיתמחון
עמלקים מעלמא, יהא קודשא בריה הוא נח
נייחא לישראל, ויתיב על פרסייה, פמה
דאתמר ביה (דניאל ז ט) ועתיק יומין יתיב, לבושה פתלג חור, לקנימא אם
יהיו חטאיכם פשנים פשלג ילבינו (ישעיה א יח).

ולגבי עשו וישמעאל פתיב (דניאל ז ט) פרסייה
שביבין די נור, (ס"א רומי) ומאינון
שביבין דפרסייה אוקדון כל טעון דילהון,
גלגלוהי נור דליק, דנחתין מגיה עשר גלגלין
מסטרטא דאת י', ושביבין מסטרטא דאת ה',
תריז אתון יתערוז פנורא לאוקדא טעון
דלהון, בההוא זמנא (ישעיה א לא) והיה החסן
לנעורת וכו'.

בההוא זמנא סליק ו' על דרגא דיליה דאיהו
שש מעלות לכפא, ודא איהו דרג"א,
תר"י טעמ"י, מאי תר"י טעמ"י, אלא בתר
דסליק לדרגיה יימר לישראל ועשה לי
מטעמים פאשר אהבתי (בראשית כו ד), מפקודין
דעשה דכלילן בה' דאברהם, דכליל רמ"ח
פקודין, דבהון אתקריב ה' לגבי ו', וקרפנא
דא איהו קריבו דקודשא בריה הוא עם
שכינתייה.

בכר אתר ואתר (ג"א אבר ואבר) קריבו י"ה, ה'
חמשת אלפים לבריאת עולם, ו' אלה
הששי ברמ"ח, ובשמאלא דתמן לבא יטול
נוקמין מאומין דעלמא, ורזא דמלה (ישעיה
ט) פי יום נקם בלבי, ודאי אתפלילן בעמודא
דאמצעייתא, דפקודין דעשה אתייהיבו
מימינא, ופקודין דלא תעשה משמאלא,
ואלין אינון תר"י טעמ"י, ופקודין דעשה
אינון מאכלין דקודשא בריה הוא, ופקודין
דלא תעשה פננסה לסמאל לזמאן דעבר
עלייהו.

(ואלין הנה קריב) (ג"א אקדים) (ג"א ובאלין מתקרב) עשו
ליצחק ואמר ליה יקם אבי ויאכל מציד
פנו (בראשית כו לא), וסמאל בגינייהו הנה אקדים
(ג"א קריב) לשמאלא, לאטעמא לקודשא בריה
הוא מחובין דבנוי דאינון מאכלין מרינן, דבגינייהו אתמר (מלאכי א ג) ואת

ולגבי עשו וישמעאל פתיב,
פסאותיו שביבי אש, (רומי)
ומאותם שביבים של פסאו
ישרפו כל גלגליהם, גלגליו אש
בוערת, שיורדים ממנו עשרה
גלגלים מצד של האות ה', שתי
ושביבים מצד של האות ה', שתי
אותיות יתעוררו באש לשרף את
גלגליהם. באותו זמן והיה החסן
לנערת וכו'.

באותו זמן עולה ו' על דרגתו
שהיא שש מעלות לפסא, וזוהי
דרג"א, תרי טעמ"י, מה זה תרי
טעמ"י? אלא אחר שעולה
לדרגתו, יאמר לישראל ועשה לי
מטעמים פאשר אהבתי, ממצוות
עשה שכלולות בה' של אברהם,
שכולל רמ"ח מצוות שבהם
מתקנבת ה' אל ו', וקרפן זה הוא
קרוב של הקדוש ברוך הוא עם
שכינתו.

בכר מקום ומקום (איבר ואיבר)
קרוב של י"ה, ה' חמשת אלפים
לבריאת עולם, ו' אלה הששי
ברמ"ח, ובשמאל, ששם הלב,
יטל נקמות מאמות העולם, וסוד
הדבר - פי יום נקם בלבי, ודאי
נכללים בעמוד האמצעי,
שמצוות עשה נתנו מימין,
ומצוות לא תעשה משמאל, ואלו
הם תרי טעמ"י, ומצוות עשה הן
מאכלי הקדוש ברוך הוא,
ומצוות לא תעשה פננסה
לסמאל מי שעובר עליהם.

(ואלו היה מקריב) (מקדים) (ובאלו מתקרב)
עשו ליצחק, ואמר לו יקם אבי
ויאכל מציד פנו, וסמאל בגלגלם
היה מקדים (מקריב) לשמאל,
להטעים את הקדוש ברוך הוא
מחטאי בניו, שהם מאכלים
מרים, שבשבלים נאמר ואת עשו
שנאתי. מהעמוד האמצעי משם

הוא מחובין דבנוי דאינון מאכלין מרינן, דבגינייהו אתמר (מלאכי א ג) ואת

עשו שְׁנֵאתִי, עֲמוּדָא דְאַמְצְעִיתָא מִתְּפִינְן
אַתְיִיהִיבִת אֲוִרִיתָא, דְּאִיהִי פְּלִילָא (דף נה
ע"ב) דִּמְיִנָא וּשְׁמֵאלָא, בְּהֵהוּא זְמַנָּא עֲשִׂין יַתְעַר
לְגַבֵּי שְׁמֵאלָא לְאַעְבְּרָא מִתְּפִינְן סַמְא"ל, וּמְיַד
סְלִיק עֲשִׂין אַחְרָא דְאִיהוּ עֲשִׂין הַקְטָרֶת, (אִיהוּ
כְּלָלָא דְאֲוִרִיתָא קְשׁוּרָא רִלְיָה פְּקוּדִין דְעֵשָׂה) לְקִשְׂרָא
וּלְקִרְבָּא יְמִינָא בְּשְׁמֵאלָא, דְעֲמוּדָא דְעֲשִׂין
אִיהוּ עֲמוּדָא דְאַמְצְעִיתָא (בְּרַחֲמֵינוּ, וּפְקוּדִין דְלֵא תַעֲשֶׂה
בְּדַחֲלוֹ) עֲמוּד הַקְטָרֶת.

מֵאִי קְטָרֶת דִּילִיָּה שְׂכִינְתָא תַתְּאָה, דְּאִיהִי
סְלָקָא בְּכַמְה רִיחִין וּבּוֹסְמִין טְבִין, וְכַד
סְלָקָא לְגַבֵּיהּ אֲתָמַר בְּהַ (שיר ג' ו) מִי זֹאת עוֹלָה
מִן הַמִּדְבָּר וְכוּ' דְסְלָקָא בְּהוּן, דָּא ה' תַתְּאָה,
זֹאת סְלָקָא בְּמִי, מְקַטְרֶת מִן וּלְבִנְהָ (שם) תְּרִי
יְרִיכִי קְשׁוּט, מִפְּלֵ אַבְקַת רוּכְל (שם) דָּא צְדִיק,
דְּאִיהוּ פְּלִיל פְּלָא, אִיהוּ רוּכְל, וְאִיהִי אַבְקַת
דִּילִיָּה, הֲדָא הוּא דְכְּתִיב (בראשית ב' כד) וְדַבַּק
בְּאַשְׁתּוֹ, וּבִיהַ סְלִיקַת לְגַבֵּי בַעֲלָה.

שְׂכִינְתָא תַתְּאָה אִיהִי קְטָרֶת דְקוּדְשָׁא בְּרִיךְ
הוּא, וְאִיהִי קְרַבֵּן דִּילִיָּה, מְזַבַּח
דִּילִיָּה, דְּבַהּ מִתְּקַנֵּין יִשְׂרָאֵל מֵאַכְלִים דְקִרְבָּנִין
דְצֻלוֹתֵין לְקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא, דְאִינּוּן לְקַבֵּל
קְרַבֵּן הַשְּׁחֵר, וְקְרַבֵּן דְבִין הָעֲרַבִים, וְקְרַבָּנָא
דְאַמּוּרִים וּפְדָרִים דְמִתְאַכְלִין פֶּל לִילְיָא, וְאִיהוּ
קְרַבֵּן מוּסַף דְאִיהוּ צְדִיק, וְאִיהוּ קְרַבָּנָא
דְשַׁבְּתוֹת וְיָמִים טוֹבִים דְלִית קְרַבָּנָא (קְרִיבּוֹ לַעֲמֹא
קְדִישָׁא לְקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא בְּשַׁבְּת וְיוֹם טוֹב) אֶלָּא בְּהַ, הֲדָא
הוּא דְכְּתִיב (ויקרא טו א) בְּזֹאת יָבֵא אֶהְרֹן אֶל
הַקֹּדֶשׁ, וְאֵל יִתְהַלֵּל הַמִּתְהַלֵּל כִּי אִם
בְּזֹאת (ירמיהו ט כג).

אִיהִי מִשְׁפּוּנָא דִּילִיָּה, דְּבִגְנִינָה אִיהוּ שְׂאִרֵי
כְּגוּוִיָּיהוּ, הֲדָא הוּא דְכְּתִיב (שמות כה
ח) וַעֲשׂוּ לִי מִקְדָּשׁ וְשִׁכְנָתִי בְּתוֹכְכֶם וְגוּמַר, אִיהִי אֲרוֹן דִּילִיָּה, וְאִיהוּ סִפָּר

תוֹרָה גְּנִי בְּגוּוֹה, אִיהִי מְנַרְתָּא דִּילִיָּה, וּמְנוֹרַת
הַמְּאֹר מְהֵהוּא דְאַתְמַר בֵּיהַ (משלי ו כג) וְתוֹרָה
אוֹר, וְאִיהִי גַר דְדִלִיק קְדָמֵיהַ, כְּמָה דְאַתְּ
אָמַר (ויקרא כד ב) לְהַעֲלוֹת גַר תְּמִיד, וְאִיהִי בַת
שְׁבַע מְנַרְתָּא כְּלִילָא מִשְׁבַּעַה בּוֹצִינִין, אִיהִי
גַר לְגַבֵּיהַ מִסְטָרָא דְשְׁמֵאלָא, וְאִיהוּ אוֹר לְגַבֵּיהַ
מִסְטָרָא דִּמְיִנָא, וְעַל תְּרוּוִיָּהוּ אֲתָמַר (משלי ו
כג) כִּי גַר מְצוּה וְתוֹרָה אוֹר.

אִיהִי קְדוּשִׁין דִּילִיָּה מִסְטָרָא דְשְׁמֵאלָא, בְּגִין
דְקְדוּשָׁה מִסְטָרָא דְלוֹיִם, כְּמָה דְאַתְּ
אָמַר וּקְדָשְׁתְּ אֶת הַלוֹיִם, וְעַלְהַ אֲתָמַר תְּהֵא לִי
מְקוּדָשֶׁת בְּטַבְּעַת זֹאת, וְאִיהִי בְּרַכָּה דִּילִיָּה
מִסְטָרָא דִּמְיִנָא, דְאִיהִי כְּהוּנָה, הֲדָא הוּא
דְכְּתִיב (במדבר ו כג) כֹּהֵן תִּבְרַכּוּ אֶת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל.

וְאַתְקַרִיאת פְּלָה דִּילִיָּה מִסְטָרָא דְצְדִיק
דְאִיהוּ כְּ"ל, וְדָא אִיהוּ כְּל"ה,
כְּ"ל ה', בְּגִין דְאִיהוּ בְּרִית דְאַחִיד בְּתְרוּוִיָּהוּ,
וּמִסְטָרָא דְצְדִיק אִיהוּ יַחִיד דִּילָה, דְאִיהוּ קוּצָא
דְאֵת ד' מִן אַחַד, דְקָשִׁיר בֵּין א"ח וּבִין ד',
וְאִיהִי צְלוֹתָא דִּילִיָּה מִסְטָרָא דְחִי עֲלָמִין,
דְאִיהוּ ח"י בְּרַכָּאָן דְצֻלוֹתָא.

אִיהִי אוֹת דְשַׁבְּתוֹת וְיָמִין טְבִין, שַׁבְּת אִיהִי
פְּלָל דְתַלַּת אַבְהֵן, בְּגִין דְאִיהִי בַת פְּלִילָא
בְּתַלַּת עַנְפֵי אַבְהֵן דְאִינּוּן ש, אִיהִי תַחוּם דִּילִיָּה
וְאִיהִי רְשׁוּת דִּילִיָּה, רְשׁוּת הַיַּחִיד הַגְּבַהּ
עֲשָׂרָה, וְדָא יו"ד ה"א וְא"ו ה"א, וְרַחְבּוֹ
אַרְבַּעַה דְאִינּוּן יְהו"ה, אִיהוּ עִירוּב דִּילָה
מִסְטָרָא דִּמְיִנָא וּשְׁמֵאלָא, דְאִינּוּן ע"ב רי"ו
דְהִינּוּ חֶסֶד וּגְבוּרָה, וְאִיהִי עַרְבִית דִּילִיָּה
עֵיבּוֹר דִּילִיָּה.

אִיהִי טְלִית דְקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא, וּבְהַ אֲתַעֲטֹף
קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא, כְּמָה דְאַתְּ
אָמַר (תהלים קד ב) עוֹטָה אוֹר כְּשֶׁלֶמָה, וְאִיהִי צִיצִית דְצְדִיק דְאִיהוּ עַנִּי

סִפְר תוֹרָה גְּנִי בְּתוֹכָהּ, הִיא
מְנוֹרָה שְׁלוֹ, וּמְנוֹרַת הַמְּאֹר
מֵאוֹתוֹ שְׁנַאֲמַר בּוֹ וְתוֹרָה אוֹר,
וְהִיא גַר שְׁדוּלֵק לְפָנָיו, כְּמוֹ
שְׁנַאֲמַר לְהַעֲלוֹת גַר תְּמִיד, וְהִיא
בַת שְׁבַע, הַמְּנוֹרָה הַפְּלוּלָה
מִשְׁבַּעַה גְּרוּת, הִיא גַר אֶצְלוֹ מְצַד
הַשְּׁמֵאל, וְהוּא אוֹר אֶצְלָה מְצַד
הַיְמִין, וְעַל שְׁנֵיהֶם נֶאֱמַר כִּי גַר
מְצוּה וְתוֹרָה אוֹר.

הִיא הַקְדוּשִׁין שְׁלוֹ מְצַד הַשְּׁמֵאל,
מִשׁוּם שְׁקָדְשָׁה מְצַד הַלוֹיִם, כְּמוֹ
שְׁנַאֲמַר וּקְדָשְׁתְּ אֶת הַלוֹיִם, וְעַלְיָה
נֶאֱמַר תְּהֵא לִי מְקוּדָשֶׁת בְּטַבְּעַת
זוֹ, וְהִיא הַבְּרַכָּה שְׁלוֹ מְצַד הַיְמִין,
שְׁהִיא כְּהוּנָה, זְהוּ שְׁכַתוּב כֹּהֵן
הַבְּרַכּוֹ אֶת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל.

וְנִקְרָאת הַפְּלָה שְׁלוֹ מְצַד הַצְּדִיק
שְׁהוּא כְּ"ל, וְזְהוּ פְּל"ה, כְּ"ל ה',
מִשׁוּם שְׁהוּא הַבְּרִית שְׁאוּחַז
בְּשְׁנֵיהֶם, וּמְצַד הַצְּדִיק הוּא
הַיַּחִיד שְׁלָה, שְׁהוּא קוּץ שֶׁל
הַאוֹת ד' מִן אַחַד, שְׁקוּשֵׁר בֵּין
א"ח לְבִין ד', וְהִיא תְּפִלָּה שְׁלוֹ
מְצַד ח"י הַעוֹלָמִים, שְׁהוּא
שְׁמוּנָה עֲשָׂרָה בְּרַכּוֹת הַתְּפִלָּה.
הִיא אוֹת שֶׁל שַׁבְּתוֹת וְיָמִים
טוֹבִים, שַׁבְּת הִיא הַפְּלָל שֶׁל
שְׁלִשַׁת הָאֲבוֹת, מִשׁוּם שְׁהִיא בַת
כְּלוּלָה בְּשִׁלְשַׁת עַנְפֵי הָאֲבוֹת
שְׁהֶם ש, הִיא הַתַּחוּם שְׁלוֹ וְהִיא
הַרְשׁוּת שְׁלוֹ, רְשׁוּת הַיַּחִיד
שְׁגָבְהוּ עֲשָׂרָה, וְזֶה יו"ד ה"א
וְא"ו ה"א, וְרַחְבּוֹ אַרְבַּעַה שְׁהֶם
יְהו"ה, הוּא הָעִירוּב שֶׁל מְצַד
יָמִין וּשְׁמֵאל, שְׁהֶם ע"ב רי"ו,
שְׁהִינּוּ חֶסֶד וּגְבוּרָה, וְהִיא עַרְבִית
שְׁלוֹ, הָעֵיבּוֹר שְׁלוֹ.

הִיא טְלִית שֶׁל הַקְדוּשׁ בְּרִיךְ הוּא,
וּבְהַ מְתַעֲטֵף הַקְדוּשׁ בְּרִיךְ הוּא,
כְּמוֹ שְׁנַאֲמַר עוֹטָה אוֹר כְּשֶׁלֶמָה,
וְהִיא צִיצִית שֶׁל צְדִיק שְׁהוּא עַנִּי

בגלותא, הדא הוא דכתיב (שם קב א) תפלה לעני כי יעטר, עני ודאי, דביה אתעטרף, בגין דאיהי כסותה לבדה היא שמלתו לעורו (שמות כב כו), דא משכא דתפלי, דאתמר בהון (בראשית ג כא) ויעש יהו"ה אלהים לאדם ולאשתו פתנות עור וילבישם.

ארבע פתי דרישא אינון אהי"ה, ארבע פתי פרשיות קדש לי (שמות יג ב), והיה כי יביאך (שם יא), שמע ישראל (דברים ו ד), והיה אם שמע (שם יא ג), דא יהו"ה, ארבעה פתי דיד דא אדנ"י, ארבעה פרשין דא יהו"ה, ובהון מ"ב אזכרות בתמניא פרשין, דאתמר בהון (תהלים סה יח) אדנ"י כם, דא איהו פי היא שמלתו לעורו (שמות כב כו), ואיהי תכלת שבציצית, איהי סוד היבום, יבמה דיליה בגלותא, י"ב מ"ה ב"י מ"ה. (דף נ ע"א) תלת גלגולין דילה אינון תלת אבהון, דעלייהו אתמר (איוב לג כט) הן כל אלה יפעל אל פעמים שלש עם גבר, איהי ישועה דיליה, גאולה דיליה, בגין דקודשא בריך הוא לית ליה רשותא לאפקא מן גלותא, עד דאיהי נפקת עמיה, היא נבואה דיליה, נבואה כלילא שית דרגין מסטרא דאת ו' דאיהי עמודא דאמצעייתא, ואיהי חלום אחד משתין בנבואה, ומאי שתין אלא לית שיב"ה (ג"א שניה) פחותה משתין, ודא ישראל סבא, דסליק באת ו' שית זמנין עשר דאיהו שתין. ואיהו יראה מסטרא דשמאלא, אהבה מסטרא דימינא, ואיהי תורה מסטרא דעמודא דאמצעייתא, ואיהי אנכי מסטרא דאימא עלאה דאחידא בימינא, בגין דאנכ"י איהו כס"א בחושבון, ואתמר ביה (ישעיה טז) והוכן בחד פסא, ועלה אתמר (שמות כג) לא יהיה לך אלהים אחרים על פני, מסטרא דסמאל"ל ונחש אלהים אחרים.

ואיהו פסח מסטרא דימינא, ואיהי ראש השנה מסטרא דשמאלא, ואיהי מצה פרוסה מסטרא דשמאלא, ואיהי שלמה מסטרא דימינא, בגין דסטרא דצפון לאו איהו שלים, ובגין דא מצפון תפתח הרעה (ירמיה א ד), והיא (מצה) מצוה באת ו' מסטרא דעמודא דאמצעייתא.

ואיהו שבועות מסטרא דעמודא דאמצעייתא, שבועה שבועות ודאי אית בהון שבע שבתות, ובהון מ"ט יומין, בחושבון מ"ט אתון דקריאת שמע, דאינון שמע ישראל וכו', ברוך שם וכו', ביומא דחמשין שריא שכניתא עלאה בה, ואתקריאת מתן תורה, ועמודא דאמצעייתא איהו תורה דאתייהיבת בחמשין יומין דשבועות, ועליה אתמר בן חמשים לזקנה (ג"א לבניה), בההיא דאתמר בה פי זקנה אפך, ועלה אתמר (משלי ב ג) כי אם לבניה תקרא, בגין דאיהי ה' וסלקא באת י' לחמשין חמש זמנין עשר, ועלה אתמר בן חמשים לזקנה, בההיא דאתמר (שם כג כב) אל תבוז פי זקנה אפך, (ו' בן י"ה).

וזמנין אתקריאת ס' סתימא, ואתמר בה בן ארבעים לבניה, (כד לא איהו) בשותפא דאת י' אתקריאת ארבעים, ואיהי עלמא דאתי דלית ביה אכילה ושתיה, וכד סליק משה לגבה אתמר ביה (שמות כד יח) ויהי משה בקר ארבעים יום וארבעים לילה וגומר. כותן תורה דא שכניתא תתאה, ועלה אתמר ישמח משה במתנת חלקו, בגין דאיהי דוגמא דעמודא דאמצעייתא, ועוד שבועות על שם מלא שבע זאת ונתנה לך גם את זאת. מלא שבע זאת - זו שכניה עליונה, (מלא שבעה מלא י"ה), שגאמר בו פי יד על כ"ס י"ה, ונתנה לך גם את זאת - זו שכניה

והיא פסח מצד הימין, והיא ראש השנה מצד השמאל, והיא מצה פרוסה מצד השמאל, והיא מצה שלמה מצד הימין, משום שצד הצפון אינו שלם, ומשום זה מצפון תפתח הרעה, והיא (מצה) מצוה באת ו' מצד העמוד האמצעי.

והיא שבועות מצד העמוד האמצעי, שבועה שבועות ודאי יש בהם שבע שבתות, ובהם ארבעים ותשעה ימים כחשבון ארבעים ותשע האותיות של קריאת שמע, שהן שמע ישראל וכו' ברוך שם וכו'. ביום החמשים שורה השכינה העליונה בה, ונקראת מתן תורה, והעמוד האמצעי הוא תורה שנתנה בחמשים הימים של שבועות, ועליו נאמר בן חמשים לזקנה (לבינה), באותה שגאמר בה פי זקנה אפך, ועליה נאמר כי אם לבניה תקרא, משום שהיא ה', ועולה באת י' לחמשים, חמש פעמים עשר, ועליה נאמר בן חמשים לזקנה, באותה שגאמר אל תבוז פי זקנה אפך, (ו' בן י"ה). וארבעים נקראת ס' סתימה, ונאמר בה בן ארבעים לבניה, (כשאינה) בשתפות של האות י' נקראת ארבעים, והיא העולם הבא שאין בו אכילה ושתיה, וכשעולה משה אליה, נאמר בו ויהי משה בקר ארבעים יום וארבעים לילה וגומר.

מתן תורה זו שכניה תחתונה, ועליה נאמר ישמח משה במתנת חלקו, משום שהיא דגמא של העמוד האמצעי, ועוד שבועות על שם מלא שבע זאת ונתנה לך גם את זאת. מלא שבע זאת - זו שכניה עליונה, (מלא שבעה מלא י"ה), שגאמר בו פי יד על כ"ס י"ה, ונתנה לך גם את זאת - זו שכניה

יז טו) **פ**י יד על פ"ס י"ה, ונתנה לך גם את זאת דא שכנינתא תתאזה ה' זעירא, מלא דכלא עלאה ותתאזה דא ו', איהו מלא י"ה לעילא, דאיהי מליא"ה אלהי"ם, ועלה אתמר (רות א כא) **א**ני מלאה הלכתי, מלאה הלכתי לטורא דסיני, ובגלותא ריקם השיבני יהו"ה, ואיהו מלא ה', ובה (נ"א וביה) (תהלים קד כד) **מ**לאה הארץ קניגד.

ושכינה התחזקה היא סופ"ה, כ"ו ה"ס, שהיא יהו"ה אדנ"י, כלולה משני השמות, סופה חבור של שניהם כמו זה: יאהדונה"י, משום שהיא הפלה שלו, והיא בת שבע, הכלל של שבע ימי ספה, וכשנוטלת מהאם העליונה, שהיא שמחת תורה, שמחת בית השואבה, והיא החפה שלו, נקראת שמיני חג עצרת.

באותו זמן של שמחת תורה, שמים (שדה) עטרה בראשו של כל צדיק למעלה, כמו שגאמר בעטרה שעטרה לו אמו ביום חתנתו וביום שמחת לבו. ביום חתנתו זו שכניה תחתונה, וביום שמחת לבו זו שכניה העליונה, וכן צריכים ישראל להתעטר בכל (כלם) בעטרה על ראשם ביום של שמחת תורה. ולקחתם לכם ביום הראשון פרי עץ הדר פת תמרים וכו', אתרוג היא שכניה תחתונה, ודומה ללב, שהוא לשמאל, שהוא גבורה, ומשום כך צריך אדם לטל אתרוג ביד שמאל, וצריך להיות אתרוג שדומה ללב, שלם בתיומת שלו, בגלל אותו שגאמר בו ויעקב איש תם, להיות שלם עמו, וכמו שאין פסול בעקב שלמעלה, כך צריך שלא יהיה פסול באתרוג, לקים את הפסוק בלך יפה רעיתי ומום אין בך, ואם היא ריקה, היא יותר דלעילא, פן צריך דלא יהא פסול באתרוג, לקיימא קרא (שיר ד ז) בלך יפה

רעיתי ומום אין בך, ואם היא ירוקא היא משופחת יתיר, פדיוקנא דהות אסתה ירקרקת, דאתמר בה (אסתר ה א) ותלבש אסתה מלכות. ואתקריאת הדסה על שם הדס, והדס אית ליה תלת הדסין, לאשפתכלא בתלת אבהן, ואתקריאת ערבה מסטרא דתרין שפון דאינון למודי יהו"ה, ואתקריאת לולב מסטרא דח"י עלמין, דאיהו כליל ח"י ברבאן דצלותא, ולקבליהו עבדין ח"י נענועין בלולב בשית סטרין, תלת לכל סטרא וסטרא, שית סטרין דכלילן בגופא דאיהו עמודא דאמצעייתא, דלולב על שמייה אתקרי ל"ו ל"ב.

ואינון נענועין ח"י ד' זמנין, דסלקין ע"ב, ואינון ח"י נענועין בהודו ליהו"ה תחלה וסוף, ח"י באנא יהו"ה הושיעה נא, הא ע"ב, ואינון תליין מן ד' דאיהי שכנינתא, וצדיק בה אתקרי ד' זמנין ח"י ח"י ח"י ח"י דסליק ע"ב, מסטרא דתלת אבהן, ושכינתא דאשפתת עמהון, דאינון ח"י (פרקין) בדרועא ימינא, וח"י בשמאלא, וח"י בגופא לגבי שדרה, וח"י בבכרית מילה, ואינון ו' סטרין תרין דרועין דמלכא, ותרין שוקין דמלכא, דאינון תרי נביאי קשוט, וגופא וברית הא שית, ח"י נענועין לקבל ח"י חולין דשדרה מסטרא דגופא, וכל דא מסטרא דאילנא דחיי, ומסטרא דאילנא דטוב ורע. אתרוג דמי לצדיקייא, והדס לבינונייים, בה (תהלים קג ט) ומלכותו בכל משלה, אף על גב דאתמר בה (משלי ג יח) עץ חיים היא למחזיקים בה, איהי שלטא על עץ הדעת טוב חיים היא למחזיקים בה, היא שולטת על עץ הדעת טוב ורע, מהצד שלו היא קרובה למלך.

משפחת, כדמות שהיתה אסתה ירקרקת, שגאמר בה ותלבש אסתה מלכות. ונקראת הדסה על שם הדס, ולהדס יש שלשה הדסים, להתקין בשלשת האבות, ונקראת ערבה מהצד של שתי השפתים, שהם למודי יהו"ה, ונקראת לולב מצד של ח"י העולמים, שהוא כולל שמונה עשרה ברכות של התפלה, וכנגדם עושים שמונה עשר נענועים בלולב בששה צדדים, שלשה לכל צד וצד, ששה צדדים שכלולים בגוף שהוא העמוד האמצעי, שלולב על שמו נקרא ל"ו ל"ב. ואורם נענועים שמונה עשר ד' פעמים, שעולים שבעים ושנים, והם שמונה עשר בהודו ליהו"ה תחלה וסוף, שמונה עשר באנא יהו"ה הושיעה נא, הרי שבעים ושנים, והם תלויים מן דלת שהיא שכניה, וצדיק נקרא בה ד' פעמים ח"י ח"י ח"י ח"י שעולה שבעים ושנים, מהצד של שלשה אבות והשכינה שמשפתת עמהם, שהם שמונה עשר (פרקים) בדרוע ימין, ושמונה עשר בשמאל, ושמונה עשר בגוף אל השדרה, ושמונה עשר בבכרית מילה, והם ו' צדדים. שתי זרועות המלך, ושתי שוקי המלך, שהם שני נביאי אמת, וגוף וברית - הרי שש. שמונה עשר נענועים כנגדם שמונה עשרה חליות של השדרה מצד הגוף, וכל זה מצד עץ החיים, ויצד העץ של טוב ורע. האתרוג דומה לצדיקים, והדס לבינונייים, וערבה לרשעים, והשכינה גאמר בה ומלכותו בכל משלה, אף על גב שגאמר בה עץ חיים היא למחזיקים בה, היא קרובה למלך.

מְקַיְמִין שֶׁבֶת אַחַת פְּהַלְכְתָּהּ (נ"א שתי שבתות פהלכתה) מִיַּד הוּוּ נִגְאָלִין.

וְכַךְ צְרִיף לְשִׁנּוּי בְּנֵר דְלוּק, וּבְמִטָּה מוּצַעַת, וּבְפִתוּרָא, כְּגוּוּנָא דָּא אִם הוּוּ רְגִיל בְּיוֹמֵי דְחוּל לְאֲדַלְקָא שְׁרָגָא בְּפִתִּילָה חַד יוֹסִיף בְּשֶׁבֶת תְּנַיְינָא, וּבְפִתוּרָא אִם רְגִיל לְבִרְכָא הַמוּצִיא עַל נְהֻמָּא חֻדָּא, בְּשֶׁבֶת יוֹסִיף תְּנַיְינָא, דְּאִינוּן כְּגוּוּנָא דְלָחֵם מְשֻׁנָּה, מְטָה הָא אֲתַמֵּר דָּאִם הוּוּ רְגִיל לְשִׁמְשׁ בְּיוֹמָא דְחוּלָא בְּקֻטְטָה עִם אֲתַתִּיהּ וּבְפִרּוּדָא, לָא יִזְדוּג לְאֲתַתִּיהּ בְּשֶׁבֶתָא אֲלָא בְּשִׁלְמָא, וּבְגִין דָּא תְּלַמִּידֵי חֻכְמִים עוֹנְתָן מְלִיל שֶׁבֶת לְלִיל שֶׁבֶת, וְצְרִיף לְשִׁנּוּי שֶׁבֶת מְיוֹמָא דְחוּלָא בְּכָלָא, וְאִם אִית לוֹן שְׁלָמָא בְּכָל שֵׁית יוֹמִין דְּחוּלָא, יַעֲבֹדוּן תּוֹסְפֵת בְּשֶׁבֶתָא בְּפִיּוּסָא דָּא לְדָא בְּרַחֲמֵי סְגִי, כְּגוּוּנָא דְלַעֲיֵלָא, דְּאֲתַמֵּר לְגַבֵּי שְׁכִינְתָּא (שיר ה' פתחי לי אהותי רעיתי יונתי תמתי, בתוספת מלין דפיוסא, כגוונא דא צריף בר נש לפיוסא לאתתיה בשבת בתוספת מלין דפיוסא.

וּבְזִמְנָא דְאַלְהִים אַחֲרִים חֲזִינִין בְּשֶׁבֶת שְׁנוּיָא בְּכָלָא, לִית לוֹן רְשׁוּ לְקַרְבָּא, הֲדָא הוּוּ דְכְתִיב (במדבר א נא) וְהָזַר הַקָּרֵב יוֹמָת, בְּגִין דְּקִדְשׁ הִיא לָכֵם מִחֻלְלִיָּה מוֹת יוֹמָת, וּבְגִין דָּא אֲתַמֵּר בְּקָרָא (ויקרא יט א) אֶת שֶׁבֶתוֹתֵי תִשְׁמֹרוּ וְגוֹמֵר, וּבְאֲלִין תּוֹסְפֵת אֲתַקְרִיאַת שְׁכִינְתָּא מוּסַף שֶׁבֶת, וְכַד מִתְרַחֲקִין מִינָּה כָּל דְרַגְיִן דְּחוּל, וְלָא אִית רְשׁוּ נּוֹכְרָאָה בְּשֶׁבֶת, לְאֲעֵלָא בֵּין קוּדְשָׁא בְּרִיף הוּוּ וּשְׁכִינְתָּיהּ, אִיהִי אֲתַקְרִיאַת קְדוּשָׁה דִּילִיהּ, וְכַד מְבָרְכִין לָהּ בְּבִרְכַת מְזוּנָא אֲתַקְרִיאַת בְּרַכָּה דִּילִיהּ, וּבִתְרוּיָהּ אִיהִי יְחוּד דִּילִיהּ, כְּלָה דִּילִיהּ, פְּהֵהוּא זְמַנָּא אִיהִי שֶׁבֶת שְׁקוּלָה כְּכָל אֲוִרְיִיתָא.

יִשְׂרָאֵל הָיוּ מְקַיְמִים שֶׁבֶת אַחַת פְּהַלְכְתָּהּ (שתי שבתות פהלכתו), מִיַּד הָיוּ נִגְאָלִים.

וְכַךְ צְרִיף לְשִׁנּוּת בְּנֵר דְלוּק וּבְמִטָּה מוּצַעַת וּבְשִׁלְחָן, כְּמוֹ זֶה: אִם הָיָה רְגִיל בִּימֵי הַחֹל לְהַדְלִיק גַּר עִם פִּתִּילָה אַחַת, יוֹסִיף בְּשֶׁבֶת שְׁנֵיָהּ. וּבְשִׁלְחָן, אִם רְגִיל לְבִרְךְ הַמוּצִיא עַל לֶחֶם אֶחָד, בְּשֶׁבֶת יוֹסִיף שְׁנֵי, שֶׁהֵם כְּמוֹ שְׁלֹחֵם מְשֻׁנָּה. מְטָה, הָרִי נֹאמֵר שְׂאֵם הָיָה רְגִיל לְשִׁמְשׁ בְּיוֹם חַל בְּקֻטְטָה עִם אֲשֶׁתּוֹ וּבְפִרּוּדֵי, לָא יִזְדוּג עִם אֲשֶׁתּוֹ בְּשֶׁבֶת אֲלָא בְּשִׁלּוּם, וּמִשּׁוּם זֶה תְּלַמִּידֵי חֻכְמִים עוֹנְתָן מְלִיל שֶׁבֶת לְלִיל שֶׁבֶת, וְצְרִיף לְשִׁנּוּת שֶׁבֶת מְיוֹם חַל בְּכָל, וְאִם יֵשׁ לָהֶם שְׁלוּם בְּכָל שֶׁשֶׁת יָמוֹת הַחֹל, יַעֲשׂוּ תּוֹסְפֵת בְּשֶׁבֶת בְּפִיּוּסָא זֶה לְזוֹ בְּאַהֲבָה רַבָּה, כְּמוֹ שְׁלֻמְעֵלָה, שְׁנֹאמֵר לְשְׁכִינָה פִתְחֵי לִי אַחֹתֵי רַעֲיָתִי יוֹנְתֵי תַמְתִּי, בְּתוֹסְפֵת דְּבָרֵי פִיּוּס, כְּמוֹ זֶה צְרִיף אֶדָּם לְפִיּוּס אֶת אֲשֶׁתּוֹ בְּשֶׁבֶת בְּתוֹסְפֵת דְּבָרֵי פִיּוּס.

וּבְזִמְנָא שְׁאַלְהִים אַחֲרִים רוּאִים בְּשֶׁבֶת שְׁנוּיָא בְּכָל, אִין לָהֶם רְשׁוּת לְקָרֵב. זֶהוּ שְׁפָתוּב וְהָזַר הַקָּרֵב יוֹמָת, מִשּׁוּם שְׁקִדְשׁ הִיא לָכֵם מִחֻלְלִיָּה מוֹת יוֹמָת, וּמִשּׁוּם זֶה נֹאמֵר בְּכַתוּב אֶת שֶׁבֶתֵי תִשְׁמֹרוּ וְגוֹמֵר, וּבְתוֹסְפוֹת הִלְלוּ נְקִרְאֵת הַשְׁכִּינָה מוּסַף שֶׁבֶת, וּכְשֶׁמִּתְרַחֲקִים מִמֶּנָּה כָּל דְרַגּוֹת הַחֹל, וְאִין רְשׁוּת נְרָה בְּשֶׁבֶת לְהַפְסֵם בֵּין הַקְדוּשׁ בְּרוּף הוּוּ וּשְׁכִינְתּוֹ, הִיא נְקִרְאֵת הַקְדוּשָׁה שְׁלוֹ, וּכְשֶׁמְבָרְכִים אוֹתָהּ בְּבִרְכַת הַמְּזוּן, נְקִרְאֵת בְּרַכָּה שְׁלוֹ, וּבְשִׁנְיָהֶם הִיא הַיְחָדוּד שְׁלוֹ, הַכְּלָה שְׁלוֹ. בְּאוֹתוֹ הַזְּמַן, הַשֶּׁבֶת הִיא שְׁקוּלָה לְכָל הַתּוֹרָה.

וְשִׁרְגָא אִיהִי דִּיּוֹקְנָא דְּמִנְרַתָּא, וְצְרִיף לְמַהְיוּ לִימִינָא, וְעֵלָה אֲתַמֵּר הַרוּצָה לְהַחֲפִים יְדָרִים, וּפִתוּרָא דְשֶׁבֶת צְרִיף לְמַהְיוּ לְשִׁמְאָלָא, וְעֵלָה אֲתַמֵּר הַרוּצָה לְהַעֲשִׂיר יַצְפִּין, מְטָה בֵּין צְפוּן לְדָרוּם, וְשֶׁבֶת אִיהוּ אוֹת בְּרִית מִיָּלָה, אוֹת דְּתַפְלִין, מָאן דְּמַחְלֵל דָּא כְּאֵלוֹ מַחְלֵל דָּא, תְּפִלִּין דְּרִישָׁא לְקַבֵּל זְכוּר, תְּפִלִּין דִּיד לְקַבֵּל שְׁמוּר, מָה רְשׁוּת הַרְבִּים אִיהוּ חִלּוּל שֶׁבֶת, אוּף הַכִּי אוֹת בְּרִית אִיהִי חִלּוּל דִּילִיהּ זוּנָה, וְדָא רְשׁוּ נּוֹכְרָאָה, לִית פְּקוּדָא דְעֵשָׂה וְלָא תַעֲשֵׂה דְלָא (דף טו ע"ב) אֲשֶׁתַּכַּח בְּשֶׁבֶת, וּבְגִין דָּא שֶׁבֶת הִיא שְׁקוּלָה כְּכָל אֲוִרְיִיתָא כְּלָה.

וְכֵן שְׁכִינְתָּא תַּתָּא אֲתַקְרִיאַת שׁוּפֵר, מְסֻטָּרָא דְשְׁכִינְתָּא עֵלָּה דְאִיהִי שׁוּפֵר גְּדוּל, תְּקַע בְּשׁוּפֵר גְּדוּל לְחִירוּתְנּוּ, תְּקַע שׁוּפֵר אִיהוּ לְשׁוֹן תְּקִיעָה דְּוִדָּי שְׁכִינְתָּא תַּתָּא אִיהִי תְּקִיעָה דְּקוּדְשָׁא בְּרִיף הוּוּ מְסֻטָּרָא דִּימִינָא, וְאֲתַקְרִיאַת שְׁבָרִים דִּילִיהּ מְסֻטָּרָא דְשִׁמְאָלָא, וְאֲתַקְרִיאַת תְּרוּעָה דִּילִיהּ מְסֻטָּרָא דְעַמּוּדָא דְאֲמַצְעִיתָא, דְּאִיהוּ דַעַת, וּבְגִין דָּא אֲתַמֵּר (תהלים פט טו) אֲשִׁרֵי הָעַם יוֹדְעֵי תְּרוּעָה, יוֹדְעֵי בְּדַעַת, דְּאֲתַמֵּר בִּיהּ (משלי ג כ) בְּדַעַתוֹ תְּהוֹמוֹת נִבְקָעוּ, וּבְדַעַת חֲדָרִים יִמְלָאוּ (שם כד ד). אִיהִי שׁוּפֵר, וְקוּדְשָׁא בְּרִיף הוּוּ קוּל הַשׁוּפֵר, וּבְזִמְנָא דְהִיא סְלָקָא לְגַבִּיהּ בַּתְּלַת קֻטְרִין אֲלִין, אֲתַמֵּר בִּיהּ (שמות יט יט) וַיְהִי קוּל הַשׁוּפֵר הוֹלֵךְ וְחֹזֵק מְאֹד, הוֹלֵךְ בַּתְּקִיעָה, וְחֹזֵק בְּשְׁבָרִים, מְאֹד בַּתְּרוּעָה.

וְאִיהִי יוֹם הַכַּפּוּרִים, וְכַד אֲתַקְשֻׁטַת קְדָמִיהּ בְּלְבוּשֵׁין שְׁפִירִין דְּאִינוּן לְבוּשֵׁי כַּפָּרָה, אֲתַקְרִיאַת צִיץ דִּילִיהּ, מְצַנְפַת דִּילִיהּ, אַבְנֵט דִּילִיהּ, אִיהִי כְּלִילָא מְאֲרַבַּע בְּגָדֵי לְבָן מְסֻטָּרָא דִּימִינָא, וּמְאֲרַבַּע בְּגָדֵי

וְהַגֵּר הוּוּ צוּרַת הַמְּנוּרָה, וְצְרִיף לְהִיּוֹת לִימִין, וְעֵלָּה נֹאמֵר הַרוּצָה לְהַחֲפִים יְדָרִים, וְשִׁלְחָן הַשֶּׁבֶת צְרִיף לְהִיּוֹת לְשִׁמְאָל, וְעֵלָּה נֹאמֵר הַרוּצָה לְהַעֲשִׂיר יַצְפִּין. הַמְטָה בֵּין צְפוּן לְדָרוּם, וְשֶׁבֶת הִיא אוֹת בְּרִית מִיָּלָה, אוֹת הַתַּפְלִין, מִי שְׁמַחְלֵל אֶת זֶה כְּאֵלוֹ מַחְלֵל אֶת זֶה. תְּפִלִּין שֶׁל רֹאשׁ כְּנֶגֶד זְכוּר, תְּפִלִּין שֶׁל יָד כְּנֶגֶד שְׁמוּר, מָה רְשׁוּת הַרְבִּים הוּוּ חִלּוּל שֶׁבֶת, אִף כִּף אוֹת בְּרִית הִיא חִלּוּל שְׁלוֹ זוּנָה, וְזוֹ רְשׁוּת נְכָרָה, אִין מְצוֹת עֵשָׂה וְלָא תַעֲשֵׂה שְׁלָא נִמְצָאֵת בְּשֶׁבֶת, וּמִשּׁוּם זֶה, הַשֶּׁבֶת הִיא שְׁקוּלָה כְּכָל הַתּוֹרָה כְּלָה.

וְכֵן שְׁכִינָה תַּתְּוֹנָה נְקִרְאֵת שׁוּפֵר מְצַד הַשְׁכִּינָה הַעֲלִיּוֹנָה שְׁהִיא שׁוּפֵר גְּדוּל, תְּקַע בְּשׁוּפֵר גְּדוּל לְחִירוּתְנּוּ, תְּקַע שׁוּפֵר שְׁהוּוּ לְשׁוֹן תְּקִיעָה, שׁוּדָּי שְׁכִינָה תַּתְּוֹנָה הִיא תְּקִיעָה שֶׁל הַקְדוּשׁ בְּרוּף הוּוּ מְצַד הַיְמִין, וְנְקִרְאֵת שְׁבָרִים שְׁלוֹ מְצַד הַשְּׂמָאל, וְנְקִרְאֵת תְּרוּעָה שְׁלוֹ מְצַד הַעַמּוּד הַאֲמַצְעִי, שְׁהוּוּ דַעַת, וּמִשּׁוּם זֶה נֹאמֵר אֲשִׁרֵי הָעַם יוֹדְעֵי תְּרוּעָה, יוֹדְעֵי בְּדַעַת, שְׁנֹאמֵר בּוֹ בְּדַעַתוֹ תְּהוֹמוֹת נִבְקָעוּ. וּבְדַעַת חֲדָרִים יִמְלָאוּ, הִיא שׁוּפֵר, וְהַקְדוּשׁ בְּרוּף הוּוּ הוּוּ קוּל הַשׁוּפֵר, וּבְזִמְנָן שְׁהִיא עוֹלָה אֲלָיו בְּשִׁלְשֵׁת הַקְשָׁרִים הַלָּלוּ, נֹאמֵר בּוֹ וַיְהִי קוּל הַשׁוּפֵר הוֹלֵךְ וְחֹזֵק מְאֹד, הוֹלֵךְ בַּתְּקִיעָה, וְחֹזֵק בְּשְׁבָרִים, מְאֹד בַּתְּרוּעָה.

וְהִיא יוֹם הַכַּפּוּרִים, וּכְשֶׁמִּתְקַשְׁטֵת לְפָנָיו בְּלְבוּשֵׁים יְפִים, שְׁהֵם לְבוּשֵׁי כַּפָּרָה, הִיא נְקִרְאֵת הַצִּיץ שְׁלוֹ, הַמְצַנְפַת שְׁלוֹ, הַאֲבָנֵט שְׁלוֹ. הִיא כְּלוּלָה מְאֲרַבַּעַת בְּגָדֵי לְבָן מְצַד הַיְמִין, וּמְאֲרַבַּעַת בְּגָדֵי זָהָב מְצַד

זַהָב מִסְטָרָא דְשִׁמְאָלָא, בְּהֵוּא זְמָנָא
דְּאַתְקַשְׁטַת בְּאַלִּין לְבוּשִׁין דְּכַפְרָה אַתְמַר
בָּהּ (אסתר ה א) וּתְלַבֵּשׁ אֶסְתֵּר מַלְכוּת, וּבַהוּן
עֲאֵלַת לְפָנֵי וּלְפָנִים, הָדָא הוּא
דְּכְתִיב (שם) וַתַּעֲמֹד בַּחֲצַר בֵּית הַמֶּלֶךְ
הַפְּנִימִית, וּבַהוּן נִשְׂאָה חֵן בְּעֵינָיו, וְרִזָּא דְמַלְּהָ
וּרְאִיתִיהָ לְזַכּוֹר בְּרִית עוֹלָם (בראשית ט טז), וּמִיַּד
אֲדַנְיִי שְׁמַעְהָ אֲדַנְיִי סִלְחָה אֲדַנְיִי הַקְּשִׁיבָה
וַעֲשֵׂה אֵל תְּאַחֵר (דניאל ט יט).

פּוֹרִים אַתְקְרִיאַת עַל שְׁם יוֹם הַכַּפּוּרִים,
דְּעֲתִידִין לְאַתְעַנְגָּא בֵּיהּ, וְלִשְׁנוּי לִיהּ
מַעֲנוּי לְעַנְגָּ, וּמַה דְּאִיהִי שְׁכִינְתָּא אֶסּוּר בֵּיהּ
נַעֲלִילַת הַסְּנַדְל, בְּהֵוּא זְמָנָא אַתְמַר בָּהּ (שיר ז
ב) מַה יָפוּ פְעַמְיָךְ בְּנַעֲלִים בַּת נְדִיב, וְעַנּוּגָא
וְחֻדְוָה וְכַמְּה טְבִין מְזוּמִּינִין לְגַבְּהּ, וְדָא יְהֵא
בְּזַמְנָא דְּפוֹרְקָנָא בַּעֲגָלָא.

וּמָאן גְּרַם עֲנוּי לְשְׁכִינְתָּא כְּגֹלוּתָא, אֵלָא רִזָּא
דְּמַלְּהָ וּבְכֵן אָבָא אֵל הַמֶּלֶךְ אֲשֶׁר לֹא
כְּדַת (אסתר ד טז), בְּגִין דְּעֲאֵלַת בְּלֹא בַעֲלָהּ, דְּאַתְמַר
בֵּיהּ (דברים לג) מִימִינִי אֵשׁ דַּת לָמוּ, דְּבַטְלִינֵהּ בָּהּ
אוּרִייתָא, וְדָא גְרַם אַבּוּדָא דְּבִית רֵאשׁוֹן וְשִׁנִּי,
הָדָא הוּא דְּכְתִיב (אסתר ד טז) וּכְאֲשֶׁר אֲבָדְתִּי
אֲבָדְתִּי, וְעַם כָּל דָּא אָף עַל גַּב דְּעֲאֵלַת בְּלֹא
בַעֲלָהּ דְּאִיהוּ דְּבָרֵי תוֹרָה, עַם כָּל דָּא עֲאֵלַת
בְּאַבְּהוֹן, דְּאִינוּן שְׁלִשְׁתּוֹ יָמִים לְיִלְהָ וְיוֹם
דְּאַתְעַנְתָּ בַּהוּן, וְאִינוּן סְהַדִּין דְּעוֹלִימְתָא עֲאֵלַת
בֵּיהּ לְמַלְכָּא, הָדָא הוּא דְּכְתִיב (שם ב יג) וּבִזְהָ
הַנְּעֲרָה בָּאָה אֵל הַמֶּלֶךְ, נַעֲרָה וְדָאִי בָּאָה אֵל
הַמֶּלֶךְ דָּאִישׁ לֹא יִדְעָה אֵלָא בַעֲלָהּ, וּכְמַה
דְּבַעֲרַב הִיא בָּאָה נַעֲרָה בְּתוּלָה וְדָאִי, הִכִּי נָמִי
בַּבְּקָר הִיא שְׂבָה נַעֲרָה בְּתוּלָה וְדָאִי, וּבָהּ עַרְב
וּבְקָר פְּעַמִּים קוֹרִין לְיִשְׂרָאֵל בַּעֲלָהּ, וְסַהַדִּין
עֲלָהּ דְּלֹא חֲלִיפַת לִיהּ הִיא וּבְנָהָא בְּאַחֵרָא, וּבְגִין דָּא יִשְׂרָאֵל אֲמַרִּין בְּכָל

יּוֹמָא שְׁמַע יִשְׂרָאֵל יְהוָה אֱלֹהֵינוּ יְהוָה
אַחַד, שְׁמַע אַחַד, שְׁמַע אַחַד, שְׁמַע אַחַד, שְׁמַע
נְטִיר לָהּ, בְּגִין דְּאַח לְצַרְהָ יָנִילַד (משלי יז
יז), וַעֲלִיָּה אַתְמַר (תהלים לב ז) אַתְּהָ סֶתֶר לִי, בְּרוּךְ
אַתְּהָ בְּבוֹאֶךָ (דברים כח ו), יְהוּדָה אַתְּהָ יוֹדוּךָ
אַחִיךָ (בראשית מט כח), בְּגִין דְּבֵיהּ יְהוָה וּבֵיהּ ד',
בֵּיהּ אִיהִי נְטִירָא.

וַעֲלִיָּה אַתְמַר (אסתר ב ז) וַיְהִי אֲמֵן אֶת הַדּוֹסָה,
הוּא אוּמָן דִּילָהּ וְאִיהִי אֲמוּנָה דִּילִיהּ,
וְדָא אִיהוּ דְּאַתְמַר (שם ב ט) כְּאֲשֶׁר הָיְתָה כְּאֲמוּנָה
אֲתוּ, וְלֹא נִגַע בָּהּ נֹכְרָאָה דְּאִיהוּ אַחְשֻׁרוּזִי, שְׁ
בְּגִין דְּאַח עֲמָה וְדָאִי, וְאִיהוּ סֶתֶר לָהּ מַגִּינָהּ,
בְּמַאי סֶתֶר לָהּ מַגִּינָהּ בְּנִקּוּדָה דְּאִיהִי קוּצָא
דְּאֵת ד' מִן אַחַד, א"ח נְטִיר ד', דְּלֹא יִתְקַרֵּב
לְגַבְּהָ אַחַר, הָדָא הוּא דְּכְתִיב (ישעיה מב ח) אֲנִי
יְהוָה הוּא שְׁמִי וּכְבוֹדִי לְאַחַר לֹא אֶתֵּן, וְהֵאֵי
נִקּוּדָה אִיהִי אוֹת בְּרִית, דְּבָהּ אֲשַׁתְּלִים א"ח
לְעֶשֶׂר, וּבָהּ אַתְעֵבִיד י', וּמָאן דְּמִשְׁקַר בְּבָרִית
מִילָה גְרַים לְאַסְתְּלָקָא מִיגִינָהּ (דף טח נח
ע"א) שְׁכִינְתָּא, דְּאִיהִי יְחוּדָא דְּקוּדְשָׁא בְּרִיךְ
הוּא, וְשְׁלִיט עֲלִיהּ ש"ד דְּאִיהוּ אַחַר.

וְדָאִי י' דְּשְׁדִי, אִיהִי קוּצָא מִן ד' דְּאַחַד, וְאֵם
מִשְׁקַר אַעֲבַר קוּצָא מִן ד' מִן אַחַד
וְאֲשַׁתָּאֵר אַחַר, וּבְגִין דָּא אֲמַר קָרָא (שמות לד
יז) לֹא תִשְׁתַּחֲוֶה לְאֵל אַחַר וְגוֹמַר, וּבְהֵוּא
זְמָנָא דְּשְׁלִטָּא עַל כָּר נִשְׁדָּ דְּאִיהוּ אֵל אַחַר,
אִיהוּ מִשְׁתַּעֲבַד בֵּיהּ בְּכָל מִינֵי עַנּוּיִין, וְחֻבָּא
דָּא גְרַם לְיִשְׂרָאֵל לְאַשְׁתַּעֲבָדָא בַּהוּן אוּמָן
דְּעֲלָמָא.

וּמָאן דְּנְטִיר אוֹת בְּרִית בְּכָל אֶתֶר דְּאִיהִי, בִּין
בְּבָרִית מִילָה, בִּין בְּשַׁבַּת וּמִינֵי טְבִין,
קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא נְטִיר לִיהּ בְּגִינָהּ בְּכָל אֶתֶר,
וּמְכַסֵּי עֲלוּי מִשְׁנָאוּי, כְּגוּוּנָא דְּמִשָּׁה דְּאַתְמַר

יוֹם שְׁמַע יִשְׂרָאֵל יְהוָה אֱלֹהֵינוּ
יְהוָה אַחַד, שְׁמַע אַחַד, שְׁמַע אַחַד, שְׁמַע
א"ח ע"ד, א"ח שוּמַר אוֹתָהּ,
מְשׁוּם שְׂאָח לְצַרְהָ יָנִילַד, וְעֲלִיו
נְאָמַר אַתְּהָ סֶתֶר לִי, בְּרוּךְ אַתְּהָ
בְּבָאֶךָ, יְהוּדָה אַתְּהָ יוֹדוּךָ אַחִיךָ,
מְשׁוּם שְׂבֹב יְהוָה וּבֹב ד', כּוּ הִיא
שְׁמוּרָה.

וְעֲלִיו נְאָמַר וַיְהִי אֲמֵן אֶת הַדּוֹסָה,
הוּא אוּמָן שְׁלָהּ וְהִיא אֲמוּנָה שְׁלוּ,
וְהוּ שְׁנָאֵמַר כְּאֲשֶׁר הָיְתָה כְּאֲמוּנָה
אֲתוּ, וְלֹא נִגַע בָּהּ הַנְּכָרִי שְׁהוּא
אַחְשֻׁרוּזִי, מְשׁוּם שְׂאָח עֲמָה
וְדָאִי, וְהוּא הַסֶּתֶר אוֹתָהּ מִמְּנֵה.
כְּמַה הַסֶּתֶר אוֹתָהּ מִמְּנֵה? בְּנִקּוּדָה
שְׁהִיא הַקּוּץ שֶׁל הָאוֹת ד' מִן
אַחַד, א"ח שוּמַר ד' שְׁלֹא יִקְרַב
אַחַר אֲלִיָּהּ. זְהוּ שְׁכַתּוּב אֲנִי
יְהוָה הוּא שְׁמִי וּכְבוֹדִי לְאַחַר
לֹא אֶתֵּן, וְהַנְּקֻדָּה הַזֹּאת הִיא אוֹת
בְּרִית, שְׂבָה נִשְׁתַּלֵּם א"ח לְעֶשֶׂר,
וּבָהּ נַעֲשֵׂה י', וּמִי שְׁמִשְׁקַר בְּבָרִית
מִילָה, גְרַם שְׁתַּסְתַּלַּק מִמְּנֵה
שְׁכִינָהּ, שְׁהִיא הַיְחוּד שֶׁל הַקְּדוּשָׁא
בְּרוּךְ הוּא, וְשׁוּלַט עֲלִיו ש"ד
שְׁהוּא אַחַר.

וְדָאִי י' שֶׁל שְׁדִי, הִיא קוּץ מִן ד'
שְׁל אַחַד, וְאֵם מִשְׁקַר, הַעֲבִיר קוּץ
מִן ד' מִן אַחַד וְנִשְׁאָר אַחַר,
וּמְשׁוּם זְהָ אֲמַר הַכְּתוּב לֹא
תִשְׁתַּחֲוֶה לְאֵל אַחַר וְגוֹמַר,
וּבְאוֹתוֹ זְמַן שְׁשׁוּלַט עַל אַדָּם שְׁד
שְׁהוּא אֵל אַחַר, הוּא מִשְׁתַּעֲבַד
כּוּ בְּכָל מִינֵי עַנּוּיִים, וְחֻטָּא זְהָ
גְרַם לְיִשְׂרָאֵל שִׁישְׁתַּעֲבָדוּ כְּהֵם
אֲמוֹת הָעוֹלָם.

וּמִי שְׁשׁוּמַר אוֹת הַבְּרִית בְּכָל
מְקוּם שְׁהוּא, בִּין בְּבָרִית מִילָה
בִּין בְּשַׁבַּת וְיָמִים טוֹבִים, הַקְּדוּשָׁא
בְּרוּךְ הוּא שׁוּמַר אוֹתוֹ בְּגִלְגֵּלָה
בְּכָל מְקוּם, וּמְכַסֵּה עֲלִיו
מִשׁוּנְאִיו, כְּמוֹ שְׁמִשָּׁה נְאָמַר כּוּ

בֵּיהּ (תהלים צ א) בְּצַל שְׁדִיִּי

יתלונן, וכגוונא דאסתר דסתיר לה מאחשורוש דאיהו ערל וטמא, ושוי באתריה שנית (נ"א שרית) בדיוקנא דילה, הדא הוא דכתיב (אסתר ב' ג') **כָּל אֲשֶׁר תֹּאמַר וגו' וְגוֹמַר, בְּעֶרְבַּי** היא באה ובבקר היא שבה אל בית הנשים שני, ואיהו נטיר לה מהמן הרשע, הדא הוא דכתיב (תהלים לב') **מִצָּר תִּצְרָנִי, דֹּאִהוּ צָר וְאוֹיֵב.** ובגין האי קנאה דכסי קודשא בריך הוא באות דיליה על אסתר, דאיהי קדושה דיליה, דלא איהי קדושה פחות מעשרה, אתלבשו עשרה פתרון תתאין בעשרה בנין דהמן, דתמן אל אחר, דהמן אמר ועשרת אלפים כפר אשקול וגומר (אסתר ג' ט), וכלא לנטלא נוקמא מאסתר ואומתה, דאתמר בה (שם ה' א') **וּתְלַבֵּשׁ אֶסְתֵּר מְלֻכּוֹת, וְקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא מְסַר לוֹן בִּידְהָא וּבִידְהָא דְאוּמַתָּה, וְתָלוּ אוֹתוֹ וְאֵת בְּנָיו עַל הָעֵץ** (שם ט' כה), ואיהו עבד עץ גבוה חמשים אמה, וקודשא בריך הוא נטיל נוקמא מגיה ומבנוי בשכינתא עלאה, דמחאת למצראי חמשים מכות. ועוד שכינתא אתקריאת צדקה, וקודשא בריך הוא בעל צדקה, ובגלותא איהי עניה, ובנהא עניים, וקודשא בריך הוא כביכול איהו עני כד איהו בר מאתריה, ובגניה אתמר (ישעיה לג') **הֵן אֲרָאֶלֶם צַעְקוֹ חוּצָה וְכוּ', וּבָאֵן אֶתְרֵי אִיהוּ עֲנִי וְאִיהִי עֲנִיָּה בְּצַדִּיק דֹּאִיהוּ בְּרִית, וּבְגִין דְּחָאבוּ בֵּיהּ יִשְׂרָאֵל לְתַתָּא אִיהוּ נְהָר יִחְרַב וּבֶשׂ (איוב י"א) בְּבֵית רֵאשׁוֹן וְשָׁנִי, וּשְׂכִינְתָּא אִיהִי בֵּיהּ חֲרָבָה וּיְבֹשָׁה, בְּגִין דֹּאִינוּן גְּרָמֵי דִּיתְפַּנְשׁוּן מְגִיָּה מִיַּיִן עֲלָאִין, וּשְׂכִינְתָּא אֲשִׁתְּאֲרַת יְבֹשָׁה, הָדָא הוּא דְכָתִיב (בראשית א' ט) יָקוּוּ הַמַּיִם מִתַּחַת הַשָּׁמַיִם אֶל מְקוֹם אַחַד וְתִרְאָה הַיַּבֻּשָׁה.**

בצל שד"י יתלונן, וכמו שאסתר שהסתיר אותה מאחשורוש שהוא ערל וטמא, ושם במקומה שנית (שרית) בדמות שלה. זהו שכתוב כל אשר תאמר וגומר, בערב היא באה ובבקר היא שבה אל בית הנשים שני, והוא שמר אותה מהמן הרשע. זהו שכתוב מצר תצרני, שהוא צר ואויב. וכמו שהקנאה הו' שפסה הקדוש ברוך הוא באות שלו על אסתר, שהיא הקדושה שלו, שאין הקדושה פחות מעשרה, התלבשו עשרה חמשים פחותים בעשרה בנין של המן, ששם אל אחר, שהמן אמר ועשרת אלפים כפר כסף אשקול וגומר, והכל לטל נקמה מאסתר ואמתה, שנאמר בה ותלבש אסתר מלכות, והקדוש ברוך הוא מסר אותם בדין וכיד אמתה, ותלו אותו ואת בניו על העץ, והוא עשה עץ גבוה חמשים אמה, והקדוש ברוך הוא נטל ממנו נקמה ומבניו בשכינה העליונה שהתה את המצרים חמשים מכות. ועוד, שכינה נקראת צדקה, והקדוש ברוך הוא בעל צדקה, ובגלות היא עניה ובניה עניים, והקדוש ברוך הוא כביכול הוא פתרון תתאין בעשרה בנין דהמן, כשהוא מחוץ למקומו, ובגלותא נאמר הן אראלם צעקו חצה וכו', ובאידה מקום הוא עני והיא עניה? בצדיק שהוא ברית, ומשום שחטאו בו ישראל למטה, הנדר ההוא יחרב ויבש בבית ראשון ושני, והשכינה בו היא חרבה ויבשה, משום שהן גרמו שיתפנסו ממנו המים העליונים, והשכינה נשארת יבשה. זהו שכתוב יקוו המים מתחת השמים אל מקום אחד ותראה היבשה.

וכר מאן דעביד צדקה במספנא גרים הוא נהר דיתמשף מעדן דאיהי אימא עלאה, להשקות את הגן דאיהי ד' דלה מספנא, ועני איהו יום שבת, ומאן דמקיים בה ענג שבת גרים לאשקאה ההיא ד', והוא עני אתמלי ואתקרי נהר, ומאן דאית ליה רשו למעבד ענג שבת ולא עביד, אתהפף ליה ענג לנגע צרעת, וחרוב ביתיה וממוניה, וכן עניה איהי אורייתא דעל פה ודאי, ואיהי קבלה כד מקבלא מבעל צדקה, דאיהו אורייתא דבכתב, כד אזלת לגביה לקבלה אתקריאת הלכה, כד מקבלא מגיה אתקריאת קבלה, ובההוא זמנא איהי פליגת מה דיהבין לה לעבדין דילה ולבנין ולעולמין דילה, כמה דאת אמר (משלי לא ט') **וּתְתֵן טָרֶף לְבֵיתָהּ וְחֶק לְנַעֲרוֹתֶיהָ, וּמְקַבְּלֵין דִּין מִן דִּין, מַהֲהוּא דְמְקַבְּלֵין מִיְגִיָּה. בְּעַרְיָ קַבְּלָה אִיהוּ עֲמוּדָא דְאִמְצָעִיתָא, וְאִיהִי קַבְּלִית מִיְגִיָּה, וּבָאֵן אֶתְרֵי קַבְּלִית מִיְגִיָּה בִּימִינָא, בְּגִין דְּעֲלִיָּה אֲתָמַר כִּי יְמִינְךָ פְּשׁוּטָה לְקַבֵּל שְׂבִיִּים, הֲלֹכָה אִיהִי מִסְטָרָא דְשְׂמָאֲלָא, קַבְּלָה (דף נח ע"ב) הִיא מִסְטָרָא דִּימִינָא, הֲלֹכָה כְּשְׂמָאֲלָא לְגַבֵּי בְּעֵלָה, וּקַבְּלִית מִיְגִיָּה בִּימִינָא וְנִחְתָּא מְלִיא לְגַבֵּי צַדִּיק, וּבְגִין דָּא (תהלים לו כה) לֹא רְאִיתִי צַדִּיק נֶעְזָב וְכוּ', (ובמא'') **וְכַד נִחְתָּא מְלִיא לְגַבֵּי בְּעֵלָה דֹּאִיהוּ ו', נְהָר דֹּאֲתַמְשֹׁף מִעֲדָן, ו' עֲאֵל בְּד' וְאֲתַעֲבִידַת ה', וְמַה דְּהוּא צֹדֵק אֲתַעֲבִידַת צֹדֵקָה לְגַבֵּי עֲנִי דֹּאִיהוּ צַדִּיק.** וזהו נהר עליה אתמר שמש בשבת צדקה לעניים, ועליה אתמר (משלי י"ד) **צֹדֵקָה תְּרוּמָם גּוֹי, וְמַה דְּהוּת צֹדֵק דִּינָא, אֲתַעֲבִידַת רַחֲמֵי, וְכָל סִפְרִין עַל שְׁמָה אֲתַקְרִיא, מֵאֲזִנֵּי צֹדֵק אֲבָנֵי צֹדֵק אֵיפַת צֹדֵק וְהִין צֹדֵק (ויקרא י"ט****

וכר מי שעושה צדקה עם העני, גורם לאותו נהר שימשף מעדן, שהוא האם העליונה. להשקות את הגן, שהיא דל"ת, דלה עניה, ועני הוא יום שבת, ומי שמקיים בה ענג שבת, גורם להשקות אותה הדל"ת, ואותו עני מתמלא ונקרא נהר, ומי שיש לו רשות לעשות ענג שבת ולא עושה, מתהפף לו ענג לנגע צרעת, ומחריב ביתו וממונו, וכן עניה היא התורה בעל פה ודאי, והיא קבלה כשמקבלת מבעל צדקה, שהיא תורה שבכתב, כשהולכת אליו לקבלה נקראת הלכה, כשמקבלת ממנו נקראת קבלה, ובאותו זמן היא מחלקת מה שנותנים לה לעבדים שלה ולבנים ולעלמים שלה, כמו שנאמר ותתן טרף לביתה וחק לנערותיה, ומקבלים זה מזה, מאותו שמקבלים ממנה. בעל קבלה הוא העמוד האמצעי, והיא קבלה ממנו, ובאידה מקום קבלה ממנו? בלמין, משום שעליו נאמר כי ימיןך פשוטה לקבל שבים. ההלכה היא מצד השמאל, קבלה היא מצד הימין, הלכה בשמאל אל בעלה, ומקבלת ממנו בלמין וירדת מלאה אל הצדיק, ומשום זה לא ראיתי צדיק נעזב וכו', (ובמה'') **וְכַשִּׁי יוֹרְדַת מְלֵאָה אֶל בְּעֵלָה שְׁהוּא ו', הִנְהָר שְׁנִמְשֹׁף מִעֲדָן, ו' נִכְנַס לְד' וְנַעֲשִׂית ה', וְמַה שְׁהִיָּה צֹדֵק נַעֲשֶׂה צֹדֵקָה לְעֲנִי שְׁהוּא צַדִּיק. וְעַרְיָ אוֹתוֹ הִנְהָר נֹאֲמַר שְׁמֵשׁ בְּשַׁבַּת צֹדֵקָה לְעֲנִיִּים, וְעֲלִיוֹ נֹאֲמַר צֹדֵקָה תְּרוּמָם גּוֹי, וְמַה שְׁהִיָּתָה צֹדֵק דִּין, נַעֲשִׂית רַחֲמִים, וְכָל הַסְּפִירוֹת נִקְרְאוּ עַל שְׁמָה מֵאֲזִנֵּי צֹדֵק, אֲבָנֵי צֹדֵק, אֵיפַת צֹדֵק וְהִין צֹדֵק, כְּשֶׁהִתְרַחַק מִמֶּנּוּ בְּעֵלָה,**

ל(1). פד אתרחק מינה בעלה דאיהו רחמי, מאזני צדק תרין דרועין, אבגי צדק תרין סמכי קשוט, הין צדק צדיק, וכד עמודא דאמצעייתא מרחק מינה איהו משפט, וכיה כתיב (תהלים עה ח) פי אלהי"ם שופט זה ישפיל וזה ירים, זה ישפיל מאן דגרים לאשפלא לשכינתא מאתרהא, וזה ירים מאן דגרים לסלקא לה מאתרהא, דחובין דישראל אינון אשפילן לה לתתא, וכוון דלהון סלקין לה לאתרהא, הא זפאה איהו מאן דעביד זכוון לסלקא לה לאתרהא.

ועוד שכינתא איהי שלוח הקן, מאן קן דילה דא ירושלם, ולעילא קן דילה ההוא דאתמר ביה (שמות לד ז) ונקא לא ונקא, ודא מטטרו"ן, עליה אתמר אל תסתפל בקנקן אלא במה דאית ביה, ודא איהו פי קרא קן צפור לפניך בדרך ככל עץ או על הארץ (דברים כב ו). ככל עץ דא גוף וברית, צדיק איהו ברית ואיהו כ"ל, עץ דא עמודא דאמצעייתא, או על הארץ דרועין, או ביצים תרין שוקין, והאם רבצת דא אימא עלאה, שלח תשלח את האם דא אימא תתאה את ודאי.

שלח תשלח, הדא הוא דכתיב (בראשית ח ח) וישלח את היונה מאתו, ואתמר בייעקב (שם כז ל) ויהי אף יצא יצא, לקבל שלח תשלח, ואינון תרין דרועין שני גרישי"ן ואינון תרין תרוכין, ודא איהו שלח תשלח את האם, ואת הבנים תקח לה, אליון שית פרקין דאינון בתרי דרועין, אשתארת ה' ד' בלא ו', מאן גרים לה תרי תרוכין, אלא בגין דעברין בנהא על פקודי אורייתא עשה ולא תעשה, הדא הוא דכתיב (ישעיה נ יח) ובפשעיעכם שלחה אמכם.

שהוא רחמים. מאזני צדק שתי זרועות, אבגי צדק שני עמודי אמת, הין צדק צדיק, וכשהעמוד האמצעי מרחק ממנה, הוא משפט, וכו כתיב פי אלהי"ם שופט זה ישפיל וזה ירים. זה ישפיל - מי שגורם להשפיל את השכינה ממקומה, וזה ירים - מי שגורם להעלותה ממקומה, שחטאי ישראל משפילים אותה למטה, וזכויותיהם מעלים אותה למקומה, הרי צדיק הוא מי שעושה זכויות להעלותה למקומה.

ועוד שכינה, היא שלוח הקן. מי הקן שלה? זו ירושלים, ולמעלה הקן שלה, אותו שנאמר בו ונקא לא ונקא, וזה מטטרו"ן, עליו נאמר אל תסתפל בקנקן אלא במה שיש בו, וזהו פי קרא קן צפור לפניך בדרך ככל עץ או על הארץ. ככל עץ - זה גוף וברית, צדיק הוא ברית והוא כ"ל, עץ - זה העמוד האמצעי, או על הארץ - זו האם המתחונת, האפרוחים - שתי זרועות, או ביצים - שתי שוקים, והאם רבצת - זו האם העליונה, שלח תשלח את האם - זו האם המתחונת, את ודאי. שלח תשלח, זהו שכתוב וישלח את היונה מאתו, ונאמר בייעקב ויהי אף יצא יצא, כנגד שלח תשלח, והם שתי זרועות, שני גרישי"ן, והם שני גרושים. וזהו שלח תשלח את האם, ואת הבנים תקח לה, אלו ששת הפרקים שהם בשתי זרועות, נשארת ה' ד' בלי ו'. מי גרם לה שני גרושים? אלא בגלל שעובדים בניה על מצוות התורה, עשה ולא תעשה, זהו שכתוב ובפשעיעכם שלחה אמכם.

ויוסף שלח את היונה מאתו (בראשית ח י) דא עמודא דאמצעייתא, מאן גרים דא דאתתרכת מיניה, בגין דישראל עברו על אורייתא, ויחל עוד שבעת ימים אחרים (שם ג"א וישלח את היונה ולא יספה שוב), דא ז', יומא שביעאה דכליל שבע שפחות, ומאן גרם דאתתרכת מינה, בגין דעברו ישראל על אות שבת ויומין טבין ואות ברית.

מסטררא דיצחק דאיהו ראש השנה, אתמר ביה (שם) ותבא אליו היונה לעת ערב, ודא ערב דיצחק, ומסטררא דצדיק אתמר בה (שם) והנה עלה זית טרף בפיה, וידע נח פי קלו המים מעל הארץ, ויבכל מקום שלא מצאה למטה דמיתו של בעלה בתורה, לא היתה שורה עליו, זהו שכתוב ולא מצאה היונה מנוח לכף רגלה, בגלות, מיד שמצאה בעלה את הרועה הנאמן, שרתה עליו ולא חזרה לתבה. זהו שכתוב ולא יספה שוב אליו עוד, ועל זה נאמר על כן יעזב איש את אביו ואת אמו וגומר, היא על כן יעזב איש את אביו ואת אמו וגומר, איהי אתדבקת ביה ואיהו בה.

בההוא זמנא ויפתח נח את חלון התיבה אשר עשה (שם טו). ונפקו כלוהו ואזלו לגבי יונה ובעלה, ואתמר לגבי נח ויפתח נח, מאי ויפתח נח, אלא רמיז ותפתח ותראהו את הילד (שמות ב כד), אדנ"י שפתי תפתח, ודא ישראל דפתחין בתיובתא בבכיה, ומיד ותחמול עליו.

ועוד שכינתא אתקריאת חג, בכל זמנין ויומין טבין, חג דתלת רגלין, דאתמר בהון (שמות כג יד) שלש (דף נע"א) רגלים תחוג לי בשנה, ובגינה יראה כל זכורך, לקיימא זכור ושמור זכור לזכר ושמור לזקבה, פלהו אליו דאזלין לאסתפלא (ג"א

ויוסף שלח את היונה מאתו, זה העמוד האמצעי, מי גרם זה שהתגרשה ממנו? משום שישאל על התורה. ויחל עוד שבעת ימים אחרים (וישלח את היונה ולא יספה שוב), זה ז', יום השביעי שכולל שבע שפחות, ומי גרם שהתגרשה ממנו? משום שעברו ישראל על אות שבת וימים טובים ואות ברית.

מהצד של יצחק שהוא ראש השנה, נאמר בו ותבא אליו היונה לעת ערב, וזה ערב של יצחק, ומצד של הצדיק נאמר בה והנה עלה זית טרף בפיה, וידע נח פי קלו המים מעל הארץ, ויבכל מקום שלא מצאה למטה דמיתו של בעלה בתורה, לא היתה שורה עליו, זהו שכתוב ולא מצאה היונה מנוח לכף רגלה, בגלות, מיד שמצאה בעלה את הרועה הנאמן, שרתה עליו ולא חזרה לתבה. זהו שכתוב ולא יספה שוב אליו עוד, ועל זה נאמר על כן יעזב איש את אביו ואת אמו וגומר, היא נדבקה בו, והוא בה.

באותו זמן, ויפתח נח את חלון התיבה אשר עשה, ויצאו כלם והלכו ליונה ובעלה, ונאמר לגבי נח ויפתח נח. מה זה ויפתח נח? אלא רומז, ותפתח ותראהו את הילד, אדנ"י שפתי תפתח, וזה ישראל שפותחים בתשובה בבכיה, ומיד ותחמול עליו.

ועוד, שכינה נקראת חג, בכל הזמנים וימים טובים, חג של שלש רגלים, שנאמר בהם שלש רגלים תחג לי בשנה, ובשבילה יראה כל זכורך, לקיים זכור ושמור, זכור לזכר, ושמור לזקבה. כל אלו שהולכים

וזהו אליו דאזלין לאסתפלא (ג"א

לאתכללא) בשכינתא, צריכין למיהב לה דורונא, הדיא הוא דכתיב (דברים טו טז) ולא יראה את פני יהו"ה ריקם, וצריך למחדי בה, הדיא הוא דכתיב (שם) ושמת בחד, דאיהי חדא דקודשא בריך הוא אתקריאת, ומאן דאזיל למחמי לה צריך לנטרא גרמיה מעציבו, דאיהי לילי"ת חשוכא עצבון שאול טחול, דאיהי מום, ועליה אתמר (ויקרא כא יח) כל אשר בו מום לא יקרב.

איש כמתנת ידו דא שכינתא עלאה, דעלה אתמר (משלי כא יד) מתן בסתר יכפה אף, בגין דאיהי סתימא, עולם הבא קרינן לה מתנה, ועלה אתמר ישמח משה במתנת חלקו, בגין דמתת אלהי"ם היא, ככרפת יהו"ה אלהי"ך אשר נתן לך, דא שכינתא תחתונה, אחת מצד ימין - ברכה, ואחת מצד שמאל - מתנה.

ועוד שכינתא איהי חשבון תקופות ומזלות ומולדות ועבורין, ארבע תקופות, דאתקריאו ארבע תקופות, וכלל תקופה תלת ירחין, ובהון תרין עשר מזלות, ואינון לקבל תרין עשר שבטין דישראל, וכלא אתקשר בהאי שמא אדני, איהי שכינתא תתאה, תקיפא בארבע תקופין, דאינון מסטרא דשמאלא חזק תקיף, ואינון אל"ף דל"ת נוי"ן דשמאלא חזק תקיף, ואינון קשין מסטרא דדין, ובגין דמזונא קא אתיא מניה, אמרו מארי מתניתין קשין מזונותיו של אדם כקריעת ים סוף, דאתקרא בהון לתרין עשר קרעין.

ואינון ארבע תקופות תרין דרועין ותריין שוקין, תרין עשר מזלות תרין עשר פרקין דאית בהון, ולקבליהו תרין עשר ירחי שתא, ואינון ו' ו' רזא

להסתכל (להבלל) בשכינה צריכים לתת לה דורון, זהו שכתוב ולא יראה את פני יהו"ה ריקם, וצריך לשמח בה. זהו שכתוב ושמת בחד, שהיא נקראת שמחת הקדוש ברוך הוא, ומי שהולך לראות אותה, צריך לשמר את עצמו מעצב, שהיא לילית חשוכה, עצבון, שאול, טחול, שהיא מום, ועליה נאמר כל אשר בו מום לא יקרב.

איש כמתנת ידו, זו שכינה העליונה, שעליה נאמר מתן בסתר יכפה אף, משום שהיא נסתרת, עולם הבא קוראים לה מתנה, ועליה נאמר ישמח משה במתנת חלקו, משום שמתת אלהי"ם היא, ככרפת יהו"ה אלהי"ך אשר נתן לך, זו שכינה תחתונה, אחת מצד ימין - ברכה, ואחת מצד שמאל - מתנה.

ועוד, שכינה היא חשבון תקופות ומזלות ומולדות ועבורים, ארבע תקופות שנקראו ארבע תקופות, וכלל תקופה שלשה חדשים, ובהם שנים עשר מזלות, והם כנגד שנים עשר שבטי ישראל, והכל נקשר בשם הנה אדני, השכינה התחתונה היא חזקה בארבע תקופות, שהם מצד השמאל, חזק תקיף, והם אל"ף דל"ת נוי"ן יוד, וכל שנים עשר המזלות קשים מצד הדין, ומשום שהמזון בא מהם, אמרו בעלי המשנה קשים מזונותיו של אדם כקריעת ים סוף, שנקרא בהם לשנים עשר קרעים.

ואתן ארבע תקופות, שתי זרועות ושתי שוקים, שנים עשר מזלות, שנים עשר פרקים שיש בהם, וכנגדם שנים עשר חדשי השנה, והם ו' ו' סוד העבור, וזה

דעבורא ודא ירחא תלת עשר, דא א, ודא וא"ו, שתא מתלת עשר ירחין, וביה צריך להשוות שנת החמה עם שנת הלכנה, וליחד לון במהלך האמצעי דאיהו עמודא דאמצעייתא, ואם בר נש ידע לממני ולהשוות שנת החמה עם שנת הלכנה וליוחד לון, איהו ידע מתי יהא פסח בחדש האביב, ובדא ישוון אבא ואמא ברא וברתא, הדיא הוא דכתיב (דברים ד ו) ושמרתם ועשיתם פי היא חכמתכם ובינתכם, ושמרתם ועשיתם דא ו"ה, פי היא חכמתכם ובינתכם דא י"ה ובמה יהון שוין אבא ואמא ברא וברתא, בא' דהוא בתרא עלאה, דאמרה סיהרא עלה, אי אפשר לשני מלכים שישתמשו בכתר אחד, ובגיגיה אמרין בשבת ויומין טבין וברישי ירחין, פתר יתנו לך יהו"ה אלהינו מלאכים המוני מעלה, מלך ומלכות.

ועוד איהי מצות שחיטה פשרה בזרים (ג"א בנשים), דאינון בני נשא דדמין לבעירן, דאלין דלא משתדלי באורייתא צריך למעבד בהון קרבנין דצלותין, דיתקריבו לקודשא בריך הוא, ואם מתקרבין בצלותין לקודשא בריך הוא, וסבלין כמה מכתשין, הדיא הוא דכתיב (תהלים מד כג) פי עליך הורגנו כל היום נחשבנו כצאן טבחה, אתחזי פאלו וזבחת עליו את עולותיך ואת שלמיך וגומר (שמות כ כד). דדא שזיב לון ממיתה דמלאך המות, הדיא הוא דכתיב (תהלים לו ז) אדם ובהמה תושיע יהו"ה.

ואתן שמעשיהם כבהמות השדה, שאוכלים בלי תפלות, מיתתם תהיה כבהמות השדה, ושוחט אותם מלאך המות מדה כנגד מדה, ולא עוד אלא בספין פגום קא שחיט לון, ואתקריאו נבלה,

החדש השלשה עשר, זה א, וזה וא"ו, שנה של שלשה עשר ירחים, ובה צריך להשוות שנת החמה עם שנת הלכנה, וליחד אותם במהלך האמצעי שהוא העמוד האמצעי, ואם אדם ידע למנות ולהשוות שנת החמה עם שנת הלכנה וליחד אותם, הוא ידע מתי יהיה פסח בחדש האביב, וכזה ישוון האב והאם הבן והבת. זהו שכתוב ושמרתם ועשיתם פי היא חכמתכם ובינתכם, ושמרתם ועשיתם - זה ו"ה. פי היא חכמתכם ובינתכם - זה י"ה. ובמה יהיו שוים האב והאם, הבן והבת? בא' שהוא כתר עליון, שאמרת הלכנה עליה, אי אפשר לשני מלכים שישתמשו בכתר אחד, ובגללו אמרים בשבת וימים טובים ובראשי חדשים, פתר יתנו לך יהו"ה אלהינו מלאכים המוני מעלה, מלך ומלכות.

ועוד היא מצות השחיטה הפשרה בזרים (בנשים), שהם בני אדם שדומים לבהמות, שאלו שלא מתעסקים בתורה, צריך לעשות בהם קרבנות של תפלות שיתקרבו לקדוש ברוך הוא, ואם מתקרבם בתפלות לקדוש ברוך הוא וסובלים כמה מכוח, זהו שכתוב פי עליך הורגנו כל היום נחשבנו כצאן טבחה, נראה כאלו וזבחת עליו את עלתיך ואת שלמיך וגומר, שדה מציל אותם ממיתה של מלאך המות. זהו שכתוב אדם ובהמה תושיע יהו"ה.

ואתן שמעשיהם כבהמות השדה, שאוכלים בלי תפלות, מיתתם תהיה כבהמות השדה, ושוחט אותם מלאך המות מדה כנגד מדה, ולא עוד אלא בספין פגום קא שחיט לון, ואתקריאו נבלה,

וְעַלִייהוּ אַתְמָר (ישעיה כו יט) נְבִלְתִי יְקוּמוּן, מַאֲי סַפִּין פְּגוּם דָּא סַמְא"ל אֶל אַחַר, סַפִּין פְּגוּם וּדְאִי אַתְקַרִי, וְאִיהִי פְּגִימָה סַם הַמְּוֵת, טְרִיפָה וּנְבִלָה. (דף נט ע"ב) וְכִינֵן דְּאִתְיִיהִיבוּ בִּידֵיהוּן פְּכָר קְבִילוּ עֲנֻשֵׁיהוּ, וּבְגִין דָּא נְבִלְתִי יְקוּמוּן, וְכָל סִירְכָאן דְּסַם הַמְּוֵת אֵינוּן רִגְלִין דִּילָהּ, וְעַלִייהוּ אַתְמָר (משלי ה ה) רִגְלִיָּהּ יוֹרְדוֹת מְוֵת וְגוּמְר, וְאֵינוּן ח"י סְרֻכוֹת, עֲלִיִּיהוּ פְּתִיב (בראשית ח כא) וְלֹא אוֹסִיף עוֹד לְהַפּוֹת אֶת כָּל ח"י פְּאֶשֶׁר עֲשִׂיתִי, לְאֵינוּן דְּמַצְלִין ח"י בְּרַכְאָן דְּצֻלוֹתֵינוּ, (וּמָאן גְּרִים דְּמִי טוּפְנָא מִתְנַבְרִין, מָאן דְּאִרִּיק מֵיָא דְּרַבֵּעַ בְּרִית מְלִיָּהּ בְּנִדְהָ שְׂפָחָה גּוּיָהּ זֻנְגָה) וְלְעוֹלָם וּוּרְדָא בְּכָל אַתְר דְּתַתְּסַרְף טְרַפְהָ וְאֵינָה חַיָּה, דְּבְכָל אַתְר דְּתַתְּסַרְף בְּבַר גִּשׁ בְּחוּבִין דִּילָהּ קֻטִּילַת.

וְעוֹד וְשְׂכִינְתָא אִיהִי מְצוֹת אָסִיפַת נוּנֵי יִמָּא דְּאוּרִיִּיתָא, דְּאִתְמַר בְּהוּן דְּגִים וְחֲגָבִים אֵינֵן טְעוּנִין שְׁחִיטָה, וְאֵינוּן תְּלַמְדֵי דְבֵי רַב דְּמַתְּרַבִּין בִּימָא דְּאוּרִיִּיתָא, דְּעַלִייהוּ אַתְמָר אָסִיפְתָּן הִיא הַמַּתְרַת אוֹתָן, הֵדָּא הוּא דְּכַתִּיב (במדבר יא כב) וְאַסְף לָהֶם וּמְצָא לָהֶם, הִיא הַמַּתְרַת אוֹתָם מִשְׁחִיטָה וְדִאֵי.

וְנַרְפוּ דְּשְׂכִינְתָא אֵינוּן פְּסוּי דִם חַיָּה אוּ עוֹף, דְּאֵינוּן פְּנָפִי יוֹנָה, וְאֵלִין אֵינוּן פְּנָפִי מְצוּה, דְּמְכַסִּין עַל דְּמֵיהוּן, דְּלֹא שְׁלַטִּין עַלִיִּיהוּ פְּלָפִין דְּאֵנוּן חַצִּיפִין, דְּאֵינוּן מְלֹאכֵי חַבְלָה (ובְלָהוּ), וְדִלָּא אֲשַׁתְּמוּדְעוּן בְּהוּן מְאִרֵי חוּבִין, (הָרִי) הָכִי הֵדִם הוּא הַנְּפֵשׁ, וְעַפְרָא דְּמְכַסְיָא עַלְיוּ רְמִיז (דברים לב מג) וְכִפָּר אֲדַמְתּוּ עִמּוֹ.

וְעוֹד וְשְׂכִינְתָא אִיהִי בְּדִיקַת סִימְנֵי חַיָּה אוּ עוֹף, מִבְּנֵי גִישָׁא דְּדַמְיִין לְחִיוֹן וּבְעֵירוֹן וְעוֹפִין, דְּעַלִייהוּ אַתְמָר (שמואל א יד לד) וְשַׁחַטְתֶּם בָּזָה,

לְחַיּוֹת וּבִהְמוֹת וְעוֹפוֹת, שְׁעַלִיָּהֶם נְאָמַר וְשַׁחַטְתֶּם בָּזָה, בְּדָק כְּמוֹ זֶה, שְׁהֶם סוּבְלִים מְכוּוֹת, כְּמוֹ

בְּדוֹק כְּמוֹ זֶה, דְּאֵינוּן סְבָלִין מְכַתְּשִׁין, כְּמָה דְּאוּקְמוּוּהוּ פִי עַלְיָהּ הוֹרְגֵנוּ כָּל הַיּוֹם (תהלים מד כב). וּבְכָל יוּמָא לֹא מְנִיחִין צְלוֹתֵינוּ, וּבְדִיק לִוְן קוּדְשָׁא בְּרִיָּהּ הוּא בְּכַמְהָ מְכַתְּשִׁין, וְאַמְרִין זֶה לְזֶה בְּצֻלוֹתֵינוּ, קוּדְשָׁא בְּרִיָּהּ הוּא פְּרִיק לָן מְדִינָא דְּבְעֵירוֹן וְחִיוֹן דְּאַרְעָא, וְאַעִיל לָן לְמַהוּי לָן חוּלְקָא בְּמְלֹאכְיָא, דְּאֵינוּן חַיּוֹת הַקִּדְשׁ, דְּקָרְאֵן זֶה לְזֶה וְאַמְרִין קְדוֹשׁ קְדוֹשׁ קְדוֹשׁ, דְּאֵי אִיהוּ (קדוש) דְּאַתְקַדְשׁ שְׁמִיָּה דְּקוּדְשָׁא בְּרִיָּהּ הוּא עַל יְדֵיהָ, וְיִהֵא לִיָּה חוּלְקָא בֵּיהָ.

וְעוֹד וְשַׁחַטְתֶּם בָּזָה דָּא אֲל"ף דַּל"ת נו"ן יו"ד, דְּבִיָּה דֵן קוּדְשָׁא בְּרִיָּהּ הוּא כָּל גְּזִיקִין, וְעַל כָּל אֲלִין דְּגְזִלִין יְהו"ה אִיהוּ דֵן, דְּאַתְלָבֵשׁ בְּתֵהוּ וּבָהוּ וְחַשְׁף וְתֵהוּם, וְדֵן בְּהוּן אַרְבַּע מִיתוֹת בֵּית דִּין, וְהָא אוּקְמוּוּהוּ כְּלָהוּ בְּאַתְרוּן, ו' גַּחְלַת, ו' שְׁלֵהוּבָא, ה"ה גְּיוּנִין וְנִהוּרִין דְּנוּרָא דָּא אִיהוּ שְׂרָפָה, (דברים ד כד) פִּי יְהו"ה אֱלֹהֵי"ף אֵשׁ אוֹכְלָהּ הוּא, סְקִילָה בְּתַלַּת אַבְנִין ו' ו' י', וְאֵינוּן יְהו"ה כ"ו, וְד' אַתְרוּן ו' י' י', הַרְג בְּחַרְבָּא, ו' רִישָׁא דְּחַרְבָּא, ו' גּוּפָא דְּחַרְבָּא, ה"ה תְּרִין פְּפִיּוֹת דִּילָהּ, חֲנָק ו' (ס"א) אֲתַעֲבִיד חוּט פְּגוּנוּנָא דָּא זַרְקָא וְעַלְהּ ו' דְּעִזְקָא בְּחוּטָא לְמַהוּי בְּרִיָּהּ לָהּ עַל צַוְאר, וְרַזָּא דְּמַלְהָ (במדבר כו) אַבְיָנוּ מֵת בְּמַדְבָּר, מִקַּ"ף וְהוּל"ף אֵינוּן ה"ה, חַד מְקַף לִיָּה וְחַד הוּלְף, עַד דְּחֲנָקִין לִיָּה, וּבְגִין דָּא אָמַר קוּדְשָׁא בְּרִיָּהּ הוּא, רָאוּ עֲתָה פִי אֲנִי אֲנִי הוּא, אֲנִי אָמִית וְאַחֲיָהּ, מְחַצְתִּי וְאַנִי אַרְפָּא וְאֵין מִיָּדִי מְצִיל (דברים לב לט).

ו' עֵץ, גְּבוּהָ חַמְשִׁים אַמָּה דָּא ה' דְּסְלִיקַת בֵּי לְחַמְשִׁין, זַרְקָא קוּ דְּחֲנִיקַת בְּתַלַּת אַתְרוּן, דְּשְׂכִינְתָא תַּתָּאָה אִיהִי דֵן אַרְבַּע מִיתוֹת בֵּית דִּין, אִיהִי חֲנִיקַת לְחַיִּיבָא,

שְׂבָאָרוּהוּ פִי עַלְיָהּ הוֹרְגֵנוּ כָּל הַיּוֹם, וּבְכָל יוֹם לֹא מְנִיחִים אֶת הַתְּפִלוֹת, וּבּוֹדָק אוֹתָם הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא בְּכַמְהָ מְכוּוֹת, וְאוּמְרִים זֶה לְזֶה בְּתְפִלוֹת: הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא גְּאָל אוֹתָנוּ מִדֵּין הַבְּהֵמוֹת וּמִחַיּוֹת שֶׁל הָאָרֶץ, וְהַכְּנִים אוֹתָנוּ שְׂיֵהֵנָה לְנוּ חֵלֶק עִם הַמְּלָאכִים, שְׁהֵן חַיּוֹת הַקְּדוֹשׁ, שְׂקוּרָאִים זֶה לְזֶה וְאוּמְרִים קְדוֹשׁ קְדוֹשׁ קְדוֹשׁ, זֶהוּ (קדוש), שְׂמֹתְקַדְשׁ שְׁמוֹ שֶׁל הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא עַל יְדוּ וְיֵהֵנָה לּוֹ חֵלֶק בּוֹ.

וְעוֹד, וְשַׁחַטְתֶּם בָּזָה, זֶה אֲל"ף דַּל"ת נו"ן יו"ד, שְׂבוּ דֵן הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא אֶת כָּל הַגְּזִיקִין, וְעַל כָּל אֲלוּ שְׁהוּרְגִים אַחַד אֶת חֻבְרוֹ, וְעַל כָּל אֲלֵה שְׁגוּזִלִים יְהו"ה הוּא דֵן, שְׂמֹתְלָבֵשׁ בְּתֵהוּ וּבָהוּ וְחַשְׁף וְתֵהוּם, וְדֵן בְּהֶם אַרְבַּע מִיתוֹת בֵּית דִּין, וְהָרִי בְּאֵרוֹ אֶת כָּלֶם בְּאוֹתֵיהוֹן, ו' גַּחְלַת, ו' שְׁלֵהֲבַת, ה"ה הַגְּנוּים וְהַאוּרוֹת שֶׁל הָאֵשׁ, זֹהֵי שְׂרָפָה, פִּי יְהו"ה אֱלֹהֵי"ף אֵשׁ אוֹכְלָהּ הוּא. סְקִילָה בְּשַׁלֵּשׁ אַבְנִים ו' ו' י', וְהֶם יְהו"ה כ"ו, וְאַרְבַּע אוֹתֵיהוֹן ו' ו' הַרְג בְּחַרְב. ו' רִאשׁ הַחַרְב, ו' גּוּף הַחַרְב, ה"ה שְׁתֵי פִּיפִיּוֹת שְׁלָהּ. חֲנָק ו' (ג), נַעֲשֵׂה חוּט כְּמוֹ זֶה זַרְקָא, וְעַלִיָּהּ ו' שֶׁל טַבַּעַת, בְּחוּט לְהִיּוֹת בְּרוּךְ לָהּ עַל צַוְאַרָהּ, וְסוּד הַדְּבָר - אַבְיָנוּ מֵת בְּמַדְבָּר. מִקַּ"ף וְהוּל"ף הֶם ה"ה, אַחַד מִקַּ"ף אוֹתוֹ וְאַחַד הוּלְף, עַד שְׁחוּנְקִים אוֹתוֹ, וּמִשּׁוּם זֶה אָמַר הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא רָאוּ עֲתָה פִי אֲנִי אֲנִי הוּא, אֲנִי אָמִית וְאַחֲיָהּ, מְחַצְתִּי וְאַנִי אַרְפָּא וְאֵין מִיָּדִי מְצִיל.

ו' עֵץ, גְּבוּהָ חַמְשִׁים אַמָּה, זוּ ה' שְׁעוּלָה בֵּי לְחַמְשִׁים. זַרְקָא קוּ שְׁחוּנְקַת בְּשַׁלֵּשׁ אוֹתֵיהוֹן,

דְּשְׂכִינְתָא תַּתָּאָה אִיהִי דֵן אַרְבַּע מִיתוֹת בֵּית דִּין, אִיהִי חֲנִיקַת לְחַיִּיבָא,

והרג לון, בשרפה וסקילה, ובגין דא ראו עתה
פי אני אני הוא, הדיא הוא דכתיב (ויקרא כו
כח) ויפתי אתכם אף אני וגומר, וכמה
דבשמייה קטיל למאן דאעבר על פרייתות
ומיתות בית דין דאורייתא, הכי מסי ומחיה
בשמייה למאן דמקיים לון.

ועוד מצות גזלת העני בבתיכם דא שכניתא,
דמאן דגזיל צלותא דאיהי צדקה לצדיק
ח"י עלמין, פליל ח"י ברבאן, פאלו גזיל ליה
חיים דיליה דאיהו שכניתא, דאתמר בה (קהלת
ט ט) ראה חיים עם אשה אשר אהבת, וכן מאן
דגרע מענג שבת, פאלו גזיל ליה שכניתיה
דאיהי שבת בת יחידה, ודא גרם דאתגזילת
מניה בגלותא, הדיא הוא דכתיב (ישעיה נ
א) ובפשעיעכם שלחה אמכם, ותיובתא מאי
ניהו והשיב (דף ט ע"א) את הגזלה אשר
גזל (ויקרא כב), דיתחזיר שכניתא לאתרה, או את
העשק אשר עשק (ספ) דא קודשא בריך הוא
דאתפרש מניה, דשכניתא אתקריאת מצות
עשה מסטרא דימינא, ומצות לא תעשה
מסטרא דשמאלא, ותורה אתקריאת מסטרא
דעמודא דאמצעיתא, וכל מאן דגזיל או עשק
באורייתא, ובמצות עשה ולא תעשה, פאלו
גזל שכניתא מדוועוי דקודשא בריך הוא.

וכן מסטרא דיסוד ח"י עלמין, אתקריאת
מצות ברית מילה, מאן דגזל בבבית
ואפיק זרעא מיניה לרשו נוכראה, פאלו אפיק
מרשות היחיד לרשות הרבים, וגרם למהוי
שכניתא נפקא מאתרה דאיהי ארץ ישראל
רשות היחיד, וגלה אותה בין אומין דעלמא
דאינון רשות הרבים, הדיא הוא דכתיב (ישעיה
נ"א) ובפשעיעכם שלחה אמכם, ובגין דא לא
תשא את שם יהו"ה אלהיך לשוא (שמות כ

שהשכינה התחננה היא דנה
ארבע מיתות בית דין, היא
חונקת את הרשעים והורגת
אותם בשרפה ובסקילה, ומשום
זה ראו עתה פי אני אני הוא. זהו
שפתוב ויפתי אתכם אף אני
וגומר, וכמו שבשמו הורג את מי
שעובר על פרייתות ומיתות בית
דין של התורה, כף מרפא ומחיה
בשמו את מי שמקיים אותם.
ועוד, מצות גזלת העני בבתיכם
זו שכנייה, שמי שגזל תפלה,
שהיא צדקה לצדיק ח"י
העולמים, כולל שמונה עשרה
ברכות, פאלו גזל לו את החיים
שלו שהיא שכנייה, שגאמר בה
ראה חיים עם אשה אשר אהבת,
וכן מי שגורע מענג שבת פאלו
גזל לו את שכניתו, שהיא שבת
בת יחידה, וזה גרם שנגזלת
ממנו בגלות. זהו שפתוב
ובפשעיעכם שלחה אמכם,
ותשובה מה היא? והשיב את
הגזלה אשר גזל, שיתחזיר השכינה
למקומה, או את העשק אשר
עשק, זה הקדוש ברוך הוא
שנפדר ממנה, ששכינה נקראת
מצות עשה מצד הימין, ומצות
לא תעשה מצד השמאל, והתורה
נקראת מצד העמוד האמצעי,
וכל מי שגזל או עשק בתורה,
ובמצות עשה ולא תעשה, פאלו
גזל שכנייה מדוועות הקדוש ברוך
הוא.

וכן מצד של יסוד ח"י העולמים
נקראת מצות ברית מילה, מי
שגזל בבבית ומוציא זרע ממנו
לרשות זרה, פאלו הוציא מרשות
היחיד לרשות הרבים, וגרם
שתהיה שכנייה יוצאת ממקומה,
שהיא ארץ ישראל, רשות היחיד,
והגלה אותה בין אמות העולם,
שהם רשות הרבים. זהו שפתוב
ובפשעיעכם שלחה אמכם, ומשום

מאן שם יהו"ה דא שכניתא, לשוא דא
עבודה זרה דגלת תמן.

ועוד איהי תשובה יום הכפורים, פלילא
מעשרת ימי תשובה דאינון י"ה, יום
הכפורים דא ה' פלילא מחמש צלותין, עשרת
ימי תשובה דא י', לקבל שבים דא ו"ה, כל
מאן דחזר בתשובתא פאלו חזר ו"ה עם י"ה,
ועקרא לסלקא כלא במחשבה דאיהי יו"ד
ה"א וא"ו ה"א.

ונבורה תמן סמא"ל דאיהו יצר הרע, וכל מאן
דיתגבר על יצריה פאלו הוה מתגבר
גבורה על סמא"ל בדינא לגבי פניו, ובגין דא
אמרו מארי מתניתין, איזהו גבור הכובש את
יצרו, מאי הכובש, פמה דאת אמר (בראשית א
כח) וכבשה, דיהא כבושה תחות ידיה, פכלבא
דאיהו פבוש וקשור תחות ידי דבר נש.

וצריך בר נש לקבלא עליה חמש ענויין, בגין
ענוי דגרים לה' זעירא דגלת בגלותא,
ואתקריאת עניה סוערה לא נוחמה, ואבא
ואמא אינון נחתי בימינא ושמאלא, לקבלא
בהון ו"ה, דאינון תורה ומצוה, ורזא דמלה
ושב ורפא לו (ישעיה ו'י), ודא איהו שובה ישראל
עד יהו"ה אלהיך (הושע יד ב).

ועוד מצות פריה ורביה דא שכניתא, לא תהו
בראה לשבת יצרה (ישעיה מה יח), כל
תלמיד חכם דמנע מינה עונת קריאת שמע
פאלו מנע מינה ברבאן מלעילא.

שית סטרין אינון דכילין באת ו',
דאיהו (בראשית א יא) עץ פרי עושה פרי,
מאן פרי דיליה י', דאת ו' איהו ענפא דאילנא,
דאתפרש לשית ענפין, ומשית לענפין דלית
לון חושבן, י' איהי איבא על כל ענפא וענפא
דאיהו ו'.

זה לא תשא את שם יהו"ה
אלהיך לשוא. מה זה שם
יהו"ה? זו שכנייה, לשוא - זו
עבודה זרה שגלתה לשם.

ועוד, היא תשובה יום הכפורים,
פלולה מעשרת ימי תשובה שהן
י"ה, יום הכפורים זה ה' פלולה
מחמש תפלות, עשרת ימי
תשובה זו י', לקבל שבים זה
ו"ה. כל מי שחזר בתשובה
פאלו חזר ו"ה עם י"ה, והעקר
- להעלות הכל במחשבה שהיא
יו"ד ה"א וא"ו ה"א.

ונבורה שם סמא"ל, שהוא יצר
הרע, וכל מי שיתגבר על יצרו
פאלו היה מתגבר בגבורה על
סמא"ל בדין לגבי פניו, ומשום
זה אמרו בעלי המשנה, איזהו
גבור? הכובש את יצרו. מה זה
הכובש? כמו שגאמר וכבשה,
שתהיה כבושה תחת ידו פכלב
שהוא כבוש וקשור תחת ידי
האדם.

וצריך אדם לקבל עליו חמשה
ענויין, בשביל העניו שגרים לה'
הקטנה שגלתה בגלות, ונקראת
עניה סוערה לא נחמה, והאב
והאם הם יורדים בימין ושמאל
לקבל בהם ו"ה, שהם תורה
ומצוה, וסוד הדבר - ושב ורפא
לו, וזה הוא שובה ישראל עד
יהו"ה אלהיך.

ועוד, מצות פריה ורביה זו
שכנייה, לא תהו בראה לשבת
יצרה, כל תלמיד חכם שמונע
ממנה עונת קריאת שמע, פאלו
מונע ממנה ברכות מלמעלה.
ששה צדדים הם שפוללים באות
ו', שהוא עץ פרי עושה פרי, מהו
הפרי שלו? י', שאות ו' היא ענף
של האילן, שנפדר לששה
ענפים, ומשש לענפים שאין להם
חשבון, י' היא פרי על כל ענף
וענף שהוא ו'.

קם סבא ואמר רבי רבי חזור בך, אילנא הוא ו', איבא דיליה י' הכי הוא ודאי, אבל ענפוי לעילא איהו ה' עלאה ושרשוי ה' תתאה, ומאן דאפריש ענפא מיניה דא איהו מקצץ בנטיעות, והכי אתקצץ איהו מעלמא דין ומעלמא דאתי.

ועוד מצוה לאתעסקא באורייתא יומם ולילה, הדא הוא דכתיב (יהושע א ח) והגית בו יומם ולילה, וכי יכיל בר נש לאתעסקא באורייתא בכל יומי ולילי כל יומוי, והא קודשא בריך הוא לית בא בטרוניא עם בריותיו, אלא כל מאן דקרא קריאת שמע בכל יום ערב ובקר, פאלו מקם בו והגית בו יומם ולילה, כל המצוות יש מהם שתלויות בפרי האילן, מהם בענפים, מהם בשרשים, מהם באילן, ומשום זה נקראת התורה עץ חיים, וכל מי שאוכל ממנו, ואכל וחי לעלם.

ויש אילן למטה שענפיו ושרשיו והגוף והפרי שלו, כלם סם המות, וזה סמא"ל. מי שעובר על התורה, נשקה מאתו אילן ומתפרנס ממנו, ועליו נאמר פי כיום אכלך ממנו מות תמות, ומהצד שלו חיי צער.

ועוד, שכניתא איהי מצות העמדת מלפא, הדא הוא דכתיב (דברים יז טו) שום תשים עליך מלך, וכביכול כל זמנא דלית שכניתא באתרהא לית מלפא, ובגין דשכניתא איהי מלכות על בר נש, אתמר ביה שום תשים עליך מלך, למיהוי ישראל בה פלהו בני מלכים. (דף ט ע"ב) דלית מלך בלא מלכות, דבגלותא שפחה תירש גבירתה, ובזמנא דיתי משיחא אתמר (אסתר א יט) ומלכותה יתן המלך לרעותה הטובה ממנה, היא

קם זקן ואמר: רבי רבי, חזור בך, האילן הוא ו', והפרי שלו י', כף הוא ודאי. אבל ענפיו למעלה הוא ה' עליונה, ושרשו ה' התחתונה, ומי שמפריד הענף ממנו, זהו מקצץ בנטיעות, וכף הוא נקצץ מהעולם הזה ומן העולם הבא.

ועוד מצוה להתעסק בתורה יומם ולילה, זהו שפתיב והגית בו יומם ולילה, וכי יכול אדם להתעסק בתורה בכל הימים והלילות כל ימיו, והרי הקדוש ברוך הוא לא בא בטרוניא עם בריותיו? אלא כל מי שקורא קריאת שמע בכל יום ערב ובקר, פאלו מקם בו והגית בו יומם ולילה, כל המצוות יש מהם שתלויות בפרי האילן, מהם בענפים, מהם בשרשים, מהם באילן, ומשום זה נקראת התורה עץ חיים, וכל מי שאוכל ממנו, ואכל וחי לעלם.

ויש אילן למטה שענפיו ושרשיו והגוף והפרי שלו, כלם סם המות, וזה סמא"ל. מי שעובר על התורה, נשקה מאתו אילן ומתפרנס ממנו, ועליו נאמר פי כיום אכלך ממנו מות תמות, ומהצד שלו חיי צער.

ועוד, שכניתא איהי מצות העמדת מלך, זהו שפתיב שום תשים עליך מלך, וכביכול, כל זמן שאין שכניתא במקומה אין מלך, ומשום ששכניתא היא מלכות על אדם, נאמר בו שום תשים עליך מלך, להיות ישראל בה פלהו בני מלכים. שאין מלך בלי מלכות, שפגלות שפחה תירש גבירתה, ובזמן שיבא המשיח נאמר ומלכותה יתן המלך לרעותה הטובה ממנה, היא מלכותו, היא

ומלכותה יתן המלך לרעותה הטובה ממנה, היא

מלכותיה, איהי כרסייה, איהי עטרת דיליה, למלפא דאית ליה מאנא דיקר ואיהי מחבבא לגביה, לזמנין שוי ליה עטרה על רישיה דא תפלין דרישא, לזמנין קשיר ליה באצבעא ודא תפלין דיד, לזמנין שוי ליה תחתיה ואתקרי פרסיא דיליה, לזמנין עביד מינה לבושא.

ובען דאיהי מרחקא מן מלפא, אתמר במלפא (ישעיה ג) אלביש שמים קדרות, ואלביש שאני שחרחרת, ואלביש אמת אל תראוני שאני שחרחרת (שיר א ו), ובני נשא דאינון שטיין מסתפלין בלבושא, ואחרנין הכי מסתפלין בגופא, ובגלותא כלהון שטיין, אבל פקחא חפימא אסתפל מלגאו, וכד יתי פורקנא אתפשט מלבושין דקדרותא, וזריק לון על אומין דעלמא, הדא הוא דכתיב (שמות יכב) ויהי חשף אפלה וגומר, ולכל בני ישראל היה אור במושבותם.

דבההוא זמנא דאתלבש באלין לבושין, אתמר ביה (דברים לב ס) ויאמר אסתירה פני מהם, לבתר דאתפשט מנייהו וייראו העם את יהו"ה (שמות יד לא), וכל ינוקין אחזין ליה באצבע, הדא הוא דכתיב (שם טו) זה אלי ואנוהו, ובגלותא ישת חשף סתרו (תהלים יח יב), ובגין דא אמר דניאל ב (כב) ידע מה בחשוכא ונהורא עמיה שריה, ובההוא זמנא דאיהו בחשוכא מתלבש בתהו ובהו ובחשף ותהום, פכניכול אתון אינון בפרודא ולא מתניחדין תמן, ולבתר דנפיק מנייהו, והיה יהו"ה למלך על כל הארץ ביום ההוא יהיה יהו"ה אחד ושמו אחד (זכריה יד ט). בההוא זמנא כל חיון יתערוץ בנגונא, וכנפיהם פרודות מלמעלה לקבלא ליה בחדוה, וכלהון יהון רצין ושבין בנגונא, ושלחותא לגביה, הדא

כסאו, היא עטרתו. משל למלך שיש לו כלי יקר והוא חביב אליו, לפעמים שם אותו עטרה על ראשו, זה תפלין של ראש, לפעמים קושר אותו באצבע, וזה תפלין של יד, לפעמים שם אותו תחתיו ונקרא כסאו, לפעמים עושה ממנו לבוש.

וכעת שהיא מרחקת מן המלך, נאמר במלך אלביש שמים קדרות, והשכינה אומרת אל תראני שאני שחרחרת, ובני אדם שהם שוטים מסתכלים בלבוש, ואחרים כף מסתכלים בגוף, ובגלות פלם שוטים, אבל הפקח החכם מסתפל פנימה, וכשתבא גאולה, מתפשט מלבושי הקדרות וזורק אותם על אמות העולם, זהו שפתיב ויהי חשף אפלה וגומר, ולכל בני ישראל היה אור במושבתם.

שבאותו זמן שהתלבש בלבושים הללו, נאמר בו ויאמר אסתירה פני מהם. אחר שהתפשט מהם, וייראו העם את יהו"ה, וכל התינוקות הראו אותו באצבע, זהו שפתיב זה אלי ואנוהו, ובגלות ישת חשף סתרו, ומשום זה אמר דניאל, יודע מה בחשף והאור עמו שורה. ובאותו זמן שהוא בחשכה, מתלבש בתהו ובהו ובחשף ותהום, פכניכול האותיות הן בפרוד ולא מתניחדות שם, ואחר שיוצא מהם, והיה יהו"ה למלך על כל הארץ ביום ההוא יהיה יהו"ה אחד ושמו אחד.

באותו זמן כל החיות יתעוררו בנגון, וכנפיהן פרודות מלמעלה לקבלו בשמחה, וכלם יהיו רצים ושבים בנגון ושלחות אליו, זהו שפתיב והחיות רצוא ושוב

ושלחותא לגביה, הדא

דאיהי דין, ואיהו נעל, נעילת דלת, ואינו נועל הדלת, אלא היא פתוחה לקבל שבים, ומשום זה יום הפפורים אסור בנעילת הסנדל, שאין בו יחוד לקדוש ברוך הוא והשכינה, שלפעמים היא השכינה ומסתלק הקדוש ברוך הוא, ולפעמים הקדוש ברוך הוא, ומסתלקת השכינה.

ומשום זה עונת תלמידי חכמים בשבת, שבימי חל כששולט מטטרו"ן, נאמר יהיה סגור ששת ימי המעשה, בו היא סוגרת השער, וכיום השבת יפתח השער ותצא ממנו השכינה להתחבר עם בעלה, ובאותו זמן נקראת פוס מלא. זהו שכתוב ומלא ברפת יהו"ה ים ודרום ירשה, וירשה שבימות החל נקראת יבשה במטטרו"ן. זהו שכתוב ויאמר אלהים יקוו המים מפתח השמים אל מקום אחד ותראה היבשה.

ובזמן שנתמלאת, וכמו שישועות אשא ובשם יהו"ה אקרא, כו"ס היא אלהים בחשבון, שעולה לחשבון פנו"י, במה מתמלאת? באות י, ונעשית כו"ס רזיה, ומשום זה כו"ס צריך עשרה דברים וכו'.

קם רבי שמעון ואמר, אם תחנה עלי מחנה לא ירא לבי, אם תקום עלי מלחמה בזאת ודאי אני רוצה להתחזק, בפסוק הנה של דוד, קום דוד, הרי זאת שלך אצלנו. אהרן הכהן, קום משנתך, הרי זאת שלך אצלנו, שנאמר בה בזאת יבא אהרן אל הקדש. קום הרועה הנאמן להגן על זאת שלך, שנאמר בה וזאת התורה אשר שם משה, שהרי כמה עורכי

דאיהי דין, ואיהו נעל, נעילת דלת, ואינו נועל הדלת, אלא היא פתוחה לקבל שבים, ומשום זה יום הפפורים אסור בנעילת הסנדל, שאין בו יחוד לקדוש ברוך הוא והשכינה, שלפעמים היא השכינה ומסתלק הקדוש ברוך הוא, ולפעמים הקדוש ברוך הוא, ומסתלקת השכינה.

ומשום זה עונת תלמידי חכמים בשבת, שבימי חל כששולט מטטרו"ן, נאמר יהיה סגור ששת ימי המעשה, בו היא סוגרת השער, וכיום השבת יפתח השער ותצא ממנו השכינה להתחבר עם בעלה, ובאותו זמן נקראת פוס מלא. זהו שכתוב ומלא ברפת יהו"ה ים ודרום ירשה, וירשה שבימות החל נקראת יבשה במטטרו"ן. זהו שכתוב ויאמר אלהים יקוו המים מפתח השמים אל מקום אחד ותראה היבשה.

ובזמן שנתמלאת, וכמו שישועות אשא ובשם יהו"ה אקרא, כו"ס היא אלהים בחשבון, שעולה לחשבון פנו"י, במה מתמלאת? באות י, ונעשית כו"ס רזיה, ומשום זה כו"ס צריך עשרה דברים וכו'.

קם רבי שמעון ואמר, אם תחנה עלי מחנה לא יירא לבי, אם תקום עלי מלחמה בזאת אני בוטח, בזאת ודאי אני רוצה להתחזק, בפסוק הנה של דוד, קום דוד, הרי זאת שלך אצלנו. אהרן הכהן, קום משנתך, הרי זאת שלך אצלנו, שנאמר בה בזאת יבא אהרן אל הקדש. קום הרועה הנאמן להגן על זאת שלך, שנאמר בה וזאת התורה אשר שם משה, שהרי כמה עורכי

זאת התורה אשר שם משה, דהא כמה מארי מגיחי קרבא קא אתיין

לאגתא עלה, קומו נביאי קשוט דהא זאת דילכוך לגבון, דקא הויתון מתנבאין, עלה אתמר (ירמיה ט כב) אל תהלל חכם בחכמתו ואל תהלל הגבור בגבורתו וגומר, כי אם בזאת, זאת אשיב אל לבי על פן אוחיל לו.

קומו אבהן מארי דברית, דהא זאת הברית דלכוך ביננא, דאתמר בה (ויקרא כו מד) ואף גם זאת בהיותם בארץ אויביהם וגומר, ובגינה אמר קודשא בריך הוא (שם יב) וזכרתי את בריתי יעקוב, קום שלמה מלכא דאנת שלם דילה, קומו למהוי עזר לגבה בהאי קרבא, נער נער דאנת מארי מפתחן דאוצרין דמלכא, דכל מאני קרבא דמלכא בהון, קום אפתח היכלא, אדנ"י שפתי תפתח, ופי יגיד שבחוי דמלכא עלאה, דהא היכלא (עלאה) דיליה איהו, טול רשו ואפתח היכלא בגין יקרא דשכינתא.

פתח ואמר זרק"א מק"ף שופ"ר הול"ף סגולת"א, אדהכי הא עולמיא קא נחית (רע"א מהימנא פתח רבי שמעון) ואמר, רע"א מהימנא אנת איהו מארי דקירטא, דרע"א דאזיל בעאנא, בגין דובין זאבין וחינון בישינ דקא אתיין למיכל עאנא. (דף טא ע"ב) ארחא דיליה למהוי קירטא בהדיה לזרקא אבנין לגבייהו, למהוי עאנא נטיר מחיון בישינ קום נטיל קירטא בידך, פתח ואמר זרק"א, שכינתא קדישא, אנת הוא קירטא קדישא דקודשא בריך הוא דבך, אודריקו תלת אבנין דאינון סגולת"א, תלת אבנין זקירין דאינון תלת אבהן, ואנת אבן יקרא על פלהו, תגא ברישא דכלהו, עלך אתמר (תהלים קיח כב) אבן מאסו הבונים היתה לראש פנה, והאבן הזאת אשר שמתי מצבה יהיה בית אלהים (בראשית כח

קרבנות באים להלחם עליה. קומו נביאי אמת, שהרי זאת שלכם אצלנו, שהייתם מתנבאים, עליה נאמר אל תהלל חכם בחכמתו ואל תהלל הגבור בגבורתו וגומר, כי אם בזאת, זאת אשיב אל לבי על פן אוחיל לו.

קומו האבות בעלי הברית, שהרי זאת אות הברית שלכם בינינו, שנאמר בה דף גם זאת בהיותם בארץ אויביהם וגומר, ובגילה אמר הקדוש ברוך הוא וזכרתי את בריתי יעקוב. קום שלמה המלך, שאמה הוא השלוש שלם, קום להיות לעזר לה בקרב הנה. נער נער, שאמה בעל המפתחות של אוצרות המלך, שכל כלי הקרב של המלך בהם, קום פתח ההיכל, אדנ"י שפתי תפתח, ופי יגיד שבחי המלך העליון, שהרי ההיכל (העליון) שלו הוא, טל רשות ופתח את ההיכל בשביל כבוד השכינה.

פתח ואמר זרק"א מק"ף שופ"ר הול"ף סגולת"א. בינתיים הנה העולם ביד (הרועה הנאמן. פתח רבי שמעון) ואמר: רועה הנאמן, אתה הוא בעל הקלע של רועה שהלך עם הצאן, בשביל דבים, זאבים וחיית רעות שבאים לאכל את הצאן, ודרכו להיות הקלע עמו כדי לזרק אבנים עליהם, שהיו הצאן שמורים מחיות רעות, קום קח את הקלע בידך. פתח ואמר: זרק"א, שכינה הקדושה, אתה היא הקלע הקדוש של הקדוש ברוך הוא, שכן נזרקו שלש אבנים שהן סגולת"א, שלש אבנים זקרות שהן שלשת האבות, ואת אבן זקרה על כלם, פתח בראש כלם, עליך נאמר אבן מאסו הבונים היתה לראש פנה, והאבן הזאת אשר שמתי מצבה יהיה בית אלהים. אתה היא שנאמר

כב). אנתה הוא דאתמר עלך (דניאל ב לה) אבנא די מחת לצלמא והות לטור רב ומלאת פל ארעא. ואיהי תגא פגוונא דא מ ברישא דחוטא דזרק"א, אבנא פלילא ומתעטרא (נ"א מובללת ומעומרת) פאבנא בריש עזקא, וכד אית בישראל משפילים בחכמה דאיהי י' מחשבה עלאה, ידעין לזרקא לה להאי אבנא דאיהי פת יחידה, לההוא אתר דאתגזרת, בגין דברתא באבא אתעבידת, הדא הוא דכתיב (משלי ג יט) יהו"ה בחכמה יסד ארץ, בחכמה דאיהו אבא יסד ברתא דאיהי ארץ הדום רגליו.

עליך, האבן שהקתה את הצלם והיתה לה גדול, ומלאה כל הארץ. והיא כתר כמו זה מ בראש החוט של זרק"א, אבן פלולה ומתעטרת (פלולה ומעטרת) כמו אבן בראש הטבעת, וכשישראל משפילים בחכמה, שהיא י', המחשבה העליונה, יודעים לזרק אותה את האבן הזו, שהיא בת יחידה, לאותו מקום שנגזרה, משום שהבת נעשית באב. זהו שכתוב יהו"ה בחכמה יסד ארץ, בחכמה שהוא האב, יסד את הבת שהיא ארץ הדום רגליו.

ואותו החוט שלה הוא ו', שאבן, שהיא כתר, עטרה על ראשו, עטרה של ספר תורה, ובשבילה גאמר, והמשתמש בכתר - יעבר, הוא כתר תורה ודאי, ששלישה כתרים הם, כתר תורה וכתר כהנה וכתר מלכות, וכתר תורה (וכתר שם טוב) על גביהן, והאבן הזו היא י' בראש א', והיא י' בסופה, עליה גאמר מגיד מראשית אחרית, והיא יו"ד ה"א וא"ו ה"א (יו"ד ה"א וא"ו ה"א), כולל עשר ספירות, שהן (שהוא) נעוץ סופן בתחלתן, ותחלתן בסופן.

קמו פל ראשי הישיבה ואמרו: רועה הנאמן, כמה אתה חזק לזרק אבן, שהרי הגיעה למקום שאין מי שיודע מקומה, ומלאכים הקדושים שואלים בשבילה איה מקום כבודו להעריצו, שאין מי שיודע מקומו. כשעלתה למעלה, למקום שזרקת אותה, עד שפלם אומרים ברוך כבוד יהו"ה ממקומו, ואף על גב שהיא קטנה למטה, למעלה אין לה סוף. מי כולל לערך קרב במקום שאתה

וההוא חוט דילה איהו ו', דאבנא דאיהי תגא עטרה על רישיה, עטרה דספר תורה, ובגינה אתמר ודאשתמש בתגא חלף, איהו כתר תורה ודאי, דתלת כתרין אינון, כתר תורה וכתר כהונה וכתר מלכות, וכתר תורה (נ"א וכתר שם טוב) על גבייהו, והאי אבנא איהי י' בריש א, ואיהי י' בסופה, עלה אתמר (ישעיה מו י) מגיד מראשית אחרית, ואיהי (נ"א ואיהו) יו"ד ה"א וא"ו ה"א (נ"א יו"ד ה"א וא"ו ה"א), פליל עשר ספירן, דאינון (ס"א דאיהו) נעוץ סופן בתחלתן ותחלתן בסופן.

קמו פלהו מארי מתיבתא ואמרו, רעיא מהימנא כמה אנת תקיף לזרקא אבנא, דהא מטא לאתר דלית מאן דינע אתרהא, ומלאכין קדישין שאלין בגינהא איה מקום כבודו להעריצו, דלית מאן דינע מקומו, פד סלקא לעילא באתר דזריקת לה, עד דאמרין פלהו (יחזקאל ג יב) ברוך כבוד יהו"ה ממקומו, ואף על גב דאיהי זעירא לתתא, לעילא לית לה סוף.

מאן יכול לאגחא קרבא באתר דאנת תמן, באבנא זעירא דזריקת אודעזעו

רקיעין עד אין סוף, ומלאכין עד אין תכלית, וכל מארי מתיבתא פלהו אודעזעו ונפלו בנפילת אפים, מקימייהו קדמהא, ואמרו וכי באבנא זעירא האי, פל שפן מאן יגיה עמך בסייפא, דאתמר בה (תהלים קמט ו) רוממות א"ל בגרונם וחרב פיפיות בידם, דאיהי קריאת שמע, חרבא דילך דאנת תקינת לך (נ"א לה), דבה קטילת למצרי, הדא הוא דכתיב (שמות ב יב) ויפן כה וכה וגומר ויף את המצרי, כ"ה וכ"ה סלקין לחמשין אתון, דמיחדין בהון לקודשא בריך הוא פעמים, שמע ישראל יהו"ה אלהינו יהו"ה אחד, דאית בהון כ"ה אתון תרין זמנין, וסלקין לחמשין תרעין דבינה, דאיהי ח' תמינאה מעשר ספירן מתתאה ולעילא.

י' רישא דחרבא, ו' גופא דחרבא, תרין פפיות דילה ה"ה, נרתקא דחרבא אהי"ה, והכי לתתא נרתקא דהאי חרבא אדנ"י, ואיהו יאהדונה"י לתתא, יאההויה"ה לעילא, (נ"א יה"ו הה"ו יה"ה), ורזא דמלה (שמות טו א) אז ישיר משה תמינא אתון בתיבנא לעילא, (ישעיה נח ט) אז תקרא ויהו"ה יענה לתתא, ומאן יכול ברומחא דילך דאיהו רמ"ח תיבין דקריאת שמע, אגח קרבא לרבי שמעון וחרבוי, נחזי מאי גיהו חילא ותקיפו דיליה, דהא איהו אתער עלאין ותתאין, ויזדעזעו פל עלמין עלאין ותתאין ובאומאה לכל חילין לעילא ותתא למהוי בעזריה, אגח ליה. קום רבי שמעון זריז גרמך במאני קרבא דילך, נחזי מאי תקיפו וגבורה דילך.

קם רבי שמעון פתח ואמר, זרק"א מק"ף שופ"ר הול"ף סגולת"א, קם ונטיל תלת אבנין דאינון י"י, ואבנא עלאה דאיהי

שם, באבן קטנה שזרקת הזדעזעו רקיעים עד אין סוף, ומלאכים עד אין תכלית, וכל ראשי הישיבה פלם הזדעזעו ונפלו בנפילת אפים מקימם לפניה, ואמרו, וכי באבן קטנה זו, פל שפן מי ילחם עמך בסיף, שנאמר כו רוממות א"ל בגרונם וחרב פיפיות בידם, שהיא קריאת שמע, חרב שלך שאתה התקנת לך (אחזקל), שבה הרגת את המצרי, זהו שכתוב ויפן כה וכה וגומר ויף את המצרי. כ"ה וכ"ה עולים לחמשים אותיות, שמיחדים בהם את הקדוש ברוך הוא פעמים, שמע ישראל יהו"ה אלהינו יהו"ה אחד, שיש בהן עשרים וחמש אותיות פעמים, ועולים לחמשים שצרי בינה, שהוא ח', שמינית מעשר הספירות ממטה ולמעלה.

י' ראש החרב, ו' גוף החרב, שתי פיפיות שלה ה"ה, נרתיק החרב אהי"ה, וכף למטה נרתיק החרב הזו אדנ"י, והוא יאהדונה"י למטה, יאההויה"ה למעלה, (יהו"ה יהו"ה יהו"ה), נסוד הדבר - אז ישיר משה, שמונה אותיות בחבור למעלה, אז תקרא ויהו"ה יענה, למטה, ומי יכול ברמח שלך שהוא מאתים ארבעים וחמשים תבות של קריאת שמע, הלחם קרב לרבי שמעון וחרביו, נראה מהו הכח והתקף שלו, שהרי הוא מעורר עליונים ותחתונים, ויזדעזעו פל העולמות העליונים והתחתונים, ובשבועה לכל החילות למעלה ולמטה להיות בעזרו, הלחם לו. קום רבי שמעון, זרו עצמך בכלי הקרב שלך, ונראה מה החזק והגבורה שלך.

קם רבי שמעון, פתח ואמר: זרק"א מק"ף שופ"ר הול"ף

בְּקִירְטָא, תְּנָא בְּחוּטָא הָא אַרְבַּע, דְּאֲנֹן אַרְבַּעִין, וְחוּט דְּסִיְהָרָא (נ"א דְּסִיְהָרָא) עַלְהֵה הֵינֵנו ב', וְרִזָּא דְמִלָּה בְּרַאשִׁית ב' רַאשִׁית, הַאי נְקוּדָה (דְּרִבְּעִי"א) עַלְהֵה אֲתַמְר בַּעֲשָׂרָה מֵאַמְרוֹת נִבְרָא הַעוֹלָם מֵאֵי ב' הַהוּא חוּט דְּאַסְחַר עַלְהֵה, וְהַאי נְקוּדָה אֵית לָהּ רִישָׁא וְאַמְצָעִיתָא וְסוּפָא, וְאַתְעֵבִידַת תְּלַת יוּדִי"ן י"י, דְּסַלְקִין לְתַלְתִּין, וְהַהוּא חוּט ב' תְּלַתִּין וְתָרִין, תְּנָא דְעַל חוּט י', וְהָא אַרְבַּעִין וְתָרִין, לְקַבַּל ל"ב אֱלֹהִי"ם, וְעֵשֶׂר אַמְרִין דְּאַתְבָּרִי בְּהוּן שְׁמִיא וְאַרְעָא וְכָל חִילֵיהוֹן, (וּנְרָא אֱלֹהִי"ם אֵת כָּל אֲשֶׁר עָשָׂה, דְּאִיהוּ רִזָּא וּנְרָא מִלְּאדָּה יְהו"ה אֱלֹוֹ בִלְבַת אֲשֶׁר, בְּלִבַּת דְּאוֹרִיְתָא וְדָא אִיהוּ כִּי יוֹם נִקְם בִּלְבָב, וְכַהֲוֹן פּוֹעֲלִים אַרְבַּעִין וְתָרִין אַתְנוּן דִּיהו"ה, וְרִזָּא דְמִלָּה פְתַחוּ לִי שַׁעֲרֵי צְדָק אֲבִי"א ב"ם אוּדְהָ י"ה, וְכַלְהוֹן אַתְּבַלְלִין בְּבָאָר שְׁבַע, דָּא אַב"ג ית"ץ וְחֻבְרוּ).

אָמְרוּ לִיהֵ מְאָרִי מְתַנִּיתִין, רַבִּי רַבִּי פֶּמְהֵ תְקִיפִין אַבְנִין דְּזְרִיקַת, דְּאַזְדַּעְזֵנוּ בְּהוּן שְׁמִיא וְאַרְעָא, וְחִיוּן וּבְעֵרִין וְעוֹפִין פְּלַהּוּ בְּרַחוּ, וּמְנַהוּן נִפְלוּ לְאַרְעָא, וְכִרְסִיָּא יְקִירָא וּמִלְאַכִּין וְאוֹפְנִים פְּלַהּוּ אֲזַדְעֵזֵנוּ מֵאַבְנִין דִּילָךְ, וְאַלִּין אֵינֹן אַרְבַּעָה טוּרֵי אָבְן, דְּכַלְהוּ חַד.

וְכַבָּה אִיהוּ מְאֵן דְּאַפִּיק אַבְנִין אֲלִין שְׁלַמִּין בְּצִלוֹתֶיהָ, בְּאַרְבַּע צְלוֹתִין עִם צְלוֹתָא דְּמוֹסָף, דְּעַלֵּיהוּ אֲתַמְר (דְּכַרִּים כו) אַבְנִים שְׁלַמּוֹת תְּבָנְהּ, וְאֵית אָבְן דְּאוֹרִיְתָא, דְּאַתְמַר בְּהַ (בְּרַאשִׁית כח כב) וְהָאָבְן הַזֶּאת אֲשֶׁר שְׁמַתִּי מִצְבָּה יְהִיָּה בֵּית אֱלֹהִי"ם, דְּאִיהִי מִסְטְרָא דְּעַמּוּדָא דְּאַמְצָעִיתָא, דְּאַתְמַר בֵּיהַ (דְּכַרִּים ד מד) וְזֹאת הַתּוֹרָה אֲשֶׁר שָׁם מֹשֶׁה, דְּאִיהוּ דִּיוֹקְנָא דִּילֵיהָ.

וְאַרְיִין אַבְנִין פְּלַהּוּ חַד, מְלָכוֹת קְדִישָׁא אִיהִי מִסְטְרָא דְּשְׁמָאֲלָא, אֲתַמְר בְּהַ (שֵׁם כה א) אָבְן שְׁלָמָה וְצַדֵּק יְהִיָּה לָךְ,

וְהַאי אִיהִי (דְּנִיַּאל ב לה) אַבְנָא דִּי מִחַת לְצַלְמָא דְּהוֹת לְטוּר רַב וּמִלְּאֵת פַּל אַרְעָא, מְאֵי וּמִלְּאֵת פַּל אַרְעָא, אֲלֵא בְּגִינָה אֲתַמְר (יְשַׁעִיָּה ג) מְלֵא כָּל הָאָרֶץ כְּבוֹדוֹ, וְעַלְהֵה אֲתַמְר (זְכַרְיָה ג ט) עַל אָבְן אַחַת שְׁבַעָה עֵינַיִם, דְּאֵינֹן שְׁבַעָה רוּעִין קְדִישִׁין, וְאֵינֹן שְׁבַע דְּכוּרִין וְשְׁבַע נוֹקְבִין, פְּלַהּוּ פְּלִילִין בְּהַ וְרִזָּא דְמִלָּה שְׁבַעָה וְשְׁבַעָה מוּצָקוֹת.

וְהַאי אָבְן אִיהִי חֲמִשָּׁה אַבְנִין דְּשׁוּי דוּד בְּקִירְטָא וְאַתְעֵבִידוּ פְּלַהּוּ חַד, הַדָּא הוּא דְכְּתִיב (שְׁמוּאֵל א ו יז) וַיִּקַּח דוּד חֲמִשָּׁה חֲלוּקֵי אַבְנִים מִן הַנְּחָל, וְאֵינֹן גְּדוּלָּה גְבוּרָה תְּפַאֲרַת נְצַח הוּד, דְּבַהוּן שְׁפַח דוּד לְקוּדְשָׁא בְּרִיף הוּא וְאָמְר (דְּח"א א כט) לָךְ יְהו"ה הַגְּדוּלָּה וְהַגְּבוּרָה וְגוּמַר, וְאַלִּין חֲמִשָּׁה חֲלוּקֵי אַבְנִים נְטִיל לֹוֹן מִן הַנְּחָל דְּאִיהוּ יְסוּד ח"י עֲלִמִּין, וְכַד שׁוּי לֹוֹן בְּקִירְטָא דְּאִיהִי מְלָכוֹת קְדִישָׁא, אַתְעֵבִידוּ בְּהַ חַד, וְטַבַּע בְּמִצְחָא דְּפִלְשְׁתָּא וְקַטִּיל לֵיהַ.

וְאֵינֹן חֲמֵשׁ אַבְנִין דְּאֵינֹן שְׁמַע יִשְׂרָאֵל יְהו"ה אֱלֹהֵינוּ יְהו"ה, וְכַד שׁוּי לֹוֹן בְּקִירְטָא דְּאִיהִי שְׁפַח דְּפוּמָא צְרִיף לְמַעַבְד לֹוֹן בְּהַ פְּלַהּוּ אַחַד, דְּבְזַמְנָא דִּינְצַח בְּהַ קוּדְשָׁא בְּרִיף הוּא פַּל אוּמִין דְּעַלְמָא יִתְקַיֵּים בְּהוּן כִּי אַז אֶהְפּוּף אֵל עַמִּים שְׁפַח בְּרוּרָה לְקַרָא כָּלֵם בְּשֵׁם יְהו"ה לְעַבְדוּ שְׁכָם אַחַד (צְפַנְיָה ג ט), וְהָא שְׁפַ"ה וְדָאֵי דָא שְׁכִינָ"ה, דְּהִכִּי סְלִיקַת בְּחוּשְׁבֹן שְׁפַ"ה, בְּגִין חִכִּי פַּל אוּמִין דְּעַלְמָא עֲתִידִין לְאַשְׁתַּעַבְדָּא תַּחוֹת יְדֵהָ, וְלֵאמֹלְכָא לָהּ עַלֵּיהוּ בְּיוּמִין דְּמְלַכָּא מְשִׁיחָא, לְקַיֵּים מַה דְּאַתְמַר בְּהַ (תְּהִלִּים קג ט) וּמְלָכוֹתוֹ בְּכָל מְשָׁלָה.

וְכַבָּה אִיהוּ מְאֵן דְּנְטִיר הַאי אֲמוּנָה בְּלָבִיָּה וּבְפּוּמִיָּה דְּוְדָאֵי אִיהִי אֲמוּנָה דִּישְׂרָאֵל, בְּלַבּוּ וּבְפִיו, שְׁוֹדָאֵי הִיא אֲמוּנַת יִשְׂרָאֵל, וְהִיא הַיְחוד שֶׁל הַקְּדוּשׁ בְּרוּף הוּא, וְכַה מְיַחֲדִים יִשְׂרָאֵל

הַשְּׂמָאל, נְאָמַר בְּהַ אָבְן שְׁלָמָה וְצַדֵּק יְהִיָּה לָךְ, וְהָאָבְן הַזֶּה הִיא שְׁהַפְתָּה אֵת הַצֶּלֶם, שְׁהִיתָה לְהַר גְּדוֹל וּמִלְּאָה פַּל הָאָרֶץ. מַה זֶה וּמִלְּאָה פַּל הָאָרֶץ? אֲלֵא בְּשִׁבְלֵיהָ נְאָמַר מְלֵא כָּל הָאָרֶץ כְּבוֹדוֹ, וְעַלֵּיהָ נְאָמַר עַל אָבְן אַחַת שְׁבַעָה עֵינַיִם, שְׁהֵם שְׁבַעָה רוּעִים קְדוּשִׁים, וְהֵם שְׁבַעָה זְכָרִים וְשְׁבַע נְקֻבוֹת, וְכָלֵם פְּלוּלִים בְּהַ, וְסוּד הַדְּבָר - שְׁבַעָה וְשְׁבַעָה מוּצָקוֹת.

וְהָאָבְן הַזֶּה הִיא חֲמֵשׁ אַבְנִים שְׁשֵׁם דוּד בְּקַלְע וְנַעֲשׂוּ כְלָן אַחַת. זֶהוּ שְׁכַתוּב וַיִּקַּח דוּד חֲמִשָּׁה חֲלָקֵי אַבְנִים מִן הַנְּחָל, וְהוּן גְּדוּלָּה וְגְבוּרָה, תְּפַאֲרַת, נְצַח, הוּד, שְׁפַחֲוֹן שְׁפַח דוּד אֵת הַקְּדוּשׁ בְּרוּף הוּא, וְאָמַר לָךְ יְהו"ה הַגְּדוּלָּה וְהַגְּבוּרָה וְגוּמַר, וְאֵלוֹ חֲמִשָּׁה חֲלוּקֵי הָאָבְנִים, נְטִיל אוּתָם מִן הַנְּחָל שְׁהוּא יְסוּד ח"י הַעוֹלָמִים, וּכְשֵׁם אוּתָם בְּקַלְע, שְׁהִיא הַמְּלָכוֹת הַקְּדוּשָׁה, נַעֲשׂוּ כַּה אַחַת, וְהַטְּבִיעַ בְּמִצְחָא הַפְּלִשְׁתִּי וְהִרְבֵּג אוּתוֹ.

וְהֵם חֲמֵשׁ הָאָבְנִים שְׁהֵם שְׁמַע יִשְׂרָאֵל יְהו"ה אֱלֹהֵינוּ יְהו"ה, וּכְשֵׁם אוּתָם בְּקַלְע, שְׁהִיא הַשְּׁפַחָה שֶׁל הַפֶּה, צְרִיף לְעִשּׂוֹת אוּתָם בְּהַ פֶּלֶם אַחַד, שְׁבִזְמַן שְׁנִיצַח הַקְּדוּשׁ בְּרוּף הוּא אֵת כָּל אַמוֹת הַעוֹלָם, יִתְקַיֵּים בְּהֵם כִּי אַז אֶהְפּוּף אֵל עַמִּים שְׁפַח בְּרוּרָה לְקַרָא כָּלֵם בְּשֵׁם יְהו"ה לְעַבְדוּ שְׁכָם אַחַד, וְהַשְּׁפַ"ה הַזֶּה וְדָאֵי זוֹ שְׁכִינָה, שְׁכַף עוֹלָה בְּחֻשְׁבֹן שְׁפַ"ה, מִשּׁוּם כְּף פַּל אַמוֹת הַעוֹלָם עֲתִידוֹת לְהַשְׁתַּעַבְדוּ תַּחַת יְדֵיהָ וּלְהַמְלִיכָה עֲלֵיהֶם בְּיַמֵּי מְלָךְ הַמְּשִׁיחַ, לְקַיֵּים מַה שְׁנֵאמַר וּמְלָכוֹתוֹ בְּכָל מְשָׁלָה.

אֲשַׁרְיֵי מִי שְׁשׁוּמַר הָאֲמוּנָה הַזֶּה בְּלַבּוּ וּבְפִיו, שְׁוֹדָאֵי הִיא אֲמוּנַת יִשְׂרָאֵל, וְהִיא הַיְחוד שֶׁל הַקְּדוּשׁ בְּרוּף הוּא, וְכַה מְיַחֲדִים יִשְׂרָאֵל

ואיהי יחודא דקודשא בריהּ הוא, ובה מיחדין ישראל לקודשא בריהּ הוא תריין זמנין בכל יומא, וזבאה איהו מאן דאיהי באמנה אתו בגלותא, דלא דחיל מעלאין ותתאין, דבגינה אתמר לאדם (בראשית ב טו) ויניחהו בגן עדן לעבדה ולשמרה, לעבדה בפקודין דעשה, ולשמרה בפקודין דלא תעשה, בגין דאיהי ג"ן סדרים דאורייתא, ואיהי עדונא דאורייתא, מאי אורייתא עמוּדא דאמצעייתא, איהי גן דיליה, ועדן דיליה.

רבי רבי קום אסחר להאי קירטא, ואקף ואסחר לה בשפה דילך, בהאי אבנא דאיהי פלילא (ג"א מוכלל ומעוקר) מפל אבנין דבניינא דאורייתא, (וצלותא) איהי אבן יקרה (דף טב ע"ב) מוכללת ומעוטרת באות ברית, ובאות דשבת, ובאות דימין טבין, ובאות תפלין, וחוט דילה פרוכה באצבעא, ודא פריכו דרצועה דתפלה דיד, דבה הוו קדמאין כורכין את שמע עם ואהבת פרחימו דאהבה, דהיינו ואהבת את יהו"ה אלהי"ך, בגין דתהא רחימא לגבי בעלה, ולא מפסיקין, ולבתר דאתא יעקב דאיהו פליל תלת אבהן, התיר ההוא פריכו דילה, ואמר ברוך שם כבוד מלכותו לעולם ועד.

בגין דאיהי בעי למהוי איהי סגולת מלכים, בההוא זמנא אתמר שופ"ר הול"ך סגולת"א, ואזל"א לשורות פתר על ישראל, שהוא העמוד האמצעי, שהוא ספר תורה הכולל חמשה חמשי תורה, ונעשית פתר על ראשו בכל אות ואת שלו מאלו האותיות הידועות של ספר תורה, כמו זה: ש ע ט נ ז ג ז, כל התגים הם אחת ועשרים, כנגד עשרים ועשרין אזורין איהו חד ועשרין, לקבל חד ועשרין אזורין דתפלין דרישא, ולקבליהו חד ועשרין אזורין דתפלין

את הקדוש ברוך הוא פעמים בכל יום, ואשרי הוא מי שהוא באמנה אתו בגלות, שלא פוחד מעליונים ותחתונים, שבגללה נאמר לאדם ויניחהו בגן עדן לעבדה ולשמרה, ולשמרה במצוות עשה, ולשמרה במצוות לא תעשה, משום שהיא חמשים ושלשה סדרים של התורה, והיא העדן של התורה. מה זה התורה? העמוד האמצעי, היא הגן שלו, ועדן שלו.

רבי רבי, קום סוכב את הקלע הזה, והקף וסוכב אותו בשפה שלך, עם האבן הזו שפלולה (מכלל ומעוקר) מכל אבני הבנין של התורה, (והתפלה) היא אבן יקרה מכללת ומעטרת באות ברית, ובאות שבת, ובאות ימים טובים, ובאות תפלין, והחוט שלה ברוך באצבע, וזו פריכת הרצועה של תפלה של יד, שבה היו הראשונים כורכים את שמע עם ואהבת פאהבה של אהבה שהינו ואהבת את יהו"ה אלהי"ך, כדי שתהיה אהובה על בעלה, ולא מפסיקים, ואחר שפא יעקב, שהוא כולל שלשת האבות, התיר אותה הפריכה שלה, ואמר ברוך שם כבוד מלכותו לעולם ועד.

משום שהיא רוצה להיות היא סגלת מלכים, באותו זמן נאמר שופ"ר הול"ך סגולת"א, ואזל"א לשורות פתר על ישראל, שהוא העמוד האמצעי, שהוא ספר תורה הכולל חמשה חמשי תורה, ונעשית פתר על ראשו בכל אות ואת שלו מאלו האותיות הידועות של ספר תורה, כמו זה: ש ע ט נ ז ג ז, כל התגים הם אחת ועשרים, כנגד עשרים

דיד, דסלקין פלהו ארבעין ותריין, לקבל שמא דמ"ב, תגא איהי י' על רישא דז', גופא דיליה ו', וספר תורה עמוּדא דאמצעייתא פליל שית ספירן מחסד עד יסוד, מלכות י' זעירא, בה אתעבידת שביעי יום שבת, ואיהי אות תפלין, אות שבת, אות ברית, ואיהו פתר פהונה וכתר מלכות, מסטרא דימינא דאתייהיבת אורייתא אתקריאת פתר תורה וימינא איהו פהנא, מסטריה איהו פתר פהונה, ועמוּדא דאמצעייתא איהו מלך, ומסטרא דגבורה בית דין הגדול, נפיק מתמן אשא ואוקיד ליה, וכד פהנא נפיק בשלם מהיכלא, בההוא זמנא יתערוין לויים בנגונא (כאן חסר והוא בתקוני זהר חדש).

ועוד אית תקונא חמשאה בצלותא, צלותא איהי בקרפנא, כמה דאוקמוהו קדמאין תפלות כנגד תמידין תקנום, תא חזי קרפנין אינון מארבע מינין, דאינון לקבל אריה שור נשר אדם, דאינון מצויירים בכרסייא, אית קרפנא דהוו מקרבין ישראל, וכהנא הוה קריב קרפנא דלהון.

קרפנא קדמאה, קרפנא דהוה קריב לימינא, דא צלותא דשחרית, ואם הוו זכין הוה נחית דיוקנא דארי"ה והוה מקבל קרפנא, ודא מיכא"ל דדרגיה חס"ד, איהו הוה מקבל צלותא דשחרית, ואם לא זכו מה פתיב בקרפנא (שמות כב ל) לפלב תשליכון אותו, דחשיב ליה פטרפה, ובגין דא הוה נחית דיוקנא דכלב לקבל ההוא דורנא, וקרפנא, ודא איהו פלב דאמר דוד עליו השלום (תהלים כב), הצילה מחרב נפשי מיד פלב יחידתי, וכל מלאכי חבלה דאינון פלבים צועקים צועקים במשמרת השניה של הלילה, הם צווחים ונובחים ואומרים הב הב, משום שהם מצד

ואחת אזורין של תפלין של ראש, וכנגדן עשרים ואחת אזורין של תפלין של יד, שפלן עולות ארבעים ושתים, כנגד השם של מ"ב, פתר היא י' על ראש הו', הגוף שלו ו', וספר תורה העמוד האמצעי, כולל שש ספירות מחסד עד יסוד, מלכות י' זעירה, כוון נעשית שביעי יום שבת, והיא אות תפלין, אות שבת, אות ברית, והוא פתר פהנה וכתר מלכות. מצד הימין שנתנה תורה נקראת פתר תורה, וימין הוא הכהן, מצדו הוא פתר פהנה, והעמוד האמצעי הוא מלך, ומצד הגבורה בית דין הגדול, יוצאת משם אש ושרפת אותו, וכשהכהן יוצא בשלום מן ההיכל, באותו זמן יתעוררו הלויים כנגדו.

ועוד, יש תקון חמישי בתפלה, התפלה היא בקרפן, כמו שבארהו הראשונים, תפלות כנגד תמידים תקנום. בא וראה, הקרפנות הם מארבעה מינים, שהם כנגד אריה שור נשר אדם, שהם מצויירים בכפסא. יש קרפן שהיו מקריבים ישראל, והכהן היה מקריב את הקרפן שלהם. הקרפן הראשון - הקרפן שהיה מקריב לזמין, זו תפלת השחרית, ואם היו זוכים, היה יורד דיוקן של ארי"ה והיה מקבל את הקרפן, וזה מיכא"ל שדרגתו חסד, הוא היה מקבל תפלת שחרית, ואם לא זכו, מה פתיב בקרפן? לפלב תשליכון אותו, שחושב אותו פטרפה, ובשביל זה היה יורד דמות פלב לקבל אותו דורן והקרפן, והיו הפלב שאמר דוד, עליו השלום, הצילה מחרב נפשי מיד פלב יחידתי, וכל מלאכי חבלה שהם פלבים, מצד

במשמרה תננינא דליליא, אינון צווחין ונבחיין ואמרין הב הב, בגין דאינון מסטרא דגיהנם סם המות, דאתמר ביה (משלי ל טו) לעלוקה שתי בנות הב הב.

קרפנא תננינא לקבל שו"ר, דאתמר ביה (ויקרא כב כז) שור או כשב או עז וגומר, ולקבליה צלותא דמנחה, דאמר דוד עלה (תהלים קד יד) מצמיח חציר לבהמה ועשב לעבודת האדם, מאי עשב, ע"ב ש', ואנון ע"ב שמהן, דאינון לבושין לע"ב שמהן עלאין, פגוונא דעשב דאיהו לבושא דחטה, ובגין דא להוציא לחם מן הארץ, והיינו לחם אבירים אכל איש (שם עח כ), ודא נהמא דאורייתא.

ולעולם פל קרפנין שחיטתן בצפון, בגין דמצפון תפתח הרעה (ירמיה א יד), (ס"א) ודא יצר הרע, ובגין דלא יתא צריך מנשמתא דילך (ס"א) דלא יכריד נשמתא דילך האכילהו קרבנא, לקיימא ביה (משלי כה כא) אם רעב שונאך האכילהו לחם, ואם צמא השקהו מים, ולבתר דאיהו נטיל דמא דקרפנא, לא יטול מדיקך) דמתמן ההוא דאושיד דמא, מלחך ההוא דמא דבעירן ובגין דא לא צריך לכסאה לה מניה, לקיימא ביה אם רעב שונאך האכילהו לחם ואם צמא השקהו מים ולבתר דאיהו (דף טג ע"א) נטיל דמא, קרבין קרפנא לעילא, דאתמר בה (במדבר כח ב) את קרפני לחמי לאשי, ולקבליה דשור איהו חמור נוער, אם זכו הא שו"ר מקבל קרפנא, ואם לאו הא חמור נוער, ובגין דא אתמר (דברים כב י) לא תחרוש בשור ובחמור יחדו, יחדו פלומר לא תגרום דיאכל חמור קרפנא דשור.

הגיהנם, סם המות, שנאמר בה לעלוקה שתי בנות הב הב. הקרפן השני - פנגד שו"ר, שנאמר בו שור או כשב או עז וגומר, וינגדו תפלת מנחה, שאמר עליה דוד, מצמיח חציר לבהמה ועשב לעבודת האדם. מה זה עשב? ע"ב ש', והם שבעים ושנים שמות שהם לבושים לשבעים ושנים שמות עליונים, כמו העשב שהוא לבוש לחטה, ומשום זה, להוציא לחם מן הארץ, והיינו לחם אבירים אכל איש, וזהו הלחם של התורה.

ולעולם פל הקרפנות שחיטתן בצפון, משום שמצפון תפתח הרעה, (וזה יצר הרע, ומשום שלא יתה צריך מנשמתו) ואלא יכריד את נשמתו, האכילהו קרבן, לקום בו אם רעב שונאך האכילהו לחם ואם צמא השקהו מים, ואחר שהוא נטיל את דם הקרבן, לא יכריד משקו של שמשם, אותו ששופך דם, מלחך אותו דם של בהמות, ומשום זה לא צריך לכסות אותו מננו, לקום בו אם רעב שונאך האכילהו לחם ואם צמא השקהו מים. ואחר שהוא נטיל את דם הקרבן, ומקריבים את הקרבן למעלה, שנאמר בו את קרפני לחמי לאשי, וינגד השור הוא חמור נוער. אם זכו, הרי השו"ר מקבל את הקרבן, ואם לא, הרי חמור נוער, ומשום זה נאמר לא תחרש בשור ובחמור יחדו. יחדו פלומר, אל תגרום שיאכל החמור את קרבן השור.

הקרפן השלישי - של ערבית, קרבן העוף, שנאמר בהם שתי תורים או שני בני יונה וגומר, שאם זכו, הנש"ר של יעקב יורד

קרפנא תליתאה דערבית, קרפנא דעופין, דאתמר בהון (ויקרא ה ז) שתי תורים או שני בני יונה וגומר, דאי זכו נש"ר"א דיעקב נחית

לקבלא לון, ואם לאו נשרא דסטרא דמסאבו גין לגבי יונה, וכפום קרפנא הכי יתרפי או יתזער.

קרפנא רביעאה אדם, האי איהו דמקבל קרפנא דאד"ם, דאיהו מחשבה דקריב ומיחד פלא, ועליה אתמר (שם א ב) אדם פי יקריב מכם וגומר, האי איהו דמקריב קרפן ליהו"ה, ודא אורייתא, ובגין דא תקינו בצלותא למשמע בה ספר תורה, למהוי ביה קרפנא שלים באדם, דאתמר ביה (שם יט יד) זאת התורה אדם, ובגין דא מסיר אָנוּ משמוע תורה גם תפלתו תועבה (משלי כח ט).

וכר קרפנין אלין רמיזין פגופא דבר נש, מוח"א וליב"א וריא"ה, אינון ארי"ה שו"ר נש"ר, קטרוגא דלהון פלב חמור גין, טחו"ל מר"ה וכב"ד, דאינון משחיית א"ף וחמ"ה. מחשבה זה אדם. יש מחשבה טובה של חיות טובות, ויש מחשבה רעה של חיות רעות, ומחשבה טובה היא אדם טוב, ומחשבה רעה זה אדם רע, בליעל, אדם להקל דמה.

דקבל מוח"א איהו ארי"ה דנחית למיכל קרפנין, ועליה אתמר (יחזקאל א ו) ופני אריה אל הימין לארבעתם, לב"א לשמאלא ועליה אתמר ופני שו"ר מהשמאל לארבעתם, ריא"ה דא נש"ר דאית לה גדפין דפרח בהון, ועליה אתמר ופני נש"ר לארבעתם, מחשבה דאיהו אדם רכיב על פלהון, ואינון מרפכה דיליה, פסוסוון לכני נשא.

חיי"ן דמוחא גרמי"ן בקרפנא, ותקריבו עצמות עצם אל עצמו (יחזקאל לו ז). חיי"ן דריאה ודלפא ערקין, קשירו וחבורא, ותנועה דלהון רוחא דכנפי ריאה, ואיהו רוח אלהי"ם מרחפת

לקבל אותם, ואם לא, הנש"ר של צד השמאה גין ליונה, וכפי הקרבן פך יתגדל או יתקטן. הקרבן הרביעי - אדם, זהו שמקבל קרבן של אד"ם, שהוא מחשבה שמקריב ומיחד הכל, ועליו נאמר אדם פי יקריב מכם וגומר, זהו שמקריב קרבן ליהו"ה, וזו התורה, ומשום זה תקנו בתפלה לשמע ספר תורה, להיות בו קרבן שלם באדם, שנאמר בו זאת התורה אדם, ומשום זה, מסיר אָנוּ משמע תורה גם תפלתו תועבה.

וכר הקרפנות הללו רמזים בגופו של האדם, מ"ח ול"ב ור"א"ה, הם ארי"ה שו"ר נש"ר, הייבנים שלהם פלב חמור גין, טחו"ל מר"ה וכב"ד, שהם משחיית א"ף וחמ"ה. מחשבה זה אדם. יש מחשבה טובה של חיות טובות, ויש מחשבה רעה של חיות רעות, ומחשבה טובה היא אדם טוב, ומחשבה רעה זה אדם רע, בליעל, אדם להקל דמה.

כנגד המ"ח הוא הארי"ה שיו"ר לאכל קרבנות, ועליו נאמר ופני אריה אל הימין לארבעתם. הל"ב לשמאל, ועליו נאמר ופני שו"ר מהשמאל לארבעתם. ר"א"ה זה נש"ר, שיש לה פנפים שפורחת בהן, ועליה נאמר ופני נש"ר לארבעתם. המחשבה שהוא אדם רוכב על פלם, והם המרפכה שלו, פסוסים לכני האדם.

חילות המוח - עצמות בקרבן, ותקריבו עצמות עצם אל עצמו. חילות הראה והלב - עורקים, קשר וחבור, ותנועה שלהם הרוח של כנפי ראה, והוא רוח אלהי"ם מרחפת על פני המים,

וחבורא, ותנועה דלהון רוחא דכנפי ריאה, ואיהו רוח אלהי"ם מרחפת

על פני המים (בראשית א ב) (נ"א דאיהו מוחא), בגין דריאה (נ"א דרישא) פליקא מתרוייהו, פגוונא דעופא ממיא וארעא, ואינון פליקן מתרוייהו.

ע" מוחא שריא פרכה, על לפא שריא קדושה, על ריאה שריא יחוד, מחשבה כליקא מפלהו, ואינון יברכך יהו"ה יאר יהו"ה ישא יהו"ה (במדבר כד ו), יברכך במוחא, יאר בלבא דתמן נהורא דעיניו, כמה דאוקמוה הלב רואה, ישא בריאה דאיהו שלום, הדא הוא דכתיב וישם לך שלום.

ואינון שמיע"ה ראיה ריח"א, שמיע"ה במוח, ואיהו בהפוכא חו"ם, דשריא בלחותא וקרירותא דמוחא לחממא ליה, מסטרא דגבורה, ואיהו אריה מסטרא דגופא, שור מסטרא דנפשא, דאינון אש ומים, אש שכלית מים יסודית, ראיה בלב"א, דאיהו אש, ראיה אריה, מים שכלית לקרא אש יסודי דלבא, דלא יוקיד כל גופא.

ריחא בריאה דנפיק לחוטמא, עליה אתמר (בראשית ב ז) ויפח באפיו נשמת חיים, וריאה איהי מסטרא דמוחא קריא, ומסטרא דלבא יבישה, ואיהו חציו מים יסודית, וחציו יבשה יסודית, בגלל זה שורה עליה רוח שכלית, שהוא חם ולח. חם לחממא שכלית, דאיהו חם ולח, חם לחממא קרירותא, לח לרטבא יבשותא, דא שכלי ודא יסודי.

דבור דא אדם, דפליל מפלהו, ומאן אפיק ליה מחשבה, ובגין אליו שכליים הו נחתין בקרבנא לקרבא קרבנא וליחדא כלא, ואליו אינון בתחית המתים, דבהוץ יהא קודשא בריה הוא מקרב עצם אל עצמו, וגידין וערקין פלהוץ לחברא דא בדא, ויקבלוץ אליו באליו.

(שהוא המח), משום שראה (הראש) כלולה משניהם, כמו שעוף מפלים וארץ, והם כלולים משניהם.

ע" המח שורה ברכה, על הלב שורה קדושה, על הראה שורה היחוד, והמחשבה כלולה מפלם, והם: יברכך יהו"ה, יאר יהו"ה, ישא יהו"ה. יברכך במח, יאר בלב, שם אור העינים, כמו שבארוה הלב רואה, ישא בראה, שהוא שלום, זהו שכתוב וישם לך שלום.

והם שמיע"ה ראיה ריח"ת. שמיע"ה במוח, והוא בהפוך חו"ם, ששורה בלחות וקרירות של המח לחמם אותו, מצד הגבורה, והוא אריה מצד הגוף, שור מצד הנפש, שהם אש ומים, אש שכלית מים יסודית, ראיה בלב"ב, שהוא אש, ראיה אריה, מים שכלית לקרא אש יסודי של הלב, שלא ישרף את כל הגוף.

ריח בראה, שיוצא לחטם, עליו נאמר ויפח באפיו נשמת חיים, וראה היא מצד המח קרירה, ומצד הלב יבשה, והוא חציו מים יסודית וחציו יבשה יסודית, בגלל זה שורה עליה רוח שכלית, שהוא חם ולח. חם לחממא את הקרירות, לח להרטיב את היבש, זה שכלי וזה יסודי.

דבור זה אדם, שכלול מפלם, מי מוציא אותו? מחשבה, ומשום אלו השכליים היו יורדים בקרבן להקריב קרבן וליחד הכל, ואלה הם בתחית המתים, שבהם יהיה הקדוש ברוך הוא מקרב עצם אל עצמו, וגידיים ועורקים, כלם לחבר זה עם זה, ויקבלו אליו באלו,

ומשלכין אליו באליו, הדא הוא דכתיב (שמות לו ה) מקבילת הללאת וגומר, בההוא זמנא יהא חדוה ונגוונא, בקריבו דלהוץ.

תקונא עשרין ותריין

(דף טג ע"ב)

בראשית ברא אלהי"ם, בראשית חד איהו דלא אתגלייא, וברא תריין, תריין אינון, ואינון ב', ואינון תריין עלמין סתימין, ובמה ברא לון בנקודא חדא סתימא, ראשית אתקרי, ועלה אתמר (תהלים קד כד) כלם בחכמה עשית, ותריין עלמין סתימין לא הוו אתגליין, עד דעביד לון תריין לבושין, ומאי נינהו את השמים ואת הארץ, את השמים לבושא לעלמא עלאה דאתברי בנקודה עלאה, ואת הארץ לבושא לעלמא תתאה דאתברי באלהי"ם דאיהי אימא עלאה.

י ראשית אתקרי ואיהו אבא דכלא, ה' אלהי"ם ואיהי אמא דכלא אם כל חי, וחכמה דאיהו אבא לא אשתמודע אלא בכינה דאיהי אלהי"ם, ותמן י"ה אבא ואימא כחדא, תריין עלמין סתימין, ו"ה אינון תריין בנין, ואינון עלמא דין ועלמא דאתי, ו' עלמא דאתי דאיהו עלמא אריכא, ה' עלמא דין דלאו איהו אריה.

ב' תריין היכלין לתריין אתוון דאינון י"ה, ועליה אתמר (איוב כח יג) אלהי"ם הבין דרפה והוא ידע את מקומה, ומאי ניהו ב' היכלין אליו, אלא חד איהו אהי"ה, ותניינא אדנ"י, ותרוייהו אינון פנויין לתריין אתוון י"ה אבא ואימא, והכי סליק חושבן אהי"ה אדנ"י (ס"א וחושבן אלהי"ם) לחושבן פנוי"י, ובה גניזין אבא ואימא, ודא איהו הנסתרות ליהו"ה אלהינ"ו (דברים כט כח) י"ה,

ומשלכים אלו באלו, זהו שכתוב מקבילת הללאת וגומר. באותו זמן תהיה שמחה ונגון בקרוב שלהם.

תקון עשרים ושנים

בראשית ברא אלהי"ם, בראשית אחד הוא שלא התגלה, וברא שנים, שנים הם, והם ב', והם שני עולמות נסתרים, ובמה ברא אותם? בנקודה נסתרת אחת שנקראת ראשית, ועליה נאמר כלם בחכמה עשית, ושני עולמות נסתרים לא היו מתגלים, עד שעשה להם שני לבושים, ומהם? את השמים ואת הארץ. את השמים, לבוש לעולם העליון, שנברא בנקודה העליונה, ואת הארץ, לבוש לעולם התחתון, שנברא באלהי"ם, שהיא האם העליונה.

י נקרא ראשית, והיא אב לכל, ה' אלהי"ם, והיא אם של הכל, אם כל חי, והחכמה, שהיא אב, לא נודעת אלא בכינה שהיא אלהי"ם, ושם י"ה אבא ואמא כחדא, שני עולמות נסתרים, ו"ה הם שני בנים, והם העולם הזה והעולם הבא. ו' העולם הבא, שהוא עולם ארץ, ה' העולם הזה, שאינו ארץ.

ב' שני היכלות לשתי אותיות שהן י"ה, ועליו נאמר אלהי"ם הבין דרפה והוא ידע את מקומה. ומי הם ב' היכלות הללו? אלא אחד הוא אהי"ה, והשני אדנ"י, ושניהם הם פנויים לשתי אותיות י"ה, אב ואם, וכך עולה חשבון אהי"ה אדנ"י (חשבון אלהי"ם) לחשבון פנוי"י, ובה גנוזים האב והאם, וזהו הנסתרת ליהו"ה אלהינ"ו, י"ה, ואלו הם סתרים

גניזין אבא ואימא, ודא איהו הנסתרות ליהו"ה אלהינ"ו (דברים כט כח) י"ה,

וְדָא אִינּוּן סְתִירִין וּגְנִיזִין, וְאִינּוּן סְתִירִי
דְּאֹרֵייתָא מִמֶּשׁ, וּבְגִין דְּאִינּוּן סְתִירִין, צְרִיף
דְּלֵא לְגַלְעָא לֹוּן, וְדָא אִיהוּ רְזָא דְעֲרִיזִין.
דְּאִתְמַר בְּהוּן ^(ויקרא יח ז) עֲרוֹת אַבְיָד וְעֲרוֹת אַמְף
לֹא תַגְלֵה, לֹא תַגְלֵה וְדָא מִן כְּסוּיָא דְלַהוּן.

קָם סְבָא פְתַח וְאָמַר, רַבִּי רַבִּי נְחִית הֵכָא, דְּאִתְ
בּוּצִינָא קְדִישָׁא, דְּהָא שְׂכִינְתָא קְדִישָׁא
קָא נְטִירַת לָךְ וּלְחֻבְרָךְ, בְּאוּמָאָה עֲלִיכּוּ
לֹא תַתְעַפְכוּן הֵתָם לְנַחְתָא הֵכָא אַתּוּן, וְהֵכִי
אוּמִינָא לְכָל אִינּוּן מְאִרִי מְתִיבְתָא עֲלֵאָה
וְתַתְּאָה, דִּיהוּן פְּלֵהוּן נַחְתִין עִמְכוּן, וְכֵן
אַנָּא אוּמִינָא לְאִינּוּן מְלֵאכִין וְחִיילִין קְדִישִׁין
דִּי מְמַנֵּן לְנִטְרָא לְכוּ, וְלֹאוּ לִיקְרָא דִּידִי
עֵבִידְנָא וְלֹאוּ לִיקְרָא דְאַבָּא וְאַמָּא, אֶלָּא
לִיקְרָא דְשְׂכִינְתָא.

מִיָּד קָלָא אַתְעַר בְּעַנְפֵי אֲלַנִין דְּגַנְתָּא דְעַדְוּן,
עֲלֵאִין נַחְתוּ, ^(מלאכי ב) ^(נ"א תתאין) אַתְפְּנִשׁוּ
לְנַחְתָּא, בְּאֵלִין מְאִרִי מְתִיבְתָּא עֲלֵאָה וְתַתְּאָה,
דְּהָא רְשׁוּתָא אַתְיִיהִיב לְכוּ מְלַעֲלֵא, מִיָּד פְּלֵהוּ
אַתְפִּשְׁטוּ מְדִיקְנֵיהוּן, וְאַתְלַבְּשׁוּ בְּאוּרִין
דְּהָאִי עֲלֵמָא דְאִיהוּ כְּפוּי וְסַתִּירָה לְאַתְרוּן
קְדִישִׁין.

אַדְהֵבִי הָא אֲלֵיהוּ קָא אַקְדִים לְתַקְנָא לֹוּן
מוֹתְבִייהוּ, פְּתַח וְאָמַר רַבִּי רַבִּי
בּוּצִינָא קְדִישָׁא, דְּפוּמָא דִּילָךְ אִיהוּ מְמַלֵּל
רַבְרָבִין בְּאוּרֵייתָא, מַגִּיָּה מְזַדְעֶזְעִין עֲלֵאִין
וְתַתְּאִין, וּפוּמָא דִּילָךְ אַתְמַר בְּהָ ^(שמות יט יח) וְהֵר
סִינֵי עֲשֵׂן פְּלוּ וְכוּ', בְּגִין דְּאֵת י' שְׂרִיא בְּמוֹחָא
דִּילָךְ, ה' בְּלַבְבָךְ דְּאִיהִי בִינָה, וּבְהָ לֵב מִבִּין,
ו' בְּפוּמָא דִּילָךְ, וּמַגִּיָּה וְכָל הָעַם רוֹאִים
אֵת הַקּוֹלוֹת ^(שם כ יח), דְּאִיהוּ בְּאִינּוּן הַבָּלִים

דְּנַפְקִין מְפוּמָךְ, דְּעֲלִייהוּ אַתְמַר ^(תהלים כט ז) קוֹל

שִׁית עֲזָקָאן אִינּוּן בְּקִנְיָה, דְּבַהוּן סְלִיק ו',
וְאִינּוּן ו' דְּרַגִּין לְכְרִסְיָא, ה' בְּלַבָּא אִיהִי
הַבְּ"ל ה' ל"ב, הַדְּדָאִי אִיהִי ה' בְּלַבָּא, ו'
^(קול) בְּקוֹל דְּנַפְיק מַגִּיָּה, וְהָאִי אִיהוּ קוֹל דְּנַפְיק
מִהַבְּל.

וְתִרְוִין בְּתִין אִית בְּלַבָּא, חַד אַפִּיק הַבְּל, וְחַד
אַפִּיק הַבְּל וְאִינּוּן ה' עֲלֵאָה ה' תַּתְּאָה,
בְּתִירֵי בְּתִי לַבָּא, דְּאִנּוּן לְקַבֵּל בֵּית רֵאשׁוֹן וְשֵׁנִי,
ו' קוֹל דְּנַפְיק מִתְרוּיָיְהוּ, י' דְּבוּר דְּשְׂרִיא
בְּפוּמָא, וְעֲלִיָּה אַתְמַר ^(תהלים לג ו) בְּדַבֵּר יְהוָה
שְׁמַיִם נַעֲשׂוּ, וְאִיהוּ דְבוּר חַד דְּכִלִּיל עֲשׂוּ
אַמִּירָן, וְרְזָא דְמַלְאָה אַחַת דְּבַר אֱלֹהִים שְׁתִּימִים
זו שְׁמַעְתִּי ^(שם ככ יב), לְאַחְזָאָה בְּהָ דְעֲשׂוּ דְבִרְוִן
בְּדְבוּר חַד אַתְאַמְרוּ, שְׁתִּימִים זוּ אֵלִין אֲנַכִּי וְלֹא
יְהִיָּה לָךְ, וְאִיהוּ אַחַד חַד בִּינֵייהוּ, וְדָא אִיהוּ
דְּאַמְרָן דְּבִתְרוּיָיְהוּ ^(ד טו ע"א) תְּלִיִין פְּקוּדִין
דְּעֵשָׂה וְלֹא תַעֲשֵׂה, וְקוּדְשָׁא בְּרִיף הוּא
מִתְרוּיָיְהוּ מְלִיל לְמִיָּהֵב יְקָרָא לְאוּרֵייתָא, דְּהָא
אִיהוּ בְּדְבוּרָא חַד אָמַר כְּלָא, וְלִמָּה אָמַר שְׁתִּימִים
זו שְׁמַעְתִּי, ז"ו אַח"ד, הוּי בַּחוּשְׁבָן, דְּתִירֵי
תוֹרוֹת הוּוּ, וְקוּדְשָׁא בְּרִיף הוּא חַד בִּינֵייהוּ
וְשְׂמִיָּה חַד, וּמִתְרִין דְּבוּרִין נַפְק קָלָא וְאַתְפַּלֵּג
לְשַׁבְעִין קְלִין, לְקַבֵּל שְׁבַעִין אַנְפִין, וְקַטַּל בְּהוּן
שְׁבַעִין אוּמִין עַל דְּלֵא קְבִילוּ אוּרֵייתָא, וּבְתִרְוִין
דְּבוּרִין קְטִיל לְתִרְוִין אוּמִין, דְּאִינּוּן עֲשׂוּ
וְיִשְׁמַעְעַל דְּלֵא בְּעוּ לְקַבְּלָא אוּרֵייתָא.

דְּהָא קוּדְשָׁא בְּרִיף הוּא חַד אִיהוּ, וְאִיהוּ לֹא
הוּוּ מְמַלֵּל בְּאֵלִין קְלִין וְדְבוּרִין דְּאַנְכִי,
אֶלָּא לְאַחְזָאָה דְשְׂמִיָּה וְיִקְרִיָּה הָנָה בְּאוּרֵייתָא,
וּבְגִין דָּא קוּדְשָׁא בְּרִיף הוּא מְלִיל מִיָּגָה ^(נ"א בריא),
בְּגִין דִּיתְזַעְזַעוּן כָּל אוּמִין דְּעֲלֵמָא
מְאֵלִין דְּמִשְׁתַּדְּלִין בְּהָ, וּבְגִין דָּא אָמַר קוּדְשָׁא
בְּרִיף הוּא לְמַשָּׁה ^(שמות ג טו) זֶה שְׁמִי לְעֵלְמִם וְזֶה

שִׁשׁ טַבְּעוֹת הֵן בְּקִנְיָה, שְׂבִיבָה
עוֹלָה ו', וְהֵן ו' דְּרַגּוֹת לְפִסָּא, ה'
בְּלַבּ הִיא הַבְּ"ל, ה' ל"ב, שְׂוֹדָאִי
ה' הִיא בְּלַבּ, ה' ^(הקול), בְּקוֹל
שְׂוִיצָא מְמַנֵּן, וְהוּוּ הַקּוֹל שְׂוִיצָא
מִהַבְּל.

וְשֵׁנִי בְּתִימִים יֵשׁ בְּלַבּ, אַחַד מוּצִיא
הַבְּל, וְאַחַד מוּצִיא הַבְּל, וְהֵם ה'
עֲלִיוְנָה וְה' תַּחְתּוֹנָה, בְּשֵׁנִי בְּתִי
הַלֵּב, שְׂהֵם כְּנַגְדַּ בֵּית רֵאשׁוֹן
וְשֵׁנִי, ו' הַקּוֹל שְׂוִיצָא מְשַׁנְיָהֶם,
י' הַדְּבוּר שְׂוֹרָה כְּפֵה, וְעֲלִיו
נְאֻמַּר בְּדַבֵּר יְהוָה שְׁמַיִם נַעֲשׂוּ,
וְהוּא דְבוּר אַחַד שְׂכּוֹלֵל עֲשׂוּ
אַמִּירוֹת, וְסוּד הַדְּבַר - אַחַת דְּבַר
אֱלֹהִים שְׁתִּימִים זוּ שְׁמַעְתִּי,
לְהִרְאוֹת בְּהָ שְׂעֻשְׂרַת הַדְּבָרוֹת
נְאֻמְרוּ בְּדְבוּר אַחַד, שְׁתִּימִים זוּ, אֵלוּ
אַנְכִי וְלֹא יְהִיָּה לָךְ, וְהוּא אַחַד,
אַחַד בִּינֵייהֶם, וְהוּוּ שְׂאַמְרָנוּ
שְׂבִשְׂבִינֵיהֶם תְּלִיּוֹת מְצוּוֹת עֵשָׂה
וְלֹא תַעֲשֵׂה, וְהַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא
מְשַׁנְיָהֶם דְּבַר לְתַת כְּבוֹד לְתוֹרָה,
שְׂהִירֵי הוּא בְּדְבוּר אַחַד אָמַר הַכָּל,
וְלִמָּה אָמַר שְׁתִּימִים זוּ שְׁמַעְתִּי? ז"ו
אַח"ד בְּחֻשְׁבוֹן, שְׂשִׁתִּי תוֹרוֹת
הִי, וְהַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא אַחַד
בִּינֵייהֶם וְשִׁמּוֹ אַחַד, וּמִשְׁנֵי
דְּבוּרִים יֵצֵא הַקּוֹל וְנַחֲלֵק
לְשַׁבְעִים קוֹלוֹת, כְּנַגְדַּ שְׁבַעִים
פְּנִים, וְהֵרַג בְּהֵם שְׁבַעִים אַמוֹת
עַל שְׂלֵא קְבִילוּ אֵת הַתּוֹרָה, וּבְשֵׁנִי
דְּבוּרִים הֵרַג שְׁתִּי אַמוֹת, שְׂהֵן
עֲשׂוּ וְיִשְׁמַעְעַל, שְׂלֵא רְצוּ לְקַבֵּל
אֵת הַתּוֹרָה.

שְׂהִירֵי הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא הוּא
אַחַד, וְהוּא לֹא הִיָּה מְדַבֵּר בְּאֵלוּ
הַקּוֹלוֹת וְהַדְּבוּרִים שְׂל אֲנַכִּי, אֶלָּא
לְהִרְאוֹת שְׂשִׁמּוֹ וּבְכּוּדוּ הִי
בַּתּוֹרָה, וּמִשּׁוּם זֶה הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ
הוּא דְבַר מְמַנֵּן ^(דףין), כְּדִי
שְׂיַדְעֶזְעוּ כָּל אַמוֹת הָעוֹלָם
מְאוּתָם שְׂמִשְׁתַּדְּלִים בְּהָ, וּמִשּׁוּם
זֶה אָמַר הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא לְמַשָּׁה

זכרי לדור דור, שמי עם י"ה שס"ה פקודין
דלא תעשה, זכרי עם ו"ה רמ"ח פקודין
דעשה, לאחזאה דאורייתא בשמא דקודשא
ברוך הוא אתבריאת, ועל שמיה אתקריאת,
הדא הוא דכתיב (ישעיהו מג ז) כל הנקרא בשמי
וכו', ובה שרייא קודשא בריך הוא, ומינה
מליל בסיני.

ואית אורייתא עלאה דלא אתקרי בה פריאה
אלא אצילותא דיליה, והיא והוא פלא
חד, וכל בר נש דאשתדל באורייתא שמיה
דקודשא בריך הוא תמן, כל שפן וכל שפן
בבוצינא קדישא, ובבוצינא קדישא ודאי פימך
איהי סיני, שבע הבלים דנפקין מפומך
שכינתא שריא עליהו, דאיהי בת שבע,
דאינון שבע שמחין דשמא מפרש, דאיהו שמא
דארבעין ותרין אתון.

ומניה סליק קול דאיהו עמודא דאמצעיתא,
ואסתלק לשבעין קליון, דאיהו ודאי
ביה סלקא לשבע, דאיהו ה' עלאה, אוריאה
דכיא, אוריאה דארץ ישראל דאיהו מחפים,
מסטרך דחכמה דאיהו י', ובה סליק ו' לעשר
ו' זמנין, וב' ההי"ן אינון ה' הבל מלגאו ה'
הבל מלבר, ותרוניהו אינון בלבא ובפומא,
אינון עשר דברין דקודשא בריך הוא, ובהון
אינון לבא ופומא שוין, ומאן דאתעסק
באורייתא פדין צריך דיהא פומא ולבא שוין,
ולאו למגנא אוקמוהו מארי מתניתין, כל מי
שאין תוכו פברו אל יפגס לבית המדרש.

תריין ההי"ן ודאי אינון תריין דבורין, דאתמר
בהון (תהלים סב יב) שמים זו שמעתי, ו'
קלא דנפיק מנייהו, ועליה אתמר (דברים ד
יב) קול דברים אתם שמעים, והאי קול נפיק
מתריין דבורין דאיהו ה"ה, דכלילן עשר דברין,

זה שמי לעלם וזה זכרי לדור דור.
שמי עם י"ה - שס"ה מצוות של
לא תעשה, זכרי עם ו"ה - רמ"ח
מצוות עשה, להראות שהתורה
נבראה בשם הקדוש ברוך הוא
ועל שמו נקראת. זהו שכתוב כל
הנקרא בשמי וכו', ובה שורה
הקדוש ברוך הוא וממנה דבר
בסיני.

ויש תורה עליונה שלא נקראת
בה בריאה אלא האצילות שלו,
והיא והוא - הכל אחד, וכל אדם
שמשתדל בתורה, שמו של
הקדוש ברוך הוא שם, כל שפן
וכל שפן במגורה הקדושה,
והמגורה הקדושה ודאי פיך הוא
סיני, שבעת ההבלים שיוצאים
מפיך, השכינה שורה עליהם,
שהיא בת שבע, שהם שבעה
שמות של השם המפרש, שהוא
השם של ארבעים ושנים
אותיות.

וכמנו עולה קול שהוא העמוד
האמצעי, ומתעלה לשבעים
קולות, שהיא ודאי עולה בו
לשבע, שהיא ה' העליונה, אורי
זך, אורי של ארץ ישראל שהוא
מחפים, מצד של החכמה שהיא
י', ובה עולה ו' לעשר ו' פעמים,
וב' ההי"ן הם, ה' הבל מבפנים,
ה' הבל מבחוץ, ושניהם הם בלב
ובפה, הם עשרת הדברות של
הקדוש ברוך הוא, ובהם הלב
והפה שוים, ומי שמתעסק
בתורה, אז צריך שיהיה הפה
והלב שוים, ולא לחנם פרשוהו
בעלי המשנה, כל מי שאין תוכו
פברו אל יפגס לבית המדרש.

שני ההי"ן ודאי הם שני דבורים,
שנאמר בהם שמים זו שמעתי,
ו' הקול שיוצא מהם, ועליו נאמר
קול דברים אתם שמעים, והקול
הזה יוצא משני דבורים שהוא
ה"ה, שכוללים עשרה דברות, ה'

ה' בלוחא חדא, והוון מסדרין לגבייהו (דברים
כט ט) ראשיכם שבטיכם זקניכם ושוטריכם כל
איש ישראל, הא חמש בלוחא קדמאה,
בלוחא תניינא הוון מסדרין לגבייהו חמש
תקונין אחרנין, דאינון טפכם נשיכם וגרף
מחטב עציף עד שאב מימיה, דא אינון ה',
הא תריין דבורין דכלילן בהון עשר, וקלא
דהוה נפיק מנייהו הוה כליל לון ודא ו', כליל
ו' זמנין דכתיב טוב בששת ימי בראשית, (כאן
חסר) ואיהי הנה סלקא מנייהו באת י', ו' זמנין
י' אינון שתין, אשתפח דאיהי י' אמירן, (דלא
הוה סליק לעיב שמחון).

ה' ה' תריין דבורין ובהון עשר הא תריסר, ו'
הוא סליק באת י', ו' זמנין י' דאינון שתין
הא ע"ב, ואי תימא דבאורייתא מליל ולא
יתיר, לא אשתפח אתר לעילא ותתא דלא
מליל מניה, אפילו במלאכין, דלא אשתפח
דאלו"ה אחרא אית בעלמא, ומליל בפרסייא,
הדא הוא דכתיב אנכי, והכי סליק אנכי"י
לחשבן פס"א, ולבתר מליל במלאכין, הדא
הוא דכתיב (שמות כ יח) וכל העם ראים את
הקולת, דעלייהו אתמר (קהלת י ט) פי עוף
השמים יוליך את הקול וכו'.

בגין דכד קודשא בריך הוא בעא למללא
במלאכיא נחת שמיה עלייהו, פגוונא
דא יהו"ה, י' בחיה תדא דאיהו ארי"ה, וביה
אתמר (עמוס ג ח) אריה שאג מי לא ירא, ובאן
אתר י' ברישא ה' על גרפוי ו' בפומיה ה'
בזנביה, ובגינה אתמר הוי זנב לאריות (דק טו
ע"ב) וכו', ודא הוא ופני אריה אל הימין
לארבעתם (יחזקאל א ט), ולבתר הנה נחית בחיה
דשמה שור, פגוונא דא הוה"י, ה' פרישיה
ו' בפומי ה' בגרפוי י' בזנביה, ודא איהו

בלוח אחד, והיו מסדרים אליהם,
ראשיכם שבטיכם זקניכם ושוטריכם
כל איש ישראל, הרי
חמשה בלוח הראשון. בלוח
השני היו מסדרים אליהם חמשה
תקונים אחרים, שהם טפכם
נשיכם וגרף מחטב עציף עד
שאב מימיה, אלה הם ה', הרי
שני דבורים שכוללים בהם
עשרה, והקול שהיה יוצא מהם
היה כולל אותם, וזה ו', כולל ו'
פעמים, שכתוב טוב בששת ימי
בראשית, והיא היתה עולה מהם
באות י', ו' פעמים י' הם ששים,
נמצא שהיא י' אמירות, (שלא היה
עולה לעיב שמחון).

ה' ה' שני דבורים, ובהם עשרה
- הרי שנים עשר. ו' עולה באות
י', ו' פעמים י' שהם ששים - הרי
שבעים ושנים. ואם תאמר
שבתורה דבר ולא יותר, לא
נמצא מקום למעלה ולמטה שלא
דבר ממנו, אפילו במלאכים, שלא
נמצא שאלו"ה אחר יש בעולם,
ודבר בפסא, זהו שכתוב אנכי,
וכך עולה אנכי לחשבון פס"א,
ואחר דבר במלאכים. זהו שכתוב
וכל העם ראים את הקולת,
שעליהם נאמר פי עוף השמים
יוליך את הקול כו'.

משום שכשהקדוש ברוך הוא
רצה לדבר במלאכים, ירד שמו
עליהם, כמו זה: יהו"ה, י' בחיה
אחת שהיא ארי"ה, וכו' נאמר
אריה שאג מי לא ירא, ובאיהו
מקום? י' בראש, ה' על כנפיו,
ו' בפיו, וה' בזנבו, ובגללה נאמר
הוי זנב לאריות וכו', וזהו ופני
אריה אל הימין לארבעתם, ואחר
כך היה יורד בחיה ששמה שור,
כמו זה: הוה"י, ה' בראשו, ו'
בפיו, ה' בכנפיו, י' בזנבו, וזהו
ופני שור מהשמאל, ואחר כך
היה יורד על תיה ששמה נשר,

ופני שור מהשמאל, ולבתר הוה נחית על חיה
ששמה נשר, פגוונא דא והי"ה, ו' ברישיה
ה' בפומיה י' בגדפוי ה' על זנביה, ודא איהו
ופני נשר לארבעתם, ואינון תרי עשר אנפין,
לכל חד שית, סלקין לע"ב, ודא איהו וכל
העם רואים את הקולות (שמות כ"ח).

ואדם רכיב על גביהו דא מטטרו"ן, דאיהו
כליל שמא דארבעין ותריין אתוון,
ואינון (שית אתוון, ולכל את סלקין שית), ז' תיבין ובכל
תיבה שית אתוון וסלקין למ"ב, ודא איהו
שרפים עומדים ממעל לו, שש כנפים שש
כנפים לאחד, בשתים יכסה פניו ובשתים
יכסה רגליו ובשתים יעופף (ישעיהו ו' ב).

הכמה דאיהו שמא קודשא בריה הוא דמ"ב
וע"ב לעילא, פה איהו שמא דמ"ב
וע"ב לתתא, הדא הוא דכתיב (תהלים מח
א) כשמך אלהי"ם בן תהלתך על קצוי ארץ,
ודא איהו וכל העם רואים את הקולות, ואינון
הוו מלאכין, דכל חד הוה אתעביד קול ופרח
באורא, וכל חד מישראל דהוה אמר נעשה
ונשמע הוה שריא בפומיה, והוה אולף ליה
אורייתא כלה.

ולבתר מליל עמהון מן שמיא וארעא, הדא
הוא דכתיב (דברים ד' לו) מן השמים
השמיעך את קולו ליסרך, ועל הארץ הראך
את אשו הגדולה וכו', בהווא זמנא דאמרו
ישראל נעשה ונשמע מיד י' שמוחו ה' שמים
ותגל ה' ארץ (ד"ה א"ט), לבתר הוה ממלל עמהון
מארבע סטריין, והוה מסתפלין לגבי מזרח והוה
שמעין ית קלא, ולגבי מערב ודרום וצפון הוה
שמעין ית קלא, לאחזאה דמפל אתר מליל
עמהון, ולא הוה אתר לעילא ותתא דלא מליל
עמהון, לאחזאה דמלא כל הארץ כבודו, דאיהו סביל עלאין ותתאין,

כמו זה: והי"ה, ו' בראשו, ה'
בפיו, י' בכנפיו, ה' על זנבו, וזהו
ופני נשר לארבעתם, הם שנים
עשר פנים, לכל אחד שש, עולים
לשבעים ושנים, וזהו וכל העם
ראים את הקולות.

ואדם רוכב על גביהו, זה
מטטרו"ן, שהוא כולל שם של
ארבעים ושנים אותיות, והם (שש
אותיות, ולכל אות עולים שש), שבע
תבות, ובכל תבה שש אותיות,
ועולות לארבעים ושנים, וזהו
שרפים עומדים ממעל לו, שש
כנפים שש כנפים לאחד, בשתים
יכסה פניו ובשתים יכסה רגליו
ובשתים יעופף.

שכמו ששמו של הקדוש ברוך
הוא של ארבעים ושנים ושבעים
ושנים למעלה, כף הוא השם של
ארבעים ושנים ושבעים ושנים
למטה. זהו שכתוב כשמך
אלהי"ם בן תהלתך על קצוי ארץ,
וזהו וכל העם רואים את הקולות,
והם היו המלאכים, שכל אחד
היה נעשה קול ופרח באור, וכל
אחד מישראל שהיה אומר נעשה
ונשמע, היה שורה בפיו, והיה
מלמדו את כל התורה.

ואחר כך דבר עם משמים
וארץ, זהו שכתוב מן השמים
השמיעך את קולו ליסרך ועל
הארץ הראך את אשו הגדולה
וכו'. באותו זמן שאמרו ישראל
נעשה ונשמע, מיד ישמחו
השמים ותגל הארץ, אחר כך
היה מדבר עמהם מארבעה
צדדים, והיו מסתפלים אל
המזרח והיו שומעים את הקול,
ולמערב ודרום וצפון היו
שומעים את הקול, להראות
שמכל מקום דבר עם, ולא היה
מקום למעלה ומטה שלא דבר

ואיהו סמיה עילא ותתא וכרסיא יקרא,
ומלאכין ונשמתיין, איהו סביל כלא, וקשיר
כלא, ומיחד כלא, ולית מאן דסמיה ליה.

ואיהו אתקרי בכל שמהן, לאשתמודעא
תוקפיה בכל שמא ושמא, מההוא
דרגא וממנא דשריא עליה, וליה לית שמא
ידעא, ואיהו אתקרי חד בחושבון פד שריא
בדרגא דאינון (אחרנין) (נ"א אחרין) משאר דרגין,
ואיהו לית ליה חושבון, פד שריא על כל עלמין
(ס"א עלאין) ועל כל ממנא דלהון, אתקרי על
שמיה, לאחזאה לכל חד מישראל מאתר
דקראן ליה לפום צרכיהו, כמה דאוקמוהו
הרוצה להעשיר יצפין להחפים ידרים.

קם בוצינא קדישא וכל מארי מתיבתאן,
ואשתטחו קמי סבא, ובריכו ליה, אמר
בוצינא קדישא ודאי האי סבא מאתר דעתיק
יומין קא אתי, ותמן אתרבי, זכאה חולקנא
דזכינא למשמע מלין עתיקין, מאתר דעתיק
יומין, זכאה חולקנא דזכינא להאי.

קם רבי שמעון פתח ואמר, בראשיית בריית
א"ש, דאיהו אות ורשימו דעלאין
ותתאין ביה קיימין, איהו אות דצבא דלעילא,
דבהון אתקרי קודשא בריה הוא יהו"ה
צבאו"ת, ואיהו אות דצבא דלתתא, איהו אות
וברית דביה קיימין שמיא וארעא, כמה דאת
אמר (ירמיה לג כה) אם לא בריתי יומם ולילה
חוקות שמים וארץ לא שמתי, איהו אות ודאי,
דאיהו רשימו דחותמא דמלפא.

ארהבי הא סבא קא נחית לגביה כמלקדמין
פתח ואמר רבי רבי (י) ברית איהו
ודאי צדיק ח"י עלמין, דאיהו י' זעירא

עמו, להראות שמלא כל הארץ
כבודו, שהוא סובל עליונים
ותחתונים, והוא סומך מעלה
ומטה וכסא הכבוד, ומלאכים
ונשמות, הוא סובל הכל וקושר
הכל ומיחד הכל, ואין מי שסומך
אותו.

והוא נקרא בכל השמות, להודיע
תקפו בכל שם ושם, מאותה
דרגה וממנה ששורה עליו, ואין
לו שם ידוע, והוא נקרא אחד
בחשבון, כששורה בדרגה של
אותם (אחרים) (אחרים) משאר
הדרגות, והוא אין לו חשבון.
כששורה על כל העולמות
(העליונים) ועל כל ממנה שלהם,
נקרא על שמו, להראות לכל אחד
מישראל ממקום שקוראים לו
לפי צרכיהם, כמו שבארנו, והו'
הרוצה להעשיר יצפין, להחפים

- ידרים.
קם המנונה הקדושה וכל ראשי
השיבות, והשתטחו לפני ה' וזקן
וברכו אותו. אמר המנונה
הקדושה: ודאי ה' זקן הוה בא
מקום עתיק הימים ושם
התגדל, אשרי חלקנו שזכינו
לשמע דברים עתיקים מהמקום
של עתיק הימים, אשרי חלקנו
שזכינו לזה.

קם רבי שמעון, פתח ואמר:
בראשיית בריית א"ש, שהוא
אות ורשם שעליונים ותחתונים
עומדים בו, הוא האות של הצבא
שלמעלה, שבהם נקרא הקדוש
ברוך הוא יהו"ה צבאו"ת, והוא
האות של הצבא שלמטה, הוא
אות וברית שבו קיימים שמים
וארץ, כמו שאמר אם לא בריתי
יומם ולילה חוקות שמים וארץ
לא שמתי. הוא אות ודאי, שהוא
רשם של חותם המלך.

בין הנה הזקן אליו כמו מקדם, פתח ואמר: רבי רבי (י) הברית הוא ודאי צדיק
ח"י העולמים, שהוא י' זעירה מצד החכמה העליונה שפשיורדת י' אליו, אף על גב שבמקומו

תראני שאני שחרחרת, ומשום זה, אלו מצד הלבושים הם תקוקים בה, העליונים שהם מלכים ושלטים על התחתונים, והמלאכים (המלכים) נקראו מצד המלכות, ומצד הגוף נקראו חסד ורוע ימין, גבורה ורוע שמאל, הגוף העמוד האמצעי, נצח והוד שתי שוקים, הצדיק את ברית, והרי פשוה.

והיא הציור של כלם, ולפנים ממנה, שהוא תקון הגוף, מאיר הקדוש ברוך הוא שהוא יהו"ה, כמו נשמה בגוף, לפנים מהכל, אותו שאוחז הכל וקושר הכל, שלא נרמז בשום רמז, והכל נרמז בשכינה, שמתלבשת בלבושים שבהם מצירים כל הבריות, היא נקראת בכל השמות, והיא דמות ארבע החיות בלבושיה, שבכל אחד ואחד רשום ארבע אותיות, דמות אדם להנה, זה הרשם של עשר אותיות שהן יו"ד ה"א וא"ו ה"א, שעולה לחשבון אדם, דמות אדם ודאי זו שכינה, שהיא דמותו (דמות של אדם), ועליה נאמר ותמונת יהו"ה יביט, וזה מצד הלבוש, אבל מצד הגוף היא היחוד של העמוד האמצעי, הוא (היא) חותם מצד הגוף, ומשום שהוא חותם, אומרת השכינה ליהו"ה, שהוא מבפנים, שימנו כחותם על לבך, שאף על גב שאטה תסתלק ממני בגלות, חותמך נשאר עמי ולא יסור ממני לעולם.

קם רבי שמעון ואמר: זקן זקן, אמר לך פסוק שלמדתי כמו זה, שימני כחותם על לבך. שימני חותם לא כתוב, אלא כחותם. אמרה השכינה, רבון העולמים, שימני כחותם, כאותו רשם של חותמך, שאף על גב שהחותם נשאר בידך, הרשם שלו הוא

איהו, ומההוא רשימו מזדעזעין עלאין ותתאין, כגוונא דמלפא דאיהו בשרא ודמא, מאי דרשים בפתקא, רשימו דיליה דחותמא בידיה הוא, ואף על גב דחותמא בידיה אשפאר, הכי דחילין מרשימו דחותמא, כאלו יהוה מלפא, על אחת כמה וכמה אי יהוה חותמא.

שימני כחותם על לבך, וכי מאן חמא (נ"א שוי) חותמא על לבא, אלא אלין תפלין, דאינון רצועין דלהון תליין על לבא, ואלין תפלין דרישא, ותפלה דיד דאיהו בשמאלא לקבל לבא, ודא איהו כחותם על לבך, ופחותם על זרועך, תפלה דיד, דאינון רשימו דשמא קדישא, דאיהו י' קדש לי כל בכור, ה' והיה פי יביאך, ו' שמע ישראל, ה' והיה אם שמוע, ומההוא רשימו מזדעזעין אומין דעלמא, הדא הוא דכתיב (דברים כח) וראו כל עמי הארץ פי שם יהו"ה נקרא עליך ויראו מפך, והכי אוקמוהו שם יהו"ה אלין תפלין דרישא.

שימני כחותם דא אות ברית מילה, ואות דימין טבין, דאיהו רשימו דשמא קדישא, כגוונא דא (שם ל יב), מי יעלה לינו השמימה, רישי אתון (נ"א תיבין) מילה, וסופי אתון יהו"ה, מאן דנטיר האי רשימו, כאלו נטיר שמא קדישא, ומאן דמשקר בהאי רשימו, כאלו משקר בשמא קדישא, דהאי אתקרי חותמא דגושפנקה דמלפא.

דבר בר נש דנטיר האי רשימו לתתא, דאיהו אות ברית, אות שבת, אות תפלין, אות דימין טבין, איהו רשים וחקיק לעילא, ונהיר לעילא, ומניה מזדעזעין עלאין ותתאין, כמה דאת אמר (שם כח) וראו כל עמי הארץ פי שם

בפתקה, ומאותו הרשם מזדעזעים עליונים ותחתונים כמו שמלך שהוא בשר ודם, מה שרושם בפתק, הרשם שלו של החותם בידו הוא, ואף על גב שהחותם נשאר בידו, כן פותחים מרשם החותם כאלו היה מלך, על אחת כמה וכמה אם היה חותם.

שימני כחותם על לבך, וכי מי ראה (שם) חותם על הלב? אלא אלו תפלין, שאותם רצועות שלחן תלויות על הלב, ואלו תפלין של ראש, ותפלה של יד שהיא בשמאל, כנגד הלב, וזהו כחותם על לבך, וכחותם על זרועך - תפלה של יד, שהם הרשם של השם הקדוש, שהוא י' קדש לי כל בכור, ה' והיה פי יביאך, ו' שמע ישראל, ה' והיה אם שמוע, ומאותו הרשם מזדעזעים אמות העולם. זהו שכתוב וראו כל עמי הארץ פי שם יהו"ה נקרא עליך ויראו מפך, וכך פרשוהו, שם יהו"ה - אלו תפלין של ראש.

שימני כחותם, זו אות ברית מילה, ואות של ימים טובים, שהוא הרשם של השם הקדוש כמו זה, מי יעלה לינו השמימה, ראשי האותיות (תבות) - מילה, וסופי האותיות - יהו"ה. מי ששומר את הרשם הזה כאלו שמר את השם הקדוש, ומי שמשקר ברשם הזה כאלו משקר בשם הקדוש, שהו נקרא חותם של הגושפנקה של המלך. שבר אדם ששומר את הרשם הזה למטה, שהוא אות הברית, אות שבת, אות תפלין, אות של ימים טובים, הוא רשום וחקיק למעלה, ומאיר למעלה, וממנו מזדעזעים עליונים ותחתונים, כמו שנאמר וראו כל עמי הארץ

יהו"ה נקרא עליך שם יהו"ה ודאי, דא ההוא רשימו דאות ברית מילה, ואות דתפלין, ואות דשפת וימין טבין, ומאן דמשקר לתתא ביה, אתעבר גליפו דיליה מלעילא, בההוא זמנא שלטין עליה פל מקטרגין עלאין ותתאין.

שימני כחותם דא נשמתא, דאיהו רשימו דילה גליפא לעילא, כמה דאוקמוהו בינעקב, דיוקנו של יעקב חקוקה בכסא הכבוד, דכל נשמתינ דאינון גזירין מתמן, גליפו דלהון איהו חקוק לעילא, ורשימו דלהון לתתא, וההוא גליפו דלעילא איהו חותם, ורשימו דלתתא רשימו דחותם, ומיד דרשימו דגליפו דנשמתא איהו לעילא, ורשימו דילה לתתא, אתמר בה (בראשית כח יב) והנה מלאכי אלהיים עולים וירדים בו, סלקין לעילא ומסתפלין בדיוקנא דנשמתא דנהרא בההוא גליפו ומזדעזעין מגייה, נחתין לתתא ומסתפלין ברשימו דההוא דיוקנא דלתתא, וחזאן דלא אשפני מדיוקנא דלעילא ודחלין מגייה.

שימני כחותם דא צלותא, דבה איהו חקוק ורשים ח"י עלמין, בתמני סרי ברכאן דצלותא, ודא איהו רשימו דחותמא בפתקא, דאיהו אורייתא, גליפו דאתון דחותמא דא צדיק ח"י עלמין, חותמא דא עמודא דאמצעייתא, דאיהו קריאת שמע, והנה מלאכי אלהיים עולים, בזמנא דאיהו זוקף בשם סלקין עמיה. (דף טו ע"א) בזמנא דאיהו מאיף וכורע בברוך נחתין עמיה, ודאי איהו והנה מלאכי אלהיים עולים וירדים בו, מלאכי אלהיים עולים, בזמנא דאיהו קאים בדינא קיימין פלהו ומולפיין עליה זכות, וירדים בזמנא דנצחין ליה בדינא ונחית לתתא, פלהו

כי שם יהו"ה נקרא עליך, שם יהו"ה ודאי, זהו אותו הרשם של ברית מילה, ואות התפלין, ואות של שפת וימים טובים, ומי שמשקר בו למה, ועברת חקיקתו מלמעלה, ובאותו זמן שלטים עליו כל המקטרגים העליונים והתחתונים.

שימני כחותם, זו הנשמה, שהרשם שלה חקוק למעלה, כמו שבארנוהו בינעקב, דיוקנו של יעקב חקוקה בכסא הכבוד, שפל הנשמות שגזירות משם, חקיקתם חקוקה למעלה, והרשם שלהם למטה, ואותה חקיקה שלמעלה היא החותם, והרשם שלמטה הוא הרשם של החותם, ומיד שהרשם של החקיקה של הנשמה היא למעלה, והרשם שלה למטה, נאמר בה והנה מלאכי אלהיים עולים וירדים בו, עולים למעלה ומסתפלים ברשם של הנשמה שמאירה באותה החקיקה ומזדעזעים ממנה, וירדים למטה ומסתפלים ברשם של אותו דמות של מטה, ורואים שלא השתנה מהדיוקן של למעלה ופחדים ממנו.

שימני כחותם, זו התפלה, שבה חקוק ורשום ח"י העולמים בשמונה עשרה הנרכות של התפלה, וזהו הרשם של החותם בפתקה, שהיא התורה, חקיקת האותיות של החותם, זהו צדיק ח"י העולמים. חותם זה העמוד האמצעי, שהיא קריאת שמע. והנה מלאכי אלהיים עולים, בזמן שהוא זוקף בשם, עולים עמו, בזמן שהוא מנמיך וכורע בברוך, וירדים עמו, ודאי הוא והנה מלאכי אלהיים עולים וירדים בו. מלאכי אלהיים עולים, בזמן שהוא עומד בדיון, פלם עומדים ומלמדים עליו זכות. וירדים,

נחתין עמיה, כמה דאוקמוהו בינעקב (בראשית כו ד) אנכי ארד עמך מצרימה ואנכי אעלה גם עלה.

שימני כחותם דא נשמתא דאיהו חקוקה בכורסייא, בזמנא דאיהו אתערא לתתא בצלותא, פרסייא אתער לעילא, כחותם דא רוח, דאיהו ציורא (ד"ש) (ג"א דש) חקיקא במלאכיא, בזמנא דאיהו אתערא לתתא בצלותא, מלאכיא אתערון עמיה לעילא, על זרועך דא נפשא, דאיהו חקיקא בארבע סטרין דעלמא, בזמנא דאתערא איהו בצלותא לתתא, ארבע סטרין דעלמא מתערין עמה.

נשמה איהו חותמא, רוחא ציורא דאתון דאינון חקוקין בחותמא, נפשא רשימו דאתון בחותמא, דאינון רשימין בציריין דבר נש, כרשימו דחותמא בפתקא, ובההוא רשומא דנפשא אשתמודע פרוצופא בגופא דבר נש, מאן אתר איהו, ובגין דא אוקמוהו, בהאי חותמא כמה רשימין אית ביה, ארבע, רשימו דאריה תמן, רשימו דשור תמן, רשימו דנשר תמן, רשימו דדמות אדם תמן, ומאן איהו דרשים לון בחותמא, יהו"ה אמת, דבהאי ארבע רשימין אינון כל בריין דעלמא.

אבר אומין דעלמא דשקרו ביה, לאו אינון רשימין ביה, אלא בחותמא דשקרא, ואיהו נחש דמליל שקרא על קודשא בריך הוא, ובגיניה אתמר בארז מתלא, שקרא לית לה רגלין, וכף הויא לית ליה רגלין, על גחנה תלף, ועתיד קודשא בריך הוא למחאה שקרא מעלמא, כמה דאת אמר (ישעיה כה ח) ומחה יהו"ה אלהיים דמעיה מעל כל פנים וכו', דודאי האי הויא איהו מלאך המות דקטיל מלאך המות שהורג את בני האדם וגורם לדמעה, שהוא אל אחר, ובמה הורג? בסם המות

בזמן שמנצחים אותו בדין יורד למטה, כלם יורדים עמו, כמו שבארנוהו בינעקב, אנכי ארד עמך מצרימה ואנכי אעלה גם עלה. שימני כחותם, זו הנשמה, שהיא חקוקה בכסא. בזמן שהיא מתעוררת למטה בתפלה, הכסא מתעורר למעלה. כחותם, זו רוח, שהיא ציור (של יש) (של ש) החקוק במלאכים. בזמן שהיא מתעוררת למטה בתפלה, המלאכים מתעוררים עמה למעלה. על זרועך, זו הנפש, שהיא חקוקה בארבעת הצדדים של העולם, בזמן שהיא מתעוררת בתפלה למטה, ארבעת הצדדים של העולם מתעוררים עמה.

הנשמה היא חותם, רוח - ציור של האותיות שחקוקות בחותם, הנפש - הרשם של האותיות בחותם, שהם רשומים בצירורים של בן האדם כמו רשם של חותם בפתק, ובאותו רשום של הנפש נודע הפרצוף בגוף האדם מאיזה מקום הוא, ומשום זה פרשוהו שבוהותם הנה כמה רשומים יש בו? ארבעה. רשם של אריה שם, רשם של שור שם, רשם של נשר שם, ורשם של דמות אדם שם. ומייהו שרושם אותם בחותם? יהו"ה אמת, שבארבעה הללו רשומים הם, כל בריות העולם. אבר אמות העולם ששקרו בו, אינם רשומים בו, אלא בחותם של שקר, והוא הנחש שדבר שקר על הקדוש ברוך הוא, ובגללו נאמר בדרך משל, לשקר אין רגלים, וכן לנחש אין רגלים, על גחנה תלף, ועתיד הקדוש ברוך הוא למחות השקר מן העולם, כמו שנאמר ומחה יהו"ה אלהיים דמעיה מעל כל פנים וכו', שודאי הנחש הנה הוא

לכני נשא, וגרים דמעה, דאיהו אל אחר, ובמאי קטיל בסם המות דיליה, דאיהי גיהנם, ודא איהו סמא"ל.

ובא"י פרוצופין דחווין, אתגלייא איהו לכני נשא בארע שקרא לפתאה לון, ורזא דמלה (תהלים קכ"א) אם יהו"ה לא יבנה בית שוא עמלו בוניו בו, ולית לון קיומא, אבל ציורין דחין אינון רשימין בשמא דקודשא בריהו, בהאי רשימו דמוזזה, דאיהו שד"י מלבר יהו"ה מלגאו, והאי איהו רשימו דברית מילה, שד"י מלבר יהו"ה מלגאו, שד"י הא אוקמוהא ש תלת אבהו, דאינון תרין דרועין וגופא, אלין אינון תלת ענפין דש, ד שכינתא, י צדיק אות ברית מילה, ועל האי שד"י אתמר (שמות ג) וארא אל אברהם אל יצחק ואל יעקב בא"ל שד"י, בהאי שד"י, דאיהו מלבר במוזזה, אבל ושמי יהו"ה דאיהו מלגאו במוזזה, דאיהי תרעא דקודשא בריהו הוא, דאתמר בה (תהלים קיח כ) זה השער ליהו"ה, לא נודעתי להם, (דברים ו ח).

ובתבתם על מזוזות ביתך ובשעריך, אלין תרין סמכי קשוט, זו מות מן ביתא דאיהי שכינתא, ולא אתקריב לגבה, הדא הוא דכתיב (במדבר א יח) והזר הקרב יומת, ואתוון דמזוזות אינון ממש ז"ז מות, ובגין דא מאן דנטיר ברית מילה דאיהו חותמא דיליה, זו מות מניה, דאיהו שטן, יצר הרע, רע, טמא, צפוני, מלאך המות, ולא יתקריב לגביה, ולא ימות על ידיה.

ובאן דמשקר בברית מילה, הוא משקר בחותמא דמלפא, דאיהו רשום ביה שד"י מלבר יהו"ה מלגאו, מנא לן מהאי קרא משמע (דברים ל יב) מ"י יעל"ה לנ"ו השמימ"ה, רישי תיבות מיל"ה,

שלו, שהיא גיהנם, וזהו סמא"ל. ובפרצופי הנחשים הללו הוא מתגלה לאנשים בדרך שקר לפתותם, וסוד הדבר - אם יהו"ה לא יבנה בית שוא עמלו בוניו בו, ואין להם קיום, אבל ציורין החיות הם רשומים בשמו של הקדוש ברוך הוא, ברשם הזה של המזוזה, שהיא שד"י מבחוץ יהו"ה מבפנים, וזהו הרשם של ברית מילה, שד"י מבחוץ יהו"ה מבפנים. שד"י הרי פרשוהו ש שלשת האבות, שהם שתי זרועות וגוף, אלו הם שלשת ענפי הש', ד שכינה, י צדיק, אות ברית מילה, ועל השד"י הזה נאמר וארא אל אברהם אל יצחק ואל יעקב בא"ל שד"י, בשד"י הזה, שהיא מחוץ למוזזה, אבל ושמי יהו"ה, שהוא בפנים המזוזה, שהיא השער של הקדוש ברוך הוא, שנאמר בה זה השער ליהו"ה, לא נודעתי להם.

ובתבתם על מזוזות ביתך ובשעריך, אלו שני עמודי אמת, זו מות מן הבית, שהיא השכינה, ולא מתקרב אליה. זהו שכתוב והזר הקרב יומת, והאותיות של מזוזות הן ממש ז"ז מות, ובשביל זה, מי ששומר ברית מילה, שהוא החותם שלו, זו מות ממנו, שהוא השטן, יצר הרע, רע, טמא, צפוני, מלאך המות, שלא יתקרב אליו ולא ימות על ידו.

וכי משקר בברית מילה, הוא משקר בחותם המלך, שהוא רשום בו, שד"י מבחוץ יהו"ה מבפנים. מנין לנו? מהכתוב הזה משמע, מ"י יעל"ה לנ"ו השמימ"ה - ראשי תבות מיל"ה, סופי תבות יהו"ה, ובדאי מי

סופי תיבות יהו"ה, ובדאי מאן דמשקר בברית מילה, אסתלק מניה יהו"ה ושד"י, ושריא עליה שטן דאיהו אל אחר, חוץ שריא באתר דיהו"ה מלגאו, וסם מות שריא באתר דשד"י מלבר, ודא איהו דאמר קרא (במדבר יט כ) את מקדש יהו"ה טמא וכו', אם לא תב בתויבתא, וסביל כמה יסורין (דף טו ע"ב) לאעברא ההוא חוץ מתמן, ולסם המות דיליה, דאיהי צרעת ממארת, בכמה מרעין ומכתשין, עד דלא אשתאר ביה בשרא דאיהי עפרא, ורזא דמלה (ויקרא יד מב) ועפר אחר יקח וטח את הבית, בגין דנחש עפר לחמו, עד דיתפרנס מההוא בשרא לא יזוז מניה, ועני חשוב כמת, מה מיתה אנפוי משתניין, כגוונא דא עני אנפוי משתניין, והא אוקמוהו (תהלים יב ט) כרם זלות לכני אדם, מאי פרום זלות, אלא מאן דאצטרין לבריתא אנפוי משתניין פרום, וכמה נשוכין דיסורין נשיף ליה ההוא חוץ.

ורא עוד אלא דעני חשיב כמצורע, מה מצורע (ויקרא יג מה) וראשו יהיה פרוע וכו', כף עני, מה מצורע מחוץ למחנה מושבו, כף עני ערום ויחף. ועניית לישראל היא לישראל במקום צרעת, וארבעה דיוקנאות הם (גונים) פארבעת צבעי הצרעת, והם נגע לבן אדמדם ירקרק בהרת שחורה, הרי ארבעה, ולכלם יש מקומות ידועים בגוף, ומקם באים לכני אדם כמה מחלות. לבן ואדמדם - חלב טמא וכבד, ירקרק - מרה, בהרת שחורה - טחול, ומקם נובעים ארבעה מיני מחלות, והן מרה לבנה, מרה אדמה, מרה ירקקה, מרה שחורה.

ואם שב בתשובה, יורד עליו סם חיים שהיא שכינה, ונאמר בה אופקא.

שמשקר בברית מילה, מסתלק ממנו יהו"ה ושד"י, ושורה עליו שטן שהוא אל אחר, הנחש שורה במקום של יהו"ה מבפנים, וסם המות שורה במקום של שד"י מבחוץ, וזהו שאמר הכתוב את מקדש יהו"ה טמא וכו', אם לא שב בתשובה וסובל כמה יסורים להעביר אותו הנחש משם ואת סם המות שלו, שהיא צרעת ממארת, עם כמה מחלות ומכות, עד שלא נשאר בו בשר שהוא עפר, וסוד הדבר - ועפר אחר יקח וטח את הבית, משום שנחש עפר לחמו, עד שייתפרנס מאותו בשר לא יזוז ממנו, ועני חשוב כמת. מה במיתה פניו משתנות, כמו זה העני פניו משתנות. והרי פרשוהו כרם זלות לכני אדם, מה זה כרם זלות? אלא מי שצריך לבריות פניו משתנות פרום, וכמה נשוכות של יסורים נושף אותו הנחש ההוא.

ורא עוד, אלא ששני חשוב כמצורע, מה מצורע וראשו יהיה פרוע וכו', כף עני, מה מצורע מחוץ למחנה מושבו, כף עני ערום ויחף. ועניית לישראל היא לישראל במקום צרעת, וארבעה דיוקנאות הם (גונים) פארבעת צבעי הצרעת, והם נגע לבן אדמדם ירקרק בהרת שחורה, הרי ארבעה, ולכלם יש מקומות ידועים בגוף, ומקם באים לכני אדם כמה מחלות. לבן ואדמדם - חלב טמא וכבד, ירקרק - מרה, בהרת שחורה - טחול, ומקם נובעים ארבעה מיני מחלות, והן מרה לבנה, מרה אדמה, מרה ירקקה, מרה שחורה.

ואם שב בתשובה, יורד עליו סם חיים שהיא שכינה, ונאמר בה אופקא.

ואם תב בתויבתא, נחית עליה סם חיים דאיהי שכינתא, ואתמר בה (ישעיה

הבקר (רות ג יג), ודא בקר דאברהם, ההוא דאתמר ביה (בראשית יט כז) וישפם אברהם בבקר, ואיהו חסד דיליה, בגין דבהאי חסד אתתקן פריסייא דאיהי נפילה, הדא הוא דכתיב (ישעיה טוה) והוכן בחסד פסא, וביה תקום, ורזא דמלה ובחסד עולם רחמתיך (שם נד ח), וכל ספירן מתקשרין בימינא, בגין דעליה אתמר (דברים לג ב) מימינו אש דת למו, מימינא אתיהיב אורייתא, בגין דא מוליך לימין משה זרוע תפארתו, ובוקע מים (ישעיה סג יב) דאורייתא מתמן, מה דאברהם, למהוי ליה בה שם עולם, ובה אשתלים ה' דמשה, דאיהי במשפונא לגביה דאברהם במשה, דאיתי אורייתא, עד דיפרוק לבנוי, ורזא דמלה כימי צאתך מארץ מצרים אראנו נפלאות (מלכה ז טו). ורזא דפורקנא בהאי חותמא איהו, דעליה אתמר (ישעיה נה יב) כי בשמחה תצאו ובשלום תובלון, בשמחה סליק לחושפן אדון דאיהו אדני, ארון הברית אדון כל הארץ אתקרי, בר מאת ש' דאיהו תלת מאה, ואינון תלת אבהן דאתחברו בה, ואתוון בשמחה איהי מחשבה, ש תלת אבהן בחמה ה"ן, ואיהי שכינתא דלית לה יחודא אלא במינה, כמה דאתותא דה"ן, ואתעבידו עשרה ואתעבידו מאה, כמה דשכינתא פליא פלהו עשרה וכלהו מאה, והיינו דכתיב (דברים יד) הן ליהו"ה אלהי"ך השמים ושמי השמים, ורזא דמלה הן אדני.

ובש"זם תובלון (ישעיה נה יב), ש תלת אבהן, ו"ו תרין משיחין, מ' ל"ב דובשלו"ם סליק ע"ב, ודא איהו דאתמר (בראשית כח כא) ושבתי בשלום אל בית אבי, שמחה איהו דאתמר ביה (קהלת ט ז) לך אכול בשמחה לחמך ושתה

משום שבחסד הנה נתקן הפסא, שהיא נפילה, והו שפתיב והוכן בחסד פסא, ובו תקום, וסוד הדבר - ובחסד עולם רחמתיך, וכל הספירות נקשרות בלימין, משום שעליי נאמר מימינו אש דת למו, מימין נתנה תורה, בגלל זה מוליך לימין משה זרוע תפארתו, ובוקע המים של התורה משם, מה של אברהם, להיות לו בה שם עולם, ובה השתלמה ה' של משה, שהיא במשכון לגבי אברהם במשה, שהביא את התורה, עד שיפדה את בניו, וסוד הדבר - כימי צאתך מארץ מצרים אראנו נפלאות.

וסוד הגאולה הוא כחותם הנה, שעליו נאמר כי בשמחה תצאו ובשלום תובלון, בשמחה עולה לחושפון אדון שהיא אדני, ארון הברית, אדון כל הארץ נקרא, פרט לאות ש' שהוא שלש מאות, והם שלשת האבות שהתחברו עמה, ואותיות בשמחה הן מחשבה, ש שלשה אבות, בחמ"ה ה"ן, והיא השכינה שאין לה יחוד אלא במינה, כמו שאותיות ה"ן, ונעשו עשרה ונעשו מאה, כמו שהשכינה פלולה כל העשרה וכל המאה, והיינו מה שכתוב הן ליהו"ה אלהי"ך השמים ושמי השמים, וסוד הדבר - הן אדני.

ובש"זם תובלון, ש שלשת האבות, ו"ו שני משיחים, מ' ל"ב של ובשלו"ם עולים לע"ב, וזהו שנאמר ושבתי בשלום אל בית אבי, שמחה היא, שנאמר בה לך אכל בשמחה לחמך ושתה בלב טוב יינה, זה יין המשמר בענביו, ועליו נאמר סוד יהו"ה ליראיו.

בלב טוב יינה, דא יין המשומר בענביו, ועליה אתמר (תהלים כה יד) סוד יהו"ה ליראיו, יין טוב דא צדיק, דאתמר ביה (ישעיה נא א) הצדיק אבד, ומאי אבד אבד ההוא נביעו, ואשתאר נחרב ויבש בבית ראשון ושני.

קם סבא ואמר אדניי במחשבה סלקא, ולא בחשבון, ועליה אתמר (זכריה ב י) ה"ס כל בשר מפני יהו"ה כי נעור ממעון קדשו, ותער ביה כמה דאתער משנתיה וזור לשנתיה, עד דיתער יהו"ה דאיהו רחמי, לקיימא ביה וברחמים גדולים אקבצה (ישעיה נד ז), גדולים אתקריאת מסטרא דהא"ל הגדול דאיהו חסד, ושכינתא ביה סלקא לאתקרי גדולה, וביה ודאי רזא דפורקנא, כגוונא דא יו"ד ה"א וא"ו ה"א יהו"ה, נא"ו ביה רזא דפורקנא, דאיהו רשים בשמא דע"ב, דאינון וה"ו אג"י רישי תיבין וא"ו, תלת עשר מכלין דרחמי דאורייתא, דאתייהיבת מימינא.

אשתאר יו"ד ה"א ה"א דסליק לחשבון ל"ב, ואיהו ב' מן בראשית ל' לעיני כל ישראל, ועוד איהו ל"ב אלהיים דעובדא דבראשית, דעליה אתמר (ישעיה סג ד) כי יום נקם בלבי וישנת גאולי באה, ושמא דע"ב איהו ויכל"ו,

ביה אשתלים רזא דפורקנא, ועליה אתמר ללפי גליתי דאיהו חושפון ויכל"ו, וביה אתקניים קרא (תהלים פט ג) אמרתי עולם חסד יבנה, וכמה דנפקו ממצרים ברזא דע"ב שמחה, כף יפקון בהון כד יפרקון בבתייתא, בההוא זמנא חסד יהו"ה מלאה הארץ (שם לג ה), ועליה אתמר (ישעיה נד ח) וחסדי מאתך לא ימוש, ובחסד עולם רחמתיך, ובגין דא שבח דוד לקודשא ברין הוא בגלותא דאיהי שאול בהאי חסד, כמה דאת אמר (תהלים פו יג) כי חסדך גדול עלי והצלת נפשי משאול תחתי.

יין טוב זה צדיק, שנאמר בו הצדיק אבד, ומה זה אבד? אבד אותו המעון, ונשארו נחרב ויבש, בבית ראשון ושני. קם הזקן ואמר: אדניי עולה במחשבה ולא בחשבון, ועליו נאמר ה"ס כל בשר מפני יהו"ה כי נעור ממעון קדשו, ותעורר בו כמו שהתעורר משנתו, וזור לשנתו עד שיתעורר יהו"ה שהוא רחמים, לקים בו וברחמים גדולים אקבצה, גדולים נקראת מצד של הא"ל הגדול שהוא חסד, והשכינה עולה בו להקרא גדולה, ובו ודאי סוד הגאולה, כמו זה: יו"ד ה"א וא"ו ה"א יהו"ה, נא"ו בו סוד הגאולה, שהוא רשום בשם של ע"ב, שהם וה"ו אג"י וה"ו, ראשי תבות וא"ו, שלש עשרה מדות של רחמים של התורה, שנתנה מימין.

נשארו יו"ד ה"א ה"א שעולה לחשבון שלשים ושפים, והוא ב' מן בראשית, ל' לעיני כל ישראל. ועוד, היא שלשים ושנים אלהיים של מעשה בראשית, שעליו נאמר כי יום נקם בלבי וישנת גאולי באה, והשם של ע"ב הוא ויכל"ו, בו נשלם סוד הגאולה, ועליו נאמר ללפי גליתי, שהוא חשבון ויכל"ו, ובו התקיים הכתוב אמרתי עולם חסד יבנה, וכמו שיצאו מצרים בסוד של שבועים ושנים שמות, כף יצאו בהם כשיגאלו באחרונה, באותו זמן חסד יהו"ה מלאה הארץ, ועליו נאמר וחסדי מאתך לא ימוש ובחסד עולם רחמתיך, ומשום זה שבח דוד את הקדוש ברוך הוא בגלות, שהיא שאול, בחסד הזה, כמו שנאמר כי חסדך גדול עלי והצלת נפשי משאול תחתי.

הוא בגלותא דאיהי שאול בהאי חסד, כמה דאת אמר (תהלים פו יג) כי חסדך גדול עלי והצלת נפשי משאול תחתי.

וְאִי אֹמְיִן (דף טו ע"ב) דְּעֲלָמָא דְחִקִּין לְהוּ
 לְיִשְׂרָאֵל יוֹתֵר מְדַאי, קוּדְשָׁא בְרִיךְ הוּא
 חָס עַל ד' מִן חֶסֶד דְּאִיְהִי דְל"ת בְּגִלּוּתָא,
 וְאַתְקִיִּים קָרָא בֵּיה (ישעיה טו ז) בְּטָרָם תְּחִיל
 יְלָדָה, וְשִׁבְעִין תִּיבִין דְּמִזְמוּר וְעֵנָף יְהו"ה בְּיוֹם
 צָרָה (תהלים כ ב) אֵינּוֹן לְקַבֵּל שְׁבָעִים שָׁרִים,
 דְּאֵינּוֹן צִירִים וְחֻבְלִים דְּשִׁכְיִנְתָּא עֲלָאָה
 וְתַתְּאָה, דְּאַתְוּוֹן ב' בֵּיה אַתְקִרִיאָן פִּלְטֵרִין
 גְּדוּלִים, הֵדָא הוּא דְכְתִיב (תהלים קיא ב) גְּדוּלִים
 מַעֲשֵׂי יְהו"ה, וְקוּדְשָׁא בְרִיךְ הוּא בֵּיה אַתְקִרִי
 גְּדוּל, כְּמָה דְאַתְּ אָמַר (שם קמז ה) גְּדוּל אֲדוּנִינוּ
 וְרַב כַּח, וּבֵיה סִלְקִין יִשְׂרָאֵל לְגְדוּלָה.

וְשִׁכְיִנְתָּא בֵּיה אַתְמַר (שמות לג כא) הִנֵּה מְקוֹם
 אֲתִי, בֵּיהוּא זְמַנָּא אַתְקִיִּים בֵּיה
 קָרָא (תהלים לד ד) גְּדֹלוֹ לִיהו"ה אֲתִי, וּבֵיה (נ"א
 וביה) אַתְמַר בְּקוּדְשָׁא בְרִיךְ הוּא בֵּיהוּא זְמַנָּא
 כִּי גְדוּל אֲתָהּ וְגוֹמַר (שם פו ז) וּבֵיה עוֹשֶׂה
 גְּדוּלוֹת עַד אֵין חִקֵּר (איוב ט"ו ט) וְדָא אִיהוּ חֶסֶד,
 בֵּיה וַיְכַלּוּ, ה' בְּשֵׁשִׁי (נ"א וביה ויכלו בהשש"י), בְּגִין
 דְּבֵיה ה' דְּאַבְרָהָם אָזִיל ו' לְגַבְיָהּ, מִיַּד יִתְעַר
 י"ה לְקַרְבָּא, הֵדָא הוּא דְכְתִיב (שמות יז טו) כִּי יָד
 עַל פֶּסֶי י"ה, וְשֵׁשִׁי אִיהוּ אֶלְף שְׁתִּיתָאָה, שְׁבִיעִי
 יְסוּד, בֵּיה אַתְקִלִּילּוּ וְאַתְיַיְחְדוּ שִׁית סְפִירָן,
 הֵדָא הוּא דְכְתִיב (בראשית ב א) וַיְכַלּוּ הַשָּׁמַיִם
 וְהָאָרֶץ, דָּא קוּדְשָׁא בְרִיךְ הוּא וְשִׁכְיִנְתָּא,
 דְּאֵינּוֹן ו"ה, יוֹם הַשֵּׁשִׁי בְּגִין דְּעֲלִיָּה אַתְמַר (ר"ה
 א כט י"א) כִּי כָל בְּשָׁמַיִם וּבְאָרֶץ, וְתִרְגוּמוֹ דְּאַחִיד
 בְּשָׁמַיָא וּבְאָרְעָא, וְדָא אִיהוּ כ"ל, וְעֲלִיָּה
 אַתְמַר (בראשית ב א) וְכָל צְבָאָם, מְאִי צְבָאָם תְּרִי
 סְמְכִי קְשׁוּט.

וּבֵיה אַתְקִרִיאוּ תַלְת אַבְהָן שְׁבִיעִיּוֹת, כְּמָה
 דְּאַתְּ אָמַר (שם) וַיְכַל אֱלֹהִים בְּיוֹם הַשְּׁבִיעִי, וַיְשַׁבּוּת בְּיוֹם הַשְּׁבִיעִי,
 וַיְבָרַךְ אֱלֹהִים אֶת יוֹם הַשְּׁבִיעִי, וַיְבָרַךְ אוֹתוֹ מִסְטָרָא דְבְרָכָה, וַיְקַדְּשׁ

אוֹתוֹ מִסְטָרָא דְקוּדְשָׁה, וַיְשַׁבּוּת בּוּ מִסְטָרָא
 דִּיחוד, וְדָא אִיהוּ וַיְכַלּוּ, דְאַתְקִלִּילּוּ בֵּיה תַלְת
 אַבְהָן, דְּאֵינּוֹן בְּרִזָּא דְשָׁמָא דְע"ב, כְּגוֹנוֹנָא דָא
 חֶסֶד אַתְקִרִי גְדוּל, בְּגִין דְּאִיהוּ פִּלְלָא דְע"ב
 תִּיבִין, כְּגוֹנוֹנָא דְע"ב תִּיבִין, גְּבוּרָה פִּלְלָא
 דְרִי"ו אַתְוּוֹן דְּאִית בְּשָׁמָא דְע"ב, עַמּוּדָא
 דְאַמְצְעִיתָא דְאִיהוּ ו' פִּלִּיל פִּלְא, וְדָא אִיהוּ
 רְזָא (שמות לד ו) וַיַּעֲבֹר יְהו"ה עַל פְּנֵיו, ע"ב רִי"ו
 יְהו"ה, עַל פְּנֵיו מְאִי פְנֵיו, אֲנַפּוּי דָא וְא"ו
 י"ג מְכִילָן דְרַחֲמִי, דְאַתְמַר בְּהוּן (ישעיהו נד
 ז) וּבְרַחֲמִים גְּדוּלִים אֶקְבָּצָךְ, גְּדוּלִים וְדַאי
 מִסְטָרָא דְחֶסֶד, דְּאִיהוּ הָא"ל הַגְּדוּל.

וּכְרָא אַתְקִלִּיל בְּשִׁבְעִיּוֹת דְּאִיְהִי מְלָכוּת,
 ה' שְׁבִיעִי ה' וְדַאי בְּכָל שְׁבִיעִיּוֹת
 פִּלְיָא, וְאִיְהִי ה' דְּיוֹם הַשֵּׁשִׁי, יוֹם דָּא צְדִיק,
 עֲלִיָּה אַתְמַר (זכריה יד ט) וְהִנֵּה יְהו"ה לְמִלְחָה עַל
 פֶּל הָאָרֶץ וְגוֹמַר, אִיהוּ יוֹם הַשֵּׁשִׁי, וְיוֹם
 הַשְּׁבִיעִי יוֹם דְּכֻלְהוּ יוֹמִין, וְעֲלִיָּה אַתְמַר (רות
 ג א') שְׁכָבִי עַד הַבֶּקֶר, וְדָא הוּא בְּקֵר דְאַבְרָהָם,
 דְכְתִיב (בראשית יט כז) וַיִּשְׁכַּם אַבְרָהָם בַּבֶּקֶר,
 וַיִּשְׁכַּם לְפוּרְקָנָא, וּבֵיה הַבֶּקֶר אֹר, דְּאַתְמַר
 בֵּיה (משלי ו כג) וְתוֹרָה אֹר, וְהֵאֵי אִיהוּ אֹר
 דְאַתְמַר בֵּיה (שמות י כג) וַלְכָל בְּנֵי יִשְׂרָאֵל הִנֵּה
 אֹר, וְאִיהוּ פֶסֶח דְרוּעָא יְמִינָא, וּבֵיה עֲתִידִין
 לִיגְאָל.

דְּבַר אַחַר שִׁמְנֵי כַחוּתָם עַל לְבָבָה (שיר ח ו), הֵאֵי
 קָרָא עַל שְׁכִינְתָּא אַתְמַר דְּאִיְהִי בְּגִלּוּתָא,
 חוּתָם לָא פְתִיב, אֶלָּא כַחוּתָם, כֵּהוּא חוּתָם
 דְּגוּשְׁפִּנְקָא דְּאִיְהִי חוּתָם אֲמַת, וּבֵיה (נ"א
 ודא) חֲתַמְנָנוּ לְחַיִּים, וּמְאִי גִיְהוּ הֵאֵי חוּתָם דְּבֵיה
 חַיִּים, אֶלָּא דָא עֵץ חַיִּים, דְּבֵיה בְּנֵי חַיִּי וּמְזוּנֵי
 נְפִיקִין, עֵץ וְדַאי הוּא דְאַתְמַר בֵּיה עֵץ חַיִּים
 מְהֵלֶךְ חֲמֵשׁ מְאוֹת שָׁנָה, וְהֵאֵי עֵץ אִיהוּ ו', מְהֵלֶךְ חֲמֵשׁ מְאוֹת שָׁנִין דָּא

שֶׁל בְּרָכָה, וַיְקַדְּשׁ אוֹתוֹ מִצַּד שֶׁל
 קְדוּשָׁה, וַיְשַׁבּוּת בּוּ מִצַּד שֶׁל
 הַיְחוד, וְזֶה וַיְכַלּוּ, שְׁנַכְלָלוּ בּוּ
 שְׁלֹשַׁת הָאֲבוֹת, שֶׁהֵם כְּסוּד הַשֵּׁם
 שֶׁל ע"ב, כְּמוֹ כֵן חֶסֶד נִקְרָא גְדוּל,
 מְשוּם שֶׁהוּא הַפִּלֵל שֶׁל ע"ב
 תְּבוּת, גְּבוּרָה הַפִּלֵל שֶׁל רִי"ו
 אוֹתִיוֹת שֵׁשׁ בְּשֵׁם שֶׁל ע"ב,
 הַעֲמוּד הַמְצַעֵי, שֶׁהוּא ו' כּוֹלֵל
 הַפֵּל, וְזֶהוּ סוּד וַיַּעֲבֹר יְהו"ה עַל
 פְּנֵיו, ע"ב רִי"ו יְהו"ה, עַל פְּנֵיו,
 מַה זֶה פְּנֵיו? פְּנֵיו זֶה וְא"ו, י"ג
 מִדּוֹת הַרְחֵמִים, שְׁנַאֲמַר בְּהֵם
 וּבְרַחֲמִים גְּדוּלִים אֶקְבָּצָךְ,
 גְּדוּלִים וְדַאי מִצַּד שֶׁל הַחֶסֶד,
 שֶׁהוּא הָא"ל הַגְּדוּל.

וְהַבֵּל נִקְלַל בְּשִׁבְעִיּוֹת שֶׁהֵיא
 מְלָכוּת, ה' שְׁבִיעִי ה' וְדַאי, בְּכָל
 הַשְּׁבִיעִיּוֹת כְּלוּלָה, וְהֵיא ה' שֶׁל
 יוֹם הַשֵּׁשִׁי, יוֹם זֶה צְדִיק, עֲלִיו
 נְאֻמַּר וְהִנֵּה יְהו"ה לְמִלְחָה עַל פֶּל
 הָאָרֶץ וְגוֹמַר, הוּא יוֹם הַשֵּׁשִׁי,
 יוֹם הַשְּׁבִיעִי הַיּוֹם שֶׁל כָּל הַיָּמִים,
 וְעֲלִיו נְאֻמַּר שְׁכָבִי עַד הַבֶּקֶר, וְזֶהוּ
 בְּקֵר שֶׁל אַבְרָהָם, שְׁכַתּוּב וַיִּשְׁכַּם
 אַבְרָהָם בַּבֶּקֶר, וַיִּשְׁכַּם לְגֵאֲלָה,
 וּבּוּ הַבֶּקֶר אֹר, שְׁנַאֲמַר בּוּ וְתוֹרָה
 אֹר, וְזֶהוּ הָאֹר שְׁנַאֲמַר בּוּ וַלְכָל
 בְּנֵי יִשְׂרָאֵל הִנֵּה אֹר, וְהוּא פֶסֶח
 זְרוּעַ יְמִין, וּבּוּ עֲתִידִים לְהִגְאָל.
 דְּבַר אַחַר, שִׁמְנֵי כַחוּתָם עַל
 לְבָבָה, הַפֶּסוּק הַזֶּה נְאֻמַּר עַל
 הַשְּׁכִינָה שֶׁהֵיא בְּגִלּוּת. לָא כְּתוּב
 חוּתָם, אֶלָּא כַחוּתָם, כֵּהוּא חוּתָם
 שֶׁל הַגּוֹשְׁפִּנְקָה, שֶׁהֵיא חוּתָם
 אֲמַת, וּבֵיה (תהי) חֲתַמְנָנוּ לְחַיִּים,
 וּמִיְהוּ חוּתָם הַזֶּה שְׁכּוּב יֵשׁ
 חַיִּים? אֶלָּא זֶהוּ עֵץ חַיִּים שְׁכּוּב
 בְּנֵים חַיִּים וּמְזוּנוֹת יוֹצְאִים, עֵץ
 וְדַאי, אוֹתוֹ שְׁנַאֲמַר בּוּ עֵץ חַיִּים
 מְהֵלֶךְ חֲמֵשׁ מְאוֹת שָׁנָה, וְהַעֵץ
 הַזֶּה הֵיא ו', מְהֵלֶךְ חֲמֵשׁ מְאוֹת

ה', החיים אינון אפא ואימא דאינון י"ה, י איהו חכמה, ומגלן דאתקרי חיים, במה דאת אמר (קהלת יב) והחכמה תחיה בעליה, ה' ביה אימא עלאה, מנא לן דאתקרי חיים, במה דאת אמר (משלי ג יא) עין חיים היא ודאי, ותריןיהו (שם ד כב) פי חיים הם למוצאיהם.

ושכינתא תתאה איהו רישומא בהאי חותמא דאיהו חותם אמת, וכל ציורין דהאי חותמא אינון רשימין בה, לאשתמודעא דאיהו ציורא דעמודא דאמצעיתא, דאיהו אמת, אדם (ס"א דא איהו) חותם דיליה יו"ד ה"א וא"ו ה"א, איהו חתים ביה לחיים, ומניה ירתין בני ישראל בני חיי ומזוני, חיי מסטרא דאבא ואימא דאינון י"ה, בני מסטרא (ד טו טז ע"ב) דעמודא דאמצעיתא, דעל (ג"א ועל) שמייה אתקריאו ישראל לתתא בני בכרי ישראל, ואיהו ו', מזוני, מסטרא דה' דאיהו המוציא לחם מן הארץ, ובזמנא דירתין מניה אלין תלת (ג"א ררין) דרגין דכלילן בשמייה, אתקריאו ישראל לתתא בנוי דקודשא בריך הוא, במה דאת אמר (דברים יד א) בנים אתם ליהו"ה אלהיכם, ובזמנא דירתין ישראל משמוי דקודשא בריך הוא אלין תלת בני חיי ומזוני, אתמר בהון (שיר ח ט) פי עזה כמות אהבה, תקיפא איהי ממייתה אפרשותא דקודשא בריך הוא מבנוי, ומגלן דאפרשותא אית בין קודשא בריך הוא ובנוי, הכא אוכח, (ישעיה נט ב) פי אם עונותיכם היו מבדילים וכו', וקשה איהי ממייתה, ועלה אתמר (רות א יז) פי המות נפריד ביני ובינה.

ובזמנא דישראל מקיימין פקודיא דאורייתא ברחימו, קשה כשאול קנאה (שיר ח

שנים זה ה', החיים הם אב ואם שהם י"ה, י' היא חכמה, ומגלן לנו שנקרא חיים? כמו שנקאמר והחכמה תחיה בעליה, ה' בו האם העליונה. מגלן לנו שנקראת חיים? כמו שנקאמר עין חיים היא ודאי, ושניהם פי חיים הם למצאיהם.

והשכינה התחתונה רשומה בחותם הזה, שהוא חותם אמת, וכל ציורי החותם הזה הם רשומים בה, להודיע שהיא הציור של העמוד האמצעי שהוא אמת, אדם (סה) החותם שלו יו"ד ה"א וא"ו ה"א, הוא חותם בו לחיים, וממנו יורשים בני ישראל בני חיים ומזונות, חיים מצד של האב והאם שהם י"ה, בני מצד של העמוד האמצעי, שעל (ועל) שמו נקראו ישראל למטה בני בכרי ישראל, והוא ו'. מזונות מהצד של ה', שהיא המוציא לחם מן הארץ, ובזמן שיורשים ממנו שלש (שה) הדרגות הללו שכלולות בשמו, נקראים למטה ישראל בני הקדוש ברוך הוא, כמו שנקאמר בנים אתם ליהו"ה אלהיכם, ובזמן שיורשים ישראל משמו של הקדוש ברוך הוא שלשת אלה, בני חיים ומזונות, נאמר בהם פי עזה כמות אהבה, קשה היא ממייתה הפדרת הקדוש ברוך הוא מבניו. ומגלן לנו שיש הפדרה בין הקדוש ברוך הוא ובניו? כאן מוכיח, פי אם עונותיכם היו מבדילים וכו', וקשה היא ממייתה, ועליה נאמר פי המות נפריד ביני ובינה.

ובזמן שישראל מקיימים את מצוות התורה באהבה, קשה כשאול קנאה, שנקאמר הקדוש ברוך הוא על סמא"ל ועל נקבתו,

דמקנא קודשא בריך הוא על סמא"ל ועל נוקביה, דאינון גרמין לבר

נש מיתה בחובביהו, וגרמין לון למחטי, ובגין דא עתיד קודשא בריך הוא לנטלא נוקמא מנייהו, ולאעברא לון מן עלמא, דסמא"ל ונוקבא דיליה איהי מיתה, דאיהי ליליית מלאך המות יצר הרע, דנוקבא איהי עם דכורא, ודכורא עם נוקבא, והאי מגלן, קרא אוכח דכתיב (בראשית יג) בעצבון תאכלנה, אדם חאב בנוקבא אתייהיב ליה יצר הרע נוקבא, תוה חבת בדכורא אתייהיב לה יצר הרע מדכורא, ועלה אתמר (שם טו) בעצב תלדי בנים, ודא איהו פי עזה כמות אהבה וכו' (שיר

ח ט).

ועוד פי עזה כמות אהבה, אם ישראל יתערוך לה להאי אהבה קדם זמנא, צריכין לאתערא לה פדקא יאות, ואי לאו לא יתערוך לה, הדא הוא דכתיב (שיר השירים ג ה) השפעתתי אתכם בנות ירושלם בצבאות או באילות השדה וגומר, דאומאה איהי דלא שריא על פרסייא עד דנטיל נוקמא מעמלק, דחלל תרין אתוון דאינון י"ה, דנפיק מן מיל"ה מ"ל י"ה, ובגין דא (שמות יז טו) פי יד על פס י"ה ודא א.

וכר מטא זמנא לנקמא מניה, ושללהובין דאשא נפקין מהאי י"ה, במה דאת אמר (שיר ח ט) רשפיה רשפי אש שלהבת"ה, ואינון שלהובין דאיש ואשה, דתמן א"ש א"ש, ותמן י"ה, איש במה דאת אמר (שמות טו א) יהו"ה איש מלחמה, דנטיל נוקמין מפרעה ומעמיה, אשה דא שכינתא דאתמר בה (משלי יח כב) מצא אשה מצא טוב וגומר.

דבר אחר שימני כחותם, פ"ח ת"ם, פ"ח דא שכינתא עלאה, פ"ח מ"ה מן חכמה, ועלה אתמר (במדבר יד יז) ועתה יגדל נא פח אדנ"י, ת"ם דא ישראל

שהם גורמים לאדם מיתה בחטאייהם וגורמים לו לחטא, ומשום זה עתיד הקדוש ברוך הוא לטל מהם נקמה ולהעבירם מן העולם, שסמא"ל ונוקבתו היא מיתה, שהיא ליליית, מלאך המות, יצר הרע, שנוקבא היא עם הזכר, וזכר עם הנקבה, וזה מגלן לנו? הפתוב מוכיח, שפתוב בעצבון תאכלנה. אדם חטא עם נקבה, גפן לו יצר הרע נקבה, תוה חטאה עם זכר, גפן לה יצר הרע מזכר, ועליה נאמר בעצב תלדי בנים, וזהו פי עזה כמות אהבה וכו'.

ועוד פי עזה כמות אהבה, אם ישראל יעירו את האהבה הו קדם הזמן, צריכים להעירא כראוי, ואם לא, אל יעוררו אותה. זהו שפתוב השפעתתי אתכם בנות ירושלם בצבאות או באילות השדה וגומר, ששבועה היא שלא שורה על הפסא עד שנוטל נקמה מעמלק, שחלל שמי אותיות שהן י"ה, שיצא מן מילה מ"ל י"ה, ומשום זה פי יד על פס י"ה, וזו א.

ובשמוע הזמן לנקם ממנו, ושללהבות אש יוצאות מ"ה הזו, כמו שנקאמר רשפיה רשפי אש שלהבת י"ה, והן השלהבות של איש ואשה, ששם א"ש א"ש, ושם י"ה. איש כמו שנקאמר יהו"ה איש מלחמה, שנוטל נקמות מפרעה ומעמו, אשה זו שכינה, שנקאמר בה מצא אשה מצא טוב וגומר.

דבר אחר שימני כחותם, פ"ח ת"ם, פ"ח זו השכינה העליונה, פ"ח מ"ה מן חכמה, ועליה נאמר ועתה יגדל נא פח אדנ"י, ת"ם זה ישראל שלמעלה, שעל שמו

דלעילא, דעל שמייה אתקרי יעקב תם, כמה דאת אמר (בראשית כה כז) ויעקב איש תם, ובגין דאיהו דיוקנא דחותם אמת דלעילא, אתמר ביה (מכה ז ט) תתן אמת ליעקב, ומאן דאשתדל באורייתא דאתקרי תורת אמת, דיוקניה חקיקא לעילא בההוא חותם אמת, ומאן דמשקר בה פאלו אפיל אורייתא לתתא, הדא הוא דכתיב (דניאל ח יב) ותשלך אמת ארצה, ובההוא זמנא נפיל דיוקניה וחותמיה לתתא, ונפיל מזליה, ואסתלק ההוא פת מגניה, בההוא זמנא סמאל וחיליה דאינון חיוון ובעירן ועופין מסאבין רדפין אפתריה, הדא הוא דכתיב (איכה א ו) וילכו בלא כח לפני רודף.

אם תב בתיובתא תב ההוא פת לגביה דאיהי שכנינתא עלאה, בההוא זמנא אתקיים ביה (ישעיה מג ד) ואתן אדם תחתיה ולאמים תחת נפשך, מאי אדם הא אוקמוהו אל תקרי אדם אלא אדם, ולאומים ולאם מלאום יאמין (בראשית כה כג), בההוא זמנא אומה דישראל יתקפון (ג"א יתגברון) על אומה דעשו, בחילא דהאי פת דאתלבש בשבע תיבין דעובדא דבראשית, כ"ח אתון שכנינתא עלאה, שבע תיבין פלילין בשכנינתא תתאה.

והאי כ"ח איהו רזא דכ"ח פרקין דעשר אצבעות, דכהון ויהיה פאשר ירים משה ידו וגבר ישראל (שמות יז יא), ובגין דא אוקמוהו זכרונם לברכה למי נושאים פפים לרום השמים, דצריך האי פת לסלקא ליה לגבי חכמה, ודא איהו רום שמים, ואיהו יו"ד ה"א וא"ו ה"א דשאר פער אצבען, על האי פת, ואיהו חכמה כ"ח מ"ה, והאי פת עליה אתמר (דניאל א ד) ואשר פת בהם לעמוד בהיכל המלך, לעמוד בצלותא דעמידה, בהיכל

נקרא יעקב תם, כמו שנאמר ויעקב איש תם, ומשום שהוא דמות של חותם האמת של מעלה, נאמר בו תתן אמת ליעקב, ומי שמשפדל בתורה שנקראת תורת אמת, דיוקנו חקיק למעלה באותו חותם אמת, ומי שמשקר בה, פאלו הפיל את התורה למטה. זהו שכתוב ותשלך אמת ארצה, ובאותו זמן נופל דיוקנו וחותמו למטה, ונופל מזלו, ומסתלק אותו פת ממנו. באותו זמן סמאל וכחו, שהם חיות ובהמות ועופות טמאים, ורדפים אתריו. זהו שכתוב וילכו בלא כח לפני רודף. אם שב בתשובה, שב אליו אותו פת, שהיא השכינה העליונה, באותו זמן מתקיים בו ואתן אדם תחתיה ולאמים תחת נפשך. מה זה אדם? הרי פרושהו אל תקרי אדם אלא אדם, ולאמים - ולאם מלאם יאמין. באותו זמן האמה של ישראל יתחזקו (תגברו) על האמה של עשו בתל של הפת שהתלבש בשבע תבות של מעשה בראשית, עשרים ושמונה אותיות השכינה העליונה, שבע תבות כלולות בשכינה התחתונה.

והכ"ח הגה הוא סוד של עשרים ושמונה פרקים של עשר אצבעות, שבהם ויהיה פאשר ירים משה ידו וגבר ישראל, ומשום זה פרושהו זכרונם לברכה, למי נושאים פפים? לרום השמים, שצריך להעלות הפת הגה לחכמה, וזהו רום השמים, וזהו יו"ד ה"א וא"ו ה"א ששורה בעשר אצבעות על הפת הגה, והוא חכמה, כ"ח מ"ה, והכח הגה נאמר עליו ואשר פת בהם לעמוד בהיכל המלך, לעמד בתפלת העמידה. בהיכל המלך

המלך סתם דא אדנ"י דסליק לחושבן היכ"ל, והאי כ"ח איהו רזא (דברים ו ד) דיהו"ה אלהינו (דף טז ע"ב) יהו"ה, כוז"ו במוכס"ז כוז"ו, ועליה אתמר פל העונה אמן יהא שמייה רבא מברך בכל פחו, דאיהו כח דאתלבש בתרין דרועין דאינון חסד וגבורה, וצריך לסלקא ליה לגבי י' דאיהו רום שמים, ולנתתא ליה לגבי ו' דאיהו שמים, דעליה אתמר (מלכים א א לב) ואתה תשמע השמים, פד נחתא ליה לגבי עמודא דאמצעיתא, למפרק בה לישראל בנוי, וכד סליק לה לגבי רום השמים דאיהי י', למיטל נוקמא מעמלק.

ודא איהו ויהיה פאשר ירים משה יד"ו (שמות יז יא), ואיהו יד ו', ואיהו יו"ד, ואיהו י"ה, ולבתר נחית האי כ"ח לגבי וא"ו, דאיהו י"ג מכילין דרחמי, למפרק לבנוי דישראל, כמה דאת אמר (ישעיה נד ז) וברחמים גדולים אקבצך, וכ"ח בהאי וא"ו אשתלים ואתעביד א"ם, בההוא זמנא (בראשית ג ט) פי היא היתה א"ם פל ח"י, ודא ח"י עלמין, דבה אתמלי ואשתלים בת"י ברכאן דצלותא.

ה"א תליין מן תרין ה"ה, דאינון ה"א ה"א פחושבנא י"ב, ומנייהו תליין אתון פפולים, ואינון תליין מן תרין ה"ה פשוטות, ובהון סלקין לחושבן י"ד, ודא איהי פי י"ד על פס י"ה (שמות יז טז), וכן וא"ו י"ג מכילין דתליין מן ו"ו פשוטה, ובה אשתלים י"ד, ודא איהו יד ליד לא ינקה רע (משלי יא כא), דא עמלק, לעילא ותתא נטיל נוקמא מיניה, נטיל נוקמא לעילא בי"ד, ולתתא בי"ד, ודא איהו הגה י"ד יהו"ה הויה (שמות ט ג), ו' ה"א (ג"א ו' וה"א עם ו') וה"ה אינון כ"ח, יו"ד כ' ותליין מן י' פשוטה הרי כ"א, פחושבן אהי"ה, וסליק פלא

סתם זה אדנ"י שעולה לחשבון היכ"ל, והכ"ח הגה הוא הסוד של יהו"ה אלהינו יהו"ה, כוז"ו במוכס"ז כוז"ו, ועליו נאמר פל העונה אמן יהא שמייה רבא מברך בכל פחו, שהוא פת שהתלבש בשתי זרועות, שהן חסד וגבורה, וצריך להעלותו ל', שהוא רום השמים, ולהורידו ל', שהוא שמים, שעליו נאמר ואתה תשמע השמים, כשמורידו אל העמוד האמצעי לגאל בו את ישראל בנוי, כשמעלה אותה לרום השמים שהיא י', לטל נקמה מעמלק.

וזהו ויהיה פאשר ירים משה יד"ו, והיא יד ו', והוא יו"ד, והוא י"ה, ואחר כך יורד הכ"ח הגה לוא"ו, שהוא י"ג מדות הרחמים, לגאל את בני ישראל, כמו שנאמר וברחמים גדולים אקבצך, וכ"ח בוא"ו הגה השתלם ונעשה א"ם, באותו הזמן פי היא היתה א"ם פל ח"י, וזהו ח"י העולמים, שבו התמלא והשתלם בת"י ברכות התפלה.

ה"א תלויים מן שנים ה"ה, שהם ה"א ה"א פחושבן י"ב, ומהם תלויות אותיות פפולות, והם תלויים משנים ה"ה פשוטות, ובהם עולים לחשבון י"ד, וזהו פי י"ד על פס י"ה, וכן וא"ו י"ג מדות שתלויות מן ו"ו פשוטות, ובה השתלם י"ד, וזהו יד ליד לא ינקה רע, זה עמלק, למעלה ולמטה נוטל נקמה ממנו, נוטל נקמה למעלה בי"ד, ולמטה בי"ד, וזהו הגה י"ד יהו"ה הויה, ו' ה"א (ו' וה"א עם ו') וה"ה הם כ"ח, יו"ד כ' ותלויים מן יו"ד פשוטה - הרי עשרים ואחת, פחושבן אהי"ה, והפל עולה

מ"ט אנפין דאורייתא, פגוונא דא פ"ח דאיהו תמניא ועשרין, אהי"ה דאיהו כ"א, הרי מ"ט, וכלא יו"ד ה"א וא"ו ה"א, יהו"ה, יו"ד ה"א וא"ו ה"א מ"ה, יהו"ה יו"ד ה"א וא"ו ה"א מ"ה, יהו"ה יו"ד ה"א וא"ו ה"א מ"ה, יהו"ה יו"ד ה"א וא"ו ה"א מ"ה.

לבושא דיו"ד חסד, לבושא דה"א גבורה, לבושא דו"א תפארת, לבושא דה"א מלכות, נצח קשורא דיליה חסד, הדא הוא דכתיב (תהלים טז יא) נעימות בימינך נצח, הוד קשורא דיליה גבורה, צדיק קשורא דיליה עמודא דאמצעייתא, דגוף וברית חשבינן חד, מלכות שלימו דלהון, איהי שלימו דעלאין ותתאין.

בְּתַר עֲלִיּוֹן דָּא אִיהוּ שְׁלִימוֹ דְּחַמְשִׁין שְׁעָרֵי בִינָה, וְדָא אִיהוּ דָּלָא אֲתִיְהִיב לְמִשְׁה, דְּעֲלִיָּה אֲתַמָּר (איוב כא ז) נתיב לא ידעו עיט, ועליה אמרו זכרונם לברכה במופלא ממהך אל תדרוש וכו', בגין דאיהו מקור דלית ליה סוף, ובמקורא דלית ליה סוף מאן יכיל לאשגא ולאשכחא ליה (ספא).

קָם סָבָא וְשָׂאִיל וְאֵמַאי אֲתַקְשָׁר נְצַח עִם חָסֵד פְּמָה דְּאוּקִימָנָא נְעִימוֹת בֵּימִינְךָ נְצַח (תהלים טז יא), וכן הוד עם גבורה, אלא בגין דדרועא ימינא לא אית ביה אלא תלת פרקיין, וכן בשמאלא, ובגין דא אתקשר שוקא ימינא דאית בה תלת פרקיין עם דרועא ימינא לשריא ביה ה"א, וכן דרועא שמאלא עם שוקא שמאלא לשריא ביה ה"א, וכן גוף וברית אינון ו' ו', ושריא בהון א דאיהי אימא, ואתעבידו י"ג וא"ו, יו"ד שריין בעשר אצבעאן דידין ובעשר אצבעאן דרגליין, משום דאתחלתא דשמא קדישא מחכמה שריא דאיהי באצבעין.

בְּתַר עֲלָאָה שְׂרִיא בְּרִישָׁא דְּבֵר נֶשׁ, דִּתְמַן

לארבעים ותשע פנים של התורה, כמו בן כ"ח שהיא שמונה ועשרים, אהי"ה שהוא עשרים אחת - הרי ארבעים ותשע, והכל יו"ד ה"א וא"ו ה"א, יהו"ה יו"ד ה"א וא"ו ה"א מ"ה, יהו"ה יו"ד ה"א וא"ו ה"א מ"ה, יהו"ה יו"ד ה"א וא"ו ה"א מ"ה, יהו"ה יו"ד ה"א וא"ו ה"א מ"ה, יהו"ה יו"ד ה"א וא"ו ה"א מ"ה, יהו"ה יו"ד ה"א וא"ו ה"א מ"ה.

הקב"ה יו"ד ה"א וא"ו ה"א מ"ה, יהו"ה יו"ד ה"א וא"ו ה"א מ"ה, יהו"ה יו"ד ה"א וא"ו ה"א מ"ה, יהו"ה יו"ד ה"א וא"ו ה"א מ"ה, יהו"ה יו"ד ה"א וא"ו ה"א מ"ה, יהו"ה יו"ד ה"א וא"ו ה"א מ"ה, יהו"ה יו"ד ה"א וא"ו ה"א מ"ה.

בְּתַר עֲלִיּוֹן שׁוּרָה בְּרֵאשׁ הַאֲדָם,

מחשבה סתימאה, וכמה דמחשבה איהי סתימא, פך איהו סתים, אין סוף אתקרי מלגא, בתר עלאה מלבר, בתרא דרישא עלאה, ארבע יסודין דגופא בהון שריא יהו"ה, ודא איהו כל הנקרא בשמי ולכבודי בראתי יצרתי אף עשיתי (ישעיה מג ז), בראתי דא נשמטא קדישא דאיהי עולם המחשבה, יצרתי דא רוח ממללא דמיניה חינון (נ"א חיון) ממללין, עשיתי דא נפש דתמן עשייה, דשריא ברמ"ח פקודין. (דף טט ע"א).

תקונא עשרין ותלת בראשית ברית א"ש, ברית דא צדיק, כל אתקרי, קשורא דכל אברין דגופא, ח' דאיהו תמניא יומין, אינון שעורא דשבת, דאיהו תריין אלפין אמין לכל סטר, לנטרא בהון את שבת, פגוונא דא אינון תמניא יומין תחום לקבלא בהון את ברית, ולנטרא ליה בהון, דלא אתעביד באות ברית חלול.

אמר רבי אלעזר אבא יומא חד הוינא אזלי אנא ורבי יוסי, ואתא בריה דרב המנונא סבא מהווא עלמא, בדיוקנא דהאי עלמא ואזדמן לן בארחא פגוונא דמחמר בתריין חמריין, ושאיילנא (נ"א ושאייל לן) מאי את שבתותי תשמורו ומקדשי תיראו (ויקרא יט ג), ואמר איהו מילין שפירין, אבל עם כל דא בעינא למשמע מפומך, אמר ליה ברי בודאי ברית איהו שקיל לשבת, ובגין דא (בראשית דא שבת וכו').

תקונא עשרין וארבע בראשית יר"א שב"ת, (ובה) שבתותי תהא דחיל, יר"א תור"ה, יר"א ברית, פמה דצריך נטירו דברית, דלא יעול ליה ברשו נוכראה, פגוונא דא צריך בר נש נטירו דשבת, דלא לאפקא מרשות היחיד ויעול ברשות

ששם המחשבה הנסתרת, וכמו שמחשבה היא סתומה, כף הוא נסתר, אין סוף נקרא מבפנים, כתר עליון מבחוץ, כתר הראש העליון, ארבע יסודות גופא שבהם שורה יהו"ה, וזהו כל הנקרא בשמי ולכבודי בראתי יצרתי אף עשיתי, בראתי זו הנשמה הקדושה, שהיא עולם המחשבה, יצרתי זו רוח מדברת שממנה החיות (חיים) מדברות, עשיתי זו הנפש, ששם עשייה, ששורה במאנים ארבעים ושמונה מצוות.

תקון עשרים וששה

בראשית, ברית א"ש, ברית זה צדיק שנקרא כל, הקשר של כל איברי הגוף, ח' שהיא שמונה ימים, הם שעור של שבת, שהוא אלפים אמות לכל צד, לשמר בהם את שבת. כמו בן הם שמונה ימים, התחום לקבל בהם את ברית ולשמור אותו בהם, שלא נעשה באות הברית חלול. אמר רבי אלעזר: אבא, יום אחד הייתי הולך אני ורבי יוסי, ובא בנו של רב המנונא הנקן מאותו העולם בדמות של העולם הזה, והוזדמן לנו בדך כמו שמחמר עם שני חמורים, ושאלנו, מה זה את שבתתי תשמורו ומקדשי יתיראו? ואמר הוא דברים יפים, אבל עם כל זה רציתי לשמע מפיך. אמר לו: בני, ודאי שברית שקולח לשבת, ומשום זה (בראשית ירא שבת וכו').

תקון עשרים וארבעה

בראשית, יר"א שב"ת, (ובה) שבתותי תהיה ירא, יר"א תור"ה, יר"א ברית, כמו שצריך שמירת הברית, שלא יכניסנה לרשות ורה, כמו בן צריך אדם שמירת

הרבים, רשות היחיד איהי שכינתא, רחבו ד' ואינון יהו"ה, וגבהו עשרה יו"ד ה"א וא"ו ה"א, רשות הרבים נחש אשת זנונים, סם דאל אחר דאיהו סמא"ל, ואיהו פללא דשבעין אומין, ואיהי חללה זונה, ובעלה חלול שפת איהו, ובגין דא מאן דאפיק מרשות היחיד לרשות הרבים חייב סקילה.

ערוב איהו עמודא דאמצעיטא, וביה מטלטלין מבית לבית, דאנון שכינה עלאה ותתאה, ועלייהו אתמר את שבתותי תשמורו ומקדשי תיראו, דא מקדש יו"ד, אות שבת (דא ברית) דצריך לנטרא ליה בבת זוגיה, דאיהי קדושה דיליה, ברכה דיליה, דעלה אתמר (בראשית ב ג) ויברך אלהים את יום השביעי ויקדש אותו, ויברך דא ברכה, ויקדש דא קדושה, ולגבי תרוייהו הוו נפקי קדמאי לקדמות פלה, והוו אמרי תרי זמני באי כלה באי כלה, בההוא זמנא קול חתן וקול פלה. ועוד מקדשי באת יו"ד, בגין דלית קדושה פחות מעשרה, וצריך לברכא לון ולקדש לון בקדוש על היין, בשבעין תיבין דקדוש וויכ"ו פחושפון בני"ן, וצריך למימר סברי מרנן, ואינון דאמרינן וענו לחיי, בגין דאתקשרו באילנא דחיי, ולא באילנא דמותא, דאיהו גפן דחב ביה אדם קדמאה, דחד אמר חטה הנה, וחד אמר גפן, וכלא קשוט.

שבע מינין אינון חטה ושעורה גפן ותאנה ורמון זית שמן ודבש, חטה ושעורה והא אתמר, וצריך לאחזרא עליהו, חטה הא אתמר, שעור"ה דאפיק ה' משעור דילה, גפן סחטה ענבים ברשו אחרא, ועבד יין נסך, שלה, גפן סחטה ענבים ברשות אחר, ועשה יין נסך, ונעשה העץ של טוב ורע. תאנה לוקט

שפת, שלא להוציא מרשות היחיד ויכניס לרשות הרבים. רשות היחיד היא השכינה, רחבו ד' והם יהו"ה, וגבהו עשרה יו"ד ה"א וא"ו ה"א, רשות הרבים נחש אשת זנונים, סם של אל אחר שהוא סמא"ל, והוא הפלל של שבעים אמות, והיא חללה זונה, ובעלה הוא חלול שפת, ומשום זה מי שמוציא מרשות היחיד לרשות הרבים חייב סקילה.

הערוב הוא העמוד האמצעי, ובו מטלטלים מבית לבית, שהם שכינה עליונה ותחתונה, ועליהם נאמר את שבתתי תשמרו, ומקדשי תיראו זה מקדש יו"ד, אות שבת, (ו ברית), שצריך לשמר אותו בבת זוגו, שהיא הקדשה שלו, הברכה שלו, שעליה נאמר ויברך אלהים את יום השביעי ויקדש אותו. ויברך זו ברכה, ויקדש זו קדשה, ולשניהם היו יוצאים הראשונים לפני הפלה והיו אומרים פעמים באי כלה באי כלה, באותו זמן קול חתן וקול פלה.

ועוד מקדשי באות יו"ד, משום שאין קדשה פחות מעשרה, וצריך לברכם ולקדש אותם בקדוש על היין בשבעים תבות של קדוש, וויכ"ו כחשבון בני"ן, וצריך לומר סברי מרנן, ואותם שאומרים וענו לחיים, ולא משום שנקשרו בעץ החיים, ולא בעץ המות, שהוא גפן שבו חטא אדם הראשון, ואחד אמר חטה הנה, ואחד אמר גפן, והכל אמת. שבעה מינים הם, חטה ושעורה גפן ותאנה ורמון זית שמן ודבש. חטה ושעורה והרי נתבאר, וצריך לחזר אחריהם, חטה הרי נתבאר, שעורה שמוציא ה' מהשעור שלה, גפן סחטה ענבים ברשות אחר, ועשה יין נסך, ונעשה העץ של טוב ורע. תאנה לוקט

ואתעביד אילנא דטוב ורע, תאנה לקיט תאיני קדם זמנייהו קדם דאתבשלו, פך לקיט הוא מעלמא קודם זמניה, ודא איהו רזא מאן דגרים די ימותון בנוי קדם זמנייהו, הדא הוא דכתיב (קהלת ה ה) למה יקצוף האלהים על קולך וחבל את מעשה ידיך, ורזא דמלה (ירמיהו ב ל) לשוא הפיתי את בניכם וגומר, ובגין דא (שמות כ ז) לא תשא את שם יהו"ה אלהיך לשוא. רמון, בן זומא ביה חב, אכל רבי תוכו אכל קליפתו זרק, שהקלפות הן אמות העולם, ישראל המוח ביניהם. בן כמו זה, השכינה היא פרדס בגלות, והיא מוח מבפנים, אגוז קוראים לה, כמו שאמר שלמה המלך אל גנת אגוז וידיתי, והשכינה היא פרי מבפנים. זהו שכתוב כל כבודך בת מלך פנימה ממשבצות זהב לבושה, והקלפות הן כמה רשיות נכריות, ובשבת היא מתפשטת מן הכל ומתלבשת בלבושים יפים, וכן צריכים ישראל למטה, להתחדש בשבת בלבושים יפים, וכן לטעם בשבת מכל המאכלים הטובים, כדי לקשר ולהרין ברכות אליה מכל הספירות, ושתיה מן שקית מכלם.

וצריך לקיים בה ענג, שהיא צדיק שיוצא מעדן, שהיא בינה, העולם הבא, להשקות את הגן, זו השכינה המתחונה, והאור הוא ו' שיוצא מן י"ה, והולך חמש מאות שנים, שהם חמש ספירות, ומגיע לצדיק להשקות ממנו את הגן שהוא ה', ועל פן יעזב איש את אביו ואת אמו ודבק באשתו וגומר.

וכן ברית מילה איהו פגוונא דאגוז, צריך לתברא קליפין דערלה ופריעה, ולאעברא לון מתמן, ולאנתגלייא

תאנים קדם זמנא קדם שהבשילו, פך נלקט הוא מן העולם קדם זמנו, וזהו סוד מי שגורם שימותו בנים קדם זמנם. זהו שכתוב למה יקצף האלהים על קולך וחבל את מעשה ידיך, וסוד הדבר - לשוא הפיתי את בניכם וגומר, ומשום זה לא תשא את שם יהו"ה אלהיך לשוא. רמון, בן זומא ביה חב, אכל רבי תוכו אכל קליפתו זרק, שהקלפות הן אמות העולם, ישראל המוח ביניהם. בן כמו זה, השכינה היא פרדס בגלות, והיא מוח מבפנים, אגוז קוראים לה, כמו שאמר שלמה המלך אל גנת אגוז וידיתי, והשכינה היא פרי מבפנים. זהו שכתוב כל כבודך בת מלך פנימה ממשבצות זהב לבושה, והקלפות הן כמה רשיות נכריות, ובשבת היא מתפשטת מן הכל ומתלבשת בלבושים יפים, וכן צריכים ישראל למטה, להתחדש בשבת בלבושים יפים, וכן לטעם בשבת מכל המאכלים הטובים, כדי לקשר ולהרין ברכות אליה מכל הספירות, ושתיה מן שקית מכלם.

וכן ברית מילה היא כמו אגוז, צריך לשבר את קלפות הערלה והפריעה, ולאעברא לון מתמן, ולאנתגלייא

ולגלות את המוח מבפנים, וזו אות ברית, וזה עץ חיים, אבל הברית שהיא בערלתו ואין בו פריעה, עליו נאמר ומעץ הדעת טוב ורע לא תאכל ממנו, פי כיום אכלך ממנו מות תמות, מות - בעולם הזה, תמות - בעולם הבא.

ועוד הלב הוא אגוז, ומי ששובר קלפתו, שהוא יצר הרע, עליו נאמר לב נשבר ונדכה אלהים לא תבזה, וגסות הלב שהוא שלם בקלפותיו ולא נשבר, עליו נאמר תועבת יהוה כל גבה לב, והשכינה לא שורה עליו, ומצד הקלפות נקראו בני אדם ערלי לב.

ובשבת, גיהנם לא שולט בעולם ולא הממנים שלו, בגלל זה צוה לישראל לא תבערו אש בכל מושבותיכם ביום השבת, ואם אדם מבכיר בשבת, אומר הקדוש ברוך הוא, אני הייתי מכבה את האש שלא תשרף, ואתם מבכירים אותה? אתם תשפכו בניהם, בגלל זה לא תבערו אש בכל מושבותיכם, ואפילו בגוף, ומה הוא הגיהנם בגוף? הפכד שבו המרה, שהוא גיהנם, סם המות, סם של אל אחר, חרבו של מלאך המות, ועליו נאמר ואחריתה מרה כלענה, חדה כחרב פיות.

וצריך שלא יעיר (יעור) עצב וקטטה מצד הטחול, אלא שיהיה הלב שמור מכלם, שהוא שבת שמור, והמוח זכור, וצריך לקבל אורחים שהם מלאכים, העלמים של הנשמה היתרה, שהיא השכינה העליונה ונפש יתרה, שהיא השכינה התחתונה, והאורחים שיורדים עמה, וצריכה האשה לתקן גר בליל שבת לימין, ונחשב לה כאלו

מוחא מלגו, ודא אות ברית, ודא עץ חיים, אבל ברית דאיהו בערלתיה ולא אית ביה פריעה, עליה אתמר (שם יז) ומעץ הדעת טוב ורע לא תאכל ממנו, פי ביום אכלך ממנו מות תמות, מות בעולם הבא.

ועוד לבא הוא אגוז, ומאן דתבר קליפה דייליה דאיהו יצר הרע, עליה אתמר (תהלים נא יט) לב נשבר ונדכה אלהים לא תבזה וגסות לבא דהוא שלים בקליפין דייליה ולא אתבר, עליה אתמר (משלי טז ה) תועבת יהוה כל גבה לב, ושכינתא לא שריא עליה, ומסטרטא דקליפין אתקריאו בני נשא ערלי לב. ובשבת גיהנם לא שולט בעלמא, ולא ממנן דייליה, בגין דא מני לישראל לא

תבערו אש בכל מושבותיכם ביום השבת (שמות לח א), ואי בר נש אוקיד בשבת, אמר קודשא בריך הוא, אגא הוית מכה לנורא דלא אוקיד, ואתון מוקדין ליה, אתון תתוקדון בגיהנם, בגין דא לא תבערו אש בכל מושבותיכם, ואפילו בגופא, ומאי ניהו גיהנם בגופא, כבד דביה מרה דאיהו גיהנם, סם המות סם דאל אחר, חרפא דמלאך המות, ועליה אתמר (משלי ה ד) ואחריתה מרה כלענה, חדה כחרב פיות.

וצריך דלא יתער (נ"א לאתערא) עצבו וקטטה מסטרטא דטחול, אלא דתהא לב נטיר מכלהו, דאיהו שבת שמור, ומוחא זכור, וצריך לקבל אורחים שכינתא עליה, ונפש יתרה דאיהו שכינתא עלאה, ונפש יתרה דאיהו שכינתא תתאה, ונפש יתרה דנחתין עמה.

וצריך אתתא לתקנא שרגא בליל שבת לימינא, ואתחשיב לה כאלו תקנה

מנרתא בדרום, ופתורא בצפון, ועלייהו אתמר הרוצה להחכים ידרים, הרוצה להעשיר יצפין, ואינון שכינתא עלאה ותתאה, שכינתא עלאה מנרתא לדרום, צריכא לאתקנא לה, בגין דתמן חכמה, ובגין דא הרוצה להחכים ידרים.

ובההוא ביתא דאשפחין דירה דא מתקנא בהאי סדורא, מנרתא בדרום ושלחן בצפון ומטה בין צפון לדרום, אמרין אלין מלאכין דקא נחתין עם שכינתא דאיהי נשמה יתירה, לית דין אתר הדיוט דעם הארץ, אלהין אתר דרעוא ביה מן קדם יהוה.

פתורא צריכא לתקנא לה לגבי צפון, ופתורא איהי שכינתא תתאה, דאתמר בה (תהלים מה ד) כל כבודך בת מלך פנימה ממשבצות זהב לבושה, מאי זהב דא גבורה, דאתמר בה (איוב לו כב) מצפון זהב יאתה, ממשבצות זהב תרי סמכי קשוט, מטה למערב בין צפון לדרום, לתקנא ליה לגבי עמודא דאמצעייתא, דאתמר ביה (שמות ד כב) בני בכורי ישראל, ובביתא דלאו אינון מתתקנין אלין תקונין בליל שבת, אושפיזין אמרין לאו איהי דא דירה דישראל, דאתמר בה (שם לא טז) ושמרו בני ישראל את (דף ע"א) השבת, לעשות את השבת, לדרתם, לדרתם פתיב חסר, מלשון דירה, וכל התקונים הללו צריך לתקן בליל שבת, שהיא ממש אות שבת ברית מילה.

אמר רבי אלעזר, וכי ברית מילה לכל בני אבר נשא איהו שנה, אמר ליה, לא, דברית מילה לחיבינא, עפרא דתקין במנא איהו מזונא לחווא, דאפריש מניה, הדא הוא דכתיב (ישעיהו סח כח) ונחש עפר לחמו, ודם ברית איהו מזונא לסמאל דאיהו רוצח, דאפריש

תקנה מנורה בדרום ושלחן בצפון, ועליהם נאמר הרוצה להחכים ידרים, הרוצה להעשיר יצפין, והן שכינה עליונה ותחתונה, השכינה העליונה מנורה לדרום, צריך לתקנה, משום ששם חכמה, ומשום זה הרוצה להחכים ידרים.

ובאותו בית שמוציאים דינה זו מתקנת בסדור הזה, מנורה בדרום ושלחן בצפון, ומטה בין צפון לדרום, אומרים המלאכים הללו שיורדים עם השכינה, שהיא הנשמה היתרה, אין זה מקום הדיוט של עם הארץ, אלא הן מקום של רצון בו מלפני יהוה.

השלחן צריך לתקנו לצפון, והשלחן היא שכינה התחתונה, שנאמר בה כל כבודך בת מלך פנימה ממשבצות זהב לבושה. מה זה זהב? זו גבורה, שנאמר בה מצפון זהב יאתה. ממשבצות זהב, שגני עמודי אמת. מטה למערב בין צפון לדרום, לתקנה אל העמוד האמצעי, שנאמר בו בני בכורי ישראל, ובבית שלא מתקנים התקונים הללו בליל שבת, האורחים אומרים, זו לא דירה של ישראל, שנאמר בה ושמרו בני ישראל את השבת לעשות את השבת לדרתם, לדרתם פתיב חסר, מלשון דירה, וכל התקונים הללו צריך לתקן בליל שבת, שהיא ממש אות ברית מילה.

אמר רבי אלעזר: וכי ברית המילה לכל בני האדם היא שנה? אמר לו: לא, שברית מילה לרשעים, העפר שתקן בפלי הוא מזון לנחש שהפריד ממנו, והו שכתוב ונחש עפר לחמו, ודם הברית הוא המזון של סמאל, שהוא רוצח, שהפריד ממנו,

מגיה, ורזא דמלה אם רעב שונאך האכילהו לחם ואם צמא השקהו מים. (משלי כה כא).

רבינוניים אתחשיב ברית מילה אעברו דדמא ובשרא פקרפנא, הדא הוא דכתיב (שמות כ כד) וזבחת עליו את עלתיך ואת שלמיך, לצדיקא ודאי באתר דמילה ופריעה שריא יהו"ה, ודא איהו ומבשרי אחזה אלו"ה (איוב יט כב), ועליהו אתמר (יחזקאל טו ו) ואמר לך בדמיך חיי לצדיקא, (וכתיב (זכריה ט יא), גם את בדם בריתך שלחתי אסיריך מבור, דאיהו גיהנם).

תקונא עשרין ותמשא

בראשית דא אורייתא, הדא הוא דכתיב (משלי ח כב) יהו"ה קנני ראשית דרבו קדם מפעליו מאז, מההוא אתר דאתמר ביה (תהלים צג ב) נכון פסאך מאז, ואורייתא תרין פקודין אית בה, חד והגית בו יומם ולילה (יהושע א ח), תניינא למהוי למלפא ספר תורה, דאזיל עמיה בכל אתר, הדא הוא דכתיב (דברים יז יט) והיתה עמו וקרא בו כל ימי חייו, ספר תורה אמאי למלך, בגין דאיהו לאו איהו מלפא אלא מסטרא דמלכות, וצריך למהוי ליה עמה בכל אתר ספר תורה דאיהו עמודא דאמצעיתא, לאתקשרא ביה קודשא בריך הוא עם שכינתיה, וספר תורה היא דרגא דיעקב, דאתמר ביה (בראשית כה כז) ויעקב איש תם, וספר תורה כן צריך למהוי תם בלא פסולת, ואם ספר תורה איהו חסר באתר דמלא, או מלא באתר דחסר, או אות חד חסיר, או יתיר, או חליף, ספר תורה פסול, לאו איהו פדיוקנא דספר תורה דלעילא.

בגוונא דא אינון חמש פנפי ריאה, פגוונא דחמשה חומשי תורה, ונרדא פגוונא דזה ספר דאיהו ספר ישרים, אי אוני חסיר

וסוד הדבר - אם רעב שונאך האכילהו לחם ואם צמא השקהו מים. רבינוניים נחשב ברית המילה העברת דם ובשר פקרפון, והו שפתיב וזבחת עליו את עלתיך ואת שלמיך, לצדיקים ודאי, במקום המילה והפריעה שורה יהו"ה, וזהו ומבשרי אחזה אלו"ה, ועליהם נאמר ואמר לך בדמיך חיי, לצדיקים וכתוב גם את בדם בריתך שלחתי אסיריך מבור, שהוא גיהנם).

תקון עשרים ותמשא

בראשית זו התורה, זהו שכתוב יהו"ה קנני ראשית דרבו קדם מפעליו מאז, מאותו מקום שנאמר בו נכון פסאך מאז, ובתורה יש שתי מצוות, אחת והגית בו יומם ולילה, והשנית שיהיה למלך ספר תורה, שהולך עמו בכל מקום. זהו שכתוב והיתה עמו וקרא בו כל ימי חייו. למה ספר תורה למלך? משום שהוא אינו מלך אלא מצד המלכות, וצריך שיהיה לו עמו בכל מקום ספר תורה, שהוא העמוד האמצעי לקשר בו את הקדוש ברוך הוא עם שכינתו, וספר התורה הוא הדרגה של יעקב, שנאמר בו ויעקב איש תם, וספר תורה כן צריך להיות תם בלא פסולת, ואם ספר התורה חסר במקום של מלא, או מלא במקום של חסר, או אות אחת חסרה או יתרה או מחלפת, ספר התורה פסול, הוא אינו כדמות ספר התורה של מעלה.

כמו זה הם חמשה פנפי ראה, כמו שחמשה חמשי תורה, והנרדא כמו שנה הספר שהוא ספר ישרים, אם אונות חסר או יתר או מחלף, הוא כבש פסול,

או יתיר או חליף, איהו אמרא פסול, ומאן דעבר עליהו כאלו עבר על אורייתא וחמשה חומשי דילה, דחמשה כנפי ריאה ונרדא אינון שית, דא ו', כל מאן דעבר (על דא, כאלו עבר) על דא.

וחמשה דברים המפסידין את השחיטה, (כל מאן דאעבר עליהו) כאלו אעבר בה' מן יהו"ה, פנפי ריאה צריך דלא יהא בהון סרכות, תמני סרי סרכות אינון, מאן דאעבר עליהו כאלו אעבר ברית דאיהו ח"י עלמין, וסירכא איהו סם המות, סם דאל אחר, דאיהו סמא"ל, עלה אתמר (משלי ה ה) רגליה יורדות מות, בכל אתר דאסתריה קטילת, וכנפי ריאה אינון פנפי חיוון, וצריכין למהוי פרודות מלמעלה, הדא הוא דכתיב (יחזקאל א יא) ופניהם וכנפיהם פרודות מלמעלה, אם אינון בחבור טריפה, ותרי אומות אינון בריאה, ובהון שית גדפין, חמש אונות ונרדא, ועליהו נאמר (ישעיהו יב) שרפים עומדים ממעל לו שש כנפים שש כנפים לאחד, שיתא אינון מסטרא דאת ו', דאיהו ספר תורה.

ארונא דספר תורה דא פיסא דלבא, ואיהו נור דליק, ואי לא פנפי ריאה דאינון נשבין עליה, הוה לבא אוקיד כל גופא, וההוא נורא דאיהו דדם דערקין דלבא, רוחא נשיב אפתריה בערקין דדמא, וכלהו מתנהגין אפתריה, ודא הוא דכתיב (יחזקאל א יב) אל אשר יהיה שמה הרוח (דף ע"ב) ללכת ילכו וגומר, ולבא פד סליק מגיה רוחא (ואתפרש מן נפשא דאיהו ו') על דמא נור דליק, אתמר בנפשא (שיר ה ב) אני ישנה, וכד ייתי רוחא לגביה אתמר ולפי ער, ודא איהו (ישעיהו כו ט) נפשי אויתיך

ומי שעובר עליהם כאלו עבר על התורה וחמשה החמשים שלה, שחמשה פנפי ראה והנרדא הם שש, זה ו', כל מי שעובר (על זה) כאלו עבר) על זה.

וחמשה דברים המפסידים את השחיטה, (כל מי שעובר עליהם), כאלו עבר בה' מן יהו"ה, בכנפי הראה צריך שלא יהיה בהם סרכות, שמונה עשרה סרכות הן, מי שעובר עליהם כאלו עבר על ברית שהוא ח"י העולמים, והסרכה היא סם המות, הסם של אל אחר, שהוא סמא"ל, עליה נאמר ורגליה יורדות מות, בכל מקום שנסרכת, הורגת, וכנפי ראה הם כנפי החיות, וצריכות להיות פרודות מלמעלה. זהו שכתוב ופניהם וכנפיהם פרודות מלמעלה, אם הם בחבור, טריפה, ושתי אמות (אמות) הן בראה, ובהן שש כנפים, חמש אונות ונרדא, ועליהם נאמר שרפים עומדים ממעל לו שש כנפים שש כנפים לאחד, ששה הם מהצד של האות ו', שהוא ספר התורה.

הארון של ספר התורה זה הפיס של הלב, והיא אש בוערת, ואם לא כנפי הראה שנושבים עליו, היה הלב שורף את כל הגוף, ואותה האש שהיא דם העורקים של הלב, הרוח נושבת אחריו בעורקי הדם, וכלם מתנהגים אחריו, וזהו שכתוב אל אשר יהיה שמה הרוח ללכת ילכו וגומר, וכשעולה הרוח מן הלב (ונפרדת מן הפש, שהיא ו'), על הדם האש בוערת, נאמר בנפש אני ישנה, וכשיבא הרוח אליו נאמר ולפי ער, וזהו נפשי אויתיך בלילה אף רוחי בקרבי אשחרך.

בלילה, אף רוחי בקרבי

בַּהֲהוּא זְמַנָּא שְׁבַחַת לִיהּ (שיר ב ג) כְּתוּבָה
 בַּעֲצֵי הַיַּעַר כִּן דְּוִדִי בֵּין הַבְּנִים וְכוּ',
 וּלְבַתֵּר יַעוּל לְגַנְתָּא וְאַפִּיק מִתְּמָן רְמוּנִים,
 וַיְהִיב לָהּ מַעְסִיס רְמוּנִים, וְלִקִּיט אַגּוּז
 וְתַבְר (דף עא ע"א) קְלִיפִין, וַיְהִיב לָהּ מוֹחָא
 מְלַגָּאוּ, וְאִיהִי אַכְלָה, וְשִׁתִּית מַעְסִיס הַרְמוּנִים,
 וְאַתְסִיאת, וְדָא הוּא דְאָמַר קְרָא (שיר יא) אֶל גַּנַּת
 אַגּוּז וְרִדְתִּי, אַדְהֵכִי הָא נִשְׂרָא קָא אַתְיָא, הַנְּשִׁיר
 הַגְּדוּל בַּעַל הַפְּנָפִים, וַיְהִיבַת תְּלַת קְלִין,
 וְסָלִיקַת לְטוּרִין, אָמַר רַבִּי שְׁמַעוֹן לְחֻבְרוֹי
 בְּוִדְאֵי רַעוּא אֲשֶׁתְּכַח לְעִילָא, וְרַחֲמִים
 אֲשֶׁתְּכַחוּ לְגַבִּי שְׂכִינְתָּא וַיִּשְׂרָאֵל בְּגִלוּתָא,
 דְּוִדְאֵי תְּלַת חִיוּן אֵינוֹן בְּמַרְפְּכָתָא, אַרְיָה שׁוּר
 נִשְׂרָ, וּבְכַלְהוּ לִית רַחֲמִים בְּנִשְׂרָא, וּבְגִין דָּא
 אָמַר לְיִשְׂרָאֵל וְאַשָּׂא אֲתַכֶּם עַל פְּנֵי נִשְׂרִים
 וְאַבִּיא אֲתַכֶּם אֵלַי (שמות יט ד), אַדְהֵכִי הָא נִשְׂרָא
 קָא אַתְיָא לְגַבִּייהוּ זְמַנָּא אַחְרָא, וּבְכַטְשַׁת
 בְּגַדְפָּהָא עַלִּיהוּ, וְרַמַּת קְלִין וְסָלִיק לְטוּרָא,
 אָמַר רַבִּי שְׁמַעוֹן בְּוִדְאֵי אִיהִי דְקָא כְּטִשַׁת
 בְּגַדְפָּהָא עַלְנָא וְסָלִיק הָתַם, אָמַרוּ לִיהּ סָלִיק
 וְהָא אַנְן אַבְתְּרִיךְ, סָלִיקוּ כְּלָהוּ אַבְתְּרִיהּ לְטוּרָא,
 וְאִיהִי סָלִיקַת לְעִילָא, עַד דְּלָא אַתְחַזִּיאַת.
 רַפּוּם שַׁעֲתָא הָא נִשְׂרָא קָא אַתְיָא, וְתַרִּין
 שׁוֹשְׁנִים בְּפוּמָהָא, וְזַרִּיק לֹון עַל (וְדָהָא)
 רִישִׁייהוּ (ג"א על ירו') מִדְּ חַדָּא רַבִּי שְׁמַעוֹן חֲדוּה
 סְגִיא, אָמַר לֹון חֲבַרְיָא בְּוִדְאֵי חֲדוּה אֲזַדְמַנַּת
 לְגַבִּי שְׂכִינְתָּא דְאִיהִי חוּלָה, דְּהָא אַם שׁוֹשְׁנָה
 חַדָּא יְהִיב בִּינְנָא לָא הוּה אַסּוּוֹתָא, בְּגִין
 דְּשׁוֹשְׁנִים אֵינוֹן רְמִיזִין לְקַבַּל בֵּית רַאשׁוֹן וְשִׁנִּי,
 דְּאוּמִי קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא דְלָא יַעוּל דָּא בְּלָא
 דָּא, וּבְגִין דְּזַרִּיקַת תְּרִין, רְמִיזַת דָּא תְּרִי
 שׁוֹשְׁנִים, פְּעַן אִיהִי אַסּוּוֹתָא שְׁלִימָתָא, וּכְדִין
 צְרִיךְ לְמַפְתַּח עַלִּיהוּ כְּמָה דְהוּינָן.

פְּתַח רַבִּי שְׁמַעוֹן וְאָמַר אֲנִי לְדוּדִי וְדוּדִי לִי
 הַרוּעָה בְּשׁוֹשְׁנִים (שיר ו ג), מֵאֵי שׁוֹשְׁנִים
 אֶלָּא שׁוֹשְׁנָה עַלְאָה שְׂכִינְתָּא עַלְאָה, וְאִיהִי
 קְרִיאַת שְׁמַע דְּשַׁחְרִית, וְשׁוֹשְׁנָה תְּנַיִנָּא קְרִיאַת
 שְׁמַע דְּעַרְבִית שְׂכִינְתָּא תְּתָאָה, דָּא לִימִינָא,
 וְדָא לְשְׂמָאלָא, הַרוּעָה בְּשׁוֹשְׁנִים דָּא עֲמוּדָא
 דְאֲמַצְעִיתָא, וְשׁוֹשְׁנָה עַלְאָה דְקְרִיאַת שְׁמַע
 דְּשַׁחְרִית, דְּאִיהוּ בְּקָר יְמִינָא דְאַבְרָהָם, אִית
 לִיהּ חֲמֵשׁ טְרַפִּין, וְאֵינוֹן שְׁמַע יִשְׂרָאֵל יְהו"ה
 אֱלֹהֵינוּ יְהו"ה (דברים ו ד), וְתַלַּת עֶשֶׂר עַלִּין
 מְלָגוּ אַחֲד, שִׁית סוּמְקִי, וְשִׁית חוּוּרִי,
 וְשׁוֹשְׁנָה דְאֲתְּכַלִּילַת בְּהוּן הָא תְּלַת עֶשֶׂר
 כְּחוּשְׁבַן אַחֲד, וְכֵן שׁוֹשְׁנָה בְּה"ה גְּרַעֲיִין
 כְּתוּבָה דִּילָהּ, כְּחֻשְׁבַן כ"ה אַתְנוּן דִּיחֻדָּא,
 וְכֵן בְּשׁוֹשְׁנָה תְּנַיִנָּא כ"ה גְּרַעֲיִין, וְסָלִיקִין
 כְּלָהוּ לְחַמְשִׁים, שׁוֹשְׁנָה בֵּין חַחוּחִים דָּא
 בְּרַאשִׁית בְּרָא, וְדָא (בראשית ב' שושנה י').

תקונא עשרין ושית

בְּרַאשִׁית ב' שׁוֹשְׁנָה, חֲמֵשׁ עַלִּין דִּילָהּ
 רַאשִׁי"ת, בְּרַאשִׁית לְחֻשְׁבַן זַעִיר
 דְּחַנוּף תְּלַת עֶשֶׂר, חוּחִים דִּילָהּ תְּלַת עֶשֶׂר
 תֵּיבִין מִן אֱלֹהִי"ם וְעַד אֱלֹהִי"ם, וְאַלִּין אֵינוֹן.
 אַת הַשָּׁמַיִם וְאַת הָאָרֶץ וְהָאָרֶץ הִיְתָה תְּהוּ
 וְכַהוּ וְחֻשְׁף עַל פְּנֵי תְּהוֹם וְרוּחַ
 אֱלֹהִי"ם (בראשית א א), חֲמֵשׁ חוּחִים אַחְרֵינִין,
 מְרַחֲפַת עַל פְּנֵי הַמַּיִם וַיֵּאמֶר.

מֵאֵי אִיהִי בֵּין חַחוּחִים, אֶלָּא מְדַחְרַב בִּי
 מְקַדְשָׁא וְהָאָרֶץ הִיְתָה תְּהוּ וְכַהוּ, וְנִפְלַת
 שׁוֹשְׁנָה בֵּין חַחוּחִים, כַּד יִתִּי פּוּרְקָנָא תְּהִיָּה
 בְּשׁוֹשְׁנָה דְשַׁחְרִית, דְּאַתְמַר בְּהּ (בראשית מד
 א) הַבְּקָר אֹר (וְהָאֲנָשִׁים שְׁלֹחוּ), וְאֵינוֹן חֲמֵשׁ אֹר
 חֲמֵשׁ עַלִּין דְּשׁוֹשְׁנָה עַלְאָה, חַד וַיֵּאמֶר
 אֱלֹהִי"ם יְהִי אֹר, תְּנַיִנָּא וַיְהִי אֹר, תְּלַת וַיִּבְרָא

פְּתַח רַבִּי שְׁמַעוֹן וְאָמַר: אֲנִי לְדוּדִי
 וְדוּדִי לִי הַרוּעָה בְּשׁוֹשְׁנִים. מַה זֶה
 שׁוֹשְׁנִים? אֶלָּא הַשׁוֹשְׁנָה הָעֲלִיוֹנָה,
 הַשְּׂכִינָה הָעֲלִיוֹנָה, וְהִיא קְרִיאַת
 שְׁמַע שֶׁל שַׁחְרִית, וְשׁוֹשְׁנָה הַשְּׁנִיָּה
 שֶׁל קְרִיאַת שְׁמַע שֶׁל עַרְבִית,
 הַשְּׂכִינָה הַתַּחְתּוֹנָה, זוֹ לְיָמִין וְזוֹ
 לְשְׂמָאל, הַרוּעָה בְּשׁוֹשְׁנִים זֶה
 הַעֲמוּד הָאֲמַצְעִי, וְהַשׁוֹשְׁנָה
 הָעֲלִיוֹנָה שֶׁל קְרִיאַת שְׁמַע שֶׁל
 שַׁחְרִית, שֶׁהוּא בְּקָר, הַיָּמִין שֶׁל
 אַבְרָהָם, יֵשׁ לָהּ חֲמִשָּׁה עֲלִים, וְהֵם
 שְׁמַע יִשְׂרָאֵל יְהו"ה אֱלֹהֵינוּ
 יְהו"ה, וְשִׁלְשָׁה עֶשֶׂר עֲלִים מִבְּפָנִים
 אַחֲרָי, שְׁשָׁה אֲדָמִים וְשִׁשָּׁה לְבָנִים,
 וְהַשׁוֹשְׁנָה שְׂנַכְלַלַת בְּהֵם הַרִי שֶׁלֹּשׁ
 עֶשְׂרֵה בְּחֻשְׁבוֹן אַחֲד, וְכֵן שׁוֹשְׁנָה
 בְּהּ עֶשְׂרִים וְחֲמִשָּׁה גְּרַעֲיִים
 בְּתוּבָה שְׁלָהּ, כְּחֻשְׁבוֹן עֶשְׂרִים
 וְחֲמֵשׁ אוֹתִיּוֹת הַיְחָד, וְכֵן בְּשׁוֹשְׁנָה
 הַשְּׁנִיָּה עֶשְׂרִים וְחֲמִשָּׁה גְּרַעֲיִים,
 וְכֻלָּם עוֹלִים לְחַמְשִׁים, שׁוֹשְׁנָה בֵּין
 חַחוּחִים זֶה בְּרַאשִׁית בְּרָא, וְזֶה
 (בראשית ב' שושנה י').

תקון עשרים וששה

בְּרַאשִׁית ב' שׁוֹשְׁנָה, חֲמֵשׁ עַלִּין
 הָעֲלִים שְׁלָהּ רַאשִׁי"ת, בְּרַאשִׁי"ת
 לְחֻשְׁבוֹן קֶסֶן שֶׁל חַנוּף שְׁלֹשָׁה
 עֶשֶׂר, חַחוּחִים שְׁלָהּ שְׁלֹשׁ עֶשְׂרֵה
 תְּבוֹת מִן אֱלֹהִי"ם וְעַד אֱלֹהִי"ם,
 וְאַלָּה הֵם: אַת הַשָּׁמַיִם וְאַת הָאָרֶץ
 וְהָאָרֶץ הִיְתָה תְּהוּ וְכַהוּ וְחֻשְׁף עַל
 פְּנֵי תְּהוֹם וְרוּחַ אֱלֹהִי"ם, חֲמֵשׁ
 חוּחִים אַחְרִים - מְרַחֲפַת עַל פְּנֵי
 הַמַּיִם וַיֵּאמֶר.

מַה הִיא בֵּין חַחוּחִים? אֶלָּא
 מְשַׁחְרַב בֵּית הַמִּקְדָּשׁ, וְהָאָרֶץ
 הִיְתָה תְּהוּ וְכַהוּ, וְנִפְלָה הַשׁוֹשְׁנָה
 בֵּין חַחוּחִים. כְּשֶׁתְּבֹא הַגָּאֲלָה,
 תְּהִיָּה כְּשׁוֹשְׁנָה שֶׁל שַׁחְרִית, שְׁנַאֲמַר
 בְּהּ הַבְּקָר אֹר (וְהָאֲנָשִׁים שְׁלֹחוּ), וְהֵם
 חֲמֵשׁ עֲשָׂרִים, חֲמֵשׁ עֲלִים שֶׁל
 הַשׁוֹשְׁנָה הָעֲלִיוֹנָה, אַחַד - וַיֵּאמֶר

אלהי"ם את האור, ארבע ויבדל אלהי"ם בין האור, חמש ויקרא אלהי"ם לאור יום, תלת עשר עליו מלגו, ויהי ערב ויהי בקר יום אחד, אחד אחד בתרין שושנים, דא יהו"ה, עליה אתמר (זכריה יד ט) ביום ההוא יהיה יהו"ה אחד ושמו אחד, ואיהו עמודא (דף עא ע"ב) דאמצינתא הרועה בשושנים, וחושבניה אח"ד, שושנה תתאה בה דחילו ואיהו יראה, שושנה עלאה רחילו דאהבה, ובה אתמר (שיר ג ה) אם תעירו ואם תעוררו את האהבה עד שתחפץ.

במה יתון לאתערא לה בימינא, ואיהי לא רעית בהו, עד דיייתי רעיא מהימנא, דאתמר ביה (בראשית א ב) ורוח אלהי"ם מרחפת, דאיהו רוח דמשית, דאתמר ביה (ישעיה יא ב) ונחה עליו רוח יהו"ה, ברוחא דא ארחת ההיא חולה ואתסיאת, ובגין דא השבעתי אתכם בנות ירושלם בצבאות או באילות השדה אם תעירו ואם תעוררו את האהבה עד שתחפץ (שיר ג ה). ואיהו ארח ריח בתרין תפוחין (נ"א ואיהו ריח דתרין תפוחין), דאתמר (ביה) בהו (שם ז ט) וריח אפך פתפוחים, ומאי נינהו תרי סמכי קשוט ואינון תרי רמונים, אגוז דא צדיק גנת אגוז דא שכינתא, ודא איהו דאמר שלמה (שם ו י"א) אל גנת אגוז ירדתי.

ג' גימטריאות (אדנ"י ביהו"ה), דאינון פרפראות לחכמה, נ' נוטריקון, ת' תמורה, גימטריאות דא אדנ"י יהו"ה, סליק בחשבון אמ"ן, אהי"ה אדנ"י סליק בחושבון פ"ו אלהי"ם, דאיהו פנו"י, מ"ה מ"ם ה"א, מ"ם ה"א בגימטריא אלהי"ם, ודא איהו עשר ספירות בלימ"ה, ואיהו מעיד על

אלהי"ם יהי אור, השני - ויהי אור, שלשה - וירא אלהי"ם את האור, ארבעה - ויבדל אלהי"ם בין האור, חמשה - ויקרא אלהי"ם לאור יום. שלשה עשר עלים מבפנים, ויהי ערב ויהי בקר יום אחד, אחד אחד בשתי שושנים, זה יהו"ה, עליו נאמר ביום ההוא יהיה יהו"ה אחד ושמו אחד, והוא העמוד האמצעי, הרועה בשושנים, וחשבונו אח"ד, השושנה המתחננה, בה פחד והוא יראה, השושנה העליונה אהבת האהבה, ובה נאמר אם תעירו ואם תעוררו את האהבה עד שתחפץ.

במה נבאו להעיריה? בימין, והיא לא רוצה בהם, עד שיבא הרועה הנאמן, שנאמר בו ורוח אלהי"ם מרחפת, שהוא רוחו של משית, שנאמר בו ונחה עליו רוח יהו"ה, ברין זו מריחה אותה חולה ונרפאת, ומשום זה השבעתי אתכם בנות ירושלם בצבאות או באילות השדה אם תעירו ואם תעוררו את האהבה עד שתחפץ, והוא מריח ריח בשני תפוחים (והוא ריח של שני תפוחים), שנאמר (בו) בהם וריח אפך פתפוחים, ומה הם? שני עמודי אמת, והם שני רמונים, האגוז זה הצדיק, גנת אגוז זו השכינה, וזהו שאמר שלמה אל גנת אגוז ירדתי.

ג' גימטריאות (אדנ"י ביהו"ה), שהן פרפראות לחכמה, נ' נוטריקון, ת' תמורה, גימטריאות דא אדנ"י יהו"ה, עולה בחשבון אמ"ן, אהי"ה אדנ"י עולה בחשבון שמונים וששה אלהי"ם, שהוא פנו"י, מ"ה - מ"ם ה"א, מ"ם ה"א בגימטריא אלהי"ם, ודא איהו עשר ספירות בלימ"ה, וזהו עשר ספירות בלימ"ה,

יחודא קדישא, ובגין דא מ"ה אעידך (איכה ב י). דבר אחר א"ב ג"ד ה"ו ז"ח ט"י בגימטריא שכינ"ה, כמו זה: א' שכינ"ה, פגוונא דא, א' זמנא חדא, ב' תרי זמנין, ג' תלת זמנין, ד' ארבעה זמנין, ה' חמש זמנין, ו' שית זמנין, ז' שבעה זמנין, ח' תמנא זמנין, ט' תשעה זמנין, י' עשר זמנין, כ' פלהו סלקין לחושבון שכינ"ה. ורזא דחושבנא, לקיימא דלית שכינה נחתא פחות מעשרה, ולא סלקא למעלה מעשר.

ועוד קודשא בריך הוא הוא אתריה דעלמא, ומלאכין לא ידעין ושאלין איה מקום כבודו להעריצו ואשפחין ליה בגימטריא מקום נוטריקון פגוונא דא, י' עשר זמנין מאה, ה' חמש זמנין עשרין וחמש, ו' שית זמנין תלתין ושית ה' חמש זמנין עשרין וחמש, בגימטריא מקום, ועליה אמרו מלאכין ברוך כבוד יהו"ה ממקומו (יחזקאל ג י). אית אחרנין בגימטריאות דלית לון חושבון, בגין דאינון פרפראות לחכמה דלית לה סוף, תמורות אלין אלפא ביתות פגון כוז"ו במוכס"ז כוז"ו, דאינון תמורות (דברים ו ד) יהו"ה אלהינו יהו"ה, ואית תמורות אחרנין מפמה מינין.

אמר רבי אלעזר והא כתיב (מלאכי ג ו) אני יהו"ה לא שניתי, אמר ליה ברי, ווי לבני עלמא דאינון אטימין לבא, דחשבין דידעין ולא ידעין, ודאי אני איהי שכינתא, הדא הוא דכתיב (ויקרא כו כא) ויפרתו אתכם אף אני, איהי לא אשפתי ולא איהי תמורה מיניה באחרא, ואיהו לא אשפתי ולא אסתתר מיניה, אבל לגבי חייביא אשפתי קודשא בריך הוא ואסתתר מיניהו, הדא הוא דכתיב (דברים לב כ) אסתירה פני מהם אראה מה אחריתם,

והוא מעיד על היחוד הקדוש, ומשום זה מ"ה אעידך. דבר אחר, א"ב ג"ד ה"ו ז"ח ט"י בגימטריא שכינ"ה, כמו זה: א' פעם אחת, ב' פעמים, ג' שלש פעמים, ד' ארבע פעמים, ה' חמש פעמים, ו' שש פעמים, ז' שבע פעמים, ח' שמונה פעמים, ט' תשע פעמים, י' עשר פעמים, כלם עולים לחשבון שכינ"ה, וסוד החשבון, לקים שאין שכינה יורדת פחות מעשרה, ולא עולה למעלה מעשר.

ועוד, הקדוש ברוך הוא מקומו של עולם, והמלאכים לא יודעים, ושאלים איה מקום כבודו להעריצו, ומצאנו אותו בגימטריא מקום נוטריקון כמו זה: י' עשר פעמים - מאה, ה' חמש פעמים - עשרים וחמש, ו' שש פעמים - שלשים ושש, ה' חמש פעמים - עשרים וחמש, בגימטריא מקום, ועליו אמרו המלאכים ברוך כבוד יהו"ה ממקומו, יש אחרים בגימטריאות שאין להם חשבון, משום שהם פרפראות לחכמה שאין לה סוף, התמורות אלו אלפא ביתות, כמו כוז"ו במוכס"ז כוז"ו, שהן תמורות יהו"ה אלהינו יהו"ה, ויש תמורות אחרות מפמה מינים.

אמר רבי אלעזר: והרי כתוב אני יהו"ה לא שניתי? אמר לו: בני, אוי לבני העולם שהם אטומי לב, שהושבים שידועים ולא יודעים, ודאי אני, היא השכינה. והו שפתי ויפתי אתכם אף אני, היא לא משתנה ואינה תמורה ממנו באחר, והוא לא משתנה ולא מסתתר ממנה, אבל אל הרשעים משתנה הקדוש ברוך הוא ומסתתר מהם. והו שפתיב אסתירה פני מהם אראה מה

ואמאי בגין פי דור תהפוכות המה בגנים לא
אמון בם.

מ"ד קמו פלהו חבריא דשמעו מלין אלין,
ונשקו ליה על רישיה, ואמרו אלו לא
אתינא לעלמא אלא למשמע דא דיינו, דודאי
קודשא בריך הוא ושכינתיה לא אשתני דא
מן דא, אבל לגבי אחרנין אשתני ואסתתר,
בכמה לבושין, ובכמה פסויין, ובכמה קליפין,
ובגין דא אמר שלמה עליו השלום (שירויא) אל
גנת אגוז ירדתי, דאיהו הנה ידע בקליפין
פלהו, ובגין דא לא שביק אפילו מיני דכשוף
דלא ידע, בגין דיידע (ג"א למנדע) בקליפין. ורעיא
מהימנא איהו תבר כל קליפין, ונפיק מתמן
מוחא דאיהו יהו"ה לארבע סטרי דאגוזא,
(דאינון תהו ובהו וחשך ותהום), ומפרנס מגיה לההיא
חולה דאיהא אדנ"י, דבאלין קליפין די באגוז
דאינון תהו ובהו וחשך ותהום אמר (דברים לב
כ) אסתירה פני מהם, ואית שנויין אחרנין
לטב לכל חד פפום עובדיה. (דף עב ע"א) זמנין
אתגליא לון בדמות אריה, הדא הוא
דכתיב (עמוס ג ב) אריה שאג מי לא יירא, זמנין
בדיוקנא דשור, הדא הוא דכתיב (דברים לג
יז) בכור שורו הדר לו וקרני ראם קרניו, וזמנין
בדיוקנא דנשר, הדא הוא דכתיב (שם לב
יא) פנשר יעיר קנו, וזמנין בדיוקנא דאדם
סבא, פמה דאתדמיא לאלין דאמרי זה אלי
ואננהו (שמות טו ב), דאיהו הנה אתדמיין לון
בדמות סבא, ואתמר בהו (ג"א ביה) (דברים לב
יא) ויניקהו דבש מסלע ושמן מחלמיש צור,
אבל לאלין דתליין מגיה ומשכינתיה לא
אשתני לעולם.

ואינון תמורות אינון רזא דיבום, דאתמר בה
ביבמה (רות ד ז) על הגאולה ועל

אחריתם, ולמה? בגלל פי דור
תהפוכות המה בגנים לא אמון
בם.

מ"ד קמו כל החברים ששמעו
את הדברים הללו, ונשקו אותו
על ראשו, ואמרו, אלו לא באנו
לעולם אלא לשמע את זה - דינו,
שודאי הקדוש ברוך הוא
ושכינתו לא משתנים זה מזה,
אבל לאחרים משתנה ומסתתר
בכמה לבושים, ובכמה פסויים,
ובכמה קלפות, ומשום זה אמר
שלמה, עליו השלום, אל גנת
אגוז ירדתי, שהוא היה יודע את
כל הקלפות, ומשום זה לא
השאיר אפלו מיני כשוף שלא
ידע, משום שידע (לדע) את
הקלפות, והרועה הנאמן ישבר
את כל הקלפות, ומוציא משם
המח, שהוא יהו"ה, לארבעת
צדדי האגוז, (שם תהו ובהו וחשך
ותהום), ומפרנס ממנו את אותה
חולה שהיא אדנ"י, שבקלפות
הללו שבאגוז, שהם תהו ובהו
וחשך ותהום, אמר אסתירה פני
מהם, ויש שנויים אחרים לטוב
לכל אחד פפי מעשיו. לפעמים
מתגלה להם בדמות אריה, זהו
שכתוב אריה שאג מי לא יירא,
לפעמים בדמות שור, זהו שכתוב
בכור שורו הדר לו וקרני ראם
קרניו, ולפעמים בדמות נשר, זהו
שכתוב פנשר יעיר קנו, ופעמים
בדמות אדם זקן, כמו שנדמה
לאלו, שאמרו זה אלי ואננהו,
שהוא היה מתדמה להם בדמות
זקן, ונאמר בהם (ב) ויניקהו דבש
מסלע ושמן מחלמיש צור, אבל
לאלו שתלויים ממנו ומשכינתו,
לא משתנה לעולם.

ואותן התמורות הן סוד היבום,
שנאמר בה ביבמה על הגאולה
ועל התמורה, לקיים כל דבר,
שלף איש נעלו ונתן לרעהו.

התמורה, לקיים כל דבר שלף איש נעלו ונתן
לרעהו, בההוא נעל דנתן לרעהו אית תמורה,
ושנוי רצון, ותמן צריך שנוי מקום ושנוי השם
ושנוי מעשה לקיים כל דבר, נעל איהו גופא.
ואמאי בחליצת נעל דנתן לרעהו אית תמורה
ושנוי, אמר סבא חדא, רבי רבי, לא
תימא הכי, אלא אמאי חליצה בנעל, אלא
איהו קליפה לאתטמרא בה לאשתזבא מגיה,
ולא אשתמודע לגבי מקטרגין דייליה,
ובחליצה נעל חלץ ליה י"ה, ובגין דא שלף
איש נעלו ונתן לרעהו, נעל ו', גן נעל, דאיהו
בן י"ה, לאעלא בין ו"ה, ודא איהו חלץ י"ה.

ומנשה אתמר ביה (שמות ג ה) של נעליך מעל
רגליך, דא בהפוכא דאחרנין, דלא
צריך לאתחזיא קדם שכינתא בקליפה, ורזא
דמלה פי אין לבא אל שער המלך בלבוש
שק (אסתר ד ב), ולגבי אבהן לא אתחזיא אלא
בנעלים, הדא הוא דכתיב (שיר ז ב) מה יפנו
פעמיך בנעלים בת נדיב, אבל לגבי משה בלא
פסויה כלל, ורזא דמלה וארא אל אברהם אל
יעקב ואל יעקב בא"ל שד"י, ושמי יהו"ה
לא נודעתי להם (שמות ו א), ומשה אתמר ביה (שם
ג) ואמרו ל"י מ"ה שמו"ו מ"ה אומר אליהם.

ועוד אמאי צריך חליצה בנעל באשה, בגין
דמאן דימות בלא בר איהו קשיר
ברגליה דיבם, ורזא דמלה הוא ישופך ראש
ואתה תשופנו עקב (בראשית ג יד), ובגין דלא ימית
ליה חויה דאיהו כרוף על עקבו, צריך לחלץ לגבי נעל של
אשה, ונפטר ממנו אותו הנחש.
והכ"ל על אותה טפה, שהיא י',
שפרחה מעקב לקומו, ויעקב
בגלל זה קנה ממנו את הבכורה,
לחזיר י' למקומה, שהיא טפה
בכורה, שבה חטא אדם ופרחה
ממנו, ונשאר יחיד בלי עזר.

באותה נעל שנתן לרעהו יש
תמורה ושנוי רצון, ושם צריך
שנוי מקום ושנוי השם ושנוי
מעשה לקיים כל דבר, הנעל הוא
הגוף.

ולמה בחליצת נעל שנתן לרעהו
יש תמורה ושנוי? אמר זקן אחד:
רבי רבי, אל תאמר כך, אלא למה
חליצה בנעל? אלא היא הקליפה
להסתתר בה להנצל ממנו, ולא
נודע אל המקטרגים שלו,
ובחליצה של נעל חולץ לו י"ה,
ומשום זה שלף איש נעלו ונתן
לרעהו, נעל ו', גן נעל, שהוא בן
י"ה, להפנס בין ו"ה, וזהו חלץ
י"ה.

ובמנשה נאמר של נעליך מעל
רגליך, זה בהפך של אחרים,
שלא צריך להראות לפני השכינה
עם קליפה, וסוד הדבר - פי אין
לבא אל שער המלך בלבוש שק,
ולאבות לא נראה אלא בנעלים,
זהו שכתוב מה יפנו פעמיך
בנעלים בת נדיב, אבל למשה
בלי כסויה כלל, וסוד הדבר - וארא
אל אברהם אל יעקב ואל יעקב
בא"ל שד"י ושמי יהו"ה לא
נודעתי להם, ובמשה נאמר
ואמרו ל"י מה שמו"ו מ"ה אומר
אליהם.

ועוד, למה צריך חליצה בנעל
באשה? משום שמי שימות בלי
כו, הוא קשור ברגלו ליבם, וסוד
הדבר - הוא ישופך ראש ואתה
תשופנו עקב, וכדי שלא ימית
אותו הנחש שהוא כרוף על
עקבו, צריך לחלץ לגבי נעל של
אשה, ונפטר ממנו אותו הנחש.
והכ"ל על אותה טפה, שהיא י',
שפרחה מעקב לקומו, ויעקב
בגלל זה קנה ממנו את הבכורה,
לחזיר י' למקומה, שהיא טפה
בכורה, שבה חטא אדם ופרחה
ממנו, ונשאר יחיד בלי עזר.

יחיד בלא עזר, ובגין דא אמר (תהלים מט ו) למה
אירא בימי רע עון עקבי יסופני, ובגין דא
אייתי ליה קודשא בריך הוא תלת זמנין לאדם
קדמאה בגלגולא, הדא הוא דכתיב (איוב לג
כט) הן כל אלה יפעל אל פעמים שלש עם
גבר, ודא איהו שנוי מקום ושנוי השם ושנוי
מעשה.

וער ההיא טפה אתמר בה (שיר ז ב) מה יפו
פעמיך פנעלים בת נדיב, ואתדבבת
ביעקב, ואפיקת מניה י"ב שבטין, הדא הוא
דכתיב (תהלים קכב ד) שבטי י"ה עדות לישראל,
דאתמר ביה אדם ישראל, ובההוא זמנא רוח
יעקב מה דאביד דאיהו י' מיעקב, הדא הוא
דכתיב (בראשית לב כט) לא יעקב יאמר עוד שמך
פי אם ישראל.

באברהם שזיב מסם המות, חובא דאדם,
גיהנם, נחש, אשת זנונים דאתמר
ביה (שמות יד) לא תנאף. ביצחק שזיב מאל אחר
דאתמר ביה (שם יג) לא תרצח. ביעקב אשפח
אתר לינקה (נ"א לנקהא) בנוי, ודא שנוי מקום,
ולית חד מניהו דלא אתפליל בתלתא, לקיימא
הן כל אלה יפעל אל פעמים שלוש עם
גבר (איוב לג כט).

קם סבא ואמר רבי רפי במאי אוקימתא סוד
יבום וחליצה, דהא ברירא דמלה
שמענא, אמר ליה מה דשמעת אימא, אמר
ודאי ברזא דיבום אשפח אתרא ההיא נשמתא
ערטילאה, הדא הוא דכתיב (תהלים פד ד) גם
צפור מצאה בית, ודא נפש דאתיא בגלגול
זמנא קדמאה, ודרור קן לה (שם), דא רוחא
דאתיא בגלגולא זמנא תניינא, אשר שתה
אפרוחיה (שם), דא נשמתא דאתיא בגלגולא זמנא נפקין

ומשום זה אמר למה אירא בימי
רע עון עקבי יסופני, ומשום זה
הביא הקדוש ברוך הוא את אדם
הראשון שלש פעמים בגלגול.
זהו שכתוב הן כל אלה יפעל אל
פעמים שלוש עם גבר, וזהו שנוי
מקום ושנוי השם ושנוי מעשה.
וער אותה טפה נאמר בה מה יפו
פעמיך פנעלים בת נדיב, ונדבקה
ביעקב, והוציאה ממנו שנים
עשר שבטים. זהו שכתוב שבטי
י"ה עדות לישראל, שנאמר בו
אדם ישראל, ובאותו זמן הרוח
יעקב מה שאבד, שהוא י'
מיעקב. זהו שכתוב לא יעקב
יאמר עוד שמך פי אם ישראל.

באברהם הציל מסם מות, חטאו
של אדם, גיהנם, נחש, אשת
זנונים שנאמר בה לא תנאף.
ביצחק הציל מאל אחר שנאמר
בו לא תרצח. ביעקב מצא מקום
להיניק (לנקות) בניו, וזה שנוי
מקום, ואין אחד מהם שלא נכלל
בשלשה, לקיים הן כל אלה יפעל
אל פעמים שלוש עם גבר.

קם זמן ואמר רבי רפי, במה
הקימות הסוד של יבום וחליצה,
שהרי ברור הדבר שמעתי? אמר
לו: מה ששמעת אמר. אמר:
ודאי בסוד היבום מצאה מקום
אותה נשמה ערטילאית, זהו
שכתוב גם צפור מצאה בית, וזו
הנפש שפאה בגלגול פעם
ראשונה, ודרור קן לה - זו רוח
שפאה בגלגול פעם שניה, אשר
שתה אפרוחיה - זו נשמה שפאה
בגלגול פעם שלישית, וממנה
יוצאים אפרוחים שהם בניו,
ובסוד היבום כל השלש יורדים
בבת אחת, זהו שכתוב אם ישם
אליו לבו, רוחו ונשמתו אליו

ואמר רבי רפי במאי אוקימתא סוד
יבום וחליצה, דהא ברירא דמלה
שמענא, אמר ליה מה דשמעת אימא, אמר
ודאי ברזא דיבום אשפח אתרא ההיא נשמתא
ערטילאה, הדא הוא דכתיב (תהלים פד ד) גם
צפור מצאה בית, ודא נפש דאתיא בגלגול
זמנא קדמאה, ודרור קן לה (שם), דא רוחא
דאתיא בגלגולא זמנא תניינא, אשר שתה
אפרוחיה (שם), דא נשמתא דאתיא בגלגולא זמנא נפקין

אפרוחין דאינון בנין, וברזא דיבום כלהו תלת
נחתין בבת אחת, הדא הוא דכתיב (איוב לז
יד) אם ישם אליו לבו רוחו ונשמתו (דף עב
ע"ב) אליו יאסוף, לבו דתמן נפש, רוח בכנפי
ריאה, נשמתא במוחא, וכלהו חד בקשורא
חדא, אבל חליצה איהי שזבת ההיא נשמתא
ורוחא ונפשא דאינון קטירין בתלת קשורין
דחויא, ורזא דמלה נפשנו כצפור נמלטה מפח
יוקשים הפח נשבר ואנחנו נמלטנו (תהלים ככד
ט), קם רבי שמעון כדי לנשקא ליה, פרח מידי
ולא אתחזי.

(תקון כ"ז נרפס בהקדמה כי שם ביתו).

תקונא עשרין ותמניא

בראשית ביה תלת פקודין, חד יראת יהו"ה
פגוונא דא בראשית יר"א בש"ת
והא אוקמוהו, תניינא ברית פגוונא דא
בראשית ברית א"ש, תליתאה שבת פגוונא
דא שבת יר"א.

פקודא קדמאה יראת יהו"ה, עליה
אתמר (ישעיה לג ו) יראת יהו"ה היא
אוצרו, ועוד אתמר בה (משלי א ז) יראת יהו"ה
ראשית דעת, ראשית חכמה יראת
יהו"ה (תהלים קיא ט), ובנדאי מאן דלית ביה דחילו
דאיהו אוצר, לית תמן חכמה, אוצרא דהאי
חכמה איהו ב', ובתקונא אחרא בראשית ב'
ראשית, נקודה בהכליה, עליה אתמר (שיר ד
יב) גן נעול אחותי כלה גל נעול מעין חתום,
גן איהו אורייתא דבכתב, דאיהו ג' סדרים
דאורייתא, גל איהו אורייתא דבעל פה,
ותרויהו ב' מבראשית, מעין חתום דא ראשית
נקודה בהיכליה.

ובמאי איהו חתום, באות ו', ואתעבידת ב' עם חתימו דו', מה דהיה
ב' אתעבידת ס, יין סתום וחתום, יינא דאורייתא סתים וחתים

יאסף. לבו ששם הנפש, הרוח
בכנפי ראה, הנשמה במח, וכלם
אחד בקשר אחד, אבל החליצה
מצילה אותה נשמה רוח ונפש,
שהם קשורים בשלשה קשרים
של הנפש, וסוד הדבר - נפשנו
כצפור נמלטה מפח יוקשים הפח
נשבר ואנחנו נמלטנו. קם רבי
שמעון כדי לנשק אותה, פרח מידי
ולא נראה.

תקון עשרים ושמונה

בראשית, בו שלש מצוות,
האחת - יראת יהו"ה כמו זה:
בראשית יר"א בש"ת, והרי
פרשוהו. השניה - ברית כמו זה:
בראשית ברית א"ש. שלישית
- שבת כמו זה: שבת יר"א.
מצוה ראשונה יראת יהו"ה,
עליה נאמר יראת יהו"ה היא
אוצרו, ועוד נאמר בה יראת
יהו"ה ראשית דעת, ראשית
חכמה יראת יהו"ה, ובנדאי מי
שאין בו יראת, שהיא אוצר, אין
שם חכמה. האוצר של החכמה
הזו היא ב'. ובתקון אחר,
בראשית ב' ראשית, נקודה
בהיכלו, עליה נאמר גן נעול
אחותי כלה גל נעול מעין חתום,
הגן הוא תורה שבכתב, שהוא
ג' סדרים של התורה, גל הוא
תורה שבעל פה, וישניהם ב'
מבראשית, מעין חתום זו ראשית
נקודה בהיכלו.

ובמה הוא חתום? באות ו',
ונפשית ב' עם החתימה של ו'
ס, מה שהיה ב' נפשית ס, יין
סתום וחתום, יינה של תורה
סתום וחתום שלא יכנס נכרי
לשם, וזה יין המשמר בענביו

ובמאי איהו חתום, באות ו', ואתעבידת ב' עם חתימו דו', מה דהיה
ב' אתעבידת ס, יין סתום וחתום, יינא דאורייתא סתים וחתים

דְּלֵא יַעוּל נּוּכְרָאָה תַּמָּן, וְדֵא זִין הַמְּשׁוּמָר
בְּעֵנְבֵי מִשְׁשֵׁת יְמֵי בְּרֵאשִׁית, וְלֹא לְמַגְנָא
תְּקִינּוּ מֵאֲרֵי מִתְּנִיתִין, חֲתִימַת זִין דְּלֵא יִתְּנִסְף
וְיִתְּעַרְב בְּסִטְרָא אַחְרָא, וְעַל הַאי זִין
אֲתָמַר (תהלים קמו יב) לֹא עָשָׂה כֵן לְכָל גּוֹי
וּמִשְׁפָּטִים כָּל יְדַעוּם, כִּי וְדֵאֵי זִין שְׂבַעִין
אֲנִפִין דְּאוּרִייתָא, וְעַלֵּיהּ אֲתָמַר (שם כה יד) סוּד
יְהוּ"ה לִירֵאִיו.

קִנְקֵן דְּהַאי זִין דָּא לְבָא דְּבַר נֶשׁ, אִם הוּא
קִנְקֵנָא חֲדָתָא וְאֲתִנְסַף בְּזִין גְּסוּף דְּאִיהּ
יִצְרָא בִישָׂא, צְרִיף תְּלָתָא זְמַנִּין הֲדַחָה, וְהֵן
כָּל אֱלֹהִים יַפְעַל אֲל פְּעַמִּים שְׁלֹשׁ עִם גְּבַר (אייב
לג כט), וְלֹא לְמַגְנָא תְּקִינּוּ בְּכּוּס דְּבִרְכָה אוּף
הַכִּי הֲדַחָה וּשְׁטִיפָה, הֲדַחָה מִבְּפָנִים שְׁטִיפָה
מִבְּחוּץ, לְמַהוּי תּוּכּוּ כְּבֹרוּ, וְרִזָּא דְּמַלְה וְטַהֲרוּ
וְקִדְשׁוּ (ויקרא טו יט), וְכַד אִיהּ קִנְקֵן דְּאִיהּ לְבָא
דְּכִיָּא מְלַגְּאוּ וּמְלַבְּר, שְׂרִיא תַּמָּן חֲכָמָה,
דְּאֲתָמַר בְּהַ (משלי ח כב) יְהוּ"ה קִנְנֵי רֵאשִׁית דְּרַבּוּ
קִנְנֵי אִיהּ קִנְקֵן וְדֵאֵי, וְאִם הַאי קִנְקֵן אִיהּ
דְּכִיָּא, אֲתָמַר בֵּיהּ וְנִקְהָ, וְאִם לֹא לֹא יִנְקָה
כָּל הַנוֹגֵעַ בְּהַ (שם ו כט).

וְקִנְקֵן דְּבַר נֶשׁ דָּא אֲתָתָא, וְאִיהּ כּוּס, הַכִּי
צְרִיכָה שְׁטִיפָה וְהֲדַחָה, אִם הִיא כּוּס
דְּבִרְכָה, וְעַלֵּיהּ אֲתָמַר (יחזקאל מד ל) לְהַנִּיחַ בְּרַכָּה
אֶל בֵּיתְךָ, וְאִם לֹא אֲתִקְרִיאַת כּוּס הַתְּרַעְלָה,
וְזִין דִּילָה עַלֵּיהּ אֲתָמַר (משלי לא ו) תִּנּוּ שְׂכָר
לְאוֹבֵד וְזִין לְמַרִי נֶפֶשׁ וְכוּ', שְׂדִים דִּילָה אִינוּן
אֲשְׁפּוּלוֹת מְרוּרוֹת, אֲבָל זִין דְּכּוּס דְּבִרְכָה עַלֵּיהּ
אֲתָמַר (תהלים קד טו) וְזִין יִשְׁמַח לְבַב אָנוּשׁ דְּתַמָּן
פְּקוּדֵי יְהוּ"ה יִשְׂרָיִם מְשֻׁמְחֵי לֵב (שם יט
טו). דְּאִינוּן אֲשְׁפּוּלוֹת דִּילָה.

תַּקוּנָא עֶשְׂרִין וְתִשְׁעַ

בְּרֵאשִׁית בְּרָא אֱלֹהִים, ב' נְקוּדָה בְּהִיכְלִיָּהּ, עַלֵּיהּ אֲתָמַר (שיר ד יב) גֵּן

נְעוּל אַחוּתֵי כְּלָה גַל נְעוּל מְעֵין חֲתוּם, מָאן
מְעֵין חֲתוּם דָּא נְקוּדָה, מָאן נִיהוּ נְעוּל (דף עג
ע"א) דִּילָה, דָּא ו' דְּסִתִּים לְהִיכְלָא וּבָהּ אֲתַעְבִּיד
ם סִתִּימָא, אִיהִי ׀ רַבְתָּא מְלִסְרַבְּהַ
הַמְּשָׁרָה (ישעיה טו). וְהַאי נְקוּדָה עַלֵּיהּ אֲתָמַר (אייב
כח כא) וְנַעֲלָמָה מְעֵינֵי כָל חַי וּמַעוּף הַשָּׁמַיִם
נִסְתָּרָה, וְהַנְּקוּדָה הִזוּ מִצַּד הַיָּמִין
נִקְרָאת אֲהַבָּה, וּמִצַּד הַשְּׂמָאל
נִקְרָאת יְרָאָה, וּמִצַּד הָעֵמוּד
הָאֲמִצְעֵי נִקְרָאת תּוֹרָה, וְהִיא
מִצְוָה, שְׁהַעֲמוּד הָאֲמִצְעֵי כּוֹלֵל
אֶת שְׁנֵיהֶם, מִשּׁוּם שְׁהוּ כּוֹלֵל אֶת
יְהוּ, שְׁהֵם לִימִין וְלִשְׂמָאל, וְהוּ
בְּאֲמִצְעַ כּוֹלֵל אֶת שְׁנֵיהֶם,
וְהַשְּׂכִינָה הַתְּחוּבָנָה מִצְוָה
הַכְּלוּלָה מֵאַרְבַּע אוֹתִיּוֹת, הִיא
נִקְרָאת י' מִצַּד הַחֲכָמָה, ה' מִצַּד
הָאִם הַעֲלִיּוּנָה, וְנִקְרָאת תּוֹרָה
מִהַצַּד שֶׁל הָעֵמוּד הָאֲמִצְעֵי. זְהוּ
שְׂכָתוּב יְהוּ"ה קִנְנֵי רֵאשִׁית דְּרַבּוּ,
דְּרַבּוּ דְּרַף ו', קִנְנֵי שְׁהוּא הֵקֵן
שְׁלָה, וּמִשּׁוּם שְׁהִיא כְּלוּלָה מִכָּל
הָאַרְבַּע, נִקְרָאת מִצְוָה. מ"ץ
בְּאוֹתִיּוֹת א"ת ב"ש הוּא י"ה, י"ם
ה"ץ, וּבָהּ כְּלוּלִים מִצְוֹת עֲשֵׂה
וְלֹא תַעֲשֵׂה. הַמִּצְוֹת שֶׁל לֹא
תַעֲשֵׂה מִצַּד הַדִּין שְׁהוּא אֱלֹהִים,
שְׁשִׁים י"ה, וְעַלֵּיהּ נֶאֱמַר זֶה שְׁמִי,
וְהָרִי פְּרִשְׁוּהוּ. מִצְוֹת עֲשֵׂה מִצַּד
הַיָּמִין שְׁהוּא רַחֲמִים, שְׂכָלוּלִים
בְּאַבְרָהָם, וְעַלֵּיהֶם נֶאֱמַר בְּרַגְזוֹ
רַחֵם תִּזְכֹּר.

קָם וְזָן אַחַד מֵאַחַר הַצַּל (הַפְתִּיל)
וְאָמַר: רַבִּי רַבִּי, מְנוּרָה הַקְּדוּשָׁה,
קוּם הַדְּלַק נֵר שְׁהִיא מִצְוָה,
הַשְּׂכִינָה הַקְּדוּשָׁה, שְׁעַלֵּיהּ נֶאֱמַר
אֵשׁ תִּמִּיד תּוֹקֵד עַל הַמְּזֻבָּח לֹא
תִכְבֶּה, וְעַלֵּיהּ נֶאֱמַר לְהַעֲלֹת נֵר
תִּמִּיד, נֵר יְהוּ"ה נִקְרָאת וְדֵאֵי,
הָאוּר שְׁמֵאִירָהּ בּוּ נִשְׁמַת אָדָם,
קוּם הַדְּלַק בְּהַ.

קָם סְבָא חַד מִבְּתֵר טוּלָא (כּוּתְלָא), וְאָמַר רַבִּי
רַבִּי בּוּצִינָא קְדִישָׂא, קוּם אֲדִלִיק שְׂרָגָא
דְּאִיהִי מִצְוָה, שְׂכִינְתָּא קְדִישָׂא, דְּעַלֵּיהּ
אֲתָמַר (ויקרא ו) אֵשׁ תִּמִּיד תּוֹקֵד עַל הַמְּזֻבָּח לֹא
תִכְבֶּה, וְעַלֵּיהּ אֲתָמַר (שמות כו כ) לְהַעֲלֹת נֵר תִּמִּיד,
נֵר יְהוּ"ה אֲתִקְרִיאַת וְדֵאֵי, אוּר דְּנִהִיר בֵּיהּ נִשְׁמַת אָדָם, קוּם אֲדִלִיק בְּהַ.

קם רפי שמעון על רגלוי ותיב רגעא חדא ואמר, רבון עלמין דאנת איהו מארי מלכין וגלי רזין, יהא רענא דילך לסדרא מלין בפומאי, לקיימא בי האי קרא (שם ד יב) ואנכי אהיה עם פיך, דלא אעול בכסופא קדמך, פתח ואמר.

פתח ואמר.

תקונא תלתין

בראשית מאן ראשית דא חכמה, דא נקודה דלגאו, דאתמר בה (תהלים מה יד) כל כבודה בת מלך פנימה, ודא יראה דאיהי פקודא קדמאה, ועלה אתמר (משלי א י) יראת יהוה ראשית דעת, ואיהי רמיזא במלת בראשית, ואית יראה רעה רצועה לאלקאה לחייבינא, והאי נקודה איהי אות שפת ויומין טבין ואות דתפלין ואות דברית מילה, ההיא רצועה איהי יראה רעה איהי ערלה, זפאה איהו מאן דאעבר לה מגיה, דלית לה רשו לרצועה לאלקאה ליה, והאי נקודה עלה אתמר (שמת לא יד) מחלליה מות יומת, מאי מחלליה אלא מאן דאעיל רשו נוכראה בחלל דילה דאיהי רשות היחיד, דעלה אתמר (במדבר יט ב) ונכרתה הנפש ההיא מתוך הקהל פי את מקדש יהוה טמא.

ובלא אתרמיז בהאי תיבה ירא"ה ברי"ת שב"ת, פגוונא דא ירא"ת בראשי"ת, ברי"ת בראשי"ת, שב"ת בראשי"ת, והאי נקודה איהי ראשית, יהו"ה קנני ראשית דרפו (משלי א כב), פגוונא דא בראשית, כלא איהי נקודה חדא, איהי ראשית, ואיהי אות ברית, ואיהי אות שפת, ואיהי יראת יהו"ה.

מאן חלל דילה ב, ו' איהו בעלה, ביה איהי נטירא וסתומא בגלותא, הדא הוא דכתיב (יחזקאל מז א) יהיה סגור שפת ימי המעשה,

קם רפי שמעון על רגליו, וישב רגע אחד ואמר: רבון העולמים, שאמה הוא בעל המלכים ומגלה רזים, יהי רצונך לסדר דברים בפי, לקיים בי את הפסוק הזה, ואנכי אהיה עם פיך, שלא אכנס בבושה לפניך, פתח ואמר.

תקון שלשים

בראשית, מי הראשית? זו חכמה, זו נקדה של פנים, שנאמר בה כל כבודה בת מלך פנימה, וזו יראה שהיא מצוה ראשונה, ועליה נאמר יראת יהוה ראשית דעת, והיא רמיזה במלת בראשית, ויש יראה רעה, רצועה להלקות את הרשעים, והנקדה הזו היא אות שבת וימים טובים, ואות של תפלין ואות של ברית מילה. אותה הרצועה היא יראה רעה, היא ערלה. אשרי הוא מי שמעביר אותה מפניו, שאין רשות לרצועה להלקות אותו, ועל הנקדה הזו נאמר מחלליה מות יומת. מה זה מחלליה? אלא מי שמכניס רשות זרה בחלל שלה, שהיא רשות היחיד, שעליה נאמר ונכרתה הנפש ההיא מתוך הקהל, כי את מקדש יהוה טמא.

והכל נרמז בתבה הזו, ירא"ה ברי"ת שב"ת, כמו זה: ירא"ת בראשי"ת, ברי"ת בראשי"ת, שב"ת בראשי"ת, והנקדה הזו היא ראשית, יהו"ה קנני ראשית דרפו, כמו זה בראשית, הכל היא נקדה אחת, היא ראשית, והיא אות ברית, והיא אות שבת, והיא יראת יהו"ה.

מי החלל שלה? ב, ו' הוא בעלה, בו היא שמונה ונסתרת בגלות, זהו שפתוב יהיה סגור שפת ימי המעשה, כמו זה ם סתומה, והרי נתבאר, והנקדה

פגוונא דא ם סתימא, והא אתמר, ונקודה איהי שביעאה תגא על רישיה, תגא דספר תורה, עטרה על ברית, ז' דאיהי יום שביעי יום השבת, שביעי ודאי, ועליו נאמר ויכיום השבת יפתח, אבל בימות החל גן נעול אחותי כלה. נקראת סתומה באות ו'.

והא ערלה ופריעה אינון פמוץ ותבן דחטה, ביומין דחול אתקריאת ה"א, דאיהו הב"ל לה"ב המזבח, לאדלקא מוץ ותבן, ואשתארת איהי סלת נקזה, אבל ביומין דשבת ויומין טבין אתקריאת י' עטרה על כלא, וביתא, (ג"א וכסא) דילה, ל"ב אלהי"ם דעובדא דבראשית, ואיהי ב' פלילא מעשר אמירן בכל סטרא, האי י' אתקריאת יראה, בין בשפת בין בברית מילה בין בדינא והכי בכל פקודא.

ארה"ם דא נתיב קדמאה, עליה אתמר (איוב כח י) נתיב לא ידעו עיט ולא שזפתו עין איה, מאי עין איה, אלא מאינון מלאכין דאמירן איה מקום פבודו להעריצו, פד איהי בהאי נתיב לית לון ידיעה בה, דאיהי סתירא מחיון דמרפכתא.

והארץ היתה תהו ובהו (בראשית א ב), מאי והארץ היתה תהו ובהו, אלא מאן דאפיק מרשות היחיד לרשות הרבים גרים לשכינתא, למהו תהו ובהו חשף ותהום, דאתלבשת באינון קליפין, דאינון ארבע גליות, ולא עוד אלא דגרים לה למהו יבשה תהו, דאסתלקת נקודה מחלל דילה דאיהי ב', ואשתארת יבישה.

נתיב תניינא, ורוח אלהי"ם מרחפת על פני המים (שם), מאי ורוח, אלא בודאי פוגי בזמנא דשכינתא נחתת בגלותא, האי רוח נשיב על אינון דמתעסקי

היא השביעית פתח על ראשו, וכתר של ספר תורה העטרה על הברית, ז' שהיא היום השביעי, יום השבת, שביעי ודאי, ועליו נאמר ויכיום השבת יפתח, אבל בימות החל גן נעול אחותי כלה. נקראת סתומה באות ו'.

והערלה והפריעה הזו הן פמוץ ומבן של החטה, בימות החל נקראת ה"א, שהוא הב"ל לה"ב המזבח, להדליק מוץ ותבן, והיא נשארת סלת נקזה, אבל ב"מים של שבת וימים טובים נקראת י' עטרה על הכל, והבית (הכסא) שלה שלשים ושנים אלהי"ם של מעשה בראשית, והב' היא כלולה מעשר אמירות בכל צד, ה' הזו נקראת יראה, בין בשפת בין בברית מילה ובין בדין, וכך בכל מצוה.

אלהי"ם זה הנתיב הראשון, עליו נאמר נתיב לא ידעו עיט ולא שזפתו עין איה. מה זה עין איה? אלא מאותם מלאכים שאומרים איה מקום פבודו להעריצו, כשהיא בנתיב הזה, אין להם בה ידיעה, שהיא נסתרת מחיות המרפכה.

והארץ היתה תהו ובהו, מה זה והארץ היתה תהו ובהו? אלא מי שמוציא מרשות היחיד לרשות הרבים, גורם לשכינה להיות תהו ובהו חשף ותהום, שמתלבשת באותן קלפות, שהן ארבע גליות, ולא עוד, אלא שגורם לה להיות יבשה, תהו, שמתלקת הנקדה מהחלל שלה, שהיא ב', ונשארת יבשה.

הנתיב השני, ורוח אלהי"ם מרחפת על פני המים. מה זה רוח? אלא בודאי בזמן שהשכינה יורדת לגלות, הרוח

נשיב על אינון דמתעסקי

באורייתא, בגין שכינתא דאשתפחת ביניהו, והאי רוח אתעביד קלא, ויימא הכי אינון דמיכין דשינתא בחוריהון, סתימין עיינין אטימין דלפא, קומו ואתערו לגבי שכינתא, דאית לכון לפא בלא סבלתנו למנדע בה, ואיהו בינוכו.

ורזא דמלה קול אומר קרא (ישעיה מו), פגון קרא נא היש עונד ואל מי מקדושים תפנה (איוב ח א), והיא אמרת מה אקרא, פל הבשר חציר, פלא אינון כבעירן דאכלין חציר, וכל חסדו פציץ השדה (שם), פל חסד דעבדין לגרמיהו עבדין, ואפילו פל אינון דמשתדלין באורייתא, פל חסד דעבדין לגרמיהו עבדין, בההוא זמנא ויזכור פי בשר המה רוח הולף ולא ישוב (תהלים עח ט), לעלמא, ודא איהו רוחא דמשיח, וי לון מאן דגרמין דיזיל ליה מן עלמא ולא יתוב לעלמא, דאלין אינון דעבדין לאורייתא יבשה, ולא בעאן לאשתדלא בחכמה דקבלה, דגרמין דאסתלק נביעו דחכמה דאיהו י' מינה, ואשתארת ב' בישה, וי לון דגרמין עניותא וחרבא וביזה והרג ואבדן בעלמא, והאי רוח דאסתלק איהו רוח דמשיח כמה דאתמר, ואיהו רוח הקדש, ואיהו רוח חכמה ובינה רוח עצה וגבורה רוח דעת ויראת יהו"ה (ישעיה יא ב).

פקודא תנינא ויאמר אלהי"ם יהי אור ויהי אור (בראשית א ג), ודא אהבה דאיהו אהבת חסד, הדא הוא דכתיב (ירמיה לא ב) ואהבת עולם אהבתיו על פן משכתיך חסד, ועלה אתמר (שיר ב ז) אם תעירו ואם תעוררו את האהבה עד שתחפץ, יראה אתקריאת מסטרא דשמאלא, ואהבה אתקריאת מסטרא אית יראה ואת יראה, אית אהבה ואת אהבה, יראה דדחיל בר נש

הזו נושבת על אותם שמתעסקים בתורה, משום שהשכינה נמצאת ביניהם, והרוח הזו נעשית קול, ותאמר פך: אותם ישנים ששנה בנחיריהם, סתומי העינים ואטומי הלב, קומו והתעוררו אל השכינה, שיש לכם לב בלי השכל לדעת אותה, והיא ביניכם. וסוד הדבר - קול אומר קרא, כמו קרא נא היש עונד ואל מי מקדושים תפנה, והיא אמרת מה אקרא, כל הבשר חציר, הכל הם כבהמות שאוכלות חציר, וכל חסדו פציץ השדה, כל החסד שעושים, עושים לעצמם. ואפילו פל אלו שמשתדלים בתורה, פל חסד שעושים - לעצמם עושים. באותו זמן ויזכר פי בשר המה רוח הולף ולא ישוב לעולם, וזוהי רוחו של משיח, אוי להם מי שגורמים שילף לו מן העולם ולא ישוב לעולם, שאלו הם שעושים את התורה יבשה, ולא רוצים להשתדל בחכמת הקבלה, וגורמים שמשתלק מעין החכמה, שהיא י' ממה, ונשארת ב' יבשה, אוי להם שגורמים עניות וחרב וביזה והרג ואבדן בעולם, והרוח הזו שמשתלקת היא רוח המשיח, כמו שנתבאר, והיא רוח הקדש, והיא רוח חכמה ובינה רוח עצה וגבורה, רוח דעת ויראת יהו"ה.

מצוה שניה, ויאמר אלהי"ם יהי אור ויהי אור, וזו אהבה שהיא אהבת חסד. זהו שפתוב ואהבת עולם אהבתיו על פן משכתיך חסד, ועליה נאמר אם תעירו ואם תעוררו את האהבה עד שתחפץ. יראה נקראת מצד השמאל, ואהבה נקראת מצד הימין.

יש יראה ויש יראה, יש אהבה

לקודשא בריהו הוא בגין דלא נחית מנכסוי, או בגין דלא ימותון בנוי בחייו, אשתפח דאם הנה נחית מנכסוי או אם ימותון בנוי בחייו דלא הנה דחיל ליה, ובגין דא הנה רחים ליה, האי יראה ואהבה לא שוי ליראת יהו"ה ולא אהבה דיליה לעקרא, אבל רחימו ודחילו עיקרא דיליה בין טב ובין ביש, ובגין דא אתקריאת האי יראה ואהבה על מנת לקבל פּרס.

ובגין דא אמר קודשא בריהו הוא (שם), השבעתי אתכם בנות ירושלם בצבאות או באילות השדה, אם תעירו ואם תעוררו את האהבה עד שתחפץ, דאיהו רחימו (נ"א דאיהו רחמי) בלאו פּרס, (עד דאיהו יחפץ), ולא על מנת לקבל פּרס, דיראה ואהבה על מנת לקבל פּרס (דף עד ע"א) איהו של שפחה, ותחת שלש רגזה ארץ וגומר (משלי ל לא) תחת עבד פי ימלוך, ושפחה פי תירש גבירתה.

אלהי"ם דא מן ויאמר אלהי"ם יהי אור, איהו נתיב תליתאה, יהי אור י"ה אוי"ר, אוי"ר י', וכד האי נקודה אתעטפת (נ"א אתפשטת) בהאי אור ואתעבידת אוי"ר, מהכא אתמשכו פל ההויות.

קם סבא חד פתח ואמר, יהי אור ויהי אור, יהי אור דא ימינא, ויהי אור דא שמאלא, דבכל אתר ויהי איהו לשון צער, ובגין דא ויהי היום דדא איהו ראש השנה דאיהו שמאלא, דאיהו דן דינא דכל עלמא, ובגינה אתמר (בראשית א ג) ויהי אור, וירא אלהי"ם את האור פי טוב, דא עמודא דאמצעייתא דאיהו טוב, ויבדל אלהי"ם בין האור ובין החשך (שם), בין האור דא קרח, אמר משה

ויש אהבה. יראה, שירא אדם מהקדוש ברוך הוא פדי שלא ירד מנכסיו או פדי שלא ימותו בניו בחייו. נמצא שאם היה יורד מנכסיו או אם ימותו בניו בחייו, הוא לא היה ירא מפניו, ומשום זה היה אוהב אותו, היראה והאהבה הללו לא שם את יראת יהו"ה ואת האהבה שלו לעקר, אבל אהבה ויראה העקר שלו בין טוב ובין רע, ומשום זה נקראות היראה והאהבה הללו על מנת לקבל פּרס.

ומשום זה אמר הקדוש ברוך הוא, השבעתי אתכם בנות ירושלם בצבאות או באילות השדה אם תעירו ואם תעוררו את האהבה עד שתחפץ, שהיא אהבה (שהיא רחמים) בלי פּרס, (עד שהיא יחפץ), ולא על מנת לקבל פּרס, שיראה ואהבה על מנת לקבל פּרס היא של שפחה, ותחת שלוש רגזה ארץ וגומר תחת עבד פי ימלוך ושפחה פי תירש גבירתה.

אלהי"ם זה מן ויאמר אלהי"ם יהי אור, הוא הנתיב השלישי, יהי אור י"ה אוי"ר, אוי"ר י', וכשהנקודה הזו מתעטפת (מתפשטת) באור הנה נעשית אוי"ר, מכאן נמשכו פל ההויות.

קם זקן אחד, פתח ואמר: יהי אור ויהי אור, יהי אור זה הימין, ויהי אור זה השמאל, שפכל מקום ויהי הוא לשון צער, ומשום כך ויהי היום, שנהו ראש השנה, שהוא שמאל שהוא דן את דין כל העולם, ובגללה נאמר ויהי אור. וירא אלהי"ם את האור פי טוב, זה העמוד האמצעי שהוא טוב, ויבדל אלהי"ם בין האור ובין החשך, בין האור - זה

לי אתחזי לאפרשא מחלקת, דאנא איהו דיוקנא דטוב דלעילא, חזא דאתדבק קרח בחדשוכא דסטרא אחרא, ואכחיש עובדא דבראשית, דלא בעא לאתדבקא בשמאלא דאיהו לוי, אמר הבדלו מתוך העדה הזאת (במדבר טו כא).

ורזא דמלה ויבדל אלהיים בין האור ובין החשך (בראשית א ד), ויקרא אלהיים לאור יום ולחשך קרא לילה (שם ה). שוקא דימינא דהוא אור, דאתמר ויבדל אלהיים בין האור איהו שוקא ימינא פהנא, דאתמר ביה (תהלים טו יא) נעמות בימינך נצח, וכמה דנצח אתקשר בימינא, הכי הוד אתקשר בשמאלא, ויהי ערב ויהי בקר יום אחד, ערב דא ערב דיצחק, בקר דא בקר דאברהם, יום אחד עמודא דאמצעייתא וצדיק דחשבינן חד, ולית יום בלא לילה דאיהי שכינתא.

אדהכי הא קלא סליק ומתפוצץ ברומי רקיעין, והוה אמר, משריין קדישאן דמתבתא דרקיעא דלעילא ותתא, אזדרזו ואתקנו לקדמות מטרוניתא, דקא אתיא למיעאל קדם מלפא, בכמה קשוטין דפקודין דעשה, קומו משריין לקדמותה, אדהכי הא קלא תנינא הוה מתערא לגבי מארי מפתחין, הא שכינתא קא אתיא למיעאל להיכלא דילה, אדנ"י שפתי תפתח.

בהווא זמנא מטרוניתא עלאה קא נחתת לגבה, לקבלא לה בפקודא קדמאה, בכמה קלין ושופרות, וסלקין תרוייהו לגבי מלפא, וכלהו הוו שאלין (שיריה) מי זאת עולה מן המדבר, מ"י דאיהי אימא עלאה, בזאת עולה, וכד סליקת לעילא אתעבידת פסא למלפא עלאה, ובה פתח אנכ"י, דהכי סליק

אחרן הפהן, ובין החשך - זה קרח. אמר משה, לי ראוי להפריד המחלקת, שאני הוא דמות של הטוב של מעלה. ראה שנדבק קרח בחשכה של הצד האחר והכחיש את מעשה בראשית, שלא רצה להדבק בשמאל שהוא לוי, אמר הבדלו מתוך העדה הזאת.

וסוד הדבר - ויבדל אלהיים בין האור ובין החשך, ויקרא אלהיים לאור יום, ולחשך קרא לילה. שוק תימין שהוא אור, שנאמר ויבדל אלהיים בין האור, הוא שוק ימין הפהן, שנאמר בו נעמות בימינך נצח, וכמו שנצח נקשר בימין, כך הוד נקשר בשמאל. ויהי ערב ויהי בקר יום אחד, ערב זה הערב של יצחק, בקר זה הבקר של אברהם, יום אחד העמוד האמצעי וצדיק, שחושבים אותם כאחד, ואין יום בלי לילה, שהיא השכינה.

בין כך, הרי קול עולה ומתפוצץ ברומי הרקיעים ויהי אמר: מחנות קדושים של שכיבת הרקיע של מעלה ומטה, הנדרו והתקנו לפני הגבירה שבאה להפנס לפני המלך בכמה קשוטים של מצוות עשה, קומו מחנות לקראתה. בינתים הרי קול שני היה מתעורר אל בעלי המפתחות, הרי השכינה באה להפנס להיכלה, אדנ"י שפתי תפתח.

באותו זמן הגבירה העליונה יורדת אליה לקבלה במצוה הראשונה בכמה קולות ושופרות, ושפתיהן עולות למלך, וכלם היו שואלים, מי זאת עולה מן המדבר? מ"י, שהיא האם העליונה, בזאת עולה, וכשעולה למעלה, נעשית פסא למלך העליון, ובה פותח אנכ"י, שפך

לחשפן פס"א, וכד אתחברו תרוייהו אתמר בהו (שמות כ ב) אנכי יהו"ה אלהיך אשר הוצאתיך מארץ מצרים.

אשר איהו רמזו במלת בראשית, אשר דא אימא, דאיהי אשר אהי"ה, אשר קדשנו במצותיו, אשר קדש ידיד מבטן, דאיהי בטן דאתמר ביה (איוב לט ט) מבטן מי נצא הקרח, הקרח הנורא (יחזקאל א כב), מאי נורא דא עמודא דאמצעייתא, מאי קדש ידיד מבטן, בטן דאתמר ביה דא צדיק, אשר דאיהי אימא עלאה, קדשנו בעמודא דאמצעייתא, וצונו בצדיק, על כל פקודא ופקודא, בגין דחד איהו מצוה וחד עושה, חד מצוה על המצוה דאיהי שכינתא, מצות יהו"ה ברה מאירת עינים (תהלים יט ט), וחד עושה עשייתה דאיהו מעשה דפקודא, דהכי אוקמוהו מארי מתניתין גדול המצוה ועושה ממי שאינו מצוה ועושה.

ועוד מצוה דא עמודא דאמצעייתא, דאיהו מצוה מסטרא דאבא דאיהו רא"ש, ומסטרא דאימא דאיהי אש"ר, והכי צדיק מצוה ועושה מתרוייהו, ובגין דא אתמר על תרוייהו אשר קדשנו, אמא קדשנו ואבא צונו, על מאן על שכינתא תתאה, דאיהי פטר כל רחם, פתיחו דרחם, דאיהו רמ"ח פקודין, איהי מצות יהו"ה בכל אבר ואבר דמלפא, איהי מצוה, ועוד אשר קדשנו מסטרא דאבא (דף ע"ב) ואימא, הדא הוא דכתיב (בראשית א) ויאמר אלהיים יהי אור ויהי אור, ויאמר מסטרא דאבא דאיהו י', יהי מסטרא דאימא דאיהי ה', חד אמירה וחד הויה, עשייתה דתרוייהו יהי אור.

ועוד אשר על שם באשרי פי אשרוני בנות

עולה לחשפון פס"א, וכשפניהם התחברו, נאמר בהם אנכי יהו"ה אלהיך אשר הוצאתיך מארץ מצרים.

אשר, רמז הוא במלת בראשית. אשר, זו האם, שהיא אשר אהי"ה, אשר קדשנו במצותיו, אשר קדש ידיד מבטן, שהיא הבטן שנאמר בה מבטן מי נצא הקרח, הקרח הנורא. מה זה נורא? זה העמוד האמצעי. מה זה קדש ידיד מבטן? הבטן שנאמר בו זה צדיק, אשר, שהיא האם העליונה, קדשנו בעמוד האמצעי, וצונו, בצדיק על כל מצוה ומצוה, משום שאחד הוא מצוה ואחד עושה, אחד מצוה על המצוה שהיא שכינה, מצות יהו"ה ברה מאירת עינים, ואחד עושה עשייתה שהיא מעשה של מצוה, שפך פרושהו בעלי המשנה, גדול המצוה ועושה ממי שאינו מצוה ועושה.

ועוד מצוה זה העמוד האמצעי, שהוא מצוה מצד האב שהוא רא"ש, ומצד האם שהיא אש"ר, וכך צדיק מצוה ועושה משניהם, ומשום כך נאמר על שניהם אשר קדשנו. האם - קדשנו, והאב - צונו. על מי? על השכינה הפתוחה שהיא פטר כל רחם, פתיחת הרחם, שהוא מאתים ארבעים ושמונה מצוות, היא מצות יהו"ה בכל אבר ואבר של המלך, היא מצוה, ועוד אשר קדשנו, מצד האב והאם. זהו שפתיב ויאמר אלהיים יהי אור ויהי אור, ויאמר - מצד האב שהוא י', יהי - מצד האם שהיא ה', אמירה אחת והויה אחת, עשייתה של שניהם - יהי אור. ועוד אשר, על שם באשרי פי

(בראשית ל יג), אשר הוצאתיך

וְאַרְעָא, וְנוּנְיַי ימָא, בְּגִין דָּא אֲתַקְרִיאַת בְּשָׂמָא
דְּכֻלְהוּ, מְסֻטְרָא דְחִיוּן אֲתַקְרִיאַת חַיָּה,
וּמְסֻטְרָא דְעוֹפִין נְשֵׁר יוֹנָה צְפוּרָא, וּמְסֻטְרָא
דְּנוּנִין הַדְגָּ, סְטָרָא (נ"א שְׂפַחָה) בִּישְׂאָ בְּהוּפְכָא
דְּגָה, וּמְסֻטְרָא דְעֵשְׂבִין אֲתַקְרִיאַת שְׂכִינְתָא
שׁוּשְׁנָה. (דף ע"ב ט"א)

נְתִיב רְבִיעֵאָה וַיְבַדֵּל אֱלֹהִים בֵּין הָאוּר וּבֵין
הַחֹשֶׁף (בראשית א ד'), דְּכַר וְנוּקְבָא אֵינּוּן,
חֹשֶׁף לִילָה, הֵדָא הוּא דְכְּתִיב (שם ה') וְלַחֹשֶׁף
קָרָא לִילָה, וְאִית חֹשֶׁף מְסֻטְרָא דְדָכְיוּ וְלִילָה
מְסֻטְרָא דְדָכְיוּ, הֵדָא הוּא דְכְּתִיב (תהלים קלט
יב) גַּם חֹשֶׁף לֹא יַחֲשִׂיף מִמֶּנּוּ וְלִילָה פִּיּוֹם יֹאִיר
פַּחֲשֻׁכָה פְּאוּרָה, וְחֹשֶׁף אִיְהִי נוּקְבָא דְמַקְבֵּל
מְנַהֲרָא דְאִיְהוּ אֹר דְכַר, כְּגוּוֹנָא דְסִיְהָרָא
דְמַקְבֵּל מִן שְׂמֵשׂא, וְתַרְוִיְהוּ אֵינּוּן
אֲסַפְקָלְרִיאָה דְנַהָרָא וְאֲסַפְקָלְרִיאָה דְלָא נַהָרָא,
וְאִית חֹשֶׁף דְסֻטְרָא אַחֲרָא דְאִית בֵּהּ הַבְּדֵלָה
וְלֹאוּ חַבּוּרָא, וְהוּא אֹר אִיְהוּ כְמוֹחָא
כְּאֶגּוּזָא.

אַרְהָבֵי הָא קָלָא אֲשַׁתְּמַע בְּרומי רְקִיעִין,
מְאָרִי דְאוּצְרִין מְאָרִי דְהִיכְלִין,
אֲפִתְחוּ הִיכְלִין הָא מְטְרוּנִיתָא קָא בַעֲיָא
לְאֲעֵלָא בְּהִיכְלִיָה, בְּהוּא זְמַנָּא אַדְנִי שְׂפַתִּי
תִּפְתַּח, הִיכְלָא פְלִילָא מְשַׁבְּעָה הִיכְלִין, בְּהוּא
זְמַנָּא כְּמָה נְבִיאִים סְלָקִין עִמָּה וּמַתְּפַנְסִים
עִמָּה, דְאִית נְבִיאִים וְאִית נְבִיאִים, אִית נְבִיאִים
דְאֵינּוּן מְאָרִי דְבִיתָא דְמְטְרוּנִיתָא, וְאִית נְבִיאִים
דְאֵינּוּן מְאָרִי דְבִיתָא דְמַלְכָּא, אֵלִין
מְאֲסַפְקָלְרִיאָה דְנַהָרָא וְאֵלִין מְאֲסַפְקָלְרִיאָה דְלָא
נַהָרָא, נְבִיאִים דְאֲסַפְקָלְרִיאָה דְנַהָרָא אֵינּוּן
מְסֻטְרָא דִיהו"ה, וְנְבִיאִים דְאֲסַפְקָלְרִיאָה דְלָא
נַהָרָא אֵינּוּן מְסֻטְרָא דְאַדְנִי, וְאֵינּוּן שְׂקִילִין
לְאוּרִיתָא דְכִתְבָּה וְאוּרִיתָא דְבַעַל פֶּה, נְבִיאִים

בְּגִלָּל זַה נְקָרָאֵת בִּישָׁם שֶׁל כְּלָם.
מִצַּד הַסִּיּוֹת הִיא נְקָרָאֵת חַיָּה,
וּמִצַּד הָעוֹפוֹת - נְשֵׁר יוֹנָה צְפוּרָה,
וּמִצַּד הַדְּגָיִם - הַדְּגָּ. צַד (שְׂפַחָה)
הַרְעָה בְּהוּפּוּךָ דְּגָה, וּמִצַּד
הָעֵשְׂבִיּוֹת נְקָרָאֵת שְׂכִינְתָא
שׁוּשְׁנָה.

הַנְּתִיב הַרְבִּיעִי - וַיְבַדֵּל אֱלֹהִים
בֵּין הָאוּר וּבֵין הַחֹשֶׁף, זְכַר
וְנוּקְבָה הֵם, חֹשֶׁף לִילָה, זְהוּ
שְׂפַתְכוּב וְלַחֹשֶׁף קָרָא לִילָה, וְיֵשׁ
חֹשֶׁף מִצַּד הַסְטֵרָה וְלִילָה מִצַּד
הַסְטֵרָה, זְהוּ שְׂפַתְכוּב גַּם חֹשֶׁף לֹא
יַחֲשִׂיף מִמֶּנּוּ וְלִילָה פִּיּוֹם יֹאִיר
כַּחֲשֻׁכָה פְּאוּרָה, וְהַחֹשֶׁף הִיא
נְקֻבָה שְׂמַקְבֵּל מִהָאוּר שֶׁהוּא
אוּר זְכַר, כְּמוֹ שֶׁהֵלְבִנָה
שְׂמַקְבֵּל מִן הַשֶּׁמֶשׁ, וּשְׂנִיָּהֶם
הֵם הָאֲסַפְקָלְרִיאָה הַמְאִירָה
וְהָאֲסַפְקָלְרִיאָה שְׂאִינָה מְאִירָה,
וְיֵשׁ חֹשֶׁף שֶׁל הַצַּד הַאֲחֵר שֵׁיִשׁ
בוּ הַבְּדֵלָה וְלֹא חַבּוּרָא, וְאוּתוּ
הָאוּר הוּא כְּמוֹת בְּאֶגּוּזָא.

בֵּינְתֵימ הַנָּה קוֹל נְשֵׁמַע בְּרומי
הַרְקִיעִים: כְּעֵלִי הָאוּצְרוֹת,
כְּעֵלִי הַהִיכְלוֹת, פִּתְחוּ אֵת
הַהִיכְלוֹת, הָרִי הַגְּבִירָה רוּצָה
לְהַכְנִס לְהִיכְלוֹ. בְּאוּתוּ זְמַן
אַדְנִי שְׂפַתִּי תִּפְתַּח, הִיכְלֵי
כְּלוּל מְשַׁבְּעָה הִיכְלוֹת. בְּאוּתוּ
זְמַן כְּמָה נְבִיאִים עוֹלִים עִמָּה
וּמַתְּפַנְסִים עִמָּה, שֵׁיִשׁ נְבִיאִים
וְיֵשׁ נְבִיאִים, יֵשׁ נְבִיאִים שְׂהָם
כְּעֵלִי הַבַּיִת שֶׁל הַגְּבִירָה, וְיֵשׁ
נְבִיאִים שְׂהָם כְּעֵלִי הַבַּיִת שֶׁל
הַמֶּלֶךְ, אֵלוּ מְהַאֲסַפְקָלְרִיאָה
הַמְאִירָה, וְאֵלוּ מְהַאֲסַפְקָלְרִיאָה
שְׂאִינָה מְאִירָה. הַנְּבִיאִים שֶׁל
הָאֲסַפְקָלְרִיאָה הַמְאִירָה הֵם מִצַּד
שֶׁל יְהוּ"ה, וְהַנְּבִיאִים שֶׁל
הָאֲסַפְקָלְרִיאָה שְׂאִינָה מְאִירָה הֵם
מִצַּד שֶׁל אַדְנִי, וְהֵם שְׂקוּלִים
לְתוֹרָה שְׂבַכְתְּב וְלְתוֹרָה שְׂבַעַל
פֶּה. הַנְּבִיאִים מִצַּדוֹ שֶׁל אַדְנִי

מְסֻטְרָא דְאַדְנִי מְסֻטְרָא דִירָאָה, וְנְבִיאִים
דְאֵינּוּן מְסֻטְרָא דִיהו"ה אֵינּוּן מְסֻטְרָא דְאַהֲבָה.
בְּהוּא זְמַנָּא כְּמָה מְאָרִי תַרְעִין מְזַדְעֵזְעִין
וּמְזַדְמַנִין לְהִיכְלָא, וְכְמָה מְאָרִי
חוּתְמוֹת, וְכְמָה מְאָרִי שְׂאֵלְתִין, וְכְמָה מְאָרִי
תְּשׁוּבוֹת, דְכַהוּן נְבִיא שׁוֹאֵל וּמְשִׁיב, וְכְמָה
מְאָרִי עֲתִידוֹת, מַה דְּהוּה וּמַה דְעֵתִיד לְמַהוּי,
וְכְמָה מְאָרִי דְעֵינִין דְאֵינּוּן מְרֹאוֹת וְחוּזִין
דְנְבִיאִים, וְכְמָה מְאָרִי דְאוּדְגִין דְאֵינּוּן מְאָרִי
דְגִדְפִין, דְאַתְמַר בְּהוּן (יחזקאל א כז) וְאַשְׁמַע אֵת
קוֹל כְּנַפְיָהֶם, וְכְמָה מְאָרִי דְחוּטְמָא דְתַמָּן
רִיחַ, דְאַתְמַר בְּהוּן (ויקרא א יג) אִשָּׁה רִיחַ נִיחַח,
וְכְמָה מְאָרִי דְאַנְפִין דְאַתְמַר בְּהוּן (יחזקאל א
ו) וְאַרְבַּעָה פָּנִים לְאַחַת, וְכְמָה מְאָרִי דְקָלִין
וּמְאָרִי דְדַבּוּרִין, וּמְאָרִי דְהַבְּלִים דְאֵינּוּן לְהַבוֹת
אֵשׁ, הֵדָא הוּא דְכְּתִיב (תהלים כז ז) קוֹל יְהוּ"ה
חֲצֹב לְהַבוֹת אֵשׁ, וְכְמָה מְאָרִי דִדְדִין, דְאַתְמַר
בְּהוּן (יחזקאל א ח) וַיְדַי אָדָם מִתַּחַת כְּנַפְיָהֶם,
וְכְמָה מְאָרִי דְקוּמָה וְאֵינּוּן שְׁעוֹר קוּמָה
דְכְרַסְיָא, וְכְמָה מְאָרִי דְאוֹת בְּרִית דְאַתְמַר
בְּהוּן (שמות ג יב) וְזֶה לְךָ הָאוֹת, וְכְמָה מְאָרִי
דְרַגְלִין דְאַתְמַר בְּהוּן (יחזקאל א יד) וְהַחַיּוֹת רָצוּא
וְשׁוּב.

כָּל תְּקוּנִין דְנְבִיאָא מְלַכְר (ג"א מְלַגְאוּ) בְּגוּפָא,
כְּאַבְרָם דְגוּפָא, מְאָרִי דְחַכְמָה אֵינּוּן
מְלַגְאוּ בְּמוֹחָא, וּבְגִין דָּא חַכְּמָה עַדִיף מְנַבִּיא,
וּמְמוֹחָא תְלִיין ל"ב נְתִיבוֹת, וְדָא ל"ב דְאַתְמַר
לֵב מְבִין, וַיְבַדֵּל אֱלֹהִים בֵּין הָאוּר וּבֵין
הַחֹשֶׁף (בראשית א ד'). הֵכָא רְזָא דְנְתִיב רְבִיעֵאָה,
מְאִי הַבְּדֵלָה הֵכָא בְּנְבוּאָה, אֵלָּא כְּמָה נְבִיאִי
שְׂקָרָא אֵינּוּן מְסֻטְרָא דְחֹשֶׁף, דְאַזְלִין בְּאוּרָא
לְאַטְעָאָה בְּנִי נְשָׂא, בְּהוּא זְמַנָּא דִיהָא
קוּדְשָׁא בְרִיף הוּא בְּשְׂכִינְתִיָה, וַיְבַדֵּל אֱלֹהִים בֵּין הָאוּר וּבֵין הַחֹשֶׁף.

- מִצַּד הַיְדָאָה, וְהַנְּבִיאִים שְׂהָם
מִצַּדוֹ שֶׁל יְהוּ"ה הֵם מִצַּד שֶׁל
הָאַהֲבָה.
בְּאוּתוּ זְמַן כְּמָה כְּעֵלִי שְׂעָרִים
מְזַדְעֵזְעִים וּמְזַדְמַנִים לְהִיכְלָא,
וְכְמָה כְּעֵלִי חוּתְמוֹת, וְכְמָה כְּעֵלִי
שְׂאֵלוֹת, וְכְמָה כְּעֵלִי תְּשׁוּבוֹת,
שְׂפַחָה נְבִיא שׁוֹאֵל וּמְשִׁיב, וְכְמָה
כְּעֵלִי עֲתִידוֹת, מַה שְׂהִיָה וּמַה
שְׂעֵתִיד לְהִיָּת, וְכְמָה כְּעֵלִי עֵינִים
שְׂהָם מְרֹאוֹת וְחוּזִים שֶׁל נְבִיאִים,
וְכְמָה כְּעֵלִי אֲזוּנִים שְׂהָם כְּעֵלִי
כְּנַפִּים, שְׂנַאְמַר בְּהָם וְאַשְׁמַע אֵת
קוֹל כְּנַפְיָהֶם, וְכְמָה כְּעֵלִי חוּטְמָא
שְׂשָׂם רִיחַ, שְׂנַאְמַר בְּהָם אִשָּׁה
רִיחַ נִיחַח, וְכְמָה כְּעֵלִי פָּנִים,
שְׂנַאְמַר בְּהָם וְאַרְבַּעָה פָּנִים
לְאַחַת, וְכְמָה כְּעֵלִי קוּלוֹת וּכְעֵלִי
דַבּוּרִים וּכְעֵלִי הַבְּלִים שְׂהָם
לְהַבוֹת אֵשׁ, זְהוּ שְׂפַתְכוּב קוֹל
יְהוּ"ה חֲצֹב לְהַבוֹת אֵשׁ, וְכְמָה
כְּעֵלִי יְדִים, שְׂנַאְמַר בְּהָם וַיְדַי
אָדָם מִתַּחַת כְּנַפְיָהֶם, וְכְמָה כְּעֵלִי
קוּמָה, וְהֵם שְׁעוֹר הַקוּמָה שֶׁל
הַכְּסָא, וְכְמָה כְּעֵלִי אוֹת בְּרִית,
שְׂנַאְמַר בְּהָם וְזֶה לְךָ הָאוֹת, וְכְמָה
כְּעֵלִי רַגְלִים שְׂנַאְמַר בְּהָם וְהַחַיּוֹת
רָצוּא וְשׁוּב.

כָּל תְּקוּנֵי הַנְּבִיאִים מְבַחֲוּן
(מַבְּפִינִים) בְּגוּף, כְּאִיבְרִי גוּף, כְּעֵלִי
הַחַכְמָה הֵם מַבְּפִינִים בְּמוֹחַ,
וּמְשׁוּם זֶה חַכְּמָה עַדִיף מְנַבִּיא, וּמִן
הַמוֹחַ תְּלִיִים ל"ב נְתִיבוֹת, וְזֶה
ל"ב, שְׂנַאְמַר לֵב מְבִין, וַיְבַדֵּל
אֱלֹהִים בֵּין הָאוּר וּבֵין הַחֹשֶׁף,
כְּאַן הַסּוּר שֶׁל הַנְּתִיב הַרְבִּיעִי, מַה
הַבְּדֵלָה כְּאַן בְּנְבוּאָה? אֵלָּא
כְּמָה נְבִיאִי שְׂקָר הֵם מִצַּד הַחֹשֶׁף,
שְׂהוּלְכִים בְּאוּרִי לְהַטְעוֹת בְּנִי
אָדָם. בְּאוּתוּ זְמַן שְׂהִיָּה הַקּוּדְשׁ
בְּרוּף הוּא עִם שְׂכִינְתוֹ, וַיְבַדֵּל
אֱלֹהִים בֵּין הָאוּר וּבֵין הַחֹשֶׁף.

כָּל תְּקוּנֵי הַנְּבִיאִים מְבַחֲוּן
(מַבְּפִינִים) בְּגוּף, כְּאִיבְרִי גוּף, כְּעֵלִי
הַחַכְמָה הֵם מַבְּפִינִים בְּמוֹחַ,
וּמְשׁוּם זֶה חַכְּמָה עַדִיף מְנַבִּיא, וּמִן
הַמוֹחַ תְּלִיִים ל"ב נְתִיבוֹת, וְזֶה
ל"ב, שְׂנַאְמַר לֵב מְבִין, וַיְבַדֵּל
אֱלֹהִים בֵּין הָאוּר וּבֵין הַחֹשֶׁף,
כְּאַן הַסּוּר שֶׁל הַנְּתִיב הַרְבִּיעִי, מַה
הַבְּדֵלָה כְּאַן בְּנְבוּאָה? אֵלָּא
כְּמָה נְבִיאִי שְׂקָר הֵם מִצַּד הַחֹשֶׁף,
שְׂהוּלְכִים בְּאוּרִי לְהַטְעוֹת בְּנִי
אָדָם. בְּאוּתוּ זְמַן שְׂהִיָּה הַקּוּדְשׁ
בְּרוּף הוּא עִם שְׂכִינְתוֹ, וַיְבַדֵּל
אֱלֹהִים בֵּין הָאוּר וּבֵין הַחֹשֶׁף.

נתיב חמשאָה, ויקרא אלהי"ם לאור יום (שם)
(ה), אלין מארי מקרא, דמארי מקרא
אינון פתילה, ומארי משנה זית, ומארי תלמוד
דאיהו קפלה למשה מסיני נר.

פקודא רביעאה לאתעסקא באורייתא דבעל
פה, ולאפרשא בה בשית דרגין,
באסור והתר טומאה וטהרה פשר ופסול, הדא
הוא דכתיב (שם ו) ויאמר אלהי"ם יהי רקיע
בתוך המים, ויהי מבדיל בין מים למים, בין
מים דדכיוו דטהרה התר פשר, ובין מים
דמסאבו דאינון אסור טמא פסול, דאינון מי
בורות נשברים מים סרוחים מים מוטונפין,
ועלייהו אתמר (שמות כ ג) לא יהיה לך אלהים
אחרים על פני, והאי רקיע דאפריש בינייהו
דא רקיע דעל רישי חיוון, ודא מטטרו"ן,
דעליה אתמר (יחזקאל א כב) ודמות על ראשי (דף
עב ע"ב) החיה רקיע, ועליה אתמר (בראשית א
ו) ויעש אלהי"ם וגומר, ודא נתיב שתיתאה,
ואית רקיע לעילא מרקיע, ודא צדיק דאפריש
בין מיין נוקבין למיין דכורין, לאשתמודעא
ביה, ועליה אתמר (שם) ויעש אלהי"ם את
הרקיע, ויבדל בין המים אשר מתחת לרקיע
ובין המים אשר מעל לרקיע, ודא נתיב
שביעאה צדיק.

נתיב תמינאה ויקרא אלהי"ם לרקיע
שמים (שם), ויקרא אלהי"ם דא אימא
עלאה, לרקיע דא עמודא דאמצעיתא דאיהו
בין ימינא ושמאלא וכליל תרוייהו, הדא הוא
דכתיב (שם) ויהי ערב ויהי בקר יום אחד,
ואינון ערב דיצחק ובקר דאברהם.

תקונא תלתין וחד

בראשית ברא" שתיי, ועלייהו אתמר (רות א
יט) ותלכנה שתייהם וגומר, ואינון

הנתיב החמישי, ויקרא אלהי"ם
לאור יום, אלו בעלי מקרא,
שבעלי מקרא הם פתילה, ובעלי
המשנה - זית, ובעלי תלמוד
שהוא קפלה למשה מסיני - נר.
מגוה רביעית - להתעסק בתורה
שבעל פה ולהפריד בהם בשש
דרגות, באסור והתר, טמאה
וטהרה, פשר ופסול. וזה שכתוב
ויאמר אלהי"ם יהי רקיע בתוך
המים ויהי מבדיל בין מים למים.
בין מים של טהרה התר פשר,
ובין מים של טמאה, שהם אסור
טמא פסול, שהם מי בורות
נשברים, מים סרוחים, מים
מטונפים, ועליהם נאמר לא יהיה
לך אלהים אחרים על פני.
והרקיע הזה שמבדיל ביניהם, זה
הרקיע שעל ראשי החיות, וזה
מטטרו"ן, שעליו נאמר ודמות
על ראשי החיה רקיע, ועליו
נאמר ויעש אלהי"ם וגומר, וזה
הנתיב הששי, ויש רקיע מעל
לרקיע, וזה הצדיק שמפריד בין
מים נקבין למים זכריים להודיע
בו, ועליו נאמר ויעש אלהי"ם
את הרקיע, ויבדל בין המים אשר
מתחת לרקיע ובין המים אשר
מעל לרקיע, וזה הנתיב השביעי
- צדיק.

הנתיב השמיני, ויקרא אלהי"ם
לרקיע שמים. ויקרא אלהי"ם -
זו האם העליונה, לרקיע - זה
העמוד האמצעי, שהוא בין ימין
ושמאל וכולל את שניהם. זהו
שכתוב ויהי ערב ויהי בקר יום
אחד, והם הערב של יצחק
והבקר של אברהם.

תקון שרשים ואחד

בראשית, ברא" שתיי, ועליהן
נאמר ותלכנה שתייהם וגומר, והן
שתי תורות, תורה שבכתב ותורה
שבעל פה, ועוד, שני לוחות

תרי תורות אורייתא דככתב ואורייתא דבעל
פה, ועוד תרי לוחות אזלו לטורא דסיני, מיד
ותהם כל העיר עליהן (שם) אזדעזע כל עלמא,
הדא הוא דכתיב (שמות כ יח) וכל העם ראים את
הקלת וכו' וירא העם וינועו, ואמרו הזאת
נעמי, דא איהו נעמו דאורייתא, מיד
אתמר (שם לב יט) וישבר אותם תחת ההר, פרכת
אורייתא מתמן, ואמרת (רות א כא) אני מלאה
הלכתי לטורא דסיני, וכען וריקם השיבני
יהו"ה, מליא"ה מל"א י"ה, וכען פרח מני
מל"א י"ה דאיהו יה"ו, ואשתארת ה' יחידה
אל"ם, נאלמתי דומי"ה (תהלים לט ג), דו"ם י"ה,
החשתי מטוב דאיהו ו'.

דבר אחר ותלכנה שתייהן גוף ונפש, לאן
אתר אזלי, לבי קברא, גוף אתדן
ואתרקב, נפש אתמר בה (רות ג ז) ותגל
מרגלותיו ותשכב.

קם סבא חד ואמר, בוצינא קדישא חזור בה,
ערפה איהי גוף, רות איהי נפש, שותפו
דילה נעמי נשמת חיים, מחלון רוחא, גופא
דאיהי ערפה חזרה עורף לגבי נשמה (נ"א
שכינתא), נפש אתדבק בה בנשמתא, הדא הוא
דכתיב (רות א טז) באשר תלכי אלך בפקודין
דעשה, ובאשר תליני אלין בפקודין דלא
תעשה.

דבר אחר באשר תלכי אלך בגלותא, דאתמר
בה (ישעיה ג א) ובפשעיהם שלחה אפכם,
ובאשר תליני אלין דמשפכא דילך בגלותא,
הדא הוא דכתיב (שיר ג א) על משכבי כלילות,
עמך עמי אלין ישראל, ואלהי"ך אלה"י דא
קודשא בריך הוא, אלימלך דא י', נעמי דא

ה', מחלון ו', רות בה אתדבקת ה' ואתעבית תורה, ועלה אתמר (שיר ב
יב) וקול התור נשמע בארצנו.

הלכו להר סיני, מיד ותהם כל
העיר עליהן, הזדעזע כל העולם.
זהו שכתוב וכל העם ראים את
הקלת וכו' וירא העם וינועו,
ואמרו הזאת נעמי, וזהו הנעמימות
של התורה? מיד נאמר וישבר
אותם תחת ההר. פרכת התורה
משם ואמרה, אני מלאה הלכתי
להר סיני, וכעת ריקם השיבני
יהו"ה, מליא"ה מל"א י"ה, וכעת
פרח ממני מל"א י"ה, שהוא
יה"ו, ונשארה ה' יחידה אל"ם,
נאלמתי דומי"ה, דו"ם י"ה,
החשתי מטוב שהוא ו'.

דבר אחר ותלכנה שתייהן, הגוף
והנפש, לאיזה מקום הלכו?
לבית הקברות, הגוף נדון ונרקב,
ובנפש נאמר ותגל מרגלותיו
ותשכב.

קם זקן אחד ואמר: מנורה
הקדושה חזר בה, ערפה היא
הגוף, רות היא הנפש, השתפה
שלה נעמי, נשמת חיים, מחלון
הרוח, הגוף שהיא ערפה החזירה
ערף אל הנשמה (השכינה), הנפש
נדבקה בנשמה, זהו שכתוב
באשר תלכי אלך - במצוות עשה,
ובאשר תליני אלין - במצוות לא
תעשה.

דבר אחר, באשר תלכי אלך -
בגלות, שנאמר בה ובפשעיהם
שלחה אפכם, ובאשר תליני
אלין, שמשכבך בגלות, זהו
שכתוב על משכבי כלילות. עמך
עמי - אלו ישראל, ואלהי"ך
אלה"י - זה הקדוש ברוך הוא.
אלימלך זה י', נעמי זו ה', מחלון
ו', רות בה נדבקה ה' ונעשתה
תורה, ועליה נאמר וקול התור
נשמע בארצנו.

ה', מחלון ו', רות בה אתדבקת ה' ואתעבית תורה, ועלה אתמר (שיר ב
יב) וקול התור נשמע בארצנו.

אָצלו סנדל, שעליו נאמר לו של נעליך מעל רגליך. ואדם וחיית ובהמות ועופות של שם הם מעשי בראשית, והם בדמות עליון של אלה שנאמר בהם בפרקיה ודמות פניהם פני אדם וגומר, שהם בהמות עליונות, עליהן נאמר יעשה למחפה לו, ושם עץ החיים, שמי שאוכל ממנו נאמר בו ואכל וחי לעולם.

ושם פסאות של זהב וכסף ואבנים יקרות, ומטות של זהב וכסף, ורמ"ח מצוות שצוה אותן משה לישראל בעולם הזה, לטהר את מאתים ארבעים ושמונה איברים של אותו הגוף, והגוף של העולם השפל הזה הוא סנדל לנשמה, שמתגנף (ומתנפח) בזקמת העולם הזה. הרי כאן שלשים ואחת פעמים שהתפרש בראשית, ועשר אמירות, ושלשים ושנים שבילים, הרי שבעים ושנים, וצריך לפרש אותם. פתח ואמר בראשית.

תקון שלשים ושנים

בראשית, המאמר הראשון לכל, והוא כולל שני דבורים, אנכי ולא יהיה לך, שנאמרו בדבור אחד, ושניהם רמוזים במלת בראשית, בגלל זה בראשית, א"ב רשית, א"ב א' אנכי ב' לא יהיה לך, והכל באות אחת ב', והיא ב' מבראשית.

אמר רבי אלעזר: וכי מי שיש לו עבד והוציא אותו לחרות משעבודו, יש לרבונו לשבח את עצמו בהוצאה לחרות של עבדו? וכי הקדוש ברוך הוא שאמר לאברהם פי גר יהיה זרעך וכי, יש לשבח עצמו כמה פעמים אשר הוצאתיך מארץ מצרים? אמר לו רבי שמעון: ודאי כן

דהאי עלמא דאתקרי סנדל לגביה, דעליה אתמר ליה (שמות ג ה) של נעליך מעל רגליך.

ואדם וחייו ובהמות ועופות של שם הם מעשי בראשית, והם בדמות עליון של אלה שנאמר בהם בפרקיה ודמות פניהם פני אדם וגומר, שהם בהמות עליונות, עליהן נאמר יעשה למחפה לו, ושם עץ החיים, שמי שאוכל ממנו נאמר בו ואכל וחי לעולם. (בראשית ג יב) ואכל וחי לעולם.

ותמן פרסין די דהבא וכספא ואבנין יקירין, וערשין דכספא ודהבא, ורמ"ח פקודין דמגי לון משה לישראל בהאי עלמא, לדבא רמ"ח אברים דההוא גופא, וגופא דהאי עלמא שפלא איהו סנדל לנשמתא, דאתטנף (נ"א ואתנפח) בזוקמא דהאי עלמא. הא הכא תלתין וחד זמנין דאתפרש בראשית, ועשר אמירן ותלתין ותרין שבילין הא שבעין ותרין, וצריך לפרשא לון. פתח ואמר בראשית.

תקונא תלתין ותרין

בראשית מאמר קדמא לכולא, ואיהו כליל תרין דבורין אנכי ולא יהיה לך (שמות כ ב) דאתמרו בדבורא חדא, ותרוייהו אינון רמיזין במלת בראשית, בגין דא בראשית א"ב רשית, א"ב א' אנכי ב' לא יהיה לך, וכלא פאת אחד ב', ואיהי ב' מבראשית.

אמר רבי אלעזר, וכי מאן דאית ליה עבדא ואפיק ליה לחירו משעבודיה, אית ליה לרבוניה לשבחא גרמיה במפקנותא לחירו לעבדיה, וכי קודשא בריך הוא דאמר לאברהם (בראשית טו יג) פי גר יהיה זרעך וכו' אית לשבחא גרמיה כמה (דף עו ע"ב) זמנין אשר הוצאתיך מארץ מצרים (שמות ג א), אמר ליה רבי

שמעון הכי הוא ודאי, אבל הכא לא משבח קודשא בריך הוא גרמיה דאפיק לון מן גלותא, אלא חמשין זמנין אדפיר באורייתא יציאת מצרים, לאשתמודעא בדרגא דאפיק לון דאיהו יוכלא, דאתמר ביה (ויקרא כה יא) יוכל היא שנת החמשים שנה, ואינון חמשין תרעין דבינה דאתמסרו למשה בסניי בר חד דלא אתמסר ליה, ובגין דא אדפיר חמשין זמנין באורייתא יציאת מצרים. אמר הא ודאי אתישב דעתאי.

כאן אלהים אחרים, אלין ממנן דשבעין אומין, וסמא"ל ונח"ש הא ע"ב, בגין דא יהיב קודשא בריך הוא אורייתא מימינא דאיהו חסד ומשמאלא דאיהו גבורה, דאית בה שבעין אנפין לשזבא משבעין אומין, ואורייתא אתיהיבת ממיא ואשא דאינון תרין, לשזבא לישראל מסמא"ל ונחש דאינון ממיא ואשא, ובגיניהו אתמר (שמות כ א) לא יהיה לך אלהים אחרים על פני, ולקבל שבעין אומין שבעין נפש, ומאן דעבר על שבעין אנפין דאורייתא דאתמר לא יהיה לך אלהים אחרים על פני, שלטין שבעין ממנן ואומין דיצר הרע על שבעין נפש.

דא יהיב קודשא בריך הוא אורייתא מימינא דאיהו חסד ומשמאלא דאיהו גבורה, דאית בה שבעין אנפין לשזבא משבעין אומין, ואורייתא אתיהיבת ממיא ואשא דאינון תרין, לשזבא לישראל מסמא"ל ונחש דאינון ממיא ואשא, ובגיניהו אתמר (שמות כ א) לא יהיה לך אלהים אחרים על פני, ולקבל שבעין אומין שבעין נפש, ומאן דעבר על שבעין אנפין דאורייתא דאתמר לא יהיה לך אלהים אחרים על פני, שלטין שבעין ממנן ואומין דיצר הרע על שבעין נפש.

וכמה גלגולין יתון לבר נש על חובין אליו, ואם לא חזר בר נש בתיובתא באליו גלגולין, ההוא גופא נחית באבדון, גלגולא קדמא אצטבע בגוון חוור, ורכיב נפשא בסוסיא חוורא דאיהו גופא, אם חזר בתיובתא אתמר ביה (ישעיה א יח) אם יהיו חטאיכם פשנים פשלא ילבינו, ואם לאו יתי בגלגולא תניינא, ורכיב בסוסיא סומקא, ואם חזר בתיובתא אתמר בחובא דיליה (שם) אם יאדימו כתולע פצמר פצמר יהיו, ואם לא, אתחזר אתגלגל בגלגולא

הוא, אבל כאן לא משבח הקדוש ברוך הוא את עצמו שהוציא אותם מן הגלות, אלא חמשים פעם הזכיר בתורה יציאת מצרים, להודיע בהנהגה שהוציאה אותם, שהיא היובל, שנאמר בה יובל היא שנת החמשים שנה, והם חמשים שצרי בינה שנמסרו למשה בסניי, פרט לאחד שלא נמסר לו, ולכן הזכיר חמשים פעם בתורה יציאת מצרים. אמר, הרי ודאי התישבה דעתאי.

מי זה אלהים אחרים? אלו הממנים של שבעים אמות, וסמא"ל ונח"ש הרי שבעים ושנים, בגלל זה נתן הקדוש ברוך הוא תורה מימין, שהוא חסד, ומשמאל שהוא גבורה, שיש בה שבעים פנים להנצל משבעים אמות, והתורה נתנה ממימין ואש, שהם שנים, להציל את ישראל מסמא"ל ונחש, שהם ממימין ואש, ובגללם נאמר לא יהיה לך אלהים אחרים על פני, ויכנגד שבעים אמות שבעים נפש, ומי שעובר על שבעים פנים של התורה, שנאמר לא יהיה לך אלהים אחרים על פני, שולטים שבעים ממנים ואמות של יצר הרע על שבעים נפש.

וכמה גלגולים יבאו לאדם על החטאים הללו, ואם לא חזר האדם בתשובה בגלגולים הללו, אותו הגוף יורד לאבדון, הגלגול הראשון נצבע בצבע לבן, ורוכב הנפש על סוס לבן שהיא הגוף, ואם חזר בתשובה, נאמר בו אם יהיו חטאיכם פשנים פשלא ילבינו, ואם לא, יבא בגלגול שני, ורכב על סוס אדם, ואם חזר בתשובה נאמר על חטאו אם יאדימו כתולע פצמר יהיו, ואם לא, חזר ומתגלגל

תְּלִיתָאָה, וְרַכִּיב בְּסוּסֵיא יְרוּקָא וְדָא גּוּפָא.
וְאֵינוּן מְזַל אַרְיָה מְזַל שׁוּר מְזַל נֶשֶׁר, דְּעֵלְיָיהוּ
אֲתָמֵר (איוב לג כט) הֵן כָּל אֱלֹהֵי יַפְעַל אֵ"ל
פַּעְמִים שְׁלֹשׁ עִם גְּבַר, וְאִם שְׁלֹשׁ אֱלֹהֵי לֹא
יַעֲשֶׂה לָּהּ (שמות כא יא) לְנִפְשָׁא בְּתַלְתַּת גִּלְגּוּלִין,
דְּעֵבִיד לָהּ שְׂאֵר כְּסוּת וְעוֹנָה, וְיִצְאָה חֲנָם אִין
כְּסָף (שם), וְעַל שְׁלֹשָׁה פְּשָׁעֵי יִשְׂרָאֵל וְעַל
אַרְבַּעָה לֹא אָשִׁיבֶנּוּ (עמוס ב א), וְעַל אַרְבַּעָה
דְּאִיהוּ מְזַל אָדָם לֹא אָשִׁיבֶנּוּ, דְּלֹא יַקְלְקְלוּ
לִיָּהּ.

אָבָר לְצַדִּיקֵיא וְעֵשָׂה חֶסֶד לְאֲלָפִים (שמות כ ה),
אֲלָפִים וְדָאֵי, תֵּלְת גִּלְגּוּלִין בְּהוֹן אִיהוּ
רוּחַ תֵּלְת אֲלָפִין דְּאֵינוּן עַלְמִין דְּכִסּוּפִין,
וְלִמָּאָן לְאֲהָבִיו וְלִשְׁמַרֵי מְצוֹתָיו (שם)
לְחִיבֵיבֵיא דְּאֵינְהוּ לֹא יַחְזְרוּן בְּתִיּוֹבְתָא בְּתַלְת
גִּלְגּוּלִין אֲלִין, אֲתָמֵר בְּהוֹן (ויקרא כג לא) וְהֵאֱבַדְתִּי
אֵת הַנֶּפֶשׁ הַהִיא מִקֶּרֶב עַמִּיהָ, אָמֵר רַבִּי אִם כֵּן
אַנְהָ נְחִית, אָלֵא שְׁבַע אַרְעִין אֵינוּן, וְסַלְקִין
לְשַׁבְעִין לְקַבַּל שְׁבַעִים נֶפֶשׁ, וְשְׁבַע אַרְעִין
אֵינוּן אַרְץ אֲדָמָה אַרְקָא גִיא צִיָּה נְשִׂיָה תַבֵּל,
וְאֵינוּן שְׁבַע מְדוּרִין דְּגִיְהֵנָם, הַהִיא נֶפֶשׁ דְּלֹא
חֲזָרָה בְּתִיּוֹבְתָא בְּאֲלִין תֵּלְת, נְחִית לָהּ קוּדְשָׁא
בְּרִיָּה הוּא בְּמְדוּרִין דְּגִיְהֵנָם אֲלִין, וְתַמְן אֲתַנְשִׁי
לְדָרֵי דְרִין.

וְאִם הוּא צַדִּיק אֲתָמֵר בֵּיהּ (משלי כד טז) כִּי שְׁבַע
יְפוּל צַדִּיק וְקָם, אָמֵר לִיָּה רַבִּי אֲלַעְזָר,
וְאִם הוּא צַדִּיק אֲמַאי נְחִית תַּמְן, אָלֵא בְּגִין
לְאַפְקָא מִתַּמְן כָּל נֶפֶשׁא וְנֶפֶשׁא מֵאֲלִין
דְּהִרְהוּ בְּתִיּוֹבְתָא וּמְתוּ בְּקִצְרוֹת שְׁנִין, וְאִיהוּ
טַרַח בְּגִיְהֵיהּ, דָּא אִיהוּ מֵאֵמֵר קַדְמָאָה דְּאִיהוּ
בְּרַאשִׁית.

תקונא תלתין ותלת
בראשית דא פקודא קדמאה, דאתרמיז

בגלגול שלישי, ורוכב על סוס
ירק, וזה הגורף.
והם מזל אריה, מזל שור, מזל
נשר, שעליהם נאמר הן כל אלה
יפעל אל פעמים שלש עם גבר,
ואם שלש אלה לא יעשה לה,
לנפש בשלשה גלגולים, שעושה
לה שאר כסות ועונה, ויצאה חנם
אין כסף, ועל שלשה פשעי
ישאל ועל ארבעה לא אשיבנו,
ועל ארבעה, שהוא מזל אדם, לא
אשיבנו, שלא יקלקלו אותו.

אבר לצדיקים, ועשה חסד
לאלפים, אלפים ודאי, שלשה
גלגולים בהם הוא מרויח שלשת
אלפים, שהם עולמות של
כסופים, ולמי? לאהביו ולשמרי
מצותיו. לרשעים שהם לא יחזרו
בתשובה בשלשת הגלגולים
הללו, נאמר בהם והאבדתי את
הנפש ההיא מקרב עמה. אמר:
רבי, אם כן אני יורד, אל לא שבע
ארצות הן, ועולים לשבעים כנגד
שבעים נפש, ושבוע ארצות הן:
ארץ, אדמה, ארקא, גיא, ציה,
נשיה, תבל, והם שבעה מדורי
גיהנם, אותה נפש שלא חזרה
בתשובה בשלשת אלה, מוריד
אותה הקדוש ברוף הוא למדורי
הגיהנם הללו, ושם נשפחת
לדורי דורות.

ואם הוא צדיק, נאמר בו כי שבע
יפול צדיק וקם. אמר לו רבי
אלעזר: ואם הוא צדיק, למה ירד
לשם? אל אלא כדי להוציא משם כל
נפש ונפש שהרהרו תשובה ומתו
בקצור שנים, והוא טרַח
בשכילו, זה מאמר ראשון שהוא
בראשית.

תקון שלשים ושלשה
בראשית, זו מצוה ראשונה,
שנרמזה בשלשים ושנים
שבילים, שהם שלשים ושנים

בַּל"ב שְׁבִילִין, דְּאֵינוּן ל"ב אֱלֹהִי"ם דְּעוֹבְדֵיא
דְּבְרַאשִׁית, כ"ב אֲתוּוּן וְעֵשֶׁר אֲמִירָן דְּאֲתַלְתְּלִין
בְּהוּ, תְּקוּנָא קַדְמָאָה יְרָאָה, וְעַלָּה אֲתָמֵר (תהלים
קיא ב) רֵאשִׁית חֶכְמָה יִרְאת יְהוָה, דְּאִית דְּחִילו
וְאִית דְּחִילו, (דף טו ע"א) יִרְאת יְהוָה דָּא
שְׁכִינְתָּא מְלַכּוֹת קַדִּישָׁא, יְרָאָה רְעָה דָּא רְצוּעָה
לְאֲלַקְאָה לְחִיבֵיבֵיא, וּמַאי נִיהוּ סַם הַמּוֹת
דְּסַמָּא"ל, נוֹקְבָא דִּילִיהּ, יִרְאת יְהוָה אִיהִי
אַגְרָא לְמָאן דְּנָטִיר פְּקוּדֵין דְּלֹא תַעֲשֶׂה, יְרָאָה
רְעָה אִיהִי רְצוּעָה לְאֲלַקְאָה לְמָאן דְּאֲעֵבֵר
עַלְיָיהוּ.

קם רבי שמעון ואמר אלעזר ברי, אית מאן
דדחיל לקודשא בריה הוא בגין דייחון
בנוי ויסקי עותריה בהאי עלמא, ואי חסר
מהאי לא דחיל ליה, האי לא שוי ליה יראת
יהו"ה לעקרא, אבל מאן דדחיל לקודשא
בריה הוא בין בטיבו בין בפעאקו, הא דא שוי
יראת יהו"ה ביה לעקרא, דתלת דרגין אינון
דיראה, אית יראה בין בטיבו בין בפעאקו, ואית
יראה דדחיל לקודשא בריה הוא בטיבו ולא
פעאקו, ואית יראה דלא שוי לה עליה לעקרא
בין לטיבו בין לפעאקו, צדיק גמור שוי לה
עליה לעקרא בין לטיבו בין לדינא, בינוני
שוי ליה עליה לטיבו ולא לדינא, רשע גמור
לא שוי ליה עקרא לא בטיבו ולא בדינא.

ושכינתא אמאי אתקריאת יראה, דהא
היא מסטרא דעמוּדא דאמצעייתא
אתנטילת, אלא פמה דעמוּדא דאמצעייתא
נטיל מרחמי ודינא דאינון ימינא ושמאלא,
הכי איהי נטלא מתרוייהו, מסטרא
דשמאלא דא אתקריאת יראה פחד יצחק,
דמסטרא דימינא אהב"ה אתקרי, ודא
פקודא תנינא דאתמר בה (ירמיה לא ב) ואהבת

אלהי"ם של מעשה בראשית,
עשרים ושנים אותיות ועשר
אמירות שנקללו בהם. התקון
הראשון יראה, ועליה נאמר
ראשית חכמה יראת יהו"ה, שיש
יראה ויש יראה. יראת יהו"ה זו
השכינה, הפלכות הקדושה,
יראה רעה זו רצועה להלקות את
הרשעים, ומי הוא? סם המות
של סמאל, הנקבה שלו, יראת
יהו"ה היא שכר למי ששומר
מצוות לא תעשה, יראה רעה היא
רצועה להלקות את מי שעובר
עליהן.

קם רבי שמעון ואמר: אלעזר
בני, יש מי שירא מהקדוש ברוף
הוא כדי שייחיו את בניו ויגדל
עשרו בעולם הזה, ואם חסר
מזה, אינו ירא ממנו, זה לא שם
לו את יראת יהו"ה לעקר, אבל
מי שירא את הקדוש ברוף הוא
בין בטוב בין בצרה, זהו מי ששם
את יראת יהו"ה בו לעקר, ששלש
דרגות הן של יראה, יש יראה בין
בטוב בין בצרה, ויש יראה שירא
את הקדוש ברוף הוא בטוב ולא
בצרה, ויש יראה שלא שם אותה
עליו לעקר, בין לטוב בין לצרה.
צדיק גמור שם אותה עליו לעקר
בין לטוב בין לדין, הבינוני שם
אותה עליו לטוב ולא לדין,
הרשע הגמור לא שם אותה עקר,
לא בטוב ולא בדין.

והמה השכינה נקראת יראה?
שהרי היא נטלה מצד העמוד
האמצעי. אלא כמו שהעמוד
האמצעי נוטל מרחמים ודין,
שהם זמין ושמאל, כך היא
נוטלת משניהם, מצד השמאל זו
נקראת יראה, פחד יצחק, שמצד
הזמין נקרא אהב"ה, וזו המצוה
השניה שנאמר בה ואהבת עולם
אהבתיו על כן משכתיו חסד.
ומצד שני הצדדים הללו נקרא

עולם אהבתיה על פן משכתיך חסד. ומתרין סטרין אלין אתקרי עמודא דאמצעייתא אור ונר, ושכינתא אורה אבוקה, אורה, ליהודים היתה אורה (אסתר ה טו). אבוקה הכי אוקמוהו מארי מתניתין דצדיקים קיימין קמי שכינתא פנר לפני האבוקה. מסטרא דימינא יהו"ה, ומסטרא דשמאלא אדנ"י דתמן דין, ובגין דא ביומא קדמא ויאמר אלהי"ם יהי אור (בראשית א א). בגין דחמש אור אינון ביומא קדמא, ואינון ה' עלאה ומתמן נהרין, י' בשמאלא ודא נר, ודא ה"י מן אלהי"ם ה' לימינא י' לשמאלא, (ו' מל"א מתרוייהו עמודא דאמצעייתא, בן ו"ה, ודא איהו רזא אלהי"ם מל"א ה"י, דא כתיב קדמא. ורזא דמלה ה"א, אלהי"ם דא מל"א"ה בהפוך אתון, ודא ה' ועריא, דאיהי מל"א מתלת אתון, ואתעבידת הוי"ה, לעילא איהו הוי"ה, ובה מתחילין אתון דאורייתא ה"ו ולכתר ט"ו, ואנה אשתכח ה' בתראה, אלא ד' הות למתיו ה', אלא מאן גרם דפרח מינה ו' דאיהו ירך דילה, אלא נתנני שוממה כל היום דוה (איכה א יג), דא הוד דאיהו ירך דילה דאתחורת איהו דוה באלף חמשאה, בגין דפרח מינה ירך, דעליה אתמר (בראשית לב כג) ותקע כף ירך ועקב, אשתמודע דמימינא קא מתחלת לממני את ד' עד צפת, והוד איהו ירך שלימו דילה, ודא איהו דאתחייב למשה, דדא הוא דאתמר ונתן הוד למשה).

תקונא תלתין וארבע
בראשית, ב' נוקבא פתיחא לקבלא מימינא, לההוא (ג"א משהוא) דגמיל חסד עמה, ואמאי דאת י' על רישיה פגוונא דא ג', ובגין דא הרוצה להחפים ידרים, אם פן, למה ג' אהור לב', אלא סוד הדבר - ואיש אשר יקח את אחתו בת אביו או בת אמו וראה את ערותה והיא תראה את ערותו חסד הוא, ב' החזירה פניה מא, ג' החזירה פניה מב, ד' החזירה פניה מג, ה' החזירה פניה מד, כל האותיות החזירו פניהן זו מזו,

העמוד האמצעי אור ונר, והשכינה אורה, אבוקה. אורה - ליהודים היתה אורה, אבוקה - כך פירושהו בעלי המשנה, שצדיקים עומדים לפני השכינה כנר לפני האבוקה, מצד הימין יהו"ה, ומצד השמאל אדנ"י, ששם הדין, ומשום זה ביום הראשון ויאמר אלהי"ם יהי אור, משום שקמשה אור הם ביום הראשון, והם ה' העליונה, ומשם מאירים, י' בשמאל, וזה נר, וזה ה"י מן אלהי"ם, ה' לימין י' לשמאל, (ו' מל"א משניהם העמוד האמצעי, בן ו"ה, והוה סוד אלהי"ם מל"א ה"י, זו כתובה ראשונה, וסוד הדבר - ה"א, אלהי"ם זה מל"א"ה בהפוך אותיות, וזו ה' ועריה, שהיא מל"א משלש אותיות, ונעשית הויה, למעלה הוא הויה, ובה מתחילים אותיות התורה היו ואחר כך ט"ו, ואנה נמצאת ה' אחרונה? אלא ד' היתה לקיות ה' אלא מי גרם שפרח ממנה ר' שהוא הרך שלה? אלא נתנני שוממה כל היום דוה, והוה הוד שהוא הרך שלה, שהוא הוד דוה באלף החמישי, משום שפרח ממנה ירך, שעליו נאמר ותקע כף ירך ועקב, נודע שממין מתחילה למנות האות ד' עד צפת, והוד הוא הרך, השלמות שלה, והוה שנתן למשה, זהו שנאמר ונתן הוד ליד למשה).

תקון שרשים וארבעה

בראשית, ב' נקבה פתיחה לקבל מימין, לאותו (מאותו) שגומל עמה חסד, ולמה? שהאות י' על ראשו כמו זה ג', ומשום זה הרוצה להחפים ידרים, אם פן, למה ג' אהור לב', אלא סוד הדבר - ואיש אשר יקח את אחתו בת אביו או בת אמו וראה את ערותה והיא תראה את ערותו חסד הוא, ב' החזירה פניה מא, ג' החזירה פניה מב, ד' החזירה פניה מג, ה' החזירה פניה מד, כל האותיות החזירו פניהן זו מזו,

(ויקרא כ יז), ב' חזרת אנפוי מא', ג' אחזרת אנפוי

מג', ה' חזרת אנפוי מד', כל אתון חזרין אנפין (דף טו ע"ב) דא מן דא, ולא אינון אנפין באנפין, ואמאי אלא רזא דמלה וראית את אחרי וכו' (שמות לג כג), ואמאי חזרין אנפין דא מן דא, בגין עריין דאינון לקבליה, א' לקבליה ארור דאיהו ערוה, ועליה אתמר (דברים כו כב) ארור שכב עם אחתו, דאלין עריין כל חד שכב עם אמיה ועם אחתיה ועם ברתיה, וחזרין אנפין לגבייהו דלית לון בשת פנים, אבל אתון קדישין חזרין אנפיהו בבשת בעונה, עריה תעור, ובגינה אתמר (ויקרא ט יד) ולפני עור לא תתן מכשול, עור דאיהו עור, ורזא דמלה ערום ראה רעה ונסתמר (משלי כב ג).

ולכתר דמתפשטין מנייהו מתחדין בלהו ולא יתבששו, ומתחדין אפא עם אימא, אח עם אחתיה, פען דערוה בנייהו אית פרודא באתון דאינון יהו"ה, הדא הוא דכתיב (רות א יז) כי המות יפריד בין בני ובינה, לכתר דאתעבר עריות מנייהו, יהא יהו"ה אחד ושמו אחד, ורזא דאחד אח ד', ערוה דתרוייהו אחר, בזמנא דאסתלק קוצא מן ד' מן אחד אשתאר אחר, ועליה אתמר (משלי כה ט) וסוד אחר אל תגל.

תקונא תלתין וחמשה

בראשית, בתשרי אתברי עלמא, חסר א' למיהו בראשית, דא אדם דאתברי בתשרי, ובגין דעתידה ארעא לאתלטיא בגיניה, דא הוא ארוה האדמה בעבורך (בראשית ג יז). אסתלק מן תשרי, ופתח ב' דאיהי ברכה לאתברכא ארעא, וילאפקא לה מן לוטיא, ולא עוד אלא בגין דתשרי איהו דין, לא אדבר תמן בתשרי, דלא יתכן ביה זמנא אחרא, הדא הוא דכתיב (משלי כ כז) נר יהו"ה נשמת אדם. (כך מצאתי).

ואינון פנים בפנים, ולמה? אלא סוד הדבר - וראית את אחרי וכו', ולמה מחזירות פנים זו מזו? בשביל העריות שהן פגודים, א' כנגד ארוה שהוא ערוה, ועליו נאמר ארור שכב עם אחתו, שהעריות הללו, כל אחד שוכב עם אמו ועם אחותו ועם בתו, ומחזירים פנים אליהם, שאין להם בשת פנים, אבל האותיות הקדושות מחזירות פניהן בבשת בעונה, עריה תעור, ובגללה נאמר ולפני עור לא תתן מכשול, עור שהוא עור, וסוד הדבר - ערום ראה רעה ונסתמר.

ואחר כך כשמתפשטים מהם, כלם מתחדים ולא יתבששו, ומתחדים אב עם אם, אח עם אחותו. כעת שערות בנייהם, יש פרוד באותיות שהן יהו"ה, זהו שכתוב כי המות יפריד בין בני בני ובינה. אחר שהעריות עוברות מהן, יהיה יהו"ה אחד ושמו אחד, והסוד של אחד - אח ד', הערוה של שניהם אחר. בזמן שמסתלק הקוץ מד' של אחד נשאר אחר, ועליו נאמר וסוד אחר אל תגל.

תקון שרשים וחמשה

בראשית, בתשרי נברא העולם, חסר א' להיות בראשית, זה אדם שנברא בתשרי, ומשום שעתידה הארץ להתקלל בגללו, זהו ארוה האדמה בעבורך. הסתלק מן תשרי ופתח ב' שהיא ברכה שתברך הארץ, ולהוציא אותה מן הקללה, ולא עוד, אלא משום שתשרי הוא דין, לא נזכר שם בתשרי, שלא יתכן בו פעם אחרת. זהו שכתוב נר יהו"ה נשמת אדם.

ואינון פנים בפנים, ולמה? אלא סוד הדבר - וראית את אחרי וכו', ולמה מחזירות פנים זו מזו? בשביל העריות שהן פגודים, א' כנגד ארוה שהוא ערוה, ועליו נאמר ארור שכב עם אחתו, שהעריות הללו, כל אחד שוכב עם אמו ועם אחותו ועם בתו, ומחזירים פנים אליהם, שאין להם בשת פנים, אבל האותיות הקדושות מחזירות פניהן בבשת בעונה, עריה תעור, ובגללה נאמר ולפני עור לא תתן מכשול, עור שהוא עור, וסוד הדבר - ערום ראה רעה ונסתמר.

תקונא תלתין ושתא

בראשית, דאיהו שבת בראשית, דהא שבע שבתות אינון, ולכל חד אית ליה שית ימי המעשה, וכל יומא דקודשא בריך הוא הוא אלף שנים, הדא הוא דכתיב (תהלים ז) כי אלף שנים בעיניך וכו', ושבת בראשית שית יומין דייליה אינון שני אלפים תהו, שני אלפים תורה, שני אלפים מות המשיח.

שני אלפים תהו והארץ היתה תהו, שני אלפים תורה ורוח אלהים מרחפת על פני המים (בראשית א ב), ולית מים אלא אורייתא, פני המים תרין אנפין דילה, דאינון מצות עשה ומצות לא תעשה, הנור וסומק, ימינא ושמאלא, ואלין אינון שני אלפים תורה, שני אלפים מות המשיח, ויאמר אלהים יהי אור ויהי אור (שם ג). עלייהו אתמר (ישעיה כד טו) על כן באורים כבדו יהוה, על כן ודאי דאתמר ביה ויהי כ"ן, ואינון שבעין, ועל תרין מאורות אלין אתמר דו פרצופין דכר ונוקבא, יהי אור דא פסח, אור לארבעה עשר, ויהי אור דא השנה, דאתמר ביה ויהי היום, הכא ויהי והתם ויהי, ובכל אתר ויהי לישנא דצערא.

שבת בראשית נקודה בחלל דילה, (דאיהו שבת בריית), י' שבת חלל, חלל למאן, לההיא נקודה, מחלליה מות יומת (שמות לא ד), למאן דעאל נוכראה בחלל דילה, דאיהי רשות הרבים יין נסוף זונה, ובגין דא הכא צריך דחילו, ודא איהו בראשית יר"א שב"ת, הדא הוא דכתיב (ויקרא יט ג) איש אמו ואביו תיראו ואת שבתותי תשמורו, ומאן דעאל רשו נוכראה בחלל (דף עח ע"א) דילה, דאיהי רשות הרבים יין נסוף זונה, עליה אתמר (במדבר יט ג) את מקדש יהוה טמא ונכרתה וכו', והנהגדה הוה היא אות של שבת,

תקון שרשים ושה

בראשית, שהוא שבת בראשית, שהרי שבע שבתות הן, ולכל אחת יש לו ששה ימי המעשה, וכל יום של הקדוש ברוך הוא הוא אלף שנים, זהו שכתוב כי אלף שנים בעיניך וכו'. ושבת בראשית ששת הימים שלו הם שני אלפים תהו, שני אלפים תורה, שני אלפים מות המשיח. שני אלפים תהו - והארץ היתה תהו, שני אלפים תורה - ורוח אלהים מרחפת על פני המים, ואין מים אלא תורה, פני המים - שני הפנים שלה, שהן מצוות עשה ומצוות לא תעשה, לכן ודאי, ימין ושמאל, ואלה הם שני אלפים תורה, שני אלפים ימות המשיח. ויאמר אלהים יהי אור ויהי אור, עליהם נאמר על כן באורים כבדו יהוה, על כן ודאי, שנאמר בו ויהי כ"ן, והם שבעים, ועל שני המאורות הללו נאמר דו פרצופים זכר ונקבה. יהי אור - זה פסח, אור לארבעה עשר, ויהי אור - ראש השנה, שנאמר בו ויהי היום, כאן ויהי ושם ויהי, ובכל מקום ויהי לשון צער.

שבת בראשית נקודה בחלל שלה, (שהיא שבת בריית), י' שבת חלל, חלל את מי? את אותה נקודה, מחלליה מות יומת, למי שמכניס נכריה בחלל שלה, שהיא רשות הרבים, יין נסוף זונה, ומשום זה כאן צריך יראה, וזהו בראשית יר"א שב"ת. זהו שכתוב איש אמו ואביו תיראו ואת שבתותי תשמורו, ומי שמכניס רשות נכרה בחלל שלה, שהיא רשות הרבים, יין נסוף זונה, עליו נאמר את מקדש יהוה טמא ונכרתה וכו', והנהגדה הוה היא אות של שבת,

איהי אות דשבת אות דימין טבין אות דתפלין אות דברית מילה, עטרת דברית, תגא דספר תורה קרינן ליה, בתרא בריש כל צדיק, נקודה דעלה אתמר אדם וחוה דהו דו פרצופים, ועלה אמרה סיהרא אי אפשר לשני מלכים שישתמשו בכתר אחד.

רזא דא לחפימי לבא אתמסר, (דא ג"א ד' ו') איהו ה' בתראה, דתרוייהו י', ובה אתעבידו חד, והאי נקודה איהי סתימא וחתומה בשית יומין דחול, הדא הוא דכתיב (יחזקאל מו א) יהיה סגור ששת ימי המעשה במאי באת ו', (ב) סתים באת ו' בו' יומי דחול, וביומא שביעאה אתפתחת לקבלא לבעלה, ובגין דא זווגא דתלמידי חכמים משבת לשבת, וירתין נשמתין קדישין חדתין לבנייהו.

דא איהי נקודה אתקריאת בתולה ואיש לא ידעה (בראשית כד טו), פד איהי גל ג"א נעול מעין חתום (שיר ד יב), עד דאתפתחת לבעלה, וכד איהי סתימא אתקריאת יראה, בכל ו' יומי דחול דאיהי סגירא ונטירא, בעשר אמירן ול"ב אלהים דאינון מ"ב אתון דגבורה, דתמן בינה, בשבת ויכלו השמים, ויכל"ו חסד של ימין כולה, כמו שאמרנו הרוצה להפכים ידרי. יראה בששת ימי החל שהיא סגורה ושמורה בעשר אמירות ושלשים ושנים אלהים, שהם ארבעים ושנים אותיות הגבורה, ששם בינה, בשבת ויכלו השמים, ויכל"ו חסד של ימין כולה, כמו שאמרנו הרוצה להפכים ידרי. יראה בששת ימי החל, איש אמו ואביו תיראו, אהבה בשבת, כפד את אביך ואת אמוך, כשנפתחת לבעלה נקראת אהבה, ומיראה וזהו אהבה נתנו מצוות עשה ולא תעשה.

תקון שבעה ושרשים
בראשית הוא בריית, ודאי כשהוא בלבושים של הקלפות הללו שהן ערלה ופריעה, שם צריך יראה, ועליהם נאמר לא

אות של ימים טובים, אות של תפלין, אות של ברית מילה, עטרת הברית, כתר של ספר תורה קוראים לו, כתר בראש כל צדיק, הנקדה שעליה נאמר אדם וחוה שהיו דו פרצופים, ועליה אמרה הלכנה אי אפשר לשני מלכים שישתמשו בכתר אחד.

הסוד הנה גמסר לחכמי הלב, (טו) ה' היא ה' אחרונה, ששניהם י', ובה נעשו אחד, והנהגדה הוה היא סתומה וחתומה בששת ימי החל. זהו שכתוב יהיה סגור בששת ימי המעשה, במה? באות ו', (ב) סתומה באות ו', בו' ימות החל, וביום השביעי נפתחת לקבל את בעלה, ומשום זה הזווג של תלמידי חכמים משבת לשבת, ויורשים נשמות קדושות חדשות לבניהם.

ומשום זה הנקדה נקראת בתולה, ואיש לא ידעה, כשהיא גל ג"א נעול מעין חתום, עד שנפתחת לבעלה, וכשהיא סתומה, נקראת יראה, בכל ששת ימי החל שהיא סגורה ושמורה בעשר אמירות ושלשים ושנים אלהים, שהם ארבעים ושנים אותיות הגבורה, ששם בינה, בשבת ויכלו השמים, ויכל"ו חסד של ימין כולה, כמו שאמרנו הרוצה להפכים ידרי. יראה בששת ימי החל, איש אמו ואביו תיראו, אהבה בשבת, כפד את אביך ואת אמוך, כשנפתחת לבעלה נקראת אהבה, ומיראה וזהו אהבה נתנו מצוות עשה ולא תעשה.

תקון שבעה ושרשים
בראשית הוא בריית, ודאי כשהוא בלבושים של הקלפות הללו שהן ערלה ופריעה, שם צריך יראה, ועליהם נאמר לא

עָרְלָה וּפְרִיעָה, צָרִיף תַּמָּן דְּחִילוֹ, וְעַלְיֵיהּ
אֲתַמֵּר (שמות כג) לֹא יִהְיֶה לָךְ אֱלֹהִים אַחֲרַיִם עַל
פָּנָי, וְהָאִי אוֹת לֹא יִרְתִּין לִיָּה אֵלָא יִשְׂרָאֵל,
דְּלִית אוֹת בְּרִית עַד דְּעֵבְרִין מְנַיְהוּ אֱלִין
קְלִיפִין, דְּאִינוּן עָרְלָה וּפְרִיעָה בְּאֻטִּיפוּ דַדְמָא.

תְּרַת קְלִיפִין אִינוּן בְּעָרְלָה לְקַבַּל תְּרַת קְלִיפִין
דְּאֲגוּזָא, וְעַלְיֵיהּ אֲתַמֵּר (בראשית א

ב) וְהָאֲרָץ הִיָּתָה תְּהוֹ וּבָהוּ וְחֹשֶׁךְ, תְּהוּ קוּ יְרוּק
קְלִיפָה קַדְמָאָה, בָּהוּ קְלִיפָה תַנְגְּינָא, חֹשֶׁךְ
קְלִיפָה תְּלִיתָאָה, וְתַלְתָּ אֱלִין דָּא עַל גַּב דָּא,

לְקַבַּל תְּרַת גְּיוֹנִין דְּעֵינָא, דְּאֲתַמֵּר בָּהוּן (במדבר
טו לט) וְלֹא תִתְּרוּ אַחֲרֵי לְבַבְכֶם וְאַחֲרֵי עֵינֵיכֶם
וְכוּ', לְקַבְּלֵיהּ תְּרַת גְּיוֹנִין דְּקִשָּׁת, דְּבָהוּן

נְקָרָא בַת עֵין דְּאִיְהִי נְקוּדָה אוֹת בְּרִית, עַלְהָ
אֲתַמֵּר (בראשית ט טו) וְרֵאִיתִיָּהּ לְזָפוּר בְּרִית עוֹלָם,
וְעַלְיֵיהּ אֲתַמֵּר תְּרַת זְמַנִּין כָּל גּוֹיִם וְכוּ' כִּי

אֲמִילִם (תהלים קיח טו) וְאֵימְתִי יַעֲבֹר קוּדְשָׁא
בְּרִיף הוּא הַנִּי קְלִיפִין מְעֻלְמָא וּיְזָכּוּר בְּרִית
עוֹלָם, בְּזַמְנָא דְּפוּרְקָנָא, הָדָא הוּא
דְּכַתִּיב (ישעיה ל כ) וְלֹא יִכְנֶנֶף עוֹד מוֹרִיף, אֵימְתִי
לְבָתַר דְּמַתְּעַבְרִין תְּרַת קְלִיפִין בִּישִׁין מִינְהָ,
וּבְזַמְנָא דְּאִיְהִי מַתְּלַבֵּשָׁא בְּאֱלִין קְלִיפִין אִיְהִי
אֲמָרַת אֵל תְּרַאוּנִי שְׂאֲנִי שְׂחַרְחַרְתָּ (שיר א

1) דְּבָאֲלִין קְלִיפִין אִיְהִי מַתְּחַלְלָת, וּבְגִין דָּא
מְחַלְלִיָּה מוֹת יוּמַת (שמות לא יד).

הַגּוֹיִם אִיְהוּ הַמְּוֹנִת, לְגַבְיָה צָרִיף פְּרִיעָה
בְּאֻטִּיפוּ דַדְמָא, וְעַד דְּאֲתַפְרַע הָאִי
פְּרִיעָה אִיְהִי לֹא אֲתַגְּלִיָּא בְּעֻלְמָא, וְלֹא יְהִי
אוֹת בְּעֻלְמָא, וְרַזָּא דְּמַלְהָ פַד אֲתַעֲבַר מִינְהָ
עָרְלָה וּפְרִיעָה רוּמִי וְקוּשְׁטַאנְדִּינָא, מִיָּד
אֲתַגְּלִיָּא אוֹת בְּעֻלְמָא, לְהֵהוּא דְּאֲתַמֵּר
בִּיָּה (שם ג יב) וְזַה לָךְ הָאוֹת כִּי אֲנִכִי שְׁלַחְתִּיךָ,

לְקַיְמָא בִּיָּה קָרָא (מיכה ז טו) כִּימִי צִאתָךְ מֵאֶרֶץ מִצְרַיִם אָרָאנוּ נְפְלָאוֹת.

יִהְיֶה לָךְ אֱלֹהִים אַחֲרַיִם עַל פָּנָי,
וְהָאוֹת הֵזֶּה אֵין יוֹרְשִׁים אוֹתָהּ
אֵלָא יִשְׂרָאֵל, שְׂאִין אוֹת בְּרִית עַד
שְׁמַעְבִּירִים אֶת הַקְּלִפּוֹת הַלְלוּ
מֵהָם, שְׂחָן עָרְלָה וּפְרִיעָה עִם
הַטְּפַת דָּם.

שְׂרַשׁ קְלִפּוֹת הִן בְּעָרְלָה כְּגוּד
שֵׁלשׁ קְלִפּוֹת הָאֲגוּז, וְעַלְיֵיהֶם
נְאֻמַּר וְהָאֲרָץ הִיָּתָה תְּהוֹ וּבָהוּ
וְחֹשֶׁךְ. תְּהוּ - קוּ יְרוּק, קְלִפָּה
רַאשׁוֹנָה, בָּהוּ - קְלִפָּה שְׁנִיָּה,
חֹשֶׁךְ - קְלִפָּה שְׁלִישִׁית, וְשֵׁלשׁ
אֵלוּ זֹו עַל גַּב זֹו, כְּגוּד שְׁלֹשַׁת
צְבָעֵי הָעֵינִין, שְׂנַאמַר בָּהֶם וְלֹא
תְּתוּרוּ אַחֲרַי לְבַבְכֶם וְאַחֲרַי
עֵינֵיכֶם וְכוּ', כְּגוּדִים שְׁלֹשַׁת צְבָעֵי

הַקִּשָּׁת שִׂבְהֶם נְקָרָא בַת עֵין,
שְׂהִיא נְקָדָה אוֹת בְּרִית, עַלְיָהּ
נְאֻמַּר וְרֵאִיתִיָּהּ לְזָכּוּר בְּרִית עוֹלָם,
וְעַלְיֵיהֶם נְאֻמַּר שֵׁלשׁ פְּעָמִים כָּל
גּוֹיִם וְכוּ' כִּי אֲמִילִם, וּמִתִּי יַעֲבִיר
הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא אֶת הַקְּלִפּוֹת

הַלְלוּ מִן הָעוֹלָם וְזִכּוּר בְּרִית
עוֹלָם? בְּזַמְנָן הַגְּאֻלָּה. זַהוּ שְׂכַתּוּב
וְלֹא יִכְנֶנֶף עוֹד מוֹרִיף, מָתִי? אַחַר
שְׂנַעֲבִירוּ שֵׁלשׁ הַקְּלִפּוֹת הַרְעוּת
מִמְנַה, וּבְזַמְנָן שְׂהִיא מַתְּלַבֵּשַׁת
בְּקְלִפּוֹת הַלְלוּ, הִיא אוֹמַרְתָּ אֵל

תְּרַאוּנִי שְׂאֲנִי שְׂחַרְחַרְתָּ,
שְׂבַקְלִפּוֹת הַלְלוּ הִיא מַתְּחַלְלָת,
וּמִשׁוּם זַה מַתְּחַלְלִיָּה מוֹת יוּמַת.
תְּהוּוֹים הִיא הַמְּוֹנִת, אֵלִין צָרִיף
פְּרִיעָה עִם הַטְּפַת דָּם, וְעַד
שְׂנַפְרַעַת הַפְּרִיעָה הַזֹּו, הִיא לֹא
מַתְּגַלָּה בְּעוֹלָם וְלֹא תְּהִיָּה אוֹת
בְּעוֹלָם, וְסוּד הַדְּבַר, כְּשַׁעֲבָרִים
מִמְנַה עָרְלָה וּפְרִיעָה, רוּמָא
וְקוּשְׁטַאנְדִּינָא, מִיָּד מַתְּגַלָּה
הָאוֹת בְּעוֹלָם לְאוֹתוֹ שְׂנַאמַר בּוּ
וְזַה לָךְ הָאוֹת כִּי אֲנִכִי שְׁלַחְתִּיךָ,
לְקָרְט בּוּ כְּתוּב כִּימִי צִאתָךְ
מֵאֶרֶץ מִצְרַיִם אָרָאנוּ נְפְלָאוֹת.

וּבְגִין דָּא אֲלַעְזָר בְּרִי לָא תְּצַפִּי לְרַגְלָא
דְּמְשִׁיחָא עַד דְּתַחֲזִי קִשָּׁת בְּגִיּוֹנִי
נְהִירִין, אוֹ עַד דְּאֲתַגְּלִיָּא אוֹת בְּעֻלְמָא, מֵאִי
אוֹת. אֵלָא דְרַף כְּכַב מִיַּעַקֵּב (כמדבר כד יז), דָּא אַת
י' אוֹת בְּרִית, וּמִיָּד וְקָם שְׂבָט מִיִּשְׂרָאֵל לְגַבְהָ,
הָהוּא דְּאֲתַמֵּר בִּיָּה (דברים לג ה) וְיִהִי בִּישִׁרוֹן מֶלֶךְ
(חכר).

תַּא חֲזִי יוּמָא חָדָא שְׂאִילְנָא (דף עח
ע"ב) לְאֵלִיְהוּ, עָרְלָה אַמַּאי שׁוֹינִן בְּמֵאֲנָא

בְּעַפְרָא, אָמַר לִי שְׂמַעְנָא בְּמַתִּיבְתָא, דְּעָרְלָה
אִיְהוּ נְחָשׁ, וְכִין דְּאֲעֵבְרִין לִיָּה מֵאֲתַרִּיָּה צָרִיף
לְמַיְהָב לִיָּה מְזוּנְיָה, הָדָא הוּא דְּכַתִּיב (ישעיה טו
לה) וְנַחֲשׁ עֲפָר לַחְמוֹ, וּבּוֹדַאי בְּרִי בְּדָא אֲשַׁתְּזִיב
בַּר נֶשׁ מִדְּיָנָא דְּחַבּוּט הַקְּבַר, וּדְמָא דְּאֻטִּיפִין
מִפְרִיעָה לְמַיְהָב מְזוּנָא לְהָהוּא פְּלַבָּא דְּאִיְהוּ
רוּצַח, וּבְדָא אֲשַׁתְּזִיב בַּר נֶשׁ מַחְרְבָא דְּמַלְאַף
הַמְּוֹת.

וְעַד דָּא אָמַר אָדָם קַדְמָאָה קַמִּי קוּדְשָׁא בְּרִיף
הוּא, מִי מְצִיל בְּנֵי מַחְרַב הַמַּתְּהַפְּכַת,
אָמַר לִיָּה חַרְבָא דְּמִילָה, כְּמָה דְּאֲתָ אָמַר (יהושע
ח ח) עֲשֵׂה לָךְ חַרְבוֹת צוּרִים, וְחַרְבָא דְּקוּדְשָׁא
בְּרִיף הוּא י"ו פִּיפּוּת, לְקַבַּל מִילָה וּפְרִיעָה
וּמְצִיעָה וּי"ג בְּרִיתוֹת שְׂנַכְרָתוּ עָלֶיָּה, וְכִין
אוּרִיָּתָא שְׁזִיב לְבַר נֶשׁ מִי"ו פִּיּוֹת דְּחַרְבָא,
כְּמָה דְּאָמַר שְׁלָמָה (משלי ג יב) עֵץ חַיִּים הִי"א
דְּסָלִיק לִי"ו.

וְהַקְּבַר אֱלִין תְּרִין אֲמָרַת אוּרִיָּתָא לֹא תִרְצַח
וְלֹא תִנָּאָף (שמות כ יג-יד), לֹא תִנָּאָף לְקַבַּל
נְחָשׁ אֲשֶׁת זְנוּנִים, לֹא תִרְצַח לְקַבַּל סַמָּא"ל,
וְאָמַר דְּוֹד עַלְיָה (תהלים כב כא) הַצִּילָה מַחְרַב
נְפִשִׁי מִיָּד כָּלָב יַחֲדָתִי, תְּרַת קְלִיפִין דְּעָרְלָה
אִינוּן מַשְׁחִי"ת א"ף וְחִימ"ה, לְקַבַּל עָרְלָה
אִיְהוּ עוֹן, וְהֵינּוּ דְּתַקִּינוּ בְּצַלְוֹתָא לְגַבְיֵיהּ,

וּמִשׁוּם זַה, אֲלַעְזָר בְּנִי, אֵל תְּצַפֵּה
לְרַגְלֵי מְשִׁיחָ, עַד שִׁתְּרָאָה אֶת
הַקִּשָּׁת בְּגִיּוֹנֵיהּ הַמַּאֲירִים, אוֹ עַד
שְׂחַתְגְּלָה אוֹת בְּעוֹלָם. מָה זַה
אוֹת? אֵלָא דְרַף כְּכַב מִיַּעַקֵּב, זֹו
הָאוֹת י', אוֹת בְּרִית. וּמִיָּד וְקָם
שְׂבָט מִיִּשְׂרָאֵל אֲלֵיָּה, אוֹתוֹ
שְׂנַאמַר בּוּ וְיִהִי בִּישִׁרוֹן מֶלֶךְ.

בְּא וְרָאָה, יוֹם אַחַד שְׂאֵלְתִי אֶת
אֵלֵיְהוּ, לְמָה שְׂמִים הָעָרְלָה בְּכִלִּי
עֲפָר? אָמַר לִי, שְׂמַעְתִּי בִּישִׁיבָה,
שְׂעָרְלָה הוּא נְחָשׁ, וְכִין
שְׂמַעְבִּירִים אוֹתוֹ מִמְּקוֹמוֹ, צָרִיף
לְתַת לוּ מְזוּנֵוּ, זַהוּ שְׂכַתּוּב וְנַחֲשׁ
עֲפָר לַחְמוֹ, וּבּוֹדַאי, בְּנֵי, בְּזַה נְצַל
אָדָם מִדֵּין חַבּוּט הַקְּבַר, וְהָדָם
שְׂמַטִּיפִים מִהַפְּרִיעָה, לְתַת מְזוּן
לְאוֹתוֹ הַכְּלָב שְׂהוּא רוּצַח, וּבְזַה
נְצַל אָדָם מַחְרַבּוֹ שֶׁל מַלְאַף
הַמְּוֹת.

וְעַד כִּן אָמַר אָדָם הָרַאשׁוֹן לְפָנָי
הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא, מִי מְצִיל בְּנֵי
מַחְרַב הַמַּתְּהַפְּכַת? אָמַר לוֹ, חַרְב
הַמִּילָה, כְּמוֹ שְׂנַאמַר עֲשֵׂה לָךְ
חַרְבוֹת צוּרִים, וְחַרְכוּ שֶׁל הַקְּדוֹשׁ
בְּרוּךְ הוּא שֵׁשׁ עָשָׂר פִּיפּוּת, וְכַנּוּ
כְּגוּד מִילָה וּפְרִיעָה וּמְצִיעָה
וְשֵׁלשׁ עָשָׂר בְּרִיתוֹת שְׂנַכְרָתוּ
עָלֶיָּה, וְכִין תְּהוּנָה מְצִילָה אֶת
הָאָדָם מִשֵּׁשׁ עָשָׂר פִּיּוֹת הַחַרְב,
כְּמוֹ שְׂאֻמַּר שְׁלָמָה עֵץ חַיִּים
הִי"א, שְׁעוּלָה לְשֵׁשׁ עָשָׂר.

וּבְגִין שְׁנֵי אֵלֶּה אֲמַרַת תוֹרָה לֹא
תִּרְצַח וְלֹא תִנָּאָף. לֹא תִנָּאָף כְּגוּד
נְחָשׁ אֲשֶׁת זְנוּנִים, לֹא תִרְצַח כְּגוּד
סַמָּא"ל, וְאָמַר דְּוֹד עַלְיּוֹ, הַצִּילָה
מַחְרַב נְפִשִׁי מִיָּד כָּלָב יַחֲדָתִי.
שְׁלֵשׁ קְלִפּוֹת הָעָרְלָה הִן מַשְׁחִי"ת
א"ף וְחִמ"ה, כְּגוּד הָעָרְלָה, הוּא
הָעוֹן, וְהֵינּוּ מָה שְׂתַקֵּנוּ בַתְּפִלָּה
אֲצֻלִם, וְהוּא רַחוּם יְכַפֵּר עוֹן - זַה
עוֹן, וְלֹא יִשְׁחִית - זַה מַשְׁחִית,

(שם עח לה) וְהוּא רַחוּם יְכַפֵּר

עון דא עון, ולא ישחית דא משחית, והרבה להשיב אפו דא אף, ולא יעיר כל חמתו - זו חמה, ומי שמכניס את הברית לרשות נכריה, ארבעה הללו שולטים עליו. זהו שכתוב והמים גברו מאד מאד על הארץ. על הארץ - זה הגוף שלו, וארבע פעמים נאמר בפרשת נח ויגברו המים, גברו, כנגדם, ותר פשוהו. ערלה ופריעה, שמעתי שהן רומי רבתי ורומי הקטנה, בזמן שפעברנה מן העולם, מתגלה אות הברית, שהיא בת עין, ציון, שהיא נקדת העולם, שבזמן שהקלפות הללו שולטות בעולם, חוזר העולם לתהו ובהו. זהו שכתוב והארץ היתה תהו ובהו, בזמן שתבא הגאולה, מיד ויאמר אלהים יהי אור ויהי אור. הנה אור לא כתוב, אלא יהי אור (ויחי אור) אור, ויהי ערב ויהי בקר יום אחד, ביום ההוא יהיה יהוה אחד ושמו אחד.

עון דא עון, ולא ישחית דא משחית, והרבה להשיב אפו דא אף, ולא יעיר כל חמתו - זו חמה, ומי שמכניס את הברית לרשות נכריה, ארבעה הללו שולטים עליו. זהו שכתוב והמים גברו מאד מאד על הארץ. על הארץ - זה הגוף שלו, וארבע פעמים נאמר בפרשת נח ויגברו המים, גברו, כנגדם, ותר פשוהו. ערלה ופריעה, שמעתי שהן רומי רבתי ורומי הקטנה, בזמן שפעברנה מן העולם, מתגלה אות הברית, שהיא בת עין, ציון, שהיא נקדת העולם, שבזמן שהקלפות הללו שולטות בעולם, חוזר העולם לתהו ובהו. זהו שכתוב והארץ היתה תהו ובהו, בזמן שתבא הגאולה, מיד ויאמר אלהים יהי אור ויהי אור. הנה אור לא כתוב, אלא יהי אור (ויחי אור) אור, ויהי ערב ויהי בקר יום אחד, ביום ההוא יהיה יהוה אחד ושמו אחד.

תקון שמונה ושדשים
בראשית ברא אלהים, פתח ואמר כשושנה בין החוחים וכו', בשושנה יש חמשה עלים מבפנים וחמשה עלים מבחוץ, והם ה"ה, השרכיט שלה ו', התפוח שלה י', והכל אלהים. חמש האותיות שלו ה' חמשה עלים מבפנים, י' תפוח, ו' מל"א שרכיט.

תקון שמונה ושדשים
בראשית ברא אלהים, פתח ואמר כשושנה בין החוחים וכו', בשושנה יש חמשה עלים מבפנים וחמשה עלים מבחוץ, והם ה"ה, השרכיט שלה ו', התפוח שלה י', והכל אלהים. חמש האותיות שלו ה' חמשה עלים מבפנים, י' תפוח, ו' מל"א שרכיט.

בזמן שהשושנה הזו בגלות, היא אטומה. בזמן שתהיה גאלה בעולם, נפתחת בחמשה אור. זהו שכתוב ויאמר אלהים יהי אור, ובאותו הזמן שנפתחת, מתלבשת בכמה לבושים של אורות התורה, ומתקשטת בכמה קשויטין דפקודין דעשה,

ובזמנא דאתפתחת ואתקשטת בקשויטהא, בארבעה בגדי לכן דאינון יהו"ה, ובארבעה בגדי זהב דאינון אדנ"י, בארבע בתי דתפלין דיד, ובארבע בתי דרישא, דאינון לקבליהו, ארבע לבושי דכהן הדיוט אינון לקבל ארבע פנפות כסותך אשר תכסה בה (דברים כב יב).

וכר אתתקנת באלין לבושין, מיד אתפתח היכלא לגבה, הדיא הוא דכתיב (תהלים נא) אדנ"י שפתי תפתח, ולקול נעימו דרמונים וזוגין דלבושא דילה, אתמר בחיוון (יחזקאל א כד) ואשמע את קול פניהם, וכד אמרין ישראל קריאת שמע, מה פתיב בה (במדבר ז פט) וישמע את הקול מדבר אליו, קלא אשתמע לגבה מבין תרין פרוביא דאינון דו פרוצופין, וכד מתחדא דבור בקלא אתעבידו קול דממה דקה, ודא צלותא בחשאי, ובההוא זמנא מאן דבעי למשאל שאלתוי ישאל, דבההוא זמנא יהא עת רצון, דהא תרין שמהן פחדא יאהדונה"י, אז תקרא ויהוה יענה (ישעיה נח ט). מיד א"ז יאהדונה"י, תרין שמהן ותמנא אתוון דבהון הא עשר, (ודא רוא ארור אשר לא יקים את דברי התורה הזאת וכו') (דברים כו כו), דא חבורא דתתן (דף עט ע"א) וכלה כי אז אהפוך אל עמים שפה ברורה וכו' (צפניה ג ט), ודא רוא ואמר כל העם אמין) (דברים כו כו).

ועד דיפקון ישראל מן גלותא לא יהון בזווגא חדא, ובזמנא דיפקון ישראל מן גלותא יתחברון פחדא, ביהוה זמנא א"ז ישיר משה (שמות טו א), ומיד ויאמר אלהים יהי אור דאיהו מפקנו דגלותא, בההוא זמנא דמטרוניתא בעאת לאעלא בהיכלא דילה, קלא סליק ברומי רקיעין ויימא הכי, משריין סגיאין דמתיבתא עלאה ותתא דנשמתין קדישין, אתפקנו לקדמות

קשויטין של מצוות עשה, ובזמן שנפתחת ומתקשטת בקשויטיה, בארבעה בגדי לכן שהם יהו"ה, ובארבעה בגדי זהב שהם אדנ"י, בארבע בתי תפלין של יד ובארבע בתי תפלין של ראש ובארבע בתי תפלין של ראש שהם כנגדם. ארבעה לבושי כהן הדיוט, הם כנגד ארבע פנפות כסותך אשר תכסה בה.

וכשמתיקנת בלבושים הללו, מיד נפתח ההיכל אליה. זהו שכתוב אדנ"י שפתי תפתח, ולקול נעימות הרמונים והפעמונים של לבושה, נאמר בחיות ואשמע את קול כנפיהם, וכשישראל אומרים קריאת שמע, מה פתיב בה? וישמע את הקול מדבר אליו, הקול נשמע אליה מבין שני הכרובים, שהם דו פרוצופים, וכשמתיחד הדבור עם הקול, נעשים קול דממה דקה, וזו תפלה בחשאי, ובאותו זמן, מי שרוצה לבקש בקשתו יבקש, שבאותו זמן יהיה עת רצון, שהרי שני השמות פחדא - יאהדונה"י, אז תקרא ויהוה יענה, מיד א"ז יאהדונה"י, שני שמות ושמונה אותיות שבהם, הרי עשר, (וזה סוד ארור אשר לא יקים את דברי התורה הזאת וכו', וזה החבור של תתן וכלה, כי אז אהפך אל עמים שפה ברורה וכו', וזה סוד ואמר כל העם אמין).

ועד שיצאו בני ישראל מן הגלות, לא יהיו בזווג אחד, ובזמן שיצאו ישראל מן הגלות, יתחברו כפחדא. באותו זמן א"ז ישיר משה, ומיד ויאמר אלהים יהי אור, שהיא ציאת הגלות. באותו זמן שהגבירה רוצה להפנס להיכלה, קול עולה ברומי הרקיעים ויאמר פך: הפחנות הרבים של הליבה העליונה

מטרוניתא דקא אתיא לאתפקנא, למפרק
בנהא מן גלותא, בההוא זמנא פמה מארי
שופרות ומארי דקלין ומארי דברקים, דאתמר
בהון (שמות יט טז) ויהי קולות וברקים וענן כבד
על ההר וקול שופר חזק מאד וכו', משה
ידבר והאלהים יעננו בקול, בההוא זמנא
משה ימלל בשכינתא, הדא הוא דכתיב (במדבר
יב ח) פה אל פה אדבר בו, והאלהים דאיהו
אימא עלאה, יעננו בקול דאיהו עמודא
דאמצעייתא, והא אוקמוהו מארי מתניתין
בקולו של משה.

ובההוא זמנא שכינתא עלאה ותתאה סלקין
דא על גב דא, פגוונא דאתמר
בטורא דסיני, דאתמר תמן (שיר ג י) מי זאת
עולה מן המדבר, מי בזאת עולה, מ"י אימא
עלאה דבה פתח קודשא בריך הוא בטורא
דסיני אנכי.

קם סבא חדא מבתר טולא דרבי שמעון ואמר
רבי רבי, הא חזינא דאתמר (דברים ד לו) מן
השמים השמייעך את קולו ליסרך וכו', ובאתר
אחרא שמענא דמליל עם ישראל מסטרא
דמלאכיא, דהכי אוקמוהו דכל דבור ודבור
דנפיק מפומי אתעביד מלאך, ודא איהו וכל
העם ראים את הקולות ואת הלפידים (שמות כ
יח). ובאתר אחרא אמר קרא (תהלים סב יב) אחת
דבר אלהים שמים זו שמעתי, מאי האי.

אמר רבי שמעון סבא סבא, שמענא דבר נש
יהיב ביה קודשא בריך הוא תלת
קטירין, נשמתא ורוחא ונפשא, נשמתא
מכורסיא יקרא, תמן נחיתת שכינתא עלאה
פלילא מתלת ספירן עלאין, ועלייהו אתמר
אחת דבר אלהים שמים זו שמעתי, אחת
ושמים הא תלת ספירן עלאין, דאתמר בהון

והתחתונה של נשמות קדושות,
התפקנו למול הגבירה שבאה
להתפקן, לגאל את בגייה מן
הגלות. באותו זמן פמה בעלי
שופרות ובעלי קולות ובעלי
ברקים, שנאמר בהם ויהי קולות
וברקים וענן כבד על ההר וקול
שופר חזק מאד וכו', משה ידבר
והאלהים יעננו בקול, באותו
זמן משה ידבר עם השכינה. זהו
שכתוב פה אל פה אדבר בו,
והאלהים, שהיא האם העליונה,
יעננו בקול, שהוא העמוד
האמצעי, והרי פרשוהו בעלי
המשנה בקולו של משה.

ובאותו הזמן, השכינה העליונה
והתחתונה עולות זו על גב זו,
כמו שנאמר בהר סיני. שנאמר
שם מי זאת עולה מן המדבר, מי
בזאת עולה, מ"י - האם
העליונה, שבה פתח הקדוש
ברוך הוא בהר סיני אנכי.

קם זקן אחד מאחר הצל של רבי
שמעון ואמר: רבי רבי, הרי
ראיתי שנאמר מן השמים
השמייעך את קולו ליסרך וכו',
ובמקום אחר שמעתי שדבר עם
ישראל מצד של המלאכים, שסף
פרשוהו, שכל דבור ודבור שיצא
מפיו נעשה מלאך, וזהו וכל העם
ראים את הקולות ואת הלפידים,
ובמקום אחר אמר הכתוב אחת
דבר אלהים שמים זו שמעתי.
מה זה?

אמר רבי שמעון: זקן זקן,
שמעתי שבאדם נתן הקדוש
ברוך הוא שלשה קשרים, נשמה
ורוח ונפש. הנשמה מכפסא
הכבוד, שם יורדת השכינה
העליונה כלולה משלש ספירות
עליונות, ועליהן נאמר אחת דבר
אלהים שמים זו שמעתי, אחת
ושמים - הרי שלש ספירות
עליונות, שנאמר בהן אחת, אחת

אחת, אחת ואחת, תלת אהדין, ודא איהו אחת
דבר אלהים שמים זו שמעתי, ז"ו ביה עביד
לון אה"ד.

ולבתר מליל עמיה מרוחא דאיהו מטטרו"ן,
פליל כל צבא השמים דלתתא, בגין
דאתלבש ביה ורכיב ביה עמודא דאמצעייתא
כליל שית ספירן, ובגין דא בכל דבור ודבור
דנפק מגיה הוה נפיק מגיה מלאך, ודא איהו
וכל העם ראים את הקולות. לבתר נחית
שכינתא תתאה עשירית באופן, דאיהו נפש
דבר נש מתמן, ואתמר ביה (דברים ד לו) ועל הארץ
הראף את אשו הגדולה בגין ועליה
אתמר (יחזקאל א טו) והנה אופן אחד בארץ, בגין
דישפתע קליה ודבוריה מן פרסיא ומלאכיא
ושמיא וארעא, דישפתעון ליה בכלא עילא
ותתא, פנשמתא דשלטנותה בכל גופא אפילו
באבר ועירא ולית אבר פנוי מינה.

תקונא תשע ותלתין

בראשית תמן אש"ר דאתמר ביה (שמות כ
א) אשר הוצאתיך וכו', אהיה אשר
אהיה, אשר באשרי כי אשרוני בנות (בראשית ל
יא). ודא אימא עלאה, אשר קדשנו במצותיו
ועוננו, על כל פקודא ופקודא, דאינון פטר כל
רחם דאינון רמ"ח, דכלהו קטירין בצדיק
דאיהו כל דאיהו אות ברית, דאפתח (פטר
כל) רחם דאינון רמ"ח פקודין דעשה, ועליה
אתמר אשר קדש ידיד מבטן, ודא אימא
דאתמר בה (איוב לח כט) מבטן מי יצא הקרח,
(ודא איהו הקרח הנורא) (יחזקאל א כב). אשר דאיהו
אימא עלאה, (דף עט ע"ב) קדשנו במצותיו
בצדיק, דאיהו קדש ידיד מבטן. ועוננו עלייהו,
בגין דאיהו מצוה ועושה, ועוד אשר קדשנו
דא עמודא דאמצעייתא, דאתמר ביה (ירמיה ב

ואחת, שלשה אהדים, וזהו אחת
דבר אלהים שמים זו שמעתי,
ז"ו - בה עושה אותם אה"ד.
ואחר כך דבר עמו מהרוח, שהוא
מטטרו"ן, כולל כל צבא השמים
שלמטה, משום שהתלבש בו
ורוכב עליו העמוד האמצעי
הכולל של ספירות, ולכן בכל
דבור ודבור שיצא ממנו, היה
יוצא ממנו מלאך, וזהו וכל העם
ראים את הקולות. אחר כך ירדה
השכינה התחתונה עשירית
באופן, שהוא נפש האדם משם,
ונאמר בו ועל הארץ הראף את
אשו הגדולה, משום שעליו
נאמר והנה אופן אחד בארץ, כדי
שישמע קולו ודבורו מן הפסא
והמלאכים ושמים וארץ. שיפירו
בו בכל מעלה ומטה פנשמה
בשלטונה בכל הגוף ואפילו
באיבר קטן, ואין איבר פנוי
ממנה.

תקון השעה וישרים

בראשית, שם אש"ר, שנאמר בו
אשר הוצאתיך וכו', אהיה אשר
אהיה, אשר באשרי כי אשרוני
בנות, וזו האם העליונה, אשר
קדשנו במצותיו ועוננו, על כל
מצוה ומצוה, שהן פטר כל רחם,
שהם מאתים ארבעים ושמונה,
שכלן קשורות בצדיק שהוא כל,
שהוא אות ברית, שנפתח (פטר כל)
רחם, שהן מאתים ארבעים
ושמונה מצוות עשה, ועליו
נאמר אשר קדש ידיד מבטן, וזו
האם שנאמר בה מבטן מי יצא
הקרח, (וזהו הקרח הנורא). אשר -
שהיא האם העליונה. קדשנו
במצותיו - בצדיק, שהוא קדש
ידיד מבטן. ועוננו - עליהם,
משום שהוא מצוה ועושה. ועוד
אשר קדשנו - זה העמוד האמצעי
שנאמר בו קדש ישראל ליהו"ה,

א קדש ישראל ליהו"ה, וצוננו דאיהו הכי מצוה ועושה, ועוד קדשנו מסטרא דשמאלא, דאתמר ביה וקדשת את הלוים, ולית קדושה פחות מעשרה, ואלין עשרה מאמרות, (ראיהי קדש לי כל בכור (שמות יג ב) דאיהו כתר עלאה וחקמה דאיהו ישראל עלה במחשבה), שנאמר בהם ויאמר אלהים יהי אור.

א וצוננו על, מצד הימין שנאמר בו הוקם על, ששם כל הפרכות לימין, שהם מאה ברכות כחשבון ע"ל, שאות י' עם ק' עולה למאה, שהיא הקרבן של הכל, מצד האב - ראש, מצד האם - אשור, מצד האב - מצוה, מצד האם - עושה, ומצוה זה עץ פרי, ועושה זה עושה פרי, ושמענו שהם גוף וברית שמחשיבים אחד, עליהם נאמר שתי כתפת חברת. כמו שהן חוברות, כך השכינה העליונה והתחתונה חוברות אשה אל אחותה.

עוד אשר קדשנו במצותיו וצוננו, ולא אמר קדשתנו וצויתנו, אשר אהי"ה ודאי, ודא פתר עלאה, מסטרא דנוקבא אתקרי אשר, ומסטרא דדכורא אתקרי ראש, רישא דכל רישין, קדשנו דא אבא (סבא), דאתמר ביה ויאמר אלהים יהי אור, וצוננו דא אימא, דאתמר בה ויהי אור, ולית הויה אלא על ידי עשיה, ותרוייהו לימינא ושמאלא.

ומאן מצוה ועושה על המצוה דאיהי שכינתא, דא עמודא דאמצעייתא, והכי צדיק בצלמיה וכדמותיה, ועל שמיה אתקריאו ישראל בני בכורי ישראל, ועל שם צדיק אתקרון צדיקים, הדא הוא דכתיב (ישעיה ס כא) ועמך כלם צדיקים לעולם ירשו ארץ.

ועוד אנכי יהו"ה אלהיך אשר הוצאתיך מארץ מצרים (שמות כ ב), אמר רבי אלעזר אבא וכי מאן דאיהו תחות שעבודא דרבוניה, ורבוניה אבטח ליה לאפקא ליה לחירו ואפיק ליה, אית ליה לשבחא גרמיה דאפיק ליה מגו שעבודא, והא קודשא בריך הוא אמר לאברהם (בראשית טו יג) פי גר יהיה זרעך בארץ לא להם, והא איהו אבטח לאפקא לבנוי מגלותא, הדא הוא דכתיב (שם יד) ואחרי כן יצאו ברכוש גדול, ואיהו משבח גרמיה פמה זמנין אשר הוצאתיך מארץ מצרים.

אמר ליה ברי שפיר קאמרת אבל לאו איהו דא לשבחא גרמיה, אלא כל ספירה וספירה אתקריאת ראש לחברתה, ובגין לאשתמודעא לון מאן אתר אפיק לון מגו שעבודא, פתח באנכי, ואדפיר ביה אשר הוצאתיך מארץ מצרים וגומר, חמשין זמנין לקבל חמשין תרעין דבינה.

ועוד אשר קדשנו, אמר רבי אלעזר אבא, הא אם עמודא דאמצעייתא איהו מצוה ועושה, הוה ליה למימר בגיניה אשר קדשנו וצוננו, מאי אשר קדשנו וצוננו, אמר ליה ודאי שפיר קאמרת, בודאי על עמודא דאמצעייתא וצדיק אתמר על תרוייהו אשר קדשנו במצותיו וצוננו, אשר ודאי דאיהי אשר אהי"ה אימא עלאה, מני לון על שכינתא דאיהי מצוה, לכל חד מנייהו, ואינון לעילא תרין כענפין דאילנא דאתפרשו לימינא ולשמאלא, ולתתא אתעבידו בה אגודה חדא, ובגין דא אינון לעילא תרין, ולתתא חד, דיחודא לא אית בכל ענפין דאילנא אלא בה, דאיהי אגד דכלהו, איהי אגודה דכל אבר ואבר, ובה אתעבידו פלהו חד.

ועוד אנכי יהו"ה אלהיך אשר הוצאתיך מארץ מצרים, אמר רבי אלעזר: אבא, וכי מי שהוא תחת שעבוד אדונו, ורבוננו הבטיח לו להוציאנו לחרות והוציא אותנו, יש לו לשבח את עצמו שהוציאנו מתוך השעבוד? והרי הקדוש ברוך הוא אמר לאברהם פי גר יהיה זרעך בארץ לא להם, והרי הוא הבטיח להוציא את בני מן הגלות, זהו שכתוב ואחרי כן יצאו ברכוש גדול, והוא משבח את עצמו פמה פעמים אשר הוצאתיך מארץ מצרים?

אמר לו: בני, לפה אמרת, אבל זה לא לשבח את עצמו, אלא כל ספירה וספירה נקראת ראש לחברתה, וכדי להודיע להם מאיזה מקום הוציא אותם מתוך השעבוד, פתח באנכי, והזכיר אשר הוצאתיך מארץ מצרים וגומר חמשים פעמים, כנגד חמשים שערי בינה.

ועוד אשר קדשנו, אמר רבי אלעזר: אבא, הרי אם העמוד האמצעי הוא מצוה ועושה, הנה לו לומר בשבילו אשר קדשנו וצוננו, מה זה אשר קדשנו וצוננו? אמר לו: ודאי, לפה אמרת, בודאי על העמוד האמצעי וצדיק נאמר על שניהם אשר קדשנו במצותיו וצוננו, אשר ודאי, שהיא אשר אהי"ה, האם העליונה, צוה אותם על השכינה שהיא מצוה, לכל אחד מהם, והם למעלה שנים כענפי האילן שנפרשו לימין ולשמאל, ולמטה הם נעשו בה אגדה אחת, ומשום זה הם למעלה שנים ולמטה אחד, שאין היחוד בכל ענפי האילן אלא בה, שהיא אגדת של כלם, היא אגדה של כל איבר ואיבר, ובה כלם נעשים אחד.

ועוד ויאמר אלהי"ם יהי אור דא נבואה
במראה, דאתמר בה (במדבר יב ו) במראה
אליו אתודע, ואיהי חזון דנביאיא, איהי חזון
וקודשא ברין הוא חונה, דאיהו יהו"ה
אדנ"י, דהכי סליק חזון חסר ו' חמש ושתין
פחשפן אדנ"י, בנבוא"ה ס"ו, ס"ה פחשפן
אדנ"י, ותיבה הא ס"ו, (דף פ ט"ו) ובמאי היא
חזון באת ו', ביה אתעבדת אספקלריאה
דנהרא אדון דילה.

תקון ארבעים

בראשית, שמעי בת וראי והטי אונף וגומר,
אונף וגומר, בראשית שם שמעי, שם ב"ת, שם רא"י,
שמעי"ש מן בראשית, ב"ת שם נודע בראש וסוף התבה, רא"י
שם נודע באמצע, כמו זה בראשית, וכשתהיה עמו בחבור
כמו זה: יאהדונה"י, הוא אמר לה ושכחי עמך ובית אביך, שעל
כן יעזב איש את אביו ואת אמו ודבק באשתו והיו לבשר אחד,
פי הוא אדוניך והשתחוי לו, אדון
כל הארץ ודאי.

וכמו זה מצד של יהו"ה נקראת האספקלריה המאירה, וכש'אדנ"י היא, בלי בעלה, נקראת אספקלריה שאינה מאירה, והנביאים מצד של יהו"ה הם אספקלריה שמאירה, ונביאים מצד של אדנ"י הם מן האספקלריה שאינה מאירה, שאלו מתנבאים רחמים, ואלו מתנבאים דין, שהנבואה שקולה לתורה שבכתב ולתורה שבעל פה.

ובאותו זמן שנפתחים היכלות הנבואה, כמה בעלי עתידות יתעוררו בעולם, זהו שכתוב ונבאו בניכם ובנותיכם וכו',

בעלמא, הדא הוא דכתיב (יואל ג א) ונבאו בניכם ובנותיכם וכו', וכמה

מארי דאותות, ומארי דעתידות, כמה דהו
ועתידין למהו, כמה דהו מסטרא דמחשבה
דאתמר בה ישראל עלה במחשבה, ומה
דעתיד למהו מסטרא דאימא עלאה, ורזא
דמלה (קהלת ג טו) מה שהיה כבר הוא, ואשר
להיות כבר היה.

וכמה מארי דעינין דאינון חוונים ונביאיא
יתערון בעלמא דאינון עיני יהו"ה,
וכמה מארי דאודינין דתמן שמיעה דאתמר
בהון (יחזקאל א כד) ואשמע את קול בנפיהם,
ומארי דאנפין דאתמר בהון (שם ו) וארבעה
פנים וגומר, ומארי דקלין, ומארי דדבורין,
ומארי דרוחא דקודשא, ומארי דידין דאתמר
בהון (שם ח) וידי אדם וגומר, ומארי דקומה,
ומארי דאות, ומארי דרגלין דאתמר בהון (שם
יד) והחיות רצוא ושוב, בההוא זמנא ויבדל
אלהי"ם בין האור ובין החשך (בראשית א ד), אלין
אינון נביאי דשקרא, דאתמר בהון (שמות ז
יא) ויעשו גם הם חרטומי מצרים וגומר,
דאפריש לון קודשא ברין הוא מנביאי קשטו.

ויאמר אלהי"ם יהי רקיע בתוך המים ויהי
מבדיל בין מים למים (בראשית א ז), הכא
רזא לאתעסקא באורייתא דבעל פה,
ולאפרשא בין אסור והתר, דאינון מיין מתיקן,
ומיין מרידן מסטרא דשמאלא, ולא יכלו
לשתות מים ממרה פי מרים הם (שמות טו
כג). ומסטרא דימינא וימתקו המים (שם
כה). ואינון פגוונא דדם טהור ודם נדה דצריף
לאפרשא בינייהו, בגין דההוא זנהמא דהטיל
נחש בתוה גרים לערבא מיין דדכיו עם מיין
דמסאבו, ובגין דא תקינו תקנה דא לחובה
לאפרשא בינייהו, וההוא דאפריש בינייהו דא רקיע דעל ראשי חיוון,
דאתמר ביה (יחזקאל א כב) ודמות על ראשי החיה רקיע דא מטטרו"ן.

וכמה בעלי אותות ובעלי עתידות
כמה שהיו ועתידים להיות, כמה
שהיו מצד המחשבה, שנאמר בה
וישראל עלה במחשבה, ומה
שעתיד להיות מצד האם
העליונה, וסוד הדבר - מה שהיה
כבר הוא, ואשר להיות כבר היה.
וכמה בעלי עינים, שהם חוונים
ונביאים, יתעוררו בעולם, שהם
עיני יהו"ה, וכמה בעלי אונים,
ששם שמיעה, שנאמר בהם
ואשמע את קול בנפיהם, ובעלי
פנים שנאמר בהם וארבעה פנים
וגומר, ובעלי קולות, ובעלי
דבורים, ובעלי רוח דקודש,
ובעלי ידים, שנאמר בהם וידי
אדם וגומר, ובעלי קומה, ובעלי
אות ובעלי רגלים, שנאמר בהם
והחיות רצוא ושוב, באותו זמן
ויבדל אלהי"ם בין האור ובין
החשך, אלו הם נביאי השקר,
שנאמר בהם ויעשו גם הם
חרטומי מצרים וגומר, שהפרידם
הקדוש ברין הוא מנביאי האמת.
ויאמר אלהי"ם יהי רקיע בתוך
המים ויהי מבדיל בין מים למים,
כאן הוה להתעסק בתורה
שבעל פה ולהפריד בין אסור
והתר, שהם מים מתוקים, ומים
מרים מצד השמאל, ולא יכלו
לשתות מים פי מרים הם, ומצד
הימין וימתקו המים, והם כמו
שדם טהור ודם נדה שצריף
להפריד ביניהם, משום שאותה
זמה שהטיל נחש בתוה, גרמה
לערב מי טהרה עם מי השמאה,
וכמו זה תקנו תקנה זו כחובה
להפריד ביניהם, ואותו שהפריד
ביניהם, זה הרקיע שעל ראשי
החיות, שנאמר בו ודמות על
ראשי החיה רקיע, זה מטטרו"ן.

וכמה בעלי אותות ובעלי עתידות
כמה שהיו ועתידים להיות, כמה
שהיו מצד המחשבה, שנאמר בה
וישראל עלה במחשבה, ומה
שעתיד להיות מצד האם
העליונה, וסוד הדבר - מה שהיה
כבר הוא, ואשר להיות כבר היה.
וכמה בעלי עינים, שהם חוונים
ונביאים, יתעוררו בעולם, שהם
עיני יהו"ה, וכמה בעלי אונים,
ששם שמיעה, שנאמר בהם
ואשמע את קול בנפיהם, ובעלי
פנים שנאמר בהם וארבעה פנים
וגומר, ובעלי קולות, ובעלי
דבורים, ובעלי רוח דקודש,
ובעלי ידים, שנאמר בהם וידי
אדם וגומר, ובעלי קומה, ובעלי
אות ובעלי רגלים, שנאמר בהם
והחיות רצוא ושוב, באותו זמן
ויבדל אלהי"ם בין האור ובין
החשך, אלו הם נביאי השקר,
שנאמר בהם ויעשו גם הם
חרטומי מצרים וגומר, שהפרידם
הקדוש ברין הוא מנביאי האמת.
ויאמר אלהי"ם יהי רקיע בתוך
המים ויהי מבדיל בין מים למים,
כאן הוה להתעסק בתורה
שבעל פה ולהפריד בין אסור
והתר, שהם מים מתוקים, ומים
מרים מצד השמאל, ולא יכלו
לשתות מים פי מרים הם, ומצד
הימין וימתקו המים, והם כמו
שדם טהור ודם נדה שצריף
להפריד ביניהם, משום שאותה
זמה שהטיל נחש בתוה, גרמה
לערב מי טהרה עם מי השמאה,
וכמו זה תקנו תקנה זו כחובה
להפריד ביניהם, ואותו שהפריד
ביניהם, זה הרקיע שעל ראשי
החיות, שנאמר בו ודמות על
ראשי החיה רקיע, זה מטטרו"ן.

וַעֲשֵׂא אֱלֹהִים אֶת הַרְקִיעַ וַיַּבְדֵּל וכו' (בראשית א'^א), הֵכָא לִית מִיָּא מַסְטָרָא דְמַסְאָבו, אֲלֵא מִיַּין מַסְטָרָא דְשַׁמְאֵלָא הוּוּ בַּעֲאן לְאַתְגַּבְרָא, וּמִיַּין מַסְטָרָא דִּמִּינָא הוּוּ בַּעֲאן לְאַסְתַּלְקָא עַלְיָהּ, עַד דְּאֵלִין אַמְרִין אֲנִן בַּעֲיָנָן לְמַהוּי גְדָם מַלְפָּא, וְאֵלִין אַמְרִין אֲנִן בַּעֲיָנָן לְמַהוּי גְדָם מַלְפָּא, עַד דְּאֵתָא עֲמוּדָא דְאַמְצַעִיתָא וְאַעִיל שְׁלָם בִּינְיָהּ, וְקָשִׁיר לֹון וְאַתְעֵבִיד שְׁקֵל (ג"א שלום) בִּינְיָהּ, וְדָא מַחְלוּקַת לְשָׁם שְׁמַיִם, כְּגוֹן לָאָה וְרַחֵל, דְּדָא כְּעָא לְאַתְחַבְרָא בְּכַעֲלָה, וְדָא כְּעָא לְאַתְחַבְרָא בְּכַעֲלָה, וְנָטִיל לֹון יַעֲקֹב וְקָשִׁיר לֹון בִּיה (ד'^א) פ' ע"ב)^א לְתַרְוִיָּהּ, בְּגִין דְּהוּה קָא מַחְשַׁבְתָּ לָאָה בְּלַבָּה אִם יַעֲקֹב נָטִיל לְאַחְתֵּי נָטִיל לִי עֲשׂו חַיִּיבָא, וְהָכִי קָא חֲשִׁיבַת רַחֵל כְּגוֹוָנָא דָא, בְּגִין דָּא קוּדְשָׁא בְּרִיָּהּ הוּא יְהִיב לֹון לְיַעֲקֹב תַּרְוִיָּהּ, וְשׁוֹיב לֹון מַהְהוּא חַיִּיבָא, וְאַתְחַבְרִי כְּצַדִּיקָא.

וַעֲשֵׂא אֱלֹהִים אֶת הַרְקִיעַ וַיַּבְדֵּל וכו', פֶּאן אִין מִיָּם מִצַּד הַשְּׁמַאָה, אֲלֵא שְׁהַמִּים שְׁמַצַּד הַשְּׁמַאֵל הִיוּ רוּצִים לְהַתְגַּבֵּר, וְהַמִּים שְׁמַצַּד הַיָּמִין הִיוּ רוּצִים לְהַתְעַלֹות עַלְיָהֶם, עַד שְׁאֵלוּ אוֹמְרִים אֲנִן רוּצִים לְהִיֹות לְפָנֵי הַמַּלְךְ, וְאֵלוּ אוֹמְרִים אֲנִן רוּצִים לְהִיֹות לְפָנֵי הַמַּלְךְ, עַד שְׁבָא הַעֲמוּד הָאֲמַצְעִי וְהַכְּנִיס שְׁלוֹם בִּינְיָהֶם, וְקָשִׁיר אוֹתָם וַעֲשֵׂה שְׁקֵל (שלום) בִּינְיָהֶם, וְזוּ מַחְלוּקַת לְשָׁם שְׁמַיִם, כְּמוֹ לָאָה וְרַחֵל, שְׁזוּ רוּצָה לְהַתְחַבֵּר עִם בַּעֲלָהּ וְזוּ רוּצָה לְהַתְחַבֵּר עִם בַּעֲלָהּ, וְנָטִיל אוֹתָן יַעֲקֹב וְקָשִׁיר אוֹתָן בּוֹ אֶת שְׁתֵּיָהֶן, מִשׁוּם שְׁהִיתָה מַחְשַׁבְתָּ לָאָה בְּלַבָּה, אִם יַעֲקֹב נוֹשָׂא אֶת אַחְוֵתִי, נוֹשָׂא אוֹתִי עֲשׂו הַרְשַׁע, וְכַךְ רַחֵל חֲשָׁבָה כְּמוֹ כֵן, מִשׁוּם זֶה הַקְּדוּשׁ בְּרִיָּהּ הוּא נָתַן אֶת שְׁתֵּיָהֶן לְיַעֲקֹב, וְהִצִּיל אוֹתוֹ מֵאוֹתוֹ הַרְשַׁע, וְהַתְחַבְּרוּ עִם הַצַּדִּיק.

אָמַר רַבִּי אֶלְעָזָר: אַבָּא, יוֹם אָחִיד הִיִּיתִי בְּבֵית הַמַּדְרֵשׁ, וְשְׁאֵלוּ הַחֲבֵרִים, מַה זֶה שְׁאָמַר רַבִּי עַקִּיבָא לְתַלְמִידָיו, כְּשִׁתְּגִיעוּ לְאַבְנֵי שֵׁישׁ טְהוֹר, אַל תֵּאמְרוּ מִיָּם מִיָּם, שְׁמָא תְּסַכְּנוּ עֲצָמְכֶם, שְׁנַאָמַר דְּבַר שְׁקָרִים לֹא יִכּוֹן לְנַגְדַּ עֵינֵי? וְגַיָּא. קָם וְזִן הִזְקִינִים, עֲתִיק הַעֲמִיקִים, וְאָמַר: רַבִּי רַבִּי, מַה הוּא שְׁאָמַר רַבִּי עַקִּיבָא לְתַלְמִידָיו כְּשִׁתְּגִיעוּ לְאַבְנֵי שֵׁישׁ טְהוֹר אַל תֵּאמְרוּ מִיָּם מִיָּם שְׁמָא תְּסַכְּנוּ בְּעֲצָמְכֶם, וְהוּ שְׁכַחוּ דְּבַר שְׁקָרִים לֹא יִכּוֹן לְנַגְדַּ עֵינֵי, כִּי כְּתוּב (בראשית א' ו') וְהִי רָקִיעַ כְּתוּב תְּמִים וְהִי מְבֻדֵּל בֵּין מִיָּם לְמִיָּם, וְעוֹר מִיָּם עֲלִיוֹנִים וּמִיָּם תַּחְתּוֹנִים יֵשׁ שָׁם, לְמַה אָמַר אַל תֵּאמְרוּ מִיָּם מִיָּם? אָמַר לוֹ הַמְּנַרְתָּ הַקְּרוּשָׁה: וְזִן הִזְקִינִים, כִּי נָאָה לְגִלוֹת הַסּוּר הַזֶּה, שְׁאִין הַחֲבֵרִים יְכוּלִים לְעַמְדַּר עַל בֵּי כְּרִי. אָמַר לוֹ וְזִן הִזְקִינִים: רַבִּי רַבִּי, מְנַרְתָּ הַקְּרוּשָׁה, כְּנֻדָּא אַבְנֵי שֵׁישׁ טְהוֹר הֵן י' א', שְׁהוּ אָחִיד יוֹד עֲלִיוֹנָה מִן א', וְהַשְּׁנִיָּה יוֹד תַּחְתּוֹנָה מִמְּנָה, וְכַאן אִין מְנַאָה אֲלֵא אַבְנֵי שֵׁישׁ טְהוֹר, וְאִין הַקְּרִישׁ בֵּין מִיָּם לְמִיָּם, שֶׁכֵּלל יוֹד אָחִיד, שְׁאֵלוּ הֵם

וְהָכָא לִית טוֹמְאָה אֲלֵא אַבְנֵי שֵׁישׁ טְהוֹר, וְלִית הַפְּרָשָׁה בֵּין מִיָּם לְמִיָּם, דְּכֵלָּא יוֹדוּדָא חַדָּא, דְּאֵלִין אִינוּן מַסְטָרָא דְּאִילְנָא דְּחַיִּי דְּאִיהוּ וּבְאַמְצַעִיתָא דָא, דְּאֵתְמַר בּוּיָה וְלִקְחָ גַם מִעֵין חַמִּים וְאֵכֵל וְחִי לְעוֹלָם, אֲכֵל אִילְנָא דְּעֵין הַדְּעַת לְחַתָּא). אַדְהֵכִי הָא סְבָא דְּסַבִּין עַתִּיקָא דְּעַתִּיקִין קָא נְחִית וְאָמַר לֹון, רַבְּנָן כְּמָאֵי עַסְקִיתוּ, אָמְרוּ לִיה וְדָאֵי בְּהָאֵי דְּאָמַר רַבִּי עַקִּיבָא לְתַלְמִידָיו כְּשִׁתְּגִיעוּ לְאַבְנֵי שֵׁישׁ טְהוֹר אַל תֵּאמְרוּ מִיָּם מִיָּם, וְאָמַר לֹון וְדָאֵי רַזָּא עַלְאָה אֵית הֵכָא, וְהָא אוֹקְמוּהָ בְּמַתִּיבְתָא עַלְאָה, וּבְגִין דְּלֹא תִטְעוּן נְחִיתְנָא לְכוּן, בְּגִין דִּיתְגַּלִּי רַזָּא דָא בִּינְיָיכוּ דְּאִיהוּ רַזָּא עַלְאָה טְמִירָא מְבַנֵּי נְשָׂא (ג"א דרא).

כְּנֻדָּא אַבְנֵי שֵׁישׁ טְהוֹר הֵן י' א', שְׁמַהֶם יוֹצְאִים מִיָּם וְפִים, וְהֵם רְמוּזִים בְּאוֹת א, בְּרֵאשׁ וּבְסוֹף י' א', וְהוּא נְטוּי בִּינְיָהֶם, הוּא עֵץ חַמִּים, מִי שְׁאוּכֵל מִמֶּנּוּ, וְחִי לְעוֹלָם. וְאִדּוּ שְׁנֵי הַיּוֹדִים הֵם רְמוּזִים בְּוִיַּצְר, וְהֵם שְׁתֵּי יַצִּירוֹת, יַצִּירָה שֶׁל עֲלִיוֹנִים וַיַּצִּירָה שֶׁל תַּחְתּוֹנִים, וְהֵם חֲכָמָה בְּרֵאשׁ וְחֲכָמָה בְּסוֹף, תַּעֲלוּמוֹת חֲכָמָה, וְדָאֵי תַעֲלוּמוֹת מִהַחֲכָמָה הַעֲלִיוֹנָה (שְׁהִיא) תַּחַת הַפְּתוּר הַעֲלִיוֹן. וְהֵם כְּנֻדָּא שְׁתֵּי עֵינַיִם, שְׁבָהֶם שְׁתֵּי דְּמַעוֹת יוֹרְדוֹת לִים הַגְּדוֹל, וְלָמָּה יַרְדּוּ? מִשׁוּם שְׁהַתּוֹרָה, מִשְׁנֵי לְזַחוֹת הַלְלוּ הָיָה מוֹרִיד מִשָּׁה לְיִשְׂרָאֵל, וְלֹא זָכוּ, וְנִשְׁבְּרוּ וְנִפְּלוּ, וְזֶה גְרַם לְאַבְדוֹן שֶׁל בֵּית רֵאשׁוֹן וְשֵׁנִי, וְלָמָּה נִפְּלוּ? מִשׁוּם שְׁפָרַח מִקָּה ו', שְׁהִיא ו' מִן וַיַּצְר.

וְהַיּוֹב לֹון אַחְרֵינִין מַסְטָרָא דְּעֵץ הַדְּעַת טוֹב וְרַע, דְּמַתְמָן אַתִּיבְתָּ אֹרְיָתָא בְּאַסּוּר וְהֵתַר, מִימִינָא חַיִּי וּמִשְׁמָאלָא מִיתָה, וּבְגִין דָּא אָמַר רַבִּי עַקִּיבָא לְתַלְמִידָיו כְּשִׁתְּגִיעוּ לְאַבְנֵי שֵׁישׁ טְהוֹר אַל תֵּאמְרוּ מִיָּם מִיָּם, וְלֹא

מִצַּד שֶׁל עֵין חַמִּים, שְׁהוּא וּבְאַמְצַעִי שֶׁל א, שְׁנַאָמַר בּוֹ וְלִקְחָ גַם מִעֵין חַמִּים וְאֵכֵל וְחִי לְעוֹלָם, אֲכֵל הַאִילָן שֶׁל עֵין הַדְּעַת לְמַשְׁחָה. בֵּינֵן כִּי הָיָה זֶקֶן הַזְּקֵנִים, עַתִּיק הַעֲמִיקִים, יוֹרְדַּ וְאוֹמַר לָהֶם: חֲכָמִים, בְּמַה עַסְקַתֶּם? אָמְרוּ לוֹ: וְדָאֵי בְּזָה שְׁאָמַר רַבִּי עַקִּיבָא לְתַלְמִידָיו, כְּשִׁתְּגִיעוּ לְאַבְנֵי שֵׁישׁ טְהוֹר אַל תֵּאמְרוּ מִיָּם מִיָּם. וְאָמַר לָהֶם: וְדָאֵי סוּד עֲלִיוֹן יֵשׁ פֶּאן, וְהָרִי פְּרִשָׁה בְּלִשְׁבָּה הַעֲלִיוֹנָה, וּכְדִי שְׁלֹא תִטְעוּ וַיַּרְדְּתִי אֲלֵיכֶם, כְּדִי שְׁיִתְגַּלֵּה הַסּוּד הַזֶּה בִּינְיָכֶם, שְׁהוּא סוּד עֲלִיוֹן טְמִיר מְבַנֵּי הָאָדָם (הַדּוּר).

תהוון שקילין אבני שיש טהור לאבנים
 אחרנין, דאינון חיי ומיתה, דתמן לב חכם
 לימינו (קהלת י' ב) דבר נש, ולב כסיל
 לשמאלו (ס), ולא עוד אלא אתם תסכנו
 עצמכם, בגין דאלין אבני דעץ הדעת טוב
 ורע אינון בפרודא, ואלין אבני שיש טהור
 אינון בפרודא בלא פרודא כלל, ואם תאמרו
 דהא אסתלק עץ החיים מנייהו ונפלו ואית
 פרודא בינייהו, דובר שקרים לא יכון לנגד
 עיני (תהלים קא ו), דהא לית תמן פרודא לעילא,
 ואלין דאתברו מאינון (מאנין) הו, אתו לנשקא
 ליה פרח ואסתלק מנייהו.

אמר (דף פא ע"א) רבי יצחק פל אינון מתים
 דארעא דישראל, יחיון ויקומו
 בקדמיתא לעידן דיחי קודשא בריה הוא
 מיתא, בגין דקודשא בריה הוא יתער עליהו,
 הדא הוא דכתיב (ישעיה כו יט) יחיו מתיה
 נבלתי יקומו, יחיו מתיה אלין אינון דארעא
 דישראל, נבלתי יקומו אלין אינון דבארעא
 נוכרא, דלא כתיב בהו תחיה אלא קימה,
 דהא רוחא דחיי לא תשרי עליהו אלא בארעא
 דישראל, ובגין כך כתיב בהו יחיו, נבלתי
 יקומו אלין דלבר, יתברי גופא דלהו ויקומו
 גופא בלא רוחא, ולבתר יתגלגלון מתחות
 עפרא עד דמטו לארעא דישראל, ותמן
 יקבלון נשמתא ולא ברשו אחרא, בגין
 דיתקיימו בעלמא פדקא חזי.

אמר רבי אלעזר, תא חזי, בשעתא דזמין
 קודשא בריה הוא לאחייא מיתא, פל
 אינון נשמתין דיתערו, פלהו יקומו בההוא
 דיוקנא ממש דהו בהאי עלמא, ונחית לון
 קודשא בריה הוא וקרא לון בשמהו, הדא
 הוא דכתיב (ישעיה מ כו) לכלם בשם יקרא, וכל
 נשמתא תיעול לדוכתהא,

ויקומו בקיימא בעלמא פדקא חזי, וכדין
 יהא עלמא שלים, ועל ההוא זמנא פתיב (שם
 כה ח) וחרפת עמו יסיר, דא יצר הרע דאחשיף
 אפי דבר נש ושלטי ביה.

אמר רבי חזקיה, אי תימא דכל גופין דעלמא
 יקומו ויתערו מעפרא, אינון גופין
 דאתנטעו בנשמתא חדא מה תהא מנייהו,
 אמר רבי יוסי אינון גופין דלא זכו ולא אצלחו
 הרי אינון פלא הו, כמה דהו עץ יבש בהאי
 עלמא, הכי נמי בההוא זמנא, וגופא בתרא
 יקום, ההוא דאתנטע ואצלח ונטע שרשוי
 פדקא יאות, ועל ההוא גופא בתרא
 פתיב (תהלים ג א) והיה פעץ שתול על פלגי מים,
 דעבד אבין ונטע שרשין ואצלח פדקא יאות,
 ועל ההוא גופא קדמאה פתיב (ירמיה יז ו) והיה
 פערער בערבה ולא יראה פי יבא טוב, פי יבא
 טוב דא תחיית המתים.

ואתנהיר ההוא נהורא דזמין לאנהרא
 לצדיקיא, דהוה קמיה גניז מיומא
 דאתברי עלמא, הדא הוא דכתיב (בראשית א
 ד) וירא אלהים את האור כי טוב, ביה זמין
 קודשא בריה הוא לאחיא מיתא, הדא הוא
 דכתיב (מלאכי ג כ) וזרחת לכם יראי שמי שמש
 צדקה ומרפא, וכדין יתגבר טוב בעלמא,
 וההוא דאתקרי רע יתעבר מעלמא, וכדין
 אינון גופין קדמאין ליהו כלל הו.

אמר רבי יצחק זמין קודשא בריה הוא
 לארקא על אינון גופין רוחין, אי זכו
 בהו יקומו לעלמא פדקא יאות, ואם לאו
 יהון קטמא תחות רגליהו דצדיקיא, הדא
 הוא דכתיב (דניאל יב ב) ורבים מישיני אדמת עפר
 יקיצו וגומר.

אמר רבי אלעזר והאי מאן דאסתלק מעלמא עד לא מטון יומוי לעשרין

נשמה תכנס למקומה, ויעמדו
 בקינים בעולם כראוי, ואז יהיה
 העולם שלם, ועל אותו זמן כתוב
 וחרפת עמו יסיר, זה יצר הרע
 שמחשיף פני האדם ושולט בו.
 אמר רבי חזקיה: אם תאמר שכל
 הגופות של העולם יקומו
 ויתעוררו מן העפר, אותם גופים
 שנטעו בנשמה אחת מה יהיה
 מהם? אמר רבי יוסי, אותם
 גופים שלא זכו ולא הצליחו, הרי
 הם פלא היו, כמו שהיו עץ יבש
 בעולם הזה, כך גם באותו הזמן,
 והגוף האחרון יקום, אותו
 שנטע והצליח ונטע שרשוי
 כראוי, ועל אותו הגוף האחרון
 כתוב והיה פעץ שתול על פלגי
 מים, שעשה פרות ונטע שרשים
 והצליח כראוי, ועל אותו הגוף
 בראשון כתוב והיה פערער
 בערבה ולא יראה פי יבא טוב.
 כי יבא טוב, זו תחיית המתים.

ומאיר אותו האור שעתיד להאיר
 לצדיקים, שהיה גנוז לפניו מיום
 שנברא העולם, זהו שכתוב וירא
 אלהים את האור כי טוב, בו עתיד
 הקדוש ברוך הוא להחיות מתים,
 זהו שכתוב וזרחת לכם יראי שמי
 שמש צדקה ומרפא, ואז יתגבר
 הטוב בעולם, ואותו שנקרא רע
 יעבר מן העולם, ואז אותם גופות
 ראשונים יהיו כלא היו.

אמר רבי יצחק: עתיד הקדוש
 ברוך הוא להריק על אותם גופות
 רוחות. אם זכו בהם, יקומו
 לעולם כראוי, ואם לא, יהיו אפר
 תחת רגלי האורבים. זהו שכתוב
 ורבים מישיני אדמת עפר יקיצו
 וגומר.

אמר רבי אלעזר: וזה מי
 שהסתלק מן העולם טרם
 שהגיעו ימיו לעשרים שנים,

שנין, מאן אתר אתענש, בגין דהוי מתליסר שנין ולעילא) דהא מתליסר ולתתא לאו בר ענשא הוא אלא בחטאה דאבוי, אכל מתליסר ולעילא מהו, אמר ליה, קודשא בריך הוא חס עליה דלימות זפאה, ויהיב ליה אגר טב בההוא עלמא, ולא ימות חייב דיתענש בההוא עלמא, והא אוקמוה.

אמר ליה אי חייבא הוא ולא מטון יומוי לעשרין שנין מהו, בין דאסתלק מעלמא במאי הוא עונשיה, אמר ליה בדא אתקנים ויש נספה בלא משפט (משלי יג כג), דכד ענשא נחית לעלמא איהו דאערע בההוא מחבלא אתענש, דלא אשגחו עליה מלעילא, ועליה פתיב (משלי ה כב) עונותיו ילפדונו את הרשע, את לאסגאה מאן דלא מטון יומוי לאתענשא, עונותיו ילפדונו ולא בי דנא דלעילא, ובחבלי חטאתו יתמד (שם) ולא בי דינא דלתתא.

תקונא חד וארבעין

בראשית תמן תשרי, ודא דרועא תננינא יום תננינא, יש"ת חשף סתרו (תהלים יח יב). (דף פא ע"ב) אשתאר ר' איהי רא"ש השנה ותמן הבדלה בין טוב לרע, ובראש השנה מלכא איהו דין, וכל ספירן אתקריאו דינין ומשפטין מסטריה, וכל צבא השמים קיימין עליה מימיניה ומשמאליה, אלין מימינין לכף זכות, ואלין משמאלין לכף חובה, וכד ישראל יתערוך בשופרות, וסלקין תמן לשכינתא דאיהי תרועת מלך בעשרה שופרות, בגין דאיהי לא סלקא פחות מעשרה, בההוא זמנא ויהי מבדיל בין מים למים (בראשית א ו). אפריש קודשא בריך הוא בין אלין דמימינים לכף זכות, ובין אלין דמשמאלים

לכף חובה, ואתמר (במדבר יז כב) הבדלו מתוך העדה הזאת ואכלה אותם פרגע.

ועל האי תשרי אתמר בתשרי נברא העולם, ותמן שבת תנינא מאלין שבע שבתות, (ג"א ותמן בת שית בת מאלין שית), וחקמשה רקיעין, ושתיתאה שמים, אינון לקבל שית יומי בראשית, ובכלהו אמר טוב, בר מיומא תננינא, בגין דלית בתשרי א' לאשלמא בראשית, בגין דאסתלק בחובה דאדם, ובגין דא צפון איהו פגים, ובגין דא מצפון תפתח הרעה (ירמיה א יד), עד דאשתלים, וכמה דאברהם דאיהו ימינא יומא קדמאה ביה פלילן ותליין מאתן וארבעין ותמניא פקודין דעשה, הכי נמי מיצחק דאיהו פגוונא דיומא תננינא תליין ביה שס"ה מצות לא תעשה, יומא תליתאה ביה פליל כללא, מגיה תליין פקודין דעשה ולא תעשה, פענבין באתפלא.

תקונא ארבעין ותריין

בראשית תמן איש, דאתמר ביה (בראשית כה כז) ויעקב איש תם, ודא יומא תליתאה, דהא תלת אומנין הוו עד הכא, יומא קדמאה ויומא תננינא ויומא תליתאה, פל חד אפיק אומנותיה, יומא קדמאה אמר ליה ההוא אמון מופלא ומכוסה דאיהו אי"ן, פליל תלת ספירן א' פתר י' חכמה ו' בינה, וה' אתון מנצפ"ך מעלמא דאתי אינון לקבל ה' עלאה. אמר לכל אחד מתלת יומין דיניק אומנותיה, אמר ליומא קדמאה יהי אור מיד אפיק אומנותיה ועביד ליה, הדא הוא דכתיב (שם א א) ויהי אור, והא אוקמוהו דלית הויה אלא על ידי עשיה, א' מן אי"ן דהוה פרח באויר אפיק אור, י' אפיק רקיע, ו' מן הויה אלא על ידי עשיה, א' מן אי"ן שהיה פורח באויר הוציא אור, ו' הוציא רקיע, ו' מן אי"ן

שמשמאילים לכף חובה, ונאמר הבדלו מתוך העדה הזאת ואכלה אותם פרגע.

ועל התשרי הזה נאמר בתשרי נברא העולם, ושם שבת שניה מאותן שבע שבתות, (וישם בת שש, בת מאלו השש), וחקמשה רקיעים, ושמי שמים, הם פגוד ששת ימי בראשית, ובכלם אמר טוב, פרט ליום השני, משום שאין בתשרי א' להשלים לבראשית, משום שהסתלק בחטאו של אדם, ומשום כך הצפון הוא פגום, ומשום זה מצפון תפתח הרעה, עד שמשתלים, וכמו שאברהם שהוא ימין, יום הראשון שבו פלולות ותלויות מאתים ארבעים ושמונה מצוות עשה, כך גם מיצחק, שהוא כמו היום השני, תלויות בו שלש מאות ששים וחמש מצוות לא תעשה, יום השלישי בו הכל פלול, וממנו תלויות מצוות עשה ולא תעשה פענבים באשכול.

תקון ארבעים ושנים

בראשית, שם איש, שנאמר בו ויעקב איש תם, וזה היום השלישי, שהרי שלשה אמינים היו עד כאן. היום הראשון והיום השני והיום השלישי, כל אחד הוציא את אמונתו. היום הראשון אמר לו אותו אמון מפלא ומכסה, שהוא אי"ן, הפולל שלש ספירות, א' פתר, י' חכמה, ו' בינה, וה' אותיות מנצפ"ך מהעולם הבא הם פגוד ה' העליונה. אמר לכל אחד משלשת הימים שיוציא אמונתו, אמר ליום הראשון יהי אור, מיד הוציא אמונתו ועשה אותה, וזה שכתוב ויהי אור, והרי פרשוהו שאין הויה אלא על ידי עשיה, א' מן אי"ן שהיה פורח באויר הוציא אור, ו' הוציא רקיע, ו' מן אי"ן

אין אפיק יבשה, הָדָא הוּא דְכְתִיב (ס) וַיֹּאמֶר אֱלֹהִים יִקְוּוּ הַמַּיִם מִתַּחַת הַשָּׁמַיִם אֶל מְקוֹם אֶחָד וְתֵרָאֶה הַיַּבְשָׁה וַיֹּאמֶר אֱלֹהִים יִקְוּוּ הַמַּיִם, הֲכָא פְמֵה פְקוּדִין, פְקוּדָא דִיחֻדָּא וּפְקוּדָא דְפְרִיָה וּרְבִיָה, פְקוּדָא דִיחֻדָּא דְאִיהוּ יִקְוּוּ הַמַּיִם, מִתְפַּנְשִׁין יְחֻדָּא דְכָל סְפִירָא וּסְפִירָא לְאַתֵּר חַד דְאִיהוּ כְנִישׁוּ דְכָלָא, אֶל מְקוֹם אֶחָד, דְאִיהוּ מְקוּהַ יִשְׂרָאֵל יְהוּ"ה.

וּזְמָא תְּלִיתָאָה שְׁמַע יִשְׂרָאֵל יְהוּ"ה אֱלֹהֵינוּ יְהוּ"ה אֶחָד (דברים ו ה) וְאִיהוּ יְהוּ"ה

מְקוֹם אַתְקָרִי, וְהָא אוּקְמוּהָ מֵאָרִי מִתְנִיתִין, דְקוּדְשָׁא בְרִיךְ הוּא אַתְקָרִי מְקוּמוּ שְׁל עוֹלָם וְאִין הָעוֹלָם מְקוּמוּ, פְּגוּוּנָא דָּא י' עֶשְׂרֵי זְמָנִין אִיהוּ ק' מִן מְקוֹם, ה"ה חֲמֵשׁ זְמָנִין כָּל חַד וְחַד סְלָקָן כ"ה כ"ה, פְּחוּשְׁבֵין אַתְוֹן דִּיחֻדָּא תְרִין זְמָנִין דְּמִיחְדִּין שְׁמַע יִשְׂרָאֵל דְּאִינוּן שִׁית תֵּיבִין, דְּבִהוּן כ"ה כ"ה אַתְוֹן, אַם פְּן מֵאִי ק', מְאָה בְּרַכָּאן דְּחֵיב בְּרֵשׁ לְבְּרַכָּא לְקוּדְשָׁא בְרִיךְ הוּא פְּכָל יוֹמָא, אֶשְׁתַּאֲרֻ, שִׁית זְמָנִין שִׁית סְלָקִין תְּלַתִין וְשִׁית, פְּחוּשְׁבֵין גְּדַפִּין דְּשָׂרְפִים דְּשָׂרְפִים דְּאַתְמַר בְּהוּן (ישעיהו ו ב) שָׂרְפִים עוֹמְדִים מִמְעַל ל"ו, וְאֵלִין גְּדַפִּין תְּלַיִן מִן ו' דְאִיהוּ שִׁית תֵּיבִין דִּיחֻדָּא, וּבִהּ סְלָקִין אַרְבַּעִין וְתַרְיַן אַתְוֹן, דְּבִהוּן אַתְבְּרִיאוּ שְׁמֵיָא וְאַרְעָא, תְּשַׁבַּח (דף פב ע"א) מְקוּ"ם דְּסִלִיק יְהוּ"ה בְּחֻשְׁבָּנָא פְּגוּוּנָא דָּא, י' ק', ה"ה כ"ה כ"ה, ו' ל"ו, סְלִיק כְּפִ"ו פְּחוּשְׁבֵין מְקוּ"ם, וּבִיָּה (ישעיה כח ז) פְּקִ"ו פְּלִילִיָּה, וּבִיָּה קְפִ"ו תְּהוּמִי בְּלַבָּא דִּימָא.

בְּהָא שְׁמָא דְאִיהוּ יְהוּ"ה צְרִיךְ לְאַתְפְּנֵשָׂא דְרַגְיָן דִּיחֻדָּא, וּלְאַכְלָלָא בֵּיהַ עֶשְׂרֵי סְפִירָן פְּגוּוּנָא דָּא, יו"ד ה"א וא"ו ה"א, בּוּ עֶשְׂרֵי סְפִירוֹת כְּמוּ זֶה: יו"ד ה"א וא"ו ה"א, שֶׁהֵן עֶשְׂרֵי סְפִירוֹת בְּלִימָה, יְהוּ"ה מְקוֹם לְיו"ד

הוֹצִיא יַבְשָׁה. זֶהוּ שְׁפָתוֹב וַיֹּאמֶר אֱלֹהִים יִקְוּוּ הַמַּיִם מִתַּחַת הַשָּׁמַיִם אֶל מְקוֹם אֶחָד וְתֵרָאֶה הַיַּבְשָׁה. וַיֹּאמֶר אֱלֹהִים יִקְוּוּ הַמַּיִם, פֶּאן פְּמֵה מְצוּוֹת, מְצוּוֹת הַיַּחֲדוּד וּמְצוּוֹת פְּרִיָּה וּרְבִיָּה. מְצוּוֹת הַיַּחֲדוּד שֶׁהֵיא יִקְוּוּ הַמַּיִם, מִתְפַּנְסִים הַיַּחֲדוּד שְׁל כָּל סְפִירָה וּסְפִירָה לְמְקוֹם אֶחָד, שֶׁהֵיא כְּפִנּוּס שְׁל הַכּל, אֶל מְקוֹם אֶחָד, שֶׁהוּא מְקוּהַ יִשְׂרָאֵל יְהוּ"ה.

הַיּוֹם הַשְּׁלִישִׁי שְׁמַע יִשְׂרָאֵל יְהוּ"ה אֱלֹהֵינוּ יְהוּ"ה אֶחָד, וַיְהוּ"ה הוּא נִקְרָא מְקוֹם, וְהָרִי פְּרַשְׁתָּהּ בְּעַלֵי הַמְּשַׁנָּה, שֶׁהַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא נִקְרָא מְקוּמוּ שְׁל עוֹלָם, וְאִין הָעוֹלָם מְקוּמוּ, כְּמוּ כִּן י' עֶשְׂרֵי פְעָמִים הוּא ק' מִן מְקוֹם, ה"ה חֲמֵשׁ פְעָמִים, כָּל אֶחָד וְאֶחָד עוֹלָם עֶשְׂרִים וְחֲמֵשׁ עֶשְׂרִים וְחֲמֵשׁ, כְּחֻשְׁבוֹן אוֹתוֹת הַיַּחֲדוּד, שְׁתֵּי הַפְעָמִים שְׁמִיחְדִּים שְׁמַע יִשְׂרָאֵל, שֶׁהֵם שֵׁשׁ תְּבוּת, שְׁבִהֵן עֶשְׂרִים וְחֲמֵשׁ עֶשְׂרִים וְחֲמֵשׁ אוֹתוֹת. אַם פְּן, מַה זֶה ק' ? מְאָה בְּרַכּוֹת שְׁחֵיב אָדָם לְבַרּוּךְ אֵת הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא כְּכָל יוֹם, נִשְׂאָר ו', שֵׁשׁ פְעָמִים שֵׁשׁ עוֹלָם שְׁלִשִׁים וְשֵׁשׁ, כְּחֻשְׁבוֹן כְּנִפִי הַשָּׂרְפִים, שְׁנַאֲמַר בְּהֵם שָׂרְפִים עוֹמְדִים מִמְעַל ל"ו, וְהַכְּנָפִים הַלָּלוּ תְּלִיּוֹת מוֹ, שֶׁהוּא שֵׁשׁ תְּבוּת שְׁל הַיַּחֲדוּד, וּבּוּ עוֹלָם אַרְבַּעִים וְשִׁתִּים אוֹתוֹת שְׁבִהֵן נִבְרָאוּ שְׁמַיִם וְאַרְצִי. תְּמַצָּא שְׁמֵקוּ"ם עוֹלָה יְהוּ"ה בְּחֻשְׁבוֹן כְּמוּ זֶה: י' ק', ה"ה כ"ה כ"ה, ו' ל"ו, עוֹלָה הַכּל מְאָה שְׁמוֹנִים וְשֵׁשׁ כְּחֻשְׁבוֹן מְקוּ"ם, וּבּוּ פְקִ"ו פְּלִילִיָּה, וּבּוּ קְפִ"ו תְּהוּמוֹת בְּלַב יָם.

בְּשֵׁם הַזֶּה הוּא יְהוּ"ה, צְרִיךְ לְכַנָּס אֵת דְּרַגּוֹת הַיַּחֲדוּד וּלְהַכְלִיל בּוּ עֶשְׂרֵי סְפִירוֹת כְּמוּ זֶה: יו"ד ה"א וא"ו ה"א, שֶׁהֵן עֶשְׂרֵי סְפִירוֹת בְּלִימָה, יְהוּ"ה מְקוֹם לְיו"ד

דְּאִינוּן עֶשְׂרֵי סְפִירוֹת בְּלִימָה, יְהוּ"ה מְקוֹם לְיו"ד ה"א וא"ו ה"א דְאִיהוּ סְתִיִם וְנְעֻלָם, וּבְגִין דָּא אַתְקָרִי עוֹלָם עָלָם, דְּצְרִיךְ לְאַעְלָמָא לִיָּה מְפּוֹלֵי עָלְמָא, דְאִיהוּ עָלָם, וְשְׂכִינְתָּא נְעֻלְמָה, הָדָא הוּא דְכְתִיב (איוב כח כא) וְנְעֻלְמָה מְעַיְנֵי כָל חַי.

לְאוּ סְפִירָה דְלִית תְּמָן יְהוּ"ה יו"ד ה"א וא"ו ה"א, וְהָכִי צְרִיךְ לְאַתְפְּנֵשָׂא כְּלָא בֵּיהַ בְּכָל אַתֵּר, דְּכָל שְׁמָהָן אִינוּן כְּנֻוּיָן לִיָּה, וְשְׂכִינְתָּיהָ אִיהִי יְהוּ"ה אִיהִי כְּלִילָא מְאַרְבַּע אַתְוֹן, וְלָא אַתְקָרִי אִיהוּ מְקוֹם אֶלָּא בְּהַ, מְקוֹם אֶחָד וּבְדִאי, אִיהוּ לָא אַתְקָרִי אָדָם (נ"א אֶחָד) אֶלָּא בְּהַ, פְּגוּוּנָא דְאָדָם דְלִתְתָּא דְבְּרָא כְּדִיּוּקְנֵיָה, דְאַתְמַר בֵּיהַ (בראשית ה ב) זָכָר וּנְקֵבָה בְּרָאָם וַיְבָרְךְ אֹתָם וַיִּקְרָא אֹת שְׁמָם אָדָם.

וְעוֹד פִּי אֶחָד קְרֵאתִיו (ישעיה נא ב), פְּגוּוּנָא דְעֶשְׂרֵי סְפִירוֹת, דְאִינוּן א' כְּתֵר עַלְאָה, ח' תְּמַנְיָא סְפִירָן מִחְכְּמָה עַד צְדִיק, ד' מְלֻכּוֹתָא קוּדְשָׁא, עֲלֵה אַתְמַר (דברים יז ט) לְמַעַן יִבְרִיךְ יָמִים עַל מְמַלְכָתוֹ, וְאַם חַס וְשְׁלוֹם פְּחִית בְּרֵשׁ נִשׁ מְעֶשֶׂר לִיחְדָּא בְּהַ, אַסְתַּלַּק קוּצָא מִן ד' מִן אֶחָד וְאַשְׁתַּאֲרַת יַבְשָׁה, וְרַזָּא דְמַלְהַ (בראשית א ט) יִקְוּוּ הַמַּיִם מִתַּחַת הַשָּׁמַיִם, דְאִיהִי תַחַת הַשָּׁמַיִם דְאִיהוּ קוּדְשָׁא בְרִיךְ הוּא, דְאַתְמַר בֵּיהַ (מלכים א ב לב) וְאַתָּה תִשְׁמַע הַשָּׁמַיִם, דְנוּקְבָא אִיהִי תַחוֹת בְּעַלְהַ.

וְהָכִי כָּל מֵאָן דְּפָגִים אוֹת בְּרִית, בְּהֵיא טְפָה דְאִיהִי יְחֻדָּא, וְזִרִיק לָהּ בְּאַתֵּר אַתְרָא, גְּרִים לָהּ לְמַהוּי יַבְשָׁה מְסַטְרִיָּה, דְאַסְתַּלַּק נְבִיעֵו וְיְחֻדָּא מִינָהּ, וְאַשְׁתַּאֲרַת אִיהִי יַבְשָׁה, וְדָא גְרִים חֲרַבִּין עָלְמָא, וּמִיָּד אַתְמַר (ישעיה יט ה) וְנַהַר יִחְרַב וַיִּבֶשׁ, דְאִיהוּ נַהַר דְנִפְיק מְעַדָּן, דְאַשְׁקִי לִיָּה לְגַן דְאִיהִי אוּרִיתָא שְׁבַעַל פְּהַ,

ה"א וא"ו ה"א, שֶׁהוּא סְתוּם וְנְעֻלָם, וּמִשּׁוּם זֶה נִקְרָא עוֹלָם עָלָם, צְרִיךְ לְהַעֲלִים אוֹתוֹ מִכָּל הָעוֹלָם, שֶׁהוּא עָלָם, וְהַשְׂכִּינָה וְנְעֻלְמָה, זֶהוּ שְׁפָתוֹב וְנְעֻלְמָה מְעַיְנֵי כָל חַי.

אִין סְפִירָה שְׂאִין שֵׁם יְהוּ"ה יו"ד ה"א וא"ו ה"א, וְכָף צְרִיךְ לְכַנָּס בּוּ הַכּל בְּכָל מְקוֹם, שְׁכַל הַשְׁמוֹת הֵן כְּנֻוּיִים לוֹ, וְשְׂכִינְתּוֹ הֵיא יְהוּ"ה, הֵיא כְּלוּלָהּ מְאַרְבַּע אוֹתוֹת, וְהוּא לָא נִקְרָא מְקוֹם אֶלָּא בְּהַ, מְקוֹם אֶחָד וּבְדִאי, הוּא לָא נִקְרָא אָדָם (אחד) אֶלָּא בְּהַ, כְּמוּ שְׁהָאָדָם שְׁלַמְטָה שְׂבָרָא כְּדוּמוֹתוֹ, שְׁנַאֲמַר בּוּ זָכָר וּנְקֵבָה בְּרָאָם וַיְבָרְךְ אֹתָם וַיִּקְרָא אֹת שְׁמָם אָדָם.

וְעוֹד, כִּי אֶחָד קְרֵאתִיו, כְּמוּ שְׁעֶשֶׂר הַסְפִירוֹת, שֶׁהֵן א' כְּתֵר עַלְיוֹן, ח' שְׁמוֹנֵה סְפִירוֹת מִחְכְּמָה עַד צְדִיק, ד' הַמְלַכּוֹת הַקְדוּשָׁה, עֲלֵיהָ נֹאֲמַר לְמַעַן יִבְרִיךְ יָמִים עַל מְמַלְכָתוֹ, וְאַם חַס וְשְׁלוֹם פּוֹחַת אָדָם מְעֶשֶׂר לִיחְדָּא בְּהַ, מְסַתַּלַּק הַקוּץ מִן ד' מִן אֶחָד וְנִשְׂאָרְת יַבְשָׁה, וְסוּד הַדְּבָר - יִקְוּוּ הַמַּיִם מִתַּחַת הַשָּׁמַיִם, שֶׁהֵיא תַחַת הַשָּׁמַיִם, שֶׁהוּא הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא, שְׁנַאֲמַר בּוּ וְאַתָּה תִשְׁמַע הַשָּׁמַיִם, שְׁהִנְקֵבָה הֵיא תַחַת בְּעַלְהַ. וְכָף כָּל מִי שְׁפּוּגֵם אֵת אוֹת הַבְּרִית, בְּאוֹתָהּ הַטְּפָה שֶׁהֵיא הַיַּחֲדוּד, וְזוּרַק אוֹתָהּ בְּמְקוֹם אַחַר, גּוֹרֵם לָהּ לְהִיוֹת יַבְשָׁה מְצוּדוֹ, שֶׁהַסְתַּלַּק הַמַּעַן וְהַיַּחֲדוּד מִמֶּנָּה, וְהֵיא נִשְׂאָרְת יַבְשָׁה, וְזֶה גּוֹרֵם חֲרַבִּין הָעוֹלָם, וּמִיָּד נֹאֲמַר וְנַהַר יִחְרַב וַיִּבֶשׁ, שֶׁהוּא הַנְּהַר שִׁיּוּצָא מְעַדָּן, שְׁמַשְׁקָה אֵת הַגֶּן, שֶׁהֵיא תוֹרָה שְׁבַעַל פְּהַ שְׁנַשְׁקִית מִתּוֹרָה שְׁכַבְתְּב, שְׁכּוֹלְלַת

דאיהי מתשקניא מאורייתא דבכתב, דכלילא ג"ן סדרים דאורייתא.

תקונא ארבעין ותלת

בראשית תמן את"ר יב"ש, ודא איהו ונהר ית"ר ויבש (שם ה). בההוא זמנא דאיהו יבש ואיהי יבשה, צווחין בנין לתתא ביחודא ואמרין שמע ישראל, ואין קול ואין עונה. זהו שכתוב אז יקראנני ולא אענה.

וכך מי שגורם שתסתלק קבלה וחקמה מתורה שבעל פה ומתורה שבכתב, וגורם שלא ישתדלו בהן, ואומרים שאין אלא פשט בתורה ובתלמוד, בודאי כאלו הוא יסלק את המען מאותו נהר ומאותו גן. אוי לו, טוב שלא נברא בעולם ולא למד אותה תורה שבכתב ותורה שבעל פה, שנחשב לו כאלו החזיר העולם לתהו ובהו, וגורם עני בעולם וארץ הגלות.

ויאמר אלהי"ם תדשא הארץ דשא וכו' (בראשית א יא), אמר רבי אלעזר אבא וְהָא קָרָא לִיּהּ יִבְשָׁה, מאן תדשא הארץ, אמר ליה ברי הכי אוליה תיובתא לכל בני עלמא, דאם בר נש יחזור בתיובתא, נחית לה נביעו דאסתלק, ומה דהנה יבשה קרא לה ארץ, ונהר דהנה חרב ויבש קרא ליה מקנה המים וימים, הדא הוא דכתיב (שם י) ויקרא אלהי"ם ליבשה ארץ ולמקנה המים קרא ימים, בההוא זמנא דאתקרי ארץ מה פתיב ביה (שם יא) ויאמר אלהי"ם תדשא הארץ, לאפקא זרעין ואיבין דאינון נשמתין (דף ע"ב א) כל חד לזניהו, אלין נשמתין דאתגזרו מפורסי יקריה, ואלין רוחין דאתגזרו ממלאכים, ואלין נפשין דאתגזרו מאופנים, ואלו הנפשות שנגזרו מהאופנים,

חמשים ושלשה סדרים של התורה.

תקון ארבעים ושלשה

בראשית, שם את"ר יב"ש, וזהו נהר ית"ר ויבש, באותו זמן שהוא יבש והיא יבשה, צווחים הבנים למטה ביחוד ואומרים שמע ישראל, ואין קול ואין עונה. זהו שכתוב אז יקראנני ולא אענה.

וכך מי שגורם שתסתלק קבלה וחקמה מתורה שבעל פה ומתורה שבכתב, וגורם שלא ישתדלו בהן, ואומרים שאין אלא פשט בתורה ובתלמוד, בודאי כאלו הוא יסלק את המען מאותו נהר ומאותו גן. אוי לו, טוב שלא נברא בעולם ולא למד אותה תורה שבכתב ותורה שבעל פה, שנחשב לו כאלו החזיר העולם לתהו ובהו, וגורם עני בעולם וארץ הגלות.

ויאמר אלהי"ם תדשא הארץ דשא וכו', אמר רבי אלעזר: אבא, והרי קרא לו יבשה, מאיפה תדשא הארץ? אמר לו: בני, כך למד תשובה לכל בני העולם, שאם אדם יחזור בתשובה, מוריד לה המעין שהסתלק, ומה שהיתה יבשה קורא לה ארץ, ולנהר שהיה חרב ויבש קרא לו מקנה המים וימים, זהו שכתוב ויקרא אלהי"ם ליבשה ארץ ולמקנה המים קרא ימים. באותו זמן שנקראת ארץ, מה פתיב בו? ויאמר אלהי"ם תדשא הארץ, להוציא זרעים ופרות שהן נשמות, כל אחד למינהו, אלו הנשמות שנגזרו מכסף כבודו, ואלו רוחות שנגזרו ממלאכים, ואלו הנפשות שנגזרו מהאופנים,

כל חד אפיק לזניהו

לכל חד פדקא יאות, עץ פרי דא תלמיד חכם, עושה פרי דא בת זוגיה, לכל חד פדקא יאות, (כל חד אפיק לזניהו).

ועוד עץ פרי דא עמודא דאמצעייתא, עושה פרי דא צדיק, אשר זרעו בו על הארץ דא שכינתא, דכל זרעין אתכלילן בה, והכא פקודא דפריה ורביה למעבד אבין וזרעין, הדא הוא דכתיב (ישעיה מה יח) לא תהו בראיה לשבת יצרה, ומאן דאתבטל מפריה ורביה, כאלו אחזר לההיא ארץ יבשה, ומנע ברכאן מינה, כל חד לפום דרגיה, מאן דפגים לתתא פגים לעילא, לאתר דאתגזר נשמתיה.

תקונא ארבעין וארבע

בראשית, תמן תר"י תמן א"ש, ועלייהו אתמר (בראשית א יד) ויאמר אלהי"ם יהי מארת ברקיע השמים, מארת פתיב חסר ו' דא אורייתא דבכתב, מאי מארת דא אורייתא דבעל פה, ואף על גב דאוקמוה מארת חסר דא לילית, שבעין אנפין לאורייתא, ובגין דא מארת בהאי אתר, ההיא דאתמר בה (משלי ו כב) פי נר מצוה, ותורה אור עמודא דאמצעייתא, ועלייהו אתמר (בראשית א טו) את המאור הגדול לממשלת היום ואת המאור הקטן לממשלת הלילה.

הכא פקודא למעבד צדקה, את המאור הגדול רזא דעתיירין, ואת המאור הקטן רזא דמספנין, וכמה דסיתהרא לונה מן שמשא, ולא אית לה נהורא אלא ממה דיהיב לה שמשא, הכי שכינתא אמרת לוו עלי ואני פורע, דהכי צריך בר נש למהוי מלוה למסכנא, וכגוונא דא לוויין פכביא ומזלי דא מן דא, ומלאכביא דא מן דא, ורזא דמלה ומקבלין דין מן דין, הכי לונה שכינתא דאיהי

כל אחד הוציא למינהו את כל אחד כראוי. עץ פרי - זה תלמיד חכם, עושה פרי - זו בת זוגו, לכל אחד כראוי, (כל אחד הוציא למינו).

ועוד, עץ פרי - זה העמוד האמצעי, עושה פרי - זה צדיק, אשר זרעו בו על הארץ - זו השכינה, שכל הזרעים נכללים בה, וכאן המצוה של פריה ורביה, לעשות פרות וזרעים, זהו שכתוב לא תהו בראיה לשבת יצרה, ומי שמתבטל מפריה ורביה, כאלו החזיר את אותה ארץ יבשה, ומנע ממנה ברכות, כל אחד לפי דרגתו, מי שפוגם למטה פוגם למעלה את המקום שנגזרה נשמתו.

תקון ארבעים וארבעה

בראשית, שם תר"י, שם א"ש, ועליהם נאמר ויאמר אלהי"ם יהי מארת ברקיע השמים. מארת פתיב, חסר ו', זו תורה שבכתב. מה זה מארת? זו תורה שבעל פה, ואף על גב שבארוה מארת חסר זו לילית, שבעים פנים לתורה, ומשום זה מארת במקום הזה, אותה שנאמר בה פי נר מצוה, ותורה אור זה העמוד האמצעי, ועליהם נאמר את המאור הגדול לממשלת היום ואת המאור הקטן לממשלת הלילה. כאן מצוה לעשות צדקה, את המאור הגדול - סוד העשירים, ואת המאור הקטן - סוד העניים, וכמו שהלכנה לונה מן השמש ואין לה אור אלא ממה שהשמש נותנת לה, כך השכינה אומרת לוו עלי ואני פורע, שפך צריך אדם להיות מלוה לעני, וכמו כן לווים הפוכים ותמזלות זה מזה, והמלאכים זה מזה. וסוד הדבר - ומקבלים זה מזה, כך לונה השכינה, שהיא הלכנה הקדושה,

סיהרא קדישא מקודשא בריה הוא, ומקבלת
מגיה, דאתמר ביה (תהלים פד יב) **כי שמש ומגן**
יהו"ה אלהי"ם, והכי הנה מקבל יהושע מן
משה, כמה דאוקמוהו פני משה בפני חמה
ופני יהושע בפני לבנה, והכי הוה כל נביאיא
קדם משה כגון סיהרא וכבאיא קדם שמשא,
דלא אית לון נהורא אלא משמא.

תקונא ארבעין ותמשא

בראשית ברא אלהי"ם, א"ל הי"ם, ימא
דאורייתא, ועליה אתמר (בראשית א כ)
ויאמר אלהי"ם ישרצו המים שרץ נפש חיה
ועוף יעופף על הארץ, הכא פקודא למלעי
באורייתא, דאתמר בה (ישעיה נה א) **הוי כל צמא**
לכו למים, ואלין דעסקין באורייתא ירתין
נפש חיה משכינתא, הדא הוא דכתיב ישרצו
המים שרץ נפש חיה, ועוף יעופף דא רוח
דאתמר ביה (קהלת יב) **פי עוף השמים יוליף את**
הקול ובעל כנפים יגיד דבר, והאי איהו יהו"ה
עמודא דאמצעיתא.

לקבליה מטטרו"ן דשמיה פשם רביה, י
רישא דעופא, ו' גופא דיליה, ה"ה
תרי גרפוי דבהון פרח לעילא ונחית לתתא,
ואלין תרין גרפינ אינון תרין הקלים ה"ה,
דבהון אתמר (יחזקאל א יד) **והחיות רצוא ושוב,**
דאינון י"ו, הקל סליק פי' הקל נחית בו',
פהקל דנפיק מפומא דכבשן, והכי ימא סליק
ונחית, ויגלגלוי רצים ושבים. (דף פג ע"א) **ובעאן**
לאחרא עלמא לתהו ובהו, ובזמנא
דמסתכלין בשכינתא דאיה תחום ימא חזרין
לאתריהו, תא חזי י' איהי אמירה ודבור
וקריאה, ו' קול, ה"ה הקל נחית בדבור, הקל
סליק בקול, קול סליק, דבור נחית, וכד איהו
סליק ונחית מלאכי אלהי"ם סלקין ונחיתין

מן הקדוש ברוך הוא, ומקבלת
ממנו, שנאמר בו **כי שמש ומגן**
יהו"ה אלהי"ם, וכן היה מקבל
יהושע ממשה, כמו שבארוהו
פני משה בפני חמה ופני יהושע
בפני לבנה, וכך היו כל הנביאים
לפני משה כמו הלבנה והכוכבים
לפני השמש, שאין להם אור אלא
מן השמש.

תקון ארבעים ותמשה

בראשית ברא אלהי"ם, א"ל
הי"ם, הי"ם של התורה, ועליו
נאמר ויאמר אלהי"ם ישרצו
המים שרץ נפש חיה ועוף יעופף
על הארץ. כאן מצוה לעסק
בתורה, שנאמר בה הוי כל צמא
לכו למים, ואלו שעוסקים
בתורה יורשים נפש מהשכינה.
זהו שכתוב ישרצו המים שרץ
נפש חיה, ועוף יעופף - זו רוח,
שנאמר בו כי עוף השמים יוליף
את הקול ובעל כנפים יגיד דבר,
וזהו יהו"ה, העמוד האמצעי.
כנגדו מטטרו"ן ששמו פשם רבו,
ו' הראש של העוף, ו' הגוף שלו,
ה"ה שני כנפיו, שבהם פורח
למעלה ויורד למטה, ואלו שני
הכנפים הם שני הקלים ה"ה,
שבהם נאמר והחיות רצוא ושוב,
שהם י"ו, הקל עולה כ"י, הקל
יורד בו', פהקל שיוצא מפי
הכבשן, וכך הם עולה ויורד
וגלוי רצים ושבים, ורוצים
להחזיר את העולם לתהו ובהו,
ובזמן שמסתכלים בשכינה,
שהיא תחום הי"ם, חוזרים
למקומם. בא וראה, י' היא
אמירה ודבור וקריאה, ו' קול,
ה"ה הקל שיוור בדבור, הקל
עולה בקול, הקול עולה, דבור
יורד, וכשהוא עולה יורד,
מלאכי אלהי"ם עולים ויורדים
בו, שהם המהגות והחילות שלו,

ביה, דאינון משריין וחיילין דיליה, ודא איהו
רזא מי עלה שמים וירד (משלי ל ד) **זפאה איהו**
מאן דסליק צלותין ביה, דהא צלותא איהי
סלם, דבה מלאכי אלהי"ם סלקין ונחיתין לה.
אית למאן דסלקין לה לעילא, ואית למאן
דנחיתין לה לתתא, כד סלקין לה לעילא
סלקין לה בזכוון, וכד נחיתת נחיתת בזכוון,
האי לצדיק גמור סליקת מגיה בזכוון ונחיתת
ביה בזכוון, לבינוני דזכוון דיליה שקילין
לחובין, איהי תליא באוריאה, אם חובין
מתרבין על זכוון (כחוט השערה), איהי סלקא ליה
בחובין ונחיתא ליה בזכוון, ונטיל בה אגריה
בהאי עלמא, לרשע גמור דלית ליה זכו
בעלמא לא לעילא ולא לתתא, סלקא מגיה
בחובין ונחית עליה בחובין.

הא הכא פי עוף השמים יוליף את הקול (קהלת
יב) **דאתמר ביה ועוף יעופף, כגון מועף**
ביעף (דניאל ט טא) **על פני רקיע השמים דא נשמה,**
דאלין דזפאן באורייתא אתמר בהון ישרצו
המים שרץ נפש חיה וגומר, דירתין נשמתין
מאורייתא, לאחרינין כל חד לזנוי כפום
עובדוי, הדא הוא דכתיב ביומא
שתינתא (בראשית א כד) **ויאמר אלהי"ם תוצא**
הארץ נפש חיה למינה בהמה ורמש וגומר,
בהמה אלו עמי הארץ דעובדהון כבעירן,
עליהו אתמר תוצא הארץ נפש חיה למינה
בהמה ורמש.

תקונא שית וארבעין

בראשית ברא שית, ואינון שית גרפינ דחיה,
דאתמר בה (שם כ) **ועוף יעופף על**
הארץ על פני רקיע השמים, אינון שית ספירן
דכליל האי עוף דאיהו עמודא דאמצעיתא,
אית מאן דירית רוחא דקודשא בארץ אצילות

וזה סוד מי עלה שמים וירד.
אשרי מי שמעלה בו תפלות,
שהרי התפלה היא סלם שבה
מעלים ומורידים אותה מלאכי
אלהי"ם.

יש מי שמעלים אותה למעלה,
ויש מי שמורידים אותה למטה.
כשמעלים אותה למעלה, מעלים
אותה בזכיות, וכשיורדת, יורדת
בזכיות, זה לצדיק גמור עולה
ממנו בזכיות ויורדת בו בזכיות.
לבינוני שקייתיו שקולים
לחובותיו, היא תלויה באויר, אם
החובות רבים על הזכיות (כחוט
השערה), היא מעלה אותו בחובות
ומורידה אותו בזכיות, ונטיל בה
שכרו בעולם הזה. לרשע גמור,
שאין לו זכות בעולם לא למעלה
ולא למטה, עולה ממנו בחובות
ויורדת עליו בחובות.

הרי כאן פי עוף השמים יוליף
את הקול, שנאמר בו ועוף
יעופף, כמו מועף ביעף. על פני
רקיע השמים, זו הנשמה, שאלו
שזוכים בתורה נאמר בהם ישרצו
המים שרץ נפש חיה וגומר,
שיורשים נשמות מן התורה,
לאחרים - כל אחד למינו כפי
מעשיו. זהו שכתוב ביום הששי
ויאמר אלהי"ם תוצא הארץ נפש
חיה למינה בהמה ורמש וגומר.
בהמה - אלו עמי הארץ
שמעשיהם כבהמות, עליהם
נאמר תוצא הארץ נפש חיה
למינה בהמה ורמש.

תקון ששה וארבעים

בראשית, ברא שית, והן שש
הכנפים של חיה, שנאמר בה
ועוף יעופף על הארץ על פני
רקיע השמים, הן שש ספירות
שכולל העוף הזה, שהוא העמוד
האמצעי, יש מי שיוורח רוח
הקדש בדרך אצילות מן העוף

מהאי עוף, ואית מאן דירית רוחא מההוא עוף דאיהו נער, שמיה בשם רביה, ואית מאן דירית רוחא מלתתא דארעא, כמה דאמר קהלת (קהלת ג כא) מי יודע רוח בני האדם העלה העלה היא למעלה, ורוח הבהמה הירדת היא למטה לארץ.

תקונא שבע וארבעין

בראשית פרא שית, ודא יומא שתיתאה, דאתמר ביה (בראשית א לא) ויהי ערב ויהי בקר יום הששי, הכא תלת אומנין תניינין, אומן חד אפיק נהורין ביומא רביעאה, דהוה תליין ביומא קדמאה דאתמר ביה אור, אומנא תניינא אפיק ריחשא מפיא, הדא הוא דכתיב (שם) וישרצו המים, ודא הוה תליא ביומא תניינא, דאתמר ביה מים, הדא הוא דכתיב (שם ו) יהי רקיע פתוך המים, הכא מיא והכא מיא, אומנא תליתאה (אפיק עשבין ורעין) לקבל יומא תליתאה, דאתמר ביה (שם יא) תדשא הארץ דשא עשב מזריע זרע למינהו, ואתמר ביומא שתיתאה (שם כח) פרו ורבו ומלאו את הארץ, מאי ומלאו את הארץ אלא ההיא דהות יבשה ביומא תליתאה, אתמר הכא ומלאו את הארץ, הדא הוא דכתיב (ישעיהו ג) מלא כל הארץ (דף פג ע"ב) פבורו, ודא ברוף שם פבור מלכותו לעולם ועד, קדוש קדוש קדוש יהו"ה צבאו"ת (ישעיהו ג), לקבל יקוו המים

הנה, ויש מי שיורש רוח מאתו העוף שהוא נער, ששמו בשם רבו, ויש מי שיורש רוח מלמטה של הארץ, כמו שאמר קהלת מי יודע רוח בני האדם העלה היא למעלה, ורוח הבהמה הירדת היא למטה לארץ.

תקון שבעה וארבעים

בראשית, פרא שית, ודא היום הששי, שנאמר בו ויהי ערב ויהי בקר יום הששי, כאן שלשה אומנים שנים, אמן אחד הוציא מאורות ביום הרביעי, שהיו תלויים ביום הראשון שנאמר בו אור, האמן השני הוציא את שרץ המים, זהו שפתיב לשרצו המים, וזה היה תלוי ביום השני שנאמר בו מים, זהו שפתיב יהי רקיע פתוך המים. כאן מים וכאן מים. האמן השלישי (הוציא עשבים ורעים) כנגד היום השלישי, שנאמר בו תדשא הארץ דשא עשב מזריע זרע למינהו, ונאמר ביום הששי פרו ורבו ומלאו את הארץ. מה זה ומלאו את הארץ? אלא אותה שיתיה יבשה ביום השלישי, נאמר כאן ומלאו את הארץ, זהו שפתיב מלא כל הארץ פבורו, וזה ברוף שם פבור מלכותו לעולם ועד. קדוש קדוש קדוש יהו"ה צבאו"ת כנגד יקוו המים מתחת השמים אל מקום אחד ותראה היבשה, כנגד מלא כל הארץ פבורו. ביום הששי התתקנו שש הדרגות של הפסא, ובו נברא אדם בצלמו, שהוא מוכן לשבת על הפסא. זהו שפתיב ויברא אלהים את האדם בצלמו, וכאן שתי מצוות, אחת - נעשה אדם בצלמנו פדמותנו, והשנייה - ויברא אלהים את האדם בצלמו.

מתחת השמים אל מקום אחד (בראשית א ט) ותראה היבשה, לקבל מלא כל הארץ פבורו. ביומא שתיתאה אתקנו שית דרגין דכרסניא, וביה אתברי אדם בצלמו, דאיהו מוכן לשבת על הפסא, הדא הוא דכתיב (שם כו) ויברא אלהים את האדם בצלמו, והכא תרין פקודין, חד נעשה אדם בצלמנו פדמותנו (שם כו), ותניינא ויברא אלהים את האדם בצלמו.

נעשה אדם, דא פקודא למגזר ית גיורא, למהוי בצלמנו בגזירו דערלה, פדמותנו בפריעה, ואם נטיר אות ברית פתרוניהו איהו בצלמנו פדמותנו ואם לאו, ואי מקיים זכור ושמור בשבת איהו בצלמנו פדמותנו ואם לאו לאו, ולא אית ליה חולקא בזרעא דישראל, ואם מיחד לקודשא בריה הוא תרין זמנין בכל יומא בקריאת שמע ביממא ובליילא איהו בצלמנו פדמותנו ואם לאו לאו, ואם מנח תפלין דיד ותפלין דרישא בכל יומא דאינון לקבל זכור ושמור איהו בצלמנו פדמותנו ואם לאו לאו, ואי איהו מקיים יבום וחליצה איהו בצלמנו פדמותנו ואי לאו לאו, וכלא ברחימו ודחילו דקודשא בריה הוא.

ועוד נעשה אדם בצלמנו פדמותנו, למאן אמר דא (לעילא), לאינון מלאכיא דמברכין ומקדשין לקודשא בריה הוא לעילא בכל יומא בברוף וקדוש קדוש קדוש, הדא הוא דכתיב (ישעיהו ג) וקרא זה אל זה ואמר קדוש קדוש קדוש, ומגל דמברכין ליה, אלא כד שאלין איה מקום פבורו להעריצו, אמרין ברוף פבור יהו"ה ממקומו (יחזקאל ג יב), ואנן לקבליהוון מקדשין ליה בקדוש קדוש קדוש, ומברכין ליה ברוף פבור יהו"ה ממקומו.

ואינון אמרין על ישראל נעשה אדם בצלמנו פדמותנו (בראשית א כו) בצלמנו דמקדשין לקודשא בריה הוא כמה דאוקימנא, וקרא זה אל זה ואמר קדוש קדוש קדוש, כדמותנו לעומתם משבחים ואומרים ברוף פבור יהו"ה ממקומו, ועוד לעילא נעשה אדם, הכא אתפלילו כל ספירן, דאינון יו"ד ה"א וא"ו ה"א דאינון עשר, וסלקין לחושבן אדם,

נעשה אדם, זו מצוה למול את הגר, להיות בצלמנו במילת הערלה, כדמותנו בפריעה, ואם שומר אות הברית בשניהם, הוא בצלמנו פדמותנו, ואם לא - לא. ואם מקיים זכור ושמור בשבת, הוא בצלמנו פדמותנו, ואם לא - לא, ואין לו חלק בזרע ישראל, ואם מיחד את הקדוש ברוף הוא פעמים בכל יום בקריאת שמע ביום ובלילה, הוא בצלמנו פדמותנו, ואם לא - לא, ואם הוא מניח תפלין של יד ותפלין של ראש בכל יום, שהם כנגד זכור ושמור, הוא בצלמנו פדמותנו, ואם לא - לא, ואם הוא יבום וחליצה הוא בצלמנו פדמותנו, ואם לא - לא, והכל באהבה ויראה של הקדוש ברוף הוא.

ועוד, נעשה אדם בצלמנו פדמותנו, למי אמר את זה (למעלה)? לאותם המלאכים שמברכים ומקדשים את הקדוש ברוף הוא למעלה בכל יום בברוף וקדוש קדוש קדוש. זהו שפתיב וקרא זה אל זה ואמר קדוש קדוש קדוש. ומנין לנו שמברכים אותו? אלא כששואלים איה מקום פבורו להעריצו, אומרים ברוף פבור יהו"ה ממקומו, ואנו כנגדם מקדשים אותו בקדוש קדוש קדוש, ומברכים אותו ברוף פבור יהו"ה ממקומו.

והם אומרים על ישראל נעשה אדם בצלמנו פדמותנו. בצלמנו, שמקדשים את הקדוש ברוף הוא כמו שבארנו, וקרא זה אל זה ואמר קדוש קדוש קדוש, כדמותנו לעומתם משבחים ואומרים וקרא זה אל זה ואמר קדוש קדוש קדוש, ועוד למעלה נעשה אדם, כאן נכללו כל הספירות,

ואמרו בגין ישראל לתתא נעשה אדם בצלמו
פדמותנו, וירדו בדגת הים (ס) אלין תלמידי
חכמים דמתרביין בנמא דאורייתא, דירתין
מתמן נפש חיה, ובעוף השמים אלין מארי
דזכוון, דבזכותהון (דכותהון) פרחין לעילא
וירתין מתמן רוחא, דאיהו עוף יעופף בגדפין
דפקודין דעשה, ובבהמה אלין עמי הארץ
דאתמר בהון (במדבר יד ט) אל תיראו את עם הארץ
פי לחמנו הם.

ועוד נעשה אדם, שכינתא תתאה נטילת עצה
מקודשא בריה הוא, דאתמר ביה (ישעיה
מד יג) כתפארת אדם לשבת בית, דעמודא
דאמצעייתא ושכינתא עלייהו אתמר (בראשית ה
ב) זכר ונגבה פראם, ואתקריאו אדם, וכגוונא
דיליה אמר לתתא באדם ותיה, זכר ונגבה
פראם ויקרא את שמו אדם, וכמה דקודשא
בריה הוא ושכינתיה אתקרי אחד, הכי קרא
לון אחד לאדם ולאנתיה, הדא הוא
דכתיב (ישעיה נא ב) פי אחד קראתיו, דתפארת
איהו א"ח כליל תשע ספירן, מלכות ד'
עשירית ליה, פלילא מעשר דאינון יו"ד ה"א
וא"ו ה"א, ואיהי ד' פלילא מארבע אתון
דאינון יהו"ה, קוצא דאת ד' מורה על עשר,
וד' על ארבעה, דהכי רשות היחיד רחבו
ארבעה ונגבהו עשרה והא אוקמוה.

ויברא אלהי"ם את האדם בצלמו בצלם
אלהי"ם ברא אותו (בראשית ה ב), הקא
פקודא דתפלין, תא חזי פל מאן דאנח תפלין
על רישיה ועל דרועיה, קלא סליק בכל יומא
לכל חיוון מרפכות, ואופנים ושרפים
ומלאכים דממנן על צלותין, הבו יקר לדיוקנא
דמלכא דאיהו מאן דאנח תפלין, דעליה
אתמר (ס) ויברא אלהי"ם את האדם בצלמו

שהן יו"ד ה"א וא"ו ה"א, שהן
עשר, ועולות לחשבון אדם,
ואומרים בשביל ישראל למטה,
נעשה אדם בצלמנו פדמותנו.
וירדו בדגת הים - אלו תלמידי
חכמים שמתגדלים בים התורה,
שירישים משם נפש חיה, ובעוף
השמים - אלו בעלי הזכיות
שבזכותם (שזכותם) פורחים
למעלה וירישים משם רוח,
שהוא עוף יעופף בכנפים של
מזוות עשה, ובבהמה - אלו עמי
הארץ, שנאמר בהם אל תיראו
את עם הארץ פי לחמנו הם.
ועוד נעשה אדם, השכינה
התחתונה נוטלת עצה מן הקדוש
ברוך הוא, שנאמר בו כתפארת
אדם לשבת בית, שעל העמוד
האמצעי והשכינה נאמר זכר
ונגבה פראם, ונקראו אדם,
וכמותו אמר למטה באדם ותיה,
זכר ונגבה פראם ויקרא את שמו
אדם, וכמו שהקדוש ברוך הוא
ושכינתו נקרא אחד, כך קרא
לאדם ולאשתו אחד. זהו שכתוב
כי אחד קראתיו, שתפארת הוא
א"ח כולל תשע ספירות,
המלכות ד' עשירית לו, כלולה
מעשר שהם יו"ד ה"א וא"ו ה"א,
והד' כלולה מארבע אותיות שהן
יהו"ה. הקוץ של האות ד' מורה
על עשר, וד' על ארבעה, שקף
רשות היחיד - רחבו ארבעה
ונגבהו עשרה, והרי פרשה.
ויברא אלהי"ם את האדם בצלמו
בצלם אלהי"ם ברא אותו, כאן
מצות תפלין. בא וראה, כל מי
שמניח תפלין על ראשו ועל
זרועו, קול עולה בכל יום לכל
החיות, מרפכות, ואופנים
ושרפים ומלאכים שממנים על
התפללות: תנו כבוד לדמות
המלך, שהוא מי שמניח תפלין,
שעליו נאמר ויברא אלהי"ם את

בצלם אלהי"ם ברא אותו. (דף טז ע"א) בצלמו
בתפלין דרישא, כגוונא דתפלין דמארי
עלמא, דאינון שכינתא עלאה תפלין על רישא
(דאיהו) דעמודא דאמצעייתא, דאיהי פללא
דתלת ספירן קדמאין, ועמודא דאמצעייתא
כליל שית ספירן, ואימא עלאה תפלין על
רישיה, איהו תפלין דאנח קודשא בריה הוא
בכל יומא, בצלם אלהי"ם תפלין דיד, דא
שכינתא תתאה דאיהי קשירא ליה, ועלה
אתמר (בראשית מד ל) ונפשו קשורה בנפשו,
תרויהו ביחודא חדא בקשורא חדא, רצועה
פריכא באצבעא שמאלא דא קדושין דילה,
דאיהי טבעת פריכא באצבעא דילה, ובה איהי
קשירא עמיה ואיהו עמה, הא קדושה.

ברכה פללא דשבע ספירן, ואינון שבע
ברכאן דחתן, דאינון ז' יום השביעי
צדיק, עליה אתמר (משלי יו) וברכות לראש
צדיק, דירית מאימא עלאה, ואת י' על רישיה
איהו חכמה י', בה אתעביד ז', שבע ברכאן
דירית חתן וכלה, וכלילן בצדיק יום השביעי,
דביה מתבחדין חתן וכלה, דאיהו יאהדונה י',
והא אוקמוהו פי כל בשמים ובארץ (ר"ה א כט
י) ותרגום דאחיד בשמיא ובארעא, ואיהו
אות ברית, דלית יחודא לחתן וכלה בר מניה.
ויבראו השמים והארץ וכל צבאם (בראשית ב
א), ויכלו בצדיק אתפלילן פל אברין
וכל ספירן, פל אברין דאינון פקודין דעשה,
דביה אשר קדשנו במצותיו וצונו למעבד פל
פקודין, דאיהו כ"ל כליל פלא ואיהו כללא
ומניה תלוי פלא, עמודא דאיהו סביל שמיא
וארעא עליה, וביה אתעבידו כלל ופרט וכלל,
ובגין דא ויכלו כליל שמיא וארעא, שמים
וארץ עליו, וכו נעשו כלל ופרט וכלל, ומשום זה ויכלו, כולל שמים וארץ, שמים אש ומים,

האדם בצלמו בצלם אלהי"ם
ברא אותו. בצלמו - בתפלין של
ראש, כמו התפלין של רבון
העולם, שהן השכינה העליונה,
תפלין על הראש (שחה) העמוד
האמצעי, שהיא הכלל של שלש
הספירות הראשונות, והעמוד
האמצעי כולל שלש ספירות,
והאם העליונה תפלין על ראשו,
הוא התפלין שמניח הקדוש
ברוך הוא בכל יום. בצלם
אלהי"ם - תפלין של יד, זו
השכינה התחתונה, שהיא
קשורה לו, ועליה נאמר ונפשו
קשורה בנפשו, שניהם ביחוד
אחד, בקשר אחד, הרצועה
פרוכה באצבע שמאל, זה
הקדושין שלה, שהיא הטבעת
פרוכה באצבע שלה, ובה היא
קשורה עמו והוא עמה, הרי
קדושה.

ברכה, הכלל של שבע ספירות,
וזן שבע הברכות של חתן, שהן
ז', יום השביעי צדיק, עליו נאמר
וברכות לראש צדיק, שירוש
מהאם העליונה, והאות י' על
ראשו היא חכמה י', בה נעשה
ז', שבע ברכות שירוש חתן
וכלה, וכלולים בצדיק יום
השביעי, שבו מתחדים חתן
וכלה, שהוא יאהדונה י', והרי
פרשהו פי כל בשמים ובארץ,
וטרגום - שאחוז בשמים ובארץ,
והוא אות הברית, שאין יחוד
לחתן וכלה חוץ ממנו.
ויבראו השמים והארץ וכל צבאם.
ויכלו, בצדיק וכללים כל
האיברים וכל הספירות, כל
האיברים שהם מצוות עשה, שבו
אשר קדשנו במצותיו וצונו
לעשות את כל המצוות, שכ"ל
כולל הכל, והוא הכל, וממנו
תלוי הכל, העמוד שנושא שמים

אש ומים ודא שמאלא וימינא, שמים עמודא דאמצעייתא פליל תרווייהו, הארץ שכינתא תתאה, וכל צבאם נצח והוד דאינון צבא השמים, בגין דאיהו פליל שבע ספירן דשפח דוד בהון לקודשא בריה הוא הדא הוא, דכתיב (ד"ה א כמ"א) לך יהו"ה הגדולה והגבורה וגומר, בגין דא אתקרי יום השביעי פלל שבע, וסלקין לשבעין דחשפן תיבין דקדוש וויכלו.

ויבר' אלהי"ם ביום השביעי (בראשית ב ב), דא אימא עלאה דאיהי אלהי"ם בתר דכליל ביה שבע ספירן, אתקריאו על שמיה פלהו שבתות שבע שבתות, לבתר כליל ביה תלת ספירן עלאין דכליל באימא עלאה, וקרא לון שביעי שביעי שביעי על שמיה, הדא הוא דכתיב (שם) ויכל אלהי"ם ביום השביעי הא חד דכליל ביה, וישבות ביום השביעי דא תניינא, ויברך אלהי"ם את יום השביעי הא תלת לאתפללא בעשר ספירן, דלית ספירה דלא אתפלילת בעשר, פל חדא בממשלה דילה, אבל ממשלה דצדיק יום השביעי ביה אתקריאו פל ספירן שביעיות, שבעין תיבין אינון בקדוש וויכלו, וזכור ושמור הא שבעין ותרין פחשפן ויכלו.

ושבת צריף לתקנא ביה פתורא בארבע רגליו, כגוונא דפתורא דלעילא דאתמר ביה (יחזקאל מא כב) זה השלחן אשר לפני יהו"ה, ועלה אתמר (תהלים כג ה) תערוף לפני שלחן, פתורא דקודשא בריה הוא דא שכינתא, איהי מסטרא דצפון דאיהו גבורה, ובגין דא תקינו מארי מתניתין שלחן בצפון, ונר דליק לימינא כגוונא דלעילא, דאתמר ביה מנורה בדרום, מטה באמצעייתא מסטרא דעמודא דאמצעייתא.

זה שמאל וימין, שמים - העמוד האמצעי, כולל את שניהם, הארץ - השכינה התחתונה, וכל צבאם - נצח והוד, שהם צבא השמים, משום שהוא כולל שבע ספירות שדוד שבת בהם את הקדוש ברוך הוא. זהו שכתוב לך יהו"ה הגדולה והגבורה וגומר. בגלל זה נקרא יום השביעי פלל שבע, ועולים לשבעים של חשבון התבות של קדוש וויכלו.

ויבר' אלהי"ם ביום השביעי, זו האם העליונה שהיא אלהי"ם. אחר שכלל בו שבע ספירות, נקראו על שמו כל השבתות שבע שבתות, אחר כך כולל בו שלש ספירות עליונות שכוללות באם העליונה, וקרא להם שביעי שביעי שביעי על שמו. זהו שכתוב ויכל אלהי"ם ביום השביעי, הנה אחד שכולל בו, וישבות ביום השביעי - זה השני, ויברך אלהי"ם את יום השביעי - הרי שלש, להכליל בעשר ספירות, שאין ספירה שלא נכללת בעשר, כל אחת בממשלתה, אבל ממשלת הצדיק ביום השביעי, בו נקראו כל הספירות השביעיות, שבעים תבות הן בקדוש וויכלו, וזכור ושמור הרי שבעים ושמים כחשבון ויכלו.

ובשבת צריף לתון שלחן עם ארבע רגלים, כמו השלחן שלמעלה, שנאמר בו זה השלחן אשר לפני יהו"ה, ועליה נאמר תערוף לפני שלחן, שלחנו של הקדוש ברוך הוא זו השכינה, היא מצד הצפון שהוא גבורה, ומשום זה תקנו בעלי המשנה שלחן בצפון, ונר דולק לימין כמו שלמעלה, שנאמר בו מנורה בדרום, מטה באמצע מצד העמוד האמצעי.

תא חזי שכינתא אתקריאת פתורא מסטרא דשמאלא, ומנרתא מסטרא דימינא, ומטה ממוצעת מסטרא דעמודא דאמצעייתא, ובגין דא זיוגא דילה באמצעייתא בין צפון לדרום, והא אוקמוה רבנן פל הנותן מטתו בין צפון לדרום הוה וכו', דאיהי פתורא איהי סמיכא על ארבעה סמכין, דאיהי כגוונא דגופא דסמכין ליה דרועין ושוקין דאינון ארבע, וצריף שית נהמין מהאי סטרא ושית נהמין מהאי סטרא. (דף ט"ז ע"ב).

ורוא דמלה זה השלחן אשר לפני יהו"ה (יחזקאל מא כב), ז"ה פחשפן ו' ו', דאינון שית פרקין דתרין דרועין ושית פרקין דתרין שוקין, דהא שכינתא אתעבידת גופא למלפא בכל תקוונא דילה, ובאלין תרין עשר פרקין דנוקבא, ותרין עשר פרקין דדכונרא, מלאכיא אמרי וקרא זה אל זה ואמר קדוש קדוש קדוש וגומר, ז"ה עם קודשא בריה הוא אה"ד, ז"ה עם שכינתא אה"ד, וכלא יהו"ה אחד, מיחד תרווייהו, ולקבל זה אל זה אמר דוד עשרים וארבע רגנות, ואינון לקבל עשרין וארבע ספרי אורייתא.

זה איהו לקבל ארבע אנפין לכל חיה לתלת חיוון, זה תניינא לקבל ארבע גדפין לכל חיוא לתלת חיוון, ודא איהו רזא דמלה וארבעה פנים לאחת וארבעה פנים לאחת להם (יחזקאל א ט), דכלהו פרחין בפתורא קדם יהו"ה בכמה רגנות, וצריף לחברא להאי פתורא אורייתא דאיהו קודשא בריה הוא, ובגין דא אוקמוהו מארי מתניתין, שנים שאוכלין על שלחן אחד וכו', ואם הוא חד אורח וחד בעל הבית, בעל הבית בוצע ואורח מברך, בעל הבית בוצע דא עמודא

בא וראה, שכינה נקראת שלחן מצד השמאל, והמנורה מצד הימין, ומטה ממצעת מצדו של העמוד האמצעי, ומשום זה זיוגו באמצע בין צפון לדרום, והרי פרשוה חכמים, כל הנותן מטתו בין צפון לדרום יהיו לו בנים זכרים וכו'. השלחן סמוך על ארבעה עמודים, שהוא כמו שהגוף שתומכים בו הזרועות והשוקים שהם ארבע, וצריף ששה לחמים מצד זה, וששה לחמים מצד זה.

וכוד הדבר - זה השלחן אשר לפני יהו"ה, ז"ה פחשפון ו' ו', שהם ששה פרקים של שתי הזרועות וששה הפרקים של שתי השוקים, שהרי השכינה נעשית גוף למלך בכל תקוניה, ובאלו שנים עשר הפרקים של הנקבה ושנים עשר הפרקים של הזכר, המלאכים אומרים וקרא זה אל זה ואמר קדוש קדוש קדוש וגומר. ז"ה עם הקדוש ברוך הוא הוא אה"ד, ז"ה עם השכינה אה"ד, והכל יהו"ה אה"ד, מיחד את שניהם, וכנגד זה אל זה אמר דוד עשרים וארבע רגנות, והם כנגד עשרים וארבעה ספרי התורה.

זה הוא כנגד ארבעה פנים לכל חיה לשלש חיות, זה השני כנגד ארבע פנים לכל חיה לשלש חיות, וזהו סוד הדבר - וארבעה פנים לאחת וארבע פנים לאחת להם, שכלם פורחים בשלחן לפני יהו"ה בכמה רגנות, וצריף לחבר לשלחן הנה תורה, שהיא הקדוש ברוך הוא, ומשום זה פרשוהו בעלי המשנה, שנים שאוכלים על שלחן אחד וכו', ואם הוא אחד אורח ואחד בעל הבית, בעל הבית בוצע ואורח מברך. בעל הבית בוצע זה

דאמזעיתא לעילא, ואורח מברך דא צדיק
דאתמר ביה (משלי ד יח) וארח צדיקים פאור נגה
וגומר, וצדיק איהו בשבת פאורח דאתי ואזיל
בכל שבת ושבת.

שבת שכינתא, בעל הבית דילה עמודא
דאמזעיתא, ואיהו בוצע ופרים פרוסא
דנהמא דאיהי טפה, ויהיב לאורח דאיהו צדיק
ועני, ואורח מברך לבעל הבית בכל מכל כל
דאינון תלת אבהו, בברכן דאתברכו אינון,
דברכאן על ידי דצדיק נחתין לעמודא
דאמזעיתא, הדא הוא דכתיב (משלי יו) וברכות
לראש צדיק, מאן ראש צדיק דא עמודא
דאמזעיתא, תשע ברכאן אינון מעילא לתתא
מפתר עד צדיק, ותשע אינון מתתא לעילא
מצדיק עד פתר עלאה, וכלהו סלקין ח"י,
וכלה כלילא מניהו.

תפלה למשה תפלה לדוד, בית הנסות איהו
פנוסא דכלהו ברכאן, תפלה איהי
בגין דאיהו סוס לקודשא בריה דאיהי
אתעבידת טפלה לרוכב, הכי אוקמוהו מארי
מתניתין אין הרוכב טפל לסוס אלא הסוס
טפלה לרוכב, אית טפל בט' ואית תפל בת',
פגון היאכל תפל מבלי מלח (איוב ו טו). והאי
תפלה הכי איהי בת'.

ואיהי פוס דיינן, דאיהו יי"ן חושבן סו"ד מן
יסוד, וצריך ביה עשרה דברים פמה
דאוקמוהו מארי מתניתין, ואינון כחשבון י'
מן יסוד, ואינון עטור ועטוף הדחה ושטיפה
ח"י ומלא, מקבלו בתרי ידוי ונותנו ב'מין,
ויהיב עינוי ביה, ומסלקו מן הקרקע טפה,
ומשגריה במתנה לאנשי ביתיה, עטור מסטרא
דעטרה דברית מילה, עטוף עוטה אור
פשלמה (תהלים קד ב), ואם הוא עני דלית ביה

העמוד האמצעי למעלה, ואורח
מברך זה הצדיק, שנאמר בו
וארח צדיקים פאור נגה וגומר,
והצדיק הוא בשבת פאורח שבא
והולך בכל שבת ושבת.

השבת שכינה, בעל הבית שלה
- העמוד האמצעי, והוא בוצע
ופורס פרוסת לחם שהיא טפה,
ונותן לאורח שהוא צדיק ועני,
ואורח מברך לבעל הבית בכל
מכל כל, שהם שלשת האבות,
בברכות שהם התברכו,
שהברכות על ידי הצדיק יורדות
לעמוד האמצעי. זהו שכתוב
וברכות לראש צדיק, מי זה ראש
הצדיק? זה העמוד האמצעי.
תשע ברכות הן ממעלה למטה,
מפתר עד צדיק, ותשע הן ממטה
למעלה, מצדיק עד פתר עליון,
וכן עולות לשמונה עשרה,
והפלה כלולה מהם.

תפלה למשה, תפלה לדוד, בית
הנסות הוא כנוס של כל
הברכות, התפלה היא משום
שהוא סוס לקודש ברוך הוא,
והיא נעשית טפלה לרוכב, כף
פרשוהו בעלי המשנה, אין
הרוכב טפל לסוס אלא הסוס
טפלה לרוכב. יש טפל בט' ויש
תפל בת', כמו היאכל תפל מבלי
מלח!?! והתפלה הזו כף היא
בת'.

והיא פוס של יי"ן, שהוא יי"ן
חשבון סו"ד מן יסוד, וצריך בו
עשרה דברים, כמו שבארוהו
בעלי המשנה, והן כחשבון י' מן
יסוד, והם עטור ועטוף, הדחה
ושטיפה, ח"י ומלא, מקבלו
בשתי ידוי ונותנו ב'מין, ונותן
עינוי בו, ומסלקו מן הקרקע
טפה, ומשגרו במתנה לאנשי
ביתו, עטור מצד של עטרה של
ברית מילה, עטוף, עטה אור
פשלמה, ואם הוא עני שאין לו

אלא רביעית לוג דאיהי שעורא דאת ד', אתמר
(שם קב א) תפלה לעני כי יעטוף, הדחה ושטיפה,
הדחה מלגאו ושטיפה מלבר, ורזא דמלה
וטהרו וקדשו (ויקרא טו ט).

קם סבא חדא מבתר טולא דרבי שמעון בן
יוחאי, ואמר רבי רבי שפיר קאמרת, אבל
האי פוס צריך לסלקא ליה בדרגוי, עטור
מסטרא דעטרה דאיהי כתר עליון על רישא
דצדיק, עטוף פגון עוטה אור פשלמה, מאי
עוטה דא י' דאתעטף באור ואתעביד אויר,
והאי דאתעטף איהו חכמה, הדחה ושטיפה
דאיהו וטהרו וקדשו, טהרה מסטרא דכהנא,
דאתמר בכהנא טבל ועלה אתדפי למיכל
בתרומה, וקדשו מסטרא דשמאלא, הדא הוא
דכתיב וקדשת את הלויים, ח"י מסטרא דצדיק
ח"י עלמין כליל ח"י ברכאן דצלותא, ומלא
מסטרא דעמודא דאמזעיתא, ומקבלו בשתי
ידוי ונותנו ב'מין, דא הוא דאתמר ביה (דברים
לג ב) מימינו אש דת למו, פי ימינה פשוטה
לקבל שבים, ואיהו ימינה יהו"ה (דף פה
ע"א) נאדרי בכח (שמות טו ו), תרין ידין אינון
ה"ה, חד שמאלא וחד ימינא, ובגין דא צריך
לאתיהבא בחמש אצבעאן, משום פוס
ישועות אשא (תהלים קז יג), ונותן עינוי בו,
עליהו אתמר (שם קמה טו) עיני כל אליה ישברו,
ואינון תרי סמכי קשוט דאינון י' י', דאינון
בת עינא ימינא ובת עינא שמאלא, ובינייהו
ו' זעירא זעיר אנפין, דאיהו שוקיו עמודי
שש (שיר ה טו).

ומסלקו מן הקרקע טפה מסטרא ד' זעירא
חכמת שלמה, ומשגרו במתנה
לאנשי ביתו דא אימא עלאה, דאתמר בה
ישמח משה במתנת חלקו, ובגלותא לית לן

אלא רביעית לוג, שהיא השעור
של האות ד', נאמר תפלה לעני
כי יעטוף, הדחה ושטיפה, הדחה
מבפניו ושטיפה מבחוץ, וסוד
הדבר - וטהרו וקדשו.

קם זקן אחד מאחר הצל של רבי
שמעון בן יוחאי, ואמר: רבי רבי,
יפה אמרת, אבל את הפוס הו
צריך להעלותה בדרגותיה, עטור
- מצד של עטרה, שהיא כתר
עליון על ראש הצדיק, עטוף -
כמו עטה אור פשלמה. מה זה
עוטה? זה י' שהתעטף באור
ונעשה אויר, וזה שהתעטף הוא
חכמה, הדחה ושטיפה, שהוא
וטהרו וקדשו, טהרה מצד הכהן,
שנאמר בכהן טבל ועלה, נטהר
לאכל בתרומה, וקדשו מצד
השמאל. זהו שכתוב וקדשת את
הלויים, ח"י מצד של צדיק ח"י
העולמים כולל שמונה עשרה
ברכות של התפלה, ומלא מצד
של העמוד האמצעי, ומקבלו
בשתי ידוי ונותנו ב'מין, זהו
שנאמר בו מימינו אש דת למו,
פי ימינה פשוטה לקבל שבים,
והוא ימינה יהו"ה נאדרי בכח,
שתי ידים הן ה"ה, אחת שמאל
ואחת ימין, ומשום כף צריך
להנתן בחמש אצבעות, משום
פוס ישועות אשא, ונותן עינוי
בו, עליהם נאמר עיני כל אליה
ישברו, והם שני עמודי אמת
שהם י' י', שהם בת עין ימין ובת
עין שמאל, וביניהם ו' קטנה,
זעיר אנפין, שהוא שוקיו עמודי
שש.

ומסלק מן הקרקע טפה מצד של
י' קטנה חכמת שלמה, ומשגרו
במתנה לאנשי ביתו, זו האם
העליונה, שנאמר בה ישמח משה
במתנת חלקו, ובגלות אין לנו
אלא ארבעה, ח"י מ"לא

ש"טיפה ה"דחה, וסימניו חמשה, ואינון
מסטרא דאת ה' דאיהי רביעית לחשבנא,
ואיהי דל"ת עניה, בגין דאסתלק מינה ו'
דאיהו שית דרגין, הכוס איהו פרוזא
דיאהדונה"י דאיהו כ"ו ה"ס, כוס בחשבנא
אלהי"ם.

תקונא תמונא וארבעין

בראשית תמן תר"י תמן שב"ת, פגוונא דא
ב' ראשי"ת פ"רא שי"ת, ואינון
תרי שבתות, עליהו אתמר (שמות לא טז) ושמרו
בני ישראל את השבת לעשות את השבת
וגומר, תרין זמנין אדפיר הקא שבת, לקבל
שכינתא עלאה ותתאה, לדרתם מאי לדרתם,
אלא זכאה איהו מאן דעביד לון דירה בשבת
בתרי בתי לבא, ואתפני מתמן יצר הרע דאיהו
חלול שבת, ברית עולם דא צדיק, דשריין
תרוייהו עליה, חד לאמלאה ליה וחד
לאתמליא מיניה.

בני ישראל אינון תרין פליין נצח והוד, בנוי
דישראל סבא עמודא דאמצעייתא, תלת
שביעי שביעי שביעי אליון תלת אבהן, ענג
שבת ונ"הר יוצא מעדן להשקות את
הגין (בראשית כ"ו), ונהר, אית נהר ואית נהר, אית
נהר דאתקרי נהר פלגיו, ואית נהר דאתקרי
נחל קדומים, עדן עלאה עליה אתמר (ישעיה סד
א) עין לא ראתה אלהי"ם זולתך, האי נהר
איהו ו', דנפיק מעדן עלאה דאיהו א', ואעבר
בין אפא ואימא, ואזיל חמש מאות שנה, ומטי
עד צדיק שביעי, ומתמן אשקי לגנתא דאיהי
שכינתא תתאה.

זכאה איהו מאן דנטיר דירה לשבת דאיהו
לבא, דלא אתקריב תמן עציבו דטחול,
וכעס דמרה דאיהו נורא דגיהנם, דעלה אתמר

אלא ארבעה, ח"מ"ל"א ש"טיפה
ה"דחה, וסימנך חמשה, והן מצד
של האות ה' שהיא רביעית
לחשבון, והיא דל"ת עניה,
משום שהסתלק ממנה ו'
שש הדרגות, הכוס הוא כסוד של
יאהדונה"י, שהוא כ"ו ה"ס, כוס
בחשבון אלהי"ם.

תקון שמונה וארבעים

בראשית, שם תר"י, שם שב"ת,
כמו כן ב' ראשי"ת פ"רא שי"ת,
והן שתי שבתות, עליהם נאמר
ושמרו בני ישראל את השבת
לעשות את השבת וגומר. פעמים
הזכיר פאן שבת, פנגד השכינה
העליונה והתחתונה. לדרתם, מה
זה לדרתם? אלא אשרי הוא מי
שעושה אותם דירה בשבת בשני
בתי חלב, ומפנה משם יצר הרע
שהוא חלול שבת. ברית עולם,
זה צדיק, ששניהם שורים עליו,
אחד למלאת אותו ואחד
להתמלא ממנו.

בני ישראל הם שתי כליות - נצח
והוד, בני ישראל סבא - העמוד
האמצעי, שלש שביעי שביעי
שביעי אלו שלשת האבות, ענג
שבת ונ"הר יוצא מעדן
להשקות את הגין. ונהר, יש נהר
ויש נהר, יש נהר שנקרא נהר
פלגיו, ויש נהר שנקרא נחל
קדומים, על העין העליון נאמר
עין לא ראתה אלהי"ם זולתך,
הנהר הזה הוא ו', שיוצא מהעדן
העליון שהוא א', ועובר בין
האבא והאימא והולך חמש מאות
שנה, ומגיע עד צדיק שביעי,
ומשם משקה את הגין, שהיא
השכינה התחתונה.

אשרי הוא מי ששמר דירה
לשבת, שהוא חלב, שלא מתקרב
לשם עצב הטחול וכעס המרה
שהיא אש הגיהנם, שעליה נאמר

ללא תבערו אש בכל מושבותיכם ביום
השבת, והכי הוא ודאי דכל מאן דכעיס פאלו
אוקיד נורא דגיהנם, ארבעים מלאכות חסר
חד אינון לקבל ארבעים מלקיות חסר חד
בשבת, ואינון עשרה דלקה אדם ועשרה לחנה
ועשרה לנחש ותשעה לארעא, ובגין דא אמרו
מארי מתניתין אין לוקין בשבת, דאלין
מלאכות אינון חשיבין לישראל לקבל
מלקיות.

יצאות השבת שמים. אינון עקירה והנחה,
דעביד לון בבת אחת, מאן דאעקר
חפץ מאתריה ואנח ליה לבר מאתריה
ומרשותיה, פאלו אעקר אילנא דחיי דאיהו
אות ברית, ואנח ליה ברשו נוכראה, מאן
דעביד דא גרים דאעקר נשמתיה מרשות
דילה, ואנח לה ברשו אחרא דאיהי מרה
וטחול, ודא גרם לישראל דאתעקרו מארעא
דישראל, ואתגליאו בארעא נוכראה דאיהי
רשות הרבים, והכי איהו מאן דאעיל אות
ברית קדש דיליה ברשו נוכראה, שבתא"י
איהו טחול חמ"ה, אתתא בישא מרה,
שבתא"י עליה אתמר (בראשית לו כד) והבור רק
אין בו מים, מים אין בו אבל נחשים ועקרבים
יש בו, ואיהו רעב וצמאון וקינה והספד (דף
פה ע"ב) וחסוכא וקבלא, ואיהי גלותא לישראל.
וצריכין ישראל למעבד לה שנוי בכלא והא
אוקמוה, ואיהו דבור דחול דאיהו אסור
בשבת, וכד לא אשפחת אתר לשריא תמן,
איהי ברכת, פגוונא דשפחה דאברהם דאתמר
בה (בראשית טז ח) מפני שרי גברתי אנכי ברכת.

טחול עלה אתמר (שמות ג ה) של נעליך מעל
רגליך, נעל מטונף דטפה סרוחה, פי
המקום אשר עומד עליו אדמת קדש

לא תבערו אש בכל מושבותיכם
ביום השבת, וכך הוא ודאי, שכל
מי שכועס פאלו מדליק אש של
הגיהנם. ארבעים מלאכות חסר
אחת, הן פנגד ארבעים מלקיות
חסר אחת בשבת, והם עשרה
שלקה אדם, ועשרה לחנה,
ועשרה לנחש, ותשעה לארמה,
ולכן אמרו בצלי המשנה אין
לוקין בשבת, שאלו המלאכות
הם נחשבות לישראל פנגד
מלקיות.

יצאות השבת שמים, הן עקירה
והנחה, שעושה אותם בבת אחת.
מי שעוקר חפץ ממקומו ומניח
אותו מחוץ למקומו ומרשותו,
פאלו עקר את עץ החיים, שהוא
אות ברית, והניח אותו ברשות
נוכרה, מי שעושה את זה, גורם
שעוקר נשמתו מרשותה ומניחה
ברשות אחרת, שהיא מרה
וטחול, וזה גרם לישראל שנעקרו
מארץ ישראל וגלו לארץ נכריה,
שהיא רשות הרבים, וכך הוא מי
שמכניס אות ברית קדש שלו
לרשות נכריה. שבתא"י הוא
טחול חמ"ה, אשה רעה מרה, על
שבתא"י נאמר והבור רק אין בו
מים, מים אין בו אבל נחשים
ועקרבים יש בו, והוא רעב
וצמאון וקינה והספד וחשכה
וערפל, והיא גלות לישראל,
וצריכים ישראל לעשות לה שנוי
בכל, והרי פרושה, והוא דבור
של חל שהוא אסור בשבת,
וכשאינה מוצאת מקום לשרות
שם, היא בורחת, כמו השפחה
של אברהם שנאמר בה מפני שרי
גברתי אנכי ברכת.

על הטחול נאמר של נעליך מעל
רגליך, נעל מטונף של טפה
סרוחה, פי המקום אשר אתה
עומד עליו אדמת קדש הוא, זה
שבת, ועליו אומרת השכינה

הוא, דא שבת, ועליה אמרת שכינתא פשטתי את פתנתי איככה אלבשנה, רחצתי את רגלי איככה אטנפם, ומשום זה צריף אדם בשבת לשנות בלבושים, בנר ובמאכלים, וצריף להיות מוסיף מחל על הקדש, וכל המוסיף, מוסיפים לו נפש יתרה בשבת, וכל הגורע, גורעים לו אותה נפש יתרה חס ושלום.

תקון השעה וארבעים

בראשית כרא ברא אלהי"ם. שאו מרום עיניהם וראו מי ברא אלה, מי אלה - הוא אלהי"ם, מי ברא לאלה. שאו מרום עיניכם - זו קריאת שמע, ראשי תבות שמע שמיחדים ישראל את הקדוש ברוך הוא פעמים, ותמצאו שם מ"י שהוא כלל של חמשים אותיות. ובמה צריף ליחדו בשחרית? באותו שנאמר בו רום ודיהו נשא, שהוא מרום, משום שהוא מרומים ישכון, ורא"ו ששם או"ר, וזה אור הפוכבים, שבהם השכינה יוצאת. זהו שכתוב המוציא במספר צבאם, ומשום זה קריאת שמע בלילה, כמו שבארוהו בעלי המשנה ביציאת הפוכבים, ערב ובקר צריכים ליחד אותה עם המלך, משום שבערב היא באה עמו ובבקר היא שבה אליו, וזה הערב של יצחק ובקר של אברהם, ששם בעלה בין ישראל.

ועוד המוציא, זה המוציא לחם מן הארץ, בשבילה נאמר לחמו נתן וכו'. ועוד המוציא במספר צבאם, אלו מאתים ארבעים ושמונה תבות של קריאת שמע, לכלם בשם יקרא. זהו שכתוב ויקרא אדם בשמות וגומר, זה אותו שנאמר בו כתפארת אדם

וגומר, דא ההוא דאתמר ביה (ישעיה מד יג) כתפארת אדם לשבת בית, דקרא

שמהן לכל חיות הקודש ולכל שרפים ואופנים וצבא דלעילא, לכל חד קרא ליה בשם ידיע ויברגא ידיעא, לאשתמודע לכל חד מאתר דאתנטיל, בגוויי דנחלי נמא דאתחזרו לאתר דאתנטילו בשליחותא, הדא הוא דכתיב (קהלת א ז) כל הנחלים הולכים אל הים וגומר, אל מקום שהנחלים הולכים שם הם שבים ללכת, מאתר דאזלין תמן חזרין בשליחותא.

מרום אונים (ישעיה מ כו) דא כתר עלאה, ואמיץ כח דא חכמה, מאי כח דיליה אימא עלאה, איש לא נעדר איהו כללא דתלת ספירן, מאי איש יהו"ה איש מלחמה יהו"ה שמו (שמות טו ג), איש א' פתר עלאה י' חכמה ש' שרשא דאילנא דאיהי אימא עלאה תשובה ודאי, ועוד מרום אונים דא עמודא דאמצעייתא, אונים דיליה נצח והוד, ואמיץ כח דא צדיק, איש לא נעדר יהו"ה איש מלחמה, והא אתמר.

קם סבא כתר טולא דרבי שמעון, ואמר רבי רבי, האי קרא הכי שמענא ליה, שאו מרום עיניכם, שאו פמו שאו ידיכם קדש (תהלים קלד ב), ודא קדש ישראל ליהו"ה ראשית (ירמיה ב ג), מרום דיליה פתר עלאה, מי אימא עלאה דברא עלמא באלה, מאן אלה, אלה ראשי בית אבותם (שמות י ז), ואינון תלת אבהן, המוציא במספר צבאם (ישעיה מ כו) אלין צבא השמים דאינון נצח והוד, מאי מספר דלהון, אלא מספר וחסבון דכלא דא שכינתא עלאה, לכלם בשם יקרא (שם) דא שכינתא תתאה, דאתמר למשה בגינה (שמות לג יז) ואדעך (דף ט"ו ע"א) בשם, מרום אונים (ישעיה מ כו), ההוא דאתמר ביה (בראשית מח טז) וידגו לרוב

לשבת בית, שקרא שמות לכל חיות הקדש ולכל השרפים והאופנים והצבא שלמעלה, לכל אחד קרא לו בשם ידוע וברגנה ידועה, להודיע לכל אחד ממקום שנשל, כמו שנחלי הים שחוזרים למקום שננטלו בשליחות. זהו שכתוב כל הנחלים הולכים אל הים וגומר, אל מקום שהנחלים הולכים שם הם שבים ללכת. ממקום שהולכים, לשם חוזרים בשליחות.

מרב אונים - זה כתר עליון, ואמיץ כח - זו חכמה, מהו כחו? האם העליונה, איש לא נעדר - זהו כלל של שלש ספירות, מה זה איש, יהו"ה איש מלחמה יהו"ה שמו? איש - א' כתר עליון, י' חכמה, ש' שרש האילן, שהם האם העליונה תשובה ודאי, ועוד, מרב אונים - זה העמוד האמצעי, האונים שלו נצח והוד, ואמיץ כח - זה צדיק, איש לא נעדר - יהו"ה איש מלחמה, והרי נתבאר.

קם תזון מאחר צלו של רבי שמעון, ואמר: רבי רבי, כף שמעתי את הפסוק הזה, שאו מרום עיניכם, שאו פמו שאו ידיכם קדש, וזה קדש ישראל ליהו"ה ראשית, המרום שלו פתר עליון. מי - האם העליונה שבברא העולם באלה, מי הם אלה? אלה ראשי בית אבותם, והם שלשת האבות. המוציא במספר צבאם, אלו צבא השמים שהם נצח והוד, מה מספר שלהם? אלא מספר וחסבון שבכל, זה השכינה העליונה. לכלם בשם יקרא, זו השכינה התחתונה, שנאמר למשה בשבילה ואדעך בשם. מרב אונים, אותו שנאמר בו וידגו לרב בקרב הארץ, וזה צדיק, והוא אמיץ כח, איש צדיק,

בְּקֶרֶב הָאָרֶץ וְדָא צְדִיק, וְאִיהוּ אַמְיִן כְּחַ אִישׁ צְדִיק, כְּחַ דִּילִיָּה אִיהִי כְּחַ דְּעוּבְדָא דְּבְרָאשִׁית, דְּאִתְמַר בְּהָ (במדבר יד יז) וְעַתָּה יִגְדַּל נָא כְּחַ אַדְנִי, לֹא נַעֲדָר מִשְׁכִּינְיָהּ לְעוֹלָם, וְזֶה וְזֶה הִכַּל אֲמַת, שְׂבָעִים פְּנִים לְתוּרָה.

אָמַר לוֹ: זְקַן זְקַן, מְרַב אוּנִים וְאַמְיִן כְּחַ, שְׁם אָדָם הִרְאִישׁוּן, שְׁם אַבְרָהָם יִצְחָק וְיַעֲקֹב, שְׁם מֹשֶׁה וְאַהֲרֹן, שְׁם דָּוִד וְשִׁלְמָה וּשְׁנַיִם עֶשְׂרֵי שְׂבָטִים, וְכָל הַנְּשֻׁמוֹת שֶׁל שְׁשִׁים רִבּוּא שֶׁל יִשְׂרָאֵל וְשֶׁל כָּל הַדְּרוֹת הָעֲלִיּוֹנִים וְהַתַּחְתּוֹנִים, שְׁנַאֲמַר בְּהֵם כִּי אֵת אֲשֶׁר יִשְׁנוּ פֶה עִמָּנוּ עוֹמֵד הַיּוֹם וְגוֹמֵר, כְּלָם שְׁם, אִישׁ לֹא נַעֲדָר, לֹא חֲסַר מֵהֶם אֶחָד מִמֵּהֶם שְׁבוּן, כְּמוֹ צְבָא הַשָּׁמַיִם.

וְעוֹד מְרַב אוּנִים - זֶה הַכְּהֵן, שְׁנַאֲמַר בּוֹ כְּהֵן אוֹן, וְאַמְיִן כְּחַ - זֶה אֱלֹהִים, שְׁהִיא הָאֵם הָעֲלִיּוֹנָה שְׁמַתְלַבֶּשֶׁת בְּגִבּוּרָה, וְכִרְא הַעוֹלָם בְּמִדַּת הַדִּין, וּמִשּׁוּם כֶּךָ הוּא גְבוּר אַמְיִן כְּחַ. אִישׁ לֹא נַעֲדָר - זֶה יַעֲקֹב, שְׁנַאֲמַר בּוֹ וְיַעֲקֹב אִישׁ תָּם. מַה שְׁנַאֲמַר בְּשִׁלְשׁ אֱלֹהִים, נַאֲמַר בְּשִׁלְשׁ הָעֲלִיּוֹנִים וְנַאֲמַר בְּשִׁלְשׁ הַתַּחְתּוֹנִים, הַמְסַפֵּר שֶׁל כְּלָם, הַשְׂכִּינָה הִיא מְסַפֵּר הַיָּמִים.

תקונא חמשים

בְּרָאשִׁית בְּרָא אֱלֹהִים, פְּתַח רַבִּי שְׁמַעוֹן וְאָמַר, שְׁאוּ מְרוֹם עֵינֵיכֶם וְרֵאוּ מִי כְּרָא אֱלֹהִים (בראשית כה כז), רֵאשִׁי תִיבִין שְׁאוּ מְרוֹם עֵינֵיכֶם שְׁחִרִית מִנְּחָה עֲרִבִית, תְּלַת צְלוֹתִין, עֲלִיָּהוּ אִתְמַר (איוב לג כט) הֵן כָּל אֱלֹהִים יַפְעֵל אֵל פְּעֻמִּים שְׁלֹשׁ עִם גְּבַר, בְּגִין דְּאִינוּן מְרַפְּבָה דְּתְלַת אַבְהֵן, וְעֲלִיָּהוּ אִתְמַר (בראשית ב ד) אֱלֹהִים תּוֹלְדוֹת הַשָּׁמַיִם וְהָאָרֶץ בְּהַבְרָאָם, אֱלֹהִים פְּסַל אֵת הִרְאִישׁוֹנִים, אֱלֹהִים וְדָאִי פְּסִיל לְקַדְמָאִין דְּאִמְרוּ (שמות לב ד) אֱלֹהִים יִשְׂרָאֵל, דְּאִנוּן

תּוֹלְדֵין דְּתַהוּ, דְּאִתְרַמִּין בְּרָאשִׁי תִיבִין תּוֹלְדוֹת הַשָּׁמַיִם וְהָאָרֶץ תַּהוּ, וְאִינוּן חֲמֵשׁ מֵינִין דְּאִתְמַר בְּהוֹן בְּה' בְּרָאָם, וְאִינוּן עֲמַלְקִים גְּבוּרִים נְפִילִים עֲנָקִים רְפָאִים, וּבְגִין דָּא טְרַחַת ה' בְּגִינֵיהוּ בְּגִין דְּבַה' בְּרָאָם ה' דְּאִבְרָהָם, וְעַלָּה אִתְמַר (ישעיה מה יח) לֹא תַהוּ בְּרָאָה לְמִיתַב בִּינֵיהוּ, לְשִׁבְתָּ יִצְרָה לְמַעַבְדִּי שְׂוֹבָא מְנִיָּהוּ. וּבְגִין הַאי ה', אֱלֹהִים דְּאִינוּן תְּלַת אַבְהֵן תְּקִינוּ תְּלַת צְלוֹתִין, לְנַחְתָּא בְּהוֹן לְקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא, לְסַלְקָא לְשְׂכִינְתָּא בְּהוֹן דְּאִיהִי ה' זְעִירָא, דְּעַמּוּדָא דְּאִמְצַעִיתָא אִיהוּ גּוּפָא, וְתַרְיִן דְּרוּעִין דִּילִיָּה יְמִינָא וְשְׂמָאלָא, דְּבַהוֹן אֶחָד בְּהָ, וְעַל גּוּפָא אִסְתַּלְקַת, וּמָאֵן סְלִיק לָהּ עַל גּוּפָא מִי אִימָא עַלְאָה, מִי בְּרָא אֱלֹהִים, וְכַד סְלַקַת סְלִיקִין עִמָּה כָּל צְבָא דְּלַעֲיָלָא, הַדָּא הוּא דְּכַתִּיב (שם מ כז) הַמּוֹצִיא בְּמִסְפָּר צְבָאָם, וְכָל יִשְׂרָאֵל דְּאִינוּן שְׁתִּין רִבּוּא מְתִיחְסִין בְּצַבָּא דְּלַעֲיָלָא, לְכָלָם בְּשֵׁם יְקָרָא, כְּלַהוּ אִתְקַרְיָאוּ עַל שְׁם צְבָא דְּלַעֲיָלָא, אִישׁ לֹא נַעֲדָר מִחוּשְׁבָּנָא.

וְשְׂכִינְתָּא בְּגִלוֹתָא כּוּמְנָא דְּאִיהוּ מְרַחֲקָא בְּעַלָּה מִינָהּ, לְזַמְנִין אִתְפְּרַנְסַת עַל יְדֵי שְׁלִיחַ, לְזַמְנִין עַל יְדֵי אַבְהֵן, לְזַמְנִין עַל יְדֵי אִימָא, לְזַמְנִין עַל יְדֵי אַבָּא, לְזַמְנִין עַל יְדֵי בְּנִין, לְזַמְנִין עַל יְדֵי דְּצְדִיק, וְכֹלְא יְהִיב בְּעַלָּה דְּאִיהוּ ו', אִיהוּ בֵּין אַבָּא וְאִימָא בֵּין י"ה, וְכַד אִיהוּ בֵּין אַבָּא וְאִימָא, נְחִית לָהּ פְּרַנְסָהָ עַל יְדֵי אַבָּא וְאִימָא, וְכַד נְחִית בֵּין תַּרְיִן דְּרוּעִין דְּאִית בְּהוֹן שִׁית פְּרָקִין, נְחִית לָהּ פְּרַנְסָה בְּתַרְיִן דְּרוּעִין, וְכַד נְחִית בְּגוּפָא דְּאִיהוּ יַעֲקֹב, נְחִית לָהּ מְזוּנָא עַל יְדֵיהָ, וְכַד נְחִית בְּתַרְיִן שׁוּקִין דְּאִינוּן (שיר ה טו) שׁוּקִיו עַמּוּדֵי שֵׁשׁ דְּאִית בְּהוֹן ו' פְּרָקִין, נְחִית לָהּ מְזוּנָא עַל יְדֵיהוּ, וְכַד נְחִית

יִשְׂרָאֵל, שְׁהֵם תּוֹלְדוֹת שֶׁל תַּהוּ, שְׁנַרְמִין בְּרָאשִׁי תְּבוֹת תּוֹלְדוֹת הַשָּׁמַיִם וְהָאָרֶץ תַּהוּ, וְהֵם חֲמֵשׁ מֵינִים שְׁנַאֲמַר בְּהֵם בְּה' בְּרָאָם, וְהֵם עֲמַלְקִים, גְּבוּרִים, נְפִילִים, עֲנָקִים, רְפָאִים, וּמִשּׁוּם כֶּךָ טְרַחַת ה' בְּשְׂבִילָם, מִשּׁוּם שְׂבָה' בְּרָאָם, ה' שֶׁל אַבְרָהָם, וְעַלָּה נַאֲמַר לֹא תַהוּ בְּרָאָה, לְשִׁבְתָּ בִּינֵיהֶם, לְשִׁבְתָּ יִצְרָה, לְעֲשׂוֹת מֵהֶם יִשׁוּב. וּמִשּׁוּם הַאי הַזֶּה, אֱלֹהִים שְׁהֵם שְׁלֹשַׁת אַבּוֹת, תְּקִינוּ שְׁלֹשׁ תְּפִלוֹת, לְהוֹרִיד בְּהֵם אֵת הַקְּדוּשׁ כְּרוּף הוּא וְהַלְעֵלוֹת בְּהֵם אֵת הַשְׂכִּינָה שְׁהִיא ה' קְטָנָה, שְׁעַמּוּד הָאִמְצַעִי הוּא הַגּוּף, וּשְׁתֵּי זְרוּעוֹתָיו יְמִין וּשְׂמָאל, שְׂבָהָם אוּחוּז בְּהָ, וְעַל הַגּוּף הִיא עוֹלָה, וּמִי מַעֲלָה אוּתָהּ עַל הַגּוּף? מִי, הָאֵם הָעֲלִיּוֹנָה, מִי בְּרָא אֱלֹהִים, וּכְשֶׁעוֹלָה, עוֹלִים עִמָּה כָּל הַצְּבָא שְׁלַמְעֵלָה. זֶהוּ שְׂכַתּוּב הַמּוֹצִיא בְּמִסְפָּר צְבָאָם, וְכָל יִשְׂרָאֵל, שְׁהֵם שְׁשִׁים רִבּוּא, מְתִיחְסִים בְּצַבָּא שְׁלַמְעֵלָה, לְכָלָם בְּשֵׁם יְקָרָא, כְּלָם נְקַרְיָאוּ עַל שְׁם הַצְּבָא שְׁלַמְעֵלָה, אִישׁ לֹא נַעֲדָר מִחֻשְׁבוֹן.

וְהַשְׂכִּינָה בְּגִלוֹת, בְּזִמְן שְׁמַרְחֵק בְּעַלָּה מְנַגָּה, לְפַעְמִים מְתַפְּרַנְסַת עַל יְדֵי שְׁלִיחַ, לְפַעְמִים עַל יְדֵי הָאֲבוֹת, לְפַעְמִים עַל יְדֵי הָאִמָּא, לְפַעְמִים עַל יְדֵי הָאֲבָא, לְפַעְמִים עַל יְדֵי הַבְּנִים, לְפַעְמִים עַל יְדֵי הַצְּדִיק, וְהַכָּל נוֹתֵן בְּעַלָּה שְׁהוּא ו', הוּא בֵּין אַבָּא וְאִמָּא בֵּין י"ה, וּכְשֶׁהוּא בֵּין הָאֵב וְהָאֵם, הוּא מוֹרִיד לָהּ פְּרַנְסָהָ עַל יְדֵי הָאֵב וְהָאֵם, וּכְשִׁיּוֹרֵד בֵּין שְׁתֵּי הַזְרוּעוֹת שֵׁישׁ בְּהֵם שִׁשָּׁה פְּרָקִים, מוֹרִיד לָהּ פְּרַנְסָה בְּשְׁתֵּי זְרוּעוֹת, וּכְשִׁמּוֹרִיד בְּגוּף שְׁהוּא יַעֲקֹב, מוֹרִיד לָהּ מְזוּן עַל יְדוֹ, וּכְשִׁמּוֹרִיד בְּשְׁתֵּי הַשׁוּקִים, שְׁהֵם שׁוּקִיו

בצדיק נחית לה מזונא על ידיה, וכד נחית בה (דף 19 ע"ב) דאתחבר ו' בה', לא צריף לנחיתא מזונא לה על ידי שליחא בעלמא, אלא על ידיה, וכד נפיק בה, אסתלק עד אין סוף דאיהו א', מזונא דילה לאו בזכותא תליא מלתא, ולא בחיים דאינון אפא ואימא, ולא בכני דאינון נצח והוד, אלא במזלא תליא מלתא, וכד נחיתת מאתרהא ונחית קודשא בריף הוא לדיירא עמה, אתמר ביה ובכנהא אין מזל לישראל, אלא קודשא בריף הוא רכיב על כרו"ב דאיהו מטטרו"ן ואיהו כרו"ף, ומתפרנסת על ידיה, דאיהו עבד עולם עבד דילה, ובההוא זמנא איהי אתפרנסת על ידי שליח, וכל דא כפום עובדיהון דישראל הכי אתפרנסת.

זכאה איהו מאן דסליק לה לאתרה, ולקודשא בריף הוא לאתריה, דאתמר ביה (ישעיה י"א) (הנה יהו"ה רוכב על עב קל), הנה יהו"ה יוצא ממקומו (שם כו כ"א), אמר ליה רבי אלעזר אבא, וכי יכול בר נש לאחזרא לקודשא בריף הוא לאתריה, אמר ליה אין, כמה דאשפחנא בדרך דאמר (תהלים קלב ד) אם אתן שנת לעיני לעפעפי תנומה עד אמצא מקום ליהו"ה וכו', בההוא זמנא דבר נש אחזר ליה לאתריה, מה פתיב ביה ממקומו יפן ברחמיו לעמו, ובמאי חזרין ליה לאתריה, אלא בשלימו דתקונא דתקיננו בצלותא, ואוכח דבתר דאמר ממקומו יפן ברחמיו לעמו, אמר המיחדים את שמו ערב ובקר תמיד בכל יום אומרים פעמים, ואינון ה"ה, דצריף לאחזרא י' לגבי ה' דאיהו מקום דלעילא, ולאחזרא ו' לגבי ה' דאיהו מקום דלתתא, בגין דקודשא בריף הוא אומי לה, שהיא מקום שלמטה, משום שהקדוש ברוף הוא נשבע

עמודי שש, שיש בהם ששה פרקים, מוריד לה מזון על ידם, וכשמוריד לה בצדיק, מוריד לה מזון על ידו, וכשמוריד בה, כשמחבר ו' בה', לא צריף להוריד לה מזון על ידי שליח בעולם אלא על ידו, וכשיוצא בה, מתעלה עד אין סוף שהוא א'. מזונה לא בזכות הדבר תלוי, ולא בחיים שהם האב והאם, ולא בכנים, שהם נצח והוד, אלא הדבר תלוי במזל, וכשיוצאת ממקומה יורד הקדוש ברוף הוא לדור עמה, נאמר בה ועל בניה, אין מזל לישראל, אלא הקדוש ברוף הוא רוכב על כרו"ב, שהוא מטטרו"ן, והוא כרו"ף, ומתפרנסת על ידו, שהוא עבד עולם, עבד שלה, ובאותו זמן היא מתפרנסת על ידי שליח, וכל זה כפי מעשיהם של ישראל כף מתפרנסת.

אשרי מי שמעלה אותה למקומה ואת הקדוש ברוף הוא למקומו, שנאמר בו (הנה יהו"ה רכב על עב קל) הנה יהו"ה יצא ממקומו. אמר לו רבי אלעזר: אבא, וכי יכול אדם להחזיר את הקדוש ברוף הוא למקומו? אמר לו: כן, כמו שמצאנו בדרך שאמר, אם אתן שנת לעיני לעפעפי תנומה עד אמצא מקום ליהו"ה כו'. באותו זמן שאדם מחזיר אותו למקומו, מה פתיב בו? ממקומו הוא יפן ברחמיו לעמו, ובמה מחזירים אותו למקומו? אלא בשלמות התקון שתקנו בתפלה, ומוכיח, שאחר שאמר ממקומו יפן ברחמיו לעמו, אמר, המיחדים את שמו ערב ובקר תמיד בכל יום אומרים פעמים, והם ה"ה, שצריף להחזיר י' לה, שהוא המקום שלמעלה, ולהחזיר ו' שלא יחזיר את ה' שלמעלה עד

דלא יחזיר לה' דלעילא, עד דיחזיר לה' דלתתא, ורזא דמלה לא אבא בעיר וגומר (הושע י"ט) והא אוקמוה.

תקונא חר ותמשין

בראשית ברא אלהים את השמים ואת הארץ, מאי את, אלא הכי אוקמוה קדמאין, כל אתין לרבויה, ודא א"ת אורייתא כלילא מא' ועד ת', דבה אתבריאו שמיא וארעא, ועוד את השמים, שמים דא קודשא בריף הוא, הדא הוא דכתיב (מלכים א ח) ואתה תשמע השמים, ואת בת זוגיה עמיה, ואת דא צדיק ובת זוגיה, הארץ מאנא דכלהו לאפקא בה זרעין ואבין, ורזא דמלה וכל שיח השדה טרם יהיה בארץ וגומר (בראשית ב ה).

אמר רבי שמעון ברי, רזא עלאה הכא, אף על גב דכלא אתברי ואתקן בשמא דיהו"ה, דאינון את השמים, ורזא דמלה י"ה בשמים, ו"ה בארץ, הדא הוא דכתיב (תהלים צו י"א) ישמחו השמים ותגל הארץ, עם כל דא דכלא אתקן בד' אתוון, לא נחית נביעו מלעילא על זרעין ואבין דאינון שיח השדה דאיהו צדיק, ועשב השדה דאיהו עמודא דאמצעיתא, ולמה בגין דאדם אין, דאיהו יו"ד ה"א וא"ו ה"א לעבוד את האדמה.

אמר ליה רבי אלעזר אבא, שיח מנא לן דאיהו צדיק, אמר ליה ברי ביה תשפח ח"י ש', איהו כליל תלת עדרי צאן, דאינון שרשא דאילנא, ודא חי עלמין, דאיהו אות בצבא דיליה, צבאו"ת איהו עמהון, כליל תלת דרגין לקבל תלת ענפין דש'.

והא ש' דתלת אבהן אינון, אלא ש' עלאה ענפי אילנא, ש' תתאה שרשי אילנא, ובגין דא וכל שיח דא צדיק, וכל עשב ע"ב

שיחזיר את ה' שלמטה, וסוד הדבר - לא אבא בעיר וגומר, והרי פרשוה.

תקון אחר ותמשים

בראשית ברא אלהים את השמים ואת הארץ, מה זה את? אלא כף פרשוה הקדמונים, כל האתים הם לרבויה, וא"ת זה התורה כלולה מא' עד ת', שבה נבראו שמים וארץ. ועוד את השמים, שמים זה הקדוש ברוף הוא, זהו שכתוב ואתה תשמע השמים, ואת בת זוגו עמו, ואת זה צדיק ובת זוגו, הארץ - הכלי של כלם להוציא בה זרעים ופרות, וסוד הדבר - וכל שיח השדה טרם יהיה בארץ וגומר. אמר רבי שמעון: בני, סוד עליון יש כאן, אף על גב שהכל נברא ונתקן בשם של יהו"ה, שהם את השמים, וסוד הדבר - י"ה בשמים, ו"ה בארץ. זהו שכתוב ישמחו השמים ותגל הארץ. עם כל זה שהכל נתקן בארבע אותיות, אין יורדת נביעה מלמעלה על הזרעים והפרות שהם שיח השדה שהוא צדיק, ועשב השדה שהוא העמוד האמצעי, ולמה? משום שאדם אין, שהוא יו"ד ה"א וא"ו ה"א, לעבר את האדמה.

אמר לו רבי אלעזר: אבא, השיח, מנין לנו שהוא צדיק? אמר לו: בני, בו תמצא ח"י ש', הוא כולל שלשה עדרי צאן, שהם שרש האילן, וזה ח"י העולמים, שהוא אות בצבא שלו, צבאו"ת הוא עמהם, כולל שלש דרגות כנגד שלשת הענפים של ש'.

והרי ש' של שלשת האבות הם, אלא ש' העליונה - ענפי האילן, ש' התחתונה - שרשי האילן,

ש' דא יעקב כלייל תלת אבהון, דאינון ענפי
 אילנא, וסלקין לשבעין ותריין שמיהן דויסע
 ויבא ויט, דבהאי שמה אתבריאו עשפין
 ואילנין דאינון נשמתיין דצדיקיא, והאי עשב
 עליה אתמר (תהלים קד יד) ועשב לעבודת האדם
 להוציא לחם מן הארץ, לחם אבירים אכל
 איש (שם עח כו), ואיהו נתמא דאורייתא. (דף 19
 ע"א) דאתמר ביה (קהלת ט ז) לך אכול בשמחה
 לחמך, ואיהו לעבודת האדם, ה' דאדם
 דאתמר ביה המוציא לחם מן הארץ, מאי
 לעבודת האדם, לית עבודה הכא אלא צלותא,
 דאיהי פולחנא דשכינתא, עבודת יהו"ה ודאי,
 ועלה אתמר (תהלים קד כג) יצא אדם לפעלו
 ולעבודתו עדי ערב, יצא אדם לפעלו דא
 צלותא דשחרית, ולעבודתו עדי ערב דא
 צלותא דמנחה, דאתמר ביה (בראשית כד טג) ויצא
 יצחק לשוח בשדה לפנות ערב.
 תקונא תריין וחמשינ

בראשית פרא אלהי"ם אלהי"ם. חמש
 אתוון פחושפון ה', א"ד מן אדנ"י
 הכי סליק לחמש, ורזא דמלה ואד יעלה מן
 הארץ והשקה את כל פני האדמה (בראשית ב
 ט). תא חזי אתערותא צריכא מתתא לעילא,
 ולבתר והשקה את כל פני האדמה, והשקה
 ו' איהו שקיו מעילא לתתא, דאיהו נחל
 קדומים דאתמשך מן מוחא, והכי צריף
 לאתערא אתערותא בקדמיתא מאתתא, ורזא
 דמלה אשה פי תזריע (ויקרא יב ב) ומיד וילדה
 זכר, נוקבא אדנ"י, דכר יהו"ה, פד אקדימת
 ברתא שליט דכורא ואתעביד יאהדונה"י,
 ורזא דמלה יהו"ה אדנ"י חילי (חבוקק ג ט), ועל
 פמותי ידריכני (שם) אלין אבהון, למנצח
 בנגינותי (שם) אמה ותריין שוקין, מאי חילי

ומשום זה, וכל שיח - זה צדיק,
 וכל עשב - ע"ב ש', זה יעקב
 הכולל שלשת האבות, שהם ענפי
 האילן, ועולים לשבעים ושנים
 שמות של ויסע ויבא ויט, שבשם
 הזה נבראו עשבים ואילנות שהם
 נשמות הצדיקים, והעשב הזה
 נאמר עליו ועשב לעבודת האדם
 להוציא לחם מן הארץ, לחם
 אבירים אכל איש, והוא לחם
 התורה, שנאמר בו לך אכל
 בשמחה לחמך, והוא לעבודת
 האדם, ה' של אדם שנאמר ביה
 המוציא לחם מן הארץ. מה זה
 לעבודת האדם? אין עבודה פאן
 אלא תפלה, שהיא עבודת
 השכינה, עבודת יהו"ה ודאי,
 ועליה נאמר יצא אדם לפעלו
 ולעבודתו עדי ערב. יצא אדם
 לפעלו - זו תפלת שחרית.
 ולעבודתו עדי ערב - זו תפלת
 מנחה, שנאמר ביה ויצא יצחק
 לשוח בשדה לפנות ערב.

תקון שנים וחמשים

בראשית פרא אלהי"ם. אלהי"ם
 חמש אותיות פחושפון ה', א"ד
 מן אדנ"י כף עולה לחמש, וסוד
 הדבר - ואד יעלה מן הארץ
 והשקה את כל פני האדמה. בא
 וראה, התעוררות צריכה ממטה
 למעלה, ואחר כך והשקה את כל
 פני האדמה, והשקה ו' היא
 השקאה ממעלה למטה, שהיא
 נחל קדומים שנמשך מן המוח,
 וכך צריף להעיר התעוררות
 בראשונה מהאשה, וסוד הדבר -
 אשה פי תזריע, ומיד וילדה זכר.
 הנקבה אדנ"י, הזכר יהו"ה,
 כשמקדימה הבת, שולט הזכר
 ונעשה יאהדונה"י, וסוד הדבר -
 יהוה אדנ"י חילי, ועל פמותי
 ידריכני - אלו האבות, למנצח
 בנגינותי - האמה ושתי השוקים.

תוקפא דכלא מלעילא, חילי חיל י' ודא אבא,
 תוקפא דיליה נביעו דלית ליה סוף.

אמר רבי אלעזר אבא והא אוקמוהו מארי
 מתניתין, דעד ארבעין יומין יכול
 לאחזרא נוקבא דכורא, ואתהפך מדינא
 לרחמי, ואוקמוהו בגין דעד קצין לית תמן
 דיוקנא, דאתמר ביה (בראשית ב ז) וייצר יהו"ה
 אלהי"ם, אם פן אמאי נטיל שעורא במ', בגין
 דאיהי שעורא דנקודה דאיהי י' טפה,
 (שעורא) דבה אתעביד י"ם מ"י, ודאי נחל
 קדומים דא ו' דאתמשך מן י' (ס"א ים), והשקה
 את כל פני האדמה, מאי פני האדמה, אלא
 אלין אנפין דאינון סומק וחור וירוק ואופם,
 באלין גוונין נהירא ההיא מבועא, דגוונין
 אינון מהאי יבשה, נביעו נהירא דילה (ס"א
 דחילא), דהכי איהו נביעו לארעא פנשמקא
 לגופא, פמה דאילנא לא מתרבי אלא במיא,
 הכי ישראל דאינון ענפין דאילנא לא מתרביין
 אלא בנביעו דאורייתא.

ורזא דמלה מעין גנים באר מים חיים ונוזלים
 מן לבנון (שיר ד טו), מעין דא חכמה פתר
 איהו אמון מופלא, דבעא לנטעא אילנין
 בגנתא, אסתפל בכל גנתא ולא אשפח תמן
 מבועא דמיא, מה עבד, אמר אפיק מעין,
 ולבתר אטע גן, ואתרבי אילנא, ובגין דא מעין
 גנים, בקדמיתא אדפיר מעין ולבתר גנים, ודא
 ג"ן סדרים דאורייתא, וכמה דאית גן לתתא
 הכי אית ג"ן לעילא, והאי מעין איהו במוחא,
 אילנא גופא, ענפין דיליה דרועין ורגלין,
 ונוזלים מן לבנון דא לבא (נ"א לבנה) דאיהי
 דל"ת דלה בגלותא, ועלה אתמר (במדבר כד ז) וזל
 מים מדליו.

וי לון לבני נשא דלא משתדלין באורייתא,

מה זה חילי? התקף של הכל
 מלמעלה, חילי - חיל י', וזה
 האב, תקפו - הנביעה שאין לה
 סוף.

אמר רבי אלעזר: אבא, והרי
 פרשוהו בעלי המשנה, שעד
 ארבעים ימים יכולה לחזר
 הנקבה לזכר, ומתהפך מדין
 לרחמים, ופרשוהו משום שעד
 כעת אין שם דמות, שנאמר בו
 וייצר יהו"ה אלהי"ם, אם פן,
 למה נטל שעור במ', משום
 שהיא שעור הנקדה שהיא י'
 טפה, (השעור) שבה נעשית י"ם
 מ"י, ודאי נחל קדומים זה ו'
 שנמשך מ' (ס). והשקה את כל
 פני האדמה, מה זה פני האדמה?
 אלא אלו הם הפנים, שהם ארם
 ולבן וירוק ושחר, בגונים הללו
 מאיר אותו המעין, שהגונים הם
 מהיבשה הזו, נביעת האורה
 שלה (של כחה), שבה הנביעה לארץ
 כמו הנשמה לגוף, כמו שהאילן
 לא מתגדל אלא במים, כך ישראל
 שהם ענפי האילן לא מתגדלים
 אלא בנביעת התורה.

וסוד הדבר - מעין גנים באר מים
 חיים ונוזלים מן לבנון. מעין זה
 חכמה פתר, הוא אמון מפלא,
 שרצה לנטע אילנות בגן, הסתפל
 בכל הגן ולא מצא שם מעין מים,
 מה עשה? אמר, אוציא מעין
 ואחר כך אטע גן ומתגדל האילן,
 ומשום כך מעין גנים, בראשונה
 הזכיר מעין ואחר כך גנים, וזה
 חמשים ושלושה הסדרים של
 התורה, וכמו שיש גן למטה, כך
 יש גן למעלה, ותמעין הזה הוא
 במח, האילן - הגוף, ענפיו -
 הדורות והרגלים, ונוזלים מן
 לבנון - זה הלב (לכניה), שהיא
 דל"ת, דלה בגלות, ועליה נאמר
 וזל מים מדליו.

אוי להם לבני אדם שלא

דאתקריאו עצים יבשים דאינון עתידין
לאתוקדא בנורא דגיהנם, ולא למגנא אמרו
מארי מתניתין דאינון עמלין וירתינ גיהנם,
ואף על גב דמתרבי אילנא דאיהו גופא
דאורייתא, ולית ליה איבא דאינון פקודין
דעשה, מה פתיב ביה (דברים פ ס) רק עץ אשר
תדע פי לא עץ מאכל הוא אותו תשחית וכתב,
ובגין דא אמרו מארי מתניתין דלית מדרשא
עקר אלא המעשה איהו עקר. (דף 19 ע"ב).

תקונא חמשין ותלת

בראשית ברא אלהיים תמן ב"ת, תמן א"ם
דהוא א"ם מאלהיים, ואינון גן
עלאה גן תתאה. פתח רבי שמעון ואמר (בראשית
ב ל). ויטע יהו"ה אלהיים גן בעדן מקדם וישם
שם את האדם אשר יצר, ויטע יהו"ה אלהיים
גן דא שכינתא, בעדן דא אימא עלאה, מקדם
אבא עלאה, וישם שם את האדם אשר יצר
דא עמודא דאמצעייתא, ועליה אתמר (שם ב
ט) וייצר יהו"ה אלהיים את האדם עפר מן
האדמה ויפח באפיו נשמת חיים וגומר, וייצר
צייר ליה בתרין עלמין בעלמא דין ובעלמא
דאתי, ויפח באפיו נשמת חיים דא נשמת כל
חי, ויהי האדם דא רוחא דחי, לנפש חיה
דא שכינתא תתאה.

ועוד ויטע יהו"ה אלהיים גן דא אורייתא
דבכתב, עדן דא עדונא דאורייתא, ושווי
תמן את האדם דבריאה, ומה פתיב ביה (ישעיה
זי יא) ביום נטעך תשגשגי. ויצמח יהו"ה
אלהיים וכו' (בראשית ב ט). יהו"ה אלהיים אבא
ואימא, כל עץ נחמד למראה (שם) דא עמודא
דאמצעייתא, דכל גוונין שפירין ביה אתחזיין,
ובגין דא נחמד למראה, תפארת שפירו דכל
גוונין, וטוב למאכל דא צדיק.

מתעסקים בתורה, שנקראו עצים
יבשים, שהם עתידים להשרף
באש הגיהנם, ולא להנם אמרו
בעלי המשנה שהם עמלים
וירדשים גיהנם, ואף על גב
שמתגדל האילן, שהוא גוף
התורה, ואין לו פרי, שהם מצוות
עשה, מה פתיב בו? רק עץ אשר
תדע פי לא עץ מאכל הוא אותו
תשחית וכתב, ומשום זה אמרו
בעלי המשנה שלא המדרש עקר,
אלא המעשה הוא העקר.

תקון חמשים ושלשה

בראשית ברא אלהיים שם ב"ת,
שם א"ם, שהוא א"ם מאלהיים,
והם הגן העליון והגן התחתון.
פתח רבי שמעון ואמר: ויטע
יהו"ה אלהיים גן בעדן מקדם
וישם שם את האדם אשר יצר.
ויטע יהו"ה אלהיים גן - זו
השכינה, בעדן - זו האם
העליונה, מקדם - האב העליון,
וישם שם את האדם אשר יצר -
זה העמוד האמצעי, ועליו נאמר
ויצר יהו"ה אלהיים את האדם
עפר מן האדמה ויפח באפיו
נשמת חיים וגומר. וייצר ציר
אותו בשני עולמות, בעולם הזה
ובעולם הבא, ויפח באפיו נשמת
חיים - זו נשמת כל חי, ויהי
האדם - זו רוח החיים, לנפש חיה
- זו השכינה התחתונה.

ועוד, ויטע יהו"ה אלהיים גן -
זו תורה שבכתב, עדן - זה עדון
התורה, ושם שם את האדם של
בריאה, ומה פתיב בו? ביום
נטעך תשגשגי. ויצמח יהו"ה
אלהיים וכו', יהו"ה אלהיים -
אב ואם, כל עץ נחמד למראה -
זה העמוד האמצעי, שכל הגונים
היפים נראים בו, ומשום זה
נחמד למראה, תפארת - היפי של
כל הגונים, וטוב למאכל - זה
צדיק.

אמר ליה רבי יהודה, והא כל עץ פתיב, אי
הוה אמר עין שפיר, אבל כל עץ פתיב,
אמר ליה ודאי הכי הוא, דבכל אתר. כ"ל
צדיק איהו, אבל כלא חד, כל דא צדיק, עץ
דא עמודא דאמצעייתא, דגוף וברית חשבינן
חד, אבל בהאי קרא כל עץ נחמד למראה
וטוב למאכל דא צדיק, למראה דא שכינתא
דאתמר בה (במדבר יב ו) במראה אליו אתודע,
ועין החיים דא עמודא דאמצעייתא, דאיהו עץ
החיים דלעילא דאתמר בה (קהלת ז יב) החכמה
תחיה בעליה.

אמר ליה הא שכינתא תתאה איהו גן, דמתמן
עין החיים נטוע, כמה דאתמר (בראשית
ב ט) ועין החיים בתוך הגן, מאי מן האדמה,
אלא דא שכינתא עלאה, דמינה אתנטע כל עץ
דאיהו צדיק, כ"ל איהו מסטרא דמ"י, דהכי
סליק לחשבון כ"ל מ"י, ובגינה אתמר (איוב
לח כט) מבטן מי יצא הקרח וגומר, דאיהו
הקרח הנורא.

ועין הדעת טוב ורע איהו לתתא, עין הדעת
טוב דא מטטרוין, ורע דא סמאל
ובגין דא ועין הדעת ו' אתא לרבווייא, דאיהו
אתי מאתר אחרא, עין הדעת טוב ורע,
ועוד ויצמח יהו"ה אלהיים מן האדמה
כל עץ, דא איהו צמח צדיק (ירמיה כג ה)
ומתחתיו יצמח (זכריה ו יב), תא חזי כל מאן
דנטיר ברית, ההוא בר דיהיב ליה קודשא
בריה הוא, עליה אתמר (בראשית ב ט) ויצמח
יהו"ה אלהיים כל עץ נחמד למראה ברזין
דאורייתא, וטוב למאכל בפקודין דאורייתא,
אבל ברא אחרא דלא אתעביד בדחילו ורחימו
דקודשא בריך הוא, מה פתיב ביה (שם) ועין
הדעת טוב ורע, ודא ערבוניא דטוב ורע, מעורב ממצה ושאר.

אמר לו רבי יהודה: ויהי פתוב
כל עץ, אם היה אומר עץ - לפה,
אבל פתוב כל עץ? אמר לו: ודאי
כך זה, שבכל מקום, כ"ל הוא
צדיק, אבל הכל אחד. כל זה
צדיק, עץ זה העמוד האמצעי,
שגוף וברית נחשבים לאחד, אבל
בפתוב הנה כל עץ נחמד למראה
וטוב למאכל - זה צדיק, למראה
- זו השכינה, שנאמר בה במראה
אליו אתודע, ועין החיים - זה
העמוד האמצעי, שהוא עץ
החיים שלמעלה, שנאמר בו
החכמה תחיה בעליה.

אמר לו: הרי השכינה התחתונה
היא הגן, שמשם עין החיים נטוע,
כמו שנאמר ועין החיים בתוך
הגן. מה זה מן האדמה? אלא זו
השכינה העליונה שממנה ננטע
כל עץ, שהוא צדיק. כ"ל הוא
מצד של מ"י, שכן עולה לחשבון
כ"ל מ"י, ובשבילה נאמר מבטן
מי יצא הקרח וגומר, שהוא
הקרח הנורא.

ועין הדעת טוב ורע, הוא למטה,
עין הדעת טוב - זה מטטרוין,
ורע - זה סמאל, ומשום זה ועין
הדעת, ו' בא לרבות, שהוא בא
מקום אחר, ועין הדעת טוב
ורע. ועוד, ויצמח יהו"ה אלהיים
מן האדמה כל עץ, זהו צמח צדיק
ומתחתיו יצמח. בא תראה, כל
מי ששומר ברית, אותו הגן
שנותן לו הקדוש ברוך הוא עליו
נאמר ויצמח יהו"ה אלהיים כל
עץ נחמד למראה - בסודות
התורה, וטוב למאכל - במצוות
התורה, אבל בן אחר שלא נעשה
בינאה ואהבה של הקדוש ברוך
הוא, מה פתיב בו? ועין הדעת
טוב ורע, וזו ערבוניה של טוב
ורע, מערב ממצה ושאר.

מעורב ממצה ושאר.

וּבְגִין דָּא מְנִי קוּדְשָׁא בְרִין הוּא לְיִשְׂרָאֵל לְנִטְרָא גְרַמְיָה בְּפִרְיָה וּרְבִיָּה, הָדָא הוּא דְכִתִּיב (שם יז) וּמַעַץ הַדְּעַת טוֹב וְרַע לֹא תֹאכַל מִמֶּנּוּ, טוֹב מִסְטְרָא דְדָם טָהוּר, וְרַע מִסְטְרָא דְדָם נְדוּת, דְּהָאֵי בְר גְּרִים אַבְדָּא דְתְרִין עֲלָמִין, הָדָא הוּא דְכִתִּיב (שם) פִּי בְיוֹם אֶכְלֶךָ מִמֶּנּוּ מוֹת תָּמוּת, מוֹת בְּעֲלָמָא דִין, תָּמוּת בְּעֲלָמָא דְאַתִּי.

תקונא חמשין וארבע

בְּרַאשִׁית בְּרָא אֱלֹהִים, אֶת הַשָּׁמַיִם עֵץ הַחַיִּים, וְאֶת הָאָרֶץ כֹּל עֵץ נִחְמַד לְמַרְאָה, וְהָאָרֶץ הִיְתָה תְהוֹ וּבְהוּ דָּא עֵץ הַדְּעַת טוֹב וְרַע, וְדָא רְזָא תְהוּ עֵמְק רַע, בְּהוּ עֵמְק טוֹב, וְדָא עֵץ הַדְּעַת טוֹב וְרַע, פִּי שָׁם כָּל יְהוּ"ה שִׁפְת פֹּל הָאָרֶץ (שם יא ט), וּמַהֲכָא נֶפֶק כָּל עֲרֻבּוּכְיָא דְטוֹב וְרַע, דְּאִיהוּ רְזָא דְצַדִּיק וְרַע לוֹ רָשַׁע וְטוֹב לוֹ. (דף פח ע"א).

תקונא חמשין וחמש

בְּרַאשִׁית בְּרָא בִּי"ת רֵא"ש, וְאִינוּן אַבְא וְאִמָּא, בְּרָא תְרַגּוּם בְּרָא. אִיהִי עֲמוּדָא דְאֲמַצְעִיתָא, וְעֲלִיָּה אֲתַמֵּר (בְּרַאשִׁית ב) וְנִהָר יוֹצֵא מַעְדָן, אִית עָדָן וְאִית עָדָן, הָדָא הוּא דְכִתִּיב (תהלים לו ט) וְנַחַל עֲדִינְךָ תִשְׁקֶם, עֲדִינְךָ וְדָאֵי, דָּא עָדָן עֲלָאָה כְּתֵר עֲלָאָה, עָדָן דִּלְתַתָּא דָּא י', וְאִית עָדָן דִּלְתַתָּא וְדָא אִימָא עֲלָאָה דְאִיהִי ד', אִיהִי עָדָן לְגַבֵּי נִהָר דִּלְתַתָּא מִינָהּ, הָדָא הוּא דְכִתִּיב וְנִהָר יוֹצֵא מַעְדָן לְהִשְׁקוּת אֶת הַגֵּן.

הָא חֲזִי כְּמָה נְהָרוֹת אִינוּן מְשַׁנְיִין דָּא מִן דָּא, אִית נִהָר וְאִית נִהָר, אִית נִהָר מְנַהֲרָא דְלַעֲלֵא דְאֲתַקְרִי נִהָרָא דְמִיָּא דְאוּרִייתָא, דְאֲתַמֵּר בֵּיה (משלי יג יד) תוֹרַת חָכָם מְקוֹר חַיִּים, וְאִית נִהָר דְאֲתַקְרִי נִהָר פְּלִגְיוֹ, דְכְּמָה פְּלִגְיוֹ

עֲמִיקִין תְּלִיין מְנִיָּה, דְאֲתַמֵּר בְּהוּן (שם כא) פְּלִגְי מִים לְב מְלַךְ וְגוֹמֵר, וְאִית נִהָר דְאֲתַקְרִי נַחַל קְדוּמִים, דְאֲתַמֵּשֶׁף מַעֲלָאִין, וּמְנִיָּה תְּלִיין שְׂבָעָה נְהָרוֹת, דְאֲתַמֵּר בְּהוּן (תהלים צח ח) נְהָרוֹת יִמְחֵאוּ כֶּף יַחַד הַרִים יִרְנְנוּ, וְאִית נִהָר דְאֲתַקְרִי נִהָר דִּינוּר מִסְטְרָא דְשִׁמְאָלָא, דְאֲתַמֵּר בֵּיה (דניאל ד ז) נִהָר דִּינוּר נְגִיד וְנֶפֶק מִן וְגוֹמֵר, וְנִהָר בְּכַל אֲתַר אִיהוּ ו', מִסְטְרָא דְאַבְא וְאִימָא אֲתַקְרִי נַחַל קְדוּמִים, וּמִסְטְרָא דְעָדָן עֲלָאָה אֲתַמֵּר בֵּיה (תהלים לו ט) וְנַחַל עֲדִינְךָ תִשְׁקֶם.

וּמִסְטְרָא דִּימִינָא אֲתַקְרִי נִהָר פְּלִגְיוֹ, וּמִסְטְרָא דְשִׁמְאָלָא אֲתַקְרִי נִהָר דִּינוּר, וּמְנִיָּה תְּלִיין שְׂתִין עֲנִפִין דִּנְוָרָא דְאֲתַקְרִיאוּ שְׁשִׁים גְּבוּרִים, וְאִינוּן שְׂתִין פּוּלְסִין דִּנְוָרָא דְמַחִיוּהָ לְמַטְטְרוּן, וּמִסְטְרָא דִּימִינָא וּשְׁמָאָלָא אֲתַמֵּר בְּכַל נַחֲלִין דְתִלְיין מְנִיָּיְהוּ, נִהָרֵי נַחֲלֵי דְבִשׁ וְחַמְאָה, וְנַחַל עֲדִינְךָ דָּא נִהָר דְנִפְיק מַעְדָן, דְאֲתַמֵּר בֵּיה (בראשית ב ז) וְנִהָר יוֹצֵא מַעְדָן, וְהִיא אִיהִי עָדָן דְעִין לֹא רָאָתָה אֱלֹהִים וְכוּ' (ישעיה סד ג). סְתִים וְגַנְיֹז, דְאִיהוּ כְּתֵר עֲלָאָה, וּמִשֶּׁם יִפְרַד וְהִיָּה לְאַרְבַּעָה רָאשִׁים (א דְאִיהוּ ד' אֲתוּנוּ דְשֶׁם בּוֹ ד') אֵלִין יְהוּ"ה דְאִינוּן אַבְא וְאִימָא בְּרָא וּבִרְתָּא. תַּא חֲזִי קַרְקַפְתָּא דָּא אַל"ף, כְּגוּוּנָא דָּא אַרְבַּע סְטְרִין דִּילִיָּה בְּהוּן הוּהוּ יְהוּ"ה הוּא וּשְׁמִיָּה חַד, (דברים ד לה) אִין עוֹד מְלַבְדוּ בְּלָא פְרוּד וּבְלָא שְׂתוּף כְּלָל.

וְעוֹד וְנִהָר דָּא ו', יוֹצֵא מַעְדָן דָּא י', וּמִשֶּׁם יִפְרַד וְהִיָּה לְאַרְבַּעָה רָאשִׁים - זָה ד', (אלו ארבע האותיות). וְעוֹד, וְנִהָר יוֹצֵא מַעְדָן - זו הָאֵם הַעֲלִיוּנָה, שְׁהִיא א' הַשְּׁנִיָּה, כְּמוֹ שְׂבָאָרוּהוּ בְּעֲלֵי הַמְּשֻׁנָּה מַה זָה אַל"ף? אֵלֶף בֵּינָהּ, וּלְאֵן נִמְשַׁף

תְּלוֹיִים מִמֶּנּוּ, שְׁנַאָמֵר בְּהֵם פְּלִגְי מִים לְב מְלַךְ וְגוֹמֵר, וְיַש נִהָר שְׁנַקְרָא נַחַל קְדוּמִים, שְׁנַמְשַׁף מַהֲעֲלִיוּנִים, וּמִמֶּנּוּ תְּלוֹיִים שְׂבָעָה נְהָרוֹת, שְׁנַאָמֵר בְּהֵם נְהָרוֹת יִמְחֵאוּ כֶּף יַחַד הַרִים יִרְנְנוּ, וְיַש נִהָר שְׁנַקְרָא נִהָר דִּינוּר מִצַּד הַשְּׂמָאל, שְׁנַאָמֵר בּוֹ נִהָר דִּי-נוּר נִגְד וְנֶפֶק מִן וְגוֹמֵר, וְנִהָר בְּכַל מְקוּם הוּא ו'. מַהֲצַד שְׁל אַב וְאֵם נִקְרָא נַחַל קְדוּמִים, וּמַצַּד שְׁל הַעָדָן הַעֲלִיּוֹן נַאָמֵר בּוֹ וְנַחַל עֲדִינְךָ תִשְׁקֶם.

וּמַצַּד הַיָּמִין נִקְרָא נִהָר פְּלִגְיוֹ, וּמַצַּד הַשְּׂמָאל נִקְרָא נִהָר דִּינוּר, וּמִמֶּנּוּ תְּלוֹיִים שְׁשִׁים עֲנַפִּים שְׁל אֵשׁ שְׁנַקְרָאוּ שְׁשִׁים גְּבוּרִים, וְהֵם שְׁשִׁים מִכּוֹת שְׁל אֵשׁ שְׁהַכּוּ אֶת מַטְטְרוּן, וּמַצַּד הַיָּמִין וְהַשְּׂמָאל נַאָמֵר בְּכַל הַנְּחָלִים שְׂתִלְוִיִים מֵהֶם, נִהָרֵי נַחֲלֵי דְבִשׁ וְחַמְאָה. וְנַחַל עֲדִינְךָ, זָה הַנִּהָר שְׁיּוֹצֵא מַעְדָן, שְׁנַאָמֵר בּוֹ וְנִהָר יוֹצֵא מַעְדָן, וְזָה הַעָדָן שְׁעִין לֹא רָאָתָה אֱלֹהִים וְכוּ', סְתוּם וְגַנְיֹז, שְׁהוּא כְּתֵר עֲלִיוֹן, וּמִשֶּׁם יִפְרַד וְהִיָּה לְאַרְבַּעָה רָאשִׁים (א, שְׁהוּא ד' אוֹתִיוֹת שֶׁל שֵׁם בְּרָד'), אֵלוּ יְהוּ"ה שְׁהֵם הָאָב וְהָאֵם, הַבֵּן וְהַבַּת. בֹּא וּרְאֵה, הַקַּרְקַפֵּת זֹו אַל"ף כְּמוֹ זָה: (ציור למעלה), אַרְבַּעַת הַצְּדָדִים שְׁלוֹ בְּהֵן הִיָּה יְהוּ"ה הוּא וּשְׁמוֹ אֶחָד, אִין עוֹד מְלַבְדוּ, בְּלִי פְרוּד וּבְלִי שְׂתוּף כְּלָל (ציור למעלה).

וְעוֹד, וְנִהָר - זָה ו', יוֹצֵא מַעְדָן - זָה י', וּמִשֶּׁם יִפְרַד וְהִיָּה לְאַרְבַּעָה רָאשִׁים - זָה ד', (אלו ארבע האותיות). וְעוֹד, וְנִהָר יוֹצֵא מַעְדָן - זו הָאֵם הַעֲלִיוּנָה, שְׁהִיא א' הַשְּׁנִיָּה, כְּמוֹ שְׂבָאָרוּהוּ בְּעֲלֵי הַמְּשֻׁנָּה מַה זָה אַל"ף? אֵלֶף בֵּינָהּ, וּלְאֵן נִמְשַׁף

בגופא, ומשם יפרד והיה לארבעה ראשים
אלין תרין דרועין ותרין שוקין, מאן גן
דאתשקייא מגייה לתתא דא שכנינתא, דתרין
גנין אינון חד לעילא וחד לתתא, הדא הוא
דכתיב (שיר ח יג) היושבת בגנים והיא אוקמוה.

ואית נהר לתתא דאיהו מטטרוין, דאתפרש
לארבע סטרין דאינון מיכא"ל גבריאל"ל
נוריא"ל רפא"ל, שם האחד פישון הוא הסבב
את פל ארץ החוילה אשר שם הזקב (בראשית ב
יא). וזקב איהו לצפון, הדא הוא דכתיב (איוב לו
כב) מצפון זקב יאתה, ורזא דמלה הולף אל
צפון דא גבריאל"ל, ולבתר הולף אל דרום (קהלת
א^ו) ודא גיחון דתמן מיכא"ל, הפוכא מלעילא,
דאמר קרא עליה הולף אל דרום בקדמיתא,
ולבתר סובב אל צפון, סובב סובב לתרין סטרין
דאינון מזרח ומערב, דאינון חדקל ופרת,
דתמן אוריא"ל רפא"ל.

פישון לקבל אורייתא דבעל פה, ומתמן
פישון, פי שונה הלכות, גיחון"ג'
ג"ומל חסד, ותמן חיוון דאתקריאו חיות
הקדש מסטרא דאריה מסטרא דימינא,
מסטרא דשמאלא נחש, דאתמר ביה (ויקרא יא
כב) פל הולף על גחון, לאענשא ביה למאן
דאעבר על אורייתא דאתיהיבת מימינא,
פישון (דף פח ע"ב) תמן שפיפון, לאענשא למאן
דאעבר על אורייתא דבעל פה, חדקל ח"ד
ק"ל, דא חריפא בלישניה וחד מסטרא
דימינא, ק"ל מסטרא דשמאלא, לאולפא
תרוייהו, ח"ד בשנים, וק"ל בשפון, ובגין
דא פישון פי שונה הלכות, גיחון גיחון ההוא
דאתמר ביה (דברים לד ו) ויקבור אותו בגי, תמן
שריא לסטרא דימינא, פרת כליל פלהו, האי

בגוף? ומשם יפרד והיה
לארבעה ראשים, אלו שתי
זרועות ושתי שוקים. מי הגן
שנשקה ממנו למטה? זו
השכינה, ששני גנים הם, אחד
למעלה ואחד למטה. זהו
שכתוב היושבת בגנים, והרי
פרשוקה.

ויש נהר שהיא מטטרוין,
שנפרד לארבעה צדדים, שהם
מיכא"ל גבריאל"ל נוריא"ל
רפא"ל, שם האחד פישון הוא
הסבב את כל ארץ החוילה אשר
שם הזקב, והזקב הוא לצפון,
זהו שכתוב מצפון זקב יאתה,
וסוד הדבר - הולף אל צפון, זה
גבריאל"ל, ואחר כך הולף אל
דרום, וזה גיחון ששם מיכא"ל,
ההפך מלמעלה, שאמר עליו
הכתוב הולף אל דרום
בראשונה, ואחר כך סובב אל
צפון, סובב סובב לשני צדדים
שהם מזרח ומערב, שהם חדקל
ופרת, ששם אוריא"ל רפא"ל.
פישון כנגד התורה שבעל פה,
ומשם פישון - פי שונה הלכות.
גיחון"ג' - ג"ומל חסד, ושם
החיות שנקראו חיות הקדש
מהצד של אריה מצד הימין,
מצד השמאל נחש, שנאמר בו
פל הולף על גחון, להעניש בו
את מי שעובר על התורה שנתנה
מימין. פישון - שם שפיפון,
להעניש את מי שעובר על
התורה שבעל פה. חדקל - ח"ד
ק"ל, זה חריף בלשונה, ואחד
מצד ימין, ק"ל מצד השמאל,
ללמד שניהם, ח"ד בשנים וק"ל
בשפתים, ומשום זה, פישון -
פי שונה הלכות, גיחון - גיחון,
אותו שנאמר בו ויקבור אותו בגי,
שם שריו לצד ימין, פרת כולל
את כלם, זה פריה ורביה, עליו

פריה ורביה, עליה אתמר (תהלים סח יד) אם
תשכבון בין שפתים, אם ודאי למעבד תמן
פריה ורביה.

ובארין ארבעה עאלו לפרדס אלין ארבעה,
אלין דעאלו בקליפין חד הציץ ומת,

חד הציץ ונפגע, וחד אשתמד (נ"א נפק לתרבות
רעה), רביעאה דעאל במוחא דאגוזא עאל
בשלם ונפק בשלם, האי דאתמר ביה הציץ
ונפגע, עאל בענג ולא עאל ביה פדקא יאות.
אתהפך ליה לנגע, ודא נהר דיוצא מעדן,
דאיהו סימן ענ"ג ע'דן נ'הר ג'ן, הכא אסור
והתר טומאה וטהרה פשר ופסול.

ויקח יהו"ה אלהיים את האדם ויניחהו בגן
עדן לעבדה ולשמרה (בראשית ב טו), תא
חזי קודשא בריך הוא אוליף לאדם אורייתא,
הדא הוא דכתיב (איוב כח כז) אז ראה ויספרה
הכינה וגם חקרה ויאמר לאדם, וזהו
ויניחהו בגן עדן, זה הגן של
התורה, לעבדה - במצוות עשה
של התורה, שהוא זכור, הנזכר,
ולשמרה - במצוות לא תעשה,
שהוא שמור, הנקבה. את האדם,
שהיה כדיוקן של התורה, שא"ת
לרבות התורה שנתנה לאדם מא'
עד ת', שנתנה מימין ומשמאל,
ששם מצוות עשה ולא תעשה,
מצוות של עשה מימין כנגד ו"ה
זכר", וזה זכרונות, מצוות של
לא תעשה משמאל כנגד י"ה
שמ", העמוד האמצעי כולל
שניהם, יהו"ה שמו, והוא קול
השופר מצד האם העליונה שהיא
שופר. התקיעה היא מצד הימין,
ושכרים מצד השמאל,
השלשלת"ת שהיא תרועה מצד
של שניהם.

בראשית (ברא ש"ח), ברא
אלהיים. האלהיים הגה היא
האם העליונה, שרוכבת ועולה
אלהיים איהי אימא עלאה, דרכיבת וסליקת בתרועה (ראיהו

נאמר אם תשכבון בין שפתים,
אם ודאי לעשות שם פריה ורביה.
ובאר"ה הארבעה נכנסו לפרדס
הארבעה הללו. אלו שנכנסו עם
קלפות, אחד הציץ ומת, אחד
הציץ ונפגע, ואחד יצא לשמד
(קרא לתרבות רעה), הרביעי שנכנס
למח האגוז, נכנס בשלום ויצא
בשלום. זה שנאמר בו הציץ
ונפגע, נכנס בענג ולא נכנס בו
כראוי, התהפך לו לנגע, וזה נהר
שיוצא מעדן, שהוא סימן ענ"ג,
ע'דן נ'הר ג'ן, כאן אסור והתר,
טמאה וטהרה, פשר ופסול.

ויקח יהו"ה אלהיים את האדם
ויניחהו בגן עדן לעבדה
ולשמרה. בא וראה, הקדוש ברוך
הוא למד את האדם תורה, וזהו
שכתוב אז ראה ויספרה הכינה
וגם חקרה ויאמר לאדם, וזהו
ויניחהו בגן עדן, זה הגן של
התורה, לעבדה - במצוות עשה
של התורה, שהוא זכור, הנזכר,
ולשמרה - במצוות לא תעשה,
שהוא שמור, הנקבה. את האדם,
שהיה כדיוקן של התורה, שא"ת
לרבות התורה שנתנה לאדם מא'
עד ת', שנתנה מימין ומשמאל,
ששם מצוות עשה ולא תעשה,
מצוות של עשה מימין כנגד ו"ה
זכר", וזה זכרונות, מצוות של
לא תעשה משמאל כנגד י"ה
שמ", העמוד האמצעי כולל
שניהם, יהו"ה שמו, והוא קול
השופר מצד האם העליונה שהיא
שופר. התקיעה היא מצד הימין,
ושכרים מצד השמאל,
השלשלת"ת שהיא תרועה מצד
של שניהם.

בראשית (ברא ש"ח), ברא
אלהיים. האלהיים הגה היא
האם העליונה, שרוכבת ועולה

ראש השנה הַדָּא הוא דכתיב (תהלים מז ו) עֲלָה אֱלֹהִים בְּתֻרֵי עַז, דְּאִתְמַר בֵּיהּ (במדבר כג כא) לֹא הֵבִיט אֵוֶן בְּיַעֲקֹב וְלֹא רָאָה עֲמֹל בְּיִשְׂרָאֵל יְהוָה אֱלֹהֵינוּ עִמּוֹ וְתִרְוַעַת מָלְךְ בּוֹ, הָרִי לָךְ דְּתִרְוַעַת אִיְהוָה בְּיַעֲקֹב, וְאִתְמַר בֵּיהּ עֲלָה אֱלֹהִים בְּתֻרֵי עַז יְהוָה בְּקוֹל שׁוֹפָר סְלִיק. תְּקַעוּ בַּחֲדָשׁ שׁוֹפָר (תהלים פא ד) דָּא תְּקִיעָה, וְדָא יִרְחָא דְסִיְהָרָא אֲתַפְסִיָא, מְלָכִיּוֹת מְסַטְרָא דְמַלְכוּת דְּאִיְהוּ זֵה שְׁמִי (שמות ג טו), דְּתַמְן קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא אֲשַׁתְּמוּדַע לְמַלְךְ עַל כֹּל הָאָרֶץ, וּבָהּ אִיְהוּ הַמְלִיךְ הַקְדוֹשׁ הַמְשַׁפֵּט מְסַטְרָא דְשִׁמְאֵלָא, מְלַךְ עַל כֹּל הָאָרֶץ אֱלֹהִים, וְדָא לְבָא לְשִׁמְאֵלָא מְלָכוֹת, זְכָרוֹנוֹת זְכוּר לְזָכַר וְדָא מוֹחָא לִימִנָא וְתַמְן זְכָרוֹנוֹת, שׁוֹפְרוֹת דָּא קִנְהָ דְאִיְהוּ שׁוֹפָר, וּמִתְמַן נְפִיק קוֹל הַשׁוֹפָר דְּאִיְהוּ עִמּוּדָא דְאִמְצָעִיתָא, וְאִיְהוּ יְהוָה, בְּמוֹחָא בְּלִבָּא בְּגוּפָא.

וְאִיְקַבְּלוּהוּ מְאִרִי מְתַנִּיתִין, דְּלִית פּוֹחַתִין בֵּיהּ מְעַשְׂרָה מְלָכִיּוֹת וּמְעַשְׂרָה זְכָרוֹנוֹת וּמְעַשְׂרָה שׁוֹפְרוֹת, דָּא יו"ד ה"א וּא"ו ה"א (ג"א יו"ד ה"א וּא"ו ה"א), מְלָכִיּוֹת וְתַמְלוּךְ אֲתָה הוּא יְהוָה אֱלֹהֵינוּ, זְכָרוֹנוֹת אֲתָה זֹכֵר, זְכָרְנוּ לְחַיִּים, שׁוֹפְרוֹת תְּקַע בְּשׁוֹפָר גְּדוּל.

וְעוֹד, תְּקַעוּ בַּחֲדָשׁ שׁוֹפָר בְּפִסְהּ לְיוֹם חֲגֵנוּ, מַה זֶה בְּפִסְהּ? זו שְׂכִינָה תַחְתּוּנָה, וּבָהּ פְּתִיבְנוּ לְחַיִּים, שְׁהִיא כְּתִיבָה מִצַּד הַיָּמִין וּמִצַּד הַשְּׂמָאל, וּמִשׁוּם שְׁנָאִחַז בּוֹ, הַזְּכִיר פְּעַמִּים כְּתִיבָה (שְׁהִיא דְ עֲלִינָה דְ תַחְתּוּנָה) (הָאֵם תַּחְתּוּנָה הִיא מִצַּד הַשְּׂמָאל). בְּפִסְהּ, בְּאוֹתוֹ שְׁנָאִמַר בּוֹ מִכְּסָה מִמֶּךָ אֶל תִּחַקֵּר, פְּתִיבְנוּ לְחַיִּים הוּא בְּפִתּוּב הֵזֵה, וְהַלּוּחֹת מְעַשָּׂה אֱלֹהִים הֵמָּה וְהַמְּכַתֵּב מְכַתֵּב אֱלֹהִים הוּא חֲרוֹת עַל הַלּוּחֹת, מַה זֶה חֲרוֹת? זו ה', שְׁנָאִמַר בָּהּ וּקְרָאתֶם דְרוֹר בְּאֶרֶץ,

ה', דְּאִתְמַר בָּהּ (ויקרא כה י) וּקְרָאתֶם דְרוֹר בְּאֶרֶץ, דְרוֹר אִיְהִי חֲרוֹת, וְ"הַלּוּחֹת אֵינוֹן ו"ה בְּרָא וּבְרָתָא, וְאֵינוֹן מְעַשָּׂה אֱלֹהִים דְּאִיְהִי אִימָא עַלְאָה, מְעַשָּׂה אִיְהוּ בְּתַרִין יְדִין דְּתַמְן עֲשִׂיהָ, וּמְכַתֵּב אֱלֹהִים בְּתַרִין יְדִין (דף פט ע"א) דְּתַמְן כְּתִיבָה, וְאִיְהִי חֲרוֹת עַל הַלּוּחֹת, יְד פּוֹתַבְתָּ וְיְד חוֹתַמְתָּ, וְאִיְהִי חֵד יְד הַגְּדוּלָה דְאִתְמַר בָּהּ (שמות יד לא) וַיֵּרָא יִשְׂרָאֵל אֶת הַיָּד הַגְּדוּלָה, וְתַנְיִנָא יְד הַחֲזָקָה הַדָּא הוּא דְכְּתִיב (דברים ד לז) וּבִיד חֲזָקָה וְכוּ, וְרִזָּא דְמְלָה יְהוָה אֱלֹהֵינוּ יְהוָה יְד הַגְּדוּלָה. כּוּז'וֹ בְּמוֹכַס'ז כּוּז'וֹ יְד חֲזָקָה, וְאֵינוֹן יְד עַלְאָה מְסַטְרָא דִימִנָא, יְד תַּתְאָה מְסַטְרָא דְשִׁמְאֵלָא, וְכֻלָּא כ"ח פְּרָקִין, דְּאִתְמַר בְּהוֹן (במדבר יד יז) וְעַתָּה יִגְדַל נָא פַח אַדְנִי, וְדָא פַח מְעַשְׂוֹ הַגִּיד לְעִמּוֹ (תהלים קיא ו). פַּח מְעַשָּׂה בְּרָאשִׁית.

וְעוֹד אִית יו"ד דְּאִתְקְרִי יְד רְמָה, וְדָא יְהוָה יו"ד ה"א וּא"ו ה"א, וְאִית יְד תַּנְיִנָא לְקַבְּלָהּ וְדָא אֱהִי"ה אֶל"ף ה"א יו"ד ה"א, וְדָא כ"ח, בְּזַמְנָא דְחָאבּוֹ יִשְׂרָאֵל אֶסְתַּלַּק הָאִי פַח מְנַיִהוּ וְאִתְמַר בְּהוֹן (איכה א ו) וַיִּלְכּוּ בְּלֹא כֹחַ לִפְנֵי רוּדְף.

וּבְמַלְאָכִים כְּתַבִּיאֵל מְמַנָּא עַל הַפְּתִיבָה, חַתְמִי"אל עַל הַחְתִּימָה, כְּתַבִּיאֵל כְּתַבִּיאֵל אֶל"י, אֶל"י הוּא אֵם בְּחֻשְׁבּוֹן, זֵה אֶלִי וְאִנּוּהוּ, כְּתַב - כ' כְּתוּר, ת' תּוֹרָה, ב' בְּרַכָּה, וְהַכֹּל הָאֵם הַעֲלִינָה, הִיא כְּתוּר בְּרֵאשִׁי כֹּל צְדִיק, וְהִיא תּוֹרַת יְהוָה תְּמִימָה, וְהִיא בְּרַפְתָּ יְהוָה הִיא תַעֲשִׂיר. חַתְמִיאֵל מִצַּד הַחֲקָמָה, וּשְׁנִיָּהֶם חַיִּים. חַקְמָה, שְׂכָתוּב הַחֲקָמָה תַּחֲמִיָה בְּעֲלִיָה, הָאֵם הַעֲלִינָה עֵץ חַיִּים הִיא לְמַחְזִיקִים בָּהּ, וּשְׁנִיָּהֶם לְיָמִין וְלַשְּׂמָאל.

וְתַרְוֵיהוּ חַיִּים, חַקְמָה דְכְּתִיב (קהלת ז יב) הַחֲקָמָה תַּחֲמִיָה בְּעֲלִיָה, אִימָא עַלְאָה עֵץ חַיִּים הִיא לְמַחְזִיקִים בָּהּ (משלי ג יח), וְתַרְוֵיהוּ לִימִנָא וּשְׁמָאלָא.

דְרוֹר הִיא חֲרוֹת, וְ"הַלּוּחֹת" הֵם ו"ה, הַבֵּן וְהַפֹּת, וְהֵם מְעַשָּׂה אֱלֹהִים, שְׁהִיא הָאֵם הַעֲלִינָה, הַמְעַשָּׂה הוּא בְּשִׁתֵּי יָדַיִם שְׁשִׁם עֲשִׂיהָ, וּמְכַתֵּב אֱלֹהִים בְּשִׁתֵּי יָדַיִם שְׁשִׁם כְּתִיבָה, וְהִיא חֲרוֹת עַל הַלּוּחֹת, יְד פּוֹתַבְתָּ וְיְד חוֹתַמְתָּ, וְהִיא יְד הַגְּדוּלָה אַחַת שְׁנָאִמַר בָּהּ וַיֵּרָא יִשְׂרָאֵל אֶת הַיָּד הַגְּדוּלָה, וְהַשְּׁנִית יְד הַחֲזָקָה, זֵהוּ שְׂכָתוּב וּבִיד חֲזָקָה וְכוּ, וְסוּד הַדְּבָר - יְהוָה אֱלֹהֵינוּ, יְהוָה יְד הַגְּדוּלָה. כּוּז'וֹ בְּמוֹכַס'ז כּוּז'וֹ. יְד חֲזָקָה, וְהֵם, יְד עֲלִינָה מִצַּד הַיָּמִין, יְד תַּחְתּוּנָה מִצַּד הַשְּׂמָאל, וְהַכֹּל כ"ח פְּרָקִים, שְׁנָאִמַר בְּהֵם וְעַתָּה יִגְדַל נָא פַח אַדְנִי, וְזֵה פַח מְעַשְׂוֹ הַגִּיד לְעִמּוֹ, פַּח מְעַשָּׂה בְּרָאשִׁית.

וְעוֹד, יֵשׁ יְד שְׁנָקְרָאָת יְד רְמָה, וְזֵה יְהוָה יו"ד ה"א וּא"ו ה"א, וְיֵשׁ יְד שְׁנֵיָה לְקַבְּלָהּ, וְזוֹ אֱהִי"ה אֶל"ף ה"א יו"ד ה"א, וְזֵה כ"ח. בְּזַמְן שְׁחֲטָאוּ יִשְׂרָאֵל, הֶסְתַּלַּק הַפַּח הֵזֵה מִהֶם, וְנָאִמַר בְּהֵם וַיִּלְכּוּ בְּלֹא כֹחַ לִפְנֵי רוּדְף.

וּבְמַלְאָכִים כְּתַבִּיאֵל מְמַנָּה עַל הַפְּתִיבָה, חַתְמִיאֵל עַל הַחְתִּימָה. כְּתַבִּיאֵל כְּתַבִּיאֵל אֶל"י, אֶל"י הוּא אֵם בְּחֻשְׁבּוֹן, זֵה אֶלִי וְאִנּוּהוּ, כְּתַב - כ' כְּתוּר, ת' תּוֹרָה, ב' בְּרַכָּה, וְהַכֹּל הָאֵם הַעֲלִינָה, הִיא כְּתוּר בְּרֵאשִׁי כֹּל צְדִיק, וְהִיא תּוֹרַת יְהוָה תְּמִימָה, וְהִיא בְּרַפְתָּ יְהוָה הִיא תַעֲשִׂיר. חַתְמִיאֵל מִצַּד הַחֲקָמָה, וּשְׁנִיָּהֶם חַיִּים. חַקְמָה, שְׂכָתוּב הַחֲקָמָה תַּחֲמִיָה בְּעֲלִיָה, הָאֵם הַעֲלִינָה עֵץ חַיִּים הִיא לְמַחְזִיקִים בָּהּ, וּשְׁנִיָּהֶם לְיָמִין וְלַשְּׂמָאל.

תַּלְתָּ אֶצְבְּעֵינִי מִתִּיחָדִין בְּקוֹלְמוֹס לְכַתִּיבָהּ, וְעַלְיֵיהּ אָמַר בֶּן זֹמָא, אֵין בֵּין מִים הָעֲלִיוֹנִים לְמִים הַתַּחְתּוֹנִים, אֲלֵא כְּשֶׁלֶשׁ אֶצְבְּעוֹת, וְתָרִין אֶצְבְּעָאן אֵינוֹן דְּסִמְכִין לוֹן, וְאֵינוֹן כְּתָרֵי גְלִימֵי דְסַחֲיפֵי אַהֲדָדִי, רִזִּיאֵל אִיהוּ אורִיאֵל, וְעַלְיָהּ אֲתָמַר (שמות ג טו) וְזֶה זְכַרְרִי עִם ו' רמ"ח, וְדָא רִזִּיאֵל, שְׁמִי עִם י"ה שְׁס"ה שְׁמוֹעָא ל' מ'טטרוֹן י'הוּא ל' רֵאשִׁי תִיבִין שְׁמִי, חסדיא ל' מִסְטְרָא דְחֶסֶד, גְּבַרִיא ל' מִסְטְרָא דְגְבוּרָה, אורִיאֵל ל' מִסְטְרָא דְעֻמְדָא דְאִמְצַעִתָא, בְּכָל סְטְרָא אֵלֵי אִיהוּ מִסְטְרָא דָאם, וְאֵינוֹן אֵלִי א' כְּתָר י' חֲכָמָה ה' אֵימָא עֲלָאָה, דְאִיהִי מְגַדֵּל עֻזוֹ שְׁם יְהוֹ"ה (משלי יח ט).

וְעוֹד אָמַר הַהוּא סְבָא רַבִּי רַבִּי, וְהַמְכַתֵּב מְכַתֵּב אֱלֹהִים הוּא (שמות לב טז), תָּרִין יְדִין פּוֹתְבוֹת מִימִינָא וּמִשְׁמַאלָא, אֲבָל חֲרוֹת עַל הַלּוֹחֹת עֻמְדָא דְאִמְצַעִתָא, (ג"א בן י"ה אִיהוּ וְדֵאִי), כְּמָה מְלֶאכְכֵּי סַפְרִיאֵ אֵית לְעֵילָא דְכַתְבִּין זְכוּוֹן דִּישְׂרָאֵל, וְכְמָה מְלֶאכְכֵּי דְחוּתְמָא דְמְלֶאכְכֵּי בִידֵיהוֹן דְחַתְמִין זְכוּוֹן דִּישְׂרָאֵל, וְכְמָה מְלֶאכְכֵּי אֵינוֹן שְׁקֵלִין קֵלִין וְחַמּוּרִין דְאורִייתָא, הָדָא הוּא דְכַתִּיב (ישעיה לג יח) אֵינָה סוֹפֵר אֵינָה שׁוֹקֵל, וְכַד אִיהוּ חַתִּים בְּטַבְעַת הַמֶּלֶךְ דְאִיהוּ ו' (ג"א י) אֵין לְהַשִּׁיב, חוּתָם אִיהוּ ו' חוּתָם אָמַת, יָד פּוֹתֵב וְיָד חוּתָם ה' תַּתְּאָה פּוֹתֵב ה' עֲלָאָה חוּתָם, דְאֵינוֹן ה' אֶצְבְּעָאן דִּידִי יְמִינָא וְה' אֶצְבְּעָאן דִּידִי שְׁמַאלָא, ה' תַּתְּאָה פּוֹתֵב בָּאת ו' דְאִיהוּ קוֹלְמוֹס, קְנָה דְרוּעָא ה' עֲלָאָה חוּתָם בָּאת י' דְאִיהוּ כַּף הַיָּד.

ש"ם הַדּוּרְ"שׁ אִיהוּ צְדִיק, עֲלִיהּ אֲתָמַר (ישעיה נד) יְהוֹ"ה אֱלֹהִים נָתַן לִי לְשׁוֹן לַמּוֹדִים,

וְדָא (י) יו"ד זְעִירָא, לְדַעַת לְעוֹת אֶת יַעֲקֹב דְּבָר (שם), אֵינוֹן ה"ה, דְּבַהוֹן וְעוֹף יַעֲוֹפֵף עַל הָאָרֶץ (בראשית א ט), וְנִקְוֶה דְשֵׁם הַכּוֹתֵב, וְהַמְכַתֵּב מְכַתֵּב אֱלֹהִים הוּא דָא יְהוֹהוּ, ש"ם הַדּוּרְ"שׁ, יְהוֹ"ה אֱלֹהִים נָתַן לִי לְשׁוֹן לַמּוֹדִים, לְדַעַת לְעוֹת אֶת יַעֲקֹב דְּבָר וְדָא יְהוֹה, יְדִיעַת קוּדְשָׁא בְרִיךְ הוּא בְּשִׁכְנֵיתָיָהּ, בְּהַאי נִקְוֶה יַתְהַלֵּל הַמַּתְהַלֵּל הַשְּׂבָל וְיַדוּע (ירמיה ט ט), וְדָא יְהוֹה.

כָּרְ אֵלִין נִקְוֶדִין צְרִיךְ לְנִקְדָא לוֹן מְקַרְאִין דְאורִייתָא, כְּמָה דְאֵינוֹן כְּתִיבִין בְּאַרְחַ קְשׁוּט, וְכָל הַיּוֹ"ה אֵית לָהּ מִשְׁמָשׂא דְרִכִּיב עֲלִיהּ, וְאִיהִי מְרַכְבָּה לִיהּ, וְהִיא הַיּוֹ"ה אֵית לָהּ מְנַהֲיָא דְשְׁלִיט עֲלִיהּ, כְּגוֹן דְכּוּרָא עַל נוּקְבָא, וְלִית רִשׁוֹ לְנוּקְבָא וְלֵא לְשְׁלוּחָא דִילָהּ לְמַעְבַּד מְדַעַם בְּלֵא רִשׁוֹת בְּעֵלָהּ, דְכָל מָאן דְמִקְבֵּל (דף טפ ע"ב) אִיהִי נוּקְבָא, מְאַתֵר דְאִיהוּ מְקַבֵּל, וְרִזָּא דְמֵלָה (קהלת הו ט) כִּי גְבוּרָה מַעַל גְבוּרָה שׁוּמַר, וּכְגוּוֹנָא דָא שְׁלִיחָא לְעֵילָא מִטְטְרוֹן, וְכְמָה מְמַנֵּן דְתַחֲתוֹ יְדִיהּ דְאֵינוֹן שְׁלִיחָן דְשְׁכִינְתָא, וּשְׁכִינְתָא אִיהִי נוּקְבָא, לִית לָהּ רִשׁוֹ לְאִזְלָא לְשׁוּם אֲתֵר בְּלֵא רִשׁוֹ בְּעֵלָהּ, וְרִזָּא דְמֵלָה וְיִקְחוּ לִי תְרוּמָה (שמות כה ב), אִם אֲתוֹן בְּעִיתוֹן דְשְׂרִיא שְׁכִנְתִי בִינִיכּוֹן, וְיִקְחוּ לִי, נְסִיבוּ מִנִּי רִשׁוֹ בְּקִדְמִיתָא לְאַתְגְּלִיא.

תקונא חמשין ושתא

בְּרֵאשִׁית בְּרָא אֱלֹהִים, אֱלֹהִים הָא אֲוִקְמוּהָ תַפְּן דְחִילוֹ מִסְטְרָא דְאֵת ה' (ג"א ה"ט), דְאִיהִי לְשְׁמַאלָא, דְאָף עַל גַּב דְאֵת י' אִיהוּ רַחֲמֵי, בְּאֲתֵר דְשְׁלֹטָא ה' עֲלֵהּ נוּקְבָא אֲתַקְרִיאָתָא, כְּגוּוֹנָא דָא ה"י, וְרִזָּא דָא אֲתַגְּלִיא (כ"ה ה"א ו"א ה"א) יו"ד ה"י ו"א ה"י (כ"א כו"ד ה"א ו"א ה"א) דְלִית בְּרִיָּה בְּלֵא דְכַר וְנוּקְבָא,

לַמּוֹדִים, וְזֶה (י) יו"ד זְעִירָה, לְדַעַת לְעוֹת אֶת יַעֲקֹב דְּבָר, הֵם ה"ה שְׂבָהָה, וְעוֹף יַעֲוֹפֵף עַל הָאָרֶץ, וְנִקְוֶה שֶׁל שֵׁם הַכּוֹתֵב, וְהַמְכַתֵּב מְכַתֵּב אֱלֹהִים הוּא דָא יְהוֹהוּ, ש"ם הַדּוּרְ"שׁ, יְהוֹ"ה אֱלֹהִים נָתַן לִי לְשׁוֹן לַמּוֹדִים לְדַעַת לְעוֹת אֶת יַעֲקֹב דְּבָר, וְזֶה יְהוֹה, יְדִיעַת קוּדְשׁ בְּרוּךְ הוּא עִם שְׁכִינְתוֹ, בְּנִקְוֶה הוּא יַתְהַלֵּל הַמַּתְהַלֵּל הַשְּׂבָל וְיַדוּע, וְזֶה יְהוֹה.

כָּרְ הַנִּקְוֶדוֹת הַלְלוּ צְרִיךְ לְנִקְדָא אוּתָם מִפְּסוּקֵי הַתּוֹרָה, כְּמוֹ שֶׁהֵם כְּתוּבִים בְּדֶרֶךְ אָמַת, וְכָל הַיּוֹ"ה יֵשׁ לָהּ מִשְׁמָשׂ שְׂרוּכֵב עֲלֶיהָ, וְהִיא הַמְרַכְבָּה שְׁלוֹ, וְאוּתָהּ הַיּוֹ"ה יֵשׁ לָהּ מְנַהֲיָא שְׁשׁוּלֵט עֲלֶיהָ, כְּמוֹ זְכַר עַל נִקְבָה, וְאֵין רִשׁוֹת לְנִקְבָה אוֹ לְשְׁלוּחָה לְעֻשׂוֹת דְבָר בְּלִי רִשׁוֹת בְּעֵלָהּ, שְׂפָל מִי שְׂמִקְבֵּל, הִיא הַנִּקְבָה, מִהַמְקוֹם שֶׁהִיא מְקַבֵּלָתָ, וְסוּד הַדְּבָר - כִּי גְבוּרָה מַעַל גְבוּרָה שׁוּמַר, וּכְגוֹן זֶה הַשְּׁלִיחַ לְמַעְלָה מִטְטְרוֹן, וְכְמָה מְמַנִּים שְׂתַחַת יְדֵיו שֶׁהֵם שְׁלִיחֵי הַשְּׁכִינָה, וְהַשְּׁכִינָה, הִיא נִקְבָה, אֵין לָהּ רִשׁוֹת לְלַכְתָּ לְשׁוּם מְקוֹם בְּלִי רִשׁוֹת בְּעֵלָהּ, וְסוּד הַדְּבָר - וְיִקְחוּ לִי תְרוּמָה, אִם אֲתָם רוּצִים שְׂתַשְׂרָה שְׁכִינְתִי בִינִיכָם - וְיִקְחוּ לִי, קְחוּ מִמֶּנִּי רִשׁוֹת בְּרֵאשִׁית לְהַתְּגַלּוֹת.

תקון חמשים ושישה

בְּרֵאשִׁית בְּרָא אֱלֹהִים, אֱלֹהִים הָרִי פְּרִשְׁוֵהוּ שֵׁם יְרֵאָה, פְּחַד, מְצַד הָאוֹת ה' (ה"ט), שְׁהִיא לְשְׁמַאל, שְׂאָף עַל גַּב שְׁהָאוֹת י' הִיא רַחֲמִים, בְּמְקוֹם שְׁשׁוּלֵטָת ה' עֲלֶיהָ הִיא נִקְרֵאת נִקְבָה, כְּמוֹ זֶה ה"י, וְסוּד זֶה הַתְּגַלָּה (ב"ה ה"א ו"א ה"א) יו"ד ה"י ו"א ה"י (כ"ד ה"א

דְּתַרְיָן שׁוּתְפִינְ אִינוּן בְּכָרֵא וּבְרִתָּא, אָבֵא וְאִימָא, חַד יִהִיב טַפְּהָ דְכּוּרְא וְחַד נּוֹקְבָא, וְכַד שְׁלִיט דְכּוּרְא עַל נּוֹקְבָא אִיהוּ דְכּוּר, וְכַד שְׁלִיט נּוֹקְבָא עַל דְכּוּרָא אִיהוּ נּוֹקְבָא, וְהָא אֻקְמוּהוּ בְרַזָּא דְאַשָּׁה פִי תּוֹרִיעַ וְיַלְדָּה זָכֵר (ויקרא יב ב).

וְרַזָּא עֲלָאָה הַכָּא, לְזַמְנִין אֲזִירִיקוּ תַרְיָן טַפִּין, לְזַמְנִין תְּלַת, לְזַמְנִין אַרְבַּע, לְזַמְנִין ה', לְזַמְנִין ו', לְזַמְנִין ז', וְדָא רַזָּא דְסֻלִיקוּ לְמַטְּהָ תַרְיָן וּנְחִתּוּ שְׂבַעָה, תַרְיָן טַפִּין אִינוּן לְזַמְנִין צְרִי"י וּלְזַמְנִין שֶׁבְ"א, תְּלַת לְזַמְנִין אִינוּן סְגוּ"ל וּלְזַמְנִין שׁוּרִ"ק, לְזַמְנִין שְׂבַע פְּגוּוּנָא דָא ז' מִן זְרַע, וְתַלַּת טַפִּין צְרִיכִין נְטִירוּ מִן כְּבִ"ד טַחוּ"ל מַרְ"ה, דְּאַתְּמֵר בְּהוּן (בראשית ב טז) וְיַצְו יְהוּ"ה אֱלֹהִי"ם עַל הָאָדָם, וְאֻקְמוּהוּ לִית צוּ אֱלָא עֲבוּדָה זְרָה, וְדָא כְּבֵד, דְּאַתְּמֵר בְּהָ פֶּל הַכּוֹעֵס כְּאֵלוּ עוֹבֵד עֲבוּדָה זְרָה, וּבִגְיִן דָּא לָא צְרִיף לְאַרְקָא טַפִּין אֱלָא בְּרַחֲמֵינוּ, וְלָא בְכַעֲסָא וּבְקַטְטָה, וְכַד זְרִיק בְּרַ נָשׁ אַלִּין תְּלַת טַפִּין בְּרַחֲמֵינוּ אַתְּקְרִיאוּ סְגוּלַתִ"א, וְרַזָּא דְמַלְּתָה זְרִיקָא מַקְ"א מְ"ף שׁוּפֵר הוּלֵף סְגוּלַתִ"תָּא.

ע"י הָאָדָם דָּא שְׂפִיכוּת דְמַיִם, הַדָּא הוּא דְכַתִּיב (שם ט טו) בְּאָדָם דְמוּ יִשְׁפֹּף, דָּא אַתְּעוּתָא דְטַפְּהָ דְנּוֹקְבָא דְאִיהִי מַלִּיחָה סוּמְקָא, וְאִי אִיהִי סְגוּ"ל נְקוּדָה לְתַתָּא אִיהִי נּוֹקְבָא, נְקוּדָה דְלַעֲיָלָא דְכּוּר, וְכַד זְרִיק לָהּ בְּמַרְ"ה דְאִיהִי גִיהִנּוּם קְטִילַת (לְהָ).

רַאמְר (בראשית ב טז) דָּא גְלוּי עֲרִיזוֹת, וְדָא טַחוּ"ל, מֵאַן דְזְרִיק טַפְּהָ בְּאַתְתִּיחָה בְּעַצִּיבוּ וּבְקַטְטָה, אַתְּגַלְיָאָת בִּיהָ עַרְיִיתָא, וּבִגְיִן דָּא עַרְוֹת אֲבִיף וְעַרְוֹת אַמְף לָא תַגְלָה (ויקרא יח ט). אִיהִי טַחוּל לִילִית, מְרָה אֻכְמָא עַרְוָה דְכַלָּא (ג"א דְכַלָּה).

אָמַר רַבִּי אֱלֶעָזֵר, אָבֵא, שְׁעוּרָא דְעֲרִיזוֹת אִינוּן

וַאֲזִי הָאֵא, שְׂאִין בְּרִיָּה בְּלִי זָכֵר וְנַקְבָּה, שְׂשַׁנִּי שְׂתַפִּים הֵם כְּבִין וְכַתִּין, הָאֵב וְהָאֵם, אֲחַד נוֹתִין טַפְּהָ זָכֵר וְאֲחַד נַקְבָּה, וְכַשְׂשׁוּלִיט הַזָּכֵר עַל הַנַּקְבָּה הוּא זָכֵר, וְכַשְׂשׁוּלִיטֵת הַנַּקְבָּה עַל הַזָּכֵר הִיא נַקְבָּה, וְהָרִי פֶרְשׁוּהוּ כּוֹסוּד שְׁל אַשָּׁה פִי תּוֹרִיעַ וְיַלְדָּה זָכֵר.

וְכּוֹסוּד עֲלִיּוֹן פְּאָר, לַפְעָמִים נַזְרְקוּ שְׂתֵי טַפּוֹת, לַפְעָמִים שְׂלִשׁ, לַפְעָמִים אַרְבַּע, לַפְעָמִים ה', לַפְעָמִים ו', לַפְעָמִים ז', וְזֶה הַסּוּד שְׂעָלוּ לְמַטְּהָ שְׁנַיִם וְיַרְדּוּ שְׂבַעָה, שְׂתֵי טַפּוֹת הֵן לַפְעָמִים צְרִי"י וּלְפְעָמִים שֶׁבְ"א, שְׂלִשׁ לַפְעָמִים הֵן סְגוּ"ל וְלַפְעָמִים שׁוּרִ"ק, לַפְעָמִים שְׂבַע כְּמוּ זֶה ז' מִן זְרַע, וְשְׂלֵשׁ טַפּוֹת צְרִיכוֹת שְׂמִירָה מִן כְּבִ"ד טַחוּ"ל מַרְ"ה, שְׂנַאֲמַר בְּהֵם וּפְרַשׁוּהוּ, אִין צוּ אֱלָא עֲבוּדָה זְרָה, וְזֶה הַכְּבֵד, שְׂנַאֲמַר בּוּ כֹל הַכּוֹעֵס כְּאֵלוּ עוֹבֵד עֲבוּדָה זְרָה, וּמַשׁוּם זֶה לָא צְרִיף לְהַרְיֵק טַפּוֹת אֱלָא בְּאַחְבָּה, וְלָא בְכַעֲסָ וּבְקַטְטָה, וּכְשׁוֹזֹרֵק אָדָם שְׂלִשׁ טַפּוֹת בְּאַחְבָּה, נְקָרְאוּ סְגוּלַתִ"א, וְסוּד הַדְּבָר - יִרְקָא מַקְ"ף שׁוּפֵר הוּלֵף סְגוּלַתִ"א.

ע"י הָאָדָם, זו שְׂפִיכוּת דְמַיִם, זֶהוּ שְׂפִיכוּת בְּאָדָם דְמוּ יִשְׁפֹּף, זוּ הַתְּעוּרָרוּת שְׁל הַטַּפְּהָ שְׁל הַנְּקַבָּה שְׂהִיא מַלְחָה אַדְמָה, וְאֵם הִיא סְגוּ"ל, נְקֻדָּה לְמַטְּהָ הִיא נַקְבָּה, וְנֻקְדָּה שְׂלֻמְעֵלָה הִיא זָכֵר, וְכַשְׂוֹזֹרֵק אוּתָּהּ בְּמַרְ"ה, שְׂהִיא גִיהִנּוּם, הוֹרְגָתּ (אִוּתָּהּ).

רַאמְר, זֶה גְלוּי עֲרִיזוֹת, וְזֶה טַחוּ"ל, מִי שׁוֹזֹרֵק בְּאַשְׁתּוּ בְּעַצְבּ וּבְקַטְטָה, הַתְּגַלְתָּהּ בּוּ עַרְוָה, וְלָכֵן עַרְוֹת אֲבִיף וְעַרְוֹת אַמְף לָא תַגְלָה. טַחוּל הִיא לִילִית, מְרָה שְׂחִרָה, עַרְוֹת הַכַּל (שְׁל הַכַּלָּה).

אָמַר רַבִּי אֱלֶעָזֵר: אָבֵא, הַשְּׁעוּרָא

בְּאֲתֵר יָדִיעַ אוֹ לָא, אָמַר לִיהָ בְּרִי, יְהוּ"ה אִיהוּ י' אָב ה' אָם ו' בֶּן ה' בַּת, ה"ה אִינוּן אֶשָּׁה וּבִתָּה פִלָּה וְחַמוּתָה, כְּפּוּם עַנְפִּין דְאֵילְנָא הִכִּי אַתְּקְרִיאוּ, עַנְפִּין דְאֵילְנָא מְתַפְרִשִׁין לְעֵילָא בְאֵילְנָא, כְּמָה דְאוּקְמוּהוּ וּפְנִיָהּם וּכְנַפֵּיהֶם פְּרוּדוֹת מְלַמְעֵלָה, וְעֲלִיָּהֶן אַתְּמֵר (דברים כג א) וְלָא יְגַלֵּה כְּנֵף אָבִיו, וְאִינוּן מִתְיַחְדִּין לְתַתָּא.

כְּגוּן לְוֹלָב דְאִיהוּ אֲגוּדָה חִדָּא לְתַתָּא בְּכַל אַלִּין מִיָּנִין דְהֵדַס וְעַרְבָּה, דְאִינוּן תְּלַת הַדְּסִין, וְתַרְיָן עַרְבוּת, וְאִיהוּ בְּפְרוּדָא לְעֵילָא, דְעַנְפִּין מְתַפְרִדִּין לִימִינָא וּשְׂמָאלָא, וּבִגְיִן דָּא נְפָרְצוּ עַלְיוּ פֶסוּל, נְפָרְדּוּ עַלְיוּ כְּשׂר, וְהָא פֶרֶץ אִיהוּ פְּרוּץ בְּעַרְוָה דְאִיהוּ בֵּין עַנְפָּא וְעַנְפָּא, וּבִגְיִן דָּא אַתְּמֵר תַּמְן (ויקרא יח ז) לָא תִקְרְבוּ לְגֵלוֹת עַרְוָה, לָאוּ צְרִיף לְקֶרְבָּא אַתְּוּן דְאִינוּן יְהוּ"ה בְּאֲתֵר (דף ז ע"א) דְעַרְוָה, וְרַזָּא דְעַרְוָה אַתְרַמִּיז בְּתַרְיָן (בבב"י) אַתְּוּן ע"ר ו"ה ע"ר ר"ע בְּעֵינֵי יְהוּ"ה (בראשית לח ז), וְאַלִּין עַנְפִּין

(לא) אַתְּפְרְשׁוּ דִיהָ עַרְוָה בִּינֵייהוּ, לָאוּ אִיהוּ אֱלָא בְרַ מְאַתְרִיהָ דְקוּדְשָׁא בְּרִיף הוּא דְאִיהוּ אַדְנִי", הַדָּא הוּא דְכַתִּיב (תהלים ה ה) לָא יְגוּרְף רַע, דְבַסְפִּירִן תְּשִׁבַּח אָב וְאֵם וּבֵן פַּחְדָּא, בְּבִינֵיהֶן כָּ"ן י"ה, וְלִית תַּמְן עַרְוָה, וְתִשְׁבַּח לִוְן לְתַתָּא אֲחָ וְאֲחֹת תְּרוּיָיהוּ בִּיחודָא, אֲחָ אִיהוּ עַמּוּדָא דְאַמְצְעִיתָא ד' אֲחֹת דִּילִיָּה, וְתְרוּיָיהוּ אִינוּן חַד בְּלָא פְרוּדָא, אַף עַל גַּב דְצַדִּיק אִיהוּ יַחְוּדָא דְכַלְּהוּ.

אַרְחֵבִי הָא אֵלִיָּהוּ קָא אַזְדְּמֵן לִיהָ לְרַבִּי שְׂמַעוֹן, וְאָמַר לִיהָ רַבִּי רַבִּי, שְׁעוּרָא דְעַרְיִין הִכִּי אִיהוּ וְדֵאִי, בְּכַל סְפִירִן לִית יַחְוּדָא חַד בְּחַבְרָתָה פְּגוּוּנָא דְדָכֵר וְנוֹקְבָא אֱלָא בְצַדִּיק, דְיַחְוּדָא דְתְרוּיָיהוּ לָאוּ אִיהוּ בְכַל אַבְרִין דִּלְהוּן אֱלָא בְכַרִּית מִילָה, בְּשְׂאָר אַבְרִין

בִּנְתָּיִם הֵנָּה אֵלִיָּהוּ הוּדַמְן לְרַבִּי שְׂמַעוֹן, וְאָמַר לוּ: רַבִּי רַבִּי, שְׁעוּרָא דְעַרְיִין כָּן הוּא וְדֵאִי, בְּכַל הַסְּפִירוֹת אִין יַחְוּדָא שְׂל אַחַת עִם חַבְרָתָה כְּמוּ שְׂל זָכֵר וּנְקַבָּה, אֱלָא רַק בְּצַדִּיק, שְׂהַיַּחְוּד שְׂל שְׁנַיְהֶם אִינוּן בְּכַל הַאִיבְרַיִם שְׂלָהֶם, אֱלָא רַק בְּכַרִּית מִילָה, בְּשְׂאָר הַאִיבְרַיִם

שְׂל עֲרִיזוֹת הֵם בְּמָקוּם יָדוּעַ אוֹ לָא? אָמַר לוּ: כְּנֵי, יְהוּ"ה הוּא י' אָב, ה' אָם, ו' בֶּן, ה' בַּת, ה"ה הֵם אֶשָּׁה וּבִתָּה, פִלָּה וְחַמוּתָה, כְּפִי עַנְפִּי הָאֵילָן כִּף נְקָרְאוּ. עַנְפִּי הָאֵילָן נְפָרְדִּים וּפְנִיָהֶם לְמַעְלָה בְּאֵילָן, כְּמוּ שְׂבַאֲרוּהוּ וּפְנִיָהֶם וּכְנַפֵּיהֶם פְּרוּדוֹת מְלַמְעֵלָה, וְעֲלֵיהֶם נְאָמַר וְלָא יְגַלֵּה כְּנֵף אָבִיו, וְהֵם מִתְיַחְדִּים לְמַטָּה.

כְּמוּ לְוֹלָב, שְׂהוּא אֲגַדָּה אַחַת לְמַטָּה בְּכַל אֵלוּ הַמִּינִים שְׂל הַדַּס וְעַרְבָּה, שְׂהֵם שְׂלִשָּׁה הַדְּסִים וּשְׂתֵי עַרְבוּת, וְהוּא כְּפְרוּד לְמַעְלָה, שְׂהָעַנְפִּים נְפָרְדִּים לִימִין וְלְשְׂמָאל, וּמַשׁוּם זֶה, נְפָרְצוּ עַלְיוּ - פֶּסוּל, נְפָרְדּוּ עַלְיוּ - כְּשׂר, וְהַפְּרִץ הַזֶּה הוּא פְּרוּץ בְּעַרְוָה בֵּין עַנְף לְעַנְף, וְלָכֵן נְאָמַר שְׂם לָא תִקְרְבוּ לְגֵלוֹת עַרְוָה, לָא צְרִיף לְקֶרְבָּא אֲתֵי הַאֲוֹתִיּוֹת שְׂהֵן יְהוּ"ה לְמָקוּם עַרְוָה, וְסוּד הַעַרְוָה נֶרְמָז בְּשְׂתֵי (שם) אוֹתִיּוֹת ע"ר ו"ה ע"ר ר"ע בְּעֵינֵי יְהוּ"ה, וְהָעַנְפִּים הִלְלוּ

(לא) נְפָרְדוּ שְׂתַתָּהֶן עַרְוָה בִּינֵייהֶם, אִינוּן אֱלָא חוּץ מְמַקְוָמוּ שְׂל הַקְּדוּשָׁא כְּרוּף הוּא שְׂהוּא אַדְנִי". זֶהוּ שְׂכַתּוּב לָא יְגַרְךָ רַע, שְׂבַסְפִּירוֹת תְּמַצָּא אָב וְאֵם וּבֵן כְּאֲחַד בְּבִינָה, כָּ"ן י"ה, וְאִין שְׂם עַרְוָה, וְתִמְצָא אוֹתָם לְמַטָּה, אֲחָ וְאַחֹת שְׁנַיְהֶם בִּיחוד, הָאֲחָ הוּא הַעַמּוּד הַאֲמִצְעִי, ד' - אַחֹתוֹ, וּשְׁנַיְהֶם הֵם אֲחַד בְּלִי פְרוּד, אַף עַל גַּב שְׂצַדִּיק הוּא הַיַּחְוּד שְׂל כְּלָם.

בִּנְתָּיִם הֵנָּה אֵלִיָּהוּ הוּדַמְן לְרַבִּי שְׂמַעוֹן, וְאָמַר לוּ: רַבִּי רַבִּי, שְׂעוּרָא דְעַרְיִין כָּן הוּא וְדֵאִי, בְּכַל הַסְּפִירוֹת אִין יַחְוּדָא שְׂל אַחַת עִם חַבְרָתָה כְּמוּ שְׂל זָכֵר וּנְקַבָּה, אֱלָא רַק בְּצַדִּיק, שְׂהַיַּחְוּד שְׂל שְׁנַיְהֶם אִינוּן בְּכַל הַאִיבְרַיִם שְׂלָהֶם, אֱלָא רַק בְּכַרִּית מִילָה, בְּשְׂאָר הַאִיבְרַיִם

בְּיַחְוּדָא שְׂל אַחַת עִם חַבְרָתָה כְּמוּ שְׂל זָכֵר וּנְקַבָּה, אֱלָא רַק בְּצַדִּיק, שְׂהַיַּחְוּד שְׂל שְׁנַיְהֶם אִינוּן בְּכַל הַאִיבְרַיִם שְׂלָהֶם, אֱלָא רַק בְּכַרִּית מִילָה, בְּשְׂאָר הַאִיבְרַיִם

בְּיַחְוּדָא שְׂל אַחַת עִם חַבְרָתָה כְּמוּ שְׂל זָכֵר וּנְקַבָּה, אֱלָא רַק בְּצַדִּיק, שְׂהַיַּחְוּד שְׂל שְׁנַיְהֶם אִינוּן בְּכַל הַאִיבְרַיִם שְׂלָהֶם, אֱלָא רַק בְּכַרִּית מִילָה, בְּשְׂאָר הַאִיבְרַיִם

קורבא דאחיה אית תמן ולא דיהודא, ודא איהו רזא דאילנא דענפוי מתפרשין לעילא בכל סטרא, ורזא דמלה ותשב באיתן קשתו ויפוזו זרועי ידיו (בראשית מט כד), אבל לתתא פלהו אגודה אחת יחודא חדא, ובגין דא לתתא בצדיק צריך לקרבא אתון דיהו"ה עם שכינתיה, דאיהי קורבא דילה קרבן ליהו"ה.

והבי שכינתא עלאה עם חכמה צריך לקרבא לון בצדיק, וכל ענפין תמן מתניחדין ומתקשרין ומשלבין, ומקבלין דא מן דא, וכלא על ידא דצדיק, ובלא צדיק לית קורבא דיהודא, אלא אחיה, ובגין דא חסד תמן אתקרי ו' אח ו' אחות. מסטרא דימינא, ובהאי אתר אתמר (ויקרא כ יז) ואיש אשר יקח את אחותו בת אביו או בת אמו וגומר חסד הוא, ועם כל דא דחסד הוא ונכרתו לעיני בני עמם, מאן דמתבר אתון באתר דפרודא פאלו אפריש ביניהו, ובגין דא ונכרתו מדה לקבל מדה.

והבי י"ה בימינא אינון באחיה, ולית יחודא אלא על ידי דצדיק, ובגין דא בהאי אתר לא תקרבו לגלות ערוה (שם יח ו), והכי בשוקא ימינא ושמאלא תמן אלהים אחרים, ולא צריך לקרבא תמן אתון, בזמנא דאלהים אחרים תמן דאינון מסטרא דעבודת זרה, ורזא דמלה ויקריבו לפני יהו"ה אש זרה (שם יא).

וכר אינון עריין אינון סמא"ל ונחש, דתבעין למעבד דינין ומגלין לון קדם יהו"ה, ובגין דא אתקריאו עריות, ודא איהו רזא וסוד אחר אל תגל (משלי כה ט), דדא גרים גלות ואתגלי בין עממיא, מאן דגלי עריתיה תמן הכי איהו אתגלי בין עריין דאינון אלהים אחרים, ומאן דמכסי עליהו הכי איהו אתכפי

קרבא של אחיה יש שם ולא של יחוד, וזהו סוד האילן שענפיו נפרדים למעלה בכל צד, וסוד הדבר - ותשב באיתן קשתו ויפוזו זרועי ידיו, אבל למטה פלם אגודה אחת, יחוד אחד, ומשום זה למטה בצדיק צריך לקרב את אותיות יהו"ה עם שכינתו, שהיא קרבה שלה קרבן ליהו"ה.

וכך השכינה העליונה עם חכמה, צריך לקרבם לצדיק וכל הענפים שם מתניחדים ונקשרים ומשלבים, ומקבלים זה מזה, והכל על ידי הצדיק, ובלי צדיק אין קרבת היחוד אלא אחיה, ומשום זה חסד שם נקרא ו' אח ו' אחות, מצד הקיין, ובמקום הזה נאמר ואיש אשר יקח את אחותו בת אביו או בת אמו וגומר, חסד הוא, ועם כל זה שחסד הוא, ונכרתו לעיני בני עמם. מי שמחבר אותיות במקום של פרוה, כאלו הפריד ביניהן, ומשום כך ונכרתו, מדה כנגד מדה.

וכך י"ה בימין הם באחיה, ואין יחוד אלא על ידי צדיק, ומשום זה במקום הזה לא תקרבו לגלות ערוה, וכך בשוק מיין ושמאל שם אלהים אחרים, ולא צריך לקרב שם אותיות בזמן שאלהים אחרים שם, שהם מצד של עבודת זרה, וסוד הדבר - ויקריבו לפני יהו"ה אש זרה.

וכר אותם העריות הם סמא"ל ונחש, שתובעים לעשות דינים ומגלים אותם לפני יהו"ה, ומשום זה נקראו עריות, וזהו סוד, וסוד אחר אל תגל, שזה גורם גלות וגולה בין העמים, מי שמגלה ערותו שם, כך הוא מתגלה בין העריות, שהם אלהים אחרים, ומי שמכסה עליהם, כך הוא מתכסה ביניהם, ומשום זה

ביניהו, ובגין דא ולא יגלה פנה אביו, דא שכינתא דגלת בין עממיא בגין חובא דא, כמה דאת אמר (ישעיה נ א) ובפשעיהם שלחה אפכם.

וארבע זמנין גלת שכינתא בגלותא, בגין דאעילו ערוה בין ארבע אתון, ואף על גב דאתמר כל אליו עריין בספירן ובשמא דיהו"ה, לאו באתריה דלעילא, אלא בד שכינתא גלת, כל ספירן נחתו עמה, ולית פרודא בה ובין עשר ספירן, וכד נחתו אתלבשו בשית יומין דחול שית ענפין, חסד ביומא קדמאה, גבורה ביומא תנינא, עמודא דאמצעיתא ביומא תליתאה, תלת ספירן תניינין בתלת יומין אחרנין, דאינון רביעאה חמשאה ושתיאה.

ועשר אמירן דא י' אבא, חמש אור דא ה' אימא, שית זמנין טוב ו' דאית בשית יומי דחול, ה' דהששי ה' דיהו"ה, רא"ש דבראשית דא כתר רישא דכל רישין.

ואמאי אית פרודא, בגין דלית צדיק אות ברית תמן, ורזא דמלה אין אדם צדיק בארץ דאיהו אות ברית תמן, ובשבת דאיהו יומא שביעאה תמן קריבו ויחודא דשמא דיהו"ה וכל ספירן, ובגין דא תלמידי חכמים זנוגנייהו מלילי שבת ללילי שבת, האי עריין אינון ודאי לתתא, אבל לעילא (דף טז ע"ב) אתמר (תהלים ה ה) לא יגורף רע, וצדיק דקריב לאתתיה ביומין דחולא, ההוא בן דעביד עליה אתמר צדיק ורע לו, דגרים דאתעביד קדש חול דאיהו יום השביעי, ובההוא זמנא איהו רזא דצדיק ורע לו רשע וטוב לו, אבל לעילא לית ערוה וקצוץ ופרוד ופרוץ, ובגין דא לעילא (לית לך לידמה ליוצרך, דתימא

ולא יגלה פנה אביו, זו שכינה שגלתה בין העמים בגלל החטא הזה, כמו שנאמר ובפשעיהם שלחה אפכם.

וארבע פעמים גלתה שכינה לגלות, משום שהכניסו ערוה בין ארבע האותיות, ואף על גב שנאמר כל העריות הללו בספירות ובשם של יהו"ה, לא במקומו שלמעלה, אלא כששכינה גלתה, כל הספירות ירדו עמה, ואין פרוה בה ובין עשר הספירות, וכשירדו התלבשו בששת ימי החול ששה ענפים, חסד ביום הראשון, גבורה ביום השני, העמוד האמצעי ביום השלישי, שלש ספירות שניות בשלשה ימים אחרים, שהם רביעי חמישי וששי.

ועשר אמירות זה י' האבא, חמשה אור זו ה' האמא, שש פעמים טוב ו' שיש בששת ימות החול, ה' של הששי ה' של יהו"ה, רא"ש של בראשית זה כתר, הראש לכל הראשים.

ולמה יש פרוה? משום שאין צדיק, אות הברית, שם, וסוד הדבר - אין אדם צדיק בארץ, שהוא אות הברית שם, ובשבת שהוא היום השביעי, שם קריבה והיחוד של שם יהו"ה וכל הספירות, ומשום כך זנוגם של תלמידי חכמים מלילי שבת ללילי שבת, העריות הללו הם ודאי למטה, אבל למעלה נאמר לא יגורף רע, וצדיק שקרב לאשתו בימות החול, אותו הבן שעושה, נאמר עליו צדיק ורע לו, שגורם שנעשה קדש חל, שהוא היום השביעי, ובאותו זמן הוא הסוד של צדיק ורע לו רשע וטוב לו, אבל למעלה אין ערוה וקצוץ ופרוד ופרוץ, ומשום זה

למעלה (אין לה לדמה ליוצרה, שתאמר בה, שלמעלה) יש יחוד באח ואחות, ובבן ובבת, באם עם בן, אם בן, אין לה לדמות ליוצרה, שאתה היית גורם שלא תהיה בדמותו למעלה, כמו שנאמר כי אם עונותיכם היו מבדלים בינכם לבין אלהיכם.

ובא וראה, בפעם שרצה הקדוש ברוך הוא לכרא אדם, כך היה רוצה לעשות אותו כמו דמותו, בלי ערוה ובלי פרץ ופרוד, כמו שנאמר נעשה אדם בצלמנו כדמותנו, שיהי כל הספירות כלולות בו, בלי פרוד וקצוץ, ולהתיחד בן עם בת שהם אחים, שעליהם נאמר אחים תאומים, זהו שכתוב ויהיו תאמם מלמטה ויחדו יהיו תמים על ראשו, באיזה מקום? אל הטבעת, זו הטבעת של אות ברית מילה, שהוא שעור לכל העריות למטה, ושעור של היחוד למעלה, ולמעלה נאמר בו ולקח גם מעץ החיים ואכל וחי לעולם, אבל למטה נאמר בו ומעץ הדעת טוב ורע לא תאכל ממנו, אל תערב ביחוד טוב עם רע, ואם לא, מות תמות. נאמר כאן מות תמות, ונאמר בשבת מחלליה מות יומת.

ואדם ודאי נעשה בדמות של מעלה, ועשה שם פרוד ונפרד משם. אמר לו רבי אלעזר: אבא, איך נעשה בדמות של מעלה, שהרי שמענו שם כמה דעות? אמר לו: בני, כשנעשה, כל הספירות נכללו בדמות של נשמתו, ונשמתו הייתה מרפכה להם, כמו שנשמתו, שעליה נאמר ויברא אלהים את האדם בצלמו, כמו שעשר ספירות בלימה, וכל הגונים של הנשמות היו מאירים בנשמתו והיו

הכי דלעילא) את יחודא באח ואחות ובבן ובבת באם עם בן, אם בן לית לה לידמה ליוצרה, דאנת הוית גרים דלא תהא בדיוקנא דלילה לעילא, כמה דאת אמר (ישעיה נט ב) פי אם עונותיכם היו מבדילים ביניכם לבין אלהיכם.

ותא חזי בשעתא דבעא קודשא בריה הוא למברי אדם, הכי הוה בעי למעבד ליה כגוונא דדיוקנא דלילה, בלא ערוה ובלא פרוץ ופירוד, כמה דאת אמר (בראשית א כו) נעשה אדם בצלמנו כדמותנו, למהוי כל ספירן כלילן ביה, בלא פרוד וקצוץ, ולא תיחדא בן עם בת דאינון אחים, דעליהו אתמר אחים תאומים, הדא הוא דכתיב (שמות כו כד) ויהיו תאמם מלמטה ויחדו יהיו תמים על ראשו, באן אתר, אל הטבעת (שם), דא טבעת דאות ברית מילה, דאיהו שיעור לכל ערין לתתא, ושעור דיוקנא לעילא, ולעילא אתמר ביה (בראשית ג כב) ולקח גם מעץ החיים ואכל וחי לעולם, אבל לתתא אתמר ביה ומעץ הדעת טוב ורע לא תאכל ממנו, לא תערב ביחודא טוב עם רע, ואם לאו (שם ב יז) מות תמות, אתמר הכא מות תמות ואתמר בשבת (שמות לא יד) מחלליה מות יומת.

ואדם ודאי אתעביד בדיוקנא דלעילא, ועבד תמן פרודא, ואתפריש מתמן, אמר ליה רבי אלעזר אבא איך אתעביד בדיוקנא דלעילא, דהא שמענא כמה דעות תמן, אמר ליה ברי, פד אתעביד, פלהו ספירן אתפלילו בדיוקנא דנשמתיה, ונשמתיה הוה מרפכה לון כגוונא דנשמתיה, דעלה אתמר (בראשית א כז) ויברא אלהים את האדם בצלמו, כגוונא דעשר ספירות בלימה, וכלהו גוונין דנשמתין הוו נהרין בנשמתיה, והוו נהרין על אנפוי,

ומניה הוו מזדעזעין עלאין ותתאין, והוו סגדין ליה בגין אלין נהורין דהוו נהירין ביה, כגוונא דאדם דלעילא דהוו סגדין ליה, הכי הוו סגדין לאדם דלתתא, עד דהוה אמר איהו בואו נשתחוה ונכרעה נברכה לפני יהוה עושנו (תהלים צה ו), ובההוא זמנא הוה איהו שליט על כל המוני עילא ותתא.

גוון אוכם דעינא ושערוי אוכמין וכל גוונין אוכמין שפירין, אתיהיבן ביה מסטרא דאימא, חוורו דעינא וחוורו דאנפין וחוורו דמוחא וחוורו דגרמין, אתיהיבת ביה מסטרא דאבא, דהכי אוקמוהו מארי מתניתין, דלובן שבעין ומוחא ועצמות אתיהיבו מאבא, ואוכמו דעינא ושערא אתיהיבו מאימא, וחוורו ואוכמו תרוייהו אשתפחו מפתרא עלאה, אוכמו מלבר וחוורו מלגו, ועליה אתמר (איוב לז כא) ועתה לא ראו אור בהיר הוא בשחקים, וכתוב אחר אומר (תהלים יח יב) ישת חשך סתרו.

והא אוקמוהו חבריא, אוכמו נוקבא לחוורו, ואורייתא מתמן איהי חוורו מלגאו אוכמו מלבר, ולעילא אבא ואימא אמרו על עמודא דאמצעיתא ושכינתיה נעשה אדם בצלמנו כדמותנו (בראשית א טז), עמודא דאמצעיתא בחוורו, ושכינתא באוכמו, הדא הוא דכתיב (שיר א ה) שחורה אני ונאווה, ותא חזי אימא עלאה הות אוכמא קדם ההוא נהורא דלגאו מינה, אבל פד נחתא לתתא אתחזיית גוונאה בחמש ספירן, דאינון ה' ענפין דאילנא, דרועא ימינא ושמאלא וגוף ותרין שוקין, צדיק נטיל כל גוונין, הדא הוא דכתיב (בראשית ט טז) וראיתיה לזכור ברית עולם, וראיתיה כגוונין נהירין, והכי שכינתא תתאה

מאירים על פניו, ומקומו היו מזדעזעים עליונים ותחתונים, והיו משתחווים לו בגלל המאורות הללו שהיו מאירים בו. כמו שהאדם שלמעלה שהיו משתחווים לו, כך היו משתחווים לאדם שלמטה, עד שהוא היה אומר בואו נשתחוה ונכרעה לפני יהוה עושנו, ובאותו זמן הוא היה שולט על כל המונים של מעלה ומטה. הגון השחר של העין, ושערוי שחורות, וכל הגונים שחורים לפים נתנו בו מצד האם. לכן העין ולכן הפנים ולכן המוח ולכן העצמות נתנו בו מצד האב, שהרי פרושהו בעלי המשנה שהלכו שבעין והמוח והעצמות נתנו מהאב, ושחר העין והשער נתנו מהאם, והלכן והשחר, שניהם נמצאו מפתח עליון, השחר מבחוץ והלכן מבפנים, ועליו נאמר ועתה לא ראו אור בהיר הוא בשחקים, וכתוב אחר אומר ישת חשך סתרו.

והרי פרושהו החברים, שחר נקבה ללכן, והתורה משם היא לכן מבפנים ושחר מבחוץ, ולמעלה האב והאם אמרו על העמוד האמצעי ושכינתו נעשה אדם בצלמנו כדמותנו, העמוד האמצעי בלכן והשכינה בשחר, זהו שכתוב שחורה אני ונאווה. ובא תראה, האם העליונה הייתה שחורה לפני אותו אור שלפנים ממנה, אבל כשירדת למטה נראים גוניה בחמש ספירות, שהם חמשת ענפי האילן, זרוע ימין ושמאל והגוף ושתי שוקים, הצדיק נוטל כל הגונים. זהו שכתוב וראיתיה לזכור ברית עולם, וראיתיה כגונים מאירים, וכך השכינה התחתונה נראית בחמשה גונים ממטה למעלה,

אתחזיית בהמש גוונין מתפתא לעילא, ואלין גוונין דשית ספירן, ועלייהו אתמר (שמות כה ד) ותכלת וארגמן ותולעת שני (דף צא ע"א) ושש ועזים, וכמה דאתפלילן כל גוונין מעילא לתתא בצדיק, הכי אתפלילן כל גוונין מתתא לעילא בעמודא דאמצעייתא.

הא חזי ארבע ענפין רברבין הוו באילנא, ואינון הוו תרין דרועין ותרין שוקין, וכלהו בשעורא דאת ר' עלאה, ובכל אמה ה' ענפין זעירין דאינון זרת, דאתמר ביה (ישעיה מ ב) ושמים בזרת תפן, ואינון שעורא דה', ועל ה' ענפין הוה י' דאיהו פה היד, ודא איבא דאילנא, וכמה שרטוטין מרקמן בכף היד, דאינון גוונין שפירין דאיבא, דבהון אתפתחת שושנה דאתעבידת מינה איבא, ואינון פפתור ופרח, לששת הקנים היוצאים מן המנורה (שמות כה לג), ואלין תלת גרמין בדרועא ימינא, ותלת בדרועא שמאלא, מנרתא גופא דאמצעייתא.

ברי בכל אלין תקונין ברא לאדם ובת זוגיה, (ואי) ואיהו עבד פרודא לעילא בין קודשא בריה הוא ושכינתיה, דגרים לסלקא שכינתא מקודשא בריה הוא, הכי קודשא בריה הוא סליק מינה בת זוגיה, ואסתלק קודשא בריה הוא מינה, דבאתר דלא שריא שכינתא תפן, קודשא בריה הוא לא שריא תפן, ומנלן דאסתליק בת זוגיה מינה, כמה דאת אמר (בראשית ב יח) ויאמר יהו"ה לא טוב היות האדם לבדו, וזה גרם למעקב שנאמר בו ויתר יעקב לבדו, ובאותו זמן נצח את סמאל, ויצע בכף ירכו, באיזה מקום פורח? בגיד הנשה, שפרחה י' מגיד הנשה, שהיא י' של יעקב, והוא נשאר יעקב, דאיהו י' דיעקב, ואשתאר איהו יעקב, דאיהו י' דש בעקב, ודא רזא וידו

אוחזת בעקב עשו (שם כה כז) דאיהו דש בעקב בגלותא ובעולא דמלכותא דשבטין אומין דהוא לונב ולא לראש).

במה דגרים אדם דשכינתא אתפרשת מקודשא בריה הוא, כמה דאת אמר (ישעיה נ א) ובפשעיכם שלחה אמכם, ואשתאר קודשא בריה הוא יחידאי בלא מטרוניתא, הדא הוא דכתיב (ישעיה נא א) הצדיק אבד, מאי אבד, אבד למטרוניתא, ובגין דא לא טוב היות אדם לבדו (בראשית ב יח) אעשה לו עזר כנגדו, דא אחרא, דלית איהי בת זוגיה, מסטרא דעין הדעת טוב ורע, באסור והיתר טומאה וטהרה פשר ופסול דם טהור ודם נדה, ובגין דא אוקמיהו זכה נעשה לו עזר, לא זכה כנגדו, דאסתלק מינה אתתא דאיהי עין החיים, דאתמר בה (משלי ג יח) עין חיים היא למחזיקים בה, ראה חיים עם אשה אשר אהבת (קהלת ט ט), דעלה אתמר (בראשית ג כב) ולקח גם מעץ החיים ואכל וחי לעולם, דאיהו הוה חרות על הלוחות, חירו ממלאך המות, חירו משעבוד מלכיות, חירו מפל מרעין בישין, מעוניותא וטפשותא וצערא ודוחקא וכפנא, ועלה אתמר (דברים ח ט) ארץ אשר לא במספנות תאכל בה לחם וכו'.

אסתלק מיניה, ואתייהב ליה אחרא מסטרא דסיהרא, דאתמר בה (קהלת ג ב) עת ללדת ועת למות וכו', דאיהי פלגו דילה חיים עותרא, ופלגו דילה מות עניותא, כגוונא דלפא דאתמר ביה (שם יב) לב חכם לימינו ולב פסיל לשמאלו, תרין בשותפנו, ובגין דא אם זכה עזר במלויא דסיהרא, ואם לא זכה כנגדו בחסרונה דסיהרא.

עריית מסטרא די"ה, ע"ר י"ה תעור קשתך (חבקוק ג ט), עריית מסטרא דו"ה לא תקרבו לגלות ע"ר

שהוא דש בעקב, וזה הסוד של וידו אוחזת בעקב עשו, (שהוא דש בעקב בגלות ובעל של מלכות שבעים אמות, שהוא לונב ולא לראש).

כמו שגרים אדם שהשכינה נפרדה מן הקדוש ברוך הוא, כמו שנאמר ובפשעיכם שלחה אמכם, ונשאר הקדוש ברוך הוא יחידאי בלי הגבירה, זהו שכתוב הצדיק אבד, מה זה אבד? אבד לגבירה, ומשום זה לא טוב היות האדם לבדו אעשה לו עזר כנגדו, זה אחרת, שאינה בת זוגו, מצד של עין הדעת טוב ורע, באסור והיתר, טמאה וטהרה, פשר ופסול, דם טהור ודם נדה, ומשום זה פרשיה, זכה - נעשה לו עזר, לא זכה - כנגדו, שהסתלקה ממנו אשה שהיא עין החיים, שנאמר בה עין חיים היא למחזיקים בה, ראה חיים עם אשה אשר אהבת, שעליה נאמר ולקח גם מעץ החיים ואכל וחי לעולם, שהוא הוה חרות על הלוחות, חרות מפלאך המות, חרות משעבוד מלכיות, חרות מפל המחלות הרעות, מעניות וטפשות וצער ודחק ורעב, ועליה נאמר, ארץ אשר לא במספנות תאכל בה לחם וכו'. הסתלקה ממנו, ונתנה לו אחרת מצד הלכנה, שנאמר בה עת ללדת ועת למות וכו', שחציה חיים ועשר, וחציה מות ועני, כמו שהלב שנאמר בו לב חכם לימינו ולב פסיל לשמאלו, שנים בשתפות, ולכן אם זכה - עזר, במלוי הלכנה, ואם לא זכה - כנגדו, בחסרון הלכנה.

העריית מצד של י"ה, ע"ר י"ה תעור קשתך, עריות מהצד של ו"ה, לא תקרבו לגלות ע"ר ו"ה,

לא תקרבו לגלות ע"ר

ו"ה (ויקרא יח ו), וְדָא לילי"ת דְאִיהִי עֲרוֹת אִשָּׁה וּבִתָּה (שם יז), דְאִינוּן ה"ה, עֲרוֹת פִּלְתָף (שם טו) דָא י' זַעֲרָא דְאֵדְנִי, דְאִיהִי פְלָה הַאֲמוּרָה בְּשִׁיר הַשִּׁירִים. תָּא חֲזִי שְׁכִינְתָא תַּתְּאָה אַתְקֵרִיאַת בְּתָה מַסְטָרָא דְאִמָּא עֲלָאָה, פְּלָה מַסְטָרָא דְפ"ל כ"ל ה', אַחוּת מַסְטָרָא דְעַמּוּדָא דְאֲמַצְעִיתָא, שְׂאָר בְּשָׂרוֹ (שם ט) מַסְטָרָא דְהָוּא דְאַתְמָר בִּיהַ (בראשית ו א) בְּשַׁגְם הוּא בְּשָׂר, מַסְטָרָא דְדִרְגֵיהּ. (דף צא ע"ב).

תקונא שבע וחמשיין

בְּרַאשִׁית תְּרִי שְׁב"א, וְאִינוּן תְּרִין נְקוּדֵין תְּרִי יַצִּירוֹת, דְאַתְמָר בְּהוּן (בראשית ב ט) וַיִּצַּר יְהוָה אֱלֹהִים מִן הָאָדָמָה כֹּל חַיֵּת הַשָּׂדֶה וְאֵת כָּל עוֹף הַשָּׁמַיִם לְרְאוֹת מַה יַּקְרָא לוֹ וְכו'. תָּא חֲזִי בְּמָה נִשְׁמְתִין וְכַמָּה צִיּוּרִין צִייר קוּדְשָׁא בְרִיךְ הוּא בְּדִיוֹקְנָא דְמִרְכְּבוֹת דְלַעֲיֵלָא, דְאִינוּן חֵיות הַקִּדְשׁ, דִּירְתִין בְּנֵי נֶשֶׂא נִשְׁמְתִין מַנִּייהוּ, וְאִיִּתֵי קוּדְשָׁא בְרִיךְ הוּא לְאָדָם בְּגִלְגוּלָא עַל פְּלָהוּ, לְרְאוֹת מַה יַּקְרָא לוֹ, וְלֹא אֲשַׁבַּח עֶזְר בְּהוּן. הֵדָא הוּא דְכֶתִיב (שם יח) וּלְאָדָם לֹא מִצָּא עֶזְר כַּנְּגִדוֹ, וְאִיהוּ קָרָא לוֹן לְכָל חַד שְׁמָהּן כְּפּוּם חֵילָא דְלַעֲיֵלָא, דְאַתְמָר בְּהוּן (ישעיה מ טז) הַמוּצִיא בְּמַסְפָּר צְבָאָם לְכָלֶם בְּשֵׁם יַקְרָא, לְכָל חַיָּה וּמְלָאָךְ וְאוֹפֵן קָרָא לוֹן בְּשֵׁם יְדוּעַ, לְכָל חַד עַל מַתְּכֻנְתּוֹ בְּעִבּוּדְתּוֹ וּבְמַשְׁמֶרְתּוֹ. תָּא חֲזִי אָדָם הוּהּ יְדוּעַ פַּל מְלָאָךְ וְאוֹפֵן וְחַיָּה וְשִׂרְף, פַּל חַד דְהוּהּ מְמַנָּא עַל שְׁלִיחוּתֵיהּ, וְהוּהּ יְדוּעַ פַּל שְׂמָא דְכָל חַד דְהוּהּ כְּפּוּם שְׁלִיחוּתֵיהּ, וְהָכִי הוּהּ קָרִי לֵיהּ, דְהָכִי אֲשַׁפְחֵנָּא בְּסַפֵּר רִזִּיא"ל דְאַתְהֵיב לְאָדָם קְדָמָּהּ, דְמַטְטְרוּן קָרָא לֵיהּ קוּדְשָׁא בְרִיךְ הוּא שְׁמָהּן סְגִיאִין, לְזַמְנִין אַתְקָרִי מִיטְטוּר

(מ"מטור) בְּזַמְנָא דְמַמְנָא עַל מַטְרָא וּלְזַמְנִין אַתְקָרִי פַתְחוּן סַגְרוּן (אטימו"ן) (ג"א אממון), אַטְמוּן בְּזַמְנָא דְאִיהוּ אוּטִם חוּבִין דִּישְׂרָאֵל, סַגְרוּן בְּזַמְנָא דְסַגְר תְּרַעֲוִין דְצָלוּתָא, פַתְחוּן בְּזַמְנָא דְפַתַח תְּרַעָא דְצָלוּתָא, (פסקו"ן) (ג"א פסקו"ן) בְּזַמְנָא דְפוּסְק הַלְכוֹת דְמַתְנִיתִין בְּמַתִּיבְתָא תַּתְּאָה, וְהָכִי פַל שְׁמָהּן כְּפּוּם שְׁלִיחוּתֵיהּ, וְהָכִי פַל מְלָאָךְ אֲשַׁתְּנִי שְׂמִיהַ כְּפּוּם שְׁלִיחוּתֵיהּ, הֵדָא הוּא דְכֶתִיב (שופטים יג יח) לְמָה זֶה תִשְׂאָל לְשַׁמִּי וְהוּא פְּלֹאִי, וּכְפּוּם נִיסָא דְעִבְדִין הָכִי אִיהוּ שְׁמִיִּיהוּ. וְלִכְבֵּר שְׁלִיחוּתָא וּשְׁלִיחוּתָא דְלְהוּן אֵית רַגְעָא וּשְׁעַתָּא יְדִיעָא, וּמְזַל יְדִיעַ, וְיוֹם יְדִיעַ, וְכַכֵּב יְדִיעַ, וְתַמְן אֲשַׁתְּנִי, הָאִי מְלָאָךְ אַתְקָרִי בְּשֵׁשִׁים רַבּוּא שְׁמָהּן דְמְלַאֲכֵיא, הוּא אַתְקָרִי חַסְדִיא"ל בְּזַמְנָא דְעִבִיד חֶסֶד עִם עֲלָמָא, גְּבַרִיא"ל בְּזַמְנָא דְעִבִיד גְּבוּרָה בְּעֲלָמָא, סַתּוּרִיא"ל בְּזַמְנָא דְסַתִּיר בְּנֵי עֲלָמָא בְּגִדְפוּי מְאֵלִין מְלַאֲכֵי חַבְלָה, הֵדָא הוּא דְכֶתִיב (תהלים צא ד) וַתַּחַת כְּנַפְיוֹ תַּחֲסֶה צַנָּה, וְאַתְקָרִי חַתְמִיא"ל בְּזַמְנָא דְחַתִּים זְכוּוֹן וְחוּבִין עַל בְּנֵי עֲלָמָא, כַּתְבִיא"ל בְּזַמְנָא דְכַתֵּב חוּבִין וְזַכוּוֹן. וְכִרְ מְלַאֲכָא כְּפּוּם שְׁמִיהַ אֵית לֵיהּ קָרָא בְּאוּרִייתָא, כַּתְבִיא"ל עַל שֵׁם (שמות לב טז) וְהִמְכַתֵּב מִכְתָּב אֱלֹהִים הוּא וְגוֹמֵר, זַכְרִיא"ל עַל שֵׁם זוֹכֵר בְּרִית אַבוֹת, וְאֵית לֵיהּ קָרָא זְכָרְנוּ לְחַיִּים, וְאַתְּכַפֵּיא בְּזָכוֹר, שְׁמִרִיא"ל בְּשִׁמוֹר, חַסְדִיא"ל בְּחֶסֶד, גְּבַרִיא"ל בְּגְבוּרָה, צַדִּיקִיא"ל בְּצַדִּיק, רַפָּא"ל (בְּרַפּוּאָה, יתוא"ל) בְּתַפְאַרְתָּ, מְלַכִיא"ל בְּמַלְכוּת. אִין מְלָאָךְ שְׂאִין לוֹ עַקְר וְיַסוּד בְּסַפִּירוֹת, וְלְכָל סַפִּירָה יֵשׁ שֵׁם יְדוּעַ וְהוּי"ה יְדוּעָה, וְלְכָל הַשְּׂמוֹת שֵׁם יֵשׁ לְהֵם עַקְר וְיַסוּד.

(מ"מטור) בְּזַמְן שְׁמִינָה עַל הַמְטָר, וְלַפְעָמִים נִקְרָא פַתְחוּן סַגְרוּן (אטימו"ן) (אטימו"ן), אַטְמוּן בְּזַמְן שְׁהוּא אוּטִם אַת חַטָּא יִשְׂרָאֵל. סַגְרוּן בְּזַמְן שְׁסוּגְר שְׁעָרֵי הַתַּפְּלָה, פַתְחוּן בְּזַמְן שְׁפוּתַח שְׁעָרֵי הַתַּפְּלָה, (פסקו"ן) (פסקו"ן) בְּזַמְן שְׁפוּטַק הַלְכוֹת שְׁל הַמְשָׁנָה בִּישְׁבֵּה הַתַּחְתּוֹנָה, וְכַף פַּל הַשְּׂמוֹת כְּפִי שְׁלִיחוּתוֹ, וְכַף פַּל מְלָאָךְ מַשְׁתַּנָּה שְׁמוֹ כְּפִי שְׁלִיחוּתוֹ. זְהוּ שְׁכַתּוּב לְמָה זֶה תִשְׂאָל לְשַׁמִּי וְהוּא פְּלֹאִי, וְכַפִּי הַגָּס שְׁעוֹשִׂים - כֶּף הַשֵּׁם שְׁלָהֶם. וְלִכְבֵּר שְׁלִיחוּת וּשְׁלִיחוּת שְׁלָהֶם יֵשׁ רַגַע וּשְׁעָה יְדוּעָה, וּמְזַל יְדוּעַ וְיוֹם יְדוּעַ וְכוּכַב יְדוּעַ וְשֵׁם מַשְׁתַּנָּה, הַמְּלָאָךְ הִזָּה נִקְרָא בְּשֵׁשִׁים רַבּוּא שְׂמוֹת שְׁל מְלַאֲכִים, הוּא נִקְרָא חַסְדִיא"ל בְּזַמְן שְׁעוֹשֶׂה חֶסֶד עִם הַעוֹלָם, גְּבַרִיא"ל בְּזַמְן שְׁעוֹשֶׂה גְבוּרָה בְּעוֹלָם, סַתּוּרִיא"ל בְּזַמְן שְׁמַסְתִיר אַת בְּנֵי הַעוֹלָם בְּכַנְפֵי מְלַאֲכֵי הַחַבְלָה הַלְלוּ, זְהוּ שְׁכַתּוּב וַתַּחַת כְּנַפְיוֹ תַּחֲסֶה צַנָּה, וְנִקְרָא חַתְמִיא"ל בְּזַמְן שְׁחוּתֵם זְכוּיוֹת וְחֻבוֹת עַל בְּנֵי הַעוֹלָם, כַּתְבִיא"ל בְּזַמְן שְׁכַתּוּב חוּבוֹת וְזַכוּיוֹת. וְלִכְבֵּר מְלָאָךְ כְּפִי שְׁמוֹ יֵשׁ פְּסוּק בַּתּוֹרָה. כַּתְבִיא"ל עַל שֵׁם וְהִמְכַתֵּב מִכְתָּב אֱלֹהִים הוּא וְגוֹמֵר, זַכְרִיא"ל עַל שֵׁם זוֹכֵר בְּרִית אַבוֹת, וְיֵשׁ לוֹ כַּתּוּב זְכָרְנוּ לְחַיִּים, וְנִכְנַע בְּזָכוֹר, שְׁמִרִיא"ל בְּשִׁמוֹר, חַסְדִיא"ל בְּחֶסֶד, גְּבַרִיא"ל בְּגְבוּרָה, צַדִּיקִיא"ל בְּצַדִּיק, רַפָּא"ל (בְּרַפּוּאָה, יתוא"ל) בְּתַפְאַרְתָּ, מְלַכִיא"ל בְּמַלְכוּת. אִין מְלָאָךְ שְׂאִין לוֹ עַקְר וְיַסוּד בְּסַפִּירוֹת, וְלְכָל סַפִּירָה יֵשׁ שֵׁם יְדוּעַ וְהוּי"ה יְדוּעָה, וְלְכָל הַשְּׂמוֹת שֵׁם יֵשׁ לְהֵם עַקְר וְיַסוּד.

והאי פללא נקוט בידך דכל ממנן דלעיל
שמך דלהון תליין בספירן ושמהתהון
בל חד אית ליה קרא על שם שמא דיליה.

וכר מלאכיא דסוסייהון סוסי אשא,
ומרפכותיהון אשא וקשתותיהון אשא
ורומחיהון אשא, וכל מאני קרבא דלהון
אשא, יסודיהון בגבורה, ומלאכי חבלה דאנון
אשא, יסודא דלהון בגיהנם, ואית מלאכיא
דאתמר בהון (תהלים קד) עושה מלאכיו רוחות,
יסודא דלהון בעמודא דאמצעייתא, ואית
מלאכיא דאינון ממאי דרקיעא, דאתמר
בהון (שם קמח ד) והמים אשר מעל השמים,
מסטרא דימינא, פלהון עקריהון לעילא, ולית
מלאכא דלא אשתפח ביה שם יהו"ה,
דאשתפח בכל אתר, פגוונא דנשמטא
דאשתפחת בכל אבר ואבר, ובגין דא אית לבר
נש לאמלאכא יהו"ה בכל ספירן, ובכל פרסיין,
ובכל מלאכין, ובכל אבר ואבר דבר נש, דלית
אתר פנוי מניה לא בעלאין ולא בתתאין,
יהו"ה לא אתקרי ביחודא דארבע אתוון אלא
בעלת העלות דמיחד לון, ובגין דאיהו
מיחד (דף צב ע"א) ארבע אתוון, ביה אתקריאו
יהו"ה ביחודא חדא יהו"ה אחד ושמו אחד,
ובגין דא שוי אמונה דישראל בארבע אתוון
אלין, וכל שמך שוי פנויין לשמא דא, לית
שמא עד אין סוף ועד אין תכלית רברבא
ושלטנא מן דא, לעילא עד אין סוף, ולתתא
עד אין תכלית, וכל חיילין ומשריין מניה
דחלין ומזדעזעין.

תקונא תמניא וחמשיין

בראשית ברא אלהי"ם (איהו) את, פת יחידה
איהי פת מלך פנימה, (איהו) את
אמתא דילה, ועלה אתמר (בראשית ב כא) ויפל

והכר הנה נקט בידך, שפל
הממנים שלעיל, שמותם תלויים
בספירות, ולשמותיהם יש לכל
אחד פסוק על שמו.
וכר המלאכים שסוסייהם סוסי
אש, ומרפכותיהם אש,
וקשתותיהם אש, ורמחיהם אש,
וכל כלי הקרב שלהם אש -
יסודם בגבורה, ומלאכי חבלה
שהם אש - יסודם בגיהנם, ויש
מלאכים שנאמר בהם עושה
מלאכיו רוחות - יסודם בעמוד
האמצעי, ויש מלאכים שהם
מהמים של הרקיע, שנאמר בהם
והמים אשר מעל השמים, מצד
הימין - כלם עקום למעלה, ואין
מלאך שלא נמצא בו שם יהו"ה,
שנמצא בכל מקום, כמו
שהנשמה שנמצאת בכל איבר
ואיבר, ומשום זה יש לאדם
להמליך את יהו"ה בכל הספירות
ובכל הפסאות ובכל המלאכים
ובכל איבר ואיבר של האדם,
שאין מקום פנוי ממנו, לא
בעליונים ולא בתחתונים, והו"ה
לא נקרא ביחוד של ארבע
האותיות, אלא בעלת העלות
שמיוחד אותם, ומשום שהוא
מיחד ארבע אותיות, נקראו בו
יהו"ה ביחוד אחד יהו"ה אחד
ושמו אחד, ומשום זה שם את
אמונת ישראל בארבע האותיות
הללו, ואת כל השמות שם פנויים
לשם הנה, אין שם עד אין סוף
ועד אין תכלית גדול ושלש מדה,
למעלה עד אין סוף, ולמטה עד
אין תכלית, כל החילות והמחנות
ממנו פוחדים ומזדעזעים.

תקון שבועה וחמשיים

בראשית ברא אלהי"ם, (היא) את,
פת יחידה היא פת מלך פנימה,
(היא) את האמה שלה, ועליה
נאמר ויפל יהו"ה אלהי"ם

יהו"ה אלהי"ם תרדמה על האדם ויישן וכו',
מאי ויסגור, פתח רבי שמעון ואמר, ויריחו
סוגרת ומסוגרת (יהושע ו טו), מאי ויריחו, דא איהי
ירח דאיהי גופא דילה, אמתא מברתא
דמלכא, דאיהי נקודה דילה, סוגרת ומסוגרת
מלגאו, פגוונא דא פ.

ובגניה אתמר (שמות כה כז) לעמת המסגרת
תהיינה הטבעות וגומר, מאי הטבעות
אלין תריין אוידיין דלכא דאינון עגולין
כטבעות, ולכא איהו לשמאלא, הכי פתורא
צריך לשמאלא, שלחן בצפון, לבתים
לבדים (שם), מאי לבתים אינון תרי בתי לכא,
מאי לבדים אינון תריין פליין, תרוייהו לבר,
עלייהו אתמר (שם כו כז) והיו תאמם מלמטה,
תרי פנפי ריאה, ויחדיו יהיו תמים על ראשו,
ובגין דשמיעה תליא בלכא, אוקמוהו מארי
מתניתין הלב שומע.

הא חזי, אתמר בהאי צלע (בראשית ב כב) ויקח,
ולכתר ויבן יהו"ה אלהי"ם את הצלע,
מאי ויבן, אלא (מלכים א ח יג) בנה בניתי בית זבל
לך וגומר, והבית בהבנותו אכן שלמה מסע
נבנה, תרי בתי לכא אינון תרי בגינין דהאי
קרא, הדא הוא דכתיב (שם יז) והבית בהבנותו
דא בית ראשון, אכן שלמה מסע נבנה דא
בית שני, ולקבלייהו אמר בנה בניתי תריין
בגינין, חד אתקריאת בגינא דאימא עלאה,
ותנינא בגינא דאימא תתאה.

ועוד ויבן, לישנא ואפנה גם אנכי
ממנה (בראשית ב ג), בגינא דיבום, וכמה
דהאי נקודה איהי סוגרת ומסוגרת, הכי
צריכה ברתא דאיהי בתולה, למיהוי סגורה
ומסוגרת בבית אביה, (שם כד) בתולה ואיש לא
ידעה (שם כד טז), ותד העינה דא בת עינא,

תרדמה על האדם ויישן וכו', מה
זה ויסגר? פתח רבי שמעון
ואמר: ויריחו סגרת ומסגרת, מה
זה ויריחו? זהו הירח שהוא הגוף
שלה, האמה מבת המלך, שהיא
הנקודה שלה, סגרת ומסוגרת
מכפנים כמו זה: פ.

ובשביעה נאמר לעמת המסגרת
תהיינן הטבעות וגומר, מה זה
הטבעות? אלו שני האזנים של
הלב, שהם עגלים כטבעות,
והלב הוא לשמאל, כף השלחן
צריך לשמאל, שלחן בצפון.
לבתים לבדים, מה זה לבתים?
אלו שני בתי הלב. מה זה
לבדים? אלו שתי הפליות,
שניהם בחזו, עליהם נאמר והיו
תאמם מלמטה, שני פנפי ראה,
ויחדו יהיו תמים על ראשו,
ומשום שמיעה תלויה בלב,
פרשה בעלי המשנה הלב
שומע.

כא וראה, נאמר בצלע הזו ויקח,
ואחר כך ויבן יהו"ה אלהי"ם את
הצלע. מה זה ויבן? אלא בנה
בניתי בית זבל לך וגומר, והבית
בהבנותו אכן שלמה מסע נבנה.
שני בתי הלב, הם שני בגינים של
הכתוב הנה, זהו שפתיב והבית
בהבנותו - זה בית ראשון, אכן
שלמה מסע נבנה - זה בית שני,
וכנגדם אמר בנה בניתי - שני
בגינים, אחד נקרא הבגין של
האם העליונה, והשני הבגין של
האם התחתונה.

ועוד ויבן, לשון ואפנה גם אנכי
ממנה, הבגין של יבום, וכמו
שהנדה הוא היא סגורה
ומסוגרת, כף צריכה הבת, שהיא
בתולה, להיות סגורה ומסוגרת
בבית אביה, בתולה ואיש לא
ידעה. ותד העינה, זו פת העין,
סוגרת ומסוגרת בעין, ושלשה
גונים סוככים אותה, ועליהם

סוגרת ומסוגרת בעינא, ותלת גוונין סחרין לה, ועלייהו אתמר (איוב לג כד) הן כל אלה יפעל א"ל פעמים שלוש עם גבר, וכד נחית לון משה אורייתא לישראל מינה, אמר הו נכונים לשלשת ימים אל לשלשת ימים אל תגשו אל אשה (שמות יט טו).^{טו} שלשת ימים לקבל תלת גוונין דעינא, ואיהי טמירא וסתירא בהון, ואיש לא ידעה בהון, עד דאתפשטת מנייהו.

ובההוא זמנא דאתפשטת מאלין לבושין, אתיחדת עם בעלה בקרוב בשרא, הדיא הוא דכתיב (בראשית ב כג) עצם מעצמי ובשר מבשרי לזאת יקרא אשה כי מאיש לקחה זאת, על פן יעזב איש את אביו ואת אמו ודבק באשתו והיו לבשר אחד, דכך דרפא לאתיחדא דכר ונקבא בקרוב בשר, ודיא דבוקא (ג"א קורבא) דיחודא דלעילא, דלא יהא דבר חוצץ, ובגין דיא אוקמוהו מארי מתניתין, דכד בר נש מצלי ומיחד קודשא בריך הוא בשכינתיה דלא יהא דבר חוצץ בינו לבין הקיר, שכינתיה (קרוקוריה דקיר קירות הלב), דלא יעביד פרוד וקצוץ בין קודשא בריך הוא ושכינתיה, ורזא דמלה ויהיו שניהם ערומים האדם ואשתו (שם כח), ערומים בקרוב בשרא בלא לבושא פלל, ובההוא זמנא דקודשא בריך הוא ושכינתיה פחדא בלא לבושא פלל, אתמר ביה (ישעיה ל כ) ולא יפגף עוד מוריך, והיו עיניך רואות את מוריך.

אמר ליה רבי אלעזר, אבא, מאי סיומא דקרא (בראשית ב כח) ולא (דף צב ע"א) יתבוששו, אמר ליה ברי פאתר דאית ערוה אית בשת, ודיא איהו ירא בשת, ומאן דלית ליה בשת בודאי לא עמדו רגלי אבהותי על טורא דסיני, ובשת איהו בתלת גוונין חוור וסומק וירוק באנפין, דאתמר

בהון (ישעיה כט כב) לא עתה יבוש יעקב בגוון סומק וירוק, ולא עתה פניו יחווירו (שם) בגוון חוור, ואלין תלת גוונין דאית בהון בשת אלין אינון תלת גוונין דתלת קליפין דאגוזא, דאינון עריין דבהון אתלבשת קשת ואתחזיאי בהון.

ובגין דאינון עריות תלת קליפין, אתמר בהון אין דורשין בעריות בשלשה, ואסיר לאסתכלא בהון, ובגין דיא אסיר לעמא קדישא לאסתכלא בגוונין דקשת, ודיא רזא דערלה דאית לה תלת קליפין, דצריף לאעברא לון מאות ברית קדש, ומייד וראיתיה לזפור ברית עולם (בראשית ט טז), ועל אלין תלת קליפין אתמר (שמות ג ה) של נעליך מעל רגליך, ומייד וראיתיה, ובזמנא דמשה הוה מתלבש בהון, מה כתיב ביה (שם) אל תקרב הלום, מייד דאתפשט מנייהו אתקריב תמן.

ודא רזא דקרנא, דהוה נחית אשא לאדלקא אלין תלת קליפין, הדיא הוא דכתיב (ויקרא יב) זאת תורת העולה היא העולה על מוקדה וגומר, הא תלת גוונין דאשא, דהו נחתין בתלת צלותין לאדלקא ולאוקדא אלין קליפין, ובההוא זמנא הוה קודשא בריך הוא מתקרב בשכינתיה, והו מתקרבין אתון דיליה י' בה' ו' בה', ובזמנא דהו מתלבשין באלין קליפין, אתמר בהון (שם יג) לא תקרבו לגלות ערוה, ולא צריף לקרבא אתון י' בה' ו' בה'.

ובגין דיא תקינו תלת צלותין בכל יומא, לאעברא תלת קליפין אלין דערלה מאות ברית דאיהי שכינתא, ובדיא שריא בתלת גוונין נהירין, דאינון פהנים לויים וישראל, דעלייהו אתמר (שירי ב) מה יפנו פעמיה בנעלים בת נדיב, ואינון נעילת חגין וזמנין ומועדין,

יבוש יעקב, בגוון אדם וירוק, ולא עתה פניו יחווירו, בגוון לבן, ושלשת הגונים הללו שיש בהם בשת, אלו הם שלשת הגונים של שלש קלפות האגוז, שהם עריות, שבהם מתלבשת הקשת ונראית בהם.

ובמושם שאותן עריות - שלש קלפות, נאמר בהם אין דורשים בעריות בשלשה, ואסור להסתכל בהן, ומשום זה אסור לעם הקדוש להסתכל בגוני הקשת, וזה סוד הערלה שיש לה שלש קלפות שצריף להעבירם מאות ברית הקדש, ומייד וראיתיה לזכור ברית עולם, ועל שלשת הקלפות הללו נאמר של נעליך מעל רגליך, ומייד וראיתיה, ובזמן שמושה היה מתלבש בהם, מה כתיב בו? אל תקרב הלום, מייד שהתפשט מהם, התקרב לשם.

וזה סוד הקרנן, שהיתה יורדת אש להדליק את שלש הקלפות הללו, והו שפתיב זאת תורת העולה היא העלה על מוקדה וגומר, הרי שלשה גונים של אש, שהיו יורדים בשלש תפלות להדליק ולשרף את הקלפות הללו, ובאותו הזמן היה הקדוש ברוך הוא מתקרב לשכינתו, והיו מתקרבים אותיותיו י' עם ה' ו' עם ה', ובזמן שהיו מתלבשים בקלפות הללו, נאמר בהם לא תקרבו לגלות ערוה, ולא צריף לקרב אותיות י' עם ה' ו' עם ה'.

ולכן תקנו שלש תפלות בכל יום, להעביר את שלש הקלפות הללו של ערלה מאות הברית, שהיא השכינה, ובזה שורה בשלשה גונים מאירים, שהם פהנים לויים וישראל, שעליהם נאמר מה יפנו פעמיה בנעלים בת נדיב, והם נעילת חגים ומזמנים ומועדים,

דְּעִלְיִיהוּ אֶתְמַר (שמות כג יד) שְׁלֵשׁ רִגְלִים תַּחֲגּ לִי בַשָּׁנָה, תֵּלֶת קְלִיפִין עֲלִייהוּ אֶתְמַר (בראשית ג כא) וַיַּעַשׂ יְהוָה אֱלֹהִים לְאָדָם וּלְאִשְׁתּוֹ פְתָנוֹת עוֹר וַיְלַבִּישֵׁם, בְּקִדְמֵיתָא פְתָנוֹת אֹר, וּלְבַתָּר דְּחָבּוּ פְתָנוֹת עוֹר, מֵעוֹר דָּאִיהוּ מְשַׁבָּא דְחַוְיָא, וּלְשַׁבְעִין שְׁנִין אֶתְפִּשְׁט הֵוּא (חו"א ג"א מ'שְׂבָא) מַגְיָה.

הִתְרַת גְּוונִין דְּלְבוּשִׁין דְּשְׂכִינְתָא אִינוּן תֵּלֶת וְוִי"ן דְּוִיסַע וִיבָא וַיַּט, בְּזַמְנָא דְּמַתְעַבְרִין פְתָנוֹת עוֹר דְּחַוְיָא, נְהָרִין תֵּלֶת גְּוונִין דְּנְהוּרָא דְּשְׂכִינְתָא, וּמִיד וּרְאִיתִיהָ לְזִכּוֹר בְּרִית עוֹלָם, וְאִינוּן תֵּלֶת וְוִי"ן אִינוּן תֵּלֶת גְּגִין דָּאֵת ב, חַד לְשַׁמְיָא וְחַד לְאַרְעָא וְחַד לְיַמָּא, וּמַהֲאֵי ב' תַּלְיִין שְׁבַעִין גְּוונִין, וְאִינוּן שְׁבַעִין וּתְרִין, דְּעִלְיִיהוּ אֶתְמַר (ישעיה יט א) הִנֵּה יְהוָה רֹכַב עַל עָב קָל וּבָא מְצָרִים, עַל עַ"ב בְּשַׁבְעִין וּתְרִין גְּוונִין נְהִירִין, וּמִיד (שם) וַנְּעוּ אֲלֵילֵי מְצָרִים מִפְּנֵי.

וְאִינוּן תֵּלֶת גְּוונִין רְמִיזִין בְּה', ה' תֵּלֶת גְּגִין דִּילָהּ אִינוּן לְבוּשִׁין נְהִירִין דְּבְרָתָא דְּמִלְכָא, דָּאִיְהִי י' בַת עֵין, וְאִיְהִי חֲמֵשׁ אֶלְפִין שְׁנִין דְּבְרִיאת עֶלְמָא, וְאִיְהִי ה' זַעֲרִיא דְאַבְרָהָם דְּדַרְגִיָּה חֲס"ד, דְּסָלִיק לְשַׁבְעִין וּתְרִין, ה' י' מִן אֱלֹהִים. ה"י מִן יו"ד ה"א וְא"ו ה"א. (ג"א יו"ד ה"י וְא"ו ה"י). ה' לְבוּשָׁא דְכֶסֶי עַל י'.

תקונא תשעה וחמשיין

בְּרָאשִׁית כִּי בָאשׁ יְהוָה נִשְׁפַּט (שם כו טז), דָּאִינוּן פְתָנוֹת עוֹר דְּצָרִיף בְּהוּן הִבְדְּלָהּ, בְּד אֲמַרִין יִשְׂרָאֵל בּוֹרָא מְאוּרֵי הָאֵשׁ, וְאֲמַרִין הַמְבְּדִיל בֵּין אֹר לְחַשְׁךָ. (ד"ד צג ע"א). חַשְׁךְ אוֹכֶם, פְתָנוֹת עוֹר דִּילִיָּה אוֹכְמִין, דְּאֶתְמַר בְּהוּן (שיר היא) שְׁחֹרֹת פְּעוֹרֵב, (בראשית ג

(א) וַהֲנַחֵשׁ הָיָה עָרוֹם מַנְיִיהוּ, דְּלִכְל חַיָּה בָּרָא לְבוּשִׁין, וּלְכָל בְּרִיַין דְּאֶתְפָּרְיָאוּ בְּשִׁית יוּמֵי בְּרָאשִׁית, וְאַשְׁתָּאֲרוּ גּוֹפִין דְּמִזְיָקִין לְמַעַבְד וְלֹא עֵבִיד לוֹן, בְּגִין דְּהוּהוּ עָרֹב שְׁבַת, וְדָא אִיהוּ (בראשית ג ב) אֲשֶׁר בָּרָא אֱלֹהִים לַעֲשׂוֹת, וּבְגִין דָּא וַהֲנַחֵשׁ הָיָה עָרוֹם מְכַל חַיַּת הַשָּׂדֶה אֲשֶׁר עָשָׂה יְהוָה אֱלֹהִים (בראשית ג א), דְּלִכְלָהוּ עֵבֵד לְבוּשִׁין, וְלִיָּה לָא עֵבֵד, בְּגִין דְּהוּוּ מִזְיָקִין דְּעַלְמָא.

וְאַמְרֵי לָא עֵבִיד לוֹן, בְּגִין דְּהוּהוּ לִיָּה לְמַכְרֵי לְאָדָם עָרֹב שְׁבַת, וּבְגִינְיָה לָא בָּרָא לוֹן, וּבְגִין דָּא עָאֵל קְנָאָה בְּלִבִּיהָ דְּחַוְיָא עֵם אָדָם, בְּגִין דְּאַשְׁתָּאֲרָ עָרוֹם בְּגִינְיָה בְּלָא לְבוּשִׁין, וְאִיהוּ גְרַם לְבַתָּר דְּאֶתְפִּשְׁט אָדָם מְלָבוּשׁוּי, וְרִית לוֹן נְמוּרֹד וְעָשׂו, דְּהוּהוּ עָשׂו דְּיּוֹקְנִיָּה דְּחַוְיָא, וּבְגִין דָּא וַהֲנַחֵשׁ הָיָה עָרוֹם, עָרוֹם לְבִישׁ, דְּגָרַם בְּעַרְמָה דִּילִיָּה נּוֹקְבָא בִישָׂא סַם הַמּוֹת מִיְתָהּ לְאָדָם וּלְאֶתְתִיָּה, וְעַרְמָה דִּילִיָּה הוּהוּ דְּפֹתֵי לְחֻוּהָ, בְּגִין דְּדַעְתָּן שְׁל נָשִׁים קֵלָה, וּמַה אָמַר לָהּ (שם) וַיֹּאמֶר הַנַּחֵשׁ אֵל הָאִשָּׁה אַף כִּי אֶמְר אֱלֹהִים לֹא תֹאכְלוּ מִכָּל פְּרִי הַגֶּן, וְקוֹדֵשָׁא בְּרִיף הוּא לָא אָמַר, אֲלֵא מִכָּל פְּרִי הַגֶּן אַכְל תֹּאכְלוּ, וְהוּא אֵלֵךְ לְאָכְל, אֲלֵא מֵעַץ הַדַּעַת טוֹב וְרַע, שְׁהוּא עַרְבוּבְיָה שְׁל טוֹב וְרַע, אֵילִן דְּסַהִיד שְׂקֵרָא דְטוֹב בְּלָב, וְחַד בְּפִהָ לְבִיָּה מְלֵי שְׂקֵרָא, וּפֹתֵי בְּפוּמִיָּה בְּמַלְיִן דְּקִשׁוּט.

וְחַוְיָא בִישָׂא אַעֲבַר הַכָּא עַל לָא תַעֲנָה בְּרַעְףָּ עַד שְׂקָר (שמות כ יא), וְעַל לָא תְרַצַּח, וְעַל לָא תִנְאַף, וְעַל לָא תִגַּב, וְלֹא תִשָּׂא אֶת שֵׁם יְהוָה אֱלֹהֶיךָ לְשׁוֹא, עַל לָא תַעֲנָה בְּרַעְףָּ, שְׁהַעִיד שְׂקָר שְׂאֹמֵר (אף כ) אָמַר אֱלֹהִים לֹא תֹאכְלוּ מִכָּל פְּרִי הַגֶּן, וְעַל לָא תִגַּב, שְׁנַגְּבַת דַּעַת חָדָה, כְּמוֹן זֶה שְׂאֹמֵר אַף כִּי אָמַר

חַיָּה בָּרָא מְלָבוּשִׁים וּלְכָל הַבְּרִיּוֹת שְׁנַבְרָאוּ בְּשִׁשֶּׁת יָמֵי בְּרָאשִׁית, וְנִשְׁאָרוּ הַגּוֹפִים שֶׁל הַמַּזְיָקִים לַעֲשׂוֹת וְלֹא עָשָׂה אוֹתָם, מִשּׁוֹם שְׁהָיָה עָרֹב שְׁבַת, וְהוּוּ אֲשֶׁר בָּרָא אֱלֹהִים לַעֲשׂוֹת, וּמִשּׁוֹם זֶה וַהֲנַחֵשׁ הָיָה עָרוֹם מְכַל חַיַּת הַשָּׂדֶה אֲשֶׁר עָשָׂה ה' אֱלֹהִים, שְׁלַכְלָם עָשָׂה לְבוּשִׁים, וְלוֹ לֹא עָשָׂה, מִשּׁוֹם שְׁהָיוּ הַמַּזְיָקִים שֶׁל הָעוֹלָם.

וְרָמַה לֹא עָשָׂה אוֹתָם? מִשּׁוֹם שְׁהָיָה לוֹ לְבַרָא אָדָם בְּעָרֹב שְׁבַת, וּבְגִלְלוֹ לֹא בָּרָא אוֹתָם, וּמִשּׁוֹם זֶה נִכְסְנָה קְנָאָה לְלַבוּ שֶׁל הַנַּחֵשׁ עֵם אָדָם, מִשּׁוֹם שְׁנִשְׂאָר עָרֹם בְּגִלְלוֹ לֹא מְלָבוּשִׁים, וְהוּוּ גְרַם אַחֲרַי קִדְּהַתְפִּשְׁט אָדָם מְלָבוּשׁוּי, וְיָרַשׁ אוֹתָם נְמוּרֹד וְעָשׂו, שְׁעָשׂוּ הָיָה דְמוּת הַנַּחֵשׁ, וּמִשּׁוֹם זֶה וַהֲנַחֵשׁ הָיָה עָרוֹם, עָרוֹם לְרַע, שְׁגָרַם בְּעַרְמָתוֹ לְנִקְבָה רַעָה, סַם הַמּוֹת, מִיְתָהּ לְאָדָם וּלְאִשְׁתּוֹ, וְעַרְמָתוֹ הָיָה שְׁפָתָה אֵת חָדָה, מִשּׁוֹם שְׁדַעְתָּן שְׁל נָשִׁים קֵלָה, וּמַה אָמַר לָהּ? וַיֹּאמֶר הַנַּחֵשׁ אֵל הָאִשָּׁה אַף כִּי אֶמְר אֱלֹהִים לֹא תֹאכְלוּ מִכָּל פְּרִי הַגֶּן, וְהַקּוֹדֵשׁ בְּרוּף הוּא לֹא אָמַר, אֲלֵא מִכָּל פְּרִי הַגֶּן אַכְל תֹּאכְלוּ, וְהוּא אֵלֵךְ לְאָכְל, אֲלֵא מֵעַץ הַדַּעַת טוֹב וְרַע, שְׁהוּא עַרְבוּבְיָה שְׁל טוֹב וְרַע, אֵילִן דְּסַהִיד שְׂקֵרָא, וְחַד בְּפִהָ וְאֶתְמַר בְּלָב, לְבוּ מִלֵּא שְׂקָר, וּפֹתָהּ בְּפִי בְּדַבְרֵי אָמַת.

וְהַנַּחֵשׁ הָרַע כָּאֵין עֵבֵר עַל לָא תַעֲנָה בְּרַעְףָּ עַד שְׂקָר, וְעַל לָא תִרַצַּח, וְעַל לָא תִנְאַף, וְעַל לָא תִגַּב, וְלֹא תִשָּׂא אֶת שֵׁם יְהוָה אֱלֹהֶיךָ לְשׁוֹא, עַל לָא תַעֲנָה בְּרַעְףָּ, שְׁהַעִיד שְׂקָר שְׂאֹמֵר (אף כ) אָמַר אֱלֹהִים לֹא תֹאכְלוּ מִכָּל פְּרִי הַגֶּן, וְעַל לָא תִגַּב, שְׁנַגְּבַת דַּעַת חָדָה, כְּמוֹן זֶה שְׂאֹמֵר אַף כִּי אָמַר

כי אמר אלהי"ם (גומר) **כי יודע אלהי"ם פי ביום**
אכלכם ממנו ונפקחו עיניכם והייתם
כאלהי"ם יודעי טוב ורע (בראשית ג ה), **בגין דלא**
תהוון בדיוקניה, ועבר על לא תנאף, דהטיל
זיהמא בניה, ועבר על לא תרצח, דקטל
לאדם ולחיה, דהכי ארחא דיצרא בישא מפתי
לכני נשא, ולבתר סליק ואלשין ליה, ונטיל
רשו ונחית ונטיל נשמה.

תקונא שתין

בראשית דא ברי"ת, דאתמר ביה עץ החיים,
והא אוקמוה, ובהפוכא תבי"ר,
דגרם תבירו לאדם הראשון, ודא עץ הדעת
טוב ורע, טוב איהו אילנא, ההוא
דכתיב (בראשית ג ו) **ותרא האשה פי טוב העץ**
למאכל וכי תאנה הוא לעינים, ואיבא דיליה
רע, כפום חיזו דילה הכי הוה (ג"א
איהו) אתחזיא לה מלבר, פגוונא דפומא מלין
שפירין מלבר, ולבא מלייא טנופין מלגאו,
ודא לא הות ידעא דסם המות הוה מלגאו
דאיבא, הדא הוא דכתיב ו"תקח מ"פריו
ו"תאכל, ותתן גם לאישה וגומר (שם), הרי
איבא דאילנא דתמן מו"ת (מלגאו גרם לה דאכלה).
ואית קליפין דאיבא דאינון תהו ובהו וחסף
ותהום, דקליפין אלין אינון רע, מוחא
מלגאו טוב, אילנא דחיי קליפין דיליה שפירין
ומוחא דיליה שפיר, ודא איהו עפיה שפיר
ואנבה שגיא (דניאל ד טו), ואית אילנא דכוליה
ביש, מוחא וקליפה כלהו מרירן, ומיין דלהון
מרירן, הדא הוא דכתיב (שמות טו כג) ויבאו
מרתה ולא יכלו לשותות מים ממרה פי מרים
הם וגומר, ויורהו יהו"ה עץ וגומר, וביה
וימתקו המים, עץ מתוק דמגיה נפקין ענפין
ושרשין, דאתמר בהון (תהלים יט יא) ומתוקים

מדבש ונפת (דף צג ע"ב) **צופים, ובגין דא אית**
עץ דענפין דיליה מתיקן, ועץ דענפין דיליה
מרירן, ואית מיין מתיקן ומיין מרירן, ודא
לקבל דא עבד קודשא בריה הוא, ואית דאיהו
פלגו דיליה מתיקא ופלגו דיליה מרירא, ודא
עץ הדעת טוב ורע, פגוונא דכספא מעורב
בעופרת, ואית אילנא דקליפין דיליה בישין
מלבר ומוחא מתיקא מלגאו, הכי תשפח בר
נש ביש במלי פומוי (ג"א ובפומוי מפיק ביש
מלבר) וטב בלביה מלגאו, ואית מפומוי טב
ולביה ביש, האי איהו עץ הדעת טוב ורע,
הכא מקגן נחש רמאי.

הכי איהו בר נש דתשפח ליה גופיה שפיר,
וסימנין דיליה בלהו שפירן, ונשמתייה
נפש חייבא מלגאו, ותשפח בר נש גופיה ביש
בכל סימנין דיליה, ונשמתייה מלגאו שפירא,
דא איהו צדיק ורע לו, אכל מאן דאיהו טב
מלבר ורע מלגאו, איהו רשע וטוב לו, בגין
דלא יהא ליה חולקא בעלמא דאתי, טוב
מלבר ומלגאו צדיק וטוב לו, ביש מלגאו
ומלבר רשע ורע לו, והא אוקמוה.

טב מלגאו ולבושא דיליה ביש, דא איהו
עני ורוכב על חמור (זכריה ט טו), רע מלגאו
ולבושא דיליה שפיר מלבר, על האי
אתמר (קהלת יז) ראיתי עבדים על סוסים, וכלא
אשתמודע בעובדוי דבר נש, מאן דאיהו
מלגאו, ולאן למגנא אוקמו קדמאין לא
המדרש הוא העקר אלא המעשה הוא העקר,
דשטיין מסתפלין בגופא דאיהו לבושא, הדא
הוא דכתיב (איוב י יא) עור ובשר תלבישני,
וצדיקנא בעובדין טבין.

ועוד (שמות טו כה) ויורהו יהו"ה עץ, דא מטא דמשה, דהוה מתהפך ממטה
לנחש ומנחש למטה, פגון להט החרב המתהפכת (בראשית ג כד), ודא

מים מתוקים ומים מרים, שנה
לצמת זה עשה הקדוש ברוך
הוא, ויש שהוא חציו מתוק
וחציו מר, וזה עץ הדעת טוב
ורע, כמו שהספך המערב
בעפרת, ויש עץ שקלפותיו רעים
מבחנין והמח מתוק מבפנים. כף
תמצא אדם רע בדברי פיו (ובפיו
מוציא רע מבחוץ) וטוב בלבוב מבפנים,
ויש מפיו טוב ולבו רע, זהו עץ
הדעת טוב ורע, כאן מקגן נחש
רמאי.

כך הוא אדם שתמצא אותו גופו
לפה, וסימניו כלם יפים במדה,
ונשמחו נפש רשע מבפנים,
ותמצא אדם גופו רע בכל סימניו
ונשמחו מבפנים יפה, זהו צדיק
ורע לו, אכל מי שהוא טוב
מבחנין ורע מבפנים, הוא רשע
וטוב לו, כפי שלא יהיה לו חלק
בעולם הבא, טוב מבחוץ
ומבפנים - צדיק וטוב לו, רע
מבחנין ומבפנים - רשע ורע לו,
והרי פרושה.

טוב מבפנים ולבושו רע, זהו עני
ורוכב על חמור, רע מבפנים
ולבושו יפה מבחוץ, על זה נאמר
ראיתי עבדים על סוסים, והכל
נודע במעשי האדם מי שהוא
מבחנין, ולא לתנם בארו
הראשונים לא המדרש עקר אלא
המעשה הוא העקר, שהשוטים
מסתפלים בגוף שהוא הלבוש,
זהו שכתוב עוד ובשר תלבישני,
והצדיקים במעשים טובים.

ועוד ויורהו יהו"ה עץ, זה המטה
של משה, שהיה מתהפך ממטה
לנחש ומנחש למטה, כמו להט
החרב המתהפכת, וזה מטטרו"ן,
שבו היה משתמש משה רבנו,
כמו שהעמוד האמצעי שהוא

(שמות טו כה) ויורהו יהו"ה עץ, דא מטא דמשה, דהוה מתהפך ממטה
לנחש ומנחש למטה, פגון להט החרב המתהפכת (בראשית ג כד), ודא

מטטרו"ן, דביה הנה משתמש משה רבינו, פגוונא דעמודא דאמצעייתא דהוא משתמש ביה, והנה מנהיג תפאין ביה, אוף הכי משה דהנה פגוונא דיליה, הנה משתמש במטה, ואמאי אתקרי מטטרו"ן מטה, דלזמנין מטה פלפי זכו לצדיקיא, ולזמנין מטה פלפי חובא לרשיעיא, ובגין דא אתהפך מטה לנחש לרשיעיא לאלקאה לון ביה, ומנחש למטה לצדיקיא למייהב לון ביה אגרא.

דהכי איהו על האי מלאכא קודשא בריה הוא, פגוונא דנשמתא דרכיב על גופא, וצדיק בהאי אתר אתמר ביה (שמואל ב כג) צדיק מושל יראת אלהי"ם, בגין דאיהו מהפך דינא לרחמי, ובהאי אתר צריך שנוי מעשה, בגין דיתהפך מדינא לרחמי, ושנוי השם ושנוי מקום, וקודשא בריה הוא דאיהו מלאגאו, אתמר ביה (מלאכי ג א) אני יהו"ה לא שנית, דאיהו רחום וחנון, לית ביה דינא כלל ולא שנויין.

וכד בר נש שליט על יצריה, נהפך נחש למטה, ואם יצריה שליט עליה, נהפך מטה לנחש, ומיד וינס משה מפניו (שמות ד א). מאי וינס, אלא הכא רמיז שנוי מקום, דברח מאתריה ומקמיה, ודא איהו רזא ותפקחנה עיני שניהם (בראשית ג), ובמאי אתפקחו, למנדע טוב ורע, דאיהו מטה כליל מתרוייהו, פד אתהפך מנחש למטה אתמר ביה צדיק טוב לו, וכד אתהפך מטה לנחש אתמר ביה רשע וטוב לו.

תקונא חד ושתין

בראשית דא מחשבה, אלהי"ם דא אימא עלאה עובדא, דתרוייהו דחילו ורחימו, את השמים דא קלא, ואת הארץ דא

משתמש בו והנה מנהיג בו את התפוחים, אף כף משה, שהיה כמוהו, היה משתמש במטה. ולמה נקרא מטטרו"ן מטה? שלפעמים מטה פלפי זכות לצדיקים, ולפעמים מטה חובה לרשעים, ולכן התהפך מטה לנחש, לרשעים להלקותם בו, ומנחש למטה לצדיקים, לתת להם בו שכר.

שכר הוא הקדוש ברוך הוא על המלאך הזה, כמו שהנשמה שרוכבת על הגוף, וצדיק במקום הזה נאמר בו צדיק מושל יראת אלהי"ם, משום שהוא מהפך דין לרחמים, ובמקום הזה צריך שנוי מעשה כדי שיתהפך מדין לרחמים, ושנוי השם ושנוי מקום, והקדוש ברוך הוא שהוא מבפנים, נאמר בו אני יהו"ה לא שנית, שהוא רחום וחנון, אין בו דין כלל ולא שנויים.

ובשארם שולט על יצרו, נהפך הנחש למטה, ואם יצרו שולט עליו, נהפך מטה לנחש, ומיד וינס משה מפניו. מה זה וינס? אלא כאן רומז שנוי מקום, שברח ממקומו ומלפניו, וזהו סוד ותפקחנה עיני שניהם, ובמה נפקחו? לדעת טוב ורע, שהוא המטה הפלול משניהם. כשהתהפך מנחש למטה, נאמר בו צדיק טוב לו, וכשהתהפך מטה לנחש, נאמר בו רשע וטוב לו.

תקון אחד ושנים

בראשית - זו מחשבה, אלהי"ם - זו האם העליונה, מעשה, ששניהם יראה ואהבה, את השמים - זה הקול, ואת הארץ - זה הדבור, ובכל חטאו אדם

ורחימו, את השמים דא קלא, ובכלא חאבו אדם

וחנה, אפרישו בין אבא ואימא דאינון מחשבה ועובדא, ובין קול ודבור דאינון ברא וברא, ובגין דא וישמעו את קול יהו"ה אלהי"ם מתהלך בגן לרוח היום (שם). א"ת קו"ל דא (דף צד ע"א) עמודא דאמצעייתא, ושכינתא עמיה, יהו"ה אלהי"ם אבא ואימא, ואינון ארבע אתון יהו"ה, י' אבא ה' אימא ו' פרא ה' פרטא, דאינון מחשבה ומעשה קלא ודבורא, (ורוא דמלא מחשבה מצטרפא למעשה ודא רוא יו"ד דהיא י' וקלא ודבור דאיהו שמים וארץ וכל צבאם), קול דהנה אזיל בגן דא עמודא דאמצעייתא, שמע קליה דהנה אזיל בגנתא בענפי אילנא, מההוא אילנא דחאב ביה אדם קדמא, דהנה אמר אילנא לסמאל חייבא נחש הקדמוני, רשע אל תגע בי, ובאן אתר הנה אזיל קלא בגנתא דאיהי אדניי דינ"א, לסטרא דשמאלא, דאתמר ביה (איוב א ו) ויהי היום ויבאו בני האלהי"ם להתניב על יהו"ה, ודא איהו לרוח היום, ומה הו אמרין בני האלהי"ם, אלא אתו להתניב על מימרא דיהו"ה, דכד אמר קודשא בריה הוא (בראשית א כו) נעשה אדם בצלמנו כדמותנו, אמרו אינון מה אדם ותדעוהו (תהלים קמד ג), (ס"א אמרו אינון מה אנוש כי תזכרו וגומר) (שם ח ה).

ועוד וישמעו את קול יהו"ה אלהי"ם, ההוא קלא הנה בגנתא דאיהי שכינתא, דתמן עץ החיים נטוע, חנה גרמה שבעקר האילן מגנתא, ואדם גרים במחשבתא דיליה דאסתליק נביעו דאילנא, דהנה נחית לגנתא, ואשתארת בשה, יהו"ה דא אילנא, ה"ה ענפוי ושרשוי, ו' גופא דאילנא, י' איבא דיליה, נביעו דיליה, נקודה דיליה פגוונא דא יהו"ה, דאיהו אחד ושמו אחד, ומגלן

וחנה, הפרידו בין האב והאם, שהן מחשבה ומעשה, ובין הקול והדבור שהם הברכה והמשום זה וישמעו את קול יהו"ה אלהי"ם מתהלך בגן לרוח היום. א"ת קו"ל - זה העמוד האמצעי והשכינה עמו, יהו"ה אלהי"ם - האב והאם, י' אב, ה' אם, ו' בן, ה' בת, שהם מחשבה ומעשה, קול ודבור, (וסוד הדבר - מחשבה מצטרפת למעשה, וזה הסוד של יו"ד, שהיא י', וקול ודבור שהוא שמים וארץ וכל צבאם), הקול שהיה הולך בגן זה העמוד האמצעי, שמע קולו שהיה הולך בגן בענפי העץ, מאותו עץ שחטא בו אדם הראשון, שהיה אמר האילן לסמאל הרשע, הנחש הקדמוני: רשע, אל תגע בי. ובאיזה מקום היה הולך הקול? בגן, שהוא אדניי דינ"א, לצד השמאל, שנאמר בו ויהי היום ויבאו בני האלהי"ם להתניב על יהו"ה, וזהו לרוח היום, ומה היו אומרים בני האלהי"ם? אלא כאו להתניב על מאמר יהו"ה, ששואמר הקדוש ברוך הוא נעשה אדם בצלמנו כדמותנו, אמרו הם, מה אדם ותדעוהו. (אמרו הם, מה אנוש כי תזכרו וגומר).

ועוד, וישמעו את קול יהו"ה אלהי"ם, אותו הקול היה בגן, שהיא השכינה, ששם עץ החיים נטוע, חנה גרמה שבעקר האילן מן הגן, ואדם גרם במחשבתו שהסתלקה נביעת האילן, שהיתה יורדת לגן, ונשארה בפשה. יהו"ה זה האילן, ה"ה ענפוי ושרשוי, ו' גוף האילן, י' פריו, מעינו, והנקדה שלו כמו זה: יהו"ה, שהוא אחד ושמו אחד. ומגלן לנו שנקראת הנביעה אחת? כמו שנגמר יקווי המים

דאתקרי נביעו אחד, פמה דאתמר (בראשית א
ט) יקוו המים מתחת השמים אל מקום אחד,
ותראה היבשה אדני".

ובגין דא ויתחבא האדם ואשתו מפני יהו"ה
אלהי"ם (שם ג ח), וכי יכיל בר נש
לאתפסיא מגיה, והא כתיב (ירמיה כג כד) אם יסתר
איש במסתרים ואני לא אראנו נאם יהו"ה,
אלא כסו פניו חרלים (משלי כד לא), אתפסיאו
אנפוי מבשת, דאתפקחו עינייהו וחוזו מה
דעבדו לעילא, דגרימו לאעקרא אילנא
מאתריה, ונביעו לסלקא מתמן, ודא איהו
ויתחבא האדם וגומר, תמן אתפסיאו אנפוייה,
מן בשת, דתמן חאבו, במה דהוה בתוף עץ
הגן, תמן אתפסיאו אנפוייה, אית מאן דאמר
בתוף עץ דא צדיק, ובאתר דא ויסתר משה
פניו (שמות ג ט), דאדכר מה דאירע ליה
בקדמיתא, אדפיר חוביה ואתפסי מבשת,
ובגין דא זכה ותמונת יהו"ה יביט (במדבר יב
ה), ודא י' דאיהו חכמה תתאה, ואיהו איפא
דאילנא, דהוה בריש צדיק, ו' גופא דברית,
ה"ה דא אתר דערלה ופריעה, ארבע אתון
הוו על צדיק דאיהו עץ פרי, איהו גרים
דאסתלקו מגיה, ואתעקר איהו מגנתא, הכי
אעקר קודשא בריך הוא לאדם מגופיה, ותריך
ליה מגנתיה, פמה דאת אמר (בראשית ג כד) ויגרש
את האדם.

תקונא שתין ותריין

בראשית תמן ב"ת, תמן א"ש (ג"א תמן אשרי),
בההוא זמנא אסתלק קודשא בריך
הוא משכינתיה, ואשתארת בת יחידה, הדא
הוא דכתיב (איכה א א) איכה ישבה בדד, ורזא
דמלה ויברא יהו"ה אלהי"ם אל האדם ויאמר
לו איפה (בראשית ג ט), איה כ"ה, אמר ליה, אף

מתחת השמים אל מקום אחד
ותראה היבשה, אדני".
וכשום זה ויתחבא אדם ואשתו
מפני יהו"ה אלהי"ם. וכי יכול
אדם להתפסות ממנו, והרי כתוב
אם יסתר איש במסתרים ואני לא
אראנו נאם יהו"ה? אלא כסו פניו
חרלים, התפסו פניו מבשת,
שנפקחו עיניהם וראו מה שעשו
למעלה, שגרמו לעקר את האילן
ממקומו והמעין לסלק משם,
וזהו ויתחבא האדם וגומר, שם
התפסו פניו מבשת, ששם חטאו,
במה שהיה בתוף עץ הגן, שם
התפסו פניו. יש מי שאומר, בתוף
עץ - זה צדיק, ובמקום זה ויסתר
משה פניו, שנוכר מה שארע לו
בראשונה, הנפיר חטאו והתפסה
מבשת, ומשום זה זכה לתמונת
יהו"ה יביט, וזה י' שהוא החכמה
התחתונה, והוא פרי האילן,
שהיה בראש צדיק, ו' - גוף
הברית, ה"ה זה מקום הערלה
ופריעה, ארבע אותיות היו על
צדיק שהוא עץ פרי, הוא גרם
שהסתלקו ממנו, והוא יעקר מן
הגן, כך עקר הקדוש ברוך הוא
את האדם מגופו וגרשו מגנו,
כמו שנאמר ויגרש את האדם.

תקון ששים ושנים

בראשית, שם ב"ת, שם א"ש (שם
אשרי). באותו זמן הסתלק הקדוש
ברוך הוא משכינתו ונשארה בת
יחידה, זהו שכתוב איכה ישבה
בדד, וסוד הדר - ויברא יהו"ה
אלהי"ם אל האדם ויאמר לו
איפה, איה כ"ה? אמר לו, אף על
גב שגרמת לכל זה ועשית פרוה
באותיות שהסתלק י' מה, ו'
מה, ונשארה השכינה למעלה
יחידה, והשכינה למטה יחידה,

על גב דגרמת פולי האי,

ועבדת פרוהא באתון דאסתלק י' מן ה' ו'
מן ה', ואשתארת שכינתא לעילא יחידאה,
ושכינתא לתפא יחידאה, בגין דא ויאמר לו
איפה, איה כ"ה, ויאמר את קולך שמעתי
בגן, בגין דא ויאמר פי עירום אנכי ואחבא,
ועוד ואחבא, רזא דמלה, ערום ראה רעה
ונסתר (משלי כג ב), מאי סתירה דבר נש, אלא תא
חזי בזמנא דאית רשו למחבלא לחבל, (דף טז
ע"ב) אתמר ביה (שמות כב ה) פי תצא אש ומצאה
קוצים וכו', ובההוא זמנא והיה כצדיק
כרשע (בראשית יח כה), ובגין דא אית ליה לבר נש
בההוא זמנא לאתטמרא ולאתפסיא, דלא
ישתבח בינייהו, דבההוא זמנא יש נספה בלא
משפט, ובגין דא (שם) ויאמר פי עירום אנכי
ואחבא, ובמאי נסתר בר נש מאלין דינים
וקטרוגין דלא שלטין עליה, בתויבתא, הדא
הוא דכתיב (תהלים צא א) יושב בסתר עליון, דא
אימא דאיהו סתר, עליון מנה דא חכמה, דלא
אשתמודע אלא בה, בצל שד"י
יתלונן (שם) דא אימא תתאה, (ג"א עלאה) צל
דשד"י דאיהו אות ברית קדש, דאתמר
ביה (שם לט ז) אף בצלם יתהלך איש, ודא
שכינתא תתאה, דאיהו צלמו דקודשא בריך
הוא, ועליה אתמר (בראשית א כז) ויברא אלהי"ם
את האדם בצלמו, בצלמו ממש דא שכינתא,
צלמו דיליה דלא אוסיף ולא גרע, מאי
האדם דא שכינתא, (ג"א דא עמודא דאמצעייתא).

אמר רבי אלעזר והא בשכינתא לא כתיב בה
בריאה אלא אצילות, ועוד, שהיה לו לומר
למימר ויברא יהו"ה את האדם, מה זה
אלהי"ם? ועל אותה נשמה
שנתנה באדם, נאמר ויברא
אלהי"ם את האדם בצלמו,
אלא שכינתא אתקרי אלהי"ם, ועל ההיא נשמתא דאתיהיבת בכר נש
אתמר ויברא אלהי"ם את האדם בצלמו, בדיוקנא דשכינתא, ועל ההיא

משום כך ויאמר לו איפה, איה כ"ה,
כ"ה, ויאמר את קולך שמעתי
בגן, בגלל זה ויאמר פי עירום
אנכי ואחבא. ועוד ואחבא, סוד
הדר - ערום ראה רעה ונסתר,
מה הסתירה של האדם? אלא בא
תראה, בזמן שיש רשות
למשחית להשחית, נאמר בו פי
תצא אש ומצאה קוצים וכו',
ובאותו זמן והיה כצדיק כרשע,
ומשום זה יש לאדם באותו הזמן
להסתתר ולהתכסות, שלא ימצא
ביניהם, שבאותו הזמן יש נספה
בלא משפט, ומשום זה ויאמר פי
עירום אנכי ואחבא, ובמה נסתר
אדם מאלו הדינים והקטרוגים
שלא ישלטו עליו? בתשובה. זהו
שכתוב ישב בסתר עליון, זה האם
שהיא סתר, עליון מנה זה חכמה
שלא נודעת אלא בה. בצל שד"י
יתלונן, זה האם התחתונה
(העליונה), הצל של שד"י שהוא
אות ברית קדש, שנאמר בו אף
בצלם יתהלך איש, וזה השכינה
התחתונה, שהיא צלמו של
הקדוש ברוך הוא, ועליה נאמר
ויברא אלהי"ם את האדם
בצלמו, בצלמו ממש, זה שכינה,
צלמו של הקדוש ברוך הוא,
במדה שלו, בשעור שלו, שלא
הוסיף ולא גרע. מה זה האדם?
זו שכינה. (זה העמוד האמצעי)

אמר רבי אלעזר: והרי בשכינה
לא כתוב בה בריאה אלא
אצילות, ועוד, שהיה לו לומר
ויברא יהו"ה את האדם, מה זה
אלהי"ם? אלא שכינה נקראת
אלהי"ם, ועל אותה נשמה
שנתנה באדם, נאמר ויברא
אלהי"ם את האדם בצלמו,

נשמתא אתמר אף בצלם יתהלך איש, דהא בזמנא דאסתליק מבר נש נשמתא לא יכיל לאתנענעא. אמר ליה, בריך ברי לעתיק יומין, וברי כל מאן דפגים האי דיוקנא, פאלו ממעט את הדמות, ושכינתא לא שריא תמן, ובההוא זמנא שלטין עליה כל מקטרגין מסטרא דההוא פגימו, ורזא דמלה (דברים לא יז) על פי אין אלהי בקרבי מצאוני הרעות האלה, הרעות מצאוני בגין דאסתלק שכינתא מני דאיהי אלהי.

תקונא שתין ותלת

בראשית פרא אלהיים, מאי אלהיים מי אלה, ועל האי מי אתמר (בראשית ג יא) מי הגיד לך פי עירום אתה וגומר, אשר צויתיה (שם), ההיא דאתמר בה אשר קדשנו במצותיו, וההיא דאתמר בה (תהלים א א) אשרי האיש אשר לא הלך בעצת רשעים, דהיא רשות הרבים אשת זנונים, מאי רשעים דא סמאל ונחש, ההיא דאמר עלה פרעה (שמות ה ב) מי יהוה אשר אשמע בקולו, אשר דאתמר ביה (שם ב ב) אשר הוצאתיה מארץ מצרים, מי ודאי, דאיהי תיובתא, אסוותא לכל מרעין ומכתשין, הדא הוא דכתיב (איכה ב י) מי ירפא לך, ועלה אתמר (ישעיה ו י) ושב ורפא לו, רפאות תהי לשרף (משלי ג ח), זכאה איהו מאן דתב לגבי בעלה דידה איהו רזא דתיובתא, דינחזיר ויתוב ההוא דרגא דרחיק ליה מאתריה, דינחזיר לה לאתרה ויקרב לה תמן, בההוא זמנא דשכינתא מרחקא מבעלה, אתמר בכר נש (דברים כ ח) והיו חייך תלואים לך מגגד, חייך אתקריאת, הדא הוא דכתיב (בראשית ב ז) ויפח באפיו נשמת חיים, נשמת חיים, אשרי הוא מי שמקרב אותה לבעלה. מה זה (ומיד) קרוב יהוה לכל קוראיו וכו'?

זכאה איהו מאן דקריב לה לגבי בעלה, מאי (ג"א ומיד) קרוב יהוה לכל קוראיו וכו' (תהלים קמה יח), דמאן דקרא ליה בשקרא רחוק הוא מניה.

אמת א' ברישא דאלפא ביתא, מ' באמצעיתא, ת' בסופיה, (ג"א ד' אתון) עשורא דיליה יו"ד ה"א וא"ו ה"א אמת, דאיהו עישור דארבע מאה וארבעין וחד, הא רזא דחמשא וארבעין מ"ה, בזמנא דישראל משקרין בתורת אמת, באומאה דשקרא, אתמר ביה (דניאל ח יב) ותשלך אמת ארצה, מאי ארצה דא שכינתא, ובזמנא דישראל מקיימין תורת אמת באומאה דקשוט, אתמר ביה (תהלים פה יב) אמת מארץ תצמח, ובגלותא אתמר (ישעיה נט טו) (דף צה ע"א).

ותהי האמת נעדרת, ושקרא שלטא בעלמא, (ובזמנא דאתתקן אמת ואסתלק לאתריה אתמחי שקרא מעלמא, הדא הוא דכתיב (משלי יב יט) שפת אמת תכון לעד, בוננת לא כתיב אלא תכון לעד ארבעה לשון שקר, מה זה אמת? העמוד האמצעי, שכינתו - תורת אמת היתה בפייהו, ומי השקר? זה סמאל, בזמן ששולט האמת, עובר השקר מן העולם.

אמת איהו בסוף תיבין, ואינון בריא אלהיים לעשוות, בריא אלהיים את, ביה ברא עלמא, ועליה אתקרי וקיימא כל עלמא, וכל מאן דאומי בשקרא פאלו ותשלך אמת ארצה, ושקרא שלטא בכיכול באתר (ג"א אתרד מאתר) דיליה דאיהו ירושלם, ודא גרים דאתקרב ביתא, ואתחזר עלמא לתהו ובהו, דהכי אוקמוהו תרב בית ראשון והארץ היתה תהו, תרב בית שני וחשך על פני תהום, דאמת

שמי שקורא לו בשקר, רחוק הוא מכוונה.

אמת, א' בראש האלף בית, מ' באמצע, ת' בסופו. (ד' אותיות) העשור שלו יו"ד ה"א וא"ו ה"א אמת, שהוא עשור של ארבע מאות וארבעים ואחד, הרי הסוד של חמשה וארבעים מ"ה. בזמן שישאל משקרים בתורת אמת בשבועה של שקר, נאמר בו ותשלך אמת ארצה. מה זה ארצה? זו השכינה, ובזמן שישאל מקמים תורת אמת בשבועת אמת, נאמר בו אמת מארץ תצמח, ובגלות נאמר ותהי האמת נעדרת, והשקר שולט בעולם, (ובזמן שמקו האמת ומתעלה למקומו נמחה השקר מן העולם. זהו שכתב שפת אמת תכון לעד, בוננת לא כתיב, אלא תכון לעד (אמת). ועד ארבעה לשון שקר, מה זה אמת? העמוד האמצעי, שכינתו - תורת אמת היתה בפייהו, ומי השקר? זה סמאל, בזמן ששולט האמת, עובר השקר מן העולם.

אמת הוא בסופי התבות של בריא אלהיים לעשוות, בריא אלהיים את, בו ברא את העולם, ועליו נקרא ועומד כל העולם, וכל מי שושבע בשקר, פאלו ותשלך אמת ארצה, והשקר שולט בכיכול במקום (גרש מקום) שלו, שהוא ירושלים, וזה גרם שנתקרב הבית ותור העולם לתהו ובהו. שפך פרשוהו, תרב בית ראשון - והארץ היתה תהו, תרב בית שני - וחשך על פני תהום, שאמת נושאת עליונים ותחתונים, ובזמן שנעשה שקר יתהרס הבנין. באותו זמן נאמר בשכינה, נפלה לא תוסיף קום,

הוא סביל עלאין ותמאין, ובזמנא דאתעביד שקרא יתהרס הבנין, בההוא זמנא אתמר בשכינתא (עמוס ה ב) נפלה לא תוסיף קום, הדא הוא

דְּכַתִּיב (ישעיה יד יב) **אִיךְ נִפְלְתָּ מַשְׁמִימִים הִילַל בֶּן שָׁחַר, נִפְלָה עֲטָרַת רֹאשְׁנוּ** (איכה ה טז), **דְּאִינוּן ה' עֲלָאָה ה' תַּתְּאָה, ו' עֲמוּדָא דְאַמְצְעִיתָא סְבִיל תַּרְוִייהוּ, יִסּוּדָא דְכֻלָּא י', דָּא בְרִית, כָּל מֶאֵן דְּמִשְׁקַר וְעֵבֶר בֵּיהּ, כְּאֵלוּ אַעְקַר כֻּלָּא וְאַפִּיל לֵיהּ, וְהָאֵי י' הִיא אַבְן הַשְּׂתִיָּה דְּמִינָה הוֹשְׁתַּת עֲלֻמָּא, וְעֲלֵיהּ אַתְמַר** (תהלים קיח כב) **אַבְן מַאָסוּ הַבּוֹנִים וְכוּ', וְאִיהִי יִסּוּדָא דְכֻלָּא, וְעֲלֵיהּ אַתְבְּנִי, וּוִי לֵיהּ לְמֶאֵן דְּחָאב בָּאוֹת שְׂפַת וּבָאוֹת תַּפְלִין וּבָאוֹת יוֹמִין טְבִין וּבָאוֹת בְּרִית מִלְּהָ, כְּאֵלוּ אַעְקַר לֵיהּ מֵאַתְרֵיהּ, וְאַהְדַּר עֲלֻמָּא לְתַהוּ וּבְהוּ.**

אָמַר רַבִּי אֶלְעָזָר אַבָּא וְהָא י' לְעִילָא אִיהִי, אַמְאֵי אִיהִי לְתַתָּא הַכָּא, אָמַר לֵיהּ בְּרִי, דָּא רְזָא עֲלָאָה, מְאַרְבַּע אַתְּוּן תַּלְיִין אַרְבַּע שְׁמֵהֶן, מִן י' יְהוּ"ה, מִן ה' הוּי"ה (ג"א הוּי"ה), מִן ו' וְהִי"ה, מִן ה' הוּה"י (ג"א הוּי"ה הוּה"י), עֲלִיָּהּ אַתְמַר וְדָאֵי וְרָאִיתָ אַתְּ אַחֲוָרִי, (וּפְנֵי לֹא יִרְאוּ) (שמות לג כג), וּמִסְטָרָא דְאַחֲוָרִים אִיהִי י' לְתַתָּא, וּמִסְטָרָא דְפְנִים לְעִילָא, וְדָא אִיהוּ רְזָא דְאַתְהַפֵּף שְׁמָא מְדִינָא לְרַחְמֵי וּמְרַחְמֵי לְדִינָא, פַּד אַתְהַפֵּף לְדִינָא אִיהוּ הוּה"י י' לְתַתָּא, דְאַתְמַר בֵּיהּ אַבְן מַאָסוּ הַבּוֹנִים, מַאָסוּ יִסּוּרִין דִּילָהּ, וְאֵלִין דְּתַכִּיבִין יִסּוּרִין אַתְהַפֵּף לִוּן מְדִינָא לְרַחְמֵי יְהוּ"ה, וּבְהִהוּא זְמַנָּא אַבְן מַאָסוּ וְכוּ', מַה דְּהוֹת י' לְתַתָּא אַתְחַזְרַת לְעִילָא, וּמִסְטָרָא דוְהִי"ה אִיהִי י' בְּאַמְצַע, בְּהִהוּא זְמַנָּא אַשְׁתַּטַּח לְגַבֵּיהּ, וְאָמַר זַכָּאָה חוּלְקֵי דְזַכִּינָא לְהָאֵי, דְדָא עֵיקְרָא וּיִסּוּדָא דְכֻלָּא.

תקונא שתין וארבע

בְּרֵאשִׁית פָּרָא אֱלֹהִיִּים, תַּמְן אִישׁ תַּמְן אִשָּׁה עִם ה' דְּאַלְהִיִּים, וְעֲלִיָּהּ

זְהוּ שְׁכַתוּב אִיךְ נִפְלְתָּ מַשְׁמִימִים הִילַל בֶּן שָׁחַר, נִפְלָה עֲטָרַת רֹאשְׁנוּ, שְׁהִים ה' עֲלִינוּנָה וְה' תַּחְתּוּנָנָה, ו' הַעֲמוּד הַאֲמַצְעִי נוֹשֵׂא אֶת שְׁנֵיהֶם, הַיִּסּוּד שֶׁל הַכֹּל י', זו הַבְּרִית, כָּל מִי שְׁמַשְׁקַר וְעוֹבֵר בָּהּ, כְּאֵלוּ עָקַר הַכֹּל וְהַפִּיל אוֹתוֹ, וְהִי הַזֶּה, הִיא אַבְן הַשְּׂתִיָּה שְׂמַמְנָה הַשְּׂתַת הָעוֹלָם, וְעֲלֵיהּ נִאֲמַר אַבְן מַאָסוּ הַבּוֹנִים וְכוּ', וְהִיא הַיִּסּוּד שֶׁל הַכֹּל, וְעֲלֵיהּ נִבְנְהָ. אוֹי לְמִי שְׁחוּטָא בָּאוֹת שְׂפַת, וּבָאוֹת תַּפְלִין, וּבָאוֹת לְמִים טוֹבִים, וּבָאוֹת בְּרִית מִלְּהָ, כְּאֵלוּ עָקַר אוֹתוֹ מִמְקוֹמוֹ וְהַחְזִיר אֶת הָעוֹלָם לְתַהוּ וּבְהוּ.

אָמַר רַבִּי אֶלְעָזָר: אַבָּא, וְהִי י' הִיא לְמַעְלָה, לְמָה כָּאֵן הִיא לְמַטָּה? אָמַר לוֹ: בְּנִי, זֶה סוּד עֲלִיָּוִן, מְאַרְבַּע אוֹתִיּוֹת תַּלְוִיּוֹת אַרְבַּעָה שְׁמוֹת. מִן י' יְהוּ"ה, מִן ה' הוּי"ה, וּמִן ו' וְהִי"ה, מִן ה' הוּה"י (וְהִי"ה הוּה"י), עֲלִיָּהֶם נִאֲמַר וְדָאֵי וְרָאִיתָ אַתְּ אַחֲוָרִי אַחֲוָרִים הִי הִיא לְמַטָּה, וּמַצַּד שֶׁל הַפְּנִים - לְמַעְלָה, וְזֶהוּ הַסוּד שְׂמַתְהַפֵּף הַשָּׁם מִדִּין לְרַחְמִים וּמְרַחְמִים לְדִין. כְּשְׂמַתְהַפֵּף לְדִין, הוּא הוּה"י, י' לְמַטָּה, שְׁנִאֲמַר בַּהּ אַבְן מַאָסוּ הַבּוֹנִים, מַאָסוּ אֶת הַיִּסּוּרִים שְׁלָהּ, וְאֵלוּ שְׁחִיבִים הַיִּסּוּרִים, מִתְהַפֵּף לְהֵם מִדִּין לְרַחְמִים יְהוּ"ה, וּבָאוֹתוֹ זְמַן אַבְן מַאָסוּ וְכוּ', מַה שְׁהִיָּתָה י' לְמַטָּה, חֲזָרָה לְמַעְלָה, וּמֵהַצַּד שֶׁל וְהִי"ה הִי הִיא בְּאַמְצַע. בָּאוֹתוֹ הַזְּמַן הַשְּׂתַטַּח אֶצְלוּ וְאָמַר: אֲשִׁירי חֻלְקֵי שְׂזַכִּינָא לְזֶה, שְׁנָה עָקַר וּיִסּוּד הַכֹּל.

תקון ששים וארבעה

בְּרֵאשִׁית בְּרָא אֱלֹהִיִּים, שֵׁם אִישׁ, שֵׁם אִשָּׁה עִם ה' שֶׁל

אֲתַמַּר (שיר ב ה) **סִמְכוּנֵי בְּאַשִׁישׁוֹת, בְּאַיִשׁ וְאַשָּׁה, וּמֶאֵן גְּרִים דָּא, בְּגִין דְּאַתְפְּשִׁטוּ מִכְּתָנוֹת אוֹר אָדָם וְחָוָה, וּבְגִין דָּא סִמְכוּנֵי בְּאַשִׁישׁוֹת, בְּכְתָנוֹת עוֹר דְּאִינוּן לְקַבֵּל וְעוֹרוֹת אֵילִים מְאָדְמִים וְכוּ' (שמות כה ה).**

וְכִי אָדָם גְּרִים, וְהָא כְּתִיב (בראשית ג ב) **וַיֹּאמֶר הָאָדָם הָאִשָּׁה אֲשֶׁר נָתַתְּ עִמָּדִי וְגוֹמַר, וּבְגִין דָּא אָמַר קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא לְאַתְתָּא מַה עַבְדַּת, כְּמָה דְּאַתְּ אָמַר (שם יג) וַיֹּאמֶר יְהוָה אֱלֹהִיִּים אֶל הָאִשָּׁה מַה זָאת עָשִׂית, כָּל חוּבָה דְּעַבְדַּת לְשְׂכִינְתָּא דְּאִיהִי זָאת עַבְדַּת, וּבְגִין דָּא מַה זָאת עָשִׂית, דְּאִיהִי מַה שְּׁמוֹ, מַה זָאת וְדָאֵי, מַה יְהוּ"ה אֱלֹהֵיךְ שׁוֹאֵל מִעֲמֶךָ פִּי אִם לְיִרְאָה (דברים י יב), וְאֵל תִּקְרִי אִם אֵלָא אִם (הָדָא הוּא דְכְּתִיב (ויקרא יג א) אִישׁ אָמוֹ וְאָבִיו תִּירָאוּ דְּאִיהוּ וְי"ה אָבָא וְאִימָא עֲלָאָה), וְאַנְתָּ לָא דְחִילְתָּ מְאִימָא עֲלָאָה, לְזָאת עַבְדַּת כָּל דָּא וְדָאֵי, דְּאַתְמַר בַּהּ (בראשית ט ז) זָאת אוֹת הַבְּרִית.**

דְּאַרְבַּם (דף צה ע"ב) **וְאַתְתִּיהּ אַתְבְּרִיאָוּ בְּדִיוֹקְנָא דְּקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא וְשְׂכִינְתִּיהּ, וּבְגִין דָּא חוּבָא דְּאָדָם הָוָה תַּלְיָא בְּעַמּוּדָא דְּאַמְצְעִיתָא, וְחוּבָה דְּחָוָה בְּשְׂכִינְתָּא, וּבְגִין דָּא מַה זָאת עָשִׂית, לְזָאת עָשִׂית וְדָאֵי, וְחוּבָא דָּא גְרַם דְּנַחְתַּת שְׂכִינְתָּא בְּגִלוּתָא, דְּהוּוּ יִשְׂרָאֵל עַבְדִּין מַעֲשֵׂה אַבּוּתֵיהֶם, וּבְגִין דָּא אָמַר (ויקרא כו מד) וְאַף גַּם זָאת בְּהִיּוֹתֶם בְּאַרְצָא אֲבִיבֵיהֶם לֹא מְאַסְתִּים וְלֹא גַעַלְתִּים וְכוּ', וּבַהּ אָמַר דָּוִד (תהלים כו ג) אִם תַּחֲנֶה עָלַי מַחֲנֶה לֹא יִירָא לְבִי וְגוֹמַר, בְּזָאת אֲנִי בוֹטַח וְגוֹמַר, דָּא אַתְמַר בְּמַלְחָמַת גּוֹג וּמְגוּג, וּמֶאֵן גְּרִים לְמַהְוִי אִיהוּ נְטִיר בַּהּ, בְּגִין דְּעֲלִיהּ אַתְמַר (שם קלב ד) אִם אַתָּן שְׁנַת לְעִינֵי לְעַפְעַפֵּי תְנוּמָה עַד אַמְצָא מְקוּם לֵיהוּ"ה וְגוֹמַר.**

אֱלֹהִיִּים, וְעֲלֵיהֶם נִאֲמַר סִמְכוּנֵי בְּאַשִׁישׁוֹת, בְּאַיִשׁ וְאַשָּׁה, וּמִי גְרַם אֶת זֶה? מִשּׁוּם שְׁהַתְּפַשְׁטוּ מִכְּתָנוֹת אוֹר אָדָם וְחָוָה, וּמִשּׁוּם זֶה, סִמְכוּנֵי בְּאַשִׁישׁוֹת - בְּכְתָנוֹת עוֹר, שְׁהִים כְּנָגַד וְעַרְתָּ אֵילִים מְאָדְמִים וְכוּ'.

וְכִי אָדָם גְּרַם? וְהִרִי כְּתוּב וַיֹּאמֶר הָאָדָם הָאִשָּׁה אֲשֶׁר נָתַתְּ עִמָּדִי וְגוֹמַר, וּמִשּׁוּם זֶה אָמַר הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא לְאַשָּׁה מַה עָשִׂית? כְּמוֹ שְׁנִאֲמַר וַיֹּאמֶר יְהוָה אֱלֹהֵיִים אֶל הָאִשָּׁה מַה זָאת עָשִׂית? כָּל חַטָּא שְׁעָשִׂית לְשְׂכִינָה, שְׁהִיא זָאת, עָשִׂית, וּמִשּׁוּם זֶה מַה זָאת עָשִׂית, שְׁהִיא מַה שְּׁמוֹ, מַה זָאת וְדָאֵי, מַה יְהוּ"ה אֱלֹהֵיךְ שְׁאֵל מִעֲמֶךָ פִּי אִם לְיִרְאָה, וְאֵל תִּקְרִי אִם אֵלָא אִם, (זוּר שְׂכַתוּב אִישׁ אָמוֹ וְאָבִיו תִּירָאוּ, שְׁהוּא י"ה הַקָּב וְהָאֵם הַעֲלִינָה), וְאַתָּ לֹא כְּחַדְתָּ מִן הָאֵם הַעֲלִינָה, לְזָאת עָשִׂית כָּל זֶה וְדָאֵי, שְׁנִאֲמַר בַּהּ זָאת אוֹת הַבְּרִית.

שְׂאָרָם וְאַשְׁתוּ נִבְרָאוּ בְּדִיוֹקְנֵוּ שֶׁל הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא וְשְׂכִינְתוֹ, וּמִשּׁוּם זֶה חַטָּא הָאָדָם הָיָה תְלוּי בְּעַמּוּד הַאֲמַצְעִי, וְהַחַטָּא שֶׁל חָוָה בְּשְׂכִינָה, וּמִשּׁוּם זֶה מַה זָאת עָשִׂית, לְזָאת עָשִׂית וְדָאֵי, וְהַחַטָּא הַזֶּה גְרַם שְׁיִרְדָּה הַשְׂכִּינָה לְגִלוּת, שְׁהִיּוּ יִשְׂרָאֵל עוֹשִׂים מַעֲשֵׂה אַבּוּתֵיהֶם, וּמִשּׁוּם זֶה אָמַר וְאַף גַּם זָאת בְּהִיּוֹתֶם בְּאַרְצָא אֲבִיבֵיהֶם לֹא מְאַסְתִּים וְלֹא גַעַלְתִּים וְכוּ', וּבַהּ אָמַר דָּוִד אִם תַּחֲנֶה עָלַי מַחֲנֶה לֹא יִירָא לְבִי וְגוֹמַר, בְּ"זָאת" אֲנִי בוֹטַח וְגוֹמַר, זֶה נִאֲמַר בְּמַלְחָמַת גּוֹג וּמְגוּג, וּמִי גְרַם שְׁהוּא יְהִיָּה שְׁמור בַּהּ? מִשּׁוּם שְׁעֲלִי וְנִאֲמַר אִם אַתָּן שְׁנַת לְעִינֵי לְעַפְעַפֵּי תְנוּמָה עַד אַמְצָא מְקוּם לֵיהוּ"ה וְגוֹמַר.

והאי איהי חכמת שלמה, ועלה אתמר (קהלת ט טז) וחכמת המספן בזויה, ועלה אתמר (שמואל א ב ל) פי מכבדי אכבד ובוזי יקלו, פד נחית שלמה ממלכותיה הוה חכמה דיליה בזויה בעיני שטיין, וכד אסתלק במלכותיה אתמר ביה (מלכים א י) ותרכ חכמת שלמה, דאתרביצאת עד דמטאת להאי אתר דאתנטילת מתמן, לאתר דחכמה עלאה, דאיהי חכמה ברישא, ואיהי חכמה בסוף, ואיהי תורה באמצעיתא, בעמודא דאמצעיתא תורת אמת, לעילא תורת חכם, לתתא חכמת שלמה, ובגין דא מסטרא דשלמה אתמר וחכמת המספן בזויה, דנחיתת ביה, וסליקת ביה, פמה דאתמר ביה ותרכ חכמת שלמה מחכמת כל בני קדם.

אבל בחיבנא מה פתיב בהו, (איכה א יד) נתנני יהוה בידי לא אוכל קום, (עמוס ה) נפלה ולא תוסיף קום, ואף על פי דלית לה רשו למיקם מגרמה, קודשא בריך הוא יוקים לה, פמה דאת אמר (שם ט יא) ביום ההוא אקים את ספת דוד הנפלת, ומאן גרים דנחתת לה מאתרה דא נחש, פמה דאת אמר (בראשית ג יד) ויאמר יהוה אלהים אל הנחש פי עשית זאת, דאיהי שכינתא, דגרמת דאשתפחת יבשה ונפלת מאתרה, ארור אתה מפל הבהמה וגומר (שם). לייט ליה דלא יהא ליה מלכין ושלטיין על מה דסמיה, דאינון רגלוי וידוי דקציין לון, פמה דאיהו גרים קצוין ופרוד לעילא, ובגין דא על גהונף תלף ועפר תאכל כל ימי חייה (שם), ודא איהו דאמר יצחק לעשו (שם כו לט) משמני הארץ יהיה מושבך.

וזהו חכמת שלמה, ועליה נאמר וחכמת המספן בזויה, ועליה נאמר פי מכבדי אכבד ובוזי יקלו. כשירד שלמה ממלכותו, היתה חכמתו בזויה בעיני השוטים, וכשהעלה במלכותו נאמר בו ותרכ חכמת שלמה, שהתגדלה עד שהגיעה למקום הזה שנטלה משם, למקום החכמה העליונה, שהיא חכמה בראש, והיא חכמה בסוף, והיא תורה באמצע, בעמוד האמצעי, תורת אמת, למעלה תורת חכם, למטה חכמת שלמה, ומשום זה מהצד של שלמה נאמר וחכמת המספן בזויה, שירדה בו ועלתה בו, כמו שנאמר בו ותרכ חכמת שלמה מחכמת כל בני קדם.

אבל ברשעים מה פתיב בהם? נתנני יהוה בידי לא אוכל קום, נפלה ולא תוסיף קום, ואף על פי שאין לה רשות לעמד מעצמה, הקדוש ברוך הוא יקים אותה, כמו שנאמר ביום ההוא אקים את ספת דוד הנפלת, ומי גרם שירדה לה ממקומה? זה הנחש, כמו שנאמר ויאמר יהוה אלהים אל הנחש פי עשית זאת, שהיא השכינה, שגרמה שנמצאת יבשה ונפלה ממקומה, ארור אתה מפל הבהמה וגומר, קלל אותו שלא יהיה לו מלכים ושלטים על מה שסומך, שהם רגליו וידיו שקצץ אותם, כמו שהוא גרם קצוין ופרוד למעלה, ומשום זה על גהונף תלף ועפר תאכל כל ימי חייה, וזהו שאמר יצחק לעשו משמני הארץ יהיה מושבך.

עשר קללות קלל את הנחש, משום שגרם שנפרדה השכינה שהיא עשירית מבעלה, ועשר מושבך.

עשר לוטיא לייט לחווא, בגין דגרים דאתפרש שכינתא דאיהי עשיראה

מבעלה, ועשר לאדם, ועשר לחוה, ותשעה לארעא, דחבאת לצדיק דאיהו תשיעאה, פלהו חאבו לעשיראה, וארעא לצדיק, וממאי (ג"א ואמאי) חאבת לצדיק, דהא בעבורך אמר לאדם, ועוד בגין אדם לייט לארעא דאתנטיל מינה, הדא הוא דכתיב (שם ב ז) וייצר יהוה אלהים את האדם עפר מן האדמה, אם פן מה חבאת לצדיק דאיהו תשיעאה.

אלא בגין דאתמר בה (שם ט) ויצמח יהוה אלהים מן האדמה כל עץ נחמד למראה וטוב למאכל ועץ החיים בתוך הגן ועץ הדעת טוב ורע, והיה לו רשות למחות בידי אדם שלא יאכל מעץ המות ולא מחתה, בגלל זה אמר בעבורך. אמר לו רבי אלעזר: וכי יש דעת בארץ לכל זה? אמר לו: פן, והו שפתיב יהוה בחכמה יסד ארץ. אמר לו: והרי בחכמה עליונה ובארץ של הקדוש ברוך הוא נאמר הפתיב הזה. אמר לו: בני, זה פנגד זה עשה הקדוש ברוך הוא, יש חכמה ויש חכמה, יש ארץ ויש ארץ.

אמר לוי: אם פן, מה חטאה הארץ לצדיק שלקחה תשעה? אמר לו: משום שעץ הדעת טוב ורע הוא כמו הפריה, אות הפריה מבפנים טוב, וערלה רע, זה מבפנים וזה מבחוץ, ומשום שהחטא של עץ הדעת גרם פרוד בין הצדיק לשכינה, בגלל זה לקחה הארץ תשעה, ואותם שחטאו בשכינה, שהיא עשירית לקו עשר עשר. ובא וראה, שבע ארצות הן: ארץ, אדמה, ארקא, גיא, נשיה, ציה, תבל, ואדם חטא בבת שבע, ונאמר בו פי שבע יפל צדיק, הרהר תשובה ונאמר בו וקם, והיה עולה, וכשירד לשם היה עושה מעשים ותולדות

מבפלה, ועשר לאדם, ועשר לחוה, ותשעה לארץ, שחטאה לצדיק שהוא התשיעי. כלם חטאו לעשירית, והארץ לצדיק, וממה (ולמה) חטאה לצדיק? שהרי בעבורך אמר לאדם, ועוד, בגלל האדם קלל את הארץ שנטל ממנה, והו שפתיב וייצר יהוה אלהים את האדם עפר מן האדמה, אם פן, מה חטאה לצדיק שהוא התשיעי?

אמא משום שנאמר בה ויצמח יהוה אלהים מן האדמה כל עץ נחמד למראה וטוב למאכל ועץ החיים בתוך הגן ועץ הדעת טוב ורע, והיה לו רשות למחות בידי אדם שלא יאכל מעץ המות ולא מחתה, בגלל זה אמר בעבורך. אמר לו רבי אלעזר: וכי יש דעת בארץ לכל זה? אמר לו: פן, והו שפתיב יהוה בחכמה יסד ארץ. אמר לו: והרי בחכמה עליונה ובארץ של הקדוש ברוך הוא נאמר הפתיב הזה. אמר לו: בני, זה פנגד זה עשה הקדוש ברוך הוא, יש חכמה ויש חכמה, יש ארץ ויש ארץ.

אמר לו: אם פן, מה חטאה הארץ לצדיק שלקחה תשעה? אמר לו: משום שעץ הדעת טוב ורע הוא כמו הפריה, אות הפריה מבפנים טוב, וערלה רע, זה מבפנים וזה מבחוץ, ומשום שהחטא של עץ הדעת גרם פרוד בין הצדיק לשכינה, בגלל זה לקחה הארץ תשעה, ואותם שחטאו בשכינה, שהיא עשירית לקו עשר עשר. ובא וראה, שבע ארצות הן: ארץ, אדמה, ארקא, גיא, נשיה, ציה, תבל, ואדם חטא בבת שבע, ונאמר בו פי שבע יפל צדיק, הרהר תשובה ונאמר בו וקם, והיה עולה, וכשירד לשם היה עושה מעשים ותולדות

בכל ארץ וארץ, מהם היו צומחים ומהם לא היו צומחים, ויש שם בריות, מהן בשני ראשים, ויש מהם בשלשה עד שבעה, ויש שם מקום שהשמש מאירה והלכנה והכוכבים והפזלות, ויש מקום שאין בו אור כלל, אלא חשכה וערפל.

כה הם אלו שיוודים לשבעה מיני עניות, יש מהם שאין להם אור כלל, שכל ימיהם הם בעניות, ויש מהם שיש להם אור כל ימיהם והם בעשר, ויש מהם שלפעמים יש להם אור ולפעמים חשכה. אלו אותם שגולדו באמצע הלכנה, בינוניים, לפעמים יש להם עשר ועולים, ולפעמים עניות ויורדים, ויש אחרים שעושים תולדות ומצליחים, ויש מהם שלא מצליחים, ויש מהם שמצליחים (צומחים) עד מחצית ימיהם ומתים בקצור ימים. אלו שגולדו במלוי הלכנה, הם צומחים ותיים ומשלימים את כל ימיהם, ואלו שגולדו בחסרון הלכנה לא צומחים ומתים מיד, ואלו שגולדו באמצע הלכנה מתקצרים במחצית ימיהם.

ויש ארצות שנאמר בהן והבור רק אין בו מים, מים אין בו אבל נחשים ועקרבים יש בו, אף כה יש בריות שהם עמי הארץ, שפתיהם מלאים מלאכי חבלה, שהם נחשים ועקרבים, ונושכים אותם בכמה נשיכות של יסורים, שהם גרמו לפני שיבאו לעולם, (כדי שיבאו) בגלגול בגופים הללו ובבתים הללו, וכשנושכים אותם אותם הנחשים והעקרבים בכמה יסורים, הם צוחים וי וי, ויש לכלם קטטה בבית, וצוחים עם אלו בעלי הגיהנם שנדונים בו, ויש אחרים שכל ימיהם בחדוה

עבד עובדין ותולדין בכל ארעא וארעא, מנהון הוּו צמחין ומנהון לא הוּו צמחין, ואית תמן בריין מנהון בתרין רישין ואית מנהון בתלת עד שבע, ואית תמן אתר דנהרא שמשא וסיהרא וכבאי ומזלי, ואית אתר דלית ביה נהורא כלל אלא חשוכא וקבלא.

הכי אינון אליו דנחתין לשבעה מיני עניותא, אית מנהון דלית לון נהורא כלל, דכל יומיהון אינון בעניותא, ואית מנהון דאית להון נהורא כל יומיהון ואינון בעותרא, ואית מנהון דלזמנין אית לון נהורא ולזמנין חשוכא, אליו אינון דאתילידו באמצעיתא דסיהרא בינוניים, ולזמנין אית לון עותרא וסלקין, ולזמנין עניותא ונחתין, ואית אחרנין דעבדין תולדין ומצליחין, ואית מנהון דלא מצליחין, ואית מנהון דמצליחין (גיא צמחין) עד פלגו יומיהון ומיתין בקצרות יומין, אליו דאתילידו במלוייא דסיהרא אינון צמחין ותיין ומשלימין כל יומיהון, ואינון דאתילידו בחסרוןא דסיהרא לא צמחין ומיתין מיד, ואינון דאתילידו באמצעיתא דסיהרא מתקצין בפלגות יומיהון.

ואית ארעין דאתמר בהון (בראשית לו כד) והבור רק אין בו מים, מים אין בו אבל נחשים ועקרבים אית ביה, אוף הכי אית בריין דאינון עמי הארץ, דכתייהון מליין מלאכי חבלה, דאינון נחשים ועקרבים ונשכין לון בכמה נשוכין דיסורין, דאינון גרמו קדם דיתון לעלמא, (בגין דיתו) בגלגולא באלין גופים ובאלין בתים, וכד נשכין לון אינון נחשים ועקרבים בכמה יסורין אינון צוחין ווי ווי, ואית לון קטטה לכלהו בביתא, וצוחין באלין מארי דגיהנם דנדונין בו, ואית אחרנין דכל

יומיהון בחדוה ובשלוה בלא עציבו כלל, מפל מה דאתרבי בשבעה ארעין, ואתדנו בשבעה מדורי גיהנם, ואית בכני נשא פגוונא דא, וחפימי דרזין אלין לון אתמסר למנדע.

תקונא שתינ וחמש

בראשית ב' ריא אלהים (רישי תיבין וסופי תיבין א"ב וא"ם תמן דאינון ו"ה), תמן אם, ורזא דמלה (שם ג ב) ויקרא האדם שם אשתו חוה כי היא היתה אם כל חי, פגוונא דהיא דאתמר בה (משלי ג א) כי אם לבנה תקרא, האי אם כל חי לאו איהי כאתתא קדמאה, דאתמר בה (בראשית ג יב) האשה אשר נתת עמדי, דגרמת מיתה לכל עלמא, דהא אם כל חי פתיב בה, דאתמר בה (קהלת ט ט) ראה חיים עם אשה אשר אהבת.

אמר ליה רבי אלעזר, וכי תרין נשין הוּו ליה, אמר ליה אין, חד יצר הטוב וחד יצר הרע, חדא מסטרא דעצם תקיפא דינא קשיא, וחדא מסטרא דבשרא, מתמן אינון רפיכי לבא, ואינון דגרמא אינון קשי קדל, ועל אתתא דאתנטילת מגרמא אמר בן סירא, גרמא דנפיל בחולקו טב או ביש גרריה, ועל אתתא דגרמא אמר אדם האשה אשר נתת עמדי, לא קרא לה אתתיה, פגוונא דחוה דאתמר בה ויקרא האדם שם אשתו חוה, דאתרא שפחה הות דמסטרא דעין הדעת טוב ורע, חדא רע וחדא טוב, ומסטרא דעין החיים תרוייהו חיים.

ובסתרי תורה חוה ח' ו"ה ח' חכמה פ"ח מ"ה, כלל דשמה קדישא, ח' איהי כגוונא דאימא עלאה דאיהי תמינאה לעשר ספירן מתתא לעילא, וחכמה בה אשתמודע, ועלה אתמר (משלי ג א) עין חיים היא למחזיקים

ובשלוה בלי עצב כלל מפל מה שמתגדל בשבע ארצות, ונדונו בשבעה מדורי גיהנם, ויש בכני אדם כמו זה, וחכמי הרזים הללו, להם נמסר לדעת.

תקון ששים וחמשה

בראשית ב' ריא אלהים (ראשי תבות וסופי תבות א"ב וא"ם שם, שהם י"ח), שם אם, וסוד הדבר - ויקרא האדם שם אשתו חוה כי היא היתה אם כל חי, כמו שאותה שנאמר בה כי אם לבנה תקרא, האם כל חי הוּו אינה באשה הראשונה, שנאמר בה האשה אשר נתת עמדי, שגרמה מיתה לכל העולם, שהרי כתוב בה אם כל חי, שנאמר בה ראה חיים עם אשה אשר אהבת.

אמר לו רבי אלעזר: וכי שתי נשים היו לו? אמר לו: כן, אחד יצר הטוב ואחד יצר הרע, אחד מצד העצם הקשה, הדין הקשה, ואחד מצד הבשר, משם הם רפי הלב, ואלו שמצד העצם הם קשי ערף, ועל האשה שנטלה מהעצם אמר בן סירא, עצם שגנפל בחלקו, טוב או רע, גרר אותו. ועל האשה שמצד העצם, אמר אדם האשה אשר נתת עמדי. לא קרא לה אשתו, כמו שחנה שנאמר בה ויקרא האדם שם אשתו חנה, שהאחרת היתה שפחה שמצד עין הדעת טוב ורע, אחד רע ואחד טוב, ומצד של עין החיים שניהם חיים.

ובסתרי תורה חוה ח' ו"ה, ח' חכמה, כ"ח מ"ה, הכלל של השם הקדוש, ח' היא כמו האם העליונה שהיא השמינית לעשר הספירות ממשטה למעלה, והחכמה נודעת בה, ועליה נאמר

בה, ומסטרא דילה ויפח

באפיו נשמת חיים (בראשית ב ז), ועלה אתמר (שם כג) לזאת יקרא אשה פי מאיש לקחה זאת, ולא אתרא דאתנטילת מגרמא, דגרימת ליה מיתה, דהא שפחה גרמת וידעו פי עירמם הם (שם ג ז), ובגין דא (שם כא) ויעש יהו"ה אלהי"ם לאדם ולאשתו פתנות עור וילבישם.

(דף צו ע"ב).

אמר ליה רבי אלעזר אמאי אמר, בגינה פי מאיש לקחה זאת (בראשית ב כג), פי מאדם הוה ליה למימר, אמאי מאיש, אלא מאיש תמן א"ם ותמן י"ש, תמן י"ש הדיא הוא דכתיב (משלי ח כא) להנחיל אהבי יש, תמן אם פי אם לבינה תקרא (שם ב ג), ואינון אפא ואימא חכמה ובינה, דמתמן אתנטילת, ובגין דא פי מאיש לקחה זאת.

ואית ליה אתרא דאתקריאת בת זוגיה, הדיא הוא דכתיב (בראשית ה ב) זכר ונקבה בראם ויברך אתם ויקרא את שמם אדם. תא חזי אדם הראשון בדיוקנא דיהו"ה דיהו"ה אתברי, ובדיוקנא דעשר ספיראן דאינון יו"ד ה"א וא"ו ה"א, מסטרא דיהו"ה, מסטרא די אתקרי איש, ומסטרא דה' עלאה אתתיה אתקריאת אשה אם כל חי, ומסטרא דו"ה תנה ספירות של ו"ה ו"ה תנה אשתו, ומהצד של יו"ד ה"א וא"ו ה"א תנה נקראת אדם, ובכל מה שהיה בדמותו - לקה.

תקונא שתין ושתא

בראשית פרא שית, דא אדם דכליל שית, ואינון תרין שפחות מסטרא דאילנא דטוב ורע עצם ובשר, איש ואשה דאתמר בה (בראשית ב כג) פי מאיש לקחה זאת, הא ארבע, אדם זכר ונקבה, הדיא הוא דכתיב זכר ונקבה בראם וגומר, הא שית, ובגין דא (שם ג כב) ויאמר יהו"ה אלהי"ם

עץ חיים היא למחזיקים בה, ומהצד שלה ויפח באפיו נשמת חיים, ועליה נאמר לזאת יקרא אשה פי מאיש לקחה זאת, ולא האחרת שנטלה מן העצם, שגרמה לו מות, שהרי השפחה גרמה, וידעו פי עירמם הם, ומשום זה ויעש יהו"ה אלהי"ם לאדם ולאשתו פתנות עור וילבישם.

אמר לו רבי אלעזר: למה אמר בשבילה פי מאיש לקחה זאת? היה לו לומר פי מאדם, למה מאיש? אלא מאיש, שם א"ם ושם י"ש, שם י"ש, זהו שכתוב להנחיל אהבי יש. שם אם, פי אם לבינה תקרא, והם אב ואם, חכמה ובינה, שמשם נטלה, ומשום זה פי מאיש לקחה זאת. ויש לו אחרת שנקראת בת זוגו, זהו שכתוב זכר ונקבה בראם ויברך אתם ויקרא את שמם אדם. בא וראה, אדם הראשון בדמותו של יהו"ה הוא נברא, ובדמות של עשר ספירות שהן יו"ד ה"א וא"ו ה"א מהצד של יהו"ה, מצד של י' נקרא איש, ומצד של ה' העליונה אשתו נקראת אשה, אם כל חי, ומהצד של ו"ה ו"ה תנה אשתו, ומהצד של יו"ד ה"א וא"ו ה"א תנה נקראת אדם, ובכל מה שהיה בדמותו - לקה.

תקון ששים וששה

בראשית, ברא שית, זה אדם שכולל שש, והם שתי שפחות מהצד של העץ של טוב ורע, עצם ובשר, איש ואשה, שנאמר בה פי מאיש לקחה זאת, הרי ארבע, אדם זכר ונקבה, זהו שפתיב זכר ונקבה בראם וגומר, הרי שש, ומשום זה ויאמר יהו"ה

הן האדם היה כאחד ממנו לדעת טוב ורע וגומר, ואוקמוהו קדמאין כאחד ממלאכי השרת.

ארהבי הא אליהו אזדמן לגביה ואמר רבי כאחד מהם הוה ליה למימר אם על מלאכי השרת הוה אמר, מאי כאחד ממנו, ועוד הן אדם הוה ליה למימר, מאי האדם בתוספת ה', אלא ה' דהאדם היה כאחד ממנו, יהא (נ"א הוא) לא כתיב אלא הוה, חד מארבע אתוון דאינון יהו"ה פחד מן ארבע אתוון דאיהו ו'.

ועתה פן ישלח ידו (שם) דא י', אם זכה ולקח גם מעץ החיים (שם) דא ו' (נ"א ה'), ואכל וחי לעולם (שם) דא ו', חי ודאי, פד ה' הות יחידא מגיה עאלת בין טוב לרע, הדיא הוא דכתיב (שם ב ז) וייצר יהו"ה אלהי"ם את האדם תרין יצירות טוב ורע, למנדע (ואתמר בהן (שם) ויפח באפיו נשמת חיים ורא ה' לדעת טוב ורע למנדע) מה דהוה גרמין למעבד, ובגין דא עאלת בינייהו.

בחר דחאב אדם דיצירה, אתפרשת ה' עלאה ואסתלקת מגיה, ובגין דלא אתחזרת לגביה, אמר אם זכה ולקח גם מעץ החיים ואכל וחי לעולם, והאי עץ החיים הוה נטוע בעץ הגן, ובגין דלא זכה למיכל מגיה, מה פתיב ביה וישלחהו יהו"ה אלהי"ם מגן עדן (שם ג כג) לעבוד את האדמה אשר לקח משם, ההוא דאתמר ביה (שם ב ז) וייצר יהו"ה אלהי"ם את האדם עפר מן האדמה דלא הוה כדאי למהוי בגנתא דאורייתא, פיון דלא נטיר בה עץ הדעת טוב ורע באסור והתר, ועבר על מימרא דמאריה, דאם הוה נטיר דלא עבר על מימרא דמאריה, ולקח גם מעץ החיים דאתמר בה (משלי יג יד) תורת

אלהי"ם הן האדם היה כאחד ממנו לדעת טוב ורע וגומר, ופרשוהו הראשונים, כאחד ממלאכי השרת.

בין כך בא אליהו והודמן אליו, ואמר: רבי, כאחד מהם היה לו לומר, אם על מלאכי השרת היה האדם, מה זה כאחד ממנו? ועוד, היה לו לומר הן אדם, מה זה האדם בתוספת ה'? אלא ה' של האדם היה כאחד ממנו, לא כתוב יהא (הוא), אלא הוה, אחת מארבע אותיות שהן יהו"ה, כאחת מארבע אותיות שהיא ו'.

ועתה פן ישלח ידו, זו י', אם זכה ולקח גם מעץ החיים, זו ו' (ה'), ואכל וחי לעולם זה ו', חי ודאי, כשה' היתה יחידה ממנו, נכנסה בין טוב לרע, זהו שכתוב וייצר יהו"ה אלהי"ם את האדם, שתי יצירות, טוב ורע, לדעת (ונאמר בהם ויפח באפיו נשמת חיים, וזו ה' לדעת טוב ורע, לדעת) מה שהיו גורמים לעשותו, ומשום זה נכנסה ביניהם.

אחר שחטא האדם של היצירה, נפרדה ה' העליונה והסתלקה ממנו, ומשום שלא חזרה אליו אמר, אם זכה ולקח גם מעץ החיים, ואכל וחי לעולם, ועץ החיים הוה היה נטוע בעץ הגן, ומשום שלא זכה לאכל ממנו, מה פתיב בו? וישלחהו יהו"ה אלהי"ם מגן עדן לעבד את האדמה אשר לקח משם, אותו שנאמר בו וייצר יהו"ה אלהי"ם את האדם עפר מן האדמה, שלא היה כדאי להיות בגן התורה, פיון שלא שמר בה את עץ הדעת טוב ורע באסור והתר, ועבר על מאמר רבונו, שאם היה שומר שלא יעבר על מאמר רבונו,

על מימרא דמאריה, ולקח גם מעץ החיים דאתמר בה (משלי יג יד) תורת

חכם מקור חיים לסור ממוקשי מות, עץ חיים היא למחזיקים בה (שם ג יח), ודא איהו ולקח גם מעץ החיים ואכל וחי לעולם, גם לרבות נוקבא, איבא דאילנא פרי צדיק.

ועוד הן האדם היה פאחד ממנו, אמרו מלאכין קדישין בגין למהויה איהו פאחד מיננא פמא דאמר חויה (בראשית ג ה) והייתם פאלהי"ם יודעי טוב ורע, ודא איהו לדעת טוב ורע, דא גרים ליה מותא, דאם זכה למיכל מאילנא דחי דאיהו עץ חיים היא למחזיקים בה, מה פתיב בה ולקח גם מעץ החיים וגומר.

אמר רבי שמעון ווי לון לאינון דמניחין לאשתדלא באורייתא דאתמר בה ולקח גם מעץ החיים, ובפקודין דילה דאינון איבא דאילנא דאתמר ביה ואכל וחי לעולם, ואזלין בתר אלין דמפתי לון מסטרא דנחש הקדמוני, דאמרי לון השתדלון במלאכיא דממנן על פכביא ושמשא וסיהרא, ועל אלין דממנן על רוחין ושרדין, למהויה כאלהי"ם יודעי טוב ורע, ועלייהו (דף צ"א) אתמר, (ע"ב כ"ב, וירמיה מד), פה אמר יהו"ה למזבחים ולמקטרים לפכבים ולמזלות ולשמש ולירח ולכל צבא השמים אשר לא צויתי, ודא איהו דמני קודשא בריה הוא לאדם ומעץ הדעת טוב ורע לא תאכל ממנו וגומר, ובכלעם חייבא בהאי הוה משתדל, ודור אנוש ודור המבול ודור הפלגה, וקודשא בריה הוא אעקר לון מעלמא דין ומעלמא דאתי, ודא איהו (בראשית ב יז) כי ביום אכלך ממנו מות תמות, מות - בעולם הזה, ותמות - בעולם הבא, והחטא הזה גרם את חרבן בית המקדש וגלות ישראל בין אמות העולם ונהרגו מהם.

ולקח גם מעץ החיים, שנאמר בו תורת חכם מקור חיים לסור ממקשי מות, עץ חיים היא למחזיקים בה, וזהו ולקח גם מעץ החיים ואכל וחי לעולם, גם לרבות הנקבה, פרי האילן, פרי צדיק.

ועוד, הן האדם היה פאחד ממנו, אמרו המלאכים הקדושים, כדי שיהיה הוא פאחד ממנו, כמו שאמר הנחש והייתם פאלהי"ם ידעי טוב ורע, וזהו לדעת טוב ורע, זה גרם לו את המות, שאם זכה לאכל מעץ החיים, שהוא עץ חיים היא למחזיקים בה, מה פתיב בו? ולקח גם מעץ החיים וגומר.

אמר רבי שמעון: אוי להם לאותם שמניחים מלעסק בתורה, שנאמר בה ולקח גם מעץ החיים, ובמצוותיה שהן פרי האילן, שנאמר בו ואכל וחי לעולם, והולכים אחר אלו שמפתיים אותם מצד הנחש הקדמוני, שאומרים להם, השתדלו במלאכים שממנים על הפכבים והשמש והלבנה, ועל אלו שממנים על רוחות ושרדים, להיות פאלהי"ם ידעי טוב ורע, ועליהם נאמר פה אמר יהו"ה למזבחים ולמקטרים לפכבים ולמזלות ולשמש ולירח ולכל צבא השמים אשר לא צויתי, וזהו שצוה הקדוש ברוך הוא את האדם, ומעץ הדעת טוב ורע לא תאכל ממנו וגומר, ובכלעם הרשע היה מתעסק עם זה, ודור אנוש ודור המבול ודור הפלגה, והקדוש ברוך הוא עקר אותם מהעולם הזה ומהעולם הבא, וזהו כי ביום אכלך ממנו מות תמות, מות - בעולם הזה, ותמות - בעולם הבא, והחטא הזה גרם את חרבן בית המקדש וגלות ישראל בין אמות העולם ונהרגו מהם.

דבר חד הוה מזבח ומקטר, והוה נחתין חיילין דלעילא, וכד הוה נביא מיסר לון, מה פתיב בהון (ע"ב וירמיה מד ה) ולא שמעו לקול נביא וחוזה, ובמה הוה מיסר לון נביא, הוה אומר להון דיהון חזרין בתיובפא, ואי לאו ועצר את השמים ולא יהיה מטר והאדמה לא תתן את יבולה (דברים יא יז), ואינון הוה מזולזלין ביה, והוה אמרין אנן אומינן לאלין דממנן על מטרא, וכפינן להון לנחתא מטרא, וקודשא בריה הוא אחליף להון לממנן בשליחותיהו בגינייהו, וקטיל לון וחרוב בי מקדשא בגינייהו, וגלו ישראל בין אומין דעלמא, ודא איהו חובא דאדם דגרם ליה חויה מיתה ליה ולאתתיה, דפתי לון ביהווא אילנא, הדא הוא דכתיב (בראשית ג ה) פי יודע אלהי"ם וכו', ובגין דא מני קודשא בריה הוא לכר נש במה שהרשת התבונן אין לך עסק בנסתרות.

אמר רבי אלעזר במה הוה נחתין אלין חיילין, אמר ליה ברי מה את חשיב דהוה נחתין, ודאי הא רזא דאילנא דעץ הדעת טוב ורע, דלא עתיד קודשא בריה הוא לגלייא ליה מפורסם לעלמא אלא ביני חבריא, עד דיייתי דרא דמלכא משיחא, אמר ליה כיון דאיהו אתגליא ביני חבריא מאי ניהו, אמר ליה בני, ממראה מתניו ולמעלה הוה טוב, ממראה מתניו ולמטה הוה רע, נבוכדנצר הוה ידע ביה, והכי עביד צלמא דיליה, וביה אשתמודע אילנא דטוב ורע, הדא הוא דכתיב (דניאל ב כג) רישיה די דהב טב, חדוהי ודרעוהי די כסף, עד הכא הוה מסטרא דטוב, ובגין דא אמר די דהב טב, ממראה מתניו ולמטה רע, הדא הוא דכתיב (שם) מעוהי וירכתיה די נחש מסטרא דנחש הקדמוני.

שכר אחד הוה מזבח ומקטר, והוה יורדים החילות שלמעלה, וכשהיה הנביא מיסר אותם, מה פתיב בהם? ולא שמעו לקול נביא וחוזה, ובמה היה מיסר אותם הנביא? היה אומר להם שיחזרו בתשובה, ואם לא - ועצר את השמים ולא יהיה מטר והאדמה לא תתן את יבולה, והם היו מזולזלים בו, והיו אומרים, אנו השבענו את אלו שממנים על המטר וכפינו אותם להוריד מטר, והקדוש ברוך הוא החליף להם את הממנים בשליחותם בשבילם, והרג אותם, והחריב את בית המקדש בשבילם, וגלו ישראל לבין אמות העולם, וזהו החטא של אדם שגרם לו הנחש מיתה לו ולאשתו, שפחה אותם באותו העץ. זהו שכתוב כי יודע אלהי"ם וכו', ומשום זה צוה הקדוש ברוך הוא לאדם. במה שהרשית התבונן, אין לך עסק בנסתרות. אמר רבי אלעזר: במה היו יורדים החילות הללו? אמר לו: בני, מה אמה חשוב, שהיו יורדים? ודאי זהו סוד העץ של עץ הדעת טוב ורע, שלא עתיד הקדוש ברוך הוא לגלותו מפרסם לעולם, אלא בין החברים, עד שיבא הדור של מלך המשיח. אמר לו: כיון שהוא התגלה בין החברים מה הוא? אמר לו: בני, ממראה מתניו ולמעלה היה טוב, ממראה מתניו ולמטה היה רע, נבוכדנצר היה מכיר בו, וכך עשה את הצלם שלו, ובו נודע העץ של טוב ורע, זהו שכתוב ראשה ראשו של זהב טוב, חזוהו וזרועותיו של כסף. עד כאן מצד הטוב, ומשום זה אמר של זהב טוב, ממראה מתניו ולמטה רע, זהו שכתוב מעיו וירכותיו של נחש, מצד של הנחש הקדמוני.

ומהאיין הנה יורדות נשמות הערב רב, שהם ערבוביה של טוב ורע, וכמה נימים תלויות מהעץ הזה, שהם צבא השמים, שממנים על הכוכבים והמזלות, וכלם מערבים טוב ורע, והיו הענפים תלויים מהצד הזה ומהצד הזה, אלו ממיתים ואלו מחיים, אלו שדים מצד השמאל, ואלו מלאכים מצד הימין, והיו יודעים כל הגונים של ענפי האילן שהם מזלות וכוכבים, והיו לוקטים עשבים כמו של הגונים הללו, והיו עושים דמיות כפי אותו המזל שהיו רוצים להוריד אותו, כמו טלה או שור או בתולה או תאומים, שהיא צורת אדם או פרצופים, שהיא דמות של נקבה, או סרטן או אריה או מאזנים או עקרב או קשת או גדי או דלי או דגים, והיו מקטרים לון באילן עשבים בכל גוון, לכל חד כפום גוון דיליה לעילא, והכי הו עבדין דיוקנין דצורת חמה ולבנה ושבעה ככבי לכת, והו מקטרין לכל צורה דהו בעאן לנחתא לעלמא, ובגין דא אתמר עליהו פה אמר יהו"ה למקטרים ולמזבחים לככבים ולמזלות ולשמש או לירח או לכל צבא השמים אשר לא צויתי.

אמר ליה מאי למזבחים, אמר ליה לכל דיוקנא הו עבדין, דנטלין בעירן או עופין כפום ההוא מזל, והו דבחין עליהו, ודא איהו למזבחים, והו נחתין לון וממללין עמהו והו עבדי רעותהו, והו סגדין לון והמנין בהו, אמר ליה במאי הו נחתין לון, אמר ליה ברי הו ידעין כל שמהן דשמא מפרש, והו משביעין לון, ולבתר עאלין שמא מפרש (דף צו"ע ב) כפומיהו דאילן דיוקנין והו ממללן, ודא איהו רזא דקרא (ירמיה נא מד) משביעים אותם, ואחר כך מכניסים את השם המפרש בפייהם

והוצאתי את בלעז מפיו, נפל שמא מפרש ומיד נפלת צלמא על אנפוהי, אמר ליה רבי אלעזר וכי איך הוה שמא דקודשא בריה הוא מליל בהו, אמר ליה ברי על האי אתמר (שמות כז) לא תשא את שם יהו"ה אלהיך לשוא פי לא ינקה וכו', אמר ליה וכי יכיל בר נש לאוליף שמא דקודשא בריה הוא למגנא, אמר ליה אין.

ובגוונא דא מאן דנפיק מרשות היחיד ואעיל ברשות הרבים, או דאפיק זרע מגיה מאות ברית קדש ואעיל ברשות נוכראה, כאלו האי נטע אילנא דטוב ורע, ובגין האי בר דנטע בזונה או שפחה או גויה או נדה, אתמר (שם ד) לא תעשה לה פסל, ועל ברית דאתעבידת בגוונא דא אתקריאת מסכה, ועליהו אתמר (דברים כז טו) ארוה האיש אשר יעשה פסל ומסכה וגומר, ושם בסתר, מאי בסתר בסתרו דעלמא, ובגין דא אמר קודשא בריה הוא (שמות ככג) לא תעשון אלהי כסף ואלהי זהב, והכי אוקמהו חבריא לא תעשון אתי כדמות שמשי שמשמשין אותי (נ"א לפני) במרום, לציירא בסתר דילי שום ציור או דמיון, דכל מאן דצייר לעיל לקודשא בריה הוא, בסתר (דאיהו שכניניה, כלילא מעשר ספראן), שום ציור וצלם ודמות כמו שמציירים בשמשים שלו, נשמתיה אתלבשת בהו צלמא, פד נפקת מהאי עלמא, קלא נפקת לגבה לצלמא תוקדון בנורא, ובגין דא אמר קודשא בריה הוא (ישעיה מ כה) ואל מי תדמיוני ואשנה יאמר קדוש, ואל מי תדמיון א"ל ומה דמות תערכו לו (שם יח).

וברי ודאי כל מאן דנפיק מרשות הרבים ואעיל ברשות היחיד או מרשות היחיד

והו סוד הכתוב והוצאתי את בלעז מפיו. נפל השם המפרש, ומיד נפל הצלם על פניו. אמר לו רבי אלעזר: וכי איך היה שם הקדוש ברוך הוא מדבר בהם? אמר לו: בני, על זה נאמר לא תשא את שם יהו"ה אלהיך לשוא פי לא ינקה וכו'. אמר לו: וכי יכול אדם ללמד את שם הקדוש ברוך הוא לחנם? אמר לו פן.

ובגון זה מי שמוציא מרשות היחיד ומכניס ברשות הרבים, או שמוציא זרע ממנו מאות ברית קדש ומכניס לרשות נכריה, כאלו זה נטע האילן של טוב ורע, ומשום זה בן שנטע בזונה או שפחה או גויה או נדה, נאמר לא תעשה לה פסל, ועל בת שנועשה בגון זה נקראת מסכה, ועליהם נאמר ארוה האיש אשר יעשה פסל ומסכה וגומר, ושם בסתר. מה זה בסתר? בסתרו של עולם, ומשום זה אמר הקדוש ברוך הוא לא תעשון אתי אלהי כסף ואלהי זהב, וכך פרשוהו החכמים, לא תעשון אתי כדמות שמשי שמשמשין אותי (לפני) במרום לצייר בסתר שלי שום ציור או דמיון, שכל מי שצייר למעלה את הקדוש ברוך הוא בסתר (שהיא שכנתו הכלולה מעשר ספירות) שום ציור וצלם ודמות כמו שמציירים בשמשים שלו, נשמתו מתלבשת באותו צלם כשיוצאת מן העולם הזה, וקול יוצא אליה: את הצלם הזה תשרפו באש, ומשום זה אמר הקדוש ברוך הוא, ואל מי תדמיוני ואשנה יאמר קדוש, ואל מי תדמיון א"ל ומה דמות תערכו לו.

ובני, ודאי כל מי שמוציא מרשות הרבים ומכניס לרשות היחיד או מרשות היחיד ומכניס

ואעיל ברשות הרבים, פאלו ערב שמא דקודשא בריה הוא בעבודה זרה, ועביד אילנא דטוב ורע, ודא הוא רזא דהיה נפיק בלעו מפיו, דביה היה אמר צלמא דנבוכדנצר אנכי יהו"ה אלהי"ך, ובגין דא לא תשא את שם יהו"ה אלהי"ך לשוא, ועתיד הקדוש ברוך הוא לאעקרא האי אילנא מעלמא ולאוקדא ליה בגיהנם, הדא הוא דכתיב (שם א לא) והיה החסן לנערות וגומר.

אמר ליה רבי אלעזר, אם פן אסיר לעמא לאשתמשא בשום מלאך ולא בשמא בעלמא בתר דאית ערבוביא, אמר ליה ברי לאו הכי, דהא אמר קודשא בריה הוא לאדם (בראשית ב טו) מפל עץ הגן אכול תאכל, מעץ הדעת טוב ורע לא תאכל, אמר רבי אלעזר האי היה קדם דחאב, בתר דחב ונחית מאתריה ואתערב באילנא דטוב ורע, אמר ליה ודאי הכי הוא, ובזמנא דישראל אינון בגלותא, פאלו הו' מעורבין באילנא דטוב ורע, ובגין דא אוקמוהו קדמאין, ישראל בגלותא עובדין עבודה זרה בטהרה הם.

אבר אליו דידיעין אילנא דקודשא בריה הוא דאיהו עץ החיים, נטוע בגן דיליה דאיהו שכינתא דיליה, דאתמר בה (תהלים ה) לא יגורף רע, וכלין לנחתא חילא מתמן לגבי שכינתיה בלא ערבוביא כלל, בכל פקודא ופקודא, איהו עץ פרי עושה פרי למינו (בראשית יא א), נטוע בגן בלא ערבוביא כלל, ובגין דא אמר למינו, אכל עץ הדעת טוב ורע לא אתמר ביה למינו, אכל מעורב מין דלא במיניה, ובגיניה אתמר (ויקרא יט ט) שדך לא תזרע פלאים וכו', שעטנז לא יעלה עליך.

לרשות הרבים, פאלו ערב את שם הקדוש ברוך הוא בעבודה זרה ועשה עץ של טוב ורע, וזהו הסוד של היה מוציא בלעו מפיו, שבו היה אומר צלמו של נבוכדנצר אנכי יהו"ה אלהי"ך, ובשביל זה לא תשא את שם יהו"ה אלהי"ך לשוא, ועתיד הקדוש ברוך הוא לעקר את העץ הזה מן העולם ולשרף אותו בגיהנם. זהו שכתוב והיה החסן לנערות וגומר.

אמר לו רבי אלעזר: אם פן, אסור לעם להשתמש בשום מלאך ולא בשם בעולם אחר שיש ערבוביה. אמר לו: בני, לא כך, שהרי אמר הקדוש ברוך הוא לאדם, מכל עץ הגן אכול תאכל, מעץ הדעת טוב ורע לא תאכל. אמר רבי אלעזר: זה היה קדם שחטא, אחר שחטא וירד ממקומו והתערב בעץ של טוב ורע. אמר לו: ודאי כך הוא, ובזמן שישראל הם בגלות, פאלו הם מעורבים באילן של טוב ורע, ומשום זה פרושהו הקדמונים, ישראל בגלות עובדים עבודה זרה, בטהרה הם.

אבר אלו שיודעים את האילן של הקדוש ברוך הוא. שהוא עץ החיים הנטוע בגן שלו שהיא שכינתו, שנאמר בה לא יגרף רע, יכולים להוריד כח משם לשכינתו בלי ערבוביה כלל בכל מצוה ומצוה, הוא עץ פרי עשה פרי למינו, נטוע בגן בלי ערבוביה כלל, ומשום זה אמר למינו, אכל עץ הדעת טוב ורע לא נאמר בו למינו, אכל מערב מין בשאינו מינו, ובשבילו נאמר שדך לא תזרע פלאים וכו', שעטנז לא יעלה עליך.

ובאיה איהו מאן דסליק אמונה דקודשא בריה הוא דאיהו שכינתיה פלילא מעשר אמירן, במחשבתא חדא ברעותא חדא בלא ערבוביא כלל, דכל ספירה וספירה נטועה ביה, ואיהו גן דכלהו ספירן בה אינון חד, וכל חד עביד בה פרי למינו, איהו מין דכל חד וחד לא נפיק מניה זרעין לבר, הכי צריך בר נש דלא אפיק זרעא לבר מבת זוגיה, דאיהו מין דיליה יחודא דיליה, ובההוא זמנא דצריך בר נש ליחדא לקודשא בריה הוא בשכינתיה, צריך להפשיט מניה כל מחשבין דאינון קליפין, דאתמר בהון (משלי יט כא) רבות מחשבות בלב איש, ולסלקא שכינתיה לגביה במחשבתא חדא, הדא הוא דכתיב (שם) ועצת יהו"ה היא תקום, פגוונא דבר נש דמתיחד בבת זוגיה, ואתפשט מלבושו למיהוי עמה חד, הדא הוא דכתיב (בראשית ב כא) והיו לבשר אחד, הכי צריך לאפשטא מניה כל מחשבין אחרנין, בזמנא דמתיחד לקודשא בריה הוא בכל יומא תרין זמנין, שמע ישראל יהו"ה אלהינו יהו"ה אחד. (דד צז ע"א).

תקונא שתין ושבע

בראשית ברא אלהים דא מטטרו"ן, דברא ליה קודשא בריה הוא קדמון וראשית לכל צבא השמים דלתתא, ודא איהו אדם הקטן, דקודשא בריה הוא עבד ליה בדיוקנא וציורא דלעילא בלא ערבוביא, ועליה אתמר (בראשית א כד) תוצא הארץ נפש חיה למינה, ואיהו עץ פרי עושה פרי למינו (שם יא ט). פגוונא דלעילא וי מאן דעביד ערבוביא לעילא ולתתא, דהאי אילנא דערבוביא, ערבוביא מאילנא דמותא, בגין דא אתקרי מטא, דאתהפך לנחש לאלקאה ביה לחיבא.

אשרי הוא שמעלה את האמונה של הקדוש ברוך הוא, שהיא שכינתו הכלולה מעשר אמירות, במחשבה אחת, ברצון אחד בלי ערבוביה כלל, שכל ספירה וספירה נטועה בו, והיא הגן שכל הספירות בה, הן אחד, וכל אחד עושה בה פרי למינו, היא מין שכל אחד ואחד לא מוציא ממנה זרעים החוצה, כך צריך אדם שלא יוציא זרע מחוץ לבת זוגו, שהיא המין שלו והיחוד שלו, ובאותו זמן שצריך אדם ליחד את הקדוש ברוך הוא עם שכינתו, צריך להפשיט ממנו כל המחשבות שהן קלפות, שנאמר בהן רבות מחשבות בלב איש, ולהעלות את השכינה במחשבה אחת. זהו שכתוב ועצת יהו"ה היא תקום, כמו שאדם שמתיחד עם בת זוגו ומתפשט מלבושו ליהיות עמה אחד, זהו שכתוב והיו לבשר אחד, כך צריך להפשיט ממנו כל המחשבות האחרות בזמן שמתיחד את הקדוש ברוך הוא בכל יום פעמים שמע ישראל יהו"ה אלהינו יהו"ה אחד.

תקון ששים ושבעה

בראשית ברא אלהים, זה מטטרו"ן, שברא אותו הקדוש ברוך הוא קדמון וראשית לכל צבא השמים שלמטה, וזהו אדם הקטן, שהקדוש ברוך הוא עשה אותו בדמות וציוור של מעלה בלי ערבוביה, ועליו נאמר תוצא הארץ נפש חיה למינה, והוא עץ פרי עשה פרי למינו, כמו שלמעלה. אוי למי שעושה ערבוביה למעלה ולמטה, שזהו אילן של ערבוביה, ערבוביה מעץ המות, בגלל זה נקרא מטא, שמתהפך לנחש להלקות בו את

ומאן איהו דאפיך ליה קודשא בריך הוא דשליט עליה והא אוקמוהו.

אמר ליה רבי אלעזר אבא, פיון דקודשא בריך הוא הוה ידע דאילנא דא הוה עתיד לגרמא מיתה לאדם (ולכל ברין דעתידין למתוי אבתריה) אמאי ברא ליה לאדם דעתיד למחטי קמיה, אמר ליה ברי דיוקנא דלעילא לא הוה שלים עד דברא לאדם, דהכי הוה אדם דלעילא (כ"י לגבי אדם דלתתא), פגוונא דנשמתא לגבי גופא, וכמה דלא אית עובדא לנשמתא בלא גופא, הכי הוה צריך למעבד דיוקנא לתתא לאפקא ביה עובדא, וכלא פגוונא (בעובדא) דלעילא, אד"ם איהו לחשבן זעיר דחגו"ף תשע נקודין, פעולה דיליה שכינתא פלילא בכל (מכל) אתוון דאורייתא, וכלא פגוונא דלעילא.

אדם דלעילא לא הוה שלים בלא נוקבא, הדא הוא דכתיב (שם ה ב) זכר ונקבה בראם ויקרא את שמם אדם, אדם דכר, ואדם נוקבא, וכד אתברי אדם דלתתא דאיהו נוקבא, הדא הוא דכתיב (שם א כו) ויברא אלהים את האדם בצלמו, אשתלים דיוקנא דלעילא, ודא איהו רזא פי לא המטיר יהו"ה אלהים וכו' (שם ב ה), ואמאי בגין דאדם אין, ובגין דא מוכרח הוה אדם למברי ליה, לאשתלים ביה דיוקנא דלעילא, ונוקבא בהאי אדם בה הוה חד, הדא הוא דכתיב (ישעיה נא ב) פי אחד קראתיו וגומר, ודא רזא דנשמתא.

רבתר אמר (בראשית ב יח) לא טוב היות האדם לבדו אעשה לו עזר כנגדו, דא גופא דאיהו עבד שפחה כליל מטוב ורע, בגין למתוי ליה אגרא ועונשא, ובגינה אמר (דברים ל ו) ראה נתתי לפניך היום את החיים ואת

הרשעים, ומיהו שהופך אותו? הקדוש ברוך הוא ששולט עליו, והרי פרשה.

אמר לו רבי אלעזר: אבא, פיון שהקדוש ברוך הוא הוה יודע שהאילן הוה הוה עתיד לגרם מיתה לאדם (ולכל הבריות שעתידות להיות אחרי), למה ברא את האדם שעמיד לחטא לפניו? אמר לו: בני, הדמות שלמעלה לא היתה שלמה עד שברא את האדם, שפך הוה האדם שלמעלה (כלפי האדם שלמטה), כמו שהנשמה כלפי הגוף. וכמו שאין מעשה לנשמה ללא הגוף, כך הוה צריך לעשות דמות למטה להוציא בו מעשה, והכל כמו (במשנה) שלמעלה, אד"ם הוה לחשבון קטן של חגו"ף תשע נקודות, הפעלה שלו, השכינה כלולה בכל (מכל) אותיות התורה, והכל כמו שלמעלה.

האדם שלמעלה לא הוה שלם בלי נקבה, והו שכתוב זכר ונקבה בראם ויקרא את שמם אדם, אדם זכר ואדם נקבה, וכשנברא האדם שלמטה שהוא נקבה, והו שכתוב ויברא אלהים את האדם בצלמו, השתלים הדמות שלמעלה, והו סוד פי לא המטיר יהו"ה אלהים וכו', ולמה? משום שאדם אין, ומשום זה מכרח הוה אדם לברא אותו, להשלים בו את הדמות שלמעלה, והנקבה באדם הוה היתה אחת. והו שכתוב פי אחד קראתיו וגומר, והו סוד הנשמה. אחר כך אמר לא טוב היות האדם לבדו אעשה לו עזר כנגדו, זה הגוף, שהוא עבד שפחה כליל מטוב ורע, כדי שיהיה לו שכר ועונש, ובשבילו אמר ראה נתתי לפניך היום את החיים ואת הטוב את המות ואת הרע, ואמר לו ובחרת בחיים, שאם לא נתנה

הטוב את המות ואת הרע, ואמר ליה ובחרת בחיים, דאם לא יתבה בידיה, לא הוה ליה אגרא ועונשא, והוה פכעירא, ועם כל דא אחזי קודשא בריך הוא ליה, פל מה דאירע ליה, אם הוה מטא פלפי חסד דהוה כלפי זכו, או אם הוה מטא בה כלפי חובא, דאי קודשא בריך הוא בעא במיתתיה לא הוה אחזי ליה תרין אורחין דיליה, דאינון מות וחיים ביד לשון.

ואחזי ליה דלא הוה מערב טוב פרע, דאפריש לון קודשא בריך הוא, כמה דאת אמר (בראשית א ד) ויכדל אלהים בין האור ובין החשך, ורזא דמלה והבדילה הפרכת לכם (שמות כו לג), והכי עבד קודשא בריך הוא בגופא דכר נש טרפשא, דאפריש בין דרגין דאילנא דטוב, ובין דרגין דאילנא דרע, ומני לון דלא לערבא טוב עם רע, כמה דאת אמר (בראשית ב יז) ומעץ הדעת טוב ורע לא תאכל ממנו, קודשא בריך הוא מני ליה לאסתמרא מגיה, ולבתר אמר איהו (שם ג יב) האשה אשר נתת עמדי וגומר.

אדהכי הא סבא חד אזדמן ליה, ואמר רבי רבי, הא חזינא קרא דאמר באורייתא (במדבר יט ד) אדם פי ימות באהל, והא אורייתא קדם דאתברי עלמא הות, וחזינא דעלמא אקדים לאדם, דכל עלמא וצרכוי אתבריא קדם דאתברי אדם, אי הכי מאי תקנתא אית הכא, אמר ליה סבא והא פתיב דנשמתין דצדיקייא אתבריא קדם דאתברי עלמא, כמה דאת אמר (בראשית א א) בראשית ברא אלהים ולית ראשית אלא נשמה, דאתמר ביה (משלי כ כו) נר יהו"ה נשמת אדם, איהי נשמתא דאדם דלעילא, אלא אית אדם ואית אדם, אית אדם דאיהו

כידו, לא הוה לו שכר ועונש והוה פכהמה, ועם כל זה הראה לו הקדוש ברוך הוא כל מה שארע לו, אם הוה מטא פלפי חסד, שהוא כלפי זכות, או אם הוה מטא בה כלפי חובה, שאם הקדוש ברוך הוא רצה במיתתו, לא הוה מראה לו שני הדרכים שלו, שהם מות וחיים ביד לשון. והראה לו שלא הוה מערב טוב פרע, שהפרידם הקדוש ברוך הוא, כמו שנאמר ויכדל אלהים בין האור ובין החשך, וסוד הדבר - והבדילה הפרכת לכם, וכך עשה הקדוש ברוך הוא בגוף האדם שרעפת, שהפריד בין הדרגות של העץ הטוב ובין הדרגות של העץ הרע, וצוה אותו שלא לערב טוב עם רע, כמו שנאמר ומעץ הדעת טוב ורע לא תאכל ממנו. הקדוש ברוך הוא צוה אותו להשמר ממנו, ואחר כך אמר האשה אשר נתת עמדי וגומר.

בינתיים הגוה זקן אחד הודמן לו, ואמר: רבי רבי, הרי ראיתי פסוק שאומר בתורה אדם פי ימות באהל, והרי התורה היתה קדם שנברא העולם, וראיתי שהעולם קדם לאדם, שפל העולם וצרכוי נבראו קדם שנברא אדם, אם כך, מה התקנה שיש כאן? אמר לו: זקן, והרי פתיב שנשמות הצדיקים נקראו קדם שנברא העולם, כמו שנאמר בראשית ברא אלהים, ואין ראשית אלא נשמה, שנאמר בה נר יהו"ה נשמת אדם, היא הנשמה של האדם שלמעלה. אלא יש אדם ויש אדם, יש אדם שהוא אדם של הנשמה, ויש אדם של הגוף, שנאמר בו אדם להכל דמה,

איהי נשמתא דאדם דלעילא, אלא אית אדם ואית אדם, אית אדם דאיהו

אָדָם דְּנִשְׁמָתָא, וְאִית אָדָם דְּגוּפָא, דְּאִתְמַר
 בֵּיה (תהלים קמד ד) אָדָם לְהֵבֵל דְּמָה, וְעַלֵּיהּ
 אִתְמַר (במדבר יט יד) אָדָם פִּי יְמוֹת בְּאֵהָל, וְעַלֵּיהּ
 אִתְמַר (ירמיה יז ה) אָרוּר הַגֶּבֶר אֲשֶׁר יִבְטַח (דף צז
 ע"ב) בְּאָדָם וְשֵׁם בְּשַׂר זְרוּעוֹ, וְדָא סמא"ל אָדָם
 בְּלִיעַל אִישׁ אֲוֹן, וְאִית לֵיה תְרִין נוֹקְבִין בִּישִׁין,
 וְעַלֵּיהּ אִתְמַר (ויקרא כא יא) עַל כָּל נַפְשׁוֹת מֵת
 לֹא יָבֵא, לְאָבִיו וּלְאִמּוֹ לֹא יִטְמָא, וְלִית אָבִיו
 אֱלָא קוּדְשָׁא בְרִיךְ הוּא, וְלִית אִמּוֹ אֱלָא
 שְׂכִינְתָא, וְכִי לֹא אִתְמַר בְּקוּדְשָׁא בְרִיךְ הוּא
 וּבְשְׂכִינְתָּיה (ירמיה כג כט) הֲלֹא כֹה דִּבְרִי כָּאֵשׁ נֹאֵם
 יְהוָה, מָה אֵשׁ אֵינּוּ מְקַבֵּל טְמֵאָה הֲכִי אִיהוּ
 לֹא מְקַבֵּל טְמֵאָה, אָמַר לֵיה וְהָא פְתִיב (במדבר
 יט כ) אֶת מְקוּדֵשׁ יְהוָה טְמֵא וְדָא שְׂכִינְתָּיה,
 אָמַר לֵיה וְדָא דְקוּדְשָׁא בְרִיךְ הוּא וּשְׂכִינְתָּיה
 לֹא מְקַבֵּל טוּמְאָה, אָבֵל כָּל מָאן דְּסָאִיב אֶתְר
 דְּאִיהִי שְׂרִיָא בֵּיה, אִתְחַשֵּׁיב לֵיה כְּאֵלוּ עֶבֶד
 לֵיה, וּבְגִין דָּא לְאָבִיו וּלְאִמּוֹ לֹא יִטְמָא, וְלִית
 אָבִיו אֱלָא קוּדְשָׁא בְרִיךְ הוּא, וְלִית אִמּוֹ אֱלָא
 שְׂכִינְתָא, וְדָא אִיהוּ רְזָא מָאן דְּאֵעִיל מְרִשׁוֹת
 הַרְבִּים לְרִשׁוֹת הַיְחִיד, וּבְגִין דָּא אָמַר (ויקרא כב
 לב) וְלֹא תַחֲלָלוּ אֶת שֵׁם קִדְשִׁי, וְדָא אַדְנִי,
 דְּאִיהוּ רִשׁוֹת הַיְחִיד דְּאִיהוּ יְהוָה יְחִידוֹ
 דְּעַלְמָא, וְדָא אִיהוּ אָדָם.

(ובגין דא לאביו ולאמו לא יטמא, ודא איהו רזא מאן דאעיל
 מרשות הרבים לרשות היחיד, ובגין דא אמר) (במדבר יט
 יד) אָדָם פִּי יְמוֹת בְּאֵהָל, דָּא אָדָם בְּלִיעַל,
 וּמִסְטָרָא דָּא בַר נֶשׁ רִשְׁעָא קְרוּי מֵת מְעִיקְרָא
 מְקַמֵּי דְאַתְבְּרִי עַלְמָא, אָבֵל לֹא אִתְמַר עַל אָדָם
 דְּאִיהוּ מִסְטָרָא דְקוּדְשָׁא, וְכַמָּה טַפְשִׁין אֵינּוּן
 בְּעַלְמָא דְאִמְרִין הָא קוּדְשָׁא בְרִיךְ הוּא גְזַר עַל
 בַּר נֶשׁ דִּימוֹת, הֲדָא הוּא דְכַתִּיב אָדָם פִּי יְמוֹת,
 וְאִיךְ אִמְרִין דְּלֹא יְהֵא מִיתָה מִינֵיה, וְי לִוּן דְּטַב

דְּאֵלִין אֵינּוּן דְּשׁוּן לִוּן, שׁוּן לְאָדָם דְּאִתְקַרֵּי
 יִשְׂרָאֵל וּלְאָדָם בְּלִיעַל, וְאִמְרִין כְּאָדָם טוֹב
 כְּחוּטָא כּוּלְהוּן שׁוּן, יְהִי כְמוּץ לְפָנֵי רוּחַ
 אֵלִין חֲיִיבָא דְאִמְרֵי הַכִּי, וּמְלֵאךְ יְהוָה דּוּחָה
 מְנַיֵּיהּ.

דְּאִית אָדָם דְּאִיהוּ יִשְׂרָאֵל, וְאִית אָדָם דְּאִיהוּ
 מְלֵאךְ וְדָא מִטְטְרוּן, וְאִית אָדָם
 בְּדִיּוּקְנָא דְקוּדְשָׁא בְרִיךְ הוּא דְּאִיהוּ
 אֲצִילוּתֵיהּ, וְדָא יו"ד ה"א וא"ו ה"א, וְלִית
 לֵיה בְרִיאָה וְיִצְיָה וְעֵשְׂיָה אֱלָא אֲצִילוּתָא,
 וּבְאִתְרָא דָּא לִית חֲטָא וְלֹא מוֹת, הֲדָא הוּא
 דְּכַתִּיב (תהלים ה ה) לֹא יְגוּרְךָ רַע, וְעַל הָאֵי אָדָם
 בְּלִיעַל מְנִי קוּדְשָׁא בְרִיךְ הוּא דְּלֹא לְמִיכַל
 מְנִיָּה, וְדְלֹא לְעַרְבָא לֵיה עִם טוֹב, דְּהֵאֵי אִיהוּ
 כְּמָאן דְּעַרִיב כְּסָפָא עִם עוֹפְרָת, וְדָא גְרִים
 בְּלַבּוּלָא כְּפַמְלִיא דְלַעֲיָלָא, וְעַרְב חֲשׁוּכָא
 כְּנַהוּרָא מַה דְּאִפְרִישׁ קוּדְשָׁא בְרִיךְ הוּא, כְּמָה
 דְּאִתְ אָמַר (בראשית א ד) וַיִּבְדֵּל אֱלֹהִים בֵּין הָאֹר
 וּבֵין הַחֹשֶׁךְ.

וְדָא עוּד אֱלָא מָאן דְּאֵעִיל זְרַעִיה בְּנֵדָה או
 שְׂפָחָה או גוּיָה או זוּנָה, כְּאֵלוּ מְעַרְב
 מַה דְּאִפְרִישׁ קוּדְשָׁא בְרִיךְ הוּא, דְּכַתִּיב (שם
 ו) וַיְהִי מִבְּדִיל בֵּין מַיִם לְמַיִם, דְּאֵינּוּן מִי נֵדָה
 לְמִי דְכִנְיָא, דְּדָא אָסוּר וְדָא מוּתָר, וְדָא כְּשֶׁר
 וְדָא פְסוּל, דָּא טוּמְאָה וְדָא טְהוּרָה, אֵלִין אֵינּוּן
 שִׁית סְדְרִין דְּאִתְיְהִיבַת (בהון משנה) (ס"א
 לְמַשְׁנָה), לְאִפְרִישָׁא בֵּין טוֹב לְרַע, דְּעַרְב לִוּן אָדָם
 וְדְרִין דְּאִתּוּ אֲבַתְרִיָּה.

תְּקוּנָא תְּמַנְיָא וְשִׁתִּין
 בְּרֵאשִׁית בְּרֵא אֱלֹהִים, מְאִי אֱלֹהִים, לְהַט
 הַחֲרִיב הַמִּתְהַפֵּכַת לְשִׁמּוּר אֶת דְּרִךְ
 עֵץ הַחַיִּים (בראשית ג כד), מְטָה הָאֱלֹהִים וְדָאֵי,
 וְדָא מִטְטְרוּן, וְהָא אוּקִימְנָא לֵיה דְּאִתְהַפֵּךְ

הָאָדָם שְׂנֵקְרָא יִשְׂרָאֵל וְאִתְ הָאָדָם
 בְּלִיעַל, וְאוּמְרִים כְּאָדָם טוֹב
 כְּחוּטָא, כְּלָם שׁוּיִם, יְהִי כְמוּץ
 לְפָנֵי רוּחַ אֵלוּ הַרְשָׁעִים שְׂאוּמְרִים
 כְּךָ, וּמְלֵאךְ יְהוָה דּוּחָה מֵהֶם.
 שֵׁישׁ אָדָם שְׁהוּא יִשְׂרָאֵל, וְיֵשׁ
 אָדָם שְׁהוּא מְלֵאךְ, וְזֶה מִטְטְרוּן,
 וְיֵשׁ אָדָם בְּדִמוֹת הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ
 הוּא, שְׁהוּא אֲצִילוּתוֹ, וְזֶה יו"ד
 ה"א וא"ו ה"א, וְאֵין לוֹ בְרִיאָה
 וְיִצְיָה וְעֵשְׂיָה, אֱלָא אֲצִילוּת, וְכַמְקוּם
 הֵזֶה אֵין חֲטָא וְלֹא מוֹת. וְהוּ
 שְׂכָתוּב לֹא יְגַרְךָ רַע, וְעַל
 הָאָדָם הַבְּלִיעַל הֵזֶה צְוָה הַקְּדוֹשׁ
 בְּרוּךְ הוּא שְׁלֹא לְאָכַל מִמֶּנּוּ וְשְׁלֹא
 לְעַרְב אוֹתוֹ עִם טוֹב, שְׁזֵהוּ כְּמִי
 שְׂמַעְרַב כְּסָף עִם עַפְרָת, וְזֶה גוֹרֵם
 בְּלַבּוּל כְּפַמְלִיא שֶׁל מַעְלָה, וְכַמְעַרְב
 חֲשֻׁכָה עִם אוֹר, מַה
 שְׁהַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא הַפְרִיד, כְּמוֹ
 שְׂנַאֲמַר וַיִּבְדֵּל אֱלֹהִים בֵּין הָאֹר
 וּבֵין הַחֹשֶׁךְ.

וְדָא עוּד, אֱלָא מִי שְׂמַכְנִים אֶת
 זְרַעוֹ בְּנֵדָה או שְׂפָחָה או גוּיָה או
 זוּנָה, כְּאֵלוּ מְעַרְב מַה שְׁהַפְרִיד
 הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא, שְׂכָתוּב וַיְהִי
 מִבְּדִיל בֵּין מַיִם לְמַיִם, שְׁהֵם מִי
 נֵדָה לְמִי טְהוּרָה, שְׁזֵה אָסוּר וְזֶה
 מוּתָר, וְזֶה כְּשֶׁר וְזֶה פְסוּל, זֶה
 טְמֵאָה וְזֶה טְהוּרָה, אֵלוּ הֵם שְׁשֵׁת
 הַסְּדְרִים שְׁנַתְּנָהוּ (בהם משנה) (לְמַשְׁנָה)
 לְהַפְרִיד בֵּין טוֹב לְרַע, שְׂעַרְב
 אוֹתָם אָדָם וְהַדּוֹרוֹת שְׂבָאוּ
 אִתְרִיו.

תְּקוּן שְׂמוּנָה וְשִׁשִּׁים
 בְּרֵאשִׁית בְּרֵא אֱלֹהִים, מַה זֶה
 אֱלֹהִים? לְהַט הַחֲרִיב הַמִּתְהַפֵּכַת
 לְשִׁמּוּר אֶת דְּרִךְ הַחַיִּים, מְטָה
 הָאֱלֹהִים וְדָאֵי, וְזֶה מִטְטְרוּן,
 וְהִי בְּאִרְנֵי שְׂמַתְהַפֵּךְ מִדִּין
 לְרַחֲמִים, וְכּוּ הַשְׂתַּנּוּ (מִתְצַא) כָּל
 הַדְּמִיוֹת שְׁלֹא דְמוּ זוֹ לְזוֹ.
 כְּשִׂמְתְּהַפֵּךְ מִמִּין לְשִׂמְאֵל, הוּא

מדינא לרחמי, וביה אשתניו (ג"א אשתכחו) כל דיוקנין דלא דמו דא לדא, פד אתהפך מימינא לשמאלא אחזי פרוצופא דשור, וכד אתהפך משמאלא לימינא אחזי פרוצופא דאריה, וכד אתהפך מתרווייהו למערב אחזיר אנפוי ואתהפך לנשר (ג"א לאדם), וכד אתהפך מתרווייהו למזרח דאיהו באמצעיתא אתהפך לאדם (ג"א לנשר), מלמטה לנשר, לית דיוקנא בעלמא דלא אשתמודע ביה.

תרין עשר מזלות אתחזין ביה, וכל דיוקנין דמלאכיא ודיוקנין דנשמתיין ודיוקנין דכל מה דאתברי בשמיא ובארעא, (לאו איהו דיוקנא דאדם שלים בכל תקונין, אלא אם הוא) (ג"א בלא תורה) כליל בשמיא וארעא ושמשא וסיהרא וככביא ומזליא וכרסיא ומלאכיא וגן עדן וגיהנם, מסטרא דתרווייהו אתיהיב יצר הטוב ויצר הרע, גן עדן מצא אשה מצא טוב (משלי יח כב), גיהנם ומוצא אני מר ממות את האשה (קהלת ז כו), ותרווייהו בלפא, לב חכם לימינו, ולב פסיל לשמאלו (שם יב). (דף צט ע"א).

תקונא שתין ותשעה

בראשית ב' תרין חכמה ותבונה ראשית דעת (משלי א ז). ובהאי דעת אתמר (בראשית ד א) והאדם ידע את חנה אשתו, דלית זווג אלא בדעת דאיהו עמודא דאמצעיתא. יחודא דאבא ואימא. הכי איהו לתתא צדיק יחודא דעמודא דאמצעיתא ושכינתא דלתתא, וגוף וברית עלליהו אתמר (שמואל א ב ג) כי אל דעות יהו"ה וגומר, ותרווייהו עדות, דלית עדות פחות מתרין.

והאי בן איהו יחוד דאבא ואימא, איהו עמוד סביל פלא, כגוונא דשמיא וארעא דאתמר בהון דעלמא על חד

מראה פרוצופא של שור. וכשמתהפך משמאל לזמין, מראה פרוצופא של אריה. וכשמתהפך משניהם למערב, מחזיר פניו ומתהפך לנשר (לאדם). וכשמתהפך משניהם למזרח, שהוא באמצע, מתהפך לאדם (לנשר), מלמטה לנשר, אין דמות בעולם שלא נודעת בו.

שנים עשר מזלות נראים בו, וכל הדמיות של המלאכים, והדמיות של הנשמות, והדמיות של כל מה שנוברא בשמים ובארץ, (איי דמות של אדם שלם בכל התקונים, אלא אם הוא) (כלא דיה) כלול בשמים ובארץ ושמש וירח וכוכבים ומזלות והכסא והמלאכים וגן עדן וגיהנם, מהצד של שניהם נתן היצר הטוב והיצר הרע. גן עדן - מצא אשה מצא טוב, גיהנם - ומוצא אני מר ממות את האשה, ושניהם בלב, לב חכם לימינו ולב פסיל לשמאלו.

תקון ששים ותשעה

בראשית ב' שנים, חכמה ותבונה (ובניה), השלישית, יראת יהו"ה ראשית דעת, ובדעת הזו נאמר והאדם ידע את חנה אשתו, שאין זווג אלא בדעת, שהוא העמוד האמצעי, היחוד של האב והאם, כך הוא למטה הצדיק היחוד של העמוד האמצעי עם השכינה שלמטה, ועל הגוף והברית נאמר כי אל דעות יהו"ה וגומר, ושניהם עדות, שאין עדות פחות משנים.

והבן הזה הוא היחוד של האב והאם, הוא העמוד האמצעי שנושא הכל, כמו ששמים וארץ נאמר בהם שהעולם עומד על עמוד אחד, כמו שנאמר וצדיק

סמכא קיימא, כמה דאת אמר (משלי יכה) וצדיק יסוד עולם, הכי אבא ואימא סמכין על עמודא דאמצעיתא, ואיהו יחוד בין אם ובת כגוונא דא הו"ה, וביה אתעבידו ה"ה אחד אחד י"ג הכא וי"ג הכא, ואיהו ו' יחוד דתרי אחיות, כגוונא דא וייצר יהו"ה, דא רזא דא' י' לעילא י' לתתא ו' באמצעיתא.

יחודא דתרווייהו פלה וחסותה, (ה' מן אלהי"ם ו') (ג"א ה' מן אלהי"ם ו' מלא), כלל של שניהם ה"ה, אם ובת, ו' בין שתיקה, למעלה אין ערוה, ובמקום הזה אמר לא תדמה ליוצרך, למטה חוץ למקומו אמר לא תקרבו לגלות, (ויקרא יח ז) לא תקרבו לגלות, והא אוקימנא לעיל. ועוד אשפחנא רזא עלאה, ערוה ע"ר ו"ה, פד ו' בין ער דאיהו רע אתעביד עור, הדא הוא דכתיב (בראשית ג כא) ויעש יהו"ה אלהי"ם לאדם ולאשתו פתנות עור וילבישם, ועלליהו וילבישם, ועלליהו אתמר (ויקרא יט יד) ולפני עור לא תתן מכשול, דהא רע מן עור, איהו ערוה דאפריש בין ו"ה דאינון אח ואחות, פד אתלבש אילנא דחיי באילנא דטוב ורע, הדא הוא דכתיב (בראשית ב ט) ועץ החיים בתוך הגן, ועץ הדעת טוב ורע, בזמנא דאיהי (ס"א דהאי) ער בין ברא וברתא לא תקרבו לגלות ערוה, לא תקרבו ו' לה' דלא אתגלגלא רע בינייהו דאיהו אחר, דעליה אתמר (משלי כה ט) וסוד אחר אל תגל, ערוה תעור קשתך (חבקוק ג ט), ער יה, רע בזמנא דאיהו בין י"ה, ההוא רע לא תקרב י' בה'.

והאי איהו קליפה דערלה, ע"ר מן ערלה ר"ע, אדם בהאי חאב, כמה דאוקמוה מארי מתניתין אדם הראשון מושף בערלתו הוה, ודא גרים עריין בעלמא, ובגין דא ערוה תעור קשתך, תעור איהו ערות בהפוך אתוון, באן אתר קשתך דאיהו

יסוד עולם, כך האב והאם סמוכים על העמוד האמצעי, והוא היחוד בין אם ובת כמו זה: הו"ה ובו נעשו ה"ה אחד אחד, שלש עשרה כאן ושש עשרה כאן, והוא יחוד של שתי אחיות, כמו זה: וייצר יהו"ה, זה הסוד של א' - י' למעלה, י' למטה, ו' באמצע.

היחוד של שניהם פלה וחסותה, (ה' מן אלהי"ם ו') (ה' מן אלהי"ם ו' מלא), הכלל של שניהם ה"ה, אם ובת, ו' בין שתיקה, למעלה אין ערוה, ובמקום הזה אמר לא תדמה ליוצרך, למטה חוץ למקומו אמר לא תקרבו לגלות, והרי בארנו לעיל. ועוד מצאנו סוד עליון, ערוה ע"ר ו"ה, כשור בין ער, שהוא רע, נעשה עור, זהו שכתוב ויעש יהו"ה אלהי"ם לאדם ולאשתו פתנות עור וילבישם, ועלליהם נאמר ולפני עור לא תתן מכשול, שהרי רע מן עור, הוא ערוה שמפרידה בין ו"ה שהם אח ואחות, כשמתלבש עין החיים בעץ של טוב ורע, זהו שכתוב ועץ החיים בתוך הגן ועץ הדעת טוב ורע, בזמן שהיא (שהו) ער, בין הבן והבת לא תקרבו לגלות ערוה, לא תקרבו ו' לה', שלא יתגלה רע ביניהם, שהוא אחר, שעליו נאמר וסוד אחר אל תגל, ערוה תעור קשתך, ער יה, רע בזמן שהוא בין י"ה, אותו הרע לא תקרב י' עם ה'.

וזהו קלפה של ערלה, ע"ר מן ערלה ר"ע, אדם חטא בזה, כמו שבאריה בעלי המשנה, אדם הראשון מושף בערלתו היה, וזה גרם ערוה בעולם, ומשום זה ערוה תעור קשתך, תעור הוא ערות בהפוך אותיות, באיזה

קשת הברית, דעליה אתמר (בראשית לה טז) ותלד רחל ותקש בלדתה, תק"ש איהו קש"ת, (ורוא דמלה בעצב תלדי בנים), (שם ג טז) ומתמן אמרה תנה (שמואל א א טז) אשה קש"ת רוח אנכי.

ודא רזא את קשתי נתתי בענון, ואוקמוהו חבריא מלה דאקיש לי, מוקש פתיב ביה, דביה הוה מוקש לאדם קדמאה, כמה דאוקמוהו אדם הראשון מושף בערלתו הוה, ומה דנטיר ליה איהו בהקש בשותפו עמי, בדיוקנא דילי, עלה אתמר (שם א כז) ויברא אלהי"ם את האדם בצלמו, בגין דמאן דנטיר ברית זכה למלכות, הרי איהו בהקש לי בשותפו עמי, ואם לא נטיר ליה אתחזר ק"ש, קשה ליה קשה לאת ה', ועל האי קש אתמר (עובדיה איה) ובית עשו לקש, ואיהו לק"ש בהפוך אתוון שק"ל, ואיהו שקל לצדיקים דנטירין ברית שקל הקדש, ווי למאן דלא נטיר ליה, וזכאה איהו מאן דנטיר ליה, ומאן דנטיר ברית האי איהו עד עליה ע' מן שמע ד' מן אהד, ואי לא נטיר ברית פרח מגיה קוצא מן ד' מן אהד, ואשתאר אחר (עד ער). (כאן חסר).

והאדם ידע וכו' (בראשית ד טז). קם סבא פתח ואמר רבי רבי ועד הכא לא הוה ידע אדם לאנתתיה, אלא בזמנא דחאב אסתלק שכינתא מאתריה, והכי אוקמוהו מארי מתניתין, דבזמנא דלית שכינתא באתרה אסור בתשמיש המטה, בגין דעליה אתמר (שם מז לא) וישתחו ישראל על (דף צט ע"ב) ראש המטה, ומאן אתר אסתלקת מימינא ומשמאלא דתמן הוה, ודא הוא רזא דעיבור (ס"א ויעבור) ע"ב רי"ו, חסד גבורה, ולא למגנא אוקמוהו מארי מתניתין, הנותן מטתו בין צפון לדרום הויין ליה בנים זכרים, ואיהו גרים דאסתלק ההיא

מקום? קשתך, שהוא קשת הברית, שעליה נאמר ותלד רחל ותקש בלדתה, תק"ש הוא קש"ת, (סוד הדבר - בעצב תלדי בנים), ומשם אמרה תנה אשה קש"ת רוח אנכי.

וזה סוד את קשתי נתתי בענון, ופרשוהו החברים, דבר שמקיש לי פתיב בו מוקש, שבו היה מוקש לאדם הראשון, כמו שבארוהו אדם הראשון היה מושף בערלתו, ומה ששמר אותו הוא בהקש בשתפות עמי, בדיוקן שלי, עליה נאמר ויברא אלהי"ם את האדם בצלמו, משום שמי ששמר את הברית זוכה למלכות, הרי הוא בהקש לי בשתפות עמי, ואם לא שמר אותו, חוזר ק"ש, קשה לו, קשה לאות ה', ועל הקש הזה נאמר ובית עשו לקש, והוא לק"ש בהפוך אותיות שק"ל, והוא שקל לצדיקים ששומרים ברית שקל הקדש. אוי לו למי שלא שמר אותו, ואשריו מי ששמר אותו. ומי ששמר את הברית הזו, היא עד עליו - ע' מן שמע, ד' מן אהד. ואם לא שמר את הברית, פורח ממנו הקוץ של ד' מן אהד ונשאר אחר, (עד ער).

והאדם ידע וכו', קם זקן פתח ואמר: רבי רבי, ועד כאן לא היה אדם ידע את אשתו? אלא בזמן שחטא הסתלקה השכינה ממקומו, וכך פרשוהו בעלי המשנה, שבזמן שאין שכינה במקומה, אסור בתשמיש המטה, משום שעליה נאמר וישתחו ישראל על ראש המטה, ומאיה מקום הסתלקה? מימין ושמאל ששם היתה, וזהו סוד העבור (ס"א ויעבור) ע"ב רי"ו, חסד וגבורה, ולא לחנם פרשוהו בעלי המשנה הנותן מטתו בין צפון לדרום יהיו

מטה מתמן, הכי אסתליק איהו מתשמיש המטה, ובתר דקביל עונשיה אתחזר מטה לאתרהא, בההוא זמנא והאדם ידע את תנה אשתו.

ועוד והאדם ידע את תנה אשתו, אית ידיעה לטב ואית ידיעה לביש, פגון (שם ג ט) וידעו פי ערומים הם, וכגון ואת ערום ועריה (יחזקאל טז ט), ערום מאורייתא דבכתב, ועריה מאורייתא דבעל פה.

ועוד והאדם ידע, פגון (אסתר ד א) ומרדכי ידע את כל אשר נעשה, הכי אדם ידע דגרים אפרשותא בין קודשא בריך הוא ובין שכינתיה, דאדם חאב במחשבה, ותנה חאבת במעשה, בההוא אתר דאתמר ביה ישראל עלה במחשבה, בההוא אתר דאתנטל נשמתיה בארץ אצילות תמן חאב, ותנה במעשה דיליה, דאיהי פח דיליה כ"ח אתוון דמעשה בראשית, וכלא חכמ"ה כ"ח מ"ה.

ועוד והאדם ידע, ידע חוכא דיליה במאי בקינן, כמה דאת אמר (בראשית ד א) ותהר ותלד את קינן, בגין דעליה אתמר (ישעיה יד כט) כי משרש נחש יצא צפע, דאיהו זוהמא דאטיל נחש בתנה, והוה ידע זוהמא דיליה דאתפשט עד קני חותן משה, וכד חמא גלגולא ותיובתא דיליה תמן, אמר (בראשית ד א) קניתי איש את יהו"ה, פען ידענא ליה דקניתי ליה בקני חותן משה, ורווחנא ליה תמן, ובגין דא אתמר קניתי איש את יהו"ה, ודא איהו רזא (קהלת ח ט) ובכך ראיתי רשעים קבורים וכאו וכו'.

אמר ליה רבי שמעון, סבא סבא, ואמאי טרח קודשא בריך הוא בהון, לאייתאה לון בגלגולא, אמר ליה בגין יקרא דצדיקנא לאעברא חוכא מבנייהו, דעד דקינ תב

לו בנים זכרים, והוא גרם שתסתלק אותה ממש, כך הוא מסתלק מתשמיש המטה, ואחר שקבל ענשו, חוזרת המטה למקומה. באותו זמן, והאדם ידע את תנה אשתו.

ועוד והאדם ידע את תנה אשתו, יש ידיעה לטוב ויש ידיעה לרע, כמו וידעו פי עירומם הם, וכמו ואת ערום ועריה, ערום מתורה שבכתב, ועריה מתורה שבעל פה.

ועוד והאדם ידע, כמו ומרדכי ידע את כל אשר נעשה, כך אדם ידע שגרם הפרדה בין הקדוש ברוך הוא ושכינתו, שאדם חטא במחשבה, ותנה חטאה במעשה, באותו מקום שנאמר בו ישראל עלה במחשבה, באותו מקום שנטלה נשמתו בדרך אצילות שם חטא, ותנה במעשה שלו, שהיא הפח שלו, כ"ח האותיות של מעשה בראשית, והכל חכמ"ה, כ"ח מ"ה.

ועוד והאדם ידע, ידע חטאו כמה? בקינן, כמו שנאמר ותהר ותלד את קינן, משום שעליה נאמר כי משרש נחש יצא צפע, וזו הנחמה שהטיל הנחש בחנה, והיה ידע זהמתו שהתפשטה עד קני חותן משה, וכשראה את הגלגול והתשובה שלו שם, אמר קניתי איש את יהו"ה, אז ידעתי אותו שקניתי אותו בקני חותן משה, והרווחתי אותו שם, ומשום זה נאמר קניתי איש את יהו"ה, וזהו סוד של ובכך ראיתי רשעים קבורים וכאו וכו'.

אמר לו רבי שמעון: זקן זקן, ולמה טרח הקדוש ברוך הוא בהם להביא אותם בגלגול? אמר לו: בשביל כבוד הצדיקים, שיעבר החטא מבניהם, שעד שקינן שב בתשובה, הפגם של

בתיובְּתָא פְּגִימוּ דְאָדָם לָא אֲשַׁתְּלִים, וּבְגִין דָּא לִיקְרָא דִילִיָּה טְרַח קוּדְשָׁא בְּרִיף הוּא בְּקִין, וְהָכִי כְּכֹל רְשִׁיעִיָּא דְאִינוּן בְּנֵי צְדִיקָא.

אָמַר לִיה מָאִי אִיהוּ זִוְהֶמָּא דְאֵטִיל נְחֹשׁ בְּחֹה, אָמַר לִיה דָּא לִילִי"ת טַפְה סְרוּחָה אִיהוּ זִוְהֶמָּא, וְאִיהִי שְׁאֹר שְׁבַעֲסָה דְאֶתְמַר עֲלָהּ מִי מְעַפֵּב שְׁאֹר שְׁבַעֲסָה, וְאִיהִי וְהָיָה אֵיבָא דְסַמְא"ל, דְאֶתְמַר בֵּיה (בראשית ג ו) וְתַקַּח מִפְּרִי וְתֹאכַל, דָּא מוֹ"ת דְאֶתְמַר עֲלָהּ (משלי ה) רַגְלֵיהָ יוֹרְדוֹת מוֹת, וְאִיהִי טַפְה בִישָׂא זִוְהֶמָּא דְאֵל אַחַר, סַם מוֹת זִוְהֶמָּא וְעַרְלָה דְאִילְנָא דְמוֹתָא, וּבְגִינָה אוּקְמוּהָ מְאָרִי מִתְנִיתִין אָדָם מוֹשֵׁף בְּעַרְלָתוּ הוּה.

וְתוֹסַף לְלָדַת אֶת אַחִיו אֶת הֶבֶל, פְּתַח וְאָמַר (תהלים קד כט) תוֹסֵף רוּחַם יִגְוֵנוּן וְאֵל עֶפְרָם יִשׁוּבוּן, הָכָא רְמִיז גְּלַגּוּלָא דְצְדִיקָא, וְאַחֲזִי לִיה קוּדְשָׁא בְּרִיף הוּא גְּלַגּוּלָא דִילִיָּה בְּכֹל דְרָא וְדָרָא, אִיף הָוָה אֲזִיל מִצְדִיק לְצְדִיק, עַד שְׁתִּין רְבוּא, עַד דְמַטִּי לַהֲהוּא דְאֶתְמַר בֵּיה (בראשית וג) בְּשֹׁגֵם הוּא בְּשׂוֹר, בְּשֹׁגֵם זֶה הֶבֶל, וְאוּקְמוּהָ קְדָמָי בְּשֹׁגֵם דָּא מִשָּׂה, וּמִיד דְחֶמָּא דְעַתִּידָה אֲוֹרִיָּתָא לְאֲתִיבָא עַל יְדֵיה, אֲוִסִיפַת בְּגִינָה כְּמָה קְרַפְנִין לְקוּדְשָׁא בְּרִיף הוּא, וְכְמָה צְלוֹתִין וּבְעוֹתִין, וְדָא אִיהוּ וְתוֹסַף לְלָדַת.

וּבְגִין דָּא אֶתְמַר בֵּיה (קהלת א ד) דוֹר הוֹלֵף וְדוֹר בָּא, וְלִית דוֹר פְּחוֹת מְשֻׁשִׁים רְבוּא, וְלַעֲיֵלָא דוֹר הוֹלֵף דָּא ו', דְסָלִיק לְשְׁתִּין רְבוּא בְּשִׂית סְפִירָן. (שם) וְהָאֲרִץ לְעוֹלָם עוֹמְדַת דָּא שְׁכִינְתָא, דְאִיהִי עוֹמְדַת לִיה, וְאִיהִי שְׁעַתָּא דְקִימָא לִיה, וּבְגִינָה אֶתְמַר לִית מְזֵל יוֹמָא גְרִים אֲלָא מְזֵל שְׁעַתָּא גְרִים, וְלִית לְכֹל בֵּר נֶשׁ קִימָא שְׁעַתָּא, דְהָא אִית בֵּר נֶשׁ צְדִיק דְלָא קִימָא לִיה שְׁעַתָּא, דְלָא קִימָא

אָדָם לָא הִשְׁתַּלֵּם, וְלִכְן לְכַבּוּדוּ טְרַח הַקְדוּשׁ בְּרוּף הוּא בְּקִין, וְכֵן בְּכֹל הַרְשָׁעִים שְׁהֵם בְּנֵי צְדִיקִים. אָמַר לוֹ: מָה זִוְהֶמָּה שְׁהֵטִיל נְחֹשׁ בְּחֹה? אָמַר לוֹ: זֹו לִילִי"ת טַפְה סְרוּחָה, הִיא זִוְהֶמָּה, וְהִיא שְׁאֹר שְׁבַעֲסָה, שְׁעֲלִיו נְאָמַר מִי מְעַפֵּב? שְׁאֹר שְׁבַעֲסָה, וְהוּא הַפְרִי שֶׁל סַמְא"ל, שְׁנָאֵמַר בּוֹ וְתַקַּח מִפְּרִי וְתֹאכַל, זֶה מוֹ"ת, שְׁנָאֵמַר עֲלֶיהָ רַגְלֵיהָ יוֹרְדוֹת מוֹת, וְהִיא טַפְה רְעָה, זִוְהֶמָּה שֶׁל אֵל אַחַר. סַם הַמוֹת זִוְהֶמָּה וְעַרְלָה שֶׁל עֵץ הַמוֹת, וּבְגִלְלָה פְּרִשׁוּהָ בְּעֲלִי הַמְשֻׁנָּה אָדָם הָיָה מוֹשֵׁף בְּעַרְלָתוֹ. וְתוֹסַף לְלָדַת אֶת אַחִיו אֶת הֶבֶל. פְּתַח וְאָמַר: תוֹסֵף רוּחַם יִגְוֵנוּן וְאֵל עֶפְרָם יִשׁוּבוּן. כַּאֵן רְמוּז הַגְּלַגּוּל שֶׁל הַצְּדִיקִים, וְהָרָאָה לוֹ הַקְדוּשׁ בְּרוּף הוּא אֶת הַגְּלַגּוּל שֶׁלּוֹ בְּכֹל דוֹר וְדוֹר, אִיף הָיָה הוֹלֵף מִצְדִיק לְצְדִיק, עַד שְׁשִׁים רְבוּא, עַד שְׁהִיָּע לְאוֹתוֹ שְׁנָאֵמַר בּוֹ בְּשֹׁגֵם הוּא בְּשׂוֹר, בְּשֹׁגֵם זֶה הֶבֶל, וּפְרִשְׁוּהָ הָרְאִשׁוֹנִים בְּשֹׁגֵם זֶה מִשָּׂה, וּמִיד שְׁעַתִּידָה תוֹרָה לְהִנְתֵּן עַל יְדוֹ, הוֹסִיפָה בְּגִלְלוֹ כְּמָה קְרַבְנוֹת לְקְדוּשׁ בְּרוּף הוּא וְכְמָה תְּפִלוֹת וּבְקִשׁוֹת, וְזִוְהוּ וְתוֹסַף לְלָדַת.

וּמִשׁוּם זֶה נְאָמַר בּוֹ דוֹר הוֹלֵף וְדוֹר בָּא, וְאִין דוֹר פְּחוֹת מְשֻׁשִׁים רְבוּא, וְלַמְעַלָּה דוֹר הוֹלֵף זֶה ו', שְׁעוּלָה לְשֻׁשִׁים רְבוּא בְּשֻׁשׁ סְפִירוֹת, וְהָאֲרִץ לְעוֹלָם עוֹמְדַת, זֹו שְׁכִינָה, שְׁהִיא עוֹמְדַת לוֹ, וְהִיא הַשְׁעָה שְׁעוֹמְדַת לוֹ, וּבִשְׁבִילָה נְאָמַר אִין מְזֵל הַיּוֹם גוֹרָם, אֲלָא מְזֵל הַשְׁעָה גוֹרָם, וְלֹא לְכֹל אָדָם עוֹמְדַת הַשְׁעָה, שְׁהָרִי יֵשׁ אָדָם צְדִיק שְׁאִין הַשְׁעָה עוֹמְדַת לוֹ, שְׁלֹא עוֹמְדַת הַשְׁעָה אֲלָא לְבַעֲלָהּ.

שְׁעַתָּא אֲלָא לְבַעֲלָהּ, וְהִיא שְׁעַתָּא מִינָה בְּנֵי חַיִּי וּמְזוּנֵי לְבַר נֶשׁ, וּבְגִין דָּא אוּקְמוּהָ מְאָרִי מִתְנִיתִין בְּנֵי חַיִּי וּמְזוּנֵי לָאוּ בְּזִכּוֹתָא תְּלִיא מְלִתָּא אֲלָא בְּמִזְלָא תְּלִיא מְלִתָּא, מָאִי מְזֵלָא דִילָה בְּעַלָּה, וְלְבַעֲלָהּ לִית מְזֵל, כְּמָה דְאוּקְמוּנָא אִין מְזֵל לִישְׁרָאֵל, וְאַף עַל גַּב דְכֻלָּא תְּלִיא בְּמִזְלָא אֲפִילוּ סִפְר תוֹרָה שְׁבַהֲיִכֵל, הִיכֵל שְׁכִינְתָּא תְּתַאָּה, סִפְר תוֹרָה צְדִיק.

וְהַרְיִסְר מְזֵלוֹת אִינוּן וְאִינוּן ו"ו (דאשְׁתַּכַּח ו') (ב"ל דאשְׁתַּכַּחוּ מֵאָת א' וְדָא רָזָא רָזָא"ו, וְא' תַּמָּן ו') עֲלָאָה דְאִיהוּ מוֹלָא עֲלָאָה דְסָלִיק בְּמַחְשְׁבָה (דף ק ע"א) דְאִיהוּ א תַּמָּן, ו' דְאֲמַצְעִיתָא דָּאָת א, אִיהוּ מְזֵלָא דְכֻלָּא, דְסָלִיק בְּאָת י' עֲלָאָה דְאִיהִי בְּרִישָׂא דָּאָת א, וְכַד סָלִיק בְּמַחְשְׁבָה אֶתְמַר יִשְׂרָאֵל עֲלָהּ בְּמַחְשְׁבָה, דְאִיהִי י' דְעַל רִישָׂא דָּא', וּבְגִין דָּא לִית מְזֵל לִישְׁרָאֵל (דְהָא בְּמַחְשְׁבָה סָלִיק, וְכַל מוֹלָא אִיהוּ מְמַנָּא עַל שְׁעַתָּא מְחַרִּין עֶשֶׂר מְזֵלוֹת), דְאִיהוּ מְזֵלָא דְכֻלָּא, וְכַל מְזֵלוֹת מְגִינָה תְּלִיין דְאִינוּן ו' ו', דִּי מְמַנָּן עַל תְּרִיסַר שְׁעֵתֵי, דְאִינוּן ה"א ה"א, זְכָאָה אִיהוּ מָאֵן דְקִימָא לִיה שְׁעַתָּא.

דְאִיהוּ גְּלַגּוּל דְכֻלְהוּ דָּא י' דְאִיהוּ גְּלַגֵּל, וְעַם ו' ו' אֶתְעַבִּיד גְּלַגּוּל, דְאִיהוּ בְּרִזָּא דְס"ו מִן יְסוּד. דְאֶתְמַר בֵּיה (בראשית מו כז) כָּל הַנֶּפֶשׁ הַבָּאָה לִיעֲקֹב מִצְרִימָה שְׁשִׁים וָשֵׁשׁ, לְאֶתְעָרוּתָא דְעַמּוּדָא דְאֲמַצְעִיתָא שְׁשִׁים, לְאֶתְעָרוּתָא דְצְדִיק וָשֵׁשׁ, וְכֻלָּא אֶתְרַמִּז בְּצְדִיק דְבִיה גְּלַגּוּל, וְעוּד יְסוּד תַּמָּן יו"ד, דְאֶתְגַּלְגַּל בֵּיה וְנַח בֵּיה מִכָּל גְּלַגּוּלִין דְאֶתְגַּלְגַּל, וּבְגִין דָּא (שם ב ט) וַיְכַל אֱלֹהִים בְּיוֹם הַשְּׁבִיעִי מְלַאכְתּוֹ אֲשֶׁר עָשָׂה, וְאוֹת ו' שֶׁל גְּלַגּוּל בּוֹ עוֹלָה הַצְּדִיק לְשֻׁשִׁים רְבוּא, בְּצְדִיק הֵם שֵׁשׁ, וּבְעַמּוּד הָאֲמַצְעִי עוֹלָה לְשֻׁשִׁים, וּבְכַתֵּר

וּמְהַשְׁעָה הַזֹּו בְּנִים חַיִּים וּמְזוּנוֹת לְאָדָם, וּמִשׁוּם זֶה פְּרִשׁוּהָ בְּעֲלִי הַמְשֻׁנָּה, בְּנִים חַיִּים וּמְזוּנוֹת לָא בְּזִכּוֹת הֵם תְּלוּיִים, אֲלָא כְּמִזְל תְּלוּי הַדְּבַר. מָה הַמְזֵל שְׁלָהּ? בְּעַלָּה, וְלְבַעֲלָהּ אִין מְזֵל, כְּמוֹ שְׁבִאֲרָנוּ אִין מְזֵל לִישְׁרָאֵל, וְאַף עַל גַּב שְׁהַכֵּל תְּלוּי בְּמְזֵל, אֲפִילוּ סִפְר תוֹרָה שְׁבַהֲיִכֵל, הִיכֵל - שְׁכִינָה הַתְּתוּנָה, סִפְר תוֹרָה - צְדִיק.

וּשְׁנַיִם עֶשֶׂר מְזֵלוֹת הֵם, וְהֵם ו"ו, (שְׁנַמְצָאוּ ו') (שְׁנַמְצָאוּ מְהוּאֹת א/ וְזָה הַסּוּד שֶׁל וְא"ו, וְא' ו' שְׁס ו' עֲלִינוּהָ שְׁהוּא הַמְזֵל הַעֲלִיין שְׁעוּלָה בְּמַחְשְׁבָה), שְׁהוּא א שֵׁשׁ, ו' שֶׁל הָאֲמַצְעִי שֶׁל אוֹת א הוּא הַמְזֵל שֶׁל הַכֵּל, שְׁעוּלָה בְּאוֹת י' הַעֲלִינוּהָ, שְׁהִיא בְּרִישָׁא הָאוֹת א, וְכַשְׁעוּלָה בְּמַחְשְׁבָה, נְאָמַר יִשְׂרָאֵל עֲלָהּ בְּמַחְשְׁבָה, שְׁהִיא י' שְׁעַל רִישׁ הָא', וּמִשׁוּם זֶה אִין מְזֵל לִישְׁרָאֵל, (שְׁתַּר בְּמַחְשְׁבָה עוֹלָה, וְכַל מוֹל הוּא מְמַנָּה עַל שְׁנַיִם מְשֻׁנֵּים עֶשֶׂר מְזֵלוֹת), שְׁהוּא הַמְזֵל שֶׁל הַכֵּל, וְכַל הַמְזֵלוֹת תְּלוּיִים מְמַנּוּ שְׁהֵם ו' ו', שְׁמַמְנִים עַל שְׁתַּיִם עֶשֶׂרָה שְׁעוֹת, שְׁהֵם ה"א ה"א, אֲשֶׁרִי הוּא מִי שְׁעוֹמְדַת לוֹ הַשְׁעָה.

שְׁהוּא גְּלַגּוּל שֶׁל כָּלָם, זֶה י' שְׁהוּא גְּלַגֵּל, וְעַם ו' נְעַשָּׂה גְּלַגּוּל, שְׁהוּא כְּסוּד שֶׁל ס"ו מִן יְסוּד, שְׁנָאֵמַר בּוֹ כָּל הַנֶּפֶשׁ הַבָּאָה לִיעֲקֹב מִצְרִימָה שְׁשִׁים וָשֵׁשׁ, לְהַתְעוֹרְרוֹת הָעַמּוּד הָאֲמַצְעִי שְׁשִׁים, לְהַתְעוֹרְרוֹת שֶׁל הַצְּדִיק וָשֵׁשׁ, וְהַכֵּל נְרַמֵּז בְּצְדִיק שְׁבוֹ גְּלַגּוּל. וְעוּד יְסוּד, שֵׁם יו"ד, שְׁמַתְגַּלְגַּל בּוֹ וְנַח בּוֹ מִכָּל הַגְּלַגּוּלִים שְׁהַתְגַּלְגַּל, וּמִשׁוּם זֶה וַיְכַל אֱלֹהִים בְּיוֹם הַשְּׁבִיעִי מְלַאכְתּוֹ אֲשֶׁר עָשָׂה, וְאוֹת ו' שֶׁל גְּלַגּוּל בּוֹ עוֹלָה הַצְּדִיק לְשֻׁשִׁים רְבוּא, בְּצְדִיק הֵם שֵׁשׁ, וּבְעַמּוּד הָאֲמַצְעִי עוֹלָה לְשֻׁשִׁים, וּבְכַתֵּר

עלאה דאיהו א סליק לשתינ רבוא, ודא איהו דור הולף ודור בא.

אמר ליה רבי שמעון והא סבא אמר דאיהו גלגול ביסוד איהו, ותמן י' דמתגלגל ביה ושריא עליה ונח ביה מההוא טרחא דגלגולא דטרח בשית יומי, דסלקין לשית באת ו', ולשתינ ביי שית זמנין עשר, ולשית אלפיין באלף, ולשתינ רבוא בכתר עלאה, ודא איהו דור הולף ודור בא והארץ לעולם לעולם עומדת.

ובבב' זמנא דאתי ואזיל שעטא קיימא ליה, הדא הוא דכתיב והארץ לעולם עומדת, דלהאי בת זוגיה קיימא ליה בכל אתר ובכל גלגולא ובכל שעטא, אף על גב דאזיל ואתי בכמה גלגולין, האי איהו צדיק וטוב לו, ולמאן דשעטא דיליה לא קיימא ליה אלא שעטא אחרא דלאו בת זוגיה קיימא ליה, והאי איהו צדיק ורע לו, כמה דאוקמוה מארי מתניתין כל מי שדוחק את השעה דוחקתו.

אמר ליה רבי אלעזר, והא ר' פדת צדיק גמור הוה, ואמאי לא נפל בשעטא דיליה דאיהי בת זוגיה בן גילו, אמר ליה ברי אית גלגולא דמחייב ליה דנפיל במזליה דאיהו בן גילו, דאתמר ביה (דברים ח ט) ארץ אשר לא במספנת תאכל בה לחם, שעטא דמזוני ושעטא דחיי ובני, ואית גלגולא דמחייב ליה דלא נפיל בשעטא דמזוני דאיהי בת גילו, אף על גב דעביד פמה זכוון בעלמא, ובגין דא אוקמוה מארי מתניתין בני חיי ומזוני לאו בזכותא תליא מלתא אלא במזלא תליא מלתא, דגלגולא גרים ליה פאלו במזלא תליא מלתא.

עליון שהוא א עולה לששים רבוא, וזהו דור הולף ודור בא. אמר לו רבי שמעון: והרי הזמן אמר שהגלגול הוא ביסוד, ושם י' שמתגלגל בו ושריה עליו ונח בו מאותה טרחת הגלגול שטרח בשעה ימים, שעולים לשש באות ו', ולששים ב' שפעמים עשר, ולששת אלפים באלף, ולששים רבוא בכתר עליון, וזהו דור הולף ודור בא והארץ לעולם עומדת.

ובבב' זמן שבא והולף, השעה עומדת לו, זהו שכתוב והארץ לעולם עומדת, שלזה בת זוגה עומדת לו בכל מקום ובכל גלגול ובכל שעה, אף על גב שהולף ובא בכמה גלגולים, זהו צדיק וטוב לו, ולמי ששעתו לא עומדת לו, אלא שעה אחרת שאינה בת זוגו עומדת לו, וזהו צדיק ורע לו, כמו שבארוה בעלי המשנה, כל מי שדוחק את השעה, השעה דוחקתו.

אמר לו רבי אלעזר: והרי רבי פדת צדיק גמור היה, ולמה לא נפל בשעה שלו שהיא בת זוגו בן גילו? אמר לו: בני, יש גלגול שמחייב אותו שנופל במזלו שהוא בן גילו, שנאמר בו ארץ אשר לא במספנת תאכל בה לחם, שהיא שעת המזון, שעת החיים והבנים, ויש גלגול שמחייב אותו שלא נופל בשעה של המזונות שהיא בת גילו, אף על גב שעשה כמה זכיות בעולם, ומשום זה פרשוה בעלי המשנה, בנים חיים ומזונות, הדבר לא תלוי בזכות, אלא הדבר תלוי במזל, שהגלגול גורם לו פאלו שהדבר תלוי במזל.

וכה דאמר אי בעית דאחריב לעלמא והדר אבריה ואפשר דנפלת בשעתא דמזוני, הכי שמענא בודאי דכל צדיק וצדיק יש לו עולם בפני עצמו, דא גופא דבר נש דאתקרי עולם קטן, ובגין פה אתמר אי בעית דאחריב לעלמא, ואייתי ליה בגלגולא אחרא, ואולי דנפלת בשעתא דמזוני.

אדהכי הא סבא דסבין עתיקא דעתיקין קא נחית לגביה, ואמר עולם דכל צדיק דא שכונתא, פד אסתלק מינה עמודא דאמצעייתא ואשתארת חריבה, ובגינה אתמר תבעי דאחריב עלמא, דכל ספירה וספירה אתקריאת גלגל, ועם ו' איהו גלגול, ושית ספירן באתוון סלקין לשתינ רבוא, ודא איהו דור הולף ודור בא, ולית דור פחות משתינ רבוא, והארץ לעולם עומדת דא שכונתא.

דאיהו אתקריאת אולי, ועלה אתמר פולי האי ואולי דזכי לשעטא דמזוני, ועלה אתמר (דניאל ח ב) על אוכל אולי, דכבר אתחייב קדם דייתי לעלמא דאיהי שכונתא תתאה, והא אתחייב בספירה דאיהי לעילא מגינה, עד דאתתקן ליההוא אתר דאתנטיל בר נש נשמתיה, לית ליה תקנה בשכונתא תתאה, דאיהי שעטא דכלהו, ובגין דא שעטא לא קיימא ליה, ואם תליא במזלא עלאה אפילו דיעביד פמה זכוון לאו בזכותא תליא מלתא, דהא מחוייב איהו מלעילא, אמר רבי שמעון מהכא משמע גלגולא דתליא (דף ק ע"א) בשכונתא דאיהו במיניה, אבל אם אחרת יקח לו (שמות כא ח), אם ההוא ריחא ייתי בגופא אחרא, דהא לאו איהו מיניה, מה פתיב ביה קיימא ליה שעטא תמן ואיהי בת זוגיה, אמר, ודאי

עומדת לו שם השעה, והיא בת זוגו. אמר: ודאי שהשעה עומדת לו, שהיא בת זוגו שהתגלגלה

וכה שאמר, אם רציית שאחריב את העולם אחזור ואברא אותו ואפשר שנפלת בשעת המזונות, כך שמעתי, בודאי שכל צדיק וצדיק יש לו עולם בפני עצמו, זה גוף האדם שנקרא עולם קטן, ומשום כך נאמר, אם רציית שאחריב את העולם, ואביא אותו בגלגול אחר, ואולי שנפלת בשעת המזונות.

בניתים הרי זמן הזקנים, עתיק העתיקים, יורד אליו ואומר, העולם שלכל צדיק זו השכינה, כשהסתלק ממנה העמוד האמצעי ונשארת חריבה, ובשכינה נאמר תרצה שאחריב את העולם? שכל ספירה וספירה נקראת גלגל, ועם ו' הוא גלגול, ושש ספירות באותיות עולים לששים רבוא, וזהו דור הולף ודור בא, ואין דור פחות מששים רבוא, והארץ לעולם עומדת, זו השכינה.

שהיא נקראת אולי ועליה נאמר כל זה ואולי שזוכה לשעה של המזונות, ועליה נאמר על אוכל אולי, שכבר התחייב קדם שיבא לעולם, שהיא השכינה הפחתונה, וזה התחייב בספירה שהיא למעלה ממנה. עד שהתתקן לאותו מקום שנטלה נשמת האדם, אין לו תקנה בשכינה הפחתונה, שהיא השעה של פלם, ומשום זה השעה לא עומדת לו, ואם תלוי במזל העליון, אפלו שיעשה כמה זכיות, לא בזכות הדבר תלוי, שהרי הוא מחייב מלמעלה. אמר רבי שמעון: מכאן משמע הגלגול תלוי בשכינה, שהיא במינו, אבל אם אחרת יקח לו, אם אותה ריח תבא בגוף אחר, שהרי אינו ממנו, מה כתוב בו?

שהיא בת זוגו שהתגלגלה

קנימא ליה שעטא דאיה בת זוגיה דאתגלגל עמיה, אם לא קנימא ביה שארה פסותה ועונתה לא יגרע, שארה דא גלגולא קדמא, שאר בשרו, פסותה פי היא כסותה לבדה היא שמלתו לעורו (שם כב כו) דא גלגולא תנינא, ועונתה אדם יחודא דיליה דאיהו גלגולא תליתאה.

אמר רבי שמעון סבא סבא פתח מלין נתיר דהא סתימין מלין דילך, אמר ליה ההוא סבא, שארה דא מזונא מסטרא דימינא דמתמן כל מזונא קא אתיא, הדא הוא דכתיב (תהלים קמה טז) פותח את ידי ומשביע לכל חי רצון.

כסותה מסטרא דשמאלא דאיהו פסות עינים, דמתמן עריין לשמאלא, בגין דסטרא שמאלא תמן פגמו, הדא הוא דכתיב (ירמיה א יד) מצפון תפתח הרעה, ובגין דא אתמר ביצחק (בראשית כו א) ויהי פי זקן יצחק ותכהין עיניו מראות, ותמן צריך פסוייא, ומשה בההוא אתמר ביה (שמות ג) ויסתר משה פניו כי ירא מהביט אל האלהים, ובגין דא ציצית ותפילין אינון פסויא דילה, הדא הוא דכתיב פי היא כסותה לבדה היא שמלתו לעורו, (ובעור דתפילין, כסותה לבדה היא שמלתו לעורו), בעור דתפילין, פסתה על ארבע פנפות פסותך אשר תכסה בה (דברים כב יב).

ועונתה מסטרא דעמודא דאמצעייתא דאיהו ישראל שמע ישראל, לתמן יחודא דילה, הדא הוא דכתיב (שמות כא יא) ואם שלש אלה לא יעשה לה ויצאה חנם אין כסף, דהן כל אלה יפעל אל פעמים שלש עם גבר (איוב

לג כט).

עמו, אם לא עומד בו, שארה פסותה וענתה לא יגרע. שארה - זה הגלגול הראשון, שאר בשרו, פסותה - פי היא כסותה לבדה היא שמלתו לעורו, זה הגלגול השני, וענתה - האדם היחוד שלו, שהוא הגלגול השלישי. אמר רבי שמעון: זקן זקן, פתח בדברים יותר, שהרי דבריך סתימים. אמר לו אותו זקן: שארה זה המזון מצד הימין, שמשם כל המזון בא, זהו שכתוב פותח את ידי ומשביע לכל חי רצון.

כסותה מצד השמאל, שהיא כסות עינים, שמשם העריות לשמאל, משום שצד השמאל שם הפגם, זהו שכתוב מצפון תפתח הרעה, ומשום זה נאמר ביצחק ויהי פי זקן יצחק ותכהין עיניו מראות, ושם צריך פסוי, ומשה באותו שנאמר בו ויסתר משה פניו כי ירא מהביט אל האלהים, ומשום זה ציצית ותפילין הם הפסוי שלה. זהו שכתוב פי היא כסותה לבדה היא שמלתו לעורו, (ובעור של תפילין כסותה לבדה היא שמלתו לעורו), בעור של תפילין פסתה על ארבע פנפות פסותך אשר תכסה בה.

וענתה מצדו של העמוד האמצעי, שהוא ישראל שמע ישראל, לשם היחוד שלה. זהו שכתוב ואם שלש אלה לא יעשה לה ויצאה חנם אין כסף, שהן כל אלה יפעל אל פעמים שלוש עם גבר.

האב, שהוא חכמה, בשלשת אלה יורד בגלגול, ויהי פתוב באדם וחוה שעלו למטה שנים ויורדו שבע. אמר, ודאי כף הוא, שהם אדם וחוה, קין ותאומותו,

אבא דאיהו חכמה באלין תלת נחית בגלגול, והא פתיב באדם וחוה

דסלקין במטה שנים ויורדו שבע, אמר, ודאי הכי איהו דאינון אדם וחוה, קין ותאומותו, הבל ותרין תאומותיו, וקין בגין דהוה להבל תרין תאומות וליה לא הוה אלא חד, קני להבל, ודא גרים ליה פי שבע פול צדיק וקם (משלי כד טז), דחב בשכינתא דאיהו פת שבע, ובגין דא נפל בשבע, דאתתא גרים לה מיתה, ודא ירידה דיליה דנחיתת שכינתא תתאה מאתרהא.

ולבותר דאשתרש בה (נ"א) דאשמשו בהא) אילנא, ונחית תמן נביעו למעבד איבא דאיהו פריה ורביה, דא גרים אדם דאתברי בדיוקניה, דאסתלק נביעו משכינתא תתאה ומשבע דרגין דילה, לבתר דנחיתו תמן, פלא סליק לאתריה, ורזא איהו וקם.

ומאי הוה נביעו דאסתלק מגיה, ו' דאסתלק עד אין סוף דאיהו מזלא עלאה, דנחית ליה ו' דאיהו אבא לאתריה, ולבותר סליק אבא כל בריה לאתריה. (נ"א דנחית לון דאיהו אבא לבריה, ולבותר סליק אבא מבריה לאתריה).

(כל זה מיותר) (דאיהו שעטא דקנימא ליה ונאה איהו מאן דקנימא ליה ולא דחיקא ליה שעטא כמה דאוקמוה כל הדוחק את השעה שעה דוחקתו והא רבי פדת דדחיקא ליה שעטא אמר ליה קודשא בריך הוא אי בעית דאחריב עלמא ואפשר דנפלת בשעתא דמוזגי אמר ליה בוצינא קדישא כולי האי אמאי אמר ליה דא רוא רברבא שמענא דבר נש דאתי בגלגולא ואתחייב למאריה קדם דייתי לעלמא אף על גב דיעבד כמה זכוון לאו בזכותיה תליא מלתא דהא מויליה גרים ליה ומה דאמר אי בעית דאחריב לעלמא ואפשר דנפלת בשעתא דמוזגי בודאי הכי שמענא דכל צדיקא וצדיקא אית ליה עולם בפני עצמו ודא גופא דבר נש דאתקרי עולם קטן ובגין דא אמר אי בעית דאחריב לעלמא ואייתי ליה בגופא אחרא ואפשר דנפלת בשעתא דמוזגי אמר ליה

הבל ושתי תאומותיו. וקין, משום שלהבל היו שתי תאומות ולו לא היתה אלא אחת, קנא להבל, וזה גרם לו, כי שבע פול צדיק וקם, שחטא בשכינה שהיא בת שבע, ומשום זה נפל בשבע, שהאשה גרמה לו מיתה, וזו הירידה שלו שירדה השכינה התחתונה ממקומה.

ואחר שנשרש בה (שהשמש בוח) האילן, וירדה לשם הנביעה לעשות פרי, שהוא פריה ורביה, זה גרם אדם שנברא בדמותו, שהסתלקה הנביעה מן השכינה התחתונה ומשבע הדרגות שלה. לאחר שירדו לשם, הכל עלה למקומו, וזהו סוד וקם.

וכמה היתה הנביעה שהסתלקה ממנו? הו' שהסתלק עד אין סוף, שהוא המזל העליון, שירד לו ו' שהוא האבא למקומו, ולאחר כף העלה האב כל בנו למקומו. (שהורדים שהוא האב לבנו, ואחר כף עלה האב מבנו למקומו).

(כבר זה מיותר) (שהיא השעה שעומדת לו, אשרי מי שעומדת לו ולא דחוקה לו השעה, כמו שבארה, כל הדוחק את השעה, השעה דוחקתו. ויהי רבי פדת שדחקה לו השעה, אמר לו הקדוש ברוך הוא: האם תרצה שאחריב את העולם, ואפשר שתפל בשעה של מזונות? אמר לו המנוחה הקדושה: למה כל זה? אמר לו: זה סוד גדול שמעתי, שאדם שבא בגלגול והתחייב לרבונו לפני שיבא לעולם, אף על גב שיעשה כמה זכויות, לא בזכותו הדבר תלוי, שהרי מזלו גרם לו, ומה שאמר האם תרצה שאחריב את העולם ואפשר שתפל בשעה של מזונות - בודאי כף שמעתי, שלכל צדיק וצדיק יש עולם בפני עצמו, וזה

והא פתיב (שמות כא י) אם אהרת יקח לו שארה כסותה ועונתה לא יגרע והן כל אלה יפעל א"ל וכו' ואם שלש אלה לא יעשה לה ויצאה חנם אין כסף (שם). אמר ליה ונדאי אתגלי הכא רזא עלאה כמה דאוקמוהו מארי מתניתין אשתו כגופו רמאי ואשתכח דאיהי חיים דיליה הךא הוא דכתיב (קהל ט ט) ראה חיים עם אשה אשר אהבת עין חיים היא למחזיקים בה (משלי ג יח). (דף קא ע"ב) ואיהי פרנסה דיליה הךא הוא דכתיב (דברים ח ט) ארץ אשר לא במסכנות תאכל בה לחם וכו' ומינה בני חיי ומזוני ע"כ).

וְלַקְבָּרִי אֵלֶיךָ גִּלְגֹּלַיִן שְׁנוּי מְקוֹם וְשְׁנוּי הַשֵּׁם וְשְׁנוּי מַעֲשֵׂה, שְׁנוּי מְקוֹם פְּגוּנָא דְקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא, דְּאִתְמַר בֵּיהּ (ישעיה כו כא) הִנֵּה יְהוָה יוֹצֵא מִמְּקוֹמוֹ, וְכֵד נִפְיָא אֲשַׁתְּנִי מַדִּינָא לְרַחֲמֵי וּמְרַחֲמֵי לְדִינָא, פְּמָה דְּאִוּקְמוּהוּ מְאָרֵי מִתְנִיתִין לֹא כְּשֹׂאנֵי נִכְתָּב אֲנִי נִקְרָא, בְּעוֹלָם הָבָא דְּאִיהוּ אֲתֵרִיָּה נִכְתָּב בֵּיהו"ה וְנִקְרָא בֵּיהו"ה, בְּעוֹלָם הַזֶּה נִכְתָּב בֵּיהו"ה וְנִקְרָא בְּאֲדַנִּי, דָּא שְׁנוּי מְקוֹם לְבָר מֵאֲתֵרִיָּה, דְּאִיהוּ עֲלֵמָא דְּאִתִּי, עֲלֵמָא דְּאִתִּי לִית בֵּיהּ שְׁנוּיָא, הֵדָּא הוּא דְּכָתִיב (מלאכי ג ו) אֲנִי יְהוָה לֹא שִׁנִּיתִי, נִכְתָּב בְּשֵׁם יְהו"ה וְנִקְרָא בְּשֵׁם יְהו"ה, אֲתֵקְרִי יְהו"ה רַחֲמֵי, לְבָר מֵאֲתֵרִיָּה אֲשַׁתְּנִי וְאֲתֵקְרִי אֲדַנִּי וְאֲתֵקְרִי דִין, וְדָא רְזָא עוֹמֵד מְפָסָא רַחֲמֵים וְיוֹשֵׁב עַל פְּסָא דִין.

שְׁנוּי הַשֵּׁם דָּא מִצַּפ"ץ, דְּאִיהוּ בְּא"ת פ"ש יְהו"ה, שְׁנוּי מַעֲשֵׂה דָא שְׁבַת, דְּצִרִיךְ פֿל פְּלֵאָחַר יָד, פֿל דְּאִיהוּ צְדִיק, אַחַר יָד דְּאִיהוּ שְׁכִינְתָּא, דָּא שְׁנוּי מַעֲשֵׂה, וּבְזִמְנָא דְּאִיהוּ פְּלֵאָחַר יָד לִית תְּמֵן סְגִידוֹ, דְּאִתְמַר בֵּיהּ פֿל הַכוּרַע כּוּרַע בְּכוּרָךְ, תַּעֲלָא בְּעִידְנִיָּה סְגִיד לִיָּה, דְּבְזִמְנָא דְּאִיהוּ כְּלֵאָחַר יָד אֲתַעְבִּיד זָנְבִי, פֿל שְׁנוּי צְדִיק, אַחַר יָד שְׁהִיא הַשְׁכִּינָה, זֶה שְׁנוּי מַעֲשֵׂה, הַשְׁתַּחֲוּיָה, שְׁנָאֵמַר בּוֹ פֿל הַכוּרַע כּוּרַע בְּכוּרָךְ. הַשּׁוּעַל בְּזִמְנָו, הַשְׁתַּחֲוּיָה לּוֹ, שְׂבִיזְמָן שְׁהוּא פְּלֵאָחַר

גוּף הָאָדָם שְׁנִקְרָא עוֹלָם קֶטֶן, וּמְשׁוּם זֶה אָמַר, הָאֵם תִּרְצֶה שְׁאֲחָרִיב אֶת הָעוֹלָם וְאָבִיא אוֹתוֹ בְּגוּף אַחַר, וְאֶפְשֵׁר שְׂתַפֵּל בְּשַׁעַת שַׁל מְזוֹנוֹת? אָמַר לוֹ: וְהָרִי פְתוּב, אִם אַחֲרֵת יִקַּח לוֹ שְׂאָרָה כְּסוּתָהּ וְעוֹנָתָה לֹא יִגְרַע וְהָן פֿל אֵלָה יִפְעַל א"ל וְכוּ' וְאִם שְׁלֹשׁ אֵלָה לֹא יַעֲשֶׂה לָּהּ וְיִצְאָה חָנָם אִין כְּסָף. אָמַר לוֹ: וְדַאי תִּגְזַלְהּ פָּאן סוּד עֲלִיזֵן, כְּמוֹ שְׂבָאָרוּהוּ בְּעֲלֵי הַמְשֻׁנָּה אֲשֶׁתוֹ דוּמָה לְגוּפוֹ, וְנִמְצָא שְׁהִיא חַיִּים שְׁלוֹ. זֶהוּ שְׂפָתוּב רָאָה חַיִּים עִם אִשָּׁה אֲשֶׁר אֶהְבֵּתָ, עֵץ חַיִּים הִיא לְמַחְזִיקִים בָּהּ, וְהִיא פְרָנְסוּתוֹ, זֶהוּ שְׂפָתוּב אֲרָץ אֲשֶׁר לֹא בְּמִסְכְּנוֹת תֹּאכַל בָּהּ לֶחֶם וְכוּ', וּמִמְנָה בְּנִים חַיִּים וּמְזוֹנוֹת. (ע"כ).

וּבְנֵי הַגִּלְגֹּלַיִם הָאֵלּוּ, שְׁנוּי מְקוֹם וְשְׁנוּי הַשֵּׁם וְשְׁנוּי מַעֲשֵׂה, שְׁנוּי כְּמוֹ שְׁהִקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא, שְׂבוּ נְאֻמַּר הִנֵּה יְהוָה יוֹצֵא מִמְּקוֹמוֹ, וְכְשִׁי' יוֹצֵא, מִשְׁתַּנָּה מְדִין לְרַחֲמֵים וּמְרַחֲמֵים לְדִין, כְּמוֹ שְׂבָאָרוּהוּ בְּעֲלֵי הַמְשֻׁנָּה, לֹא כְּשֹׂאנֵי נִכְתָּב אֲנִי נִקְרָא. בְּעוֹלָם הָבָא, שְׁהוּא מְקוֹמוֹ, נִכְתָּב בֵּיהו"ה וְנִקְרָא בֵּיהו"ה, בְּעוֹלָם הַזֶּה נִכְתָּב בֵּיהו"ה וְנִקְרָא בְּאֲדַנִּי. זֶה שְׁנוּי מְקוֹם מִחוּץ לְמְקוֹמוֹ, שְׁהוּא הָעוֹלָם הָבָא. בְּעוֹלָם הָבָא אִין שְׁנוּי, זֶהוּ שְׂפָתוּב אֲנִי יְהוָה לֹא שִׁנִּיתִי, נִכְתָּב בְּשֵׁם יְהו"ה וְנִקְרָא בְּשֵׁם יְהו"ה, יְהו"ה נִקְרָא רַחֲמֵים, מִחוּץ לְמְקוֹמוֹ מִשְׁתַּנָּה וְנִקְרָא אֲדַנִּי וְנִקְרָא דִין, וְזֶה סוּד עוֹמֵד מְפָסָא רַחֲמֵים וְיוֹשֵׁב עַל פְּסָא דִין. שְׁנוּי הַשֵּׁם זֶה מִצַּפ"ץ, שְׁהוּא בְּא"ת ב"ש - יְהו"ה. שְׁנוּי מַעֲשֵׂה זֶה שְׁבַת, שְׁצִרִיךְ פֿל פְּלֵאָחַר יָד, וּבְזִמְנָן שְׁהוּא פְּלֵאָחַר יָד אִין שֵׁם

וְעַם פֿל דָּא דְּאָמַר תַּעֲלָא בְּעִידְנִיָּה סְגִיד לִיָּה בְּאֲתֵרִיָּה, אָבַל חוּץ מֵאֲתֵרִיָּה הָיוּ זָנְבִי לְאֲרִיּוֹת וְאֵל תְּהִי רֹאשׁ לְשׁוּעַלִים.

הָא צְדִיק גְּמוּר אָף עַל גַּב דְּנַחֲתִית מְדַרְגֵּיָּה וְאֲתַעְבִּיד זָנְבִי לְאֲרִיּוֹת, עֲלִיָּה אֲתַמַּר (תהלים לו כה) לֹא רִאִיתִי צְדִיק נִעְזֵב, מְאִי זָנְבִי דִּילִיָּה הִהִיא קוּצָא דְּאֵת ד' מִן אַחֲ"ד דְּאִיהִי י' זְעִירָא שְׁכִינְתָּא תַּתָּא, עֲלִיָּה אֲתַמַּר (משלי לו טז) כִּי שְׂבַע יְפוּל צְדִיק וְקָם.

הָא חֲזִי גִלְגֹּלַיִן דְּאֵת ו' אִיהוּ דְּנִפְיָא בְּשַׁעֲתֵיָּה, דְּעֲלִיָּה אֲתַמַּר מְזַל שְׁעָה גוּרָם, פְּמָה דְּאִוּקְמוּהָ אִין מְזַל יוֹם גוּרָם אֵלָא מְזַל שְׁעָה גוּרָם, בְּאַבְרָהָם מַה פְּתִיב בֵּיהּ פֿד אֲתֵיָּא בְּגִלְגֹּלַיִן, (בראשית טז) וַיִּשְׁפָּם אֲבָרָהָם בַּבֶּקֶר אֵל הַמְּקוֹם, וּבְגִין לְאֶקְדָּמָא לָּהּ יִצְחָק מַה פְּתִיב בֵּיהּ בְּגִלְגֹּלַיִן, (שם כד ט) וַיִּצְא יִצְחָק לְשׁוּחַ בְּשׂוּדָה לִפְנוֹת עָרֵב, וּנְפַק לְגַבְהָ לְחַקְלָא, בְּגִין דְּאִתְמַר בֵּיהּ (ירמיה ט ט) מִי יִתְנַנֵּי בַּמַּדְבָּר מְלוֹן אוֹרְחִים, חַד אֶקְדִים לְפִשְׁפִּשָׁא בְּהַ בְּצַפְרָא, וְתִנְיָנָא לְפִשְׁפִּשָׁא בְּהַ בְּרַמְשָׂא, יַעֲקֹב מַה פְּתִיב בֵּיהּ (בראשית כה יא) וַיִּפְגַּע בְּמְקוֹם, פִּגְעַת בְּהַ, זַכָּאָה אִיהוּ מְאֵן דְּפִגַּע כְּגוֹן יַעֲקֹב, דְּעֲלִיָּה אֲתַמַּר (שם) וַיִּלָּן שָׁם, וְהִהוּא לֵינָה הוּא לְוִיָּה, מְיַד דְּאֶעְרַע בְּהַ (שם לב ב) וַיִּפְגַּעוּ בּוֹ מְלֵאכֵי אֱלֹהִים, וְעַם פֿל זֶה שְׂפָגַע בְּהַ, הִנֵּה שׁוּמַר אוֹתָהּ, וְלֹא הִתְאַחַד עִמָּה עַד שְׂבָא בְּעֵלָה, וְזֶהוּ וַיִּלָּן שָׁם כִּי בָא הַשָּׁמֶשׁ, שְׂבִשְׂבִילוֹ וַיִּזְרַח לוֹ הַשָּׁמֶשׁ, שְׁהוּא מִשָּׁה שְׂבָא בּוֹ בְּגִלְגֹּלַיִן רֹחוֹ שֶׁל מִשָּׁה, וּמְשׁוּם זֶה יַעֲקֹב וּמְשָׁה הָיוּ עוֹמְדִים בְּדַרְגָּה אַחַת בְּעַמּוּד הָאֲמָצְעִי, אָבַל זֶה בְּגוּף וְזֶה בְּנַשְׂמָה, וּמְשׁוּם זֶה אִין הַשְׁעָה עוֹמְדַת לְכָל אָדָם, שְׁהִיא שְׂכִינָה בְּלֵי בְּעֵלָה.

יָד, נַעֲשֶׂה זָנְבִי, וְעַם פֿל זֶה שְׂאָמַר כְּשֶׁהַשּׁוּעַל בְּזִמְנָו, הַשְׁתַּחֲוּיָה לּוֹ בְּמְקוֹמוֹ, אָבַל מִחוּץ לְמְקוֹמוֹ הָיוּ זָנְבִי לְאֲרִיּוֹת וְאֵל תְּהִי רֹאשׁ לְשׁוּעַלִים.

שְׁהָרִי צְדִיק גְּמוּר, אָף עַל גַּב שְׁיִרְדַּ מְדַרְגָּתוֹ וְנַעֲשֶׂה זָנְבִי לְאֲרִיּוֹת, עֲלִיו נְאֻמַּר לֹא רִאִיתִי צְדִיק נִעְזֵב, מַה זֶה הַזָּנְבִי שְׁלוֹ? הַקּוּץ הַהוּא שְׁלֵי הָאוֹת ד' מִן אַחֲ"ד, שְׁהִיא י' קְטָנָה, הַשְׂכִּינָה הַתַּחְתּוּנָה, עֲלִיו נְאֻמַּר כִּי שְׂבַע יְפוּל צְדִיק וְקָם.

כָּא וְרָאָה, גִּלְגֹּלַיִן הָאוֹת ו' הוּא שְׂיִצְאָא בְּשַׁעֲתוֹ, שְׂעֵלִיו נְאֻמַּר מְזַל שְׁעָה גוּרָם, כְּמוֹ שְׂבָאָרוּהָ אִין מְזַל יוֹם גוּרָם אֵלָא מְזַל שְׁעָה גוּרָם. מַה פְּתוּב בְּאַבְרָהָם כְּשָׂבָא בְּגִלְגֹּלַיִן? וַיִּשְׁפָּם אֲבָרָהָם בַּבֶּקֶר אֵל הַמְּקוֹם. וּבְשִׁבִיל לְהִקְדִים אֶת יִצְחָק, מַה פְּתוּב בְּגִלְגֹּלַיִן? וַיִּצְא יִצְחָק לְשׁוּחַ בְּשׂוּדָה לִפְנוֹת עָרֵב, יִצָּא אֶל הַשָּׂדֶה, מְשׁוּם שְׁנָאֵמַר בּוֹ מִי יִתְנַנֵּי בַּמַּדְבָּר מְלוֹן אוֹרְחִים. הָאָחַד הַקְּדִים לְחַפֵּשׁ בְּהַ בַּבֶּקֶר, וְהַשְׁנִי הַקְּדִים לְחַפֵּשׁ בְּהַ בְּעָרֵב. מַה פְּתוּב בְּיַעֲקֹב? וַיִּפְגַּע בְּמְקוֹם, פִּגְעַת בְּהַ. אֲשֶׁרִי מִי שְׂפָגַע כְּמוֹ יַעֲקֹב, שְׂעֵלִיו נְאֻמַּר וַיִּלָּן שָׁם, וְאוֹתָהּ לֵינָה הִיא לְוִיָּה, מְיַד שְׂפָגַשׁ בְּהַ, וַיִּפְגַּעוּ בּוֹ מְלֵאכֵי אֱלֹהִים, וְעַם פֿל זֶה שְׂפָגַע בְּהַ, הִנֵּה שׁוּמַר אוֹתָהּ, וְלֹא הִתְאַחַד עִמָּה עַד שְׂבָא בְּעֵלָה, וְזֶהוּ וַיִּלָּן שָׁם כִּי בָא הַשָּׁמֶשׁ, שְׂבִשְׂבִילוֹ וַיִּזְרַח לוֹ הַשָּׁמֶשׁ, שְׁהוּא מִשָּׁה שְׂבָא בּוֹ בְּגִלְגֹּלַיִן רֹחוֹ שֶׁל מִשָּׁה, וּמְשׁוּם זֶה יַעֲקֹב וּמְשָׁה הָיוּ עוֹמְדִים בְּדַרְגָּה אַחַת בְּעַמּוּד הָאֲמָצְעִי, אָבַל זֶה בְּגוּף וְזֶה בְּנַשְׂמָה, וּמְשׁוּם זֶה אִין הַשְׁעָה עוֹמְדַת לְכָל אָדָם, שְׁהִיא שְׂכִינָה בְּלֵי בְּעֵלָה.

ובגין דא פד דחיקת ליה שענתא לרבי פדת, ואמר אי בעית דאחרביה לעלמא ואפשר דנפלת בשעתא דמזוני, ואולי דנפלת מאי ואולי, אלא ואולי אי בעי קודשא בריך הוא דנפלת בשעתא דמזוני, דהא אתתיה עביד, ואולי אי בעי בעלה דהוי קיימא מה דאיהי עבידת בלא רשותא דבעלה.

ובגונא דא לית שענתא קיימא דאיהי שכנינתא לההוא בר נש, אלא אם ייתי בגלגולא בההוא בר נש דההיא שענתא, ורזא דמלה (ויקרא טו א) בזאת יבא אהרן אל הקדש, ובלא בעלה אתמר (שם ב) ואל יבא בכל עת אל הקדש (במדבר א נא), והזר הקרב יומת, ולית מיתה אלא עניותא, והאי זר לאו בזר אתרא דמום זר, אלא זר מבעלה.

זבאה מאן דאייערע בשעתא דאתברי משית ימי בראשית, דכל נשמתא אית לה עת וזמן בגלגולא, פמה דאמר קהלת (קהלת ג א) לכל זמן ועת לכל חפץ תחת השמים, ודא שכנינתא תתאה דאיהי זמן ועדן לכל ספירה וספירה, ולכל גלגולא וגלגולא, ואיהי עדן ועדנין ופלאג עידן, עידן דכל עדנין שפיר, מאי ופלאג עידן, אלא פגון פלאג המנחה, בשמאלא אתפלתג לדינא, ובימינא לרחמי, בעמודא דאמצעיתא אשתלימת, וכד אתפליגת בימינא ושמאלא אתמר בה לאסתר (אסתר ג ג) מה בקשתך עד חצי המלכות ותעש, ואיהו כ"ח יהו"ה, פלאגו דילה יד ימין, ופלאגו דילה יד שמאל, ולקבל תרוייהו אדפר קהלת בה כ"ח זמנין עת. (דף קא ע"ב) הדא הוא דכתיב (קהלת ג ב) עת ללדת ועת למות עת לטעת וכו', ואינון י"ד י"ד, יד ימינא רחמי, ללדת לטעת לרפוא לבנות לשחוק לרקוד פנוס

ומשום זה כשדחקה השעה לרבי פדת, ואמר אם תרצה שאחריב את העולם, ואפשר שתפול בשעה של מזונות, ואולי שתפל, מה זה ואולי? אלא ואולי אם רוצה הקדוש ברוך הוא ואולי אם רוצה של מזונות, שהרי אשתו עשתה, ואולי אם רוצה בעלה שהיה עומד מה שהיא עושה בלי רשות של בעלה.

ובגון זה אין השעה עומדת, שהיא השכינה, לאותו אדם, אלא אם יבא בגלגול באותו האיש של אותה שעה, וסוד הדבר - בזאת יבא אהרן אל הקדש, ובלי בעלה נאמר ואל יבא בכל עת אל הקדש, והזר הקרב יומת, ואין מיתה אלא עניות, והזר הזה אינו בזר אחר של מום זר, אלא זר מבעלה.

אשרי מי שפוגש בשעה שנבראה מששת ימי בראשית, שלכל נשמה יש עת וזמן בגלגול, כמו שאמר קהלת לכל זמן ועת לכל חפץ תחת השמים, וזו שכינה תחתונה שהיא זמן ועת לכל ספירה וספירה ולכל גלגול וגלגול, והיא עדן ועדנים וחצי עדן, עדן של כל העדנים? פה, אבל מה זה וחצי עדן? אלא כמו פלאג המנחה, בשמאל נחלקת לדין ובזמין לרחמים, ונשלמת בעמוד האמצעי, וכשנחלקת לזמין ולשמאל נאמר בה לאסתר מה בקשתך עד חצי המלכות ותעש, והוא כ"ח יהו"ה, חצי שלה יד ימין, וחצי שלה יד שמאל, ובנגד שניהם הזכיר בה קהלת עשרים ושמונה פעמים עת. וזה שכתוב עת ללדת ועת למות עת לטעת וכו', והן ארבע עשרה ארבע עשרה, יד ימין רחמים: ללדת, לטעת, לרפוא, לבנות, לשחוק, לרקוד, פנוס

אבנים לחבוק לבקש לשמור לתפור לדבר לאהוב שלום. יד שמאלא דינא למדן, למות לעקור להרוג לפרוץ לבכות ספוד להשליך אבנים לרחוק לאבד להשליך להשליך אבנים, לרחוק, לאבד להשליך, לקרוע, לחשות, לשנא, מלחמה. יד ימין היא פשוטה לקבל שבים, שכתוב ובני ישראל יצאים ביד רמה, (שם טו ו) ימינך יהו"ה נאדרי בפת, יד ימינא רחמי. יד שמאלא דינא, דכתיב (שם א ט) הנה יד יהו"ה הונה, (דברים ב טו) יד יהו"ה היתה בם להמם.

ובגין דא אית עת רצון ואתמר בה (ויקרא טו א) בזאת יבא אהרן אל הקדש, ואית עת דדינא דאתמר בה (שם ב) ואל יבא בכל עת אל הקדש, ובגין דא אינון כ"ח יומי דסיהרא, י"ד יומין איהי שלימתא, וי"ד חסרה, ומאן דאתיליד ביומי שלימותא איהו שלים בפנין פתיי ובעותרא במזוני בהדוה בשלוה בפנינא, בכל י"ד עתות טב. ומאן דאתיליד בזמנא דאיהי חסרה, בכל י"ד יומין אלין איהו חסר בכלהו, איהו עניא מספנא בלא מזוני ובלא חיי. ומאן דאתיליד באמצעיתא יהא בינוני וכו' דא מאן גרים דאתיליד ברישא או בסופא או באמצעיתא, דא גלגול דיליה דמחזיב ליה, (ומאן גרם דא דאתיליד תמן בגין דמוליה גרים דאתחייב מלעילא) קדם דאתייה לעלמא, ובגין דא אמר לרבי פדת דאי בעי דאחריב לעלמא וכו', (ומאן דאתיליד בחסרונא דסיהרא בכל י"ד יומין איהו חסר דמוליה גרים ולחאי בר נש קשין לו מזונותיו בקריעת ים סוף), ג"א אפשר דנפלת בשעתא דמזונא, דלחאי בר נש דאתיליד ב"ד שמאלא קשין מזונותיו בקריעת ים סוף, דמזונא דנשמתא אורייתא, מזונא דגופא נהמא, בין בהאי ובין בהאי קשין מזונותיו), בגין דאינון מספרא דדינא דאתברי בדינא דאיהו אדני, ומאן דאתברי ברחמי

אבנים, לחבוק, לבקש, לשמור, לתפור, לדבר, לאהב שלום. יד שמאל לדין דין: למות, לעקור, להרוג, לפרוץ, לבכות, ספוד, להשליך אבנים, לרחוק, לאבד, להשליך, לקרוע, לחשות, לשנא, מלחמה. יד ימין היא פשוטה לקבל שבים, שכתוב ובני ישראל יצאים ביד רמה, ימינך יהו"ה נאדרי בפת, יד ימין - רחמים, יד שמאל - דין, שכתוב הנה יד יהו"ה הונה, יד יהו"ה היתה בם להמם.

ומשום זה יש עת רצון, ונאמר בה בזאת יבא אהרן אל הקדש, ויש עת של דין שנאמר בה ואל יבא בכל עת אל הקדש, ומשום זה הם עשרים ושמונה ימים של הלכנה, ארבעה עשר ימים היא שלמה, וארבעה עשר חסרה, ומי שנולד בימי השלמות הוא שלם בבנים פתיים ובעשור, במזונות בשמחה בשלוה בבגין, בכל ארבע עשרה עתות - טוב, ומי שנולד בזמן שהיא חסרה בכל ארבעה עשר ימים אלו, הוא חסר בכלם, הוא עני מספן, בלי מזונות ובלי חיים, ומי שנולד באמצע, יחיה בינוני.

וכך זה מי גורם שנולד בראש או בסוף או באמצע? זה גלגולו שמחזיב אותו, (ומי גורם זה שנולד שם? משום שמולו גרם שהתחייב מלמעלה) לפני שפא לעולם, ומשום זה אמר לרבי פדת, שאם תרצה שאחריב את העולם? (ומי שנולד בחסרון הלכנה בכל ארבעה עשר הימים, הוא חסר, שמולו גורם, ולאדם הנה קשים לו מזונותיו בקריעת ים סוף) אפשר שתפול בשעת מזונות, שלאדם הנה שנולד ב"ד שמאל, קשים מזונותיו בקריעת ים סוף, שמולו הנשמה - תורה, מזון הגוף - לחם. בין גוה ובין גוה קשין מזונותיו), משום שהם מצד הדין שנברא בדין שהוא אדני, ומי שנברא

דאיהו יהו"ה, לאו אינון קשין מזונותיו, ומזונא דנשמתא אורייתא, מזונא דגופא נהמא מחמשת המינין.

ומאן דאיהו מסטרא דאדם דאיהו יו"ד ה"א וא"ו ה"א, אתמר ביה (בראשית א כו) וירדו בדגת הים וכו', בכלא שליט כמה דאתברי בשמיא ובארעא ובמיא, ועליה אתמר (קהלת ג טו) מה שהיה כבר הוא, מה שהיה קדם דייתי להאי עלמא, כמה דאת אמר (שם א ט) אין כל חדש תחת השמש, כבר הוא מחוייב למהוי בהאי עלמא, כמה דאת אמר (ירמיה א ה) בטרם אצרך בכטן ידעתיד, ואשר להיות כבר היה (קהלת ג טו), ואשר איהו למהוי בהאי עלמא, כבר הוא מחוייב למהוי קדם דייתי לעלמא הכא בגלגולא.

והאלהים יבקש את נרדף (שם), זה הכל דאיהו נרדף מקין, וקם קין וקטל ליה, הדא הוא דכתיב (בראשית ד ח) וקם קין אל הכל אחיו ויהרגהו, וקם ודאי, דהוה הכל עליה, וקם קין ויהרגהו, קין אתקרי על שם דקני על אחוה, בגין דחזא יקריה ותוקפיה לעילא, דקרנניה אסתלק לאתר דעתיק יומין, דאתמר ביה (דניאל ז ט) ועתיק יומין יתיב וכו', וקרנניה הוה מבכורות צאנו, ואתקבל ליה ברעוא.

אמר ליה, אם פן דקרנא דיליה אתקבל, אמאי אתיהיב חילא לקין למקטליה, (בגין דא יש הכל אשר נעשה על הארץ וגומר) (קהלת ח יד) אמאי, אמר ליה הכא ודאי רזא עלאה, דאיהו הוה דרגא דעץ הדעת טוב ורע דחאב ביה, ובמה דחאב ביה קביל ענשיה בהאי עלמא, ובהווא קרנא דאתקביל מגיה אשתזיב מענשא דהווא עלמא, דתרי ענשי הוה מחוייב חד לעילא וחד לתתא,

ברקמים שהוא יהו"ה, אין מזונותיו קשים, ומזון הנשמה - תורה, מזון הגוף - לחם מחמשת המינים.

ומי שהוא מצד של אדם שהוא יו"ד ה"א וא"ו ה"א, נאמר בו וירדו בדגת הים וכו', שולט בכל כמו שנברא בשמים ובארץ ובמים, ועליו נאמר מה שהיה כבר הוא, מה שהיה קדם שיבא לעולם הזה, כמו שנאמר אין כל חדש תחת השמש, כבר הוא מחוייב להיות בעולם הזה, כמו שנאמר בטרם אצרך בכטן ידעתיד. ואשר להיות כבר היה, ואשר הוא להיות בעולם הזה כבר הוא מחוייב להיות קדם שיבא לעולם לכאן בגלגול.

והאלהים יבקש את נרדף, זה הכל שהוא נרדף מקין, וקם קין ורגא אותו, זהו שכתוב וקם קין אל הכל אחיו ויהרגהו, וקם קין ודאי, שהיה הכל עליו, וקם קין ויהרגהו. קין נקרא על שם שקנא לאחיו, משום שראה כבודו וכוה למעלה, שקרבנו התעלה למקום של עתיק הימים, שנאמר בו ועתיק הימים יושב וכו', וקרננו היה מבכורות צאנו והתקבל לו ברצון.

אמר לו, אם פן שקרבנו התקבל, למה נתן כח לקין להרגו? (בגלגול זה יש הכל אשר נעשה על הארץ וגומר) (קהלת ח יד) אמר לו, כאן ודאי יש סוד עליון, שהוא היה בדרגה של עץ הדעת טוב ורע שחטא בו, ובמה שחטא בו קבל ענשו בעולם הזה, ובאותו קרבן שהתקבל ממנו, נצל מענש של אותו העולם, ששני ענשים היה מחיב, אחד למעלה ואחד למטה, זהו שכתוב כי ביום אכלך ממנו מות תמות.

כדי ליה (כ"א בחיליה) בשת, ומה דהוה שת אתחבר עמיה ב' ואתעביד בשת,

הדא הוא דכתיב (בראשית ב יז) כי ביום אכלך ממנו מות תמות. אמר ליה, והא אדם הוה דחאב בהאי אילנא, אמר ליה עובדא דאבוה הוה ליה ומת, אמר ליה כי ביום אכלך ממנו כתיב, אמר ליה בהווא יום הציץ ומת.

אמר רבי שמעון בגין דא כתיב (קהלת ח יד) יש הכל אשר נעשה על הארץ אשר יש צדיקים שמגיע אליהם כמעשה הרשעים וגומר, והכא אתרמיז צדיק ורע לו רשע וטוב לו, צדיק ורע לו הכא אתרמיז, יש צדיקים שמגיע אליהם כמעשה הרשעים, ודא רזא דצדיק דאערע ליה כמעשה הרשעים, לאו דאיהו רשע ולא פן רשע אלא כמעשה הרשעים דאיהו רשע, ונחש, קרה לו מעשה שלקם, וזהו הסוד של פקד עון אבות על בנים, משום שמעשה אבותיהם בידיהם, זה גרם להכל מיתה, ומת בלי בן, ומשום זה הלך בגלגול. שיי"ן של משה הוא ש"ת, משם הרויח שיי"ן (ש"ת), זהו שכתוב כי שת לי אלהים ורע אחר תחת הכל כי הרגו קין, תחת הכל ודאי, שהכל רכב עליו, ונעשה שת הרפכה לו, והיא הסיוע של אלפא ביתא, ומשום זה תחת הכל.

הכל הלב, ועליו נאמר הלב רואה, והוא ה' ממש, והלב הוא לשמאל, שהוא אלהים, הלב מבין, והוא סתר הבגין ונפלה בגללו, ומשום זה ויסתר משה פניו כי ירא מהביט אל האלהים, משום ששם היה שחטא באלהים, שהוא אלהים של מעשה בראשית, וזהו שחטא כמעשה. לבת אש, בת המלך שחטא בה, והתביש, כפה אותו בשלו (בכח) בשת, ומה שהיה שת, כדי ליה (כ"א בחיליה) בשת, ומה דהוה שת אתחבר עמיה ב' ואתעביד בשת,

אמר לו, והרי אדם היה שחטא בעץ הזה? אמר לו, מעשה אביו היה לו ומת. אמר לו, כי ביום אכלך ממנו מות תמות כתיב. אמר לו, באותו היום הציץ ומת. אמר רבי שמעון: בשביל זה כתוב יש הכל אשר נעשה על הארץ אשר יש צדיקים שמגיע אליהם כמעשה הרשעים וגומר, וכאן נרמז צדיק ורע לו רשע וטוב לו. צדיק ורע לו כאן נרמז, יש צדיקים שמגיע אליהם כמעשה הרשעים, וזה הסוד של צדיק שקורה לו כמעשה הרשעים, לא שהוא רשע ולא פן רשע, אלא כמעשה הרשעים, שחטא כמעשה הרשעים, שהם סמא"ל ונחש, קרה לו מעשה שלקם, וזהו הסוד של פקד עון אבות על בנים, משום שמעשה אבותיהם בידיהם, זה גרם להכל מיתה, ומת בלי בן, ומשום זה הלך בגלגול. שיי"ן של משה הוא ש"ת, משם הרויח שיי"ן (ש"ת), זהו שכתוב כי שת לי אלהים ורע אחר תחת הכל כי הרגו קין, תחת הכל ודאי, שהכל רכב עליו, ונעשה שת הרפכה לו, והיא הסיוע של אלפא ביתא, ומשום זה תחת הכל.

הכל הלב, ועליו נאמר הלב רואה, והוא ה' ממש, והלב הוא לשמאל, שהוא אלהים, הלב מבין, והוא סתר הבגין ונפלה בגללו, ומשום זה ויסתר משה פניו כי ירא מהביט אל האלהים, משום ששם היה שחטא באלהים, שהוא אלהים של מעשה בראשית, וזהו שחטא כמעשה. לבת אש, בת המלך שחטא בה, והתביש, כפה אותו בשלו (בכח) בשת, ומה שהיה שת, כדי ליה (כ"א בחיליה) בשת, ומה דהוה שת אתחבר עמיה ב' ואתעביד בשת,

וְדָא אִיהוּ יר"א בִּשְׁ"ת, וְעוּד שֶׁת בְּאִ"ת פִּ"שׁ
אִינוּן אַב, שְׁ"ת לְבַתֵּר דְּזָכָה בְּאִת יו"ד, בְּרָא
שִׁית, וְאִיהִי יו"ד דְּאִתְמַר בִּיה (משלי ח כה) יְהו"ה
קִנְיֵי רֵאשִׁית דְּרַכּוּ, דְּאִיהִי עֲשָׂרָה דוּרוֹת, וְתַב
לָהּ לְאִתְרָהּ, אִתְקַרֵי בְּרֵאשִׁית, וּמִתְמַן זָכָה
לְאוּרִייתָא דְּאִתְיַהֲבַת עַל יְדִיהָ.
וְהָאִי י' אִיהִי מֵיעֻקֵּב וי' מִיִּשְׂרָאֵל, י' מֵאֲדַנִּי
י' מִיְהוּ"ה, שְׁי"ן מִמְשָׁה אִיהִי מִשֶּׁת
תְּמַן רוּוח לָהּ, וְכַד אֲזַל לְשֵׁם רוּוח תְּמַן תְּרִין
אֲתוּון שְׁ"ם, וְכַד אֲזַל עֲשָׂרָה דוּרוֹת עַד אֲבָרְהָם
תְּמַן רוּוח ה' דִּילִיָּה, וְאִתְקַרֵי מִשְׁ"ה, וְרָזָא
דְּמִלָּה מוֹלִיף לִימִין מִשָּׁה זְרוּעַ תְּפָאֲרָתוֹ בּוֹקֵעַ
מִים מִפְּנִיָּהם לַעֲשׂוֹת לוֹ שֵׁם עוֹלָם (ישעיה סג
יב). וְכֵּה אֲפִיק לְבָנוּי מַגְלוֹתָא, וְכֵּה מְחָא
לְמִצְרָאִי, הֲדָא הוּא דְכְּתִיב (שמות ט א) הִנֵּה יָד
יְהו"ה הוֹיָה, ה' חָמַשׁ אֲצַבְעִין, וְכֵּה בְּקַע יַמָּא,
וְדָא אִיהוּ בּוֹקֵעַ מִים מִפְּנִיָּהם, וְכֵּה עֲתִיד
לְמַהוּי בּוֹקֵעַ יַמָּא דְּאוּרִייתָא מִימִנָּא, הַהוּא
זְמַנָּא מַה דְּהוּהִי לְשִׁמְאֵלָא בְּלִפְאֵי הוּהִי הֶבֶל
דְּאִיהוּ הֶלֶב, הֶבֶל אֲסִתְלַק לִימִנָּא, וּמִתְמַן
סָלִיק לְמוֹחָא דְּאִיהוּ חֲכְמָה, דְּהָא לְפָא אִיהוּ
אִימָא עֲלָאָה, עֲלָה אִתְמַר הֶלֶב מִכִּין, וְלְבַתֵּר
נַחֲיַת עַל אַרְעָא לְנַחֲתָא אוּרִייתָא עַל אַרְעָא.
וּבְגִין דָּא יֵשׁ הֶבֶל אֲשֶׁר נַעֲשָׂה עַל הָאָרֶץ אֲשֶׁר
יֵשׁ צִדִּיקִים אֲשֶׁר מְגִיעַ אֲלֵיהֶם בְּמַעֲשֵׂה
הָרָשָׁעִים, דָּא אָדָם וְהֶבֶל, דְּדָא חָב בְּמַחְשְׁבָה
וּבְעוֹבְדָא, וְדָא חָאב בְּמַחְשְׁבָה וּבְעוֹבְדָא,
בְּמַחְשְׁבָה אִיהִי י', עֲלִיָּה אִתְמַר (במדבר יד
כב) וַיִּנְסֹו אוֹתִי זֶה עֲשׂוֹר פְּעַמִּים, וּבְגִין דָּא פַד
אֲתָא אָדָם בְּגִלְגוּל בְּאַבְרָהָם, אֲתַנְסִי בִּיה בְּעֲשׂוֹר
נְסִיוֹנִין, וּבְגִין דְּחָאב בְּמַעֲשָׂה פַד אֲתַגְלָגַל
בְּיַצְחָק נְתַנְסָה בְּמַעֲשָׂה, בְּאַבְרָהָם נְתַנְסָה
כְּשֵׁהתַגְלָגַל בְּיַצְחָק, נְתַנְסָה בְּמַעֲשָׂה. בְּאַבְרָהָם נְתַנְסָה בְּמַחְשְׁבָה, וּבְיַצְחָק בְּמַעֲשָׂה, יַעֲקֹב כּוֹלֵל

בְּמַחְשְׁבָה, וּבְיַצְחָק בְּמַעֲשָׂה, יַעֲקֹב כּוֹלֵל
תְּרוּבִיָּהוּ, מִסְטְרָא דְּיַצְחָק קָרָא לִיה יַעֲקֹב,
מִסְטְרָא דְּאַבְרָהָם דְּתַמָּן מַחְשְׁבָה קָרָא לִיה
יִשְׂרָאֵל, דְּאַבָּא אֲתַגְלָגַל בְּאַבְרָהָם דְּאִיהוּ
לִימִנָּא, וְאַמָּא בְּיַצְחָק דְּאִיהוּ לְשִׁמְאֵלָא, יַעֲקֹב
בְּגִין דְּאִיהוּ כּוֹלֵל תְּרוּבִיָּהוּ אַבָּא וְאַמָּא, אִתְמַר
בִּיה יִשְׂרָאֵל עֲלָה בְּמַחְשְׁבָה בְּכַתֵּר עֲלִיוֹן דְּאִיהוּ
מַחְשְׁבָה סְתִימָא, וְכַד אֲתָא אָדָם אֲצִטְרַף
בְּאַבְרָהָם, וְאַתְפִּשְׁטוּ שְׂרִשׁוּי בְּאַרְעָא, וְרָזָא
דְּמִלָּה (משלי יז) מִצְרַף לְכֶסֶף וְכוּר לְזָהָב (משלי יז
א), מִצְרַף לְכֶסֶף דָּא אֲבָרְהָם, וְכוּר לְזָהָב (דף
קב ע"ב) דָּא יַצְחָק, וּבוֹחֵן לְבוֹת יְהו"ה (שם) דָּא
יַעֲקֹב, לִית סְפִירָה דְּלָא אֲתַגְלָגַל אָדָם עֲלָאָה,
דְּאִיהוּ יו"ד ה"א וּא"ו ה"א, פ"ח מ"ה חֲכְמָה
וְדָאִי, בְּגִין לְצִרְפָּא וְלְלַבָּנָא לְאָדָם דְּבִרָא
כְּדִיּוֹקְנִיָּה לְתַתָּא, וְאַצִּיל בִּיה אֲצִילוֹתִיָּה, וְכָל
טְרַחָא דְּלַעֲיֵלָא לָא הוּהִי בְּאָדָם אֱלָא בְּגִין
אֲצִילוֹת דְּאָדָם דְּלַעֲיֵלָא, דְּדָא בְּדָא תְּלִיָּא.

אָמַר רַבִּי אֶלְעָזָר אַם פִּין מֵאִי וַיֵּשׁוּב לִימִי
עֲלוּמִיּוֹ (אויב לג כה) (וּבְגִין דָּא יִשְׂרָאֵל עֲלָה בְּמַחְשְׁבָה,
אָמַר לִיה מְנַלְן דְּאַבְרָהָם תְּמַן בְּמַחְשְׁבָה, אָמַר לִיה לֹא לְמַנְנָא
תְּקִינוּ מֵאִרִי מַתְּנִיתִין הַרְוָצָה לְחַכְכִּים יְרִים דְּאִיהִי חֲכְמָה וְאִיהִי
מַחְשְׁבָה, בְּאַבְרָהָם אֲתַלְבֵּן אָדָם, וּבְיַצְחָק אֲצִטְרַף, וְרָזָא דְּמִלָּה
מִצְרַף לְכֶסֶף וְכוּר לְזָהָב, מִצְרַף לְכֶסֶף דָּא אֲבָרְהָם, וְכוּר לְזָהָב דָּא
יַצְחָק, וּבוֹחֵן לְבוֹת יְהו"ה דָּא יַעֲקֹב, וְהוּן כָּל אֱלֹהִי יַפְעֵל א"ל פְּעַמִּים
שְׁלֹשׁ עַם גְּבַר (שם כט), אָמַר לִיה אַם כֵּן מֵאִי וַיֵּשׁוּב לִימִי עֲלוּמִיּוֹ).
אָמַר לִיה לְאִילָנָא וְהוּהִי קְשִׁישׁ יוֹמִין
וְאִתְיַבְּשׁוּ עַנְפִּין דִּילִיָּה, קְצִיצוּ לִיה
וְאַצְמַח בְּשָׂרְשׁוּי, דְּקָמוּ מַגְּנִיָּה עַנְפִּין חֲדַתִּין
פְּקַדְמִיתָא, בְּגוּוֹנָא דְּהוּהִי בְּעוֹלָמוּי, וְדָא אִיהוּ
וַיֵּשׁוּב לִימִי עֲלוּמִיּוֹ, וְדָא הוּהִי חֲלָמָא דְּחֲזָא
נְבוֹכַדְנֶצַּר בְּחִלְמִיָּה, אִילָנָא רְבָא וְתַקִּיף (דניאל
ד ט), וּבִסְוֹף חֲלָמִיָּה הוּהִי אָמַר (שם יא) גִּדּוּ אִילָנָא

אֵת שְׁנִיָּהם. מַהֲצַד שֶׁל יַצְחָק קָרָא
לוֹ יַעֲקֹב, וּמַצַּד שֶׁל אֲבָרְהָם,
שֵׁשׁ מַחְשְׁבָה, קָרָא לוֹ יִשְׂרָאֵל,
שֶׁהָאֵב הַתַּגְלָגַל בְּאַבְרָהָם שְׁהוּא
לִימִין, וְהָאֵם בְּיַצְחָק שְׁהוּא
לְשִׁמְאֵל, וַיַּעֲקֹב מִשׁוּם שְׁהוּא
כוֹלֵל אֵת שְׁנֵיָּהם, אֵת הָאֵב וְאֵת
הָאֵם, נֶאֱמַר בּוֹ יִשְׂרָאֵל עֲלָה
בְּמַחְשְׁבָה בְּכַתֵּר עֲלִיוֹן, שְׁהוּא
הַמַּחְשְׁבָה הַסְּתוּמָה, וּכְשָׁבָא
אָדָם, הַצְּטִרְף בְּאַבְרָהָם,
וְהַתְּפִשְׁטוּ שְׂרִשׁוּי בְּאַרְץ, וְסוּד
הַדְּבָר - מִצְרַף לְכֶסֶף וְכוּר לְזָהָב.
מִצְרַף לְכֶסֶף - זֶה אֲבָרְהָם, וְכוּר
לְזָהָב - זֶה יַצְחָק, וּבוֹחֵן לְבוֹת
יְהו"ה - זֶה יַעֲקֹב, אִין סְפִירָה
שְׁלֵא הַתַּגְלָגַל אָדָם עֲלִיוֹן, שְׁהוּא
יו"ד ה"א וּא"ו ה"א, כ"ח מ"ה,
חֲכְמָה וְדָאִי, כְּדִי לְצִרְפָּא וְלְלַבָּן אֵת
הָאָדָם שְׂבִירָא כְּדַמּוּתוֹ לְמִטָּה
וְהָאֲצִיל בּוֹ אֵת אֲצִילוֹתוֹ, וְכָל
הַטְּרַחָה שְׁלַמְעֵלָה לֹא הִיָּתָה
בְּאָדָם אֱלָא בְּגִלְגַל הָאֲצִילוֹת
שְׁלַמְעֵלָה, שְׁזַה תְּלִיָּי בְּזוּה.

אָמַר רַבִּי אֶלְעָזָר: אַם כֵּן, מַה זֶה
וַיֵּשׁוּב לִימִי עֲלוּמִיּוֹ, (וּמִשׁוּם זֶה יִשְׂרָאֵל
עֲלָה בְּמַחְשְׁבָהוּ אָמַר לוֹ: מִנּוּן לִנּוּ שְׂאֲבָרְהָם שֵׁם
בְּמַחְשְׁבָהוּ אָמַר לוֹ: לֹא לְחַסֵּם תְּקִינוּ בְּעַלֵּי הַמִּשְׁנָה
הַרְוָצָה לְחַכְכִּים יְרִים, שְׁהִיא חֲכְמָה וְהִיא
מַחְשְׁבָה, בְּאַבְרָהָם הַתְּלַבֵּן אָדָם, וּבְיַצְחָק הַצְּטִרְף,
וְסוּד הַדְּבָר - מִצְרַף לְכֶסֶף וְכוּר לְזָהָב. מִצְרַף
לְכֶסֶף - זֶה אֲבָרְהָם, וְכוּר לְזָהָב - זֶה יַצְחָק, וּבוֹחֵן
לְבוֹת יְהו"ה - זֶה יַעֲקֹב, וְהוּן כָּל אֱלֹהִי יַפְעֵל אֵל
פְּעַמִּים שְׁלֹשׁ עַם גְּבַר. אָמַר לוֹ: אַם כֵּן, מַה זֶה
וַיֵּשׁוּב לִימִי עֲלוּמִיּוֹ).

ואחר אמר, ברם עקר שרשיו בארץ השאירו, ואין אילן פאן אלא אדם עליון, שנאמר בו כי האדם עץ השדה, ואת העץ הזה נטע הקדוש ברוך הוא בכמה דורות ולא הצליח.

ועד שנטע אותו בארץ ישראל, והרכיב אותו בשלשת יאבבות והצליח שם, ומשום זה הן כל אלה יפעל א"ל פעמים שלוש עם גבר. מיד שהצליח שם ואחז שם, התפשטו שרשיו על הארץ, שהיא השכינה, והתעלו ענפים בכל הקרקעים ובכל המרכבות של הנשמות והמלאכים וחיות ושרפים ואופנים, עד שחזרו כבראשונה (שד אין סוף), והיו פרשוי שיעץ החיים מהלך ת"ק שנה, גדול האילן ותקוף ורומו מגיע לשמים, וחזותו לסוף כל הארץ, תחטיו תצלל כל חית הבר, ובענפיו ידורו צפרי השמים, שהם נשמות קדושות, וממנו יזון כל בשר.)

והרכיב אותו עד אלה דור, כמו שהשכינה שהיא עולה לאלה דור בעשר ספירות, שבהם עולה עשר פעמים מאה, עד שעולה בהם לאלה דור, ומיד שהצליח האילן בארץ, גרד האילן מלמעלה, שרשיו בארץ שהיא השכינה, והתגדלו שם ענפיו עד אין סוף, והתפשטו בה שרשיו עד אין תכלית. באותו זמן התגדל האילן כמו מקדם, זהו שכתוב גדול האילן ותקוף, ורומו מגיע לשמים, וחזותו לסוף כל הארץ, וממנו יזון כל בשר. כל בני האדם שלמטה. באותו זמן התגדל האילן כמו מקדם, זהו שכתוב גדול האילן ותקוף וכו'. חית הבר אלו חיות הקדש, צפרי השמים אלו הנשמות, וממנו יזון כל בשר פאלו עקר חיות ומלאכים ושרפים

וקציצו ענפיהי, ולבתר אמר (שם יב) ברם עקר שרשוהי בארעא שבוקו, ולית אילן הקא אלא אדם עלאה, דאתמר ביה (דברים כ יט) כי האדם עץ השדה, והאי אילנא קודשא בריה הוא אנטע ליה בכמה דרין ולא אצלח.

(עד דנטע ליה בארעא דישראל, וארכיב ליה בתלת אבהן ואצלח תמן, ובגין דא הן כל אלה יפעל א"ל פעמים שלוש עם גבר, מיד דאצלח תמן ואחיד תמן, אתפשטו שרשיו על ארעא דאיהי שכונתא, ואסתלקו ענפיו בכל קרקעיו, ובכל מרכבין דנשמתין ומלאכיא וחיזון ושרפים ואופנים, עד דאתחזר בקדמיתא (ס"א עד אין סוף), והא אוקמוה עין החיים מהלך ת"ק שנה, (דניאל ד ט) רבא אילנא ותקוף ורומיה ימטו לשמיא, וחזותיה לסוף כל ארעא, תחזותיה תצלל כל חיות ברא, ובענפיו ידורון צפרי שמיא, דאינון נשמתין קדושיין, ומניה יתון כל בשרא).

וארכיב ליה עד אלה דור, פגוונא דשכינתא דאיהי סליקת לאלה דור בעשר ספירן, דבהון סליקא עשר זמנין מאה, עד דסליקת בהון לאלה דור, ומיד דאצלח אילנא בארעא נחית אילנא מלעילא, שרשוי בארעא דאיהי שכונתא, ואתרביאו תמן ענפוי עד אין סוף, ואתפשטו בה שרשוי עד אין תכלית, בההוא זמנא אתרבי אילנא כמלקדמין, הדיא הוא דכתיב רבא אילנא ותקוף ורומיה מטי לשמיא, וחזותיה לסוף כל ארעא, ומניה יתון כל בשרא, כל בני אדם דלתתא, בההוא זמנא אתרבי אילנא כמלקדמין, הדיא הוא דכתיב רבא אילנא ותקוף וכו', חיות ברא אליו חיות הקדש, צפרי שמיא אליו נשמתין, ומניה יתון כל בשרא לתתא. דבזמנא דהב אדם והנה מקצץ בנטיעות, בבכיול פאלו אעקר חיון ומלאכים ושרפים ואופנים מאתריהון, ולא למטה, שבזמן שחטא אדם והיה מקצץ בנטיעות, בכיול

הוה מאן דמקבל צלותין, דאתמר בהון (קהלת י ט) כי עוף השמים יוליך את הקול, ובעל הכנפים יגיד דבר, מאי יגיד דבר, בצלותין וזכוון דישראל.

אמר ליה רבי אלעזר, בודאי עלאין ותתאין הון תליין באדם קדמאה, ולא למגנא אוקמוה מארי מתניתין, לעולם יראה האדם על עצמו פאלו כל העולם תלוי עליו, אבל בר נש דטרח עליה קודשא בריה הוא בגלגולא ולא אצלח באתריה, אעקר ליה מאתריה ושוי ליה באתר אחרא, ושני ליה אתר, ורזא דמלה (דף קא ע"א) ועפר אחר יקח וטח את הפית (ויקרא יד מה), ודא שנוי מקום, (כאן חסר והוא בתיקוני ז"ח) אם אצלח מוטב, ואם לא אצלח אעקר ליה מתמן וארכיב ליה באתר אחרא, ושני שמיה ודא שנוי השם, אם אצלח מוטב ואי לא אצלח אעקר ליה מתמן, ודא ונתן את הפית את אבניו ואת עציו (שם מה ז), ונטע ליה באתר אחרא, ושני עובדוי מפל מה דהנה בקדמיתא, ומפל ציורין דיליה, משנה פניו ותשלחהו (איוב יד ט).

הן כל אלה יפעל א"ל פעמים שלוש עם גבר (שם לג כט), קרקע דנטע ליה תמן ואצלח ומתפשט ענפוי ושרשוי עד אלה דור דא שכונתא, ודא שנוי מעשה, ועד כמה זמנין עד אלה, כמה דאת אמר (תהלים קה ח) דבר צוה לאלה דור, ועליה אתמר (שיר ח יב) האלה לך שלמה, ואינון אלה עלמין, דנטע ליה עד דאצלח וארכיב ליה תמן, ורזא דמלה ועשה חסד לאלפים (שמות כו), למאן לאהביו, ולשמרי מצותיו לאלה דור (דברים ו ט).

אמר ליה, ולרשיעיא מאי, דהא פתיב (קהלת א ט) ובכך ראיתי רשעים קבורים וכאו

ואופנים ממקומם, ולא היה מי שמקבל תפלות, שנאמר בהם פי עוף השמים יוליך את הקול ובעל כנפים יגיד דבר. מה זה יגיד דבר? תפלות והזכיות של ישראל.

אמר לו רבי אלעזר: בודאי שעליונים ותחתונים היו תלויים באדם הראשון, ולא לחנם פרשה בעלי המשנה לעולם יראה האדם על עצמו פאלו כל העולם תלוי עליו, אבל אדם שטרח עליו הקדוש ברוך הוא בגלגול ולא הצליח במקומו, עוקר אותו ממקומו ושם אותו במקום אחר ומשנה לו מקום, וסוד הדבר - ועפר אחר יקח וטח את הפית, וזה שנוי מקום (כאן חסר). אם הצליח, מוטב, ואם לא הצליח, עוקר אותו ומשם ומרכיב אותו במקום אחר ומשנה את שמו, וזה שנוי השם. אם הצליח, מוטב, ואם לא הצליח, עוקר אותו ומשם, וזהו ונתן את הפית את אבניו ואת עציו, ונטע אותו במקום אחר, ומשנה מעשיו מפל מה שהיה בראשונה, ומפל הציורים שלו משנה פניו ותשלחהו.

הן כל אלה יפעל א"ל פעמים שלוש עם גבר, הקרקע שננטע אותו שם והצליח, ומתפשט ענפוי ושרשוי עד אלה דור, זו השכינה, וזה שנוי מעשה, ועד כמה פעמים? עד אלה, כמו שנאמר דבר צוה לאלה דור, ועליו נאמר האלה לך שלמה, והם אלה עולמות, שננטע אותו עד שמצליח ומרכיב אותו שם, וסוד הדבר - ועשה חסד לאלפים, למי? לאהביו, ולשמרי מצותיו לאלה דור.

אמר לו: ומה לרשעים? שהרי כתוב ובכך ראיתי רשעים קבורים

וכו', מה תימא בהון, אמר ליה שמענא בהון רזא יפול מצדך אלף וגומר (תהלים צא ז), הכי אמרו לי ברמיזא, אמר ליה אי הכי מאי אשר קומטו בלא עת וגומר (איוב כב טו), אמר ליה אלין תשע מאה ושבעים וארבעה דרין דאתקמטו ואסתלקו קדם זמנייהו, ודא איהו אשר קומטו בלא עת, דאסתלקו קדם זמנייהו, וזריק לון קודשא בריה הוא על כל דרא ודרא, דא איהו נהר יוצק יסודם (שם), ודא הוא רזא, דאין בן דוד בא עד שייכלו כל הנשמות שבגוף, וכדין חזתין עתידין למיתי, אדהכי אסתלק סבא, אמר רבי שמעון לחבריא, חבריא, ודאי האי סבא דסבין אדם עלאה, זפאה דרא דהאי רזא אתגלייא ביה.

(נוסח אחר וזה לשונו והוא מכתב יד).

עובדא הנה, דחד בר נש חגר בלא רגליו, אשכח לתרין חכימין דלא היו בכל דרא חכימין כותייהו, אערע בהו ההוא חגר, אמר לון שלמא עלייכו רבנו, (שמענא עלייכו דאתון חכימי דרא), אנה אתון אולין, אמרו ליה לדוד פלו, וערב שבת הנה, אמר לון אף על גב דאתון רכיבין בבערין דרהטי סגי ואנא חגר בלא רגליו, אי אתון בעיתו אנא אקדם לכו לתקנא לכו שבתא, תוהו אמרו ליה והלא את חגר ואיך את יכול לאקדמא לבערין דרהטי טובא, אמר לון שמא דמ"ב אתון ודליג לון ת"ק פרסי ברנעא דרא.

אשכחו גרמיייהו לפום מערתא דרא, ופתורא לשמאלא, בכל מעדני עלמא עלהא, ופנתתא לדרום בשבעה גרין עלהא, ומטה דכספא ודהבא ואבנין יקירין למערכב בין צפון לדרום, ופרסייא למזרח, ותלת מאה תלמידיו על ההוא פתורא, בתר דאכלו כלהו ואיגון חכימי עמהון, קם ההוא חגר ופשט גרמיה מההוא גופא בלא רגליו, ואחלבוש בגופא דאנפיו והירין כוהרא דאתמר ביה (דניאל יב ג) והמשכבלים זיהרו וכו', ואנפי תלמידיו גהירין במערכב בין צפון לדרום, וכסא במזרח, ושלש מאות תלמידים על אותו השלחן. אחר שפלים אכלו, ואותם החכמים עמם, קם אותו חבר ופשט את עצמו והתלבש

בככבים לעולם ועד, והוון פתחין ספרא דקהלת, וקריין ביה (קהלת א ב) הבל הכלים אמר קהלת וכו', והוון חורין כמה ומנין, אמרו ליה איגון חכימי דרא וכו' שלמה לא עבד קרא אחרא בקהלת, על להו ההוא דאתחזי חגר בארמא, לשבעה היכלין מכספא ודהבא ואבנין יקירין, ובהיכלא שבעה פרסיין דארבע חיוון, ויונה תמן דכספא ועטרה דדהבא על רישה, וכתוב בה כל מאן דלא ידע באלין הכלים עליה כתיב (במדבר א נא) והנר הקרב יומת, איגון חכימי דרא מיד דהוון הכי דהוון כתיב בההיא עטרה חורו לאחורא. אמר לון ההוא דאתחזי עלייהו כחגר, וכי עלייכו אתמר דאתון חכימי דרא, לית אתון אלא טפשי דרא, ולא חיותן בכל למודייכו כי בי חשק (תהלים צא יד) עד אורך ימים אשביעהו לעלמא דכלא אריה, אליו הכלים דקהלת איגון ברוח דשבע שמיהו, דבהו מ"ב אתון, לקבל שבעה יומי בראשית דאית בהו עשר אמרין ול"ב אלהי"ם ואיגון מ"ב, ועלייהו לב דאתמר בהו אלהי"ם האלהי"ם, ותיינו (קהלת ה ז) וגבוהים עליהם, אליו שבע תיבין אבגית"ן, עלייהו אתמר (ישעיה ו ב) שרפים וגומר. והאי שמא אוהו סגולתא דלילה לכספא דנשמתא כד סליקת לעילא בכל ליליא, לאסתדא על עובדין טבין דבר נש, ממולאכי חבלה ומכל מויקין ורוחין ולילין ושרדין, ובהון פרתת לעילא, בתרין אתון מכל שם תכסה אנפיהא מנהון, ובתרין אתון תכסה רגלהא, ובתרין אתון פרתת לעילא, ואוף הכי לרוחא, ואוף הכי לנפשא, ואית שם בן מ"ב בצורת חותמא דשענה נכתב, ואית שם מ"ב בציר דיוקנא דמלכא, חקיק על חותמא, ואית שם מ"ב דאיהו דיוקניה ממש, שם מ"ב דאיהו דיוקניה איהו יהו"ה, יו"ד ה"א ו"ו ה"א, יו"ד ו"ו ה"א דל"ת, ה"א אל"ף, ו"ו אל"ף ו"ו, ה"א אל"ף, שם מ"ב דאיהו חותמא, איהו אהי"ה אשר אהי"ה, ציר מ"ב בשענה דא אבגית"ן.

בגוף שפניו זוזריים זזהר שגאמר בו והמשפלים זיהרו וכו', ופני תלמידיו מאירים ככוכבים לעולם ועד, והיו פותחים ספר קהלת, וקוראים בו הבל הכלים אמר קהלת וכו', והיו חוזרים כמה פעמים. אמרו לו אותם חכמי הדור: וכי שלמה לא עשה פסוק אחר בקהלת? הכניס אותם אותו שנגרר חגר בדרך, לשבעה היכלות מכסף וזהב ואבנים יקרות, ובהיכל שבועה כסאות של ארבע חיות, ושם יונה של כסף ועטרת זהב על ראשה, וכתוב בה כל מי שלא מפיר את ההכלים הללו, עליו כתוב והנר הקרב יומת. מיד שראו כף אותם חכמי הדור את שפתיב באותה העטרה, חזרו לאחור. אמר להם אותו שנגרר עליהם כחגר: וכי עלייכם נאמר שאתם חכמי הדור? אינכם אלא טפשי הדור, ולא ראייתם בכל למודייכם כי בי חשק ואפלטוהו, עד ארך ימים אשביעהו, לעולם שכלו ארך, אלו ההכלים של קהלת הם בסוד של שבועה שמות, שבהם ארבעים ושנים אותיות, כנגד שבועה ימי בראשית שיש בהם עשר אמירות ושלשים ושנים אלהי"ם, והם ארבעים ושנים, ועליהם לב, שגאמר בהם אלהי"ם האלהי"ם, והינו וגבוהים עליהם, אלו שבע תבות אבגית"ן, עליהם נאמר שרפים וגומר. והשם הזה הוא סגולתו לכסות את הנשמה, כשעולה למעלה בכל לילה להעיד על המעשים הטובים של אדם, ממלאכי חבלה ומכל המזיקים והרוחות ולילין ושרדין, ובהם פורחת למעלה, בשתי אותיות מכל שם תכסה פניה מהם, ובשתי אותיות תכסה רגליה, ובשתי אותיות פורחת למעלה, ואף כף לרוח, ואף כף לנפש, ויש שם בן מ"ב בצורת חותם שענה נכתב, ויש שם מ"ב בציר דמות המלך חקיק על החותם, ויש שם מ"ב שהוא דמותו ממש, שם מ"ב שהוא דמותו, הוא יהו"ה, יו"ד ה"א ו"ו ה"א, יו"ד ו"ו ה"א דל"ת, ה"א אל"ף, ו"ו אל"ף ו"ו, ה"א אל"ף, שם מ"ב שהוא אהי"ה אשר אהי"ה, ציר מ"ב בשענה דא אבגית"ן.

וְרִשְׁעֵינָא נִשְׁמַתְהוּן דְּשֵׁדִין וּמְזִיזִין וְלֹא פּוֹעֲלִין בְּהוּן אֱלָא כִּישׁוּף וְעוֹבְדֵי שֵׁדִין פּוֹתִיבוּ, בְּגִין דְּרִשְׁעֵינָא כָּל שְׂמִיחָא וְכָל תְּנִיּוּן דְּקוֹרְשָׁא בְּרִיךְ הוּא וְכָל מַלְאָכִים שְׁנֵאִין לוֹן, וּבְגִין כִּד לֹא מוֹעִיל לֹא קָמִיעַ וְלֹא שְׂמִיחָא קִדִּישִׁין וְלֹא מַלְאָכִיא, דְּלֹא תְּפִים אֱלָא מִיּוֹן בְּמִינֵו, וּבְגִין דָּא (דְּבִרִים כב ט) לֹא תוֹרַע כְּרַמְךָ כְּלָאִים, דְּאִתְמַר בְּהוּן (ישעיה ה ז) כִּי כָרַם יְהוָה צְבָאוֹת וְגוֹמַר, צְבָאוֹת נְקוּדָה דְּלִילָה יְהוָה, עֲלִיהּ אִתְמַר (דְּבִרִים י טו) רַק בְּאֲבוֹתֶיךָ חֵשֶׁק, חוֹלִים שְׂבִי"א קְמִ"ץ, וְאִינוּן זֵרַע אַבְרָהָם יִצְחָק וְיַעֲקֹב, דְּרַגְנָא דְּלֵהוּן חֶסֶד כְּתָנָא רַבָּא, וּבְגוֹרָה לֹוי, יִשְׂרָאֵל עֲמִידָא דְּאִמְצָעִיתָא, בְּגִין דְּחוֹלִים כְּתַר עַל תְּפִאֲרַת, קְמִין חֲכִמָּה עַל חֶסֶד, וּבִיהּ הַרְוָעָה לְהַחֲכִים יְדָרִים, וּבְחֲכִמָּה אֲשֵׁרֵי הַמְּחַכָּה לְתַחֲיִית הַמֵּתִים, חֲכִמָּה מְחַכֵּ"ה קְמוּ כְּלָהוּ וְאִשְׁתַּחֲוּוּ קַמִּיהּ וכו'.

פְּתַח פְּמִלְקָדְמִין וְאָמַר, (קהלת ח יד) **יֵשׁ הֶבֶל אֲשֶׁר נַעֲשָׂה עַל הָאָרֶץ וְכוּ', תָּא חֲזִי שְׂמַעְנָא דְּעוֹבְדָא הוּא בְּחַד בַּר נֶשׁ מְאִינוּן בְּעַלֵי קַבִּין, דְּהוּא אֲזִיל בְּאַרְחָא, אַעֲרַע בְּתַרִין חֲפִימִין מְאִרֵי דְדָרָא מְאִרֵי דְחֲכִמְתָּא דְאִרְיִיתָא, אָמַר לוֹן שְׂלֵמָא עֲלִיכּוּ רַבְּנָן, שְׂמַעְנָא עֲלִיכּוּ דְאַתּוֹן חֲפִימֵי דָרָא, לְאֵן אַתְר אֲזִילְתּוֹן, אָמְרוּ לִיהּ לְדוּף פְּלַן וְעַרְב שֶׁבַת הוּא, אָמַר לוֹן אֲנָא אֲזִילְנָא תַּמָּן (איזיל) וְאַתְקִין לְכוּ אַתְר בִּי מוֹתְבִיכוּ, אִי אַתּוֹן בְּעִיתוֹן, אָמְרוּ לִיהּ וְהָא אֲנָן בְּסוּסָוּוֹן וְאַנְתָּ בְּלֹא רִגְלִין, אִיךָ יִתְקַן לְמַהְוֵי הָאִי, אָמַר לוֹן אַף עַל גַּב דְּאַתּוֹן רְכִיבִין בְּבַעֲרֵי דְרַהֲיִטֵי סִגִּי, וְאַנָּא חֲגַר בְּלֹא רִגְלִין, אִי אַתּוֹן בְּעִיתוֹ אֲנָא אֶקְדָּם לְתַקְנָא לְכוּ שֶׁבַתָּא, תְּנוּהוּ, אַדְהֲכִי אַחֲזִירוּ רִישְׁיֵיהוּ לְגַבְיָהּ וְחַמוּ לִיהּ (דף קג ע"ב) דְּהוּא רַהֲיִט פְּשֻׁרִיטָא דְכִכְבָּא, עֶבֶד לוֹן קְפִיצָה וְאַשְׁכַּחוּ גְרַמְיֵיהוּ לְפּוּם מְעַרְתָּא פְּהֶרְף עֵין (ס"א, אָמַר לוֹן שְׂמֵא דְמ"ב אַתּוּן, דְּלִיג לוֹן חֲמֵשׁ מֵאָה פְּרָסֵי בְּרַגְעָא דְרָא, אֲשַׁכְּחוּ וכו').**

מאות פסוקים ברעע אחר, מצאו כו'.

אָמַר לוֹן רַבְּנָן עוֹלוּ, עֲאלוּ אַבְתְּרִיָּה מְעַרְתָּא גוּ מְעַרְתָּא, עַד דְּעֲאלוּ לְחַד פְּרִדְסָא וְהוּא תַּמָּן הוּא בְּעַל קַבִּין מְתַפְּשֵׁט מֵהוּא גוּפָא, וְהוּא מְתַלְבֵּשׁ בְּגוּפָא אַחְרָא דְאַנְפוּי הוּוּ נַהֲרִין פְּשֻׁמְשָׂא, וְהוּא יְתִיב עַל כְּרַסְיָא דְמַלְכוּתָא, וְתַלַּת מֵאָה תַּלְמִידוּי תַּחוּת כְּרַסְיָא לְרַגְלוּי, וְהוּוּ קְרָאן (קהלת ח ב) הֶבֶל הֶבְלִים אָמַר קַהֲלַת, וְהוּוּ קְרָאן הָאִי קְרָא זְמַנִּין בְּלֹא חוּשְׁבָנָא, אָמְרוּ לוֹן אִינוּן חֲפִימִין מְאִרֵי דְדָרָא, מְאִי הָאִי, וְכִי לִית קְרָא אַחְרָא בְּסִפְר קַהֲלַת, מִיָּד קָם הוּא מְאִרֵי קַבִּין דְּהוּא יְתִיב עַל כְּרַסְיָא, וְאַחֲדִי בִּידִיהוּן, וְאַעִיל לוֹן לְשַׁבְעָה הֵיכְלִין, וּבְכָל הֵיכְלָא וְהֵיכְלָא הוּא פְּתִיב הֶבֶל הֶבְלִים, וּבְהֵיכְלָא שְׂבִיעָאָה הוּא נִשְׂרָא וְעֵטְרָה בְּפוּמְהָא, וְדַמּוּת יוֹנָה בְּהֵיא עֵטְרָה, וְהוּא פְּתִיב בְּעֵטְרָה כָּל מָאן דְּלֹא יַדַּע בְּאֵלִין הֶבְלִים וּבְרָזָא דְלֵהוּן, עֲלִיהּ אִתְמַר (במדבר א נא) וְהִזָּר הַקָּרֵב יוֹמַת, מִיָּד אַתְחַזְרוּ אִינוּן לְאַחֲרָא, אָמַר לוֹן הוּא בְּעַל קַבִּין אַתּוֹן חֲפִימִין מְאִרֵי דְדָרָא, דְאַזְלִית אַבְתְּרִיכּוּ עַד פְּעֵן לְמַנְדַּע יַת חֲכִמְתֵיכּוּ, וּבְרַדְאֵי לֹאוּ אַתּוֹן חֲפִימִין, דְּרַדְאֵי בְּהָאִי קְרָא עֲבִידְנָא כָּל בְּנִינָא דָא, וּבִיהּ הוּוִנָּא טָס עֲלֵמָא בְּטִיסָה חֲדָא, וּבְזַמְנָא בְּתַרִין, וּבְזַמְנָא בְּתַלַּת, וּבְזַמְנָא בְּאַרְבַּע, וּבְזַמְנָא בְּחַמְשָׂא, וּבְזַמְנָא בְּשִׁית, וּבְזַמְנָא בְּשַׁבַּע, וְאַנְן בְּהָאִי אַרְעָא כְּלָהוּ אֲזִילְנִין בְּעַלֵי קַבִּין, וְהָאִי קְרָא יְרִיתְנָא מְאַבָּא, וְאַבָּא מְאַבּוּי, עַד דְרָא כְּלָהוּ, יְהֵב לוֹן מְמוֹנָא סִגִּיא וְשׁוּי לוֹן בְּאַתְרֵיהוּ פְּהֶרְף עֵין.

וּבְגִין דָּא יֵשׁ הֶבֶל אֲשֶׁר נַעֲשָׂה עַל הָאָרֶץ, אָמְרוּ לִיהּ חֲבַרְיָא רַבִּי אִימָא לָן שׁוּם רְמִיזָא בְּהָאִי קְרָא, דְּלֹא אַתְפְּסִיא חֲכִמְתָּא דָא מִן חֲבַרְיָא, אָמַר לוֹן רַבְּנָן בְּרַדְאֵי רָזָא עֲלֵאָה

אָמַר לָהֶם: חֲכָמִים, הִפְסוּ. הִפְסוּ. נִכְנְסוּ אַחֲרָיו לְמַעַרְה בְּתוֹף מְעַרְה, עַד שְׁנַכְנְסוּ לְפִרְדֵּס אֶחָד, וְהָיָה שֵׁם אוֹתוֹ בְּעַל קַבִּים מְתַפְּשֵׁט מֵאוֹתוֹ הַגּוֹף, וְהָיָה מְתַלְבֵּשׁ בְּגוּף אַחַר שְׂפָנָיו הָיוּ מְאִירִים פְּשֻׁמְשׁ, וְהָיָה יוֹשֵׁב עַל כְּפֹא שֵׁל מַלְכוּת, וְשֵׁלֵשׁ מֵאוֹת תַּלְמִידוּי פְּתַח הַכְּפֹא לְרַגְלָיו, וְהָיוּ קוֹרְאִים הֶבֶל הֶבְלִים אָמַר קַהֲלַת, וְהָיוּ קוֹרְאִים פְּסוּק זֶה פְּעָמִים בְּלֵי חֲשׁוּבָן. אָמְרוּ לָהֶם אוֹתָם חֲכָמִים בְּעַלֵי הַדּוֹר: מַה זֶה, וְכִי אֵין פְּסוּק אַחַר בְּסִפְר קַהֲלַת? מִיָּד קָם אוֹתוֹ בְּעַל הַקַּבִּים שְׁהִיָּה יוֹשֵׁב עַל כְּפֹא, וְאַחַז בִּידֵיהֶם, וְהַכְּנִיס אוֹתָם לְשַׁבְעָה הֵיכָלוֹת, וּבְכָל הֵיכָל וְהֵיכָל הָיָה כְּתוּב הֶבֶל הֶבְלִים, וּבְהֵיכָל הַשְּׂבִיעִי הָיָה נִשְׂרָא וְעֵטְרָה בְּפִיּוֹ, וְדַמּוּת יוֹנָה בְּאוֹתָהּ עֵטְרָה, וְהָיָה כְּתוּב בְּעֵטְרָה: כָּל מִי שְׂלֹא מִפִּיר אֵת הֶבְלִים הִלְלוּ וּבִסְוֹד שְׁלָהֶם, עֲלִיו נֶאֱמַר וְהִזָּר הַקָּרֵב יוֹמַת. מִיָּד הֵם חֲזָרוּ לְאַחֲרוּ. אָמַר לָהֶם אוֹתוֹ בְּעַל הַקַּבִּים: אַתֶּם חֲכָמִים בְּעַלֵי הַדּוֹר? שְׁהִלְכְתִי אַחֲרֵיכֶם עַד פְּעַת לְדַעַת אֵת חֲכִמְתְּכֶם, וּבְרַדְאֵי שְׂאִינְכֶם חֲכָמִים, שְׂוֹדָאֵי שְׂבַפְסוּק הָיָה עֲשִׂיתִי כָּל הַבְּנִין הָזֶה, וּבִוּוּ הֵייתִי טָס אֵת הָעוֹלָם בְּטִיסָה אַחַת, וּפְעַם אַחַת בְּשִׁתִּים, וּפְעַם בְּשִׁלְשׁ, וּפְעַם בְּאַרְבַּע, וּפְעַם בְּחַמְשָׁה, וּפְעַם בְּשֵׁשׁ, וּפְעַם בְּשַׁבַּע, וְאַנּוּ בְּאַרְץ הַזֶּה כְּלָנוּ הוֹלְכִים עַל קַבִּים, וְהַפְּסוּק הָזֶה יִרְשָׁתִי מְאַבָּא, וְאַבִּי מְאַבִּיו, עַד כָּל הַדּוֹרוֹת. נִתַּן לָהֶם מְמוֹן רַב וְשֵׁם אוֹתָם בְּמִקּוּמָם פְּהֶרְף עֵין. וּמִשׁוּם זֶה יֵשׁ הֶבֶל אֲשֶׁר נַעֲשָׂה עַל הָאָרֶץ. אָמְרוּ לוֹ הַחֲבַרְיִים: רַבִּי, אָמַר לָנוּ שׁוּם רְמִזָּא בְּסוּק הָזֶה, שְׂלֹא תִפְסְתָּה הַחֲכִמָּה הַזֶּה מִן הַחֲכָמִים. אָמַר לָהֶם: חֲכָמִים,

אית תמון, אָבֵל אֵימָא לְכוּ בְרַמְיָא, שְׁבַע הַבָּלִים אֵינּוּן, וְזַפְאָה מָאן דְּלֵא נָטִיל לְאַגְרִייהוּ בְּהַאי עֲלָמָא, וְאֵינּוּן דְּכִלְיָן בְּבַת שְׁבַע, וְאֵינּוּן בְּהַאי קָרָא, הַבֵּל (דְּ קד ע"א) חַד, הַבָּלִים תְּרִין הָא תְּלַת, הַבֵּל הַבָּלִים תְּלַת הָרִי שִׁית, הַבֵּל הַבֵּל הָא שְׁבַע, וְלִקְבְּלִיהוּ שְׁבַע שְׁמֵהּ אַבְגִּית"ן וכו', אֵלוּ שְׁבַע הַבָּלִים אֵינּוּן כְּפּוֹלִים, לְקַבֵּל שְׁבַע שְׁרָגִין דְּמִנְרֵתָא, כְּפּוֹלִים, דְּאַתְמַר בְּהוּן (זכריה ד ב) שְׁבַעָה וְשְׁבַעָה מוּצְקוֹת, (ואיננו) שְׁבַע הַרְיוֹת, דְּאַתְמַר בְּהוּן בְּאַמִּירָה יְהִי אֹר, וְהוּי מִיד, וְלְבוּשִׁין דְּאֵינּוּן שְׁבַע הַרְיוֹת אֵינּוּן שְׁבַע שְׁמֵהּ אַבְגִּית"ן וְחִבְרֹי, הַבֵּל אֵיהוּ לְהַב, הַבָּלִים לְהַבִּים, וְעֲלִייהוּ אַתְמַר (תהלים כט) קוֹל יְהוָה הוֹצֵב חוֹצֵב לְהַבּוֹת אֵשׁ, וּמָאן דִּידַע בְּאַלְיֵן הַבָּלִים, כִּד אִפִּיק לֹון מְפוּמִּי וּמְלַבִּיָּה יַדַע לְכוּנָא בְּשִׁכְיַתָּא עֲלָאָה, דְּכָל הַבָּלִים מִינָה תְּלִיין, וּמְתַלְבָּשֵׁן בְּשִׁכְיַתָּא תַתְּאָה, דְּכִלְיֵן שְׁבַע שְׁמֵהּ אַבְגִּית"ן וְחִבְרֹי, דְּאֵינּוּן אַתְוּון דְּבְּהוּן אַתְבְּרִיאָו שְׁמִיא וְאַרְעָא, דְּאַלְיֵן תְּלִיין בְּאַמִּירָה וְאַלְיֵן בְּעֵשֶׂהָ, בְּרָזָא דְּאוּמַר וְעוֹשֶׂה מִיד, וְאַלְיֵן שְׁבַע הַבָּלִים אֵינּוּן כְּפּוֹלִים, לְקַבֵּל שְׁבַע שְׁרָגִין דְּמִנְרֵתָא, כְּפּוֹלִים, דְּאַתְמַר בְּהוּן (זכריה ד ב) שְׁבַעָה וְשְׁבַעָה מוּצְקוֹת לְגִירוֹת וְגו', (אלין באמירה ואלין בעשה, ואיננו י"ה יו"ד ה"א, ו"ה וא"ו ה"א אלין אינון שְׁבַעָה וְשְׁבַעָה מוּצְקוֹת).

(זַפְאָה עֵמָא דִּידַעִין לְסַלְקָא צְלוֹתִין בְּאַמִּירָה וְעוּבְרָא, וְעֵלִיה אַתְמַר (ישעיה נא טז) וְאֲשִׁים דְּבְרִי בְּפִיד וכו', וְהָא אוּקְמוּה אֵל תַּקְרִי עֵמִי, אֵלָא עֵמִי בְּשׁוֹתְפוּ, כְּמֹה דְּאַתְמַר בִּיה (תהלים לג ו) בְּדַבְרֵי יְהוָה שְׁמִים נַעֲשׂוּ כו', הִכִּי אֲנִתְ בְּשׁוֹתְפוּ עֵמִי, דְּבַמְלוּלְךָ אַתְעֵבִידוּ שְׁמִיא וְאַרְעָא.

וְעוֹד הַבֵּל ה' לֵב, ה' אַתְפַּלַּג לְדוּ פְרַצוּפִין, ד"ו, ד' אַרְבַּע רְגֵלִין אַתְהָ בְּשׁוֹתְפוּ עֵמִי, שְׁכַדְבוּרִיד נַעֲשׂוּ שְׁמִים וְאַרְץ. וְעוֹד, הַבֵּל ה' לֵב, ה' מְתַחַלֵּק לְדוּ פְרַצוּפִים, ד"ו, ד' אַרְבַּע רְגֵלִי לְפָסָא, ו' שֵׁשׁ מַעְלוֹת לְפָסָא.

דְּכַרְסִיָּא, ו', (מלכים א י ט) שֵׁשׁ מַעְלוֹת לְפָסָא, וְזַפְאָה אֵיהוּ מָאן דְּרִירִית נִשְׁמַתָּא מְכַרְסִיָּא וְקָרָא, כְּלִילָא מַעֲשֵׁר תַקוּנִין אֵלִין, וְעֵבִיד לָהּ כְּרַפְיָא לְהוּ"ה, דְּשִׁמָּא דְּהוּ"ה דְּאֵיהוּ בֵּאֲרַח אֲצִילוֹת, לְתַקְנָא לִיה כּוּרְסִיָּא כּוּר נִשְׁמַתְתִּיה, דְּהִכִּי אוּקְמוּהוּ קְרַמְאִין, כָּל הַנְּשִׁמוֹת גְּזוּרוֹת מְכַסָּא הַכְּבוֹד, וְתַמְן שְׂרָא שְׁכִינְתָּא עֲלָאָה, וְלִית ה' בְּלֵא י', וְגִבְיִין דָּא (שמות יז טז) כִּי יָד עַל כֶּסֶם י"ה.

ו' שְׂרָא בְּמַטְטְרוּ"ן, וְדָא אֵיהוּ רוּחַ הַשְּׁכֵלִי דְּאֵיהוּ אֲצִילוֹת, ה' שְׂרָא בְּאוּפִין, וְדָא נֶפֶשׁ הַשְּׁכֵלִית בֵּאֲרַח אֲצִילוֹתָא, דְּאֵית נִשְׁמָה וְרוּחַ וְנַפְשׁ שְׁכֵלִית וְלֹא בֵּאֲרַח אֲצִילוֹת, אֵלָא אַתְמַר בְּהוּן גְּזוּרוֹת, וְאֵינּוּן כְּפָא וּמְלַאָךְ וְאוּפִין, וְכַאֲן אֵינּוּן יִשְׂרָאֵל דְּסַלְקִין הַבָּלִים דְּצִלוֹתִין בְּהוּן, לְנַבִּי אַתְוּון דְּקוּדְשָׁא בְּרִיד הוּא וְשִׁכְיַתָּא עֲלָאָה וְתַתְּאָה, וְגִבְיִין דָּא (קהלת ה יד) יֵשׁ הַבֵּל אֲשֶׁר נַעֲשֶׂה עַל הָאָרֶץ, וְיֵשׁ הַבֵּל דְּרִשְׁעִיא, דְּאֵינּוּן הַבָּלִים דְּשַׁקְרָא, וְנִמְלִין לֹון מְלַאָכִי חֲבֵלָה, וְנִמְעִין בְּהוּן רְקִיעִין וְאַרְעִין דְּשַׁקְרָא, וְעֲלִייהוּ אַתְמַר (ירמיה י טו) הַבֵּל הֵמָּה מַעֲשֶׂה תַעֲתוּעִים, (באן חסר), קִמּוּ כְּלֵהוּ וְאַתְמַתְּחוּ קַמִּיה, וְאַמְרוּ אֵלוּ לֹא אַתִּינָא לְעֲלָמָא, אֵלָא לְמַשְׁמַע דָּא ד(ר).

(זכריה ד) לְגִירוֹת אֲשֶׁר עַל רֵאשִׁיה, וְאֵינּוּן י"ה יו"ד ה"א, ו"ה וא"ו ה"א, וְאֵינּוּן שְׁבַע כְּפּוֹלֹת בְּגוּ"ד כְּפַרְת (דְּ קד ע"ב) לְבוּשִׁין לֹון, וְכְּלֵהוּ סַלְקִין מְלַבָּא לְפוּמָא, שְׁבַע הַבָּלִים סַלְקִין, שְׁבַע נְחִתִין לְאַשְׁקָאָה לֹון, וְגִבְיִין דָּא (זכריה ד) שְׁבַעָה וְשְׁבַעָה מוּצְקוֹת, תְּלַת אֵינּוּן גְּנִיזִין לְעִילָא, דְּלְבוּשִׁין דְּלֵהוּן אֶמ"ש, דְּאֵינּוּן אֵשׁ מִים רוּחַ, הָא אֵינּוּן עֶשֶׂר דְּסַלְקִין מְל"ב נְתִיבוֹת, וְאֵינּוּן לְקַבְּלִייהוּ עֶשֶׂר אֶמִירָן, וְל"ב אֱלֹהִים דְּבְּרָאשִׁית, הָא מ"ב, מְלַבָּא נְפִיק אֲשָׁא, מְפַנְפִּי רִיָּאָה רוּחָא, מְמוּחָא מִיא, וְרוּחָא אַחִיד בְּמִיא וְאַשָׁא וְאַתְעֵבִיד קוֹל, כִּד אַחִיד בְּמִיא אַתְמַר בִּיה (תהלים כט א) קוֹל יְהוָה עַל הַמַּיִם, כִּד אַחִיד בְּאַשָׁא אַתְמַר בִּיה (שם) קוֹל אַמִּירוֹת, וְשְׁלִשִׁים וְשָׁנִים אֱלֹהִים שֶׁל בְּרָאשִׁית - הָרִי אַרְבַּעִים וְשָׁתַיִם. מֵהֵלֶב יוֹצֵאת אֵשׁ, מְכַנְפֵי הַרְאָה - רוּחַ, מִן הַמַּת - מִים, וְהַרוּחַ אַחוּזָה בְּמִים וְאֵשׁ וְנַעֲשֶׂה קוֹל. כְּשִׂאוּחֹז בְּמִים נְגָמַר בּוּ

אֲשֶׁרִי הוּא מִי שְׂוִירֵשׁ נִשְׁמָה מְכַסָּא הַכְּבוֹד הַכְּלוּל מַעֲשֶׂרָה הַתַּקּוּנִים הַלְלוּ, וְעוֹשֶׂה אוֹתָהּ כְּפָא לְיְהוּ"ה, שְׁהֵשֵׁם שֶׁל יְהוּ"ה שְׁהוּא בְּדֶרֶךְ אֲצִילוֹת, לְתַקְנֵן לּוּ הָאָדָם כְּפָא לְנִשְׁמָתוֹ, שְׁכַף פְּרִשׁוּהוּ הַקְּדוּמוֹנִים, כָּל הַנְּשִׁמוֹת גְּזוּרוֹת מְכַסָּא הַכְּבוֹד, וְשֵׁם שׁוֹרְהַ הַשְּׁכִינָה הַעֲלִינָה, וְאֵין ה' בְּלֵי י', וְנִשְׁוִים כְּף כִּי יָד עַל כֶּסֶם י"ה. ו' שׁוֹרְהַ בְּמַטְטְרוּ"ן, וְהוּ רוּחַ הַשְּׁכֵלִי שְׁהוּא אֲצִילוֹת, ה' שׁוֹרְהַ בְּאוּפִין, וְזוֹ נֶפֶשׁ הַשְּׁכֵלִית בְּדֶרֶךְ אֲצִילוֹת, שֵׁשׁ נִשְׁמָה וְרוּחַ וְנַפְשׁ שְׁכֵלִית וְלֹא בְּדֶרֶךְ אֲצִילוֹת, אֵלָא נְגָמַר בְּהוּן גְּזוּרוֹת, וְהֵם כְּפָא וּמְלַאָךְ וְאוּפִין, אֲשֶׁרִיֵּהֶם יִשְׂרָאֵל שְׁמַעְלִים הַבָּלִים שֶׁל הַתַּפְּלוֹת בְּהֵם אֵל הַאֲוִתִּיּוֹת שֶׁל הַקְּדוּשׁ בְּרִיד הוּא וְהַשְּׁכִינָה הַעֲלִינָה וְהַתַּחְתּוֹנָה, וְנִשְׁוִים זֶה יֵשׁ הַבֵּל אֲשֶׁר נַעֲשֶׂה עַל הָאָרֶץ, וְיֵשׁ הַבֵּל שֶׁל רִשְׁעִים, שְׁהֵם הַבָּלִים שֶׁל שַׁקְרָא, וְנִשְׁוִים אוֹתָם מְלַאָכִי חֲבֵלָה, וְנִשְׁוִים בְּהֵם רְקִיעִים וְאַרְצוֹת שֶׁל שַׁקְרָא, וְעֲלִיֵּהֶם נְגָמַר הַבֵּל הֵמָּה מַעֲשֶׂה תַעֲתוּעִים. קִמּוּ כְּלֵם וְהַשְׁתַּחֲוּוּ לְפָנָיו, וְאַמְרוּ, אֵלוּ לֹא כַּנְּנוּ לְעוֹלָם אֵלָא לְשִׁמְעַתָּא זֶה - ד(י).

לְגִירוֹת אֲשֶׁר עַל רֵאשִׁיה, וְהֵן י"ה יו"ד ה"א, ו"ה וא"ו ה"א, וְהַשְּׁבַע כְּפּוֹלֹת בְּגוּ"ד כְּפַרְת הֵם לְבוּשִׁים לְהֵם, וְכֵלָם עוֹלִים מֵהֵלֶב לְפָה, שְׁבַעָה הַבָּלִים עוֹלִים, שְׁבַעָה יוֹרְדִים לְהַשְׁקוֹת אוֹתָם, וְנִשְׁוִים זֶה שְׁבַעָה וְשְׁבַעָה מוּצְקוֹת, שְׁלִשָׁה הֵם גְּנִוּוּים לְמַעְלָה, שְׁהֵלְבוּשִׁים שְׁלֵהֶם אֶמ"ש, שְׁהֵם אֵשׁ מִים רוּחַ, הָרִי הֵם עֲשֶׂרָה שְׁעוֹלִים מְשֻׁלְשִׁים וְשָׁתַיִם נְתִיבוֹת, וְנִכְנָגְדִם הֵם עֶשֶׂר אַמִּירוֹת, וְשְׁלִשִׁים וְשָׁנִים אֱלֹהִים שֶׁל בְּרָאשִׁית - הָרִי אַרְבַּעִים וְשָׁתַיִם. מֵהֵלֶב יוֹצֵאת אֵשׁ, מְכַנְפֵי הַרְאָה - רוּחַ, מִן הַמַּת - מִים, וְהַרוּחַ אַחוּזָה בְּמִים וְאֵשׁ וְנַעֲשֶׂה קוֹל. כְּשִׂאוּחֹז בְּמִים נְגָמַר בּוּ

יהו"ה חצב להבות אש, פד אחיד ברוחא איהו (מ"א יט יא) רוח חזק מפרק הרים ומשבר סלעים, ועליה אתמר קול יהו"ה שובר ארזים. ותרת נקודין אינון לקבל אמ"ש, ואינון חש"ק, הדא הוא דכתיב (דברים י טו) רק באבתיך חשק יהו"ה, ואינון חל"ם שב"א קמ"ץ, קמ"ץ לימינא קול יהו"ה על המים, וכד רוחא אחיד ביה דאיהו חל"ם, אתמר ביה (בראשית א ב) ורוח אלהים מרחפת על פני המים, שב"א איהו באש, וכד אחיד ביה רוח, איהו רוח חזק מפרק הרים ומשבר סלעים, מסטרא דגבורה דאיהו תקיף, פד אחיד ביה רוחא דאיהו חל"ם בין קמ"ץ שב"א דאינון מיא ואשא, דאינון תרין דרועין, דאית בהון יד ימין יד שמאל דאינון כ"ח פרקין, אתמר בהו קול יהו"ה בכח, פד האי רוחא אחיד בעמודא דאמצעייתא, אתמר ביה קול יהו"ה בהדר, פד אחיד בתרין שוקין דאינון צר"י, אתמר בהון קול יהו"ה יחולל אילות, דאינון תרי עוזלי דאיילתא, תרין אחים איש באחיהו ידובקו.

והבא רזא דיבום, דאם יפול אחיו הא תננינא דיוקים ליה, ורזא דמלה (איכה א יג) נתנני שוממה כל היום דו"ה, ודא הו"ד, דאתמר ביה (בראשית לב לג) פי נגע בכף ירך יעקב, בכף דייליה, שכינתא דוה איהי בגלותא, בגין דפרח מגיה ירך דאיהו ו' מן ה', ואשתארת איהי ד' דיילה (דלה), קול יהו"ה יחיל מדבר דא חיר"ק ודא צדיק, פד רוח אחיד ביה איהו יחיל מדבר, שבע קלין לקבל שבע שמעון אבגית"ץ כו'.

רוח סליק באויר דאיהו פתר עלאה אויר קדמון, אש סליק לגבי ה' דאיהו אימא

קול יהו"ה על המים, כשאוהו באש נאמר בו קול יהו"ה חצב להבות אש, כשאוהו ברוח הוא רוח חזק מפרק הרים ומשבר סלעים, ועליו נאמר קול יהו"ה שובר ארזים.

ושדש נקודת הן כנגד אמ"ש, והם חש"ק, זהו שפתיב רק באבתיך חשק יהו"ה, והוא חל"ם שב"א קמ"ץ, קמ"ץ לימין, קול יהו"ה על המים, וכשרוח אוהו בו, שהוא חל"ם, נאמר בו רוח אלהים מרחפת על פני המים. השב"א הוא באש, וכשאוהו בו הרוח, הוא רוח חזק מפרק הרים ומשבר סלעים. מצד הגבורה שהוא קשה, כשאוהו בו הרוח, שהוא חל"ם בין קמ"ץ שב"א, שהם מים ואש, שהם שתי זרועות שיש בהם יד ימין יד שמאל, שהם עשרים ושמונה פרקים, נאמר בהם קול יהו"ה בכח. כשהרוח הוא אוהו בעמוד של האמצע, נאמר בו קול יהו"ה בהדר. כשאוהו בשתי שוקים שהם צר"י, נאמר בהם קול יהו"ה יחולל אילות, שהם שני עפרי האילה, שנים אחים, איש באחיהו ידבקו.

וכאן סוד היבום, שאם יפל אחיו, הרי השני שיקים אותו, וסוד הדבר - נתנני שממה כל היום דו"ה, וזה הו"ד, שנאמר בו פי נגע בכף ירך יעקב, בכף שלו, השכינה היא דוה בגלות, משום שפרח ממנה הירך שהוא ו' מן ה', והיא נשארה ד' שלה (דלה). קול יהו"ה יחיל מדבר, זה חיר"ק וזה צדיק, כשהרוח אוהו בו, הוא יחיל מדבר, שבעה קולות כנגד שבעה שמות אבגית"ץ וכו'.

הרוח עולה באויר שהוא כתר עליון, אויר קדמון, האש עולה

ואתעביד אשה, מים סליק לגבי י' ואתעביד ימים, ודא חכמה, והכי נחתין לגבי נצח והוד יסוד, מלכות מאנא דכלהו, ואיהי עפר כלילא מפלהו, ואיהי כללא דכל אתון דאינון מאנא לנקודין, ועל אלין שבע קלין אתמר (שמות כ יח) וכל העם ראים את הקולות, ועל תלת גניזין אמר (דברים ד יב) קול דברים אתם שומעים, בת קול דכלהו שכינתא תתאה.

הא חזי תלת נקודין אינון, חירק חלם שרק, חלם, קוצא די' לעילא איהו חלם, קוצא דאת י' לתתא איהי חירק, גו אמצעייתא איהו שורק, פד אינון תלת פחדא, אינון סגולתא ואינון שלשלת ואינון שר"ק ואינון סגול"ל.

בתר על חכמה ובינה איהו סגולת"א חל"ם על צר"י, סגול"ל איהו נקודה תחות צר"י, חסד גבורה, תפארת לתתא, נצח הוד, יסוד באמצעייתא איהו שרק, והכי כד תפארת באמצעייתא איהו שלשלת, שב"א איהו תרין נקודין, פד אתגבר מיא על אשא או אשא על מיא, או פד אינון יסוד על מלכות, כל ספירה דא על גבי דא בכל אתר איהו שב"א, ורזא דמלה, את המאור הגדול ואת המאור הקטן, פד אינון שוין הוו צר"י, את שני המאורות הגדולים, וכל נקודין אינון דבור ואתון הבל הכלים, דתליין מן ה"ה, ואינון אתון רברבן, ואתון זעירן, (נקודין מו' בת קול ודאי, קלין אינון מן ו', ואינון אתון ונקודין), וטעמי כליילן בהו, (ג"א נקודין מתלבשין במיא בימינא, דאתמר הרוצה להחכים ימים), אתון מן ה' ה', נקודין מן י', טעמי מן ו', נקודין (דף קה ע"א) מתלבשין במיא בימינא, דאתמר ביה הרוצה להחכים ימים, אתון מתלבשין באשא בשמאלא, ועלייהו מתלבשות במים בלימין, שנאמר בו הרוצה להחכים ימים, האותיות מתלבשות באש משמאל,

אל הה' שהוא האם, ונעשית אשה, המים עולה אל ה' ונעשה ימים, וזו חכמה, וכף יורדים אל הנצח והוד יסוד, המלכות היא הפלי שלם, והיא עפר הפלויה שלם, והיא הפלל של ועל שבעת הקולות הללו נאמר וכל העם ראים את הקולות, ועל שלשה גניזים אמר קול דברים אתם שומעים, בת קול שפלים שכינה תחתונה.

בא וראה, שלש נקודות הן, חיר"ק חל"ם שור"ק, חלם, קוצו של י' למעלה הוא חלם, הקוץ של האות י' למטה הוא חיר"ק, בתוך האמצע הוא שור"ק, כשהם שלש כאחד, הן סגולתא, והם שלשלת, והם שור"ק והם סגול"ל.

בתר על חכמה ובינה הוא סגולת"א, חל"ם על צר"י, סגול"ל הוא נקדה תחת צר"י, חסד גבורה, תפארת למטה, נצח הוד, היסוד באמצע הוא שור"ק, וכף כשתפארת באמצע, הוא שלשלת. השב"א הוא שתי נקודות, כשמתגברים מים על אש או אש על מים, או כשהם יסוד על מלכות, כל ספירה זו על גבי זו בכל מקום הוא שב"א, וסוד הדבר - את המאור הגדל ואת המאור הקטן, כשהם שוים הם היו צר"י, את שני המאורות הגדלים, וכל הנקודות הן דבור, והאותיות הבל הכלים, שתלויים מה"ה, והן אותיות גדולות ואותיות קטנות, (הנקודות מ"י בת קול ודאי, הקולות הם מן ו', והם אותיות נקודות), והטעמים כליילים ביהן, (הנקודות מתלבשות במים בימינא, שנאמר הרוצה להחכים ימים), האותיות מן ה' ה', הנקודות מן י', הטעמים מן ו', הנקודות מתלבשות במים בלימין, שנאמר בו הרוצה להחכים ימים, האותיות מתלבשות באש משמאל,

אתמר קול יהו"ה חצב להבות אש דאינון
הבלים, טעמי מתלבשן באוירא באמצעיתא,
וטעמי אינון מסטרא דכתר, ונקודין מסטרא
דחכמה, ואתוון מסטרא דבינה,
(דבינה) ומתלבשין במיא אשא ורוחא, דאינון
חסד גבורה תפארת, והכי מתלבשין בנצח
הוד יסוד, מלכות מאנא דכלהו, כלילא
מפלהו.

איהי פה דמינה הבלים נפקין וקלין ודבורין,
כלהו אתפלילין בה, ואיהי לב דכלהו
בה אתפלילין, ומינה נפקין דפיקו דרוחא לכל
ערקין דדרועא, פד רוחא דפיק במיא דאיהו
לימינא, אתמר ביה (שיר ה ב) קול דודי דופק
פתחי לי אחותי, להיא דאתמר בה (משלי ז
ו) אמור לחכמה אחותי את, וכד דפיק
לשמאלא דאיהו אשא, אתמר בה רעיתי, דביה
אתוקד בכמה רשפיים דאינון שרפיים,ם,
דאתמר בהון (שיר ה ו) רשפיה רשפי אש
שלהבת י"ה.

מסטרא דעמודא דאמצעיתא יונתי תמתי,
בגין דאיהי דרגא דיעקב דאתמר
ביה (בראשית כה כז) ויעקב איש תם, ודפיקו דיליה
תמן במשקל, לא סליק ולא נחית, די במיא
נחית לגבי צדיק נביעו לגביה באריכו, וסליק
ביה באריכו דתקיעה, באשא איהו דפיקו
בשברים בתבירו, ובעמודא דאמצעיתא נחית
(נ"א אחיד) בתרוניהו שלשל"ת, בינוני ודא
תרועה, קול דממה דקה לגבי שכינתא תתאה,
תמתי, תם ההוא דפיקו בגין דהביאו לה
בחשאי.

וכד שכינתא איהי בגלותא אתמר בה (שיר ה
ב) אני ישנה ולפי ער, פד איהי ישנה לית
בה דפיקו, בגין דקודשא בריהו הוא דאיהו

קול דפיקו דילה אתרחק מינה, הדא הוא
דכתיב (תהלים לט ג) נאלמתי דומיה החשתי
מטוב, למה נאלמתי, מי"ה דאיהו דומיה
דאתרמיז באלהיים, דאיהו ל"ב אלהיים
דמעשה בראשית, דדפיק רוחא דקודשא
דאתמר ביה (בראשית א ב) ורוח אלהיים, בגין
דהחשתי מטוב דאיהו קול, בההוא זמנא
אשתארת בת יחידה בלא קול, ובגין דא לית
בת קול בגלותא, ובגין דלית בת קול בגלותא
הביאו לה בחשאי, ובגין דא צלותא איהי
בחשאי, אף על גב דרזין סגיאין אית הכא,
שבועין אנפין אית לאורייתא.

ובההוא זמנא לית לה דפיקו דאיהו כגוונא
דנקודי דמנקדין בדפיקו דאצבעאן
דאינון עשר, דבהון מנקדין בדפיקו דרוחא,
ואינון מנקדין בנימין דכנור דדוד, דפיקו איהו
כגוונא דקלא דסליק בנגוונא, לקבל עשרה
דפיקין דאסתפל אסנא בדפיקו, עבד דוד
עשרה מיני נגונים בתלים, ארבעה אינון (שיר
ה ב) אחותי רעיתי יונתי תמתי לקבל יהו"ה,
עשרה דפיקין לקבל יוד הא ואו הא, דפיקו
נפיק מאדנא שמאלא דלבא, ודא הוא רוח
צפוני דהה מנשב בכנור דדוד דהה מנגן
מאליו, וכל העורקים והנרידים
של הגוף שהם דפקים, הם (היי) -
אל אשר יהיה שמה הרוח ללכת
ילכו.

הכבד הוא סמאל, הוא עשו,
שאין בו רוח הקדש, העורקים
שלו לא דפקים, ומשום זה אין
שכינה שורה באמות העולם,
ובגלות שהסתלקה רוח הקדש,
שנאמר בו ונתה עליו רוח יהו"ה
וגומר, אין דפק בלב שהיא
השכינה, ומשום זה נאמר בה אני
ישנה ולפי ער, ואין בת קול בפה
(שקחה עולה), (שבה עולה) הקול ברוח

נאלמתי דומיה החשתי מטוב,
למה נאלמתי? מי"ה, שהיא
דומיה שנקמו באלהיים, שהוא
שלשים ושנים אלהים של מעשה
בראשית, שרוח הקדש דופק,
שנאמר בו ורוח אלהיים, משום
שהחשתי מטוב, שהוא קול.
באותו הזמן נשארת בת יחידה
בלי קול, ומשום זה אין בת קול
בגלות, ומשום שאין בת קול
בגלות, הביאו לה בחשאי,
ומשום זה התפלה היא בחשאי.
אף על גב שסודות גדולים יש
כאן, שבועים פנים יש לתורה.

ובאותו זמן אין לה דפק, שהוא
כמו שהנקדות שמנקדים בדפק
האצבעות שהן עשר, שבמהם
מנקדים בדפק הרוח, והם
מנקדים בנימים של כנור דוד,
הדפק הוא כמו הקול שעולה
בנגון, כנגד עשרה דפקים
שמסתפל הרופא בדפק, עשה
דוד עשרה מיני נגונים בתהלים.
ארבעה הם, אחותי רעיתי יונתי
תמתי, כנגד יהו"ה, ועשרה
דפקים כנגד יו"ד ה"א וא"ו ה"א,
הדפק יוצא מאן שמאל של
הלב, וזוהי רוח צפונית שהיתה
מנשבת בכנור דוד שהיה מנגן
מאליו, וכל העורקים והנרידים
של הגוף שהם דפקים, הם (היי) -
אל אשר יהיה שמה הרוח ללכת
ילכו.

הכבד הוא סמאל, הוא עשו,
שאין בו רוח הקדש, העורקים
שלו לא דפקים, ומשום זה אין
שכינה שורה באמות העולם,
ובגלות שהסתלקה רוח הקדש,
שנאמר בו ונתה עליו רוח יהו"ה
וגומר, אין דפק בלב שהיא
השכינה, ומשום זה נאמר בה אני
ישנה ולפי ער, ואין בת קול בפה
(שקחה עולה), (שבה עולה) הקול ברוח

בפומא (דנהו סלקא), (ג"א דכה סליק) קלא ברוחא
בתקיעה באריכו, ובשכרים בשבר,
ובתרועה שלשל"ת, קול בינונית,
לא באריכות ולא בקצרה, בת
קול היא קול דממה דקה קטנה,
קול נמוך בחשאי, שהרי קול
באשה ערוה, וכשיבא המשיח,
יורדת עליו רוח הקדש, ומיד היא
אומרת קול דודי דופק, הדפק
עולה ויורד, עולה ה' העליונה
אל ה', ויורדת ה' הפחתונה אל
ו', שהוא קרפן ליהו"ה, קרפן
עולה ויורד.
וסוד הדבר - יהו"ה בחכמה יסד
ארץ כונן שמים בתבונה, באבא
שהוא י' יסד הפת, שהיא ה'
קטנה, שעליה נאמר ואביו שמר
את הדבר, באם שהיא ה'
העליונה כונן שמים, שהוא ו',
והוא כן י"ה, וכשיהיו מתקרבים
האותיות אב עם אם, כן עם בת,
כל אחד עם בת זוגו, ה' העליונה
(עולה) ל', ה' (הפחתונה) יורדת ל',
זהו קרפן עולה ויורד. באותו
הזמן ותקרבו עצמות עצם אל
עצמו, וסוד הדבר - עצם מעצמי
ובשר מבשרי, עצם מעצמי זו י'
עם ה', ובשר מבשרי זו ו' עם
ה', ועל כן יעזב איש את אביו
ואת אמו וגומר.

ומשום זה כשעולה ה' אל י',
נאמר בה זאת תורת העלה היא
העלה, שהיא (שהיתה) עולה אל
האב, וכשיורדת לבן, נאמר בה
ואש המזבח תוקד בו, נשרפת בו
בשלהבות של אהבה, וכן
כשיורדת ו' אל ה'ה' שלה, וי'
עולה אל ה'ה' שלה, באותו הזמן
והנה מלאכי אלהיים עלים
ויורדים בו. כל הדפקים הללו של
שאר העורקים, וכן פרושהו,
עולים שנים ויורדים שנים,
עולים שנים י"ה זה לזו, ויורדים
שנים ו"ה זה לזו.

ובגין דא פד סליק ה' לגבי י' אתמר בה (ויקרא
ב) זאת תורת העולה היא העולה, דהיא
(דנהו) סליקת לגבי אבא, וכד נחיתת לגבי פרא
אתמר בה (שם ה) ואש המזבח תוקד בו, אתוקד
ביה בשלהובין דרחימו, והכי כד נחית ו' לגבי
ה' דיליה, וי' סליק לגבי ה' דיליה, בההוא
זמנא (בראשית כח יב) והנה מלאכי אלהיים עולים
ויורדים בו, כל אליו דפיקין דשאָר ערקין, והכי אוקמוהו סלקין תרין
ונחתין תרין, סלקין תרי י"ה דא לגבי דא, ונחתין תרי ו"ה דא לגבי דא.

ועוד סלקין תרי רוחא ואשא, דאינון קלין
וסלקין בדפיקו, ונחתין תרי מיא
ועפרא, דאינון כבדין בדפיקו, ואינון מיכא"ל
גבריאל"ל נוריא"ל רפא"ל, מיכא"ל מיא,
גבריאל"ל אשא, נוריא"ל רוחא, רפא"ל
עפרא, י' פרישא, ה"ה פדין, ו' בגופא, ה"ה
הבל סליק הבל נחית, הבל סליק דא ה' עלאה
דסליק לגבי י' דאיהו עשר אמירן, ובמאי
סליק בקלא דאיהו ו'.

והכל נחית דא ה' תפאה דנחית לגביה
ואתעבידת דבור, קריבו דכל הבלים
וקלא ודבורא איהו פ"ה, דאיהו בחושבן
מיל"ה, פליל פלא, איהו קריבו דאדנ"י
בעמודא דאמצעייתא קרפן ליהו"ה, ודא
שכינתא תפאה, ואיהי (ואיהו) יחודא דאתון
יהו"ה בצדיק, דאיהו אות ברית, וזכאה איהו
מאן דקריב אתון אליו בצלותין, דאיהי
קרפנא דקודשא בריך הוא שכינתא דיליה
בפומי, זכאה איהו מאן דמיחד לון בקריאת
שמע ובצלותיה, דקריבו דלהון ודאי בעמודא
דאמצעייתא, יחודא דלהון בצדיק, ומאן איהו
דמיחד פלא ומקרב פלא עלת העלות.

אדהכי הא סבא קא אזדמן ליה דהוה נהיר
עלמין רבי פנחס כן יאיר שמיה,
ואמר רבי רבי, ודאי קריבו דארבע אתון
ויחודא דלהון בעמודא דאמצעייתא, וקריבו
ויחודא דלהון הכי הוא בצדיק, ובתרין דרגין
מיחדין לון ישראל, בקריאת שמע דערבית
ושחרית, ומקרבין לון בצלותא דשחרית
וערבית, ודא קרפן עולה ויורד, ה' עולה
בעמודא דאמצעייתא, ו' יורד בצדיק, אף על
גב דכלא קשוט, עולה ויורד ה' באת י', ה'
באת ו', מיד דאמר מלין אליו פרח.

ועוד עולים שנים - רוח ואש,
שהם קולות, ועולים בדפק,
ויורדים שנים - מים ועפר, שהם
כבדים בדפק, והם מיכא"ל
גבריאל"ל נוריא"ל רפא"ל.
מיכא"ל מים, גבריאל"ל אש,
נוריא"ל רוח, רפא"ל עפר, י'
פראש, ה"ה פדין, ו' בגופי, ה"ה
הבל עולה וההבל יורד, הבל
עולה זו ה' העליונה שעולה ל',
שהוא עשר אמירות, ובמה
עולה? בקול שהוא ו'.

וההכל יורד זו ה' הפחתונה
שיורדת אליו ונעשית דבור,
הקרבה של כל ההבלים וקול
דבור הוא פ"ה, שהוא בחושבן
מיל"ה, פליל הכל, הוא קרבה
של אדנ"י בעמוד האמצעי קרפן
ליהו"ה, וזו השכינה הפחתונה,
והיא (והוא) היחוד של האותיות
יהו"ה עם צדיק, שהוא אות
הברית, ואשרי הוא מי שמקריב
את האותיות הללו בתפלות,
שהוא הקרפן של הקדוש ברוך
הוא, שכינתו, בפיו, אשרי הוא
מי שמיחד אותם בקריאת שמע
ובתפלתו, שהקרבה שלהם ודאי
בעמוד האמצעי, היחוד שלהם
בצדיק, ומי הוא שמיחד הכל
ומקרב הכל? עלת העלות.

בינתיים הנה זקן מודמן לו שהיה
מאיר העולמות, רבי פנחס כן
יאיר שמו, ואמר: רבי רבי, ודאי
שקרבת ארבעת האותיות ויחודם
בעמוד האמצעי, והקרבה
והיחוד שלהם, כף הוא בצדיק,
ובשתי דרגות מיחדים אותם
ישאל, בקריאת שמע של ערבית
ושחרית, ומקריבים אותם בתפלת
שחרית וערבית, וזה קרפן עולה
ויורד, ה' עולה בעמוד האמצעי,
ו' יורד בצדיק, אף על גב שהכל
אמת, עולה ויורד ה' עם אות י',
ה' עם אות ו'. מיד שפאר
הדברים הללו, פרח.

אמר רבי שמעון לחבריא, זפאה חולקנא דעלאין ותתאין אינון באסקמותא לסייע לן, האי איהו דאוקמוהו מארי מתניתין דבר נש דאשתדל בפולחנא דמאריה דכל בריין דעלמא אינון בסיעתא דיליה, כמה דאוקמוהו כל העולם כלו לא נברא אלא לצוות לזה, ואפילו שרפים וחיית ואופנים לא אתבראו אלא לסייעו, וכשאדם מוציא הכלים ודבורים בתפלתו, כמה עופות פותחים פניהם ופיהם לקבל אותם, זהו שכתוב כי עוף השמים יוליך את הקול ובעל כנפים יגיד דבר, ונוטל הקדוש ברוך הוא הדברים הללו ובונה מהם עולמות, שנאמר בהם כי כאשר השמים התדשים והארץ התדשה אשר אני עשה, וסוד הדבר - ואשים דברי בפיה ובצל ידי פסיתיה לנטע שמים וליסד ארץ ולאמר לציון עמי אתה, אל תקרי עמי אלא עמי, בשתפוח. ובינתים הרי תגזן יורד, פתח ואמר: אני ישנה ולפי ער, אני ישנה מאהובי שתתרחק ממני, ולפי ער פששא אלי. לכלה שהיתה נשואה לחתן והתרחק ממנה, נפלה בבית חליה, והתקבצו אליה כל הרופאים, ולא היו יכולים לדעת את המחלה שלה. רופא הקרטני היה שם שהיה מכיר בדפק, בעשרה מיני דפקים שצריך להתבונן בהם רופא, כנגד עשר אצבעות, ולא היו מפיירים בחליה אלא הוא, שפמה משקים וריחות טובים מתפוחים, שנאמר בהם וריח אפף כתפוחים, וכמה משקים מעסים רמונים היו משקים אותה רופאים אחרים, ולא היו מועילים לה, עד שבא

אדהבי הא סבא קא נחית פתח ואמר (שיר ה) אני ישנה ולפי ער, אני ישנה מרחיקאי דאתרחק מני, ולפי ער בד אתיא לגבי, לכלה דהות נשואה לחתן, ואתרחק מינה, נפלת בבי מרעא, ואתפנשו כל אסיין לגבה, ולא הוו יכלין למנדע מרעא דילה, אסיא קרטנא הוה תמן דהוה אשתמודע בדפיקו, בעשרה מיני דפיקין דבעי לאסתפלא בהון אסיא, לקבל עשר אצבעאן, ולא הוו אשתמודעאן במרעא דילה אלא הוא, דכמה משקין וריחין טבין מתפוחין, דאתמר בהון (שם ט) וריח אפף כתפוחים, וכמה משקים מעסים רמונים הוו משקין לה אסיין אחרין, ולא הוו מהניין לה, עד דאתא (דבאי) אסיא קרטנא אסתפל בדפיקו דילה,

ואיהו אשתמודעא באסיא, ואמרת (שם ה) קול דודי דופק, ואיהו אמר פתחי לי, פתחי לאת יי דאיהו עשרה מיני דפיקו, קול דודי דופק דא ו' דפיק לתרעא, בשית (דפיקין) פרקין דדרועין, ורזא דמלה (שם יד) ידיו גלילי זהב ממולאים בתרשיש, בתר"י ש"ש, בתרין דרועין שית פרקין, וכלהו רמיזין במלת בראשית דאיהו פר"א שי"ת.

ועליוהו אתמר פתחי לי באת ב', (תהלים קיח ט) פתחו לי שערי צדק, (שם כד ז) שאו שערים ראשיכם והנשאו פתחי עולם ויבא מלך הכבוד, ובגין דא פתחי לי באת ב', (שם קיח ט) זה השער ליהו"ה, ודא את ב' מן בראשית, אחותי באת א' מן בראשית, רעיתי באת ר' מן בראשית, יונתי באת י' מן בראשית, תמתי באת ת' מן בראשית, שראשי באת ש' מן בראשית, (נמלא טל, רזא דמלה יהו"ה אח"ד דפליק לחשבון ט"ל), דבר אחר נמלא ט"ל באלהי"ם, וביה איהו מליא"ה, באן אתר ביומא שביעאה דאיהו שתיתאה, ועל רישיה יי עטרה כלילא מעשרה, יי איהו טפה דאתמשכת מן מוחא לגבי ה' אפיקי מים, ו' רוחא דנפיק מאזן שמאלא, רוח צפונית דהוה נפיק מאזן שמאלא דלפא, והוה מנשב בכנור דדוד והוה מנגן מאליו, ועליה אתמר קול דודי דופק, דבקדמיתא אמרת ה' זעירא אני ישנה מן י"ה, עד דאתער ו' לגבי דאיהו רוח, ומיד קול דודי דופק בשית אתון מן בראשית, דאינון לקבל שית תיבין דיחודא, ואינון לקבל שית יומי בראשית.

ועוד פתחי לי ביומא קדמאה דאיהו ימינא, דעליה אתמר (שם קמה טז) פותח את ידיך שהוא ימין, שעליו נאמר פותח את ידיך ומשביע לכל חי רצון, ידיך יודיך, זו יי שהיא לימין,

(שנה) הרופא הקרטני והסתפל בדפק שלה, והיא נכרה לרופא, ואמרה קול דודי דופק, והוא אמר פתחי לי, פתחי את האות יי, שהיא עשרה מיני דפק, קול דודי דופק זה ו', דופק בשער, בששת (הדפקים) הפרקים של הזרועות, וסוד הדבר - ידיו גלילי זהב ממולאים בתרשיש, בתר"י ש"ש, בשתי זרועות ששה פרקים, וכלם רמוזים במלת בראשית, שהוא פר"א שי"ת. ועליוהו נאמר פתחי לי באות ב', פתחו לי שערי צדק, שאו שערים ראשיכם והנשאו פתחי עולם ויבא מלך הכבוד, ומשום זה פתחי לי באות ב', זה השער ליהו"ה, וזו האות ב' מן בראשית. אחותי - באות א' מן בראשית. רעיתי - באות ר' מן בראשית. יונתי - באות י' מן בראשית. תמתי - באות ת' מן בראשית. שראשי - באות ש' מן בראשית. (נמלא טל, סוד הדבר - יהוה אח"ד, שעולה לחשבון ט"ל). דבר אחר נמלא ט"ל, באלהי"ם, ובו היא מלא"ה, באיזה מקום? ביום השביעי שהוא הששי, ועל ראשו יי, העטרה הפולה מעשרה, יי היא טפה שנמשכת מן המוח אל ה' אפיקי מים, ו' הרוח שיוצאת מאזן שמאל, רוח צפונית שהיתה יוצאת מאזן שמאל של הלב, והיתה מנשבת בכנור דוד, והיה מנגן מאליו, ועליו נאמר קול דודי דופק, שבראשונה אמרה ה' קטנה אני ישנה מן י"ה, עד שהתעורר ו' אלי שהוא רוח, ומיד קול דודי דופק בשש אותיות מבראשית, שהם כנגד שש התבות של היחוד, והן כנגד ששת ימי בראשית. ועוד, פתחי לי ביום הראשון,

ומשבוע לכל חי רצון, ידיך יודיך, דא י' דאיהו לימינא, אחותי פיומא תניינא דתמן ה', יונתי פיומא תליתאה דתמן ו', שראשי נמלא טל פיומא רביעאה (נ"א תליתאה), דאיהו פללא דיו"ד ה"א וא"ו דאיהו חושפן ט"ל, ודא איהו גופא וברית דחשבינן חד פחשפן, דאיהו וא"ו דסליק אחר"ד, ו' עלאה עמודא דאמצעייתא, ו' תתאה צדיק, א' אחזי על פרוייהו דאינון חד.

קנצותיו אלין שית קצוות דאינון ה"א, שית פרקין דכלילן בתרין שוקין, דאינון יום חמישי ויום ששי, דעליהו אתמר (שיר ח טו) שוקיו עמודי שש, רסיסי לילה דא שכנינתא תתאה פלילא מיו"ד ה"א וא"ו ה"א, ואמאי אתקריאת לילה, דאיהי ליל שבת ליל שמורים, דאיהי ודאי ליהו"ה, בהוציא אותם מארץ מצרים. ועוד אני ישנה במשנה ולבי ער - בתורה, שגאמר בה התאנה הנטה פניה, שהם תלמידי חכמים בשלשים ויפתים נתיבות פליאות חכמה, בשלשים וישינים אלה"ם של מעשה בראשית, בל"ב שהוא ב' מן בראשית ול' מלעיגי כל ישראל. והגפנים סמדר נתנו ריח - אלו בעלי מצוות. קומי לך רעיתי ולכי לך באורייתא דבכתב, יפתי ולכי לך בהלכה אורייתא דבעל פה, ועוד אני ישנה בתלת מאה ושתין וחמש פקודין דלא תעשה, פחושפן אתון ישנה"ה, ולפי ער ברמ"ח פקודין דעשה פחושפן ולפי ור' מער, רמז דאתייהבו מימינא ומשמאלא, מאי ע' מן ער דאיהו בתוספת, דא עמודא דאמצעייתא, דאתמר ביה (דברים לג כח) עין יעקב, דאיהו עמודא דאמצעייתא דכליל פקודין דעשה ולא

תעשה. דאתייהבו מימינא ומשמאלא מצוה דעשה ולא כמלכות. ועוד קול דודי דופק דא עמודא דאמצעייתא, דאיהו תור"ה פליל תרי"א, דאתייהבו מתרין דרועין דתמן אבא ואימא דאינון י"ה, ובהון אשתלים תור"ה דאיהו ו' פליל תרי"ג, ה' תתאה אורייתא דבעל פה פלילא מפלהו אתון, וכה אשתלים יהו"ה.

ועוד אני ישנה, שניה ודאי לחכמה דאיהי י', פד אתרחק מיני רחימאי דאיהו ו', ורזא דמלא (משלי ג יט) יהו"ה בחכמה יסד ארץ פונן שמים בתבונה, בחכמה דאיהו אבא י', יסד ברתא דאיהי ארץ, ה' זעירא הארץ ודאי, פונן שמים דא ו', בתבונה דא אימא עלאה, דבינה אתקריאת לעילא פד איהי עם בעלה, תבונה אתקריאת לתתא פד איהי עם ו', דאיהו בן, ו' ות' דאיהו תפארת, אשתארת איהי ה' עמיה, ובההוא זמנא דאת' איהו עם אימא, ואיהו מרחק מינה, אתמר בה אני ישנה (ואיהי שניה לה).

ועוד ישנה בגלותא, דלא דפיק בה, ובההוא זמנא דיייתי בעלה, קול דודי דופק דאיהו ו' רחימו דילה, רוח צפונית נפיק לגבה דנשיב בכנור דוד, ורוח דרומית מסטרא דימינא, ורוח אלהי"ם מרחפת על פני המים, דאינון מים מסטרא דחסד דתמן חכמה. ובזמנא דיייתי פורקנא, דפיקו סליק ונחית פגוונא דקרפן עולה ויורד, סליק ה' עלאה לגבי י', ונחית ה' תתאה לגבי ו', ומה דתהו יהו"ו, אתחזר יהו"ה, אבא עם אימא, פרא עם ברתא, ובגין דא אמר נביאה (ירמיה ט כב) פה אמר יהו"ה אל יתהלל חכם בחכמתו, דאיהו לימינא בזמנא דקודשא בריך הוא שהוא לימין בזמן שהקדוש ברוך הוא מרחק משכינתו, ואל יתהלל הגבור בגבורתו, ששם

ועוד, קול דודי דופק, זה העמוד האמצעי שהוא תור"ה פולל תרי"א, שנתן משתי זרועות, ששם האב והאם שהם י"ה, ובהם השתלם תורה שהוא ו' פולל תרי"ג, ה' תחתונה, תורה שבעל פה פלולה מכל האותיות, ובה השתלם יהו"ה.

ועוד, אני ישנה, שניה ודאי לחכמה שהיא י', כשהתרחק ממני אהובי שהוא ו', וסוד הדבר - יהו"ה בחכמה יסד ארץ פונן שמים בתבונה. בחכמה, שהוא אב י', יסד הכת שהיא ארץ, ה' קטנה - הארץ ודאי, פונן שמים זה ו', בתבונה - זו האם העליונה, שבינה נקראת למעלה כשהיא עם בעלה, ותבונה נקראת למטה כשהיא עם ו' שהוא בן, ו' ות' שהוא תפארת, נשארת היא ה' עמו, ובאותו זמן שהאות י' היא עם האם והיא מרחקת ממנה, נאמר בה אני ישנה (והיא שניה לה). ועוד ישנה, בגלות, שלא דופק בה, ובאותו זמן שביא בעלה, קול דודי דופק, שהוא ו', האהוב שלה, רוח צפונית יוצאת אליה שנושבת בכנור דוד, ורוח דרומית מצד הימין, ורוח אלהי"ם מרחפת על פני המים, שהם מים מצד החסד ששם חכמה.

ובזמן שתבא הגאולה, הדפק עולה ויורד כמו שהקרבן עולה ויורד, עולה ה' העליונה ל', ויורדת ה' תחתונה ל', ומה שהיה יהו"ו חוזר להיות יהו"ה, האב עם האם, הכן עם הבת, ומשום זה אמר הנביא פה אמר יהו"ה אל יתהלל חכם בחכמתו, שהוא לימין בזמן שהקדוש ברוך הוא מרחק משכינתו, ואל יתהלל הגבור בגבורתו, ששם

מִרְחָקָא מְשַׁכְּנֵתִיָּהּ, וְאַל יִתְהַלֵּל הַגְּבוּר בְּגִבּוּרָתוֹ, דְּתַמְן גְּבוּרָה בְּצַפּוֹן וְתַמְן עֻתְרָא, הֵדָּא הוּא דְכִתִּיב (איוב לו כב) מְצַפּוֹן זָהָב יֵאֵתָהּ, וּבְגִין דָּא וְאַל יִתְהַלֵּל עַשִּיר בְּעֶשְׂרוֹ, (תַּמְן לְצַפּוֹן שְׁנָאמַר מְצַפּוֹן זָהָב יֵאֵתָהּ), בְּזַמְן שְׁהָאוּ ו' מִרְחָקָת מַה' שְׁלָהּ, כִּי אִם בּוֹזָא יִתְהַלֵּל הַמְתַּהַלֵּל הַשְּׁפֵל וְיָדוּעַ אוֹתִי כִי אֲנִי יְהו"ה וְגוֹמַר, כִּי שְׁפִיחָה יְהו"ה כִּיאוּי, כֹּל אוֹת עִם תְּבַרְתָּהּ, זְהוּ שְׁפִתוּב יַעֲצֵם מְעַצְמֵי וּבִשְׂר מִבְּשָׂרֵי לְזֹאת יִקְרָא אִשָּׁה כִּי מְאִישׁ לִקְחָה זֹאת.

ע"פ בן יעזב איש את אביו ואת אמו, דא חכמה אביו, וכינה אמו, הוה דכתיב (משלי ב ג) כי אם לבינה תבין, ודבין פאשתו דא ו' בן, ולבתר דאתדבין פאשתיה דאיהו ה' והיו לבשר אחד, ודא איהו קרבן עולה ויורד, קרבן קריבו דאתוון דמתקרבינן י' עם ה' ו' עם ה', ובגין דא קרבן ליהו"ה, דאתקריבת אתתא לבעלה, הוה דא הוא דכתיב (ויקרא א ב) אדם כי יקריב מכם קרבן ליהו"ה, מאי אדם דא יו"ד ה"א וא"ו ה"א, דאיהו קריבו דאתוון, ומאן קריב (ד' ט' ק' ע"א) לגבי אתוון, דא עלת על כל העלות. בהוה זמנא דפיקו נחית וסליק מארבע דפיקין לעשר, דפיקו בארבע אתוון, סליק באשא ורוחא, ונחית במיא ועפרא, ורזא דמלא (בראשית כח יב) והנה מלאכי אלהים עולים ויורדים בו, עולים מיס קמ"ץ, שב"א אש, חל"ם רוח, שור"ק עפר, הכלי של פלם, משום שקמ"ץ שהוא מיס י', בו עולה ה' שהיא לשמאל, שהיא שב"א אש, ולמה עולה ה' בקמ"ץ? משום ששם י' שהיא חכמה, כמו שבארורה הרוצה להחכים ירדים, ויהיו י"ה בלמין. ה' היא עם האב, והיא ארץ.

גבורה בצפון ושם העשר, והו שכתוב מצפון זהב יאתה, ובשביל זה אל יתהלל עשיר בעשרו, (שם לצפון שנאמר מצפון זהב יאתה), בזמן שהאו ו' מרחקת מה' שלה, כי אם בזאת יתהלל המתהלל השפל וידוע אותי כי אני יהו"ה וגומר, כשיחיה יהו"ה כראוי, כל אות עם תבורתה, זהו שכתוב יעצם מעצמי ובשר מבשרי לזאת יקרא אשה כי מאיש לקחה זאת.

ע"פ בן יעזב איש את אביו ואת אמו, זו חכמה, אביו, וכינה - האם, זהו שכתוב כי אם לבינה תבין, ודבין באשתו זה ו' הבן, ואחר שנדבין באשתו שהיא ה', והיו לבשר אחד, והוה קרבן עולה ויורד, קרבן - קרבת האותיות שמתקרבות י' עם ה', ו' עם ה', ומשום זה קרבן ליהו"ה, שמתקרבת אשה לבעלה. זהו שכתוב אדם כי יקריב מכם קרבן ליהו"ה, מה זה אדם? זה יו"ד ה"א וא"ו ה"א, שהוא התקרבות האותיות, ומי קרב לאותיות? זה עלת על כל העלות. באותו זמן הדפק עולה ויורד מארבעה דפקים לעשרה, הדפק של ארבע אותיות עולה באש רוח ויורד במים ועפר, וסוד הדבר - והנה מלאכי אלהים עלים וירדים בו, עולים שנים וירדים שנים, והם מיס קמ"ץ, שב"א אש, חל"ם רוח, שור"ק עפר, הכלי של פלם, משום שקמ"ץ שהוא מיס י', בו עולה ה' שהיא לשמאל, שהיא שב"א אש, ולמה עולה ה' בקמ"ץ? משום ששם י' שהיא חכמה, כמו שבארורה הרוצה להחכים ירדים, ויהיו י"ה בלמין. ה' היא עם האב, והיא ארץ.

י' דאיהו חכמה, פמה דאוקמוהו הרוצה להחכים ירדים, ויהו י"ה

במינא, ה' איהי עם אבא, ואיהי ארץ, נחית לשמאלא דתמן רוחא דאיהו חל"ם, דאיהו רוח דנשיב באין שמאלא דלפא, ויהו ו"ה בשמאלא לקבל לפא, בהוה זמנא (יחזקאל א כ) אל אשר יהיה שמה הרוח ללכת לכו.

כ"ה נביאיא מתנהגין אבתריה, כערקין דלפא דמתנהגין פלהו בטר רוחא דלפא, ומאי ניהו שמ"ה דא מש"ה, דאתמר ביה (קהלת א ו) הולך אל דרום וסובב אל צפון וגומר, ולבתר דסלקין תריז ונחתינ תריז, סלקין (ארבע) דפיקין לעשרה, כנוונוא דא יוד הא ואו הא, באת י' סליק ה', ובאת ו' ה' תניינא, בא' סליק י', דאיהו בעשר אצבעאן דידין ובעשר אצבעאן דרגלין, כל אתוון סלקין פוא"ו דאיהו אה"ד, כחשפן אר"ץ, דאיהי שכינתא, סליקת לנקודי לחושפן זעיר דחנוף, קמץ י"ד, פתח כ', צרי י"ב, שבא ו', סגול ח"י, חלם ט"ו, חרק י"א, חירק ב' י"ב, שרק ו', שורק עם ו' י"ב, (נ"א מאי ניהו שורק אוהו ארץ), לחשפן זעיר דחנוף, והאי איהו חשפן לכל נקודין לחשפן זעיר.

אמר ליה והא אתוון דיהו"ה דאינון קרבן עולה ויורד, מאן סליק בקדמיתא ומאן נחית, ו' נחית בקדמיתא לגבי ה', ולבתר סליק י' לגבי ה' עלאה, דהכי אוקמוהו מארי מתנתינן, לא אבא בירושלים של מעלה וכו', לא ייעול י' בה' עלאה דאיהי ירושלים דלעילא, עד דיעול ו' בה' דאיהי ירושלים דלתתא.

ארהבי הא סבא דסבין קא נחית, ואמר רבי רבי, הא פלה איהי בכי מרעא מרחימהא, צריף לאתערא בדפיקו דילה יתיר, דהא קול דודי דופק, קול רחימהא, דפיק

יורדת לשמאל ששם הרוח שהוא חל"ם, שהוא רוח שנושב באין שמאל של הלב, ויהיו ו"ה בשמאל כנגד הלב. באותו זמן, אל אשר יהיה שמה הרוח ללכת לכו.

כ"ה הנביאים מתנהגים אחריו, כערקין הלב שפלם מתנהגים אחר רוח הלב, ומה הוא שמ"ה? זה מש"ה, שנאמר בו הולך אל דרום וסובב אל צפון וגומר. ואחר שעולים שנים ויורדים שנים, עולים (ארבעה) דפקים לעשרה, כמו זה: יו"ד ה"א וא"ו ה"א. פאות י' עולה ה', ובאות ו', ה' השניה בא' עולה י', שהוא בעשר אצבעות הידים ובעשר אצבעות הרגלים, כל האותיות עולות כנו"ו שהוא אה"ד, כחשפן אר"ץ, שהיא שכינה, עולה לנקודת לחשפון קטן של חנוף, קמץ י"ד, פתח כ', צרי י"ב, שבא ו', סגול ח"י, חלם ט"ו, חרק י"א, חירק ב' י"ב, שרק ו', שורק עם ו' י"ב, (מהו שורק הוא ארץ) לחשפון קטן של חנוף, ונהו החשפון לכל הנקודות לחשפון קטן.

אמר לו: יהרי האותיות של יהו"ה, שהן קרבן עולה ויורד, מי עולה בראשונה ומי יורד? ו' יורדת בראשונה אל ה', ואחר כך עולה י' אל ה' העליונה, שפף פרושה בעלי המשנה, לא אבא בירושלים של מעלה וכו', לא יכנס י' בה' העליונה, שהיא ירושלים של מעלה, עד שתכנס ו' בה', שהיא ירושלים של מטה. בינתיים הנה זקן הנקנים יורד, ואמר: רבי רבי, הרי הפלה היא בבית חליה מאהובה, צריף להעיר בדפק שלה יתיר, שפרי קול דודי דופק, קול אהובה דופק אליה בחזק רב לארבעה צדדים,

לגבה בתקיפו סגיי לארבע סטריין, הדא הוא דכתיב פה (יחזקאל לו ט) אמר יהו"ה מארבע רוחות באי הרוח, מסטרא דאוויר קדמא דאיהו קדמון על פלא, דפיקו דרוחא איהו לח, מסטרא דחכמה איהו קר, מסטרא דאימא איהו בחמימו סגיי, בגין דאוויר קדמא נטיל בעמודא דאמץעיתא ונטיל בצדיק, וחכמה דאיהו קר נטיל בחסד ונצח, ואימא דאיהו חמימא נטיל בגבורה ויהוד, ומסטרא דשכינתא תתאה איהו יבש, דאיהו ארץ, דאתמר בה (בראשית א י) ויקרא אלהיים ליבשה ארץ, והא אינון ארבע וסלקין לעשר, כגוונא דארבע אתוון דאינון יהו"ה, דסלקין לעשר יוד הא ואו הא.

ולתתא מיכאל גבריאל נוריא רפאל, אינון לבושין לארבע רוחין, דאתמר בהו (ישעיה יא ב) רוח יהו"ה, רוח חכמה ובינה, רוח יצה וגבורה, רוח דעת ויראת יהו"ה, רוח יהו"ה דא אויר קדמא, רוח חכמה ובינה תרין ספירן אבתריה, רוח יצה וגבורה ימינא ושמאלא, רוח דעת ויראת יהו"ה דא עמודא דאמץעיתא ומלכות.

והריחו ביראת יהו"ה דא ריח ניחח, ומאי ניהו ריח ניחח דא צדיק דביה נייחא, דנח איש צדיק, אשה ליהוה דא נצח והוד, עלייהו אתמר (במדבר כח ב) את קרבני לחמי לאשי, אשי יהו"ה אתקריאו, עלייהו אתמר (שיר ב) סמכוני באשישות, (ישעיה כד טו) על כן באורים כבודו יהו"ה, (שיר ז ט) וריח אפך פתפוחים, (משלי כה יא) תפוחי זהב במשפיות כסף, ואינון תרי אופני המרפכה, דתלת דרגין אינון, שרפים וחיית ואופני קדש, שרפים תרין דרועין ימינא ושמאלא, חיות גופא וברית, אופנים תרין (ד קו

זהו שפתוב כה אמר יהו"ה מארבע רוחות באי הרוח. מצד האויר הראשון שהוא קדמון על הכל, דפק הרוח הוא לח, מצד החכמה הוא קר, מצד האם הוא כחם רב, משום שהאויר הראשון נוסע בעמוד האמץעי ונוסע בצדיק, וחכמה, שהוא קר, נוסע בחסד ונצח, והאם, שהיא חמה, נוסעת בגבורה ויהוד, ומצד השכינה הפתונה היא יבש, שהיא ארץ, שנאמר בה ויקרא אלהיים ליבשה ארץ, והרי הם ארבע ועולים לעשר, כמו ארבע האותיות שהן יהו"ה שעולות לעשר יוד ה"א וא"ו ה"א.

ולכפיה מיכאל רפאל גבריאל נוריא רפאל, הם לבושים לארבע הרוחות, שנאמר בהם רוח יהו"ה, רוח חכמה ובינה, רוח יצה וגבורה, רוח דעת ויראת יהו"ה. רוח יהו"ה - זה האויר הראשון, רוח חכמה ובינה - שתי ספירות אחריו, רוח יצה וגבורה - זמין ושמאל, רוח דעת ויראת יהו"ה - זה העמוד האמץעי ומלכות.

והריחו ביראת יהו"ה, זה ריח הניחח, ומהו ריח ניחח? זה צדיק שבו מנוחה, שגח איש צדיק אשה ליהו"ה, זה נצח והוד, עליהם נאמר את קרבני לחמי לאשי, אשי יהו"ה נקרא, עליהם נאמר סמכוני באשישות, על כן באורים כבודו יהו"ה, וריח אפך פתפוחים, תפוחי זהב במשפיות כסף, והם שני אופני המרפכה, ששלש דרגות הן: שרפים וחיית ואופני הקדש. השרפים - שתי זרועות זמין ושמאל, החיות - הגוף וברית, האופנים שתי שוקים, המרפכה של כלם.

אופנים תרין (ד קו

ע"ב) שוקין, מרפכה דכלהו שכינה, בגין דאינון שית תיקונין מסטרא דאת ו', דאיהו רוחא קדישא (ג"א דקודשא ברוך הוא). דדפיק ומנשיב בכלהו.

מלכות מרפכה דילה כלילא מארבע רוחין, ודא איהו רזא דו פרצופין, דאינון עשרה דפיקין, דאינון ה' דנפיק מלבא, דאיהו הבל ה' ל"ב, ד' ארבע מחנות, ד' חיות לפסא, ו' שית דרגין, דאינון שש מעלות לפסא, דמתמן כל נשמתין בארע אצילות, ולא איהו האי כרסייא בארע בריאה, אלא בארע אצילות, דשכינתא עלאה איהי כפא כבוד מרום מראשון (ירמיה יז ב) דאיהו מלכות.

ובהון יהה"ו ההי"ו (כ"א ההו"ו) אתלבש בשית ספירן, דאינון שש מעלות לפסא, י' אתלבש בחכמה וסליק לעשרה, דאינון עשר גלגלים דכרסייא, א לעילא דמות כמראה אדם עליו מלמעלה, ודא אויר קדמון, ה' זעירא איהי לימינא, וחכמה לימינא נטיר לה, ובהאי אתר יהו"ה בחכמה יסד ארץ, (משלי ג יט) ה' לשמאלא אש על לבא, ו' רוחא דנשיב לגבה, ובעי רחמי מינה דלא אוקידת עלמא, בגין דגרמי לה דאתרחקא מבעלה, ומאריה רוגזאה.

ולזמנין דייתי פורקנא, אתמר לגבי ו' דאיהו דרגא דמשה, מוליף לימין משה (ישעיה סג יב), לסמכא ה' דיליה בימינא, ודא איהו חי יהו"ה שכבי עד הבקר, בקר דאברהם, י' אזיל לשמאלא וזקיף לה דיליה, ודא איהו קרבן עולה ויורד, ורזא דמלה, יעקב בהאי אתר שפל את ידיו, ולחפימא ברמיזא.

אתחזר י"ה לשמאלא, דאינון שמור, ו"ה לימינא דאינון זכור, ודא

שכינה, משום שהם שש תקונים מצד האות ו', שהיא רוח קדשה (של הקדוש ברוך הוא), שדופקת ומנשבת בכלם.

המלכות, המרפכה שלה כלולה מארבע רוחות, וזהו סוד דו פרצופים, שהם עשר דפיקות, שהם ה' שיוצאת מהלב, שהוא הבל ה' ל"ב, ד' ארבע מחנות, ד' חיות לפסא, ו' שש דרגות, שהם שש מעלות לפסא, שמשם כל הנשמות בדרך אצילות, ואין הפסא הזה בדרך בריאה, אלא בדרך אצילות, שהשכינה העליונה היא פסא כבוד מרום מראשון, שהוא מלכות.

ויבהם יהה"ו ההי"ו (ההו"ו) מתלבש בשש ספירות, שהן שש מעלות לפסא, י' התלבש בחכמה ועולה לעשרה, שהם עשרה גלגלים של הפסא, א למעלה דמות כמראה אדם עליו מלמעלה, וזה אויר קדמון, ה' קטנה היא לימין, וחכמה לימין שומר אותה, ובמקום הזה יהו"ה בחכמה יסד ארץ, ה' לשמאל אש על הלב, ו' הרוח שנושבת אליה, ומבקש רחמים ממנו שלא תשרף העולם, משום שגורמים לה שהתרחקה מבעלה ומאריה רגזה.

ובזמן שבתא הגאלה, נאמר אל הו' שהיא דרגת משה, מוליף לימין משה, לסמך ה' שלו בימין, וזהו חי יהו"ה שכבי עד הבקר, הבקר של אברהם, י' הולף לשמאל וזקיף את ה' שלו, וזהו קרבן עולה ויורד, וסוד הדבר - יעקב במקום הזה שפל את ידיו, ולחכם ברמוז.

חזר י"ה לשמאל, שהם שמור, ו"ה לימין שהם זכור, וזהו זה

אתחזר י"ה לשמאלא, דאינון שמור, ו"ה לימינא דאינון זכור, ודא

איהו זה שמי וזה זכרי (שמות ג טו) י"ה עם שמי"י שס"ה לשמאלא, ו"ה עם זכר"י רמ"ח לימינא, בפסח יהון ו"ה לימינא, בראש השנה י"ה לשמאלא, שבועות אחיד בתרויהו ודא עמודא דאמצעייתא, הדא הוא דכתיב (בראשית כט כז) מלא שבויע זאת ונתנה לך גם את זאת, ביה אשתלים יהו"ה, ועם כל דא לא יהא שלם אלא פבת זוגיה דאיהי אדנ"י, ובאן אתר בסופה, דאיהו כ"ו ה"ס דאיהי יאהדונה"י, ורזא דמלה ויבא יעקב שלם (שם לג יח) ביהו"ה, מיד ויבן לו בית דא סופה, כמה דאת אמר (שם יז) ויעקב נסע סכתה ויבן לו בית.

בההוא זמנא, מה דההו אני ישנה בגלותא, דאסתלק דפיקו דילה שלימו דילה, בההוא זמנא אתמר בשכינתא ולבי ער, לאתערוותא דפורקנא, ובההוא זמנא נשיב רוחא דקודשא בה, דבזמנא דרוחא דקודשא לא נשיב רוח סערה נשיב, באודנא שמאלא דלפא, וכיל למטעי עלמא.

והאי איהו דאתמר ביה (יחזקאל א ד) והנה רוח סערה באה מן הצפון, דסעיר גופיה דבר נש, דאתמר ביה (ירמיה א יד) מצפון תפתח הרעה, ובההוא זמנא שלטין בעלמא כל רוחין ושדין ומזיקין בישין דמחבלין עלמא דאינון מלאכי חבלה, ודא דפיקו דמרעא דסליק באשא דגיהנם דאיהי מרה, ומחמם לגופיה דבר נש, וביה וימררו את חיהם, (שמות א יד) דאברין דאינון ישראל, בעבודה קשה דא פבד, דאיהו פבד על ערקין (דמרה) דדמא, פחמור ובלבנים דא ליחא חוורא, דאיהי פבדה על בר נש, ומינה יתון ליה פמה מרעין בישין, דאינון מים הזדונים דמתגברין על אברין דיליה.

שמי וזה זכרי, י"ה עם שמי"י - שלש מאות ששים וחמשה לשמאל, ו"ה עם זכר"י - מאתיים ארבעים ושמונה לימין. בפסח יהיו ו"ה לימין, בראש השנה י"ה לשמאל, שבועות אוחד בשניהם, וזה העמוד האמצעי. זהו שכתוב מלא שבויע זאת ונתנה לך גם את זאת, בו השתלים יהו"ה, ועם כל זה לא יהיה שלם אלא עם פת זוגו, שהיא אדנ"י, ובאיזה מקום? בסופה, שהוא כ"ו ה"ס, שהיא יאהדונה"י, וסוד הדבר - ויבא יעקב שלם ביהו"ה, מיד ויבן לו בית, זו ספה, כמו שנאמר ויעקב נסע סכתה ויבן לו בית. באותו זמן, מה שהיה אני ישנה בגלות, שהתעלה הדפק שלה, השלמות שלה, באותו זמן נאמר על השכינה ולבי ער, להתעוררות הגאולה, ובאותו זמן נושבת בה רוח הקדש, שבזמן שאין נושבת רוח הקדש, נושבת רוח סערה באן שמאל של הלב, וככול להטעות את העולם. וזהו שנאמר בו והנה רוח סערה באה מן הצפון, שמסעירה את גופו של האדם, שנאמר בו מצפון תפתח הרעה, ובאותו זמן שולטים בעולם כל הרוחות והשרים והמזיקים הרעים שמשחיתים את העולם, שהם מלאכי חבלה, וזה הדפק של המחלה שעולה באש הגיהנם שהיא מרה, ומחמם את גוף האדם, ובו וימררו את חיהם, שהאיברים, שהם ישראל, בעבודה קשה, זה הפבד, שהוא פבד על העורקים (של מרה) של הדם, בחמר ובלבנים, זו לחה לבנה, שהיא כבדה על האדם, וממנה יבאו לו פמה חלאים רעים, שהם מים הזדונים שמתגברים על האיברים שלו.

ובבב עבודה בשדה דא דפיקו דדמא, דאתמר ביה (בראשית כה כז) איש יודע ציד איש שדה, ומאי ניהו דפיקו דדמא רוח סערה, דאתגבר ביה דמא דערקין דכבד, דאיהו עשו הוא אדום (שם לו א), דערקין דיליה פי רגליהם לרע ירוצו וימהרו לשפף דם (משלי א טו), אשר עבדו בהם בפך (שמות א יד), דפיקו כמרה אוכמא, דאיהו יבש פריקנא, ובגין דא אתמר ביה בפך.

וכר אתערב רוח סערה, כמה דאת אמר (זכריה יג ב) ואת רוח הטומאה אעביר מן הארץ, אתער דפיקו בההוא רוחא, עליה אתמר (תהלים לג ו) בדבר יהו"ה שמים נעשו וברוח פיו כל צבאם, בההוא זמנא הבלים דצלותין סלקין ביה פרוחא דקודשא לגבי עילא, ויתערו לגבייהו הבלים עלאין, דאתמר בהו (ד קח ו"א) (דברים ח א) פי לא על הלחם לבדו יחיה האדם וכו', דאיהו הבל דלפא דשכינתא קדישא, להב המזבח, ומיד דסליקת בהבלים דפומייהו דישראל בצלותין, קודשא בריך הוא שאיל בגינה מי זאת עולה מן המדבר (שיר יג) מי בזאת עולה ודאי.

ובגין דא אית הבל ואית הבל, אית הבל דאתמר ביה (בראשית ד ב) ותוסף ללדת את אחיו את הבל, ואית הבל דצלותין ופולחנין טבין, ואית הבל דמלין בטלין מלין ריקנין, דאתמר בהון (ירמיה י טו) הבל המה מעשה תעבותים בעת פקודתם יאבדו, מאי בעת פקודתם, אלא בזמנא דאתי פורקנא ופקודה לישראל, יאבדו מעלמא, הבל תעבותים דתועים לבני נשא, ורוחא דקודשא שליט בעלמא, דאיהו דפיקו דאתמר ביה (שיר ה ב) קול דודי דופק, דפיקו דסליק בגלגלי ימא, דספינה דאיהי לפא, וכל

ובבב עבודה בשדה, זה הדפק של הדם, שנאמר בו איש יודע ציד איש שדה, ומה הוא הדפק של הדם? רוח סערה, שמתגבר בו דם ערוקי הפבד, שהוא עשו הוא אדום, שעורקיו - פי רגליהם לרע ירוצו וימהרו לשפף דם. אשר עבדו בהם בפך, דופק במרה השחורה, שהוא יבש פריקנות, ומשום זה נאמר בו בפך.

ובשעורכת רוח הסערה, כמו שנאמר ואת רוח הטומאה אעביר מן הארץ, מתעורר הדפק באותו הרוח, עליו נאמר בדבר יהו"ה שמים נעשו וברוח פיו כל צבאם. באותו זמן ההבלים של התפלות עולים בו ברוח הקדש למעלה, ויתעוררו אליהם הבלים עליונים, שנאמר בהם פי לא על הלחם לבדו יחיה האדם וכו', שהוא הבל הלב של השכינה הקדושה, להב המזבח, ומיד שעולה בהבלים של פיהם של ישראל בתפלות, הקדוש ברוך הוא שואל בשבילה, מי זאת עולה מן המדבר? מי בזאת עולה ודאי.

ומשום זה יש הבל ויש הבל, יש הבל שנאמר בו ותוסף ללדת את אחיו את הבל, ויש הבל של תפלות ועבודות טובות, ויש הבל של דברים בטלים, דברים ריקנים, שנמר בהם הבל המה מעשה תעבותים בעת פקודתם יאבדו. מה זה בעת פקודתם? אלא בזמן שבאה גאלה ופקדה לישראל, יאבדו מן העולם. הבל תעבותים, שמתעים את בני האדם, ורוח הקדש שולטת בעולם שהוא הדפק, שנאמר בה קול דודי דופק, הדפק שעולה

דספינה דאיהי לפא, וכל

גלתיא עליהו אתמר, (יחזקאל א ב) אל אשר יהיה שמה הרוח ללכת ולכו, ובהון החיות רצוא ושוב, רצוא תרין ושוב תרין, ואינו יהו"ה, דאתמר בהון (שם לו ט) פה אמר יהו"ה מארבע רוחות באי הרוח.

שכינתא עליה אתמר (ירמיה ה כב) אשר שמתיה חול גבול לים, ואיהו תחומא דכלהו, פגוונא דתחום שפת, וכד רצין גלין בארבע רוחין, מיד דחזין שכינתא דאיהו חול לב (נ"א לים), דאיהו חול דאסחר למא, אתמר בהון ושוב, חזראן לאתריהו, ואלין ארבע רוחין בד נפקי מן לבא, תנועה דלהון איהו לארבע סטרין דספינה, תרין בתרין פנפי ריאה, ותרין בתרי פתי לבא, ותנועה דדפיקו דרוחא עביד תנועתיה, ודפיק בנקודה אחת או תרין או תלת, ואתחזר לאתריה, ובנקודין דדפיק אשתמודע דפיקו, ולזמנין דפיק זמנא חדא ואתחזר לאתריה, ודפיקו דא אשתמודע בנקודין דאורייתא, בההוא זמנא דדפיק בנקודה חדא לתתא איהו חיר"ק, ואם היא לעילא איהו חל"ם, בד איהו באמצעיתא איהו שור"ק, אם היא לעילא אחזי דאתגבר אשא דאיהו חם ויבש ואיהו קל, דעליה אתמר (ויקרא א ב) זאת תורת העולה, ואם הוא דפיק נקודה לתתא איהו חר"ק, ונחית במינא דאיהו קר ולח ואיהו פבד, ואי דפיק נקודה באמצעיתא שור"ק דנשיב (נ"א דנחית) ברוחא על מינא, ואחיד בתרוייהו ואיהו חם ולח.

והאי איהו דנקיד זמנא חדא לעילא ואסתלק דפיקו, או דפיק זמנא חדא לתתא ואסתלק דפיקו, או דפיק זמנא חדא באמצעיתא ואסתלק דפיקו, ואם דפיק תרי זמני דא בתר דא ואסתלק דפיקו, הא אינון זה ומתעלה הדפק, הרי הם צר"י שהדפק שלהם שוים, אבל

בגלי הים, שהספינה שהיא הלב, ועל כל הגלים נאמר אל אשר יהיה שמה הרוח ללכת ולכו, ובהם החיות רצוא ושוב, רצוא שנים, ושוב שנים, והם יהו"ה, שנאמר בהם פה אמר יהו"ה מארבע רוחות באי הרוח.

על השכינה נאמר, אשר שמתיה חול גבול לים, והוא התחום של כלם, כמו שתחום שפת, וכשרצים הגלים בארבע רוחות, מיד שרואים שכינה שהוא חול לב (ל"ם), שהיא החול שמקיף את הים, נאמר בהם ושוב, חזורים למקומם, וארבע הרוחות הללו, כשיוצאות מן הלב, התנועה שלהן היא לארבעת צדדי הספינה, שמים בשתי פני ראה, ושמים בשני פתי הלב, והתנועה של הדפק של הרוח עושה תנועתו, ודופק בנקודה אחת או שנים או שלש, וחזר למקומו, ובנקודות הדופק נודע הדפק, לפעמים דופק פעם אחת וחזר למקומו, והדפק הזה נודע בנקודות של התורה. באתו והן שדופק בנקודה אחת למטה, היא חיר"ק, ואם היא למעלה היא חל"ם, כשהיא באמצע הוא שור"ק. אם היא למעלה, מראה שמתגברת האש שהוא חם ויבש והוא קל, שעליו נאמר זאת תורת העלה, ואם הוא דופק נקודה למטה, הוא חר"ק, ויורד במים שהוא קר ולח והוא כבד, ואם דופק הנקודה באמצע שור"ק, שנושב (שיר) ברוח על המים ואחזו בשניהם, והוא חם ולח. וזהו שנקוד פעם אחת למעלה ומתעלה הדפק, או דופק פעם אחת למטה ומתעלה הדפק פעם אחת באמצע ומתעלה הדפק, ואם דופק פעמים זה אחר דופק נקודה אחת למעלה ונקודה

צר"י דדפיקו דלהון שוין, אבל דפיק נקודה חדא לעילא ונקודה חדא לתתא דא בתר דא אינון שב"א, ותרין נקודין, אינון אש ומים, ולזמנין דא סליק ודא נחית, פגון את המאור הגדול (לממשלת היום) ואת המאור הקטן (לממשלת הלילה), (בראשית א טז) ולזמנין שוין ואינון שמים אש ומים, ולזמנין דפיק תלת דפיקין חד לעילא ובתריה תניינא באמצעיתא ובתריה תליתאה לתתא, הא תלת יסודין יתערון ביה דאינון אש ומים ורוח באמצעיתא ודא שר"ק, ואם דפיק תרין דפיקין שוין דא בתר דא ונקודה בתר תרין לתתא הא אינון סגו"ל, דאינון מים ואש רוח לתתא, ולזמנין דפיקו בפותיא באריכו דא פת"ח, ולזמנין דפיק באריכו ונקיד נקודה אבתריה דא קמ"ץ, באריכו אחזי רחמי.

אם זכו דפיקו דפיק באלין נקודין תשע, שכינתא מאנא לכלהו עשירית לון, בגין דבה פלילין כל אתוון, ואתוון אינון לגבי נקודין פגופא לגבי רוחא, ובין כל דפיקו ודפיקו (י' שעוריה דאיהו שעור קומה), ו' שעוריה דאיהו שיעור קומה. (דף קח ע"ב) וכד נקודין דפיקין ביה, אינון דפיקין בלהו דפיקין בנייחא ברתמי, וכד לית תמן ו' דפיקין במהירו, ואינון דינין דפיקין דדוחקא בתר דוחקא, ואינון (א) עת צרה היא ליעקב וממנה יושע.

ומאנא דנקודין איהו נפש, נשמתא איהו כתר על בלהו, ומינה פתרון, דאינון טעמי תנועה דנקודין ואתוון, ואיהו תליא במחשבתא, ונקודין תליין באמירה, אתוון בעשייה, ודא איהו אומר ועושה, מסטרא דימינא אמירה, מסטרא דשמאלא עשייה, עמודא דאמצעיתא כליל תרוייהו אומר ועושה, ובמאי אומר ועושה,

אחת למטה זו אחר זו, הם שב"א, ושתי נקודות הן אש ומים, לפעמים זה עולה וזה יורד, פגון את המאור הגדול (לממשלת היום) ואת המאור הקטן (לממשלת הלילה), ולפעמים הם שוים, והם שמים, אש ומים, ולפעמים דופק שלשה דפקים, אחד למעלה, ואחריו שני באמצע, ואחריו שלישי למטה, הרי שלשה יסודות יתעוררו בו, שהם אש ומים ורוח באמצע, וזה שר"ק, ואם דופק שתי דפיקות שוות זו אחר זו ונקודה אחר שמים למטה, הרי הם סגו"ל, שהם מים ואש רוח למטה, ולפעמים דופק ברחב, באריכות, זה פת"ח, ולפעמים דופק באריכות ונקוד נקודה אחריו, זה קמ"ץ, באריכות מראה רחמים.

אם זכו, הדפק דופק בתשע הנקודות הללו, השכינה כלי לכלם, עשירית להם, משום שבה כלולות כל האותיות, והאותיות הן לנקודות פגופא אל הרוח, ובין כל דפק ודפק (י' שעוריה שהוא שעור קומה), ו' שעוריה, שהוא שעור קומה. וכשהנקודות דופקות בו, הם כלם דופקים דפיקות בנחת ברחמים, וכשאין שם ו', דופקים במהירות, ואותם דינים דפיקות של דחק אחר דחק, והם עת צרה היא ליעקב וממנה יושע.

והכ"י של הנקודות הוא הנפש, הנשמה היא כתר על כלם, וממנה הכתרים, שהם טעמי התנועה של הנקודות והאותיות, והיא תלויה במחשבה, והנקודות תלויות באמירה, האותיות בעשייה, וזהו אומר ועושה, מצד הימין אמירה, ומצד השמאל עשייה, העמוד האמצעי כולל את שניהם, אומר

עמודא דאמצעיתא כליל תרוייהו אומר ועושה, ובמאי אומר ועושה,

בְּהוֹיָהּ, דְּאַתְמַר בְּהָ (בראשית א ג) יְהִי אֹר וְיְהִי אֹר, יְהִי אֹר יְהִי י' בְּאֹר וְאַתְעֵבִיד אֹרִי דְאַחִיד בְּתַרְוֵייהוּ בְּעַמּוּדָא דְאַמְצְעִיתָא.

וְאִית דְּפִיקוּ דַעֲץ הַדַּעַת טוֹב וְרַע, דְּמַהֲאִי אַתְר יִצְר טוֹב וְיִצְר רַע, וְאִיהוּ רְזָא דְלַהֲט הַחֲרִב הַמַּתְהַפֶּכֶת (שם ג כד). דְּאַתְהַפֶּף מִמַּטָּה לְנַחֲשׁ וּמִנַּחֲשׁ לְמַטָּה, דְּפִיקוּ דְיִצְר הַטוֹב אַחְזִי בְּרִיאוּתָא וְאַסּוּתָא דְכָל אַבְרִין, וְדִפִּיקוּ דְיִצְר הָרַע אַחְזִי מְרַעָא דְכָל אַבְרִין דְּגוּפָא, וְכָל מָאן דְּאֵלִים גָּבַר, אִי מַתְגַּבְרִין זְכוּוּן אַתְהַפֶּף מִנַּחֲשׁ לְמַטָּה, וּמִדְּמַטָּה כְּלָפִי חֲסֵד וְכָל גּוּפָא אַתְסִי, וְאִם מַתְגַּבְרִין חוּבִין אַתְהַפֶּף מִמַּטָּה לְנַחֲשׁ וּנְשִׁיף כָּל אַבְרִין בְּכַמְה נְשִׁיכִין דְּכֹאִיבִין וּמְרַעִין, בְּהַהוּא זְמַנָּא אַתְמַר בְּדִפִּיקוּ, אִין קוּל עֲנוּת גְּבוּרָה וְאִין קוּל עֲנוּת חֲלוּשָׁה קוּל עֲנוּת אֲנָכִי שְׂמַע (שמות לב יח). קוּל דְּעַנּוּיָא קוּל דְּדִפִּיקוּ דְּבִי מְרַעָא דְּגֻלוּתָא אֲנָכִי שְׂמַע.

וְאִית דְּפִיקוּ מְאִילָנָא דְאִיהוּ בִישׁ, לִית בִּיה טב כְּלָל, דְּמַנְיָה נְפִיק רוח סְעָרָה, דְּאַסְעִיר בִּיה גּוּפִיה דְּבַר נֶשׁ, וְאַתְמַר בִּיה (מלכים א יט יא) רוח חֲזָק מְפָרֵק הָרִים, דְּאִינוּן גְּרַמִּין דְּגוּפָא, וּמְשַׁבַּר סְלָעִים, דְּאִינוּן צְלַעוֹת דְּגוּפָא דְּאִינוּן כְּגוּוֹנָא דְּסְלָעִים, וְהֵאִי אִיהוּ נְפִיק בְּזֵדוֹן וְלִית לִיה מַשְׁקָל וְשַׁעוּר, וּבִיָּה (וינה א ד) וְהָאֲנִיה דְּאִיהוּ גּוּפָא חֲשֻׁבָה לְהַשְׁבַּר, וְהֵאִי דְּפִיקוּ סְלִיק וְנַחֲת בְּגַלִּי יִמָּא, דְּאִינוּן עֶשֶׂר כְּתָרִין תְּתַאֲיִן, כְּגוּוֹנָא דְּאִיהִי מְלָכוּת קְדִישָׁא הַכִּי אִיהוּ מְלָכוּת חֲזִיבָא, כְּגוּוֹנָא דְּמִילָה הַכִּי אִיהִי עֲרָלָה, דְּתַמְזַן סַמְא"ל עֲרַל, וּבַת זִנְגִיָּה עֲרָלָה, נַחֲשׁ וְאַשְׁת זְנוּנִים.

דְּכָבֵד תְּרִי יִרְכִי קֶשׁוּט מַסְטָרָא דְּמַסְאָבוּ תַאוּמִיא"ל תַאוּמִיא"ל, וְלִקְבָלִייהוּ

וְעוֹשָׂה, וּבְמָה אֹמַר וְעוֹשָׂה? בְּהוֹיָהּ, שְׁנֵאמַר בְּהִי יְהִי אֹר, וְיְהִי אֹר. יְהִי אֹר, יְהִי י' בְּאֹר, וְנַעֲשֶׂה אֹרִי, שְׂאוּחוּ בְּשִׁנְיָהֶם בְּעַמּוּד הָאֲמָצְעִי.

וְיֵשׁ דְּפִק שֶׁל עֵץ הַדַּעַת טוֹב וְרַע, שְׂמַתְהַפְּקוּם הַזֶּה יִצְר טוֹב וְיִצְר רַע, וְהוּא הַסּוּר שֶׁל לַהֲט הַחֲרִב הַמַּתְהַפֶּכֶת, שְׂמַתְהַפֶּכֶת מִמַּטָּה לְנַחֲשׁ וּמִנַּחֲשׁ לְמַטָּה, הַדְּפִיק שֶׁל יִצְר הַטוֹב מְרַאֵה בְּרִיאוּת וּרְפוּאָה שֶׁל כָּל הָאִיבָרִים, וְהַדְּפִיק שֶׁל יִצְר הָרַע מְרַאֵה מַחְלָה שֶׁל כָּל אִיבָרֵי הַגּוּף, וְכָל מִי שְׂאֵלִים - גּוּבַר. אִם מַתְגַּבְּרוֹת הַחֲכִיּוֹת, מַתְהַפֶּף מִנַּחֲשׁ לְמַטָּה, וּמִדְּמַטָּה כְּלָפִי חֲסֵד וְכָל הַגּוּף נִרְפָּא, וְאִם מַתְגַּבְּרוֹת הַחֲטָאִים, מַתְהַפֶּף מִמַּטָּה לְנַחֲשׁ, וּנּוֹשֵׁף אֶת כָּל הָאִיבָרִים בְּכַמְה נְשִׁיכוֹת שֶׁל כְּאֵבִים וּמַחְלוֹת. בְּאוֹתוֹ זְמַן נֵאמַר עַל הַדְּפִיק, אִין קוּל עֲנוּת גְּבוּרָה וְאִין קוּל עֲנוּת חֲלוּשָׁה קוּל עֲנוּת אֲנָכִי שְׂמַע, הַקּוּל שֶׁל הַעַנּוּי, הַקּוּל שֶׁל הַדְּפִיק בְּבִית הַחֲלִי שֶׁל הַגְּלוּת אֲנָכִי שְׂמַע. וְיֵשׁ דְּפִק מִן הָאִילוּל שְׁהוּא רַע, וְאִין בּו טוֹב כְּלָל, שְׂמַמְנוּ יוֹצֵאת רוח סְעָרָה שְׂמַסְעִירָה בּו אֶת גּוּף הָאָדָם, וְנֵאמַר בּו רוח חֲזָק מְפָרֵק הָרִים, שְׁהֵם עֲצֻמוֹת הַגּוּף, וּמְשַׁבַּר סְלָעִים, שְׁהֵם צְלַעוֹת הַגּוּף, שְׁהֵם כְּמוֹ הַסְּלָעִים, וְזֶהוּ שְׂוִיצָא בְּזֵדוֹן וְאִין לוֹ מַשְׁקָל וְשַׁעוּר, וּבּו וְהָאֲנִיה, שְׁהִיא הַגּוּף, חֲשֻׁבָה לְהַשְׁבַּר, וְזֶה הַדְּפִיק שְׁעוּלָה וְיִוֵּרֵד בְּגַלִּי הַיָּם, שְׁהֵם עֶשְׂרָה כְּתָרִים תַּחְתּוּנִים. כְּמוֹ שְׂמַתְהַפֶּכֶת הַקְּדוּשָׁה - כְּףָּ הִיא מְלָכוּת הַרְשָׁעָה, כְּמוֹ שְׂמַתְהַפֶּכֶת - כְּףָּ הַעֲרָלָה, שְׂשֵׁם סַמְא"ל עֲרַל, וּבַת זִנְגִיָּה עֲרָלָה, נַחֲשׁ וְאַשְׁת זְנוּנִים.

כְּגוּר שְׁנֵי יִרְכִי הָאֲמַת מִצַּד הַסְּמָאָה תַאוּמִיא"ל תַאוּמִיא"ל, וּכְנַגְדָּם נֵאמַר תְּהַמַּת יְכַסְיָמוּ יָרְדוּ

אַתְמַר (שמות טו ה) תְּהַמַּת יְכַסְיָמוּ יָרְדוּ בְּמַצּוּלוֹת כְּמוֹ אָבֹן, לְקַבֵּל עַמּוּדָא דְאַמְצְעִיתָא אִיהוּ עוּגִיא"ל דְּמַתְמַזְן עוּג מְלָף הַבְּשָׂן, מַסְטָרָא דְתָרִין דְּרוּעִין אִינוּן (אגניא"ל) עוּזִיאַל, אַגְנִיאַל מַתְמַזְן אַגְג, וּבִיָּה כִּי גָּאָה גָּאָה סוּס וּרְכָבוּ רָמָה כִּיָּם (שם א), עוּזִיאַל"ל, מַתְמַזְן עֲזָאוּל, וּמַתְמַזְן עֲזָא"ל וְעֲזָאוּל"ל, וְאִיהוּ חֲזוּרִיא"ל, יְכַרְסְמִנְהָ חֲזִיר מִיַּעַר (תהלים פ יד), וְעֲלִיָּה אַתְמַר (בראשית כז מ) וְעַל חֲרָבָף תַּחֲזִי, וְאִיהוּ שַׁעֲרִיא"ל, דְּמַתְמַזְן רוח סְעָרָה, וְאִיהוּ עֶשׂוּ אִישׁ שַׁעֲרָה, וּמַתְמַזְן שַׁעֲרָה בְּאַשָׁה עֲרוּה, וְעֲלִיָּה אַתְמַר הַהוּא דְאַתְמַר בִּיה (שמות טו ב) עֲזִי וְזַמְרַת י"ה וְיְהִי לִי לִישׁוּעָה, יְהו"ה אִישׁ מְלַחְמָה יְהו"ה שְׂמוּ וְגוּמַר.

דְּכָבֵד בִּינָה דְאַתְמַר בְּהָ אֶלְף בִּינָה, אֶלִּין אֶלּוּפִי עֶשׂוּ, לְקַבֵּל חַכְמָה אֲדָם בְּלִיעַל אִישׁ אָוִן, לְעֵילָא כְּתַרִיא"ל (ג"א כְּתַרִיא"ל) לְקַבֵּל כְּתַר עֲלִיוֹן, וּמַתְמַזְן כְּרַת לְכָל אֶלּוּ שְׁעוּבָרִים עַל הַתּוֹרָה, וְאוֹתָם כְּתָרִים תַּתְחַתּוּנִים הֵם קְלַפּוֹת לְעֶשֶׂר הַסְּפִירוֹת, וְעֶשֶׂר סְפִירוֹת בְּתוֹכָן הַמַּת, וְאֶלּוּ הַקְּלַפּוֹת הֵן מְחַצְּהָ בֵּין יִשְׂרָאֵל לְאַבְהֵם שְׂבִשְׂמִים. בְּקַלְפּוֹת הַלְלוּ מַתְלַבֵּשׁ הַקְּדוּשׁ כְּרוּף הוּא וּשְׂכִינְתּוֹ, לְקַיֵּם בְּשְׂכִינְתּוֹ וּמְלָכוּתוֹ כְּכָל מְשָׁלָה, וּלְקַיֵּם בּוּ כִּי מְלָף עַל כָּל הָאֲרָץ אֱלֹהִים, אַבְל לְמַעְלָה בְּמַקּוּמוֹ נֵאמַר לֹא יִגְרַף רַע, אֶלְּא הַקְּלַפּוֹת שְׁלוּ לְמַעְלָה הֵן לְבוּשִׁים מְפָמָה גּוּנִים יָפִים שֶׁל אֹר, שְׂמַהֶם הַתְּפֹשֵׁט הַקְּדוּשׁ כְּרוּף הוּא בְּגָלוּת, וְהַתְּלַבֵּשׁ בְּאַחֲרִים הַלְלוּ כְּדִי לְשַׁמֵּר אֶת יִשְׂרָאֵל, שְׁהֵם מַתְלַבְּשִׁים בְּקַלְפּוֹת הַלְלוּ, וְזֶהוּ כְּכָל צְרָתָם לוֹ צַר וְכו'. בְּהַתְחַלָּה גְּתָן אוֹתָם בִּיַּדִּי הַשְּׁלִיחַ שְׁהוּא גְּבַרִיאַל, וְלֹא הָיָה מִזוּן לְסַמְא"ל וְלַמְּנַחוֹת שְׁלוּ אֶלְּא עַל יְדֵי שְׁלִיחַ, לֹא עַל יְדֵי הַקְּדוּשׁ כְּרוּף הוּא, וְזֶה

בְּמַצּוּלוֹת כְּמוֹ אָבֹן, כְּנַגְדׁ הַעַמּוּד הָאֲמָצְעִי הוּא עוּגִיא"ל, שְׂמַשֵּׁם עוּג מְלָף הַבְּשָׂן, מִצַּד שְׂתֵי הַדְּרוּעוֹת הֵם (אגניא"ל) עוּזִיאַל, אַגְנִיאַל מַשֵּׁם אַגְג, וּבּו כִּי גָּאָה גָּאָה סוּס וּרְכָבוּ רָמָה כִּיָּם. עוּזִיאַל"ל מַשֵּׁם עֲזָאוּל, וּמַשֵּׁם עוּזָא"ל וְעֲזָאוּל"ל, וְהוּא חֲזוּרִיא"ל, יְכַרְסְמִנְהָ חֲזִיר מִיַּעַר, וְעֲלִיוֹ נֵאמַר וְעַל חֲרָבָף תַּחֲזִי, וְהוּא שַׁעֲרִיא"ל, שְׂמַשֵּׁם רוח סְעָרָה, וְהוּא עֶשׂוּ אִישׁ שַׁעֲרָה, וּמַשֵּׁם שַׁעֲרָה בְּאַשָׁה עֲרוּה, וְעֲלִיוֹ הַתְּגַבֵּר אוֹתוֹ שְׁנֵאמַר בּו עֲזִי וְזַמְרַת י"ה וְיְהִי לִי לִישׁוּעָה, יְהו"ה אִישׁ מְלַחְמָה יְהו"ה שְׂמוּ וְגוּמַר. כְּנַגְדׁ בִּינָה שְׁנֵאמַר בְּהָ אֶלְף בִּינָה - אֶלְּא אֶלּוּפִי עֶשׂוּ, כְּנַגְדׁ חַכְמָה - אֲדָם בְּלִיעַל אִישׁ אָוִן, לְמַעְלָה - כְּתַרִיא"ל (כְּתַרִיא"ל) כְּנַגְדׁ כְּתַר עֲלִיוֹן, וּמַשֵּׁם כְּרַת לְכָל אֶלּוּ שְׁעוּבָרִים עַל הַתּוֹרָה, וְאוֹתָם כְּתָרִים תַּתְחַתּוּנִים הֵם קְלַפּוֹת לְעֶשֶׂר הַסְּפִירוֹת, וְעֶשֶׂר סְפִירוֹת בְּתוֹכָן הַמַּת, וְאֶלּוּ הַקְּלַפּוֹת הֵן מְחַצְּהָ בֵּין יִשְׂרָאֵל לְאַבְהֵם שְׂבִשְׂמִים. בְּקַלְפּוֹת הַלְלוּ מַתְלַבֵּשׁ הַקְּדוּשׁ כְּרוּף הוּא וּשְׂכִינְתּוֹ, לְקַיֵּם בְּשְׂכִינְתּוֹ וּמְלָכוּתוֹ כְּכָל מְשָׁלָה, וּלְקַיֵּם בּוּ כִּי מְלָף עַל כָּל הָאֲרָץ אֱלֹהִים, אַבְל לְמַעְלָה בְּמַקּוּמוֹ נֵאמַר לֹא יִגְרַף רַע, אֶלְּא הַקְּלַפּוֹת שְׁלוּ לְמַעְלָה הֵן לְבוּשִׁים מְפָמָה גּוּנִים יָפִים שֶׁל אֹר, שְׂמַהֶם הַתְּפֹשֵׁט הַקְּדוּשׁ כְּרוּף הוּא בְּגָלוּת, וְהַתְּלַבֵּשׁ בְּאַחֲרִים הַלְלוּ כְּדִי לְשַׁמֵּר אֶת יִשְׂרָאֵל, שְׁהֵם מַתְלַבְּשִׁים בְּקַלְפּוֹת הַלְלוּ, וְזֶהוּ כְּכָל צְרָתָם לוֹ צַר וְכו'. בְּהַתְחַלָּה גְּתָן אוֹתָם בִּיַּדִּי הַשְּׁלִיחַ שְׁהוּא גְּבַרִיאַל, וְלֹא הָיָה מִזוּן לְסַמְא"ל וְלַמְּנַחוֹת שְׁלוּ אֶלְּא עַל יְדֵי שְׁלִיחַ, לֹא עַל יְדֵי הַקְּדוּשׁ כְּרוּף הוּא, וְזֶה

דאיהו גבריאל, ולא הנה מזונא לסמאל ולמשריין דיליה אלא על ידי שליחא, בגין חובין דישראל אתלפשא הוא בהון, ובכביכול אתי ליה על ידי דקודשא בריה הוא, להאי אם ישראל אזלין בארץ מישר ומקיימין אורייתא ופקודין דיליה, ואם חס ושלום לא מקיימין אורייתא ופקודין דיליה, יהיב עשר פתין בידי דסמאל, ולא צריך מזונא לא מיא דקודש ברוך הוא, כל שפן משלוחו, ונה לפרעה שאמר לי יאורי ואני עשיתי, משום שראה כתרם נכרים ביד סמאל, שבתחלה, כשהיו הפתחים הפתוחים בידי הקדוש ברוך הוא, מה כתוב בשראל? וראו כל עמי הארץ כי שם יהוה נקרא עליך, ובזמן שאותם כתרם נכרים ביד סמאל, לא פוחדים אמות העולם משראל ועושים בהם כרצונם, עד שעת הגלות שיתקיים בהם ואת רוח הטמאה אעביר וכו', שאלו הקלפות גורמות להפדרה בין הקדוש ברוך הוא ובין ישראל, וזהו הסוד של פי אם עונותיכם היו מבדלים בינכם ובין אלהיכם, ועתיד הקדוש ברוך הוא להעביר את הקלפות הללו ולהראות לישראל במחשבת שם שפנים, זהו שכתוב ולא יכנף עוד מוריה והיו עניף רואות את מוריה, ולא תהיה מחצה בין הקדוש ברוך הוא ושכינתו ובין ישראל. ובזמן שעשר הספירות מתלבשות בקלפות הללו, אלו שפירים את הקלפות עושים שבויה בשמות ובהגיונות של הקדוש ברוך הוא לקלפות הללו ומבטלים את הגזרה, ועל הקלפות הללו אמרו שצריך הבדלה, שהקדוש ברוך הוא התלבש בהם בימות החל, ובשבת מתפשט מהם ומתלבש בלבושי הקדוש, ועשרה לבושים מנהון ואתלפשא בלבושין

דקדוש, ועשרה לבושין אינון דקדוש, דאתמר בהון (דברים לב יב) יהוה פדר ינהנו ואין עמו אל נכר, בד"ד עשר, כחושפן עשר קליפות דחול, פד אתלפשא בהון אתמר (ויקרא יג טו) פדר ישב מחוץ למחנה מושבו, בהיה קליפה דגרים פר נש לאתלפשא שם ה' ביה נטיל נוקמא, ובגין דא לא תשא את שם יהוה אלהיך לשוא (שמות כ ז), ובגין דא תקינו בהבדלה המבדיל בין קדוש לחול ובין אור לחשך, דלא יחבר קליפין דחול לקליפין דקדוש, ולא יעביד לון תערוכת. ודא איהו (ויקרא יט ט) שדך לא תזרע פלאים ובגד פלאים שעטנו, וכל מאן דערב לון אתמר ביה (במדבר כ ט) את מקדש יהוה טמא וגומר, דבשבת דאתפשט קודשא בריה הוא מאלין לבושין ואתלפשא בלבושין דקודשא, לא צריך לקרבא ללבושין (לפניהם) לבושי חל, שהמח לא מקבל טמאה. זהו שכתוב הלא כה דברי פאש נאם יהוה, שבו לא יכול להתערב שום ערוב, אלא בלבושים שמתלבש בשבת ויום טוב יכול להתערב, ובשבילם צוה לעשות הבדלה, שלמשה יש עץ מערב טוב ורע פלאים, ועליו נאמר ומעץ הדעת טוב ורע לא תאכל ממנו, שאתו המח שלו בבריאה יכולה להתערב עמו קלפה, אבל המח שהוא אור בדרך אצילות, לא יכולה להתערב עמו (טו) שום תערוכת. ויש אילן של טוב ורע של הקלפות, שאותם גרעינים הם מבפנים רע, והמח דק מבחוץ טוב, ויש שמח דק מבחוץ טוב, ומח גדול רע מבפנים, כמו זהב וכסף מעט מצפה מבחוץ ועפרת סיגים מבפנים, זה מוניטין של שקר, פיו טוב ולבו רע, ויש

הם של קדוש, שנאמר בהם יהוה פדר ינהנו ואין עמו אל נכר. כחשבון עשר קלפות החל, כשמתלבש בהם, נאמר פדר ישב מחוץ למחנה מושבו, באותה קלפה שגורם אדם להתלבש בה שם ה', בו נוטל נקמה, ובשביל זה לא תשא את שם יהוה אלהיך לשוא, ובשביל זה תקנו בהבדלה המבדיל בין קדוש לחול ובין אור לחשך, שלא יחבר קלפות החל אל קלפות הקדוש, ולא יעשה להם תערוכת. וזהו שדך לא תזרע פלאים, ובגד פלאים שעטנו, וכל מי שמערב אותם, נאמר בו את מקדש יהוה טמא וגומר, שבשבת שמתפשט הקדוש ברוך הוא מאלו הלבושים ומתלבש בלבושי קדוש, לא צריך לקרב ללבושין (לפניהם) לבושי חל, שהמח לא מקבל טמאה. זהו שכתוב הלא כה דברי פאש נאם יהוה, שבו לא יכול להתערב שום ערוב, אלא בלבושים שמתלבש בשבת ויום טוב יכול להתערב, ובשבילם צוה לעשות הבדלה, שלמשה יש עץ מערב טוב ורע פלאים, ועליו נאמר ומעץ הדעת טוב ורע לא תאכל ממנו, שאתו המח שלו בבריאה יכולה להתערב עמו קלפה, אבל המח שהוא אור בדרך אצילות, לא יכולה להתערב עמו (טו) שום תערוכת. ויש אילן של טוב ורע של הקלפות, שאותם גרעינים הם מבפנים רע, והמח דק מבחוץ טוב, ויש שמח דק מבחוץ טוב, ומח גדול רע מבפנים, כמו זהב וכסף מעט מצפה מבחוץ ועפרת סיגים מבפנים, זה מוניטין של שקר, פיו טוב ולבו רע, ויש

דא מוניטא דשקרא, פומיה טב ולפיה ביש, ואית דאיהו קליפה מלכר ומוחא מלגאו, ועלייהו אתמר גולל אור מפני חשך וחשך מפני אור. ויש עץ למטה של עבודה זרה שאין לו מח, אלא קלפה מבפנים ומבחוץ, ועליו נאמר לא כן הרשעים פי אם כמורן אשר תדפנו רוח, והיא האשרה שנוטעים אמות העולם לפני עבודה זרה, שפרזה מוך אשר תדפנו רוח. בזמן שיבא מלך המשיח, עתיד הקדוש ברוך הוא להעביר את כל הקלפות הללו למעלה ובאמצע ולמטה, ולא תהיה ערוביה בפמליה של מעלה, באותו זמן יהיה ביד יתנונו, לישראל, ואין עמו אל נכר, באותו זמן ותוסף ללדת, נוספת רוח של קדש על ישראל. זהו שפתיב ונתתי לכם לב חדש ורוח חדש אתם בקרבכם.

רבי אלעזר ורבי יוסי היו אולי בארחה, אודמן רבי אלעאי עמהו, אמר רבי יוסי לרבי אלעזר שמעת בהאי קרא אמאי אתמר ביה את את תרי ומני, בתר דאמר ותוסף ללדת את אחיו, מאי את הבל, והא תלת רבויין הוה, תריין אתין רבויין, ותוסף ללדת רבוייא, הא תלת רבויין, אמר ליה שמענא דתלת רבויין אלן אינון תלת טפין דאודריקו מאדם קדמאה (ג"א קדמאה דאתמר בהון אלה), אמר ליה והא אנא שמענא (בראשית ב ד) אלה תולדות השמים והארץ תמן רח"ו, אמר ליה ודאי הכי הוא, דמתמן הוה קון יסודיה ועקריה קדם דאתא לעלמא, אמר ודאי רוא עלאה אתגלייא דלא שמענא עד השתא.

(אמר המגיה זה הלשון מצאתי בס"א)

אמר רבי יוסי ובי אולי בארחה, אודמן רבי אלעאי עמהו, אמר רבי יוסי לרבי אלעזר שמעת בהאי קרא אמאי אתמר ביה את את תרי ומני, בתר דאמר ותוסף ללדת את אחיו, מאי את הבל, והא תלת רבויין הוה, תריין אתין רבויין, ותוסף ללדת רבוייא, הא תלת רבויין, אמר ליה שמענא דתלת רבויין אלן אינון תלת טפין דאודריקו מאדם קדמאה (ג"א קדמאה דאתמר בהון אלה), אמר ליה והא אנא שמענא (בראשית ב ד) אלה תולדות השמים והארץ תמן רח"ו, אמר ליה ודאי הכי הוא, דמתמן הוה קון יסודיה ועקריה קדם דאתא לעלמא, אמר ודאי רוא עלאה אתגלייא דלא שמענא עד השתא.

אמר ליה אם כן אלן טפין דאתוספו הוה מאי נינהו, אמר ודאי על אלן תלת טפין שריין תלת חכמות, חד איהו חכמת המחקר, ותניינא חכמת הדבור, ותליתאה חכמת המעשה, ואינון תלת עלמין סתימין, תלת טפין דתליין מן מוחא עלאה סגול"ל על שלש הטפות הללו שורות שלש חכמות, אחת היא חכמת הדבור, והשניה חכמת הדבור, והשלישית חכמת הדבור.

קרינן ליה, ואית תלת עלאין עלייהו דתליין ממוחא סתימא דעתיקא דעתיקו, ואינון סגולתא, תלת עלאין אתרמיוו ב' עלאה דאית לה קוצא לעילא וקוצא לתתא וכו באמצעיתא, ותלת טפין תניינין דאינון סגול"ל מן י' תתאה, ורוא דמלה בראשית, תלת מאדם קדמאה, ותלת מאדם תתאה, ובאלן תלת נקודין אתמר (ישעיה מד ו) אני ראשון ואני אחרון ומבלעדי אין אלהים, ואלן אינון תלת גלגולין דאדם קדמאה, דתלת טפין דאודריקו בתלת אבהו, דבהון.

יברכך יהו"ה יאר יהו"ה ישא יהו"ה, ותלת תניינין בכרית ותרי סמכי קשומ, דנח שם ויפת מתמן הוה, דאתמר ביה נח איש צדיק מסמרא צדיק חי עלמין, שם ויפת, מסמרא דתריין סמכי קשומ, ורוא דמלה הוה, (משלי ל ד) מה שמו ומה שם בנו כי תדע, מה שמו באימא עלאה דמתמן חכמה, ומה שם בנו באימא תתאה אשתמודעא, אבל תלת גלגולין בתלת אבהו, ותלת בתלת סמכין דלתתא, ואלן שית הוה עתידין למתוי תלת בשת ותלת בהבל, אלא דפרח י' משת דאיהי נקדה וכו' (ע"כ מס"א).

תוספת לתקונא שתין ותשעה.

ועוד ותוסף ללדת את אחיו את הבל, רבי יוסי ורבי אלעאי הוו אזלי בארחה, אודמן רבי אלעזר עמהו, אמרו ודאי עלך אתמר (בראשית כח יא) ויפגע במקום דאערענא בשכינתא, אמר לון עלייכו אתמר (שם לב ב) ויפגעו בו מלאכי אלהים, מאי מלאכי אלהים, אלן דאתמר בהון (תהלים קד ד) עושה מלאכיו רוחות, דרוחין דילכוון מרוחא דקודשא בריך הוא, (ג"א דקודשא) חדו בלהו בארחה. אמר רבי יוסי לרבי אלעזר מאי ותוסף ללדת את אחיו את הבל, ועוד מאי אתא לרבות ותוסף, ותרין אתין את אחיו את הבל.

והשלישית חכמת המעשה, והן שלשה עולמות נסתרים, שלש טפות שתלויות מן המוח העליון שקוראים לו סגול"ל ויש שלש עליונות מעליהם שתלויות מהמח הסתום של עתיק העתיקים, והן סגולת"א, שלש העליונות נרמזו ב' העליונה שיש לה קוץ למעלה וקוץ למטה וגוף באמצע, ושלש טפות שניות שהן סגול"ל מ' הפחתונה, וסוד הדבר בראשית, שלש מאדם הראשון, ושלש מאדם הפחתון, ובשלש הנקודות הללו נאמר אני ראשון ואני אחרון ומבלעדי אין אלהים, ואלו הם שלשת הגלגולים של אדם הראשון, ששלש טפות שונרקו בשלשת האבות, שבהם.

יברכך יהו"ה, יאר יהו"ה ישא יהו"ה, וישא יהו"ה, וישלשה שניים בכרית ושני עמודי האמת, שנח שם ויפת היו משם, שנאמר בו נח איש צדיק, מצד של צדיק חי העולמים, שם ויפת מהצד של שני עמודי האמת, וסוד הדבר כאן - מה שמו ומה שם בנו כי תדע. מה שמו, באם העליונה ששם חכמה, ומה שם בנו, באם הפחתונה, הוא נודע, אבל שלשה גלגולים בשלשה אבות, ושלשה בשלשת העמודים שלמטה, ואלו הששה היו עתידים להיות שלשה בשת ושלשה בהבל, אלא שפרחה משם י' משת שהיא נקדה כו'.

תקון ששים ותשעה

ועוד ותוסף ללדת את אחיו את הבל, רבי יוסי ורבי אלעאי היו הולכים בדרך. הודמן רבי אלעזר עמהם. אמרו: ודאי עליך נאמר ויפגע במקום, שפגשנו בשכינה. אמר להם: עליכם נאמר ויפגעו בו מלאכי אלהים. מה זה מלאכי אלהים? אלו שנאמר בהם עושה מלאכיו ורוחות, שרוחותיכם מרוחו של הקדוש ברוך הוא (של הקדוש). שמחו כלם בדרך. אמר רבי יוסי לרבי אלעזר: מה זה ותוסף ללדת את אחיו את הבל? ועוד, מה בא לרבות ותוסף, ושתי אתים - את אחיו את הבל?

אמר ליה ודאי ותוסף דא תוספת רוחא דקודשא דאיהו עמודא דאמצעייתא, מתמן אתוסף ליה רוחא דקודשא, תרין אתין לרבות ביה נשמתא ונפשא משכינתא עלאה ותתאה, ומאי הוה תוספת על רוחא דא חכמה מאדם עלאה.

אמר רבי יוסי שמענא דתלת רבויין אלין, אינון תלת טפין דאזדריקו ממוחא סתימא דכל סתימין, ואלין אינון תלת גלגולין, ואלין תלת טפין, שמענא דאינון לקבל תלת נשים, דאתמר בהון (משלי יד א) חכמות נשים בנתה ביתה, יחד אופה וחד עורכת וחד מקטפת, לההיא דאתמר בה (במדבר טו ב) ראשית עריסתיכם חלה, ודא חלה דפסח דאיהי סגולת"א, איהי טפה קדמאה ומינה אזדריקו תלת טפין, ואינון תלת יודין י"י י"י דאינון סגולת"א ודאי, ואינון י"י יברכה י"י יאר י"י שא, ובאן אתר אזדריקו בתלת אבהן, דתמן נחית אדם בתלת גלגולין, ומאן אתר אזדריקו מההוא דנחית בהון (דא יח"ו) מסטרא דחכמה עלאה.

ולקבל תלת טפין אלין תקינו תלת מצות בפסח, חד (דף קו ע"א) מצה דלעילא לברכא בה המוציא, תניינא לחם משנה, תליתאה לחם עוני בלא מלחא, דהא אתמר (ויקרא ב יג) על כל קרבנך תקריב מלח, בגין דאיהי מצה פרוסה, כגוונא (דניאל ה כח) דפריס פריסת מלכותך, עד דתהא שלימה לא צריך לקרבא עלה מלח, דאיהו חל"ם, ומאי ניהו חל"ם אמצעי (דכלהו תלת), תלת טפין עלאין אינון סגולת"א, דתליין ממוחא סתימא עתיקא דעתיקין.

תלת טפין אזדריקו בגולגלתא ממוחא

אמר לו: ודאי ותוסף זו תוספת של רוח הקדש, שהיא העמוד האמצעי, משם נוספה לו רוח הקדש, שני אתים לרבות בו נשמה ונפש מצד של השכינה העליונה והתחתונה, ומה הייתה תוספת על הרוח? זו החכמה מאדם הראשון.

אמר רבי יוסי: שמעתי ששלישת הרבויים הללו הם שלש הטפות שנוקרו מהמח הנסתר של כל הנסתרים, ואלו הם שלשה גלגולים, ואלו שלש הטפות, שמעתי שהן כנגד שלש נשים שנקמר בהן חכמות נשים בנתה ביתה, שאחת אופה, ואחת עורכת, ואחת מקטפת, אל אותה שנקמר בה ראשית עריסתיכם חלה, וזו חלה של פסח שהיא סגולת"א, היא טפה ראשונה, וממנה נוקרו שלש טפות, והם שלשה יודין י"י י"י שהם סגולת"א ודאי, והם י"י יברכה, י"י יאר, י"י שא, ובאיהן מקום נוקרו: בשלישת האבות, שלשם ירד אדם בשלישה גלגולים, ומאיהן מקום נוקרו: מאותו שינד בהם (וח יח"ו) מצד החכמה העליונה.

וכנגד שלש הטפות הללו תקנו שלש מצות בפסח, אחת המצה שלמעלה לברך בה המוציא, השנייה לחם משנה, השלישית לחם עני בלי מלח, שהרי נאמר על קרבנך תקריב מלח, משום שהיא מצה פרוסה, כמו שפורס פריסת מלכותך, עד שתהיה שלמה לא צריך להקריב עליה מלח, שהוא חל"ם, ומה הוא חל"ם? שהוא אמצעי (של כל השלש). שלש הטפות העליונות הן סגולת"א, שתלויות מהמח הנסתר העתיק של העתיקים.

שרש טפות נוקרו בגלגלת מן

תניינא ואינון סגול"ל, באן אזדריקו, בתרי סמכי קשוט וברית, דאינון לקבליהו נח שם ויפת, נח אזדריק בצדיק, הוה דכתיב (בראשית ט) נח איש צדיק, שם ויפת בתרי סמכי קשוט, ועליהו אתמר ברא שית, תלת טפין עלאין דאינון סגולת"א, דאזדריקו ממוחא סתימא, אינון קוצא דאת י" לעילא וקוצא דילה לתתא, וגו באמצעייתא דילה, מוחא דאזדריקו תלת טפין אלין מינה, איהי י", ודא י" דאיהי לעילא מאת א, י" לתתא מן א מוחא תניינא, ותלת טפין דאזדריקו מינה אינון סגול"ל, תלת טפין דאדם קדמאה דאינון תלת גלגולים, ותלת דאדם תניינא תלת גלגולין.

מאן אדם עלאה ואדם תניינא, אלא (משלי ל ח) מה שמו ומה שם בנו, מה שמו אדם עלאה, מה שם בנו אדם תתאה, ותרוייהו אתרמיזו בההוא קרא דאמר משה, (שמות ג א) ואמרו לי מה שמו מה אמר, תלת טפין חד אופה במוחא דאיהו לקבל ימינא, דאיהו אופה דאיהו שר האופים, וחד עורכת דא מוחא דאיהו מסטרא דשמאלא, דאתמר בה (משלי ט ב) אף ערכה שלחנה, והא אוקמוהו שלחן בצפון לקבל לבא, וחד מקטפת לקבל מוחא דאיהו לאחורא כלפי כתר, ולקבל אילין תלת טפין אינון תלת יודין דאינון ביו"ד ה"י ואו ה"י, דמעידין על עלת כל העלות, דעליה אתמר (ישעיה מד ו) אני ראשון ואני אחרון ומבלעדי אין אלהים, דאיהו ראשון ואחרון ומבלעדי אין אלהים.

ובשית תקונין אלין בעא קודשא בריך הוא למברי לשת, למהוי שמייה שית, למהוי ביה תלת גלגולין דאדם ותלת דהבל,

המח השני, והן סגול"ל, איפה נוקרו? בשני עמודי אמת וברית, שהם כנגד נח שם ויפת. נח נוקר בצדיק, זהו שכתוב נח איש צדיק, שם ויפת בשני עמודי אמת, ועליהם נאמר ברא שית. שלש טפות עליונות שהן סגולת"א, שנוקרו מהמח הנסתר, הן הקוץ של האות י" למעלה, והקוץ שלה למטה, והגו באמצעייתה, המח שנוקרו שלש הטפות הללו ממנו, הוא י", וזו י" שהיא מעל לאות א, י" למטה מן א - המח השני, ושלוש הטפות שנוקרו ממנה הן סגול"ל, שלש הטפות של אדם הראשון שהם שלשה גלגולים, ושלוש של האדם השני שלשה גלגולים.

מי האדם העליון והאדם השני? אלא מה שמו ומה שם בנו. מה שמו? אדם עליון, מה שם בנו? אדם תחתון, ושניהם נרמזו באותו פסוק שאמר משה, ואמרו לי מה שמו מה אמר? שלש טפות, אחת אופה במח שהוא כנגד ימין, שהוא האופה, שהוא שר האופים, ואחת עורכת זה המח, שהוא מצד השמאל, שגמר בה אף ערכה שלחנה, והרי פרשהו שלחן בצפון כנגד הלב, ואחת מקטפת כנגד המח, שהוא לאחור כלפי כתר, וכנגד שלש הטפות הללו הם שלש יודים, שהם ביו"ד ה"י וא"ו ה"י, שמעידין על עלת כל העלות, שעליו נאמר אני ראשון ואני אחרון ומבלעדי אין אלהים, שהוא ראשון ואחרון ומבלעדי אין אלהים.

ובששת התקונים הללו רצה הקדוש ברוך הוא לברא את שנת, שיהיה שמו שית, שיהי בו שלשה גלגולים של אדם ושלושה של הבל, אלא שפירקה י" משת,

אָלָא דְפָרַח י' מִשֵּׁת דְּאִיְהִי נִקְוֵדָה אַבְן שְׁתִּיָּה דְמַתְמָן הוֹשֵׁתָת עֲלָמָא.

וּבְהָא י' חַב יוֹסֵף, הָדָא הוּא דְכְתִיב (בראשית מט כד) וַתִּשָּׁב בְּאִיתָן קִשְׁתּוֹ וַיִּפְּזוּ זְרוּעֵי יָדָיו, מֵאִי וַיִּפְּזוּ, דְּאִזְדְּרִיקַת טִיפָּה דְּאִיְהִי י' בֵּין עֶשֶׂר אַצְבָּעָאן, וְאַתְּפִלִּיגַת לְעֶשֶׂר נִיצוּצִין דְּאִזְדְּרִיקוּ מִקִּשְׁתַּת דְּאִיְהוּ בְרִית, וּבְאָן אַתְר אִזְדְּרִיקוּ בַּעֲשָׂרָה הַרוּגֵי מַלְכוּת, אָמַר לִיה, וְהָא שְׂמַעְנָא דַּעֲשָׂרָה הַרוּגֵי מַלְכוּת בְּנֵי יַעֲקֹב הוּוּ, אָמַר לִיה חֵס וְשְׁלוֹם, אָלָא בְּדִיקְנִיָּהוּ הוּוּ.

אָמַר לִיה וּמָאן גָּרִים דְּאִזְדְּרִיקוּ תַמָּן, אָמַר לִיה דִּיקְנָא דְּאִבּוּהָ דְּאִזְדְּמָן לְגַבִּיה, דִּיהוּ דִּיקְנָא דְּאָדָם קְדָמָאָה, דָּא גָרִים דְּאִזְדְּרִיקוּ לוֹן, וְנַעֲץ צְפִרְנָיו בְּקַרְקַע וּבְרַח גְרַמִּיה, וְלָא אִזְדְּרִיקוּ (בְּהֵימָא וּזְנָה, דְּאִי לָא דְּאַתְחִיזֵא לִיה דִּיקְנָא דְּאִבּוּהָ לָא הוּוּ אִזְדְּרִיקוּ חֵכֵי, וְדִיקְנָא דְּאִבּוּהָ גָרִם דִּהֵימָא טַפָּה וּנְיָם וַיֵּצֵא חַחוּצָה, וְלָא בַּעֲבִירָה, וּבִשְׂכַר וּנְיָם). (ג"א בְּהָא וּזְנָה, דְּאִי הוּוּ רִיק לֹון בְּהָא וּזְנָה, הוּוּ יִשְׂרָאֵל טַבְעִין בְּיָמָא, וְלָא לְמַנְנָא אִוְקְמוּהָ קְדָמָאֵין, בִּשְׂכַר וּנְיָם). (דף קי ע"ב) הָיִם רָאָה וַיִּנָּס (תהלים קיד א), וְאִי לָא, לָא הוּוּ נְפָקִין יִשְׂרָאֵל מִן יַמָּא, וְאִיְהוּ קַבִּיל עוֹנֵשִׂיה בְּאֵלִין עֲשָׂרָה הַרוּגֵי מַלְכוּת, דִּיהוּ עֵתִידִין לְמִיפַק מִיְנִיה עֲשָׂרָה שְׂבָטִין, וּבְגִין דָּא הוּוּ עֲשָׂרָה הַרוּגֵי מַלְכוּת כְּגוֹנוּנָא דַּעֲשָׂרָה שְׂבָטִין דִּיהוּ עֵתִידִין לְמִיפַק מִיְנִיה, וְהוּוּ חֲשְׁבִין חֲבָרִיא דַּעֲשָׂרָה בְּנֵי יַעֲקֹב הוּוּ.

אָמַר לִיה אַם פִּן מָאן יְהִיב רְזָא דָּא בִּשְׁת, (אָמַר לִיה נִשְׁמַתְהוּן דְּצִדִיקָא אַתְּבְרִיאוּ קָדָם דְּאַתְּבְרִי עֲלָמָא כְּמַח דְּאִוְקְמוּהָ קְדָמָאֵין), (ג"א כמ"ש בְּרַאשִׁית, אֵין רַאשִׁית אָלָא נִשְׁמָה, וְכוּ עֵין לְקַמֵּן אָלָא נִשְׁמָה, וְכוּ עֵין לְקַמֵּן קִיב עֵי"א). אָמַר לוֹ, בְּגִלְל זָה אָמַר הַפְּתוּב מְגִיד מְרַאשִׁית אַחְרִית, וּמִשּׁוּם זָה שְׁ"ת הוּא סִיּוּם הָאוֹתוֹת, וּמִהֶם נוֹדְעִים רַאשׁ וּבְגִין דָּא שְׁת אִיְהוּ סִיּוּמָא דְּאַתְנוּן, וּמִיְנִיָּהוּ אֲשַׁתְּמוּדְעָאן רִישָׁא דְּאַתְנוּן

דְּאִיְהוּ א"ב בַּא"ת פ"ש, וְעוֹד שְׁת, ש' דִּילִיָּה אֵינוּן תְּלַת עַנְפֵי אֵילָנָא לְעִילָא, וְאִיְהִי שְׂרֵשׁ לְתַתָּא, וְאַחֲזֵי בַּהוּן תְּלַת גְּלִגּוּלִין לְעִילָא, וְתַלַּת לְתַתָּא.

ת' תְּפַאָרַת [ש'] שְׁלוֹם, כְּלִיל שֵׁית סְטְרִין, וְדָא דְרָגָא דְּמִשָּׁה, כְּלִיל תְּלַת אַבְהָן וְתַלַּת דְּרָגִין תַּחֲוּתִיָּהוּ, וְאֵינוּן גְּלִגּוּלָא דְּאָדָם, שְׁת אָנוּשׁ הֶבֶל, נַח שֵׁם יַפֶּת, וּמִשְׁתּוּ וְאָנוּשׁ אַתְּחִסּוּ כָּל דְרִין, הָדָא הוּא דְכְתִיב (בראשית כו) אִז הוּחַל לְקִרָא בְּשֵׁם יְהו"ה, אִז הוּא דְאַתְמַר בִּיה (שמות ב') (כִּי מִן הַמַּיִם מִשִּׁיתְהוּ), אִז הוּחַל לְמִיתִי בְּגִלְגּוּלָא, הֵהוּא דְאַתְמַר בִּיה (שם טו א) אִז יִשִּׁיר מִשָּׁה.

וּבְגִין דָּא שְׁת מַתְמָן הוֹשֵׁתָת עֲלָמָא, וּבְגִין דָּא פִי שְׁת לִי אֱלֹהִים זֶרַע אַחַר תַּחַת הֶבֶל, (בראשית ד כה) דְּאַתְמַר בִּיה בְּשֵׁם זָה הֶבֶל, וְאִיּוֹב עָלִיה אָמַר (איוב לח לו) מִי שְׁת בַּטּוּחַת חֲכָמָה, חֲכָמָה מִי"ם עֲלִיוֹנִים, מַתְמָן אַתְּמַשְׁנָה, וּבְגִין דָּא פִי מִן הַמַּיִם מִשִּׁיתְהוּ, ש תְּלַת אַבְהָן, וְדָא מ"ש מִן מִשָּׁה, ה' שְׂכִינְתָּא תַתָּאָה, הֶבֶל ה' ל"ב.

וּכְפַר שְׂמִיה תְרִין זְמַנִּין מִשָּׁה מִשָּׁה (שמות ג ד), לְאַחַדָּא בַתְרִין הֵהִי"ן ה' עֲלָאָה ה' תַתָּאָה, וְלְאַחַדָּא בַתְלַת עַנְפִין וּבַתְלַת שְׂרָשִׁין דְּאֵינוּן שֵׁית, תְרִי זְמַנִּין מ"ה מִמִּשָּׁה אִיְהוּ אַחֲזֵי רְזָא (משלי ל ד) מַה שְׂמוֹ וּמַה שֵׁם בְּנוֹ, דְּבַתְלַת אַבְהָן אַתְּלַבֵּשׁ מ"ה דְלְעִילָא, וּבַתְלַת דְּרָגִין דְּלַתְתָּא מ"ה דְּלַתְתָּא, וּמִשָּׁה כְּלִיל תְּרוּיָּהוּ, אִיְהוּ מְרַפְּכָתָא שְׁלִימְתָא עֲלָאָה וְתַתָּאָה, כְּגוֹנוּנָא דָּא ש מִן מִשָּׁה תְלַת אַבְהָן, דְּאַתְמַר בִּיה (יחזקאל א') וּפְנֵי אַרְיָה אֶל הַיָּמִין וּפְנֵי שׁוּר וּפְנֵי נֶשֶׁר וְכו', מ"ה דְּמִשָּׁה וּדְמוּת פְּנִיָּהֶם פְּנֵי אָדָם, וּבְגִין דְּאִיְהוּ מְרַפְּכָה לְעִילָא וְתַתָּא, אָמַר (שמות ג יג) וְאָמַרוּ לִי מַה שְׂמוֹ מַה אָמַר אֱלֹהִים, אַדְהֵכִי הָא רַבִּי יַצְחָק

הָאוֹתוֹת שְׁהוּא א"ב בַּא"ת כ"ש, וְעוֹד שְׁת, ה'ש' שְׁלוֹ הֵם שְׁלֵשֶׁת עַנְפֵי הָאֵילָן לְמַעְלָה, וְהִיא הַשְּׂרֵשׁ לְמַטָּה, וְהָרָאָה בְּהֵם לְמַטָּה גְּלִגּוּלִים לְמַעְלָה וּשְׁלֵשָׁה מְטָה. ת' תְּפַאָרַת (ש') שְׁלוֹם, כְּלִיל שֵׁית צְדָדִים, וְזוֹ דְרָגַת מִשָּׁה, כְּלִיל שְׁלֵשָׁה אַבּוֹת, וְשְׁלֵשׁ דְרָגוֹת תַּחֲתִיָּהוּ, וְהֵם גְּלִגּוּלֵי שָׁל אָדָם, שְׁת אָנוּשׁ הֶבֶל נַח שֵׁם יַפֶּת, וּמִשְׁתּוּ וְאָנוּשׁ הַתִּיחִסּוּ כָּל הַדּוֹרוֹת, וְהוּוּ שְׂכַתוֹב אִז הוּחַל לְקִרָא בְּשֵׁם יְהו"ה, אִז הוּחַל לְמִיתִי בְּגִלְגּוּלֵי הַמַּיִם מִשִּׁיתְהוּ, אִז הוּחַל לְבַא בְּגִלְגּוּלֵי אִתּוֹ שְׂנַאֲמַר בּוֹ אִז יִשִּׁיר מִשָּׁה. וּבְמִשּׁוּם זָה שְׁת, מִשְׁשׁ הַשְּׁתָת הַעוֹלָם, וּמִשּׁוּם זָה פִי שְׁת לִי אֱלֹהִים זֶרַע אַחַר תַּחַת הֶבֶל, שְׂנַאֲמַר בּוֹ בְּשֵׁם זָה הֶבֶל, וְאִיּוֹב אָמַר עָלִיו מִי שְׁת בַּטּוּחַת חֲכָמָה. חֲכָמָה - מִי"ם עֲלִיוֹנִים, מִשְׁשׁ נִמְשָׁה, וּמִשּׁוּם זָה פִי מִן הַמַּיִם מִשִּׁיתְהוּ, ש שְׁלֵשֶׁת הָאֲבּוֹת, וְזָה מ"ש מִן מִשָּׁה, ה' שְׂכִינְתָּא תַתָּאָה, ה' ל"ב. וּכְפַר שְׂמוֹ פְּעַמִּים מִשָּׁה מִשָּׁה, לְאַחַדָּא בְּשַׁנֵּי הַהִי"ן, ה' הַעֲלִינָה וְה' הַתַּחֲתוּנָה, וְלְאַחַדָּא בְּשְׁלֵשָׁה עַנְפִים וּבְשְׁלֵשָׁה שְׂרָשִׁים שְׁהֵם שֵׁשׁ, פְּעַמִּים מ"ה מִמִּשָּׁה, הוּא מְרַאָה הַסּוּד מַה שְׂמוֹ מַה שֵׁם בְּנוֹ, שְׂבִשְׁלֵשֶׁת הָאֲבּוֹת הַתְּלַבֵּשׁ מ"ה שְׁלֵמְעֵלָה, וּמִשְׁלֵשׁ הַדְרָגוֹת שְׁלֵמְטָה מ"ה שְׁלֵמְטָה, וּמִשָּׁה כְּלִיל אֶת שְׁנֵיהֶם, הוּא מְרַפְּכָה שְׁלֵמָה עֲלִיוֹנָה וְתַחֲתוּנָה, כְּמוֹ זָה ש מִן מִשָּׁה, שְׁלֵשֶׁת הָאֲבּוֹת, שְׂנַאֲמַר בּהּ וּפְנֵי אַרְיָה אֶל הַיָּמִין וּפְנֵי שׁוּר וּפְנֵי נֶשֶׁר כו', מ"ה שֵׁל מִשָּׁה וּדְמוּת פְּנִיָּהֶם פְּנֵי אָדָם, וּמִשּׁוּם שְׁהוּא מְרַפְּכָה לְמַעְלָה וּלְמַטָּה, אָמַר וְאָמַרוּ לִי מַה שְׂמוֹ

ורבי יודאי ורבי יהודה ושאר חבריא קאתו, אמר להו רבי שמעון במאי עסקיתו, אמרו ליה שמענא בך ואתינא לגבך, דשאיילנא עלך לכל חבריא ולא אשפחנא מאן דאודע לך מינה, עד דאערענא ברבי יוסי ורבי אלעאי ורבי אלעזר דהוו מתעסקין ברזא דהבל בכל גלגולין דיליה.

אמר רבי שמעון ודאי עובדא דצדיקיא לעילא תליא, ותמן אשתמודע פלא, ואתערותא דלתתא גרים אתערותא דלעילא, בודאי רזא דגלגולא באתר חד איהו, וכל גלגולים אינון פגוונא דגלגלים דסלקין ונחתין, וגלגל חד איהו קבוע באמצעייתא בינייהו, ואיהו לא מתענעא הכא והכא.

ורזא דמלה הא אוקמוה, (קהלת א ד) דור הלך ודור בא והארץ לעולם עמדת, דאיהו קביעא בינייהו (פגוונא דא, נפש איהו בקביעו דגופא, ורוחא סלקא ונחתא בגופא ומתפשטא בכל ורידי דלבא, כבר אמרנא דגלגולים אינון פגוונא דגלגלים דסלקין ונחתין בגלגול חד), פגוונא דא נפש איהו בקביעו דגופא, ורוחא נחתא וסלקא בגופא, ומתפשטא בכל ורידי דלפא דמתנענעין, הדא הוא דכתיב (יחזקאל א כ) אל אשר יהיה שמה הרוח ללכת ילכו, אבל נפשא קביעא בלבא, פאתתא דאיהו קביעא בביתא, הדא הוא דכתיב (תהלים קיג ט) מושיבי עקרת הבית, ובעלה (בדאשית ח ט) ויצא יצוא ושוב, הכי דור הולך ודור בא, דא עמודא דאמצעייתא, איהו אזיל ואתי בגלגולא, אבל שכנתא לעולם עמדת, איהו לא אזלא בגלגולא, ולא אתרכיבת באתר אחרא, ובגין (דף קיא ע"א) דא אתמר בה, (תהלים קכא א) אשתך פגפן פריה, מה גפן לא קבילת הרפכה ממין אחרא מפל אילנא דעלמא, הכי

מה אמר אליהם. בינתים הרי רבי יצחק ורבי יודאי ורבי יהודה ושאר החברים באו. אמר להם רבי שמעון: במה עסקתם? אמרו לו: שמענו עליך ובאנו אליך, ששאלנו עליך את כל החברים ולא מצאנו מי שמודיע לנו עליך, עד שפגשנו את רבי יוסי ורבי אלעאי ורבי אלעזר שהיו מתעסקים בסוד של הבל בכל גלגוליו.

אמר רבי שמעון: ודאי שמעשה הצדיקים תלוי למעלה, ושם הכל נודע, והתעוררות שלמטה גורמת להתעוררות שלמעלה. בודאי פסוד הגלגול הוא במקום אחד, וכל הגלגולים הם כמו הגלגלים שעולים ויורדים, וגלגל אחד הוא קבוע באמצע ביניהם, והוא לא מתענעע לכאן ולכאן. וכוד הדבר הרי פשוט, דור הלך ודור בא והארץ לעולם עמדת, שהיא קבועה ביניהם (כמו זה הנפש היא קביעות של הגוף, והרוח עלה ויורדת בגוף ומתפשטת בכל ורידי הלב, כבר אמרנו שהגלגולים הם כמו הגלים שעולים ויורדים בגלגול אחד), כמו זה הנפש היא בקביעות בגוף, והרוח יורדת ועולה בגוף, ומתפשטת בכל ורידי הלב שמתנענעים, זהו שכתוב אל אשר יהיה שמה הרוח ללכת ילכו, אבל הנפש קבועה בבית. בלב פאשה שהיא קבועה בבית, זהו שכתוב מושיבי עקרת הבית, ובעלה ויצא יצוא ושוב, כך דור הלך ודור בא, זה העמוד האמצעי, הוא הולך ובא בגלגול, אבל השכינה לעולם עמדת, היא לא הולכת בגלגול ולא מרפכת במקום אחר, ומשום זה נאמר בה אשתך פגפן פריה, מה גפן לא מקבילת עליה הרפכה ממין אחר מפל עץ שבעולם, כך השכינה לא מקבילת עליה

שכינתא לא קבילת עליה הרפכה אחרא בעלמא אלא מפעלה.

קמו פלהו חבריא ואשתטחו קמיה, ואמרו אלו לא אתינא לעלמא אלא למשמע דא די, פתח ואמר וזרח השמש ובא השמש (קהלת א ה), וזרח השמש דא עמודא דאמצעייתא, דאיהו משה בדיוקניה, וזרח הדא הוא דכתיב (דברים לג ב) יהו"ה מסיני בא וזרח משעיר למו, ובא השמש פד אתפניש משה, ועם כל דא דאתפניש אל מקומו שואף זורח הוא שם, ודא יהושע דהיה פגוונא דסיהרא דאיהו שכינתא.

ועוד וזרח השמש דא משה, פד ייתי בגלגולא בצדיק גמור, וכד לא איהו בצדיק גמור ובא השמש, אתפניש מגיה, ואזל ואתי בגלגולא עד דאשפח אתריה, ובגין דא אל מקומו שואף זורח הוא שם.

ועוד וזרח השמש דא קודשא בריך הוא, באן אתר, כבר נש דשכינתא עמיה, כמה דאת אמר (שמות כא) בכל המקום אשר אזכיר את שמי וגומר, ותרגם אנקלוס באתר דתשרי שכינתיה תמן, ואי לית שכינתא תמן ובא השמש, אתפניש מגיה קודשא בריך הוא, ואשתאר בחדשוכא ושלטין עליה כמה מחבלין וכמה יסורין פישין, דלאו אינון יסורין של אהבה, הדא הוא דכתיב (דברים לא יז) על פי אין אלהי בקרבי מצאוני האלה, דאלין בקרבי מצאוני האלה, דאלין רעות ממנן על כל עתין ורגעין, דעלייהו אתמר (איוב ז יח) ותפקדנו לבקרים לרגעים תבחננו, וזהו שאמר דוד (תהלים לא טו) בידך עתותי וגומר, ומאן גרים דלא שריא שכינתא עליה, ולא נהיר שמשא עליה, בגין הבל דשקרא ומלין דשקרא דנפקין מפומוי, ובגין דא (קהלת ח יד) יש הבל אשר

הרפכה אחרת בעולם אלא מפעלה.

קמו כל החברים והשתטחו לפניו ואמרו: אלו לא באנו לעולם אלא לשמע את זה - די. פתח ואמר: וזרח השמש ובא השמש, וזרח השמש זה העמוד האמצעי, שהוא משה בדמותו. וזרח, זהו שכתוב יהו"ה מסיני בא וזרח משעיר למו. ובא השמש, כשהתפנס משה, ועם כל זה, שהתפנס אל מקומו, שואף זורח הוא שם, זה יהושע שהיה כמו הלכנה, שהיא השכינה.

ועוד, וזרח השמש זה משה, כשיבא בגלגול בצדיק גמור, וכשהוא לא בצדיק גמור - ובא השמש, מתפנס ממנו והולך ובא בגלגול, עד שמוצא את מקומו, ומשום זה אל מקומו שואף זורח הוא שם.

ועוד, וזרח השמש זה הקדוש ברוך הוא, באיזה מקום? באדם שהשכינה עמו, כמו שנאמר בכל מקום אשר אזכיר את שמי וגומר, ותרגם אונקלוס, במקום שתשרי שכינתו שם, ואם אין שם שכינה - ובא השמש, מתפנס מפניו הקדוש ברוך הוא ונשאר בחשכה, ושולטים עליו כמה מחבליים וכמה יסורים רעים שאינם יסורים של אהבה. זהו שכתוב על פי אין אלהי בקרבי מצאוני הרעות האלה, שהרעות הללו ממנות על כל העתים והרגעים, שעליהם נאמר ותפקדנו לבקרים לרגעים תבחננו, וזהו שאמר דוד בידך עתותי וגומר, ומי גורם שלא שורה עליו שכינה ולא מאיר עליו השמש? בגלל ההבל של שקר ודברי שקר שיוצאים מפיו,

יש הבל אשר

נעשה על הארץ, אית הכל ואית הכל, אית הכל ממארי דשקרא דאתמר בהון (ירמיה י טו) הכל המה מעשה תענועים, דאינון תועים בעובדא דשקרא.

ויש הכל דאתמר ביה, (דברים ח ג) פי על כל מוצא פי יהו"ה יחיה האדם, ודא הכל דאורייתא, דאיהו חמשה חומשי תורה, מן ב' דבראשית עד ל' של לעיני כל ישראל, וזהו הכל, ויהי שש הם עם זה ספר? אלא זה ר' שהוא הקול, שעולה בהכל שהוא ה'. אשרי הוא מי שמחבר אותם כחד ומוציא אותם מפיו באהבה ויראה של י"ה, ומשום זה יש הכל וכו', אשר יש צדיקים שמגיע אליהם כמעשה הרשעים.

אמרו ליה חבריא רבי רבי אי הכי דאינון צדיקיא אמאי מגיע אליהם כמעשה הרשעים, אמר לון גלגולא גרים לון דייטי לון בעובדא דרשיעיא, פאלו הוון רשיעיא הכי ייטי לון סורין ודחקין, והאי אינון דנשמתינן דלהון מסטרא דאדם והכל, דדא חאב במחשבה ועובדא, ובגין דא אמר עלייהו קרא (קהלת ח טו) בשגם זה הכל, גם לרבות אדם.

אמרו ליה ידענא דמחשבה איהי אדם קדמאה, מ"ה דלעילא, מ"ה שמו, עובדא כ"ח דיליה, כ"ח אתון דעובדא דבראשית פרא וכו', וכלא חכמה כח מה, אם פן במאי הוון יכלי למחטי הקא, אמר לון פודאי כל מאן דחב בגופיה דתמן עובדא, ובנשמתייה דתמן מחשבה, פאלו חאב בהווא דאתברי איהו בדיוקניה, הדא הוא דכתיב (בראשית א כז) ויברא אלהים את האדם בצלמו וכו'.

ויש רשעים שמגיע אליהם כמעשה הרשעים, שיש להם

ומשום זה - יש הכל אשר נעשה על הארץ. יש הכל ויש הכל. יש הכל מבעלי השקר שנאמר בהם הכל המה מעשה תענועים, שהם תועים כמעשה של שקר. ויש הכל שנאמר בו פי על כל מוצא פי יהו"ה יחיה האדם, וזה ההכל של התורה, שהוא חמשה חמשי תורה, מן ב' של בראשית עד ל' של לעיני כל ישראל, וזהו הכל, ויהי שש הם עם זה ספר? אלא זה ר' שהוא הקול, שעולה בהכל שהוא ה'. אשרי הוא מי שמחבר אותם כחד ומוציא אותם מפיו באהבה ויראה של י"ה, ומשום זה יש הכל וכו', אשר יש צדיקים שמגיע אליהם כמעשה הרשעים.

אמרו לו החברים: רבי רבי אם כך שהם צדיקים, למה מגיע אליהם כמעשה הרשעים? אמר להם: הגלגול גרם להם שיבא להם כמעשה הרשעים, כאלו היו רשעים, כך יבאו להם יסורים ודחוק, ואלו הם שנשמתייהם מהצד של אדם והכל, שזה חטא במחשבה ומעשה, ומשום זה אמר עליהם הכתוב בשגם, זה הכל, גם - לרבות אדם.

אמרו לו: ידענו שמחשבה היא אדם קדמון, מ"ה שלמעלה, מ"ה שמו, מעשה כ"ח שלו, עשרים ושמנה אותיות של מעשה של בראשית פרא וכו', והכל חכמה, כח מה, אם פן במה היו יכולים לחטא כאן? אמר להם: פודאי כל מי שחטא בגופו ששם המעשה, ובנשמתייה ששם המחשבה, כאלו חטא באותו שהוא נברא בדמותו. זהו שכתוב ויברא אלהים את האדם בצלמו וכו'.

ויש רשעים שמגיע אליהם כמעשה הרשעים, שיש להם

הצדיקים, דאית לון עותרא ושלם ואריכו דיומין בהאי עלמא, אמרו ליה פתר דאינון רשעים אמאי אית לון כל האי יקר, אמר לון האי טובה דלהון איהו הכל ורעות רוח, דגלגולא דלהון גרים לון דהוון רשעים גמורים, ועבדו (וכון כמה מנייהו, ואתקצרו בקצרות שגין ולא אשתלים לון), כמה מיני טבין, אייתי להון קודשא בריה הוא בגלגולא לאשלמא לון אגרייהו בהאי עלמא, הדא הוא דכתיב (דברים י) ומשלם לשנאיו אל פניו וכו', ועלייהו אתמר (קהלת ח י) ובכח ראיתי רשעים קבורים וכו'. (דף קיא ע"ב) אדכי הא רבי פנתס קא נחית ממתיבתא עלאה, ואתחזי תחות טולא דרבי שמעון, ואמר ליה מאי הכל אשר נעשה על הארץ, וכי על הארץ אתעביד הכל, אלא כמה דאת אמר (בראשית ב ו) ואד יעלה מן הארץ, דאית הכל אשר נעשה על הארץ, הכל דצלותין והכל דאורייתא אתעביד על ארעא דקודשא בריה הוא דאיהי שכינתיה, דאתמר בה (ישעיה סו א) והארץ הדרם רגלי, ומאי ניהו הכל דאתעביד עליה, אלא הפוך הכל ותשפחיה הלב, ומנייה נפיק הכל ודא נפש וביה סליק דבור, רוחא נפיק מאודנא שמאלא דלפא, ומנייה נפיק קלא, וקלא איהו אילנא, דאתפלג לכמה קלין דאינון ענפין דאילנא, ואיבא דיליה דבור, ותרוייהו עץ פרי, ואינון גוף וברית, דא עץ ו', ודא פרי י' אות הברית.

ה' תתאה שרשא דאילנא, דאית ביה תלת ווי"ן לקבל תלת ענפין דש, ה עלאה תלת ענפין, ואינון תלת ווי"ן מן ויסע ויבא ויט, האי איהו עץ החיים דאעקר ענפוי דקצץ בנטיעות ואסתלק איבא, ואתמר באלנא (דניאל יא) גדו אילנא וקצצו ענפיהי וכו', ברם עקר

עשר ושלום ואריכות ימים בעולם הזה. אמרו לו: מאחר שהם רשעים, למה יש להם את כל הכבוד הזה? אמר להם: הטובה הזו שלהם היא הכל ורעות רוח, שהגלגול שלהם גרם להם שיהיו רשעים גמורים, ועשו (קב"ח כמה מהם, והתקצרו בקצר שנים ולא השתלים להם) כמה מיני טובות, הביא אותם הקדוש ברוך הוא בגלגול להשלים להם שכתוב ומשלם לשנאיו אל פניו וכו', ועליהם נאמר ובכח ראיתי רשעים קבורים וכו'. בינתים הגה רבי פנתס שיורד מהלישיבה העליונה, ונראה תחת צלו של רבי שמעון, ואמר לו: מה זה הכל אשר נעשה על הארץ, וכי על הארץ נעשה הכל? אלא כמו שנאמר ואד יעלה מן הארץ, שיש הכל אשר נעשה על הארץ, ההכל של תפלות וההכל של התורה נעשה על הארץ של הקדוש ברוך הוא שהיא שכינתו, שנאמר בה והארץ הדרם רגלי, ומהו ההכל שנעשה עליה? אלא הפך הכל ותמצא הלב, וממנו יוצא הכל, וזו הנפש, ובה עולה הדבור, הרוח יוצאת מאן שמאל של הלב, וממנו יוצא הקול, והקול הוא האילן, שנחלק לכמה קולות שהם ענפי האילן, והפרי שלו הוא הדבור, ושניהם עץ פרי, והם גוף וברית, העץ זה ו', והפרי זה י', אות הברית.

ה' התחתונה שרש האילן, שיש בו שלשה ווי"ם כנגד שלשה הענפים של ש, ה' העליונה שלשה ענפים, והם שלשת הווי"ם מן ויסע ויבא ויט, זהו עץ החיים שעקר ענפיו, שקצץ בנטיעות והסתלק הפרי, ונאמר

שְׂרָשׁוּהִי בְּאַרְעָא שְׂבָקוּ, דְּאִיהוּ ה' תַּתְּאָה, אֶסְתַּלַּק הו"י וְאַשְׁתָּאֵר ה', וּבְגִין דָּא שְׁלֵשׁ מִשְׁמְרוֹת הו"י הִלְיָלָהּ, וּבְכַל מִשְׁמָר וּמִשְׁמָר יוֹשֵׁב הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא וְשׂוֹאֵג כְּאָרִי וְכוּ', ה' דִּהְלִילָה עֲלָה קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא שׂוֹאֵג בְּשֵׁלֶשׁ מִשְׁמְרוֹת דְּתַמְנָן הו"י, תַּמְנָן הו"י אִיהוּ וּדְאִי.

וּמְנָא לָן דְּאֶעְקֵר אָדָם אֵילָנָא וְאֵיבָא וְעַנְפִּין דִּילִיָּה, וְלֹא אֶשְׁתָּאֵר תַּמְנָן אֲלֵא שְׂרָשָׁא

דְּאִיְהִי ה' תַּתְּאָה, הֲדָא הוּא דְכַתִּיב (בראשית ג'
ט) וַיֹּאמֶר לוֹ אֵיבָהּ, כְּגוֹנוֹנָא דְאֵיכָה דְאַתְמָר בִּיה (איכה א א) אֵיכָה יִשְׁבָּה בְדָד, אֵיךְ ה' יִשְׁבָּה בְדָד, בְּגִין דָּא אַתְגַּלְגַּל אָדָם בַּתְּלַת אַבְהֵן, דְּאִינוּן עַנְפִּין דְּאֵילָנָא וְגוֹפָא וְאֵיבָא דְאֵילָנָא, וְאַתְתַּמְנָן מַה דְּאֶעְקֵר, נְחִית בְּאַבְרָם וְנִטַע בִּיה ה' דְּאִיְהִי עַנְפִּין דְּאֵילָנָא, נְחִית בִּינְעָחָק וְעַבִּיד אֵיבָא דְאִיהוּ י' מִן יִצְחָק, נְחִית בִּינְעָקֵב וְנִטַע בִּיה ו' דְּאִיהוּ אֵילָנָא, דְאַתְמָר בִּיה וְאַלְהִי יַעֲקֹב.

רְבַתְר אַתָּא מִשָּׁה דְאַתְמָר בִּיה (בראשית ו'
א) בְּשִׁגְם הוּא כְּשׂוֹר, שְׁגָם זֶה הַבַּל, וְנְחִית חֲמִשָּׁה חוּמְשֵׁי תוֹרָה, דְּאִיְהִי שְׂרָשָׁא דְאֵילָנָא, וְאַשְׁלִים אֵילָנָא בְּשָׂמָא דִּיהו"ה, וּבְגִין דָּא אֶשְׁתַּלִּים בִּיה שֵׁם יְהו"ה, כְּמָה דְאַתְּ אָמַר (שמות ג יג) וְאָמְרוּ לִי מַה שְּׁמוֹ מָה אָמַר אֲלֵיהֶם, (שם ד א) כִּי יֹאמְרוּ לֹא נִרְאָה אֲלֵיךְ יְהו"ה, דְּלֹאֲבָהֶן לָא אַתְגַּלִּי לֹון, בְּגִין דְּלֹא הוּא שְׁלִים שְׂמָא, בְּאַבְהֵן לָא אַתְגַּלִּיא לֹון, הֲדָא הוּא דְכַתִּיב (שם ו א) וְשָׂמִי יְהו"ה לֹא נוֹדַעְתִּי לָהֶם, בְּמָה דְחָב אָדָם אַתְתַּמְנָן, וּבְמָה דְחָב הַבַּל אַתְתַּמְנָן, וְאַתְחַזֵּר כְּלָא בְּתַקְוִיָּה בְּעַנְפוֹי בְּשְׂרָשׁוֹי בְּגוֹפִיָּה בְּאֵיבִיָּה, וְכָלֹא אֶשְׁתַּלִּים בְּב"ר דְּאִיהוּ מִשָּׁה, ב"ר מִן ב"ר מִן בְּרֵאשִׁית, מַה שְׁהִיָּה שְׁת יְרֵדָה לְשֵׁם י' וְנַעֲשֶׂה שִׁי"ת,

בְּאֵילָן גִּדְדוּ הָאֵילָן וְקִצְצוּ עַנְפֵי וְכוּ', בְּרַם, עֵקֶר שְׂרָשׁוֹי בְּאַרְץ הַשְּׂאִירוֹ, שְׁהִיא ה' הַתַּחְתּוֹנָה, הַסְּתַלַּק הו"י וְנִשְׁאַרָה ה', וּמִשׁוּם זֶה שְׁלֵשׁ מִשְׁמְרוֹת הו"י הִלְיָלָהּ, וּבְכַל מִשְׁמָר וּמִשְׁמָר יוֹשֵׁב הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא וְשׂוֹאֵג כְּאָרִי וְכוּ', ה' שֵׁל הִלְיָלָה עֲלָיָה שׂוֹאֵג הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא בְּשֵׁלֶשׁ מִשְׁמְרוֹת שְׁשָׁם הו"י, שֵׁם הו"י הוּא וְדְאִי.

וּבְנִין לְנוּ שְׁעָקֵר אָדָם אַתְּ הָאֵילָן וְהַפְרִי וְהָעַנְפִּים שְׁלוֹ, וְלֹא נִשְׁאַר שֵׁם אֲלֵא הַשְּׂרָשׁ שְׁהִיא ה' הַתַּחְתּוֹנָה? זֶהוּ שְׁפָתוֹב וַיֹּאמֶר לוֹ אֵיכָה, כְּמוֹ שְׂאֵיכָה שְׂנַאֲמַר בַּה אֵיכָה לְשָׁבָה בְדָד, אֵיךְ ה' יִשְׁבָּה בְדָד? בְּגַלְל זֶה הַתְּגַלְגַּל אָדָם בְּשִׁלְשֵׁת הָאָבוֹת, שְׁהֶם עַנְפֵי הָאֵילָן וְהַגּוֹף וְהַפְרִי שֵׁל הָאֵילָן, וְהַתַּמְנָן מַה שְּׁעָקֵר, יֵרֵד בְּאַבְרָם וְנִטַע בּוֹ ה', שְׁהִיא עַנְפֵי הָאֵילָן, יֵרֵד בִּינְעָחָק וְעֵשָׂה פְרִי שְׁהוּא י' מִן יִצְחָק, יֵרֵד בִּינְעָקֵב וְנִטַע בּוֹ ו' שְׁהוּא הָאֵילָן, שְׂנַאֲמַר בּוֹ וְאַלְהִי יַעֲקֹב.

אֲחַר כֵּן בָּא מִשָּׁה שְׂנַאֲמַר בּוֹ בְּשִׁגְם הוּא כְּשׂוֹר, שְׁגָם זֶה הַבַּל, וְהוֹרִיד חֲמִשָּׁה חֲמִשֵׁי תוֹרָה, שְׁהִיא שְׂרָשׁ הָאֵילָן, וְהַשְּׁלִים אַתְּ הָאֵילָן בְּשֵׁם שֵׁל יְהו"ה, וּמִשׁוּם זֶה הַשְּׁתַּלְּם בּוֹ שֵׁם יְהו"ה, כְּמוֹ שְׂנַאֲמַר וְאָמְרוּ לִי מַה שְּׁמוֹ מַה אָמַר אֲלֵיהֶם, כִּי יֹאמְרוּ לֹא נִרְאָה אֲלֵיךְ יְהו"ה, שְׁלֹאֲבוֹת לֹא הַתְּגַלְגַּל לָהֶם, מִשׁוּם שְׁהֶשֶׁם לֹא הָיָה שְׁלָם, בְּאָבוֹת לֹא הַתְּגַלְגַּל לָהֶם, זֶהוּ שְׁפָתוֹב וְשָׂמִי יְהו"ה לֹא נוֹדַעְתִּי לָהֶם, בְּמָה שְׁחַטָּא אָדָם הַתַּמְנָן, וּבְמָה שְׁחַטָּא הַבַּל הַתַּמְנָן, וְחַזֵּר הַבַּל בְּתַקְוִיָּה בְּעַנְפוֹי, בְּשְׂרָשׁוֹי, בְּגוֹפּוֹ, בְּפְרִי, וְהַכַּל הַשְּׁתַּלְּם בְּב"ר שְׁהוּא מִשָּׁה, וּמַתְחִיל בְּב"ר שְׁהִיא בְּרַכָּה לְהוֹצִיא

בְּרֵאשִׁית, מַה דִּהְוָה שְׁת נְחִית תַּמְנָן י' וְאַתְעַבִּיד שִׁי"ת, וּמַתְחִיל בְּב"ר דְּאִיְהִי בְּרַכָּה לְאַפְקָא אַרְעָא מְלוֹוִטִיָּא, דְאַתְמָר בַּה (בראשית ג יז) אַרְוֵרָה הָאֲדָמָה בְּעַבְרָה, וּלְכַתֵּר נְחִית ר' עֲלָה דְאִיְהִי רֵאשִׁית חֲכָמָה, וְכַד קָרִיב לְטוֹרָא דְסִינַי נְחִית א' מִן בְּרֵאשִׁית דְּאִיְהִי אֲנָכִי, וְנְחִית עֲלָה פְתָר, דְּאִינוּן אַתְוּן דְּעֵשָׂר אֲמִירוֹן, וְאַשְׁתַּלִּים אֵילָנָא בְּכַל תַּקְוִיָּין דִּילִיָּה.

אָמְרוּ לִיה רַבִּי רַבִּי, הָא אֵילָנָא שְׁלִים בִּיהו"ה, אֲמָאִי נְחִית א' מִן בְּרֵאשִׁית, אֲלֵא בְגִין דְּאִיהוּ נְבִיעוּ לְאַשְׁקָאָה אֵילָנָא, דְּמַתַּמְנָן אֱלֹהִים מְלִיאָ"ה מְכַל תְּשַׁע סְפִירָאן, דְּאִינוּן בְּבְרֵאשִׁית, שִׁית אֵינוּן שִׁית סְפִירָאן, בְּרֵא תַלְת סְפִירָאן עֲלָאִין, אֱלֹהִים אִיהוּ עֲשִׂירָאָה מְלִיאָה מְכַלְהוּ תְשַׁע, שְׁלִימוּ דְכַלְהוּ, וּבְגִין דָּא בְּרֵאשִׁית בְּרֵא אֱלֹהִים, בְּרֵאשִׁית בְּרֵא עַם אֱלֹהִים, אֵת הַשְּׁמִים וְאַתְּ הָאֲרֶץ, אֲתוּ לְנִשְׁקָא לִיה פֶּרַח לְעִילָא.

אָמַר רַבִּי שְׁמַעוֹן חֲבֵרַיָּא קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא אֶסְתַּפֵּם עַמְנָא, עֲלָאִין וְתַתְּאִין לְמַהוּי בְּהִיא חֲבֵרָא, זַבְּאָה דְרָא דְהִיא אַתְגַּלְיָא בִּיה, דְּעַתִּיד כּוֹלִי הִיא לְאַתְחַדְשָׁא עַל יְדָא דְמִשָּׁה כְּסוּף יוֹמִיא כְּדָרָא בְּתַרְאָה, לְקַיִמָא קָרָא (קהלת א ט) מ"ה שְׁ"הִיָּה ה"וּא שְׁיָהִיָּה, וּבִיה (דף קיב ע"א) (תהלים לג יד) מ'מְכוּן שְׁיָבְתוּ ה'שְׁגִיָּה, (שם קמד טו) אֲשָׁרִי הָעַם שְׁכַכְ"ה לּוֹ בְּגִימְטְרִיא מִשְׁ"ה, אֲשָׁרִי הָעַם שְׁיָהוּ"ה אֱלֹהִיו, וְעַלִּי דוֹר פְּחוֹת מִשְׁשִׁים רְבוּא, וְעַלִּי נְאָמַר דְּבָר צוּרָה לְאֶלְף דוֹר, וְהַתַּפְּשׁוּטוּתוֹ הִיא בְּכַל דוֹר וְדוֹר וּבְכַל צִדִּיק וְחָכָם שְׁמַתַּעֲסַק בְּתוֹרָה, עַד שְׁשִׁים רְבוּא, לְהַשְׁלִים אַתְּ כְּלָם מִהַפְּגָם שְׁלָהֶם, וְסוּד תְּדַבֵּר - וְהוּא מְחַלְל מִפְּשַׁעֵינוּ, שְׁהוּא שְׁקוּל לְכָלֶם, לְאַשְׁלָמָא לְכַלְהוּ מִפְּגִימוּ דְלַהוּן, וְרָזָא דְמַלְּהָ (ישעיה נג ד) וְהוּא מְחוּלָּל

אַתְּ הָאֲרֶץ מְקַלְלָתָהּ, שְׂנַאֲמַר בַּה אַרְוֵרָה הָאֲדָמָה בְּעַבְרָה, וְאַחַר יְרֵדָה ר' עֲלָיָה, שְׁהִיא רֵאשִׁית חֲכָמָה, וּכְשֶׁקָּרַב לְהַר סִינַי, יְרֵדָה א' מִן בְּרֵאשִׁית, שְׁהִיא אֲנָכִי, וְיֵרֵד עֲלָיָה הַפְּתָר, שְׁהֵן הַאוֹתִיּוֹת שְׁל עֵשָׂר אֲמִירוֹת, וְהַשְּׁתַּלְּם הָאֵילָן בְּכַל הַתַּקְוִיָּים שְׁלוֹ.

אָמְרוּ לוֹ: רַבִּי רַבִּי, הָרִי הָאֵילָן שְׁלָם בִּיהו"ה, לְמָה יְרֵדָה א' מִן בְּרֵאשִׁית? אֲלֵא מִשׁוּם שְׁהוּא מְעַן לְהַשְׁקוֹת אַתְּ הָאֵילָן, שְׁמִשְׁם אֱלֹהִים מְלִיאָ"ה מְכַל תְּשַׁע הַסְּפִירוֹת, שְׁהֶם בְּבְרֵאשִׁית, שְׁשׁ הֵן שְׁשׁ הַסְּפִירוֹת, בְּרֵא, שְׁלֵשׁ סְפִירוֹת הָעֲלִיוֹנוֹת, אֱלֹהִים הִיא הָעֲשִׂירִית מְלִיאָה מְכַל הַתְּשַׁע, הַשְּׁלִמוֹת שְׁל כְּלָם, וּמִשׁוּם זֶה בְּרֵאשִׁית בְּרֵא אֱלֹהִים, בְּרֵאשִׁית בְּרֵא עַם אֱלֹהִים, אֵת הַשְּׁמִים וְאַתְּ הָאֲרֶץ. בָּאוּ לְנִשְׁקָ אֹתוֹ וּפְרַח לְמַעְלָה.

אָמַר רַבִּי שְׁמַעוֹן: חֲבֵרַים, בְּוֹדֵאִי שְׁהַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא הַסְּפִים עַמְנָן, שְׁעֲלִיוֹנִים וְתַחְתּוֹנִים לְהִיֵּת עַמְנָן בַּחֲבוּרָה הַזֶּה, אֲשָׁרִי הַדּוֹר שְׁזָה הַתְּגַלְגַּל בּוֹ, שְׁעַתִּיד כֹּל זֶה לְהַתְּחַדֵּשׁ עַל יְדֵי מִשָּׁה כְּסוּף הַיָּמִים בְּדוֹר הָאַחֲרוֹן, לְקַיֵּם אַתְּ הַכְּתוּב מ"ה שְׁ"הִיָּה ה"וּא שְׁיָהִיָּה, וּבּוֹ מ'מְכוּן שְׁיָבְתוּ ה'שְׁגִיָּה, אֲשָׁרִי הָעַם שְׁכַכְ"ה לּוֹ בְּגִימְטְרִיא מִשְׁ"ה, אֲשָׁרִי הָעַם שְׁיָהוּ"ה אֱלֹהִיו, שְׁעַלִּי נְאָמַר דוֹר הַלֶּךְ וְדוֹר בָּא, וְאֵין דוֹר פְּחוֹת מִשְׁשִׁים רְבוּא, וְעַלִּי נְאָמַר דְּבָר צוּרָה לְאֶלְף דוֹר, וְהַתַּפְּשׁוּטוּתוֹ הִיא בְּכַל דוֹר וְדוֹר וּבְכַל צִדִּיק וְחָכָם שְׁמַתַּעֲסַק בְּתוֹרָה, עַד שְׁשִׁים רְבוּא, לְהַשְׁלִים אַתְּ כְּלָם מִהַפְּגָם שְׁלָהֶם, וְסוּד תְּדַבֵּר - וְהוּא מְחַלְל מִפְּשַׁעֵינוּ, שְׁהוּא שְׁקוּל לְכָלֶם,

לְאַשְׁלָמָא לְכַלְהוּ מִפְּגִימוּ דְלַהוּן, וְרָזָא דְמַלְּהָ (ישעיה נג ד) וְהוּא מְחוּלָּל

כמו שבארנוהו בעלי המשנה, אשה אחת ילדה ששים רבוא, ומיהו? משה ששקול פששים רבוא, ומשום זה נאמר עליו דור הלך (דור בא), לאותו העולם, ודור בא הוא יבא כמו מקדם.

ועוד, פי שת לי אלהיים זרע אחר, התפשטותו של שת היתה עד יעקב, שפרח בו י' מן שית ונשאר שת, ונשאר יעקב יעקב, שיעקב היה דיוקנו של אדם הראשון, כמו שבארנו, יפיו של יעקב קצין יפיו של אדם הראשון, ובשביל ה' היו נאמר אבן מאסו הבונים, שהם אברהם ויעקב, שנאמר בה לאדם, הוא ישופך ראש ואתה תשופנו יעקב, שהיו יודעים שהיה עתיד ללקות מהנחש, ומשום זה נאמר בה אבן מאסו הבונים.

אמרו לו התכרים: ודאי אמר רבי פנחס שאות י' היא ביצחק? אמר: ודאי י' עליונה היא מן חכמה, וזו היא י' קטנה, ומשום זה נאמר בה יעקב, וזהו שכתוב ואתה תשופנו יעקב, וזו פה ירד יעקב שנאמר בה ויגע בכף ירכו, ונאמר בו ויגע בכף ירכו, וזה י' מן אדני, והוא י' מן הוה"י, שבה ויסתר משה פניו כי ירא מהביט למקום שחטא בראשונה, לפני שיבא בגלגול. פיון שבא יעקב לשם, מיד - ויעקב נסע סכתה ויבן לו בית, בת י', מיד השתלמה י' עם יעקב ונעשה יעקב, וזהו שאמר הפתוח ויבא יעקב שלם, ואחר כך בא משה והפך הוה"י מדין לרחמים, וחסר יהו"ה, וזהו הסוד של אבן מאסו הבונים. באותו זמן פלם אמרו מאת יהו"ה היתה זאת וכו'.

מפשיענו, דאיהו שקיל לכהו, פמה דאוקמוהו מארי מתניתין אשה אחת ילדה ששים רבוא, ומנו משה דשקיל פששים רבוא, ובגין דא אתמר עליה דור הולך (דור בא) להווא עלמא, ודור בא איהו ייתי פמלקדמין.

ועוד (בראשית ד כח) פי שת לי אלהיים זרע אחר, שת אתפשטותיה הוה עד יעקב, דפרח ביה י' מן שית ואשתאר שת, ואשתאר יעקב יעקב, דיעקב דיוקניה דאדם קדמאה הוה, פמה דאוקמוהו שופריה דיעקב פעין שופריה דאדם הראשון, ובגין האי י' אתמר (תהלים קיח כא) אבן מאסו הבונים, דאינון אברהם ויעקב, דאתמר בה לגבי אדם (בראשית ג טו) הוא ישופך ראש ואתה תשופנו יעקב, דהוה ידעין דהוה עתידה לאלקאה מחויה, ובגין דא אתמר בה אבן מאסו הבונים.

אמרו ליה חבריא, והא אמר רבי פנחס דאת י' איהו ביצחק, אמר ודאי י' עלאה איהי מן חכמה, והאי איהי י' זעירא, ובגין דא אתמר בה יעקב, הדא הוא דכתיב ואתה תשופנו יעקב, ודא פה ירד יעקב, דאתמר בה (בראשית לב טו) ויגע בכף ירכו, ואתמר ביה והוא צלע על ירכו, ודא י' מן אדני, ואיהו י' מן הוה, דבה (שמות יג) ויסתר משה פניו כי ירא מהביט לאתר דחב בדקדמיתא, קדם דייתי בגלגולא, פיון דאתא יעקב תמן, מיד (בראשית לג י) ויעקב נסע סכתה ויבן לו בית, בת י', מיד אשתלים י' בעקב ואתעביד יעקב, ודא איהו דאמר קרא (שם טו) ויבא יעקב שלם, ולבתר אתא משה והפך הוה מדינא לרחמי ואתחזר יהו"ה, ודא איהו רזא אבן מאסו הבונים, בהווא זמנא אמרו פלהו מאת יהו"ה היתה זאת וכו'.

(אמר המגיה זה הלשון מצאתי בספר אחר).

בראשית לית ראשית אלא נשמה, אמר ליה מהכא אשתמוךע דבהאי אות דברית מילה חאב אדם וכל דרין דאתו אבתריה ודא איהו דאמר קרא פקד עון אבות על בנים בגין דמעשה אבותיהם בידיהם, אמר ליה אשתכח דשת איהו גלגולא דאדם והכל דאתמר ביה בשגם הוא בשר בשגם זה הכל ורוח דמלה או הוחל לקרוא בשם יהו"ה, ואדעך בשם, או, ההוא דאתמר ביה או ישיר משה, בשם יהו"ה ואדעך בשם, בתרין שמון מה שמו ומה שם בנו ואתמר ביה הוחל דמתמן הושתת עלמא.

אדהכי הא רבי שמעון ורבי יצחק ורבי יודאי ורבי יהודה ושאר חבריא, פגעו ברבי אלעזר וחקרו דהוה עמיה, אמר לון כמאי עסקיתו אמרו ליה ברזא דגלגולא דאדם והכל, אמר ודאי ברזא עלאה דתוונא משתדלון, תותון אתון משתדלון.

פתח כמלקדמין ואמר יש הכל אשר נעשה על הארץ וכו', דא אדם והכל, כמחשבה וכמעשה האבו, כמה דאוקמונא לעילא, ומאי ניהו מחשבה ומעשה, אבא ואימא חכמה ובינה עליהו אתמר פלם בחכמה עשית תרי עשיה בגין דתמן כח מה, דא חכמה דאתפלג לתרין סטרין, מ"ה איהו אדם מחשבה חשב מ"ה, מ"ה אדם, תשכח דאיהו אדם מחשבה, בינה, תמן י"ה אבא ואמא ובן בנוייהו עמוד דסמיך לון, ההוא דאתמר ביה בשגם הוא בשר, בשגם זה הכל, דאיהו משה, מתמן הוה, והכי אוקמוהו קדמאין בשגם זה משה, הכל אתקרי על שם ב' מן בראשית, ל' לעיני כל ישראל, ה' חמשה חומשי תורה דעתיד לאתניחבא על ידיה, ודא איהו הכל, דאתמר ביה כי על כל מוצא פי יהו"ה יחיה האדם.

ואית הכל דסטרא אחרא דאתמר ביה הכל המה מעשה תעותיים ודא הוא הכל דנבלות הפה ופתגמין בטלין דלית בהו תועלת כלל, ובגין דא יש הכל וכו' שמגיע אליהם כמעשה הרשעים ויש עשיה, משום ששם כח מה, זו החכמה שהתחלקה לשני צדדים, מ"ה הוא אדם, מחשבה - חשב מ"ה, מ"ה - אדם, תמצא שאדם הוא מחשבה, בינה שם י"ה, האב והאם, והבן בתוכם העמוד שסומך אותם, אותו שנאמר בו בשגם הוא בשר, בשגם זה הכל, שהוא משה, משם היה, וכן פרשוהו הראשונים בשגם זה משה, הכל נקרא על שם ב' מן בראשית, ל' לעיני כל ישראל, ה' חמשה חמשי תורה שצתידה להנתן על ידו, וזהו הכל, שנאמר בו כי על כל מוצא פי יהו"ה יחיה האדם.

ויש הכל של הצד האחר שנאמר בו הכל המה מעשה תעותיים, וזהו הכל של נבלות הפה ודברים בטלים, שאין בהם תועלת כלל, ומשום זה יש הכל כו' שמגיע אליהם כמעשה הרשעים ויש הכל אשר מגיע אליהם כמעשה הצדיקים. מי זה הרשעים? זה סמאל ונחש, ש של משה

(אמר המגיה זה הלשון מצאתי בספר אחר)

בראשית, אין ראשית אלא נשמה. אמר לו, מפאן נודע שבאות ברית המילה הוה חטא אדם וכל הדורות שבאו אחריו, וזהו שאמר הכתוב פקד עון אבות על בנים, משום שמעשה אבותיהם בידיהם. אמר לו, נמצא ששת גלגול של אדם והכל, שנאמר בו בשגם הוא בשר, בשגם זה הכל, וסוד הדבר - אז הוחל לקרא בשם יהו"ה, ואדעך בשם, אז, אותו שנאמר בו אז ישיר משה, בשם יהו"ה ואדעך בשם, בשני שמות, מה שמו ומה שם בנו, ונאמר בו הוחל, שמשם השפת העולם.

בינתים הנה רבי שמעון ורבי יצחק ורבי יודאי ורבי יהודה ושאר חכמים פגשו את רבי אלעזר וחקרו מהו עמו. אמר להם, כמה עסקתם? אמרו לו, בסוד הגלגול של אדם והכל. אמר, ודאי בסוד העליון שהיינו מתעסקים אתם הייתם מתעסקים.

פתח כמו מקדם ואמר, יש הכל אשר נעשה על הארץ וכו', זה אדם והכל, כמחשבה וכמעשה חטאו, כמו שבארנו למעלה, ומהם מחשבה ומעשה? האב והאם, חכמה ובינה, שעליהם נאמר פלם בחכמה עשית, הרי

עשיה, משום ששם כח מה, זה החכמה שהתחלקה לשני צדדים, מ"ה הוא אדם, מחשבה - חשב מ"ה, מ"ה - אדם, תמצא שאדם הוא מחשבה, בינה שם י"ה, האב והאם, והבן בתוכם העמוד שסומך אותם, אותו שנאמר בו בשגם הוא בשר, בשגם זה הכל, שהוא משה, משם היה, וכן פרשוהו הראשונים בשגם זה משה, הכל נקרא על שם ב' מן בראשית, ל' לעיני כל ישראל, ה' חמשה חמשי תורה שצתידה להנתן על ידו, וזהו הכל, שנאמר בו כי על כל מוצא פי יהו"ה יחיה האדם.

הכל אשר מגיע אליהם כמעשה הצדיקים, מאי הרשעים דא סמאל ונחש ש דמשה איהי תלת ענפין דשרשא דאילנא ודא ש מן שת, מ"ה מן משה דא אדם, דאיהו בדיוקנא דאדם דלעילא, ודא איהו מה שמו ומה שם בנו והאי מ"ה, (ה) תורת יהו"ה תמימה, ה' חמשה חומשי תורה דאיתיהיבו ליה בארבעין יומין וארבעין לילון דלחם לא אכל ומים לא שתה.

ובגין דעקר ש דאיהי שרשא דאילנא מאתרה ואתעבדת תלת ענפין דאינון תלת וינין כגוונא דא ש, דנרע דאיהו יורה כחץ, אתעבד ו', דתלת טפין אתפשטו ואתעבדו שרביטין, ובגין דאעקר לון מאתרייהו ומה דהוה שרשא חדא עקרא חדא, אתפלגו לתלת, הכי איהו אודריק בתלת גלגולין, חד בנח, וחרין בשם ויפת, ובגין דכד אתא נח לא בעא רחמי על אילין גוכרין דטופנא אתבייש לבתר ואמר ואם אין מחני נא מספרך אשר כתבת, ושם לאו למינא הוה קבע מדרשות, ויפת אתמר ביה יפת אלהי"ם ליפת וישכון באהלי שם, באלין תלת הוה בעי לאשתרשא בשרשוי חמא דלא אצלת, אעקר ליה מתמן ונטע ליה לבתר יחידאה.

אכל אדם אתנטע בתלת אבהן ואצטריף ואתלבן בהון ואשתרש בשרשוי ואצלה, מיד אתא משה דאיהו בריה דאדם ויהיב קודשא ברוך הוא אורייתא על ידיו לאשאקאה אילנא לאתגדלא בשרשוי וענפוי בהווא ומנא אתתמן אילנא דעקר, חוכא דחאב באילנא הכא תקין כלא, לבתר דאתכניש משה מעלמא אתמר ביה ורח השמש ובא השמש ואתמר ביה הולף אל דרום וסובב אל צפון סובב סובב הולף הרוח תלת ומינן סובב לקבל תלת גלגולין דרוחיה אסחיר תמן, מיד דאשכח תמן לשראי, מה כתיב ועל סביבותיו שב הרוח.

אמר ליה רבי אלעזר אשתמודע הכא רוא עלאה, מרוחא דקודשא דלעילא דאיהו בן י"ה, דאסחר לימינא ושמאלא ועמודא דאמצעייתא ולבתר לתלת תתאין דאינון צדיק ותרי סמכי קשומ, והכי אדם עלאה אוף הכי בשית סמרון, ודא רוא דבראשית, ברא שית לעילא, ברא שית לתתא, ו' דפרח.

וענפיו. באתו זמן התפתן האילן שעקר, החטא שחטא בעץ באן תקן הכל, אחר שהתכנס משה מן העולם נאמר בו ורח השמש ובא השמש, ונאמר בו הולף אל דרום וסובב אל צפון סובב סובב הולף הרוח, שלש פעמים סובב כנגד שלשה גלגולים שרוחו סובבה שם. מיד כשמצא שם לשרות, מה פתוב? ועל סביבותיו שב הרוח.

אמר לו רבי אלעזר: כאן נודע סוד עליון מרוח הקדש שלמעלה, שהוא בן י"ה, שסובב לימין ושמאל והעמוד האמצעי, ואחר כך לשלשת התהומים, שהם צדיק ושני עמודי האמת, וכך אדם העליון אף כך בשהה צדדים, וזה הסוד של בראשית ברא שית למעלה, ברא שית למטה, ו' שפרחה.

מן שת איהו ו' דעקב, דפרח ו' מיניה ואשתאר עקב, ודא איהו רוא דהוא ישופך ראש ואתה תשופנו עקב, ובגין דא כד פרח ו' מן שת מה כתיב ביה כי שת לי אלהי"ם ורע אחר, אחר גרים דאתאבד ו' דאיהי ורע מן שת, ורוא דשת כל שתה תחת רגליו, כל ודאי דאיהו ורע אות ברית קדש, בהווא זמנא אתא משה בתרין לוחין דאינון ב' מן בראשית וכפי על שת ואתעבד בשת, ובאן אתר כפי ב' על שת בומנא דאמר ויסתר משה פניו ואת ו' איהי תמונת יהו"ה, בשכר ויסתר משה פניו כי ירא מהביט, ותמונת יהו"ה יביט, ואשתלים שת.

והיינו בראשית ברא אשתלים בשית, שת סיומא דאלפא ביתא, אב רישא דאלפא ביתא, ודא הוא רוא דא"ת ב"ש, הכא אתתקן אב עם בן תרווייהו דא על גב דא, בכל אתר דאזלו לא אתפרשו דא מן דא, בראשית תקון א"ת ב"ש, א"ב ש"ת, אשתאר ו' מן בראשית, עלה אתמר וירא ראשית לו, דאיהו ראשית חכמה ראת יהו"ה, כגוונא דא בן בנו אבא, וירא ראשית לו, מתמן ירית לו נשמתא ואתקרי ראשית לו כשמייה, ואתקרי אדם כשמייה בתלת אבהן דאינון ש, אתא אדם במשה, ובמשה כליל כלא, ובגין דא ש מן משה שקיל ש' לתלת אבהן, מ"ה דיליה כגוונא דאדם קדמאה, מרכבתא שלמתא הות במשה בלחודו, כמה דהוה בתלת אבהן, ואדם עלאה הוה במשה, תלת ענפין דש אריה שור נשר, מ"ה ודמות פניהם פני אדם, ואתמר ביה משה משה תרין ומינן לקיימא ביה מה שתיה הוה שיהיה ואשר להיות ככר הוה דא אדם הראשון, אשתתחו בלהו קמיה ואמרו ובאה חולקנא דאערענא כד למנדע רזין עלאין כמירין דעתיק יומין.

אמר רבי אלעזר אשתמודע מהכא דמשה מאותיו משמע דאיהו הכל ואיהו שת ואיהו משה, ואתפשטותיה דמשה בכל דרא ודרא ובכל צדיק וצדיק, ואיהו אויל בתלת תלת, ובכל תלת דאיהו רכיב אתמר בהון לא ימוש מפיד ומפי ורעף ומפי ורעף, ורעף, מהכא אשתמודע דאיהו לא אשתכח אלא באתר דאית ביה אורייתא, ובגין דא זכרו תורת משה עבדי.

אדם במשה, ובמשה כולל הכל, ומשום זה ש מן משה שקיל ש לשלשת האבות, מ"ה שלו כמו של אדם הראשון, מרכבה שלמה היתה במשה לבדו, כמו שהיתה בשלשת האבות, ואדם העליון היה במשה. לשלשת הענפים של ש - אריה שור נשר, מ"ה ודמות פניהם פני אדם, ונאמר בו משה משה פעמים, לקים בו מה שהיה הוא שיהיה ואשר להיות ככר היה, זה אדם הראשון. השתתחו כלם לפניו ואמרו: אשרי חלקנו שפגשנו כד לדעת סודות עליונים סמירים של עתיק הימים.

אמר רבי אלעזר: נודע מכאן, שמשה מאותיותיו משמע שהוא הכל והוא משה, והתפשטותו של משה בכל דור ודור ובכל צדיק וצדיק, והוא הולף בשלש שלש, ובכל שלש שהוא רוכב נאמר בהם לא ימוש מפיד ומפי ורעף ומפי ורעף. מכאן נודע שהוא לא נמצא אלא במקום שיש בו תורה, ומשום זה זכרו תורת משה עבדי.

מן שת הוא ו' של עקב, שפרחה ו' ממנו ונשא עקב, וזהו הסוד של הוא ישופך ראש ואתה תשופנו עקב, ומשום זה כשפרחה ו' מן שת, מה פתוב בו? כי ש"ת לי אלהי"ם ורע אחר, אחר גרם שנאבדה ו', שהיא ורע מן שת, והסוד של שת - כל שתה תחת רגליו, כל ודאי, שהוא ורע אות ברית קדש.

באתו זמן בא משה עם שני לוחות שהן ב' מבראשית, וכסה על שת ונעשה בשת, ובאזיה מקום פסה ב' על שת? בזמן שאמר ויסתר משה פניו, ואת ו' היא תמונת יהו"ה, בשכר ויסתר משה פניו כי ירא מהביט - ותמונת יהו"ה יביט, והשתלם שת.

והיינו בראשית ברא, השתלם בשית, שת הוא סיומ של אלפא ביתא, אב הראש של אלפא ביתא, וזהו הסוד של א"ת ב"ש, כאן התפתן האב עם הבן, שניהם זה על גב זה, בכל מקום שהלכו לא נפרדו זה מזה. בראשית, שם א"ת ב"ש, א"ב ש"ת, נשארו ר' מן בראשית, עליו נאמר וירא ראשית לו, שהוא ראשית חכמה יראת יהו"ה, כמו זה בן בתוך האב, וירא ראשית לו, משם הוריש לו נשמה ונקרא ראשית לו לשמו, ונקרא אדם לשמו בשלשת האבות שהם ש, בא

אדם במשה, ובמשה כולל הכל, ומשום זה ש מן משה שקיל ש לשלשת האבות, מ"ה שלו כמו של אדם הראשון, מרכבה שלמה היתה במשה לבדו, כמו שהיתה בשלשת האבות, ואדם העליון היה במשה. לשלשת הענפים של ש - אריה שור נשר, מ"ה ודמות פניהם פני אדם, ונאמר בו משה משה פעמים, לקים בו מה שהיה הוא שיהיה ואשר להיות ככר היה, זה אדם הראשון. השתתחו כלם לפניו ואמרו: אשרי חלקנו שפגשנו כד לדעת סודות עליונים סמירים של עתיק הימים.

אמר רבי אלעזר: נודע מכאן, שמשה מאותיותיו משמע שהוא הכל והוא משה, והתפשטותו של משה בכל דור ודור ובכל צדיק וצדיק, והוא הולף בשלש שלש, ובכל שלש שהוא רוכב נאמר בהם לא ימוש מפיד ומפי ורעף ומפי ורעף. מכאן נודע שהוא לא נמצא אלא במקום שיש בו תורה, ומשום זה זכרו תורת משה עבדי.

אמר ליה רבי יהודה אהפשוטא דיליה בכני נשא אית ליה שעורא, אמר ליה אין, עד שתין רבוא, ורזא דמלה דור הולך ודור בא, ואוקמוה קדמאין דלית דור פחות מששים רבוא, ובגין דא אתמר ביה אשה אחת לקדה במצרים ששים רבוא בכרם אחר, ומנו דא משה דאיהו שקול כששים רבוא מישראל, אמר ליה רבי שמעון ברך ברך ליה רבי לעיתין יומין.

ויהי מקץ ימים ויבא קין מפרי האדמה מנחה ליהו"ה (בראשית ד א). מאן אתר אייתי ליה, מקץ ימים, משיורין דיליה, כגון בר נש דאיהו בסוף יומי חזר בתשובתא, כד לא אית ליה חילא למעבד טב וביש, ובעולמוי בתוקפיה לא תב, כמה דאוקמוהו (ויקרא יט לב) מפני שיבה תקום, ובגין דא ואל קין ואל מנחתו לא שעה, אבל הבל מבכורות צאנו אייתי ליה קרבנא משפירו דיליה, ובגין דא וישע יהו"ה אל הבל ועוד אל קין ואל מנחתו לא שעה, בגין דקרבנא דיליה הנה מההוא אתר דאקרי ערוה.

ומאי הנה פשתים, דאתמר ביה (שמות כח מב) ועשה להם מכנסי בד לכסות בשר ערוה. אמר ליה רבי אלעזר, דאתפסי ביה בשר ערוה טב איהו, אמר ליה רבי לאו כל (דף קיב ע"ב) עריות שוין, האי לא קריב קרבנא דא אלא לקרבא ערוה דיליה לה, דאתמר ביה (ויקרא יח ו) איש איש אל כל שאר בשרו לא תקרבו לגלות ערוה אני יהו"ה, ומאי ערוה דיליה זוהמא בישא ערלה, נוקבא דערלה, ההיא דאתמר בה אדם הראשון מושף בערלתו הנה, ומאי ניהי אימא דערובובא בישא, איבא דאלנא דטוב ורע, דאתמר בה (בראשית ג ו) ותקח מפריו ותתן גם לאישה עמה, ומאי ניהי לילית, מתמן קא אתיין ערב רב דאנון מעורבין בישראל, דאתמר בהון (ישעיה א ד) הוי גוי חוטא, דאינון זרע מפריו ותתן גם לאישה עמה, ומי היא? לילית, שמשם

מרעים פנים משחיתים וכו', ואמרו אלה אלהי"ך ישראל לעגלא, ובגין דא (בראשית ד ה) ואל קין ואל מנחתו לא שעה.

והא קודשא בריך הוא אתמר ביה (תהלים קמה ט) ורחמיו על כל מעשיו, ואתמר ביה (יחזקאל יח לב) כי לא אהפוך במות המת, וקביל לון, כל שפן לקרבנא דקין, אלא דהוה רעותיה לביש כמה דאתמר, אבל הבל הוה רעותיה בקרבנא דיליה, לקרבא שכונתא ליהוה דאתמר ביה (דניאל ט ט) ועתיק יומין יתיב לבושיה כתלג חוור ושער רישיה פעמר נקי, במאי, בההוא דקריב מבכורות צאנו ומחלבהן, ובגין דא וישע יהו"ה אל הבל והא אתמר.

ומיד דלא אתקבל קרבנא דקין, ויחר לקין מאד, ויאמר יהו"ה דלא מתקבל קרבנך, אם תטיב עובדך בגלגולא, שאת לך בעלמא, ותתקבל בתיובתא, ואם לאו לפתח חטאת רובין, אמר רבי אלעזר הכא לא צריך לאתפסיא רזא, מאי שא"ת, ולא אתינא לדרשא בהאי קרא, אלא דהא שאת משא איהו ובהפוף אתוון, שא"ת איהו אש"ת, הכא רמיז דעבר על (ויקרא יח כ) ואל אשת עמיתך לא תתן שכבתך וכו', דאתא על תאומתו של הבל, ודא איהו (בראשית ד ח) ויקם קין אל הבל, קם על תאומתו, ולבתר קטיל לבעלה, כגוונא דמצרי, ורזא דמלה (שמות ב יב) ויפן פה וכה, ואמרו קדמאין מאי ויפן פה וכה, אלא ראה מה עשה בבית (דף קיג ע"א) ומה עשה בשדה, ולית שדה אלא אשה, כמה דאת עשה בשדה אמר (דברים כב כז) כי בשדה מצאה, הדא הוא דכתיב (בראשית ד ח) ויהי בהיותם בשדה, ויפן פה וכה, אסתפל אם הנה ביה מסטרא דטוב, דלזמנין אתפרש טוב מן

ישראל, שנאמר בהם הוי גוי חוטא, שהם זרע מרעים פנים משחיתים וכו', ואמרו אלה אלהי"ך ישראל לעגל, ומשום זה ואל קין ואת מנחתו לא שעה. ויהי נחבאר בהקדוש ברוך הוא עליהם ורחמיו על כל מעשיו, ונאמר בו כי לא אהפוך במות המת, וקבל אותם, כל שפן את קרבן קין? אלא שהיה רצונו לרע כמו שנאמר, אבל הבל היה רצונו בקרבנו לקרב השכינה, לאותו שנאמר בו ועתיק יומים יושב לבושו פשלג לבן ושער ראשו כצמר נקי. במה? באותו שהקריב מבכורות צאנו ומחלבהן, ומשום זה וישע יהו"ה אל הבל, ויהי נחבאר.

ומיד שלא התקבל קרבנו של קין, ויחר לקין מאד, ויאמר יהו"ה לקין למה תרה לך שלא מתקבל קרבנך? אם תטיב מעשיו בגלגול - שאת לך בעולם ותתקבל בתשובה, ואם לא - לפתח חטאת רבין. אמר רבי אלעזר: כאן לא צריך לכסות את הסוד מה זה שא"ת, ולא כאנו לדרש בפסוק הזה, אלא ששאת זה הוא משא, ובהפוף אותיות שא"ת הוא אש"ת. כאן רמז שעבר על ואל אשת עמיתך לא תתן שכבתך וכו', שבא על תאומתו של הבל, וזהו ויקם קין אל הבל, קם על תאומתו, ואחר כך הרג את בעלה, כמו המצרי, וסוד הדבר - ויפן פה וכה, ואמרו הראשונים מה זה ויפן פה וכה? אלא ראה מה עשה בבית ומה עשה בשדה, ואין שדה אלא אשה, כמו שנאמר כי בשדה מצאה, זהו שכתוב ויהי בהיותם בשדה. ויפן פה וכה, הסתפל אם

רע ומתמזן אינון גרים, ובגין דא אסתפל מפל סטרא עד שתין רבוא, ולא חזא תמן גיורא דנפיק מגיה, ויף את המצרי.

ולביתר מה פתיב ואם לא תיטיב, אל תקרי ואם אלא ואם, דאיהו (שם מט א) יתר שאת ויתר עז, לפתח חטאת רבין, מאי רובין, אלא (שמות כג ה) פי תראה חמור שנאף רובין וכו', דאיהו לא יכיל למסבל על כתפוי חמרא דאורייתא, לא יכיל למסבל עליה עול מלכות בגלותא, וחדלת מעוזב לו, הכא אחזי לקין דעתידין למהוי ישראל בדוחקא בגלותא, עני ורובב על חמור, דיהון פחמור משאוי על כתפוי, מעול המס בגלותא ומכובד המלאכה, ודא איהו רובין תחת משאוי בגלותא, ובנוי דקין דהו עתירין ותקיפין פמלכים בתוקפא סגיא, ובגין דא אמר הלא אם תטיב שאת, הלא אם תטיב למהוי שאת לעניי ישראל דאינון פבדים פמשא כבד (ויכרו מונו), אנא אסביל לבריה בעלמא, ומאריה עלייהו, ואם לאו, לפתח חטאת רבין, לתרעא דגיהנם אתפתחת, לנטלא נוקמא מגן ומברך.

אמר רבי שמעון, ברין ברי לעתיק יומין, דהא רוח קדשא אתער לגבך, לגלאה הכא חדושים דלא אשתמודעו עד השתא, אמר ודאי דא איהו (בראשית י) קול דמי אחיה צועקים אלי, אינון דמים דישראל, דעתידין למגזל לון בנוי דקין ערב רב רשיעיא חייביא בגלותא, ודא איהו (שם ו יא) פי מלאה הארץ חמס מפניהם, ודא הוא קטולא דקין להבל דעני חשוב כמת.

ויהי (דף קיג ע"ב) מקץ ימים וגומר, פתח רבי שמעון ואמר מאי מקץ ימים, אלא מההוא אתר דעתידין למימר ביה (שם ו יא) קין פל בשר בא לפני, (איוב כג א) קין

היה בו מצד הטוב, שלפעמים נפרד טוב מרע, ומשם הם הגרים, ומשום זה הסתפל מפל צד עד ששים רבוא ולא ראה שם גר שיצא ממנו, ויף את המצרי. אחר כך מה כתוב? ואם לא תיטיב, אל תקרי ואם אלא ואם, שהוא יתר שאת ויתר עז. לפתח חטאת רבין, מה זה רבין? אלא פי תראה חמור שנאף רבין וכו', שהוא לא יכול לשאת על כתפו חמרת התורה, לא יכול לשאת על המלכות בגלות, וחדלת מעוזב לו, כאן תראה לקין שעתידין ישראל להיות בדחוק בגלות, עני ורכב על חמור, שיהיו פחמור, שמשאו על כתפו מעל המס בגלות ומכבד המלאכה, ונהו רבין תחת משאו - בגלות, ובני קין שהיו עשירים וזקנים פמלכים בחזק רב, ומשום זה אמר אם תטיב שאת, הלא אם תיטיב להיות שאת לעניי ישראל, שהם פבדים פמשא כבד (ויכרו מונו), אני אסבל את בניך בעולם ומאריה עליהם, ואם לא - לפתח חטאת רבין, לשער הגיהנם גפתחה, לטל נקמה ממך ומבניך. אמר רבי שמעון: ברין בני לעתיק הימים, שהרי רוח הקדש התעוררה אליך לגלות כאן חדושים שלא נודעו עד עתה. אמר: ודאי זהו קול דמי אחיה צועקים אלי, אותם דמים של ישראל, שעתידין לגזול אותם בני קין, ערב רב, החיבים הרשעים בגלות, וזהו פי מלאה הארץ חמס מפניהם, וזהו התרג של קין אל הבל, שעני חשוב כמת.

ויהי מקץ ימים וגו', פתח רבי שמעון ואמר: מה זה מקץ ימים? אלא מאותו מקום שעתידין לומר

שם לחשף, ותרגם יונתן בן עוזיאל קין פל בשר, חבילו דכל בשרא, מלאכי חבלה, חמא דעתידין למיפק מגיה מחבלים פרמים, דאינון ישראל דאתמר בהון (ישעיה ה ז) פי כרם יהוה צבאו"ת בית ישראל, בגין פך ואל קין ואל מנחתו לא שעה, וחמא דעתידין למיפק מהבל פמה צדיקיא, בגין דא וישע יהוה אל הבל ואל מנחתו.

והא בשעתא דאתיליד קין אתמר ביה קניתי איש את יהוה, ולא הוה הכי, משום דלא אתבסמת, וחויא תקיפא אטיל בה זוהמא דדינא קשיא, ובגין דא לא הוה אתבסמת, וכד קין מסטרא דנוקבא נפק תקיפא קשיא בדינוי, פיין דנפק דא אתחלשת איהי ואתבסמת, פתר דא ואפיקת אחרא בסימא יתיר, וסליק קדמאה דהוה תקיף קשיא על אחרא, דהא פל דינין אתערו עמיה.

הא חזי, מה פתיב (בראשית ד ח) ויהי בהיותם בשדה, בשדה דאקרי שדה של תפוחים, ונצח האי דינא לאחוי משום דהוה קשיא מגיה, ואכפיהה ואטמריה תחותוי, עד דאתער בהאי קודשא ברין הוא, ואעבריה מקמיה ושיקעיה בנוקבא דתהומא רבא, וכליל לאחוי בשקועא דימא רבא דמבסם דמעין עלאין.

וכנהון נחתין נשמתין לעלמא, אינש פפום ארחיה, ואף על גב דטמירין אינון, מתפשטין דא ברא ואעבדו חד גופא, ומהאי גופא נחתין נשמתהון דרשיעיא תקיפי רוחא, מתרויהון סלקא דעתך פחדא, לא אלא חד לסטרוי וחד לסטרוי, זכאין אינון צדיקיא, דמשלפי נשמתהון מהאי גופא קדישא דאקרי לצדו ואחד לצדו. אשרי הם הצדיקים ששולפים נשמותיהם

בו קין פל בשר בא לפני, קין שם לחשף, ותרגם יונתן בן עוזיאל, קין פל בשר - המחבל של פל בשר, מלאכי חבלה. ראה שעתידין לצאת ממנו מחבלים פרמים, שהם ישראל, שנאמר בהם פי כרם יהוה צבאו"ת בית ישראל, בגלל פך ואל קין ואל מנחתו לא שעה, וראה שעתידין לצאת מהבל פמה צדיקים, בגלל זה וישע יהוה אל הבל ואל מנחתו.

והרי בשעה שנולד קין, נאמר בו קניתי איש את יהוה, ולא היה כך, משום שלא התפשמה, והנחש הקשה הטיל בה זמה של הדין הקשה, ומשום זה לא התפשמה, וכשקין מצד הנקבה יצא תקיף קשה בדינו, פיין שנה יצא, היא נחלשה ונתפשמה אחרי זה, והוציאה אחר יותר מבשם, ועלה הראשון שהיה תקיף קשה על האחר, שהרי כל הדינים התעוררו עמו.

בא וראה מה כתוב? ויהי בהיותם בשדה, בשדה שגודע למעלה, שנקרא שדה של תפוחים, ונצח הדין הזה את אחיו, משום שהיה קשה ממנו, והכניע אותו והטמין אותו תחתיו, עד שהתעורר הקדוש ברין הוא והעבירו מלפניו, ושקע אותו בנקב תהום רבה, וכלל את אחיו בשקוע של הים הגדול שמבשם את הדמעות העליונות.

ומהם יורדות הנשמות לעולם, איש כפי דרכו, ואף על גב שהם טמירים, מתפשטים זה עם זה ונעשים גוף אחד, ומהגוף הזה יורדות נשמות של הרשעים עני הרוח, האם עולה בדעתך משניהם יחד? לא, אלא אחד מהגוף הקדוש הזה שנקרא אדם,

אדם דכליל פלא, אתר דכתרין ועטרין קדישין (דף קיד ע"א) **מתחברין תמן בצרורא דאתפלא.**

(נ"א) ויהי מקץ ימים ויבא קון מאי מקץ ימים אלא מההוא דעתיד לאתמר ביה קץ כל בשר בא לפני, ובגין דא ואל קון ואל מנחתו לא שעה, ועוד מקץ ימים ולא אמר מראש ימים, אלא משיוורין דליה ולא משפירו, כבר נש דאתי מסכנא לתרעיה וקומנא דאיהו תאיב למיכל, בגין דלא למיתב ליה משפירו דמאכל, לא בעי למיתב ליה מדי בתר דאכיל שפירו דכלא, כגוף תהוא דאיהו בסופא ויהיב למסכנא דא דאתנאש מניה, אמר ליה קודשא בריך הוא לכלבא תרמונ ליה, ובגין דא ואל קון ואל מנחתו לא שעה, אבל הכל לא אקריב אלא משפירו דכלא דא הוא דכתבי והכל הכיב גם הוא מבכרות צאנו.

ומחלביהון לא קריב לגביה שיוורין, ובגין דא וישע יהו"ה אל הכל ואל מנחתו ואל קון ואל מנחתו לא שעה, ויאמר יהו"ה לקון למה תרה לך ולמה נפלו פניך, הלא אם תטיב שאת, אמר ליה אם אנת תטיב עובדך, שאת יסתלק קרבנך, ואם לא תטיב עובדך לפתח חטאת רבץ דיתפרע מינך, אתמר הכא רובץ ובאתר אחרא כתיב כי תראה חמור שנאף רובץ תחת משאו וכו' לא תראה את חמור אחיד דא קון דאיהו רביץ מכובד עונוי, ואי לא בעי לאהדרא בתיובתא, וחדלת מעוזב לו דלא עביד עובדוי דאחוד, ואי חדר בתיובתא עוזב תעוזב עמו, מה עבר הכל, קם עליה ואפליה לארעא ולבתר קם קון וקטליה דבן כתיב ויקם קון אל הכל אחיו ויחרגהו, ובגין דא אמר בן סירא טב לביש לא תעביד ובישא לא מטי לך.

ויאמר יהו"ה לקון אי הכל אחיד וכו' (בראשית ד טו), אמר רבי שמעון וכי לא הוה ידע קודשא בריך הוא אן הוה הכל דשאל ליה,

שכולל הכל, המקום שהכתרים והעטרות הקדושות מתחברים שם בצרור האשכול.

(נ"א) ויהי מקץ ימים ויבא קון, מה זה מקץ ימים? אלא מאותו שעתיד להאמר בו קץ כל בשר בא לפני, ומשום זה ואל קון ואל מנחתו לא שעה. ועוד מקץ ימים, ולא אמר מראש ימים, אלא מהשירים שלו ולא מן היפה, כאדם שבא עני לשער שלו ובזמן שהוא תאב לאכל, כדי שלא לתת לו מהיפה שבמאכלים, לא רוצה לתת לו דבר אחר שאכל את היפה מהכל, כנס את אותו שהוא בסוף ונתן לעני הזה שהתנאש ממנו. אמר לו הקדוש ברוך הוא, לכלב תזרקו אותו, ומשום זה ואל קון ואל מנחתו לא שעה, אבל הכל לא הקריב אלא מהיפה של הכל, זהו שפתוב והכל הכיב גם הוא מבכרות צאנו.

ומחלביהון, לא הקריב אלא שירים, ומשום זה וישע יהו"ה אל הכל ואל מנחתו ואל קון ואל מנחתו לא שעה, ויאמר יהו"ה לקון למה תרה לך ולמה נפלו פניך, הלא אם תטיב שאת. אמר לו, אם אתה תטיב מצעריך - שאת, ותעלה קרבנך, ואם לא תטיב מצעריך - לפתח חטאת רבץ, שיתפרע ממך. נאמר כאן רבץ, ובמקום אחר פתוב כי תראה חמור שנאף רבץ תחת משאו כו' לא תראה את חמור אחיד, זה קון שהוא רובץ מכבד עוננו, ואם לא רוצה לחור בתשובה, וחדלת מצוב לו, שלא עושה מעשה אחיד, ואם חוזר בתשובה, עזב מעוזב עמו. מה עשה הכל? קם עליו והפילו לארץ, ואחר כך קם קון וחרגו, שפן כתיב ויקם קון אל הכל אחיו ויחרגהו, ומשום זה אמר בן סירא, טוב לרע אל תעשה, ולא יגיע אליך רע.

ויאמר יהו"ה לקון אי הכל אחיד כו', אמר רבי שמעון: וכי לא היה יודע הקדוש ברוך הוא איפה היה הכל ששאל אותו, והרי אין מקסה ממנו דבר, כמו שנאמר אם יסתור איש במסתרים

והא לא אתפסי מניה מלה, כמה דאתא אמר (ירמיה כג כד) **אם יסתור איש במסתרים וכו', אלא ווי לון לבני נשא טפשאי אטימין לבא סתימי עינא, דעלייהו אתמר** (תהלים קטו ה) **עינים להם ולא יראו בנהורא דאורייתא, אלין אינון בעירן דלא מסתפלין ולא ידעין אלא בתבנא דאורייתא, דאיהי קליפה מלבר ומוץ דילה, דאתמר בהון מוץ ותבן פטורין מן המעשר, דחפימין דאורייתא מארי דרזין זרקין תבנא ומוץ דלבר, ואכלין חטה דאורייתא דאיהי מלגאו, כ"ב אתון דאורייתא דסלקין לחושבן חט"ה.**

הא חזי אלין בעירן חשבין דשאל ליה קודשא בריך הוא א"י הכל אחיד כמאן דלא ידע אן הוא, אלא א"י איהו דאסתלק מן אדנ"י, דאיהו א' אהי"ה אימא עלאה אנכי, י' יהו"ה דסליק עמה למדן לקין, בגין דא פד אסתלק א"י מן אדנ"י אשתאר ד"ן, ובגין דא א"י הכל אחיד, (בראשית ד א) ויאמר לא ידעתי השומר אחי אנכי, לא ידענא דשכינתא דאיהי אנכי, עמיה תמן, א"י דאסתלק אימא וברא לגבי חכמה למיטל נוקמא מיניה, ואמאי לגבי חכמה, בגין דאיהו אדם עלאה דאתברי אדם תתאה בדיוקניה.

ויאמר קול דמי אחיד צועקים אלי, מאי דמי, דם מבועי ליה, אלא מאי דמי ד"ן כחשבון דמ"י, ודא איהו (שם טו יד) דן אנכי ואתרי כן יצאו ברכוש גדול. ועוד מאי קול דמי, קול דם מבועי ליה, אלא תרגם אנקלוס, קל זרעין דעתידין למיפק מן אחוד, אינון שתין רבוא דעתידין למיפק מהכל, בההוא דאתמר ביה בשגם זה הכל, פלהו צווחין מן ארעא, הכא רמיז ענוי הדין ועוות (דף קיד

כו'? אלא אוי לבני אדם הטפשים, אטומי הלב, סתומי העינים, שעליהם נאמר עינים להם ולא יראו, באור של התורה, אלו אותם בהמות שלא מסתכלים ולא יודעים אלא בתבן של התורה, שהיא קלפה מבחוץ והמוץ שלה, שנאמר בהם מוץ ויכנו פטורין מן המעשר, שהחכמים של התורה, בעלי הסודות, זורקים התבן והמוץ החיצונים, ואוכלים את החטה של התורה שהיא מבפנים, עשרים ושתים האותיות של התורה שעולות לחשבון חט"ה. בא וראה, אלו הבהמות חושבים ששאל אותו הקדוש ברוך הוא א"י הכל אחיד, כמי שלא ידע איפה הוא, אלא א"י הוא שהסתלק מן אדנ"י, שהוא א' אהי"ה האם העליונה אנכי, י' יהו"ה שעולה עמה לדון את קין. בגלל זה כשהסתלקה א"י מן אדנ"י, נשאר ד"ן, בגלל זה א"י הכל אחיד, ויאמר לא ידעתי השומר אחי אנכי! לא ידעתי ששכינה, שהיא אנכי, עמו שם, א"י שהתעלה האם והבן אל החכמה לטל ממנו נקמה, ולמה אל החכמה? משום שהאדם העליון הוא שנברא אדם תחתון בדמותו.

ויאמר קול דמי אחיד צעקים אלי, מה זה דמי? דם היה צריך להיות! אלא מה זה דמי? ד"ן כחשבון דמ"י, וזהו דן אנכי ואתרי כן יצאו ברכוש גדול. ועוד, מה זה קול דמי? קול דם היה צריך להיות! אלא תרגם אנקלוס, קול זרעיותיו שעתידים לצאת מאחיד, אותם ששים רבוא שעתידים לצאת מהכל, באותו שנאמר בו בשגם זה הכל, כלם צועקים מן האדמה. כאן רמז

ע"ב) הדין והקמס ושוד ושבר דעתידין בנזי דקין למעבד לבנזי דקודשא בריה הוא, ודא איהו קול דמי אחיך, אחיך אתקרי מסטרא דאנון דאתמר בהון (שמות לב כז) הרגו איש את אחיו.

(נ"א) ויאמר יהו"ה אל קין אי הבל אחיך, אמר רבי שמעון וכי לא הוה ידע קודשא בריה הוא אי הבל דהוה שאיל אי הבל אחיך, וכי איהו לא הוה ידע דקודשא בריה הוא ליה מלה דתכפי מניה אפילו מחשבה דלכא כל שכן מלה דעלמא, דאמר לא ידעתי השומר אחי אנכי, אלא ווי לון לטפשי אטימון דלכא ועיניו לון ולא מסתכלין אלא בתבן למיכל מניה כבעירן, דחכימין דרעין בחטה דאורייתא דאיהי שנים ועשרים אתון כחשבון חט"ה, אלון ורקון תבנא מדאורייתא ואכלין חטה דאורייתא מלגו, תו אחיו לכוון ריון טמירין ביהא קרא בומנא דקטל קון להבל, סליק א"י מן אדני ואשתאר ד"ן, א' איהו אנכי אימא עלאה, י' יהוה יודין אבא, דסליקו למתבע דינא על בנייהו דאיהו הבל ובגין דא אמר קודשא בריה הוא אי הבל אחיך.

בחהווא זמנא אמר איהו לא ידעתי השומר אחי אנכי, חמא קודשא בריה הוא דלא ארכיר י', אלא א' דאיהו אנכי, אמר ליה קול דמי אחיך צועקים אלי, דם אחיך מבעי ליה, מאי דמי, אלא דא דם י', ועוד דמי איהו ד"ן בחושבון דאשתאר מן אדני, וכלא קשוט, דתלת שמהן כלילן ביהווא שמא, אבא ואימא וברתא, דאנון יהו"ה אהי"ה אדני, בגין דהבל הוה דיוקנא דאדם דלעילא דאיהו עמודא דאמצעייתא ואיהו קול דאתמר ביה קול דמי אחיך, ואית רזא אחרא, קול דמי, קול דם מבעי ליה, אלא תרגם אנקלוס קל דם ורעין דעתידין למיפק מן אחיך, ואנון שתין רבוא.

בחהווא זמנא דחמא דחובא דא באתר עלאה הוה תלמיא, הרהר בתויבתא ואמר גדול עוני מנשוא, הן גרשת אותי היום מעל פני האדמה ומפניך אסתר והייתי נע ונד בארץ וכו', הכא אתרמוז גלגולא דרשיעיא דאתמר בהון ובכך ראיתי רשעים קברים צריך להיות, מה זה דמי? אלא זה דם י'. ועוד דמי הוא ד"ן כחשבון שנסאג מן אדני, ותכל אמת, ששלישה שמות כלולים באותו שם, האב האם והבת, שהם יהו"ה אהי"ה אדני, משום שהבל היה דמות של אדם שלמעלה שהוא העמוד האמצעי, והוא הקול שנאמר בו קול דמי אחיך. ויש סוד אחר, קול דמי? קול דם היה צריך להיות, אלא תרגם אונקלוס, קול דם ורעיות שצתידיים לצאת מאחיך, והם ששים רבוא.

ענוי הדין ועונות הדין והקמס ושוד ושבר שצתידיים בני קין לעשות בכני הקדוש ברוך הוא, וזהו קול דמי אחיך, אחיך דקרא נקרא מצד אותם שצאמר בהם הרגו איש את אחיו.

(נ"א) ויאמר יהו"ה אל קין אי הבל אחיך, אמר רבי שמעון, וכי לא היה יודע הקדוש ברוך הוא איפה הבל שהיה שואל איה הבל אחיך? וכי הוא לא היה יודע שהקדוש ברוך הוא אין דבר מכסה ממנו, אפלו מחשבת הלב, כל שכן דבר של העולם, שאמר לא ידעתי השומר אחי אנכי? אלא, אוי לטפשים אטומי הלב, ועינים להם ולא מסתכלים אלא בתבן לאכל ממנו כבהמות, שחכמים שמפירים בחטה של התורה, שהיא עשרים ושתים אותיות כחשבון חט"ה, אלו זורקים התבן מן התורה, ואוכלים את החטה של התורה מבפנים. עוד אראה לכם סודות טמינים בפסוק זה, בזמן שהרג קין את הבל, עלה א"י מן אדני ונשא ד"ן, א' הוא אנכי, האם אבא, שעלו לתבע דין על בנם שהוא הבל, ומשום זה אמר הקדוש ברוך הוא אי הבל אחיך. באותו הזמן הוא אמר לא ידעתי השומר אחי אנכי. ראה הקדוש ברוך הוא שלא הזכיר י', אלא א' שהוא אנכי, אמר לו קול דמי אחיך צועקים אלי, דם אחיך היה ותכל בחשבון שנסאג מן אדני, ותכל אמת, ששלישה שמות כלולים באותו שם, האב האם והבת, שהם יהו"ה אהי"ה אדני, משום שהבל היה דמות של אדם שלמעלה שהוא העמוד האמצעי, והוא הקול שנאמר בו קול דמי אחיך. ויש סוד אחר, קול דמי? קול דם היה צריך להיות, אלא תרגם אונקלוס, קול דם ורעיות שצתידיים לצאת מאחיך, והם ששים רבוא.

באותו זמן שראה שהחטא הזה היה תלוי במקום עליון, הרהר בתשובה, ואמר גדול עוני מנשוא, הן גרשת אתי היום מעל פני האדמה ומפניך אסתר והייתי נע ונד בארץ וכו'. כאן רמז גלגולא דרשיעיא דאתמר בהם ובכך ראיתי רשעים קברים וכו'. וזהו הן גרשת אתי

וכאו וכו', ודא איהו הן גרשת אותי היום דא גלגולא קרמאה, והייתי נע דא גלגולא הננינא, ונד דא גלגולא תליתאה, דא איהו רזא על שלשה פשעי ישראל, אם תב בתויבתא בתלת גלגולין שפיר, ואם לא, כתיב ביה ועל ארבעה לא אשיבנו, לא אהדר ליה בגופא אחרא, אלא יד ליד לא ינקה רע והכי אויל נע ונד עד שתין רבוא, ולכל חד כפום חיליה, דחהווא דקטיל הכי נטיל קודשא בריה הוא נוקמא מניה.

אמר רבי אלעזר אם פן אשתמודע דכל עאקו דא יהא בגלותא בתראה, אמאי אתמר (בראשית ד) קניתי איש את יהו"ה, אי תימא בגין קני דנפיק מניה זרעא מעליא, בתר דיתפניש איהו ותערוו בני דקין לחרבא עלמא, ומנייהו קול דמי אחיך צועקים, הךא הוא דכתיב (תהלים יג) משוד עניים מאנקת אביונים וכו'.

אמר ליה רבי שמעון, ברי, קין מסטרא דאילנא דטוב ורע הוה, ואתפשטותא דטוב הוה בגלגולא עד קני חותן משה, מתמן ואילף אתפשטותא דרע, ובגין דאחזי ליה קודשא בריה הוא מה דעתידין למעבד בנזי לישראל בכל דרא ודרא, דכלא אחזי ליה, אמר גדול עוני מנשוא, ומנא לן דאחזי ליה גלגולא דיליה בכל דרא ודרא, הךא הוא דכתיב (בראשית ד) הן גרשת אותי היום מעל פני האדמה ומפניך אסתר והייתי נע ונד בארץ, נע ונד ודאי, הךא רמיז גלגולא דיליה ובנזי, הךא הוא דכתיב (קהלת ח) ובכך ראיתי רשעים קברים וכאו, והא אוקימנא לון (דברים י) ומשלם לשנאיו וכו', הן גרשת אותי דא גלגולא קדמאה, היום כההוא דאתמר ביה (תהלים צה) היום אם בקולו תשמעו, והייתי נע ונד תרין גלגולין אחרנין, אסתר הכא רמיז (דברים לב כ) ויאמר אסתירה פני מהם וכו', גלגולים אחרים, אסתר - כאן רמז ויאמר אסתירה פני מהם כו', והן כל אלה יפעל אליל פעמים

היום - זה גלגול ראשון, והייתי נע - זה גלגול שני, ונד - זה גלגול שלישי, וזהו סוד על שלשה פשעי ישראל, אם שב בתשובה בשלישה גלגולים - לפה, ואם לא - פתוב בו ועל ארבעה לא אשיבנו, לא מחזיר אותו בגוף אחר, אלא יד ליד לא ינקה רע, וכך הולך נע ונד עד ששים רבוא, ולכל אחד כפי כחו, של אותו שהורג כף, הקדוש ברוך הוא נוטל ממנו נקמה. (ע"כ בספר אחר).

אמר רבי אלעזר: אם כן, כשנודע שכל הצרות הללו יהיו בגלות האחרונה, למה נאמר קניתי איש את יהו"ה? אם תאמר בשביל קניי שציא ממנו זרע מעלה, אחר שהוא יתבנס, יתעוררו בני קין להחריב את העולם, ומהם קול דמי אחיך צועקים, זהו שכתוב משוד עניים מאנקת אביונים כו'. אמר לו רבי שמעון: בני, קין היה מצד העץ של טוב ורע, והתפשטות הטוב היתה בגלגול עד קני חותן משה, משם ואילף התפשטות הרע, ומשום שהראה לו הקדוש ברוך הוא מה שצתידיים לעשות בניו לישראל בכל דור ודור, שהכל הוא הראה לו, הוא אמר גדול עוני מנשוא, ומנין לנו שהראה לו את גלגולו בכל דור ודור? זהו שכתוב הן גרשת אותי היום מעל פני האדמה ומפניך אסתר והייתי נע ונד בארץ, נע ונד ודאי, כאן רמז את גלגולו ושל בניו. זהו שכתוב ובכך ראיתי רשעים קברים וכאו, והרי בארנו אותם ומשלם לשנאיו וכו'. הן גרשתי אותי - זה גלגול ראשון, היום - כמו אותו שנאמר בו היום אם בקולו תשמעו, והייתי נע ונד - שני גלגולים אחרים, אסתר - כאן רמז ויאמר אסתירה פני מהם כו', והן כל אלה יפעל אליל פעמים

אייוב לג כט) וְהָן כָּל אֱלֹהִים יַפְעֵל אִ"ל פְּעָמִים שְׁלֹשׁ עִם גְּבַר, וְעַל־יָהּוּוּ אֶתְמַר (עמוס ב ו) עַל שְׁלֹשָׁה פְּשָׁעֵי יִשְׂרָאֵל, וְעַל אַרְבַּעָה לֹא אֲשִׁיכְנוּ, דְּלֹא אֶהְדֵּר לִוְן פְּגוּפָא רַבִּיעֵאָה, וְלֹא בַּפּוּרְקָנָא רַבִּיעֵאָה, אֲלָא אֶתְמַר בִּישְׂרָאֵל (דברים לב יב) יְהו"ה בְּדָד יִנְחֵנוּ וְאִין עִמּוֹ אַל נִכְר, בְּגִין דָּא אוֹקְמוּהָ מְאָרִי מְתִנִּיתִין אִין מְקַבְּלִים גְּרִים לִימּוֹת הַמְּשִׁיחַ.

וְעוֹד (דף קטו ע"א) אִי הֵבֵל אַחִיד, תָּא חֲזִי תְרִין אֶתְוּוֹן אֲלִין שְׂמַעְנָא דְלֹאֲתֵר עֲלָאָה הוּוּ סְלָקִין, א"י, א' אֲמוּזִין מְפָלָא וּמְכֻסָּה, י' מַחְשְׁבָה, דְּכֵהֲאִי אֲתֵר חָאבוּ אָדָם וְהֵבֵל, וְאֶתְמַר דְּאִינוּן א' פְּתֵר עֲלִיוֹן, י' מַחְשְׁבָה, לְעִילָא לְעִילָא אֶסְתַּלֵּק הָאִי חוּבָה, אָמַר לִיהִי רַבִּי אֲלַעְזָר, אַבָּא, וְהָא פְּמָה מַחְשְׁבוֹת אִינוּן, שְׂכִינְתָא אֶתְקַרֵּי מַחְשְׁבָה, וְאִיהִי י' מִן אַדְנִי, וְחֻקְמָה מַחְשְׁבָה, וְכֹתֵר דְּאִיהִי א' מִן אַדְנִי מַחְשְׁבָה, וְכַמְּה מַחְשְׁבִין אִינוּן דָּא לְעִילָא מִן דָּא, וְדָא עַל גַּב דָּא, הָדָא הוּא דְכֹתִיב (קהלת ה ז) פִּי גְבוּהָ מַעַל גְּבוּהָ שְׁמֵר וּגְבוּהֵים עֲלֵיהֶם, וְלְעִילָא מַפְלֵהוּ מַחְשְׁבָה סְתִימָא דְכָל סְתִימִין, עֲלָאָה עַל כָּל עֲלָאִין, דְּלִית מַחְשְׁבָה אַחְרָא לְעִילָא מְגִיָּה, וְכַמְּה מַחְשְׁבִין אִינוּן לְבוּשִׁין דָּא לְדָא, וְאִיהוּ אֲשֶׁתְּמוּדָע דְּלֹא חָאב אֲלָא בְּמַחְשְׁבָה דְּאִיהִי לְבוּשָׁא, הָדָא הוּא דְכֹתִיב (בראשית ג י) וְאִירָא פִּי עִירוֹם אֲנָכִי וְאֶחָבָא, אֶתְמַר בְּאָדָם וְאֶחָבָא וְאֶתְמַר בְּמֹשֶׁה (שמות ג ו) וַיִּסְתֵּר מֹשֶׁה פָּנָיו.

אָמַר רַבִּי שְׂמַעוֹן, בְּרִי, בְּוֹדָאִי בְּכֻלָּא חָאב אָדָם, בְּמַחְשְׁבָה דְּאִיהִי לְבוּשָׁא, וּבְמַחְשְׁבָה דְּאִיהִי מְלָגָאוּ, וּבְגִין דָּא אָמַר לְמֹשֶׁה בְּזַמְנָא דְּאֶמַר (שמות לג יח) הֲרָאִנִי נָא אֶת כְּבֹדְךָ, אָמַר, פִּי לֹא יִרְאֵנִי הָאָדָם וְחִי, שְׂאָם זָכָה שְׂרָאֲנִי, וְחִי לְעוֹלָם, דָּאָם יִרְאֵנִי הָאָדָם וְחִי, דָּאָם יִרְאֵנִי הָאָדָם וְחִי לְעוֹלָם,

וּבְגִין דָּא אָמַר לִיהִי לֹא (שמות לג כ) תּוֹכַל לְרֹאוֹת אֶת פָּנָי, וְלֹא אִינוּן פְּנִים הֵכָא אֲלָא פְּנִים דְּלֹא נִרְאִין, בְּאֲתֵר דְּאֲשֶׁתְּמוּדָע עֲלֵת הַעֲלוֹת, וּבְאֲתֵר דְּאֶתְגַּלְיָא, וְחוּבָא דְּאָדָם גְּרִים דְּלֹא יָכִיל מֹשֶׁה לְאֶסְתַּכְּלָא בֵּיהּ, כָּל שְׂפָן אַחְרָא, דְּעֲלֵת הַעֲלוֹת אֶסְתַּלֵּק מִמַּחְשְׁבָה דְּחָאב בַּה אָדָם, וּבְגִין דָּא עִין לֹא תְשׁוּרְהוּ, וּמַחְשְׁבָה לֹא תְכִלְהוּ, לֹא יָכִיל לְאֲשָׁנָא לִיהִי, דְּאִיהוּ חִי הַחַיִּים, וּבְאֲתֵר דְּאִיהוּ שְׂרָיָא לִית מִיתָה תַּמָּן, וּמַחְשְׁבָה דְּאֶסְתַּלֵּק מְגִיָּה, בְּוֹדָאִי אִיהוּ חֻקְמָה לְבוּשָׁא לְחֻקְמָה סְתִימָאָה, בְּוֹדָאִי בַּה חָאב אָדָם, וּבְגִין דָּא אֶתְמַר בֵּיהּ (בראשית ג י) וְאִירָא פִּי עִירוֹם אֲנָכִי וְאֶחָבָא.

אָמַר רַבִּי אֲלַעְזָר, וְהָא מַהֲכָא מְשַׁמַּע דְּלֹא חָאב בְּמַחְשְׁבָה עֲלָאָה אֲלָא בַּהֲהִיא דְּאִיהִי לְבוּשָׁא מִינָהּ, וְאֲשֶׁתָּאֵר אִיהוּ (דף קטו ע"ב) בַּהֲהִיא דְּאִיהִי מְלָגָאוּ, בְּמוֹחָא בְּלֹא קַרְקַפְתָּא, וּבְגִין דָּא וְאִירָא, דְּאֶזְדַּעְזַע מַהֲהִיא דְּלָגוּ מִן מַחְשְׁבָה סְתִימָא דְּאִיהוּ עֲלֵת הַעֲלוֹת, אָמַר לִיהִי רַבִּי שְׂמַעוֹן, בְּרִי, בְּמַחְשְׁבָה דְּאִיהוּ מוֹחָא אוֹף הָכִי חָב דְּזַרְעָא מִתַּמָּן נְפִיק, דְּאִיהוּ נִבְעֵי וְדְאִילְנָא דְּחִי דְּאִיהוּ אוֹר קְדָמוֹן וְאוֹר צַח וְאוֹר מְצוּחָצַח, תְּלַת טַפִּין דְּאֶתְרַמִּיזוּ בֵּי עֲלָאָה, קוּצָא דְּלְעִילָא וְקוּצָא דְּלְתַתָּא וְגִיּוּ בְּאֲמַצְעֵיתָא, וְעֵרַב תַּמָּן חֲשֵׁף דְּאֶפְסִיק בֵּין עֲלֵת הַעֲלוֹת לְמוֹחָא סְתִימָא, וּבְגִין דָּא (שמות לג כ) פִּי לֹא יִרְאֵנִי הָאָדָם וְחִי עַד דְּהִהוּא חֲשֵׁף אֶתְעַבֵּר מִתַּמָּן, וְדָא אִיהוּ רְזָא (ישעיה נט כ) פִּי אִם עוֹנוֹתֵיכֶם הִיוּ מְבַדְּלִים בֵּינְכֶם וּבֵין אֱלֹהֵיכֶם, וּבְגִין הֵהוּא חֲשֵׁף, לִית מַחְשְׁבָה יָכִילָא לְאֲשָׁנָא תַּמָּן, כָּל שְׂפָן עִין, עַד דְּאֶתְעַבֵּר מִתַּמָּן הֵהוּא חֲשֵׁף, וּכְגוּוֹנָא דִּילִיָּה לְתַתָּא אִית עֲנָנָא חֲשׂוּכָא דְּאֶתְמַר בַּה (איכה ג מד) סִפְתָּה בְּעֲנָן לָךְ וְכו'.

וּמִשּׁוּם זֶה אָמַר לוֹ לֹא תוֹכַל לְרֹאוֹת אֶת פָּנָי, וְאִינִים הַפְּנִים כָּאֵן, אֲלָא הַפְּנִים שְׁלֹא נִרְאִים, בְּמִקּוּם שְׂנוּדָע עֲלֵת הַעֲלוֹת וּבְמִקּוּם שְׂהַתְגַּלְהָ, וְחֻטְאוֹ שֶׁל אָדָם גְּרָם שְׁלֹא יָכִיל מֹשֶׁה לְהִסְתַּכְּלָא בּוֹ, כָּל שְׂפָן אַחֵר, שְׁעֲלֵת הַעֲלוֹת הִסְתַּלֵּק מִמַּחְשְׁבָה שְׂחָטָא בַּה אָדָם, וּמִשּׁוּם זֶה עִין לֹא תְשׁוּרְהוּ, וּמַחְשְׁבָה לֹא תְכִלְהוּ, וְלֹא יָכֹלְהָ לְהַשִּׁיג אוֹתוֹ, שְׂהוּא חִי הַחַיִּים, וּבְמִקּוּם שְׂהוּא שׂוּרָה אִין שֵׁם מִיתָה, וְהַמַּחְשְׁבָה שְׂהִסְתַּלֵּק מִמְּנָה בְּוֹדָאִי הִיא חֻקְמָה. הִלְבוּשׁ לְחֻקְמָה הַסְתוּמָה, בְּוֹדָאִי בַּה חֻטְא אָדָם, וּמִשּׁוּם זֶה נִאֲמַר בּוֹ כִּי עִירוֹם אֲנָכִי וְאֶחָבָא. אָמַר רַבִּי אֲלַעְזָר: וְהִרִי מִפְּאֵן מְשַׁמַּע שְׁלֹא חֻטְא בְּמַחְשְׁבָה הַעֲלִיוֹנָה, אֲלָא בְּאוֹתָהּ שְׂהִיא לְבוּשׁ מְנָה, וְהוּא נְשָׂא בְּאוֹתָהּ שְׂהִיא מְבַפְּנִים, בְּמַח בְּלִי קַרְקַפְתָּ, וּמִשּׁוּם זֶה וְאִירָא, שְׂהַזְדַּעְזַע מֵאוֹתָהּ שְׂדַלְפָּנִים מִהַמַּחְשְׁבָה הַסְתוּמָה שְׂהִיא עֲלֵת הַעֲלוֹת. אָמַר לוֹ רַבִּי שְׂמַעוֹן: בְּנִי, בְּמַחְשְׁבָה שְׂהִיא הַמַּח בְּאֵף כָּף חֻטְא, שְׂזָרַע יָצָא מִשֵּׁם, שְׂהוּא הַמְצִיץ שֶׁל עֵץ הַחַיִּים, שְׂהוּא אוֹר קְדָמוֹן וְאוֹר צַח וְאוֹר מְצוּחָצַח, שְׁלֹשׁ טְפוֹת שְׂנַרְמְזוּ בֵּי הַעֲלִיוֹנָה, הַקּוּץ שְׂלִמְעֵלָה וְהַקּוּץ שְׂלִמְטָה, וְעֵצִים הֵי בְּאֲמַצְעֵי, וְעֵרַב שֵׁם חֲשֵׁף שְׂהִפְסִיק בֵּין עֲלֵת הַעֲלוֹת לַמַּח הַנִּסְתָּר, וּמִשּׁוּם זֶה פִּי לֹא יִרְאֵנִי הָאָדָם וְחִי, עַד שְׂאוֹתוֹ חֲשֵׁף יַעֲבֵר מִשֵּׁם, וְזֶהוּ הַסּוּד פִּי אִם עוֹנוֹתֵיכֶם הִיוּ מְבַדְּלִים בֵּינְכֶם וּבֵין אֱלֹהֵיכֶם, וּמִשּׁוּם אוֹתוֹ חֲשֵׁף, אִין הַמַּחְשְׁבָה יָכֹלְהָ לְהַשִּׁיג שֵׁם, כָּל שְׂפָן הַעִין, עַד שְׂעוּבֵר מִשֵּׁם אוֹתוֹ חֲשֵׁף, וּכְמוֹתוֹ לְמִטָּה יֵשׁ עֲנָן חֲשְׁבָה, שְׂנִאֲמַר בַּה סִפְתָּה בְּעֲנָן לָךְ כו'.

אזדעזעו רפי אלעזר וכלהו חבריא ואזדעזעו סבין מארי דמתיבתא, אמר רפי אלעזר עד כען לא ידענא דחוכא דאדם הכי הוה עלאה, דמטא לאתר עלאה דכל עלאין, אמר, אבא, הב לי רשו למשאל אף על גב דלא אתייהיב רשו לכל בר נש למשאל כל שפן למנדע, אמר ליה אימא ברי דהא רעוא אשתפח ורשותא אתייהיב לגלאה כל מה דיכילנא למנדע, אמר ליה, אבא, אשתמודע בגין ההוא חשף דאפסיק בין עלת העלות למחשבה סתימא, דעלת על כל העלות לא אשתתף בשום מחשבה סתימא כל שפן גליא, ולא בשום אור גניז וטמיר וקדמון וצח ומצוחצח, אמר ודאי הכי הוא דאם אלין נהורין ומחשבין הו מניה לא הוה יכול חשף לאפרשא, אבל עלת על כל העלות איהו על כל נהורין גניזין וסתימין פנשמטא בגופא, ואור קדמון אף על גב דאיהו סתים וגניז ואיהו קדמון לכל ספיין ולכל אתון ונקודי וטעמי, הכי איהו לגבי עלת על כל העלות, פגופא לגבי נשמטא, דבעלת העלות לית ביה גוון ולא צורה ולא דיוקנא ולא שותפו, ובאתר דעין לא שליט מאן יכול למעבד דמיון.

בתר דהרהר תשובה אדם לתמא, הדרא לבושא לגבי מוחא דאיהו אבא קרקפתא דתפלי, ואתחבר מוחא דאיהו חכמה באימא, מיד (בראשית ג כא) ויעש יהו"ה אלהים לאדם ולאשתו פתנות עור וילבישם, ואינון תפלין דאינון מעור, בההוא זמנא קמת תשובה דאיהו אימא קרקפתא דתפלי עם אדם לאגנא עליה ולכסיא עליה דהוה ערום, פגוונא דאיהו פסי על מוחא עלאה, וברי, כל העליון. ובני, כל מי שמניח תפלין כאלו כסה על המח העליון, ומשום זה השכינה העליונה

הודעו רבי אלעזר וכל החכרים, והודעו הנקנים בעלי הישיבה. אמר רבי אלעזר: עד עכשו לא ידעתי שחטאו של אדם כף היה עליון, שהגיע למקום העליון של כל העליונים. אמר: אבא, תן לי רשות לשאל אף על גב שלא נתנה רשות לכל אדם לשאל, כל שפן לדעת. אמר לו: אמר בני, שהרי רצון נמצא, והרשות נתנה לגלות כל מה שיכלנו לדעת. אמר לו: אבא, נודע בשביל אותו החשף שהפסיק בין עלת העלות לבין המחשבה הנסתר, שעלת על כל העלות לא השתתף בשום מחשבה נסתר, כל שפן גליה, ולא בשום אור גנוז וטמיר וקדמון וצח ומצוחצח. אמר: ודאי כף הוא, שאם האורות הללו והמחשבות היו ממנו, לא היה יכול החשף להפריד, אבל עלת על כל העלות הוא על כל האורות הגנוזים והנסתרים כנשמה בגוף, והאור הקדמון, אף על גב שהוא נסתר וגנוז והוא קדמון לכל הספירות וכל האותיות והנקודות והטעמים, כף הוא לגבי עלת על כל העלות כמו גוף לנשמה, שבעלת העלות אין בו גוון ולא צורה ולא דמות ולא שתפות, ובמקום שהעין לא שולטת, מי יכול לעשות דמיון? אחר שהרהר תשובה אדם למטה, חזר הלבוש למח, שהוא האב, הקרקפת של התפלין, והתחבר המח, שהוא החכמה, באם, מיד ויעש יהו"ה אלהים לאדם ולאשתו פתנות עור וילבישם, והם התפלין שהם מעור. באתו זמן עמדה תשובה, שהיא האם, קרקפת התפלין, עם אדם להגן ולכסות עליו, שהיה ערום, כמו שהוא כסה על המח העליון. ובני, כל מי שמניח תפלין כאלו כסה על המח העליון, ומשום זה השכינה העליונה

מאן דאנח תפלין כאלו פסי על מוחא עלאה, ובגין דא שכינתא עלאה לא זזה מניה, ורזא דמלה (תהלים קל ז) אם עונות תשמר י"ה אדניי מי יעמוד, מ"י יעמוד ודאי דאיהי אימא עלאה תשובה הא קמת באדם עלאה, ושכינתא דאיהי תפלה של יד באדם תתאה, ושכינתא עלאה נחתת עם אדם, ושכינתא תתאה עם הכל, ועם כל (טו) בעלי הטירה שבאים מהם, ומשום זה ותלכנה שתייהן.

מיד דחאבו ישראל בעובדא דעגלא מה פתיב (ישעיה ג ב) ובפשעיקם שלחה אמכם דאתמר בה (משלי ב א) פי אם לבינה תקרא, אשתלחת (ג"א) ואסתלקת מנייהו ותרם מעל הארץ, דלא נחתת עלייהו אלא (ד' קטז ע"א) בשפתות וימין טבין, ואשתארת שכינתא תתאה יחידאה לתתא, ושכינתא עלאה יחידאה לעילא, והא אוקמוה איכה ישבה כדד, דבקדמיתא לא הות שכינתא עלאה זזה מנייהו פגוונא דשכינתא תתאה, זכאין אינון מארי דתיובתא דנחתת לה עלייהו בכל יומא ושעתא ורגעא ולא זזת מנייהו בכל אתר, דעלייהו אתמר (שם וכב) בהתהלכך תנחה אותך וכו' ולא אית לה עלייהו יומא דייע פגוונא דאתרנין דלא נחתת עלייהו אלא בשפתות וימין טבין, אבל מארי תיובתא לא זזת מנייהו לעלם.

ובגין דא ברי, א"י הכל אחיד, אי יכלינן למימר א' י' מן אהי"ה אימא עלאה, ואשתארו ה' ה', ואתמר עלייהו ותלכנה שתייהן, הקא חאב הכל, אדם חב בי"ו מן יהו"ה ואסתלק י"ו ואתעביד ו' י', אמר רפי אלעזר והא י' ו', אינון, י' לעילא ו' לתתא,

לא זזה ממנו, וסוד הדבר - אם עונות תשמר יה אדניי מי יעמד, מ"י יעמד ודאי, שהיא האם העליונה, התשובה, הרי עמדה עם האדם העליון, והשכינה שהיא תפלה של יד עם האדם התחתון, השכינה העליונה ירדה עם אדם, והשכינה התחתונה עם הכל, ועם כל (טו) בעלי הטירה שבאים מהם, ומשום זה ותלכנה שתייהן.

מיד שחטאו ישראל בחטא העגל מה כתוב? ובפשעיקם שלחה אמכם, שנאמר בה כי אם לבינה תקרא, השתלחה (והסתלקה) מהם, ותרם מעל הארץ, שלא יורדת עליהם אלא בשפתות וימין טובים, ונשארת השכינה התחתונה יחידה למטה, והשכינה העליונה יחידה למעלה, והרי פרשיה איכה ישבה כדד, שבהתחלה לא היתה השכינה העליונה זזה מהם, כמו שהשכינה התחתונה. אשרי הם בעלי התשובה שמורידים אותה עליהם בכל יום ושעה ורגע, ולא זזה מהם בכל מקום, שעליהם נאמר בהתהלכך תנחה אותך כו', ואין לה עליהם יום ידוע כמו שאחרים, שלא יורדת עליהם אלא בשפתות וימין טובים, אבל בעלי תשובה לא זזה מהם לעולם.

ומשום זה, בני, א"י הכל אחיד, אם יכלנו לומר א' י' מן אהי"ה האם העליונה, ונשארו ה' ה', ונאמר עליהן ותלכנה שתייהן, כאן חטא הכל, אדם חטא בי"ו מן יהו"ה והסתלק י"ו ונעשה ו' י'. אמר רבי אלעזר: והרי י' ו' הם י' למעלה ו' למטה, מה זה ו' י'? אמר: בני, כף זה ודאי,

מאי ו' י', אמר ברי הכי

איהו ודאי, דחובה דא איהו לעילא באת א דאסתלקת במחשבה דאיהי י' עלאה דתמן עלת העלות, ואשתאר ו' י' פגוונא דא, ועל י' עלאה אתמר (תהלים צא יד) פי ידע שמי, שם י', יקראני ואענהו, זכאה איהו מאן דנחית ליה במחשבתיה לאתריה, דהאי מחשבה עלה אתמר (ויקרא י לו) זאת התורה לעלה למנחה ולחטאת ולאשם ולמלואים ולזבח השלמים. ואמאי אתמר באת י' פי ידע שמי, אלא, כמה דלית באת י' שותפו דאת אחרא, הכי לית ביה שותפו דאיהו אחד ואין שני לו, אחד בלא חשבון, הוא ברא בלא ולית בורא עליה, וכי אית דיכיל למברי אפילו יתוש זעיר אלא הוא, אלא, מים אית לון חילא למברי אילנין ועשבין, ואינון אתבריאו, אבל בורא עלמין ברא ולית עליה מאן דברא ליה ולחפימא ברמיזא דבאתר דא לית לגלאה יתיר.

אמר רבי אלעזר מהכא משמע דאית בורא בשותפו דאתון, פגון ב' מן בראשית דאיהי אימא, ר' מן ראשית דאיהי חכמה, ו' מן בורא דאיהו עמודא דאמצעייתא, א' מן בראשית דאיהו פתח, שי"ת, שית ספירן, הא כלהו עשר, אם חסר חד לא אשתלים בריאה, אבל עלת על כל העלות איהו ברא כלא בלא שותפו כלל.

אמר רבי אלעזר וכי הא שמענא, דבעשר ספירן לא אתמר תמן אלא אצילות ולא בריאה, אמר רבי שמעון ומאן אמר דאית בהון בריאה אלא כלהו עשר בשותפו דא עם דא עבדין בריאה בעלמא, ואנא אימא דאם הוה חסר חד מן מנינא לא אשתלים ההיא בריאה, אבל עלת על כל העלות איהו בורא

אמר רבי אלעזר וכי הא שמענא, דבעשר ספירן לא אתמר תמן אלא אצילות ולא בריאה, אמר רבי שמעון ומאן אמר דאית בהון בריאה אלא כלהו עשר בשותפו דא עם דא עבדין בריאה בעלמא, ואנא אימא דאם הוה חסר חד מן מנינא לא אשתלים ההיא בריאה, אבל עלת על כל העלות איהו בורא

שחטא הנה הוא למעלה באות א שהתעלטה במחשבה, שהיא י' העליונה, ששם עלת העלות, ונשארה ו' י' כמו זה: א ועל הי' העליונה נאמר כי ידע שמי, שם י', יקראני ואענהו. אשרי הוא מי שמוריד אותו במחשבתו למקומו, שעל המחשבה הוה נאמר זאת התורה לעלה למנחה ולחטאת ולאשם ולמלואים ולזבח השלמים.

דמה נאמר באות י' כי ידע שמי? אלא, כמו שאין באות י' שתפות של אות אחרת, כך אין בו שתפות, שהוא אחד ואין שני לו, אחד בלי חשבון, הוא ברא את הכל ואין בורא עליו, וכי יש מי שיכול לברא אפילו יתוש קטן, אלא הוא? אלא למים יש כח לברא אילנות ועשבים, והם נבראו, אבל בורא העולמים ברא, ואין עליו מי שברא אותו ודי לחכם ברמיזא, שבמקום הנה אין לגלות יותר.

אמר רבי אלעזר: מכאן משמע שיש בורא בשתפות של האותיות, כמו ב' מן בראשית, שהיא האם, ר' מן ראשית שהיא חכמה, ו' מן בורא שהוא העמוד האמצעי, א' מן בראשית שהוא כתר, שי"ת, שש ספירות, הרי כלן עשר, אם אחד חסר לא השתלמה הבריאה, אבל עלת על כל העלות הוא ברא הכל, בלי שתפות כלל.

אמר רבי אלעזר: וכמו זה שמענו שבעשר ספירות לא נאמר שם אלא אצילות ולא בריאה. אמר רבי שמעון: ומי אמר שיש בהם בריאה? אלא כל העשר בשתפות זו עם זו עושות בריאה בעולם, ואני אומר, שאם היה חסר אחד מן המנין, לא השתלמה אותה בריאה, אבל עלת על כל העלות

בלא שותפו אחרא דאיהו חד בלא שותפא כלל לא לעילא ולא לתתא ולא באמצעייתא ולא מכל סטרא כלל, אמר ודאי קען אתגליא מה דלא אתמסר לגלאה אפילו מלבא לפומא, ורזא דא צריך לאתפסיא מכל בר נש, דלאו כל מוחא יכיל למסבל האי, אלא אלין דידיעין ברזין, אלין דחכמתא דלהון סליק על כל נביאיא וחפימיא.

אמר רבי אלעזר אבא, הא אתגליא א' ברזא עלאה פד אסתלק עלת העלות באת י' ואשתאר וי אלא מאי אוי, אמר ליה (א' עלאה) (נ"א אית א') לעילא מן א', דאית א' מאתון רברבן, ואית א' מאתון זוטרון, ואית א' מאתון בינוניים, אינון אדם דבריאה אדם דיצירה אדם דעשיה, ועלייהו אתמר (קהלת ה ט) כי גבוה מעל גבוה שומר, ואית תלת עלאין עלייהו בארזא אצילות, ועליהם אתמר וגבהים עליהם.

ואינון דבריאה אינון לבושין לאינון דאצילות, והאי איהו אור לבוש עליון, ואינון עשר מתלבשין בעשר, ואלין דאצילות אמרו לאינון דבריאה דמתלבשין בהון, (בראשית א כו) נעשה אדם בצלמנו כדמותנו, כל ספירה יחייב ביה חולקיה מלגאו ומלבר, ואם חסר חד מעשר ספירן דלא הוה יחייב ביה חולקיה לא הוה אשתלים בנינא דאדם, ובזמנא דחב אדם כל ספירה וספירה נטיל חולקיה מגיה ואשתאר אין, ורזא דמלה (קהלת ג ט) ומותר האדם מן הבהמה אין, ובגין דא אמרו מארי מתניתין (תהלים מט יג) ואדם ביקר בל לין נמשל בבהמות נדמו, אדם דהוה לן ביקר דלעילא ולא נטיר ליה, נמשל בבהמות דמות דיליה, דאינון חיות הקדש,

הוא בורא בלי שתפות אחרת, שהוא אחד בלי שתף כלל, לא למעלה ולא למטה ולא באמצע ולא מכל צד כלל. אמר, ודאי קען אתגליא מה שלא נמסר לגלות אפילו מהלכ לפה, וסוד זה צריך לכסות מכל אדם, שאין כל מח יכול לסבל את זה, אלא אלו שיודעים בסודות אלו שחכמתם עולה על כל הנביאים והחכמים.

אמר רבי אלעזר: אבא, הרי התגלתה א' בסוד עליון כשהסתלק עלת העלות באות י' ונשארו, אלא מה זה אוי? אמר לו: (א' העליונה) (ש"א) למעלה מן א', שיש א' מהאותיות הגדולות, ויש א' מן האותיות הקטנות, ויש א' מן האותיות הבינוניות, הם אדם של בריאה, אדם של יצירה, אדם של עשיה, ועליהם נאמר כי גבה מעל גבה שומר, ויש שלשה עליונים עליהם בדרך אצילות, ועליהם נאמר וגבהים עליהם.

ואותם של בריאה הם לבושים לאותם של אצילות, וזהו אור לבוש עליון, ואותם עשרה מתלבשים בעשר, ואלו של אצילות אמרו לאותם של בריאה שמתלבשים בהם, נעשה אדם בצלמנו כדמותנו, כל ספירה נתנה בו חלקו מבפנים ומבחוץ, ואם חסרה אחת מעשר ספירות שלא היתה נותנת בו חלקה, לא היה משתלם בנינו של אדם, וכזמן שחטא אדם, כל ספירה וספירה נטלה חלקה ממנו, ונשארו אין, וסוד הדבר - ומותר האדם מן הבהמה אין, ומשום זה אמרו בעלי המשנה, ואדם ביקר בל לין נמשל בבהמות נדמו. אדם שהיה לן בכבוד שלמעלה ולא שמר אותו, נמשל בכמהות הדמות שלו, שהן חיות

אָבֵל עֵלַת הָעֲלוֹת פֶּד בְּרָא לִיּה כְּמָה דְאַתְּ אָמַר
(ג"א הָרָא הוּא דְכְתִיב) (בראשית א כז) וַיִּבְרָא אֱלֹהִים
אֶת הָאָדָם בְּצַלְמוֹ, אִיהוּ נָטִיל פְּלָא מִיָּגִינָה,
וַיְהִיב בִּיּה פְּלָא שׁוּתְפוֹ דְאַחְרָא, דְאַבָּא וַאימָא
עֲבָדוּ לִיּה בְּצִיּוּרֵיהּוּ (דף קטז ע"ב) בְּתַרִּין צִיּוּרִין,
הָדָא הוּא דְכְתִיב (בראשית ב ד) וַיִּיצֶר יְהוָה
אֱלֹהִים וַיִּיצֶר בְּתַרִּין צִיּוּרִין, צִיּוּרָא דְאַבָּא
דְּאִיהוּ יְהוָה, וְצִיּוּרָא דְאֱלֹהִים דְּאִיהוּ אִימָא,
וְדָא אִיהוּ וַיִּיצֶר יְהוָה אֱלֹהִים, וְלִבְתַּר עֲבַד
לִיּה מְאֵנָא הָדָא הוּא דְכְתִיב (שם) עֶפֶר מִן
הָאֲדָמָה, מִן הָאֲדָמָה לָא כְּתִיב, אֶלָּא עֶפֶר מִן
הָאֲדָמָה, וְדָא שְׂכִינְתָּא תַּתְּאָה דְאַתְמַר בְּהּ (אי"ב
לד טו) וְאָדָם עַל עֶפֶר יָשׁוּב דְּאִיהוּ גִלְגּוּלָא
דִּילִיּהּ.

אָמַר רַבִּי אֶלְעָזָר, אַבָּא, בְּתַר דְרַעְוָא אֲשַׁתְּפַח
צְרִיף לְמַפְתַּח מַלְיָן בְּאַתְגְּלִיָּא, מְאִי אָדָם
דְּבָרָא עֵלַת הָעֲלוֹת בְּדִיּוּקְנֵיהּ, דְּהָא כְּתִיב דְלִית
בִּיּה דְמוּת, אָמַר לִיּה, בְּרִי, הֲכָא לָא אָמַר
בְּצַלְמֵנוּ, דְּאִית בִּיּה דִיּוּקְנָא, אֶלָּא בְּצַלְמוֹ רוּצָה
לְוַמַּר כְּגִוּוּנָא דְאִיהוּ רוּצָה וַאינוּ נְרָאָה, דִּיּהָא
אִיהוּ הֲכִי, וּכְגִוּוּנָא דְלִית בִּיּה דִיּוּקְנָא, דִּיּהָא
אִיהוּ הֲכִי, וּכְגִוּוּנָא דְלִית קְדָמוֹן עֲלִיּהּ דִּיּהָא
אִיהוּ הֲכִי, וּכְגִוּוּנָא דְאִיהוּ עֵלַת הָעֲלוֹת חַד
בְּלָא שׁוּתְפוֹ וּבְלָא חֲשַׁבֵּן, דִּיּהָא אִיהוּ הֲכִי,
כְּלָא כְּגִוּוּנָא דִּילִיּהּ.

וַאִית אָדָם דְּבְרִיאָה וַיִּיצֶרָה וְעֵשְׂיָה כְּגִוּוּנָא
אַחְרָא בְּלְבוּשֵׁין וְגוּפָא (דלְכָר) (ג"א
בלְכָר). דְּבְאַצִּילוֹת הָא אַתְמַר דְלִית בִּיּה בְרִיאָה
וַיִּיצֶרָה וְעֵשְׂיָה כְּלָל, אִית בְּרִיאָה דְבָרָא הוּא
לְתַתָּא בְּדִיּוּקְנֵיהּ, אָבֵל לָאו דְאַתְבְּרִי אִיהוּ.
וְתָא חֲזִי אָף עַל גַּב דְאַתְמַר בְּסַפִּירֵין בְּרִיאָה,
בְּלְבוּשָׂא מְלָכָר אִיהוּ, וְלָאו אִיהוּ
מְלָגָאוּ, וּבְגִין דָּא כְּתִיב (בראשית א כז) וַיִּבְרָא

הַקֶּדֶשׁ, אָבֵל עֵלַת הָעֲלוֹת כְּשִׁבְרָא
אוֹתוֹ, כְּמוֹ שְׁנַאָמַר (וְהוּ שְׁכֵתוֹב)
וַיִּבְרָא אֱלֹהִים אֶת הָאָדָם
בְּצַלְמוֹ, הוּא נָטִיל מִמֶּנּוּ הַכֹּל, וְנָתַן
בּוֹ בְּלִי שְׁתַּפּוֹת שֶׁל אַחַר, שְׁהָאָב
וְהָאָם עֲשׂוּ אוֹתוֹ בְּצִיּוּרֵיהֶם בְּשָׁנֵי
צִיּוּרִים. זֶהוּ שְׁכֵתוֹב וַיִּיצֶר יְהוָה
אֱלֹהִים, וַיִּיצֶר בְּשָׁנֵי צִיּוּרִים,
הַצִּיּוּר שֶׁל הָאָב שֶׁהוּא יְהוָה,
וְהַצִּיּוּר שֶׁל אֱלֹהִים שֶׁהוּא הָאָם,
וְזֶהוּ וַיִּיצֶר יְהוָה אֱלֹהִים, וְאַחַר
כִּף עֵשָׂה אוֹתוֹ כְּלִי, זֶהוּ שְׁכֵתוֹב
עֶפֶר מִן הָאֲדָמָה, לָא כְּתוּב מִן
הָאֲדָמָה, אֶלָּא עֶפֶר מִן הָאֲדָמָה,
וְזוֹ הַשְׂכִּינָה הַתַּתְּחוּנָה, שְׁנַאָמַר
כֹּה וְאָדָם עַל עֶפֶר יָשׁוּב, שֶׁהוּא
הַגִּלְגּוּל שֶׁלוֹ.

אָמַר רַבִּי אֶלְעָזָר: אַבָּא, אַחַר
שְׁנַמְצָא רְצוֹן, צְרִיף לַפְתַּח
בְּדְבָרִים בְּגִלְיָי, מַה הָאָדָם שְׂבָרָא
עֵלַת הָעֲלוֹת בְּדְמוּתוֹ, שְׁהֲרִי כְּתוּב
שְׂאִין בּוֹ דְמוּת? אָמַר לוֹ: בְּנִי,
כֵּאֵן לָא אָמַר בְּצַלְמֵנוּ, שְׂיֵשׁ בּוֹ
דְמוּת, אֶלָּא בְּצַלְמוֹ, רוּצָה לְוַמַּר,
כְּמוֹ שֶׁהוּא רוּצָה וַאינוּ נְרָאָה,
שֶׁהוּא יְהִיָּה כִּף, וּכְמוֹ שְׂאִין בּוֹ
דְמוּת, שֶׁהוּא יְהִיָּה כִּף, וּכְמוֹ
שְׂאִין קְדָמוֹן עֲלָיו, שֶׁהוּא יְהִיָּה
כִּף, וּכְמוֹ שֶׁהוּא עֵלַת הָעֲלוֹת אַחַד
בְּלִי שְׁתַּפּוֹת וּבְלִי חֲשַׁבּוֹן, שֶׁהוּא
יְהִיָּה כִּף, הַכֹּל כְּמוֹתוֹ.

וַיֵּשׁ אָדָם שֶׁל בְּרִיאָה וַיִּיצֶרָה
וְעֵשְׂיָה כְּגִוּוּנָא אַחַר בְּלְבוּשׁ וְגוּף (ש)
בְּחִיץ (בלְכָר), שְׂבְאַצִּילוֹת הֲרִי נַאָמַר
שְׂאִין בּוֹ בְרִיאָה וַיִּיצֶרָה וְעֵשְׂיָה
כְּלָל. יֵשׁ בְּרִיאָה שֶׁהוּא כְּרָא
לְמַטָּה בְּדְמוּתוֹ, אָבֵל לָא שֶׁהוּא
נְכָרָא.

וּבָא וְרָאָה, אָף עַל גַּב שְׁנַאָמַר
בְּסַפִּירוֹת בְּרִיאָה, הוּא בְּלְבוּשׁ
מְבַחוּץ, וְלָא מְבַפְנִים, וּמַשּׁוּם זֶה
כְּתוּב וַיִּבְרָא אֱלֹהִים אֶת הָאָדָם
בְּצַלְמוֹ, כֵּאֵן סוּד אַחַר בְּגוּף, יֵשׁ
סַפִּירוֹת שֶׁל בְּרִיאָה, וַיֵּשׁ סַפִּירוֹת

אלהי"ם את האדם בצלמו הכא רזא אחרא
בגופא, אית ספירן דבריאה ואית ספירן
דאצילות, ובגין דא ויברא אלהי"ם את האדם,
דא עמודא דאמצעייתא דאתמר ביה (ישעיה מד
א) כתפארת אדם לשבת בית, בצלמו שכינתא
תתאה, בצלם אלהי"ם שכינתא עלאה, וייצר
יהו"ה אלהי"ם את האדם דא צדיק חי עלמין,
יצרו ביצירה עלאה וביצירה תתאה, דאינון
י' מן א, ו' מן וייצר איהו ו' דאמצעייתא,
דאיהו בתרין יודין באת א, ותרין יודין
עלייהו אתמר (משלי יד א) חכמות נשים בנתה
ביתה ואינון חכמה קדומה וחכמה תתאה.

ואדם מצד של אות הברית י'
נולד מהול, זהו שכתוב ותרא
אותו כי טוב הוא, אמרו צדיק פי
טוב, ששם אין קלפה של ערלה
כלל, וזה שנאמר אדם הראשון
מושף בערלתו היה, זה אדם של
עשייה, ומה הוא? זו תקלפה
שהתלבשה בו (בה) לשלט על
הכל, זה שכתוב ומלכותו בכל
משלה, ומשום זה נאמר בה
נעשה אדם בצלמנו כדמותנו,
להתלבש בכל הדיקנאות
ותקלפות.

ועוד נאמר בשכינה התחתונה
נעשה אדם בצלמנו כדמותנו,
שתיה כולה מכל הספירות,
שכל עשר הספירות כל אחת
נתנה בו חלקה, ומה חלקה? אלא
כל ספירה נתנה בו עשור שלה,
שכל ספירה עולה לעשרה, ונתנו
לו כל אחת ואחת העשור שלה,
ונשאו הן תשע תשע, וכל אחת
ואחת השתלם בה לעשרה,
ומשום כף מעשרים אחד
מעשרה, ומשום שהיא כולה
מכלם, נאמר בה אהבת
כללותיה, כלולה מן הכל, ואחר
שנכללה מן העליונים נאמר בה
דתתכלילת מעלאין אתמר בה (בראשית א כז) וירדו

אלהי"ם את האדם בצלמו הכא רזא אחרא
בגופא, אית ספירן דבריאה ואית ספירן
דאצילות, ובגין דא ויברא אלהי"ם את האדם,
דא עמודא דאמצעייתא דאתמר ביה (ישעיה מד
א) כתפארת אדם לשבת בית, בצלמו שכינתא
תתאה, בצלם אלהי"ם שכינתא עלאה, וייצר
יהו"ה אלהי"ם את האדם דא צדיק חי עלמין,
יצרו ביצירה עלאה וביצירה תתאה, דאינון
י' מן א, ו' מן וייצר איהו ו' דאמצעייתא,
דאיהו בתרין יודין באת א, ותרין יודין
עלייהו אתמר (משלי יד א) חכמות נשים בנתה
ביתה ואינון חכמה קדומה וחכמה תתאה.

ואדם מצד של אות הברית י'
נולד מהול, זהו שכתוב ותרא
אותו כי טוב הוא, אמרו צדיק פי
טוב, ששם אין קלפה של ערלה
כלל, וזה שנאמר אדם הראשון
מושף בערלתו היה, זה אדם של
עשייה, ומה הוא? זו תקלפה
שהתלבשה בו (בה) לשלט על
הכל, זה שכתוב ומלכותו בכל
משלה, ומשום זה נאמר בה
נעשה אדם בצלמנו כדמותנו,
להתלבש בכל הדיקנאות
ותקלפות.

ועוד נאמר בשכינה התחתונה
נעשה אדם בצלמנו כדמותנו,
שתיה כולה מכל הספירות,
שכל עשר הספירות כל אחת
נתנה בו חלקה, ומה חלקה? אלא
כל ספירה נתנה בו עשור שלה,
שכל ספירה עולה לעשרה, ונתנו
לו כל אחת ואחת העשור שלה,
ונשאו הן תשע תשע, וכל אחת
ואחת השתלם בה לעשרה,
ומשום כף מעשרים אחד
מעשרה, ומשום שהיא כולה
מכלם, נאמר בה אהבת
כללותיה, כלולה מן הכל, ואחר
שנכללה מן העליונים נאמר בה

דתתכלילת מעלאין אתמר בה (בראשית א כז) וירדו

ובבהמה ובכל הארץ, אתפלילת בתפאין, ואפילו בכל קליפין דסטרא אחרא אתלבשת, לקיימא בה ומלכותו בכל משלה, ובכל מה דאתלבשת אתפלילת (נ"א אתקריאת) בשמיה, הא הקא אדם דעשיה ויצירה.

אדם דבריאה אוקמוהו על תפארת, מאי בצלמו, בצלם, תרין דיוקנין דיליה לעילא, אלא (ס"א אלון) אינון וא"ו תרין ווי"ן, אינון תרין דיוקנין דא דאיהו אדם דאמצעייתא, דשכינתא עלאה איהי דמות אדם עלאה דאיהו חכמה עלאה, ושכינתא תתאה דמות אדם דאיהו עמודא דאמצעייתא.

ועוד, עמודא דאמצעייתא בדיוקנא דכתר ודא אדם דבריאה, ואדם דיצירה צדיק בדיוקנא דחכמה, ובגין דא (מלכים א ה כו) ויהוה נתן חכמה לשלמה דאיהו צדיק ברית שלום שלום ה', ושכינתא תתאה אדם דעשיה דמות דשכינתא עלאה וכלא קשוט, (ושכינתא ודאי אתפלילת בכלא), ובגין דא זמנין אתקריאת נשר, זמנין חיה. (דף ק"ו ע"ב) זמנין יונה, זמנין צפור, בכל מה דשליטא אתקריאת בשמיה, ובעשבין אתקריאת שושנה, עץ פרי עושה פרי, וכד שלטא על ארעא אתקריאת ארץ, וכד שלטא על ימא אתקריאת ים על שמיה, וכד שלטא על טורין אתקריאת סלע, לית בריה בעלמא דשלטא עליה דלא אתקריאת בשמיה, אבל עם כל דא דשלטא על פלא, עבידת אפרשותא בין דרגין דאינון מוחא ואיבא, לקליפין דסטרא אחרא דאינון פקליפין דאגוזא דמכסין על מוחא, ורזא דמלה (בראשית א ד) ויבדל אלהי"ם בין האור ובין החשך, ווי ליה למאן דמערב קליפין דסטרא אחרא עם דרגין דסטרא דדכיו.

ורדו כדת הקב"ה ובעוף השמים ובבהמה בכל הארץ, נכללה בתחונתו, ואפלו בכל הקלפות של הצד האחר התלבשה, לקיים בה ומלכותו בכל משלה, ובכל מה שהתלבשה נכללה (נקראת) בשמו, הרי כאן אדם של עשיה ויצירה.

האדם של בריאה פרשוהו על תפארת. מה זה בצלמו? בצלם, שתי דמיות שלו למעלה, אלא (סל) הן וא"ו, שתי ווי"ן, הם שתי דמיות של א שהוא אדם של האמצע, ששכינה העליונה היא דמות אדם עליון, שהוא חכמה עליונה, ושכינה התחתונה - דמות אדם, שהוא העמוד האמצעי.

ועוד, העמוד האמצעי בדמות הכתר, וזה אדם של בריאה, ואדם של יצירה - צדיק בדמות של חכמה, ומשום זה ויהוה נתן חכמה לשלמה, שהוא צדיק ברית שלום שלום ה', ושכינה תחתונה - אדם של עשיה, הדמות של השכינה העליונה, והכל אמת, (ושכינה ודאי נכללת בכל), ומשום זה לפעמים נקראת נשר לפעמים חיה. לפעמים יונה, לפעמים צפור, בכל מה ששולטת נקראת בשמה, ובעשבים נקראת שושנה, עץ פרי עשה פרי, וכששולטת על הארץ נקראת ארץ, וכששולטת על הים נקראת ים על שמו, וכששולטת על ההרים נקראת סלע, אין בריה בעולם ששולטת עליה שלא נקראת בשמה, אבל עם כל זה ששולטת על הכל, עושה הפרדה בין הדרגות שהן מח ופרי, לבין הקלפות של הצד האחר שהן פקלפות האגוז שמכסות על המוח, וסוד הדבר - ויבדל אלהי"ם בין האור ובין החשך. אוי למי שמערב את קלפות הצד האחר עם הדרגות של צד הטהרה.

(כאן חסר) (אמר המוניה עוד מצאתי בס"א זה הלשון).

והאדם ידע את תוה אשתו וכו' (שם ד א), וכי לא אשתמודע בה עד ההיא זמנא, אלא מיזמא דאתחבר בי מקדשא קודשא בריך הוא לא אתיחד בשכינתיה ביומין דחול, ולא הווי ישראל אשתמודעין תוקפיה ביומין דחול, בגין דממשלה דעבד ושפחה בהון, פתר דיתעברון מעלמא מיד וידע אדם עוד את אשתו ובההיא זמנא (ישעיה יא ט) כי מלאה הארץ דעה את יהו"ה, ובההיא זמנא אתקיים קרא (ירמיה לא לג) כי כלם ידעו אותי למקטנם ועד גדולם, (זכריה יד ט) וכיום ההוא יהיה יהו"ה אחד ושמו אחד.

דבר אחר והאדם ידע את תוה אשתו ופתר ותלד את קין, ידע ודאי בגון (אסתר ד א) ומרדכי ידע, אית ידיעה לטב ואית ידיעה לביש, בזמנא דאולידת לקין ידע את כל אשר נעשה ההוא וזהמא, ועד ההוא אתר דמטי ואתפשט ההוא וזהמא בכל דרין, ותלת גלגולי, עלזיהו אתמר (איוב לג טט) הן כל אלה יפעל א"ל פעמים שלש עם גבר, פתר דיתגבר ביצריה דלא עביד חטאה, והאי ידיעה דקין איהו דאתגלי ליה עד ההוא אתר דאתפשט, דעליה אתמר (ישעיה יד טט) פי משרש נחש יצא צפע, בגין דאיהו משרש נחש דאטיל וזהמא בתוה, מלאך המות דגרים מיתה לאדם ולכל דרין דיליה, הכי, האי דרפיה לקטלא, ובגין דא קטיל להבל.

והאי וזהמא דאתנטיל מניה איהי ליליית אימא דערב רב, עלה אתמר (משלי ה) רגליה יורדות מות וכו', דאיהי סם מות דאל אחר דאיהו סמא"ל, ואיהי איבא דיליה, גם לרבות אל אחר, נחש בגינה אתמר (בראשית

(כאן חסר) (אמר המוניה עוד מצאתי בס"א זה הלשון)

והאדם ידע את תוה אשתו וכו', וכי לא ידע אותה עד אותו הזמן? אלא מיום שנגחב בית המקדש, הקדוש ברוך הוא לא התיחד עם שכינתו בימות החל, ולא היו ישראל מכירים את פחו בימות החל, משום שממשלת העבד והשפחה בהם, אחר שיעברו מן העולם, מיד וידע אדם עוד את אשתו, ובאותו הזמן, פי מלאה הארץ דעה את יהו"ה, ובאותו זמן יתקיים הכתוב כי כלם ידעו אותי למקטנם ועד גדולם, וכיום ההוא יהיה יהו"ה אחד ושמו אחד.

דבר אחר, והאדם ידע את תוה אשתו ופתר ותלד את קין, ידע ודאי, כמו ומרדכי ידע. יש ידיעה לטוב ויש ידיעה לרע. בזמן שהולידה את קין, ידע את כל אשר נעשה, אותה וזהמא, ועד אותו מקום שמגיעה ומתפשטת אותה וזהמא בכל הדורות. ושלשה גלגולים, עליהם נאמר הן כל אלה יפעל א"ל פעמים שלוש עם גבר, אחר שיתגבר ביצרו, שלא עושה חטא, והידיעה הזו של קין היא שהתגלגלה לו עד אותו מקום שהתפשטה, שעליו נאמר כי משרש נחש יצא צפע, משום שהוא משרש נחש שהטיל וזהמא בתוה, מלאך המות שגרום מיתה לאדם ולכל הדורות שלו, כך זה דרכו להרג, ומשום זה הרג את הבל.

והזמנה הזו שנטלה ממנו היא ליליית, אפם של הערב רב, עליה נאמר רגליה ירדות מות וכו', שהיא סם המות של אל אחר שהוא סמא"ל, והיא הפרי שלו, גם - לרבות אל אחר,

הנחש, בגללה נאמר ותקח מפריו ותאכל. כאן הסוד של חנה, ותתן גם לאישה עמה ויאכל, גם - לרבנות, ואחר כך ראה אותו שהתחרט, כמו שנאמר גדול עוני מנשוא, ובשביל זה קניתי איש את יהו"ה. כאן רמז קניי חותן משה שעתיד לחזר בתשובה ולקבל אות הברית. זהו שכתוב וישם יהו"ה לקין אות, אות ברית מילה להגן עליו. וכמו שזה ותוסף ללדת את אחיו את הבל, מה זה ותוסף? אלא סוד הדבר - ולא יסף עוד לדעתה, בגלל אותה זקמה שיצאה ממנו, וראה התפשטותו בכל דור. כיון שראה את הבל, שהתפשטותו בכל דור לטוב, אמר ותוסף ללדת, היא הוסיפה כמה קרבת וזכה תחוננים וכמה בכיות בשבילו, כיון שהוא היה עתיד לטהר את העומה שלו מן העולם, והרי קהלת אמר יש הבל אשר נעשה על הארץ אשר מגיע אליהם כמעשה הרשעים. כאן התגלה צדיק ורע לו רשע וטוב לו, יש הבל ויש הבל, ועליהם נאמר לב חכם לימינו ולב פסיל לשמאלו, בשגם זה הבל, והרי פרשוהו בשגם זה משה, משה זה שנת, ואיהו שם, ואיהו הבל, והן כל אלה יפעל א"ל פעמים שלש עם גבר.

ותקח מפריו ותאכל, הקא רזא דחיה ותתן גם לאישה עמה ויאכל גם לרבנות, ולבתר חזא ליה דאתחרט כמה דאת אמר (שם ד יג) גדול עוני מנשוא, ובגין דא (שם ב) קניתי איש את יהו"ה, הקא רמזו קניי חותן משה, דעתיד לאהדרא בתשובה ולקבלא את ברית, הדא הוא דכתיב (שם טו) וישם יהו"ה לקין אות, אות ברית מילה לאנגא עליה.

ורזא דמלה (ישעיה סג יא) איה השם בקרבן, דאיהו (שמות ג יג) מה שמו, ודא אדם דאיהו רביעאה, ובגין דאתמר (עמוס ב ו) ועל ארבעה לא אשיכנו, לא אשיכנו בגלגולא יתיר, כיון דנח ביה אבוי דאיהו אדם, בההוא זמנא אשתמודע (משלי ל ד) מה שמו ומה שם בנו פי תדע, ודא איהו רזא מה שמו מה אומר אליהם, ודא איהו מרפכתא שלימא, ש תלת

חיוון, דרכיב עליהו מ"ה, ועלייהו אתמר הן כל אלה יפעל א"ל פעמים שלוש עם גבר. (דף קיז ע"ב) פעמים שלש עם גבר.

קם רבי שמעון ואמר, (בראשית ד) ותוסף ללדת את אחיו את הבל, ווי לעלמא דאית לון עינין ולא חזאן, אויננין ולא שמעין ברזין דאורייתא, ואזלין בתר בצעין דהאי עלמא, תא חזי קין איהו יצר הרע, הבל יצר הטוב, הבל איהו הלב, ואינון תרי בתי לבא, הדא הוא דכתיב (קהלת יב) לב חכם לימינו ולב פסיל לשמאלו, לב חכם לימינו דא הבל, דאתמר ביה ותוסף ללדת את אחיו את הבל, איהו תוספת רוח הקדש, קין איהו רוח הטומאה דאיהו גרע ולא אוסוף, קין גופא, קן לתרוייהו, ובגין דאתמר אל תסתפל בקנקן אלא במה דאית ביה, ודאי קין איהו לבא, דאיהו קליפה דאגוזא, לאו ההוא דלעילא דאיהו איבא דאילנא דחיי, ובגין דהאי קין אית ביה טב וביש, אתמר ביה (בראשית כז) ומעץ הדעת טוב ורע לא תאכל ממנו, עד דאתעבר ההיא קליפה מניה דאגוזא, איבא אתקרי מיתה וחיי אור וחשך, הבל טב והבל ביש, הבל דאורייתא דאיהו להב, עלה אתמר (תהלים טו ז) קול יהו"ה חצב להבות אש, ודא ה' דמשה, מ' משה, ש' שנת, דאתמר ביה (שמות ב י) פי מן המים משיתהו, ש' שם, ולא לחנם היה שם קובע מדרשות בתורה, והיה שנת, הסיום של אלפא ביתא, שנת בגלל כל שנתה תחת רגליו.

והב' מסטרא דימינא איהו פליל ז' הבלים, ואינון אבגית"ץ וכו', שית סלקין, דאינון להבים בשית עזקאן דקנה, והבל דפה שביעאה, ולקבליהו אמר דוד שבע קלין דהבו ליהו"ה בני אלים, (תהלים

ועליהם נאמר הן כל אלה יפעל א"ל פעמים שלוש עם גבר. קם רבי שמעון ואמר: ותוסף ללדת את אחיו את הבל, אוי לעולם שיש להם עינים ולא רואים, אונים ולא שומעים את סודות התורה, והולכים אחר הצעזע של העולם הזה. בא וראה, קין הוא יצר הרע, הבל יצר הטוב, הבל הוא הלב, והם שני בתי הלב, זהו שכתוב לב חכם לימינו לב פסיל לשמאלו, לב חכם לימינו זה הבל, שנאמר בו ותוסף ללדת את אחיו את הבל, הוא תוספת רוח הקדש, קין הוא רוח הטומאה, שהוא גרע ולא מוסף, קין הגוף, קן לשניהם, ובשבילה נאמר אל תסתפלן בקנקן אלא במה שיש בו. ודאי קין הוא הלב, שהוא קליפת האגוז, לא אותו שלמעלה שהוא פרי עץ החיים, ומשום שהקין הזה יש בו טוב ורע, נאמר בו ומעץ הדעת טוב ורע לא תאכל ממנו, עד שעוברת אותה הקליפה מהאגוז, הפרי שנקרא מיתה וחיים, אור וחשך, הבל טוב והבל רע, ההבל של התורה שהוא להב, עליו נאמר קול יהו"ה חצב להבות אש, וזו ה' של משה, מ' משה, ש' שנת, שנאמר בו פי מן המים משיתהו, ש' שם, ולא לחנם היה שם קובע מדרשות בתורה, והיה שנת, הסיום של אלפא ביתא, שנת בגלל כל שנתה תחת רגליו.

והב' מצד הימין הוא כולל שבעה הבלים, והם אבגית"ץ וכו', שש עולים, שהם להבים בששת טבעות הקנה, והבל של הפה שביעי, וכנגדם אמר דוד שבעה קולות של הבו ליהו"ה בני אלים, ועל שבע הללו נאמר (תהלים

ועל אלין שבע אתמר (דברים ח א) פי לא על הלחם לבדו יחיה האדם פי על כל מוצא פי יהו"ה יחיה האדם, ושבעה הקולות הללו עולים בשבעה רקיעים, ויש שבע של השמאל שירידים בשבע ארצות, ועליהם אמר קהלת פי מי יודע רוח בני האדם העולה היא למעלה וכו'.

שבעה הבלים טבין אלין אינון שבע שני השבע, והלקבליהו אתרנין לקבל שבע שני הרעב, אלין הבלים דחיי, ואלין הבלים דמיתה, ובגין דא יש הבל ויש הבלים, ה' לב, ד' ארבע חיוון דכרסטיא, ו' שית דרגין דכרסטיא, ועלייהו שריין עשר אמירן דאינון י', ו' דנפיק מהבל איהו קול דאיהו פורח באויר, דאיהו אור חמש אור ודאי אינון ה' עלאה, י' דבור ואמירה, ואינון הבלים הבל סליק בה' עלאה, והבל נחית בה' תתאה, נחית דבור, ובאלין הבלים סליק בחד קלא סליק, ובדא נחית, בה' תתאה סליק קלא דאיהו ו', בה' עלאה נחית דבור דאיהו י'.

והבליים סלקין ונחתין בלבא, והנה מלאכי אלהיים סלקין ונחתין תמן ואינון י"ו, ה' תתאה מוצב ארצה, וראשו מגיע השמימה דא ה' עלאה דאתקרי השמימה, ואם לא סלקין במחשבה דאיהו יו"ד ה"א וא"ו ה"א, לא מסתפלין בצלותין, אלין הבלים דלאו אינון מסטרא דיחודא, והבליים אתרנין אינון בפירודא, וסלקין במחשבה בישא, ובגין דאית תמן פירודא אתמר במחשבה דלהון מחשבה בישא מצטרפא למעשה, (והבליים דלית בהון פירודא מחשבה דלהון מצטרפא למעשה).

ועקר דארבע אתון ועשר אתון איהי מלכותא, דאיהי כלילא מפל עשר

פי לא על הלחם לבדו יחיה האדם פי על כל מוצא פי יהו"ה יחיה האדם, ושבעה הקולות הללו עולים בשבעה רקיעים, ויש שבע של השמאל שירידים בשבע ארצות, ועליהם אמר קהלת פי מי יודע רוח בני האדם העולה היא למעלה וכו'.

שבעה הבלים טבין אלין אינון שבע שני השבע, והלקבליהו אתרנין לקבל שבע שני הרעב, אליו הבלים של חיים, ואלו הבלים של מיתה, ומשום זה יש הבל ויש הבלים, ה' לב, ד' ארבע חיות הפסא, ו' שש המדרגות של הפסא, ועליהם שורים עשר אמירות שהן י', ו' שיוצא מהבל הוא קול שהוא פורח באויר, שהוא אור, חמשה אור ודאי הם ה' העליונה, י' דבור ואמירה, ואותם הבלים, הבל עולה בה' העליונה, והבל יורד בה' תחתונה, הדבור יורד, והבליים הללו עולה באחד, הקול עולה, ובגין דאיהו יורד, בה' תחתונה עולה הקול שהוא ו', בה' העליונה יורד הדבור שהוא י'.

והבליים עולים ויורדים בלב, והנה מלאכי אלהיים עלים ויורדים שם והם י"ו, ה' תחתונה מצב ארצה, וראשו מגיע השמימה - זו ה' עליונה שנקראת השמימה, ואם לא עולים במחשבה שהיא יו"ד ה"א וא"ו ה"א, לא מסתפלין בתפלות, אלו הבליים שאינם מצד של היחוד, והבליים האחרים הם בפירוד, ועולים במחשבה רעה, ומשום שיש שם פירוד, נאמר במחשבה שלהם מחשבה רעה מצטרפת למעשה, (והבליים שאין בהם פירוד, המחשבה שלהם מצטרפת למעשה).

והעקר של ארבע אותיות ועשר האותיות היא המלכות, שהיא

ספירן, וביה צריך בלא לאכללא, דכל מאן דנטיל מלכות בלא תשע ספירן איהו מקצץ בנטיעון, וכל מאן דנטיל תשע ספירן בלא מלכות איהו פופר בעיקר.

הבליים דסטרא אתרא עליהו אתמר (ירמיה י טו) הבל המה מעשה תענועים, דאינון הבלים סלקין בנבלות הפה ובשקריות, וכלהו סלקין לגבי מוחא אית חמה ולבנה וככביא ומזליא ברקיעין דאינון קליפין, דעלייהו אתמר (ישעיה ה יח) הוי מושכי העון בחבלי השוא, ועלייהו אתמר (שם נא ו) פי שמים פעשן נמלחו, וחרפה הלכנה ובושה החמה וכו' (שם כד כג), וכמה הבלים אית לון דכלהו מליין שקר ושוא, וכל מאן דאפיק מלין דשקרא פמה מלאכי חבלה פתחין גרפייהו לקבלון, הדא הוא דכתיב (קהלת י כ) פי עוף השמים יוליך את הקול וכו', ואלין מלולין אינון בגין פמה בניינין. (דף קיז ע"א).

אמר המגיה, הנמשך אחר זה כבר נדפס בדר ק"ד ע"א, אמנם אחר כך מצאתי זאת הנסחא מדוייקת יותר מהאחרת, וכדי שלא לכפול הדברים ארמוז לך החלוף שיש ביניהם בלבד, בזאת הנסחא לא מצאתי או אשא על מיא בשורה ל', ובשורה ל"ד נקודין מן י' ומינה נפיק דפיקו, ובשורה ט' וכד דפיק, ובשורה י' צ"ל רשפים ובשורה י"ב נחית צ"ל אחיד, דף ק"ד ע"ב בשורה י"ו דא צ"ל דמלה, בשורה י"ח ד' דילה צ"ל ד' דלה, שורה ד' אויר קדמון צ"ל אוירא קדמאה.

אמר המגיה זה התקון מצאתיהו מפורד ומוטעה, והרבה עמלתי וטרחתי להגיהו ולסדר הדברים על אופניהם, ובמקומות ממנו כתבתי הדברים פעמים מפני חלוף הנסחאות.

עוד ראה זה מצאתי. ותוסף ללדת את אחיו את הבל (בראשית ד ב), תא חזי הבל איהו הלב, ואית ב' פתיים בלבא, (קהלת א ג) לב חכם לימינו הבל, לב פסיל לשמאלו דא הבל, קין איהו יניק מתרנייהו,

כלולה מפל עשר הספירות, ובה צריך הפל להכליל, שכל מי שנוטל מלכות בלי תשע ספירות, הוא מקצץ בנטיעות, וכל מי שנוטל תשע ספירות בלי מלכות, הוא כופר בעקר.

הבליים של הצד האחר, עליהם נאמר הבל המה מעשה תענועים, שאותם הבלים עולים בנבלות הפה ובשקריות, וכלם עולים למח, יש חמה ולבנה וכוכבים ומזלות ברקיעים שהם קלפות, שעליהם נאמר הוי מושכי העון בחבלי השוא, ועליהם נאמר פי שמים פעשן נמלחו, וחרפה הלכנה ובושה החמה וכו', וכמה הבלים יש להם שפלם מלאים שקר ושוא, וכל מי שמוציא דברי שקר, פמה מלאכי חבלה פותחים פנפיהם בנגדם. זהו שכתוב פי עוף השמים יוליך את הקול וכו', והדבורים הללו הם בונים פמה בניינים.

אמר המגיה זה התקון מצאתיהו מפורד ומוטעה, והרבה עמלתי וטרחתי להגיהו ולסדר הדברים על אופניהם, ובמקומות ממנו כתבתי הדברים פעמים מפני חלוף הנסחאות.

עוד ראה זה מצאתי. ותוסף ללדת את אחיו את הבל. בא וראה, הבל הוא הלב, ויש שני פתיים בלב, לב חכם לימינו הבל, לב פסיל לשמאלו זה הבל, קין הוא יניק משניהם, והוא עץ

וְאִיהוּ עֵץ טוֹב וְרַע, וְקִיץ אִיהוּ זִוְהֶמָּא דְנַחֲשׁ
דְּאֵטִיל בְּחוּה, וְעֲלִיָּה אֲתָמֵר (ישעיה יד כט) כִּי
מִשְׁרֵשׁ נַחֲשׁ יֵצֵא צָפַע, מָה אֲרַחֲיָה דְחוּזָא
לְמִקְטֵל, כִּף דָּא קֵטֵל, וְלִבְתָּר אֲתַחְרֵט, וּבְגִין
דָּא (בראשית ד טו) וַיֵּשֶׁם יְהוָה לְקִיץ אוֹת, אוֹת
בְּרִית מִיָּלָה, וּבְגִין דָּא אָמַר (שם) קִנִּיתִי אִישׁ
אֶת יְהוָה, וְאָף עַל גַּב דְּקִי"ץ אִיהוּ זִוְהֶמָּא,
יְכִיל לְמַעַבְד נְק"י, כְּגוֹן יִתְרוֹ דְּאֲתָמֵר
בִּיה (שופטים א טז) וּבְנֵי קִינֵי חוֹתָן מֹשֶׁה.

טוב ורע, וקיץ יהוה הנהמה
שהנחש הטיל בחוה, ועליו
נאמר כי משרש נחש יצא צפע.
מה דרכו של הנחש להרג, כף
זה הרג ואחר כך התחרט, ומשום
זה וישם יהוה לקיץ אות, אות
ברית מילה, ומשום זה אמר
קניתי איש את יהוה, ואף על
פי שקי"ץ הוא זמה, יכול
לעשות נקי, כמו יתרו שנאמר
בו ובני קיני חתן משה.

וסוד הדבר - הבל הבלים אמר
קהלת, ואמרו הראשונים, יש
הבל ויש הבל, יש צדיקים
שמגיע אליהם כמעשה הרשעים
וכו', אמרתי שגם זה הבל, הבל
של הימין, ה' הפסא, ו' שש
מעלות לפסא, ד' ארבע חיות,
אלו הבלים הם לבוש לתפארת
ומלכות שהן ו"ה, י"ה פלולים,
י' באויר, ה' תחתונה דבור
שעולה בהבל, והכל נכלל בשם
של האדם שמתפלל תפלה או
שעוסק בתורה, אבל הבלים
אחרים שנעשים בארץ, עולים
באויר של העולם הזה בקול
ודבור של חל, וישראל
מתפללים בהם המבדיל בין
קדש לחל, ויש אחרים שנאמר
בהם הבל המה מעשה
תענועים, ואותם הבלים וקול
ודבור של נבלות הפה, הם מצד
של אלהים אחרים, הממנים של
שאר העמים שהם סמאל ונחש,
עליהם נאמר בהבדלה ובין
ישראל לגוים, כל אחד כפי
מעשיו כף בונה בנין. שהו לעמת
זה עשה האלהים.

וְרָזָא דְמִלָּה הֶבֶל הַבְּלִים אָמַר קֵהֶלֶת, וְאָמְרוּ
קְדָמָאִין אִית הֶבֶל וְאִית הֶבֶל, יֵשׁ
צְדִיקִים שְׂמַגִּיעַ אֲלֵיהֶם כְּמַעֲשֵׂה הַרְשָׁעִים
וְכוּ', (קהלת ח יד) אָמַרְתִּי שְׂגָם זֶה הֶבֶל, הֶבֶל
דִּימִינָא ה' פְּרִסָּא, ו' שֵׁשׁ מַעֲלוֹת לְפִסָּא, ד'
אַרְבַּע חַיּוֹן, אֲלִין הַבְּלִים אֵינּוֹן לְבוּשָׁא
לְתַפְאָרְת וּמַלְכוּת דְּאֵינּוֹן ו"ה, י"ה פְּלִילָן, י'
בְּאוּרִי, ה' תַּתְּאָה דְּבוּר דְּסִלִּיק בְּהַבֵּל, וְכִלָּא
אֲתַפְּלִיל בְּשִׂמָּא דְּבַר נֵשׁ דְּעֲלִי צְלוֹתָא אוֹ
דְּעָסִיק בְּאוּרִיָּתָא, אֲבָל הַבְּלִים אֲחֵרֵינִין
דְּאֲתַעֲבִידֵן בְּאַרְעָא, סְלִקִין בְּאוּרִי דְּהָאִי עֲלֵמָא
בְּקוֹל וְדְבוּר דְּחוּל, וְיִשְׂרָאֵל מְצִלִין בְּהוֹן
הַמְּבַדִּיל בֵּין קֹדֶשׁ לְחוּל, וְאִית אֲחֵרֵינִין דְּאֲתָמֵר
בְּהוֹן (ירמיה י טו) הֶבֶל הִמָּה מַעֲשֵׂה תַעֲנוּעִים,
וְאֵינּוֹן הַבְּלִים וְקוֹל וְדְבוּר דְּנַבְלוֹת הַפֶּה, אֵינּוֹן
מִסְטָרָא דְּאַלְהִים אַחֲרִים מְמַנֵּן דְּשָׂאָר עַמִּין
דְּאֵינּוֹן סַמְא"ל וְנַחֲשׁ, עֲלִיָּהוּ אֲתָמֵר בְּהַבְּדֵלָה
וּבֵין יִשְׂרָאֵל לְגוּיִם, כֹּל חַד כְּפֻיִם עוֹבְדוּי כִּף
בְּנֵי בְנֵינָא, (קהלת ז יד) דִּזְהָ לְעַמַּת זֶה עֲשֵׂה
הָאֵלֹהִים.

ותא חזי מאן דבנינא דיליה לעילא בסטרא
דדכיו, בכל אלין הבלים דאורייתא
ועלותא, עליה אמר קרא (ישעיה לו טו) ואשים
דברי בפיך וכו', ולאמר לציון עמי אתה, והא

אוקמוהו אל תקרי עמי, אלא עמי, מה אנא
במלווא דילי עבדית שמיא וארעא כמה דאת
אמר (תהלים לג ו) בדבר יהוה שמים נעשו, כף
אנת בשותפו עמי תעביד במלווא, אבל
אחרנין דמפקין מפומייהו הבלים דשבועה,
עלייהו אתמר (משלי ז כז) כי רבים חללים
הפילה, ואלין אתקריאו חללים, דמחללין שם
יהוה, ונפקין הבלים מפומייהו וקלא
ודבורא לשקרא ואומאָה לשקרא, ודכרין
שמייה למגנא ולשקרא, בההוא שמא דנפקין
לבטלא ולשקרא בנין לון בנינין דבטלין לון
מעלמא, הדא הוא דכתיב (ירמיה ב ז) לשוא
הפתי את בניכם, ווי לון לבני נשא דנפקין
מפומייהו מלולין ואומאין דשקרא, טב לון
דלא יתון לעלמא, קמו חבריא פלהו ואמרו
רחמנא לשזבן רחמנא לשזבן.

אמר רבי שמעון, רבנן, כל אלין בנינין תליין
במחשבה, כמה דאשפחנא בקיץ והבל,
קיץ הנה עובד אדמה ומייתי בקרבנא פשתים,
מההוא סטרא דערוה, הנה מחשבה לקרבא
קמי קודשא בריה הוא ערוה, ומנין דפשתים
איהו מסטרא דערוה שנאמר (שמות כח מב) וַעֲשֵׂה
לָהֶם מְכַנְסֵי כַד לְכַסּוֹת בְּשׂוֹר עֲרוּה, הֶבֶל הוּהוּ
רוּעָה צֹאן, קָרִיב קָרְבָּנָא מִבְּכֹרוֹת צֹאנוּ, הַדָּא
הוּא דְכָתִיב (בראשית ד ד) וְהֶבֶל הֵבִיא גַם הוּא
מִבְּכֹרוֹת צֹאנוּ, (דף קיח ע"ב) מַחֲשַׁבְתִּיהָ הוּהוּ
בְּהֵוָה אֲתֵר דְּאֲתָמֵר בִּיה, (דניאל ט ט) וְעַתִּיק יוֹמִין
יְתִיב לְבוּשָׁה פְתִלְג חוּר וּשְׁעֵר רֵאשָׁה פְעַמֵּר
נְקָא, וְקוּדְשָׁא בְרִיךְ הוּא מַחֲשַׁבְתִּיהָ טְבָא
צְרָפָה לְמַעֲשָׂה, וּבְגִין דָּא קָבִיל לִיה, וּמַחֲשַׁבָּה
רְעָה לֹא מְצַרְפָּה לְמַעֲשָׂה, וְדָא הוּא קָרְבָּנָא
דְּקִיץ, וּבְגִין דָּא תְרָה לוֹ, מִיד וַיֹּאמֶר יְהוָה
לְקִיץ לָמָּה תְרָה לָךְ וְכוּ', הֲלֹא אִם תְּטִיב

עמי, מה אני בדבור שלי עשיתי
שמים וארץ, כמו שנאמר בדבר
יהוה שמים נעשו, כף אתה
בשתפות עמי תעשה בדבור,
אבל אחרים שמוציאים מפייהם
הבלים של שבועה, עליהם נאמר
כי רבים חללים הפילה, ואלה
נקראו חללים, שמחללים שם
יהוה ומוציאים הבלים מפייהם,
וקול דבור לשקר ושבועה
לשקר, ומזכירים שמו לחנם
ולשקר. באותו שם שמוציאים
לבטלה ולשקר, בונים להם
בנינים שמבטלים אותם מן
העולם, זהו שכתוב לשוא הפיתי
את בניכם. אוי להם לבני אדם
שמוציאים מפייהם דבורים
ושבועות שקר, טוב להם שלא
יבאו לעולם. קמו כל החברים
ואמרו, הרחמן יצילנו, הרחמן
יצילנו.

אמר רבי שמעון: חכמים, כל
הבנינים הללו תלויים במחשבה,
כמו שמצאנו בקיץ והבל, קיץ הנה
עובד אדמה והביא קרבן
פשתים, מאותו הצד של ערוה,
הנה מחשבה להקריב לפני
הקדוש ברוך הוא ערוה, ומנין
שפשתים הוא מצד הערוה?
שנאמר ועשה להם מכנסי כד
לכסות בשר ערוה, הבל הנה
רועה צאן, הקריב קרבן מבכורות
צאנו, זהו שכתוב והבל הביא גם
הוא מבכורות צאנו, מחשבתו
היתה באותו מקום שנאמר בו
ועתיק ימים יושב, לבושו כשילג
לבו, וישער ראשו כצמר נקי,
והקדוש ברוך הוא מצרף
מחשבה טובה למעשה, ומשום
זה קבל אותו, ומחשבה רעה אינו
מצרפה למעשה, והוא קרבנו של
קיץ, ומשום זה תרה לו. מיד
ויאמר יהוה לקיץ למה תרה לך
וכו', הלא אם תטיב שאת, אם

שָׁאֵת (בראשית ד ט), אִם תִּטִּיב עֹבְדְךָ שְׁאֵת, אָנָּה מְאָרִיךְ לְךָ וְאֵטוּל מְטוּלָךְ עָלִי, וּמִנְלָן דְּשְׁאֵת מְטוּלָא דְחֹבִין הוּא, דְּכִתִּיב (ישעיה א יד) נְלֵאתִי נְשׂוּא, וְאִם לֹא תִטִּיב עֹבְדְךָ לְפִתַּח חֲטָאֵת רוּבִין, וְדָא פִתַּח דְּגִיְהֵנָם, דְּתַמְנָן חֹבִין דִּילָךְ שְׁלִטִין עֲלֶךְ, וְאִם תִּטִּיב עֹבְדְךָ אַתָּה תִּמְשׁוּל בּוּ.

רְשִׁיעִיא לֹא שְׁלִיט בְּהוּן מוּסַר אֱלָא נְטָרִין דְּכַבּוּ, כְּגוּוּנָא דְעֶשׂוּ וַיִּשְׁטַם עֶשׂוּ אֵת דְּכַבּוּ (בראשית כו מא), יַעֲקֹב כְּגוּוּנָא דְהִבֵּל וְעֶשׂוּ כְּגוּוּנָא דְקִינָן, וַיֹּאמֶר מֶה עֲשִׂיתָ וְכוּ' (שם ד ט) חֹבָא דָּא דְקִטְלַת לְאַחוּךָ לֹא עֲבַדְתָּ לִּיהּ אֱלָא לְשִׂמְיָא דְאַתְקָרִי מ"ה, מ"ה אַעֲיִדְךָ וְאִסְהִיד עֲלֶךְ, וְאִיהִי תְבַעֲהָ לְךָ, וְלֹא עוֹד אֱלָא מ"ה דְּאִיהִי אָדָם דְּעֵבִיד לְךָ, גְרָם דָּא דְּאִפִּיק מְלֵאךְ הַמְּוֹת בְּךָ לְעֵלְמָא, וְדָא אִיהִי פּוֹקֵד עוֹן אָבוֹת עַל בְּנִים (שמות כה), וְהָא אַתְמַר אִם אוֹחֲזִין מְעֻשָׂה אָבוֹתֵיהֶם בִּידֵיהֶם, אֱלָא בְּךָ הָוֵה עֹבְדֵי אָבוֹהַ הָוֵה בִּידֵיהּ, עַל סִפְהָ דְאִשָּׁה הָוֵה, כְּמַה דְּאַתְמַר וַיְהִי בְהִיוֹתָם בְּשֻׁדָּה, וְאִין שְׁדָה אֱלָא אַתְתָּא, אַתְתָּא גְרַמַת מִיתָה לְאָדָם, וְגְרַמַת מִיתָה לְהִבֵּל, כְּמַה דְּאַתְמַר בִּיעֲקֹב עִם מְמַנָּא דְעֶשׂוּ וַיֹּאבֵק אִישׁ עִמּוֹ (בראשית לב כה), כְּגוּוּנָא דָּא הָוֵה קִינָן וְהִבֵּל, וְנִצַּח הִבֵּל לְקִינָן, וְאִיהִי מְסֻטְרָא דְרַחֲמֵי דְחִיִּים עָלָיו וְלֹא כְּעֵא לְמִקְטְלֵיהּ, וְקָם הוּא וְקִטְלֵיהּ, וְאַתְתָּא גְרַמָּא דָּא, עֲלֵה אַתְמַר (משלי ה ה) רַגְלֵיהָ יוֹרְדוֹת מְוֹת, וַיִּכְנַנְהָ דִילֵיהּ קִטִּיל לֵיהּ.

וַיֹּאמֶר קוּל דְּמֵי אַחִיךָ צוּעֵקִים אֵלֵי מִן הָאֲדָמָה (בראשית ד ט), אַנְתָּה הוּא בְּרִיהּ דְּחִוּיָא דְגְרָם מִיתָה לְאָדָם, דְּאַתְמַר בִּיהּ (שם ג יד) אַרְוֵר אַתָּה מִכָּל הַבְּהֵמָה, בְּךָ אִית לְךָ לִירְתָא מְגִיָה, דְּעֹבְדָא דִילֵיהּ בִּידְךָ, בְּגִין דָּא אַרְוֵר אַתָּה מִן הָאֲדָמָה אֲשֶׁר פְּצַתָּה

אֵת פִּיהּ, דָּא הָוֵה אַרְעָא דְלֵיִיט לָהּ קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא תִשַׁע לוֹוִטִין, לֵיִיט לְקִינָן חַד לְאַשְׁלָמָא לְעֶשְׂרָה, וּבְגִין דָּא אָמַר (שם יא) אַרְוֵר אַתָּה מִן הָאֲדָמָה וְכוּ', כִּי תַעֲבֹד אֵת הָאֲדָמָה וְכוּ' דְתִתָּהּ תִשַׁשׁ חִילָהָא לְגַבְךָ, וְלֹא יִפְקוּן מִינְךָ מַלְכִין וְשְׁלִיטִין.

נַע וְנָד תַּהֲיֵה בְּאַרְצֵךְ, דְּאַנָּא אַמְרִית לְאָדָם וַיִּרְדּוּ בְדַגַּת הַיָּם וּבַעוֹף הַשָּׁמַיִם וּבַבְּהֵמָה (שם א כו), דְּאַנּוּן בְּנֵי נְשָׂא דְתַלְמִינָן בְּמַזְלוֹת, דְּדַמְיִין לְחִינוּן וּבְעִירִין וְעוֹפוֹת, כְּלָהוּ אֲזִלוּ לְגַבְךָ לְקִטְלָא לְךָ, וְאַנְתָּה תִזִּיל נַע וְנָד מִקְדָּמָאי, נ"ע וְנ"ד עו"ן ד"ן, וְעוֹד נַע וְנָד בְּגִין דְּאַנְתָּה עו"ן דְּנָד"ה, וּבַנְּדָה אַתְעֲבִידַת דְּאִיהִי זוּהַמָּא דְהִטִּיל נַחֲשׁ לְחֹנְהּ, בְּגִין דָּא נַע וְנָד תַּהֲיֵה, וְעוֹד נַע בְּגִין דְּאַנְתָּה מְסֻטְרָא דְסַמָּא"ל, נָד בְּגִין דְּאַנְתָּה מְסֻטְרָא דְנַחֲשׁ, נַע בְּעֵלְמָא דִין, נָד בְּעֵלְמָא דְאַתִּי, דְּאִינוּן שְׁכִינְתָּא עֲלָהּ וּשְׁכִינְתָּא תַּתָּא, דְּנִטְלִין תְּרוּבֵיהּ נוֹקְמָא מִינְךָ.

וּבְגִין דָּא כַּד שָׁמַע דְּבַאֲתַר עֲלָהּ דָּא הָוֵה תְּלִיא הִבֵּל, מִיד וַיֹּאמֶר קִינָן אֵל יְהו"ה גְּדוֹל עוֹנֵי מְנַשׂוּא (בראשית ד יג), הִכָּא תִבּ בְּתִיּוּבְתָא וְאַתְתַּרְט, בְּגִין דָּא וַיִּשֶׁם יְהו"ה לְקִינָן אוֹת (שם טו), הִכָּא רְמַז אוֹת בְּרִית מִלָּה דְקָבִיל יְתֵרוֹ, דְּאַתְמַר בִּיהּ (שופטים א טז) וּבְנֵי קִינֵי חוֹתָן מֹשֶׁה שֶׁנִּפְרַד מִקִּינָן, (צ"ל שם ד יא) וְחִבְרֵי תַקְנֵי נִפְרַד מִקִּינָן, (חִבְרֵי תַקְנֵי נִפְרַד מִקִּינָן), וּבִיתֵירוֹ הִתְפַּקֵּן קִינָן מְסֻטְרָא, וְעוֹד בְּאוֹתוֹ זְמַן קָבַל אוֹתוֹ, מִשׁוּם שְׁהִרְאָה לוֹ בְּנֵי קִינֵי חוֹתָן מֹשֶׁה שְׁהִיוּ עֲתִידִים לְהִיוֹת בְּלִשְׁפַת הַגְּזִית, אָמַר, וְכִי אַתְּ תִרְשָׁעִים קָבַל הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא בְּתַשׁוּבָה, עַל אַחַת כְּמַה לִּירְשׁוּ מִמֶּנּוּ, וַיִּצֵּא קִינָן מִלְּפָנֵי יְהו"ה (בראשית ד טז), בְּהַאי נִפְקָן מִן דִּינָא, וְקָבִיל עָלֵיהּ כָּל מַה דְּאַתְגַּזַר בִּיהּ,

אַתָּה מִן הָאֲדָמָה אֲשֶׁר פְּצַתָּה אֵת פִּיהּ, זוֹ הֵיטָה הָאֲרִץ שְׁקָלָל אוֹתָהּ הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא תִשַׁע קְלָלוֹת, וְקָלָל אֵת קִינָן אַחַת לְהַשְׁלִים לְעֶשְׂרָה, וּמִשׁוּם זֶה אָמַר אַרְוֵר אַתָּה מִן הָאֲדָמָה וְכוּ', כִּי תַעֲבֹד אֵת הָאֲדָמָה וְכוּ', שְׁכַחַה יְהִיָּה תְשׁוּשׁ אֱלִיךָ, וְלֹא יִצְאוּ מִמֶּךָ מַלְכִים וְשְׁלִיטִים.

נַע וְנָד תַּהֲיֵה בְּאַרְצֵךְ, שְׁאֵנִי אַמְרִיתִי לְאָדָם וַיִּרְדּוּ בְדַגַּת הַיָּם וּבַעוֹף הַשָּׁמַיִם וּבַבְּהֵמָה, שְׁהֵם בְּנֵי אָדָם שְׁתַּלְמוּיִים בְּמַזְלוֹת, שְׁדוּמִים לְחִיּוֹת וּבַהֲמוֹת וְעוֹפוֹת, כְּלָם הוֹלְכִים אֱלִיךָ לְהִרְגַּ אֹתְךָ, וְאַתָּה תַלְךָ נַע וְנָד מִהֲרַאשׁוּנִים, נ"ע וְנ"ד עו"ן ד"ן, וְעוֹד נַע וְנָד, מִשׁוּם שְׁאַתָּה עוֹיִן שֶׁל גְד"ה, וּבַנְּדָה נְעֻשִׂית, שְׁהִיא הַזְּהֻמָּה שְׁהִטִּיל הַנְּחֻשׁ בְּחֹנְהּ, בְּגַלֵּל זֶה נַע וְנָד תַּהֲיֵה, וְעוֹד נַע, מִשׁוּם שְׁאַתָּה מַהְצֵד שֶׁל סַמָּא"ל, נָד מִשׁוּם שְׁאַתָּה מַצֵּד הַנְּחֻשׁ, נַע בְּעוֹלָם הָזֶה, נָד בְּעוֹלָם הַבָּא, שְׁהֵם שְׁכִינָה עָלְיוֹנָה וּשְׁכִינָה תַּחְתּוֹנָה, שְׁיַקְחוּ שְׁתֵּיהֶן מִמֶּךָ נִקְמוֹת.

וּמִשׁוּם זֶה, כְּשִׁשְׁמַע שְׁבַמְקוּם הַעֲלִיּוֹן הָזֶה הָיָה תְּלוּי הִבֵּל, מִיד וַיֹּאמֶר קִינָן אֵל יְהו"ה גְּדוֹל עוֹנֵי מְנַשׂוּא, כְּאֵן שָׁב בְּתַשׁוּבָה וְהִתְתַּרְט, בְּגַלֵּל זֶה וַיִּשֶׁם יְהו"ה לְקִינָן אוֹת, כְּאֵן רְמַז אוֹת בְּרִית מִלָּה שְׁקָבִיל יְתֵרוֹ, שְׁנֹאֲמַר בּוּ וּבְנֵי קִינֵי חוֹתָן מֹשֶׁה, שֶׁנִּפְרַד מִקִּינָן, (חִבְרֵי תַקְנֵי נִפְרַד מִקִּינָן), וּבִיתֵירוֹ הִתְפַּקֵּן קִינָן מְסֻטְרָא, וְעוֹד בְּאוֹתוֹ זְמַן קָבַל אוֹתוֹ, מִשׁוּם שְׁהִרְאָה לוֹ בְּנֵי קִינֵי חוֹתָן מֹשֶׁה שְׁהִיוּ עֲתִידִים לְהִיוֹת בְּלִשְׁפַת הַגְּזִית, אָמַר, וְכִי אַתְּ תִרְשָׁעִים קָבַל הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא בְּתַשׁוּבָה, עַל אַחַת כְּמַה וְכַמָּה אֵת הַצִּדִּיקִים, מִיד וַיִּצֵּא קִינָן מִלְּפָנֵי יְהו"ה, כְּזֶה יִצֵּא מִן

דְּכָתִיב וַיֵּשֶׁב בְּאַרְצָן נוֹד, מַה דְּאָמַר לִיהּ נָד, שׁוּי עֲלֵיהּ ו' וְאִתְעָבִיד נוֹד, וְדָא אִיהוּ דְאִתְמַר בִּיהּ וַיֵּשֶׁם יְהו"ה לְקִינן אוֹת לְבַלְתִּי הַפּוֹת אוֹתוֹ, דְּאִם הָוָה נָד אִתְמַר בִּיהּ (שם) וְהָיָה כָּל מוֹצָאֵי יַהֲרָגְנִי, וּבִגְיִין דְּתָב בְּתִיּוּבְתָא וְקָבִיל עֲלֵיהּ אוֹת בְּרִית, שׁוּי עֲלֵיהּ אוֹת ו' לְשׁוֹבָא לִיהּ, וְלֹא עוֹד אֱלָא דְשׁוּי לִיהּ קְדָמַת עֲדָן, דְּבִגְיַנְיָה זָכָה לְגַן עֲדָן.

וַיַּדַע (דף קיט ע"א) קִינן אֵת אֲשֶׁתוֹ וַתְּהֵר וַתֵּלֶד אֵת חֲנוּךְ (בראשית ד יז), כָּל אֵלֶיךָ תוֹלְדִין מְנַעֲיִן לִיהּ לְאִתְרַעָא בְּהוֹן, וְאִינּוֹן חֲנוּךְ וְעִירֵד וּמְחֻזְיָאֵל וּמְתוּשָׁאֵל וְלִמְךָ, וְלִמְךָ נָטִיל תְּרִי נָשִׁין עֲדָה וְצִלָּה, עֲדָה חֲנוּךְ לְטָב, חֲנוּךְ לְנַעַר עַל פִּי דְרַפּוֹ, צִלָּה חֲנוּכָא דְבִישׁ, וְדָא מְלֵאךְ הַמְּוֹת דְּמַחְנֵף לְבָר נִשׁ בְּחֻנּוּכִין בִּישִׁין, עִירֵד לְבָתַר אֲעִיל רַעְדָּה בְּבָר נִשׁ בְּאַבְרִינן דִּילֵיהּ, וּלְבָתַר דְּאֲפִיל לְבָר נִשׁ בְּחֻבּוּינן, אֲלִישִׁין עֲלֵיהּ וְאַחֲזִי לֹא"ל כָּל מַה דְּעָבִיד, וְדָא אִיהוּ מְחֻזְיָאֵל מְחֻזִּי א"ל, וּלְבָתַר נְחִית וַתִּשָּׂש חִילֵיהּ וְקָטִיל לִיהּ, וְדָא אִיהוּ מְתוּשָׁאֵל דְּתַמְנן מְוֹת שָׂאֵל, וְאִין מְוֹת אֱלָא עֲנִיּוֹת, וּלְבָתַר אֲמַלִּיף עֲלֵיהּ וְדָא אִיהוּ לְמֵךְ אִתְהַפֵּף עֲלֵיהּ לְמֵלְךְ, וַתְּרִין נָשִׁין דִּילֵיהּ חַד עֲדָה דְּמַעֲיֵד עַל חוּבּוּי דְּבָר נִשׁ, וַתְּנַיִנָא צִלָּה דְּאִזִּיל עֲלֵיהּ פְּצָל, כְּמַה דְּאִתְ אָמַר (איוב ח ט) כִּי צָל יִמִּינוּ עַלִּי אֲרָץ, וְכָתִיב (תהלים קמד ד) יָמִיו פְּצָל עוֹבֵר.

וַתֵּלֶד עֲדָה אֵת יִבְל (בראשית ד כ), בְּתַר דְּקָטִיל לִיהּ בְּעֲנִיּוֹתָא, וְשִׁלְטִין עֲלֵיהּ עֲדָה וְצִלָּה, יִבְל, כְּגוֹנוֹנָא דְּשִׁמְיָא וְאַרְעָא דְּאִתְמַר בְּהוֹן (ישעיה נא ו) כִּי שָׁמַיִם פְּעִשָׁן נִמְלָחוּ וְהָאֲרָץ כְּפַגְד תְּבַלָּה, וַיִּבְל אִיהוּ אֲבִי יוֹשֵׁב אֱהֵל וּמִקְנָה, דְּכִנְיֵשׁ מְמוֹנָא, וּלְבָתַר אִתְמַר בִּיהּ (משלי יא ד) לֹא יוֹעִיל הוֹן, וְהָא אִתְמַר דְּשִׁלְטֵי עֲלֵיהּ עֲנִיּוֹתָא

הַדִּין וְקָבִיל עֲלֵיו כָּל מַה שְׁנַגְדוּ בּוֹ, שְׁכָתוּב וַיֵּשֶׁב בְּאַרְצָן נוֹד. מַה שְׂאָמַר לוֹ נָד, שֵׁם עֲלֵיו ו' וַנַּעֲשֶׂה נוֹד, וְזָהוּ שְׂנַאֲמַר בּוֹ וַיֵּשֶׁם יְהו"ה לְקִינן אוֹת לְבַלְתִּי הַפּוֹת אוֹתוֹ, שְׂאִם הָיָה נָד, נֶאֱמַר בּוֹ וְהָיָה כָּל מוֹצָאֵי יַהֲרָגְנִי, וּמִשׁוֹם שְׂשָׁב בְּתִיּוּבָה וְקָבִיל עֲלֵיו אוֹת בְּרִית, שֵׁם עֲלֵיו הָאוֹת ו' לְהַצִּילוֹ, וְלֹא עוֹד, אֱלָא שְׂשָׁם אוֹתוֹ קְדָמַת עֲדָן, שְׂבַגְלִלוּ זָכָה לְגַן עֲדָן.

וַיַּדַע קִינן אֵת אֲשֶׁתוֹ וַתְּהֵר וַתֵּלֶד אֵת חֲנוּךְ. כָּל אֵלֶיךָ תוֹלְדוֹת מוֹנְעִים אוֹתוֹ לְהַתְּרָצוֹת בְּהֵם, וְהֵם חֲנוּךְ וְעִירֵד וּמְחֻזְיָאֵל וּמְתוּשָׁאֵל וְלִמְךָ, וְלִמְךָ נָטִיל שְׁתֵּי נָשִׁים, עֲדָה וְצִלָּה, עֲדָה - חֲנוּךְ לְטוֹב, חֲנוּךְ לְנַעַר עַל פִּי דְרַפּוֹ, צִלָּה - חֲנוּךְ שֶׁל רַע, וְזָה מְלֵאךְ הַמְּוֹת שְׂמַחְנֵף אֵת הָאָדָם בְּחֻנּוּכִים רַעִים, עִירֵד לְאַחַר מִפְּן הַכְּנִיס רַעְדָּה כְּאָדָם בְּאַיְבָרֵיו, וְאַחַר שְׂמַפִּיל אֵת הָאָדָם לְחֻטָּאִים, וְלִשְׁתִּין עֲלֵיו וּמְרָאָה לֹא"ל כָּל מַה שְׂעִשֵׂה, וְזָהוּ מְחֻזְיָאֵל - מְרָאָה א"ל, וְאַחַר כֵּךְ יוֹרֵד וּמְתִישׁ כַּחוֹ וְהוֹרֵג אוֹתוֹ, וְזָהוּ מְתוּשָׁאֵל, שְׂשָׁם מְוֹת שָׂאֵל, וְאִין מְוֹת אֱלָא עֲנִיּוֹת, וְאַחַר מוֹלְךְ עֲלֵיו, וְזָהוּ לְמֵךְ, שְׂמַתְהַפֵּף עֲלֵיו לְמֵלְךְ, וְשְׁתֵּי נְשׁוֹתָיו, אַחַת עֲדָה, שְׂמַעֲיֵד עַל חֻטָּאֵי הָאָדָם, וְהַשְּׂנִיָּה צִלָּה, שְׂהוֹלְךְ עֲלֵיו פְּצָל, כְּמוֹ שְׂנַאֲמַר כִּי צָל יִמִּינוּ עַלִּי אֲרָץ, וְכָתוּב יָמִיו פְּצָל עוֹבֵר.

וַתֵּלֶד עֲדָה אֵת יִבְל, אַחַר שְׂהוֹרֵג אוֹתוֹ בְּעֲנִיּוֹת וְשׁוֹלְטִים עֲלֵיו עֲדָה וְצִלָּה, יִבְל, כְּמוֹ שְׁמַיִם וְאַרְץ שְׂנַאֲמַר בְּהֵם כִּי שְׁמַיִם פְּעִשָׁן נִמְלָחוּ וְהָאֲרָץ כְּפַגְד תְּבַלָּה, וַיִּבְל הוּא אֲבִי יוֹשֵׁב אֱהֵל וּמִקְנָה, שְׂכַנְסָן מְמוֹן, וְאַחַר כֵּךְ נֶאֱמַר בּוֹ לֹא יוֹעִיל הוֹן, וְהָרִי נִתְבָּאָר שְׂשׁוֹלְטַת עֲלֵיו עֲנִיּוֹת שְׂהוּא מְוֹת, וְאִין

דְּאִיהוּ מְוֹת, וְלִית עֲנִיּוֹתָא קָמִי קוּדְשָׁא בְּרִיף הוּא בְּעֲנִיּוֹתָא דְּאוּרִייתָא, וְלִית מְוֹת פְּאִינּוֹן דְּעַבְרִין עַל פְּתַגְמֵי אוּרִייתָא דְּאִתְקַרְיָאוּ מְתִים, וּבִגְיִין דָּא אָמַר קָרָא (יחזקאל יא לב) שׁוּבּוּ וְחִיוּ, וְאַחֲרֵי יִבְל הָיָה אֲבִי כָּל תּוֹפְשׁ כְּנוֹר וְעַגְב, הַמְּנַגְנִין בְּכָל מִינֵי נְגוּנִין, וּבָר נִשׁ דְּחָדִי בְּהוּ וְאַשְׁתַּדַּל בְּהַבְּלִי עֲלֵמָא, עֲלֵיהּ אָמַר קְהֵלַת (קהלת יא ט) שְׂמַח בְּחֹר בְּיַלְדוּתְךָ וְכוּ', וּלְבָתַר מַה אָמַר לִיהּ (שם) וַדַּע כִּי עַל כָּל אֵלָה יִבְיָאךָ הָאֱלֹהִים בְּמַשְׁפָּט, דְּעֲלִיָּהּ אוֹמְרוּ מְאִירֵי מִתְנִיתִין, זְמָרָא בְּבִיתָא חֲרַבָּא בְּבִיתָא, אֱלָא וּשְׂמַחְתֶּם לְפָנֵי יְהו"ה אֱלֹהֵיכֶם (ויקרא כג מ), כְּגוֹנוֹנָא (דְּרוּר) דְּאִתְמַר (ביה) (מלכים ב ג טו) וְהָיָה כְּנִגְזָן הַמְּנַגְזָן וַתְּהִי עֲלֵיו יַד יְהו"ה.

וְצִלָּה גַם הִיא יִלְדָה אֵת תּוֹבֵל קִינן, לוֹטֵשׁ כָּל חֲרֵשׁ נְחֻשֶׁת וּבְרָזֶל (בראשית ד כב), דָּא יִצְרָר הָרַע, דְּאִתְמַר בִּיהּ אִם יִצְרָר מִתְגַּבֵּר עֲלֵךְ מְשַׁכְּהוּ לְבִית הַמְּדֻרֵשׁ וְכוּ'. וְאַחֲוֹת תּוֹבֵל קִינן נַעֲמָה, זוֹ אִם הַשְּׂדִים, וְלִמְךָ, בְּשַׁעַר שְׁשׁוֹלֵט עַל הָאָדָם וּמְחֻזְיָאֵל בּוֹ פְּאָנָן וּכְבוֹרָל וְלֹא עוֹסַק בְּתוֹרָה, שׁוֹלֵט עֲלֵיו וְהוֹרֵג אוֹתוֹ, וְעוֹשֶׂה בּוֹ פְּצַע וְחַבּוּרָה, כְּמוֹ שְׂנַאֲמַר כִּי אִישׁ הִרְגָתִי לְפַצְעֵי וַיֵּלֶד לְחַבְרָתִי. בְּאוֹתוֹ זְמַן עֲתִיד לְטַל הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא מְשַׁנְיָהֶם וְנִקְמָה, זָהוּ שְׂכָתוּב כִּי שְׂבַעֲתִים יוּקַם קִינן וְלִמְךָ שְׂבַעֲים וְשְׂבַעָה, זָהוּ שְׂכָתוּב בְּלַע הַמְּוֹת לְנַעַח. וַיַּדַּע אָדָם עוֹד אֵת אֲשֶׁתוֹ וַתֵּלֶד בֵּן וַתִּקְרָא אֵת שְׁמוֹ שׁוֹת, הַסִּיסוּם שֶׁל אֱלֻפָא בִּיתָא, וְעֲלֵיו אָמַר אִיּוֹב מִי שֶׁת בְּשָׂחוֹת חֲקֻמָּה, מַה הַחֲקֻמָּה? זוֹ שְׂחָסַר מְמַנָּה י', שְׂבַח הָיָה שִׁית, שְׂהוּא בְּרָא שִׁית וְהוּא רַאשִׁית, וְהָיָה נֶאֱמַר בּוֹ מְגִיד מְרָאשִׁית אַחֲרִית, הָיָה מְשַׁמֵּשׁ שֶׁת בְּמָקוֹם הַבָּל, וּמִשׁוֹם שְׂחָסַר מְמַנָּה י' נִקְרָא אַחַר, מִשׁוֹם שְׂכַפְאֶשׁר חֲסָא אָדָם פְּרָחָה מְמַנָּה

וַיַּדַּע אָדָם עוֹד אֵת אֲשֶׁתוֹ וַתֵּלֶד בֵּן וַתִּקְרָא אֵת שְׁמוֹ שׁוֹת, סִיסוּמָא דְּאֱלֻפָא בִּיתָא, וְעֲלֵיהּ אָמַר אִיּוֹב (איוב לח לו) מִי שֶׁת בְּשָׂחוֹת חֲקֻמָּה, מֵאִי חֲקֻמָּה דָּא דְּחָסַר מְנִיָּה י', דְּבַח הוּא שִׁית, דְּאִיהוּ בְּרָא שִׁית, וְאִיהוּ רַאשִׁית, וְהוּא אִתְמַר

עֲנִיּוֹת לְפָנֵי הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא בְּעֲנִיּוֹתֵי שֶׁל הַתּוֹרָה, וְאִין מְוֹת כְּמוֹ אוֹתָם שְׂעוּבָרִים עַל דְּבַרֵּי הַתּוֹרָה, שְׂנַקְרָאוּ מְתִים, וּמִשׁוֹם זָה אָמַר הַכְּתוּב שׁוּבּוּ וְחִיוּ, וְאַחֲרֵי יִבְל הָיָה אֲבִי כָּל תּוֹפְשׁ כְּנוֹר וְעַגְב, שְׂמַנְגְנִים בּוֹ בְּכָל מִינֵי נְגוּנִים, וְהָאָדָם שְׂשַׁמַּח בְּהֵם וּמִתְעַסֵּק בְּהַבְּלִי הָעוֹלָם, עֲלֵיו אָמַר קְהֵלַת שְׂמַח בְּחֹר בְּיַלְדוּתְךָ וְכוּ', וְאַחַר כֵּךְ מַה אוֹמַר לוֹ? וַדַּע כִּי עַל כָּל אֵלָה יִבְיָאךָ הָאֱלֹהִים בְּמַשְׁפָּט, שְׂעִלֵּיהֶם אָמְרוּ בְּעִלֵּי הַמְּשַׁנָּה, זְמַר בְּבִית - חֲרַב בְּבִית, אֱלָא וּשְׂמַחְתֶּם לְפָנֵי יְהו"ה אֱלֹהֵיכֶם, כְּמוֹ (שְׂדֵר) שְׂנַאֲמַר (שם) וְהָיָה כְּנִגְזָן הַמְּנַגְזָן וַתְּהִי עֲלֵיו יַד יְהו"ה. וְצִלָּה גַם הִיא יִלְדָה אֵת תּוֹבֵל קִינן לְטַשׁ כָּל חֲרֵשׁ נְחֻשֶׁת וּבְרָזֶל, זָה יִצְרָר הָרַע, שְׂנַאֲמַר בּוֹ אִם יִצְרָר מִתְגַּבֵּר עֲלֵיךְ מְשַׁכְּהוּ לְבִית הַמְּדֻרֵשׁ וְכוּ'. וְאַחֲוֹת תּוֹבֵל קִינן נַעֲמָה, זוֹ אִם הַשְּׂדִים, וְלִמְךָ, בְּשַׁעַר שְׁשׁוֹלֵט עַל הָאָדָם וּמְחֻזְיָאֵל בּוֹ פְּאָנָן וּכְבוֹרָל וְלֹא עוֹסַק בְּתוֹרָה, שׁוֹלֵט עֲלֵיו וְהוֹרֵג אוֹתוֹ, וְעוֹשֶׂה בּוֹ פְּצַע וְחַבּוּרָה, כְּמוֹ שְׂנַאֲמַר כִּי אִישׁ הִרְגָתִי לְפַצְעֵי וַיֵּלֶד לְחַבְרָתִי. בְּאוֹתוֹ זְמַן עֲתִיד לְטַל הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא מְשַׁנְיָהֶם וְנִקְמָה, זָהוּ שְׂכָתוּב כִּי שְׂבַעֲתִים יוּקַם קִינן וְלִמְךָ שְׂבַעֲים וְשְׂבַעָה, זָהוּ שְׂכָתוּב בְּלַע הַמְּוֹת לְנַעַח. וַיַּדַּע אָדָם עוֹד אֵת אֲשֶׁתוֹ וַתֵּלֶד בֵּן וַתִּקְרָא אֵת שְׁמוֹ שׁוֹת, הַסִּיסוּם שֶׁל אֱלֻפָא בִּיתָא, וְעֲלֵיו אָמַר אִיּוֹב מִי שֶׁת בְּשָׂחוֹת חֲקֻמָּה, מַה הַחֲקֻמָּה? זוֹ שְׂחָסַר מְמַנָּה י', שְׂבַח הָיָה שִׁית, שְׂהוּא בְּרָא שִׁית וְהוּא רַאשִׁית, וְהָיָה נֶאֱמַר בּוֹ מְגִיד מְרָאשִׁית אַחֲרִית, הָיָה מְשַׁמֵּשׁ שֶׁת בְּמָקוֹם הַבָּל, וּמִשׁוֹם שְׂחָסַר מְמַנָּה י' נִקְרָא אַחַר, מִשׁוֹם שְׂכַפְאֶשׁר חֲסָא אָדָם פְּרָחָה מְמַנָּה

ביה (ישעיה מו י) מגיד מראשית אחרית, הנה משמש שת באתר דהבל, ובגין דחסר מגייה י אתקרי אחר, בגין דכד חב אדם פרח מגייה י, ועבד שת בלא י דאיהי חכמה, ובגין דא שירותא הוה מן ח', דאינון ח' יומין דברית מילה, כמה דאתא אמר (בראשית ד כו) אז הוחל לקרא בשם יהוה, ומתמן עברו ברית מילה, ואעברו מגייה ערלה ופריעה למעלה בד' ולא בח', דשירותא דח' איהי בינה, למנצח על השמינית (תהלים יבא), ועלה אתמר אז הוחל, ועוד אז הוחל לשון תפלה, כמו שנאמר אז תקרא ויהוה יענה, זוהי שמירה טובה, שאף על גב שהכל הרגו קין, שממנו היה יוצא מי שינקום בשבילו, זהו שכתוב אז ישיר משה, רועה ינקום לרועה, ואחר כך אז אהפך אל עמים שפה ברורה לקרא כלם בשם יהוה, אבל כשצמלק, שהם בכורי מצרים, ערב רב המערכים עם ישראל, עליהם נאמר תמחה את זכר עמלק, שלא ישאר מהם שריד, שאלו הם ערבוניה מכל האמות ואפילו מקין, ומיד כשיפחו מן העולם, אז הוחל לקרא בשם ה'.

תקון שבעים
בראשית, ברא שית, וזה מטטרו"ן, אות בצבא שלו, ובשבילו נאמר וישם יהוה לקין אות, להגן עליו, ומה שהיה הולך נע ונד בגלגול, נעשה נוד, מיד וישב בארץ נוד קדמת עדן, וזה אות ברית מילה שקנא עליו באחיו משום שנולד מהול, ובאיזה מקום זכה לו? בקיני, משום שחזר שם בהשוכה, ויצאו ממנו בניו שנקנסו לגן עדן, ומשום זה וישב בארץ נוד קדמת עדן.

תקונא שבעים
בראשית ברא שית, ודא מטטרו"ן, אות בצבא דיליה, ובגיניה אתמר (שם טו) וישם יהוה לקין אות לאגנא עליה, ומה דהוה אזיל נע ונד בגלגולא, אתעביד נוד, מיד וישב בארץ נוד קדמת עדן, ודא אות דברית מילה דקנייה עליה באחיה בגין דנולד מהול, ובגין אתר זכי ליה, בקני, בגין דחזר תמן בתיובתא, ונפקו בנוי מיניה דעאלו לגן עדן, ובגין דא וישב בארץ נוד קדמת עדן.

לבתר עביד תולדין מסטרא דרע, ואתפשטו בגלגולין בעלמא, ועלייהו אתמר (שם י) וידע קין את אשתו ותהר ותלד את חנוף, חנוף מסטרא דקין, ודא יצר הרע חנוכא לביש, ואית חנוף מסטרא דאנוש, דאיהו יצר הטוב חנוכא לטוב, ואתמר ביה (שם ה כה) ויתהלך חנוף את האלהים ואינונו כי לקח אותו אלהים, ודא חנוף שהתהפך בשרו ללפיד אש. ושרשה הם, אדם שת אנוש. אנוש, שמשם התיחסו כל הדורות, זהו שכתוב אז הוחל לקרא בשם יהוה, משם התפשטו כל גלגולי הצדיקים. חנוף שיצא מאנוש הוא מטטרו"ן שנהפך בשרו ללפיד אש, והוא נוריא"ל, ועל שניהם נאמר והחיות רצוא ושוב, רצוא זה נוריא"ל, ושוב זה מטטרו"ן, כך עולים בתשובון כמרא"ה הבזק, אלא הוא כמראה הקשת אשר יהיה בענן, שנאמר בו והיה בענני ענן על הארץ ונראתה הקשת בענן, ובשבילו נאמר ולא יהיה מבול לשחת כל בשר, משום שהתהפך בשרו ללפיד אש, וכל המלאכים הממנים על נשמות הגלגולים, משם היו.

ותרתא אינון אדם שת אנוש, אנוש דמתמן אתיחסו כל דרין, הדא הוא דכתיב (שם ד כו) אז הוחל לקרא בשם יהוה, מתמן נתפשטו כל גלגולין דצדיקיא, חנוף דנפק מאנוש איהו מטטרו"ן דנהפך בשרו ללפיד אש, ואיהו נוריא"ל, ועל תרווייהו אתמר (יחזקאל א יד) והחיות רצוא ושוב, רצוא דא נוריא"ל, ושוב דא מטטרו"ן, הכי סלקין בחושבון, כמרא"ה הבזק, אלא איהו כמראה הקשת אשר יהיה בענן (שם כה), דאתמר ביה (בראשית ט יד) והיה בענני ענן על הארץ ונראתה הקשת בענן, ובגיניה אתמר (שם טו) ולא יהיה מבול לשחת כל בשר, בגין דאתהפך בשרו ללפיד אש, וכל מלאכין דממנן על נשמתין דגלגולין מתמן הוו.

ועוד כמראה הקשת, עליה אתמר למשה (שמות כה מ) וראה ועשה בתבניתם אשר אתה מראה בהר, כמראה אשר הראה יהוה את משה בן עשה את המנורה, וזה מטטרו"ן, מ' מנורה שלו, נוריא"ל הנור"ר שלו, והוא ט"ט, והיו לטטפ"ת בין עיניו, והכל התפשט מאנוש, ומשום זה אז הוחל לקרא בשם יהוה.

בראשית, ברא שית, והם ששה היכלות, האם העליונה השביעית, ובאלו הששה וידע

אחר כך עשה תולדות מצד הרע, והתפשטו בגלגולים בעולם, ועליהם נאמר וידע קין את אשתו ותהר ותלד את חנוף, חנוף מצד קין, וזה יצר הרע, החנוף לרע, ויש חנוף מצד של אנוש, שהוא יצר הטוב, החנוף לטוב, ונאמר בו ויתהלך חנוף את האלהים ואינונו כי לקח אותו אלהים, וזה חנוף שהתהפך בשרו ללפיד אש. ושרשה הם, אדם שת אנוש. אנוש, שמשם התיחסו כל הדורות, זהו שכתוב אז הוחל לקרא בשם יהוה, משם התפשטו כל גלגולי הצדיקים. חנוף שיצא מאנוש הוא מטטרו"ן שנהפך בשרו ללפיד אש, והוא נוריא"ל, ועל שניהם נאמר והחיות רצוא ושוב, רצוא זה נוריא"ל, ושוב זה מטטרו"ן, כך עולים בתשובון כמרא"ה הבזק, אלא הוא כמראה הקשת אשר יהיה בענן, שנאמר בו והיה בענני ענן על הארץ ונראתה הקשת בענן, ובשבילו נאמר ולא יהיה מבול לשחת כל בשר, משום שהתהפך בשרו ללפיד אש, וכל המלאכים הממנים על נשמות הגלגולים, משם היו.

ועוד כמראה הקשת, עליו נאמר למשה וראה ועשה בתבניתם אשר אתה מראה בהר, כמראה אשר הראה יהוה את משה בן עשה את המנורה, וזה מטטרו"ן, מ' מנורה שלו, נוריא"ל הנור"ר שלו, והוא ט"ט, והיו לטטפ"ת בין עיניו, והכל התפשט מאנוש, ומשום זה אז הוחל לקרא בשם יהוה.

בראשית, ברא שית, והם ששה היכלות, האם העליונה השביעית, ובאלו הששה וידע

בראשית ברא שית, ואינון שית היכלין, אימא עלאה שביעאה, ובאלין

שית ויידע אדם עוד את אשתו ותלד בן ותקרא את שמו שת וכו' (בראשית ד כה), שת סיומא דאתוון, תחת הכל, הדיא הוא דכתיב (תהלים ח) כל שפה תחת רגליו, אסתלק י' מן שית ונחיתת ביה ה' מן הכל ואתעביד שפה, כל שפה שפה תחת רגליו.

ועוד שת, על שם פי מן המים משיתהו, ועוד שת, עליו אמר איוב מי שת בטחות חכמה, וזו י' שפה היה שית, או מי נתן לשכוי בינה, זו ה' מן הכל, ושית הוא הגלגול הראשון של הכל, לאותו שנאמר בו בשגם זה הכל, בשגם זה משה, והרי בארנו אותו שנאמר בו אז ישיר משה, ומשום זה אז הוחל לקרא בשם יהוה. הוחל, שם ההתחלה של הגלגול הראשון.

והתפשטותה של האות י' למעלה משת (משית), התפשטה עד הספירה הששית, דרגתו של יעקב, וזו אבן השתייה שמשם השפת העולם, שנאמר בה משם רעה אבן ישראל, ואחריי אז, וזהו משה שמזכירים אחר יעקב, ומשום זה הוחל לקרא בשם יהוה. משם ואילך, אז תקרא ויהוה יענה, ומשום זה שפה, אחר שת ה', והם י"ה, י' מן שית ה' מן הכל, והם אב ואם, שית ו' הבן באמצע, ושלש אותיות נכללו ביעקב. כשבא משה אחר יעקב, השתלמה בו ה' אחרונה ושורה עליו יהוה, ונשתלם בו יהוה, ומשום זה ושמי יהוה לא נודעתי להם, אבל למשה ואמר ל"מ מ"ה שמו מ"ה אמר אליהם, משום שהשתלם יהוה במשה, אמר אז הוחל לקרא בשם יהוה, שבראשונה, ושמי יהוה לא נודעתי להם, ואחר שהשתלם

אדם עוד את אשתו ותלד בן ותקרא את שמו שת וכו', שת סיומא דאתוון, תחת הכל, זהו שכתוב כל שפה תחת רגליו. הסתלקה י' מן שית ויורה בו ה' מן הכל, ונעשה שפה, כל שפה תחת רגליו. ועוד שת, על שם פי מן המים משיתהו, ועוד שת, עליו אמר איוב מי שת בטחות חכמה, וזו י' שפה היה שית, או מי נתן לשכוי בינה, זו ה' מן הכל, ושית הוא הגלגול הראשון של הכל, לאותו שנאמר בו בשגם זה הכל, בשגם זה משה, והרי בארנו אותו שנאמר בו אז ישיר משה, ומשום זה אז הוחל לקרא בשם יהוה. הוחל, שם ההתחלה של הגלגול הראשון. והתפשטותה של האות י' למעלה משת (משית), התפשטה עד הספירה הששית, דרגתו של יעקב, וזו אבן השתייה שמשם השפת העולם, שנאמר בה משם רעה אבן ישראל, ואחריי אז, וזהו משה שמזכירים אחר יעקב, ומשום זה הוחל לקרא בשם יהוה. משם ואילך, אז תקרא ויהוה יענה, ומשום זה שפה, אחר שת ה', והם י"ה, י' מן שית ה' מן הכל, והם אב ואם, שית ו' הבן באמצע, ושלש אותיות נכללו ביעקב. כשבא משה אחר יעקב, השתלמה בו ה' אחרונה ושורה עליו יהוה, ונשתלם בו יהוה, ומשום זה ושמי יהוה לא נודעתי להם, אבל למשה ואמר ל"מ מ"ה שמו מ"ה אמר אליהם, משום שהשתלם יהוה במשה, אמר אז הוחל לקרא בשם יהוה, שבראשונה, ושמי יהוה לא נודעתי להם, ואחר שהשתלם

ושמי יהוה לא נודעתי להם, ובתר דאשתלים במשה יהוה שריא עליה יו"ד ה"א וא"ו ה"א, ואתקרי מ"ה, בההוא זמנא מה דאסתלק בקדמייתא אהדר ליה לאתריה, ואתתקן פלא. ור"א עוד אלא תריין זמנין אתמר בהאי קרא מה, הדיא הוא דכתיב ואמר לי מה שמו מה אמר אליהם, דכלא חזר לאתריה, מה דלעילא מה דלתתא, דאינון מה שמו ומה שם בנו (משלי ל ד), וחזר פלא על תקונייה, ועלת העלות נחית על פלא, בההוא זמנא דהדר אמונה (ס"א ממונה) לאתרה, אמר משה (דברים ו) שמע ישראל יהוה אלהינו יהוה אחד, דהא כלא ביחודא חדא לית תמן קצוץ ופרוד, ואי חאב אבוי ואנא ועבידנא הפרשה הא קבילנא עונשא, וחזרנא כלא לאתריה ביחודא שלים פלא קצוץ ופרוד.

ועוד בראשית ברא אלהים, ברא שית, שית היכלין, אימא עלאה היכלא שביעאה, תא חזי שבע היכלין אינון דבננא דלהון בשבע שמקהן אבגייתין וכו'. היכרא קדמאה מרקמא בכל מה דאית ביומא קדמאה דפראשית, א' מן אבגייתין איהו פתור אמון מופלא ומכוסה, את ב איהו שני אלפים (יום) דההו אורייתא טמירא בחיקו, שעשועים יום יום, ג' גומלת ומגדלת, ויהיא האם העליונה, גומלת חסד עם הספירה הרביעית שהיא ד', ית"ץ י' חכמה, ה' תפארת, צ' צדיק, ומי הוא חכמה י' פאן? זו חקמת שלמה.

א' אמון מופלא, רקים וצייר ציורא בהיכלא דאדם קדומים, דאית אדם ואית אדם, אית אדם דלית ספירה דלא אתקריאת אדם, אבל אדם עלאה דכלהו, פתור עליון, סתים

במשה יהוה, שרה עליו יו"ד ה"א וא"ו ה"א ונקרא מ"ה. באותו זמן, מה שהסתלק בראשונה החזירו למקומו, והכל התפקן.

ור"א עוד, אלא פעמים נאמר בפסוק הזה מה, זהו שכתוב ואמר לי מה שמו מה אמר אליהם, שהכל חזר למקומו, מה שלמעלה ומה שלמטה, שהם מה שמו ומה שם בנו, וחזר הכל על תקונו, ועלת העלות ירד על הכל. באותו זמן שחזרה אמונה (ממונה) למקומה, אמר משה שמע ישראל יהוה אלהינו יהוה אחד, שהרי הכל ביחוד אחד, אין שם קצוץ ופרוד, ואם חטא אבוי ואני ועשיתי הפרדה, הרי קבלתי ענש, והחזרתי הכל למקומו ביחוד שלם בלי קצוץ ופרוד.

ועוד בראשית ברא אלהים, ברא שית, ששה היכלות, האם העליונה ההיכל השביעי. בא וראה, שבעה היכלות הם שביעיים בשבעה שמות אבגייתין וכו'. הכיכר הראשון מרקם בכל מה שיש ביום הראשון של בראשית, א' מן אבגייתין הוא פתור אמון מופלא ומכוסה, האות ב' היא שני אלפים (יום) שהיתה תורה טמונה בחיקו, שעשועים יום יום, ג' גומלת ומגדלת, ויהיא האם העליונה, גומלת חסד עם הספירה הרביעית שהיא ד', ית"ץ י' חכמה, ה' תפארת, צ' צדיק, ומי הוא חכמה י' פאן? זו חקמת שלמה.

א' אמון מופלא, רקים וצייר ציורא בהיכלא דאדם קדומים, דאית אדם וש אדם שלא נקראת אדם, אבל אדם הראשון, פתור עליון, סתים

וְטָמִיר, סְתִים דְּכָל סְתִימִין, עֵלַת הַעֲלוֹת, קְדָמוֹן לְכָל קְדוּמִים, בְּגִין הָאֵי אָדָם קְדָמוֹן אֲתָמֵר בְּעֵלַת הַעֲלוֹת, וְאֶהֱיָ אֶצְלוֹ אֲמוֹן, וְלֵהוּא קְדָמוֹן אָמֵר (בראשית א כו) נַעֲשֶׂה אָדָם בְּצַלְמֵנוּ כְּדְמוֹתֵנוּ, אֲנָתְּ יְהִיב כָּל צִיּוּרֵין וְכָל דִּיּוּקְנֵין וְכָל תְּקוּנֵין סְתִימִין, וְכָל אַבְרִין דְּכָל מִינֵין, וְאֲנָתְּ (ג"א ו'א) יְהִיב חֵילָא בֵּיהּ דְּאִשְׁתְּמוּדְעָנָא (ד'שְׁתְּמוּדֵע) בֵּיהּ, דְּאָם לֹא יְהִיב לֵיהּ שְׂכָל הָא לֹא יְכִיל לְמַנְדַּע אֲמוּנָה דִּילֵי, וּבְדָא יְהֵא שְׁלִיט עַל כָּל חֵילֵי שְׁמֵיָא וְאַרְעָא וְיִמָּא, הֲדָא הוּא דְכְּתִיב (שם) וַיְרִדוּ בְדָגַת הַיָּם וְגוֹמֵר.

וּמָאֵי נִיהוּ הָאֵי אָדָם דְּאָמֵר עֲלֵיהּ נַעֲשֶׂה אָדָם, דָּא חֲכָמָה עֲלָאָה דְּאִיהִי בְּדִיּוּקְנָא דְכֶתֶר, וְעוּד נַעֲשֶׂה אָדָם דָּא עֲמוּדָא דְאֲמַצְעִיתָא, בְּצַלְמֵנוּ דָּא חֲכָמָה, כְּדְמוֹתֵנוּ דָּא אִימָא עֲלָאָה, דְכָמָה דְּאִיהוּ אָדָם דְּפְרִיָאָה אָדָם דִּיעִירָה אָדָם דַּעֲשִׂיָה, בְּדִיּוּקְנָא דְכֶתֶר עֲלִיּוֹן חֲכָמָה וּבִינָה, הַכִּי אִיהוּ בְּדִיּוּקְנָא דַּעֲמוּדָא דְאֲמַצְעִיתָא וְצַדִּיק וּשְׂכִינְתָּא תַתָּאָה, דְּבַסְפִּירָן כְּלָא אִיהוּ אֲצִילוֹת. וְעוּד נַעֲשֶׂה אָדָם, עֵלַת הַעֲלוֹת לְמָאן אָמֵר הָאֵי, אָלָא עֵלַת הַעֲלוֹת אָמֵר לִיּוֹד ה"א וְאִיּוֹד ה"א דְּאִיהוּ לְגוֹ מַעֲשֵׂר סְפִירָן, וּמָאֵי נִיהוּ עֲשֵׂר סְפִירָן אַל"ף ה"א יוֹד ה"א, וְהֵהוּא דְּאָמֵר נַעֲשֶׂה אָדָם אִיהוּ יוֹד ה"א וְאִיּוֹד ה"א, אֲנִי רֵאשׁוֹן וְאֲנִי אַחֲרוֹן וּמִבְּלַעֲדֵי אֵין אֱלֹהִים (ישעיה מד ו). תַּלְתַּת יוּדִין מְעִידִין עֲלֵיהּ דְּלִית לְעֵילָא מְנִיָּה וְלִית לְתַתָּא מְנִיָּה וְלֹא בְּאֲמַצְעִיתָא, לִית אֱלוֹהַּ בְּכָל צַד כַּר מִינֵיהּ, כְּהָאֵי שְׁמָא אֲשְׁתְּמוּדַע הוּא כְּלָא חוּשְׁבָן.

וְצִיּוּרָא דְּהָאֵי הִיכָל, אֵינוֹן עֲשֵׂר סְפִירָן דִּמְתַּלְבָּשׁוֹן בַּעֲשָׂרָה דְּבָרִים דְּאֲתַבְּרִיאוּ בְּיוֹמָא קְדָמָאָה, וְאֵינוֹן שְׁמַיִם וְאַרְצֵין, אֹרֶךְ

הַעֲלִיּוֹן שֶׁל כָּלָם, כְּתָר עֲלִיּוֹן, סְתוּם וְגִנוּז, נִסְתָּר כָּל הַנְּסֻתָּרִים, עֵלַת הַעֲלוֹת, קְדָמוֹן לְכָל קְדוּמִים, בְּשִׁבְלֵי הָאָדָם הַקְדָּמוֹן הַזֶּה נֶאֱמַר בְּעֵלַת הַעֲלוֹת וְאֶהֱיָ אֶצְלוֹ אֲמוֹן, וְלֵאמֹר קְדָמוֹן אָמֵר נַעֲשֶׂה אָדָם בְּצַלְמֵנוּ כְּדְמוֹתֵנוּ, אֲתָהּ נִתְּתָ אֶת כָּל הַצִּיּוּרִים וְכָל הַדְּמִיּוֹת וְכָל הַתְּקוּנִים הַנְּסֻתָּרִים וְכָל אֵיבָרֵי כָּל הַמִּינִים, וְאֲתָהּ (אנא) נִתְּתָ בּוֹ כֹחַ שְׂדֵעֵנוּ (שִׁדֵּיט) בּוֹ, שְׂאֵם לֹא נוֹתֵן לוֹ שְׂכָל, הֲרִי אֵינוֹ יְכוּל לְדַעַת אֶת אֲמוּנָתִי, וּבִזְהָ יְהִיָּה שׁוֹלֵט עַל כָּל צְבָא הַשְּׁמַיִם וְהָאָרֶץ וְהַיָּם, זֶהוּ שְׂפָתוֹב וְיִרְדוּ בְּדָגַת הַיָּם וְגוֹמֵר.

וּכְהָא הוּא הָאָדָם הַזֶּה שְׂאֵמֵר עֲלֵיו נַעֲשֶׂה אָדָם? זוֹ חֲכָמָה הַעֲלִיּוּנָה שְׂהִיא בְּדְמוּת הַכְּתָר. וְעוּד נַעֲשֶׂה אָדָם - זֶה הַעֲמוּד הָאֲמַצְעִי, בְּצַלְמֵנוּ - זוֹ חֲכָמָה, כְּדְמוֹתֵנוּ - זוֹ הָאֵם הַעֲלִיּוּנָה, שְׂכָמוּ שְׂאָדָם שֶׁל בְּרִיָּאָה, אָדָם שֶׁל יְצִירָה, אָדָם שֶׁל עֲשִׂיָּה, בְּדְמוּת שֶׁל כְּתָר עֲלִיּוֹן חֲכָמָה וּבִינָה, כִּף הוּא בְּדְמוּת הַעֲמוּד הָאֲמַצְעִי וְצַדִּיק וּשְׂכִינְתָּא תַתְּחוּנָה, שְׂבַסְפִּירוֹת הַכָּל הוּא אֲצִילוֹת.

וְעוּד נַעֲשֶׂה אָדָם, לְמִי אָמֵר אֶת זֶה עֵלַת הַעֲלוֹת? אָלָא עֵלַת הַעֲלוֹת אָמֵר לִיּוֹד ה"א וְאִיּוֹד ה"א שְׂהוּא לְפָנִים מַעֲשֵׂר הַסְּפִירוֹת, וּמָה הוּא עֲשֵׂר הַסְּפִירוֹת? אַל"ף ה"א יוֹד ה"א, וְאוֹתוֹ שְׂאֵמֵר נַעֲשֶׂה אָדָם הוּא יוֹד ה"א וְאִיּוֹד ה"א, אֲנִי רֵאשׁוֹן וְאֲנִי אַחֲרוֹן וּמִבְּלַעֲדֵי אֵין אֱלֹהִים. שֶׁלשׁ יוּדִים מְעִידוֹת עֲלֵיו שְׂאֵין לְמַעְלָה מִמֶּנּוּ וְאֵין לְמַטָּה מִמֶּנּוּ וְאֵין בְּאֲמַצְעֵי אֵין אֱלוֹהַּ בְּכָל צַד כְּפֹרְט לוֹ, בְּשֵׁם הַזֶּה הוּא נוֹדַע בְּלֵי חֻשְׁבוֹן. וְצִיּוּר הַהִיכָל הַזֶּה הֵן עֲשֵׂר סְפִירוֹת שְׂמִתְלַבְּשׁוֹת בַּעֲשָׂרָה

וְחַשְׁףָּהּ, תְּהִיּוּ וּבְהִיּוּ, רוּחַ וּמַיִם, מְדַת יוֹם וּמְדַת לַיְלָה, שְׁמַיִם אֵית לְעֵילָא מִן שְׁמַיִם דְּאִיהוּ שְׁמֵי הַשְּׁמַיִם הַעֲלִיּוּנִים, וְאִית אֹרֶךְ לְעֵילָא לְעֵילָא דְּאֲתַקְרִי אֹרֶךְ הַגְּנוּז לְצַדִּיקֵיָא לְעֵלְמָא דְּאֲתִי, דְּעֵינָא לֹא שְׁלִיט עֲלֵיהּ, וְאִית חַשְׁףָּה סְתִים דְּאֲתָמֵר בֵּיהּ (תהלים יח יב) יִשֶׁת חַשְׁףָּה סְתָרוֹ, וְאִית תְּהִיּוּ וּבְהִיּוּ לְעֵילָא, דְּאֲתָמֵר בְּהוּן (ישעיה לד יא) קוּ תְהִיּוּ וְאֲבִנִי כְהִי. (דף קכ ע"ב) וְאִית רוּחָא דְּקוּדְשָׁא, דְּאֲתָמֵר בֵּיהּ רוּחוֹ הַקְּדוּשׁ הַמְּרַחֶפֶת עַל אַנְפֵי מַיָּא דְּאוּרִיָּתָא, מְדַת יוֹם וּמְדַת לַיְלָה, מְדַת יוֹם שְׂכִינְתָּא עֲלָאָה, מָאֵי יוֹם עֲמוּדָא דְּאֲמַצְעִיתָא, דְּמִנֵּיהּ יוּמִין אַרוּכִין, הֲדָא הוּא דְּכְתִיב (משלי ג ב) אַרְךָ יָמִים בִּימִינָהּ, הֲדָא הוּא דְּכְתִיב (תהלים מב ט) יוּמָם יַצִּוָה יְהוָה חֲסֵדוֹ, יוּמִין זְעִירִין מְסֻטְרָא דְּזַעִיר אַנְפִּין צַדִּיק, מְדַת לַיְלָה אִימָא תַתָּאָה, עַד הֲכָא א' מִן אב"ג.

מָאֵי ב' (בינה), בְּהַ אֲשְׁתְּמוּדַעִין דְּהוּ פְּרָצוּפִין דְּאָדָם עֲלָאָה, ג' תַּלְתַּת דִּיּוּקְנֵין, כְּגוּוֹנָא דְּאָדָם דְּפְרִיָּאָה וְאָדָם דִּיעִירָה וְאָדָם דַּעֲשִׂיָּה, ג' אֵית לָהּ רִישָׁא וְגוּפָא וְזַנְבָּא, רִישָׁא דָּא י', גוּפָא פְּרָצוּפָא, קוּצָא דְּלַתְתָּא זַנְב, וּבְגִין דָּא אָמֵרוּ מָאֵרֵי מְתַנִּיתִין, אָדָם הֲרֵאשׁוֹן עֲשֶׂה לוֹ פְּרָצוּף וּלְבַסּוּף זַנְב, זַנְב עֲלֵיהּ אֲתָמֵר (בראשית כא ח) וַיִּגְדַּל הַיָּלָד וַיִּגְמַל, עַד דִּיתַעֲבִיד פְּרָצוּף. וְעוּד אַבְגִּיתִין, א' אִיהִי מוֹרָה עַל א"ל מְסַתְתָּר מְעִינֵי כָּל חַי וְנַעֲלָם מְפָל הַיְצוּרִים כָּלָם, אֲדִירֵירוֹן עֲלֵיהּ אֲתָמֵר קוּמָה אֲדִיר יְרוּן, וְאִית מְמַנָּא תַּחוֹת יְדֵיהּ דְּאֲתַקְרִי אֲדִירֵיר אֲדִירִים, וְתַּחוֹת מְמַשְׁלְתִּיהּ אַתְנִיָּה, וְאִיהוּ נְפִיק מְהָאֵי פְּסוּק (במדבר כד כא) אֵיתִין מוּשְׁבָּךְ וְשֵׁים בְּסַלַע קִנְזֵךְ, תַּמָּן אֵיתִין וְאִיהוּ תַנְזִיןֵא, ק' קִנְזֵךְ, קִנְזֵךְ חֲכָמָה קִנְזֵךְ בִּינָה (משלי ד ראשית דְּרָכּוֹ לְמַעְלָה מִהַכָּל, קְדָם מַפְעֲלֵיוּ מָאֵז, מַעוּלָם נְסֻכְתִּי מְרֵאשׁ מְקַדְמֵי אַרְצֵין. מָה זֶה

דְּבָרִים שְׂנַבְּרָאוּ בְּיּוֹם הַרְאִשׁוֹן, וְהֵם שְׁמַיִם וְאַרְצֵין, אֹרֶךְ וְחַשְׁףָּהּ, תְּהִיּוּ וּבְהִיּוּ, רוּחַ וּמַיִם, מְדַת יוֹם וּמְדַת לַיְלָה. שְׁמַיִם יֵשׁ לְמַעְלָה מִשְׁמַיִם, שְׂהוּא שְׁמֵי הַשְּׁמַיִם הַעֲלִיּוּנִים, וְיֵשׁ אֹרֶךְ לְמַעְלָה לְמַעְלָה שְׂנַבְּרָא אֹרֶךְ הַגְּנוּז לְצַדִּיקִים לְעוֹלָם הַכָּבָד, שְׂעִין לֹא שׁוֹלֵט עֲלָיו, וְיֵשׁ חַשְׁףָּה נִסְתָּר שְׂנַבְּרָא בּוֹ יִשֶׁת חַשְׁףָּה סְתָרוֹ, וְיֵשׁ תְּהִיּוּ וּבְהִיּוּ לְמַעְלָה, שְׂנַבְּרָא בְּהֵם קוּ תְהִיּוּ וְאֲבִנִי כְהִי. וְיֵשׁ רוּחַ הַקְּדוּשׁ שְׂנַבְּרָא בְּהַ רוּחוֹ הַקְּדוּשׁ הַמְּרַחֶפֶת עַל פְּנֵי מִי הַתּוֹרָה, מְדַת יוֹם וּמְדַת לַיְלָה, מְדַת יוֹם - הַשְּׂכִינָה הַעֲלִיּוּנָה, מָה זֶה יוֹם? הַעֲמוּד הָאֲמַצְעִי שְׂמַמְנוּ יָמִים אַרְכִּים, זֶהוּ שְׂפָתוֹב אַרְךָ יָמִים בִּימִינָהּ, זֶהוּ שְׂפָתוֹב יוּמָם יַצִּוָה יְהוָה חֲסֵדוֹ, יָמִים קְטֻנִים מְצַד שֶׁל זְעִיר אַנְפִּין צַדִּיק, מְדַת לַיְלָה - הָאֵם הַתַּחְתּוּנָה. עַד כָּאן א' מִן אב"ג.

מָה זֶה ב' (בינה)? בְּהַ נוֹדַעִים דְּהוּ הַפְּרָצוּפִים שֶׁל הָאָדָם הַעֲלִיּוֹן, ג' שֶׁלשׁ דְּמִיּוֹת, כְּמוֹ שְׂאָדָם שֶׁל בְּרִיָּאָה וְאָדָם שֶׁל יְצִירָה וְאָדָם שֶׁל עֲשִׂיָּה, ג' יֵשׁ לָהּ רֵאשׁ וְגוּף וְזַנְב, הֲרֵאשׁ זֶה י', הַגּוּף הַפְּרָצוּף, הַקּוּץ שְׂלִמְטָה זַנְב, וּמִשּׁוּם זֶה אָמְרוּ בְּעֵלֵי הַמְּשֻׁנָה, אָדָם הֲרֵאשׁוֹן עֲשֶׂה לוֹ פְּרָצוּף וּלְבַסּוּף זַנְב. עַל הַזַּנְב נֶאֱמַר וַיִּגְדַּל הַיָּלָד וַיִּגְמַל, עַד שְׂעִיָּה פְּרָצוּף. וְעוּד אַבְגִּיתִין, א' מוֹרָה עַל א"ל מְסַתְתָּר מְעִינֵי כָּל חַי וְנַעֲלָם מְפָל הַיְצוּרִים כָּלָם, עַל אֲדִירֵירוֹן נֶאֱמַר קוּמָה אֲדִיר יְרוּן, וְיֵשׁ מְמַנָּא תַּחַת יְדוֹ שְׂנַבְּרָא אֲדִירֵיר אֲדִירִים, וְתַּחַת מְמַשְׁלְתוֹ אַתְנִיָּה, וְהוּא יוּצָא מִהַפְּסוּק הַזֶּה, אֵיתִין מוּשְׁבָּךְ וְשֵׁים בְּסַלַע קִנְזֵךְ, שֵׁם אֵיתִין וְהוּא תַנְזִיןֵא. ק' קִנְזֵךְ, קִנְזֵךְ חֲכָמָה קִנְזֵךְ בִּינָה, יְהוּ"ה קִנְזֵי נְסֻכְתִּי מְרֵאשׁ מְקַדְמֵי אַרְצֵין. מָה זֶה

ה. יהו"ה קנני ראשית דרכו (שם ח כב) לעילא
מכלא, קדם מפעליו מאז, מעולם נסכתי
מראש מקדמי ארץ (שם), מאי מראש, אלא
הכי אמרת אורייתא דאיהי ראשית, אנא
אקדימת למהוי רישא לעלם.

ב' ביהיררוין (נ"א ביהיררוין) פי בנ"ה יהו"ה
צור עולמים (ישעיה כו ד), ואיהו ב' ברוף,
וסימן ברו"ף ראשי אתוון, ר' ראש, ו' ומקור,
ך' פל, ב' ברכות, דדא הוא ראש ומקור לכל
הברכות, ובגין דא ב' איהי חכמה, ומורה על
הפטר דאיהו רישא ומבועא דכל ברכאן, ובגין
דא ב' תרין לחשבנא.

ג' גיהיררוין, ואיהו תליתאה, ודא שכינתא
ספירה תליתאה, (ובגין דא ב' איהי חכמה, ומורה
על הפטר דאיהו רישא דמבועא דכל ברכאן), ועלה
אתמר (ישעיה מ ד) פל גיא ינשא, ואיהו
גמטריאות פרפראות לחכמה.

ועוד ברוף ב' אחזי תרין, שכינתא עלאה
ותתאה, ר' ראשית חכמה, ו' אחזי שית
ספירן, ך' אחזי על פטר עלאה, ודא איהו
רזא פל הפורע פורע בברוך מעילא לתתאה,
למכרע ביה לההוא (למנרע ביה בההוא) דכל
מבועין ומקורין דברכאן בידיה, דאיהו עלת
העלות, וכל הזוקף זוקף בשם, צריך לזקפא
ליה ביו"ד ה"א וא"ו ה"א דאיהו מלגאו
דעשר ספירן, דאיהו עלאה וזקוף על פלא,
ולית אלו"ה לעיל מגיה, ובגין דא ב' אחזי
על הפריעה, דכל הפורע פורע בברוך, דאתמר
ביה (בראשית י ט) וברוך א"ל עליון, ג' אחזי על
הזקפה דאיהו גאה גאה על פלא, ולית מאן
דיתגאה עליה, ובמאי אתגאה על פלא, באת

מראש? אלא כף אמרה תורה
שהיא ראשית, אני הקדמתי
להיות ראש לעולם.

ב' ביהיררוין (ביהיררוין), פי בנ"ה
יהו"ה צור עולמים, והוא ב'
ברוך, וסימן ברו"ף ראשי אותיות
- ר' ראש, ו' ומקור, ך' פל, ב'
ברכות, שזהו ראש ומקור לכל
הברכות, ומשום זה ב' היא
חכמה, ומורה על הפטר שהוא
ראש ומעין לכל הברכות, ומשום
זה ב' שנים לחשבון.

ג' גיהיררוין, והוא שלישי, וזו
השכינה הספירה השלישית,
(ומשום זה ב' היא חכמה, ומורה על הפטר שהוא
ראש של מעין כל הברכות), ועליה נאמר
פל גיא ינשא, והוא גימטריאות
פרפראות לחכמה.

ועוד, ברוף ב' מראה שנים,
שכינה עליונה ותחתונה, ר'
ראשית חכמה, ו' מראה שש
ספירות, ך' מראה על פטר עליון,
וזהו סוד כל הכורע כורע בברוך
ממעלה למטה, לכרע בו לאותו
(לדעת זו באותו) שכל הפגיעות
והמקורות של הברכות בידו,
שהוא עלת העלות, וכל הזוקף
זוקף בשם, צריך לזקף אותו
ביו"ד ה"א וא"ו ה"א שהוא
מבפנים של עשר הספירות,
שהוא עליון וזוקף על הכל ואין
אלו"ה למעלה ממנו, ומשום זה
ב' מראה על הפריעה, שכל
הפורע פורע בברוך, שנאמר בו
וברוך א"ל עליון. ג' מראה על
הזקפה, שהוא גאה גאה על
הכל, ואין מי שיתגאה עליו,
ובמה הוא מתגאה על הכל?
באות י' מן אבגיתין, וזה
יגביה. ועוד מצאנו בגון אחר
יגביה"ה (יגביהיה), ואותיותיו גבי
היה (גבוה היה), עליון של כל
העליונים.

י' מן אבגיתין, ודא יגביה, ועוד אשפחנא בגוונא אחרא יגביה"ה (נ"א
יגביהיה), ואתוון דיליה גבי היה (נ"א גבוה היה), עלאה דכל עלאי.

ת' תלמי"ה, ת' תל שהפל פונים בו, דתמן
איהו ההוא דכל עיינין ומחשבתין סלקין
לגביה, בגין דא ת' תורה קדומה דכל קדומין,
תורת חכם מקור חיים (משלי יג יד), תורת יהו"ה
תמימה (תהלים יט ח), ועוד תלמי"ה, תלמי"ה ריה
נחת גדודיה וגומר (שם סה יא), בהאי שמא
אתעביד נמא תלמים תלמים, ועוד תלמי"ה דא
אורייתא, דתליין מינה פמה תלי תלין דהלכות
פסוקות דלית לון חושבון.

צ' צתני"ה צתני"ה דא צדיק, עמוד סביל פלא,
וביה אשתמודע מאן דאיהו לעילא מפלא,
בגין דצדיק איהו כליל פל ספירן, וביה
מתניחדין פלהו, ואתעבידו אגודה אחת, איהו
לולב אגד דכלהו ספירן, ואצ' צ' ביה מצויירין
פל ציורין דהיכלין דסתרין לגנתא דעדן
דלעילא, בכמה ציורין דכל עובדא דבראשית,
דירתיין לון צדיקיא וביה (דף קכא ע"א) נקודין
פל נקודין דאורייתא, דאינון נקודין בהיכלא
דאיהי שכינתא תתאה, ונהרין פלהו על
ציורין, פאבני מרגלאן דנהרין על רישא
דכתרא, ובגוונא דככביא נהרין פרקיעא,
ובגין דכל נקודין דככביא ביה, אתמר (בראשית
א יז) ויתן אתם אלהים פרקיע השמים להאיר
על הארץ, דא שכינתא תתאה (ס"א דא נשמתהון
דצדיקיא דמשתדלין באורייתא להוציא לאור כל תעלומה, דא
הוא דכתיב (דניאל יב ג) והמשכלים וזהרו בזהר הרקיע וגומר).

היכלא תנינא, מרקמא מפמה ציורין גלידין
במאי, אבנין מרגלן פלהו מליין מיא,
ואינון אבני שיש טהור, דהיכלא תנינא בגויה,
מנייהו איהו פנוי, בשמא דא קר"ע שט"ן,
ואיהו רקיע קרע, דביה קרע נמא, ואפריש
מתמן השטן דאיהו מיין מסאבין, ובגין דא
קרע, שבו קרע את השטן, והפריד משם את השטן, שהוא

ת' תלמי"ה, ת' תל שהפל פונים
בו, ששם הוא אותו שכל העינים
והמחשבות עולים אליו, בגלל
זה ת' תורה קדומה של כל
הקדומים, תורת חכם מקור חיים,
תורת יהו"ה תמימה. ועוד
תלמי"ה, תלמי"ה ריה נחת
גדודיה וגומר, בשם הזה נעשה
הים תלמים תלמים. ועוד
תלמי"ה, זו התורה, שתלויים
ממנה כמה תלי תלים של הלכות
פסוקות שאין להן חשבון.

צ' צתני"ה זה צדיק, העמוד
שנושא הכל, ובו נודע מי שהוא
למעלה מן הכל, משום שצדיק
כולל את כל הספירות, ובו
מתבדדים פלם ונעשים אגדה
אחת, הוא הלולב שאוגד את כל
הספירות, ובאות צ' מצירים כל
הציורים של ההיכלות שמקיפים
את גן העדן שלמעלה, בכמה
ציורים של כל מעשה בראשית
שיורשים אותם הצדיקים, ובו
נקודים פל הנקודים של התורה,
שהם נקודים בהיכל שהוא
השכינה התחתונה, וכלם
מאירים על הציורים כמו אבני
מרגליות שמאירים על ראש
הפטר, וכמו שהפוכבים
שמאירים ברקיע, ומשום שכל
הנקודים של הפוכבים בו, נאמר
ויתן אתם אלהים ברקיע
השמים להאיר על הארץ, זו
השכינה התחתונה. (זה נשמות
הצדיקים שעוסקים בתורה להוציא לאור כל
תעלומה. וזה שכתוב והמשכלים וזהרו בזהר
הרקיע וגומר).

ההיכל השני מרקם מפמה
ציורים קפואים במים, אבני
המרגליות פלם מלאים מים, והם
אבני שיש טהור, שההיכל השני
בתוכו, הוא בנוי מהם, בשם
הזה: קר"ע שט"ן, והוא רקיע
מים טמאים, ומשום זה יהי רקיע

יְהִי רְקִיעַ בְּתוֹךְ הַמַּיִם, וְיִהְיֶה מַבְדִּיל בֵּין מַיִם לְמַיִם (בראשית א 1), דָּא הוּא שְׂמָא דְעֵקֶר שְׁטָן מִן יִמָּא דְאוּרִימָא, וְאַפְרִישׁ לֵיהּ מִתְמָן, בְּגִין דְּאִיהוּ עֵקֶר הָאֲמוּנָה דִּישְׂרָאֵל עַל־אֵה דְכָל עַלְאִין, (ס"א מצאתי, סמוך דישראל וביומא תננא לית תמן טוב בגין דביה אתברי גיהנם, כאן חסר).

זֶה סֵפֶר תּוֹלְדוֹת אָדָם (שם ה א), פְּתַח רַבִּי שְׁמַעוֹן וְאָמַר, סְלִיקְנָא יְדִין לְמָאן דְּבָרָא עַלְמָא, דִּיגְלִי לָן רִזִּין עַלְאִין סְתִימִין גְּנִיזִין טְמִירִין, לְמִימַר קָמִי שְׂכִינְתָא, וְשְׁתִּין רַבּוּא דְחִיילִין דִּילִיהּ דְּמַלְאָכִין קְדִישִׁין דְּלַעֲלִיא, וְשְׁתִּין רַבּוּא דְּמַלְאָכִין קְדִישִׁין דְּלִתְתָא דְּלֵא אֵיעוּל בְּכִסּוּפָא קְדָמָךְ. פְּתַח וְאָמַר, זֶה סֵפֶר תּוֹלְדוֹת אָדָם, זֶה וְדַאי פְּלִיל תְּרִין עֶשְׂרֵי מַזְלוֹת דְּאָדָם דְּלַעֲלִיא, דְּאִתְמַר עַל־יְהוּ (תהלים קכב ד) שְׂבָטֵי י"ה יְעוֹדוֹת לִישְׂרָאֵל, זֶה וְדַאי אֵינוֹן אַרְבַּע אַנְפִּין דְּאַרְיָה, אַרְבַּע אַנְפִּין דְּשׁוּר, אַרְבַּע אַנְפִּין דְּנֶשֶׁר, דְּבַהוֹן אֲשַׁתְּמוּדְעִין פְּרָצוּפִין דְּבְנֵי נֶשָׂא, וְכִלְהוּ אַנְפִּין אֵינוֹן רְשִׁימִין בְּאַרְבַּע אַתְוֹן דְּאֵינוֹן יְהו"ה, מַאי אָדָם יו"ד ה"א וּא"ו ה"א, וְעַל־יָהּ אִתְמַר (ישעיה מד יג) כְּתַפְאֶרֶת אָדָם לְשַׁבַּת בֵּית, מָאן בֵּית דִּילִיהּ, דָּא שְׂכִינְתָא דְּאִתְקְרִיאַת דְּמוֹת אָדָם, דְּכָל דְּמִיוֹנִין וּפְרָצוּפִין דְּבְנֵי נֶשָׂא בַּהּ אֲשַׁתְּמוּדְעוּ, וְכָל צִיּוּרִין דְּעַלְאִין וְתַתְאִין, וּבְגִינָה אִתְמַר (הושע יב יא) וּבְיַד הַנְּבִיאִים אֲדָמָה.

(אמר המגיד, אתה בן אדם קודם שתכנס בעיון זה, להזהירך באתי שתעמד על הגליך על כמותי האמונה האמתית, ותקעת יתד במקום נאמן, פן יפתוך רעיונים ודונים, ויעלו דברים על לבבך, ומלין לצד עלאה תמלל, בראותך בתיקון זה שידובר בו משערא ומצחא ואודנין ואנפין ושאר אברים גשמיים, השמר אל תפן אל און ליחס ולתאר לעלאה על כל עלאין סתימא על כל סתימין שמין דבר מזה אפילו בהרהור, כי לעלת העלות לית מחשבה תפיסא ביה כלל, לית ביה לא דיוקן ולא דמיון ולא צורה ולא אברים גשמיים ולית ליה שם ידיע, אבל הוא ממלא כל שמהן, והוא שלימו דכלהו, ראה גם ראה מה שכתב התנא האלקי רבי שמעון בן יוחאי, כשרצה לגלות סתרי התורה באדרא, פתח ואמר ארור האיש אשר יעשה פסל ומסכה (דברים כו טו), וזה להסיר מלב כל המעיינים כל דבר עתק, פן ח"ו יכשלו ונפלו, ועברו ממשכוות לבב, וימקו וידברו ברע, מאחר שהיה רוצה לדבר מראש ועין ואזן ושאר אברים גשמיים, היה ורא שמא יטעו ליחס ולתאר לכורא יתברך גוף ותמונה, ומשה אמר כי לא ראותם כל תמונה (דברים ד טו), וישעיה אמר (ישעיה מ יח) ואל מי תדמוין א"ל ומה דמות תערכו לו, ואל מי תדמוינו ואשוח יאמר קדוש (שם כה), ודומיהם, שכלם יעידון ויגידון שאין דמיון בינו יתברך ובינונו מצד (דף קבא ע"ב) העצם

והתבנית, אלא שהאברים שבנו הם עשויים כסימונים לדברים עליונים סתומים וחתומים שאין כח השכלי שבאדם יכול להשיגם, ואין שיה ואין שיוג לו להבינם, וקצר מצע דעתו לרדת לעמקם, ואינו רשאי להכניס ראשי בין התרים הרמים הלא הם בעלי הקבלה אשר העמיקו הרחיבו דבריהם על הדרוש הזה, רק מעי רתחו ולא דמו, מיראתי פן עובדי פשתים שריקות וארגים חורי קורי עכביש יארגו, בדעות כוזבות יאריכו למעניתם, לך נא ראה מה שכתב על זה ר' יוסף בן גיקיטיליא בהקדמת שערי אורה, ובמה שכתב בעל החנוך בהקדמתו לפירוש התורה, והאלקי ר' מנחם מריקנאטי ז"ל בפרשת ויחי בפסוק בן פורת יוסף, ובמה שכתב ר' יהודה חייט בפירוש מערכת האלקות (ד' לד), וזה לשונו, סוף דבר כל מקום שתראה שידברו בענין הספירות, דברים שאין ראוי לאמרם בכורא יתברך, כגון שעור וקומה והדומים להם, הכל נאמר על הספירות, וכשתראה שידברו על דרך שבח והודאה הכל נאמר על הכורא שבתוכו, וכן בחוצה להן, כי אין דבר שיגבילהו, ועל כן אין לומר בכורא יתברך לא ימין ולא שמאל ולא פנים ואחור ומעלה ומטה וכו' עיין שם.

עוד כתב (בדף לה ע"ב) כי אף על פי ששעור הקומה מהפרסאות הוא במדות ולא בכורא, אפילו הכי אין לחשוב חלילה שהפרסאות הללו הם שעור כמותי, אלא הם מלשון (דניאל ה כח) פרס פריסת מלכותך, וכל הפרסאות הללו שבשעור קומה הם אותיות, שכל אחת נקראת פרסה, על כי נחתכו מהעיסה, כאבנים הנחתכים מהחר, ואמר שרבויו הפרסאות שהוכיר בכאן, רומז לניצוצות המתפוצצות מהכאת הפטיש בקורנס, והם השמות הנעשים מחבור האותיות והצורפים הנעשים מהאלפא ביתות דספר יצירה, שעמהם נבראו הדברים וכו', ואם תדקדק היטב בדברי רבי שמעון בענין זה, תשכיל ותדע כי דברי רבי יהודה חייט ז"ל ואשר במסלתו ילכו, הם נכוחים למכין וישרים למוצאי דעת, ולא יעבטון ארחותיהם.

פְּתַח וְאָמַר, וְאִתְּהּ תַּחֲזֶה מְכַל הָעָם אֲנָשֵׁי חֵיל יִרְאִי אֱלֹהִים אֲנָשֵׁי אֲמַת שְׁנָאֵי בָצַע (שמות יח כא), אֲנָשֵׁי חֵיל מְסַטְרָא דְחֶסֶד דְּתַמָּן י', וּבְגִינָה אִתְמַר הַרְוֵצָה לְהַחֲפִים יְדָרִים, יִרְאִי אֱלֹהִים מְסַטְרָא דְגְבוּרָה דְּתַמָּן ה', וּבַהּ אִתְמַר הַרְוֵצָה לְהַעֲשִׂיר יַצְפִּין, אֲנָשֵׁי אֲמַת מְסַטְרָא דְעַמּוּדָא דְאֲמָצְעִיתָא דְתַמָּן ו' וְתַמָּן אֲמַת, שְׁוֹנָאֵי בָצַע מְסַטְרָא דְמַלְכוּת דְתַמָּן ה', הָא הֵכָא אַרְבַּע תְּקוּנִין דְּאֵינוֹן פְּרָצוּפִין דְּבְנֵי נֶשָׂא, אֲלִין אֵינוֹן מְרָאָה (ס"א מְרָאִין).

וְאִית אַרְבַּע דְּמַתְּלַבְשִׁין בְּהוֹן דְּאֵינוֹן דְּמִיּוֹן וְאֵינוֹן אֲדנ"י, וְעַל־יְהוּ אִתְמַר (שם) וְשִׁמְתָּ עֲלֵיהֶם שָׂרֵי אֲלָפִים מְסַטְרָא דָא, שָׂרֵי מְאוֹת מְסַטְרָא דָאָת ד', דְּאִיהוּ אַרְבַּע מְאוֹת דְּאֲשַׁתְּעַבְדוּ יִשְׂרָאֵל בְּמַצְרַיִם בְּגִין דְּבַהּ חָאבוּ, הָא דְאִתְמַר בֵּיהּ (בראשית כג טו) אַרְבַּע מְאוֹת שְׁקֶל פֶּסֶף, וְשָׂרֵי חֲמִשִּׁים מְסַטְרָא דָאָת נ', וְשָׂרֵי עֶשְׂרֹת מְסַטְרָא דָאָת י'.

אֲשַׁתְּאָרוּ עֶשְׂרֵי תְּקוּנִין, עַל־יְהוּ אִתְמַר וְאִתְּהּ תַּחֲזֶה מְכַל הָעָם, בְּשַׁעֲרָא

בגוונין דיליה באריכו דיליה בקמיטו דיליה, במצחא בקמיטו דמצחא באריכו דמצחא בפותיא דמצחא בשרטוטין דמצחא, באודנין (כס"א באודנין שער דנחית עליהו או תחותיהו), באלין אדרין דאודנין בשערא דתחות אודנין, באנפין בדיוקנין דאנפין בפרצופא דאנפין, בעינין בגוונין דעינין בקריצין דעל עינין, בחוטמא באריכו דילה בפותיא דילה בקמיטו דילה, בפומא בפתיחו דילה בזעירו דילה, בצואר באריכו דילה (דף קכב ו"א) בקמיטו דילה, בידין בשרטוטין דידין בפתיחו דלהון בסתימו דלהון, בגופא בקומה דיליה באריכו דיליה בקמיטו דיליה.

בשערא בגוונין דשערא, שערא חוורא איהו מאלין אנשי חיל, דאתמר ביה (דניאל ט) ועתיק יומין יתיב לבושיה כתלג חוור ושער ראשה בעמר נקא, שערא סומקא מאלין דאתקריאו יראי אלהי"ם, שערא ירוקא מאלין דאתקריאו אנשי אמת, ואינון מסטרא דיעקב דאתמר ביה (מכה ז) תתן אמת ליעקב, ותלת גוונין, עליהו אתמר תתן אמת ליעקב חסד לאברהם, תליתאה פחד יצחק, גוון אוכמא מסטרא דההוא דאתמר בה (שיר א ה) שחורה אני ונאווה, מסטרא דאלין דאתקריאו שונאי בצע, ואיהי שערא דילה אוכמא, ואיהי שערא דאתוון דאורייתא, פל נימא ונימא דיליה, דאתמר עליהו (שם ה יא) קוצותיו תלתלים שחורות פעורב, וכל נימא אית ליה מבושא דאיהי י', ונימא שעורא דאת ו'.

שערא קמיטא ברזא דה' זעירא דנטלת מאת י', שערא אריכא מסטרא דה' עלאה דנטלא מאת ו', עשר תקונין אלין, פל תקוונא ותקוונא אית ליה (נ"א ביה) ארבע שעורין דסלקין לעשר, בגוונא דרשות היחיד דרחבו ארבעה וגבהו עשרה, ארבעה יהו"ה עשרה יו"ד ה"א וא"ו ה"א, לית נימא דשערא דלא אחזי עלמא עלאה סתימא, דעליהו אתמר (שם ו ח) ועלמות אין מספר, פל אלין עלמין תליין מפתרא דרישא, בגוונא דאבנין ומרגלן דנהרין בכתרא דספר תורה או בעטרה דמלכא, והכי אינון נהרין כככביא ברקיעא וביה קבועין.

והכי תליין צבא השמים מימינא ומשמאלא דקודשא בריך הוא, בגוונא דשערא דתליין מעל אודנין מימינא ומשמאלא, הדא הוא דכתיב (מלכים א כב יט) וכל צבא השמים עומדים עליו מימינו ומשמאלו, ובגין דא צריך לבשרא שערא מעל (ס"א מגו) אודנין, דלא יהון סתימין תרעין דשמיצה דצלותא, דבהון שמע צלותין ההוא דאתמר ביה (תהלים סה ג) שומע תפלה עדיך פל בשר יבאו.

דארבע תקונין אינון, ראיה שמיצה ריחא דבור, ראיה איהי למזרח (נ"א

לדרום), ועליה אתמר (שמות יח כא) ואתה תחזה מפל העם אנשי חיל, וכמה נטורי תרעין תמן דאתקריאו עיני יהו"ה, ועלייהו אתמר (דניאל ט יח) פקח עיניך וראה שומתינו, שמיצה יראי אלהי"ם, ועליה אתמר (שם) הטה יהו"ה אונך ושמע, ותמן דחילו ופחד יצחק, הדא הוא דכתיב (חבקוק ג) יהו"ה שמיצתי שמעך יראתי, ומאן די משתמע תמן קליה בין באורייתא בין בצלותא בין בצעקה בלא דחילו, מיד (במדבר יא א) וישמע יהו"ה ויחר אפו ותבער בם אש יהו"ה, וכמה נטורי תרעין תמן דאתקריאו אונגי יהו"ה.

ריחא תמן אנשי אמת, ותמן סלקין פל ריחין וקטורין ועשנין דקרפנין, וצלותין דאתחשבו כקרפנין, ואם לא סליק לון בר נש בדחילו ורחימו, מה כתיב ביה (דברים כט יט) כי אז יעשן אף יהו"ה וקנאתו באיש ההוא, דבור לקבל שונאי בצע, תמן סלקין קלין ודבורין דאורייתא וצלותא, אלין דאתמר עליהו (קהלת י ט) כי עוף השמים יוליך את הקול ובעל כנפים יגיד דבר, לא אית תקוונא מאלין, ארבע דלית תמן יהו"ה, ואיהו י אסתפל, ה ושמע, ו ומריח, ה וממלל, באלין ארבע תקונין.

אריה דא ראיה, ואתמר ביה (יחזקאל א י) ופני אריה אל הימין לארבעתם, בכל אתר ארבעתם דא יהו"ה, ארבע אתוון דיליה דשלטין על פלא, ובהפוך אריה ותשפח ליה ראיה, ואיהו לימינא דחסד, דאיהו יומא קדמאה, דתמן א' (נ"א י) אור, ראובן דאיהו לימינא על שמיה אתקרי אור בן, שמיצה לשמאלא, ועליה אתמר (שם) ופני שור מהשמאל, נשר ריחא באמצעיתא, עליה אתמר (משלי ד ד) מי אסף רוח בחפניו, דאינון תרין ניקבין דחוטמא, פומא דבורא, דא אדם כליל ארבע אתוון וכליל עשר אתוון, ודא שכנינתא, באלין (דף קכב ע"ב) ארבע תקונין אמר למשה ואתה תחזה מפל העם וגומר וצריך לאחזרא עליהו.

ואתה תחזה בשערא, עליה אתמר (שיר ה יא) ראשו פתם פז דא כתר עלאה, ומלגאו מוחא, דמניה נפקין מבוועין לכל סטרא, לאשקאה לכל נימא ונימא דאיהי עלמא סתימאה, וכל מבושא אתעביד ניצוץ, וכל נימא אתעביד שרביט, מוחא סתימא אתקרי אין סוף, דאתפלג לתלת מוחין דאינון י' י' י', דאתרמיזו בהאי שמא (י"ד ה"א וא"ו ה"א נ"א יו"ד ה"ו וא"ו ה"ו).

(קם) סכא דסכין עתיקא דעתיקו, ואמר בוצינא קדישא, ונאי שמא דאתרמיזו תלת יודין (דא) יו"ד ה"י וא"ו ה"י ודא איהו מלגאו, אכל שמא דאיהו יו"ד ה"א וא"ו ה"א, איהו כליל תלת אלפין א' א' א', אינון תלת אגירין,

דמתלבשין בהון תלת מוחין י' י' י', שְמָא חד איהו גופא, ושְמָא תנינא מוחא, דָא מְלָגָאו, וְדָא מְלָבָר.

תַּלְתָּ ווי"ן אית בהאי שְמָא, דַּאנון שְרַבִיטין, שְעַר אַתְקְרִי על שם שעור קומתיה דקודשא בְרִיךְ הוּא, וְכָל נִימָא וְנִימָא אַתְקְרִי נְשַמְתָּא, ואית נימין דַּאֲתְקְרִיאוּ מְלָאכִין, וְכָל נִיצוּץ אַתְקְרִי אוּפִין וְאַתְקְרִי גְלָגַל, ואית מְנִינְהוּ דַּאֲנִינוּן נִימִין מְאָשָא חוּרָא כְּלָהוּ רַחְמִי, ואית מְנִינְהוּ דַּאֲנִינוּן נִימִין דַּאֲנִינוּן מְאָשָא סוּמְקָא וְכְלָהוּ דִין, ואית נִימִין כְּלָהוּ יְרוּקִין מְאָשָא יְרוּקָא, ואית נִימִין כְּלָהוּ מְאָשָא אוּכְמָא, אַלִין אַתְקְרִיאוּ שְעַר דְקוּדְשָא בְרִיךְ הוּא.

כִּרְ נִיצוּץ שְעוּר מְהַלֵף דִּילִיה עֶשֶׂר אַלְפִין, וְכָל נִימָא אִיהִי שְעוּרָא דְאַצְבָּעָא דְקוּדְשָא בְרִיךְ הוּא, וְכָל אַצְבָּע אִיהוּ פְרָסָה זְעִירָא, וְכָל פְרָסָה אִית בָּהּ תַּלְתָּ מִיל, לְקַבֵּל תַּלְתָּ פְרָקִין דְאַצְבָּעָא, וְכָל מִיל אִיהוּ עֶשְׂרֵת אַלְפִים, אֲבָל מִיל דְפְרָסָה עֲלָאָה אִיהוּ עֶשְׂרֵת אַלְפִים רְבּוּא, וְהִכִּי דְרוּעָא תְשַבַּח בָּהּ תַּלְתָּ פְרָקִין, וְכָל פְרָק אִיהוּ י', וְכָל אֲמָה אִיהוּ ו', אֲבָל אַצְבָּע וְאֲמָה דָא שְעוּרִיה זְעִיר מְסֻטְרָא דְזְעִיר אַנְפִין, וְדָא שְעוּרִיה רַב מְסֻטְרָא דְאַרְיָף אַנְפִין.

וּבְכִרְ אֲבָר וְאֲבָר אִיהוּ יְהו"ה, וְאִיהוּ שְעוּרָא דְכָל אֲבָר וְאֲבָר, בְּאֲרַפָּא עֵילָא וְתַתָּא, וְלֹאֲרַבַּע סְטְרִין, וְאִיהוּ בֵין כָּל אֲבָר וְאֲבָר, לִית אַתְר פְּנוּי מְנִינָה, כְּנִשְמַתָּא דְאַשְתַּכַּח בְּכָל אֲבָר וְאֲבָר דְגוּפָא, וְאִית אֲבָר עֲלָאָה דַּאֲתְקְרִי יְהו"ה על שְמִיה, דְשִלְטָנוּתִיה בְּאַתְר יְדִיעָא, הַדָּא הוּא דְכְתִיב (זכריה יד ט) וְהִיָּה יְהו"ה לְמַלְךָ עַל כָּל הָאָרֶץ.

וְאִית תְּרִין אַבְרִין עֲלָאִין מְנִינָה, דַּאֲתְקְרִיאוּ יְהו"ה אֱלֹהִים דְשִלְטָנוּתִיהוּן בְּשַמְיָא וּבְאַרְעָא, הַדָּא הוּא דְכְתִיב (דברים ד לז) כִּי יְהו"ה הוּא הָאֱלֹהִים בְּשַמַּיִם מִמַּעַל וְעַל הָאָרֶץ מִתַּחַת אִין עוֹד, וְאִית אֲבָר דַּאֲתְקְרִי אֱלֹהִים, וְשִלְטָנוּתִיה בְּכָל אֲרַעָא, הַדָּא הוּא דְכְתִיב (תהלים מ"ז) מְלֹךְ כָּל הָאָרֶץ אֱלֹהִים, וְאִית אַחְרָא דְשִלְטָנוּתִיה אִיהוּ בְתַרִין אַבְרִין כְּמוֹחָא וּבְלַבָּא, וְעֲלִיה אַתְמַר (דברים ד) כִּי יְהו"ה הוּא הָאֱלֹהִים אִין עוֹד מְלַבְדוּ, וְאַף עַל גַּב דְהַאי קְרָא עַל קוּדְשָא בְרִיךְ הוּא אַתְמַר דַּאִין עוֹד מְלַבְדוּ, עַם כָּל דָּא הִכָּא רְזָא דְדִיוּקְנָא עֲלָאָה דִּילִיה, לְאַחְזָאָה בְּכָל אֲבָר וְאֲבָר דְגוּפִיה שִלְטָנוּתִיה, לְאַשְתַּמוּדְעָא לְבַר נֶשׁ אִיף אַתְנַהִיג עֲלִמָא, וְיִנְדַע לְמַקְרִי לִיה בְּכָל אֲבָר כְּדָקָא יְאוּת לִיה, וְאִיף אֲשַתְּנִי שְמִיה לְפּוּם הַהוּא אֲבָר.

וְאִית אֲבָר דַּאֲתְקְרִי בִיה יְהו"ה רַחְמִי, וְאִית אֲבָר דַּאֲתְקְרִי בִיה אֱלֹהִים, וְאִית אֲבָר דַּאֲתְקְרִי בִיה אֱהִי"ה, וְאִית אֲבָר דַּאֲתְקְרִי בִיה צְבָאוֹת,

וְאִית אֲבָר דַּאֲתְקְרִי בִיה א"ל, וְאִית אֲבָר דַּאֲתְקְרִי בִיה שְד"י, וְאִית אֲבָר דַּאֲתְקְרִי בִיה אַדְנִי, יְהו"ה מְמַנָּא עַל קָלָא, הַדָּא הוּא דְכְתִיב (תהלים כט) קוֹל יְהו"ה בַּפֶּתַח, אֱהִי"ה עַל הַנְּוִיָּה וְהַבֵּל דְלַבָּא, הַהוּא דְרַכִּיב עַל קָלָא דִיהו"ה אִיהוּ עֵלְת עַל כָּל הָעֵלּוֹת, סְתִים וְטְמִיר וְלֹא אַתְגְּלִיא, וְאִיהוּ רַכִּיב וְשִלִיט עַל כָּלָא, אֱהִי"ה אַחְזִי עַל עֵלְת הָעֵלּוֹת דַּאִיהוּ הִיָּה (דף קנב ע"א) הִנְה וְיִהִיָּה, וְאִיהוּ הַבֵּל דְסִלִיק עַד אִין סוּף, וּבִיה רַכִּיב עֵלְת עַל כָּל הָעֵלּוֹת. א"ל אַחְזִי עַל אֱלֹהִים דְעֵלְת עַל כָּל הָעֵלּוֹת, וְעֲלִיה אֲמַר אִיּוֹב (איוב ה ח) אֲנִי אֲדַרוּשׁ אֶל א"ל, אֶל אֱלֹהִים הָאֱלֹהִים, וְכַד רַכִּיב עַל א"ל אֲשַתְּמוּדְעִין לִיה כָּל אֱלֹהִים, וּמְזַדְעִזְעִין מְנִינָה, וְכָל מְלָאכְיָא דַּאֲתְקְרִיאוּ בְהַאי א"ל כְּגוֹן מִיכָאֵל גְּבַרְיָאֵל, כְּלָהוּ מְזַדְעִזְעִין מְהַאי א"ל דַּאִיהוּ אֱלֹהִים הָאֱלֹהִים, וּמָאן דְקָרָא לוֹן בִּיה, מִיָּד עוֹנִין לִיה בְּכָל שְעֵתָא, וְהִכִּי כָּל מְלָאכְיָא דַּאֲתְקְרִיאוּ קְלִין בְּשַמָּא דִיהו"ה, כָּל מָאן דְקָרָא לוֹן בִּיהו"ה בְּעֵלְת עַל כָּל הָעֵלּוֹת מִיָּד עוֹנִין לִיה בְּקִלְיָה, דְעֵלְת עַל כָּל הָעֵלּוֹת אִיהוּ חַד בְּכָל שְמָהָן וְלֹא אֲשַתְּנִי כְּלָהוּ, דְשַנְוִיין בְּשַמָּהָן אֲנִינוּן וְלֹא בִיה, דַּאִיהוּ בְּכָלָהוּ כְּנִשְמַתָּא בְּכָל אֲבָר וְאֲבָר, אִית אֲבָר דְשַמַּע בִּיה כְּגוֹן אוּדְנִין, וְאִית אֲבָר דְמְסַתְּפַל מְנִינָה (נ"א ביה) עַל עֲלִמָא, וְאִית אֲבָר דְאַרַח בִּיה כָּל רִיחִין וּבּוֹסְמִין דְעֵלּוֹתִין, וְרִיחִין טְבִין דְהַבְּלִים דְנַפְקִין מְאוּרִייתָא מְפוּמָא דְכַנִּי נִשְאָ, וְדָא רִיחָא דְחוּטְמָא, וְאִית אֲבָר דְמִלִּיל בִּיה, וּבְאַלִין אֲבָרִין אִית שְנוּיָא, אֲבָל בִּיה לִית שְנוּיָא, וְאִית אֲבָר דְמְמַנָּא עַל דְבוּרָא וְדָא אַדְנִי, וְאֲבָר דְמְמַנָּא עַל מַחְשְבָה, וְאֲבָרִין אַלִין כְּלָהוּ בְסַפִּירִין.

רִישָא כְתֵר עֲלִיוֹן, מוֹחָא חַכְמָה, בִּינָה לַבָּא וּבָהּ לֵב מְבִין, תְּרִין דְרוּעִין חֶסֶד גְּבוּרָה, גּוּפָא עַמּוּדָא דְאַמְצְעִיתָא, תְּרִין שׁוּקִין נְצַח וְהוֹד, יְסוּד אֲמָה, שְכִינְתָא אוֹת דִּילִיה. כְּתֵר אַתְקְרִי א"ל עֲלִיוֹן, קוּנָה הַפֵּל, (חַכְמָה וּבִינָה) אֱלֹהִינָו בִּינָה, וְאֱלֹהִי אֲבוֹתֵינוּ חַכְמָה, וְאִיהוּ אֱלֹהִי אֲבָרָהֶם אֱלֹהִי יַעֲקֹב וְאֱלֹהִי יִשְרָאֵל הַגְּדוֹל מְסֻטְרָא דְגְדוּלָה, וְהַגְּבוּר מְסֻטְרָא דְגְבוּרָה, וְהַנּוֹרָא מְסֻטְרָא דְעַמּוּדָא דְאַמְצְעִיתָא.

אֲדַהְבִי הָא אֲלִיָּהוּ קָא נְחִית, וְאֲמַר רַבִּי בּוּצִינָא קְדִישָא, שְמַעְנָא לְעִילָא תְקוּנָא דִילָף בְּשַמָּהָן דְקוּדְשָא בְרִיךְ הוּא, וּבְכַלּוֹתָא דִילִיה, חֲזוֹר כְּךָ, דַּאֲתָ צְרִיף לְתַקְנָא שְמָהָן דְקוּדְשָא בְרִיךְ הוּא כְּדָקָא יְאוּת, דְהָא כְּלָהוּ אֲזִלִין בְּתַלְתָּ תַּלְתָּ, מְסֻטְרָא דְרַחְמִי אַתְקְרִיאוּ יְהו"ה יְהו"ה יְהו"ה תַּלְתָּ אַבְהָן, וְאֲנִינוּן אֲשׁ דְלֹא אִיהוּ שׁוּרָף, וְאַתְקְרִיאוּ בְתַלְתָּ שְמָהָן אֱהִי"ה אֱהִי"ה אֱהִי"ה, וְהַאי אִיהוּ אֲשׁ דַּאִיהוּ שׁוּרָף וְלֹא אֲכִיל, וְאִית שְמָהָן דַּאֲתְקְרִיאוּ אַדְנִי אַדְנִי אַדְנִי, וְדָא אֲשׁ דַּאִיהוּ שׁוּרָף וְאֲכִיל וְשַצִּי כְּלָא, הַדָּא הוּא

דכתיב (ויקרא ט כד) ותאכל על המזבח את העולה ואת החלבים. וא' איהו פתר על פלהו שמקון, ואיהו אתקרי א"ל, אהי"ה, אדנ"י, אלהי"ם, אלה"י, אלו"ה, אלהינ"ו אי"ה, או"ה, (ורוא דמלה א"ל אלהי"ם יהו"ה דבר ויקרא ארץ) (תהלים נ א). י' ביה אתקרי י"ה, יה"ו, יהו"ה, יה"י, יהי"ה, פלהו שמקון דפתחין בהוי"ו"ת ב"י, עקרא דלהון בחכמה, וכלהו שמקון דפתחין בא', עקרא דלהון אימא עלאה, וכמה דעמודא דאמצעייתא איהו פליל מימינא ומשמאלא, הכי פתר עלאה פליל תרין שמקון אלין דאבא ואימא, ואיהו פתר על רישיהו, ואשכחנא תקונא פגוונא דא, אהי"ה פתר עלאה, יהו"ה עמודא דאמצעייתא, אדנ"י שכינתא תתאה. ומסטר'א דכתר אתקריאו תלת ספירן אהי"ה אשר אהי"ה, חסד א"ל, גבורה אלהי"ם, עמודא דאמצעייתא יהו"ה, ורזא דמלה א"ל אלהי"ם יהו"ה דבר ויקרא ארץ, נצח והוד צבאו"ת, צדיק שד"י, מלכות אדנ"י.

ובצלותא ברוך אתה יהו"ה, כל הפורע פורע בברוך, ודא צדיק חי עלמין, ועליה אתמר (מכילים א כ טח) והמלה שלמה ברוך, אתה את ה' זעירא, בה צריך לנחתא ברקאן, וכל הזוקף זוקף בשם דא יהו"ה עמודא דאמצעייתא, אלהינ"ו אימא עלאה, ואלה"י אבותינו אבא, הא"ל הגדול חסד, הגבור גבורה, והנורא עמודא דאמצעייתא, דביה אתפלילין מתתא לעילא ומעילא לתתא, כל ספיראן בעמודא דאמצעייתא, ובגין (ד) קבנ ע"ב) דא צריך לאכללא ביה תתאין בהכרעה, ולבתר עלאין בזקיפה. א"ל עליון, גומל חסדים טובים קונה הפל, וזוכר חסדי אבות, דא פתר עליון על פלהו, ומביא גואל לבני בניהם דאבהן, אלין נצח והוד, למען שמו באהבה דא שכינתא תתאה, ועמודא דאמצעייתא איהו פליל תלת ברקאן קדמאין, דאינון אבהן וגבורות וקדושת השם, ואיהו פליל תלת בתראין בעבודה, ואיהו פליל אמצעייתא, לקיימא ביה אני ראשון ואני אחרון ומפלעדי אין אלהי"ם (ישעיה מד ו), ופאה איהו מאן דידע לצלאה לקודשא בריך הוא בכל תקונין דיליה פדקא יאות, ולמשאל מגיה בכל דרגא ודרגא פדקא יאות.

חכימין פלהו אינון רשימין דיוקניהון בחכמה, ונבונין רשימין דיוקניהון בבינה, ומארי גמילות חסדים דיוקניהון רשימין בחסד, וגברין ביצריהון פלהו רשימין בגבורה, ומארי תורה פלהו רשימין דיוקניהון בעמודא דאמצעייתא, ונביאים פלהו רשימין דיוקניהון פנצח והוד דאינון תרי סמכי קשוט, וצדיקים נטרי ברית פלהו רשימין דיוקניהון בצדיק,

ומארי מלכותא פלהו רשימין במלכות, ומארי יחודא פלהו רשימין בכתר עלאה דאיהו מחשבה, דתמן צריך לסלקא יחודא במחשבה סתימא, ובכלהו תקונין אלין צריך לשבחה לעלת על כל העלות, דאיהו מלגאו פנשמתא בגופא, ובגין דבני נשא רשימין פאלין דיוקנין, אמר למשה ואתה תחזה וגומר.

ואתה תחזה בשערא, אי אריך, או קמוט, או עגול, שערא שעיע אריך, ארחא מתפלג ביה לכמה אורחין, עלה אתמר (ישעיה מג טז) הנותן פים דרך, וארחין אתרנין דמתפרשין מינה, אינון נתיבין, הדא הוא דכתיב (שם) ובמים עזים נתיבה, תלתין ותרין שבילין מתפרשאן מהאי ארחא.

ארהבי הא אליהו אתי לגביה, ואמר ליה, והא דיוקנין אלין צריך לתקנא לון באתר דלהון, אמר רבי שמעון בודאי, אף על גב דבעלמא דפירודא, דיוקנין אית סגיאין דאכחשין עובדא דפראשית, דלאו אינון אורח מישור, ואינון חשוכין, מגו חשוכא אשתמודע נהורא, דיוקנין דגנתא דאנהרן בציורא דעובדא דפראשית, מרקמי בכמה גוונין נהירין, ואינון פלהו בקו ובמדה, ואלין דעלמא דפירודא אינון פקליפין דאגוזא לגביהו, דאינון מוחא מלגאו, ועם כל דא מגו חשוכא אשתמודע נהורא, ומגו אלין קליפין דאינון דיוקנין חשוכין, אשתמודען ציורין דגנתא דעדן דלתתא, דאינון דיוקנא דמאני משפנא, אמר ודאי הכי הוא.

פתח ואמר, שערא שעיע אריך איהו רחמי מסטר'א דאריך אנפין, דאיהו א, תרין אנפין דיליה ו' ו', פגוונא דא ואו א בינייהו, ואיהו סבא דסבין עתיק דעתיקין, ואיהו (ס"א ואחקרי) אריך אפים. שערא קמיטא ולא שעיע אלא קמיט וחריש (ג"א וחריש) איהו דינא, דא רחמי ודא דינא, דא אריך אנפין מסטר'א דו', ודא זעיר אנפין מסטר'א ד"י, שערא לא קמיט ולא אריך איהו בינוני.

ואיהו שערא דאריך אנפין פגוונא דתקיעה, וקמיט וחריש (ג"א וארוד) פגוונא דשברים ו' ו', לא אריך ולא קמיט איהו פגוונא דתרועה, שלשל"ת דתרוייהו, שערא בעגולא פליל פלא, ואיהו כמין פיפה דרקיעא דאסחר פלא.

בגוונא דא יהו"ה דא מלכותא קדישא, אנשי חיל שערא שעיע אריך, יראי אלהי"ם שערא חריש (ג"א אריך) וקמיט, אנשי אמת שערא לא אריך ולא קמיט, שלשל"ת דכלהו, שונאי בצע שערא בעגולא. דוד שבעה מיני דהבא הנה בשערוי, זהב ירקרק, זהב אופז, זהב אופיר,

זֶהב פְּרוֹנִים, זֶהב סְגוּר, זֶהב תְּרֻשִׁישׁ, זֶהב פְּלִיל כָּל גְּוֹנוֹנִים, וְאִיהוּ (דף קכד
ע"א) זֶהב שְׂבָא, וְהָאִי אִיהוּ זֶהב מְזוּקָק שְׂבָעֵתִים, וְהָכִי אֵינוֹן שְׂבָעָה מִיַּי
חֲוֹרוֹ, וְשָׁבַע מִיַּי סוּמְקוֹ, כָּל סְפִירָן אֲתֻקְרִיאוּ שְׂבִיעֵיאוֹת מִסְטָרָא דְצָדִיק,
עֲמוּדָא דְאִמְצָעִיתָא אִיהוּ פְּלִיל כָּל גְּוֹנוֹנִין, שְׁעָרָא חֲוֹרָא אִיהוּ מִסְטָרָא
דִּימִינָא, סוּמְקָא מִסְטָרָא דְשְׂמָאֵלָא, יְרוּקָא מִסְטָרָא דְעֲמוּדָא דְאִמְצָעִיתָא,
וְכִלְהוּ שְׂבָעָה שְׂבָעָה, שְׁעָרָא אוּכְמָא מִסְטָרָא דְשְׂכִינְתָא, דְאֲתָמַר בְּהּ (שיר
א ח) שְׁחֹרָה אֲנִי וְנֹאווָה, גְּוֹן יְחִידָה (נ"א יחידאית) דְלֹא תְפִיס בְּהּ גְּוֹן פְּלָל,
מְלַגְאוּ דִילָהּ גְּוֹן חֲוֹר, וְרָזָא דְמְלָהּ יִשֶׁת חֲשֵׁף סִתְרוֹ (תהלים יח יב).

שְׁעָרָא סוּמְקָא צְרִיף לְבַעְרָא לִיהּ מִפַּל וְכַל, בְּגִין דְאִיהוּ בִי דִינָא, וְלוֹיִים
בְּגִין דְהוּוּ מִסְטָרָא דִינָא, אֲתָמַר בְּהוֹן (במדבר ח ז) וְהַעֲבִירוּ תַעַר עַל
כָּל בְּשָׂרָם, וְאֲתָתָא בְּגִין דְאִיהוּ מִסְטָרָא דְשְׂמָאֵלָא, לֹא צְרִיף לְאֲתַגְלֵינָא בְּהּ
שְׁעָרָא, דְלֹא יִשְׁתַּמוּדְעִין בְּהּ מְאִרֵי דִינָא, וְשְׁעִרִין אֲחֲרֵנִין דְבַר נִשׁ צְרִיף
לְבַעְרָא לִיהּ תַּחֲתוֹ אוּדְנִין, בְּגִין דְלֹא יִתְקַרְבּוּ בֵּיהּ מְאִרֵי דִינִין לְגַבֵּי
תַרְעִין דְשְׂמָעִין בְּהוֹן צְלוֹתִין, (ס"א וְשְׁעָרָא דְאִיהוּ תַּחֲתוֹ אוּדְנִין צְרִיף לְבַעְרָא, דְאֲתֻקְרִי
מְאִרֵי דִינָא לְגַבֵּי) שְׁעָרָא שְׁעִיעַ עֲלֵיהּ אֲתָמַר (במדבר ו ח) גִּדְל פְּרַע שְׁעַר רֹאשׁוֹ,
וְצְרִיף לְגִדְלָא לִיהּ, דְלֹא צְרִיף לְאֲכַחְשָׁא סִדְוָא דְעוּבְדָא דְבְּרֹאשִׁית, אֲבָל
שְׁעָרָא דְעֲמוּדָא דְאִמְצָעִיתָא צְרִיף דְלֹא יֵהָא לֹא אַרְיָה וְלֹא קָצַר, וְוִי לִיהּ
לְמָאן דְשָׁנִי בֵּיהּ סִדְרֵי בְּרֹאשִׁית.

שְׁעָרָא אוּכְמָא, וְעִינִין אוּכְמִין, וְאִנְפוּי אוּכְמִין, וְגוֹפִיָה אוּכְמָא, אִם הוּא
זַפְאָה אִיהוּ מִסְטָרָא דְשְׂכִינְתָא, דְאֲתָמַר בְּהּ שְׁחֹרָה אֲנִי וְנֹאווָה,
דְּכָל גְּוֹנוֹן דְסִטְרָא דְרַכְיָו הָכִי אֵינוֹן בְּגוֹנוֹנָא דָא, וְאִם הוּא חִיבָא הוּא
מִסְטָרָא דְשְׂבָתָא, פְּתִיָא אוּכְמָא, מְצַד נוּקְבָא דְקְלִיפָה, דְתַמְן כָּל קְסָמִין
דְעוּרְבִין אוּכְמִין וְעוֹפִין אוּכְמִין מִסְטָרָא דְמְסָאָבוּ, דְאִית עֲלֵיהּ פְּמָה
מְמַנָּן דְאֲתֻקְרִיאוּ לִילוֹת, דְעֲלִיָּהּ אָמַר דוֹד (תהלים טו ז) אֵף לִילוֹת יִסְרוּנִי
כְּלִיֹּתִי, מִפְּחַד בְּלִילוֹת (שיר ג ח).

וְכִלְהוּ נְחִתִין תַּחֲתוֹ גְּרַפּוּי דְעוּרְבִין, וְאֲחִיזִי לֹון בְּתַנוּעָה דְלֵהוֹן פְּמָה דִינִין
דְנַחֲתִין עַל עֲלָמָא, וְאִית אֲחֲרֵנִין דְמִמְנָן עַל קְלִין דְלֵהוֹן, וְצוּוּחִין
קָלָא בְּתַר קָלָא פְּלֵהוּ בְּשַׁבְרִים, לְאֲחִיזָא תְבִירוֹ עַל בְּנֵי נִשְׂא, וְלִזְמִנִין
צוּוּחִין בְּתַלַּת סִימְנִין דְאֵינוֹן קר"ק, דְאִיהוּ תְקִיעָה תְרוּעָה תְקִיעָה, לְאֲחִיזָא
דִינָא רְפִיָא בְּרִישָׁא וּבְסִיפָא, וּבְאִמְצָעִיתָא תְבִירָא סְגִי, בְּתַרוּעָה דְחֻקָא בְּתַר
דְחֻקָא בְּמַהִירוֹ, וְרָזָא דְמְלָהּ וּבְחֲדָרֵי מְשַׁבְּכָה אֵל תְּקַלְלַ עֲשִׂיר, כִּי עוֹף
הַשָּׁמַיִם יוֹלִיף אֶת הַקּוֹל (קהלת י ב), נְחַשׁ רְכִיב עַל קָלָא דְעוּרְבָא אֵל אַחַר,
בַּת זוּגִיָה קָסָם סַם הַמּוֹת, דְבָהּ אֲשַׁתְּלִים סַמָּא לֹא אַחַר.

רְבִיבַת אִיהִי עַל תַּנוּעִין דְגוּפָא דְעוּרְב, וְאִיהִי תַנוּעָה דְכִלְהוּ, דְנַפְקַת
לְאִסְטָאָה לְבַנֵי נִשְׂא בְּפָרְשַׁת אוּרְחִין, תַּנוּעָה דִילָהּ בְּרִישָׁא
דְעוּרְבָא, וּבְזַנְבָא וּבְגוּפָא וּבְגַדְפִין דְעוּרְבָא, נְחַשׁ שְׂרִיָא בְּקִרְיָאָה וְאִמְרָה
וְקָלָא וְדַבּוּר דְעוּרְבָא, וּבְאֵלִין תַּנוּעִין שְׂרִיָין כָּל הוּלְף עַל גְּחוּן וְכַל הוּלְף
עַל אַרְבַּע מִסְטָרָא דְמְסָאָבוּ.

וְכַנָּא יְדַעִין כּוּלֵי הָאִי, בְּגִין דְסַמָּא"ל וְנַחֲשׁ מְמַנָּן עַל חוּבִין דְבַנֵי נִשְׂא,
דְאֲתַדְנּוּ מִסְטָרָא דְשְׂמָאֵלָא דְאִיהוּ גְבוּרָה, וְכַד בַּר נִשׁ עֵבִיד חוּבִין,
כְּפוּם הֵהוּא בַר נִשׁ הָכִי סְלִיק חוּבִיָה לְאֲתַר דְאֲתַגְזַר נִשְׂמַתִּיה, וְלֹא זָז
מִתַּמְן הֵהוּא חוּבָא עַד דְאֲתַפְרַע מֵהֵהוּא בַר נִשׁ, וְאִם בַּר נִשׁ אִיהוּ נִשְׂמַתִּיה
בְּאַרְחַ אֲצִילוֹת, אִם חָאָב, חוּבִיָה מְטִי עַד סְפִירָן, וְעוֹנֵשָׁא אִיהוּ סְגִי כְּפוּם
דְרַגְיָה.

אָמַר רַבִּי אֶלְעָזָר אָבָא וְכִי חוּבָא אִיהוּ כְּבַר נִשׁ דְתַלְיָא נִשְׂמַתִּיה מֵהֵהוּא
אֲתַר, וְכִי אִית לִיהּ חוּבִין, וְהָא פְּתִיב (משלי יב כא) לֹא יֵאָנֶה לְצָדִיק כָּל
אָוֶן, אָמַר לִיהּ אִין, הֲדָא הוּא דְכְּתִיב (ישעיה נט ב) כִּי אִם עֲוֹנוֹתֵיכֶם הִיוּ
מִבְּדִילִים בִּינֵיכֶם לְבִין אֱלֹהֵיכֶם, מְאִי מִבְּדִילִים, אֶלָּא דְסְלִיק הֵהִיא
נִשְׂמַתָּא דְאֲצִילוֹתָא מִנִּיהּ וְאֲתַפְרַשׁ מִנִּיהּ. (דף קכד ע"ב) וְרָזָא דְמְלָהּ, וְיִאָמַר
אֱלֹהִים יִקּוּוּ הַמַּיִם מִתַּחַת הַשָּׁמַיִם אֶל מְקוּם אֶחָד וְתִרְאֶה הַיַּבְשָׁה
וְגוּמַר (בראשית א ו), אִסְתַּלַּק נִשְׂמַתִּיה מִנִּיהּ וְאֲשַׁתָּאָר גּוּפָא יְבִשָׁא, מָאן גּוּפָא
הָכָא, דָא נִשְׂמַתָּא דְכְּרִסְיָא יְקָרָא (נ"א דְקַב"ה יח"ה) דְאֲשַׁתָּאָרַת לְבִשָׁה, בְּגִין
דְאִסְתַּלַּקַת מִנִּיהּ נִשְׂמַתָּא בְּאַרְחַ אֲצִילוֹת, דְהָאִי נִשְׂמַתָּא אִיהִי גּוּפָא
לְנִשְׂמַתָּא עֲלָאָה, וְאִי בְּעִי דְתַחְזוֹר לְגַבֵּי הֵהוּא נִשְׂמַתָּא, לִית לָהּ רִשׁוֹ
לְאֲחִיזָא לְגַבֵּיָהּ, עַד דְהֵהוּא חוּבָא אֲתַעְבַּרַת מִנִּיהּ, וְרָזָא דְמְלָהּ שׁוּבּוֹ אֵלֵי
וְאֲשׁוּבָה אֲלֵיכֶם (מלאכי ג ז).

אָמַר לִיהּ רַבִּי אֶלְעָזָר לְרַבִּי שְׁמַעוֹן אָבוּי, אָבָא אֵלִין תַּנוּעִין דְעוּרְבָא מְאִי
לְאֲשַׁתְּמוּדַע בְּהוּ בַר נִשׁ בְּגִין דִּיחְזוֹר בְּתִיבּוּבְתָא, אָמַר לִיהּ בְּרִי וְדָאִי
אָסִיר לְאִסְתַּפְּלָא בְּהוֹן לְעַמָּא קְדִישָׁא, הֲדָא הוּא דְכְּתִיב (במדבר כג כג) כִּי לֹא
נַחֲשׁ בִּינְעַקֵּב וְלֹא קָסָם בְּיִשְׂרָאֵל, אֲבָל אִם יִזְדַּמֵּן לְכַר נִשׁ לְפוּם שְׁעַתָּא
וְיַדַע בְּהוֹן, יִסְתַּפַּל בְּהוֹן בְּגִין דִּיחְזוֹר מְחוּבּוּי בְּתִיבּוּבְתָא, וְהָאִי לְכַר נִשׁ
דְכָל (נ"א דְלֹא) עוּבְדוּי בִּינְעַקֵּב וּכְיִשְׂרָאֵל, דְבַר נִשׁ דִּינְעֵבִיד עֵבְדֵי דִינְעַקֵּב
דְאֲתָמַר בֵּיהּ (בראשית כה כג) וַיַּעֲקֹב אִישׁ תָּם, מֵה פְּתִיב בֵּיהּ (ירמיה י טז) לֹא כָאֵלָהּ
חֵלֶק יַעֲקֹב.

דְּמִסְטָרָא דִינְעַקֵּב וְיִשְׂרָאֵל בְּעָא בְּלַעַם חִיבָא לְאִסְתַּפְּלָא בְּנַחֲשׁוּי
וּבְקַסְמוּי, וְלֹא אֲשַׁכַּח אֲתַר לְאֲעֲלָא לְגַבֵּיָהּ, וּבְגִין דָא אָמַר כִּי

לא נחש ביעקב ולא קסם בישראל. אמר ליה רבי אלעזר, והא בלבן פתיב (בראשית ל כז) נחשתי ויברכני יהו"ה בגלגלך, אם פן אמאי אערב ביה, אמר ברי הקא רזא עלאה, דלזמנין שושנה אשתפכת בין קוצים, והקא רזא דגלגולא, אמר ליה ידענא, ועם כל דא ברי, אף על גב דאתמר פי לא נחש ביעקב ולא קסם בישראל, בר נש צריך למנדע כלא ואפילו תרשין, פמה דאוקמוהו מארי מתניתין, לא תלמד לעשות (דברים יח ט), אבל אתה למד להבין ולהורות.

ובגין דא תנועין דעורבא, אית תנועה דסליק ברכי"ע, ואחזי דחובא דיליה תליא לעילא בעלמא דאתי, ואית תנועה דנחית לה בתבי"ר בשברים, ואחזי דחובא דיליה נחית לתתא בעלמא דין, למהוי ליה תבירו בגיניה, וכל אליון סימנין איהי אחזי בארשא, כגוונא דעמלק דאמר בגיניה (שם כה יח) אשר קרף בדרה, דסטרין אחרנין אינון פלסטיים דנפקין בארשין, ובגין דא עורבין חילא דלהון באורחין.

ואינון דמזלהון תליא בשבת"י, אינון עצבינן, ואינון דוחקין רגלי שכינתא בגלותא, דבזמנא דאליון אתפשטו בעלמא, אתמר ברגלי שכינתא ויאסוף רגליו אל המטה (בראשית מט לג), אתפנישת לגבי זרעיה דיעקב מטה שלמה, ובגין דא וישכון ישראל בטח בדרך עין יעקב (דברים לג כח), דלא זזת שכינתא מינייהו בגלותא, בגין דלית בהו פסולא, ושבתא"י אית ליה תרין בתין, חד שפל ראש, ותניינא בית הסהר, דאסירי מלכא אסירין תמן בגלותא, ואינון דחקין שכינתא וישראל (ג"א שעתא לישראל) בגלותא, ובשפל ראש ישראל אינון שפלין לתתא, ומהאי ככבא ייתי כפנא ועניותא לישראל, ומאן דבעי לאסתמרא מגיה, צריך לשנווי שמייה ולשנווי אתרייה ולשנווי עובדוי, ודא איהו שנוי מקום שנוי השם ושנוי מעשה, והא אוקמוהו הן כל אלה יפעל א"ל פעמים שלש עם גבר (איוב לג ט).

שערא חוורא ועינוי חוורין ואנפוי חוורין וגופא חוורא, אי אית ביה עובדין טבין דא איהו מסטרא דימינא, מסטרא דרחימו דאיהו אהבת עולם אהבתיך על פן משכתיך חסד (ירמיה לא ב). שערא חוורא ועינוי חוורין ואנפין חוורין וגופא חוורא, דלית ביה גמילות חסדים ברחימו דאהבה, האי הוא רמאי מסטרא דלכך הארמי, אסתמר מגיה, בהרת לבנה היא, ולילי"ת היא בהרת לבנה אויבמא סומקא ירוקא, הדא הוא דכתיב (ויקרא יג ד) ואם בהרת לבנה היא בעור בשרו ועמוק אין מראהו מן העור, בהרת שחורה ושפלה איננה מן העור והיא כהה, תרין (דף קכה

ע"א) גוונין תניינין אינון ירקרק או אדמדם, בלהו מתהפכין עינוי בכעסא לחוורו ואוכמו וסומקו וירוקא, וכל דא במאי אשתמודע, דלית בר נש דלא אתפלילין ביה אליון ארבע גוונין, אלא ההוא גוון דשליט על בלהו אחרנין, ביה אתקרי, וביה אשתמודע לאתקרי חוור או אויבם או סומק או ירוק, ואליון ארבע גוונין בישין אינון ארבע קליפין דאגוזא, תהו ובהו וחשף ותהום, ואליון אינון (דברים ח טו) נחש שרף ועקרב וצמאון, נחש גוון חוור בהרת לבנה, שרף ועקרב, אדמדם שרף, או ירקרק עקרב, וצמאון שחורה, אליון אינון ארבע גוונין דאשא דגיהנם.

ואתתא בישא מתמן קא אתיא, עלה אתמר (ויקרא יד מה) ונתן את הבית את אבניו ואת עציו בעניותא, דלא אשתאר בכיתא, ובגין דא חכמות נשים בנתה ביתה, ואולת בידיה תהרסנו (משלי יד א). אליון אינון ארבע גוונין דאשא דגיהנם, דמסתלקי בעינין באנפין בשערא, ומאן אתר מסתלקי, ממרה אויבמא דטחול, וממרה סומקא דכבד, וממרה ירוקא דמרה, וממרה חוורא דריאה, אליון אינון ארבע גוונין חשוכין דמלאכי חבלה, וכלהו פלילין בלילי"ת סם המות, מאדי"ם איהו במרה אדומה למשפך דמא, ואיהו מפת חרב והרג ואבדן.

והכי שכינתא אשתמודעת בארבע גוונין שפירין נהירין, גוון חוור מסטרא דחסד, סומק מסטרא דגבורה, ירוק מסטרא דעמודא דאמצעייתא, אויבם מסטרא דאימא עלאה, דאתמר בה (משלי א ח) שמוע בני מוסר אביך ואל תטוש תורת אמה, ואתמר בה (שיר א ה) שחורה אני ונאווה, אימא תתאה נטילת גוון מאימא עלאה, שוקא ימינא נטיל גוון מדרועא ימינא, הדא הוא דכתיב (תהלים טו יא) נעימות בימינך נצח, שוקא שמאלא נטיל גוון מדרועא שמאלא, אות ברית נטיל גוון מגופא, עמודא דאמצעייתא נטיל חכמה, אדם דרכיב על פלא, עלה אתמר (קהלת ח א) חכמת אדם תאיר פניו, ועליה אתמר (תהלים קד כד) יהו"ה כלם בחכמה עשית, פתר עלאה איהו סתים לא אשתמודע ביה גוון כלל לעילא, ובצעמודא דאמצעייתא אחזי כל גוונין.

הא הקא רזא דשערא, דכיה אשתמודעאן אנשי חיל בגוון חוור, יראי אלהי"ם בגוון סומק, אנשי אמת בגוון ירוק, שונאי בצע בגוון אויבם, ארבע אתוון מתלבשין בארבע גוונין אליון, י' בגוון חוור, ה' בגוון סומק, ו' בגוון ירוק, ה' בגוון אויבם, האי שמא איהו דרקים גוונין בכל אתר, ואיהו דצייר שרטוטין במצחא, כגוונא דא יהו"ה, ואינון ארבע רשימין דשרטוטין, דאינון עמק רום ועמק תחת ועמק מזרח ועמק

מערב, שרטוטין זעירין דקריצין דעינא מסטרא דאת י', שרטוטין באורכא
 בפותיא בגבהא מסטרא דתלת אתון דאינון הו"ה, פלהון אשתמודעין
 בשעור קומה דבר נש, באורכא מסטרא דאריף קומה, דאינון אנשי חיל,
 בפותיא קצר קומה ורחבא דקומה, ואינון יראי אלהי"ם, בגבהא גבה
 קומה ואינון אנשי אמת, זעירין בעגולא שונאי בצע מסטרא דאת י',
 ודוד מסטרא דאת י' אתמר ביה (שמואל א יז יד) ודוד הוא הקטן, ואלין אינון
 שונאי בצע, שרטוטין אלין בארז מישר, פשרטוטין דגט פטורין דצריף
 שרטוטי, או אלין דמחייבא אורייתא, ועל אלין שרטוטין אתמר (תהלים כה
 ט) כל ארחות יהו"ה חסד ואמת לנצרי בריתו ועדותיו.

שרטוטין באריכו מסטרא דרבי"ע פגוונא דתקיעה, ואלין אינון אריכין
 דקומה מסטרא דימינא, ארף אפים, אריכין בקלא בצלותין
 באורייתא, אריכין ברוגזא, אריכין בשערא בעינין באנפין בחוטמא
 בשפון דיקנא בגופא בדרועין ברגלין באצבעין (דף קכה ע"ב) רשימו דלהון
 חזור, ווי לון לאלין דמכחישין דיוקניהון לעילא, פאלו מכחישין סדרי
 בראשית, וכאלו ממעטין את הדמות, דאיהו שיעור קומה דלעילא, דאלין
 דשרטוטיהון אריכין, וקומה דלהון ואברים דלהון, צריכין למהוי מארי
 דחסד, אריכין ברוגזא, מארי דרחימו, ההוא דאתמר ביה (ישעיה מא ח) זרע
 אברהם אוהבי.

שרטוטין ברחבא, פגוונא דשברים, תנועה דלהון תבי"ר, ואינון רחבים
 וקצרים דקומה, ואנפין רחבין וקצרין, ועינוי רחבים, וחוטמוי
 רחבים, ושפון רחבים, אלין אינון יראי אלהי"ם, מארי דיראה מסטרא
 דיצחק, ווי למאן דאכחיש קומתיה בעובדין פישין, דירית נשמתא בישא
 דרכיב על דיוקניה, דאכחיש פמליא לעילא. שרטוטין גבוהין, ואנפין
 גבהנין, ועינוי גבהנין, וחוטמא ושפון גבהנין, וגופא גבוה, אלין אינון
 מארי דקשוט זרע אמת, מההוא דאתמר ביה (מלכה ז ט) תתן אמת ליעקב.
 ואלין אינון אדנ"י, א' אריף אנפין ועליה שריא י', ד' רחבא דאנפין
 ועליה שריא ה', נ' גובה דאנפין ועליה שריא ו', י' רחבא דאנפין
 ועליה שריא ה', שרטוטין זעירין מסטרא דתרועה בעגולא בדיוקנא דאת
 י', שונאי בצע, מסטרא דדוד דאתמר ביה (שמואל א יז יד) ודוד הוא הקטן,
 ואינון עינין זעירין שפירין בעגולא, אנפין זעירין בעגולא שפירין,
 חוטמא זעירא פומא זעירא גופא דיליה זעירא, שפיר בכלא, ועליה
 שריא ה'.

שרטוטין גבהנין מסטרא דתרועה, שלשלא"ה דתקיעה ושברים, דא

סליק קלא בתרועה, ודא תבר לה בשברים, ודא בינוני בקליה, שלשלא"ה
 דתקיעה ושברים, לא אריף ולא קצר, מאן דאיהו בדיוקנא דאת יו"ד
 איהו קול דקומה דקה, ודא מדה לכל אברין דאנפין לעילא, מתתא
 לעילא, איהי מדה לכל ספירה וספירה מעשר ספיראן, ובה סליקת כל
 ספירה לעשרת אלפים רבי רבבות, ו' שעוריה בכל ספירה וספירה ששת
 אלפים רבי רבבות, ה' ה' אינון מהלף בכל ספירה וספירה ה' אלפים
 רבי רבבות, מעילא לתתא, ומתתא לעילא.

שרטוטין עקימין דלאו אינון רשימין בארז מישר, אנון רשימין דנחש
 עקלתון, דשרטוטין פשלשלא"ה פגוונא דא W M (אינון
 מהלף דנונין דימא), (ג"א מהלף דלהון פגוונא פגמא), דאינון פגוונא דתלמידי חכמים
 דמתרבין פגמא, ואינון רזא דתרועה, ושלשלת והכי מהלף דנוניא
 פגוונא דתרועה, ואינון דרג"א לתתא, שלשלת לעילא, פגוונא דקדושה
 הכי אינון רשימין מסטרא דמסאבו, דהכי אוקמוה מארי מתניתין (קהלת
 ז ט) זה לעמת זה עשה האלהי"ם.

שרטוטין אינון פגוונא דלולב, דאתמר ביה נפרצו עליו פסול, הכי
 שרטוטין דאית בהו פרידו ופריצו, דא אחזי בגלגולא דיליה
 קדם דאתא לעלמא, דהנה מקצין פנטיעות ועביד פרודא באילנא דחיי,
 באתר דאתגזרת נשמתיה, ובמאי אשתמודע, אלא שרטוטין דאינון אריכין
 פגוונא דא - (ג"א) — לית בהו פסק שלמין אינון, האי בר נש לא אכחיש
 דיוקניה, ולא עבד פרודא באילנא דחיי.

ואם אית בהו פסק פגוונא דא - - (ג"א) — האי בר נש אכחיש דיוקניה,
 ועבד פגם ומום, ובההוא פגם שריא מום, פפום מום דסיהרא,
 פריץ איהו, מצח אשה זונה (ירמיה ג ט), שריא ביה פריצו במצחו, מההוא
 אתר איהו פגים, וצריף לכסא מציחו דלא ותגלי עריתיה למארי דינא,
 ואם חזר בתשובתא, יהא פגימו דיליה נחית לתתא, לקבל בה ענשא, ואם
 לאו איהו חזר בתשובתא, מסתלקת לעילא לתבעא ליה דינא בעלמא
 דאתי, בההוא אתר דפגים, עליה אתמר (שמות כא טז) מעם מזבחי תקחנו
 למות, ולא למגנא אמרו קדמאין, במקום שאמרו להאריף אינו רשאי
 לקצר, לקצר אינו רשאי להאריף, דלא נכחיש דיוקניה ויעביד (דף קכו
 ט"א) פריצו בדיוקנא דלעילא.

באורייתא דלעילא מאן דרשים וציר אלין שרטוטין, איהו אמן מופלא
 ומכוסה, מאן דאסתפל בשפולי משפנא, אשתמודע באלין
 רשימין וצירין, דאתמר בהון (תהלים קלט טו) רקמתי בתחתיות ארץ, צירא

דארבע שרטוטין אלין, אינון אריה שור נשר אדם, בכלהו ארבע רשימין,
הדא הוא דכתיב (יחזקאל א') ופני אריה אל הימין לארבעתם, ודא מיכא"ל
שר החדס לימינא, ופני שור מהשמאל לארבעתן, דא גבריאל"ל שר
הגבורה, ופני נשר לארבעתן דא נוריא"ל (נ"א אוריא"ל) שר שלום עמודא
דאמצעיתא, ודמות פניהם פני אדם, רפא"ל שר שכינתא, דתמן פאר,
דאתמר בה (יחזקאל כד יז) פארף חבוש עליך.

כאן דלא אתחזיין שרטוטין ביה, לית ליה דיוקנא כלל לעילא, זכותיה
נחית לתתא, עליה אתמר (תהלים סט כט) ימחו מספר חיים, אלא אם
תב בתויבתא, דדא אשתכח דלית ליה במה דייתי בגלגולא, מאן
דשרטוטין דיליה רכיבין פגוונא דא // (נ"א ||) דא אחזי דקא אתיא
בגלגולא חדא, ואם תרין שרטוטין מורכבין פגוונא דא ≧ (נ"א =), אחזי
תרין גלגולין, ואם תלת שרטוטין במצחיה מורכבין, הא אשלים (איוב לג
ט) הן כל אלה יפעל א"ל פועמים שלש עם גבר, ואם לית ליה שרטוטין
במצחיה, ואית שרטוטין על קריצין דעינין, דא אחזי על ארבעה לא
אשיבנו (עמוס ב א).

שרטוטין אינון באתוון דאינון יהו"ה, ציורין בנקודין דאינון יו"ד ה"י
ואו"ו ה"י, וציורין אינון בעינין באודינין באנפין בנוקבין
דחוטמא בפומא, קמ"ץ שרטוט וציור, שרטוט לעילא ונקודה לתתא,
דא אחזי על גלגולא קדמאה, דקא נחית לתתא.

ניצוץ איהו חיה תחות רקיע, הדא הוא דכתיב (יחזקאל א כב) ודמות על ראשי
החיה רקיע, רקיע ודאי על רישא דחיה, איהו קמ"ץ, ניצוץ חיה,
רקיע לעילא מינה, ניצוץ איהו י' סליק באת ו' דאיהו רקיע, שית זמנין
עשר ואתעבידת ס, ובה (תהלים קמה יד) סומך יהו"ה לכל הנופלים, וחיה איהו
סמך (נ"א איהו י' סמוך) לרקיע.

רקיע עם ניצוץ איהו גלגול, רקיע בלא ניצוץ איהו גלגל, במה דאוקמוהו
גלגל הוא שחוזר בעולם, דאחזיר לעלמא, ודא פתח, ולא אית
ליה הרפכה בגלגול, דלית ליה חיה דרכיב עליה, ודא שרביט הפכב,
דאתמר ביה (במדבר כד יז) דרך פכב מיעקב, דרך בין שתי חיות דאינון צר"י,
ואתעביד וייצר, ובהון קא אתיא בתרין גלגולין, ודא אדם דיצירה,
דקמ"ץ איהו אדם דבריאה, וכד אתא בתלת גלגולין דאינון סגו"ל,
אתעביד שלשל"ת משולש בהון, ודא אדם דעשיה.

והבי איהו שרביט דככב, פד איהו עובר בין שתי אופנים דאינון שב"א,
אתעביד שור"ק, דרג"א, ואינון שלשל"ת לעילא, בסגו"ל,

בסגולת"א, דרג"א לתתא בשור"ק, שב"א צר"י, חל"ם פד אסתליק
בצר"י אתעביד סגולת"א, חר"ק דנחתא בצר"י אתעביד סגו"ל, וכד
עאל בשב"א אתעביד שר"ק, וכלא נקדה חדא, חל"ם איהו לעילא
בסגולת"א, חר"ק איהו לתתא בסגו"ל, שורק איהו פאמצעיתא פגוונא
דא ו, הן כל אלה יפעל א"ל פועמים שלש עם גבר (איוב לב ט).

אחזי גלגולא קדמאה יהו"ה, אחזי גלגולא תנינא יהו"ה (נ"א וי"ה
וי"ה), אחזי גלגולא תליתאה יו הו וו הו, (נ"א אתגליא ואחזי גלגולא קדמאה
יהו"ה גלגולא תנינא תלת י' י' י'), הרפכה דכלהו תלת אדני"י, ורזא דא י' י' י',
חל"ם חר"ק שור"ק, תלת יודי"ן, אמוץ מופלא אמוץ נסתר אמוץ מכוסה,
דאתרמיזו בהאי שמא יו"ד ה"י ואו"ו ה"י, אמוץ מופלא דאשתמודע
בכלהו, חד שריא בנפש הזפרון, ותנינא בנפש המחשבה, ותליתאה בנפש
המצוייר, דאינון תלת מוחין י' י' י', ריהטא (דף קכו ע"ב) דסחיר לון פגוונא
דא ☺ איהי קרקפתא דתפלין, שרטוטין פגוונא דא יהו"ה, יהו"ה בהון
מלך הא הכא שרטוטין דמצחא. עינין, בהון ואתה תחזה מפל העם,
אנשי חיל פגוון חנור יראי אלהי"ם פגוון סומק, אנשי אמת פגוון ירוק,
שונאי בצע בבת עין דאיהי אוכמא, ודא רזא דשבת, ש תלת ענפי תלת
גונוין דעינא, ב"ת דשבת דא בת עין, ועלייהו אתמר (שמות לא טו) ושפרו
בני ישראל את השבת וגומר, והא אוקמוהו דאינון תרין שבתות, אימא
עלאה בתלת דרגין, ואימא תתאה בתלת דרגין, עמודא דאמצעיתא כליל
שית סטרין דאינון שית דרגין, עינין דמסתפלין בארץ מישר בחוורו,
אלין אינון עינין דרחימו, ובהון שכינתא איהי יפה בלבנה דלית בה
פגימו, דאתמר בה (שיר א טו) הנה יפה רעיתי הנה יפה עיניך יונים.

ואית עינין דההוא חוץ איהו פרוף בהון, נחש הקדמוני, ולא מסתפלין
בארץ מישר, בכל מה דאסתפל אתלטיא. עינא איהו בגלגל, גוון
חור פגוונא דימא דאסחר כל עלמא, ותנינא פגוונא דארעא, תליתאה
פגוונא דארעא דישראל, נקודה זעירא דבת עין איהי פגוונא דציון,
דאיהי נקודה דעלמא דמתמן הושחת עלמא.

ואית בר נש דגוון דיליה תכלת דאיהו דומה לרקיע, במה דאוקמוהו
מארי מתניתין תכלת דומה לים, וים דומה לרקיע, ורקיע דומה
לכסא הפכוד. ותלת גונוין אינון בעינא חנור אוכם תכלת, לקבל אש
דלאו איהו שורף, ואש דאיהו שורף ולא אכיל, תליתאה דאיהו תכלת
לקבל אש דאיהו שורף ואכיל, רביעאה לפת אש ודא שכינתא בת עין,
ועלה אתמר (שמות ג ב) וירא מלאך יהו"ה אליו בלפת אש מתוך הסנה דא

בת עין, וירא והנה הסנה בוער באש דא גוון דעל פת עין דאיהו גוון תננינא, והסנה איננו אפל גוון תליתאה, ויאמר משה אסרה נא ואראה וגומר (שם א) גוון חור דשרגא עלאה, ובתלת גוונין אלין אתאחדת (ג"א אתחברת) בת עין דאיהי שכנינתא.

ובהון סלקא בתלת צלותין קדם יהו"ה, הדא הוא דכתיב (ויקרא ו ב) זאת תורת העולה וגומר, זאת תורת דא בת עין שכנינתא דסלקא בתלת אבהן דתקיננו תלת צלותין, ובגין דא זאת תורת העולה וגומר, זאת תורת העולה בימינא דאיהו אש דלא שורף, דתמן חכמה דאיהו מבוטא דמיא, דאתמר ביה הרוצה להחפים ידרים, דתשש חילא דאשא, דאיהו גוון חור דשרגא דלא יהא שורף, ונקודה דילה קמ"ץ, דאתמר ביה וקמץ הכהן (ויקרא ה יב). וכהנא איהו לימינא, קמ"ץ נקודה דאת י' מסטרא דימינא לא אתחייב נקודה אחרא.

היא העולה גוון תננינא דאתאחיד בצלותא דמנחה, ביה סלקא ברתא לגבי שמאלא דתמן ה' עלאה, ובה הרוצה להעשיר יצפין, ובגין דאתתא מתמן, אמרו מארי מתניתין אוקירו נשיכו פי היכי דתתעטרון, בגין דמצפון אינון, (איוב לו כב) ומצפון זהב יאתה, ונקודה דאיהו מחייבא לאת ה' מסטרא דשמאלא שב"א, ועליה אתמר (ישעיה סו טז) כי בא"ש יהו"ה נשפט, על מוקדה על המזבח כל הלילה עד הבקר (ויקרא ו ב) דא גוון תכלת, דאיהו אחיד בצלותא דערבית, וביה סלקא שכנינתא לגבי עמודא דאמצעינתא, וצלותא דערבית לקבל אמורין ופדרין דמתאכלין כל הלילה, ובגין דא תכלת דומה לרקיע, דאתמר (בראשית א ו) יהי רקיע בתוך המים, דאפריש מחלוקת בין ימינא ושמאלא, ונקודה דרקיע חל"ם, ומאן רקיע דא ו' דאיהו כגוונא דא רקיע, ויהו ניוץ חל"ם עליה, והאי נקודה איהי מחייבת לאת ו', ורזא דנקודה יהוה, ורזא דמלה רק באבותיה חש"ק יהו"ה, (דברים י טו) פי בי חש"ק ואפלטוהו (תהלים צד יד), כ"י ב"י רזא דשמא דארבעין ותריין, כ"י ב"י ירבו ימיה וגומר (משלי ט יא).

ואית מאן דאיהו מפרש אלין (דף קכו ע"א) תלת גוונין ברקיעא, דאינון חור ואוכם ותכלת, חד חור לעילא מן שרגא, וחד תכלת לתתא, אוכם באמצעינתא אפריש בתרוייהו, ולא אשתמודעו בקדרותא דילה, ורזא דא מארי מתניתין אוקמוהו כגוונא דא, מאימתי קורין את שמע בשחרית, כדי שיפיר בין תכלת ללבן, מיד דאתעבר קדרותא דשמיא, דאתמר בה (ישעיה ג א) אלפיש שמים קדרות, מיד נהיר שמיא ואשתמודע איהו בין תכלת ללבן, ואשתמודע הכא תכלת מסטרא דשמאלא, לבן

מסטרא דימינא, עמודא דאמצעינתא אחיד בתרוייהו, וביה קורין קריאת שמע בשחרית, דאיהי שכנינתא בת עין.

והכי קריאת שמע דערבית צריכין לייחדא לה בעמודא דאמצעינתא, כמה דתקיננו מארי מתניתין, לקרות קריאת שמע בפככים דאינון בינונים (בנויים). דהכי אוקמוהו, לא מן הפככים הנראים פיום, ולא מן הפככים הנראים בלילה, אלא מן הבינונים, דאינון מסטרא דעמודא דאמצעינתא, הא הכא תלת גוונין בשרגא, שכנינתא נר דאתאחדת בהון, (משלי ו כג) כי נר מצוה ותורה אור, אור דא אורייתא דככתב, דאיהי נשמת אדם, דנהירת על נר, על תרוייהו אתמר, (בראשית א טז) את המאור הגדול לממשלת היום, ואת המאור הקטן לממשלת הלילה.

גוון חור ביה א"ל מלך יושב על פסא רחמים ומתנהג בחסידות, גוון תכלת פרסיא דדין, דאינון אימא עלאה אימא תתאה, אהי"ה אדנ"י, מלך דאחיד בתרוייהו יהו"ה יהו"ה, עליה אתמר (משלי ל ד) מה שמו ומה שם בנו כי תדע, ואינון חכמה ועמודא דאמצעינתא, מסטרא דדין אמר קודשא בריך הוא אני אמית (דברים לב ט), ומסטרא דפרסיא דרחמי אמר קודשא בריך הוא ואחיה, ובגין דא תלמידי חכמים פד הו מסתפלין בגוון תכלת דעינא הו מענישין ביה, כמה דאוקמוהו מארי מתניתין, בכל מקום שנתנו חכמים עיניהם או מיתה או עוני.

דבגוון חור מתלבש א"ל מן מיכא"ל שר החסד, ותחותיה נחש, ופורץ גדר ישכנו נחש, בגוון סומק אתלבש גבריאל"ל שר הגבורה, ותחותיה שרף, בגוון ירוק אתלבש אוריאל"ל שר שלום, ותחותיה עקרב, בגוון אוכם אתלבש רפא"ל שר דשכנינתא, ותחותיה צמאון.

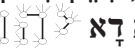

ובב"ר אתר דהו מסתפלין בגוון חור הו מחיי, ובזמנא דאסתלק יהו"ה מפרסיא דדין ומפרסיא דרחמי, לית תמן עונשא ולא אגרא, ובגין דיהו"ה אסתלק במזלא קדישא עלאה דאיהו פתר עלאה, בהווא זמנא בני חיי ומזוני לאו בזכותא תליא מלתא, אלא במזלא תליא מלתא, ובהווא זמנא הפל תלוי במזל ואפילו ספר תורה בהיכל, מה דהו קרוב יהו"ה לכל קוראיו, בהווא זמנא אתמר ביה (קהלת ז כד) רחוק מה שהיה, ועמק עמק מי ימצאנו, לית מאן דאשיג ליה אלא בחכמה ובבינה, ובגין דא כד אסתלק להווא אתר לא משיגין ליה בכל ספירן, אלא בחכמה ובבינה, דאינון י"ם י' חכמה מ' בינה, ובגין דא רחוק מה שהיה, ועמק עמק מ"י ימצאנו, ורזא דמלה (מלכים א ה כט) קרובים אל יהו"ה אלהינו. ובר אסתפל דוד ברוחא דקודשא, וחזא דאסתלק לאי"ן בגלותא בתראה,

אמר עלייהו (תהלים קכד א) אשא עיני אל ההרים מאין יבא עזרי, אין א' פתר עלאה י' חכמה ו' בינה, חזא דלא הו משיגין ליה, אלא בתלת צלותין דתקיננו אבהן, דאתקריאו הרי יהו"ה, אמר עלייהו אשא עיני אל ההרים מאין יבא עזרי, עזרי מעם יהו"ה, דא מלך יושב על פסא רחמים, וכסא דין אסתלק מתמן, ודא יהו"ה דאיהו מלגאו דכל ספירה וספירה, עליה אתמר (ד"ה א כט) לך יהו"ה הגדולה והגבורה וגומר, בעשר ספירן שבח ליה דוד, בגין דאיהו לגו מפלהו, ואיהו מלבר דכל ספירה וספירה, ואיהו בין כל ספירה וספירה, לא אשפני בכל אתר.

אית עיינין מפמה גוונין, פגון ארגמן רגמן, ר' רפא"ל, ג' גבריאל"ל, מ' מיכאל"ל, ו' נוריא"ל, ורזא דמלה מרפכו ארגמן (שיר ה ט), א' אור דנהיר באלין ארבע גוונין, א' אורפניא"ל ואיהו (דף קכז ע"ב) מטטרו"ן, אור פניא"ל, ובגין דא אתקרי שר הפנים, ואיהו רזיא"ל ואיהו אוריא"ל, דהכי סליק לחשבן רזיא"ל, ואיהו סליק לחשבן רמ"ח פקודין דאורייתא, פחשבן אברה"ם, ודא מלאך החסד, דמתמן, אורייתא אתייהיבת, הדא הוא דכתיב (דברים לג ב) מימינו אש דת למו, ואיהו ממונה על רזי אורייתא, והוא גלי עמיקתא ומסתרתא, ידע מה בחשוכא, בגין דחשך איהו לבושא דאור, וביה אל"י דאתמר ביה (שמות טו ב) זה אל"י ואננהו, אור הוא ר"ז, וכל מאן דיידע בהו עליה אתמר (דניאל ד ו) וכל רז לא אניס לך, ואיהו נהיר פגון חוור דעינא, ואיהו נוריא"ל נור דליק מסטרא דשמאלא, דתמן רי"ו גבורה, ומתמן פקודין דלא תעשה, פרסיא דרחמי לימינא פרסיא דדינא לשמאלא, עמודא דאמצעייתא פליל תרוניהו וביה יהו"ה, דכפל שמייה תרין זמנין יהו"ה יהו"ה, ומשה דאתאחיד ביה כפל שמייה משה משה, ובגין דא ואדעף ב'ש"ם (שמות לג י) בתרין שמהן.

עיינין מרקמן נקידין בנקודין חוורין, פגון נקודין דעל לול"א, אסתמר מניה רמאי איהו, ומאי דאיהו בנקודין סומקין אושיד דמא איהו, בנקודין ירוקין פעסן איהו מסטרא דמרה, בנקודין אוכמין גזלן איהו גנב, כל בישין דעלמא אית ביה, עיינין עמיקין אית בהן עומק טוב ועומק רע, האי לא ידע בר נש לפיה, לפיה עמוק עמוק מי ימצאנו, אם הוא עומק טוב לא יכיל בר נש למנדע חכמתיה, ואם הוא עם הארץ פמה עמוקין מחשבתין דיליה בישין, האי איהו קבר פתוח, הדא הוא דכתיב (תהלים ה ט) קבר פתוח גרונם וכו', לשונם עמל ואון, אסתמר מעינא דא, בכל מה דאסתפל אתלטיא, איהו מסתפל לתתא למחשב כל מחשבין בישין, לית סופא לרשיעותיה.

עיינין גבהנין בהפוכא, עלייהו אתמר (יחזקאל א יח) וגביהן וגבה להם ויראה להם, וגבותם מלאות עינים וגומר, פמה דעיינין עמיקין אינון דינא ומותא, הכי עיינין גבהנין אינון חיי ורחמי, ואית עיינין גבהנין מסטרא דהוא דאתמר ביה (שמות טו א) פי גאה גאה, סוס ורכבו רמה בים, ואית מנהון דאתחזיין גביה (ג"א דאיתחזיין על גבי) ריחא, ואחרנין דאתקריאו גאונים באורייתא, וכלהו אית לון עקרא לעילא, ובגין דא וגביהן וגבה להם ויראה להם, מסטרא דהוא דאתמר ביה (קהלת ה ז) פי גבה מעל גבה שמר, ודא מרפכה לעילא מן מרפכה, וגבהים עליהם, הדא הוא דכתיב (ישעיה כב א) משא גיא חזיון מה לך איפה פי עלית פלך לגגות, ואלין אינון דרכבין על מרפכות.

ועוד וגביהן אלין אינון אופנים, דאינון פגוונא דאתוון, וגבה להם אלין אינון שרפים דאינון לקבל טעמי דלעילא, פתרין על אתוון, וגבותם מלאות עינים אלין נקודין, דאתוון מלאות עינים מנייהו, פמה דאת אמר (זכריה ד ט) עיני יהו"ה המה משוטטים בכל הארץ, מאי לארבעתם, אלין תלת חיוון, אינון דאתקריאו בשמא דיהו"ה, תלת זמנין פגוונא דא יהו"ה יהו"ה יהו"ה, אלין אינון ארבע אנפין לכל סטר לכל חיה, וגבותם מלאות עינים פגוונא דא הא הכא שבעים ותרין עיינין דאינון לקבל שבעים סנהדרין, ומשה ואהרן על גביהון, אלין אינון וגביהן וגבה להם. (דף קכז ע"א) פגוונא דא הא הכא חמש וארבעין עיינין פחשבן אדם ואינון יהו"ה הו"י וה"י. ועוד וגביהן דא שכינתא דאיהי על גבי חיוון ומשריין פלהו, הדא הוא דכתיב (תהלים קג ט) ומלכותו בכל משלה, וגבה להם דא עמודא דאמצעייתא, דשכינתא איהי על גבי אופנים, ועמודא דאמצעייתא דאיהו פליל שית ספירן על גבי חיוון, דאיהו פליל לון מטטרו"ן, ודא איהו פי גבה מעל גבה שמר וגבוהים עליהם (קהלת ה ט). אלין אינון אבא ואימא, פתרא על ראשהון, דאינון על גבי שרפים דתלנין מפרסיא.

ועוד וגביהן דא אימא עלאה, דאיהי על גבי ספירן דאינון תחותה, דמינה פל אתוון, וגבה להם דא חכמה, דמתמן נקודין, ויראה להם דא פתרא דתמן טעמי, וגבותם מלאות עינים, אינון אור צח אור מצוחצח אור קדמון, וכמה נהורין דתלנין מנייהו דנהרין מלגאו, פנשמתא בגופא.

ועוד וגביהן אלין אינון שבעה גלדי עינא, דאינון דא על גב דא פגלדי בצלים, וגבה להם דא עינא דאיהו פליל כל גוונין, וגבותם מלאות

עינים אלין פנפי עינא ועפעפי וכווי עינא, דארבע גוונין אית בעינא לקבל ארבע אנפין דכל חיה, ותריין פנפי עינא דאינון עפעפים, ותרי כרוכי עינא, אינון לקבל ארבע גופין דכל חיה, ובאלין ארבע גוונין דעינא נהרין ארבע אתוון יהו"ה, ובארבע פנפי עינא נהיר אדנ"י, דא איהו פי גבוה מעל גבה שמר, וגבהים עליהם (שם) אלין אינון יהו"ה אהי"ה אבא ואימא.

ועוד עיינין גבוהין מסטרא דימינא, ועיינין עמיקין מסטרא דשמאלא, דא ענו ודא ביישן, מסטרא אחרא דא גס רוח ודא עז פנים, כרוכי עינא ועפעפי עינא עליהו אתמר (שמות כה ב) והיו הכרוכים פורשי כנפים למעלה, סוככים כנפיהם על הפפרת, דא כפופתא דעינא, תלת גוונין דעינא אינון אהי"ה יהו"ה אדנ"י, פלל ופרט וכלל, ואינון יחודא ברקה קדושה, וסימן י'עגנו כ'ום ק'ראנו (תהלים כ ז), דהכי סליק חשבון תלת שמהן אלין פחושפון יב"ק, אהי"ה פתר עלאה, יהו"ה עמודא דאמצעיתא, אדנ"י שכינתא תתאה, אדנ"י פלל (ב"א יהו"ה), אהי"ה פרט, יהו"ה (ג"א אדנ"י) וכלל.

ועוד עינא פגוונא דגופא, תריין כרוכי דיליה פגוונא דתריין שוקין, תריין עפעפי עינא לקבל תריין דרועין, אלין מסככין ואלין פרחין, ואית כרוכי עינא רברכין ועינא זעירא ואית כרוכי עינא זעירין ועינא רברכא, בגין דא אמר לאהרן ולבש הכהן מדו בד (ויקרא ו א), ואוקמוהו מארי מתניתין, מאי מדו פמדתו, הכי צריכין לבושי עינא דאינון כרוכי עינא, דאינון דו פרוצופין פתנות עור, דיהון פמדה דעינא.

ובגין דא (דברים כה יג) לא יהיה לך בביתך אבן ואבן איפה גדולה וקטנה, דגודל איהו מדה לעיינין לחוטמא לשפון לאודנין לפומא, האי איהו מדה דכלא, ובגין דא אמר קרא (שמות כו ב) מדה אחת לכל הריעות, ועל פנפי עינא אתמר (תהלים קד ד) עושה מלאכיו רוחות משרתיו אש לוחט, אלין אינון גווי עינא, ולקבל תריין פנפי עינא אינון תריין שפון דפתחין וסגריין, ולקבליהו תריין פנפי ריאה, ועינא לקבל לבא דאיהו אש לוחט, ובכנפי ריאה רוחא דנשיב בהון, עליהו אתמר עושה מלאכיו רוחות.

וכר אבר ואבר ברא ליה קודשא בריה הוא במדה במשקל, ואם תשכח עיינין חד זעיר וחד רברכא, לאו איהו דא במשקל ובמדה, שקרן איהו, אסתמר מיניה, או אם עיינין רברכין ופומא זעירא, וחוטמא אריכא ואנפין זעירין, (ג"א עקימין) דלא אזלין פלהון במדה, עיינין וחוטמא ואנפין

ופומא, עולין איהו דא, ובגין דא לא תעשו עול במשפט במדה וגומר (ויקרא יט לה), במדה דא מדה דשיעור קומה. (דף קכח ע"ב) דכל מאן דלא איהו בעל מדות, אכחיש שיעור קומה דלעילא, ולא אתנטיל מתמן, דעשר ספירן דלעילא פלהו אזלין במדה מסטרא דאת י', ובמשקל מסטרא דאת ו', תרי מאזני השקל אינון ה' ה', מדה אחת.

תא חזי י' איהו רישא, ואיהו מדה דעיינין דאודנין דאנפין דתריין נוקבין דחוטמא, מדה דפומא, שקל הקדש דא ו', שקל דגופא, פנפי השקל ה' אצבעין דימינא וה' דשמאלא, ובגין דשמא דיהו"ה איהו מדה ושעור ומשקל, אמר קרא (ויקרא יט לה) לא תעשו עול במשפט במדה במשקל ובמשורה, וכגוונא דא לא יהיה לך בכיסף אבן ואבן גדולה וקטנה (דברים כה יג), מאי כיס הכא דא פומא. (דף קכח ע"ב).

אדרכבי הא סבא עלאה אנדמן לגביה, ואמר והא אם עיינין שקילין הא אינון פמדה, אבל אם אינון עיינין רברכין ושפון זעירין לא אכחיש מדה, אלא אם עיינין דא רב ודא קצר, דא עב ודא פחוש, או אנפין דא אריף ודא קצר, דא עב ודא פחוש, אלא פתר דזיווגין שקילין כל חד למיניה, ודאי לא אכחיש עובדא דבראשית.

ב' בתוספת, תריין פיסות פומא ולבא, דהכי אוקמוהו מארי מתניתין עליהו, מי שאין תוכו פברו אל יפנס לבית המדרש, דודאי איהו מאילנא דטוב ורע, דאיהו יימא חד בלב וחד בפה, מאן דאיהו מאילנא דחיי איהו תוכו פברו, פומא ולבא שוים, ועלייהו אתמר (בראשית ג כב) ולקח גם מעץ החיים ואכל וחי לעולם, אבל אתרא דאין תוכו פברו דלאו פימיה ולפיה שוין, עליה אתמר (שם ב יז) ומעץ הדעת טוב ורע לא תאכל ממנו, דודאי דא איהו ערבוביא בישא, דמשקר מונויטא דמלפא, דמערב פספא בעופרת. ודא הוה חטא דתוה דהטיל בה נחש זוהמא, דאיהו עופרת דאתערב בטפה (ג"א בכספא) חוורא כספא מזוקק, ולא אתדפי זוהמא מגיה עד דאתא אברהם ועאל פנורא ואתלפן פספא, ונפיק עופרת לבר דאיהו ישמעאל, ואתמר באדם מושף בערלתו הוה, אתערב ערבוביא בדהבא, אצטריף פיצחק, ואפיק זוהמא לבר ודא עשו, פלעקב נח ואשתרש ואפיק תולדין, ואתרבי עץ החיים בענפוי ושרשוי.

עיינין בעגולא מסטרא דאת י', באריכו מסטרא דאת ו', פנפי עינא אינון ה"ה, בארבע אתוון אלין איהו עינא פמדה במשקל ובמשורה, והכי כל אבר ואבר ביה תשפח יהו"ה, דאזיל במדה ובמשקל, ואיהו

במדה ובמשקל דדבורא, קלא איהו שקל, מדה דבור, פנפי תקלא תרין
הבלין דאינון אמירה וקריאה.

גוונין דעינא, תוור לבנ"ה סומק מאדי"ם, ירוק חמ"ה, אופם שבתא"י,
תכלת צד"ק, ואינון פגוונא דחסד גבורה תפארת יסוד ומלכות,
תרי פרוכי עינא נצח והוד לקבליהו נג"ה פכ"ב, פגוונא דסטרא דדכיו,
הכי אינון מסטרא אחרא.

שבועה ככבי לכת אינון שבע פפולות בגיד כפירית פגוונא דא ב ב ג
ג ד ד כ פ פ ר || ת ת, דינא רפיא ודינא קשיא, ובהון והחיות
רצוא ושוב (יחזקאל א יד), רצוא בדג"ש ושוב ברפ"ה, ואינון דינא ורחמי,
והכי אינון מסטרא אחרא שבע פפולות, לקבליהו שבע רקיעין שבע
ארעין, ואינון שבועה ושבעה מוצקות (זכריה ד ב), והכי אינון שבע תרעין
דגיהנם ושבע היכלין, מליין נחשים ועקרבים וחשוכא, דמתמן הוה
מתנבא פלעם חייבא, ועליהו אתמר (ישעיה נא ו) פי שמים פעשן נמלחו
והארץ פבגד תבלה, וככביא דלהון עליהו אתמר (שם לד ד) ונמקו כל צבא
השמים (תהלים קב כז), המה יאבדו ואתה תעמוד, ובאבנדא דלהון (שם צו
י) ישמחו השמים ותגל ה'ארץ דאתבריואו בשמא דיהו"ה.

אנפין אינון בארבע גוונין, אית בר נש (דף קכט ע"א) דאנפוי חורין מסטרא
דאנשי חיל, ואית בר נש דאנפוי סומקא מסטרא דיראי אלהי"ם,
ואית בר נש דאנפוי ירוקין מסטרא דאנשי אמת, ואית בר נש דאנפוי
אוכמין מסטרא דשונאי בצע, לקבליהו ארבע אחרנין מסטרא דמסאבו
פלהו חשוכין, אנפין מסטרא דימינא בישא עופרת, דמתרבין מליחה
חוורא, אינון עבים וגסים, ועינוי גסים ועבים, וגופיה עב וגס, מסטרא
דימינא מוחא, חוורא פכספא, זרע אברהם אוהבי (ישעיה מא ה), ומאן דאיהו
אנפוי וגופיה וכל אברין דיליה גסין ועבים, איהו עצל פבד חשוף,
ומסטרא דהאי ליחה אתמר באברהם (בראשית טו יב) ותדמה נפלה על אברם,
והנה אימה חשכה גדולה נפלת עליו, והאי ליחה איהו זיהמא דהטיל
נחש בחתה, ומסטרא דיליה תקבד העבדה (שמות ה ט), ומסטרא ולא שמעו
אל משה מקצור רוח ומעבודה קשה (שמות ה ט), ומסטרא ויכבד לב
פרעה (שם ט ז) ועבדיו, ואיהו כובד המס וכובד המלאכה.

אנפין ירוקין, אינון מסטרא דמרה, ירוקין חשוכין, והאי בר נש איהו
קל, בהפוכא דליחה דאיהו פבדה, האי קל והאי פבד, האי פתי
לביש והאי פקחא לביש, האי מזקין במהירו ואקדים פסיבו, והאי קשיש
בסיבו, ואיהו מאוחר בסיבו, האי אתעבד פתי למפתי בני נשא ברמאות,

בגין דאיהו מסטרא דנחש הקדמוני דמפתי לכגי נשא, אסתמר מגיה,
והאי ירוקא פקיחא לביש, האי פל מה דאית בלביה שפיף לבר, והאי
גניז לון לגאו, האי פל עובדוי בעפוכא, ודא כל עובדוי במהירו, ואיהו
יבש גופא ואנפין וכל אברין דיליה, בהפוכא דאחרא, בגין דגיהנם דאיהו
מרה ירוקא אוקיד ביה דאיהו פלעס, פעסן איהו ודאי, דאוקיד ביה נורא
לפום שעתא ומיד שכיף, הכי פל עובדוי בעי למעבד במהירו, ואחרא
דאיהו פבד בנחת, דא בהפוכא דדא, דא נחש ודא שרף, דא מיא ודא
אשא, מיא דמי טופנא דחביל כל בשרא, האי אחרא מגיה גפריית ואש.
אנפין סומקין מסטרא אחרא, האי אתחזי בינוני לא גס ולא יבש, האי
אתאדם מסטרא דמאדים, אושיד דמא איהו, אסתמר מגיה, ותריין
אינון בהפוכא סומק ואופם, דא בינוני במתקלא, ודא בהפוכא מסטרא
אחרא, דא שמחן ודא עציב, שמחן מסטרא דדס, שחוק הפסיל, ודא
עציב מסטרא דמרה אוכמא, דא גזיל ושפיף דמא, ואיהו וותרן, ודא
פניש קובץ על יד.

מסטרא דדכיו בהפוכא, אנשי חיל אנפין חורין מסטרא דמוחא, יראי
אלהי"ם מסטרא דלבא, אנשי אמת מסטרא דפומא, שונאי
בצע מסטרא דגופא, והא אוקמוה אנשי חיל יראי אלהי"ם אנשי אמת
שונאי בצע מסטרא דאדני, שעור ומדה דלהון יהו"ה מלגאו ומלבר,
י אתלבש באנשי חיל ודא מוחא דתמן חכמה, ה' ביראי אלהי"ם דאיהו
לבא, ותמן דחילו ורחימו דאינון י"ה בימינא ובשמאלא, ואינון נסתרות
במוחא ובלבא, ו' אתלבש בפומא מסטרא דאלין דאינון אנשי אמת, ה'
אתלבש בגופא מסטרא דאלין שונאי בצע, ואינון תורה ומצוה, ועליהו
אתמר וה'נגלות.

אנפין עגולין מסטרא דנקודי, דאינון קמ"ץ פת"ח צר"י סגו"ל שב"א
חל"ם חר"ק שר"ק שור"ק, מלכות עגולא דכלהו. תא חזי,
תשע זמנין יהו"ה, בכל ספירה וספירה נקודה דיליה, ואיהו יהו"ה
במלכות בלא נקודה, ואלין אינון נקודין דמחייבין כל ספירה וספירה,
תשע נקודין אינון חד יהו"ה בקמ"ץ, תננינא יהו"ה בפתח, תליתאה
יהו"ה בצירי, רביעאה יהו"ה בסגו"ל חמשאה יהו"ה בשב"א, (דף
קכט ע"ב) שתיתאה יהו"ה בחל"ם, שביעאה יהו"ה בחיר"ק, תמינאה
יהו"ה בשלש נקודות, תשיעאה יהו"ה בשור"ק, מלכות יהו"ה פלילא
מפללהו. קמ"ץ אתקרי בנקודה דאד מסטרא דכתר עלאה דאיהו סתים
בקמ"ץ, דאיהו סתים במחשבה, דלא ידע בר נש מה דאית בגויה,

ומאן דאיהו לגו סתים במחשבה, עלת העלות קרינן ליה. ואתקרי פתח פנקודה דא — מסטרא דחכמה, דבה אתפתח ואתגליא מחשבה סתימא, כגוונא דא לעילא פדיוקנא דא, לתתא פדיוקנא דא ותרין נקודין אתגליאו באימא, בכתרא עלאה סתימין אינון, ואתעבידו צרי יהוה, עלייהו אתמר (בראשית ב ז) ויצר יהוה, פי בניה יהוה צור עולמים (ישעיה כו ד). צייר תרין עלמין עלמא דין ועלמא דאתי.

כגו"ל דא חסד, ביה שכינתא איהו סגולת"א לעילא, סגו"ל לתתא, סגולתא ורחימא מסטרא דימינא, שב"א כגוונא דא : מסטרא דשמאלא, פי בא"ש יהוה נשפט (שם טו טז), ותפול שבא ותקחם (איוב א טו), שבה עמדי (בראשית כט ט) דאיהי שכינתא דאתקרי שב"א מסטרא דשמאלא. ואתקרי חל"ם כגוונא דא מסטרא דעמודא דאמצעיתא, משם רועה אבן ישראל (שם מט כד), אבן מאסו הבונים היתה לראש פנה (תהלים קיח כב), כל מרגליתא יקרא איהי בחל"ם, הךא הוא דכתיב (שמות כח יט) לשם שבו ואחלמה, וביה ונחלמה חלום (בראשית מא מא).

חר"ק אתקרי מסטרא דשוקא ימינא כגוונא דא. ביה חקירה, החקר אלו"ה תמצא (איוב יא ז), ואיהו קרח הנורא, קרח מההוא נורא (יחזקאל א כב) דאיהו עמודא דאמצעיתא. שר"ק הוד אתקרי, כגוונא דא יהוה, מתמן אתקריאת שכינתא שר"ק, קשר המרפכה, ואיהו הוד דמשה, ביה אשתלימו חמשה בריחים לקרשי צלע המשפן השנית (שמות כו כז), פחושפן ה' דיליה, אשתאר ו"ד דו פרוצופין, עליה אתמר (שם טז) עשר אמות ארך הקרש, קרש, קשר.

שורק יוהוהו, דא צדיק, דאיהו קושר המרפכה, דאיהי שכינתא עם קודשא בריה הוא, הךא הוא דכתיב (ר"ה א כט יא) פי כל בשמים ובארץ, ודא דמפרגמין דאחיד בשמיא ובארעא, ועליה אתמר (ירמיה ב כא) ואנכי נטעתיה שורק כלה זרע אמת, זרע אמת הוא ודאי, דאתמר ביה (מכח ז כ) תתן אמת ליעקב, איהו זרע, ושכינתא עזר, הךא הוא דכתיב (בראשית ב יח) אעשה לו עזר כנגדו, כל אלין נקודין אתחייבו בשמא (ג"א אתחייב שמא) קדישא מסטרא דתשע ספירן, ומלכות פלילא דכלהו, אהבת פלולתיה (ירמיה ב ב), הא הכא אנפין עגולין דלעילא, נקידין כגוונא דין.

ואית אנפי רברבי, ואנפי זוטרי, אנפין דרחמי, ואנפין דזעם, דבהון וא"ל זועם בכל יום (תהלים ז יב), ובגין דא אמר למשה המתן לי עד שיעברו פנים של זעם, ומיד ועבור יהוה על פניו ויקרא, יהוה יהוה

א"ל רחום וחנון (שמות לד ו), דאינון ברזא דאת וא"ו, תלת עשר מכילן, א' דבאמצעיתא דוא"ו ארף אפים מאי אפים דיליה ו"ו, דבהון מאריף אנפין על חייביא, ומרחם על עלמא, ועלייהו אתמר (במדבר וכה) יאר יהוה פניו אליך ורחם, ישא יהוה פניו אליך, ה' ה' אינון כוונין דאנפין חוור וסומק, וחוטמא איהו אריף אנפין, יו"ד פומא כללא דתלת דרגין, י' חוט בעגולא, ו' לשון, ד' כללא דארבע תקונין שפון ושינים וחד וגרון.

תא חזי אתמר באדם (איוב יד כ) משנה פניו ותשלחהו, ומאן גרים ליה שנויא דאנפין, לשנאה ליה דלא ישתמודען ביה מארי דדינא, האי איהו שנוי מקום שנוי השם שנוי מעשה. ועוד נקודין אינון סגולין נהרין (ג"א בתרין) נקודה דאורייתא, ואינון נענועין דאתון, לקבל פרקין וערקין, דאינון נענועין דאברין דגופא. ואתקריאו באלין שמך, ק"דומיאל (ג"א ק"דמיאל) (ס"ק קמואל) מ"לכיאל צ"וריאל הא קמץ באתווי, פ"דאל ת"ומיאל ח"סדיאל הא פתח, צ"וריאל ר"זיאל י"ופיאל הא צרי, ס"מטוריה (דף קל ע"א) ג"זריאל (ג"א ג"בריאל) ו"ענאל ל"מואל הא סגול, ש"מעניאל ב"רכיאל א"הניאל הא שבא, ח"ניאל ל"הריאל (ג"א ל"הריאל) מ"חניאל הא חלם, ח"זקיאל ר"הטיאל ק"רשיאל (ג"א ק"דושיאל) הא חרק, ש"מועאל ר"עמיאל ק"ניאל הא שרק, ש"משיאל ר"פאל ק"דשיאל הא שרק, הא תמניא ועשרין שמך, דאתמר בהון (תהלים קיא ו) פח מעשיו הגיד לעמו, זכאין אנפין דנהרין בהון אלין שמך, ואינון לקבל י"ד פרקין דיד ימינא ולקבל י"ד פרקין דיד שמאלא, יהו"ה אלהינו יהו"ה, כוז"ו במוכס"ז כוז"ו, עלייהו אתמר (שמות ג א) לא יהיה לך אלהים אחרים על פני, ואם לאו עלייהו אתמר (משלי יא כא) יד ליד לא ינקה רע.

חוטמא אריכא, דא הוא בר נש דאית ביה רחמי, חוטמא קמיטא מארי דרוגנא איהו, חוטמא עקימא מסטרא דחויא איהו בכל אבר דחב בר נש ההוא חויא איהו כריכא תמן ועקים ליה, בין באודנין בין בעינין בין בחוטמא בין בפומא, ועליה אתמר (קהלת א טו) מעות לא יוכל לתקון וגומר, וכל פאבין דבני נשא דאינון תקיפין, דאתמר בהון (דברים כח נט) וחלים רעים ונאמנים, הוא דנשיף לון ההוא חויא בכמה נשיכין ביה הוא אבר דחב, עד דאתפרע מההוא חובא, ובגיניה אתמר אפילו נחש פרוף על עקבו לא יפסיק, לא יפסיק ביחודא בצלותיה, והא כתיב בכל פקודין (ויקרא יח ה) וחי בהם, ולא שימות בהם, אמר להם בגין דא אמרו אכל עקרב פוסק בגין דקטיל. תא חזי בחוטמא אית תרין נוקבין, מחד נפיק רוחא, ומחד נפיק תננא, הךא הוא דכתיב (דברים כט יט) פי אז יעשן

אף יהו"ה וקנאתו באיש ההוא, ברוחא קריר אמר (שמות טו ח) וברוח אפיף
נערמו מים, בתננא דסליק פּעשן אמר (שם) נשפת ברוחך פסמו ים.
אודנן אית בהון אדרין ואכסדרין, ועלייהו אמר דוד שיר למעלות,
דאינון פי גבוה מעל גבה שמר, וגבהים עליהם (קהלת ה ז), אי אינון
אטימין אודנן לתתא, הכי אינון אטימין תרעין דשמיעה לעילא לגביהו,
ואינון תרעין דאתמר בהון (תהלים סה ג) שומע תפלה, שמע ישראל (דברים ו
ד). מתמן צריך לכוונא בשמיעה. אמר ליה רבי אלעזר, אבא, והא שמיעה
באן אתר תליא לעילא.

אמר ליה ברי ראייה הוא פסא למזרח, דמתמן נהורא נפיק לעולם, פמה
דאוקמוה מארי מתניתין, מזרח משם האור יוצא לעולם, יהודה
איהו למזרח, ואתמר ביה (בראשית מט ט) גור אריה יהודה. מערב דא פומא
דמתן ערוב דכלא, ותמן מתערבין כל חיילין וכל דרגין, ומחנה אפרים
למערב, ומטה למערב בין צפון לדרום. שמיעה לקבל שלחן בצפון,
ותמן דחילו, הדא הוא דכתיב (חבקוק ג ב) יהו"ה שמעתי שמעך יראתי,
ומחנה דן לצפון, ואזן דמות אל"ף, דאתמר ביה אלף בינה, דאיה נמי
עוז לצפון. ריחא לדרום, ריח נוח ליהו"ה (ויקרא א ט), ואית לחוטמא תרין
נוקבין, כלין מדינא ורחמי, ואינון י' י', חוטמא ו' באמצעיתא, תרין
צנורות אינון דיליה, ואתמר לגבי מחנה ראובן לדרום ראו בן, תרין
נוקבין דחוטמא אינון לקבל לאה ורחל, חוטמא בארע מישור בינייהו
דא יעקב.

אמר ליה רבי אלעזר, אבא, מנא לך דאימא (ג"א דבינה) איהי לצפון, ובה
תליא שמיעה, אמר ליה ברי חמשין תרעין אנון דבינה, ובה
מיחדין כ"ה כ"ה אתון תרין זמנין בכל יומא, וישראל איהו בן י"ה,
בינה ודאי פללא דתלת אתון אבא ואימא וברא, ובגין דא שמיעה בה
תליא, לית תקונא מאלין ארבע אתון דלא אתפילין בה עשר ספירן,
דאינון יו"ד ה"א וא"ו ה"א, וארבע אתון דאינון יהו"ה איהו לא אשפני
בכל אתר, איהו שמע דשמאלא (דף קל ע"ב) לישראל, ואסתפל בימינא
עלייהו, ובדרום איהו מרחף עלייהו, הדא הוא דכתיב (בראשית א ב) ורוח
אלהים מרחפת על פני המים, ובמערב איהו ממלל עמהון, שנויין אינון
במאני דגופא, אבל ביה לית שנויא כלל, הדא הוא דכתיב (מלאכי ג ו) אני
יהו"ה לא שנית.

ובב"ר אבר ואבר (דאיהו גרא דכל פקודא) בעי בר נש לאמלכא לקודשא בריה
הוא, ולתקנא ליה אתר דכניא ונקיאי לשריא ליה תמן, ובגין דא

צריך בר נש לבערא מניה מכל אבר ואבר, כל מחשבין וכל ההורין
בישין דטנופין דאינון קליפין, וצריך לאוקדא לון בכל פקודין פשרין,
דשרין על כל אבר ואבר דאינון גרות, דכל פקודא גר אתקריאת, הדא
הוא דכתיב (משלי ו כג) כי גר מצוה, גר יהו"ה נשמת אדם (שם כ כז), ובה צריך
למהוי (שם) חופש כל חדרי בטן, ולבערא מניהו שאור וחרמין מוץ ותבן,
שאור וחרמין מן העפה (ג"א הטפה), מוץ ותבן מן החטה, לשריא תמן י"ה,
י בעפה דאיהי טפה, ה בחטה, דאיהי לבערא חט מן ה' דאשתארת
סלת נקיה.

דבר פקודא דשריא על כל אבר ואבר אית לה שם ידיע, וכל חיילין
ומשרין דמלאכין דתליין מניה, פלהו אתפנשו ללהוא אבר, ונטרין
ליה מפל מרעין בישין, ומאן דחליף לון או קרא לון באבר דלאו דלהון,
ולאו אינון ממנן עלייהו, איהו אכחיש סדורא דעובדא דבראשית, ולאו
מתפנשין לגביה, למלפא דשוי ממנן על מלכותיה, ופליג לון על כל
אתר ואתר, ואמר לון אנת תהא ממנא על אתר פך וכף, ואנת פך וכף,
ולכל חד שוי ליה באתר ידיע, ובמלה ידיע, לית ליה חלוף באתר אחרא.
אבר קודשא בריה הוא דשלטנותיה בכל אתר פנשמטא דשלטנותה על
כל אבר ואבר, מלא כל הארץ כבודו, בכל אתר דקרי ליה בר נש
עני ליה, אלא אם ההוא אתר דההוא אבר איהו פגום בחובה דעביד בר
נש, קודשא בריה הוא לא שריא בההוא אבר, דעליה אתמר (ויקרא כא יח) כל
אשר בו מום לא יקרב.

ואברין דבר נש פלהו אינון מסודרין על סדרי בראשית, ובגין דא אתקרי
בר נש עולם קטן, ומאן דאמליף לקודשא בריה הוא על כל
אבר ואבר, פאלו אמליף ליה על כל עלמא, ואגרא דבר נש דאמליף ליה
על כל אבר ואבר לא אתיהיב רשו לגלאה, דאלין אינון טעמי מצוות
דלא אתיהיבו לגלאה, בגין דלא יהא בר נש עובד לקודשא בריה הוא
על מנת לקבל פרוס, אבל ברי מלין אלין דלא צריכין לאתגלגא, יהון
טמירין בלבך, עלייהו אתמר (ישעיה כג יח) לאכול לשבעה ולמכסה עתיק,
מלין עתיקין דלא אתמסרו לגלאה יהון טמירין בלבך.

הא חזי פד בר נש מתעטף בעטופא דמצוה, ומנח תפלין, וקרי ליה
בקריאת שמע, הא תקין ליה פרסיא בעטופא דמצוה, והא אוקמוהו
והוכן בחסד פסא (שם טו ה). ובתפלין איהו מעטר ליה, הדא הוא
דכתיב (יחזקאל כד יז) פארף חבוש עליך, וקרא ליה בקרא לשריאת על פרסיא
דתקין ליה שמע ישראל, הכי קודשא בריה הוא מתקן ליה בההוא עלמא

פֿרסֿיאַ וְעֵטְרָה, וּכְמָה דְאִיהוּ נְחִית לִיה תַּמָּן, וּיקום פֿרסֿיאַ בְּגִינְיָה, וְאַמְלִיף לִיה עַל פֿל מְלֶאכִין (ג"א ח"ל"ן) וּמִשְׁרִיין דְתַמָּן, הִדָּא הוּא דְכְתִיב (בראשית א כו) וַיְרִדוּ בְדִגְתַּת הַיָּם וּבְעוֹף הַשָּׁמַיִם וְגוֹמֵר, וְרָזָא דְמִלָּה (שמואל א ב ז) כִּי מִכְבְּדֵי אֲכַבְדּוּ וּבִזּוּי יִקְלוּ.

וּכְמָה דְנְחִית (ס"א דְמַנְיִן) לִיה בְּכַמְה נְגוּנִין דְשִׁירוֹת תּוֹשְׁבֵחוֹת וְהוֹדָאוֹת, הִכִּי כַד סְלִיק לְעֵילָא פְלָהוּ חִינוּן דְמִרְפְּכוֹת, וּמִשְׁרִיין דְמִלֶּאכִין קְדִישִׁין, דְחִיּוֹת וְאוֹפְנִים וּשְׁרָפִים, פְּתַחֲחִין לִיה (ג"א פֿרִישׁוֹן) גְּדַפִּיָּהוּ בְּחִדּוּא בְּנִגּוּנָא לְקַבְּלָא לִיה, הָא הִכָּא אֲגָרָא דְצְלוֹתָא וְתַקּוּנֵין דִּילָּה דְאִיהִי פֿקוּדָא חֲדָא.

פֿקוּדָא דְבְרִית מִילָּה, בְּגִזִּירוֹ דְעֵרְלָה וּפְרִיעָה, פְּמָה דְאִיהוּ אַעֲבַר מֵהֵוּא אֲבָר פֿל אֵלִין קְלִיפִין דְאַלְהִים אַחֲרִים, וְתַקִּין בִּיה אֶתֶר לְשִׁרְיָא בִּיה שְׂכִינְתָא תַּמָּן, דְאִיהוּ אוֹת בְּרִית מִילָּה, הִכִּי קוּדְשָׁא בְרִיף הוּא כַד נִשְׁמַתִּיה (דף קלא ע"א) סְלִיקַת לְעֵילָא, הִדָּא הוּא דְכְתִיב (דברים ל"ב) מִי יַעֲלֶה לְנֹו הַשָּׁמַיִמָּה, קוּדְשָׁא בְרִיף הוּא אַעֲבַר מִנִּיה פֿל מְלֶאכִי חַבְלָה וּמִקְטֹרֶגִין דְלֹא יִקְרְבוּ לְגַבִּיה בְּגִין דְשִׁמָּא דִּיהו"ה שְׁרִיא עֲלִיה דְתִשְׁפַּח לִיה בְּאֵלִין תִּיבִין מִי יַעֲלֶה לְנֹו הַשָּׁמַיִמָּה, רֵאשִׁי תִיבּוֹת מִילָּה, וְסוֹפֵי תִיבּוֹת יְהו"ה, בְּשִׁמְיָה סְלִיק לְעֵילָא נִשְׁמַתִּיה, וּבְהֵוּא זְמַנָּא יִתְקַיִים בִּיה (שם כח ז) וְרָאוּ פֿל עַמֵּי הָאָרֶץ כִּי שָׁם יְהו"ה נִקְרָא עֲלֵיף וַיִּרְאוּ מִמֶּךָ, וּכְמָא דְאִיהוּ מִקְבֵּל עֲלִיה פֿל פֿקוּדֵין דְעֵשָׂה, בְּדַחִילוֹ וְרַחֲמֵי, הִכִּי אֲמַלִּיכִין לִיה לְעֵילָא חֲזִילִין וּמִשְׁרִיין, עַל אֵלִין עֲלִמִין דְתַקִּין לִיה קוּדְשָׁא בְרִיף הוּא לְעֵילָא, וּמִקְבְּלִין לִיה עֲלִיָּהוּ בְּדַחִילוֹ וְרַחֲמֵי דְמֵאֲרִיהוּן.

וּבְזַמְנָא דְבַר נִשְׁ אֲשַׁתְּדַל בְּאוּרִיָּתָא דְאִיהוּ אוֹר, וּבְמַצְוֶה דְאִיהוּ נֵר, כְּאֵלוּ נְהִיר עֲמוּדָא דְעֲנָנָא בִימָמָא קֳדָם יְהו"ה, וְעֲמוּדָא דְאֲשַׁתָּא בְּלִילְיָא, הִכִּי בְּגוּוּנָא דָא כַד אֲזִיל לְהֵוּא עֲלִמָּא, מַה פְּתִיב בִּיה (שמות יג כא) וַיְהו"ה הוֹלֵף לְפָנֵיהֶם יוֹמָם בְּעַמּוּד עָנָן לְנַחֲתָם הַדֶּרֶךְ, וְלַיְלָה בְּעַמּוּד אֵשׁ לְהָאִיר לָהֶם, לְמָאן לְנִשְׁמָה וְרוּחָא וּנְפִשָׁא דִלִּיה, דְאִינוּן לְקַבֵּל כַּהֵן לוֹי וַיִּשְׂרָאֵל, וּכְלָא בְזַכּוֹ דְאוּרִיָּתָא דְאִיהִי אוֹר וְנֵר.

וְכַרְמֵי מָאן דְנִטְרִיר שְׁפַת וְאוֹקִיר לִיה וּמַעֲנַג לִיה בְּגִין יִקְרָא דְקוּדְשָׁא בְרִיף הוּא, הִכִּי קוּדְשָׁא בְרִיף הוּא יְהִיב לִיה אֶתֶר לְעֵילָא בְּנִיחָא דְלֹא טָרַח בִּיה, וְנַח תַּמָּן מִכָּל טָרַח דְהֵאֵי עֲלִמָּא דְטָרַח בְּכַמְה גִּלְגוּלִין וְעוֹבְדִין, בְּרִי תָא חֲזִי, פֿל פֿקוּדֵין אֵלִין תַּלְיִין בְּדִיוֹקְנָא דְמִלְּפָא, וְאִית פֿקוּדֵין דְאִינוּן עַל מְנַת לְקַבֵּל פֿרַס, וְתַלְיִין מְדִיוֹקְנָא דְהֵוּא נַעַר דְלְעֵילָא, וְצִרְיָה לְפִרְשָׁא פֿל פֿקוּדֵין דְאִינוּן בְּדִיוֹקְנָא דְמִלְּפָא.

אִית (א"ל"ן) דְתַלְיִין מְרִישָׁא, וְאִית (וּאֵל"ן) דְתַלְיִין בְּעֵינֵינִין, וּכְמָה מְלֶאכִין וּמִשְׁרִיין עֲלָאִין דְאִינוּן עֵינֵי יְהו"ה מְמַנָּן עֲלֵיָּהוּ, וְאִית פֿקוּדֵין דְתַלְיִין מִן אוּדְנִין, וּכְמָה מְלֶאכִין דְאֶתְקִרְיָאוּ אֲזַנֵּי יְהו"ה מְמַנָּן עֲלֵיָּהוּ, וְאִית פֿקוּדֵין דְתַלְיִין מְאֲנִפִין, וּכְמָה מְלֶאכִין דְאֶתְקִרְיָאוּ פְנֵי יְהו"ה מְמַנָּן עֲלֵיָּהוּ, דְאֶתְמַר בְּהוּן (יחזקאל א ט) וְאַרְבַּעַה פָּנִים לְאַחַד, וְאִית פֿקוּדֵין דְתַלְיִין מְחוּטָמָא, וּכְמָה מְלֶאכִין דְאֶתְמַר בְּהוּן (תהלים קד ד) עוֹשֶׂה מְלֶאכִיו רִוּחוֹת מְמַנָּן עֲלֵיָּהוּ, וְאִית פֿקוּדֵין דְתַלְיִין מְפּוּמָּא, וּכְמָה מְלֶאכִים דְמְמַנָּן עַל קָלִין דְאוּרִיָּתָא וְעַל דְבוּרִין, דְאֶתְמַר בְּהוּן (קהלת י כ) כִּי עוֹף הַשָּׁמַיִם יוֹלִיף אֶת הַקּוֹל וּבַעַל כְּנָפָיִם יִגִּיד דְבַר, וְאִית פֿקוּדֵין דְתַלְיִין מִיּוֹדֵי דְמִלְּפָא, וּכְמָה מְלֶאכִין מְמַנָּן עֲלֵיָּהוּ דְאֶתְקִרְיָאוּ יְדִין, הִדָּא הוּא דְכְתִיב (יחזקאל א ט) וַיְדִי אָדָם מִתַּחַת כְּנָפֵיהֶם, וְאִית פֿקוּדֵין דְתַלְיִין מְגוּפָא פְּעַנְבִין דְאֶתְפְּלָא. אָמַר לִיה רַבִּי אֶלְעָזָר, אָבָא, וְהָא לְעֵילָא הָא אוֹקְמוּהָ דְלִית גּוּף וְלִית גּוּיָה, אָמַר לִיה בְּרִי, לְעֵלְמָא דְאַתִּי אֶתְמַר דְאִיהִי אֵימָא עֲלָאָה, אֲבָל לְתַתָּא אִית גּוּפָא בְּעֵלְמָא דִין דְאִיהִי שְׂכִינְתָא תַּתָּאָה, וּגּוּפָא אִיהִי אוּרִיָּתָא, דְמִינָה תַּלְיִין פֿל פֿקוּדֵין, וְאִית פֿקוּדֵין דְתַלְיִין מְאוֹת בְּרִית, וּכְמָה מְלֶאכִין מְמַנָּן עֲלֵיָּהוּ דְאֶתְקִרְיָאוּ מְאֲרֵי דְאוֹתוֹת, דְאֶתְמַר בְּהוּן (בראשית א יד) וְהָיוּ לְאוֹתוֹת, וְעֲלֵיָּהוּ אֶתְמַר לְמִשְׁה (שמות ג יב) וְהָא לֶף הָאוֹת, וְהֵאֵי אִיהוּ אוֹת דְכָל צְבָא הַשָּׁמַיִם מְמַנָּן עֲלִיה, וְאִית פֿקוּדֵין דְתַלְיִין בְּרַגְלִין, וּכְמָה מְלֶאכִין מְמַנָּן עֲלֵיָּהוּ, דְאֶתְמַר בְּהוּן (יחזקאל א יד) וְהַחֲלוֹת רְצוּא וְשׁוֹב, וְאֶתְמַר בְּהוּן (שם ז) וּרְגַלְיָהֶם רָגַל יִשְׂרָאֵל, וְהִכִּי תַלְיִין פְּלָהוּ מְגוּפָא, בְּשַׁעֲרָא דְתַלְיָא מְרִישָׁא, וְכָל נִימָא וְנִימָא אַחֲזִי דְאִיהוּ מְלֶאכֶף דְתַלְיָא מְרִישָׁא.

וְכַרְמֵי מָאן דְפִשְׁע בְּפֿקוּדָא, כְּאֵלוּ פִשְׁע בְּדִיוֹקְנָא דְמִלְּפָא, זַכָּאָה נִשְׁמַתָּא דְאִיהִי בְּדִיוֹקְנָא דְמֵאֲרִיָּה, דְמִקְיִים פֿקוּדֵין אֵלִין, דְמִינָה תַּלְיִין פֿל מְלֶאכִין אֵלִין דְאֶתְקִרְיָאוּ עֵינֵי יְהו"ה אֲזַנֵּי יְהו"ה, וְכָל תַּקּוּנֵין וְחֲזִילִין וּמִשְׁרִיין דְגּוּפָא דְלְעֵילָא, וְכַד סְלִיקַת נִשְׁמַתָּא פֿל אֵלִין חֲזִילִין סְלִקִין עֲמָה, וְכַד נַחְתָּא פֿל אֵלִין חֲזִילִין נַחְתִּין עֲמָה, אִיהִי סְלָם, וְהֵנָּה מְלֶאכִי אֵלֵהִים (בראשית כח יב) סְלִקִין וְנַחְתִּין בְּהָ, בְּהָ מִמֶּשׁ, וְכַד סְלִקָא, קָלָא נְחִית בְּרוּמֵי רְקִיעֵין לְכָל חֲזִילִין וּמִשְׁרִיין, הִבּוּ יִקְרָא לְדִיוֹקְנָא דְמִלְּפָא.

מְצוּהָ (דף קלא ע"ב) דְכָל פֿקוּדָא, בִּיה שְׁרִיא יְהו"ה, הוּא אֲשַׁתְּפַח בְּכָל אֲבָר וְאֲבָר, הוּא אֲשַׁתְּפַח בְּאַרְבַּע גּוּוּנֵין דְשַׁעֲרָא וּבְאַרְבַּע גּוּוּנֵין דְעֵינָא, וּבְאַרְבַּע אֲדָרִין דְאוּדְנָא, וּבְאַרְבַּע גּוּוּנֵי דְאַנְפִין, וּבְקָלָא וּבְדְבוּרָא וּבְקִרְיָאָה וְאַמְרָה, (ובעשה דריון) וּבְכָל אֲבָר וְאֲבָר דְגּוּפָא אִיהוּ יְהו"ה, מְמַנָּא עַל כָּל מְצוּהָ וּמְצוּהָ, דְבִיה מְצוּהָ בְּאִתְּ בִּשׁ, מִ"צ י"ה, פֿ"ץ ו"ה, הָא מְצוּהָ

יהו"ה, מצפין, יהו"ה בא"ת ב"ש מצפין. וברי, כל אברין אתקריאו פנויין לשמא דיהו"ה, וכל מלאכין דתליין מההוא אבר פלהו סלקין ונחתין בשליחותיה, וכל מאן דקרא למלאכין ולכנויין ולא בההוא אבר דממנא עליה, לית סליק פעולה בידוי.

רישא איהו פנויין דשם אהי"ה, וכל מלאכין, וממנן דהויות, מהכא תליין, וביה שאלין מלאכין איה מקום כבודו להעריצו, אי"ה רשים באהי"ה, ותמן הי"ה דסליק בחושפן כ' דאיהו פתר, איהו רשים בא"ב ג"ד ה"ו ז"ח ט"י, (אהי"ה) אל"ף ה"א יו"ד ה"א איהו רזא דעשר אתון מעילא לתתא, האי איהו פתר בריש פלהו שמקון, ולעילא מגיה יו"ד ה"י וא"ו (נ"א ו"ה) ה"י, אל"ף דל"ת נו"ן יו"ד, לעילא מגיה יו"ד ה"א וא"ו ה"א, וכלהו סלקין לארבעין ותריין אתון, ואלין אינון אתון דאתבריאו בהון שמיא עלאין, וארצות החיים, דאלין אתקריאו שמי השמים, ומאן דברא בהון פלא, אומנא דכלא, עלת העלות מתעלה על פלא, הוא בריף לכלא, ולעילא מפל ברכאן, הךא הוא דכתיב (נחמיה ט ה) ומרומם על כל ברכה ותהלה, ולא צריך איהו ברכאן מאתרא, דלית עליה מאן דאשפע ליה.

ברי אית פקודין דתליין ברגלין, דאתמר בהון (יחזקאל א ט) ורגליהם רגל ישרה, (שם ט) על ארבעת רבעיהם, בלקתם ילכו, דא אדנ"י, דעליה אתמר (תהלים פה יד) צדק לפניו יהלף וישם לדרך פעמיו, ואינון מאת אדנים למאת הכפר, דנחתין למאה ברכאן, ודא ק' מן צדקה דאיהי צלותא, צ' תשעים אמנים, ד' ארבע קדושות, ק' מאה ברכות, ה' חמשה חומשי תורה, ויהי צדקה איהי אימא עלאה, צדק אימא תתאה, דאתמר בה (שם) צדק לפניו יהלף, (ישעיה מא ב) צדק יקראהו לרגלו, דא דינא ודא רחמי, צדק אימא תתאה, צדקה אימא עלאה.

בר פקודין דהליכה תליין ברגלין, פגון הליכה לבי פנישתא, הליכה לברית מילה, הליכה למת מצוה, או לכל הליכה דמצוה, והאי פקודא דברית מילה תליא בצדיק, וצדקה בידין מן נתן תתן, כל פקודין אינון משולבין אלין עם אלין הךא הוא דכתיב (שמות כו יז) משולבות וכו', וכן תפלין תליין ברישא ובידא שמאלא, ציצית על כתפא, מצות ללמוד וללמד בפומא, וכן צלותין תליין בפומא, והכי מצות שופר ברוחא דנשיב ביה בפומא, וההוא רוחא אתעביד קלא, וכן קרבנין דאינון ריח נחת ליהו"ה תליין בחוטמא, ואעי בוסמין דאבדלתא, וכל דינין תליין בדבורא,

וכן בעינין, פמה דאוקמוהו מארי מתניתין אין לדיין אלא מה שעיניו ראות.

ואית פקודין דתליין בשמיעה פגון קריאת שמע, או פקודין אחרנין, דאתמר בהון אם השמיע לאזנו יצא, ודא תקיעת שופר, סוף סוף באלין אברין תליין כל פקודין, אלא פקודא דיראה ואהבה אלו תליין במוחא ולבא, וכל פקודין דעשיה פגון סופה ולולב תליין בידין, ובאלין תקונין (ס"א פקודין) צריך בר נש לאשתמודעא כל מלאכיא דאתקריאו עיני יהו"ה אזני יהו"ה, ואינון דאתמר בהון (תהלים קד ד) עושה מלאכיו רוחות (משרתיו אש לוחם), דתליין בחוטמא, ומלאכין דאתמר בהון (קהלת יב) כי עוף השמים יוליך את הקול דתליין בקלא, ובעל פנפים יגיד דבר (שם) דתליין בדבורא, ומלאכים דתליין בעשיה, פגון וידי אדם (יחזקאל א ד), ומלאכין דאתקריאו אותות, דתליין בצדיק (דף קלב ע"א) דאתמר בהון (ירמיה י ב) ומאותות השמים אל תחתו, ומלאכין דתליין ברגלין, דאתמר בהון (יחזקאל א יד) והחיות רצוא ושוב, ונענועא דכלהו יהו"ה, וצריך למנדע נקודה דיליה, בכל אבר ואבר נקודה דאתחייב למלאכא דאיהו (אור) מים, ולמלאכא דאיהו אש, ולמלאכא דאיהו רוח, דכל נקודין אינון אשא ורוחא ומיא, מלכות עפר מאנא דכלהו עלאין דתליין מספירן, וילתתא הכי אית מלאכין דתליין מפסא ומלאך ואופן, דמתמן נשמה ורוחא ונפשא, גופא מאנא דכלהו, מיכא"ל איהו מיא, ואיהו ממונה על גמא, ובגין דא פד אעבר משה לישראל בנימא, ביה שפח לקודשא בריף הוא, הךא הוא דכתיב (שמות טו יא) מי כ'מוף בא'לים יהו"ה, גבריאל"ל ממונה על אשא, אוריאל"ל על רוחא, רפאל"ל על עפרא, מאלין תליין פמה רבי רבון דמלאכיא דתליין מנייהו.

ברי, אגרא דאלין פקודין דתליין באלין אברים, הוא דמאן דמיחד לקודשא בריף הוא, בשכינתיה בהאי עלמא, קודשא בריף הוא מזווג ליה בבת זוגיה לההוא עלמא, ומאן דקריב ליה לשכינתיה קרבנא, קודשא בריף הוא מקרב ליה בבת זוגיה, ומאן דעביד ליה פי מקדשא, הךא הוא דכתיב (שם כה ח) ועשו לי מקדש, קודשא בריף הוא עביד ליה בההוא עלמא בית לדיירא (ליה) תמן דאיהו קדש קדשין, ומאן דעביד ליה ספה, קודשא בריף הוא מספך עליה בההוא עלמא, ואגין עליה מפל מלאכי חבלה פד נפיק מהאי עלמא ואזיל לההוא עלמא.

וכר מאן דמברך לקודשא בריף הוא, ומקדש ליה בצלותיה בהאי עלמא, קודשא בריף הוא מברך ליה בההוא עלמא, ומקדש ליה, ולית

קדושה פחות מעשרה, אוף הכי עביד ליה קודשא בריה הוא עשרה חופות בגן עדן, דקדושין דקודשא בריה הוא עם שכנתיה, אינון קדוש קדוש קדוש, ושבע ברכאן דיליה אינון בקריאת שמע, בשחר שתיים לפניה ואחת לאחריה, ובערב שתיים לפניה ושתיים לאחריה, הא שבע, ויחוד דילה שמע ישראל, והכי קודשא בריה הוא מברך ליה ולכלה דיליה, ומקדש ליה עמה בקדושה, ומייחד תרוניהו, וכלא מדה פנגד מדה.

סוף סוף בכל מה דאשתדל בר נש בפקודי דקודשא בריה הוא, בגיגיה ובגין שכנתיה, הכי אשתדל קודשא בריה הוא בגין בר נש ובת זוגיה בההוא עלמא, זכאה חולקיה מאן דישתדל למעבד רעותיה, דלית פומא יכיל למימר אגרא דיליה בההוא עלמא דאיהי לדרי דרין, בר נש עביד לקודשא בריה הוא רעותיה דאיהו לפום שעמא בהאי עלמא, ובגין ליה בגיגיה ביה, קודשא בריה הוא בגין ליה לבר נש בעלמא דיליה בגיגיה לדרי דרין, זכאה מאן דשריא ליה בכל אבר ואבר דיליה למעבד ליה אתר לשריא תמן, ולאמלקא ליה בכל אבר ואבר, דלא יהא ביה אבר פנוי מגיה, דאם חסר אבר חד דלא שריא עליה קודשא בריה הוא, בגין ההוא אבר אתחזר לעלמא בגלגולא, עד דאשתלים באברין דיליה, למתויה פלהו שלמין בדיוקנא דקודשא בריה הוא, דאם חסר חד לאו איהו בצלמו דקודשא בריה הוא.

פומא עקימא לא שריא ביה קודשא בריה הוא דאיהו מום, פל שפן אם דבורא דיליה עקים, עליה אתמר (קהלת א טו) מענת לא יוכל לתקון, פומא ולבא אינון לקבל אורייתא דבכתב ואורייתא דבעל פה, קלא ודבור דנפיק מתרוניהו איהו ו"ה, צריף לאפקא ליה בדחילו ורחימו די"ה, ואם לאו, לא שריא תמן יהו"ה.

שפון אריכין מסטרא דאנשי חיל, רחבין מסטרא דיראי אלהים, שפון בינוניים מסטרא דאנשי אמת, זעירן בעגולא מסטרא דשונאי בצע, פמה קלין ודבורין נפקין מפומא מזיד דנפקין מפומי פמה מלאכים דאתקריאו עופין נטלין מלולין דפומא. חמש תקונין אינון בפומא, דאתמר בספר יצירה, אחה"ע בומ"ף גיכ"ק דטלנ"ת זסשר"ץ, ובהון (דברים כו) אבנים (דף קלב ע"ב) שלמות תבנה לקודשא בריה הוא בכמה צלותין ופולחנין, ועלייהו אמר יעקב וישפכ במקום ההוא (בראשית כח יא) וישפכ וי"ש כ"ב אתון במקום ההוא, י"ש (משלי כא) להנחיל אוהבי יש, כ"ב בך יברך ישראל (בראשית מח כ), בך בטחו אבותינו (תהלים כב ה), כי בך

ארוץ גדוד (שם יח ל), ובך בחר יהו"ה (דברים ז ו), אשר נשבעת להם בך (שמות לב יג), נגילה ונשמחה בך (שיר א ד), בהון ברוך יהו"ה ממקומו (יחזקאל ג יב).

דיקנא, בספר בן סירא, קליל דקן קורטמן, עב דקן איהו ברבויא דליחא בלחותא דיליה, ובגין דא איהו פתיא שטיא, (אמר רבי שמעון) מאן דלית ליה דיקנא באנפוי ובפומי אלא זעיר, הוא פקחא (פסיקא), דמרה ירוקא איהי אתגברת עליה, ולית ביה לחותא כלל, דיקנא בינונית דא איהו איש תם, דעתיה שלים, מאן דלית ליה דיקנא באנפוי כלל, מרה קריא ויבשתא אתגברת עלוי, לית ביה לחות וחמימות כלל, מארי דעציבו איהו, עובדוי כאתתא.

תא חזי אית בני נשא דממללן פנענועא דעינין, ואחרנין פנענועא דידן, ואחרנין פנענועא דרישא, ואחרנין פנענועא דגופא, ואחרנין פנענועא דרגליו, דא איהו דבכל אתר דנשמתייה ביה, תמן עביד נענועא יתיר בההוא אתר.

אמר ליה רבי אלעזר, אבא, וכי נשמתיא לא איהי באתר ידיעא בלבא, ואתפשטותה בכל אברין דלבא, אמר ליה ברי, והא כתיב ביה (ירמיה יג) ותגל מרגלותיו ותשכב, כפום עובדוי דבר נש הכי נפיק לה מאתרהא, ונחית לה לבר מאתרהא, פגוונא דשכנתא דאתמר ביה (ישעיה נא) ובפשעייכם שלחה אפכם, ותיובתא שלימתא, מאן דאתיב לה לאתרהא דהות בקדמיתא, דבזמנא דנשמתיא איהי בלבא אתקריאת מטרוניתא, פד נפקת מלבא לא אתקריאת מטרוניתא, כפום חובוי דבר נש הכי נחית לה מדרגא לדרגא ומאבר לאבר, עד דנחית לה לרגלוי, וכפום זכרון דיליה הכי סליקת, עד דסליקת לאתרה, ובגין דא בכל אתר דנחתת, תמן עבדת תנועה יתרה בההוא אבר יתיר מאתריין.

שרטוטין דידן אשפחנא דאינון פענפין דאילנא, מנהון אריכין, מנהון קצרין, מנהון משלכו, מנהון בעגולא זעירין.

אשפחנא ברזא דמתניתא, דטורין רמאין עמיקין, גו סוספיתא, קונטרסא, קטרא דקטריין, תמן הנה חד אוכמא בלא רגליו, מפכפך הפוכין, גוף טריף, פד הנה יתיב אזיל, פד הנה אזיל יתיב, פד הנה אזיל מהפך טורין, פד הנה יתיב מעקר טורין, מאן דאערע ביה טריף ליה וקטיל ליה, ולא אהני, זכאה איהו מאן דאסתמר מגיה.

בר דיוקנין דבני עלמא ביה רשימין, פל ציורין ביה מצויירין, פל גוונין ביה מרקמן, דסטרין אחרנין פמה ענפין תליין מגיה, דשרביטין

דנורא מלהטא דזריק, כמה גלגלין סחרין ליה, פלהו מליין עיינין דגומריין
דנורא מלהטיין, מנהון מזדעזעאן חזילין ומשריין, לית בהון רחמנותא
כלל, זפאה איהו מאן דאסתמר מניה.

ביה רשומין דיוקנין דחיוון בישין, דאינון מזל אריה, מזל שור מועד,
מזל נשר, מזל אדם, כל נוגי נפא מסאבין ביה מצוירין, ועופין
וחיוון דסטרא דמסאבו ביה רשימין ומצוירין, דכלהו מועדין לקלקל,
כמה שרביטין ונצוצין אנדריקו מניה על בני נשא, ואינון נשמתין
דחייבין, דקא מרפיבין על בני נשא, מנהון דכורין מנהון נוקבין, לזמנין
מרפיבין נוקבין על דכורין, לזמנין דכורין על נוקבין, פד אנדריקו לא
אנדריקו לאתר ידיעא, אלא כל חד באתר דלא (דק קלג ע"א) מיניה. ווי לון
לאינון טיפין, דאינון נצוצין ושרביטין אערעו בינייהו, אלין שטיין דלא
מסתמרין גרמייהו בזונגא דלהון, מרפיבין לון בהון, ואתעבידו אילנא
דעין הדעת טוב ורע.

נוקבא אית ליה דאתקריאת להט החרב המתהפכת, דכל גלגולין
דנשמתין ביה מתהפכין, לזמנין מטה לנחש, לזמנין נחש למטה,
והכי מתהפכא דכורא לנוקבא, נוקבא לדכורא, ואלין דהפכין לשלחנם
גרמין הפוכין אלין. הפכפך דכלהו להט החרב המתהפכת מרע לטוב
ומטב לביש, והכא רזא דצדיק ורע לו רשע וטוב לו, ודא איהו גולל
אור מפני חשך וחשך מפני אור, מאן דאליים גבר, פד אליים נוקבא על
דכורא בגלגולא דיליה לית ליה דיקנא, עקר הוא, עובדוי כבעירא,
תועבה איהו.

והכי אינון מתהפכין דרגין מדינא לרחמי ומרחמי לדינא, כגוונא דסטרא
דדכיו הכי מתהפכין מסטרא דמסאבו, אם אליים גבר, והוא יהיה
פרא אדם ידו בכל (בראשית טז יב), ואם אלימא נוקבא יד כל בו, אית שלטנותא
לביש ואית שלטנותא לטב, אית שלטנותא דשליט (סליק) דא על דא,
ואית שלטנותא דניאופין, פד שליט זונה עליה, פלהו בעירן אתיין עליה,
כמה דאשפחנא בנבוכדנאצר, דאתמר ביה (דניאל ד כב) ומבני אנשא טריד
ועשבא כתורין ליה יטעמון עד דשבעה עדנין יחלפון עלוהי, דאינון
שבעה פכבי דיליה, יתחלפון עלוהי מדכורין לנוקבין, ובגין דא פד
גלגולא דנוקבא קא רכיבת עליה, עובדוי איהו פאתתא, פד מליל מליל
בפתיחו דדיין, וקליה ודבוריה וכל עובדוי פאתתא, תועבה איהו, ובגין
דא מברכין ישראל עמא קדישא, ברוך אתה יהו"ה אלהינו מלך העולם
שלא עשני אשה.

אמר ליה רבי אלעזר, אבא, שמענא דאית נפשא דמרפיבין לה בכלבא,
ובגין דא אמר דוד (תהלים כב כא) הצילה מחרב נפשי מיד פלב יחידתי,
מאי יחידתי דא נשמתא, וכי נשמתא אתרכיבת בכלב, אמר ליה ברי אין,
בההוא ערל נחש הקדמוני דפתי לחוה ולבני נשא, דא איהו פלב, ודא
יצר הרע דאתא בההוא עלמא מורקב עליה לקבלא עונשיה.

ואית נשמתין אחרנין דקא אתיין בגלגולא בכמה חיוון, דאתקריאו מזל
אריה, מזל שור, מזל נשר, מזל בתולה, מזל עקרב, מזל טלה,
מזל מאדים, מזל נחש, מזל דגים, כמה דאשפחנא בתרין עשר שבטין
דאתמתילו לחיוון, דא לאריה גור אריה יהודה (בראשית מט ט), יוסף בכור
שורו, יששכר חמור גרם, יהי דן נחש עלי דרדך, בנזמין זאב יטרף, וברי
פל דא רזא דגלגולא דיצר הרע, אית למאן דאיהו דמנא לאריה, ואית
למאן דאיהו דמנא לחווא, ואית למאן דאיהו דמנא פחמור, לכל בריין
אשתיני כפום עובדיהון, וכפום שעתא דאתעבידו בה.

ועם כל דא זפאה נשמתא דשליט עליה ורכיב עליה, פבר נש דרכיב
על סוסיא או על חמריה, ווי ליה למאן דחויא שליט עליה, האי
אתקרי רשע גמור, ומאן דאיהו שליט עליה איהו אתקרי צדיק גמור,
ועליה אתמר (ישעיה מג ד) ואתן אדם תחתך, אדם בליעל איש און, ולאמים
תחת נפשך (שם), דכד פד נש איהו שליט על יצריה, הכי איהו שליט על
פל שנאוי, ואם יצריה שליט עליה שנאוי שליטין עליה.

וברי אשפחנא במתניתין, ברזא דשרטוטין וציורין וגוונין, בסתרא דרזין
טמירא דטמירין, דאדם דפריאה דאיהו קדמון לכל קדומים רכיב
באריה, סטא לימינא, ועביד שרטוטין, דאינון אורחין ושבילין דימא
דאורייתא, דעלייהו אתמר (שם מג טז) הנותן פים דרך ובמים עזה נתיבה,
אדם דיצירה רכיב בשור וסטא לשמאלא, ונטיל אשא בפמייה (דק קלג
ע"ב) וצייר ציורין, אדם דעשיה רכיב בנשר ונטיל רוחא בפומוי וסטא
למזרח באנפוי, ועבד גוונין בעיינין באנפין. אמר ליה מאן אדם דפריאה
ויצירה ועשיה הכא, אמר ליה ברי האי איהו דאתמר ביה ואדם אין,
ומותר האדם מן הבהמה אין (קהלת ג יט), ואיהו אדם דפריאה, דבהאי פרא
עלת העלות כל בריין, אדם דיצירה חכמה, עליה אתמר (איוב כח ו) והחכמה
מאין תמצא, דאיהו י' מאין, דביה צייר כל ציורין דעלמא, ביה צייר
עיינין וחוטמא נוקבין דחוטמא נוקבין דאודנין ופומא, כל נקודין וציורין
דאינון עזקא לאת י', ואיהי בהון פאבנא בריש עזקא, אדם דעשיה דא

ו' מאין, בינה, איהי אם כל חי, מעשה בראשית, בה אתעבידו כל עובדין דעובדא דבראשית, וגוונין.

אריה דביה עביד שרטוטין, דא חסד ימינא, שור דביה צייר ציורין, דא גבורה, נשר באמצעייתא, דבה אשתמודעו כל גוונין, ודא תפארת, שפירו דכלא, דכל גוונין נהרין ביה, ונצח הוד יסוד אינון לקבל תלת אבהן.

בר שרטוטין וציורין ועובדין, אינון אתחזיין בשכינתא תתאה, דאיהי דמות אדם, ועלה אתמר (הושע יב יא) וכיד הנביאים אדמה, כלא אתחזי בה לתתאה, ולית בר נש יכיל למנדע ולאסתפלא בשרטוטין וציורין וגוונין דלעילא אלא בה, ובגינה אתמר (שמות לג כג) וראית את אהורי, אבל לעילא מינה ופני לא יראו (שם), דלית בריה דכיילא לאסתפלא תמן, בתקיפו דצחצוחים, ונהורא דגוונין, דעלייהו אתמר (שם ב) כי לא יראני האדם וחי, וכי באנפוי דמשה לא הווי יכלין לאסתפלא, כל שפן בעמודא דאמצעייתא, דאיהו כליל כל שרטוטין וציורין וגוונין, וביה נהרין פלהו, ואיהו כליל בכלהו (כלל דכלהו).

ובגין דא אתקרי ש, כליל תלת ענפין דאינון תלת אבהן, ודא איהו רזא ושכבתי עם אבותי (בראשית מז ל), ובגין דא מלכות איהי פ"ת יחידה, שב"ת, דבה אתגליין כל גוונין ושרטוטין וציורין לבני נשא, ובה יכלין למנדע כל מה דלעילא, ולא באתר אחרא, דאיהי בגוונא דאספקלריאה, דאשתמודע בה פרוצופין דאנפין. שרטוטין דדין אינון אילנא דחיי, פד אינון פתיחן למעבד טיבו, פשושנה דאיהי פתיחא לקבלא, ולארקא ריחא טבא.

ואית עובדין טבין דאינון איבא לאילנא, פגון צדקה, וכמה פקודין דתליין בדין למעבד בהון טיבו, ודין דלא אתחזיין בהון שרטוטין, לאו איהו דיוקנא מאילנא דחיי, ואית שרטוטין בארח מישר מסטרא דיצרא טבא, ואחרניו מסטרא דיצרא בישא, דאלין פתיחין לטיבו, ואלין פתיחין לבייש, ואית דמורפבין אלין באלין, אילנא דטוב עם רע, ורע עם טוב, אלין אינון דדיהון זמנין עבדין טב וזמנין עבדין ביש, ודין דעבדין טיבו כל יומי, אלין אינון מאילנא דחיי, ואלין דעבדין טוב ורע, אלין אינון מאילנא דטוב ורע, ודין דכל יומי עבדין בהון עובדין בישין, דא איהו מאילנא דאתמר ביה (ישעיה ה ב) ויקו לעשות ענבים ויעש באושים, ואית אילנא דלא עביד פירין, ואיהו עקר, אלין אינון דלית בהון עובדין טבין, ובגין דא אמרו מארי מתניתין לא המדרש עקר אלא

המעשה הוא העקר, ובגין דא עקרא דשרטוטין וציורין וגוונין איהו עובדא.

בת עין איהי אספקלריאה, אף על גב דאיהי אוכמא, בה אתחזיין כל פרוצופין וגוונין דאנפוי דבר נש, פד סתים פר נש עינא איהו מחשבה סתימא, א קמ"ץ איהו, קמ"ץ סתים, עינא איהו י' בעגולא דיליה, ו' באורכא דיליה, פד אתפתח אתפתח בה' תתאה, פד נהיר נהיר בה' עלאה, בההוא זמנא דאתפתח בה' עלאה אתמר (דף קלד נ"א) בעינא (יחזקאל א א) נפתחו השמים ואראה מראות אלהים, דאינון חמש אור דעובדא דבראשית, דכלילין בה' עלאה, חמש אור דנהרין בחדש גוונין, שבתא"י פתיחא אוכמא, כל גוונין אתחשכאן ביה, איהו גוון גחון דחויא, דאתמר ביה (בראשית ג יד) על גחונך תלך ועפר תאכל כל ימי חייך, עפר איהו קר ויבש, הכי טחול קר ויבש, ובגין דא ועפר תאכל כל ימי חייך.

תא חזי לאו למגנא אמרו קדמאין, אין הרוכב טפלה לסוס אלא הסוס טפלה לרוכב, דסוס איהו נוקבא, לרוכב דאיהו אדם, אם זכה אתמר ביה (שם ב יח) אעשה לו עזר, ואם לאו פנגדו יצר הרע, עליה אתמר (קהלת ז כו) ומוצא אני מר ממות את האשה, ודא טחול שבתא"י, עזר דא שכינתא, עלה אתמר (משלי יח כב) מצא אשה מצא טוב ויפק רצון מיהו"ה, ובגין דא הווי אמרי מארי מתניתין, מצא או מוצא.

לזמנין תשפח סוסיא דאתגאה ואפיל לרוכבו תחותיה, דא אתתא בישא, לזמנין תשפח אדם רכיב על סוסיא, לזמנין איש, לזמנין עבד, פגוונא דא תשפח לזמנין דאית גוף דאיהו סוס שפיר בכל תקונוי, ועביד עובדין בישין, בגין דאית ליה ההוא נפש דרכיב עליה, דאיהו אדם רע עבד או ממזר, ובגין דא אוקמוהו מארי מתניתין, לא המדרש עקר אלא המעשה הוא העקר, ולזמנין תשפח סוסיא בישא דאיהו גופא, דאית ליה דיוקנא בישא, ומאן דרכיב עליה איהו טב, וסטי ליה למעבד עובדין טבין, ודא איהו מטה פלפי חסד, ומאן דאית ליה דיוקנא שפירא ועובדין טבין, דא צדיק וטוב לו.

והכי איהו מאן דאיהו צדיק וכת זוגיה צדקת, מאן דאיהו דיוקניה בישא ואיהו שפיר בעובדוי, דא צדיק ורע לו, והכי איהו מאן דאיהו צדיק וכת זוגיה בישא, ומאן דאיהו דיוקנא בישא ועובדוי בישין, דא איהו רשע ורע לו, והכי איהו מאן דאיהו רע ואתתיה רעה, הכא אשתמודעין תלת גלגליון, רשע וטוב לו מאן דעובדוי בישין ודיוקניה שפירא, ואתתיה צדקת שפירתא בעובדאה.

דגלגולא גרים דא למהוי פר נש צדיק וטוב לו, צדיק ורע לו רשע וטוב לו רשע ורע לו, דגופא בישא ואתתא בישא לצדיק איהו עונשא דיליה, דגלגולא מחייב ליה, אמר רבי אלעזר, אבא, אם פן מאי תקנתיה למאן דאיהו צדיק ואית ליה אתתא בישא, אמר ליה ברי, יעביד ליה שנוי מקום ושנוי השם ושנוי מעשה, ואי לא אתתקנת יתרוף לה מגיה בגט ויתסי, ואתנטע באתר אתרא (איוב לג ט), והן כל אלה יפעל א"ל פעמים שלש עם גבר, עד הכא בשרטוטין דידין.

בקומה בצואר, פתח רבי שמעון ואמר, אליהו אליהו, הא שכינתא הקא, וכלהו חבריא עמה נטרין לך הקא, טול רשו מקודשא בריה הוא לנתתא הקא ליקרא דמלכא קדישא, אנת וכל מארי מתיבתאן דלעילא ותתא עמך, לתקנא שעור קומה דקודשא בריה הוא פדקא יאות ליה, אדחכי הא אליהו קא נחת וכל מארי מתיבתאן דלעילא ותתא עמיה, וקודשא בריה הוא על פלהו.

פתח אליהו ואמר, רבון עלמא יהא רעוא דילך דאימא מלין בארץ מישור פדקא יאות, פלהו במדה במשקל בשעור קומה דשכינתך. פתח ואמר, (שיר ז ח) זאת קומתך דמתה לתמר ושדוף לאשכולות, מאי לתמר, אלא לההוא דאתמר ביה (תהלים צב יד) צדיק כתמר יפרח, כפת תמרים, קומתך ודאי דמא ללולב דלית ביה קצוץ ופרוד, ולא למגנא אוקמוהו מארי מתניתין נפרצו עליו פסול, לולב איהו דומה לשדרה דגופא, דאיהו ו, קומה דכלא, ואיהו שית בחושבן, וחמש ענפין מתפשטין מגיה, ואיהו גופא (דף קלד ע"ב) דאילנא באמצעיתא, וחמש ענפין אינון תרין מהאי סטרא, ותלת מהאי סטרא, ועלייהו אתמר (ויקרא כג) וענף עץ עבות וערבי נחל, ענף לשמאלא, עבות לימינא, עץ באמצעיתא, ערבי נחל תרין, עבות תלת, וכלהו חמש, ואינון לקבל תרין שוקין וברית, ותרין דרועין, אתרוג לב באמצעיתא, עקרא דאילנא וענפוי, ואיהו איבא דאילנא, וביה איהו עץ פרי עושה פרי למינו.

צואר על פלהו אימא עלאה, מוחא אבא, וביה נביעו דאילנא, דמקורא דיליה אתקרי אין סוף, עלין דאילנא אינון קווצותיו, עלייהו אתמר (שיר ז ח) ראשך עליון כפרמל, פלהו ירוקין, דחכי צריכא שערא דאתתא דאיהי בריתא דמלכא למהוי ירוק פשבעה מיני דהבא, ואתרוג איהי ירוקא, ואסתר מתמן הות ירקרקת.

שעורא דרצועין דתפלין אינון עד לבא, והכי שיערו לון מארי מתניתין, והכי שעורא דשערא דבריתא דמלכא עד לבא, וכל ענפא וענפא

דאילנא דילה, דאינון קני מגורה, פלהו צריכין במדה ובמשקל ובמדה חדא, דלא יהא דרועא חדא אריף מחבריה, ולא שוקא חדא אריף מחבריה, אלא כלהו במדה במשקל דא בדה, והכי עיינין דיליה שקילין דא לדה, והכי אודנין, והכי נוקבא דחוטמא דילה, והכי אנפין דילה, והכי שפון דילה, דלא יהא חד אריף וחד קציר, אלא פלהו בשקולא חדא.

מבועא דמא חכי צריף לאשקאה וילדפאה לכל גופא, וכלא אצטריף במדה ובמשקל כמבועא דמא, ולכל אבר ואבר דאיהו ענפא דאילנא, במדה ובמשקל, וסימנא (ישעיה מ מ) מי מדד בשעלו מים, ושמים בחרת תפן (איוב כח כה), ומים תפן במדה, מי ודאי, מדה דנביעו פגוונא דא מ, מם בריבועא, נקודה בעגולא, (מרובעת) ברבועא.

ורוא דמקוה ארבעים סאה פגוונא דא תשע נקודין לכל סטר, ובנקודה דמלגאו ביה אשתלימו לעשר כל תשעה, עד דאתעבידו ארבעין, ואלין אינון ארבעים סאה, ואינון מ' עלאה, מ' תתאה, דא ברבועא ודא בעגולא, י' נביעו דתרויהו, ורוא דא מים חיים.

ואית ענפין עלאין, וענפין בינוניים, וענפין תתאין, וכלהו במדה במשקל, עלאין במשקל דא בדה, בינוניים במשקל דא בדה, תתאין במשקל דא בדה, עלאין אינון אבהן, בינוניים ממנן, ותתאין שליחן דלהון, וכלהו אית לון שמחן דייעאן, לאשתמודעאן שליחאן וראשין וממנן דתחותיהו, וכל חד אית ליה נקודה, וביה אשתמודע פל ענפא וענפא דאיהו אבר דגופא.

ראשין יהו"ה מלך יהו"ה מלך יהו"ה ימלך, נקודה דלהון יהוה מלך יהוה מלך יהוה ימלך, והכי אינון לתתא בתרין שוקין ואמה, ובגין דא כפל לון תרין זמנין יהו"ה מלך יהו"ה מלך יהו"ה ימלך, לעולם ועד שכינתא, ונקודה דילה יהו"ה, ודא רוא (תהלים צא יא) כ"י ב"י חש"ק ואפלטוהו, דראשי ראשין (תיבין) דאינון פתר עלאה חכמה בינה, (זכריה יד ט) והי"ה יהו"ה למלך על פל הארץ ביום ההוא יהו"ה אחד ושמו אחד, והי"ה יהו"ה אבא ואמא, יהי"ה יהו"ה אחד ושמו אחד פתר עלאה.

דין אינון משמשין דגופא, רגלין שליחן דגופא, ועלייהו אתמר (תהלים קד ד) עושה מלאכיו רוחות, משרתיו אש לוחט, ומשמשין דגופא תרין דרועין, אינון ע"ב ענפין דויסע ויבא ויט, אלין אינון ענפי דאילנא,

שְׂרָשָׁא דַּאִילְנָא אִינּוֹן שְׁלִיחֵן, וְאִינּוֹן שְׁבָעִין וּתְרִין ע"ב עֲלֵאִין לְקַבֵּל
שְׁבָעִין וּתְרִין תֵּיבִין, דַּאִינּוֹן מִן וְהָיָה ^(ד' קל"ה ע"א) אִם שְׁמַעַד עַד וְשִׁמְתֵם,
וְשְׁבָעִים וּתְרִין אַחֲרֵינִין אִינּוֹן דְּפִרְשֵׁת צִיצִית, רִישָׁא דַּאִילְנָא, מְשֻׁמְשִׁין
דִּילָיָה דַּאִינּוֹן שׁוֹפְטִים וְשׁוֹטְרִים, אִינּוֹן מ"ב תֵּיבִין מִן וְאַהֲבַת עַד וְהָיָה,
גַּוְפָא ^(ג"א נופא) דַּאִילְנָא מִמְּנָן וְשְׁלִיחָן דִּילָיָה, חֲמִשִּׁין תֵּיבִין דַּאִינּוֹן מִן
וְשִׁמְתֵם אֶת עַד וַיֹּאמֶר.

שְׁבָעָה שְׁמֵהֶן דְּרִישָׁא דְּסֻלְקִין לַמ"ב, אִינּוֹן אֲבַגְיֵתִין וְכו', רְקִיעָא קְדָמָה
אֲבַגְיֵת"ן, וְנִקְוְדָה דִּילָיָה יְהוָה, דְּנִפְקִין מְאֲלִין רִאשֵׁי תֵיבִין
בְּרֵאשִׁית בְּרֵא אֱלֹהִים אֵת, וְאֵת תְּמָן תְּמַנְיָא מִבּוֹעִין, דְּנִפְקִין מִצְנוּרָא
חָדָא, דַּאִיְהוּ רְקִיעַ, וְאִינּוֹן תְּמַנְיָא נִצְוִצִין, וְרְקִיעַ תְּנַיְנָא קְרַע שֶׁטֶן, וְנִקְוְדָה
דְּלֵהוֹן וַיֹּאמֶר אֱלֹהִים יְהִי רְקִיעַ וְדָא יְהוּ"ה, תְּלִיתָא נַגְדִּיכֵשׁ נִקְוְדָה
דִּילָיָה וַיֹּאמֶר אֱלֹהִים יָקוּוּ הַמַּיִם, וְדָא יְהוּ"ה, רְבִיעָא בִטְ"ר צֵת"ג,
נִקְוְדָה דִּילָיָה וַיֹּאמֶר אֱלֹהִים יְהִי מְאֲרַת, וְדָא יְהוּ"ה, חֲמִשָּׁא חֶק"ב
טַנ"ע, וְנִקְוְדָה דִּילָיָה וַיֹּאמֶר אֱלֹהִים יִשְׂרָצוּ הַמַּיִם, וְדָא יְהוּ"ה, שְׁתִּיתָא
נַגְל פִּזְק, נִקְוְדָה דִּילָיָה וַיֹּאמֶר אֱלֹהִים תּוֹצֵא הָאֲרֶץ, וְדָא נִקְוְדָה יְהוּ"ה,
שְׁק"ו צִנ"ת, דָּא נִקְוְדָה שְׁבִיעָא פְּלִיל בְּיוֹמָא שְׁתִּיתָא, וַיֹּאמֶר אֱלֹהִים
הִנֵּה נָתַתִּי, וְדָא יְהוּ"ה.

הָא חֲזִי אֵית שְׁמֵהֶן דַּאוּרִייתָא דְּנִפְקִין מְרִישֵׁי תֵיבִין דְּכָל פְּסוּקָא וּפְסוּקָא
דַּאוּרִייתָא, וְאֵית שְׁמֵהֶן דְּנִפְקִין מְסוּף תֵּיבִין, וְאֵית דְּנִפְקִין
מְאֲמָצֵיתָא, וְרָזָא דְּמִלָּה ^(ג"א דְּבִלָּא) ^(ישעיה מד ו) אֲנִי רֵאשׁוֹן וְאֲנִי אַחֲרוֹן
וּמַבְלַעְדִי אֵין אֱלֹהִים, וְאֵית שְׁמֵהֶן דְּנִפְקִין מִתְרִין אַתְנוֹן פֶּל חַד וַחַד,
וְאֵית מִתְלַת תְּלַת, וְאֵית מְאַרְבַּע, וְאֵית מְחַמֵּשׁ, עַד עֶשְׂרָה, אִינּוֹן מְעַשְׂרָה
סְפִירָאן תְּלִינן, מִתְרִין עֶשְׂרָה אִינּוֹן תְּלִינן מִכְּתָר עֲלָאָה, פְּגוֹן
יוֹאחָז צְבִירוֹן, בְּהֵאֵי שְׁמָא תְּמָן אָח, תְּמָן צִיץ, תְּמָן אֲבִיר, תְּמָן יִרוֹן,
דָּא שְׁמָא דְּתַלְיָא מִכְּתָרָא עֲלָאָה, פֶּל שְׁמָא דַּאִיְהוּ מִתְרִין עֶשְׂרָה אַתְנוֹן,
אִיְהוּ בְּרָזָא דְּאֵל"ף, דַּאִיְהוּ פְּל"א, וְעֲלִיָּה אַתְמַר ^(תהלים קלט יד) אֹדְדָה עַל פִּי
נִוְרָאוֹת נְפִלְאוֹתֵי נְפִלְאוֹתֵי מְעַשְׂיָה, וּתְרִין עֶשְׂרָה שְׁמֵהֶן אַנּוֹן אַחֲצַצְבִּיָּהִירוֹן,
^(ס"א יואחזצביר"ן), ^(ס"א אהצבנ"הירו"ן), ^(ג"א אהה נצב הירו"ן), פֶּל חַד מִתְרִין עֶשְׂרָה
אַתְנוֹן, וְאִינּוֹן מְמַנָּן עַל תְּרִין עֶשְׂרָה צְנוּרִין, דְּנִפְקִין מִמְּקוֹר עֲלָאָה דְּלִית
לֵיהּ סוּף, וְאִינּוֹן מְסֻטְרָא דְּאַרְיָה אַנְפִּין דַּאִיְהוּ וְא"ו, וְאִינּוֹן ה"א ה"א,
יו"ד אִיְהוּ כ" כְּתָר בְּרִישָׁא דָּא' ^(ג"א דָּא) דַּאִיְהוּ אַרְף אַפִּים, דַּאִיְהוּ וְא"ו,
א' אִיְהוּ אוּרִייתָא, דַּאִיְהוּ אֲתִיָּהִיבַת בְּתֵרִין לִוְחִין דַּאִינּוֹן ו' ו', וְאֵית כְּתָרָא

דְּזַעִיר אַנְפִּין דַּאֲתַמַּר בֵּיהּ ^(אייוב ל"ב) כְּתָר לִי זַעִיר וְאַחֲרַיָּה, וְכִמְהָ כְּתָרִין אִינּוֹן,
כְּתָר תּוֹרָה וְכְתָר כְּהוּנָה וְכְתָר מַלְכוּת.

מֵא' אֵית בֵּין כְּתָר לְעֻטְרָת, אֲלָא כְּתָר אִיְהוּ מְסֻטְרָא דָּא', דַּאִיְהוּ בְּדִיּוֹקְנָא
דָּאת יו"ד, דְּסֻלִּיק כ', וְדָא א' מִן אֵהִי"ה, דַּאִיְהוּ כְּתָר דְּאַרְיָה אַנְפִּין,
א' מִן אַדְנִי כְּתָר דְּזַעִיר אַנְפִּין, י' מִן יְהוּ"ה אִיְהוּ עֻטְרָה עַל סִפְרָ תּוֹרָה
דַּאִיְהוּ ו', וְאֵית י' לְתַתָּא וְאִיְהוּ י' מִן אַדְנִי, דַּאִיְהוּ עֻטְרָה בְּרִישָׁא דְּכָל
צְדִיק, לִית סְפִירָה דְּלָא אֵית לָהּ עֻטְרָה עַל רִישָׁא וְכְתָר, וְעֻטְרָה דַּאִיְהוּ י'
אִיְהוּ עֻטְרָה דְּכָרִית מִיְלָה, דְּסֻלִּיק לְמֵאָה, עֶשְׂרִי זְמָנִין עֶשְׂרִי מֵאָה, וְאִיְהוּ
עַל פֶּל פְּקוּדָא וּפְקוּדָא, וְכִמְהָ עֲלוֹת אִינּוֹן עַל עֲלוֹת דְּסֻלְקִין עַל פֶּל בְּרַכָּאן
וּפְקוּדִין.

וְכָל סְפִירָן סֻלְקִין פֶּל חַד וַחַד לְמֵאָה בָּאָת י', וּבָאָת א' סֻלְקִין לְעֻטְרָת
אַלְפִים, וְאֵית לְעִילָא מְנִיָּהֵוּ הֵהוּא דַּאֲתַקְרִי עֲלֵת עַל פֶּל הַעֲלוֹת,
דְּסֻלִּיק עַל פֶּל עֲלֵאִין, וְלִית מֵאֵן דְּסֻלִּיק עֲלֵיָּה, וְכִמְהָ אַתְנוֹן אֵית בְּאוּרִייתָא
מְעוּשְׂרִים וּמְכוּתְרִים, וּמְאֲלִין עֲלֵאִין נְחִתִּין בְּרַכָּאן וּמְבּוֹעִין לְכָל סְפִירָה
וּסְפִירָה ^(ד' קל"ה ע"ב) דַּאִינּוֹן י"א, עַל פֶּל סְפִירָה וּסְפִירָה, וְאִינּוֹן י"א י"א
מִן ^(דברים ו ד) יְהוָה אֱלֹהֵינוּ יְהוָה אֶחָד, בָּא' אַתְקְרִי א"ל עֲלִיוֹן, בִּי
יְהוּ"ה, וְכֵן בָּא' אַתְקְרִי אֱלֹהֵינוּ אֵהִי"ה אֱלֹהִים אַדְנִי וְהָא אוּקְמוּהָ.
וְעוּד כְּתָר עֲלָאָה אָף עַל גַּב דַּאִיְהוּ אוּר קְדָמוֹן אוּר צַח וְאוּר מְצוּחְצַח,
אִיְהוּ אוּכְסָם קְדָם עֲלֵת הַעֲלוֹת, וְכָל חֲזִילִין דְּתַלְיִין מְנִיָּה אַתְמַר בְּהוֹן ^{(שיר}
^{ה יא)} קוּוּצוֹתָיו תִּלְתְּלִים שְׁחוּרוֹת פְּעוֹרָב, לִית נְהוּרָא קִיָּמָא קְמִי נְהוּרִיָּה,
דְּכִלְהוּ נְהוּרִין אַתְחֲשָׁכָאן קְמִיָּה.

הָא חֲזִי פְּמָה עֲלוֹת סְתִימִין, דַּאִינּוֹן מְתַלְבְּשִׁין וְאִינּוֹן מוּרְפִבִין בְּסְפִירָן,
וּסְפִירָן מוּרְפִבָּה לְגַבִּיָּהוּ, דַּאִינּוֹן טְמִירִין מְמַחְשְׁבוֹת בְּנֵי אָדָם, וְעֲלִיָּהוּ
אַתְמַר ^(קהלת ח ח) פִּי גְבַהֵּ מֵעַל גְּבַהֵּ שִׁמְר וּגְבַהֵּים עֲלֵיָּהֶם, נְהוּרִין מְצוּחְצַחִין
אַלִּין עַל אֲלִין, וְאֲלִין דְּמַקְבִּלִין אִינּוֹן כְּתָרִין מְאֲחֲרֵינִין דְּעֲלִיָּהוּ דְּמַקְבִּלִין
מְנִיָּהֵוּ, וְעֲלֵת עַל פֶּל הַעֲלוֹת, לִית נְהוּרָא קִיָּמָא קְמִיָּה, פֶּל נְהוּרִין
מְצוּחְצַחִין מְתַחֲשָׁכָאן קְמִיָּה.

וְכָל נְהוּרִין דַּאִינּוֹן לְעִילָא מְנְהוּרִין אִינּוֹן כְּתָרִין עַל רִישֵׁיָּהוּ, וְרָזָא דְּמִלָּה
אַל"ף ה"א יו"ד ה"א, דָּא רָזָא דְּעֶשְׂרָה כְּתָרִין דַּאִינּוֹן מוּרְפִבִין עַל
עֶשְׂרֵי סְפִירָן, וְדָא אִיְהוּ פִי גְבַהֵּ מֵעַל גְּבַהֵּ שִׁמְר, וּגְבַהֵּים עֲלֵיָּהֶם יו"ד ה"א
וְא"ו ה"א, יו"ד ה"א וְא"ו ה"א, אֲלִין עַל אֲלִין, עֶשְׂרֵי נְהוּרִין בְּעֶשְׂרֵי, הָדָא
הוּא דְּכְתִיב ^(במדבר ד ז) עֶשְׂרָה עֶשְׂרָה הַפֶּף בְּשֻׁקֶל הַקֹּדֶשׁ, לְעִילָא עַל כְּלָהוּ
עֲלֵת הַעֲלוֹת דְּרָכִיב עַל פֶּלָא וְשֻׁלִּיט עַל פֶּלָא, וְכִלְהוּ שְׁמֵהֶן אִינּוֹן מוּרְפִבָּה

דיליה, וליית דרכיב עליה, דלית לעילא מניה, ובגין דא אתקרי עלת על כל עלאין.

ושמון אליו אינון צנורין, ושמן דעלייהו מבויעין דנחתין לצנורין, וכל צנורין אינון פאברין דשעור קומה, דאזלין בשעור ובמדה ובתקלא, הדא הוא דכתיב (איוב כח כה) ומים תפן במדה, והא אוקמוה פל חד איהו מקבל פפי שעוריה, וכפי מדה דיליה, ואית נביעו לעילא דלית ליה מדה ושעור ומשקל, והא אוקמוה, (ויקרא יט לה) לא תעשו עול במשפט במדה במשקל ובמשורה, במדה בחמש תקונין דה' עלאה, במשקל דא ו', במשורה דא ה', משפט דכלא דא י', הדא הוא דכתיב (ישעיה ה טז) ויגבה יהוה צבאות במשפט, דאיהו גבה מעל גבה שמר.

חמש זמנין פגוונא דא אאאאא וסימנה (שמות כח יח) פתוחי חותם. אמר ליה רבי אלעזר, והא הקא שור"ק בנקודה חדא בפתוחי חותם, והקא בתלת נקודין באתריה, אמר ליה, באתר דאית ו' איהו שור"ק בנקודה חדא, באתר דלית ו' איהו שור"ק בתלת נקודין באתריה, עלאה ואמצעיתא ותתאה.

חמש נקודין אינון אלהי"ם, פגוונא דא אאאאא, תמניא נצוצין אינון תמניא יודי"ן דסלקין תמנין, רקיע דאיהו דיוקנא דו' דאיהו רמיזא בקמ"ץ, הא פ"ו פחשפן אלהי"ם, ואלין נקודין עלייהו אתמר פתוחי חותם, פתוחי דאימא עלאה, דאיהי חותם, פלהון פתוחין בה וכלהו מצויירין בה ומתגלפאן בה, ואיהי חותם דכלהו, תשע נקודין אינון גליפין בה, תמניא ניצוצות ורקיע, ואיהו עשירית לון, תשע נקודין עד צדיק, ואיהי חותם דכלהון, פמה דאת אמר וצאצאיו חתם באות ברית קדש, והני אינון תשע מתתא לעילא, ואימא עלאה חותם דכלהו, פתר על פלהו, ובה נהרין פמרגלאן דנהרין בכתרא.

ומסמרא דאלין נקודין אתקריאת שכינתא שיחה דכלא, שיחה דמלאכי השרת, שיחת דקלים, שיחת הרוחות, שיחת עופין, שיחת כל ברין דעלמא, אלהי"ם בלא נקודין אתקרי אלם, ודא רזא דמלה (שם ד יא) או מי ישום אלם, או מי, מ"י ודאי, אימא עלאה, מאן שוי אלם לאימא עלאה, עלת העלות דחילא דכלא בידיה.

דבר (דף קלו ע"א) אחר זה ספר תולדות אדם, זה ספר, דהא כמה ספרין אינון, ספרא דרב המנונא סבא, ספרא דחנוך, ספרא דרבי פרוספדאי, תא חזי, יומא חד אערענא באתר דרבי פרוספדאי, אנא וחבריאי, ותקינת לון אמיה דרבי פרוספדאי מנרתא בשבעה בוצינין,

ואפקת ספרא דרבי פרוספדאי, פי הוה קראן בספרא דא הכי הוה נחתין חילא דמלאכיא לסחרא לון, פכני נשא דמתקבצין לחופה במזמוטי חתן וכלה, וקודשא בריך הוא הוה נחית בכל משריין דיליה, למשמע מלין מההוא ספרא, ואבוי דרבי פרוספדאי הוה נחית ליה קודשא בריך הוא עמיה, למשמע מלין דבריה רבי פרוספדאי, ולילא דא ליל דשבעות הוה, והכי הוה חדי קודשא בריך הוא פאלין מלין פיומא דאתיהיבת אורייתא בטורא דסיני.

דריא חדא אנדמן לון למהוי אושפיזין בבית אמיה דרבי פרוספדאי, ותקינת לון פתורא ומנרתא, והוה רבי פרוספדאי אתכנש לההוא עלמא, אמרת אמיה רבנן, והא לא הויתון שריין לפתורא דא בלא אורייתא, מאי אשתני זמנא דא משאר זמנין, אמנא לחבריא נפתח במילי דאורייתא, דלא ייתי תקלה להאי עניא על ידנא, דאם ידעת דברה איהו מת, ייתי תקלה על ידנא ותמות קדם זמנה, אפתח באורייתא.

פתח ואמר, בראשית ברא אלהי"ם דא נשמתא, פד נפיק ממעי אמיה אתמר בה (בראשית א ב) והארץ היתה תהו ובהו וחשך על פני תהום, דנפיק עינוי סתימין, אפתח עינוי מיד (שם א) ויאמר אלהי"ם יהי אור ויהי אור, פתר דאתפניש מהאי עלמא נשמתי, מה פתיב ביה (שם ט) ויאמר אלהי"ם יקוו המים מתחת השמים אל מקום אחד ותראה היבשה, פיון דאסתלקת נשמתא מניה גופא אשתארת (דף קלו ע"ב) יבשה, אמרת לון, רבנן, מלין אלין לאו אינון אלא מההוא עלמא, אזלת לההוא שרגא דהוה לה סימנא ביה, דכד רבי פרוספדאי הוה חי הוה שרגא מתנענעא ונהרא בכמה נהורין מרקמן, חזתה לנהורא דאתחשכת, מיד אמרת, רבנן רבנן, אבדה קא אתאבידת לי, ואנא בעינא למיזל לפשפשא בגינה, אמרו ודאי הא אשתמודעאת לה, אזלו לארחייהו, ואיהי נפקת לפרשת אורחין, ואשפחת יונה נוקבא, אמרת לה יונה יונה אנת דהות שליחא מהימנא למארך, הדא הוא דכתיב (שם ח) וישלח את היונה מאתו, ואתמר בך (שם יא) ותשב אליו היונה לעת ערב, תבת ליה בשליחותה, באומאה עלך בההיא יונה קדישא, דתיזיל בשליחות דילי, ותדע אי ברי חי או מת, מיד לעידן רמשא חזרה בשליחותה, דהכי חזרת לנח לעת ערב, הדא הוא דכתיב ותבא אליו היונה לעת ערב, והות ממרטת גדפהא, וחפרת פוכא, מיד יתבת קלא ואתפנשת לההוא עלמא.

דבר דהו אזלין פארחא רבי שמעון וחברוי, שאילו ליה, אמאי פד נפיק ינוקא ממעי אמיה איהו עינוי סתימין, אמר לון ודאי דא

איהו רזא (שם כז א) ותכהן עיניו מראות, באלין מראות דאחזיאו ליה במעי אמיה פמה נהורין, פמה דחמא יחזקאל במרפכה, לכל ינוקא אחזיין ליה פפום דרגיה, אחזיין ליה מאתר דאיהו נשמתייה, דאי ישתדל באורייתא ובפקודין, דינהיר ההוא אתר דאתנטילת נשמתייה, בכמה נשמתיין.

ואיך נחתין בגיניה פמה מרפכות, ואולפין ליה כל אורייתא, ואי אשתדל ביה אדפיר ליה כל מה דהו אולפין ליה במעי אמיה, לבתר אחזיין ליה גיהנם, דאם עבר על פקודי אורייתא מהו עונשא דיליה, פמה דאחזיאו ליה אגריה, לבתר דנפיק ממעי אמיה סתים (דף קלו ע"א) עינוי מפל אינון נהורין, פמה דאתמר ותכהן עיניו מראות, ואלין תה"ו ובה"ו, הדיא הוא דכתיב והארץ היתה תהו ובהו וחשך וכו', והכי איהו מאן דלא אשתדל באורייתא, עינוי סתים מעלמא דאתי, בטר דאשתדל באורייתא, מיד ויאמר אלהים יהי אור ויהי אור, דנהרין ליה בנהורא דההוא עלמא, מיד דאזיל לההוא עלמא, מיד יקוו המים מתחת השמים אל מקום אחד, אתפנשת נשמתיא לאתר חד, הדיא הוא דכתיב (קהלת יב ו) והרוח תשוב אל האלהים אשר נתנה, וגופא אשתאר יבשה, הדיא הוא דכתיב ותראה היבשה, לבתר דאתפנשת נשמתייה, קודשא בריה הוא יימא לשכינתא, תוצא הארץ נפש חיה למיניה, מאן חיה אלין חיות הקדש, ונהרין ליה, דנחתין ליה לקבלא ליה, הדיא הוא דכתיב (תהלים צא ב) על פפים ישאונף וכו'.

ועוד תוצא הארץ נפש חיה לקבלא ליה, למיניה דא בת זוגיה דאתיהיבת ליה בההוא עלמא, בהמה ורמש וחייתו ארץ למיניה, פמה חזילין ומשריין ליקריה, ולבטר אפיק ליה אילנין ועשבין בגנתא דעדן, הדיא הוא דכתיב ויאמר אלהים פדשא הארץ וכו', פל מה דאתברי בשית ימי בראשית פלהו מזומן ליה בההוא עלמא, בגן עדן עלאה ותתאה. דבר אחר זה ספר תולדות אדם, דא ספרא דחנוף נער, דעליה אתמר (בראשית ח כב) ויתהלך חנוף את האלהים ואיננו פי לקח אותו אלהים, ואמאי קארי ליה תולדות אדם, אלא הכא רזא דגלגולא, תולדות אדם אתקרי, דמניה נפק, ואיהו הוה תולדה דיליה, ואמאי אתקרי נער, אלא הכא רזא (איוב לג כה) ישוב לימי עלומיו, פמה דהוה בקדמיתא לעילא, ולבטר נחית בההוא דאתמר ביה (בראשית לו ב) והוא נער את בני בלהה ואת בני זלפה נשי אביו, ויבא יוסף את דבתם רעה, מאי דבתם רעה אלא דהוה מגזעא (דף קלו ע"ב) דאלין דאמרו (תהלים ח ה) מה אנוש פי תזכרנו וכן

אדם פי תפקדנו ותחסרהו מעט מאלהים, דיהבת ליה כל גנזי שמיא, וכל מפתחן דיליה בידיה, ואשליטיה בכל דיליה, פגוונא דמלפא דאמר ליוסף (בראשית מא מ) רק הכסא אנדל ממך.

אמר ליה והא עז"א ועזא"ל הו אלין, אמר ליה והא אחרנין הו מתכנשין עמיה, אמר ליה רבי אלעזר והא קודשא בריה הוא עד דאתיעץ בחזילין דיליה לא הוה עביד לאדם, דאמר נעשה אדם, אמר ליה לאולפא דרף ארץ לבני נשא, דנטיל רברבא עצה מדזעיר מניה, ולא עוד אלא רזא אחרא אית הכא, למלפא דהוה ליה שליחא מהימנא, והוה בעי למייהב ליה אגריה, אמר לחזילוי אנא בעינא לשלטאה האי שליחא דילי עליכו, בגין דהוה מהימנא, אי אית מאן דינע ביה מלה אחרא יימא, בזמנא דלא אשפח מקטרגא עליה, אמר נעשה אדם.

ותו נעשה אדם, בעינא אדם דיעביד פקודי אורייתא, וישתדל באורייתא, לעבדה ולשמרה, ויהא ליה אגרא טבא, ושולטנו עליכו, ודיא איהו (ישעיה ס כא) נצר מטעי מעשה ידי להתפאר, דהא מלאכי עלאי אף על גב דאינון גבורי כח עושי דברו, לא עבדי גבורה בפולחנא דקודשא בריה הוא, דאינון פלחין בהכרח, ולית לון ערובא דבשרא ויצרא בישא, ובגין דא נעשה אדם, וישלוט בכו, הדיא הוא דכתיב (בראשית א כו) וירדו בדגת הים ובעוף השמים וגומר.

ותו נעשה אדם אנא יהיב ביה נשמתיא, דכתיב בצלמינו, וכתיב (תהלים טז א) אף בצלם יתהלך איש, ואתון יתבו ביה רוחא ונפשא, וארעא ארבע יסודין, וידמה לכלא עלאין ותתאין, ומה דרעינא דלהוי שליט וממנא עליכו, אצדיקו דינא דילי, ויהא ברעו דלכון, דאנא אשרי שמי עליה, וחותרמא דילי בידיה, דאיהו חותם הברית, מלאכיא דסטרא ימינא ברכו ליה, ואמרו נעשה ונשמע, הדיא הוא דכתיב (שם קג כ) ברכו יהו"ה מלאכיו גברי כח עשי דברו לשמע בקול דברו, ודיא מטטרו"ן, לקבליה יוסף לתתא, והוה אחרנין דהו שנאין ליה ואמרו (שם ח ה) מה אנוש פי תזכרנו, ובגין דא ויבא יוסף את דבתם רעה, וישנאו אתו ולא יכלו דברו לשלום, ולא דאינון אלין עז"א ועזא"ל, אלא אינון אחרנין דאתכנשו (ס"א דאתכללו) עמהון.

(אמר המניה זה מצאתי בס"א ומוכ לשומו כאן).

דבר אחר (בראשית ח א) זה ספר תולדות אדם וכו', זה תרין עשר אנפין דאתמר בהון (יחזקאל א י) ופני ארצה אל הימין לארבעתם, ופני שור וגומר, ופני נשר וגומר, ביום ברא אלהים אדם חיה רביעאה,

תקונא שבעינין - קלו ע"ב

וְצִרְיָ לְאַסְתָּכְלָא בְהוֹן, בְּאַנְפִין בְּאַרְבַּע גְּוֹנִין דְּנַהְרִין בְּהוֹן אַרְבַּע חִיּוֹת, דְּאַתְמַר בְּהוֹן (דְּבֵרֵי ה' ד') פְּנִים בְּפְנִים דְּבַר יְהוָה עִמָּכֶם, וּבְמִשְׁחָה נְאֻמֵר (שְׁמוֹת ל"ג י"א) וְדָבַר יְהוָה אֶל מֹשֶׁה פְּנִים אֶל פְּנִים, בְּחַר דְּאַתְדַּרְדּוּ לְאַחֲרָא, קוּדְשָׁא בְּרִיד הוּא תְדַר לֹון אַחֲרֵי, וְדָא אִיהוּ (ש"ס כ"ג) וְרָאִית אֶת אַחֲרֵי וּפְנֵי לֹא יָרְאוּ, וְאַלִין אִינוּן פְּנִים דְּנִרְאִין וּפְנִים דְּאִינוּן גִּרְאִין.

אנפין תּוֹרִין בְּעֵגוּה, אִינוּן אֲנִשֵׁי חִיל, אֲנִפִין סוּמְקִין בְּבִשְׂת, דְּאִית לֹון כְּסוּפֵא מִן שְׂמַיָא, אִינוּן יְרָאִי אַלְהוּ"ם, אֲנִפִין יְרוּקִין בְּאוּרִיִּיתָא, אִינוּן אֲנִשֵׁי אָמַת, אֲנִפִין אוּמְקִין בְּמַצְנָה, דְּאִיהוּ תַּפְלָה דִּיר, וְתַפְלִין בְּמִשְׁכָּא אוּמְקֵא, אִינוּן שְׂנַאי בְּצַע, אֲבָל אֲנִפִין בְּלֹא עֵגוּה וּבְלֹא בִשְׂת וּבְלֹא תוֹרָה וּמַצְנָה, אִינוּן תְּהוּ וְבָהוּ וְהַשֵּׁף וְרוּחַ, דְּאַתְמַר בְּהוֹן (בְּרַשִׁית א' ב') וְהָאֲרִץ הָיְתָה תְּהוּ וּבָהוּ וְכוּ', דְּאִינוּן אַחֲרֵי עֲלֵמָא לְתַהוּ וְבָהוּ, אֲנִשֵׁי חִיל מוֹרְעָא דְאַבְרָהָם, דְּבִיהַ שְׂכִינְתָא תַּתְּאָה, יְרָאִי אַלְהוּ"ם מוֹרְעָא דִיִּצְחָק, דְּבִיהַ שְׂכִינְתָא עֲלֵאָה, דְּהוּא אוּצְרָא לְחֻמָּה, אֲנִשֵׁי אָמַת מוֹרְעָא דִיעֵקֵב דְּאַתְמַר בִּיהַ (מִיכָה ד' כ') תַּתֵּן אָמַת לְעֵקֵב, וּבִיהַ ו' דְּאִיהוּ תַּפְאָרַת, שְׂנַאי בְּצַע מוּסְמָרָא דְדוּד דְּאִיהוּ רְגֵלָא רְבִיעָאָה וּבִיהַ י', דְּאַתְמַר בִּיהַ בְּגִינָה (שְׁמוּאֵל א' ז' י"ד) וְדוּד הוּא חֲמָקָן, הָאִי אִיהוּ שְׂמָא הַהוּ", וּבְגוּנָא אַחְרָא אַתְפְּרִיש לְמוֹנִין תּוּה"י, שְׂכִינְתָא עֲלֵאָה וְתַתְּאָה, עֲמוּדָא דְאַמְצְעִיתָא בִּינֵיהוּ, וּבְגוּנָא אַחְרָא יְהוּ"ה מוּסְמָרָא (דְּמִשְׁחָה) דְּמַטְטוּר'וֹן, גְּוִנִין מְתַתְּפִין לְשִׁית סַרִי בְּשִׂכְנִיתָא כַּד אִיהוּ צְרִיכָא לְתַתְּאִין, וְדָא אִיהוּ דְאַמְרוּ מְאִרֵי מַתְנִיתִין, דְּכַר נִש דְּצִרְיָ לְבִרְיּוֹת אֲנֵפוּ מִשְׁתַּנִּין בְּכָרוּם, דְּאַתְתַּפְּד לְכַמְה גְּוִנִים, וְאִית הַפּוּכָא דְגוּנִים לְטַב דְּנַהְרִין בְּנַהְרָא, וְאִינוּן מְרַקְמִין מִכַּמְה גְּוִנִין, וְכַל הָאִי בְּגוּפֵא, בְּגוּנָא (דִּגְנִיתָא) דְעָרַן דְּאַתְבַּרִי בְּשַׂמָּא דִּיהוּ"ה.

כָּל גְּוִנִין וְצִיּוּרִין דְאַלִין גּוֹפִין, וְאִינוּן בְּגוּנָא דְנוּבַלְת אוּרְהַ דְלַעֲיָלָא נַלְגַל חֻמָּה, וְעֲלֵיהוּ אַתְמַר פְּנֵי מִשְׁחָה כַּפְנֵי חֻמָּה וּפְנֵי יְהוֹשֻׁעַ כַּפְנֵי לְבָנָה, וְכַד דִּיוּקְנָא אִית לִיהַ אַרְבַּע גְּוִנִין, דְּאִית גְּוִנָא חוּרָא סוּמְקֵא יְרוּקָא אוּמְקֵא, נִימִין אִינוּן כַּכְּבֵּיָא וּמְלֻאכְיָא וּמְמִנָן דְתַלְיִין מֵאַנְפִין בְּחוּשְׁבוּן נִימִין, וְכַלְהוּ מְשַׁמְשֵׁי לְאַנְפִין.

פּוּמָא (כַּמְדַּבֵּר י"ב י"ח) פַּה אֶל פַּה אֲדָבַר כּוּ וּמְרָאָה וְלֹא בְּחִידוֹת, פַּה אִיהוּ בְּרוּא דְכְּרוּבִים, דְּאַתְמַר בְּהוֹן (שְׁמוֹת כ"ג) וְהָיוּ הַכְּרוּבִים פְּרִשֵׁי כְּנָפִים לְמַעְלָה, אֵלִין שְׁפוּן כַּד אַתְּפַתְחוּ אַתְּפַתְחוּ בְּאַדְנֵי"י (יהו"ה), כְּמָה דְאַתָּ אֲמַר (תְּהִלִּים נ"א י"ז) אֲדַנִּי שְׁפַתִי תַּפְתַּח וּפִי יִגִּיד תְּהִלְתְּךָ.

וְאַמְרוּ מְאִרֵי מַתְנִיתִין, כָּל תְּכוּרַע כּוּרַע בְּכַרוּךְ, וְכַל הוּזַקַף וּזַקַף בְּשֵׁם יְהוּ"ה, כַּד אִיהוּ כּוּרַע כְּרוּבִים סוּכְבִים בְּכַנְפֵיהֶם, וְדָא אִיהוּ סוּכַךְ דְּסוּכָה, דְּאִיהוּ כ"ו ה"ם, וְסִימְנָא יְהוּ"ה אֲדַנִּי", פְּרִשֵׁי כְּנָפִים לְמַעְלָה אִיהוּ רְמ"ה, כָּל הוּזַקַף וּזַקַף בְּשֵׁם, בְּתַרִין שְׂמֵקֵן דְּאִינוּן אַחֲרֵי יְהוּ"ה, וְסִימְנָא י"א י"א, (דְּבֵרִים ו' ד') יְהוּ"ה אַלְהֵינוּ יְהוּ"ה אַחֲרַי, חֲמָמָה וּבִינָה עֲלֵיהוּ אַתְמַר וְהָיוּ הַכְּרָבִים פְּרִשֵׁי כְּנָפִים לְמַעְלָה, יְהוּ"ה אַחֲרַי עֲלֵיהוּ אַתְמַר סַכְבִים בְּכַנְפֵיהֶם עַל הַכַּפְרֵת וְאִינוּן ו"ה.

דְּכַר אַחַר וְהָיוּ הַכְּרָבִים, אִינוּן צוּרַת אֲדָם, דְּאִיהוּ יו"ד ה"א וְא"ו ה"א, פּוּרְשֵׁי כְּנָפִים לְמַעְלָה י"ה, סַכְבִים בְּכַנְפֵיהֶם ו"ה, דְּאִינוּן אַרְבַּע גְּדַפִין, וְעֲלֵיהוּ אַתְמַר (שְׁמוֹת י"ד) וְאִשָּׁא אַתְכֶם עַל כְּנַפֵי נְשָׂרִים, וְכְרוּבִים תְּרֵי שְׁפוּן, עַל גַּם הָיוּ עוֹמְדִים, דָּא לִישְׁנָא, וְיִשְׁמַע אֶת הַקּוֹל, קִלְא דְנִפְיָא מְגוּרִין, וְדִבְרַר אֵלִין דְּבוּר דְּפּוּמָא, וְקִלְא וְדִבְרַר תַּפְאָרַת וּמְלֻכּוֹת, וְעֵשֶׂר אֲמוֹת אַרְךָ תַּקְרֶשׁ, וְעֲלִיהַ אַתְמַר (מְלָאכִי ב' ו') תּוֹרַת אָמַת הָיְתָה בְּפִיהוּ, דָּא פּוּמָא חִיבָל, וְעֲלִיהַ אַתְמַר אֲדַנִּי שְׁפַתִי תַּפְתַּח.

מְלָנְאָו מִינָה קַדְשׁ תַּקְדָּשִׁים וְדָא לְבָא, כְּרוּבִים כַּנְפֵי רִיָּאָה, עֲלֵיהוּ אַתְמַר וְהָיוּ הַכְּרָבִים פְּרִשֵׁי כְּנָפִים לְמַעְלָה סַכְבִים בְּכַנְפֵיהֶם עַל הַכַּפְרֵת, דָּא כַּפְרֵת הַלֵּב, דְּתַמֵּן (מַשְׁלִי כ' טו) גַר יְהוּ"ה נְשַׁמַּת אֲדָם, וּפְגִינָהם אִישׁ אֶל אַחֲוֵי תְרִין כְּלָיִין.

כְּלָבָא דְּאִיהוּ קַדְשׁ תַּקְדָּשִׁים אִית תְּרֵי בְתֵי, בְּחַד סַם חַיִּים, וּבְחַד סַם מוֹת דְּאִיהוּ אִשׁ, כַּהֲנָא רְבָא דְעָאֵל

סְפָר הַזֶּהָר

לְקַדְשׁ תַּקְדָּשִׁים, אַם זְכָה סַם חַיִּים הוּרָה נְפָקָא מִתַּמְן וְנַהֲרִיא בְּאַנְפֵי, וְקִלְא וְדִבְרַר הוּרָה נְפִיק מִתַּמְן מְקוּדְשָׁא בְּרִיד הוּא וּשְׂכִינְתֵיהַ, וְאִם לֹא זְכָה סַם מוֹת הוּרָה נְפִיק מוּסְמָרָא דְשְׂמַאֲלָא, וְהוּרָה קְטִיל לִיהַ, וּמֵאִי גֵיהוּ כַּהֲנָא בְּגוּפֵא, אֶלָּא נְשַׁמַּת וְרוּחַ וּנְפֵשׁ, אִינוּן לְקַבֵּל בְּהַנִּים לוּיִים וְיִשְׂרָאֵלִים, תְּלַת צִלוֹתִין לְקַבֵּל תְּלַת קְרַבְנִין, וְאִינוּן מְאָבְלִין דְּקוּדְשָׁא בְּרִיד הוּא וּשְׂכִינְתֵיהַ.

אִם הוּרָה עָאֵל בְּשִׂכְנֵיתָא דְּאִיהוּ סַם חַיִּים, סַם חַיִּים הוּרָה נְפִיק לְקַדְמוֹתֵיהַ, וְאִם לֹא הָא סַם הַמוֹת לְקַבְלֵיהַ, דְּאִיהוּ מְרָה אוּמְקֵא, וּמִינָה יְמוֹת כַּר נִשׁ בְּעֵגוּת, וְאִיהוּ לְסַטְרָא שְׂמַאֲלָא דְלְבָא, וְדָא מְחוּל.

כְּנֵי אַחֲרֵן רוּחַ וּנְפֵשׁ, דְּאַחֲרֵן אִיהוּ נְשַׁמָּה, תְּרִין בְּנֵי נַצַּח וְהוּד, אִם יַעֲלוּן קְרַבְנָא כְּדַקָּא יָאוּת, הָא סַם חַיִּים, וְאִי לֹא הָא סַם מוֹת, דְּאִיהוּ מְרָה, אִשׁ זְרָה אוּקִיד לֹון, דְּכַתִּיב (יְרֵמִיָּה י"א) וַיִּקְרָבוּ לַפְנֵי יְהוָה אִשׁ זְרָה וְגוּמְר, וּתְצַא אִשׁ וְגוּמְר, אִינוּן סְלִיקוּ לַה מַאֲתְרָהָא, וְעָאֵלוּ לַה קִמְוֵי מְלָכָא לְלְבָא, וְלֹא הוּרָה לְהוּן רָשוּ לְמַעְסָאֵל לְתַמְן, בְּהַ קוּדְשָׁא בְּרִיד הוּא נְטִיל דִּינָא בְּהוֹן.

שְׁפוּן עֲקִימִין, לִית רָשוּ לְכַהֲנָא לְקַרְבָּא בְּהוֹן קְרַבְנָא, דְּעָאֵל קָדָם יְהוּ"ה, דְּעֲלִיהוּ אַתְמַר (קַהֲלַת א' טו) מַעֲזַת לֹא יוּכַל לְתַקּוֹן וְכוּ', וְכַן עֵינִין עֲקִימִין פְּטוּרִין מִן הַרְאַיִיָּה, דְּנַחֲשׁ עַקֲלְתוֹן תַּמְן, דְּאִיהוּ נְטִיל גְּהוּרֵיהוּ, וּפּוּמָא אֲטִיקָא אַתְקַרִי טוּמְטוּם, וְאַנְדְּרוּגִינּוּם אִיהוּ דִּיוּקְנָא דְזָכַר וְנִקְבָּה, כְּגוּנָא דָּא אִיהוּ כַּר נִש דְּקַלְיָה וְדִבְרִיָּה כְּגוּקְבָא, וּמֵאִן דְּאִיהוּ עֵבֶד וְחֲצִיו בֵּן חוּרִין, חֲצִיו עֵבֶד דִּיִּצְרָר תְּרַע, וְחֲצִיו בֵּן חוּרִין דִּיִּצְרָר הַטּוּב, כָּל אֵלִין פְּטוּרִין מִן הַרְאַיִיָּה, כּוּמָנָא דְנִפְקִין מִן גּוּפֵא, נְפֵשָׁא דְּאִיהוּ כְּגוּנָא דָּא, לִית לַה רָשוּ לְאַסְתָּכְלָא בְּשִׂכְנֵיתָא, וְלֹאֲתַחוּיָא קְדֻמָּהא בְּשַׁעַת פְּטִירְתָּהּ מִן גּוּפֵא.

פּוּמָא דְּאֲטִיקָא כַּדְּבוּר, אֲבָן דְּאִיהוּ יִצְרַר תְּרַע שְׁלִיטָה, וְאַתְקַרִי טוּמְטוּם, בְּנִין דָּא פְּטוּר מִן הַרְאַיִיָּה, דְּנִשְׁמַתָּא וְרוּחָא וּנְפֵשָׁא בְּנִין דָּא יִיתוּן בְּגִלְגּוּלָא, עַד דְּאַתְחַזְרוּן שְׁלֵמִין לְאַתְרֵיהוּן כְּמָה דְּאַתְרֵיהוּבוּ, כְּמָה דְאַתָּ אֲמַר (קַהֲלַת י"ב ז') וְהָרוּחַ תָּשׁוּב אֶל הָאֲלֹהִים אֲשֶׁר נָתַתָּה, וּמִינָה אוּלִּיפָנָא קַל וְחוּמַר בְּאַחְרֵינִין דְּאִינוּן נְשַׁמַּתָּא וּנְפֵשָׁא, וְלֹא עוּד אֶלָּא דְקָרָא אַסְהִיד עֲלֵיהוּ (אֵיבֵב ל"ג כ"ט) הֵן כָּל אֵלֵהּ יַעֲשֶׂל אֶ"ל פְּעֻמִּים שְׁלֹשׁ עִם גְּבַר.

וּמֵאִן דִּיִּיתִי בְּגִלְגּוּלָא וּמָנָא קְדֻמָּהא אִם יִיתִי חוּרָה, אַתְקַיִים בִּיהַ קָרָא (יִשְׁעִיָּה א' י"ח) אִם יְהִיו חַטָּאִיכֶם כִּשְׁנַיִם כְּשִׁלְג וְלִבְנֵינוּ, וּבְמָה יִתְנַדַּע כַּר נִשׁ דְּאִיהוּ בְּגִלְגּוּלָא קְדֻמָּהא, אִם הוּא קְלִיָּה (דָּד קַלַח ע"א) כְּשִׁבְרִים אוּ בְתַרוּעָה, וְגוּפִיה וְאַנְפֵי חוּרִין, אִם הוּא קְלִיָּה כְּשִׁבְרִים אִיהוּ מוּמְנָא קְדֻמָּהא, וְאִם קְלִיָּה בְּתַרוּעָה אִיהוּ מוּמְנָא תְנִינָא, וְאִם גּוּפִיה יְרוּקָא וְאַנְפֵי יְרוּקִין וְקְלִיָּה תְקִיעָה אִיהוּ מוּמְנָא תְלִיתָאָה, וְאִם תְּדַר לְגוּנֵיהַ, קְלִיָּה כַּתְקִיעָה וְגוּפִיה חוּרָה וְאַנְפֵי חוּרִין, דָּא אִיהוּ כְּגוּנֵיהַ קְדֻמָּהא, כַּמּוּ דְּאוּקְמוּהוּ בְּנִין דְּתַחְמִיז דְחִזֵּר לְגוּנֵיהַ קְדֻמָּהא, כְּגוּנָא דָּא בְּהַפּוּכָא לְטָב, וְכַן אֲנֵפוּ סוּמְקִין וְקְלִיָּה כְּשִׁבְרִים, וְאַנְפֵי יְרוּקִין וְקְלִיָּה תְרוּעָה, הָא אַתְתַּמְן.

וְעוּד אִשְׁכְּחָנָא, כַּר נִשׁ דְּכָל צִיּוּרִין דִּילִיהַ בְּאַרְחַ מִיּוֹשֶׁר, שְׂקִילִין בְּתַקְלָא, וְלוּמְנִין שְׁפוּן אִינוּן עֵבִים, וְנִפְקִין מִתַּמְנָא דְּצִיּוּרִין דִּיוּקְנִין אַחְרֵינִין, אוּ אִינוּן אֲרוּכִין אוּ אִינוּן קְצָרִים, תָּא חֲוֵי וְאַתָּה תְּהוּהוּ מְכַל הַעֵם, הֲכָא אוּקְמָנָא לְמַנְדַּע תְּקוּנֵין אֵלִין, אֲנִשֵׁי חִיל עֵינִין, יְרָאִי אַלְהוּ"ם אוּדְּנִין, תְּדָא הוּא דְכַתִּיב (חִבְקוּךָ ג') יְהוּ"ה שְׁמַעְתִּי שְׂמַעְךָ יְרַאתִי, אֲנִשֵׁי אָמַת חוּטְמָא, שוּנְאִי בְּצַע פּוּמָא, אִם חוּטְמָא לֹא אִיהוּ בְּשׁוּה עִם תְּקוּנֵין אַחְרֵינֵי, דְּעֵינִין אֲרִיכִין, וְאַנְפֵין אֲרִיכִין, וְאוּדְּנִין אֲרִיכִין, וּפּוּמָא אֲרִיכִין, וְחוּטְמָא עֵבֶה, תַּמֵּן אַתְגִּילָא גִלְגּוּלָא דְנִפְשָׁא, וְאִם עֵינִין לֹא בְשׁוּה מַאֲחְרֵינֵין, תַּמֵּן אַתְגִּילָא גִלְגּוּלָא דְנִשְׁמַתָּא, וְאִם אוּדְּנִין לֹא בְשׁוּה, תַּמֵּן אַתְגִּילָא גִלְגּוּלָא דְרוּחָא, פּוּמָא בְּנִין דְּאִיהוּ כְּלָלָא דְכְּלָא, אִם לֹא אִיהוּ בְשׁוּה, הָא אַתְמַר בִּיהַ (שְׁמוֹת כ' ה') פֶּקֶד עוֹן אֲבוֹת עַל בְּנִים עַל שְׁלֹשִׁים וְעַל רַבְעִים, וְאִם עַל אַרְבַּע גִּלְגּוּלִין לֹא אַתְתַּקְנָה, אַתְמַר כַּהֲנָא שְׁעַתָּא (עֲמוּס ב' א') וְעַל אַרְבַּעַה לֹא אִשְׁכְּנוּ.

וְכָל נִשְׁמַתֵּי דְאַתְיֵין תַּלְתּוּ וּמְנִין וְלֹא מִתְחַקְנִין, אַתְּקִירֹאוּ פּוּשְׁעֵי יִשְׂרָאֵל עֲרַב רַב, אֲבָל צְדִיקָא דְכָבֵל וּמְנָא דְיִיתוֹן מִתְחַקְנִין, יִיתוֹן עַד אַרְבַּעָה, אֲפִילוּ עַד שְׁתַּיִן דּוֹר, וְדָא אִיהוּ (קהלת א ד) דוֹר הוֹלֵךְ וְדוֹר בָּא, וְדָא נִשְׁמַתָּא דְאִיהִי מוֹשֶׁה רִבִּינּוּ, כְּלִילָא מוֹשְׁתִּין רַבּוּא, וּשְׂכִינְתָּא עֲלָאָה דְאִיהִי נִשְׁמַת חַיִּים כַּד שְׂרִיא בְּמוֹשֶׁה, אַתְחַשְׁב לִיה כְּאִלוּ אַתָּא בְּשְׁתַּיִן רַבּוּא, וּבְגִינִיָּה אַתְמַר אִשָּׁה אַחַת וְלָדָה שְׁשִׁים רַבּוּא בְּכַרְס אַחַד.

וְאִינּוּן מַרְעִין דְּבְנֵי נִשְׂא, דְּאִתְמַר בְּהוֹן (דברים כח נט) וְחָלִים רַעִים, (משלי ג ח) רַפְאוֹת תְּהִי לְשִׁרְךָ, כַּד אִינּוּן בְּרִישָׁא דְצְדִיקָא, אֲבָל כַּד אִינּוּן בְּרִישָׁא דְרִשְׁעִיא, כְּנִסַּת יִשְׂרָאֵל אִמְרַת לְגַבְיִיהוּ (שיר א ו) אַל תִּרְאוּנִי שְׂאֵנִי שְׁחַרְחַרְתָּ, דְּאֵלִין שְׂרִיין לֹון לְפַתְחָה לְבְנֵי נִשְׂא, כְּמָה דְהוּוּ מְפַתֵּי לְיִשְׂרָאֵל בְּעִנְגָלָא בְּשִׁית שְׁעֵתוֹן, הֵדָא הוּא דְכַתִּיב (שמות לב א) וַיֵּרָא הָעָם כִּי בִשַׁשׁ מוֹשֶׁה, הָא אִוקְמוּהּ בְּשִׁית שְׁעֵתוֹן עֲבָדוּ יָת עֲגָלָא, בִּין שֵׁשׁ לְשַׁבַּע, אַפְרִישׁוּ בִין עַמּוּדָא דְאַמְצְעִיתָא לְשַׁבַּע, דְּגוּפָא וּשְׂכִינְתָּא, וּבְגִין דָּא מְנֵי קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא לְאַפְרָשָׁא לֹון מְשַׁבַּע, הֵדָא הוּא דְכַתִּיב (שם יב טו) אֵף בַּיּוֹם הַרְאִשׁוֹן, אֵף חֶלֶק בֵּין שֵׁרֵת לְשַׁבַּע, בְּגִין דָּא אִמְרַת כְּנִסַּת יִשְׂרָאֵל (שיר א) שְׁשׁוּפְתַנִּי הַשְּׁמֶשׁ, שֵׁשׁ וּפְתַנִּי הַשְּׁמֶשׁ, דְּאִסְתַּלַּק מִנִּי ו' דְאִיהוּ הַשְּׁמֶשׁ, דְּנִחְיִיר בְּשִׁית תִּיבִין דְּאִינּוּן (דברים וד) שָׁמַע יִשְׂרָאֵל יְהוָה אֱלֹהֵינוּ יְהוָה אֶחָד, וְהָא אַתְמַר. (עד כַּאן הַהִנֵּה מַסְפְּרִים אַחֲרִים).

דְּבַר אַחַר זֶה סֵפֶר תּוֹלְדוֹת אָדָם, אֲמַר רַבִּי שְׁמַעוֹן, זֶה סֵפֶר תּוֹלְדוֹת אָדָם, שְׁמַעוֹן, זֶה סֵפֶר דָּא צְדִיק חַי עַלְמִין, דְּאִיהוּ אִפְיֵק תּוֹלְדִין, זֶה סֵפֶר וְדָאִי וְלֹא אַתְרָא, וְאִינּוּן תּוֹלְדוֹת אָדָם, הֵהוּא דְאַתְמַר בֵּיה (ישעיה מד א) כִּתְּפֹאֲרַת אָדָם לְשִׁבְת בֵּית, מְאֵן בֵּית דִּילִיה, דָּא שְׂכִינְתָּא, וְרַעֲיָא מְהֵימְנָא אַנְתָּ הוּא כְּדִיּוֹקְנִיָּה, וְלֵךְ חִילָא לְאַסְתַּפְּלָא בְּדִיּוֹקְנִין דְּבְנֵי נִשְׂא, בְּצִיּוּרִין דִּיהוּא דְאַתְמַר בֵּיה (בראשית ה א) בְּדַמּוֹת אֱלֹהִים בְּרָא אוֹתוֹ, דְּכָל צִיּוּרִין דְּבְנֵי נִשְׂא אִינּוּן רִשִׁימִין בְּכַרְסֵיא, וּבְגִין דְּכָל כְּרִסֵּיא וּמְרַפְכְּתָא דְאַנְתָּ זְקִיקָא, אַנְתָּ אִית לָךְ חִילָא לְאַסְתַּפְּלָא, בְּגִין כַּד וְאַתָּה תִּחַזֵּה מִכָּל הָעָם יְגוּמַר.

וַיְחִי (דף קלח ע"ב) אָדָם שְׁלֹשִׁים וּמֵאָת שָׁנָה וַיּוֹלְד בְּדַמּוֹתוֹ כְּצִלְמוֹ וַיִּקְרָא אֶת שְׁמוֹ שֵׁת (בראשית ה ג), ש תַּלְת חַיּוֹן דְּמְרַפְכְּתָא, ת אִיהִי (משלי כ כח) נֵר יְהוָה נִשְׁמַת אָדָם, דְּאַתְמַר בֵּיה (יחזקאל א י) וַדַּמּוֹת פְּגִיָּהּ פְּגִי אָדָם, וְדָא אִיהוּ וַיּוֹלְד בְּדַמּוֹתוֹ כְּצִלְמוֹ. וַיְהִי כָּל יְמֵי אָדָם אִשְׁר חַי תִּשְׁעֵ מֵאוֹת שָׁנָה וּשְׁלֹשִׁים שָׁנָה וַיָּמוּת, מֵאִי וַיָּמוּת, אֲלָא כָּל יוֹמִין דִּיהוּ חַי הוּא תִּשְׁעֵ

מֵאוֹת וַתִּלְתִּין שָׁנִין, וּשְׂאָר שָׁנִין בְּתוֹסַפַּת הַזֵּהָ מִית. וּשְׁבַעֲיַן דִּחְסְרוּ מֵאֵלֶף, יְהֵב לְדוֹד מְשֻׁנּוּי, בְּגִין דִּיהוּ עֵתִיד לְאַשְׁלַמָּא לֹון בֵּיה, וְהֵבָא רְזָא דְפּוֹרְקָנָא.

עֶשְׂר דְרִין הוּוּ מְאָדָם וְעַד נַח, (בראשית ה כח) וַיְחִי לְמֶדֶד שְׁתַּיִם וּשְׁמֹנִים שָׁנָה וּמֵאָת שָׁנָה וַיּוֹלְד בֶּן וַיִּקְרָא אֶת שְׁמוֹ נַח, לֵאמֹר זֶה יִנְחַמְנוּ מִמַּעַשְׂיֵינוּ וּמִמַּעַצְבוֹן יְדִינּוּ, וְאַמַּאי, דְּבִקְבָדְמִיתָא הוּוּ טְרַחֲיִן בְּגַלְגוּלִין, עַד דְּאַתָּא נַח דְאִיהוּ שְׁבַת, וּבִיָּה נַחוּ כְּלָהוּ, וּבִיָּה אַתְיִישְׁבוּ, וְאַפִּיק לֹון לְעֹלָם.

אֲמַר רַבִּי אֶלְעָזָר אַמַּאי הוּוּ קְדַמְאִין חַיִּין יוֹמִין סְגִיאִין, כְּגוֹן אָדָם דְאַתְמַר בֵּיה וַיְחִי אָדָם תִּשְׁעֵ מֵאוֹת שָׁנָה וּשְׁלֹשִׁים שָׁנָה, וְנַח תִּשְׁעֵ מֵאוֹת וַחֲמִשִּׁים שָׁנָה, וְכֵן כְּלָהוּ דְרִין עַד נַח הוּוּ חַיִּין שָׁנִין סְגִיאִין, וּמֵאַבְרָהָם (ג"א וּמִנַּח) וְאַיִלָף הוּוּ מִתְמַעֲטִין בְּשָׁנִין, אֲמַר לִיה בְּרִי, רַבּוּי שָׁנִין וְאַרְיִכוּ דְיוֹמִין אִינּוּן מְאַרְיָף אַנְפִּין, וּמַעֲוֵטָא דְיוֹמִין וּשְׁנִין מְזַעִיר אַנְפִּין, וּבְגִין דָּא בְּאַבְרָהָם אַתְמַר אֵלֶּה תּוֹלְדוֹת הַשְּׁמַיִם וְהָאָרֶץ בְּהַבְרָאָם בְּה' זַעֲרָא. בְּרוּךְ יְהוָה לְעוֹלָם אָמֵן וְאַמֵּן. (דף קלט ע"א).

(אמר המניח אלו התקונים מצאתי בספר אחר כתובים מאחד ועשרים תקונים ולהלאה, ולמען לא ימצא זה החבור נעדר מאלו המרגליות יקרות וטובות, גמרותי אומר לשים בעמ' ברזל ועופרת את שרשרות העבותות על המשבצות, ומצא מין את מינו ונעור).

תקונא תניינא

(זהו תקון כ"ב וכ"ג).

בְּרִאשִׁית בְּרָא אֱלֹהִים, בְּרִאשִׁית בְּרִ"א תי"ש, דָּא אֵילוּ דִּיצְחָק. בְּרִאשִׁית בְּרִ"א תי"ש, דָּא אֵילוּ דִּיצְחָק.

וַיִּמַּת. מַה זֶה וַיִּמַּת? אֲלָא כָּל הַיָּמִים שְׁהִיָּה חַי הִיָּה תִּשְׁעֵ מֵאוֹת וּשְׁלֹשִׁים שָׁנִים, וּשְׂאָר הַשָּׁנִים בְּתוֹסַפַּת הַזֵּהָ מַת, וְהַשְּׁבַעֲיַם שְׁחַסְרוּ מֵאֵלֶף, נִתַּן לְדוֹד מְשֻׁנּוּתִיו, מִשּׁוּם שְׁהִיָּה עֵתִיד לְהַשְׁלִים אוֹתָם בּוּ, וְכַאֵן סוּד הַגְּאֵלָה.

עֶשְׂרָה דוֹרוֹת הָיוּ מְאָדָם וְעַד נַח, וַיְחִי לְמֶדֶד שְׁתַּיִם וּשְׁמֹנִים שָׁנָה וּמֵאָת שָׁנָה וַיּוֹלְד בֶּן וַיִּקְרָא אֶת שְׁמוֹ נַח לֵאמֹר זֶה יִנְחַמְנוּ מִמַּעַשְׂיֵינוּ וּמִמַּעַצְבוֹן יְדִינּוּ, וְלָמָּה? שְׁבַתְחִלָּה הָיוּ טוֹרְחִים בְּגַלְגוּלִים, עַד שְׁבָא נַח, שְׁהוּא שְׁבַת, וּבּוּ נַחוּ כְּלָם, וּבּוּ הַתִּישְׁבוּ וְהוֹצִיא אוֹתָם לְעוֹלָם.

אֲמַר רַבִּי אֶלְעָזָר: לָמָּה הָיוּ הַרְאשׁוֹנִים חַיִּים יָמִים רַבִּים כְּמוֹ אָדָם, שְׁנַאָמַר בּוּ וַיְחִי אָדָם תִּשְׁעֵ מֵאוֹת שָׁנָה וּשְׁלֹשִׁים שָׁנָה, וְנַח תִּשְׁעֵ מֵאוֹת וַחֲמִשִּׁים שָׁנָה, וְכֵן כָּל הַדּוֹרוֹת עַד נַח הָיוּ חַיִּים שָׁנִים רַבּוֹת, וּמֵאַבְרָהָם (ומנח) וְאַיִלָף הָיוּ מִתְמַעֲטִים בְּשָׁנִים? אֲמַר לוֹ: בְּנֵי רַבּוּי שָׁנִים וְאַרְיָף יָמִים הֵם מְאַרְיָף אַנְפִּין, וּמַעֲוֵט שֵׁל יָמִים וְשָׁנִים מְזַעִיר אַנְפִּין, וּמִשּׁוּם זֶה נִאָּמַר בְּאַבְרָהָם אֵלֶּה תּוֹלְדוֹת הַשְּׁמַיִם וְהָאָרֶץ בְּהַבְרָאָם בְּה' זַעֲרָה. בְּרוּךְ יְהוָה לְעוֹלָם אָמֵן וְאַמֵּן.

תקון שני

זהו תקון כ"ב וכ"ג

בְּרִאשִׁית בְּרָא אֱלֹהִים, בְּרִאשִׁית בְּרִ"א תי"ש, זֶה אֵילוּ שֵׁל דִּיצְחָק. בְּרִאשִׁית שָׁם א"ש לְעוֹלָה שֵׁל דִּיצְחָק, וְסוּד הַדְּבַר - (ועל אלו שלשת הגלגולים נאמר מה יפר פעמך בנעלים בת נדיב, ואת לפנים - זו האם העליונה, העולם הקבא. דבר אחר, אצלו צריך חליצה, וזהו שכתוב של נעליך וגומר, ואם לא, אין לו רשות להרויח

תִּמְן א"ש לְעוֹלָה דִּיצְחָק,

וְרָזָא דְמַלְתָּה (ועל אלון תלת גלגולין אתמר (שיר ז ב) מזה ופו פְּעַמְיָךְ בְּנַעֲלִים בַּת נְדִיב, רות ד ה) וְאוֹת לְפָנִים דָּא אִימָא עֲלֵאָה עֲלֵמָא דֵאֲתִי, דְבַר אַחַר לְגַבִּיהָ צְרִיךְ חֲלִיצָה, וְהָדָא הוּא דְכְּתִיב (שמות ג ה) שֶׁל נְעֻלְיָךְ וְגוּמַר, וְאִם לֹא לִית לֹן רִשׁוֹ לְרוּחָהּ רַמְתָּאָה (ג"א לרוחא דמיתא) לְסַלְמָא עֲלֵמָא דֵאֲתִי, וּבִגְנֵי דֵאֲתִי וּיּוֹם הַכַּפּוּרִים אֲסִיר בְּנַעֲלֵת הַסְּנַדְל), (בראשית כז) הִנֵּה הָאֵשׁ וְהַעֲצִים וְאִיִּה הִשֵּׁה לְעֵלָה, נִפְק קָלָא וְאָמַר מְשִׁית יוֹמִי בְּרֵאשִׁית אַתְּבָרִי לְעֵקְדָה דִּי צִחְקָה. בְּגִין דְלֵא אֵית קָרְפִין דִּבְטִיל מוֹתָנָא פְּעֵקְדָה דִּי צִחְקָה, דֵּאֲתָמַר בֵּיה (שם) וַיֵּעֲקוּד אֶת יִצְחָק בְּנוֹ, אַתְקָשֶׁר מֵדַת הַדִּין (מלאך המות) וַיִּצְעֲקֵד לְמַעְלָה, וְלֵא הִיָּה לוֹ רִשׁוֹת לְקָרַב לְבֵית דִּין הַגְּדוֹל, שְׁהוּא גְבוּרָה, לְחַבֵּעַ דִּין, וְהַעֲקָדָה שֶׁל פֶּאן מוֹעִילָה לְגִלוּת, שְׁהִיָּה עֲתִיד לְהַהַרְגַּ מְשִׁיחַ בְּן יוֹסֵף, וְקוֹל יֵצָא מֵאוֹתוֹ וְזִמְן אֵל תַּעֲשֵׂ לֹ מְאוּמָה, מְשׁוּם שְׁהַתְּגַבְּרוּ רַחֲמִים עַל דִּין, וְסוּד הַדְּבָר - הוֹשִׁיעָה לוֹ יְמִינוּ, וְאַחַר כִּף זְרוּעַ קִדְשׁוֹ, שְׁבָקָהּ הַיְמִינִן עַל הַשְּׂמָאל.

בְּשִׁמְתֵּהּ בִּרְתַּת הַטְּפָה שֶׁל הַתְּזַכֵּר עַל הַטְּפָה שֶׁל הַתְּזַכֵּר, הוּא בֶן, הוּא וְדָאִי רַחֲמִים, אָבָל בְּשִׁמְתֵּהּ בִּרְתַּת טַפַּת הַתְּזַכֵּר עַל הַתְּזַכֵּר, הִיא בַת וְהִיא דִּין, וְסוּד הַדְּבָר - זְכָר שְׁשׁוֹלֵט עַל נַקְבָּה גוֹרָם שְׁשׁוֹלֵט הַיְמִינִן עַל הַשְּׂמָאל, וַיֵּצְאוּ יִשְׂרָאֵל בְּרַחֲמִים וְלֹא בְדִין, וְהוּוּ פִי גָבַר עַלִּינוּ חַסְדוֹ, וְסוּד הַדְּבָר - בְּטָרְם יָבֵא חַבְלָהּ וְהַמְלִיטָה זְכָר.

וּבְשֵׁם שֶׁל הַקְּדוּשָׁ בְּרוּךְ הוּא, יְהו"ה רַחֲמִים, אֲדַנִּי דִין, וּכְשִׁשׁוֹלֵט יְהו"ה עַל אֲדַנִּי יֵאֵהוּדוּנָהּ, הוּא רַחֲמִים, וּכְשִׁשׁוֹלֵט אֲדַנִּי עַל יְהו"ה אִידֵהוּנִי, הוּא דִין, וְסוּד הַדְּבָר - אֲדַנִּי אֱלֹהִים בְּחִזְקָה יָבֵא, בְּתַקְרָה הַדִּין, וּבְזָה עֲקַדְתָּ יִצְחָק שְׁנֵעֲקַד לְפָנָי אֲבִיו וּמִסָּר עֲצָמוֹ לְמִיתָה כְּדִי שֶׁיִּצְעַל מְשִׁיחַ וְיִשְׂרָאֵל שְׂלֵא יָמוּתוּ, וְלֹא עוּד, אֵלָּא שְׁאֲפִלוֹ אִם יִשְׂרָאֵל יִהְיוּ עוֹבְרִים

וְרָזָא דְמַלְתָּה (ועל אלון תלת גלגולין אתמר (שיר ז ב) מזה ופו פְּעַמְיָךְ בְּנַעֲלִים בַּת נְדִיב, רות ד ה) וְאוֹת לְפָנִים דָּא אִימָא עֲלֵאָה עֲלֵמָא דֵאֲתִי, דְבַר אַחַר לְגַבִּיהָ צְרִיךְ חֲלִיצָה, וְהָדָא הוּא דְכְּתִיב (שמות ג ה) שֶׁל נְעֻלְיָךְ וְגוּמַר, וְאִם לֹא לִית לֹן רִשׁוֹ לְרוּחָהּ רַמְתָּאָה (ג"א לרוחא דמיתא) לְסַלְמָא עֲלֵמָא דֵאֲתִי, וּבִגְנֵי דֵאֲתִי וּיּוֹם הַכַּפּוּרִים אֲסִיר בְּנַעֲלֵת הַסְּנַדְל), (בראשית כז) הִנֵּה הָאֵשׁ וְהַעֲצִים וְאִיִּה הִשֵּׁה לְעֵלָה, נִפְק קָלָא וְאָמַר מְשִׁית יוֹמִי בְּרֵאשִׁית אַתְּבָרִי לְעֵקְדָה דִּי צִחְקָה. בְּגִין דְלֵא אֵית קָרְפִין דִּבְטִיל מוֹתָנָא פְּעֵקְדָה דִּי צִחְקָה, דֵּאֲתָמַר בֵּיה (שם) וַיֵּעֲקוּד אֶת יִצְחָק בְּנוֹ, אַתְקָשֶׁר מֵדַת הַדִּין (מלאך המות) וַיִּצְעֲקֵד לְמַעְלָה, וְלֵא הִיָּה לוֹ רִשׁוֹת לְקָרַב לְבֵית דִּין הַגְּדוֹל, שְׁהוּא גְבוּרָה, לְחַבֵּעַ דִּין, וְהַעֲקָדָה שֶׁל פֶּאן מוֹעִילָה לְגִלוּת, שְׁהִיָּה עֲתִיד לְהַהַרְגַּ מְשִׁיחַ בְּן יוֹסֵף, וְקוֹל יֵצָא מֵאוֹתוֹ וְזִמְן אֵל תַּעֲשֵׂ לֹ מְאוּמָה, מְשׁוּם שְׁהַתְּגַבְּרוּ רַחֲמִים עַל דִּין, וְסוּד הַדְּבָר - הוֹשִׁיעָה לוֹ יְמִינוּ, וְאַחַר כִּף זְרוּעַ קִדְשׁוֹ, שְׁבָקָהּ הַיְמִינִן עַל הַשְּׂמָאל.

בְּשִׁמְתֵּהּ בִּרְתַּת הַטְּפָה שֶׁל הַתְּזַכֵּר עַל הַטְּפָה שֶׁל הַתְּזַכֵּר, הוּא בֶן, הוּא וְדָאִי רַחֲמִים, אָבָל בְּשִׁמְתֵּהּ בִּרְתַּת טַפַּת הַתְּזַכֵּר עַל הַתְּזַכֵּר, הִיא בַת וְהִיא דִּין, וְסוּד הַדְּבָר - זְכָר שְׁשׁוֹלֵט עַל נַקְבָּה גוֹרָם שְׁשׁוֹלֵט הַיְמִינִן עַל הַשְּׂמָאל, וַיֵּצְאוּ יִשְׂרָאֵל בְּרַחֲמִים וְלֹא בְדִין, וְהוּוּ פִי גָבַר עַלִּינוּ חַסְדוֹ, וְסוּד הַדְּבָר - בְּטָרְם יָבֵא חַבְלָהּ וְהַמְלִיטָה זְכָר.

וּבְשֵׁם שֶׁל הַקְּדוּשָׁ בְּרוּךְ הוּא, יְהו"ה רַחֲמִים, אֲדַנִּי דִין, וּכְשִׁשׁוֹלֵט יְהו"ה עַל אֲדַנִּי יֵאֵהוּדוּנָהּ, הוּא רַחֲמִים, וּכְשִׁשׁוֹלֵט אֲדַנִּי עַל יְהו"ה אִידֵהוּנִי, הוּא דִין, וְסוּד הַדְּבָר - אֲדַנִּי אֱלֹהִים בְּחִזְקָה יָבֵא, בְּתַקְרָה הַדִּין, וּבְזָה עֲקַדְתָּ יִצְחָק שְׁנֵעֲקַד לְפָנָי אֲבִיו וּמִסָּר עֲצָמוֹ לְמִיתָה כְּדִי שֶׁיִּצְעַל מְשִׁיחַ וְיִשְׂרָאֵל שְׂלֵא יָמוּתוּ, וְלֹא עוּד, אֵלָּא שְׁאֲפִלוֹ אִם יִשְׂרָאֵל יִהְיוּ עוֹבְרִים

וְרָזָא דְמַלְתָּה (ועל אלון תלת גלגולין אתמר (שיר ז ב) מזה ופו פְּעַמְיָךְ בְּנַעֲלִים בַּת נְדִיב, רות ד ה) וְאוֹת לְפָנִים דָּא אִימָא עֲלֵאָה עֲלֵמָא דֵאֲתִי, דְבַר אַחַר לְגַבִּיהָ צְרִיךְ חֲלִיצָה, וְהָדָא הוּא דְכְּתִיב (שמות ג ה) שֶׁל נְעֻלְיָךְ וְגוּמַר, וְאִם לֹא לִית לֹן רִשׁוֹ לְרוּחָהּ רַמְתָּאָה (ג"א לרוחא דמיתא) לְסַלְמָא עֲלֵמָא דֵאֲתִי, וּבִגְנֵי דֵאֲתִי וּיּוֹם הַכַּפּוּרִים אֲסִיר בְּנַעֲלֵת הַסְּנַדְל), (בראשית כז) הִנֵּה הָאֵשׁ וְהַעֲצִים וְאִיִּה הִשֵּׁה לְעֵלָה, נִפְק קָלָא וְאָמַר מְשִׁית יוֹמִי בְּרֵאשִׁית אַתְּבָרִי לְעֵקְדָה דִּי צִחְקָה. בְּגִין דְלֵא אֵית קָרְפִין דִּבְטִיל מוֹתָנָא פְּעֵקְדָה דִּי צִחְקָה, דֵּאֲתָמַר בֵּיה (שם) וַיֵּעֲקוּד אֶת יִצְחָק בְּנוֹ, אַתְקָשֶׁר מֵדַת הַדִּין (מלאך המות) וַיִּצְעֲקֵד לְמַעְלָה, וְלֵא הִיָּה לוֹ רִשׁוֹת לְקָרַב לְבֵית דִּין הַגְּדוֹל, שְׁהוּא גְבוּרָה, לְחַבֵּעַ דִּין, וְהַעֲקָדָה שֶׁל פֶּאן מוֹעִילָה לְגִלוּת, שְׁהִיָּה עֲתִיד לְהַהַרְגַּ מְשִׁיחַ בְּן יוֹסֵף, וְקוֹל יֵצָא מֵאוֹתוֹ וְזִמְן אֵל תַּעֲשֵׂ לֹ מְאוּמָה, מְשׁוּם שְׁהַתְּגַבְּרוּ רַחֲמִים עַל דִּין, וְסוּד הַדְּבָר - הוֹשִׁיעָה לוֹ יְמִינוּ, וְאַחַר כִּף זְרוּעַ קִדְשׁוֹ, שְׁבָקָהּ הַיְמִינִן עַל הַשְּׂמָאל.

בְּשִׁמְתֵּהּ בִּרְתַּת הַטְּפָה שֶׁל הַתְּזַכֵּר עַל הַטְּפָה שֶׁל הַתְּזַכֵּר, הוּא בֶן, הוּא וְדָאִי רַחֲמִים, אָבָל בְּשִׁמְתֵּהּ בִּרְתַּת טַפַּת הַתְּזַכֵּר עַל הַתְּזַכֵּר, הִיא בַת וְהִיא דִּין, וְסוּד הַדְּבָר - זְכָר שְׁשׁוֹלֵט עַל נַקְבָּה גוֹרָם שְׁשׁוֹלֵט הַיְמִינִן עַל הַשְּׂמָאל, וַיֵּצְאוּ יִשְׂרָאֵל בְּרַחֲמִים וְלֹא בְדִין, וְהוּוּ פִי גָבַר עַלִּינוּ חַסְדוֹ, וְסוּד הַדְּבָר - בְּטָרְם יָבֵא חַבְלָהּ וְהַמְלִיטָה זְכָר.

וּבְשֵׁם שֶׁל הַקְּדוּשָׁ בְּרוּךְ הוּא, יְהו"ה רַחֲמִים, אֲדַנִּי דִין, וּכְשִׁשׁוֹלֵט יְהו"ה עַל אֲדַנִּי יֵאֵהוּדוּנָהּ, הוּא רַחֲמִים, וּכְשִׁשׁוֹלֵט אֲדַנִּי עַל יְהו"ה אִידֵהוּנִי, הוּא דִין, וְסוּד הַדְּבָר - אֲדַנִּי אֱלֹהִים בְּחִזְקָה יָבֵא, בְּתַקְרָה הַדִּין, וּבְזָה עֲקַדְתָּ יִצְחָק שְׁנֵעֲקַד לְפָנָי אֲבִיו וּמִסָּר עֲצָמוֹ לְמִיתָה כְּדִי שֶׁיִּצְעַל מְשִׁיחַ וְיִשְׂרָאֵל שְׂלֵא יָמוּתוּ, וְלֹא עוּד, אֵלָּא שְׁאֲפִלוֹ אִם יִשְׂרָאֵל יִהְיוּ עוֹבְרִים

קמי אבוי, ומסר גרמיה

לְמִיתָה בְּגִין דִּישְׁזִיב מְשִׁיחַ וְיִשְׂרָאֵל דְלֵא יָמוּתוּן, וְלֹא עוּד אֵלָּא דְאֲפִילוֹ אִי יִשְׂרָאֵל לְהוּוּ עֲבָרִין בְּגִלוּתָהּ, עַל שְׁפִיכוֹת דְּמִים וְגִלוּי עֲרִיּוֹת וְעַבּוּדָה זָרָה, זְכוּת אַבְהֵן יָגֵן עֲלֵיהוֹן מְשַׁרְפָּה הָרַג וְחִנְק, בְּגִין דְּאַבְרָהָם נַתְּנָסָה בְּנוֹרָא, וַיִּצְחָק בְּסַפִּינָא, וַיַּעֲקֹב בְּגִלוּתָהּ, זְכוּת אַבְהֵן יְהִי מַגִּין עֲלֵיהוֹן.

וְעוּד נְסִיוְנָא דְתַלְתֵּת אַבְהֵן מְעִידִין, דְלֵא עֲבַר אָדָם דְּאִיהוּ יִשְׂרָאֵל עַל תַּלְתֵּת פְּקוּדֵין אֲלֵין, דְּמַנִּי לֹן (ליה) קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא, הָדָא הוּא דְכְּתִיב (בראשית ב טז) וַיֵּצֵא יְהו"ה אֱלֹהִים עַל הָאָדָם, וַיֵּצֵא דָּא עַבּוּדָה זָרָה, לְאִמְרָה דָּא גִלוּי עֲרִיּוֹת, עַל הָאָדָם - זִו שְׁפִיכוֹת דְּמִים, שְׁנִשְׁמָתוֹ שֶׁל הָאָדָם נִכְנָסָה בְּגִלְגוּל שֶׁל אַבְרָהָם, וְאִם הוּא עֲבַד עַבּוּדָה זָרָה, כְּשִׁנְכָנֵס לְאֵשׁ הִיָּה נִשְׂרָף, זִהוּ שְׁכַתוּב פְּסִילִי אֱלֹהִים תִּשְׁרַפּוּן בְּאֵשׁ.

שְׂלֵאֵשׁ יֵשׁ שְׁלֵשָׁה גֻּנִים, לְכֹן יָרַק וְשָׁחַר, וְהַרְבִּיעֵי תְּכַלֵּת, וְהֵם דְּבַקִּים בְּגַחְלַת שְׁהִיא אֲדָמָה, הָרִי חֲמִשָּׁה, כַּחֲשֹׁבֹן ה' (חמש), שְׁהִיא אֲמוּנַת הַקְּדוּשָׁ בְּרוּךְ הוּא שְׁהוּא ו', שְׁהַתְּלַבֵּשׁ בְּחִמְשָׁה גֻּנִים וּמְאִיר בָּהֶם, וּבִו עוֹלִים הַגֻּנִים שְׁהֵם כְּלוּלִים בָּהּ, וְהִיא עוֹלָה בָּהֶם ל'. זִהוּ שְׁכַתוּב הִיא הַעֲלָה, וְכַשְׁעוֹלִים שְׁנִים שְׁהֵם ו' ה' בְּקָרְבֹן, וַיִּרְדִּים שְׁנַיִם מִלְּמַעְלָה שְׁהֵם י"ה, וּמִתְּקַרְבוֹת הַאוֹתִיוֹת וּמִתִּיחַדוֹת וְנִקְשָׁרוֹת זִו עִם זִו, וְזִהוּ סוּד הַקְּרָבָן.

וְסוּד הַדְּבָר - וְהִנֵּה מִלְּאֲכִי אֱלֹהִים עֲלִים וַיִּרְדִּים בוּ, עוֹלִים שְׁנַיִם בְּאֵשׁ, וַיִּוֹרְדִים שְׁנַיִם, וְנִצַּל אַבְרָהָם בְּשֵׁם שֶׁל יְהו"ה, שְׁאָף עַל גֵּב שִׁישׁ אַרְבַּעָה מִלְּאֲכִים שְׁהֵם הַמִּמָּנִים שֶׁל הַשָּׁם הַקְּדוּשָׁ, לֹא רוּצָה הַקְּדוּשָׁ בְּרוּךְ הוּא לְהַתְּעַסֵּק בְּאַבְרָהָם לְהַצִּילוֹ אֵלָּא הוּא מְשִׁיחַ, מְשׁוּם שְׁקָנָא עַל שְׁמוֹ

לְמִיתָה בְּגִין דִּישְׁזִיב מְשִׁיחַ וְיִשְׂרָאֵל דְלֵא יָמוּתוּן, וְלֹא עוּד אֵלָּא דְאֲפִילוֹ אִי יִשְׂרָאֵל לְהוּוּ עֲבָרִין בְּגִלוּתָהּ, עַל שְׁפִיכוֹת דְּמִים וְגִלוּי עֲרִיּוֹת וְעַבּוּדָה זָרָה, זְכוּת אַבְהֵן יָגֵן עֲלֵיהוֹן מְשַׁרְפָּה הָרַג וְחִנְק, בְּגִין דְּאַבְרָהָם נַתְּנָסָה בְּנוֹרָא, וַיִּצְחָק בְּסַפִּינָא, וַיַּעֲקֹב בְּגִלוּתָהּ, זְכוּת אַבְהֵן יְהִי מַגִּין עֲלֵיהוֹן.

וְעוּד נְסִיוְנָא דְתַלְתֵּת אַבְהֵן מְעִידִין, דְלֵא עֲבַר אָדָם דְּאִיהוּ יִשְׂרָאֵל עַל תַּלְתֵּת פְּקוּדֵין אֲלֵין, דְּמַנִּי לֹן (ליה) קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא, הָדָא הוּא דְכְּתִיב (בראשית ב טז) וַיֵּצֵא יְהו"ה אֱלֹהִים עַל הָאָדָם, וַיֵּצֵא דָּא עַבּוּדָה זָרָה, לְאִמְרָה דָּא גִלוּי עֲרִיּוֹת, עַל הָאָדָם - זִו שְׁפִיכוֹת דְּמִים, שְׁנִשְׁמָתוֹ שֶׁל הָאָדָם נִכְנָסָה בְּגִלְגוּל שֶׁל אַבְרָהָם, וְאִם הוּא עֲבַד עַבּוּדָה זָרָה, כְּד עֲאֵל בְּנוֹרָא הוּהּ אַתְּוֹקַד, הָדָא הוּא דְכְּתִיב (דברים ז כח) פְּסִילִי אֱלֹהִים תִּשְׁרַפּוּן בְּאֵשׁ.

הָאֵשׁ אֵית לִיָּה תַּלְתֵּת גְּווּנִין, חֲוּוֹר וַיִּרוּק וְאוֹכֵם, וְרַבִּיעֵאָה תְּכַלֵּת, וְאִינוּן דְּבַקִּין בְּגַחְלַת דְּאִיהוּ סוּמְקָא הָא חֲמִשָּׁה, כַּחֲשֹׁבֹן ה' (חמש) דְּאִיִּיהָ אֲמוּנָה דְּקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא דְּאִיִּיהוּ ו', דְּאֵתְלַבֵּשׁ בְּחִמְשׁ גְּווּנִין וְנַהִיר בְּהוֹן, וּבִיָּה סְלֵקִין גְּווּנִין דְּאִינוּן כְּלִילִין בָּהּ, וְהִיא סְלִיקַת בְּהוֹן לְגַבִּי ו', הָדָא הוּא דְכְּתִיב (יקרא ו ב) הִיא הַעֲוָלָה, וְכַד סְלֵקִין תְּרִין דְּאִינוּן ו' ה' בְּקָרְבָּנָא, נַחְתִּין תְּרִין מִלְּעִילָא דְּאִינוּן י"ה, (ד' קלט ע"ב) וּמִתְּקַרְבִּין אַתְּוּוֹן וּמִתִּיחַדִּין וּמִתְּקַרְבִּין דָּא בְּדָא, וְדָא אִיהוּ רִזָּא דְּקָרְבָּנָא.

וְרִזָּא דְמַלְתָּה (בראשית כח יב) וְהִנֵּה מִלְּאֲכִי אֱלֹהִים עֲלִים וַיִּרְדִּים בוּ, סְלֵקִין תְּרִין בְּאֵשׁ, וְנַחְתִּין תְּרִין. וְאִשְׁתַּזַּב אַבְרָהָם בְּשֵׁמָא דִּיהו"ה, דָּאָף עַל גֵּב דְּאִית אַרְבַּע מִלְּאֲכִים דְּאִינוּן מִמָּנֵן דִּשְׁמָא קְדִישָׁא, לֹא בְּעֵי קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא לְאִשְׁתַּדְּלָא

לְמִיתָה בְּגִין דִּישְׁזִיב מְשִׁיחַ וְיִשְׂרָאֵל דְלֵא יָמוּתוּן, וְלֹא עוּד אֵלָּא דְאֲפִילוֹ אִי יִשְׂרָאֵל לְהוּוּ עֲבָרִין בְּגִלוּתָהּ, עַל שְׁפִיכוֹת דְּמִים וְגִלוּי עֲרִיּוֹת וְעַבּוּדָה זָרָה, זְכוּת אַבְהֵן יָגֵן עֲלֵיהוֹן מְשַׁרְפָּה הָרַג וְחִנְק, בְּגִין דְּאַבְרָהָם נַתְּנָסָה בְּנוֹרָא, וַיִּצְחָק בְּסַפִּינָא, וַיַּעֲקֹב בְּגִלוּתָהּ, זְכוּת אַבְהֵן יְהִי מַגִּין עֲלֵיהוֹן.

וְעוּד נְסִיוְנָא דְתַלְתֵּת אַבְהֵן מְעִידִין, דְלֵא עֲבַר אָדָם דְּאִיהוּ יִשְׂרָאֵל עַל תַּלְתֵּת פְּקוּדֵין אֲלֵין, דְּמַנִּי לֹן (ליה) קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא, הָדָא הוּא דְכְּתִיב (בראשית ב טז) וַיֵּצֵא יְהו"ה אֱלֹהִים עַל הָאָדָם, וַיֵּצֵא דָּא עַבּוּדָה זָרָה, לְאִמְרָה דָּא גִלוּי עֲרִיּוֹת, עַל הָאָדָם - זִו שְׁפִיכוֹת דְּמִים, שְׁנִשְׁמָתוֹ שֶׁל הָאָדָם נִכְנָסָה בְּגִלְגוּל שֶׁל אַבְרָהָם, וְאִם הוּא עֲבַד עַבּוּדָה זָרָה, כְּשִׁנְכָנֵס לְאֵשׁ הִיָּה נִשְׂרָף, זִהוּ שְׁכַתוּב פְּסִילִי אֱלֹהִים תִּשְׁרַפּוּן בְּאֵשׁ.

שְׂלֵאֵשׁ יֵשׁ שְׁלֵשָׁה גֻּנִים, לְכֹן יָרַק וְשָׁחַר, וְהַרְבִּיעֵי תְּכַלֵּת, וְהֵם דְּבַקִּים בְּגַחְלַת שְׁהִיא אֲדָמָה, הָרִי חֲמִשָּׁה, כַּחֲשֹׁבֹן ה' (חמש), שְׁהִיא אֲמוּנַת הַקְּדוּשָׁ בְּרוּךְ הוּא שְׁהוּא ו', שְׁהַתְּלַבֵּשׁ בְּחִמְשָׁה גֻּנִים וּמְאִיר בָּהֶם, וּבִו עוֹלִים הַגֻּנִים שְׁהֵם כְּלוּלִים בָּהּ, וְהִיא עוֹלָה בָּהֶם ל'. זִהוּ שְׁכַתוּב הִיא הַעֲלָה, וְכַשְׁעוֹלִים שְׁנַיִם שְׁהֵם ו' ה' בְּקָרְבֹן, וַיִּרְדִּים שְׁנַיִם מִלְּמַעְלָה שְׁהֵם י"ה, וּמִתְּקַרְבוֹת הַאוֹתִיוֹת וּמִתִּיחַדוֹת וְנִקְשָׁרוֹת זִו עִם זִו, וְזִהוּ סוּד הַקְּרָבָן.

וְסוּד הַדְּבָר - וְהִנֵּה מִלְּאֲכִי אֱלֹהִים עֲלִים וַיִּרְדִּים בוּ, עוֹלִים שְׁנַיִם בְּאֵשׁ, וַיִּוֹרְדִים שְׁנַיִם, וְנִצַּל אַבְרָהָם בְּשֵׁם שֶׁל יְהו"ה, שְׁאָף עַל גֵּב שִׁישׁ אַרְבַּעָה מִלְּאֲכִים שְׁהֵם הַמִּמָּנִים שֶׁל הַשָּׁם הַקְּדוּשָׁ, לֹא רוּצָה הַקְּדוּשָׁ בְּרוּךְ הוּא לְהַתְּעַסֵּק בְּאַבְרָהָם לְהַצִּילוֹ אֵלָּא הוּא מְשִׁיחַ, מְשׁוּם שְׁקָנָא עַל שְׁמוֹ

קמי אבוי, ומסר גרמיה

בְּאַבְרָהָם לְשִׁזְבָא לִיָּה אֱלָא אִיהוּ מִמֶּשׁ, בְּגִין דְּקִנְיָ עַל שְׁמִיָּה, וְכִיָּה אֲתִלְפִין אָדָם הָרָאשׁוֹן דְּאִיהוּ יִשְׂרָאֵל, דְּלֹא עֵבֶר עַל וַיְצַו דְּאִיהוּ עֲבוּדָה זָרָה, לְכַתֵּר אֲתִלְפֵשׁ בִּיַּעֲזֵק וְאַצְטְרִיף וְאָמַר (בראשית כב יב) אֵל תַּעֲשׂ לּוֹ מְאוּמָה, דְּהִהוּא דְּאַצְטְרִיף בִּיָּה לֹא עֵבֶד מִדְּעַם, דְּלֹא עֵבֶר עַל שְׁפִיכוֹת דְּמִים, וְכֵן יַעֲקֹב אֲתַגְלַגֵּל בִּיָּה, כַּד נַחַת לְגַלְיָתָא דְּמַצְרַיִם (דְּחֻצְיָה לְאַרְיָן) דְּדַחֵיל דְּלֹא הָוֵה סְלִיק, בְּהִהוּא זְמַנָּא אָמַר לִיָּה קוּדְשָׁא בְּרִיף הוּא (שם מו ג) אֵל תִּירָא מְרָדָה מְצַרְיָמָה וְגוּמְר, אֲנַכִּי אֲרַד עִמָּךְ מְצַרְיָמָה וְאֲנַכִּי אַעֲלֶךְ גַּם עֲלֵהּ.

תקון שלישי

בְּרֵאשִׁית שְׁם אַרְיִי שֶׁל הַקְּרָבָן, שְׁהִיָּה יוֹרֵד עַל הַקְּרָבָן בְּדַמּוֹת אַרְיִי אוֹכֵל הַקְּרָבָנוֹת, וְזֵהוּ רֵאשׁוֹן לְחַיִּית שְׁהִיִּי אוֹכְלִים קְרָבָנוֹת. אָמַר לוֹ רַבִּי אֱלֵעָזָר: וְלָמָּה הִיִּי יוֹרְדוֹת חַיִּית לְאַכֵּל קְרָבָנוֹת? אָמַר לוֹ: בְּנִי, אַרְבַּע חַיִּית הֵן בְּכַפָּא, אַרְיָה שׁוֹר נֶשֶׁר אָדָם, וּבְגוּף הָאָדָם אַרְבַּעַּה יְסוּדוֹת שְׁמַמְנִים עֲלֵיהֶם אַרְבַּע חַיִּית, שְׁתַּנְפֵּשׁ כְּלוּלָה בְּהֶם, וּמִשׁוּם זֶה פְּרָנְסַת הַנֶּפֶשׁ מֵאַרְבַּעַּה הִלְלוּ. כְּשִׁחְטָא אָדָם בְּאַרְבַּעַּה הַיְסוּדוֹת שְׁלוֹ, כְּאֵלוֹ חֲטָא בְּנֶפֶשׁ, זֵהוּ שְׁפָתוֹב מֵאֲשֶׁר חֲטָא עַל הַנֶּפֶשׁ, וּבְאֹתוֹ זְמַן נִפְרְדוּ מִמֶּם מֵאֵשׁ וְרוּחַ מִעֶפֶר.

שְׁמַעְפֹּר יוֹצֵאִים וְזַעִים, שְׁהֶם פְּרָנְסָה שֶׁל אָדָם, וּמִהֵמִים חַיִּית, שְׁהֵן פְּרָנְסָה שֶׁל אַרְיִי, וּמֵאֵשׁ בְּהַמּוֹת, שְׁהֶם פְּרָנְסָה שֶׁל שׁוֹר, וּמִהַרוּחַ עוֹפּוֹת, שְׁהֶם פְּרָנְסָה שֶׁל נֶשֶׁר, וּכְשִׁחְטָא בְּהֶם, נִפְרְדוּ הַיְסוּדוֹת, וַיֵּשׁ בְּהֶם מִתְּחִלָּתָה שְׁהִיא פְּרוּדָה, וְעוֹלָה שְׁם יְהוָה מֵהֶם, וְנִכְנַס יְצִר הָרַע שְׁהוּא סַמְא"ל שְׁטָן, שְׁהוּו"ה לֹא שׁוֹרָה

פְּרוּדָא, וְסְלִיק שְׁם יְהוּו"ה

מִנִּיָּהוּ, וְעֵאל יְצִר הָרַע דְּאִיהוּ סַמְא"ל שְׁטָן, דִּיהוּו"ה לֹא שְׂרִיָּא בְּפְרוּדָא, וְרִזָּא דְּמִלָּה (הושע י ב) חֲלַק לְבָם עֲתָה יֵאֲשֻׁמוּ, וּבְגִין דָּא צְרִיף קְרַפְנָא מֵאֲלִין מִיְנִין דְּחַב בְּהוֹן, לְקַרְבָּא בְּהוֹן, אִינוּן אַרְבַּע יְסוּדִין דְּאִית דְּבְהוֹן פְּרוּדָא, וּבְהִהוּא זְמַנָּא דְּמִתְקַרְבִּין יְסוּדִין דָּא לְגַבִּי דָּא, מִיָּד נַחִית קוּדְשָׁא בְּרִיף הוּא עֲלֵייהוּ וּבְרַח שְׁטָן, וְאִי לֹא בְּרַח הָא אֲשָׁא דְּקַרְבְּנָא אוּקִיד לִיָּה, הִדָּא הוּא דְּכְתִיב (ויקרא ו ה) וְהָאֵשׁ עַל הַמִּזְבֵּחַ תִּקַּד בּוֹ.

וְרִזָּא דְּקַרְבְּנִין (איוב י יא) עוֹר וּבֶשֶׁר תִּלְבִּישְׁנִי וּבַעֲצָמוֹת וְגִידִים תְּסוֹכְכֵנִי, עוֹר אִיהוּ לְבוּשָׁא דְּאָדָם, הִדָּא הוּא דְּכְתִיב (בראשית ג כא) וַיַּעַשׂ יְהוָה אֱלֹהִים לְאָדָם וּלְאִשְׁתּוֹ כְּתָנוֹת עוֹר וַיְלַבֵּשֵׁם, אִם זָכָה פְּתָנוֹת אוֹר מְרַקְמִין מִמְּצוּוֹת עֲשָׂה, שְׁשֻׁכְרַם לְעוֹלָם הַבָּא, שְׁהוּא הָאוֹר הַגְּנוּז לְצַדִּיקִים, וְאִם לֹא זָכָה - עוֹר הַנֶּחֱשׁ שְׁכּוּלָל אַרְבַּעַּה יְסוּדוֹת, שְׁשֵׁם רְשׁוּמוֹת מְצוּוֹת לֹא תַעֲשֶׂה שְׂאָדָם עֵבֶר עֲלֵיהֶן, וּמִשׁוּם זֶה בְּאָדָם בְּעַלֵּי הַמִּשְׁנָה, עוֹנוּתוֹ שֶׁל אָדָם חֲקוּקִים לוֹ עַל עֲצָמוֹתָיו, וְקְרוֹיב הָעוֹר שֶׁל הָאָדָם מְצוּוֹת עֲשָׂה, שְׁהֶם קְרוֹיב שֶׁל אוֹתִיּוֹת שְׁמוֹ שֶׁל הַקְּדוּשׁ בְּרוּף הוּא.

וְעֲלִיָּיהוּ נֵאמַר אָדָם כִּי יִקְרִיב מִכֶּם קְרָבָן, מִכֶּם וְדָאִי, לְהוֹצִיא עוֹר הַנֶּחֱשׁ שְׁכּוּב מִרְקָמִים מְצוּוֹת לֹא תַעֲשֶׂה, וְאָדָם שְׁעוּבָר עֲלֵיהֶם נֵאמַר בּוֹ אָדָם לְהַבֵּל דְּמָה יִמְיוֹ כְּצַל עוֹבֵר, אָדָם כִּי יָמוּת בְּאֵהֶל, כִּי יָמוּת וְדָאִי, וְזוּהִי הַקְּרַבְתָּ הַקְּרָבָן שֶׁל עֲשׂוֹ, יְצִר הָרַע, שְׁנֵאמַר בּוֹ יָקָם אָבִי וַיֵּאכַל מִצִּיד בְּנִי. הַבֶּשֶׂר הוּא שְׁכָר מִן שְׁכָרִים, וְהוּא אָדָם, מִצַּד שֶׁל חַיָּיָה שְׁהוּא שׁוֹר, בְּשֶׁר חַי, בְּשֶׁר טְהוֹר, וַיֵּשׁ אַחַר שֶׁל בְּשֶׁר בְּשָׂדָה טְרַפָּה, שְׁשׁוּרָה בּוֹ רוּחַ הַטְּמָאָה, מִלְּאָף דְּאִיהוּ שׁוֹר, בְּשֶׁר חַי בְּשֶׁר טְהוֹר, וְאִית (דף קמ ע"א) אַחְרָא דְּבֶשֶׁר בְּשָׂדָה

בְּפְרוּדָה, וְסוּד הַדְּבָר - חֲלַק לְבָם עֲתָה יֵאֲשֻׁמוּ, וּמִשׁוּם זֶה צְרִיף קְרָבָן מִהֵמִינִים הִלְלוּ שְׁחֲטָא בְּהֶם לְקָרֵב בְּהֶם, אוֹתָם אַרְבַּעַּה יְסוּדוֹת שְׁשֵׁשׁ בְּהֶם פְּרוּדָה, וּבְאֹתוֹ זְמַן שְׁמִתְקַרְבִּים הַיְסוּדוֹת זֶה לְזֶה, מִיָּד יוֹרֵד הַקְּדוּשׁ בְּרוּף הוּא עֲלֵיהֶם וּבוֹרַח הַשְּׁטָן, וְאִם לֹא בּוֹרַח, הָרִי אֵשׁ הַקְּרָבָן שׁוֹרְפָת אוֹתוֹ. זֵהוּ שְׁפָתוֹב וְהָאֵשׁ עַל הַמִּזְבֵּחַ תִּקַּד בּוֹ.

וְסוּד הַקְּרָבָנוֹת, עוֹד וּבֶשֶׁר תִּלְבִּישְׁנִי וּבַעֲצָמוֹת וְגִידִים תְּסוֹכְכֵנִי. הָעוֹר הוּא לְבוּשׁ הָאָדָם, זֵהוּ שְׁפָתוֹב וַיַּעַשׂ יְהוָה אֱלֹהִים לְאָדָם וּלְאִשְׁתּוֹ כְּתָנוֹת עוֹר וַיְלַבֵּשֵׁם, אִם זָכָה - כְּתָנוֹת אוֹר מְרַקְמִים מִמְּצוּוֹת עֲשָׂה, שְׁשֻׁכְרַם לְעוֹלָם הַבָּא, שְׁהוּא הָאוֹר הַגְּנוּז לְצַדִּיקִים, וְאִם לֹא זָכָה - עוֹר הַנֶּחֱשׁ שְׁכּוּלָל אַרְבַּעַּה יְסוּדוֹת, שְׁשֵׁם רְשׁוּמוֹת מְצוּוֹת לֹא תַעֲשֶׂה שְׂאָדָם עֵבֶר עֲלֵיהֶן, וּמִשׁוּם זֶה בְּאָדָם בְּעַלֵּי הַמִּשְׁנָה, עוֹנוּתוֹ שֶׁל אָדָם חֲקוּקִים לוֹ עַל עֲצָמוֹתָיו, וְקְרוֹיב הָעוֹר שֶׁל הָאָדָם מְצוּוֹת עֲשָׂה, שְׁהֶם קְרוֹיב שֶׁל אוֹתִיּוֹת שְׁמוֹ שֶׁל הַקְּדוּשׁ בְּרוּף הוּא.

וְעֲלִיָּיהוּ נֵאמַר אָדָם כִּי יִקְרִיב מִכֶּם קְרָבָן, מִכֶּם וְדָאִי, לְהוֹצִיא עוֹר הַנֶּחֱשׁ שְׁכּוּב מִרְקָמִים מְצוּוֹת לֹא תַעֲשֶׂה, וְאָדָם שְׁעוּבָר עֲלֵיהֶם נֵאמַר בּוֹ אָדָם לְהַבֵּל דְּמָה יִמְיוֹ כְּצַל עוֹבֵר, אָדָם כִּי יָמוּת בְּאֵהֶל, כִּי יָמוּת וְדָאִי, וְזוּהִי הַקְּרַבְתָּ הַקְּרָבָן שֶׁל עֲשׂוֹ, יְצִר הָרַע, שְׁנֵאמַר בּוֹ יָקָם אָבִי וַיֵּאכַל מִצִּיד בְּנִי. הַבֶּשֶׂר הוּא שְׁכָר מִן שְׁכָרִים, וְהוּא אָדָם, מִצַּד שֶׁל חַיָּיָה שְׁהוּא שׁוֹר, בְּשֶׁר חַי, בְּשֶׁר טְהוֹר, וַיֵּשׁ אַחַר שֶׁל בְּשֶׁר בְּשָׂדָה טְרַפָּה, שְׁשׁוּרָה בּוֹ רוּחַ הַטְּמָאָה, מִלְּאָף

טריפה דשרי'א ביה רוח הטומאה, מלאך המות דרכיב על קרנוי שור מועד בשור טמא. עצם, אית עצם טמא ואית עצם טהור, ובשר עצם דדכיו ועצם דדכיו, עליהו אתמר (בראשית ב כג) **עצם מעצמי ובשר מבשרי, ועצם איהו אריה, גידים איהו נשר, נשר, נשר של טהרה ונשר של טמאה. עצם ובשר וגידים, עליהם שורה ברכה וקדשה ויחוד, שהם כהן לוי וישראל. כשבועות שורה ברכה, מיד ותקרביו עצמות עצם אל עצמו, מתקרבים ונקשרים זה עם זה בקרבן, ומיד יורד עליהם שמן ושורה עליהם ברכה, על הבשר שורה קדשה שהיא מצד הלויים. זהו שכתוב וקדשת את הלויים. מיד מתקרבים עורקין תדם אל הלב, שהבכורות הן מהפניהם, זהו שכתוב דבר אל אהרן ואל בניו לאמר כה תברכו. הגידים מישראל, והם היחוד והקדשה וקשר של העצמות והבשר, וכשנקשרים בשניהם נקראים יחוד, והיחוד הוא בישראל. זהו שכתוב שמע ישראל יהו"ה יהו"ה אלהינו יהו"ה אחד.**

העור הוא דמות אדם מלכות, כל הדיוקנאות נראים בו, והיא כלולה מבשר וגידים ועצמות, והיא תמונת כל, והיא ברכה וקדשה ויחוד, כהנים ולוים וישראלים, שהם קשורים בשלשת האבות, שנאמר בהם האבות הן הן המורכבת. בפשר בשמקדש, יורד עליו דם טהור, וכשהגידים מתיחדים, יורדת עליהם רוח קדשה, על העצמות יורדים מי טהרה, זהו סוד הקרבנות. שמח רבי אלעזר, ושמחו החברים ואמרו: אלו לא באנו לעולם הזה אלא לשמע את זה - די.

טריפה דשרי'א ביה רוח הטומאה, מלאך המות דרכיב על קרנוי שור מועד בשור טמא. עצם, אית עצם טמא ואית עצם טהור, ובשר עצם דדכיו ועצם דדכיו, עליהו אתמר (בראשית ב כג) **עצם מעצמי ובשר מבשרי, ועצם איהו אריה, גידים איהו נשר, נשר, נשר של טהרה ונשר של טמאה. עצם ובשר וגידים, עליהם שורה ברכה וקדשה ויחוד, שהם כהן לוי וישראל. כשבועות שורה ברכה, מיד ותקרביו עצמות עצם אל עצמו, מתקרבים ונקשרים זה עם זה בקרבן, ומיד יורד עליהם שמן ושורה עליהם ברכה, על הבשר שורה קדשה שהיא מצד הלויים. זהו שכתוב וקדשת את הלויים. מיד מתקרבים עורקין תדם אל הלב, שהבכורות הן מהפניהם, זהו שכתוב דבר אל אהרן ואל בניו לאמר כה תברכו. הגידים מישראל, והם היחוד והקדשה וקשר של העצמות והבשר, וכשנקשרים בשניהם נקראים יחוד, והיחוד הוא בישראל. זהו שכתוב שמע ישראל יהו"ה יהו"ה אלהינו יהו"ה אחד.**

העור הוא דמות אדם מלכות, כל הדיוקנאות נראים בו, והיא כלולה מבשר וגידים ועצמות, והיא תמונת כל, והיא ברכה וקדשה ויחוד, כהנים ולוים וישראלים, שהם קשורים בשלשת האבות, שנאמר בהם האבות הן הן המורכבת. בפשר בשמקדש, יורד עליו דם טהור, וכשהגידים מתיחדים, יורדת עליהם רוח קדשה, על העצמות יורדים מי טהרה, זהו סוד הקרבנות. שמח רבי אלעזר, ושמחו החברים ואמרו: אלו לא באנו לעולם הזה אלא לשמע את זה - די.

אמר רבי שמעון ברי, ועוד ברזא דקרפנין, לבא איהו מזבח דביה דם דקרפנין, ועל דא אתמר (שמות כ כד) וזבחתי עליו, אם זכו אריה הנה נחית למיכל קרבנא, ואי לא פלבא נחית, ובאן אתר בכבד, דתמן מרה גיהנם, דאיהי עלוקה דאית לה תרי כנות הב, כמה דאת אמר (משלי ל טו) לעלוקה וכו', וכלבא כהון צווח הב הב, ומרה איהי גיהנם, חרפא דמלאך המות דאית לה תרי פיות כגוונא דגיהנם, דאתמר בה (שם) לעלוקה שתי כנות הב הב, כגוונא דא אתמר בחרפא (שם ה ד) ואחריתה מרה כלענה חדה פחרב פיות. וכבד איהו סמא"ל, מרה סם מות דיליה, פד שלטא מרה על ערקין דילה ומתגברא בחובין, אתמר בפרקין דכבד ומרה, (שמות טו כב) ויבאו מרתה ולא יכלו לשתות מים ממרה פי מרים הם, בההוא זמנא אינון ערקין דלבא בדוחקא ומתטמרין בלבא, כגוונא דנח ואתתיה ובנוי וחינון ובעירין ועופין דמתטמרין בתיבה, ולבא איהו בדוחקא כהון, דאם מרה מטא ללבא מיד ימות פר נש, ומרה לא מתגברה על ישראל דאינון לבא אלא בחובין, אי חזרין בתיובתא דאיהי נשמת חיים שכינתא עלאה, הא אסוותא תהא ללבא ולערקין דילה, ואתמר בהון (שם) וימתקו המים, ואתסין ערקין (גופא) ואברים דיליה. טחור דא לילי"ת אימא דערב רב, שחוק הפסיל, מאן כסיל דא אל אחר סמא"ל, וערב רב אינון מעורבין בישראל רשעים גמורים, ועלייהו אתמר אם ראת רשע שהשעה משחקת לו אל תתגרה בו, עלייהו אתמר (חבקוק א יג) למה תביט בוגדים תחריש בבלע רשע צדיק ממנו, רשע דא

אמר רבי שמעון ברי, ועוד בסוד הקרבנות, הלב הוא מזבח שבו דם הקרבנות, ועל זה נאמר וזבחתי עליו, אם זכו - האריה הנה יורד לאכל את הקרבן, ואם לא - יורד פלב, ובאיהו מקום? בכבד, ששם מרה גיהנם, שהיא עלוקה שיש לה שתי כנות הב הב, כמו שנאמר לעלוקה וכו', והכלב צווח בהם הב הב, והמרה היא גיהנם, חרפו של מלאך המות שיש לה שתי פיות, כמו שהגיהנם שנאמר בה לעלוקה שתי כנות הב הב, כמו זה נאמר בחרב ואחריתה מרה כלענה חדה פחרב פיות. וכבד הוא סמא"ל, המרה סם המות שלו. כששולטת המרה על העורקים שלה ומתגברת בחטאים, נאמר בפרקים של הכבד והמרה, ויבאו מרתה ולא יכלו לשתות מים ממרה פי מרים הם. באותו זמן אותם עורקי הלב הם בדחק ונטמנים בלב, כמו שנח ואשתו יבניו והחיות והבהמות והעופות שנטמנו בתבה, והלב הוא דחוק בהם, שאם המרה מגיעה ללב, מיד ימות האדם, ומרה לא מתגברת על ישראל, שהם הלב, אלא בחטאים. אם חוזרים בתשובה, שהיא נשמת חיים, השכינה העליונה, הרי רפואה תהיה ללב ולעורקים שלו, ונאמר בהם וימתקו המים, ונרפאים העורקים, והאיברים שלו. טחור זו לילי"ת, האמא של הערב רב, שחוק הפסיל, מי זה כסיל? זה אל אחר סמא"ל, וערב רב הם כניה, שהם מערבים עם ישראל, רשעים גמורים, ועליהם נאמר אם ראת רשע שהשעה משחקת לו, אל תתגרה בו, עליהם נאמר למה תביט בוגדים

כסיל, ערב רב בגלותא אינון רשע, בבלע צדיק ממנו, דא ישראל, ומאן גרים דבלע לון, בגין דלאו אינון צדיקים גמורים, כמה דאתמר צדיק ממנו בולע אבל צדיק גמור אינו בולע.

וטחור איהו לילי"ת, (משלי ג' לג) מארת ה' בבית רשע, ואיהי אסקרה לרביי דאינון עילמא, (דק קמ ע"ב) ולבתר קטילת בהון, ואמאי אתקריאו רביי, בגין דלית בהון דעת לאשתזבא מינה, אבל לב מבין אשתזב מינה, דתמן צדיק, ורזא דמלה (קהלת י' כו) טוב לפני האלהים ימלט ממנה, וחוטא ילכד בה. בליות אינון יועצות אם זכו עאל בהון נבואה דאיהי (משלי כ"ד) גר יהו"ה נשמת אדם, ואתעבידו נביאים, ואינון יועצים לטב, ואית בהון עצה ותושיה.

בנפי ריאה, אם זכו שריא בהון רוח קודשא, ואתמר בהון (ישעיה י"ב) ונתת עליו רוח יהו"ה רוח חכמה ובינה רוח עצה וגבורה רוח דעת ויראת יהו"ה, ועלייהו אתמר (שמות כ"ה) והיו הפרבים פורשי כנפים, הפרובים פגון צורת אדם, פורשי כנפים לקבל תלת חיוון דפרשין גרפין לקבליה דאדם, ואינון שית גרפין, תרין לכל חיה, מסטרא דשכינתא גרפין דחיוון מרופעים, שית גרפין לקבל שש מעלות לכפסא, ארבע גרפין לקבל פרסיא מרופע, פורשי כנפים למעלה סככים בכנפיהם על הכפרת, דא כפרת דלבא קדש קדשין, ודא לבא.

נפש רוח נשמה, פהן לוי וישראל, פהן איהו נשמה, אם זכה גר יהו"ה, גר היה מאיר בו ביה מלבא פשמש זורחת, ורוחא דקודשא הוה נפיק מבין גרפוי דפרובין

תחריש בבלע רשע צדיק ממנו. רשע זה הכסיל, ערב רב בגלות הם רשע, בבלע צדיק ממנו זה ישראל, ומי גורם שכולע אותם? משום שאינם צדיקים גמורים, כמו שנאמר צדיק ממנו בולע, אבל צדיק גמור אינו בולע. וטחור הוא לילי"ת, מארת ה' בבית רשע, והיא אסקרה לתינוקות שהם רשעים, צוחקת בהם בעשר בעולם הזה, ואחר כך הורגת אותם, ולמה נקראו תינוקות? משום שאין בהם דעת להנצל ממנה, אבל לב מבין נצול ממנה, ששם צדיק, וסוד הדבר - טוב לפני האלהים ימלט ממנה, וחוטא ילכד בה.

הבליות הן יועצות, אם זכו - נכנסת בהם נבואה, שהיא גר יהו"ה נשמת אדם, ונעשים נביאים, והם יועצים לטוב, ויש בהם עצה ותושיה.

בנפי הראה, אם זכו - שורה בהם רוח הקדש, ונאמר בהם ונתת עליו רוח יהו"ה, רוח חכמה ובינה, רוח עצה וגבורה, רוח דעת ויראת יהו"ה, ועליהם נאמר והיו הפרבים פורשי כנפים. הפרובים כמו צורת אדם, פורשי כנפים כנגד שלש החיות שפורשות כנפים כנגד האדם, והם שש כנפים, שתיים לכל חיה. מצד של השכינה כנפי החיות מרפעות, שש כנפים כנגד שש מעלות לכפסא, ארבע כנפים כנגד כפסא מרפע, פורשי כנפים למעלה סככים בכנפיהם על הכפרת, זו כפרת הלב, קדש הקדשים, וזה הלב.

נפש רוח נשמה, פהן לוי וישראל, פהן איהו נשמה, אם זכה גר יהו"ה, גר היה מאיר בו

ביה מלבא פשמש זורחת, ורוחא דקודשא הוה נפיק מבין גרפוי דפרובין

דאינון פנפי ריאה, והוה ממליל עמיה, ואם לאו נורא, ודא נפש הוה דליק, ונפיק אשא מלבא ואוקיד ליה. נרקבנא וקיבה פד נאים אתקרי קיבה ישן.

ואית שינה לטב ואית שינה לביש, לטב פגון חלום דאיהי סלם (ג"א פגון חלום) דחזא יעקב, וביה דביק קנה, ושית עזקין דקנה איהו שית דרגין דנבואה, וסלקין לשתינ נשמי, דהוה נאים פהון דוד, דהכי אוקמוה, דוד הוה מתנמנם פסוס, וסוס לא נאים אלא שתינ נשמי, ואית שינה לביש חלמא בישא, דאתמר ביה לגבי אברהם, (בראשית ט"ו יב) ותרדמה נפלה על אברם, והנה אימה חשכה גדלה נפלת עליו, והא אוקמוה בארבע גליות, ובגין דחלום ייתי בתרין דרגין, אוקמוהו קדמאין, כמה דאי אפשר לבר בלא תבן פך אי אפשר לחלמא בלא דברים בטלים, בגין דחלמא בלא דברים בטלים, פאן על ידי שד, בגין דחלמא איהו מסטרא דאילנא דטוב ורע, אבל מסטרא דאילנא דחיי לא אתיא (עליה אלא דקיבה) אלא על ידי קיבה דקודשא בריהו הוא דאיהי שכינתא דיליה, ולית תמן קיבה רע דאיהו שד.

נרקבן טוחן, אי פר נש זכאה איהו טוחנת מן לצדיקים, דאינון אברים קדישין בפקודין דעשה, ואי לא אזלין בפקודין טבין, מתפרנסין בלחם הקלוקל מזונא קלא בקלון. ורשט (כמדבר י"א ח) שטו העם ולקטו, שטין (שמיני) לקטין בשטותא, וטחנו בריחים בדוחקא, אלין אינון טוחנות בפומא, או דכו במדוכה דא חיה, ובשלו בפרור דא אצטומכא.

מהלב פשמש זורחת, ורוח הקדש היתה יוצאת מבין כנפי הכרובים שהן פנפי ראה, והיתה מדברת עמו, ואם לא - אש, וזו הנפש, היתה דולקת, ויוצאת אש מהלב ושורפת אותו. הנרקבן והקבה, פאשר ישן נקרא קבה ישן.

ויש שנה לטוב ויש שנה לרע. לטוב, כמו חלום שהוא הסלם (כמו חלום) שראה יעקב, ובו דבוק קנה, ושש טבעות הקנה הם שש דרגות הנבואה, ועולים לרשעים נשימות שהיה ישן בהם דוד, שפך פרשוה, דוד היה מתנמנם כסוס, וסוס לא ישן אלא ששים נשימות, ויש שנה לרע, חלום רע, שנאמר בו אצל אברהם, ותרדמה נפלה על אברם והנה אימה חשכה גדלה נפלת עליו, והרי פרשוה בארבע גליות, ומשום שחלום יבא בשתי דרגות, פרשוה הקדמונים, כמו שאי אפשר לבר בלא תבן, פך אי אפשר לחלום בלי דברים בטלים, כדי שיבא החלום פאן על ידי מלאך, פאן על ידי שד, משום שחלום הוא מצד של העץ של טוב ורע, אבל מצד של עץ החיים לא בא (עליו אלא של קבה) אלא על ידי קבה של הקדוש ברוך הוא שהיא שכינתו, ואין שם קבה רע, שהוא שד.

הנרקבן טוחן, אם אדם צדיק, היא טוחנת מן לצדיקים, שהם אברים קדושים במצוות עשה, ואם לא הולכים במצוות טובות, מתפרנסים בלחם הקלוקל, מזון הקלוקל, קל בקלון. ושט - שטו העם ולקטו, שטים, (השטים), לקטים בשטות. וטחנו בריחים - בדוחק, אלו הן הטוחנות בפה, או דכו במדכה - זה החך, ובשלו בפרור - זו האיץטומכה.

בר' , רְצָא עֲלָאָה הָכָא, אַם זָכוּ יִשְׂרָאֵל הָנָה נְחִית לֹון אֹרִייתָא מִן שְׁמִיָא בְּלָא דֹחְקָא, וְלֹא הָווּ צְרִיכִין לְאַלְפָא חַד לְחַבְרִיה, הָדָא הוּא דְכְתִיב (שמות טז ד) הַנְּנִי מִמְטִיר לָכֶם לֶחֶם מִן הַשָּׁמַיִם, דְּלִית לָחֶם אֲלָא אֹרִייתָא, לֹא זָכוּ בְּגִין עֲרַב רַב דְּאִינוּן שְׁטִיין, אַתְמַר בְּהוּ שְׁטוּ הָעַם וְלִקְטוּ, דִּיטְרַחוּן לְאוּלְפָא דָא לְדָא, לְפִרְנִסָה פִל חַד בְּדוּחְקָא, וְלַחֲפִימִיָא בְּרַמִּיזָא. אֲבָל לְעֵתִיד לְבָא יִתְמַחוּן עֲרַב רַב מְעֻלְמָא, וְאַתְמַר בְּהוּן (ירמיה ל א לג) וְלֹא יִלְמְדוּ עוֹד אִישׁ אֶת אַחֵיו וְגוֹמַר, וּבְגִין דָּא וּוְשִׁט אִיהוּ לְבִישׁ וְאִיהוּ לְטַב, תְּחוּר וְסוּמַק, דִּינָא וְרַחֲמִי.

וּבְרִי , בּוּדַאי אִינוּן שְׁלוּחִיָא דְצַבוּרָא, צְרִיכִין פִּד קָרָאן סְפֵר תּוֹרָה דִּיחֲתִכּוּן מְלִין, וְלֹא יִימְרוּן לְהוּן בְּהִלְעָטָה, פְּגוּוּנָא דְעֲרַב רַב דְּאַתְמַר בְּהוּן (במדבר יא יג) הַפֶּשֶׁר עוֹדְנוּ בֵין שְׁנֵיהֶם, וְהוּוּ אֲכַלִּין בְּהִלְעָטָה, וּכְגוּוּנָא דְעִשּׂוּ דְאַתְמַר בִּיה (בראשית כה ל) הִלְעֵיטְנִי נָא, וְלֹא הוּוּ טַחְנִין לִיה, אַתְמַר בְּהוּן (במדבר יא לג) וְאֵף יִהוּ"ה תְּרָה בְּעַם.

תְּרָא דְכְנַתָּא דָא אִיהוּ נְחַשׁ פְּרִיחַ נְחַשׁ עֲקֻלְתוֹן, דְּזַמִּינִין צְדִיקִיָא (דף קמא ע"א) לְמִיכַל לִיה. וְאִית חֲלָב טְמֵא דְאִיהוּ נְחַשׁ, דְּאִיהוּ אֶסֶר לְמִיכַל עֲמֵא קְדִישָׁא, בְּגִין דְּעִלִּיה אַתְמַר (בראשית ג יד) אָרוּר אַתָּה מִפֶּל הַבְּהֵמָה.

תקונא רביעאה

(זהו תיקון כ"ה)

בְּרֵאשִׁית תִּמְן י"ש, (משליח כא) לְהַנְחִיל אוֹהֲבֵי יֵשׁ וְאוּצְרוֹתֵיהֶם אֲמֵלָא, וּבְגִין דְּתִמְן אוּצָר דְּאִיהוּ יִרְאֵת יִהוּ"ה, מְנִיָּה אַתְמֵלִיא לְצַדִּיקֵיָא, וְאִינוּן דְּחִלִּין לְקוּדְשָׁא בְּרִיף הוּא יִרְתִּין הַאי יֵשׁ, וְעֲרַבּוּבֵיָא בִישָׁא לָא הָווּ דְּחִלִּין לְקוּדְשָׁא בְּרִיף

בְּנִי, סוּד עֲלִינן פֶּאן, אַם זָכוּ יִשְׂרָאֵל, הִימָתָה יוֹרֶדֶת לָהֶם תּוֹרָה מְשֻׁמִּים בְּלִי דְחַק, וְלֹא הָיוּ צְרִיכִים לְלַמֵּד אֶחָד אֶת חֲבֵרוֹ, זְהוּ שְׁפִתּוֹב הַנְּנִי מִמְטִיר לָכֶם לֶחֶם מִן הַשָּׁמַיִם, שְׁאִין לָחֶם אֲלָא תוֹרָה, לֹא זָכוּ - בְּגִלְל הָעֲרַב רַב שְׁהֶם שׁוֹטִים, נֶאֱמַר בְּהֶם שְׁטוּ הָעַם וְלִקְטוּ, שְׁיִטְרַחוּ לְלַמֵּד זֶה לְזֶה, לְפִרְנִסָה פִל אֶחָד בְּדַחַק, לְחֲכָמִים בְּרַמּוֹ. אֲבָל לְעֵתִיד לְבָא יִמְחוּ הָעֲרַב רַב מִן הָעוֹלָם, וְנֶאֱמַר בְּהֶם וְלֹא יִלְמְדוּ עוֹד אִישׁ אֶת אַחֵיו וְגוֹמַר, וּמִשׁוּם זֶה הוֹשִׁט הוּא לְרַע וְהוּא לְטוֹב, לְכֹן וְאָדָם, דִּין וְרַחֲמִים.

וּבְנִי, בּוּדַאי אוֹתֶם שְׁלוּחֵי הַצַּבוּר, צְרִיכִים לְשְׁקוּרָאִים סְפֵר תּוֹרָה, שְׁיַחֲתּוּ אֶת הַמַּלִּים וְלֹא יֵאמְרוּ אוֹתֶם בְּהִלְעָטָה, כְּמוֹ שְׁהָעֲרַב רַב שְׁנֶאֱמַר בְּהֶם הַפֶּשֶׁר עוֹדְנוּ בֵין שְׁנֵיהֶם, וְהָיוּ אוֹכְלִים בְּהִלְעָטָה, וּכְמוֹ שְׁעִשּׂוּ, שְׁנֶאֱמַר בּוֹ הִלְעֵיטְנִי נָא, וְלֹא הָיוּ טַחְנִינִים לוֹ, נֶאֱמַר בְּהֶם וְאֵף יִהוּ"ה חֲרָה בְּעַם.

הַמְעִי הַגֵּס זְהוּ נְחַשׁ פְּרִיחַ, נְחַשׁ עֲקֻלְתוֹן, שְׁעִתִּידִים הַצְּדִיקִים לְאָכַל אוֹתוֹ, וְיֵשׁ חֲלָב טְמֵא שְׁהוּא נְחַשׁ, שְׁהוּא אֶסֶר לְמִאֲכַל הָעַם הַקְּדוֹשׁ, מִשׁוּם שְׁעִלְיוּ נֶאֱמַר אָרוּר אַתָּה מִפֶּל הַבְּהֵמָה.

תקון רביעי

זהו תקון כ"ה

בְּרֵאשִׁית, שֵׁם י"ש, לְהַנְחִיל אַהֲבֵי יֵשׁ וְאַצְרוֹתֵיהֶם אֲמֵלָא, וּמִשׁוּם שְׁשֵׁם אוּצָר, שְׁהִיא יִרְאֵת יִהוּ"ה, מְמַנּוּ מִתְמֵלָא לְצַדִּיקִים, וְאוֹתֶם יִרְאֵי הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא יוֹרְשִׁים הַיֵּשׁ הַזֶּה, וְעֲרַב רַב הָרַע לֹא הָיוּ פּוֹחֲדִים מִהַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא אֲלָא בְּשִׁבִיל הָעֵשֶׁר, וְהָיוּ

הָווּ דְּחִלִּין לְקוּדְשָׁא בְּרִיף

הוּא אֲלָא בְּגִין עוֹתְרָא, וְהוּוּ מְנַסִּין לִיה, פְּגוּוּנָא דָּא (שמות יז ז) הַיֵּשׁ יִהוּ"ה בְּקִרְבָּנוּ אַם אִין, וְכָל אִינוּן דְּמְנַסִּין לְקוּדְשָׁא בְּרִיף הוּא וְדְּחִלִּין לִיה בְּעוֹתְרָא וְלֹא דְּחִלִּין מְנִיָּה בְּעֵנִיּוֹתָא כְּמוֹ בְּעוֹתְרָא, לֹאוּ אִינוּן אֲלָא עֲרַבּוּבֵיָא בִישָׁא, דְּאִית יִרְאָה וְאִית יִרְאָה, אִית אַהֲבָה וְאִית אַהֲבָה, אִית מָאן דְּדְּחִיל לְקוּדְשָׁא בְּרִיף הוּא בְּגִין דִּיחֻוּן בְּנוֹי אוּ דְּלֹא נְחִית לְעֵנִיּוֹתָא, אוּ דְּרַחֲמִים לִיה בְּגִין דִּיחֵיב לִיה עוֹתְרָא, וּמְנַסָּה לִיה כְּגוּן נְעֻבִיד הַאי פְּקוּדָא הַכִּי, וְנַחְזִי הַיֵּשׁ יִהוּ"ה בְּקִרְבָּנוּ וְיִחֵיב לָן אַגְרָא בְּגִינִיָּה אַם אִין, דְּאִי לֹא יִחֵיב לִיה אַגְרָא בְּגִינֵהָא לֹא רַחֲמִים לִיה, וְלֹא יִחֵיב לִיה צְדָקָה וְלֹא יַעֲבִיד פְּקוּדָא, וּמְנַסִּי לְקוּדְשָׁא בְּרִיף הוּא בְּכָל פְּקוּדָא וְעוּבָדָא, בּוּדַאי הַאי אִיהוּ מְאֵלִין עֲרַבּוּבֵיָא בִישָׁא, דְּאַתְמַר בְּהוּן הַיֵּשׁ יִהוּ"ה בְּקִרְבָּנוּ אַם אִין.

אַרְיָא רַחֲמֵינוּ וְדְּחִילוּ דְקוּדְשָׁא בְּרִיף הוּא, שְׁלִים בְּכָל פְּקוּדָא וּפְקוּדָא דְעֵבִיד, בֵּין דִּיחֵיב לִיה אַגְרָא בְּטִיבוּ בֵין דְּלֹא יִחֵיב לִיה, וּבְגִין דָּא מְנִי בְּאוּרִייתָא (דברים ו ד) וְאַהֲבַת אֵת יִהוּ"ה אֱלֹהֵינוּ, בְּכָל לְבָבְךָ וּבְכָל נַפְשְׁךָ וּבְכָל מְאֵדְךָ, וְאוּקְמוּהוּ קְדָמָאִין, אַם חֲבִיב עֲלִיךָ נַפְשְׁךָ מִמְּמוּנְךָ לְכֹן נֶאֱמַר בְּכָל נַפְשְׁךָ, וְאִם חֲבִיב עֲלִיךָ מְמוּנְךָ מִנַּפְשְׁךָ לְכֹן נֶאֱמַר בְּכָל מְאֵדְךָ, דְּאִית בַּר נֵשׁ דְּצִלִּי וְאֲזִיל בְּכָל פְּקוּדִין דְּלֹא יִחֵיב עֲלֵיהוּ אַגְרָא, וְאִם הָנָה יִחֵיב אַגְרָא עֲלֵיהוּ לֹא הָנָה עֵבִיד לוֹן, דְּוּדַאי סְגִיאִין אִינוּן חֲבִיבִין עוֹתְרָא דְּלֵהוּן יִתִּיר מִנְשִׁמְתָא דְּלֵהוּן, דְּעוֹתְרָא דְּנַפְשָׁא אִיהוּ פְּקוּדִין טְבִין בְּעֻלְמָא דְּאַתִּי, וְעוֹתְרָא דְּגוּפָא מְמוּנָא וְעוּדוּנָא בְּעֻלְמָא דִּין.

מְנַסִּים אוֹתוֹ, כְּמוֹ זֶה: הַיֵּשׁ יִהוּ"ה בְּקִרְבָּנוּ אַם אִין, וְכָל אוֹתֶם שְׁמַנְסִים אֵת הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא וּפּוֹחֲדִים מִמְּנוּ בְּעֵשֶׁר, וְלֹא יִרְאִים מִמְּנוּ בְּעֵנִיּוֹת כְּמוֹ בְּעֵשֶׁר, אִינֶם אֲלָא עֲרַבּוּבֵי רַע, שְׁיֵשׁ יִרְאָה וְיֵשׁ יִרְאָה, יֵשׁ אַהֲבָה וְיֵשׁ אַהֲבָה, יֵשׁ מִי שְׂרָא מִהַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא כְּדִי שְׁיַחֲוֹן אֵת בְּנָיו, אוּ שְׁלֹא יִרְדּ לְעֵנִיּוֹת, אוּ שְׁאוּהֵב אוֹתוֹ כְּדִי שְׁיִתֵּן לוֹ עֵשֶׁר, וּמְנַסָּה אוֹתוֹ כְּמוֹ: נַעֲשֶׂה אֵת הַמְּצוּה הַזֶּה כֶּךָ, וְנִרְאָה הַיֵּשׁ יִהוּ"ה בְּקִרְבָּנוּ וְנִוְתֵן לָנוּ שְׂכָר בְּעֵבֹרָה אַם אִין, שְׁאֵם לֹא יִתֵּן לוֹ שְׂכָר בְּשִׁבִיל זֶה, אִינוּ אוּהֵב אוֹתוֹ, וְלֹא נוֹתֵן לוֹ צְדָקָה וְלֹא יַעֲשֶׂה מְצוּה, וּמְנַסָּה אֵת הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא בְּכָל מְצוּה וּמַעֲשֶׂה, וְדַאי זְהוּ מְאוֹתֶם עֲרַב רַב שְׁנֶאֱמַר בְּהֶם הַיֵּשׁ יִהוּ"ה בְּקִרְבָּנוּ אַם אִין.

אַרְיָא אַהֲבָה וְיִרְאָה שֵׁל הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא, שְׁלֵם בְּכָל מְצוּה וּמְצוּה שְׁעוּשָׂה, בֵּין שְׁיִתֵּן לוֹ שְׂכָר בְּטוֹב, בֵּין שְׁלֹא נוֹתֵן לוֹ, וּמִשׁוּם זֶה צְוִה בְּתוֹרָה וְאַהֲבַת אֵת יִהוּ"ה אֱלֹהֵינוּ, בְּכָל לְבָבְךָ וּבְכָל נַפְשְׁךָ וּבְכָל מְאֵדְךָ, וּפְרָשׁוּהוּ הַקְּדוֹמוּנִים אַם חֲבִיב עֲלִיךָ נַפְשְׁךָ מִמְּמוּנְךָ, לְכֹן נֶאֱמַר בְּכָל נַפְשְׁךָ, וְאִם חֲבִיב עֲלִיךָ מְמוּנְךָ מִנַּפְשְׁךָ, לְכֹן נֶאֱמַר בְּכָל מְאֵדְךָ, שְׁיֵשׁ אָדָם שְׁמַתְפַּלֵּל וְהוֹלֵךְ בְּכָל הַמְּצוּוֹת שְׁלֹא נוֹתֵן עֲלֵיהֶם שְׂכָר, וְאִם הָנָה נוֹתֵן שְׂכָר עֲלֵיהֶם, לֹא הָנָה עוֹשֶׂה אוֹתֶם, שְׁוּדַאי רַבִּים הֵם בְּנֵי הָאָדָם שְׁעִשְׂרִים בְּעֵשֶׁר רַב, וְהֵם מִחֲבָבִים אֵת עֵשֶׁרִים יוֹתֵר מִנְשִׁמְתָם, שְׁעִשְׂרָה שֵׁל הַנַּפֶּשׁ הִיא מְצוּוֹת טוֹבוֹת בְּעוֹלָם הַבָּא, וְעֵשֶׁר שֵׁל הַגּוּף - מְמוּן וְעוּדוּן בְּעוֹלָם הַזֶּה.

ואינון דמתחבין ממונא מנפשא, אם הו
 יהבין ליה כל אורייתא במאה זוזי לא
 הו יהבין להו בגינה, בגין דמונא חביב
 עליהו מנפשא, ומה דדחיל ורחים ליה לאו
 איהו אלא בגין ממונא, האי דשוי ממונא
 עקרא ואורייתא דרחים קודשא בריה הוא
 טפל, האי רחמו ודחילו לא חשיב ליה
 קודשא בריה הוא, אלא עקרא דרחמו ודחילו
 דקודשא בריה הוא, דאף על גב דאיהו רחים
 ממוניה מנפשיה, דירחים ליה בממוניה, במה
 דאיהו חשיב עליה, ולא בטפל דיליה, לכך
 נאמר בכל מאדך, וכן מאן דחשיב נפשיה
 ממוניה, והוה יחיב כל ממונא דעלמא ולא
 הוה נזיק אפילו באברא זעירא דאית ביה,
 לכך נאמר בכל נפשך במאי דרחים ליה.

תקונא חמישאה

(זהו תקון כ"ו).

בראשית (ישעיה סו טז) פי באש יהוה נשפט,
 אלהיים מארי דדינא, ועליה
 אתמר (שמות כב כז) אלהיים לא תקלל, בודאי
 כמה דלעילא אתמר (תהלים עה ח) פי אלהיים
 שפט זה ישפיל וזה ירים, פה איהו צריך
 למהוי דינא לתתא, לדא ישפיל בדינא ולדא
 ירים, כפום (דף קמא ע"ב) עובדוי, לדא מטה
 כלפי חסד, לדא כלפי גבורה, אמת
 באמצעיתא, ובגין דא אתקרי דיין אמת,
 אלהיים הפס"א בחושבן, דתמן י"ה דאיהו
 חכמה ובינה, זה שמי עם י"ה שס"ה מסטרא
 דשמאלא, ודא י"ה מן אלהיים, ה' על י'
 נוקבא.

וכד דיין איהו דן, צריך למהוי איהו יתיב
 ובעלי דינא קיימין, פגוונא דלעילא,
 דאתמר בקודשא בריה הוא (איוב א ו) ויבאו בני

ואתם שמתחבין ממון מהנפש,
 אם היו נותנים לו כל התורה
 במאה זוזים, לא היו נותנים
 אותם בשבילה, משום שהממון
 חביב עליהם מהנפש, ומה שירא
 ואוהב אותו, אינו אלא בשביל
 הממון. זה ששם את הממון עקר,
 והתורה שאוהב הקדוש ברוך
 הוא טפל, האהבה ותיארה הו
 לא מחשיב הקדוש ברוך הוא,
 אלא העקר של האהבה ותיארה
 של הקדוש ברוך הוא, שאף על
 גב שהוא אוהב ממונו מנפשו,
 שיאהב אותו בממונו, כמה
 שהוא חשוב עליו, ולא בטפל
 שלו, לכך נאמר בכל מאדך. וכן
 מי שמחשיב נפשו מממונו, והוה
 נותן כל הממון שבעולם ולא היה
 נזק אפילו באיבר קטן שיש בו,
 לכך נאמר בכל נפשך, במה
 שאוהב אותו.

תקון חמישי

זהו תקון כ"ו

בראשית, פי באש יהוה נשפט,
 אלהיים - בעלי הדין, ועליו
 נאמר אלהיים לא תקלל, בודאי
 כמו שנאמר למעלה פי אלהיים
 שפט זה ישפיל וזה ירים, פה
 צריך להיות הדין למטה, את זה
 ישפיל בדין ואת זה ירים, כפי
 מעשיו, לזה מטה כלפי חסד, לזה
 כלפי גבורה, האמת באמצע,
 ומשום זה נקרא דיין אמת.
 אלהיים - הפס"א בחושבון,
 ששם י"ה שהיא חכמה ובינה,
 זה שמי עם י"ה - שלש מאות
 ששים וחמש מצד השמאל, וזה
 י"ה מן אלהיים, ה' על י' נקבה.
 וכך הדין דן, צריך שהוא יהיה
 יושב ובעלי הדין עומדים, כמו
 שלמעלה, שנאמר בקדוש ברוך
 הוא ויבאו בני האלהיים
 להתניב על יהוה, הוא יושב,

האלהיים להתניב על יהוה, איהו יתיב,
 ואינון קיימין למתבע דינא, ובגין דשטן יעול
 ביניהו למתבע חוביהון דבני ישראל, אינון
 במטולא עליה, עד דהוה דן להון ודא איהו
 להתניב על יהוה, ועוד להתניב על יהוה,
 לשאל ולמתבע דינא לגבי (נ"א קמ"ו) קודשא
 בריה הוא יהוה, פד נהיג עלמא ברחמין,
 ומקטרגין ותבעין דינא, ודא איהו להתניב
 על יהוה. ותו להתניב על יהוה, יהוה
 עמודא דאמצעיתא, דשאלין ותבעין דינא
 מגבורה פי דינא רברבא, דקיימא על עמודא
 דאמצעיתא, ודא הוא על יהוה, על דמקרבין
 דינן קדם גבורה אתמר בהון להתניב על
 יהוה, דאף על גב דבנוי אינון ישראל לית
 ליה רשו לאעברא על דינא, דאורייתא בדינא
 אתייהיבת, ואומי עלה דלא יעבר עלה, ולגבי
 דינא גבורה איהי באמצעיתא, וחסד מימינא,
 ועמודא דאמצעיתא משמאלא, וכל דינן
 מהאי אתר תליין, וכל ספירן פלהו אתקריאו
 דינן גבורה ואפילו יהוה.

דינא קדמאה חדא אתקרי דין לדון פהנקו,
 ואתמר (דברים כא כג) לא תלין נבלתו על
 העץ. אמר ליה אלעזר ברי, הכא צריך לחדשא
 מלין, אית עץ ואית עץ, הדא הוא דכתיב (שם
 כ"ט) פי האדם עץ השדה, ואית אדם דאיהו
 עץ הדעת טוב ורע, וחובא דאדם איהי נבלתו
 דאדם קדמאה דאיהי עץ החיים, לא צריך
 לתליא ביה חובא דא, הדא הוא דכתיב לא
 תלין נבלתו על העץ, דמאן דאכל מעץ דיליה
 דאיהו עץ החיים, אתמר ביה (בראשית ג כב) ואכל
 וחי לעולם.

ועוד לא תלין נבלתו על העץ, עץ דהכא דא
 תלמיד חכם דאשתדל באורייתא דאיהי עץ החיים, הדא הוא

זהם עומדים לתבע דין, ומשום
 ששטן נכנס ביניהם לתבע את
 חטאי בני ישראל, הם במשא
 עליו עד שהיה דן אותם, וזהו
 להתניב על יהוה. ועוד להתניב
 על יהוה, לשאל ולתבע דין אצל
 (לפני) הקדוש ברוך הוא כשמהיג
 העולם ברחמים, ומקטרגים
 ותובעים דין, וזהו להתניב על
 יהוה. ועוד להתניב על יהוה,
 יהוה העמוד האמצעי,
 ששואלים ותובעים דין מגבורה,
 בית הדין הגדול שעומד על
 העמוד האמצעי, וזהו על יהוה,
 על שמקריבים הדינים לפני
 גבורה נאמר בהם להתניב על
 יהוה, שאף על גב שבנוי הם
 ישראל, אין לו רשות להעביר על
 הדין, שהתורה נתנה בדין,
 ונשבע עליה שלא יעבר עליה,
 ולגבי הדין, הגבורה היא באמצע
 וחסד מימין, והעמוד האמצעי
 משמאל, וכל הדינים תלויים מן
 המקום הזה, וכל הספירות פלן
 נקראו דינים גבורה, ואפילו
 יהוה.

דין ראשון, האחד נקרא דין לדון
 פהנקו, ונאמר לא תלין נבלתו על
 העץ. אמר לו: אלעזר בני, כאן
 צריך לחדש דברים, יש עץ ויש
 עץ, זהו שכתוב פי האדם עץ
 השדה, ויש אדם שהוא עץ הדעת
 טוב ורע, וחטאו של אדם היא
 נבלתו של אדם הראשון שהיא
 עץ החיים, לא צריך לתלות בו
 חטא זה. זהו שכתוב לא תלין
 נבלתו על העץ, שמי שאכל
 מהעץ שלו, שהוא עץ החיים,
 נאמר בו ואכל וחי לעולם.

ועוד לא תלין נבלתו על העץ -
 העץ של כאן זה תלמיד חכם
 שמתעסק בתורה שהיא עץ חיים,

תלמיד חכם דאשתדל באורייתא דאיהי עץ החיים, הדא הוא

דכתיב (משלי ג יח) **עץ חיים היא למחזיקים בה, לא תלין בו נבלתו, דאיהי חובה דחב פיומא לא תלין עמיה בלילה, דמיד דתוב בתיובכתא, פמה דאוקמוה מארי מתניתין אם ראית תלמיד חכם שחטא ביום אל תהרהר אחריו בלילה, ודאי עשה תשובה, (נ"א שמו עשה תשובה, שמו סלקא דעתך, אלא אימא ודאי עשה תשובה).**

ועוד לא תלין נבלתו על העץ, דא תלמיד חכם, נבלתו דא בת עם הארץ דאיהי ריחשא, דאם אנת תליא לה ביה, או קובריה או קוברתו, ודא איהו (דברים כא כג) פי קבור תקברנו, פי קבור הוא לה או תקברנו איהי ליה, ואתתא דא לאו אקרי זיוגא ויחודא דיליה, אלא איהי פמטולא תליא עליה, פחויא קשיר על קדליה, ובגין דא (שם) פי קללת אלהים תלוי, דאיהי קללה, דקטילת ליה או אייתי ליה לידי עניותא.

דבר אחר לא תלין נבלתו על העץ, דא שבת, דירית ביה בר נש נשמה יתירה, לא צריך לאתחזיא קדמיה נפשא דשטא כבר נש פיומין דחול, במלאכה דאיהי אסורה בשבת, אלא קבור תקברנו ביום ההוא, דלא אתחזיא קדם זכור ושמור דשבת, ובגינה אתמר (שמות ה ה) של נעליך מעל רגליך פי המקום אשר אתה עומד עליו אדמת קדש הוא, (דברים כא כג) ולא תטמא את אדמתך, דנשמתא יתירה איהי ארץ ישראל דלעילא, אדמת קדש, דאתמר בה (ירמיה ב ג) קדש ישראל ליהו"ה.

ועוד לא תלין נבלתו על העץ דא בר נש דאיהו נבל, עליה אתמר פל המעמיד תלמיד שאינו הגון כאלו מעמיד אשה, ומשום זה לא תלין נבלתו על העץ, שהוא

זהו שכתוב עץ חיים היא למחזיקים בה, לא תלין בו נבלתו, שהוא החטא שחטא ביום, לא תלין עמו בלילה, שמיד ישוב בתשובה, כמו שבארנו בעלי המשנה, אם ראית תלמיד חכם שחטא ביום, אל תהרהר אחריו בלילה, שודאי עשה תשובה. (שמו עשה תשובה, שמו יעלה

בדעתך? אלא תאמר ודאי עשה תשובה). ועוד לא תלין נבלתו על העץ - זה תלמיד חכם, נבלתו - זו בת עם הארץ שהיא רמש, שאם אתה תולה אותה בו - או קובריה או קוברתו, וזהו פי קבור תקברנו, פי קבור - הוא אותה, או תקברנו - היא אותו, ואשה זו לא נקראת הזוג ויחידור שלו, אלא היא כמשא תלוי עליו. כנחש קשור על צנארו, ומשום כן פי קללת אלהים תלוי, שהיא קללה שהורגת אותו או מביאה אותו לידי עניות.

דבר אחר לא תלין נבלתו על העץ - זו שבת, שירוש בה אדם נשמה יתרה, לא צריך להראות לפניה הפש ששולטת באדם בימות החול במלאכה שאסורה בשבת, אלא קבור תקברנו ביום ההוא, שלא תראה לפני זכור ושמור של שבת, ובשבילה נאמר של נעליך מעל רגליך פי המקום אשר אתה עומד עליו אדמת קדש הוא, ולא תטמא את אדמתך, שנשמה יתרה היא ארץ ישראל שלמעלה, אדמת קדש, שנאמר בה קדש ישראל ליהו"ה.

ועוד לא תלין נבלתו על העץ - זה אדם שהוא נבל, עליו נאמר פל המעמיד תלמיד שאינו הגון כאלו מעמיד אשה, ומשום זה לא תלין נבלתו על העץ, שהוא

זהו שכתוב עץ חיים היא למחזיקים בה, לא תלין בו נבלתו, דאיהי חובה דחב פיומא לא תלין עמיה בלילה, דמיד דתוב בתיובכתא, פמה דאוקמוה מארי מתניתין אם ראית תלמיד חכם שחטא ביום אל תהרהר אחריו בלילה, ודאי עשה תשובה, (נ"א שמו עשה תשובה, שמו סלקא דעתך, אלא אימא ודאי עשה תשובה).

וגומר, העץ אליו ישראל דאתמר בהו (דף קמב ע"א) (ישעיה סה כב) כימי העץ ימי עמי, חובא דעבדו עם נבל, לא תהא תליא ליה בישראל, דכד עבדו ית עגלא חשיב משה דישראל עבדו ליה, ואתמר (שמות לב יא) למה יהו"ה יחרה אפך בעמך, אמר ליה קודשא בריך הוא (שם) לך רד פי שחת עמך, מיד נחית וחזא עגל דיוקנא דשור וחמור, שאיל ליה מאן עבד לך, אמר חמור, ערב רב (יחזקאל כג ט) אשר בשר חמורים בשרם, שור אמר נמי הכי, טבעת דעלה מזל שור בזמנא דאתמר בערב רב (שמות לג א) ויתפרקו כל העם את נזמי הזהב, אנדמנת תמן, וארמי פלא אהרן בנורא, ונפקת עגלא דיוקנא דשור וחמור, בההוא זמנא צווחת רוח הקדש ואמרת, (ישעיה א ג) ידע שור קוניהו וחמור אבוס בעליו, ישראל לא ידע עמי לא התבונן.

ורשיעיא מה חזו למעבד עגל, אלא ודאי אינון הו ממשפין דפרעה, יונו"ס

וימברו"ס בני בלעם, דאתמר בהון (שמות ח א) ויעשו כן החרטמים בלטיהם, וחזו דלא הוה ממשו בהון, אתחזרו עמיה דמשה וקבילו ברית מילה, וקודשא בריך הוא דידע גלויים וסתירין, דהוה ידע בהון דאינון מגזעא בישא, פד הוה נחתא שכינתא אתמר בה (שם יד ט) ויסע מלאך האלהים ההלך לפני מחנה ישראל, ולא אמר לפני העם, ובגין דא נטלו קנאה בלביהו, ואמרו (שם לב א) קום עשה לנו אלהים אשר ילכו לפנינו, פגוונא דהוה אזיל קדמיכו, ובגין דא עבדו ית עגלא בתרשין דלהון, ודא איהו ידע שור קוניהו וכו', ישראל לא ידע חרשין, עמי אהרן ומשה בני עמרים לא התבוננו, ודא איהו לא תלין נבלתו על

זהה של עם נבל, לא תלין נבלתו על העץ, שהם ישראל. דבר אחר לא תלין נבלתו על העץ, שהוא נבל, לא תלין נבלתו על העץ, שהוא

עץ החיים. דבר אחר לא תלין וגומר, העץ - אלו ישראל, שנאמר בהם כימי העץ ימי עמי, החטא שעשו עם נבל, אל תתלה אותו בישראל, שפשו עשו את העגל, חשב משה שישראל עשו אותו, ואמר למה יהו"ה יחרה אפך בעמך. אמר לו הקדוש ברוך הוא, לך רד פי שחת עמך. מיד ירד וראה עגל, דיוקן של שור וחמור, שאל אותו, מי עשה אותך? אמר החמור, הערב רב אשר בשר חמורים בשרם. גם השור אמר כך. הטבעת שעליה מזל שור, בזמן שנאמר בערב רב ויתפרקו כל העם את נזמי הזהב, הודמן לשם, ונודק הכל אהרן לאש, ויצא עגל, דיוקן של שור וחמור. באותו זמן צוחה רוח הקדש ואמרה, ידע שור קוניהו וחמור אבוס בעליו, ישראל לא ידע עמי לא התבונן.

יזה ראו הרשעים לעשות עגל? אלא ודאי הם היו המכשפים של פרעה, יונו"ס וימברו"ס בני בלעם, שנאמר בהם ויעשו כן החרטמים בלטיהם, וראו שלא היה בהם ממשות, וחזרו עם משה וקבילו ברית מילה, והקדוש ברוך הוא שיודע גלויים ונסתרות, שהיה ידע בהם שהם מגזע רע, כשהיתה יורדת שכניה, נאמר בה ויסע מלאך האלהים ההלך לפני מחנה ישראל, ולא אמר לפני העם, ומשום זה נטלו קנאה בלבם, ואמרו קום עשה לנו אלהים אשר ילכו לפנינו, כמו שהיה הולך לפניכם, ומשום זה עשו את העגל כשפיהם, וזהו ידע שור קוניהו וכו', ישראל לא ידע כשפים, עמי - אהרן ומשה בני עמרים - לא התבוננו. וזהו לא תלין נבלתו על העץ, החטא

העץ, חובא דא דעם נבל לא תלין נבלתו על
העץ דאינון ישראל. דבר אחר לא תלין וכו',
דא גירא דלא אתגמיר לשמא דקודשא בריך
הוא, לא תליא ביה פישראל דאינון עץ, במה
דאויקמוהו (ישעיה סה כב) כימי העץ ימי עמי.

ועוד לא תלין נבלתו, דא נבלות הפה, על
העץ דא לישנא בישא, דחובה דא גרים
דימות קדם זמניה, ודא איהו פי קבור תקברנו,
דבר אחר לא תלין נבלתו, דא יצר הרע, על
העץ דא נשמת חיים, דמאן דחלל בה אתמר
ביה פי קבור תקברנו, וימות בעלמא דין
ובעלמא דאתי, דא איהו דיניה בחנק מאן
דעבר על דא.

(דבר אחר לא תלין נבלתו על העץ, דא נפשא רחול דלא
תתחזיא קדם נפשא ותירא ובגניה אמר למשה (שמות ג
ה) של נעליך מעל רגליך).

הניינא הרג, הרג לגנב, ולגזלן עונשא, ובגין
דא הממשפן לחבריה צריך למחזר
ליה משכוניה בעידן דצריך ליה, פיון דלית
ליה אתרא, הדא הוא דכתיב (דברים כד יג) השב
תשיב לו את העבוט ואתמר בקרא אתרא (שמות
כב כח) אם חבל תחבל שלמת רעך עד בא השמש
תשיבנו לו, האי בנשמתא דבר נש ממלל, אם
חבל תחבל נפשא ורוחא, שלמת רעך דא
נשמתא.

ואם חבול תחבול תפלין דיד ותפלין דרישא,
שלמת רעך פסוייא דמצוה, עד בא
השמש, דאתמר ביה (תהלים פד יב) פי שמש ומגן
יהו"ה אלהי"ם, תשיבנו לו קדם דיתפניש
מגיה, דעליה אתמר (מלאכי ג ג) וזרחה לכם יראי
שמי שמש צדקה ומרפא בכנפיה, מאי צדקה
צלותא, ומרפא בכנפיה פנפי מצוה דאינון
תפלין פנפי יונה, וכנפי מצות ציצית, היא
שמלתו לעורו - עור התפלין.

התגיר לשמו של הקדוש ברוך
הוא, לא לתלותו בישראל שהם
עץ, כמו שבארוהו כימי העץ מי
עמי.

ועוד, לא תלין נבלתו - זו נבלות
הפה, על העץ - זה לשון הרע,
שחטא זה גורם שימות קדם
זמנו, וזהו פי קבור תקברנו. דבר
אחר לא תלין נבלתו - זה יצר
הרע, על העץ - זו נשמת חיים,
שמי שחלל אותה, נאמר בו פי
קבור תקברנו, וימות בעולם הזה
ובעולם הבא, זה דינו בחנק מי
שעובר על זה.

דבר אחר, לא תלין נבלתו על
העץ - זו נפש של חל שלא תראה
לפני הנפש היתרה, ובשבילה
אמר למשה של נעליך מעל
רגליך.

השני - הרג, הרג לגנב, ולגזלן
ענש, ומשום זה הממשפן לחברו
צריך להחזיר לו משכונו בזמן
שצריך אותו, כיון שאין לו אחר,
זהו שכתוב השב תשיב לו את
העבוט, ונאמר פסוק אחר אם
חבל תחבל שלמת רעך עד בא
השמש תשיבנו לו, זה בנשמתו
של אדם מדבר, אם חבל תחבל
- נפש ורוח, שלמת רעך - זו
הנשמה.

ואם חבל תחבל - תפלין של יד
ותפלין של ראש, שלמת רעך -
פסוי של מצוה, עד בא השמש -
שנאמר בו פי שמש ומגן יהו"ה
אלהי"ם, תשיבנו לו - קדם
שיתכנס ממנו, שעליו נאמר
וזרחה לכם יראי שמי שמש
צדקה ומרפא בכנפיה. מה זה
צדקה? תפלה, ומרפא בכנפיה -
פנפי מצוה שהם תפלין, פנפי
יונה, וכנפי מצות ציצית, היא
שמלתו לעורו - עור התפלין.

היא שמלתו לעורו משכא תפלין,

ואם את לא תחזיר אלין פסויין ליה קדם
דיתפניש מגיה שמשא דאיהו קודשא בריך
הוא, דאתמר ביה פי שמש ומגן יהו"ה
אלהי"ם, הכי יתפניש מינך נשמתא, דאתמר
בה (תהלים פט לו) פסאו כשמש נגדי, מדה לקבל
מדה, ובגין דא עד בא השמש תשיבנו לו, לו
לעני דאיהו צדיק, ולשכינתא דאיהי ענייה
בגלותא, פד יתי ליליא דאיהי גלותא, במה
ישכב (ד קמב ע"ב) שכנינתא, דודאי שמשא
דאיהו קודשא בריך הוא לא נהיר לה בגלותא
דאיהי ליליא, ואשתארת בחשוכא, ובגין דא
צריכין ישראל לאנהרא לה בגלותא באור ונר,
דאיהו תורה ומצוה, אור נשמתא, נ"ר נפש
רוחא דאינון סימן ג"ר, בתי תפלי למשכב
בהו שכנינתא בגלותא, וכסויא דציצית
לאתעטפא ביה במשכבה.

ובגין דא אי בר נש לא אנה תפלין וציצית,
במה ישכב איהי בגלותא, עלה
אתמר (תהלים מא ב) אשרי משפיל אל דל ביום
רעה ימלטהו יהו"ה, ובזכות פקודין אלין
ירתינ בגי נשא תלת קטרין, דאינון נשמתא
ורוחא ונפשא, ובהו צריך למקרי לישראל
עלאה, דינחית לאנהרא בשכינתא בנהורא
דפורקנא, דאיהי שמש צדקה, ומרפא בכנפיה
לישראל דאינון בבי מרעא בגלותא. דצדקה
איהי שכנינתא עלאה, עלה אתמר (איכה ב יג) מי
ירפא לך, ואיהי כ"ה כ"ה אתון דקריאת שמע
ערבית ושחרית, וביה נחתא לישראל למפרק
שכינתא, אבל בימינא אוקים לה ורחם עלה,
הדא הוא דכתיב (ישעיה נד ח) ובחסד עולם
רחמתיה, ובגין דא נשמתא ורוחא ונפשא
אינון משכבא (משכבא) דשכינתא בגלותא,
ועליה אתמר (דברים כד יג) ושכב בשלמתו

ואם אתה לא תחזיר את הפסויים
הללו קדם שייתכנס ממנו השמש,
שהוא הקדוש ברוך הוא, שנאמר
בו כי שמש ומגן יהו"ה אלהי"ם,
כך תתכנס ממך נשמתך, שנאמר
בה פסאו כשמש נגדי, מדה כנגד
מדה, ומשום זה עד בא השמש
תשיבנו לו, לו - לעני, שהוא
צדיק, ולשכינה שהיא ענייה
בגלות, כשיבא הלילה שהוא
גלות, במה תשכב השכינה?
שודאי השמש, שהוא הקדוש
ברוך הוא, לא מאיר לה בגלות,
שהיא הלילה, ונשאת בחשכה,
ומשום זה צריכים ישראל להאיר
לה בגלות באור ונר, שהוא תורה
ומצוה, אור הנשמה, נ"ר - נפש
רוח, שהם סימן ג"ר, בתי התפלין
שתשכב בהם השכינה בגלות,
וכסוי של ציצית להתעטף בה
במשכבה.

ומשום כך, אם אדם אינו מניח
תפלין וציצית, במה היא תשכב
בגלות? עליו נאמר אשרי משפיל
אל דל ביום רעה ימלטהו יהו"ה,
ובזכות המצוות הללו יורשים
בני אדם שלשה קשרים, שהם
נשמה ורוח ונפש, ובהם צריך
לקרא את ישראל העליון שירד
להאיר לשכינה באור הגאולה,
שהיא שמש צדקה, ומרפא
בכנפיה, לישראל שהם בבית
החלי בגלות, שצדקה היא
השכינה העליונה, עליה נאמר מי
ירפא לך, והיא עשרים וחמש
עשרים וחמש אותיות של קריאת
שמע ערבית ושחרית, ובו יורד
לישראל לגאל את השכינה, אבל
בלימן מקים אותה ומרחם עליה.
זהו שכתוב ובחסד עולם
רחמתיה, ומשום זה, נשמה ורוח
ונפש הם המשכב (משכב) של
השכינה בגלות, ועל זה נאמר
ושכב בשלמתו וברכך, ומשום

וּבְרַכְךָ, וּבִגְיִן פְּקוּדֵינָא אֲלֵינָא שְׂרִיא שְׂכִינְתָא עַל בְּר נִשׁ.

וְעַרְיָ נִשְׁמָתָא אֲתָמַר (מִיכָה ז ח) מִשְׁכַּבְתָּ חִיקָךְ שְׁמֹר פְּתָחֵי פִיךָ, דְּלֹא תִדְוֹר אִם לֹא תִשְׁלַם, הָדָא הוּא דְכְתִיב (מִשְׁלֵי כב כז) אִם אֵין לָךְ לְשִׁלְמָא לְמָה יִקַּח מִשְׁכַּבְךָ מִתְּחִתֶּיךָ, וְאִשְׁתְּאָרוּ רוּחַ וּנְפִשׁ יְתוּמִים, וְאִם הַנְּשֻׁמָה עוֹבְרַת עַל מְצוֹת הַתּוֹרָה וְיוֹרְדִים חֻטָּאִים לַגּוֹף, דִּין הוּא לְפָרַע מִנְכָסֵי יְתוּמִים, בְּמְצוֹת עֶשֶׂה שְׁנִשְׁאָר לָהֶם מִהַנְּשֻׁמָה, שְׂבַגְלָל הַחֻטָּאִים נִטְלִים מִהַרְשָׁעִים אֶת הַמְּשַׁכּוֹן, שְׁהוּא הַנְּשֻׁמָה, וְזֵהוּ אִם חָבַל תְּחַבֵּל שְׁלֵמַת רַעְךָ.

וְאִם יֵשׁ לּוֹ חֻטָּאִים וְיֵשׁ לּוֹ זְכוּת, נִפְרָעִים הַחֻטָּאִים בְּזְכוּת, וְנִשְׁמָר לְפָרַע מִנְכָסֵיךָ, מִיָּד מִחֻזְרִים אוֹתוֹ לַגּוֹף לְפָנֵי שִׁבְאָה הַשְּׂמֵשׁ, וְזֵהוּ עַד בֹּא הַשְּׂמֵשׁ תִּשְׁכַּבְנָה לּוֹ, שְׂפָאֲשֵׁר הָאֲדָם לִשְׁוֹ, עוֹלָה מִמֶּנּוּ הַנְּשֻׁמָה, וְאֵין יוֹרְדַת לַגּוֹף עַד שְׁפוֹרְעַת אֶת כָּל הַחֻטָּאִים שְׂעֶשֶׂה הָאֲדָם בְּאוֹתוֹ יוֹם, וּמִשּׁוּם זֵה מְשַׁכְּנָן אוֹתָהּ אוֹתוֹ בֵּית דִּין שְׁלֵמְעֵלָה, מִשּׁוּם שְׁהַמְקַטְרַג עוֹלָה אַחֲרֶיהָ לְחַבַּע מִמֶּנָּה דִּין בְּאַרְבַּע מֵיתוֹת בֵּית דִּין - שְׁנַיִם שְׁנִינִים שְׁנִינִים לְמַעְלָה, וְשְׁנַיִם שְׁשׁוּרִים עַל אוֹתָם שְׂמַגְלִים אֶת הַעֲרִיּוֹת שֶׁל הַתּוֹרָה. אֲשֶׁרִי הוּא מִי שְׁשׁוּמַר אוֹתָהּ בְּכָל יוֹם.

וּבְזִמְנָא דְחוּבִין אֵינּוּן רַבְרַבִּין, וּמְלוּהַ בְּר נִשׁ חוּבִין עַל מְשַׁכּוֹנָא, אָבַד מְשַׁכּוֹנָא דְאִיְהִי נִשְׁמָתָא, וְלֹא חֲזַרְתָּ לְגַבְיָהּ, וְכָלֹא אִיְהוּ בְּדִין דְדִין לָהּ גְבוּרָה דְאִיְהוּ בִּי דִינָא רַבְרַבָּא, כְּכָל לִילְיָא בְּתַרְיִן עֶשֶׂר שְׁעֵתִין וּבְשַׁבְעֵין וְתַרְיִן רַגְעֵין כְּחֻשְׁבֹן חֶסֶד, דְּאֲתָמַר בִּיהַ (יִשְׁעִיהַ מו ח) וְהוּכַן בְּחֶסֶד פֶּסַא, וְרָזָא דְמַלְהַ (אֵיבֵב ז יח) וְתַפְקִדְנֵוּ לְבַקְרִים, לְרַגְעִים תְּבַחְנֵנוּ.

הַמְצוֹת הִלְלוּ שׁוֹרְהַ שְׂכִינְהַ עַל אָדָם.

וְעַרְיָ הַנְּשֻׁמָה נִשְׁמָר מִשְׁכַּבְתָּ חִיקָךְ שְׁמֹר פְּתָחֵי פִיךָ, שְׁלֹא תִדְוֹר אִם לֹא תִשְׁלַם, זֵהוּ שְׂכַתּוּב אִם אֵין לָךְ לְשִׁלְמָא לְמָה יִקַּח מִשְׁכַּבְךָ מִתְּחִתֶּיךָ, וְנִשְׁאָרוּ הַרוּחַ וְהַנְּפִשׁ יְתוּמִים, וְאִם הַנְּשֻׁמָה עוֹבְרַת עַל מְצוֹת הַתּוֹרָה וְיוֹרְדִים חֻטָּאִים לַגּוֹף, דִּין הוּא לְפָרַע מִנְכָסֵי יְתוּמִים, בְּמְצוֹת עֶשֶׂה שְׁנִשְׁאָר לָהֶם מִהַנְּשֻׁמָה, שְׂבַגְלָל הַחֻטָּאִים נִטְלִים מִהַרְשָׁעִים אֶת הַמְּשַׁכּוֹן, שְׁהוּא הַנְּשֻׁמָה, וְזֵהוּ אִם חָבַל תְּחַבֵּל שְׁלֵמַת רַעְךָ.

וְאִם יֵשׁ לּוֹ חֻטָּאִים וְיֵשׁ לּוֹ זְכוּת, נִפְרָעִים הַחֻטָּאִים בְּזְכוּת, וְנִשְׁמָר לְפָרַע מִנְכָסֵיךָ, מִיָּד מִחֻזְרִים אוֹתוֹ לַגּוֹף לְפָנֵי שִׁבְאָה הַשְּׂמֵשׁ, וְזֵהוּ עַד בֹּא הַשְּׂמֵשׁ תִּשְׁכַּבְנָה לּוֹ, שְׂפָאֲשֵׁר הָאֲדָם לִשְׁוֹ, עוֹלָה מִמֶּנּוּ הַנְּשֻׁמָה, וְאֵין יוֹרְדַת לַגּוֹף עַד שְׁפוֹרְעַת אֶת כָּל הַחֻטָּאִים שְׂעֶשֶׂה הָאֲדָם בְּאוֹתוֹ יוֹם, וּמִשּׁוּם זֵה מְשַׁכְּנָן אוֹתָהּ אוֹתוֹ בֵּית דִּין שְׁלֵמְעֵלָה, מִשּׁוּם שְׁהַמְקַטְרַג עוֹלָה אַחֲרֶיהָ לְחַבַּע מִמֶּנָּה דִּין בְּאַרְבַּע מֵיתוֹת בֵּית דִּין - שְׁנַיִם שְׁנִינִים שְׁנִינִים לְמַעְלָה, וְשְׁנַיִם שְׁשׁוּרִים עַל אוֹתָם שְׂמַגְלִים אֶת הַעֲרִיּוֹת שֶׁל הַתּוֹרָה. אֲשֶׁרִי הוּא מִי שְׁשׁוּמַר אוֹתָהּ בְּכָל יוֹם.

וּבְזִמְנָא דְחוּבִין אֵינּוּן רַבְרַבִּין, וּמְלוּהַ בְּר נִשׁ חוּבִין עַל מְשַׁכּוֹנָא, אָבַד מְשַׁכּוֹנָא דְאִיְהִי נִשְׁמָתָא, וְלֹא חֲזַרְתָּ לְגַבְיָהּ, וְכָלֹא אִיְהוּ בְּדִין דְדִין לָהּ גְבוּרָה דְאִיְהוּ בִּי דִינָא רַבְרַבָּא, כְּכָל לִילְיָא בְּתַרְיִן עֶשֶׂר שְׁעֵתִין וּבְשַׁבְעֵין וְתַרְיִן רַגְעֵין כְּחֻשְׁבֹן חֶסֶד, שְׁנִשְׁאָר בּוֹ וְהוּכַן בְּחֶסֶד פֶּסַא, וְסוּד הַדְּבָר - וְתַפְקִדְנֵוּ לְבַקְרִים, לְרַגְעִים תְּבַחְנֵנוּ.

וְאוֹת חוּבִין דְּאֵינּוּן בְּסִתְרָא, וְלֹא יִכְלִינָא לְאַסְתְּרָא בְּהוּן מְלֹאכִין דְּאֲזִלִּין עִם נִשְׁמָתָא, דְּאֲתָמַר בְּהַ (תְּהִלִּים צא יא) כִּי מְלֹאכִינוּ יַצְנֵה לָךְ, הָא שְׂכִינְתָא סְהִידַת עַלְיֵיהּ, הָדָא הוּא דְכְתִיב (יִרְמִיָּה כג כד) אִם יִסְתֵּר אִישׁ בְּמִסְתָּרִים, בְּגִין דְּשְׂכִינְתָא עַל רִישֵׁיהּ, דְּאֲתָמַר בְּהַ דַּע מַה לְמַעְלָה מִמֶּךָ, עֵין רוּאָה וְאֵין שׁוּמְעַת וְכָל מַעְשֵׂיךָ בְּסִפְרָא נִכְתְּבִין, (לְזִמְנֵין נִשְׁמָתָא לֹא הוּת מוֹדָה בְּחוּבִין דְּחַבַּע עֲלֵיהּ יַצֵּר הַרְעַ, וְחֻשִׁיד יַצֵּר הַרְעַ בְּהַאִי), (נ"א) וְלְזִמְנֵין נִשְׁמָתָא לֹא חֲבַת וְחֻשִׁיד יַצֵּר הַרְעַ בְּהַאִי), וְאֲזִלִּין לְגַבֵּי בִי דִינָא וְדָן עַלְיֵיהּ דִּין הַנְּשַׁבְעִים, אוּמִיַּאת נִשְׁמָתָא עַלְיֵיהּ וְאֲתַפְטְרַת, וְאִם לֹא פְרַעַת.

וְאוֹת חוּבִין דְּאֲתָמַר בְּהוּן (אֵיבֵב לו ז) וּבְכִיד פֶּל אָדָם יַחְתּוּם, וּמְרִאִין לָהּ חֲתִימַת יְדֵהָ. וְאִית חוּבִין דְּאֵינּוּן עַל תְּנַאי דְּאֲתַנִּי עַלְיָהּ לְפָרַעַא לּוֹן בְּהַאִי עֲלֵמָא, דְּחוּבִין דִּילֵיהּ בְּאַתְרֵיהּ, דְּלֹא יִגְבַּהּ לּוֹן תּוֹבַע אֲלֵא בְּאַתְרֵיהּ, וְאֲלֵין אֵינּוּן חוּבִין דְּעֶשְׂרִין שְׁנִין, וְאִית חוּבִין לְתַתָּא, דְּאוּקְמוּהוּ קַדְמָאִין דְּעַד עֶשְׂרִין שְׁנִין (דָּף קמג ע"א) מַעְנִישִׁין לְתַתָּא וְלֹא לְעִילָא, וְאִית חוּבִין דְּמַעְנִישִׁין לְעִילָא וְתַבְעִין לּוֹן לְעִילָא בִּי דִינָא רַבְרַבָּא, וּבְגִינֵיהּ מִמְשַׁכְּנִין נִשְׁמָתָא לְעִילָא, וְלֹא מְנִיחִין לָהּ לְנַחְתָּא לְתַתָּא, אָבַל בְּחוּבִין דְּמַעְנִישִׁין עַלְיֵיהּ לְתַתָּא, לֹא מַעְנִישִׁין לָהּ לְעִילָא, וְלֹא מַעְפְּבִי לָהּ תַמְזֵן, וְאִית חוּבִין דְּנִשְׁמָתָא דְּגַבֵּין מְנִיְהוּ בְּכָל אֲתַר, פְּגוּן (שְׁמוֹת כא יז) וּמְקַלְל אָבִיו וְאִמּוֹ, דְּאֲתָמַר בִּיהַ מוֹת יוּמַת, מְבִי דִינָא דְלְעִילָא וּמְבִי דִינָא דְלְתַתָּא, דְּאֲתַדְנַת בְּתַרְיִן דִּינִין, וּבְגִין חוּבָא דָא בְּכָל אֲתַר דְּאֲשַׁפְחִין לָהּ לְעִילָא גְבִין מִינְהַ, וּבְכָל אֲתַר דְּאֲשַׁפְחִין לָהּ לְתַתָּא גְבִין מִינְהַ, וְלִית פְּקוּדָא דְלִית לָהּ רִשׁוֹ לְאַגְנָא עֲלֵהָ,

וְיֵשׁ חֻטָּאִים שְׁהֵם בְּסִתְרָא, וְלֹא יִכְוִלִים לְהַעֲיֵד בְּהֵם הַמְּלֹאכִים שְׁהוּלְכִים עִם הַנְּשֻׁמָה, שְׁנִשְׁאָר בְּהַ כִּי מְלֹאכִינוּ יַצְנֵה לָךְ, הָרִי הַשְׂכִּינְהַ מַעֲיֵדָה עַלְיֵהֶם, זֵהוּ שְׂכַתּוּב אִם יִסְתֵּר אִישׁ בְּמִסְתָּרִים, מִשּׁוּם שְׂשִׁכִינְהַ עַל רִאשׁוֹ, שְׁנִשְׁאָר בְּהַ דַּע מַה לְמַעְלָה מִמֶּךָ, עֵין רוּאָה וְאֵין שׁוּמְעַת וְכָל מַעְשֵׂיךָ בְּסִפְרָא נִכְתְּבִים. (לְפַעְמִים הַנְּשֻׁמָה לֹא הוּתָה מוֹדָה בְּחֻטָּאִים שְׁתוּבַע עֲלֵיו הַיַּצֵּר הַרְעַ, וְחֻשִׁיד יַצֵּר הַרְעַ בְּהַאִי), (לְפַעְמִים הַנְּשֻׁמָה לֹא חֲבַת, וְחֻשִׁיד יַצֵּר הַרְעַ בְּהַאִי), וְהוּלְכִים אֶל בֵּית הַדִּין, וְדָן עַלְיֵהֶם דִּין הַנְּשַׁבְעִים, נִשְׁבַּעַת הַנְּשֻׁמָה עַלְיֵהֶם וּנְפִטְרַת, וְאִם לֹא פְרַעַת.

וְיֵשׁ חֻטָּאִים שְׁנִשְׁאָר בְּהֵם וּבְכִיד פֶּל אָדָם יַחְתּוּם, וּמְרִאִים לָהּ חֲתִימַת יְדֵיהּ, וְיֵשׁ חֻטָּאִים שְׁהֵם עַל תְּנַאי שְׁמַתְנָה עֲלֵיו לְפָרַע אוֹתָם בְּעוֹלָם הַזֶּה, שְׁהַחֻטָּאִים שְׁלֹו בְּמִקּוּמוֹ, שְׁלֹא יִגְבַּהּ אוֹתָם הַתּוֹבַע אֲלֵא בְּמִקּוּמוֹ, וְאִלוֹ הֵם חֻטָּאִים שְׁל עֶשְׂרִים שְׁנַיִם, וְיֵשׁ חֻטָּאִים לְמַטָּה, שְׂבַאָרוּ הַקְּדַמּוֹנִים שְׂעַד עֶשְׂרִים שְׁנַיִם מַעְנִישִׁים לְמַטָּה וְלֹא לְמַעְלָה, וְיֵשׁ חֻטָּאִים שְׂמַעְנִישִׁים לְמַעְלָה, וְתוֹבַעִים אוֹתָם לְמַעְלָה בֵּית הַדִּין הַגְּדוֹל, וּבְשַׁבְעִים מִמְשַׁכְּנִים אֶת הַנְּשֻׁמָה לְמַעְלָה, וְלֹא מְנִיחִים לָהּ לְרַדַּת לְמַטָּה, אָבַל בְּחֻטָּאִים שְׂמַעְנִישִׁים עַלְיֵהֶם לְמַטָּה, לֹא מַעְנִישִׁים אוֹתָהּ לְמַעְלָה וְלֹא מַעְפְּבִים אוֹתוֹ שָׁם, וְיֵשׁ חֻטָּאִים שְׁל הַנְּשֻׁמָה שְׁגוּבִים מִהֶם בְּכָל מְקוּם, כְּמוֹ וּמְקַלְל אָבִיו וְאִמּוֹ, שְׁנִשְׁאָר בּוֹ מוֹת יוּמַת, מִבֵּית הַדִּין שְׁלֵמְעֵלָה וּמִבֵּית הַדִּין שְׁלֵמְעֵלָה, שְׁנִשְׁאָר בְּשְׁנֵי דִינִים, וּמִשּׁוּם חֻטָּא הַזֶּה, בְּכָל מְקוּם שְׂמוּצָאִים אוֹתָהּ לְמַעְלָה, גּוּבִים מִמֶּנָּה, וּבְכָל מְקוּם שְׂמוּצָאִים

דאית חובין דדיינין לה בדינים חמורים
לנשמתא, ויתי מצוה דאיהי מטרוניתא פגון
מצות תפלין, ואגינת עליה ופרישת גדפהא
עלה, ולית רשו למקטרג לקרבא תמן, ואית
חובין דמטרוניתא לית לה רשו לאגנא עליהו,
הדא הוא דכתיב (שם יד) מעם מזבחי תקחנו
למות.

אבל פקודין אית דאינון שפחות, מאלין
פקודין דאינון על מנת לקבל פָּרַס, אף
על גב דייטון לאגנא עליה, נטלי לון מקטרגין
תחות רשותיהו, (נ"א נפקון לה מקטרגין
מרשותיהו), ואית חובין אחרנין דאתקריאו
חלוקי דיינין, על חובין דחולקין בהון, מנהון
מטה פלפי חסד, ודיינין לה לנשמתא בממון
דאיהו דיני ממונות, ואית אחרנין דחולקין
עליהו ואינון נוטין פלפי חובה, למידן לה
בדיני נפשות, אם זכוון מתגברין על חובין
דינין לה בדיני ממונות, וגבין מזכוון דאינון
גמילות חסדים דיליה, ואם חובין מתגברין
דיינין לה בדיני נפשות מסטרא דגבורה, וגבין
בה נפש ורוח.

ולעיא לית משוא פנים בין זפאה לחיביא,
וכן צריך להשוות לתתא גבי דינא
זפאה עם חיביא, מסטרא דאמת עמודא
דאמציעתא, ולא יהא דינא רשאי למעבד
משוא פנים לחד מנייהו בדינא, דבדיינא
דלעילא אתמר ביה (דברים יז) לא ישא פנים
ולא יקח שחד, ווי ליה לדיינא לתתא דאשתני
מדינא דלעילא, דאכחיש עובדא דבראשית,
ולא יימא דא מהימנא מדא, דכמה דאיהו
לתתא (שם טז יח) שופטים ושוטרים תתן לה בכל
שעריך, לדיינא גופין, הכי אית לעילא
שופטים ושוטרים לדיינא נשמתא, ולא יוקיר

אותה למטה, גובים ממנה ואין
מצוה שאין לה רשות להגן עליה.
שיש חטאים שדינים בדינים
חמורים את הנשמה, ותבא מצוה
שהיא גבירה כמו מצות תפלין,
ומגנה עליו ופורשת כנפיה עליו,
ואין רשות למקטרג להתקרב
לשם, ויש חטאים שאין רשות
לגבירה להגן עליהם, זהו שכתוב
מעם מזבחי תקחנו למות.

אבל יש מצוות שהן שפחות,
מאלו המצוות שהן על מנת
לקבל פָּרַס, אף על גב שכתבו
להגן עליה, נוטלים אותם
המקטרגים תחת רשותם, (מוציאים
אותה המקטרגים מרשותם) ויש חטאים
אחרים שנקראים חלוקי דיינים,
על חטאים שחולקים בהם, מהם
מטה פלפי חסד, ודינים את
הנשמה בממון, שהוא דיני
ממונות, ויש אחרים שחולקים
עליהם והם נוטים פלפי חובה,
לדון אותה בדיני נפשות. אם
הזכויות מתגברות על החובות,
דינים אותה בדיני ממונות, וגובים
מהזכויות, שהם גמילות חסדים
שלו, ואם החובות מתגברות, אז
דינים אותה בדיני נפשות מצד

הגבורה, וגובים בה נפש ורוח.
ולמעלה אין משוא פנים, בין
לצדיק בין לרשע, וכן צריך
להשוות למטה גבי דין הצדיק
עם הרשע, מצד של אמת העמוד
האמצעי, ולא יהיה דין רשאי
לעשות משוא פנים לאחד מהם
בדין, שפדין שלמעלה נאמר בו
לא ישא פנים ולא יקח שחד. או
לו לדון למטה שמשפנה מהדין
שלמעלה, שמכחיש מעשה
בראשית, ולא יאמר זה נאמן
מזה, שקמו שהוא למטה,
שפטים ושוטרים תתן לה בכל
שעריך, לדון גופים, כך יש
למעלה שופטים ושוטרים לדון

לדא יתיר מדא, אלא תרוייהו בהשוואה
בדינא, ואינון צריכין למשמע קדם דיינא,
ולא ימללון עד דשאל לון דיינא, ויהיב לון
רשו למללא, ויהון קדמיה בדחילו, בגין
דשכינתא שריא עלייהו, ומאן דתבע קשוט
כאלו מקיים על עלמא דיין אמת (ס"א דין
אמת), וכל שפן מאן דדן דין אמת, כאלו
מקיים (תהלים פ"ב) אמת מארץ תצמח, ווי ליה
למאן דאוקים שקרא ואפיל אמת,
דגרים (דניאל ח"ב) ותשלף אמת ארצה, ומאן
גרים דא דיינא דלא דן דין אמת, ובנדאי דיין
דדן דין אמת כאלו הוא אפיק לשכינתא
וילישראל מגלותא, ואוקים לון מארעא.

קם רבי שמעון על רגליו, וסליק ידו לגבי
עילא, ושפח למארי עלמא, ואמר, רבון
עלמא עביד בגין שכינתא דאיהי בגלותא,
ואם איהי באומאה הא אפא ואמא דאינון
חכמה ובינה יכלין למעבד התרה, הדא הוא
דכתיב (ישעיה יד כז) יהו"ה צבאו"ת יעץ ומי
יפר, אם התלמיד אומי הרב יכול למעבד
התרה.

ואם נדר או נשבע בן דאיהו ו' דלא יפרוק
לה אלא דתהי בגלותא עד זמנא ידיעא,
ונדר או שבועה איהו ביי"ה דאינון חכמה
ובינה, ואיהו אתחרט, הא תלת בני נשא יכלין
למפטר ליה, ואינון תלת אבהן לעילא
לקבליהו, ואם לא תתחרט, אנא בעינא מינדא,
ומפל אינון דמתיתבא דלעילא ותתא, דתעביד
בגין רעיא מהימנא דלא זז משכינתא בכל
אתר, ואיהו עאל שלם בינדא ובינה זמנין (ד'
קמג ע"ב) סגיאין, ומסר גרמיה למיתה בגינה
ובגין בנהא, הדא הוא דכתיב (שמות לב לב) ואם
אין מחני נא מספרך אשר כתבת.

את הנשמה, ולא ככד את זה
יתר מזה, אלא שניהם בהשוואה
בדין, והם צריף להשמיע לפני
הדין, ולא דברו עד ששואל
אותם הדין ונותן להם רשות
לדבר, ויהיו לפניו ביראה, משום
ששכינה שורה עליהם, ומי
שתובע אמת כאלו מקים על
העולם דין אמת (דין אמת), וכל שפן
מי שדן דין אמת, כאלו מקים
אמת מארץ תצמח. אוי לו למי
שמקים שקר ומפיל אמת, שגורם
ותשלף אמת ארצה, ומי גורם את
זה? הדין שלא דן דין אמת,
ובנדאי שדין שדן דין אמת, כאלו
הוא מוציא את השכינה ואת
ישראל מן הגלות ומקים אותם
מן הארץ.

קם רבי שמעון על רגליו, והרים
ידיו למעלה ושפח את רבון
העולם, ואמר: רבון העולם,
עשה למען השכינה שהיא
בגלות, ואם היא בשבועה, הרי
אפא ואמא, שהם חכמה ובינה,
יכולים לעשות התרה. זהו
שכתוב יהו"ה צבאו"ת יעץ ומי
יפר, אם התלמיד נשבע, הרב
יכול לעשות התרה.

ואם נדר או נשבע הבן שהוא ו',
שלא יפדה אותה, אלא שתהיה
בגלות עד זמן ידוע, ונדר או
שבועה הם ביי"ה שהם חכמה
ובינה, והוא התחרט, הרי שלשה
בני אדם יכולים לפטר אותו, והם
שלשת האבות למעלה פנגדם,
ואם לא תתחרט, אני מבקש
מקף, ומפל אותם שבישיבה
שלמעלה ולמטה, שתעשה למען
רועה הנאמן שלא זז מהשכינה
בכל מקום, והוא הכניס שלום
עצמו למיתה עבודה ועבור בגינה.
זהו שכתוב ואם אין מחני נא
מספרך אשר כתבת.

ואם הוא נדר מסטרא דאפא ואמא, ולא בעי, אגא סליק לגבי ההוא דאתמר ביה (דברים י"ח) כי יפלא ממך דבר, דאתמר ביה במופלא ממך אל תדרוש, ד'פטור נדר, ואף על גב דשכינתא איהי בגלותא לגבי בעלה פנדה, דאיהי יפריש בין דם לדם, ואתפתח מקורא דילה, לדכאה לה במים דאורייתא, מים חיים דלא פסקין, ואפריש מינה דם נדה דאיהי ליליית, דלא אתקריבת בהדה, דאיהי חובא דנשמתא דסאיבת לה, ולית לה רשו לסלקא נשמתא לגבי בעלה, לההוא אתר דאתייהיבת מתמן, ואתדנת בין דין לדין, בין דיגי נפשות לדיגי ממונות, דאית מאן דפרע בממוניה, ואית מאן דפרע בנפשיה, ובין נגע לנגע, כמה דאוקמוהו (איכה א א) איכה ישבה בדד, דאיהי חשיבא שכינתא בגלותא כמצורע, דאתמר ביה (ויקרא יג מו) בדד ישב מחוץ למחנה, מחוץ ודאי, דא גלותא, דאיהי לבר מארעא דישראל, דאיהי מותבא דאת ה'.

ואי מקורא לא יכיל למפתח עד ד'פתח ליה ההוא דסגיר ליה, אגא מפייסנא ליה בגין יו"ד ה"א וא"ו ה"א, דאיהו יחודא (ד'חוריה תמן), ובגין לבושין דאתלבש, מיד אתפתחת מקורה ואתדפיאת שכינתא, ורזא דמלה (ירמיה י"ח) מקנה ישראל יהו"ה מושיעו בעת צרה, מושיעו ודאי, ההוא דמקורא דמקנה בידה.

תקונא שתיתאה

(זהו תקון כ"ז).

בראשית תמן תרי אש, ואלין אינון תרין אשין דאינון בורא מאורי האש, ועלייהו אתמר (שיר ב ה) סמכוני באשיות, בתרי אשות, ואמאי אמר בהון סמכוני, אלא בלילי שבת נשמה יתרה קא נחתא לסמכא

שכינתא תתאה בגלותא, דאתמר בה (עמוס ה א) נפלה ולא תוסיף קום, וכד אתא מוצאי שבת אסתלקת נשמתא יתרה דבה וינפש, וינפש מיד דאיהי אסתלקת וינפש, דלית מאן דסמיך לה, בההוא זמנא איהי אמרת לישראל סמכוני באשיות דאינון מאורי האש, ומאי ניהו תרי תורות, דאינון חצובות מאש דאיהי אלהי"ם מדת הגבורה, ומאי ניהו למודי יהו"ה תרין שפון דאקרון להבות (דאוקרון בלהבות) אש, ואינון תרין תפוחין, דמנהון רוחא דמשיחא נפיק, דאתמר ביה (ישעיה יא א) ונחה עליו רוח יהו"ה.

לבת מלך דהות בבי מרעא מרחימו דבעלה, דאזל בעלה איהי נפלת למשפכה, צווחת ואמרת סמכוני באשיות, הא איהי בבי מרעא, היא אומרת רפדוני, במאי בתפוחים דמתרבים בעצי היער, ואלין אינון עצי בשמים.

קם סבא תליתאה ואמר רבי רבי, הא אגן בעצי בשמים מבדילין, והכא איהי לא אמרת אלא בתפוחים, אלא אגן מברכין על עצי בשמים בגין דאתמר בהון (שיר ז ט) וריח אפך בתפוחים, ולא עוד אלא כל מיני בשמים אפך בתפוחים, ולא עוד, אלא כל מיני בשמים הם טובים לברוך עליהם, ואגו שעושים בהדס, משום שיש בו שלשה עלים, שנקראו שלשה הדסים, שרומזים לשלשת האבות, אבל שני נקבי החטם הם כנגד שני תפוחים, שהם שני נביאי אמת, שבהם עתידה לצאת רוח הקודש, שהוא הרועה הנאמן שלמעלה, שבו מתשבת נפשה, ומשום זה היא אומרת רפדוני בתפוחים כי חולת אהבה אני. בליל שבת נאמר קמתי אני לפתח לדודי, ואתמר

יורדת לתמך בשכינה הפתוחה בגלות, שנאמר בה נפלה ולא תוסיף קום, וכשבא מוצאי שבת מסתלקת הנשמה היתרה שבה וינפש. וינפש, מיד שהיא הסתלקה וינפש, שאין מי שסמיך אותה. באתו זמן היא אומרת לישראל סמכוני באשיות, שהם מאורי האש, ומה הם? שתי תורות, שהן חצובות מאש שהיא אלהי"ם, מדת הגבורה. ומה הם למודי יהו"ה? שתי שפתים שנקראו להבות (שנשרפו בלהבות) אש, והם שני תפוחים, שמהם יוצאת רוחו של משיח, שנאמר בו ונחה עליו רוח יהו"ה.

לבת מלך שהיתה בבית חליה מאהבת בעלה, שהלך בעלה והיא נפלה למשפכה, צווחת ואמרת סמכוני באשיות, הרי היא בבית חליה, היא אומרת רפדוני, כמה? בתפוחים שמתרבים בעצי היער, ואלו הם עצי בשמים.

קם זקן שלישי ואמר: רבי רבי, הרי אגו מבדילים בעצי בשמים, וכאן היא אינה אומרת אלא בתפוחים! אלא אגו מברכים על עצי בשמים משום שנאמר בהם וריח אפך בתפוחים, ולא עוד, אלא כל מיני בשמים הם טובים לברוך עליהם, ואגו שעושים בהדס, משום שיש בו שלשה עלים, שנקראו שלשה הדסים, שרומזים לשלשת האבות, אבל שני נקבי החטם הם כנגד שני תפוחים, שהם שני נביאי אמת, שבהם עתידה לצאת רוח הקודש, שהוא הרועה הנאמן שלמעלה, שבו מתשבת נפשה, ומשום זה היא אומרת רפדוני בתפוחים כי חולת אהבה אני. בליל שבת נאמר קמתי אני לפתח לדודי,

וכד נפיק שבת אתמר (ס) ודודי חמק עבר, ובההוא זמנא (ס) בקשתיהו ולא מצאתיהו קראתיו ולא ענני, עד דאומינא דבזמנא דיייתי זמנא אתרא דאחיד בידיה ולא אשפקיניה למיזל, כמה דאתמר (שג ג) אחזתיו ולא ארפנו עד שהבאתיו אל בית אמי, דא בי מקדשא דלעילא, ואל חדר הורתי דא בי מקדשא דלתתא.

ובזמנא דאחיד בידיה בפורקנא בתרייתא, לא יהא לי כזמנין אוחרנין, דבכל פורקנא ופורקנא הוה אתי, ולבתר הוה פרח מנאי, אבל בפורקנא בתרייתא אנא אחיד ביה וקשיר ליה בכמה קשירין דרחימו, דלא יזוז מנאי לעלם ולעלמי עלמין, דבכל גלותא וגלותא הוה אזיל מנאי, והוינא שאיל עליה לכל עובר ושבו, הדא הוא דכתיב (ס) כמעט שעברתי מהם עד שמצאתי את שאהבה נפשי, וזמנין לא הוינא אשבח מאן דיימא לי מדי מניה, והוינא אומי בגיניה לכל בני קרתא, הדא הוא דכתיב (ס) השבעתי אתכם בנות ירושלים אם תמצאו את דודי מה תגידו לו שחולת אהבה אני, וכמה זמנין (שג א) על משכבי בלילות דאינון גליות, בקשתי את שאהבה נפשי ולא הוה מאן דיימא לי, עד דאיהו הוה אתי, וכען בגלותא בתרייתא פרח דודי בכעסא סגיא, ושאילנא בגיניה ולא אשפחנא מאן דיימא לי מדי, ובגין דא אנא אומינא, דבזמנא דיייתי ואחידנא בידוי דלא יזוז מנאי, ואנא אחזתיו ולא ארפנו אחזתיו בקשורא דתפלין דיד, ולא ארפנו בתפלין דרישא.

תא חזי, דודקה פד יתי לגבה, יימא לגבי תרין משיחין (שג ז א) נשפימה לפרמים

בשבת, וכשיצאת שבת, נאמר ודודי חמק עבר, ובאותו זמן בקשתיהו ולא מצאתיהו קראתיו ולא ענני, עד שגשבעתי, שבזמן שיבא פעם אחרת, שאחז בידו ולא אעזב אותו ללכת, כמו שנאמר אחזתיו ולא ארפנו עד שהבאתיו אל בית אמי, זה בית המקדש שלמעלה, ואל חדר הורתי, זה בית המקדש שלמטה. ובזמן שאחז בידו בגאולה האחרונה, זה לא יהיה לי כמו הפעמים האחרות, שבכל גאולה וגאולה היה בא, ואחר כך היה פורח ממני, אבל בגאולה האחרונה אני אחז בו ואקשר אותו עם כמה קשרים של אהבה שלא יזוז ממני לעולם ולעולמי עולמים, שבכל גלות וגלות היה הולך ממני, והייתי שואלת עליו את כל עובר ושבו. זהו שכתוב כמעט שעברתי מהם עד שמצאתי את שאהבה נפשי. ולפעמים לא הייתי מוצאת מי שיאמר לי ממנו דבר, והייתי משביעה בשבילו את בני הקריה, זהו שכתוב השבעתי אתכם בנות ירושלים אם תמצאו את דודי מה תגידו לו, שחולת אהבה אני, וכמה פעמים על משכבי בלילות, שהן הגליות, בקשתי את שאהבה נפשי, ולא היה מי שיאמר לי, עד שהוה היה בא, וכעת בגאולה האחרונה פרח דודי בכעס רב, ושאילתי בעבורו, ולא מצאתי מי שיאמר לי דבר, ומשום זה אני נשבעתי, שבזמן שיבא ואחז בידיו שלא יזוז ממני, ואני אחזתיו ולא ארפנו, אחזתיו - בקשר של תפלין של יד, ולא ארפנו - בתפלין של ראש.

בא וראה, כשיבא דודה אליה, יאמר לשני המשיחים נשפימה לפרמים, שהם ישראל, שבהם

דאינון ישראל, די בהון אתמר (ישעיה ה ז) פי כרם יהוה צבאות בית ישראל, נראה הפרחה הגפן דאיהי שכינתא בהון, הנצו הרמונים אלין אינון דמליין מצות פרמון.

קם רבי שמעון ואמר סבא סבא, נשפימה לפרמים, הא אית פרמים דלאו אינון ישראל, כגון (שיר א ז) דשמוני נוטרה את הפרמים פרמי שלי לא נטרתי, ואינון ערבוניא דערב רב, דאינון מעורבין בהון בישראל בגלותא, ובגין דא כד ייתי קודשא בריך הוא לגבי שכינתא, איהו יימא לגבה, נשפימה לפרמים, נראה אם פרחת הגפן בהון, דאתמר בה פי כרם יהוה צבאות בית ישראל, הנצו הרמונים אלין ודאי אינון דמליין מצות פרמונים, שם אתן את דודי לך, אלין דאינון רחימין דילך, תמן יהיבנא לון לך, (שיר ב יא) פי הנה הסתו עבר שולטנו דשאר ממנן דאומין, הגשם חלף חלף לו שלטנותא דערב רב.

בההוא זמנא יימא לגבה, (שיר ז א) שובי שובי השולמית, בתרי בתים דאינון בית ראשון ובית שני לתתא, שובי שובי בבית ראשון ושני לעילא, ונחזה בך. דבר אחר, שובי שובי ארבע זמנין, בארבע אתון דילה דאינון אדני, ונחזה בך בארבע אתון דיליה דאינון יהוה, אמר קודשא בריך הוא לגבי ישראל, ארבע זמנין שובי בשכינתא בתיובתא, ונחזה בך בארבע כוסות דפורקנא דאינון בפסח, דחייבין ביה ישראל למשתי ארבע כוסות, כגוןא דארבע גאולות, שובי שובי בארבע יחודין (ס"א: סודין) דילך, ונחזה בך בארבע חינון, ונחזה בך בשמיא וארעא, ומיד (דה"א ז א) ישמחו השמים ותגל הארץ ויאמרו בגוים יהוה מלך.

נאמר פי כרם יהוה צבאות בית ישראל, נראה הפרחה הגפן, שהיא השכינה בהם, הנצו הרמונים, אלו אותם שמלאים מצות פרמון.

קם רבי שמעון ואמר: זמן זמן, נשפימה לפרמים, הרי יש פרמים שאינם ישראל, כמו ששמוני נוטרה את הפרמים פרמי שלי לא נטרתי, והם הערפוכיה של הערב רב, שהם מערבים עם ישראל בגלות, ומשום זה, כשיבא הקדוש ברוך הוא אל השכינה, הוא יאמר אליה נשפימה לפרמים, נראה אם פרחת הגפן בהם, שנאמר בה פי כרם יהוה צבאות בית ישראל, הנצו הרמונים, אלו ודאי אותם שמלאים מצות פרמונים, שם אתן את דודי לך, אלו שהם אוהבים שלך, שם נתתי אותם לך, פי הנה הסתו עבר - שלטונם של שאר הממנים של העמים, הגשם חלף חלף לו - שלטון הערב רב.

באותו זמן יבא אליה, שובי שובי השולמית, בשני בתים, שהם בית ראשון ובית שני למטה. שובי שובי - בבית ראשון ושני למעלה - ונחזה בך. דבר אחר, שובי שובי ארבע פעמים, בארבע אותיותיה שהם אדני, ונחזה בך - בארבע אותיותיו שהם יהוה. אמר הקדוש ברוך הוא אל ישראל ארבע פעמים שובי עם השכינה בתשובה, ונחזה בך - בארבע כוסות של הגאולה שהם בפסח, שחייבים בו ישראל לשנות ארבע כוסות, כמו ארבע הגאולות. שובי שובי בארבעה יחודים (היסודות) שלך, ונחזה בך - בארבע חיות, ונחזה בך בשמים ובארץ, ומיד ישמחו השמים ותגל הארץ ויאמרו בגוים יהוה מלך.

בההוא זמנא הנצננים נראו בארץ אלין אבהן,
 זכרון דלהון אתגליאן על שכינתא
 דאיהי ארץ החיים, ועל בנהא דאתמר
 בהון (בראשית כח יד) והיה זרעך פער הארץ, (שיר
 ב יב) עת הזמיר הגיע, (שמות טו א) אז ישיר משה
 ובני ישראל, וקול התור נשמע בארצנו, (ישעיה
 נב יח) קול צופיה נשאו קול יחדיו ורננו, פי עין
 פעין יראו בשוב יהו"ה ציון, בההוא זמנא
 קודשא בריה הוא משבח לה, הדא הוא
 דכתיב (שיר ז ו) ראשך עליך פפרמל, דא
 תפלין (דף קמד ע"ב) דרישא, ורצועין תליין
 מכאן ומכאן פזמורות, דאינון פפרמל דתליין
 מגפון, ודלת ראשך פארגמן דא תפלה דיד,
 מה דהות דלת בגלותא ענייה, הדא הוא
 דכתיב (תהלים קב א) תפלה לעני כי יעטוף, תהא
 לבושא פארגמן, דאיהו סוד א"וריאל ר"פאל
 ג"בריאל מ"יכאל נ"וריאל, (שיר ז ו) מלך אסור
 ברהטים דא קודשא בריה הוא יהו"ה, דיהא
 אסור פארבע בתים דילה דאינון אדנ"י, ארבע
 רהטי מוחא, דיהא אסור ברהטים פגוונא דא
 יאהדונה"י, פי שמך בך ובך שמך, ודא איהו
 סוד אמן מן ארגמן.

דבר אחר (שם) ראשך עליך פפרמל,
 דא (תהלים קיט קט) ראש דברך אמת, דלת
 ראשך פארגמן דא שכינתא, מלך דא אברהם,
 אסור דא יצחק בעקדה, בקשרא דתפלין
 דדרועא שמאלא, ברהטים דא יעקב פארבע
 רהיטי מוחא דתפלין דרישא, דאתמר (בראשית
 ל לח) ברהטים בשקתות המים.

קם רבי שמעון ואמר, אתפנשו חייילין
 קדישין עלאין ותפאין, למחמי
 בקשוטהא דכלה, דהא חופה מתתקנא לגבה,
 וחתן קא נטיל לה תמן, פתח ואמר אליהו אליהו נחית הקא, אנת וחייילין

באותו זמן הנצננים נראו בארץ,
 אלו האבות, וזכרונם התגלו על
 השכינה שהיא ארץ החיים, ועל
 בניה שנאמר בהם והיה זרעך
 כעפר הארץ, עת הזמיר הגיע, אז
 ישיר משה ובני ישראל, וקול
 התור נשמע בארצנו, קול צופיה
 נשאו קול יחדו ורננו, פי עין פעין
 יראו בשוב יהו"ה ציון. באותו
 זמן הקדוש ברוך הוא משבח
 אותה, והו שכתוב ראשך עליך
 פפרמל - זה תפלין של ראש,
 והרצועות תלויות מכאן ומכאן
 כמו זמורות, שהן פפרמל
 שתלויים מן הגפון, ודלת ראשך
 פארגמן - זו תפלה של יד, מה
 שהיתה דלת בגלות עניה, והו
 שכתוב תפלה לעני כי יעטוף,
 תהיה לבושה פארגמן, שהו
 סוד א"וריאל ר"פאל ג"בריאל
 מ"יכאל נ"וריאל, מלך אסור
 ברהטים - זה הקדוש ברוך הוא
 יהו"ה, שהיה אסור בארבעה
 בתים שלה שהם אדנ"י, ארבעה
 בתי המוח, שהיה אסור ברהטים
 כזה: יאהדונה"י, פי שמך בך ובך
 שמך, והו הסוד אמן מן ארגמן.
 דבר אחר, ראשך עליך פפרמל
 - זה ראש דברך אמת, דלת ראשך
 פארגמן - זו השכינה, מלך - זה
 אברהם, אסור - זה יצחק
 בעקדה, בקשר של תפלין של
 זרוע שמאל, ברהטים - זה יעקב,
 פארבע בתים המוח של תפלין
 של ראש, שנאמר ברהטים
 בשקתות המים.

קם רבי שמעון ואמר: התפנסו
 חילות קדושים עליונים
 ותחתונים לראות את קשוטי
 הפלה, שהרי חפה מתקנת לה,
 והחתן נושא אותה שם. פתח
 ואמר: אליהו אליהו, רד לכאן

דנשמתהון דצדיקייא דמתיבתא עלאה
 ותתאה, לקשטא לכלה, מיד הא נחית אליהו
 בכמה חייילין דמלאכין וכמה נשמתין.

פתח ואמר ראשך עליך פפרמל, פלה כמה
 מתתקנא ראשך בתפלין דאיהו (ג"א

דאינון) פאר על ראשך, דעלייהו אתמר (יחזקאל
 כד יז) פארך חבוש עליך, ורצועין תליין מהאי
 סטרא ומהאי סטרא, מה דהו תלתלים
 שחורות פעורב, הא אינון ירוקין פפרמל,
 כעלין ירוקין דאינון בגפנין פפרמל, ומה
 דהות בגלותא דלת, תפלה לעני, ודא תפלה
 דיד, דבה הוא מתעטפא עני בגלותא (ס"א
 כגלותא), הדא הוא דכתיב (תהלים קב א) תפלה
 לעני כי יעטוף, פען אתמר בך (שיר ז ו) ודלת
 ראשך פארגמן, מלך אסור ברהטים, אלין
 ארבע רהטי מוחא, ארבע בתי דתפלין דאינון
 אהי"ה, וכן ביד אהי"ה, פחושפון חד ועשרין
 אזכרות דתפלין דרישא, וחד ועשרין אזכרות
 דתפלין דיד, וסליקו לחושפון אהי"ה אהי"ה,
 הוא מלך אסור ברהטים, אש"ר אהי"ה,
 ואיהו רא"ש יהו"ה קרינן ליה, אסור בכלהו
 אזכרות.

דבר אחר ראשך עליך פפרמל, רישא דילך
 פלה, על פלה חייילין סלקא, (שם) על
 ששים המה מלכות דאינון שתין סדרי משנה,
 וסלקין לשית מאה, ולששים רבוא, ושמינים
 פלגשים דהו תמנין ספרי דאגדתא, ועלמות
 אין מספר אינון הלכות דלית לון מספר
 וחושפון, דאינון נימין דשערין דכלה דלית
 לון חושפנא, ואנת פלה סליקת על פלהו,
 הדא הוא דכתיב (משלי לא כט) רבות בנות עשו
 חיל ואת עלית על פלנה.

דבר אחר ראשך עליך פפרמל, שערא דילך

אפה וחילותיהם של נשמות
 הצדיקים של הישיבה העליונה
 והתחתונה לקשט את הכלה. מיד
 הגה אליהו יורד עם כמה חילות

של מלאכים וכמה נשמות.
 פתח ואמר: ראשך עליך פפרמל,
 פלה, כמה מתקן ראשך בתפלין
 שהוא (שם) פאר על ראשך,
 שעליהם נאמר פארך חבוש
 עליך, והרצועות תלויות מצד זה
 ומצד זה, מה שהיו הפלתלים
 שחורות פעורב, הרי הם ירוקים
 פפרמל, פעלים הירקים שהם
 בגפנים פפרמל. ומה שהיתה
 דלת בגלות - תפלה לעני, וזו
 תפלה של יד, שבה מתעטף העני
 בגלות (יחזקאל), והו שכתוב תפלה
 לעני כי יעטוף, פען אתמר בך
 ודלת ראשך פארגמן. מלך אסור
 ברהטים - אלו ארבעה בתי המוח,
 ארבעת בתי התפלין שהם
 אהי"ה, וכן ביד אהי"ה כחשבון
 אחת ועשרים האזכרות של
 תפלין של ראש, ואחת ועשרים
 אזכרות של תפלין של יד, ועולות
 לחשבון אהי"ה אהי"ה, הוא
 מלך אסור ברהטים, אש"ר
 אהי"ה, והוא רא"ש יהו"ה
 קוראים לו, אסור בכל האזכרות.

דבר אחר ראשך עליך פפרמל -
 כמה מתקן השער שלך בשלש

פמה איהו מתתקנא בתלת עשר תקונין, דאינון תרי עשר מזלות וסיהרא תלת עשר, ונימין דילך אינון ככביא ומזלי דלית לון חושבן, ודלת ראשד, אנת (הוא) דהוית סיהרא עניה תחות פלהו ככביא, מהדקא בין רגליו, הדא הוא דכתיב (רות ג ז) ותגל מרגלותיו ותשכב, פען הא אנת רישא לכלהו, פארגמן דאיהו אמן יאהדונה"י, אנת אדנ"י, מלך דאיהו יהו"ה, אסור ברהטים דילך, ארגמן א"וריאל ר' פאל ג"בריאל מ"כאל נ"וריאל, חזילין קדישין שמעו.

בר קתן דאיהו שמשא ייתי לאנהרא לסיהרא, איהי אתקשטת בשערהא דילה, מתתקנא בתלת עשר (ג"א בתריסר) דקנין (דרגין, תקונין), דאינון תריסר מזלות, שמשא (צ"ל וסיהרא), (תהלים יט ו) והוא פחתן יוצא מחפתו, ואיהו ישיש כגבור לרוץ ארחין ברקיעא, יציין לגבה ודאי, הדא הוא דכתיב (שיר השירים ב ט) משגיח מן החלונות מציין מן החרפים, לאסתפל לא לגבה ברקיעא (דף קמח ע"א) דאיהו (ס"א דא איהו) ישיש, מאי כגבור, מה גבורה עביד בהאי, אלא תרין עשר משקופין אית ברקיע, וכלהו חזילין מקטרגין לגביהו נטורי תרעין, שמשא מתעטרא באתון דתפלין דאיהו שם יהו"ה, ואתלבש בגבורה, הדא הוא דכתיב (ישעיה מב יג) יהו"ה כגבור יצא, ודא איהו ישיש כגבור לרוץ ארח, ובקע חלונות פלהו דרקיע, ועביד תרין עשר ארחין, פמה דעבד משה על נמא, ודא איהו לרוץ ארח, ובגין דנטיל בקדמיתא מגבורה, שמשא נפיק סומקא.

לבתר אתלבש בחסד דאיהו תוור, וביה אשתפך רוגזיה דשמשא, ירוק הוה מסטרא דעמודא דאמצעיתא,

עשרה תקונים, שהם שנים עשר המזלות והלבנה - שלשה עשר, והנימין שלף הם פוככים ומזלות שאין להם חשבון, ודלת ראשד, את (הוא) שהיית הלבנה עניה תחת כל הפוככים, מהדקת בין הרגלים, זהו שפתוב ותגל מרגלותיו ותשכב, פעת את הראש לכלם, פארגמן שהוא אמן יאהדונה"י, את אדנ"י, המלך שהוא יהו"ה, אסור ברהטים שלף. ארגמן - א"וריאל ר' פאל ג"בריאל מ"כאל נ"וריאל, תללות קדושים שמעו.

בשהחתן, שהוא השמש, יבא להאיר ללבנה, היא מתקשטת בשערותיה מתקנת בשלשה עשר (בשנים עשר) זקנים, (תרנות תקונים), שהם שנים עשר מזלות, השמש (צ"ל ולבנה) והוא פחתן יצא מחפתו, והוא ישיש כגבור לרוץ דרכים ברקיע, יציין אליה ודאי, זהו שפתוב משגיח מן החלונות מציין מן החרפים, להסתפל אליה ברקיע שהוא (זה הוא) ישיש. מה זה כגבור? איזו גבורה עושה בזה? אלא שנים עשר משקופים יש ברקיע, וכל החלונות מתגרים בהם שומרי השערים, השמש מתעטר באותיות התפלין שהוא שם יהו"ה, ומתלבש בגבורה. זהו שפתוב יהו"ה כגבור יצא, וזהו ישיש כגבור לרוץ ארח, ובקע את חלונות פלם ברקיע, ועושה שנים עשר דרכים, כמו שעשה משה על הים, וזהו לרוץ ארח, ומשום שנוסע בראשונה מבגור, השמש יוצאת אדמה. אחר כך מתלבש בחסד שהוא לכן, ובו שוכף רגזו של השמש, ירק הוא מצד העמוד האמצעי, וכשמתלבש (ג"א מתלבן) בחסד

וכד אתלבש (ג"א אתלבן) בחסד בנהורא חוורא, מגיה יהא נהיר לסיהרא, מקצה השמים מוצאו, דא עמודא דאמצעיתא, קצה דילה צדיק, ותקופתו על קצותם תרי סמכי קשוט, ובהון אין נסתר מחמתו, דא שכינתא עלאה דאיהי חמה, מן תמן יצטבע פגיון ירוק דאיהו רחמי, בההוא זמנא מסתפלין שמשא וסיהרא פחדא, ואין נסתר מחמתו, דאיהי חופה דילה.

ובההוא זמנא נטלת היא מתלת גוונין, לאתפארא קדמיה בתלת גוונין דעינא, דאינון חוור סומק ירוק, ובההוא זמנא איהו ימא לגבה, (שיר ו ה) הסבי עיניך מנגדי שהם הרהיבוני, מוקדין לי בשלהובין דרחימו דילך, ובוצינא קדישא תרין עינין אנון תרין לוחין יקירין דאורייתא, דאתמר בהון (שמות לא יח) לחת אכן פתובים באצבע אלהי"ם (שם לב טז) פתובים משני עבריהם, ומרקמאן מתרין עשר גוונין מהאי סטרא, ומתרין עשר גוונין מהאי סטרא, דאינון ארבעה ועשרין סטרין, ועלייהו אתמר (שם) מזה ומזה הם פתבים, ז"ה וז"ה תרין זמנין ארבעה ועשרים ספרים.

ואינון תרין עשר אנפין ותרי עשר גדפין דחיוון, הדא הוא דכתיב (יחזקאל א ו) ופני אריה אל הימין לארבעתם גוון חוור דעינא, ופני שור מהשמאל לארבעתם גוון סומק דעינא, ופני נשר לארבעתם אינון גוון ירוק דעינא, דאתמר (שם) וארבעה פנים לאחד וגומר, וארבע פנפים וגומר, הא ארבעה ועשרים, גדפין אינון פנפי עינא, ועלייהו אתמר מזה ומזה הם פתבים, וחיוון בהון פתיב (ישעיה ו ג) וקרא זה אל זה ואמר קדוש קדוש קדוש יהו"ה צבאו"ת מלא כל הארץ כבודו, זה אל זה ודאי, פגוונא דלוחין

באור לכן, מופנו יהיה מאיר ללבנה. מקצה השמים מוצאו - זה העמוד האמצעי, הקצה שלה צדיק, ותקופתו על קצותם - שני עמודי אמת, ובהם אין נסתר מחמתו - זו השכינה העליונה, שהיא חמה, משם יצטבע בצבע ירק, שהוא רחמים. באותו זמן מסתכלים השמש והלבנה יחד, ואין נסתר מחמתו, שהיא חופה שלה.

ובאותו זמן היא נוטלת משלשה גונים, להתפאר לפניו בשלשת צבעי העין, שהם לכן אדם ירק, ובאותו זמן הוא יאמר אליה, הסבי עיניך מנגדי שהם הרהיבוני, שורפים אותי בשלהבות של האהבה שלך, והמנונה הקדושה, שתי עינים הם שני לוחות יקרות של התורה, שגאמר בהם לחות אכן פתובים באצבע אלהי"ם פתובים משני עבריהם, ומרקמים משנים עשר גונים מהצד הזה, ומשנים עשר גונים מן הצד ההוא, שהם ארבעה ועשרים צדדים, ועליהם נאמר מזה ומזה הם פתבים, ז"ה וז"ה פצעים - ארבעה ועשרים ספרים. והם שנים עשר פנים ושנים עשר הפנפים של החיות, זהו שפתוב ופני אריה אל הימין לארבעתם, הגוון הלבן של העין, ופני שור מהשמאל לארבעתם, הגוון האדום של העין, ופני נשר לארבעתם הם הגוון הירק של העין, שגאמר וארבעה פנים לאחד וגומר, וארבע פנפים וגומר, הרי ארבעה ועשרים. הפנפים הם פנפי העין, ועליהם נאמר מזה ומזה הם פתבים, ובחיות פתוב בהם וקרא זה אל זה ואמר קדוש קדוש קדוש יהו"ה צבאו"ת מלא כל הארץ כבודו, זה אל זה ודאי, כמו הלוחות של התורה שגאמר בהם

דאורייתא דאתמר בהון פתובים משני עברייהם מזה ומזה ומזה הם פתובים, לחות אבן פתובים וגומר, לחת אבן, מאי אבן, דא אבן השתייה, שממנה השפת העולם, והיא בת עינא, עלה אתמר (זכריה ג ט) על אבן אחת שבעה עינים, ואינון שבעה גלדי עינא, ועלייהו אתמר (תהלים קיט קסד) שבע פיוס הללתיך, ודא מלכותא קדישא, דאתמר בה (שם קיח כב) אבן מאסו הבונים היתה לראש פנה, מאי הבונים אלין אינון מארי מתניתין דאינון פנאן בניינין דעלמא, ופוסקי הלכות, דמאסו בה בגלותא, אתמר בה היתה לראש פנה, בגין דאיהי הלכה למשה מסיני קבלה למשה, ומה שהיתה בת העין שחורה, ממנה ובה יהיה הקדוש ברוך הוא מאיר לעולם, משום שהוא מאיר בה.

ועינין דנהרין באורייתא, עלייהו אתמר (שם קמה טו) עיני כל אליך ישפרו ואתה נותן להם את אכלם בעתו, וצריך בר נש לאתעסקא בהון תדיר ערב ובקר וצהרים תמיד, לאסתפלא בה קודשא בריך הוא בעינוי, הדא הוא דכתיב (דברים יא יב) תמיד עיני יהוה אלהיך בה מראשית השנה ועד אחרית שנה, ואוליפנא תמיד מתמיד, תמיד דערב ובקר, מתמיד דתמיד עיני יהוה אלהיך בה, והא תמיד דערב ובקר דקריאת שמע איהו, אלא מפאן אוליפנא דמאן דקרי קריאת שמע ערב ובקר בכל יום תמיד, כאלו קיים והגית בו יומם ולילה באורייתא, הדא הוא דכתיב (יהושע ח ט) לא ימוש ספר התורה הזה מפיך והגית בו יומם ולילה, וספר תורה (דף קמה ע"ב) איהו עין, תרי פנפי עינא תרי לחי, ועלייהו אתמר תמיד עיני יהוה אלהיך בה מראשית השנה, ומאי בה, בבת עין דאיהי שכינתא, וכנפי עינא

פתובים משני עברייהם, מזה ומזה הם פתובים, לחות אבן פתובים וגומר. לחת אבן, מה זה אבן? זו אבן השתייה, שממנה השפת העולם, והיא בת העין, עליה נאמר על אבן אחת שבעה עינים, והם שבעה גלדי העין, ועליהם נאמר שבע פיוס הללתיך, וזו המלכות הקדושה שנאמר בה אבן מאסו הבונים היתה לראש פנה, מי הבונים? אלו אותם בפעיל המשנה שבונים את הבנינים של העולם ופוסקים הלכות, שמאסו בגלות, נאמר בה היתה לראש פנה, משום שהיא הלכה למשה מסיני, קבלה למשה, ומה שהיתה בת העין שחורה, ממנה ובה יהיה הקדוש ברוך הוא מאיר לעולם, משום שהוא מאיר בה.

ועינים שמאירות בתורה, עליהם נאמר עיני כל אליך ישפרו ואתה נותן להם את אכלם בעתו, וצריך אדם להתעסק בהם תמיד, ערב ובקר וצהרים תמיד, שיתפלא בה הקדוש ברוך הוא בעינוי. זהו שכתוב תמיד עיני יהוה אלהיך בה מראשית השנה ועד אחרית שנה, ולמדנו תמיד מתמיד, תמיד של ערב ובקר מתמיד של תמיד - עיני יהוה אלהיך בה, והרי התמיד של ערב ובקר הוא של קריאת שמע, אלא מפאן למדנו, שמי שקורא קריאת שמע ערב ובקר בכל יום תמיד, כאלו קיים והגית בו יומם ולילה בתורה, זהו שכתוב לא ימוש ספר התורה הזה מפיך והגית בו יומם ולילה. וספר תורה הוא עין, שני פנפי העין - שני לחות, ועליהם נאמר תמיד עיני יהוה אלהיך בה מראשית השנה, ומה זה בה? בבת העין שהיא השכינה, ועל

עלייהו אתמר (תהלים קיח ט) פתחו לי שערי צדק, תלת גוונין פלל ופרט, וכלל ואינון אהייה אשר אהייה, דאינון פלל בכל אורייתא, אהייה פלל, אשר פרט, אהייה פלל. קריצין דעל עינין, עלייהו אתמר (שיר ה יא) תלתלים שחורות פעורב, ואינון תלי תלים. מצחא דעל עינין בה ציץ נזר הקדש, מרוקם בגוונין וציהרין דבי מקדשא דלעילא, וציהרין דילה שרטוטין בפותיא ובאורפא, מנהון דיקיין מנהון רברבין, ועלייהו אתמר במקום שאמרו להאריך אינו רשאי לקצר, לקצר אינו רשאי להאריך, להאריך מסטרא דו, לקצר מסטרא דו.

אנפוי דמטרונתא, אינון מ"ט אנפין טהור, נהרין פשושנה חנור וסומק, נטלין מימינא ושמאלא, גוון חנור בליבון דענה, סומק בשת דדחילו, ירא בשת, פד אתחזרו ירוקין, הא חתן דילה אסתלק לגבי חמה דאיהי אימא עלאה, ומאלין תלת גוונין דאנפין תליין שבועין ותריין אנפין פחושבין חס"ד, ובהון יר"ו אתוון פחשפן גבור"ה, ודא איהו רזא דויעבר יהו"ה, רזא דעיבור, נהיר בהון לגבי כלה בארבע אנפין, הדא הוא דכתיב (יחזקאל א ט) וארבעה פנים לאחת, ועמודא דאמצעייתא איהו וא"ו עיבור השנה, דאית בה תלת עשר ירחין, ואנון ואיהי בראשי תיבין ו"הו א"ני ו"הו, וביה איהו אשה (ג"ל איש) ואיהי אשה עוברא, סוד העבור יסוד, דאיהו יסוד טפה, דמינה אתעבידת עבור, דאיהו וא"ו, דהא וא"ו בלא טפה לית לה עבור, ודא איהו מוחא דתמן חכמה.

וא"ו איהו חוטמא מתתקנא באנפין, עלייהו אתמר (בראשית ב ז) ויצר יהוה אלהים,

כנפי העין נאמר פתחו לי שערי צדק. שלשה גוונים - פלל ופרט וכלל, והם אהייה אשר אהייה, שהם פלל בכל התורה, אהייה פלל, אשר פרט, אהייה פלל. הגבות ששל העינים, נאמר עליהם תלתלים שחורות פעורב, והם תלי תלים. על המצח שעל העינים ציץ נזר הקדש, מרקם בגוונים וציהרין של בית המקדש שלמעלה, והציהרין שלה שרטוטים ברחב ובארץ, מהם קטנים מהם גדולים, ועליהם נאמר במקום שאמרו להאריך אינו רשאי לקצר, לקצר - אינו רשאי להאריך, להאריך מהצד של ו, לקצר מצד של י.

פני הגבורה, הם ארבעים ותשע פנים טהור, מאירים פשושנה, לבן ואדם, נטלים מימין ומשמאל, גוון לבן בלבון של ענה, אדם - בשת של יראה, ירא בשת. כשחוזרים לירקין, הרי החתן שלה הסתלק לחמה, שהיא האם העליונה. ומשלת הגוונים הללו של הפנים תלויים שבועים ושתים פנים פחשבון חס"ד, ובהם מאתים ויש עשרה אותיות פחשבון גבור"ה, וזהו הסוד של ויעבר יהו"ה, סוד העבור, מאיר בהם לכלה בארבע פנים, זהו שכתוב וארבעה פנים לאחת, והעמוד האמצעי הוא וא"ו, עבור השנה, שיש בה שלשה עשר חדשים, והם בראשי תבות ו"הו א"ני ו"הו, וכו' הוא אשה (ג"ל איש) והיא אשה עברה, סוד העבור - יסוד, שהוא יסוד טפה שממנה נעשה עבור, שהוא וא"ו, שהרי וא"ו בלי טפה אין לה עבור, וזהו המוח, ששם החכמה.

וא"ו הוא החטם מתקן בפנים, עליהם נאמר ויצר יהוה

ונהרין בחור וסומק, וחוטמא דאזלא בארז
מישר איהי חותם אמת, ואם לאו איהי בארז
קשוט לאו איהי חותמא דגושפנקא דמלפא,
ובגין דא ציורא דמטרוניתא דיוקנא דילה
דחוטמא, מתתקנא באנפין ובארז מישר על
אנפין, ותרין נוקבין דחוטמא תרי נביאי
קשוט, פומא ברזא דמלפא, ובה לשון
למודים דאיהו צדיק, ועלה (נ"א ועליהו)
אתמר (שיר ד ג) פחוט השני שפתותיה ומדבריה
נארה באורייתא, פומא פללא דכלא, מינה
קול ודבור דאינון ו"ה, מינה הבל דאיהי ה',
פומא דקיקא סתימא באות י', מתתקנא בשמא
דיהו"ה, ובגין דא פחוט השני שפתותיה
ומדבריה נארה.

צוארף פמגדל השן (שם טו), דא ירושלים, עלה
אתמר (שם טו ד) פמגדל דוד צוארף,
תכשיטין דילה פהנים לויים ישראלים, פנוי
לתלפיות דא צדיק דאיהו תל שהכל פונים
בו, פנות דילה תרין נביאי קשוט, דשכינתא
ודאי איהי ירושלים, תכשיטין דילה תלת
אבהן, חרוזין דילה תרי סמכי קשוט.

דבר אחר צוארף דא אורייתא, תכשיטין
דילה רמ"ח פקודין דילה, חרוזין
וקמיעין דילה אינון ממנן על שס"ה לא
תעשה, דנטרין לה בהון, וכד אסתלק צואר
בתכשיטין דילה לגבי חתן, פמה ריחין טבין
סלקין בה, הדא הוא דכתיב (שם ג ט) מי זאת
עולה מן המדבר, דא טורא דסיני דאיהי צואר
עלמא, (שם) מקטרת מור דא קודשא ברין הוא,
דאתמר ביה (שם ד) אלף לי אל הר המור,
ולבונה דא סיהרא קדישא, עלה אתמר ואל
גבעת הלבונה, מפל אבקת רוכל דא צדיק,
דאיהו פל פליל בכלא.

אלהיים, ומאירים בלכן ואדם,
והחטם שהולך בדרך ישר הוא
חותם אמת, ואם אינה בדרך אמת,
אינה חותם, וטבעת של המלך,
ומשום זה ציור הגבירה הדמות
שלה של החטם, מתקן בפנים
ובדרך ישר על הפנים, ושני נקבי
החטם שני נביאי אמת, הפה - פת
המלך, ובה לשון למודים, שהוא
צדיק, ועליה (עליהם) נאמר פחוט
השני שפתותיה ומדבריה נארה,
בתורה, הפה - הכלל של הכל,
ממנו קול ודבור שהם ו"ה, ממנה
הכל שהיא ה', פה קטן סתום
באות י', מתתקן בשמו של יהו"ה,
ומשום זה פחוט השני שפתותיה
ומדבריה נארה.

צוארף פמגדל השן - זו ירושלים,
עליה נאמר פמגדל דוד צוארף,
תכשיטיה - פהנים לויים
וישראלים, פנוי לתלפיות, זה
צדיק שהוא תל שהכל פונים
אליו, הפנות שלו - שני נביאי
אמת, שהשכינה ודאי היא
ירושלים, התכשיטים שלה
שלת האבות, החרוזים שלה -
שני עמודי אמת.

דבר אחר, צוארף - זו התורה,
התכשיטים שלה - מאתים
ארבעים ושמונה מצוותיה,
החרוזים והקמיעים שלה הם
ממנים על שלש מאות ששים
וקמח לא תעשה, ששומרים
אותה בהם, וכשמתעלה הצואר
בתכשיטים שלה אל החתן, פמה
ריחות טובים עולים בה. זהו
שכתוב מי זאת עלה מן המדבר,
זה הר סיני שהוא צוארו של עולם.
מקטרת מור - זה הקדוש ברין
הוא, שנאמר בו אלף לי אל הר
המור, ולבונה - זו הלבנה
הקדושה, עליה נאמר ואל גבעת
הלבונה, מפל אבקת רוכל - זה
צדיק, שהוא כל הפליל בכל.

דבר אחר צוארף דא אורייתא דבעל פה, הלכה
למשה מסיני, מקטרת מור אמר מר,
ולבונה לבון ההלכה, מפל אבקת רוכל דא צדיק -
דאית ביה מפל מינים, ודא נהיר לה לאורייתא
דבעל פה, ומיד (דף קמ"ט ע"א) דאיהי מתקשטא בכל
מיני תכשיטין, ירושלים דאיהו צואר עלמא,
קודשא ברין הוא אסחר לה, הדא הוא דכתיב
(זכריה ה ט) ואני אהיה לה נאם יהו"ה חומת אש
סביב, ואיהו מחבק לה בתרין דרועין, הדא הוא
דכתיב (שיר השירים ב ו) שמאלו תחת לראשי וימינו
תחבקני.

וירין דמטרוניתא פלה קדישא, אינון רשימין
פלהו בשמא דיהו"ה, פגוונא דא (אמר המגיד
הלשון מוטעה ונ"ל שהלשון כך) בכף י', פחמש אצבעין
ה', בדרועא דילה ו', בכתף דילה ה', בכתף
דילה מצוירין פמה שרטוטין פענפין דאילנא
דחיי, לרשמא ביה דאיהו עץ החיים, הדא הוא
דכתיב (משלי ג יח) עץ חיים היא למחזיקים בה
ותמכיה מאשר, מימינא דילה אתייהיבת
אורייתא דבכתב, משמאלא דילה אורייתא
דבעל פה, ובאן אתייהיבו בתרין לוחין, דאתמר
בהון (שיר דה) שני שדיף פשני עפרים תאמי צביה.
ועוד ו' איהו אורייתא דבכתב, דאתייהיבת
בתרין דרועין דאינון שית פרקין, ובאן
אתייהיבת בתרין לוחין, דאינון שני שדיף,
ואינון י' י' (ובהון צורת ו'), ובהון צר, הדא הוא
דכתיב וייצר, ואינון בתולין דעלימתא דאיהי
אורייתא דבעל פה, דאתמר בהון (שמות לב
ט) וישבר אתם פחת הקר חתן דילה, ההוא
דאמר (דברים כב ט) לא נמצאו בתולים לנערה (שם
ט) וענשו אותו מאה כסף אלין מאה
ברכאן (שם), ולו תהיה לאשה לא יוכל לשלחה
בגלותא פל ימיו.

דבר אחר, צוארף - זו תורה
שבעל פה, הלכה למשה מסיני,
מקטרת מור - אמר מר, ולבונה
לבון ההלכה, מפל אבקת
רוכל - זה צדיק שיש בו מפל
המינים, וזה מאיר לתורה
שבעל פה, ומיד פשהיא
מתקשטת בכל מיני תכשיטים,
ירושלים שהיא צואר העולם,
הקדוש ברין הוא מקיף אותה,
זהו שכתוב ואני אהיה לה נאם
יהו"ה חומת אש סביב, והוא
מחבק אותה בשתי דרועות, זהו
שכתוב שמאלו תחת לראשי
וימינו תחבקני.

וירי הגבירה, הפלה הקדושה,
כלם רשומים בשם של יהו"ה,
כמו זה: (אמר המגיד, הלשון מוטעה ונ"ל
שהלשון כך) בכף י', פחמש
אצבעות ה', בדרוע שלה ו',
בכתף שלה ה', בכתף שלה
מצרים פמה שרטוטין כמו
הענפים של עץ החיים, לרשם
בו שהוא עץ חיים. זהו שכתוב
עץ חיים היא למחזיקים בה
ותמכיה מאשר. מימינו נתנה
תורה שבכתב, משמאלו תורה
שבעל פה, ואיפה נתנו? בשני
לוחות, שנאמר בהם שני שדיף
פשני עפרים תאמי צביה.
ועוד, ו' היא תורה שבכתב,
שנתנה בשתי דרועות, שהם
ששה פרקים, ואיפה נתנה?
בשני לוחות, שהם שני שדיף,
הם י' י' (ובהם צורת ו'), ובהם הוא
צר, זהו שכתוב וייצר, והם שתי
בתולותיה של העלמה שהיא
תורה שבעל פה, שנאמר בהם
וישבר אתם פחת הקר, החתן
שלה, אותו שאמר לא נמצאו
בתולים לנערה וענשו אותו
מאה כסף, אלו מאה ברכות,
ולו תהיה לאשה לא יוכל
לשלחה לגלות פל ימיו.

שְׁבָחָא דְגּוּפָא, (שיר ז ח) זאת קומתך דמתה
לתמר, ומאן דידע שעור קומה דילה
איהו ירית עלמא דאתי דאיהו ו', דאתמר
ביה (ירמיה יז יג) מקנה ישראל יהו"ה, מקנה
דאיהו קומה דילה שעור דילה, שעור קומה
דא צדיק, דאתמר ביה (תהלים צב יג) צדיק פתמר
יפרח, ועלה אתמר דמתה לתמר.

דאתמר בה, (שמות טו כז) ויבאו אלימה ושם
שתיים עשרה עינת מים ושבעים
תמרים, תרין עשר עינות אלין אינון תרין עשר
פרקין, דאינון שית בתרין דרועין ושית בתרין
שוקין, הדא הוא דכתיב (שיר השירים ה יד) ידיו
גלילי זרב ממלאים בתרשיש, מאי בתרשיש
בתרי שש, בתרין דרועין שית פרקין, וכן שית
אחרנין בתרין שוקין, (שם טו) שוקיו עמודי
שש, אלין אינון י"ב עינות מים. שבעים
תמרים די בהון צדיק פתמר יפרח הא אינון
חמש אצבעאן, ובהון תליסר פרקין, אינון
ח"י, וכן ח"י ביד ימין, תלתין ושית, וכן ח"י
ח"י בתרין רגלין, הא ע"ב, (אמר המונה תימה כי
הפרקין ארכסר ואין אמר תליסר), שבעין דלהון שבעין
תמרים, תרין צדיקי פתמר יפרח בהו.

ובהון פתיב (שם ז ח) מה יפּו פּעמיך בנעלים
בת נדיב, נעלים דילה נעילת החג
ונעילת הפסח, ולא צריך לאתחזא קדם
נעלים דחול, דאינון שאור וחמץ, ועלייהו
אמר למשה (שמות ג ה) של נעליך מעל רגליך,
דתרומה וחולין פגוונא דא לא צריך
לאתערבא תרומה בקדש, וכן מלאכה דחול
לא צריך לאתחזא קדם מלאכה דקדש דאיהו
מלאכת הפהנים, וכן אש דחול לא צריך
לאתחזא בשפת קדם אש דקדש, דכלהו חול
ואחרנין קדש, ובגין דא מני המבדיל בין קדש
לחול.

שכחו של הגוף, זאת קומתך
דמתה לתמר, ומי שמכיר שעור
הקומה שלה, יורש את העולם
הבא שהוא ו', שנאמר בו מקנה
ישראל יהו"ה, המקנה שהוא
הקומה שלה, השעור שלה.
שעור הקומה זה צדיק, שנאמר
בו צדיק פתמר יפרח, ועליה
נאמר דמתה לתמר.

שנאמר בה ויבאו אלימה ושם
שתיים עשרה עינת מים ושבעים
תמרים, שנים עשר עינת אלו הם
שנים עשר פרקים, שהם ששה
בשתי זרועות וששה בשתי
שוקים. זהו שכתוב ידיו גלילי
זרב ממלאים בתרשיש, מהו
בתרשיש? בתרי שש, בשתי
זרועות ששה פרקים, וכן ששה
אחרים בשתי שוקים. שוקיו
עמודי שש - אלו הם שנים עשר
עינות מים, שבעים תמרים
שבהם צדיק פתמר יפרח הרי הם
חמש אצבעות, ובהן שלשה עשר
פרקים - הם שמונה עשר, וכן
שמונה עשר ביד ימין - שלשים
וששה, וכן שמונה עשר שמונה
עשר בשתי רגלים - הרי שבעים
ושנים, שבעים שלהם שבעים
תמרים, שני צדיקים פתמר יפרח
בהם.

ובהם כתוב מה יפּו פּעמיך
בנעלים בת נדיב, הנעלים שלה
נעילת החג ונעילת הפסח, ולא
צריך להראות לפני נעלים של
חל, שהם שאור וחמץ, ועליהם
אמר למשה של נעליך מעל
רגליך, שתרומה וחולין כמו זה,
לא צריך לערב תרומה עם קדש,
וכן מלאכה של חל לא צריכה
להראות לפני מלאכה של קדש,
שהיא מלאכת הפהנים, וכן אש
של חל לא צריכה להראות לפני
אש של קדש, שפלים חל ואחרים
קדש, ומשום זה צוה המבדיל
בין קדש לחל.

הא ציון דאיהי שכינתא נפקא בכל קשוטין
דילה, וכל עלמא מורין לה באצבע, הדא
הוא דכתיב (ישעיה לג כ) חזה ציון קרית מועדנו,
וחתן נפיק מעוטר לגבה, וכל עלמא אמרי (שיר
ג יא) צאינה וראינה בנות ציון במלך שלמה
בעטרה שעטרה לו אמו ביום חתונתו וביום
שמחת לבו, חתונתו שכינתא עלאה, שמחת
לבו שכינתא תתאה, יום דתרוניהו עמודא
דאמציעתא, בוצינא קדישא הא פלה
מתקשטא לגבי בעלה דאיהו יהו"ה, ברא
דמלכא. (דף קמו ע"ב).

תקונא שביעאה
(והו תקון כז)

דא איהו בראשית ברא אלהי"ם, בראשית
אבא ואימא, יהו"ה אלהינו, ברא
יהו"ה, ברא דאבא ואימא, אלהי"ם ברתא,
ועלייהו אתמר (ויקרא יט ג) איש אמו ואביו
תיראו, (שמות כ יב) כבד את אביך ואת אמך,
אביך דא קודשא בריך הוא, אמך דא שכינתא,
דחילו דילה בפקודין דלא תעשה, אוקירו
דילה בפקודין דעשה, וכל אינון דמקיימי
פקודי דעשה עלייהו אתמר (שמואל א ב ל) כי
מכבדי אכבד, ואינון דעברין על לא תעשה
עלייהו אתמר ובזי יקלו. אמר בוצינא קדישא
רבי רבי, ומה הוא אוקירו ובזיון לקודשא
ברוך הוא כפקודין דעשה ולא תעשה, אלא
בנדאי כד שכינתא איהי בגלותא, כל מאן
דעביד מצוה לאקמא לה מן גלותא, כאלו
אוקיר לקודשא בריך הוא.

דמרכא דהוה ליה קטטה עם מטרוניתא,
וארמא לה מן היכליה, ואיהי אזלת
לגבי שכינהא, והלא כל מאן דמקבל לה
בביתיה ואוקיר לה (ודאי אוקיר למלכא), ועאיל

הנה ציון, שהיא השכינה, יוצאת
בכל הקשטים שלה, וכל העולם
מורים עליה באצבע, זהו שכתוב
חזה ציון קרית מועדנו, והחתן
יוצא מעטר אליה, וכל העולם
אומרים צאינה וראינה בנות ציון
במלך שלמה בעטרה שעטרה לו
אמו ביום חתונתו וביום שמחת
לבו. חתונתו - השכינה העליונה,
שמחת לבו - השכינה התחתונה,
היום של שניהם - העמוד
האמצעי, המנורה הקדושה, הרי
הפלה מקשטת לבעלה שהוא
יהו"ה, בן המלך.

תקון שביעי
זהו תקון כ"ז

זהו בראשית ברא אלהי"ם,
בראשית אבא ואימא, יהו"ה
אלהינו, ברא יהו"ה, בנס של
האב והאם, אלהי"ם ברת,
ועליהם נאמר איש אמו ואביו
תיראו, כבד את אביך ואת אמך,
אביך זה הקדוש ברוך הוא, אמך
זו שכינה, הידאה שלה - במצוות
לא תעשה, הכבוד שלה -
במצוות עשה, וכל אלו
שמקיימים מצוות עשה, נאמר
עליהם פי מכבדי אכבד, ועל
אותם שעוברים על לא תעשה,
עליהם נאמר ובזי יקלו. אמר
המאור הקדוש: רבי רבי, ומהו
כבוד ובזיון לקדוש ברוך הוא
במצוות עשה ולא תעשה? אלא
ודאי כשהשכינה בגלות, כל מי
שעושה מצוה להקים אותה מן
הגלות, כאלו כבד את הקדוש
ברוך הוא.

דמרכא שהיתה לו קטטה עם
הגבירה, וזרק אותה מהיכלו,
והיא הלכה לשכינה, והלא כל
מי שמקבל אותה בביתו ומכבד
אותה, (ודאי שמכבד את המלך), ומכניס
שלוש בינה לבין בעלה, הלא כל

שְׁלָם בִּינְהָא וּבִין בְּעֵלָה, הֲלָא כָּל יִקְרָא דְעֵבִיד
לָהּ לְמִלְפָּא עֵבִיד, דָּאִם מְלָפָא כְּעַם עֲלָה זְמַנָּא
חֲדָא אוּ תְרִין, יְהֵא לִיהּ שְׁלָם עֲמָה וַיַּחְזִיר לָהּ
לְבִיתִיהּ, וְאִיהוּ שְׂאִיל לָהּ מָאן אוֹקִיר לָהּ אוּ
מָאן זְלִזַל בָּהּ, אוּ אִם תְּרִין לָהּ לְמִלְכוּתָא
אֲחֵרָא.

בְּגוּזְנָא דָּא קוּדְשָׁא בְּרִין הוּא תְּרִין לָהּ
לְשְׂכִינְתָּא, וְאַרְמֵי לָהּ מִבֵּיתִיהּ, הֲדָא
הוּא דְכַתִּיב (ישעיה נ א) וּבִפְשָׁעֵיכֶם שְׁלַחַה
אֲמַכֶּם, וְהֵלֵא כָּל מָאן דְּאוֹקִיר לָהּ בְּגִלוּתָא
לְקוּדְשָׁא בְּרִין הוּא אוֹקִיר, אוּ מָאן דְּמִזְלִזַל
בָּהּ לְקוּדְשָׁא בְּרִין הוּא מִזְלִזַל, וּבִגִּין דָּא כִּי
מְכַבְּדֵי אַכְבֵּד וּבוֹזֵי יִקְלוּ, דָּאִף עַל גַּב דְּקוּדְשָׁא
בְּרִין הוּא זַבִּין לָהּ בְּחוּבִין דְּבִנְהָא בְּגִלוּתָא
רְבִיעָא, אִיהוּ נְטִיר לָהּ וְאִיהוּ יִפְרוֹק לָהּ,
וְרָזָא דְמִלָּה (שמות כא ז) וְכִי יִמְכֹּר אִישׁ אֶת בְּתוּ
לְאָמָה לֹא תֵצֵא כְּצֵאת הָעֲבָדִים, אֲלֵא תִפּוֹק
בֵּת חוֹרִין, בִּגִין דְּבְגִלוּתָא קְדָמָא דְלֹא הָוּת
לָהּ בְּעֵלָה דְאִיהִי אֲוִרִיתָא חִירוּ דִּילָהּ, לֹא
נִפְקַת לָהּ בֵּת חוֹרִין, וְנִפְקַת בְּחַפְזוֹן כְּעֵבְדָּא
דְּבֵרַח מְרִבּוּנִיהּ וְלֹא אִית לָהּ שְׁטַר חִירוּ, אַבְל
בְּפוּרְקָנָא בְּתִרְיִיתָא דְאִית לָהּ בְּעֵלָה דְאִיהוּ כֵּן
חוֹרִין, לֹא תֵצֵא בְּחַפְזוֹן וְלֹא תֵצֵא כְּעֵבְדִין,
דְּאֲתָמַר בְּהוֹן עֲבָדִים הֵינּוּ לְפָרְעָה בְּמִצְרַיִם,
אֲלֵא תִפּוֹק בֵּת חוֹרִין, וּבִגִּין דָּא כִּי יִמְכֹּר אִישׁ
אֶת בְּתוּ לְאָמָה לֹא תֵצֵא כְּצֵאת הָעֲבָדִים.

וּמְנַלְן דְּאוֹרִיתָא אִיהוּ חִירוּת, הֲדָא הוּא
דְּכַתִּיב (שמות לב טז) וְהִמְכַתֵּב מִכְתָּב
אֱלֹהִים הוּא חִירוּת עַל הַלְחָת, וְאִיהוּ יְהֵא לָהּ
בְּפוּרְקָנָא בְּתִרְיִיתָא חִירוּת מִמְלַאָּךְ הַמּוֹת, דְּלֹא
יְמוּת מְשִׁיחַ בֵּן אֲפָרַיִם, חִירוּת מְשַׁעְבּוּד מְלַכְוִת
דְּלֹא יִשְׁתַּעְבְּדוּן בָּהּ וּבְכִנְהָא לְעֵלָם, וְיִהֵא לָהּ
חִירוּ וּלְכִנְהָא מְכַל מְרַעִין בִּישִׁין דְּעֵלְמָא

הַכְּבוֹד שְׁעוֹשָׂה לָהּ, הוּא עוֹשָׂה
לְמַלְךָ, שְׂאִם הַמֶּלֶךְ פּוֹעֵס עֲלֶיהָ
כְּעַם אַחַת אוּ כְּעַמִּים, יְהִי לּוּ
שְׁלוֹם עִמָּה וַיַּחְזִיר אוֹתָהּ לְבֵיתוּ,
וְהוּא שׂוֹאֵל אוֹתָהּ, מִי כְבֵד
אוֹתָךְ? אוּ מִי זְלִזַל בָּךְ? אוּ אִם
גִּרַשׁ אוֹתָהּ לְמִלְכוּת אַחֶרֶת?
כְּמוּ כֵן הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא גִרַשׁ
אֶת הַשְּׂכִינָה וְנִרְק אוֹתָהּ מִבֵּיתוּ,
זְהוּ שְׂפָתוּב וּבִפְשָׁעֵיכֶם שְׁלַחַה
אֲמַכֶּם, וְהֵלֵא כָּל מִי שְׂמַכְבֵּד
אוֹתָהּ בְּגִלוּת, הוּא כְבֵד אֶת
הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא, אוּ מִי שְׂמִזְלִזַל
בָּהּ, הוּא מִזְלִזַל בְּקְדוּשׁ בְּרוּךְ
הוּא, וּמְשׁוּם זֶה כִּי מְכַבְּדֵי אַכְבֵּד
וּבוֹזֵי יִקְלוּ, שְׂאִף עַל גַּב שְׁהַקְּדוּשׁ
בְּרוּךְ הוּא מְכַר אוֹתָהּ בְּחֻטְאֵי
בְּנֵיהּ בְּגִלוּת הֶרְבִּיעִית, הוּא שׂוֹמֵר
אוֹתָהּ וְהוּא יִגְאֵל אוֹתָהּ, וְסוּד
הַדְּבָר - וְכִי יִמְכֹּר אִישׁ אֶת בְּתוּ
לְאָמָה לֹא תֵצֵא כְּצֵאת הָעֲבָדִים,
אֲלֵא תֵצֵא בֵּת חוֹרִין, מְשׁוּם
שְׂבִיגוּת הַרְּאִשׁוֹנָה, שְׂלֵא יְהִי לָהּ
בְּעֵלָה, שְׂהִיא הַתּוֹרָה, הַחִירוּת
שְׂלָהּ, לֹא הוֹצִיא אוֹתָהּ בֵּת חוֹרִין,
וַיִּצְאָה בְּחַפְזוֹן כְּמוּ עֵבֶר שְׂבוּרַח
מְאֻדוּנָא וְאִין לּוּ שְׁטַר שְׁחִירוּר,
אַבְל בְּגִלְעָה הַאֲחֻרוֹנָה, שְׂיִשׁ לָהּ
בְּעֵלָה שְׂהוּא בֵּן חוֹרִין, לֹא תֵצֵא
בְּחַפְזוֹן וְלֹא תֵצֵא כְּמוּ עֲבָדִים,
שְׂנֵאֲמַר בְּהֵם עֲבָדִים הֵינּוּ לְפָרְעָה
בְּמִצְרַיִם, אֲלֵא תֵצֵא בֵּת חוֹרִין,
וּמְשׁוּם זֶה כִּי יִמְכֹּר אִישׁ אֶת בְּתוּ
לְאָמָה לֹא תֵצֵא כְּצֵאת הָעֲבָדִים.
וּבִגִּין לָנוּ שְׂתוֹרָה הִיא חִירוּת? זְהוּ
שְׂפָתוּב וְהִמְכַתֵּב מִכְתָּב אֱלֹהִים
הוּא חִירוּת עַל הַלְחָת, וְהוּא יְהִי
לָהּ בְּגִלְעָה הַאֲחֻרוֹנָה חִירוּת
מִמְלַאָּךְ הַמּוֹת, שְׂלֵא יְמוּת מְשִׁיחַ
בֵּן אֲפָרַיִם, חִירוּת מְשַׁעְבּוּד
מְלַכְוִת, שְׂלֵא יִשְׁתַּעְבְּדוּ בָּהּ
וּבְכִנְיָהּ לְעוֹלָם, וְתִהְיֶה לָהּ חִירוּת
וּלְכִנְיָהּ מְכַל הַחֻטְאִים הַרְּעִים שְׂל
הָעוֹלָם, שְׂהֵם עֵרַב רַב, וַיִּשְׂרָאֵל

דְּאִינוּן עֵרַב רַב, וַיִּשְׂרָאֵל דְּאִינוּן מְסֻטְרָא
דְּהוּא נַעַר אוּ מְפָרְסִיא קְדִישָׁא, אָף עַל גַּב
דְּהוּוּ מְחוּיָבִין בְּכַמָּה חוּבִין, כְּמָה דְּאֲמַרִין אִין
בֵּן דְּוֹד בָּא עַד שְׂהִיָּה דוֹר שְׂכָלוּ זְכָאֵי אוּ כְּלוּ
חֵיב, אֲתָמַר בְּהוֹן (שם כא ח) אִם רָעָה בְּעִינֵי
אֲדוּנִיָּה אֲשֶׁר לֹא יַעֲדָה, עִם כָּל דָּא וְהַפְּדָה
בְּגִלוּתָא, וְלֹא יִמְשׁוּל לְמוֹכְרָה בְּגִלוּתָא, בְּכַבְּדוּ
בָּהּ, בִּגִין דְּכַבְּדוּ בְּעֵבֹדָה זָרָה.

וְעוֹד כִּי יִמְכֹּר אִישׁ אֶת בְּתוּ לְאָמָה, דָּא
נִשְׁמַתָּא קְדִישָׁא, דְּמְכַר לָהּ בְּגוּפָא
דְּאִיהוּ אָמָה דִּילָהּ, וְאֲתָמַר (משלי ל כג) וְשִׁפְחָה
כִּי תִירַשׁ גְּבִירְתָהּ, כִּד תִּפּוֹק מִגּוּפָא לֹא תֵצֵא
כְּצֵאת הָעֲבָדִים, דְּאִינוּן נְפִשׁוֹת דְּאִינוּן
מְשׁוּתְפִין עִם גּוּפָא תַּפְאָה, דְּהִנָּאָה דְּלֵהוֹן לֹאוּ
אִיהִי לְעֵלְמָא דְּאֲתִי, לְאֲשְׁתְּדֵלָא בְּאוֹרִיתָא
דְּאִיהוּ חִירוּ מִמְלַאָּךְ הַמּוֹת, אֲלֵא לִירְתָא
לְעֵלְמָא דִין, וּבִגִּין דָּא נִשְׁמַתָּא דְּאִיהִי אֲשְׁתְּדֵלָא
בְּאוֹרִיתָא, לֹא תֵצֵא כְּצֵאת הָעֲבָדִים מִגּוּפָא
בְּדוּחְקָא, כְּנִשְׁמַתָּא דְּעִם הַאֲרִין דְּאִיהִי עֵבֶר,
אֲלֵא תִפּוֹק בֵּר חוֹרִין מִמְלַאָּךְ הַמּוֹת.

תקונא תמינאָה (זהו תקון כ"ח)

בְּרִאשִׁית, (דף קמז ע"א) דָּא בְּאָר (ג"א בְּאָר
שית), וְאִינוּן תְּרִין, חַד (במדבר כא
א) בְּאָר חֲפְרוּהּ שְׂרִים פְּרוּהּ נְדִיבֵי הָעָם, חַד
אִיהוּ בְּאָר דְּאֲתָמַר בָּהּ (בראשית כו כא) וַיִּרְיֹבוּ גַם
עֲלֶיהָ, וְתַנְיִנָּא בְּאָר אַחֶרֶת וְלֹא רְכּוּ עֲלֶיהָ,
בְּאָר דְּרְכּוּ עֲלֶיהָ דָּא אוֹרִיתָא דְּכַעַל פְּהַ,
דְּאֲתָמַר בָּהּ (שם כ) וַיִּרְיֹבוּ רוּעֵי גֵרָר עִם רוּעֵי
יִצְחָק לֵאמֹר לָנוּ הַמָּיִם, אֲלִין מְקַשִּׁין עַל אֲלִין,
וְאֲלִין חוֹלְקִין עַל אֲלִין, אֲלִין מְטַהְרִין וְאֲלִין
מְטַמְּאִין, אֲלִין פּוֹסְלִין וְאֲלִין מְכַשִּׁירִין, אֲלִין
אוֹסְרִין וְאֲלִין מְתִירִין, בְּשִׁית סְטְרִין, וְאִינוּן
בְּרִאשִׁית בְּרִא שִׁית וְכו'.

שְׂהֵם מַצֵּד אוֹתוּ הַנַּעַר אוּ מִהַכְּסָא
הַקְּדוּשׁ, אָף עַל גַּב שְׂהִיוּ מְחֻכְבִּים
בְּכַמָּה חֻטְאִים, כְּמוּ שְׂאוּמְרִים
אִין בֵּן דְּוֹד בָּא עַד שְׂהִיָּה דוֹר
שְׂכָלוּ זְכָאֵי אוּ כְּלוּ חֵיב, נֵאָמַר
בְּהֵם אִם רָעָה בְּעִינֵי אֲדוּנִיָּה אֲשֶׁר
לֹא יַעֲדָה, עִם כָּל זֶה וְהַפְּדָה
בְּגִלוּת, וְלֹא יִמְשׁוּל לְמְכָרָה בְּגִלוּת
בְּכַבְּדוּ בָּהּ, מְשׁוּם שְׂכַבְּדוּ
בְּעֵבֹדָה זָרָה.

וְעוֹד כִּי יִמְכֹּר אִישׁ אֶת בְּתוּ
לְאָמָה, זֶה הַנְּשִׁמָּה הַקְּדוּשָׁה
שְׂמְכַר אוֹתָהּ לְגוּף, שְׂהוּא הַאָּמָה
שְׂלָהּ, וְנֵאָמַר וְשִׁפְחָה כִּי תִירַשׁ
גְּבִירְתָהּ, כְּשִׁתְּצֵא מִן הַגּוּף, לֹא
תֵצֵא כְּצֵאת הָעֲבָדִים, שְׂהֵם
נְפִשׁוֹת שְׂמִשְׁתַּפִּים עִם הַגּוּף
הַתַּחְתּוֹן, שְׂהִנָּתַם אִינָה לְעוֹלָם
הַבָּא, לְהַשְׁתַּדֵּל בְּתוֹרָה שְׂהוּא
חִירוּת מִמְלַאָּךְ הַמּוֹת, אֲלֵא לִירַשׁ
אֶת הָעוֹלָם הַזֶּה, וּמְשׁוּם הַנְּשִׁמָּה
שְׂמִשְׁתַּדֵּל בְּתוֹרָה, לֹא תֵצֵא
כְּצֵאת הָעֲבָדִים מִן הַגּוּף בְּדַחַק,
כְּמוּ נִשְׁמַת עִם הַאֲרִין שְׂהִיא עֵבֶר,
אֲלֵא תֵצֵא בֵּת חוֹרִין מִמְלַאָּךְ
הַמּוֹת.

תקון שמיני זהו תקון כ"ח

בְּרִאשִׁית, זֶה בְּאָר (באר שית), וְהֵם
שְׂפִיִם, אַחַת בְּאָר חֲפְרוּהּ שְׂרִים
פְּרוּהּ נְדִיבֵי הָעָם, וְאַחַת הִיא
הַבְּאָר שְׂנֵאֲמַר בָּהּ וַיִּרְיֹבוּ גַם
עֲלֶיהָ, וְהַשְּׂנִיָּה בְּאָר אַחֶרֶת וְלֹא
רְכּוּ עֲלֶיהָ. הַבְּאָר שְׂרְכּוּ עֲלֶיהָ זֶה
תּוֹרָה שְׂכַעַל פְּהַ, שְׂנֵאֲמַר בָּהּ
וַיִּרְיֹבוּ רוּעֵי גֵרָר עִם רוּעֵי יִצְחָק
לֵאמֹר לָנוּ הַמָּיִם, אֲלוּ מְקַשִּׁים עַל
אֲלוּ, וְאֲלוּ חוֹלְקִים עַל אֲלוּ, אֲלוּ
מְטַהְרִים וְאֲלוּ מְטַמְּאִים, אֲלוּ
פּוֹסְלִים וְאֲלוּ מְכַשִּׁירִים, אֲלוּ
אוֹסְרִים וְאֲלוּ מְתִירִים, בְּשִׁשָּׁה
צְדָדִים, וְהֵם בְּרִאשִׁית בְּרִא שִׁית
וְכו'.

תקונא תשיעאה

(זהו תקון כ"ט)

בראשית ברא שית סטרין דאסור ויהתר
פדקאמרן, ועליה אתמר (במדבר יד יז)
ועתה יגדל נא פח אדנ"י, ואיהי כ"ח אתון
דעובדא דבראשית, בהאי (ג"א דאיהו) כ"ח
תלמידי חכמים (בראשית כו כב) ויחפרו באר אחרת
ולא רבו עליה, דאיהי הלכה למשה מסיני
קבלה למשה מסיני, ומשה בגינה בזמנא
דאמר ליה קודשא בריה הוא אין שלום
בעירך, אמר ועתה יגדל נא פח אדנ"י, ואיהי
תלמוד דאתמר למשה, משה קבל תורה
מסיני, משנה שפחה דילה, דא אתעביד
להלכה דאיהי ברתא דמלפא לבושא, וברתא
דמלפא איהי בת קול מלגאו, וברייתא איהי
שפחה לה מלבר, ואלין תרין סמכין לה
לברתא דמלפא בגלותא משנה וברייתא.

ואית שפחה בישא דאתקריאת שטנה, הדא
הוא דכתיב (בראשית כו כא) ויקרא את שמה
שטנה, אתתא דנחש דאיהו שטן, ודא איהו
מחלקת וקושיא, ועלה אתמר (שמות א יד) וימררו
את חיייהם בעבודה קשה, דודאי דא איהו
קושיא, בחומר דא קל וחומר, דא נחש עקלתון
מחלקת, זמנא איהו קל בשעבודא דישראל
פד חובין קלין עלויהו, וזמנא דאיהו חמור
פבד, ומסטרא דילה (שם ה ט) תכבד העבודה.

ונחש איהו אזיל בקושיא ומחלוקת, כגוונא
דגלי ימא, כגוונא דא פד חשיב בר נש
דאיהו בקושיא ומחלקת לתתא בסיפא
דמתניתין, אשפח לה ברישא, וכד חשיב
דאיהו ברישא, אשפח לה בסיפא, ולבתר פליג
באמצעיתא דמתניתין, ויחפרו באר אחרת דא
פסיקתא, דתמן פסקי הלכה ואיהו תרוץ, ולא

תקון תשיעי

זהו תקון כ"ט

בראשית ברא ששה צדדים של
אסור ויהתר כמו שאמרנו, ועליו
נאמר ועתה יגדל נא פח אדנ"י,
והיא עשרים ושמונה האותיות
של מעשה בראשית, בזה (שהיא)
עשרים ושמונה תלמידי חכמים,
ויחפרו באר אחרת ולא רבו
עליה, שהיא הלכה למשה מסיני,
קבלה למשה מסיני, ומשה
בגילה, בזמן שאמר לו הקדוש
ברוך הוא אין שלום בעירך, אמר
ועתה יגדל נא פח אדנ"י, והיא
התלמוד שנאמר למשה, משה
קבל תורה מסיני, המשנה
השפחה שלה, זו נעשתה להלכה
שהיא בת המלך הלבוש, וכת
המלך היא בת קול מבנים,
והברייתא היא שפחה לה מבחויץ,
ואלו שני התומכים אותה את בת
המלך בגלות - משנה וברייתא.

ויש שפחה רעה שנקראת שטנה,
זהו שפחית ויקרא את שמה
שטנה, אשת הנחש שהוא השטן,
וזהו מחלקת וקשיא, ועליה
נאמר וימררו את חיייהם בעבודה
קשה, שודאי זהו קשיא, בחומר
- זהו קל וחומר, זה נחש עקלתון.
מחלקת, פעם הוא קל בשעבודו
של ישראל פשהחטאים קלים
עליהם, ופעם שהוא חמור, פבד,
ומהצד שלו תכבד העבודה.

והנחש הולך בקשיא ובמחלקת,
כמו גלי חיים, כמו כן פשחושב
אדם שהוא בקשיא ומחלקת
למטה בסוף המשנה, מוצא
אותה בראש, וכשחושב שהוא
בראש, מוצא אותה בסוף, ואחר
כך חולק באמצע המשנה.
ויחפרו באר אחרת - זו
הפסיקתא, ששם פסקי הלכה,
והוא תרוץ ולא רבו עליה, ויקרא

רבו עליה ויקרא שמה רחובות, ואלין פסקין
ותרוצין אינון לבנים, דאינון לבון ההלכה,
ודא איהו וכלבנים, ובכל עבודה בשדה ודאי
דא ברייתא, דעלה אתמר (דברים כב כז) פי בשדה
מצאה וגומר, את כל עבדתם זו משנה, שפחה
תניינא לברייתא, אשר עבדו בהם בפרך, הפל
תלוי עד שיבא אליהו, דא שפחה תליתאה
דאיהי אקרי עבודה (עיבור ה). קם ינוקא חדא,
פתח ואמר (איוב לב ו) צעיר אני לימים ואתם
ישישים.

תקונא עשיראה

(זהו תיקון ל')

בראשית ב"רא א"להים דא בב"א, ואינון
תלת בבי דאתרמיזו בתלת אנפין
ברא"שית ב"רא א"להים, ועלה אתמר (שמות
כב ח) על כל דבר פשע על שור על חמור דא
בבא קמא, על שה על שלמה דא בבא מציעא,
על כל אבדה אשר יאמר כי הוא זה דא בבא
בתרא, על שור ביה מתופחים מארי מתניתין
דא עם (דף קמו ע"ב) דא, ואית שור ואית שור,
שור תם ושור מועד, ואית חמור ואית חמור,
ועל אלין דסטרא דמסאבו אתמר בהון (דברים
כב ט) לא תחרוש בשור ובחמור יחדו, ויעקב
בגיניהו אמר (בראשית לב ו) ויהי לי שור וחמור,
צאן דא שה דאתמר ביה על שה, ועבד ושפחה
דא איהו על כל אבדה.

ושור מועד, ארבעה ועשרים תולדות דניזיקין
תליין מגייה, וכלהו תליין מארבע אבות
דאינון קרן ושן וגוף ורגל, נגיחה בקרן, שן
דהוה אכיל בגל, רבצה בגופא על מאני ותפר
לון, ולית מאני אלא תלמידי חכמים, וכן הזיק
ברגליו, וכלהו במתניתין אתמר, חמור איהו
חמור בחומר דמתניתין, ותלמיד חכם

שמה רחובות, והפסקים
והתרוצים הללו הם לבנים, שהם
לבון ההלכה, וזהו וכלבנים.
ובכל עבודה בשדה - בודאי זו
ברייתא, שעליה נאמר פי בשדה
מצאה וגומר. את כל עבדתם -
זו משנה, השפחה השנייה
לברייתא, אשר עבדו בהם בפרך,
הפל תלוי עד שיבא אליהו, זו
השפחה השלישית שנקראת
עבודה, (עבוד ה). קם תינוק אחד,
פתח ואמר: צעיר אני לימים
ואתם ישישים.

תקון עשירי

זהו תקון ל'

בראשית ב"רא א"להים, זו
בב"א, והן שלשת הכבות
שנקראו בשלשה פנים ברא"שית
בר"א א"להים, ועליה נאמר על
כל דבר פשע על שור על חמור
- זו בבא קמא, על שה על שלמה
- זו בבא מציעא, על כל אבדה
אשר יאמר כי הוא זה - זו בבא
בתרא, על השור שבו מתופחים
בעלי המשנה זה עם זה, ויש שור
ויש שור, שור תם ושור מועד,
ויש חמור ויש חמור, ועל אלו
של צד הטמאה נאמר בהם לא
תחרש בשור ובחמור יחדו, ויעקב
בעבורם אמר ויהי לי שור וחמור.
צאן זה שה, שנאמר בו על שה,
ועבד ושפחה זהו על כל אבדה.
ושור מועד, עשרים וארבע
תולדות של ניזיקין תלויים ממנו,
וכלם תלויים מארבע אבות, שהן
קרן ושן וגוף ורגל. הנגיחה
בקרן, שן שהיתה אוכלת בגל
רבצה בגוף על הפלים ושכבה
אותם, ואין פלים אלא תלמידי
חכמים, וכן הזיק ברגליו, וכלם
נאמרו במשנה, חמור הוא חמור
בחמרה של המשנה, ועל
התלמיד החכם ששולט עליו

דְּשִׁלִיט עֲלֵיהּ אֶתְמַר בְּיָה עֲנִי וְרוֹכֵב עַל חֲמוֹר, וּמֵאֵי נִיהוּ דְשִׁלִיט עֲלֵיהּ, ח'כָּם מ'וּפְלָא וְרַב ר'בִּנְן דָּא שְׁלִיט עֲלֵיהּ, אֲבָל אֶתְרָא אִיהוּ מִחֲמַרָּא בְּתַרְיָה בְּחֻמְרָא דְמִתְנִיתִין, וְכֵן שׁוֹר נִגְח לֹון בְּקוּשְׂיָא, וְנִשְׂיָף לֹון, וְרַבִּינְן עֲלִייהוּ וְתַפְר לֹון, וְדָא אִיהוּ מִחֲלֶקֶת, וְכֵן בְּרַגְלַת תַּפְר מְאֵינִין, וּבְגִין דָּא בְשׁוֹר וּבְחֲמוֹר דְאֵינֹון מְמַנְן דְעֵשׂוּ וַיִּשְׁמַעְאֵל, יִתּוֹן רַכִּיבִין עֲלִייהוּ תְרִין מְשִׁיחִין וְשִׁלְטִין עֲלִייהוּ, וּמֵאֵרִי מִתְנִיתִין שְׁלְטִין עֲלִייהוּ, וְעֲלִייהוּ אֶמַר יַעֲקֹב וַיְהִי לִי שׁוֹר וְחֲמוֹר דְשִׁלִיט עֲלִייהוּ, בְּתַלְמוּדָא וּבְמִדְרָשִׁים, וּבְקִשְׁרֵיהּ דְתַפְלִין וְצִיצִית שְׁלִיט עֲלִייהוּ, דְאֵינֹון מוּעֲדִים לְקַלְקֵל, דְאֶתְמַר בְּהוֹן (שְׁמוֹת א' יד) וַיִּמְרְרוּ אֶת חַיֵּיהֶם בְּעַבְדָּהּ קָשָׁה בְּחֶמֶר וּבִלְבָנִים.

מִיָּד נִפְקַ קְלָא וְאָמַר, אֲנַחוּ לִיָּה לִינּוּקָא וַיִּסְלִיק לְאַתְרֵיהּ, דְּהָא שְׁתִּין הִלְכוֹת דְאֵינֹון שְׁשִׁים הֵמָּה מְלָכוֹת תְּלִין בְּאוּרָא, וְאִיהוּ אֶתִי לְסִלְקָא לֹון לְאַתְרֵיהּ, מִיָּד פְּרַח וְלֹא חֲזוּ מַדִּי, אֶמַר רַבִּי שְׁמַעוֹן וְדָא דָּא אִיהוּ תִינּוּק יוֹנָק מְשֻׁדִי אֱמוּ, וְדָא נַעַר, דְאִיהוּ אֲנָהִיג אַרְבִּין בְּיַמָּא, דְאֵינֹון תְּלִמִידֵי חֲכָמִים דְאֶזְלוּן בְּיַמָּא דְאוּרֵיִתָּא, בְּאַרְבַּע רוּחִין, דִּי בְּהוֹן אֶתְמַר (יחזקאל לו ט) פַּה אֶמַר יְהוָה מְאַרְבַּע רוּחֹת בְּאֵי הַרוּחַ, וְאִית אַרְבַּע רוּחִין אֶתְרַנִּין מְסֻטָּרָא דְשִׁטָּן דְאֶתְיִין בְּקוּשְׂיָא וּמְחִלּוּקָת, וְטַבְעִין סְפִינּוֹת דְאֵינֹון תְּלִמִידֵי חֲכָמִים בְּיַמָּא דְאוּרֵיִתָּא, וְלֹא יְכַלִּין לְנַפְקָא מִתַּמָּן, וְגַלְגַּלִּין סִלְקִין וְנַחֲתִין בְּהוֹן.

אַדְהֵבִי הָא יְנוּקָא קָא נְחִית, פְּתַח וְאָמַר בּוֹצֵינָא קְדִישָׁא פְּתַח פִּיָּךְ בְּאוּרֵיִתָּא, דְּהָא פִּימָךְ אִיהִי סִינִי, קְלִין וְהַבְּלִין דְנַפְקִין מִפּוּמָךְ עֲלִייהוּ אֶתְמַר (שְׁמוֹת כ' יח) וְכָל הָעָם רְאִים

וּגּוֹמַר, וְכִלְהוּ צִיִּיתִין לְמַלּוּלְךָ עֲלֵאִין וְתַתְּאִין, דְאֵינֹון שְׁתִּין רַבּוּא דְמִתְיַבְתָּא עֲלֵאָה, וְשְׁתִּין רַבּוּא דְמִתְיַבְתָּא תַּתְּאָה, וְאַנְתָּ אִיהוּ בְּדִיוֹקְנָא דְמֵאֲרָךְ, דְּבוֹזְמָנָא דְפְתַח בְּאַנְכֵי שׁוֹר לֹא נִגְח אַרְיָה לֹא שְׂאָג עוֹף דְאִיהוּ נִשְׂרָא לֹא פְרַח, וְכָל חֲיִילִין דְתַלְיִין מַנְיִיהוּ בְּכַרְסֵיִיא יְקָרָא, וְאַדָּם לְשִׁבְתָּ עַל כַּרְסֵיִיא דְאִיהוּ קוּדְשָׁא בְּרִיָּךְ הוּא, אִיהוּ צִיִּית לְמַלִּין דִּילָךְ, בְּגִין דְמִטְרוּנִיתָא דִּילָה דְאִיהִי אוּרֵיִתָּא קְדִישָׁא סְלִיק בְּפוּמָךְ.

תקונא אחת עשרה
(זהו תיקון ל"א)

מִיָּד פְּתַח וְאָמַר, בְּרָאשִׁית, בְּרָא שֵׁית, וְאֵינֹון שֵׁית יָמִים בְּרָא אֱלֹהִים מֵאֵי אֱלֹהִים יִמָּא שְׁבִיעָאָה, וְרֹזָא דְמַלְּהָ (קהלת א ז) כָּל הַנְּחָלִים הוֹלְכִים אֶל הַיָּם, וְהַיָּם אֵינֹון מְלֵא. עֲלֵאִין שְׁמַעוּ, וְנִנְיִן דְרַחֲשִׁין בְּיַמָּא דְאוּרֵיִתָּא, עֲלֵה אֶתְמַר (תהלים קד כח) שֶׁם רִמְשׁ וְאֵין מְסַפֵּר חֵיות קְטַנּוֹת עִם גְּדוֹלוֹת, וְכִלְהוּ שְׂאָגִין עַל טְרַפִּין, וְשְׁכִינְתָּא אֶתְמַר בָּהּ (משלי לא ו) וַתִּתֵּן טְרֶף לְבֵיתָהּ וְחַק לְנַעֲרֹתֶיהָ, כָּל הַנְּחָלִים דְאֶזְלוּן לְיַמָּא הָא שְׁבַע אֵינֹון, וְאֵינֹון שְׁבַע נַעֲרוֹת (דף קמח ע"א) הָרְאוּיוֹת לְתַת לָהּ לְאִימָא קְדִישָׁא דְאִיהִי בַת שְׁבַע, יָם אוּקְיָנוֹס כְּלִילָא מְשַׁבַּע יָמִים, וְאַמָּאֵי אֶתְקַרִיָּאת אוּקְיָנוֹס, בְּגִין דְכָל מִינֵי מֵיָא וְנִנְיִן וְרַחֲשִׁין דְלֹאוּ אֵינֹון דִּילָהּ, וַיִּתּוֹן לְאַעֲלָא בָּהּ, אִיהִי מְקִיא לֹון, וּמִתַּמָּן הֵם שְׁבִים לְלֶכֶת, כְּגוּוֹנָא דְתִיבַת נַח דְלֹא הוּא מְקַבְּלָא מִמֵּינָא אֶתְרָא, אֲלֵא מְאֵלִין דְמִנֵּי קוּדְשָׁא בְּרִיָּךְ הוּא, וּבְגִין דָּא כָּל הַנְּחָלִים דְאֵינֹון תְּלִמִידֵי חֲכָמִים כְּלֵהוּ מְשַׁתְּדְּלֵי בְּאוּרֵיִתָּא הוֹלְכִים אֶל הַיָּם, וּבְעֵאֵן לְאַעֲלָא לְשְׁכִינְתָּא, וְאִיהִי לֹא מְקַבְּלָא לֹון בְּגוּוֹהּ, אֲלֵא

הַקּוֹלֹת וְאֶת הַלְּפִידִים וְגוֹמַר, וְכִלְמֵי מְקַשִּׁיבִים לְקוּלְךָ, עֲלִיוֹנִים וְתַחְתּוֹנִים, שְׁהֵם שְׁשִׁים רַבּוּא שֶׁל הַיְשִׁיבָה הַעֲלִיוֹנָה וְשְׁשִׁים רַבּוּא שֶׁל הַיְשִׁיבָה הַתַּחְתּוֹנָה, וְאַתָּה הוּא כְּדַמוֹת רַבּוּךָ, שְׁבִדְמֵן שְׁפַתְּח בְּאַנְכֵי שׁוֹר לֹא נִגְח, אַרְיָה לֹא שְׂאָג, הַעוֹף שֶׁהוּא נִשְׂרָא לֹא פְרַח, וְכָל הַחַיֹוֹת שְׁתּוֹלִיִים מֵהֶם בְּכַסַּף הַכְּבוֹד, וְאַדָּם לְשִׁבְתָּ עַל הַכַּסָּא שֶׁהוּא הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא, הוּא מְקַשִּׁיב לְדַבְרֶיךָ, מִשּׁוּם שֶׁהַגְּבִירָה שְׁלָה, שֶׁהִיא הַתּוֹרָה הַקְּדוּשָׁה, עוֹלָה בְּפִיךָ.

תקון אחד עשר
זהו תקון ל"א

מִיָּד פְּתַח וְאָמַר: בְּרָאשִׁית, בְּרָא שֵׁית, וְהֵם שְׁשֵׁה יָמִים, בְּרָא אֱלֹהִים, מַה זֶה אֱלֹהִים? זֶה הַיָּם הַשְּׁבִיעִי, וְסוּד הַדְּבָר - כָּל הַנְּחָלִים הוֹלְכִים אֶל הַיָּם וְהַיָּם אֵינֹון מְלֵא. עֲלִיוֹנִים שְׁמַעוּ, הַדְּגָיִם שְׂרוּחֲשִׁים בֵּינָם הַתּוֹרָה, עֲלִיהֶם נֹאמַר שֶׁם רִמְשׁ וְאֵין מְסַפֵּר חֵיות קְטַנּוֹת עִם גְּדוֹלוֹת, וְכִלְמֵי שׁוֹאֲגִים עַל טְרֶף, וּבְשִׁכְנֵיהּ נֹאמַר בָּהּ וַתִּתֵּן טְרֶף לְבֵיתָהּ וְחַק לְנַעֲרֹתֶיהָ. כָּל הַנְּחָלִים שֶׁהוֹלְכִים אֶל הַיָּם הֵרִי הֵם שְׁבַע, וְהֵם שְׁבַע הַנַּעֲרוֹת הָרְאוּיוֹת לְתַת לָהּ, לְאֵם הַקְּדוּשָׁה, שֶׁהִיא בַת שְׁבַע, יָם הָאוּקְיָנוֹס כְּלוּל מִשְׁבַּעַה יָמִים, וְלִמָּה נִקְרָא אוּקְיָנוֹס? מִשּׁוּם שֶׁכָּל מִינֵי מַיִם וְדְגָיִם וְרִמְשִׁים שְׂאִינָם שְׁלָה, וְיִבְאוּ לְהַכְּנֵס בָּהּ, הִיא מְקִיאָה אוֹתָם, וּמִשָּׁם הֵם שְׁבִים לְלֶכֶת, כְּמוֹ חֲבַת נַח שֶׁלֹא הִיָּתָה מְקַבְּלַת מִמֵּין אַחֵר, אֲלֵא מְאֵל מְצִיָּה הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא, וּמִשּׁוּם זֶה כָּל הַנְּחָלִים, שֶׁהֵם תְּלִמִידֵי חֲכָמִים, כְּלָם מִתְעַסְקִים בַּתּוֹרָה, הוֹלְכִים אֶל הַיָּם, וְרוֹצִים לְהַכְּנֵס לְשִׁכְנֵיהּ, וְהִיא אֵינָה

לְאֵלֶיךָ דְמַנִּי קוּדְשָׁא בְרִיךְ הוּא לְאַעְלָא לְגַבְהַ
(נ"א בְּגוּוּהָ), דְאֵינֹן שְׁבַע רוּעִים, וְלִשְׁבָטֵיךָ
דְנִפְקִין מְנִייהוּ, וְלִכְל דְאֶתְיִין מִסְטְרִייהוּ
וְיִתְעַרְבוּן בְּהוֹן, נִמְא קְבִילַת לֹון וְיִתְעַרְבוּן
בְּגוּוּהָ, אֲבָל לְאַתְרֵיךָ לֹא קְבִילַת לֹון, וּמִתְמָן
אֵינֹן שְׂבִין לְלֶכְתָּ.

דְנִדְאֵי אֵיהוּ ה' נִמְא, נַחַל דִּילָהּ ו', פֶּל אֵינֹן
דְיִרְתִּין נִשְׁמַתִּין מִן נִמְא וְנַחַל דִּילָהּ,
בְּדַחִילוּ וְרַחִימוּ דִי"ה, אֵיהִי קְבִילַת לֹון,
וְאַתְרֵיךָ דְלֹא אֵינֹן חֶלֶק יְהו"ה אֵיהִי לֹא
קְבִילַת לֹון, וְדַחִיא לֹון מִתְמָן, וּמִתְמָן הֵם
שְׂבִים לְלֶכְתָּ. קָמוּ כְּלָהוּ וּבְרִיכוּ לִיה, וְאַמְרוּ
פּוּמָא דְשְׂכִינְתָּא, סִינִי סִינִי, זְפֹאִין אֹדְנִין
דְשְׁמַעִין מְלִין אֵלֶיךָ מִפּוּמָא.

מְקַבְּלַת אוֹתָם לְתוֹכָהּ, אֶלָּא רַק
אֵת אוֹתָם שְׂצוּהָ הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ
הוּא לְהַכְנִס אֵלֶיךָ (בְּתוֹכָהּ), שְׁהֵם
שְׂבַע רוּעִים, וְאֵת הַשְׂבָטִים
שְׂיֻצָאִים מֵהֶם, וְאֵת כָּל הַבָּאִים
מִצָּדָם וְיִתְעַרְבוּ בְּהֵם, הֵם
מְקַבְּלַת אוֹתָם וְיִתְעַרְבוּ בְּתוֹכָהּ,
אֲבָל אֵת הָאַחֲרִים אֵינָה מְקַבְּלַת
אוֹתָם, וּמִשָּׁם הֵם שְׂבִים לְלֶכְתָּ.
שְׂנִדְאֵי ה' הוּא הֵם, הַנַּחַל שְׁלָהּ
- ו', כָּל אוֹתָם שְׂיֻרְשִׁים נְשִׁמוֹת
מֵהֵם וְהַנַּחַל שְׁלָהּ בְּיָרְאָה וְאֵהֵבָה
שֶׁל י"ה, הִיא מְקַבְּלַת אוֹתָם,
וְאַחֲרֵים שְׁהֵם אֵינֶם חֶלֶק יְהו"ה,
הִיא לֹא מְקַבְּלַת אוֹתָם, וְדוּחָהּ
אוֹתָם מִשָּׁם, וּמִשָּׁם הֵם שְׂבִים
לְלֶכְתָּ. קָמוּ כָּלֶם וּבְרִיכוּ אוֹתוֹ,
וְאַמְרוּ: הִפּוּהָ שֶׁל הַשְׂכִּינְיָה, סִינִי
סִינִי, אֲשֶׁרֵי הָאֲזַנִּים שְׂשׁוּמְעוֹת
הַדְּבָרִים הַלְלוּ מִפִּיד.

אמר המניה ע"כ מצאתי, ואולי אלו הי"א תקונים הם ככלל השבעים אלא שלא הושמו
איש על ידו לדגליהם, וכבר מצאתי לקוטים אחרים, ולפי שלבי אמר לי שאינם
מכלל התקונים רק מאמרים מפוזרים מספר הזהר, הבדלתי אותם לי למשמרת עד אשר
אראה מה יהיו, ואם יהיה אלקים עמדי והנחני בדרך אמת עוד אוסוף להדפיס דברים
יקרים ונוראים שלא נראו בגלוי עד היום הזה, וברוך י"י אשר לא הסיר תפילתי וחסרו
מאתי שגלגל זכות זה על ידי.